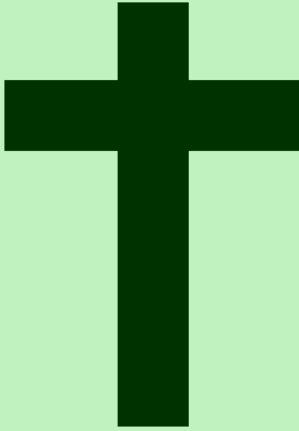


Gelulg Glusuaqan:
Gisiteget
Agnutmugsi'gw



Mi'kmaq: Mi'kmaq New Testament New Testament only

Gelulq Glusuaqan: Gisiteget Agnutmugsi'gw Mi'kmaq: Mi'kmaq New Testament New Testament only

copyright © 2003 Canadian Bible Society

Language: Mi'kmaq

Translation by: Canadian Bible Society

Mi'kmaq New Testament About Mi'kmaq

Mi'kmaq is an Eastern Algonquian language, spoken by the Mi'kmaq First Nations people indigenous to Canada's Maritime Provinces and the Gaspé Peninsula of Quebec, with some dialects extending into Maine in the U.S. The nation has a population of about 40,000, of whom nearly 11,000 speak the Mi'kmaq language. Once written in Mi'kmaq hieroglyphic writing, it is now written using mostly letters of the standard Latin alphabet.

About This Translation

This is a translation of the New Testament in the Mi'kmaq dialect spoken in Quebec. The translation was coordinated under the auspices of the North American Branch of the Summer Institute of Linguistics. If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

The New Testament in Mi'kmaq © 1998 Canadian Bible Society

The text of the New Testament in Mi'kmaq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page.

For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
01b2c1f8-15e5-5274-84ee-867154576051

Contents

Matiw	1
Malg	61
Lu'g	96
Sa'n	153
Paqalaiwaqann	195
Lo'mewaḡ	247
1 Golintewaḡ	277
2 Golintewaḡ	302
Galetiaewaḡ	319
Epesusewaḡ	330
Pilippiewaḡ	341
Golosiewaḡ	349
1 Tessaloniaewaḡ	356
2 Tessaloniaewaḡ	362
1 Timoti	366
2 Timoti	373
Taitus	379
Piliman	383
Gisi Mgnaji Mimajuinu'g	385
Ji'mej	406
1 Pie'l	413
2 Pie'l	422
1 Sa'n	427
2 Sa'n	434
3 Sa'n	436
Ju't	438
Ugtejgewe'l	441

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Matiwi'g'g'p Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Matiw na nujintutmap g'pno'lewei suliewei. Naqt'g'p ugtlgowaqan ugjit majulgwalan Se'susal. Ula wi'gatign ewi'g'g'p tlimuginsenu ta'n goqwei Se'sus tela'tegep aq ta'n goqwei teluep.

Nisgam teplumapni ugmimajuinung petgitmuatal Nujiugs'tawi'welitl. Matiwi telimugsi'gw na Se'sus ta'n Nisgam teplumugsi'gup petgimatal ugs'tqamug. Ewi'g'g'p ula wi'gatign ugjit tlimuginsenu pugwelgl ta'n goqwe'l sa'qawe'g'g' getlams'tasultipnig na teliaqal ge's Se'sus eig'p ugs'tqamug. Negla mimajuinugi'g ewi'gmi'tipnn na sa'qawei wi'gatignn teluisig "Sa'qawei Teplumtingewei." Matiwi wet wi'g'g'p ula wi'gatign musga'tuginsenu Se'sus na negm ta'n petgimut ugjit ugs'tawian Nisgam ugmimajuinung.

Matiwi ewi'g'g'p ula wi'gatign tlimuginsenu amujpa tla'taqatigw ta'n Nisgam tel puatg. Se'sus apjiw jigs'tuapnn ujil ge's eigeg ugs'tqamug. Ta'n tujiw sign'tuteg na telimapnn Sa'nal, "Ge' tla'taqatinej ta'n Nisgam tel puatg." Nisgam pewalaji ugmimajuinung jigs'tuanew aq mu listuanew. Se'sus gis musga'tugsi'gw ta'n gis tla'taqatitesnu glaman majulgwanej Se'sus aq Nisgam ul'ta'sitew.

Matiwi telimugsi'gw ta'n Se'sus teluep aq ta'n telgi'g'p ml'gigno'ti gi's tla'tegen paqalawaiqann. Telimugsi'gw ta'n Se'sus ta'n tel gujjiewto's'p aq ta'n tel apaji mimajit.

Matiwi na Lesui'p aq pewalaji Lesui'pa gtlams'tasultinew Se'suseg. Na nenuapnn Se'susal pgsin ugjit ugs'tawianew Lesui'pa aq elt mimajuinu' tleiawultiliji ms't tami ugs'tqamug. Na enmi giaspiaq ula wi'gatign (pemapegsig ta'puisgaq jel ugumuljin) Matiwi wesgutg ta'n Se'sus pojjigimapni unaqapemg ta'n telgi'g' ugs'tqamug ugjit tlimanew ms't mimajuinu' na gelu'lg agnutmaqan. Gtlams'tasultinej ula gelu'lg agnutmaqan aq Se'sus ugs'tawuginsenu.

Ta'n goqwei ew'gas'g'g'p ula wi'gatignigtug

Se'sus wettaqiet aq ta'n teli ugs'tqamuip (1.1–2.23)

Na agnutmaqan Sa'n Nutsign'tuet pestung'p (3.1-12)

Ta'n Se'sus sign'tuteg aq wet nu'gwaluteg Gjimm'tu'l (3.13–4.11)

Ta'n goqwei Se'sus tela'tegep Galiliewa'gig (4.12–18.35)

Ta'n Se'sus wejieteg Galiliewa'gig glapis Selusalemg (19.1–20.34)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq etl gina'muep Selusalemg (21.1–25.46)

Se'sus goqqwa'lut'p aq ilsumut'p npmn (26.1–27.66)

Se'sus apaji minunsip (28.1-20)

Ta'n Se'sus wetapegsit

(Lu'g 3.23-38)

¹ Na ula wi'gatign telimugsiog ta'n wetapegsij Se'sus Westaulg. Wetapegsit Ta'piteg, aq Ta'pito'q wetapegsip Aplameg.

² Na ula telteg, Aplamo'q na Isaqo'q ujt'pnn. Isaqo'q na Je'gopo'q ujt'pnn. Je'gopo'q na Jutao'q aq Jutao'q wijig'titgi'g ujuuat'pni. ³ Jutao'q na Peleso'q aq Selao'q ujuuat'pni. Na ugwwijual teluisilipnn Te'mal. Peleso'q na Eslono'q ujt'pnn. Eslono'q na Alamo'q ujt'pnn. ⁴ Alamo'q na Aminatapo'q ujt'pnn. Aminatapo'q na Ne'sono'q ujt'pnn. Ne'sono'q na Salamano'q ujt'pnn. ⁵ Salamano'q na Poaso'q ujt'pnn aq Poaso'q uggitwilteluisilipnn

Leia'p. Poaso'q na Opeto'q ujt'pnn. Opeto'q uggwitl teluisilipnn Lutti. Opeto'q na Jessio'q ujt'pnn. ⁶Jessio'q na Ta'pito'q ujt'pnn.

Ta'pito'q na elege'witewip aq na Salamano'q ujt'pnn. Salamano'q uggwitl gis malie'wipni Ulaiaal ge's mu weltesguagweg Ta'pito'q. ⁷Salamano'q na Leop'amo'q ujt'pnn. Leop'amo'q na Apaijao'q ujt'pnn. Apaijao'q na E'sao'q ujt'pnn. ⁸E'sao'q na Jeiasapato'q ujt'pnn. Jeiasapato'q na Jolamo'q ujt'pnn. Jolamo'q na Usaiao'q ujt'pnn. ⁹Usaiao'q na Jottamo'q ujt'pnn. Jottamo'q na Eiaso'q ujt'pnn. Eiaso'q na Esegaiio'q ujt'pnn. ¹⁰Esegaiio'q na Manassao'q ujt'pnn. Manassao'q na E'moso'q ujt'pnn. E'moso'q na Josaiao'q ujt'pnn. ¹¹Josaiao'q na Jeggonaiao'q aq wijig'titgi'g ujjuat'pni, na tujiw Lesui'paqi'g elo'lutipnig Papilane'gatig.

¹²Ge's eimu'ti'titeg Papilane'gatig, Jeggonaiao'q na geggunapnn Sialtielal. Sialtielo'q na Selupapelo'q ujt'pnn. Na tujiw Lesui'paqi'g apajita'pnaq Lesui'pewa'gig. ¹³Selupapelo'q na Apaiuto'q ujt'pnn. Apaiuto'q na Ilaiaimo'q ujt'pnn. Ilaiaimo'q na E'solo'q ujt'pnn. ¹⁴E'solo'q na Sataqo'q ujt'pnn. Sataqo'q na Aggimo'q ujt'pnn. Aggimo'q na Elioto'q ujt'pnn. ¹⁵Elioto'q na Elie'salo'q ujt'pnn. Elie'salo'q na Mattano'q ujt'pnn. Mattano'q na Je'gopo'q ujt'pnn. ¹⁶Je'gopo'q na So'sep ujt'pnn. So'sep na Mali ugji'nmuml aq Mali na Se'sus uggwitl. Se'sus na tel wi'tut Westaulg.

¹⁷Na glaman newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg Aplameg glapis Ta'piteg ugs'tqamuiteg. Na newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg Ta'piteg glapis na tujiw Lesui'paqi'g elo'lu'titeg Papilane'gatig. Na newtisgegsijig jel ne'w ji'nmug aq uggwisua angua'lujig wetapegsultijig weja'tegemg na tujiw Lesui'paqi'g eimu'titeg Papilane'gati glapis Nuji-ugs'tawi'wet petgimut ugs'tqamug.

Ansale'wit telimatl So'sepal,

“Ugsua'l Mali ugjit gte'pitemin”

(Lu'g 2.1-7)

¹⁸Na ula telteg ta'n Se'sus Westaulg teli ugs'tqamuip. Uggwitl Malial getu' malie'wi'titl So'sepal gatu ge's mu malie'wi'tigweg Mali gi's getu' un'janit. Wejuli Nisgam ignmuapnn tle'lin. ¹⁹So'sep getu' malie'wijig Malial gatu mo gesatmug ta'n goqwei gis tliaq. Apjiw getu' tetapua'teget glaman gisita'sit ma' nugu malie'winew gatu mo wenn telimagul, muta mo getu' ntaqo'qona'lagul Malial. ²⁰Ge's elisingeg, etli angite'tg ula. Na nepaj pewiatl Gisiteget ugtansale'witeml telimtl, “So'sep, gi'l ta'n wetapegsit Ta'piteg, mut naqamasiw ugsua'lan Mali ugjit gte'pitemin. Getu' un'janit gatu Wejuli Nisgam ignmuapnn tle'lin. ²¹Lpa'tujitew aq tl wi'tates Se'sus muta ugs'tawiata ugtmimajuinumg aq apigsigtmuata ugtlue'utiwal.”

²²Gi's nige' sa'q Gisiteget telimapnn niganigjitegewinu'l ula ta'n goqwei tliatew. Na niganigjitegewinuaq wijei ewi'g'g'p. ²³Tel wi'g'g'p, “Na e'pite's ta'n menaq wipemagul ji'nmul na tle'tew aq uggwisitew.

Uggwisl tl wi'taten Imanuel.”

(Na ugtli'sutiouw na wisun Imanuel telueg, “Gjinisgam wijitgweiugsi'gw.”)

²⁴Ta'n tujiw So'sep tugwieteg na tela'teget ta'n Gisiteget ugtansale'witeml gis tlimtl. Na malie'wijig Malial. ²⁵Gatu mu ne'gaw sama'lagul Malial ta'n teli pgiji tle'lij. Na Mali uggwisl ugs'tqamuiliteg So'sep tel wisungewatl Se'sus.

¹ Ge's Elot elege'wite wij, Se'sus etli ugs'tqamui p utan teluisig Petliem, Juti-
aewa'gig. Tel'gne'ge'l ta'sijig ji'nmgug ta'n wel nenua'tiji telpulti'tij gloqowej
weita'jig ugjipenug aq peita'jig Selusalemg. ² Pipanigesultijig, "Tami eig na
mijua'ji' gisi usgijnui p ugjit elege'wite win Lesui'paq? Gloqowej neia'sip
ta'n tujiw wesgijnuiteg aq nemi'g'tt'p ta'n tujiw neia'siteg ugjipenug. Ma-
julgwalg'tt tet. Nige' getu' emtoqwalg'tt ula mijua'ji'."

³ Elege'wit Elot nutmateg no'q welmaita'sit aq maw ms't ta'n
telgi'g Selusalemg. ⁴ Na mawa'laji ms't niganpugultiliji patlia'sg aq
nujigina'mua'tiliji Mowisewei tplutaqan aq pipanimaji, "Tami tet tli
ugs'tqamuitew na mijua'ji' ta'n tluisitew Nujiugs'tawi'wet?"

⁵ Telima'titl Elotal, "Tli ugs'tqamuitew Petliemg Jutiawewa'gi. Na st'ge' ula
ta'n niganigjitegewinuaq ewi'g'g'p:

⁶ Gjinisgam teluep,
'Gilew tleiwultioq Petliem,
Jutiawewa'gi,
mimajuinu'g gepmite'lmugsitoqs'p
muta na newte'jit ta'n te'sioq
mgna's ugjit niganpuguin
aq angweiwata ntmimajuinung
na Lesui'paq.' "

⁷ Elot wigumaji emittugwe'winu'g tleiwultiliji ugjipenug ugjit gimi ultes-
gatultinew. Telimji ta'n giasgiw tele'g'p na gloqowej neia'siteg. ⁸ Telimaji,
"Lta'gw aq menaqa gwilug na mijua'ji'. Ta'n tujiw we'jioq, apaita'toqs'p
ni'neg. Gnuatuitoqs'p, glaman elg ni'n gis naji emtoqwala's."

Na tujiw elgimaji Petliemg. ⁹ Na maita'jig aq na wije'i gloqowej ta'n neia'sip
ugjipenug niganapti'gmuaji glapis etli naqa'sit musigis'g'tug g'p'taq ta'n mi-
jua'ji' eig. ¹⁰ Emittugwe'winu'g no'q wel'ta'sultijig ta'n tujiw nemia'titeg
gloqowej naqa'silitl. ¹¹ Pisgwita'jig na wen'ji'guom aq nemia'titl mijua'ji'jl
maw uggwitl Malial. Nutgulpita'jig aq emtoqwala'titl mijua'ji'jl. Neia'tu'titl
ta'n goqwe'l pegisitua'tipnn aq ignmua'titl wisaw suliewei, weljema'gewei
aq amjaqto'suti.

¹² Na wela'gweg emittugwe'winu'g pewia'titl Nisgaml telimgwi'titl mu
apaita'new Eloteg. Ta'n tujiw tugwia'tijig teli apaita'tij umutgiwaq, na piluei
awti wesua'tu'tij.

So'sep aq Mali ela'la'titl mijua'ji'jl Ijpte'gatig

¹³ Ta'n tujiw emittugwe'winu'g weji maita'tijig, Gisiteget ugtansale'witeml
neia'silitl So'sepal ge's etl puitegelitl aq telimatl,

"Mn'ja'si, ugsua'l mijua'ji' aq gte'pitem aq la'l Ijpte'gatig. Siaw i'mu'tigw
na'te'l glapis ap gnuatulan. Elot apugjig Igmata ta'siliji sma'gnisg gwilu-
anew mijua'ji'jl ugjit ne'po'qsilin."

¹⁴ Na tujiw So'sep menja'sit aq ilajit. Na wije'i wela'gw So'sep, Mali aq
mijua'ji' maita'jig. El'ta'jig Ijpte'gatig. ¹⁵ Wesgowita'jig na'te'l glapis Elotal
neplij. Ta'n goqwei teliaq na st'ge' ta'n goqwei gi's sa'q Gisiteget telimapnn
niganigjitegewinu'l,
"Natgimg'p ngwis Ijpte'gatig."

Sma'gnisg ne'pa'la'tiji mijua'ji'g Petliemg

¹⁶ Ta'n tujiw Elot geitoq emittugwe'winu' ma' apoqonmagugwi, na
ma'muniw uggwaig. Elgimaji sma'gnisg Petliemg aq igtigl utanji'jl ta'n
etegl gigjiw Petliemg. Telsuteget ugjit ne'po'qsin ms't te'siliji lpa'tuji'g
ta'puipuno'ltiliji weja'tegemg glapis aq me' maljewe'jultiliji. Ula Elot

tela'teget muta emittugwe'winu'g gis tlingwi'tipnn na gloqowej amgwes neia'siteg ta'puipunqegeg.

¹⁷ Ta'n goqwei Elot teli ilsutegep na gisa'toq tlian st'ge' na niganigjitegewinu Jelamaia gis teluep,

¹⁸ "Nutaq nat wen ma'muni atgitemit na utan teluisig La'ma.

Na Le'jl etltemit.

Mo wen gisi apgnualgugul muta un'jangi'g gis ne'po'tupni."

So'sep aq wi'gma maita'jig Ijipte'gati

¹⁹ Ta'n tujiw Elotaq gisi np'geg, na So'sep me' eig Ijipte'gati. Newtejgeg wela'gw pewiatl Gisiteget ugtansale'witeml ap gelultl. ²⁰ Telimtl, "Mn'ja'si, la'l mijua'ji'j aq gte'pitem Lesui'pe'gati, muta ta'n getu' ne'pa'tipnn mijua'ji'j gaqi npmu'titgi'g." ²¹ Na menja'sit, ilajit aq apaja'laji mijua'ji'j aq Malial Lesui'pe'gati.

²² Na'te'l So'sep nutg Elot uggwisl ta'n teluisilitl Algeleias elege'witewilitl Jutiaewa'gig. So'sep jipasit aq mo sapite'tmug na'te'l liwsin. Ap Gjinisgam telimatl ge's etl puitegeli, "Liws Galaliewa'gig." Toqo ela'tijig Galaliewa'gig.

²³ Na'te'l siawqatmu'tijig gjigan teluisig Nasalet. Teliq ta'n teluepnig niganigjitegewinugi'g muta wesguma'tipnn Se'susal. Teluepnig, "Tl wi'ta'tital Nasaletgewa'j."

3

Sa'n Nutsign'tuet pestunmuaji mimajuinu' (Malg 1.1-8; Lu'g 3.1-18; Sa'n 1.19-28)

¹ Teli pgije'g Sa'n Nutsign'tuet eliet ta'n mu wen wigigw Jutiaewa'gig. Na'te'l pugwelgig mimajuinu'g peita'jig aq Sa'n pestunmuaji. ² Telimaji, "Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigugw muta ma' pgije'nug tel'gne'g Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'." ³ Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisitaq Aiseia wesgumapnn Sa'nal. Teluep, "Nat wen gesigawewistog paqtaqamigtug. Teluet, 'Gisiteget wejgu'et.

Ms't ta'n te'sioq gisgajo'ltigw ugjit negm.' "

⁴ Na Sa'n ugtaligaml wejitas'gl melgwlejit usapunn aq nasguatl m'gegne'l ugtispisunn. Malqomaji apsoqongewji aq nipugtugewei amu apu. ⁵ Na mimajuinu'g ta'n el'ta'jig Sa'neg tleiawultijig Selusalem, Jutiaewa'gi aq na utann ta'n etegl gigjiw na sipu teluisig Jol'tan. ⁶ Paqapuguatmi'titl ugtlue'utiwal aq Sa'nal sign'taji na Jol'tanewei sipu.

⁷ Sa'n nemiaj pugwenniji Palasiaq aq Satusiaq peita'liji ugjit sign'tasultinew, telimaji, "Gjinisgam wegaig aq getu' ilsumugsioq. Gilew pa na wijei aq mtesgmug. Pewalioq sign'tulinew muta tel'ta'sultioq na Gjinisgam ma' ilsumugsioq pa na sign'tasultioqos. ⁸ Tlo'ltigw aq tla'taqatigw ta'n goqwei musga'tuanew igtig lpa gawasgita'sultioq aq ejiglita'ioq elue'utigug. ⁹ Thuetoqs'p wetapegsultioq Aplameg gatutimuloq, Gjinisgam gis ugsua'toqol wegla gun'tal aq gisa'tuta mimajuinualanew ta'n wetapegsultiliji Aplameg. ¹⁰ Gilew pa na wijei aq miti's ta'n mo wel minigw aq Gjinisgam gisgaje'g ilsumuginsnew nige'. Iga'taqewinu gisgaje'g tmta'n miti'sl ta'n mu wel mininugul gigjiw gjip'sgigtug aq nu'gwa'lan. Gjinisgam ilsumatal te'silitl mimajuinu'l ta'n pata'tegelitl st'ge' na iga'taqewinu getu' tla'laji miti'sg. ¹¹ Sign'tuloq

samqwanigtug ugjit musga'tun gis gawasgita'sultioq aq ejiglita'ioq elue'utigug. Gatu negm ta'n jugu'etew me' espe'g aq ni'n. Mu tepawti jel we'gaw pma'tuan umugsng. Ta'n tujiw sign'tugsitoqs'p na e'wtew pugtew aq ignmugsitesnu Wejuli Nisgaml. ¹² Wejgu'et, na ilsumata ms't mimajuinu' aq nigtua'lata ta'n tetapua'taqatiliji aq ta'n pata'taqatiliji. Ta'n gelu'sultiliji la'lata wa'so'q st'ge' iga'taqewinu tepgiso'toqol glumgl aq pisqo'toqol uglaqalansmg. Ta'ni mu gelu'sultligwi pija'lata na pugtew ta'n mo naqa'suenug st'ge' iga'taqewinu mawo'toqol siguas'te'ggn aq nu'gwa'toqol."

Se'sus sign'tut

(Malg 1.9-11; Lu'g 3.21,22)

¹³ Na tujiw Se'sus wet maja'sit Galaliewa'gig aq eliet sipu ta'n teluisig Jol'tan. Pegising Sa'neg ugjit sign'tagun. ¹⁴ Sa'n weje'watl ugjit sa'se'wita'silin. Telimatl, "Ni'n tmg gi'l sign'tuigg. Tal gis pipanimin ugjit sign'tulin?"

¹⁵ Se'sus telimatl, "Ul'te'lmi. Ge' tla'taqatinej ta'n Gjinsigam tel puatg." Na Sa'n wel'te'tg aq sign'tuatl.

¹⁶ Se'sus gis sign'tuteg, weji natqa'sit na samqwanigtug. Na wa'so'q pana's'g aq Wejuli Nisgam nemu't wejgwi nisa'sit Se'sus un'jig. Nisa'sit st'ge' ples nisaqsing. ¹⁷ Na wa'so'q nat wen teluet, "Ula na ngwis ta'n mawi gsalg aq gisa'lit mawi ul'ta'sin."

4

Se'sus wet nu'gwal't Gjinn'tu'l

(Malg 1.12,13; Lu'g 4.1-13)

¹ Na tujiw Wejuli Nisgam ela'latl Se'susal paqtaqamigtug. Gjinn'tu pegising aq wet nu'gwalatl Se'susal. ² Se'sus eig na'te'l ne'wisgegiguna'q aq mo mijjigw. Na toqo gewising. ³ Na Gjinn'tu eliet Se'suseg aq telimatl, "Pa na gi'l na Gjinsigam uggwisin, gisa'tu ula gun'tal ugjit pipnaqanin."

⁴ Se'sus telimatl, "Moqwa', ma' tela'tegew muta Gjinsigam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, 'Mimajuinu ma' iapjiw gisi ugji mimajigw mijipjeweigtug, gatu amujpa majulgwatg ta'n goqwei Gjinsigam teluet.'"

⁵ Na tujiw Gjinn'tu ela'latl Se'susal Selusalemg. Na teluisig sape'wig gjigan. Na'te'l pemgopa'latl ta'n etl mawi esp'teg gjia'sutuo'guomg. ⁶ Telimatl, "Pa na gi'l na Gjinsigam uggwisin, nisaqalsi, muta Gjinsigam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g 'Gjinsigam tlimata ugtansale'witemg angweiulinew. Msnultaq aq unaqa'lultaq ugpitnuaq glaman ma' jile'nugul ggatl gun'tewigtug.'"

⁷ Se'sus telimatl, "Moqwa', mu tela'tegew muta mo teltenug. Gjinsigam ugtwi'gatignigtug elg ewi'gas'g, 'Mo teltenug ugtnu'gwalan Gisiteget na Gjinsigam ta'n emtoqwalg'tt.'"

⁸ Na tujiw Gjinn'tu ela'latl Se'susal ta'n esp'plitl gm'tn aq musga'tuatl ms't elege'witewa'gi'l ugs'tqamug aq ta'n tel mujgajewe'l. ⁹ Telimatl, "Ula ms't na ignmulates pa na nutgul'pa'sin aq emtoqwalin."

¹⁰ Se'sus telimatl, "Gjimm'tu se'g lia. ma' tela'tegew muta Gjnisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, 'Emtoqwalates Gisiteget na Gjnisgam aq pas'g lugow.' "

¹¹ Na tujuw Gjimm'tu naqalatl Se'susal, aq ansale'wijing peita'jig aq apoqon-mua'titl Se'susal.

Se'sus poqji gina'muet
(Malg 1.14,15; Lu'g 4.14,15)

¹² Ta'n tujiw Se'sus nutg Sa'n pija'lut laplusang, naqt'g aq eliet Galaliewa'gig. ¹³ Mo eliwisgw Nasaletg, gatu eliet aq eliwisit na utan Gapelnam. Ula utan eteg tajigtug na qospem ta'n teluisig Galali. Gi's sa'q na mimajuinugi'g ta'n wetapegsultipnig Sepulano'q aq Naptalio'q gisi ignmut'pnig na maqamigew gigiw ta'n Gapelnam eteg. ¹⁴ Ta'n Se'sus wesgowa'sit na'te'l na gisa'toq tlian ta'n goqwei na niganigjitegewinuaq teluisipnaq Aiseia teluepnaq.

¹⁵ "Jigs'tuigw na gilew ta'n tleiwaultioq Sepulane'gati aq Naptalie'gati, gilew ta'n wigultioq gigiw qospemg aq ta'n wigultioq gigiw sipu ta'n teluisig Jol'tan aq maw na mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw Galaliewa'gig.

¹⁶ Gilew ta'n pegiji pata'taqatioq na musga'tugsitoqs'p msnmnew iapjiwewei mimajuagan. Gilew ta'nig mo gejiawoq Gjnisgam, na na'gwegl wejgu'aqal ta'n gji'jiatoqs'p."

¹⁷ Weja'tegemg na tujiw Se'sus poqji pestung aq teluet, "Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigtug muta Gjnisgam poqji ilgwenaji mimajuinu' nige'."

Se'sus wigumaji ne'wiliji usgewinu'
(Malg 1.12,13; Lu'g 4.1-13)

¹⁸ Se'sus pem tajiga'sij na qospem ta'n teluisig Galali, nemiaji ta'pusiliji usgewinu'. Na Simon ta'n tel wi'tut Pie'l aq ugjignaml Antle'. E'tli usgejig aq e'wa'titl a'pi'l. ¹⁹ Se'sus telimaji, "Wije'wigw aq gnu'tmultoqs'p aq gisa'lultoqs'p jugwo'lanew mimajuinu'g Nisgamewigtug." ²⁰ Na smtug elege'tiji ugta'pimua aq wije'wa'titl.

²¹ Na Se'sus siawa'sit aq nemiaji igtigi ta'pusiliji wijig'tiliji. Na Sepeti uggwisg ta'n teluisiliji Ji'mej aq Sa'n. Pemgopijig ugtuluaq maw ujjual aq etl gisgaja'la'tiji ugta'pimua. Se'sus wigumaji Ji'mejal aq Sa'nal. ²² Smtug gepta'sijig ugtuluaq, naqala'titl ujjual, aq wije'wa'titl Se'susal.

Se'sus gegina'muet Galaliewa'gi
(Lu'g 6.17-19)

²³ Se'sus eliet ms't tami Galaliewa'gi aq etl gina'muet a'sutuo'guoml. Pestung na gelu'g agnutmaqan ta'n Gjnisgam getu' ilgwenaji mima-juinu'g. Nepilaji mimajuinu' ta'n geggunmilij gaqaisg milamu'gl gsnugowaqann. ²⁴ Na agnutmaqan ta'n Se'sus gis tela'tegep gnegg el se'sa's'g na ta'n telgi'g Siliae'gati. Etna ugjit mimajuinu'g pegisitia'tiji gsnugowinu' Se'suseg. Ta'sijig geggunmi'tij gaqaisg milamu'gl gsnugowaqann, ta'sijig welmajo'tlijig, ta'sijig etli ugjipulgutijig, ta'sijig mo gis maita'ti'gw aq ta'sijig na mn'tu' pitu'gwi'liji. Se'sus ms't nepilaji. ²⁵ Pugwelgig mimajuinu'g

majulgwala'titl Se'susal. Alt tleiwultijig Galaliewa'gig aq na newtiswa'qal utann ta'n teluisigl "Newtiswa'qal utanji'l." Alt tleiwultijig Selusalemg aq Jutiaewa'gig. Alt tleiwultijig qame'g na sipu ta'n teluisig Jol'tan.

5

Se'sus egina'muaji mimajuinu'g gm'tnigtug

¹ Se'sus nemiaj pugwenniji mimajuinu' ta'n majulgwalgwi'titl, na so'qwiet gm'tnigtug aq pemgopa'sit. Na unaqapemg mawita'liji gigjiw ta'n Se'sus eig.

² Na tujiw Se'sus egina'muaji ms't ta'n eimu'tiliji na'te'l.

Wen welgwijig (Lu'g 6.20-23)

³ Teluet, "Mimajuinu'g ta'nig elita'suala'titl Nisgaml ugjit ms't goqwei, welgwijultijig muta Gjnisgam ilgwenaji aq ignmuaji e'wmanew ta'n goqwei geggung. ⁴ Mimajuinu'g ta'nig welmajita'sultijig na welgwijultijig muta Gjnisgam ulgwijimata. ⁵ Mimajuinu'g ta'nig mu espitel'sulti'gw welgwijultijig muta msntaq ugs'tqamu aq ta'n goqwei Gjnisgam teplumapni. ⁶ Mimajuinu'g ta'nig me' getu' tetapua'la'titl Nisgaml jel mu ta'n pas'g goqwei, welgwijultijig muta Gjnisgam tetapua'lata. ⁷ Mimajuinu'g ta'nig ewlite'lma'tiji igtigi, welgwijultijig muta Gjnisgam ewlite'lmeta. ⁸ Mimajuinu'g ta'nig apjiw getu' tetapu tlgwitmi'tij uggamlamunual, welgwijultijig muta nmia'tital Gjnisgaml. ⁹ Mimajuinu'g ta'nig gisa'la'tiji igtigi punimultinew aq ta'n apoqonmua'tiji witapewultinew, welgwijultijig muta tel wi'tujig Gjnisgam un'jang. ¹⁰ Mimajuinu'g ta'nig emegweiujig muta majulgwala'titl Nisgaml aq tetapua'taqatijig, welgwijultijig muta Gjnisgam ilgwenaji aq ignmuaji e'wmanew ta'n goqwei geggung. ¹¹ Welgwijultioq gilew ta'n tujiw mimajuinu'g penoqite'lmugsioq, emegweiugsioq aq egsuaqanimugsioq muta gilew na nnaqapemg. ¹² Gilew wije emegweiugsitoqs'p st'ge' mimajuinugi'g ta'n mimajultipnig gi's sa'q emegwei'wa'tipni niganigjitegewinugi'g. Pajiji ulgwijultigw muta Gjnisgam ignmugsitoqs'p pugwelgl ta'n goqwe'l geggungl wa'so'q."

Se'sus wesgutg salawei aq wasoqweg (Malg 9.50; Lu'g 14.34,35)

¹³ "Alt mijipjewe'l wigapu'gl ta'n tujiw salawa'tas'gl aq wius ma' sugul'gaqtug ta'n tujiw salawa'tug. Pa na salawei mo telimanug st'ge' salawei na tujiw mo gelu'lgtnug ugjit gilunaq. Na nugu tewegemg aq etug mimajuinu'g ewjipuguetataq. Ginu pa na wije aq salawei. Amujpa tetapu mimajultigw aq ms't goqwe'l tetapua'taqatigw ugjit gisa'tunew wantaqa'oti. Na tujiw mimajuinu'g ulgwijultitaq ta'n tujiw eimu'tijig gileweg.

¹⁴ "E'wmu'g wasoqweg ta'n tujiw oqonitpa'q. Na wasoqweg wetatenmugsi'gw. Ginu na wije aq wasoqweg muta Gjnisgam pewatmugsi'gw musga'tuanew ms't mimajuinu'g na gelu'lg awti. Na gjigan ta'n eteg g'p'taq gm'tnigtug ma' gisigatm'g. ¹⁵ Mo wen wasoqwa'tug wasoqonmaqaan ugjit pija'tun lippenignigtug, gatu awna tepa'tutew patawutigtug glaman ms't wen ugtatenmatew. ¹⁶ Amujpa tla'taqatigw ta'n goqwei wel'te'g Gjnisgam aq musga'tugg mimajuinu'g wije. Ta'n tujiw gis nmitu'tital ta'n goqwe'l gelu'lg gis tla'taqati'gw na tujiw miwatmua'tital aq emtoqwala'tital gujjinal ta'n eimlitl wa'so'q."

Se'sus wesgutg Mowisewei tplutaqaan

¹⁷ "Etug tel'temoq ta'n pegisinap ugs'tqamug ugjit puna'tun Mowisewei tplutaqaan gisna ta'n goqwe'l niganigjitegewinugi'g gegina'mua'tipnig. Mo

weji pginu ugjit puna'tun na tplutaqann, gatu weji pginu ugjit tla'tegen ta'n goqwei gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. ¹⁸ Migwite'tmug ula. Ta'n mawi apje'ji'g Mowisewei tplutaqan ma' jigla'tug glapis wa'so'q aq ugs'tqamu gaqiatew. Ms't ta'n ewi'gas'g'p amujpa tliatew. ¹⁹ Na ta'n getu wen elist'g na mawi apje'ji'g Mowisewei tplutaqan aq ptigisei gegnu'tmuaji igtigi wije tla'taqatinew, na mo me'gite'lmam'g ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Gatu ta'n getu wen tela'teget ula tplutaqan, aq gegina'muaji igtigi wije tla'taqatinew, negm na me'gite'lmaten ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ²⁰ Amujpa me' gtlamia'tigw jel mu na mimajuinu'g ta'n nujgina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan gisna Palasiaq. Na telimuloq, pa na mo tla'taqatiwoqos na Gjinisgam ma' gisi ilgwenugsiwoq."

Se'sus wesgutg uggwaiuti

²¹ "Nutmaioqop na mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Mut ne'pa'tegew. Ta'n wen ne'pa'teget ugsua'laten aq ilsumaten.' ²² Gatu telimuloq, ta'n getu wen wegaiugtuatl igtigl ta'n wije getlams'tasilitl, na ilsumaten. Ta'n getu wen pepsite'matl igtigl ta'n wije getlams'tasilitl, na la'laten nigantug nutsutaqatijig. Ta'n getu wen pisuite'matl igtigl ta'n wije getlams'tasilitl, na lgimugsin ulmaje'n Mn'tua'gig ta'n pugte'w ma' nqa'suenug. ²³ Getu' ignmuaj Gjinisgam nat goqwei a'sutuo'guomg gatu migwite'tmn igtig wegaiugtas'g. ²⁴ Ge's mu ignmuawj ignmatimgewei, smtug lia ta'n wen wegaiugtas'g aq tla'tega ta'n goqwei gisa'lugsioq apaji witapewinew. Na tujiw apsgwa'si a'sutuo'guomg aq ignmuates Gjinisgam nat goqwei getu' ignmuaj.

²⁵ "Pa na nat wen getu' elsutmas'g's nat goqwei nigantug tplutaqanigtug, lia negmeg aq ul'te'ltigw ge's mu ela'lulug nutsutaqatijig. Pa na mu tla'tegews'p, na la'lultew nigantug nuji ilsuteget. Na nuji ilsuteget ilsu-multew ugsua'lugsin nujiugsua'taqatijig aq negmow pija'lultaq laplusang. ²⁶ Laplusang siawqattes, glapis gaqi apangitmn ta'n telgi'g gisi ilsumul."

Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n sespo'taqatiliji

²⁷ "Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Mut sespo'tegew.' ²⁸ Gatu telimuloq, ta'n getu wen angamatl e'pilitl aq pewalatl wipeman na gis sespe'watl angita'suaqanigtug aq gis pata'teget. ²⁹ Pa na jigla'sin Nisgamewigtug ta'n tujiw angaptmn nat goqwei gisna nat wen, na pun pata'tega gisna amuj mna'tutes gpugugul. Me' gelu'lg nepapigwa'n aq pun pata'tegen je mu elgimulten Mn'tua'gig ge's me' nemitegen. ³⁰ Pa na e'wmu's'p gpitnn pata'tegen, pun pata'tega gisna amuj temte'mnn gpitnn. Me' gelu'lg mo geggunmunn gpitnn aq pun pata'tegen je mu elgimulten Mn'tua'gig muta siaw e'wmnn gpitnn ugjit gis pata'tegen."

Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n tujiw puna'ltultiliji

(Matiw 19.9; Malg 10.11,12; Lu'g 16.18)

³¹ "Mimajuinu'g teluepnig, 'Ta'n getu wen nigtua'latl ugte'piteml amuj ewi'g'g ula ta'n tel puna'laj.' ³² Gatu telimuloq, pa na ji'nm puna'lass ugte'piteml, gatu ugte'piteml mo sespo'tegeligupnn, na gisa'latl e'pilitl sespo'tegelin ta'n tujiw ap malie'wijig igtigl ji'nmul. Na ji'nm ta'n malie'wi titl ula e'pilitl elg sespo'teget."

Se'sus wesgumatl mimajuinu' ta'n elui'tmasilitl

³³ "Nutmaioqop na mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Ta'n tujiw teplumsin, mut suisga'ta ta'n tel wi'tmasi't'p. Amuj tla'tega ta'n goqwei teplum't'p Gisiteget.' ³⁴ Gatu pipanimuloq mu lui'tmasultinew ta'n pa tujiw. Mu gisi lui'tmatmuoq wa'so'q, muta Gjinisgam ugt'pun eteg wa'so'q aq assutg ms't goqwei na'te'l. ³⁵ Mu gisi lui'tmatmuoq ugs'tqamu, muta Gjinisgam assutg aq nemitoq

ms't goqwe'l na'te'l. Mu gisi lui'tmatmuoq Selusalem, muta Gjnisgam na Gjielege'wit assutg na gjigan. ³⁶ Mu gisi lui'tmatmuoq gun'jiwal muta Gjnisgam ignmugsioq gtmimajuqaqnmual aq ma' gisa'tuoq jel newte' sapun wapa'sgtn gisna mqatawa'sgtn. ³⁷ Ta'n tujiw teplumsin pas'g tua, 'E'e, tla'tega's.' gis na, 'Moqwa', mo gis tela'tegew.' Mn'tu pewaful t'l'te'tmn nat goqwei lui'tmatmn apoqonmuan gi'l tela'tegen ta'n goqwei teplumatmn."

Se'sus wesgumaji mimajuinu' ta'n getu' asita'taqatiliji
(Lu'g 6.29,30)

³⁸ "Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Pa na gi'l gisa'lin ngutaqigwan na ni'n gis gisa'lultes ngutaqigwates. Pa na gi'l gisi mn'te'muin nipit na ni'n gisi mn'te'multes gipit.' ³⁹ Gatu telimuloq, mut asita'law wen tlia wina'l'sg. Pa na wen paqtn'e'ite'sg inaqa'nei gijinuan, mut asita'law jel tlia paqtn'e'ite'sg elg patatujei gijinuan. ⁴⁰ Pa na wen la'l'sg tplutaqanigtug ugjit ugsua'tulin g'atla'impl, mut asita'law gatu ignmu ugsua'lulin maw ggotm. ⁴¹ Pa na sma'gnisg gisa'l'sg pma'latmuan utapsun na'tami se'g, na pma'latmuan ta'n tel puatg aq jel me'. ⁴² Pa na wen pipanimas'g's ignmuan nat goqwei, ignmu ta'n goqwei nuta'mat. Pa na wen gtu' mqata'sg's nat goqwei, mqatu."

Se'sus telimugsi'gw gsalug ta'n wen getanugsi'gw
(Lu'g 6.27,28,32-36)

⁴³ "Nutmaioqop mimajuinugi'g telimut'pnig, 'Gsal gitapaq, gatu masgelm ta'nig getan'sgig.' ⁴⁴ Gatu telimuloq, Gsal ta'n getan'sgig, aq a'sutmessew ta'nig emegweiasgig. ⁴⁵ Ta'n tujiw gesaloq mimajuinu'g aq a'sutmessewoq na telo'ltioq st'ge' gujuow ta'n eig wa'so'q aq tel wi'tugsitoqs'p un'jang. Gjnisgam gisa'latl na'gu'selitl lasenin ta'n eimu'tijig gitg gelu'sultijig aq wininultijig. Ignmuetoq gigpesan ta'n eimu'tijig gitg tetapua'taqatijig aq mo tetapua'taqati'gw. ⁴⁶ Geituoq Gjnisgam ma' ignmugsioq gelu'lg' nat goqwe'l muta gesaloq ta'nig gesalugsioqig. Na ta'nig nujintutma'tijig suliewei gesala'tiji ta'ni gesalgi'w'tiji. ⁴⁷ Pa na pas'g geluloqos gitapuaq, mo piltu tla'taqatiwoq jel mu igtig ta'n mu Lesui'peulti'gw muta gelula'tiji witapua. ⁴⁸ Amuj tetapua'taqatioq aq telo'ltijig st'ge' Gujiniu ta'n eig wa'so'q muta iapijw tel tetapua'tegat."

6

Se'sus wesgutg ta'n goqwei gelu'lg

¹ "Tla'taqatigw ta'n goqwei wel'te'tg Gjnisgam aq mut me'gita'new. Pa na tla'taqatioqos ta'n goqwe'l gelu'lg' ugjit gtu' uli ewistutmu'tinew, na gujiniu ta'n eig wa'so'q ma' ul'te'lmugsiwoq aq ma' ignmugsioq goqwei. ² Ta'n tujiw ignmuoq ewle'juinu'g nat goqwe'l, mut me'gita'new muta pewalugsiog ms't wen nmugsinew. Mut tla'taqatinew st'ge' wesgjiangangusit muta pipanimatl nat wenn pipugwen ta'n tujiw apoqonmuaj ewle'juinu'l a'sutuo'guomg gisna awtigtug. Na pewalaji mimajuinu'g me'gite'lman. Migwite'tmug ula. Etug mimajuinu'g gepmite'lma'tital gatu Gjnisgam ma' goqwei ignmuagul. ³ Ta'n tujiw nat goqwei ignmuoq ewle'juinu'g, tli apoqonmug jel we'gaw gitapuaq ma' gji'tu'ti'gw ta'n goqwei gis tela'taqatioqop. ⁴ Pa na tela'taqatioq st'ge' na, lpa mo wen geitug. Gatu gujiniu ta'n eig wa'so'q nemitog ta'n goqwei tela'taqatioq aq nat goqwei gelu'lg' ignmugsitoqs'p."

A'sutmaqan ta'n Se'sus egina'muapni unaqapemg
(Lu'g 11.2-4)

⁵ “Ta'n a'sutma'tioq mut tla'taqatinew st'ge' wesgijiangamgusultijig. Wegla gesatmi'tij alpugultijig aq a'sutma'tijig a'sutuo'guomg gisna tajigawtigtug muta pewala'tiji igtigi nmianew ta'n tujiw a'sutma'tijig. Migwite'tmug ula. Etug mimajuinu'g gepmite'lma'tita gatu Gjinisgam mo goqwei ignmuagwi. ⁶ Ta'n tujiw getu' a'sutma'tioq, lta'gw giguowal, g'p'soqwa'tug ga'qann aq a'sutma'tigw ta'n mu wen gis nmu'luoq. Gujjinu eig wa'so'q gatu te'sioq nmu'l'tew ta'n teli a'sutman aq ignmultew nat goqwei ta'n tel nuta'man.

⁷ “Ta'n tujiw a'sutma'tioq, mut e'wmu'tinew pugwelgl glusuaqann ta'n mo wen nestmugl, st'ge' na mimajuinu'g ta'n mo Lesui'peulti'gw. Na tel'ta'sultijig Nisgam ul nutuata ta'n tujiw pegiji a'sutma'ti'tij. ⁸ Mut a'sutma'tinew st'ge' negmow. Gujjinu ta'n eig wa'so'q gi's geitoq ta'n goqwei nuta'ma'tioq ges-gmnaq pipanimawoq. ⁹ Na tli a'sutma'titoqs'p, 'Nujjinen ta'n wa'so'q eimn, gepmite'tmuleg sape'wig gtwisunn. ¹⁰ Pipanimuleg ilgwenan mimajuinu'g glaman majulgwalutaq. Ta'n te's'g goqwei tel'te'tmn na thaj ugs'tqamug st'ge' ta'n tel thajw wa'so'q. ¹¹ Etamuleg ignmuinen gisgw ta'n goqwei nuta'ma'ieg. ¹² Apigsigtuinen ntlue'utinal st'ge' ta'n teli apigsigtaqatjig ta'nig opal'lugsieg. ¹³ Mut ignmuin lta'nen winjigigtug, awna jigla'lin elue'utigtug. (Pewatmeg gtelege'wa'gim ms't tami aq iapjiw mawignan. Apijw getu' gepmite'luleg. Na thaj.)”

¹⁴ “Pa na apigsigtuoqos igtigig ta'n opal'lugsioq, Gujjinu ta'n eig wa'so'q elg apigsigtugsitogs'p. ¹⁵ Pa na ma' apigsigtuawoqos igtigig ta'n opal'lugsioq, Gujjinu ta'n eig wa'so'q ma' apigsigtugsiwoq ta'n pata'taqatioqop.”

Se'sus wesgutg sune'wi

¹⁶ “Ta'n tujiw sune'wultioq, mut ali ewlapewultinew st'ge' wesgijiangam-gusultijig. Al tlapewultijig st'ge' pestmo'ltijig muta pewala'titl ms't wen gji'tu'tinew sune'wultiliji. Migwite'tmug ula. Etug mimajuinu'g gep-mite'lma'tita wegla mimajuinu' gatu Gjinisgam ma' ignmuagwi goqwei. ¹⁷ Ta'n sune'wultioq, gasigwa'sultigw aq nugwaltugo'sultigw. ¹⁸ Na mo wen nenugsioq sune'wultinew gatu Gujjinu wa'so'q geitoq ta'n tela'taqatoqop, aq nat goqwei gelu'lg ignmugsitew.”

Milesuaqan ta'n eteg wa'so'q

(Lu'g 12.33,34)

¹⁹ “Mut mawo'tasultinew milesuaqan ugs'tqamug aq nat goqwe'l mego'tigl ugjit pas'g gilew. Etug juji'jg malqotmi'titl ta'n goqwe'l mego'tigl aq alt jijua'qiatew. Etug gmutnesg ugsua'tultaq gmilesuaqanmual. ²⁰ Awna tetapu mimajultigw muta Gjinisgam getu' ignmugsitogs'p milesuaqann wa'so'q. Na'te'l juji'jg ma' malqotmi'ti'gw ta'n goqwe'l mego'tigl. Milesuaqan ma' jijua'qianug wa'so'q aq gmutnesg ma' gisi ugsua'tu'ti'gw gmilesuaqanmual wa'so'q. ²¹ Tli angita'sultitoqs'p ta'n etegl gmilesuaqanmual.”

Gpugugul pa na wije'i aq wasoqweg ugjit gi'l

(Lu'g 11.34-36)

²² “Gis nmitaqatioqs'p muta ugpugugultioq. Ta'n gpugugual tajigo'ltigil na wel nmitaqatioq aq weli ns'tasultioq. ²³ Gatu pa na gpugugual mo tajigo'ltinugl na mo welapultiwoq tla'taqatinew ta'n pas'g goqwei. Pa na npapigwo'ltioq na mo goqwei nmitutoqs'p. Pa na elt mo ns'tasultiwoq na mawi mtue'g ugjit gilew.”

Se'sus wesgutg suliewei

(Lu'g 16.13; 12.22-31)

²⁴ “Ma gis lugowawjig tapusijig assusijig newtsiniw. Na me' tetapua'lates newte'jit jel mu igtig. Na me' gsalates newte'jit jel mu igtig. Amujpa ignmat Gjinisgam assumulin aq mu ignmuawt milesuaqan assumulin.”

Se'sus wesgumaji ta'ni sespeto'ltiliji

²⁵ “Na ula telimuloq, mut sespeta'sultinew ugjit mijipjewe gisna aligew ta'n wetmite'tmoq muta gmimajuaqanmual me' gesite'lma'tas'gl jel mu ta'n pas'g goqwei pewatmoq. Gjinisgam me' piamite'tgl gtmimajuaqanmual jel mu mijipjewe gisna aligal. ²⁶ Ge' angamug sisipg. Mo iga'taqu'ti'gw, mo mena'taqu'ti'gw aq mo menuege'tigul laqlansigtug. Gujju ta'n eig wa'so'q esmaji. Me' piamite'lmugs'gw je mu sisipg. ²⁷ Ma' aji piami pgitawsultiwoq je tlia tel sespeta'sultioq.

²⁸ “Amujpa mo sespeta'tmuoq ugjit gugunmnew tepiaq aligew. Angite'tmug ta'n teligwegl wasuegl nipugtug. Mo elugutinugul aq mo elita'sultinugul aligal. ²⁹ Telimuloq, na milesipnaq elege'witaq ta'n teluisitaq Salaman mo geggungupnn tetuji glu'lgl aligal ta'n weliantgamgug'pnn st'ge'wegla wasuegl ta'n nigwegl nipugtug. ³⁰ Gjinisgam na gisa'toqopnn msigu'l uligwenew, gatu sapo'nug etugjel nu'gwa'tuten ugjit epsmn nat goqwei. Pa na sespeta'sultioq na mo piami gtlams' tmu'tiwoq Gjinisgam ignmugsitoqs'p aligal ta'n menuegetuoqol.

³¹ “Mut sespeta'tmnew je tlia na na'gweg iga'qt'tew ta'n ma' geggunmuoq mijipjewe gisna nat goqwei samqwanew. Mut sespeta'tmnew jel tlia na'gweg iga'qt'tew ta'n menuegeioqol aligal. ³² (Na mimajuinu'g ta'n mo Lesui'peulti'gw iapji sespeta'tmi'tij ugjit mijipjewe aq aligal. Na Gujju ta'n wa'so'q eig gegusioq ta'n goqwe'l menuegetuoqol.) ³³ Tmg ignmug Gjinisgam ilgwenuginsew glapis gisa'lugsioq tetapua'taqatinew st'ge'negm. Na tujiw ignmugsitoqs'p ms't ta'n goqwe'l menuegetuoqol. ³⁴ Mut sespeta'tmnew ugjit goqwei menuegetoqs'p sapo'nug. Sapo'nug ignmul-toqs'p ta'n goqwe'l menuegetoqs'pnn na tujiw. Tepiaq tla'taqatigw ta'n goqwei getu' tla'taqatitoqs'p gisgug.”

7

Se'sus mu pewalugsig gw ilsuman igtig

(Lu'g 6.37,38,41,42)

¹ “Mut ilsumanew igtigig, glaman ma' Gjinisgam ilsumugsioq. ² Gjinisgam wijei tli ilsumugsitoqs'p gilew ta'n teli ilsumoq igtigig. Ignmugsitoqs'p st'ge' ta'n goqwe'l tel ignmuoq igtigig. ³ Ta'n wen ilsumatl igtigl na negm pa na wijei aq ji'nm getu' tualqa'laj siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw ge's gmu'j piteg upgugugw. Wigue'g sespeta'tg na siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw gatu mu wesgutmuq na gmu'j ta'n piteg upgugugw. ⁴ Ge's na gmu'j me' piteg upgugugw, mu tetapu tlimatl witapal, 'Nitap ge' apoqnmultes na siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg gpugug.' ⁵ Na mimajuinu ta'n ula tela'teget na wesgijiangamugsit. Tmg amujpa tualqa'toq na gmu'j ta'n piteg upgugugw glaman ulapitew aq gis tualqa'tutew na siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw. ⁶ Mut ignmuaw 'nmu'jig ta'n goqwei gepme'g muta gawasgita'taq aq matnultaq. Mut ignmuaw tm'tmue'l waiopsgul gulgwi'sg muta alpastesg'taq.”

*Se'sus telimugs'gw pipaniaman Gjinisgam
ugjit ta'n goqwe'l nuta'ma'ti'gul
(Lu'g 11.9-13)*

7 “Pipanigesultigw aq ignmugsitoqs’p, gwilmug aq we’jittoqs’p, mtete’gatigw aq Gjinisgam pana’tutew na ga’qan ugjit gilew. 8 Ta’n getu wen pipanigesit na msntew, Ta’n getu wen gwiluasit na we’jittew, aq na ga’qan pana’tuaten ugjit negm ta’n metete’get. 9 Gilew ta’n te’sioq geggunatl uggwisl ta’n tujiw pipanigesilij pipnaqan ma’ ignmuawt gun’tew. 10 Ta’n tujiw pipanigesij nme’jl ma’ ignmuawt mtesgmul. 11 Na geituoq ta’n tli ula’latoqs’p gn’januaq aq ignmatoqs’p gelu’lgl goqwe’l je tlia tel lue’ultioq. Ta’n tujiw pipanigesultioq gujjinu ta’n eig wa’so’q me’ ignmugsitoqs’p ta’s’gl gelu’lgl je mu ta’n goqwei ignmuoq gn’januaq. 12 Tla’taqatigw ugjit igtigig st’ge’ ta’n tel puatmoq tla’taqatinew ugjit gilew. Ula Mowiso’q aq niganigjitegewinugi’g gegina’ mua’tipnig.”

*Se’sus wesgutg apsisqe’g ga’qana’tas’g
aq maqisqe’g ga’qana’tas’g
(Lu’g 13.24)*

13 “Ugji pisgwita’gw apsisqe’g ga’qana’tas’g ta’n pisgwa’mg wa’so’q, muta na ga’qana’tas’g ta’n pisgwa’mg Mn’tua’gig no’q gesge’g aq na awti ta’n eliaq na’tel naqamase’g. Pugwelgig mimajuinu’g pemita’jig na awti. 14 Ga’qana’tas’g apsisqe’g ta’n pisgwita’toqs’p ugjit msnmnew iapijw mimajuaqan. Na metue’g lta’nnew awti ta’n pisgwa’mg wa’so’q. Tegle’ji’g mimajuinu ta’n we’jitoq na awti.”

*Se’sus wesgumaji egsu gina’ mua’tiliji
(Lu’g 6.43,44)*

15 “Angweiasultigw muta alt niganigjitegewinu’g na nujiugsugina’ mua’tijig. Wesgijiangamusultijig muta pewala’tiji igtigi teli angita’sultinew na wantaqamigsultijig st’ge’ jijgluewjig gatu awna pisoqqowiegsultijig st’ge’ paqtesmug. 16 Tl nenuatoqs’p ta’n telqamigsultijig. Aloqomann mo nigwenugl goqominaqsigtug. Mo megnawjig jijjawignejg na ginigwejjuaqsigtug. 17 Gelu’sit miti’s na gelu’lgl minijgl wel minigl gatu ewlignwet miti’s ewliminit aq minijgl mo gelu’lgtug. 18 Gelu’sit miti’s ma’ gisi ewliminigw aq na miti’s ta’n mo gelu’sigw ma’ gisi ul minigw. 19 Ta’n tegen miti’s mo wel minigw na temto’t aq elegemg pugtewigtug. 20 Na glaman tl nenuatoqs’p na egsugina’ mua’tijig ta’n tela’taqati’tij.”

*Se’sus wesgutg ta’n Gjinisgam ilsumata ms’t wenn
(Lu’g 13.25-27)*

21 “Mimajuinu’g tel wi’tijig, ‘Gjisaqamaw’ aq jigs’tuitaq gatu mu tla’taqati’g ta’n goqwei nujj tel puatg. Telimuloq, ma’ ignmuam’tijig pisgwita’nnew ta’n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu’. Ta’n getu wen tela’tegat ta’n nujj tel puatg, na ignmut pisgwa’n wa’so’q. 22 Ta’n na na’gweg iga’qt’tew ugjit Gjinisgam ilsumata ms’t mimajuinu’, pugwelgig tlimitaq, ‘Gjisaqamaw, telimg’tt’pnig mimajuinu’g ta’n goqwei Gjinisgam teluet, ejigltesaqatt’pnig pugwelgig mn’tu’g aq tela’taqatieg’pnn pugwelgl paqalaiuti’l muta ignmuieg’p ml’gigno’ti tla’taqatinew wegla goqwe’l. 23 Na tujiw tlimultes, ‘Mo ne’gaw nenu luoq. Gilew mo tela’taqatiwoq ta’n nujj tel puatg, jiglita’gwa ni’neg.’”

*Se’sus wesgumaji tapusiliji ta’n ewi’ga’tiliji
(Lu’g 6.47-49)*

24 “Ta’n wen jigs’tgl nglusuaqanml aq mu elistmugl na tetapua’tegat. Negm pa wijei aq na ji’n m ta’n epitoq wiguow gun’tewigtug. 25 Ula ji’n m gis tetapua’tegat muta ta’n teto’qolaq, sipu’l mespo’qwegl aq ugiu’sn mel-gignewa’s’g na wiguow ma’ gis maja’s’gtnug muta epitas’g gun’tewigtug.

²⁶ Ta'n wen jigs'tgl ntglusuaqanml gatu elist'gl na mo tetapua'tegegw. Ula mimajuinu na elue'winu aq pa wijei aq ji'nm ta'n epitoq wiguow t'pgwanigtug. ²⁷ Ula ji'nm mo gis tetapua'tegegw muta ta'n teto'qolaq, sipu'l mespo'qegl aq ugju'sn melgignewa's'g na wiguow nisiaqt'tew. Ma'muni nisiaqap."

Mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tel gina'muelij Se'susal

²⁸ Ta'n Se'sus gaqewistoq ula agnutmaqan na mimajuinu'g paqalaiultijig ta'n tel gina'muelij. ²⁹ Gaqi gji'toq ta'n goqwei Gisitegelitl tel puatmitl. Mu tel gina'muegw st'ge' nujigina'muelitl tplutaqan muta geggung ml'gigno'ti ugjit tl gina'muen.

8

*Se'sus nepilat'j'nmul ta'n geggunmilil leplsi
(Malg 1.40-45; Lu'g 5.12-16)*

¹ Ta'n tujiw Se'sus metoqiet gm'tnigtug na pugwenniji mimajuinu' ma-julgwalgwi'tiji. ² Na ji'nm ta'n geggung gsnugowaqan teluisig leplsi eliet Se'suseg. Nutgul'pa'sit aq etawaqtmuatl, "Gjisaqamaw, gisi npilites pa na tli ul'te'tmn."

³ Se'sus elisga'sit aq sama'latl. Telimatl, "Getu tla'tegei. Nige' gisi npilul." Na smtug gisi npiluj na ji'nm. ⁴ Na tujiw Se'sus telimatl, "Mut wen tlimaw, gatu nat nmiates patlia's aq angamulij. Ta'n tujiw geitoq gisi npisin, na ignmuates ta'n goqwei Mowiso'q teluepnaq nat wen ta'n gisi npisit amujpa ignmuatl patlia'sl. Na tujiw mimajuinu'g gji'tutaq ta'n teli ila'sin."

*Se'sus nepilat'j'nmul ta'n elugowtl na Lo'mewei sma'gnis
(Lu'g 7.1-10)*

⁵ Se'sus pisgwa'j na gjigan ta'n teluisig Gapelniam, na weltesguatl Lo'mewei sma'gnis. Na sma'gnis etawaqtmuatl, ⁶ "Saqamaw, ntlugowinum elising nigna'q. Me' gatu gesnugwat, mo gis maja'sigw aq ma'muni ulmaje'g."

⁷ Se'sus telimatl, "Wije'ultes aq npila's."

⁸ Sma'gnis teluet, "Saqamaw, mu tetujiw glu'siw ugjit gi'l mittugwen nigna'q. Gi'l na assusin. Pas'g thua ugjit ntlugowinum npilan aq na tujiw gisi npilut. ⁹ Na ta'sijig sma'gnisg assumijig, aq ta'sijig sma'gnisg assumgig. Ta'n tujiw newte'jit telimg, 'Lia.' na lietew. Igting telimg, 'Jugu'a.' na jugu'etew. Telimg lugowinu, 'Ula tla'tega.' na tla'tegetew."

¹⁰ Se'sus paqalaig ta'n ula nutg muta na sma'gnisl melgi gtlams'tasilitl. Telimaji ta'ni wije'waji, "Telimuloq, lpa Lesui'pe'gatig menaq wen mo gejaq ta'n tel ml'gi gtlams'tasit st'ge' ula sma'gnis. ¹¹ Teplumuloq, pugwelgig mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw weita'taq ugjipenuq aq tg'snug aq mawi pmgopita'taq ugjit ulatalultinew wa'so'qewei pestie'umg. Mijjultitaq maw Aplamal, Isaqal aq Je'gopal ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wa'so'q. ¹² Gatu pugwelgig ta'n Lesui'peultijig tualqa'laten gujmug wa'so'q ta'n etl oqonitpa'q. Na'te'l tltemultitaq aq seggapitasultitaq wipitual muta ma'muni ulmajo'ltitaq." ¹³ Na tujiw Se'sus telimatl sma'gnisl, "Nige' gisi nmiates giga'q muta ta'n goqwei getlams'tasin na gis tliaq."

Ge'se'sus gelulatl sma'gnisl na sma'gnis ugtlugowinuml gisi npilutaq.

*Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'
(Malg 1.29-34; Lu'g 4.38-41)*

¹⁴ Se'sus eliet Pie'l wiguaq aq nemituatl Pie'l ugjugwiji'tl. Elisinnitl un'po'qoneg aq epsimgeweia'silitl muta gesnugwalitl. ¹⁵ Se'sus wesua'tuatl ugpitn aq nepilatl. Epsimgewei gaq jigla's'geg. Smtug e'pit esmatl Se'susal.

16 Wijei wela'gw, mimajuinu'g Se'suseg pejo'la'tiji pugwenniji ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'tiji. Se'sus gelulaji mn'tu'g aq getaqqatesguaji. Na elg nepilaji pugwenniji gsnugowinu'. 17 Na ula Se'sus tela'tegej gisa'toq tlian ta'n niganigjitegewinuaq teluisitaq Aiseia teluepnaq, "Ejigla tugsieg gsnugowaqanminal aq gisi npilugsieg ta'n tel milipna'tieg."

*Tapusijig teluejig gtu' majulgwalanew Se'susal
(Lu'g 9.57-62)*

18 Ge's Se'sus eig tajigtug qospemg nemiaji pugwenniji mimajuinu' gigjiw gigo'qopugutugwi'titl. Na tujiw telimaji unaqapemg, "Asoqomita'nej qospemg." 19 Na nujigina'muet Mowisewei tplutaqan eliet Se'suseg. Na telimatl, "Nujigina'muet, gisgaje'i wije'ulin ta'n getu tami elien."

20 Se'sus telimatl, "Wowgwisg geggunmi'titl elmalqe'l ta'n loqosma'sultitaq aq sisipji'g geggunmi'titl ugtwisse'mual ta'n tli atlasmultitaq, gatu mo geggunmu ta'n tli atlasmites je tlia ni'n na mimajuinu'alsiap."

21 Na igtig Se'sus unaqapeml timtl, "Saqamaw, Getu' naji utqutalg nujjaaq ta'n tujiw gisi np'g'pnaq. Na tujiw gisgaje'tes wije'ulin."

22 Se'sus telimatl, "Majulgwali aq ignmu ta'n wen mu majulgwaligw utqutalan ta'n nepmlitl."

*Se'sus mtugunotg naqa'toq
(Malg 4.35-41; Lu'g 8.22-25)*

23 Se'sus tepa'sit ugtuluuq aq unaqapemg wije'agwi'til. Na poqji taqamo-qosugultijig qospemg. 24 Na jiniw mesgi'g mtugunotg iga'q na qospemg aq ugtuluow suel getapaqtoqweg. Gatu Se'sus nepat. 25 Na unaqapemg tugwa'lgwi'titl aq telingwi'titl. "Gjisaqaugs'tawinen ge's mu samqwanigtug nepu'tiweg."

26 Se'sus telimaji, "Goqwei ta jipatmoq? Gesi apje'ji'j na getlams'tasultioq." Na tujiw menja'sit aq ilsutg ugjit nqa's'g ugju'sn aq tgu'g. Smtug ms't goqwei wantaqa's'g.

27 Unaqapemg paqalauiltijiji aq telueliji, "Gwastalei, wen ta ula ji'nm jel we'gaw ugju'sn aq tgu'g tela'taqatijig ta'n goqwei teluelitl."

*Se'sus nepilaji tapusilij ji'nmu
ta'n pitu'gwi'tiji mn'tu'g
(Malg 5.1-20; Lu'g 8.26-39)*

28 Se'sus aq unaqapemg peita'jig qame'g qospemg ta'n teluisig Gatalenewa'gi. Na'tel weltesgua'tiji tapusilij ji'nmu ta'n wesgowa'silij utqutaqane'gatih. Wet tua'tijig elmalqe'g utqutaqane'gatih. Wegla ji'nmu pitu'gwi'tiji mn'tu'g. Na nsano'qonijig, lpa mo wen pemiegw na awti ta'n pemiaq gigjiw na utqutaqane'gatih muta jipala'tiji wegla ji'nmug.

29 Smtug na poqji sesgwala'titl Se'susal, "Gi'l na Gjinisgam ugkwis, goqwei getu' tla'lieg nige'? Peji ugtapulieg ge's mu na na'gweg iga'qt'tew ta'n ugtap'titesnen?"

30 Na mu gnegtnug pugwelgig gulgwi'sg etl jigniga'tijig. 31 Na mn'tu'g etama'titl Se'susal, "Pa na gtu' tuaqtesguieg, lgiminen pitu'gwinew na ala gulgwi'suigtug."

32 Se'sus telimaji, "Lta'gw na'te'l." Na glaman tewa'lgita'jig ji'nmug aq el'ta'jig gulgwi'suigtug. Na ms't gulgwi'sg jaqal nisitugwi'tij paqse'g aq paqasui naqia'tijig samqwanigtug aq etli npu'tijig na'te'l.

33 Na ji'nmug ta'n angweiwa'tiji gulgwi'sgi'g wesmultijig aq el'ta'jig gjigan ta'n gigjiw na'te'l. Agnutmi'tij ta'n gis tliaq aq wesguma'tiji na ji'nmu

pitu'gwi'pni mn'tu'g. ³⁴ Na glaman, ms't wen ta'n eimu'tijig na gjigan naji ultesgua'titl Se'susal. Ta'n tujiw nemia'tij etama'titl jigla'sin umutgiwal.

9

Se'sus nepilatl ji'nmul ta'n mu maja'siligul (Malg 2.1-12; Lu'g 5.17-26)

¹ Se'sus aq unaqapemg tepita'jig ugtuluaq aq asoqomita'jig qospemg. Peita'jig na gjigan ta'n Se'sus wigit. ² Ta'sijig ji'nmug ela'la'titl witapual Se'suseg ge's elsma'silitl pismuti'gtug muta mu maja'siligul. Getlams'tua'titl Se'susal npilan. Na Se'sus geitoq ta'n teli gtlams'tmlij aq telimatl ji'nmul, "Gwi's, ul'ta'si. Gtlue'uti'l apigsigtmulan."

³ Ta'sijig nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan telimultijig, "Ula ji'nm tel'te'g negm na Gjinisgam muta pas'g Gjinisgam gisi apigsigtmuatal ji'nmul ugtlue'uti'l."

⁴ Se'sus geji'aji ta'n teli angita'sultiliji aq telimaji, "Goqwei weji angite'tmoq na ta'n goqwei mo gelu'lgtnug? ⁵ Tegen me' nqamase'tew ni'n tla'tegen na apigsigtmaqal ula ji'nm ugtlue'uti'l gisna gisa'lg mn'ja'sin aq pmi'en? ⁶ Ni'n na mimajuinu'alsiap aq nige' musga'tultoqs'p geggunm ml'gigno'ti ugs'tqamug ugjit apigsigtman lue'uti'l." Na tujiw telimatl na ji'nmul ta'n mu maja'siligul, "Mn'ja'si aq mgne'n pismuti. Nige' gisi nmiates."

⁷ Na ji'nm wenaqa'sit aq enmiet. ⁸ Ta'n tujiw mimajuinu'g nemia'tij ta'n goqwei Se'sus gis tla'tegep, jipaqita'jig, gatu gepmite'lma'titl Gjinisgaml ta'n tel ignmuaj mimajuinu'g ula paqalawaqan.

Se'sus pipanimatl Matiw majulgwalan (Malg 2.13-17; Lu'g 5.27-32)

⁹ Se'sus ejigla'sit na'te'l aq ge's pemiej nemiatl nujintutmalitl suliewei teluisilitl Matiw. Ula ji'nm pengopit ta'n etl lgwet. Se'sus telimatl, "Majulgwali." Na gaqama'sit aq majulgwalatl Se'susal.

¹⁰ Ge's Se'sus etlatalg Matiwalg wiguaq, pugwelgig nujintutma'tijig suliewei aq igtig lue'winu'g peita'jig. Mawgopita'jig patawutigtug maw Se'susal aq unaqapemg aq mawatalultijig. ¹¹ Ta'sijig Palasiaq nemia'tiji Se'susal aq unaqapemg. Pipanima'tiji Se'sus unaqapemg, "Goqwei ugjit na nujigina'muet etl mawatalultijig nujintutma'tijig aq lue'winu'g?"

¹² Se'sus nutuaji ta'n goqwei Palasiaq gis telueliji aq telimaji, "Mimajuinu'g ta'n tajigo'ltijig mo menuege'tigul mal'pale'wilitl, gatu pas'g wegla ta'n gesnugu'tijig. ¹³ Tali ns'tmoq ta'n goqwei Gjinisgam teluet ugtwi'gatigng, 'Me' pewalgig mimajuinu'g ulm'tu'tinew je mu ms't goqwei gtu' ignmuitaq."

"Mu weji pgininu'g ugjit pipaniman mimajuinu'g ta'n getlamia'tijig majulgwalinew. Awna weji pginin ugjit pipaniman lue'winu'g majulgwalinew."

Wen sune'wit (Malg 2.18-22; Lu'g 5.33-39)

¹⁴ Sa'n Nutsign'tuet unaqapemg peita'jig Se'suseg aq pipanima'titl, "Ninen aq Palasiaq jiju'aaq sune'wultieg gatu tal gis gnaqapemg lpa mo sune'wulti'gw?"

¹⁵ Se'sus telimaji, "Na mimajuinu'g wigumujig ta'n wesgowa's'g malie'wing mu ewlita'sulti'gw ta'n tujiw qase'g wijitgweiwa'titl witapual ta'n getu' malie'wilitl. Ge's eimu'tijig maw witapual ma' sune'wulti'gw gatu ta'n tujiw jigla'lut na tujiw sune'wultitaq."

16 “Ta'n sa'qawei utapsun pasgine'g, mo wen e'wmug pilei atla'wegn ugjit pgwi'sign muta ta'n tujiw na utapsun gesistaqanut na pgwi'sign apsiaq aq utapsun ap pasgina'sitew. 17 Mu wen guta'tug pilei moqopa'q na sa'qawei m'gegnei moqopa'q'o'q muta ta'n tujiw moqopa'q pemigna'q na pasgina'sitew m'gegnei moqopa'q'o'q aq na moqopa'q tli alijutew. Awna amujpa guta'tu pilei moqopa'q na pilei m'gegnei moqopa'q'o'q muta na m'gegnei moqopa'q'o'q siptaq'a's'gt'tew ta'n tujiw na moqopa'q pemigna'q.”

Se'sus nepilat' e'pilit' aq minua'lat' e'pite'sl

(Malg 5.21-43; Lu'g 8.40-56)

18 Ge's Se'sus etlewo'gwej, na Lesui'pewei niganpuguit pegising aq nutgul-pit niganug Se'susal. Telimat' l, “Ntusaq pas'g gisi np'gaq. Wije'wi nignaq aq iga'tunn gpitnn un'jigtug glaman mimajitew.”

19 Na Se'sus wenaqa'sit aq wije'wat' l. Unaqapemg majulgwala'tiji.

20 Pemita'tij na e'pit ta'n gis mal'tewiet metlasipunqeg je ta'pu, ugtejg pemiet. Etepnat' l Se'susal aq sama'tuat' l wesg'plij ugputu'gunml. 21 Telimsit, “Pas'g gis sama'taq utapsun, na ila'sites.”

22 Se'sus naqa'sit aq gigto'qopugua'sit. Nemiaj e'pilit' telimat' l, “Tu's, mut jipaqa'siw muta teli gtlams'tasin na weji npisin.” Na tujiw na e'pit gisi npisitaq. 23 Na to'q Se'sus siawa'sit aq pisgwa't na Lesui'pewei niganpuguil' l wiguag. Nemiaj nujintutiliji ta'n gis peita'liji ugjit na utqutang aq igtigi ta'n sespo'ltiliji, 24 telimaji, “Gis tuita'toqs'p ta'n te'sioq. Ula e'pite'ji'j mo nepmug, pas'g nepat.”

Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig wesgewe'wa'tit' l Se'susal. 25 Ta'n qase'g ms't mimajuinu'g gaq tuita'tij, Se'sus eliet ta'n e'pite'ji' l elisinnit' l aq wesua'tuat' l ugpitn. Smtug na e'pite'ji'j menja'sit. 26 Na mimajuinu'g ta'n esgma'tijig gujmg nutmi'tij ta'n goqwei gis tliaq na naqtm'i'tij na te' l aq telima'tiji igtigi. Tel'gne ge' l pugwelg mimajuinu'g gis geitu'tij ta'n goqwei gis tliaq.

Se'sus nepilaji tapusiliji ji'nmu ta'n nepapigwa'liji

27 Se'sus maja'sit na te' l. Ge's pemiej tapusiliji ji'nmu ta'n nepapigwa'liji majulgwalgwi'tit' l. Na sesgwala'tit' l Se'susal, “Geitueg gi' l na teplutasin ta'n wetapegsin Ta'piteg. Ewllite'lminen.”

28 Se'sus pisgwa't na wen'ji'guom. Na tapusijig nepapigwa'jig pegisingig. Se'sus pipanimaji, “Getlamite'tmoqos ni'n geggunm ml'gigno'tu ugjit gisi npilulinew?” Telimgwi'tit' l, “E'e, saqamaw.”

29 Na tujiw Se'sus sama'tuaji ugputugual aq teluet, “Na to'q tliaq ta'n teli gtlams'tmoq.” 30 Smtug gis nemitegejig. Se'sus melgimaji, “Mut tlimanew wen.”

31 Gatu na maja'tijig aq ms't tami na te' l telima'tiji pugwenniji mimajuinu' ta'n wen gisa'lujig apaji ulapinew.

Se'sus nepilat' ji'nmul ta'n mu gis glusiligul

32 Ge's maita'tij, ta'sijig mimajuinu'g pegisitua'tit' l Se'suseg na ji'nmul ta'n mo gis glusiligul. Na mn'tu' l pitu'gwit' l. 33 Ta'n Se'sus gis eijglt'esguat' l mn'tu' l, smtug na ji'nm poqtewo'g'wet. Ms't wen ta'n eimu'tijig paqalau'ltijig. Teluejig, “Menaq nemitueg paqalau'waqan st'ge' ula Lesui'pe'gatig.”

34 Gatu na Palasiaq teluejig, “Tel'te'lmeg Gjimm'tu ignmuat' l Se'susal ml'gigno'ti ugjit gtaqqatesguanew mn'tu'g.”

Se'sus ewllite'lmaji mimajuinu' ms't tami

(Malg 2.1-12; Lu'g 5.17-26)

35 Se'sus al mittugwat' l gjigann aq utann. Etl gina'muet te's a'sutuo'guoml aq pestung na gelu'lg agnutmaqan. Telimaji mimajuinu', “Na Gjinisgam

gis ilgwenaji mimajuinu'." Nepilaji mimajuinu ta'n geggunmi'tij milamu'g lgsnugowaqann. ³⁶ Ta'n nemiaj pugwenniji mimajuinu', ewlite'lmaji, muta sespeta'sultijig aq mu tami mo wen apoqonmuagwi. Wegla mimajuinu'g pa wije aq jiggluewjig ta'n mu gegguna'tigul ta'n wenn nuje'wa'gwi'tital. ³⁷ Na glaman Se'sus telimaji unaqapemg, "Pugwelgig mimajuinu'g ta'n getu' majulgwala'titl Nisgaml, gatu mu piam pugwelu'g mimajuinu'g ugjit tlimanew ta'n tel majulgwala'tital Nisgaml. ³⁸ A'sutma'tigw aq pipanimug Gisiteget lgitmanew pugwenniji ugjit tlimanew igtigi na gelu'lg agnutmaqan glapis majulgwalanew Nisgaml."

10

Se'sus wigumaji apostale'wiliji (Malg 3.13-19; Lu'g 6.12-16)

¹ Se'sus wigumaji unaqapemg ta'n newtisgegsiliji jel ta'pu. Te'siliji ignmuaji ml'gigno'ti ugjit jigtlesguaten mn'tu'g aq npitmuaten ta'n te'siliji gesnugu'tiliji. ² Se'sus ugapostale'witemg na Simonal ta'n teluisilitl Pie'l aq Antle'al na Pie'l ugjignaml. Igtigig na Sepeti uggsiwg ta'n teluisiliji Ji'mej aq Sa'n. ³ Igtigig na Pilip, Paltolomiw, Tuma aq Matiw ta'n nujintutmat suliewei. Igtigig na Tatias aq Alpius uggsiwl ta'n teluisilitl Ji'mej. ⁴ Esgwia'tijig na Simon na Genanewa', aq Suta Isgaliot ta'n ntuisgalatal Se'susal.

Ta'n goqwei Se'sus ugtapostale'witemg tela'taqatilita (Malg 6.7-13; Lu'g 9.1-6)

⁵ Se'sus elgimaji newtisgegsiliji je ta'pu ugtapostale'witemg aq telimaji, "Mut emittugwalanew mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw aq mut lta'new Samaliae'gati. ⁶ Pas'g lta'gw na mimajuinu'g tleiawultijig Lesui'pewa'gi muta wegla mimajuinu'g menuega'tijig nat wen musga'tunew ta'n majulgwala'tital Nisgaml st'ge' jiggluewjig menuega'tijig nat wenn musga'tuanew ta'n eteg gelu'lg msigu. ⁷ Lta'gw aq pestunmu'tigw. Telimug, 'Nige' Gjinisgam getu' ilgwenaji mimajuinu'." ⁸ Npilug mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig aq ta'n geggunmi'tij na gsnugowaqan teluisig leplsi. Minua'lug npuinu'g. Jigtlesgmug mn'tu'g. Ignmuloq ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinew mesgi'gl goqwe'l aq mo pipanimuloq apangitun. Nige' pewaluloq ignmuanew igtigig ta'n goqwei nuta'ma'tijig aq ma' pipanimuloq apangitugsinew. ⁹ Mut nesprnmnew suliewei gisna wisaw suliewei. ¹⁰ Mut nesprnmnew salitewingewei mun'ti, igtig atla'i, igtigig mg'sng gisna aptun. Pas'g lta'gw ta'n teloqsultioq. Ta'n tujiw ignmuatoqs'p igtigig ta'n goqwei nuta'ma'tijig na tujiw ignmugsitoqs'p ta'n goqwei menuega'tioq."

¹¹ "Ta'n peita'ioq utan gisna utanji', pisgwita'gw aq gwilug ugjit ta'n wen ul'ta'sitew ultesgugsitoqs'p. Pipanimug 'Gt'gunitesnen wiguaq?' Usgowita'toqs'p wiguaq glapis maita'ioq. ¹² Ta'n pisgwat'ioq na wiguaq, tlimug mimajuinu'g ta'n wigultijig na'te'l, 'Etawieig Gjinisgam gepmite'lmugsinew.' ¹³ Pa na mimajuinu'g ta'n wigultijig na'te'l wel'ta'sultisnig ultesgugsinew, tlimug, 'Pipanimatesnen Gjinisgam ignmugsinew wantaqo'ti ggamlamunuaq.' Pa na mimajuinu'g mu weltesgugsinew, mut pipanimaw Gjinisgam ignmugsinew wantaqo'ti uggamlamunuaq. ¹⁴ Pa na ta'sijig mimajuinu'g gisna ms't wen ta'n wigit na utanji' mo pewalugsinew gisna mo jigs'tugsinew, na naqtmug na'te'l aq puaqtestug gगतual. Ta'n tujiw pewaqtestuog gगतual na musga'tuotoqs'p Gjinisgam mu wel'te'lmagwi. ¹⁵ Migwite'tmug ula. Na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', na me' ewlite'lmata lue'winu'

tleiawultiliji na gjigann ta'n teluisigl Satm aq Gamola je mu na mimajuinu'g ta'n mu weltesgugsiwoq wiguaq gisna utan."

*Se'sus telimaji ugtapostale'witemg
ta'n ta'sijig mimajuinu'g getangwi'tiji
(Malg 13.9-13; Lu'g 21.12-17)*

¹⁶ "Jigs'tmug. Elgimuloq ta'n mimajuinu'g matnugsitoqs'p st'ge' paqtesmug matna'tiji jiggluewji. Tli angweiasultigw st'ge' na mtesgm angweiasit muta ms't wen getangwi'titl. Mut matnaqqa'tinew, awna ms't goqwei sangewa'tug st'ge' plesg sangewo'ltijig. ¹⁷ Ango'tmug, muta mimajuinu'g ilsumugsitoqs'p aq wisqapaqto'ltaq ugta'sutuo'guomuaq. ¹⁸ Wegla mima-juinu'g la'lugsitoqs'p ugjit ilsumugsinew g'pnno'laq gisna elege'wiliji muta elugowioq ni'n. Na gelu'lg agnutmaqan tlimatoqs'p wegla mimajuinu'g ta'n ilsumugsioqig aq igtig ta'n mu Lesui'peulti'gw. ¹⁹ Ta'n tujiw ela'lugsioq ilsumugsinew, mut sespete'tmnnew ta'n goqwei tlutoqs'p gisna ta'n tlewis-tutoqs'p. Ta'n tujiw ula tliatew, Gjinisgam tlimugsitoqs'p ta'n goqwei tlue-toqs'p. ²⁰ Na glusuaqann ta'n tlutoqs'p ma' gilewewe'l. Gujuuow ta'n eig wa'so'q ignmugsitoqs'p na Wejuli Nisgam ugjit tlimugsinew na glusuaqann tlutoqs'p.

²¹ "Ta'sijig mimajuinu'g la'la'tital wijig'tultiliji tplutaqanigtug ugjit ne'po'qsineu. Ta'sijig mimajuinu'g wijei tla'la'tita un'janua. Ta'sijig mimajuinu'g gtana'tita ungi'gua aq gisa'la'tita ne'po'qsineu. ²² Pugwelgig mimajuinu'g masgelmugsitoqs'p muta gilew na nnaqapemg. Gatu na ta'n wen siawi gtlams'tmuitew ta'n teli pgitawsit, na ugs'tawiaten. ²³ Ta'n tujiw amasgipnngusioq newte' utan, ugs'multigw igtig. ma' gaqa'tuoq gtlugowaqannmuow aq ma' gisi emittugwatmoq ms't gjigan, utann aq utanji'l Lesui'pe'gatig ge's mu apaja'sia's. Telimuloq, ni'n na mimajuinualsiap.

²⁴ "Ta'n wen gegina'masit ma' gepmite'lmamug je mu na nujigina'muet. Na lugowinu ma' gepmite'lmamug je mu na assusit. ²⁵ Tepiaq ta'n tujiw ta'n wen gegina'masit gji'tutew st'ge' na nujigina'muet ta'n egina'matl. Tepiaq ta'n tujiw lugowinu tel assutg st'ge' assusit. Pa na niganpuguit tl wi'tuj Gjimm'tu, na wi'gma me' aji mil wi'taten."

*Ta'n wen me' amuj jipalugg
(Lu'g 12.2-7)*

²⁶ "Mut jipalanew mimajuinu'g ta'n getanugsioq. Ta'n getu goqwei mimajuinu'g gim tla'taqatijig na musga'sgt'tew. Ta'n getu goqwei mi-majuinu'g mimugwa'tu'tip na neia'sgt'tew. ²⁷ Ta'n goqwei gina'muloqop oqonitpa'qigtug pawaluloq agnutmuanew ms't wen miaw na'gweg. Ta'n goqwei gim agnutmultoqs'p amuj gesigaw agnutmug ms't wen. ²⁸ Mut jipalanew mimajuinu'g ta'n getu' ne'po'qsioq. Etug ne'po'qsitoqs'p gatu gji'jaqamijual me' siaw mimajultijig. Awna jipalug Gjinisgam muta gis gisa'lata mimajuinu'g lta'new Mn'tua'gig. ²⁹ Gisi ugja'lates tapusijig sisipji'g ugjit newte' maqtawe'g suliewei gatu Gujjinu ta'n eig wa'so'q gisi gji'tutew ta'n newte'jilitl nplij. ³⁰ Me' Gjinisgam gaqi gji'tutoqs'p. Geitoq ta'n te's'gl sapunn gun'jiwaq. ³¹ Glaman mut jipasultinew muta Gjinisgam me' me'gite'lmugsioq je mu pugwelgig sisipji'g."

*Se'sus unaqapemg amujpa telimaji igtigi,
"Ninen na Se'sus unaqapemg"
(Lu'g 12.8,9)*

³² “Ta'n getu wen majulgwalit ni'n aq mu jipasigw tliman igtigi na getlams'tuit aq majulgwalit, na tlimates nujj ta'n eig wa'so'q, 'Ni'n na nnaqapem.' ³³ Gatu ta'n getu wen alua'lit aq telimaji igtigi ta'n negm mu na nnaqapemg, na tujiw tlimates nujj ta'n eig wa'so'q, 'Ni'n na mu nnaqapemuigw.'”

Mimajuinu'g mu wel'te'lma'tigul ta'n wenn Se'susal
(Lu'g 12.51-53; 14.26,27)

³⁴ “Pa na tel'ta'sultioqs'p weji pginis ugjit neia'tun wantaqo'ti ugs'tqamug. Mo gisa'laqig mimajuinu'g ul'te'lminew, gatu awna gisa'lates mimajuinu'g gi'gajita'new aq matntultinew muta mu wel'te'lmi'gw ta'n weni ni'n. ³⁵ Ta'n weji pginisap na gisa'lanew ji'nmug aq uggwisua mo wel'te'tmi'ti'gw ta'n weni ni'n. Ta'n tela'tepeg na gisa'lan ji'nm mu wel'te'lmagul ujil, Ta'n weji pginisap na gisa'lan e'pit mu wel'te'lmagwi uggwitl aq ugtlu'suesgmual. ³⁶ Na gigmaq me' masgelm'sgig je mu igtigig mimajuinu'g muta majulgwalioq.

³⁷ “Ta'n getu wen me' gesalatl ujil gisna uggwitl je mu ni'n, na mu gisgaje'ug majulgwalin. Ta'n getu wen me' gesalatl uggwisl gisna ugtusl je mu ni'n, na mu gisgaje'ug majulgwalin. ³⁸ Ta'n getu wen mo majulgwaligw je tlia ulmaje'tew st'ge' ta'n tli ulmaje'tes na mu gisgaje'ug majulgwalin. ³⁹ Ta'n getu wen tela'teget pas'g ta'n tel puatg lpa ma' gugunmug iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q. Gatu ta'n getu wen tela'teget ta'n goqwei pewatm jel tlia ne'po't muta majulgwalit na guguntew iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q.”

Ta'n getu wen wel'ta'sit ugjit ultesguan igtigl
(Malg 9.41)

⁴⁰ “Ta'n getu wen wel'ta'sit ultesgugsinew, na wijeil ul'ta'sitew ultesguin ni'n. Ta'n getu wen wel'ta'sit, ultesguin na wijeil ul'ta'sitew ultesguan ta'n wen gis petgimip ugs'tqamug. ⁴¹ Na mimajuinu ta'n gepmite'lmatl niganigjitegewinu'l muta napewo'qwelitl ta'n goqwei Gjinisgam gis tlimtl, na msntew wijeil aq ta'n goqwei Gjinisgam ignmuatal niganigjitegewinu'l. Ta'n getu wen wel'ta'sit ultesgulan igtigl gelu'silitl muta eta gelu'silitl, na msntew wijeil aq ta'n goqwei Gjinisgam ignmuatal ta'n wenn gelu'silitl. ⁴² Migwite'tmug ula. Ta'n getu wen tegpa'q samqwan ignmuaj ta'n mawi ewle'jilitl nnaqapeml muta eta nnaqapem, na getlewei msntew ta'n goqwei Gjinisgam teplumatl mimajuinu'l ta'n wel'te'lmatl.”

11

Sa'n Nutsign'tuet unaqapemg
(Lu'g 7.18-35)

¹ Ta'n Se'sus gaqi gina'muaji unaqapemg ta'n tla'taqatilita, na ejigla'sit na'te'l aq siawa sit igtigl utann tepaw na'te'l. Getu' gina'muaji mimajuinu' tleiawultiliji wegla gjigann.

² Sa'n Nutsign'tuet pisit laplusang. Ta'n tujiw nutg ta'n goqwei Nuijugs'tawi'welitl tel lugwelij, na elgimaji unaqapemg mittugwalan.

³ Telima'titl Se'susal, “Gi'l na negm ta'n Sa'n telimugsi'gup wejiep wa'so'q? Pa na gi'l mu na negm, na esgmalatesnen ap igtig.”

⁴ Se'sus telimaji, “Apajita'gw aq tlimug Sa'n ta'n te'sg goqwei nutmoq aq ta'n goqwei nemituoq. ⁵ Tlimug na nepapigwo'ltipnig gis nmitaqatijig, na asgajo'ltipnig gis ul pmita'jig, wegla ta'n geggunmi'tip gsnugowaqan teluisig leplsi gis nplujig, gepistaqana'tipnig wel nutmu'tijig, npuinu'g minua'lujig aq na ewle'juinu'g nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan. ⁶ Tetuji ulgwijintew ta'n wen mo megtuigw.”

⁷ Ge's Sa'n unaqapemg peminmita'lij, Se'sus wesgumatl Sa'nal. Telimaji na mimajuinu' ta'n eimu'tiliji na'te'l, "Ta'n tujiw el'ta'ioq Sa'neg paqtaqamigtug, goqwei getu' nmituoqos na'te'l? Mo getu' nmiwoqop menaqanat ji'nm st'ge' msigu'l asua's'g'pnn ugu' snigtug. ⁸ Mu el'ta'woq na'te'l ugjit nmianew na ji'nm gegnesit mego'tig aligew. Mimajuinu'g ta'n gegnesultijig mego'tig aligal wigultijig elege'wituo'guoml. ⁹ Geji't ta'n wen nat nmianew paqtaqamigtug. Negm na niganigjitegewinu. Telimuloq, nemioqop negm ta'n me' espe'g jel mu niganigjitegewinu. ¹⁰ Gjnisgam wesgumapnn aq teluep, 'Ge' jigs'tui. Nigangima's ntagnutmewinum ugjit gisgaja'tun ta'n gi'l lietes.' Ula tel w'igas'g Gjnisgam ugtwi'gatignigtug. ¹¹ Telimuloq, Sa'n Nutsign'tuet me' gepme'g aq ms't mimajuinugi'g ta'n gis mimajultiptnig. Gatu wen me' ewle'jit ta'n Gjnisgam ilgwenaji mimajuinu'g na me' gepme'g aq Sa'n gepmite'lmot ugs'tqamug. ¹² Weja'tegemgeg Sa'n poqji pestungeg glapis nige' mimajuinu'g ta'n getantaqatijig gisapsngmi'tij pisgwa'new ta'n Gjnisgam ilgwenaji mimajuinu'. ¹³ Mowiso'q aq ms't niganigjitegewinugi'g ta'n mimajultiptnig ge's mu Sa'n pegisingeg, wesgutmi'tip ula wije' agnutmaqan. ¹⁴ Pa na getlams'tmoqs'p ta'n goqwei wegla mimajuinugi'g gis teluepnig, gejiq Sa'n na Ilaija. Negm na ji'nm ta'n niganigjitegewinugi'g teluepnig pgisintew. ¹⁵ Ango'tmug ta'n goqwei gis telimuloq.

¹⁶ "Na mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug mu tetapuute'tmi'ti'gw muta pa wije' aq mijua'ji'g ta'n gaqamultijig gujmuq magasan. Mu wel'te'tmulti'gw aq newte'jit telimaji esgwia'tilij, ¹⁷ 'Etl'te'muleg'pnn malie'wimgewe'l gtapegiaqann, gatu mo amalgalitwoqop. Etlintutieg'pnn utqutamgewe'l gtapegiaqann, gatu mo atgitemultiwoqop.' ¹⁸ Ta'n tujiw Sa'n pegisingeg, na sune'wip aq mo newtmgwanegup moqopa'q. Ta'sijig mimajuinu'g mu wel'te'lma'tigul Sa'nal aq teluejig, 'Mn'tu pitu'gwi'l na ji'nmul.' ¹⁹ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw pegisineg, na mijjiap aq esamqwap. Na wije' mimajuinu'g mu wel'te'lmi'gw aq teluejig, 'Ge' angamug ala ji'nm. Na pusgi ugsamatal aq negm na gtigiewinu. Witapa na nujintutma'tiliji suliewei aq lue'winu.' Gjnisgam ugtns'tuo'qonm musga'tas'g ta'n goqwei Gjnisgam gis tla'tegep na teliaqewei."

Se'sus gelulaji mimajuinu' ta'n mu getlams'tmagwi'tigul (Lu'g 10.13-15)

²⁰ Se'sus mu wel'te'lmagwi mimajuinu' tleiawultiliji na gjigann aq utann ta'n gis tla'tegeppn pugwelgl paqalaiuti'l. Nemitu'tipnn wegla paqalaiuti'l gatu mo gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw elue'utigtug. Majiaqa'laji, ²¹ "Na pajiji mtue'tew ugjit gilew tleiawultioq na gjigann ta'n teluisigl Golasin aq Petse'ta. Gis nmituoq pugwelgl paqalaiuti'l ta'n gi's tela'tegeiap gatu me' siaw pata'taqatioq. Na mimajuinugi'g tleiawultipnig na gjigann ta'n teluisigl Tail aq Saiton lue'ultipnig. Pa na nemitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l, na smtug sa'se'wita'sulti'tisoq aq pun pata'taqati'tisoq. Gi's nige' sa'q nasgmi'tisoq maqtawamu'gl aligal aq amalsulti'tisoq wisgipg ugjit musga'tunew mesgo'ltipnig ta'n teli pata'taqatipnig. ²² Migwite'tmug ula. Ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjnisgam ilsumata ms't mimajuinu', na me' ewlite'lmata mimajuinu' tleiawultiliji Tail aq Saiton je mu gilew tleiawultioq Golasin aq Petse'ta. ²³ Gilew tleiawultioq Gapelniam, pewatmi'tij me' espite'lsultijig st'ge' ansale'wiliji, gatu awna lta'toqs'p ta'n npuinu'g eimu'tijig. Pa na mimajuinugi'g tleiawultipnig na gjigan ta'n teluisig Satm nemitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l ta'n etl tla'tas'g'pnn gm'tgiwaw, na wegla mimajuinugi'g mesgo'ltipnig aq Gjnisgam mo gisi nu'gwa'toqop na gjiganeg. Me' i'ttesoq

gisgug. ²⁴ Migwite'tmug ula, ta'n tujiw na na'gwew iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu', Gjinisgam me' ewlite'lmata na mimajuinu' tleiwultilipni Satm je mu gilew tleiwultioq Gapelniam."

*Se'sus gelulatl ujil ta'n eimlitl wa'so'q
(Lu'g 10.21,22)*

²⁵ Na tujiw Se'sus a'sutmat, "Gisiteget, gi'l na nujj aq assutmn wa'so'q aq ugs'tqamu. Miwa'lul muta ula teliaqewei musga'tajig na mimajuinu'g ta'nig mo geggunmi'ti'gw gina'masuti. Gatu wijej mu musga'tuawjig mimajuinu'g ta'nig nestmi'tij pugwelgl goqwe'l. ²⁶ E'e, Nujj, welm'tun ta'n tujiw tela'tegen ta'n tel puatmn."

²⁷ Na tujiw Se'sus telimaji mimajuinu', "Nujj ta'n eig wa'so'q gis ignmuj ms't goqwei. Ni'n na Gjinisgam uggwisl aq mo wen nenuigw st'ge' Nujj ta'n eig wa'so'q gis nenuit aq mo wen nenuagul Nujj st'ge' ni'n ta'n tel nenaq. Na mimajuinu'g ta'nig musga'tuaqig na gis nenua'titl ta'n wenit Gjinisgam.

²⁸ "Jugwita'gw ta'n te'sioq gispna'tioq aq ta'n sespete'tmoq muta pugwelgl ta'n goqwe'l amsala's'gl aq ignmultoqs'p atlasminew. ²⁹ Gina'masutugw ta'n goqwei eginamuloq aq mut listuinew. Welm'tu aq mu emegweiluq. Majulgwali aq we'jitoqs'p atlasming. ³⁰ Ta'n goqwei gis gina'muloq mu metue'gtug nst'mnew aq ta'n goqwei pipanimuloq tla'taqatinew mu metue'gtug gis tla'taqatinew."

12

*Ta'n goqwei gelu'g ugjit tla'taqatinenu atlasmutigis'g
(Malg 2.23-28; Lu'g 6.1-5)*

¹ Newte' atlasmutigis'g, Se'sus aq unaqapemg saputita'jig iga'taqann ta'n glumgl etl nigwegl. Unaqapemg gewisutiliji na glaman tematpo'tu'tilitl na glumgl aq malqotmi'tilitl. ² Na ta'sijig Palasiaq migwama'tiji. Tel'te'tmi'tij opla'taqatnew tematpo'tuten glumgl atlasmutigis'g. Smtug telima'titl Se'susal, "Gis nemitu's'p ta'n goqwei gnaqapemg tela'taqatij. Na suisga'tu'tij tplutaqan muta mo telfenug ugjit ta'n goqwei tla'taqatinew atlasmutigis'g."

³ Se'sus telimaji, "Geju'loq gis gitmoq ta'n goqwei Ta'pito'q tela'tegepnaq ta'n tujiw gewisinteg maw unaqapemg. ⁴ Pisgwa'pnaq a'sutuo'guomg aq patlia'saq ignmugwi'tipnn na pipnaqan ta'n gisi ignmut'p Gjinisgam. Na telgitas'g ginuwei tplutaqanigtug pas'g patlia'sg gisi malqotmi'tij ala pipnaqan gatue' Ta'pito'q aq unaqapemg malqotmi'tip. ⁵ Geju'loq gis gitmuoq na patlia'sg we'gaw sewisga'tu'tij Mowisewei tplutaqan te's atlasmutigis'g ta'n elugowa'titl Nisgaml gjia'sutuo'guomg gatue' mo goqwei opla'tu'ti'gup.

⁶ Telimuloq na wesgutim ta'n me' gepmite'tas'g je mu na gjia'sutuo'guom. ⁷ Ta'n goqwei Gjinisgam teluet ewi'gas'g ugtwi'gatigng. Ula na Gjinisgam teluep,

'Na me' pewalgig mimajuinu'g ule'wanew igtigi je mu ignmugwi'w'isig ta'n gis ne'pa'la'tipni.'

Pa na ula gi'tuoqs'pnn na mu ilsumawoq mimajuinu'g ta'n mo goqwei opla'tu'ti'gw. ⁸ Ni'n na mimajuinu'alsiap aq gis tlima's mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatitaq atlasmutigis'g muta assutm."

*Se'sus nepilat na ji'nmul ta'n geggunmij malig ugpin
(Malg 3.1-6; Lu'g 6.6-11)*

⁹ Se'sus naqt'g na'te'l aq eliet a'sutuo'guomg. ¹⁰ Eig na'te'l na ji'nm ta'n geggun malig ugpin. Na Palasiaq getu' pilsuiw ilsumua'titl Se'susal glaman pipanima'titl, "Mowisewei tplutaqan gis ignmugs'guss npitegen atlasmutigis'g?"

11 Se'sus telimaji, "Pa na wen gilew te'sioq ta'n geggunasnn jiggluewj aq piji elisinnitl espulqeg elmalq'e'g atlasmutigis'g'. Na lietes aq gisi tu-alqa'lates. 12 Telimuloq te's mimajuinu me' gepme'g aq na jiggluewj. Na glaman tplutaqan telimugsi'gw gisi apoqonmuan nat wen atlasmutigis'g'." 13 Na tuiw telimatl ji'nmul ta'n geggunmlitl malig ugpitn, "Ge' sipisga'tu gpitn."

Na ji'nm elasqa'tuaj ugpitn aq smtug etli ila's'geg, tel gelu'lg pa wijej aq igtig. 14 Na Palasiaq ejiglita'jig aq poqji maw agnutma'tijig ta'n tl ne'pa'ten Se'susal.

Nisgaml gisi mgnatl Se'susal

15 Na ta'n tuiw Se'sus nutuateg ta'n goqwei Palasiaq pewatmi'tij na ejigla'sit na'te'l. Pugwelgig mimajuinu'g wije'wa'titl aq Se'sus nepilaji ta'n te'siliji gsnugowinu'. 16 Telimaji mimajuinu', "Mut tlimanew igtigi ta'n goqwei gis tla'tegei." 17 Ta'n goqwei Se'sus gis tla'teget na gisa'toq tlian ta'n goqwei na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Aiseia gis ewi'g'g'p,

18 Gjnisgam teluep,

"Ula na ntlugowinum

ta'n gisi mgng'p.

Mawi gsalg aq gesite'lm'g.

Ignmua's Wejuli Nisgam

aq tlimata ms't mimajuinu'g

ta'n goqwei ni'n teluei tetapua'sn

ugjit mimajuinu'g

ta'n mo Lesui'peulti'gw.

19 Gatu ma' gi'gaja'sigw

aq ma' al sesgwegw.

Ma' al pestunmug awtigtug.

20 Ulm'tutew ta'n tuiw ultesguatal

ta'n wenn aq ewlite'lmatal.

Ma' emegwei'wagul

ta'n wenn menaqana'litl.

Siaw lugwetew glapis ms't tami

nenas'g ta'n goqwei Gjnisgam teluet

na tetapua's'g ugjit ms't mimajuinu'g.

21 Ta'n te'sit milapegsultijig

mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw

lita'sualatal."

Se'sus aq Gjmn'tu

(Malg 3.20-30; Lu'g 11.14-23)

22 Nige' ta'sijig mimajuinu'g pegisitia'titl Se'suseg na ji'nmul ta'n mn'tu pitu'gwitl. Na mn'tu gisa'latl ji'nmul mo gis glusligul aq npapigwa'lin. Se'sus nepilatl ji'nmul. Lpa gisa'latl nmittegelin aq gisewo'gwelin. 23 Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na te'l paqalauitlijig aq teluejig, "Tel'te'tmeg ula ji'nm wetapegsit Ta'piteg."

24 Palasiaq nutma'tiji ta'n goqwei mimajuinu' gis tluelijj aq teluejig, "Ula ji'nm ejiglt'esguatl mn'tu'l ta'n pitu'gwitl mimajuinu' muta na Gjmn'tu ign-muatl ml'gigno'ti ugjit gis tla'tegelin."

25 Se'sus gejjaji ta'n goqwei Palasiaq teli angita'sultiliji aq telimaji, "Ta'n tegenig mimajuinu'g tleiwaltijig newte' umutgi nasgwiejig aq matntultijig, na ma' gisi pgijo'lti'gw. Ta'n tegenig mimajuinu'g tleiwaltijig newte' gjigan nasgwiejig aq matntultijig, na ma' pgijo'lti'gw. Na wijej tliatew

ugjit newte' wi'gmaq ta'n tujiw nasgwiejig aq matntultijig, na ma' saputaw-sulti'gw. ²⁶ Pa na Gjinn'tu matnaji mn'tu'g, na gis nasgwiejig aq apugjig sioqwia'titaq. ²⁷ Telueioq ni'n ejiglgimgig mn'tu'g muta Gjinn'tu gisi ignmuj ml'gigno'ti ugjit jigltesguanew mn'tu'g. Tami weja'toq na ml'gigno'ti gnaqapemaq e'wmi'tij ugjit jigltesguanew mn'tu'g. Ta'n goqwei gnaqapemaq gis tla'taqatijig musga's'g oplite'lmioq. ²⁸ Telimuloq, na Wejuli Nisgam gis ignmuj ula ml'gigno'ti aq e'wm ugjit jigltesguanew mn'tu'g. Ula musga'tugsioq Gjinisgam ilgwenugsioq.

²⁹ "Ma' gis gim pisgwa'wn ta'n wigit melgignat ji'nm aq ma' gisi jigla'tuawj ta'n goqwe'l negmewe'l glapis tmg goqqwa'l't aq gelpilt. Na tujiw gisi ugsua'tuates.

³⁰ "Ta'n wen mo wel'te'tmug ta'n goqwei tela'tegei na lpa giasgiwewei getanit. Ta'n wen mo apoqonmuigw ugjit lugwen na ejiglgimaji mimajuinu' Nisgameg. ³¹ Etna ugjit ula telimuloq na mimajuinu gisi apigsigtuaten ugjit ta'n gis pata'teget gisna ta'n tegen winjig teluet, gatu ma' apigsigtuam'g ta'n penoqite'lmatl Wejuli Nisgam. ³² Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n wen mo gegnuimigw na gisi apigsigtuaten, gatu ta'n wen mo gegnuimagul Wejuli Nisgam ma' apigsigtuam'g, mu nige' gisna iapjiw."

Se'sus gelulaji wesgijiangamgusultiliji
(Lu'g 6.43-45)

³³ "Iga'taqug gelu'lg miti's aq guguntoqs'p gelu'lg minijgl muta ewle'jgl minijgl wejaqal ewle'jit miti's. Ta'n tujiw angamoq na minijgl ta'n gisigwegl miti'sigtug na tujiw gis geituoq ta'n tegenit na miti's. ³⁴ Gilew pa na wijei aq mtesgmug. Pewatmoq mimajuinu'g tl'te'tmnew gelu'sultioq gatu lpa elue'wa'loq mimajuinu'g. Ta'n goqwei telueioq musga's'g ta'n goqwei giwnaqa angite'tmoq aq gesite'tmoq. ³⁵ Gelu'sit mimajuinu tel'te'tg nat goqwei gelu'lg, na teluet wijei. Gatu na winjig mimajuinu tel'te'tg nat goqwei winjig na glaman teluet wijei ta'n tel'te'tg.

³⁶ "Telimuloq, na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't wen. Na tujiw mimajuinu'g amujpa tlima'tital Nisgam tal gis gis tluep te's'g glusuaqan ta'n mo gelu'lgtnug. ³⁷ Gglusuaqanmual na e'wmluten ilsumulg giasgiwewei na getlamia'tijig mimajuinu'g gisna winita'jig mimajuinu'g."

Se'sus ilsumaji wesgijiangamgusultiliji
(Malg 8.11,12; Lu'g 11.29-32)

³⁸ Na tujiw ta'sijig Palasiaq aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan telima'titl Se'susal, "Nujigina'muet, getu' nmu'leg lugwatmn paqalaiwaqan."

³⁹ Telimaji, "Me' gatu na mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug winsultijig aq awan'ta'suala'titl Nisgaml gatu me' pewatmi'titl paqalaiwaqann. Pipanimoq ugjit tla'tegen paqalaiwaqan gatu mu tela'tegev. Awna Gjinisgam ignmugsitoqs'p na wijei paqalaiwaqan ta'n gisa'toqop ugjit Jonao'q. ⁴⁰ Na ta'n Jonao'q telqatg'p mesginntl nme'jl ugtlaminug nesuguna'q, na wijei ni'n ta'n mimajuinualsiap na igtigig utqatalitaq aq i'ttes na'te'l nesuguna'q. ⁴¹ Ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't wenn, na mimajuinugi'g tleiawultipnig na gjigan teluisig Ninapa qamultitaq aq ilsutmugsitoqs'p gilew ta'n wigultioq gisgug, muta gawasgita'sultipnig aq pun pata'taqatipnig ta'n nutua'titeg Jonaal pestunmliteg. Telimuloq, gis nutmoqop na agnutmaqan ta'n me' espe'g je mu na agnutmaqan ta'n Jonao'q pestung'p. ⁴² Na tujiw elege'wi'sgw tleiawit T'p'te'snug na qama'sitaw aq ilsutmugsitoqs'p gilew ta'n wigultioq gisgug, muta wejep me' gnegg ugjit jigs'tuan Salamano'q ta'n elege'witewip Isle'lewa'gig. Salamano'q ma'muni

ntawe'g'p gatu telimuloq gis nutmoqop na gina'masuti ta'n me' espe'g je mu nat goqwei Salamanewei ns'tuo'qon.”

*Se'sus telimugsi'gw ta'nig gitnm'tijig gisgug
(Lu'g 11.24-26)*

⁴³ “Mn'tu tewatqa'sij mimajuinu' l'ugtinneq, na saputa'sit glapis pegising ta'n mo goqwei nigwenug. Na'te'l al gwilg ta'n usgowa'sitew. Pa na mu we'jitug, ⁴⁴ na tlimsitew, ‘Etug apaja'si ta'n wejjeiap’. Na apsgwa'sit ta'n wigip aq nemitog sigue'g na'te'l. Ms't waqame'g aq gaqi ilugwa'tas'g. ⁴⁵ Na tuijw maja'sit aq nemisguaji llaigneg te'siliji mn'tu'g ta'n me' winjultiliji aq negm. Ms't pisgwita'jig aq wigultijig na'te'l. Na mimajuinu ta'n pitu'gwiji wegla mn'tu'g me' gitnme'wit aq amgweseweieq ta'n tuijw pas'g newte'jilitl mn'tu'l pitu'gwiteq. Na wijej tliatew ugjit na winjultijig mimajuinu'g ta'n wigultijig gisgug.”

*Ta'n wenn na Se'sus wi'gmatl
(Malg 3.31-35; Lu'g 8.19-21)*

⁴⁶ Se'sus me' etl glulaji mimajuinu' ta'n tuijw uggwitl aq ugjignama peita'liji. Gujmug pe' gaqamultijig aq telima'titl nat wenn gtu' glulanew Se'susal. ⁴⁷ Ula mimajuinu eliet Se'suseq aq telimatl, “Ggij aq gjignamg gujmug eimu'tijig aq getu' glul'sgig.”

⁴⁸ Se'sus telimatl, “Teliaq nigmaq eimu'tijig gujmug. Gatu musga'tuloq ta'n wen pa na wijej aq nigmaq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g.” ⁴⁹ Na tuijw elu'gwalaji unaqapemg aq teluet, “Angamug nnaqapemg. Wegla na st'ge' ngij aq njignamg. ⁵⁰ Muta ta'n getu wen tla'tegej ta'n nuji eig wa'so'q tel puatg, na negm wijej aq njignam, ngwe'ji'j gisna ngij.”

13

*A'tugwaqanjij' ta'n iga'taqewinu eljio'toqol sginminn
(Malg 4.1-9; Lu'g 8.4-8)*

¹ Na wijej na'gweg Se'sus naqt'g na wen'ji'guom aq eliet qospemg. Na'te'l pemgopa'sit ugjit gina'muen. ² Na pugwelgig mimajuinu'g peita'jig Se'suseq. Na Se'sus tepa'sit unaqapemg ugtuluaq gatu mimajuinu'g me' eimu'tijig sitmug. ³ Pugwelgl ta'n goqwe'l egina'muaji aq telimaji gina'masutiewei a'tugwaqan. Teluet,

“Newtejeg na'gweg nuji iga'taqug naji se'sijio'toqol sginminn. ⁴ Ge's etl se'sijio'toqol sginminn, ta's'gl eljo'ltigl tajigawti'jigtug aq sisipg peita'jig aq malqotmi'titl. ⁵ Ta's'gl eljo'ltigl maqamigew ta'n wesgijigweg mtaso-qigtug. Mo temigtug maqamigew na'te'l aq sginminn jaqal poqjigwegl. ⁶ Jijuaqa na'gu'set neia'sit, lpa ma'muni p'teg gun'tewaqaqamigtug aq nat goqwei nigwegl na'te'l nistaqaluaq'gl aq toqo nepgl. ⁷ Ta's'gl sginminn eljo'ltigl ta'n ginigwejiuaqsigtug. Na ginigwejiuaqsi'g wel nigwejiq aq wissuignemgwi'tiji wegla glumgl. Na gisa'tu'titl glumgl ewligwegl. ⁸ Gatu ta's'gl sginminn eljo'ltigl gelu'lg maqamigeg. Na sginminn weligwegl aq wel mingl. Alt ta'n wel lastegl na mesngl gasgiptnnaqan te's'gl pile'gl sginminn, alt asugom te'sisga'qal pile'gl sginminn wel lastegl aq alt nesisga'qal sginminn wel lastegl.”

⁹ Na glaman Se'sus telimaji, “Angite'tmug ta'n goqwei gis tlimuloq.”

*Se'sus telimaji unaqapemg
tal gi's e'w'gl gina'masutiewei a'tugwaqann
(Malg 4.10-12; Lu'g 8.9,10)*

¹⁰ Na tujiw unaqapemg pipanimji, “Goqwei ugjit e'wmnn gina'masutiewei a'tugwaqann ta'n tujiw pestunmaj mimajuinu'g?”

¹¹ Se'sus telimaji, “Gjinisgam gisi ignmugsiog ns'tmu'tinew ta'n goqwei mo nestmi'ti'gw ta'n teli ilgwenaji mimajuinu'. Mo ignmuagwi igtigi ns'tmu'tinew ula. ¹² Ta'n getu wen tetapua'toq ta'n goqwei gis gina'muei na ignmuaten ns'tmn me'. Gatu ta'n getu wen mu getu' ns'tmug ta'n goqwei egina'muei na ugsua'tuaten ta'n goqwei nest'g nige'. ¹³ Etna ugjit na weji e'wmann gina'masutiewei a'tugwaqann ta'n tujiw mimajuinu'g pestunmaqig. Angamijig gatu mo getu' nmitu'ti'gw ta'n goqwei gis tla'tegeiap. Jigs'tuijig gatu mo getu' ns'tmu'ti'gw ta'n goqwei gis tlueiap. ¹⁴ Aiseiao'q wes-gumapni wegla mimajuinu' aq ta'n goqwei teluepnaq teliaq ugjit negmow. Ula teluepnaq,

'Gjinisgam teluet,
Wegla mimajuinu'g jigs'tmu'titaq
aq ap jigs'tmu'titaq
gatu ma' ns'tmu'ti'gw.
Angaptmi'titaq aq ap angaptmi'titaq
gatu ma' nenmi'ti'gw.

¹⁵ Wegla mimajuinu'g
mo getu' angite'tmi'ti'gw ta'n telimuj.
Awna ta'n goqwei telimgig
mo getu' nutmi'ti'gw
aq ta'n goqwei tela'tegei
mo getu' nmitu'ti'gw.
Pa na nmitu'tiss aq jigs'tmi'tiss,
na ns'tmu'tita
aq etugjel lita'sulti'tiss ni'neg
aq ni'n npila's.'

¹⁶ “Na me' gatu Gjinisgam wela'lugsioq muta wel nenmu'tioq ta'n goqwei gis nemituoqop aq weli ns'tmu'tioq ta'n goqwei gi's telueiap. ¹⁷ Telimuloq, pugwelg'pnig niganigjitegewinugi'g aq pugwelg'pnig mimajuinugi'g ta'n tetapu mimajultipnig ma'muni gsatmi'tipnig gis nmitunew ta'n goqwei gis nemitu'tioq nige' gatu mo nemitu'tigupnig. Ma'muni gsatmi'tipnig gis nutmnew ta'n goqwei gis nutmu'tioq nige' gatu mu nutmi'tigupnig.”

*Se'sus telimaji unaqapemg ta'n telueg na a'tugwaqan
(Malg 4.13-20; Lu'g 8.11-15)*

¹⁸ “Na nige' jigs'tmug aq tlimultoqs'p ta'n telueg a'tugwaqan na ji'nm ta'n iga'taqug. ¹⁹ Ta'sijig mimajuinu'g nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' mo nestasulti'ti'gw. Wegla mimajuinu'g pa wije aq sginminn ta'n eljio'tas'gl tajigawtigtug. Na Mn'tu pegising aq gisa'laji awan'ta'suanew na gelu'lg agnutmaqan st'ge' sisipg peita'tipnig aq malqotmi'tipnn sginminn ta'n etegl tajigawtigtug. ²⁰ Ta'sijig mimajuinu'g wel jigs'tua'ti'tij na gelu'lg agnutmaqan aq wel'ta'suatmi'tij ta'n gase'g nutmi'tij. Wegla mimajuinu'g pa na wije aq na sginminn ta'n eljio'tas'gl gun'tewaqaqamigtug. ²¹ Mo tetapu majulgwatmi'ti'gw ta'n goqwei gis nutmi'tip. Gatu ta'n gase'g goqwei amsala's'g gisna emegweuijig muta poqji majulgwatmi'tij ula agnutmaqan smtug ejigla'tu'tij na gelu'lg agnutmaqan. ²² Ta'sijig mimajuinu'g ta'n nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan, me' piamite'tmi'tij ula mimajuqaan aq suliewei. Na awan'ta'suatmi'tij na gelu'lg agnutmaqan aq mo tela'taqati'gw ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Wegla mimajuinu'g pa na wije aq na sginminn ta'n eljo'tig'pnn ta'n ginigweijuaqsi'g nigwejig. ²³ Ta'sijig mimajuinu'g wel nutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan na

nestmi'tij aq wel'te'tmi'tij. Wegla mimajuinu'g pa na wije aq na sginminn ta'n ji'nm al se'so'toqol gelu'lg maqamigeg. Na mimajuinu'g tela'taqatijig pugwelgl ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl. Alt tela'taqatijig gasgiptnnaqann nat goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl wije aq sginminn ta'n gisigwegl aq lastegl gasgiptnnaqann pile'gl sginminn. Alt mimajuinu'g tela'taqatijig asugom te'sisga'qal ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl aq alt mimajuinu'g tela'taqatijig nesisga'qal ta'n goqwe'l Gjinisgam wel'te'tgl."

*A'tugwaqan na nat wen al se'so'toqol sginminn
ta'n mo gelu'lgtnugl*

²⁴ Se'sus ap telimaji a'tugwaqan. Teluet, "Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Na tujiw pa wije aq ji'nm ta'n iga'taqug'p gelu'lg sginminn ugtiga'taqang. ²⁵ Newtejgeg wela'gweg ge's ms't wen nepaj, nat wen piluitelget eliet aq al se'so'toqol sginminn ta'n mo gelu'lgtnugl na wije iga'taqang. Na tujiw wesmugwat. ²⁶ Na glumgl nigwegl aq poqji lastegl, Na sginminn ta'n mo gelu'lgtnugl nigwegl aq poqji lastegl elt. ²⁷ Lugowinu'g pipanima'titl asusilitl, 'Gelu'lg'pnn sginminn iga'tugupnn iga'taqang, tami ta u't jigajewe'l wejiaqal?' ²⁸ Telimaji, 'Na ta'n wen getanugsi'gw gis tla'teget.' Lugowinu'g pipanima'titl, 'Pewalieg mno'tunen jigajewe'l?' ²⁹ Telimaji, 'Moqwa', mu pe'l, tel'te'tm peji mno'tunew na glumgl ge's meno'tuoqol jigajewe'l. ³⁰ Pe' tli alte'. Ignmatmug toqjigwegl glumgl aq jigajewe'l glapis gisigwegl. Tmg jigajewe'l mno'tutoqs'p, mawpilotqs'p aq nu'gwa'tutoqs'p. Toqo tujiw glumgl tms'tesnu aq la'tutoqs'pnn laqlansigtug.'"

*A'tugwaqan na ji'nm iga'taqug apje'g sginmin
(Malg 4.30-32; Lu'g 13.18,19)*

³¹ Se'sus a'tugwaqan ap telimaji mimajuinu'. Telimaji, "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wije aq na ji'nm ta'n apje'g sginmin ta'n teluisig mustatei iga'taqug ugtiga'taqang. ³² Apje'g sginmin pa na wije aq wen'ju sugapune'i sginmin. Ta'n tujiw gisigweg na me' mesgi'g je esgwiaqal ta'n nigwegl iga'taqang. Siawigweg glapis miti'suig. Na sisipji'g peita'jig aq ewi'ga'tijig ugtwisse'mual na miti'sigtug."

*A'tugwaqan na e'pit e'w'g apita'taqan
(Lu'g 13.20,21)*

³³ Se'sus ap telimaji a'tugwaqan. Teluet, "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wije aq apita'taqan. Na e'pit wesua'toq ms't wapejgl ta'n etegl mun'tigtug aq mawa'toqol maw apita'taqan. Na tujiw mawlusngng ms't. Toqo tujiw ms't gaqi apitaq."

*Se'sus apjiw telimaji mimajuinu' a'tugwaqann
ta'n tujiw getu' gina'muej
(Malg 4.33,34)*

³⁴ Se'sus telimaji pugwenniji mimajuinu' a'tugwaqann ta'n tujiw nat goqwei getu' gina'muej. Apjiw telimaji mimajuinu' a'tugwaqann ta'n tujiw egina'muaji. ³⁵ Ula tela'teget ugjit gisa'tun tlian ta'n goqwei niganigjitegewinuaq teluepnaq, "Tlimultes a'tugwaqann ta'n tujiw gelululoq. Agnutmua's ta'n goqwei mo geitas'gtunugup weja'tegemg ugs'tqamu gisita'sgeg."

*Se'sus telimaji unaqapemg ta'n telueg a'tugwaqan
na wen eljio'toqol jigajewe'i sginminn*

³⁶ Na tujiw Se'sus naqalaji mimajuinu' aq pisgwa't wen'ji'guomg. Unaqapemg pisgwita'jig na'te'l aq pipanima'titl, "Tal gis telimjig igtigig a'tugwaqan na wen eljio'toqol jigajewei sginminn?"

³⁷ Se'sus telimaji, "Na ji'nm ta'n iga'toqopnn gelu'lg sginminn pa na wije aq ni'n na mimajuinualsiap. ³⁸ Iga'taqan pa na wije aq ugs'tqamu. Na gelu'lg sginminn pa na wije aq mimajuinu'g ta'n Nisgaml ilgwenji. Jigajewei sginminn pa na wije aq mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Gjimm'tu'. ³⁹ Na piluittelget ta'n iga'toqopnn jigajewei sginminn na Gjimm'tu. Ta'n tujiw meniga'tas'gt'tal na tujiw ugs'tqamu gaqiaq, aq meniga'taqu'tijig na ansale'wijig. ⁴⁰ Ta'n tujiw ugs'tqamu gaqiaq na wije'tew tliatew ugjit mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Gjimm'tu'l st'ge' jigajewe'l meno'tmgl aq nu'gwa'tmgl. ⁴¹ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw i'ma's wa'so'q lgimates ansale'wijig ugs'tqamug. Na mawa'la'tita ms't ta'n winsultitiji aq negla ta'n gisa'la'tipni igtigi pata'taqatinew. ⁴² Ansale'wijig pijjio'la'tita pugtewigtug ta'n tltemultitaq aq seggapitasultitaq wipituaq muta ulmajo'ltitaq na'te'l. ⁴³ Gatu getlamia'tijig mimajuinu'g i'mu'titaq wa'so'q ta'n ujjual eig. Neia'sultitaq st'ge' na'gu'selil neia'silitl musigisg'tug. Pewaluloq angite'tmnew ta'n goqwei gis telimuloq."

A'tugwaqan na ji'nm we'jitoq nat goqwei mawi mgo'tig

⁴⁴ "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na wije aq nat goqwei ta'n mawi mgo'tig etliga'tas'g iga'taqang. Na ji'nm ge's tel gesgmsing we'jitoq na milesuaqan, gatu apaji angune'g. Teli ul'ta'sit. Na enmiet aq netuisgetoq ms't goqwei ta'n assutg. Toqo apsgwa'sit aq pegwatelg na iga'taqan."

A'tugwaqan na ji'nm ali pgwatelg mego'tigewei waiopsgw

⁴⁵ "Elg ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wije aq na ji'nm ali pgwatelg tm'tmue'l waiopsgul. ⁴⁶ Ta'n tujiw we'jitoq mujgajewei waiopsgw, ms't goqwei netuisgetoq ugjit pgwatelmn mego'tigewei waiopsgw."

A'tugwaqan na usgewinu'g

⁴⁷ "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' pa na wije aq ji'nmug ta'n a'pia'tijig aq mesna'tiji gaqaisg milamugsiliji nme'ji. ⁴⁸ Ta'n tujiw ugta'pimual waju'elij, na usgewinu'g wetna'titl aq nigtuo'la'tiji nme'ji. Ta'n gelu'sit menugegmg gatu ta'n mu gelu'sigw el jiglo'la'tiji. ⁴⁹ Na wije tliatew ta'n tujiw ugs'tqamu gaqiaq. Ansale'wijig peita'taq ugs'tqamug aq nigtuo'la'tita mimajuinu'. Teggiso'lujig pata'tegewinu'g aq teppiso'lujig gelu'sultijig mimajuinu'g. ⁵⁰ Ansale'wijig eljio'la'tita pata'tegewinu'g pugtewigtug. Tltemultitaq aq seggapitasultitaq wipituaq muta welmajo'ltitaq na'te'l."

Ta'n goqwei pilei aq ta'n goqwei sa'qawei

(Malg 4.1-9; Lu'g 8.4-8)

⁵¹ Se'sus pipanimaji unaqapemg, "Nestmoqol ula ta'n goqwe'l gis telimuloq?"

Telimgwi'titl, "E'e."

⁵² Na glaman Se'sus telimaji, "Na nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan gegnu'tmujig tl gina'muanew igtigi ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Na negmow pa na wije aq assusit ta'n tewo'toqol pile'l aq sa'qawe'l ugtaligaml ta'n masgo'toqopnn."

Mimajuinu'g tleiwultijig Nasaletg alua'la'titl Se'susal

(Malg 6.1-6; Lu'g 4.16-30)

⁵³ Ta'n tujiw Se'sus gaq agnutgl a'tugwaqann naqt'g na'te'l. ⁵⁴ Apaja'sit umutgig. Etl gina'muet a'sutuo'guom na'te'l. Ta'nig nutua'titl paqalailitijig. Telimultitijig, "Tami weja'toq telgi'g gina'masuti? Tal gisa'toqol negla mesgi'gl paqalailuti'l?" ⁵⁵ Negm na aluse'wit uggwisl. Negm na Malial uggwisl, aq wiji'g'ultijig na Ji'mejal, So'sepal, Simonal aq Sutaal?" ⁵⁶ Na ms't uggwe'ji'g wigultiliji tet. Tami wej gina'masit ula ms't?" ⁵⁷ A' na glapis alua'la'titl.

Se'sus telimaji, "Lpa ms't wen gepmite'lmatl niganigjitegewinu'l gat u na wigma aq ta'ni tleiauwutiliji ta'n negm wigit ma' gepmite'lm'gwi'tigul." ⁵⁸ Mo tela'tegegw pugwelgtug paqalailuti'l na'te'l muta mimajuinu'g mo getlams'tasulti'gw.

14

Sa'n Nutsign'tuet ne'po't (Malg 6.14-29; Lu'g 9.7-9)

¹ Na tujiw Elot, ta'n niganpuguit Galaliewa'gi, nutmat ta'n goqwei Se'susal gi's tela'tegelipnn. ² Telimaji uglugowinung, "Ula na Sa'n Nutsign'tuepnaq aq apajipet. Etna na ugjit geggung ml'gigno'ti tla'tegepnn paqalaiwaqann."

³ Elot migwite'tg ta'n gisa'toqop ne'po'qsin Sa'n Nutsign'tuepnaq. Na gisa'lapni ugsma'gnismg ugsua'lan Sa'no'q, laqpa'lan aq pija'lan laplusang muta Sa'nal teliml gisi pata'tegen. Elot gis pata'tegep ta'n tujiw malie'wipnig na e'pilitl ta'n teluisilitl Elotias. Na Elotias gis malie'wip. Ugji'nmumt'p na Elot ugjignaml ta'n teluisilitl Pilip. ⁴ Sa'no'q munsu tlimapnn Elotal, "Mo na teltenug gi'l malie'winew ugjignaml ugte'piteml." ⁵ Elot migwite'tg ta'n getu' ne'pa'pna Sa'nal gat u jipalapni Lesui'pa muta Lesui'paq tel'te'lma'tipnn Sa'nal na niganigjitegewinu'.

⁶ Elot ajipuna'teg, maw witapa pestie'ultipnig. Na tujiw Elotias ugtusl amalgalipnn ugjit ta'n te'si'tij eimu'tipnig na'te'l. Na Elot teli ul'ta'sualapnn na e'pite'sl. ⁷ Teplumapnn e'pite'sl, "Elui'tmasi na ni'n ignmulates ta'n getu goqwei pewatmn."

⁸ Na Elotias telimapnn ugtusl ta'n goqwei tluen. Glaman na e'pite'sl telimatl Elotal, "Ignmui Sa'n Nutsign'tuet un'ji tepteg eptaqanigtug."

⁹ Elot mesge'g'p muta geitoqop ta'n goqwei Elotias ugtusl pewatmlipnn. Gat u gisi tplumapnn niganug weglu witapua aq na amuj tla'tegep ta'n goqwei na e'pite's tel puatg'p. ¹⁰ Na glaman elgimapni sma'gnisg aq temgweta'tipnn Sa'nal. ¹¹ Na un'ji pegisitua'tipnn tepteg eptaqanigtug aq ignmua'tipnn na e'pite'sl aq na e'pite's ignmuapnn uggwitl. ¹² Na Sa'no'q unaqapemg peita'lipni laplusang. Wesua'la'tipnn Sa'nal aq utqutala'tipnn. Na tujiw el'ta'pnig Se'suseg aq agnutmua'tipnn ta'n gis tliaq.

Se'sus esmaji pugwenniji mimajuinu' (Malg 6.30-44; Lu'g 9.10-17; Sa'n 6.1-14)

¹³ Ta'n tujiw Se'sus nutmaj Sa'no'q nepg'pnaq na maw unaqapemg elisug-ultijig ta'n mu wen wigigw Galaliewa'gi. Na mimajuinu'g tel nutma'tij ta'n Se'susal lielita, naqtm'i'titl wiguowal aq el'ta'jig ta'n Se'sus eliet. ¹⁴ Ta'n tujiw Se'sus pem na'taqama'sij na nemiaji weglu mimajuinu' etli esmalgwi'titl. Ewlite'lmaji, gepta'sit ugtulug aq nepilaji ta'n gesnugu'tiliji.

¹⁵ Ge's mu oqonitpaqiaq, unaqapemg telima'titl Se'susal, "Eimuti'gw paq-taqamigtug. Apugjig oqonitpaqiaq. Amase'ji'g ta'n utann etegl. Lgimaq na mimajuinu'g utang ugjit nattelmanew mijipjewe' ge's mu oqonitpaqianug."

¹⁶ Se'sus telimaji, "Mut wen tami lgimanew. Ignmug nat goqwei malqotm-new."

¹⁷ Gatu telimgwi'titl, "Geggunmeg pas'g na'ngl pipnaqann aq tapusijig nme'ji'jg."

¹⁸ Se'sus telimaji. "Ge' jugwa'tuigw." ¹⁹ Na tujiw mimajuinu' telimaji, "Pewaluloq pmgopita'new ta'n etli msiguig."

Na wesua'toqol pipnaqann aq nme'ji'jg. Elapa'sit wa'so'q aq a'sutmat. Miwatmuatl Gjnisgaml ugjit na mijipjewei. Nigtua'toqol pipnaqann aq nme'ji'jg aq ignmuaji unaqapemg ugjit smanew mimajuinu'g. ²⁰ Ms't g'satalulti'tij, Se'sus unaqapemg gis mawo'tu'tij ta'n goqwei plamiaq aq waja'tu'titl newtiswa'gal je ta'pu ligpenignn. ²¹ Panaemg na'n pituipntnaqanijig ji'nnumg gis smujig aq pugwelgig e'pjiig aq mijua'ji'jg.

*Se'sus wesgit pmiet samqwanigtug
(Malg 6.45-52; Sa'n 6.15-21)*

²² Ta'n tujiw Se'sus gis smaj mimajuinu', na telimaji unaqapemg tepita'new ugtuluuq aq asoqomgita'new qospemg. Esgwia'tilij mimajuinu' enmigimaji. ²³ Newtugwa'lugwej na gm'tnigtug so'qwiet, naji a'sutmat. Siawqatg na'te'l ta'n gi's oqonitpa'q. ²⁴ Ge's Se'sus eig gm'tnigtug, na unaqapemg siaw elisugultiliji qospemg. Gitnm'tijig muta asugwetnma'tijig aq maqatgwig.

²⁵ Na wejgwapniaq, na'tami ne'w ajiej, Se'sus eliet ta'n unaqapemg eimu'tijig. Wesgit pmiet samqwanigtug. ²⁶ Ta'n tujiw unaqapemg nemia'titl Se'susal wesgit pmielitl samqwanigtug, na tujiw jipaqita'jig aq poqji sesgu'tijig. Telimtultijig, "Emlsigtma'ti'gw."

²⁷ Se'sus smtug gelulaji, "Pun jipasultigw, ni'n na. Ml'gito'ltigw."

²⁸ Na Pie'l telimatl, "Gjisaqamaw, pa na gi'l na Se'susewin, ge' wigumi aq gisa'li usgit pmien samqwanigtug."

²⁹ Se'sus telimatl, "Na to'q jugu'a." Na Pie'l geptapugua'sit ugtuluow aq wesgit pmiet samqwanigtug. Natguatl Se'susal. ³⁰ Gatu ta'n tujiw mi'gusit ta'n teli ugu's'g aq ta'n teli maqatgwig smtug poqji gtapa't. Sesgwet, "Gjisaqamaw, ugs'tawi."

³¹ Smtug Se'sus elisga'sit aq goqqa'latl. Telimatl, "Me' ewligtlams'tasin. Goqwei weji megtuin?"

³² Ela'latl Pie'lal aq tepa'tijig ugtuluuq. Na tujiw ugu's'n jena's'g. ³³ Ge's eimu'tijig ugtuluuq na unaqapemg emtoqwalgwi'titl aq telimgwi'titl, "Getloqo gi'l na Gjnisgam uggwisl."

*Se'sus nepilaji ta'n tleiwultiliji Genesaletewa'gig
(Malg 6.53-56)*

³⁴ Na siawi asoqomita'jig na qospem aq oqwa'jig Genesaletewa'gig.

³⁵ Na'te'l mimajuinu'g nenua'titl Se'susal aq nat gima'tiji ta'n te'siliji gsnugowinu' umutgiwaq aq pegisitua'tiji Se'suseg. ³⁶ Etama'titl Se'susal je we'gaw gsnugowinu'g sama'tuanew ugpitu'gunml. Ta'n te'sijig sama'tua'titl Se'susal ugpitu'gunml na gisi npilujig.

15

*Tplutaqann ta'n mimajuinugi'g gegina'matmi'tipnn
(Malg 7.1-13)*

¹ Ta'sijig Palasiaq aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan weita'jig Selusalemg. Peita'jig Se'suseg aq pipanima'titl, ² "Tal gi's gnaqapemg elistmi'tij tplutaqann ta'n wejiaqal wetapegsultieg. Mo tetapu gsispa tu'tigul ugpitnual ge's mu mijjulti'gw?"

³ Se'sus pipanimaji, "Tal gi's elistmu'tioq ta'n goqwei Gjinisgam telimugsi'gw gatu awna tela'taqatioq ta'n telueg gilewewei tplutaqann?"

⁴ Gjinisgam teluet,

"Gepmite'lm gujj aq ggij."

Elg teluet, "Ta'n wen penoqite'lmaji ungi'gu, amuj ne'po'qsin."

⁵ "Mo tetapu gina muawoq ta'n getu wen geggungl goqwe'l ta'n e'wmi'titaq apoqonmuanew ujl gisna uggwitl. Muta gegina'muoq tluen, 'Nat goqwei e'wtes ugjit apoqonmulinew na gisi ignmuap Gjinisgam.' Na tujiw ma' amuj apoqonmuata ungi'gu. ⁶ Telueioq ula mimajuinu mo amuj gepmite'lmagwi ujl aq uggwitl. Etna ugjit gisa'loq mimajuinu elistmn Gjinisgam ugtwi'gatig muta pewaloq tla'tegen ta'n goqwei telueg gilewewei tplutaqan. ⁷ Me' gatu wesgijiangamusultioq. Aiseiao'q ewi'g'g'p ta'n goqwei Gjinisgam wesgumugsioqop.

⁸ Na tujiw Gjinisgam teluep, 'Wegla mimajuinu'g telimijig gtu' gepmite'imin.

Gatu lpa mo nugu angite'tmi'ti'gw aq mo tela'taqati'gw ta'n goqwei gis telimg'pnig.

⁹ Ta'n tujiw emtoqwalijig na mu tepawtinug, muta telimaji igtigi me' tla'taqatinew mimajuinue'l tplutaqann jel mu ni'newe'l tplutaqann.' "

Ta'n goqwei gisa'lujig mimajuinu'g pata'taqatinew (Malg 7.14-23)

¹⁰ Se'sus wigumaji mimajuinu' aq telimaji, "Jigs'tmu'tigw aq ns'tmu'tigw ta'n goqwei tlimultogs'p. ¹¹ Na mijipjewe nat wen malqotg, na ma' gisa'lugug ula mimajuinu mo glu'sin. Gatu ta's'gl glusuaqann ta'n teluet gisa'lugutal mo glu'sin."

¹² Na unaqapemg peita'jig Se'suseg aq telimgwi'titl, "Geitu's'p na Palasiaq mo piami gsatmi'tigup ta'n gis tluen?"

¹³ Se'sus telimaji, "Nujj ta'n eig wa'so'q na mno'tutal ta'n te's'gl goqwe'l mo wel'te'tmug st'ge' na iga'taqewinu mniugtnas'gt'tal ta'n te's'gl goqwe'l mo iga'taqug'p. ¹⁴ Mut sespete'tmug na ta'n goqwe'l wegla mimajuinu'g eginamua'tijig muta negmow pa na wije aq nepapigwo'ltiliji. Ta'n tujiw ji'nm ta'n nepapigwa't ilgwenatl igtigl nepapigwa'litl, gitg pitja'taq el-malqe'g."

¹⁵ Pie'l telimatl, "Mo nestmulueg a'tugwaqan. Tlimigw ta'n goqwei gis telue't'p."

¹⁶ Se'sus telimaji unaqapemg, "Mu piami ns'tmu'tiwoq st'ge' igtigig mo nestmu'ti'gw. ¹⁷ Geitu gilew ns'tmu'tinew ta'n getu goqwei mimajuinu malqotg na eliaq ugtlaminug aq toqo wet siaw tuiaq. ¹⁸ Gatu mimajuinu telgwig uggamlamun aq teluet na goqwei tel'te'tg. Na ta's'gl glusuaqann ta'n teluet na gisa'lugutal mo glu'sin. ¹⁹ Ta's'gl goqwe'l ta'n mimajuinu tel'te'tgl gisa'lugutal mo gelu'silin. Alt ta'n goqwe'l telgwig uggamlamun etug gisa'lan ne'pa'tegen. Alt ta'n goqwei tel'te'tg etug gisa'lan sespe'wan igtigl aq sespo'tegelitl. Alt angita'suaqann etug gisa'lugutal gmutnen. Alt angita'suaqann etug gisa'lugutal pisui agnutman igtigi gisna pisuiman. ²⁰ Ta's'gl goqwe'l mimajuinu tel'te'tgl gisa'lugutal mo gelu'sin. Gatu pa na mimajuinu malqotg'ss nat goqwei aq mu gis gesispa'tegegw na ma' gisa'lnug mo gelu'sin."

*E'pit ta'n melgi gtlams'tg
(Malg 7.24-30)*

²¹ Se'sus maja'sit na'te'l aq eliet tepaw gjigann teluisigl Tail aq Saiton. ²² Na e'pit ta'n tleiawit Genanewa'gig toqo nige' wigit gigjiw Tail aq Saiton eliet Se'suseg. Gesigaw tlimatl, "Gjisaqamaw, geitu gi'l na teplutasin ta'n we-tapegsin Ta'piteg. Ewlite'lmi. Ntus ma'muni gitnmat muta mn'tu pitu'gwitl."

²³ Gatu Se'sus mo nimjimuagul. Se'sus unaqapemg telimji, "Jiglgim muta, wesam sespe'g aq alulgwalugsieg."

²⁴ Se'sus telimaji, "Petgimimug ugjit pas'g na Lesui'paq muta mo geg-guna'tigul nat wenn ugjit ilgwenagun st'ge' jiggluewjig ta'n gesgo'ltijig."

²⁵ Na jiniw e'pit nutgul'pa'sit Se'suseg aq etamatl, "Gjisaqamaw apoqon-mui."

²⁶ Se'sus telimatl, "Mo teltenug sman 'nmu'jig na mijua'ji'g wiluowal."

²⁷ Na e'pit telimatl Se'susal, "Gjisaqamaw, teliaq ta'n teluen, gatu we'gaw 'nmu'jig malqotmi'tij nat goqwe'l weji nisiaqal patawutigtug ta'n eteg assusit wiguaq."

²⁸ Na glaman Se'sus telimatl, "Tu's melgi gtlams'tmn. Ta'n goqwei pe-watmn msntes." Na smtug ugtusl nepilmutl.

Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'

²⁹ Se'sus maja'sit na'te'l aq tajiga'sit qospem teluisig Galali. Na toqjua't wenaqqamigeg aq pemgopa'sit. ³⁰ Pugwelgig mimajuinu'g el'ta'jig Se'suseg. Pegisula'tiji mimajuinu' ta'n gesnugu'tiliji gigjiw Se'suseg. Alt asgajo'ltijig aq alt sawiptna'tijig. Alt nepapigwo'ltijig, alt mo gis glusulti'gw aq alt milipna'tijig. Se'sus nepilaji te'siliji. ³¹ Mimajuinu'g paqalaitilijig ta'n tujiw nutua'tij ta'ni mo gis glusultiligupni na gelusultiliji aq nemia'tij asgajo'ltiliji aq sawiptna'tiliji na jajigo'ltilij aq nepapigwo'ltilipni nemitatqatiliji. Na miwatmua'titl Gjiniisgaml ta'n Lesui'paq tel miwatmuala'titl.

*Se'sus esmaji ne'w pituipntnaqaniliji jinnmug
(Malg 8.1-10)*

³² Se'sus wigumaji unaqapemg aq telimaji, "Ewlite'lm'gig wegla mima-juinu'g muta ne'gaw nesuguna'q wijigtweiwijig. Nige' mo piamianug goqwei malqottaq. Mo getu' pipanimaqig 'nmita'new muta jijuaqa nat wen oqonit-paqietew awtigtug. Getu' smgig ula tet."

³³ Unaqapemg pipanimji, "Tami tet ula paqtaqamigtug ugji we'jittesnen tepiaq mijipjewe' ugjit te'sit mimajuinu? Pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig tet."

³⁴ Se'sus pipanimaji, "Ta's'gl pipnaqann geggunmoqol?"

Telimgwi'titl, "Lluigneg te's'gl pipnaqann aq ta'sijig nme'ji'g."

³⁵ Se'sus telimaji mimajuinu' pmgopita'new. ³⁶ Na tujiw wesua'toqol na pipnaqann aq nme'ji'g aq miwatmuatl Nisgaml. Nigtua'toqol aq ignmuaji unaqapemg ugjit smanew mimajuinu'. ³⁷ Ta'n tujiw ms't wel g'satalulti'tij, Se'sus unaqapemg megnmi'tij piwiaqal mijipjewe'l aq wajua'tu'titl lluigneg lippenignn. ³⁸ Ne'w pituipntnaqan te'sijig jinnmug esmujig aq pugwelgig e'pjiig aq mijua'ji'g.

³⁹ Na Se'sus pipanimaji mimajuinu' ugjit 'nmita'new. Na tujiw poqjin-mita'ti'tij Se'sus aq unaqapemg. Pisultijig ugtuluaq aq elaqtaqatijig ta'n teluisig Maqatan.

16

*Palasiaq pipanima'titl Se'susal tla'tegelin paqalaiwaaqan
(Malg 8.11-13; Lu'g 12.54-56)*

¹ Ta'sijig Palasiaq aq Satusiaq el'ta'jig Se'suseg. Getu' gistesgwa'titl, muta mo getlams'tua'tigul. Na glaman pipanima'titl tla'tegelin paqalaiwaqan ugjit neia'tuanew ugml'gigno'tim wejiaq wa'so'q. ² Gatu Se'sus telimaji, "Ta'n tujiw na'gu'set pem galqwasiej, gilew thuetoqs'p, 'Sapo'nug ul gisgnma'titesnu muta musigisg'tug megwe'g.' ³ Gatu igtig na'gweg ta'n tujiw wejju segewa't thuetoqs'p, 'Gigpesatew muta ugjipenug megwe'g aq poqji alugwiaq nige'.' Ta'n angapmoq musigisg'tug geituoqop pa na gigpesaq's gisna weligisg'g's. Gis nmituoq aq gis nutmoq ta'n goqwe'l ni'n gis tla'tegeiapnn gatu mo nestmu'tiwoq ta'n goqwei apugjig Gjinisgam tla'tegetew. ⁴ Me' gatu mi-majuinu'g gisgug winjultijig aq mo piami angite'lma'tigul Nisgaml. Gilew telo'tioq st'ge' negmow muta pipanimioq ugjit tla'tegen paqalaiwaqan. Moqwa' mu tela'tegew paqalaiwaqan. Mu musga'tuluoq ta'n goqwei pe-watmoq gatu Gjinisgam musga'tulfoqs'p na wije' paqalaiwaqan st'ge' ta'n apoqonmuapnn Jonaal. Ala na pas'g paqalaiwaqan nmitu'titoqs'p."

Na glaman maja'sit aq eliet na'tami se'g.

*Mut jigs'tmuaneu ta'n goqwe'l
Palasiaq aq Satusiaq gina'mua'ti'tij
(Malg 8.14-21)*

⁵ Ta'n Se'sus aq unaqapemg gis asoqomita'jig qospem, na unaqapemg awan'ta'sultiliji jugwa'tunew pipnaqann. ⁶ Se'sus telimaji, "Angweiasultigw aq mut e'wmu'tinew na apita'taqan ta'n Palasiaq aq Satusiaq e'wmi'tij."

⁷ Unaqapemg wesgutmi'tilij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet telimultijig, "Na ula wet thuet muta mo pegisitugg pipnaqann."

⁸ Se'sus gejaia' ta'n goqwei wesgutmi'tij aq telimaji, "Me' gatu mo piami gtlams'tmu'tioq ignmuineu ta'n goqwei nuta'ma'tioq. Goqwei weji usgutmoq ta'n mo pipnaqann geggunmuoqol? ⁹ Mnaq nestasultiwoq. Mo migwite'tmuoq na tujiw nasgwa'tuapnn na'ngl pipnaqann aq esmg'pnig na'n pituipntnaqanijig ji'nmug. Awan'ta'sultioq ta's'gl ligpeniggn waju'pega'tuoqopnn. ¹⁰ Mo migwite'tmuoq na tujiw nasgwa'tuapnn llaigneg te's'gl pipnaqann aq esmg'pnig ne'w pituipntnaqanijig ji'nmug. Awan'ta'sultioq ta's'gl ligpeniggn waju'pega'tuoqopnn na tujiw. ¹¹ Tal gi's mo nestmu'tiwoq mu na pipnaqan wesgutmuap ta'n tujiw telimuloqop ugjit angweiatulitnew aq mo e'wmu'tinew na apita'taqan ta'n Palasiaq aq Satusiaq e'wmi'tij."

¹² Na tujiw unaqapemg nestmi'tij Se'sus mu telimagwi mo e'wmanew apita'taqan gatu lpa telimaji ugjit angweiasultinew aq mu jigs'tuanew ta'n tel gina'mua'ti'tij Palasiaq aq Satusiaq.

*Pie'l teluet Se'sus na Nujiugs'tawi'wet
(Malg 8.27-30; Lu'g 9.18-21)*

¹³ Se'sus aq unaqapemg peita'jig gigjiw na gjigan teluisig Sesalia Pilippai. Na pipanimaji unaqapemg, "Ni'n na mimajuinualsiap gatu tal'tasultijig mimajuinu'g weni ta ni'n?"

¹⁴ Unaqapemg telimgwi'titl, "Alt tel wi't'sgig Sa'n Nutsign'tuet. Alt tel wi't'sgig na Ilaia, aq igtigig tel wi't'sgig Jelamaia gisna igtig niganigjitegewinu."

¹⁵ Na Se'sus pipanimaji, "Gatu gilew, tal'ta'sultioq weni ta ni'n?"

¹⁶ Simon Pie'l telimatl, "Gi'l na Nujiugs'tawi'wet. Gi'l na Gjinisgam ug-gwisl."

¹⁷ Se'sus telimatl, "Simon, gi'l na Jona ug-gwisl aq wel'te'lmulg. Mu wen ugs'tqamug telimulgupnig ta'n goqwei gis tl wi'tin gatu nujj ta'n eig wa'so'q gis tlim'sg'p. ¹⁸ Simon nige' tel wisunalul Pie'l. (Na wisun Pie'l telueg gun'tew

ugtli'sutiuow.) Mawa'l'gig ntmimajuinung gi'leg aq maw nnaqapemg. Mawa'latesnu mimajuinu'g st'ge' aluse'wit mawa'toqol gun'tal ugjit el'tun a'sutuo'guom. Ta'n goqwei tla'tega's ma' nugu wissuignetmug aq npuaqan ma' nugu wissuignemagwi na mimajuinu'g ta'n mawa'latesnu. ¹⁹ Ignmultes na apt'sqi'ggn ta'n e'wmnn ugjit apt'sqa'mn gisna pansaqamn ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Ta'n goqwei wetqo'loqig mimajuinu'g tla'taqatinew ugs'tqamug na ugt'qoltas'gt'tew wa'so'q aq ta'n goqwei wel'te'lmuoqig mimajuinu'g tla'taqatinew ugs'tqamug ul'te'tas'gt'tew wa'so'q."

²⁰ Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg mut wenn tlimanew negm na Nujiugs'tawi'wet.

Se'sus wesgutg ta'n ulmaje'tew aq ta'n tli np'tew
(Malg 8.31—9.1; Lu'g 9.22-27)

²¹ Na weja'tegemgeg tujiw Se'sus menaqa telimaji unaqapemg, "Amuj eliei Selusalemg aq na'te'l na Lesui'paq ta'n niganpugultijig, niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan gisa'litaq ma'muniw ulmaje'n. Ne'pa'iten, aq gisi nesuguna'q minunsia's."

²² Pie'l ela'latl ta'n esgwia'tiliji unaqapemg mu eimu'tiligwi. Wetqo'latl aq telimatl, "Gjisaqamaw, na Gjinisgam ma' ignmatmug tlian. Ula amujpa ma' gis tlianug ugjit gi'l."

²³ Se'sus gigo'qopugua'sit aq telimatl Pie'lal, "Gi'l tel glusin st'ge' Gjimm'tu. Jigla'si ni'neg. Gi'l etegenin, muta tel'ta'sin st'ge' mimajuinu'g, mu st'ge' ta'n Gjinisgam tel'ta'sit."

²⁴ Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, "Ta'n getu wen getu' wije'wiy, amuj awan'ta'sualsit aq tla'tegetew ta'n Gjinisgam tel puatmlitl. Amuj wel'te'tg majulgwalin ni'n je tlia npuaqan ugjiaq. Na tujiw gisi majulgwaltew.

²⁵ Muta ta'n getu wen getu' ugs'tawi'sij na awna np'tew. Gatu na mimajuinu ta'n awan'ta'sualsit muta getu' majulgwaltit ni'n je tlia ne'po'qsina na negm msntew iapijwewei mimajuaqan. ²⁶ Etug na mimajuinu gis assutg ugs'tqamu gatu mo geggunmug iapijwewei mimajuaqan. Na giasgiw mo goqwei ganie'wigw. Mo eigtnug ta'n goqwei ganie'wit pegwatelmn ugjit iapijwewei mimajuaqan wa'so'q. ²⁷ Ni'n na mimajuinualsiap. Na apaja'sia's maw ansale'wijig. Gugentes mesgi'g ml'gigno'ti. Nuji ta'n eig wa'so'q ma'muni gepmite'lmitew. Ignmuatal te's mimajuinu'l ms't goqwei ugjit ge's giasgiw ta'n gis tla'tegelipnn ugs'tqamug. ²⁸ Migwite'tmug ula. Eimu'tioq ta'sioq ula tet ta'n ma' npu'tiwoq glapis gisi nmia's wa'so'q aq apaja'sia's. Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tujiw apaja'sia's na tujiw ni'n elege'witewites."

17

Se'sus sa'se'wamugwa'sit
(Malg 9.2-13; Lu'g 9.28-36)

¹ Ta'n tujiw gagiaql asugom te'suguna'q Se'sus so'qwiet ta'n etli esp'teg gm'tnigtug. Na'te'l ela'laji pas'g Pie'lal aq Ji'mejal aq Ji'mej ugjignaml ta'n teluisilit Sa'n. ² Na'te'l Se'sus sa'se'wamugwa'sit. Na ugsisgw pitiata'sg st'ge' na'gu'set, aq utapsunn tli gsi wape'gl st'ge' waseteg. ³ Na unaqapemg nemia'tiji Mowisal aq Ilaijaal pegisingig aq poqji glula'titl Se'susal. ⁴ Pie'l telimatl Se'susal, "Gjisaqamaw, na maw glu'lg tet eimu'tieg, pa na pewatmn lta'a's nesisgl anapjetegewe'l, newte' ugjit gi'l, aq te's newte' ugjit Mowis aq Ilaija." ⁵ Ge's Pie'l etlewo'gwej, jiniw na gesateg alug naqa'sg tetpaqiw ta'n gaqamultijig. Nat wen ta'n eig alugwigutug teluet, "Ula na ngwis ta'n mawi gsalg. Jigs'tug negm."

⁶ Ta'n tujiw unaqapemg nutmi'tij ula jipaqa'tajig aq getgugjesmita'jig maqamigeg. ⁷ Se'sus eliet aq sama'tuaji un'jiwaq aq telimaji, "Qamultigw. Mut jipasultinew." ⁸ Ta'n tujiw toqjuapita'jig mo wenn nemia'tigul, pas'g Se'susal.

⁹ Ge's pem nisita'tij gm'tnigtug, Se'sus telimaji unaqapemg, "Ni'n na mima-juinualsiap. Mut wen tlimanew ta'n goqwei gis nmituoq glapis minunsian."

¹⁰ Na unaqapemg pipanima'titl, "Tal gi's nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan teluejig Ilaija amujpa tmg pgsintew?"

¹¹ Se'sus telimaji, "Ilaija amuj nigani pgising ugjit gisgaja'tun ms't goqwei. ¹² Gatu telimuloq, Ilaija gis pegising aq mimajuinu'g mo nenua'tigul. Ta'n pas'g goqwei getu' tla'ta'tipnn na gi's tala'taqatipnig. Ni'n na mimajuinualsiap aq wijej emegweiwitaq st'ge' ta'n pas'g getu' tle'wiji'g."

¹³ Na tujiw unaqapemg nestmi'tij Se'sus wesgumatl Sa'n Nutsign'tuelitl ta'n tujiw ewi'tapnn Ilaijaal.

*Se'sus nepilatl lpa'tujl ta'n mn'tu pitu'gwitl
(Malg 9.14-29; Lu'g 9.37-43a)*

¹⁴ Ta'n tujiw apaita'jig ta'n mimajuinu'g eimu'tijig na ji'nm eliet Se'suseg aq nutgul'pa'sit. ¹⁵ Telimatl, "Saqamaw, ewlite'lm ngwis. Wejipulgwet aq tel gitnmat gaqaisg nisiet pugtewigtug gisna paqasiet samqwanigtug. ¹⁶ Ela'l'g'p gnaqapemg aq pipanimg'pnig npilan gatu mo gisi npila'tigupnn."

¹⁷ Se'sus teluet, "Me' gatu gilew ta'n wigultijig gisgug mo getlams'tasultiwoq aq ewnasa'tuoqop ta'n goqwei gis gina'muloq. Me' gatu tali pgitgalultoqs'p? Tali pgiji gina'multoqs'p glapis getlams'tmu'tioq." Na tujiw telimatl ji'nmul, "Jugwa'li na lpa'tuj." ¹⁸ Se'sus telimatl mn'tu'l tualqa'sin lpa'tuj ugtinneg aq tewa'lqa'silitl. Smtug gisi npilut.

¹⁹ Se'sus unaqapemg peita'jig Se'suseg ta'n tujiw newtugwa'lugwelitl aq pipanima'titl, "Tal gi's mo gis tualqa'luaqatt na mn'tu?"

²⁰ Se'sus telimaji, "Mo gis tla'taqatiwoq muta mu piami gtlams'tmu'tiwoq. Migwite'tmug ula. Ta'n tujiw gtlams'tuaqanmuow na telgi'g st'ge' mustate' sginmin, na gis tlimatoqs'p gm'tn, "Tet ugji maja'si aq ala tet lia." aq lietew. Mo goqwei etenug ta'n mu gis tala'taqatiwoq. ²¹ Gis tualqatesguoqs'p mn'tu ta'n tujiw gis uli a'sutma'tioq aq ta'n tujiw gis sune'wultioq."

*Se'sus wesgutg ta'n mimajuinu'g tel ne'po'taq
(Malg 9.30-32; Lu'g 9.43b-45)*

²² Ta'n tujiw Se'sus unaqapemg gis mawita'tij Galaliewa'gi, Se'sus telimaji, "Ni'n na mimajuinualsiap gatu mimajuinu'g ugsua'litaq aq ignmuitaq igtigig assumin. ²³ Ne'pa'itaq gatu nesuguna'q iga'qt'tew na minunsia's." Ta'n tujiw unaqapemg nutmi'tij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet na me' gatu mo welgwijulti'gw.

Pie'l we'jitoq suliewei nme'j ugtung

²⁴ Na Se'sus aq unaqapemg peita'jig na gjigan teluisig Gapelniang. Ge's eimu'tijig na'te'l, mimajuinu'g ta'n nujintutmi'tij suliewei ugjit a'sutuo'guom, el'ta'jig Pie'leg aq pipanima'titl, "Na gilewewei nujigina'muet ignmuatg na suliewei ta'n Mowisewei tplutaqan telueg te's mimajuinu'g el'a'toq a'sutuo'guomg te's newtipunqeg?"

²⁵ Pie'l telimaji, "Tal ma."

Pie'l pisgwa'j ta'n Se'sus wesgowa'sit. Se'sus pipanimatl, "Simon, tal'te'tmn? Na elege'wit elgimaji nujintutma'tilji suliewei ugjit mawo'tu'tilita na suliewei. Wen apangitmuatl suliewei ta'n elege'wit pewatg, na elege'wit un'jang gisna igtigig?"

²⁶ Pie'l telimatl, "Igtigig."

Se'sus teluet, "Na teliaq, Mo teltenug ugjit elege'wit un'jang apangitmnew na suliewei ta'n elege'wit pewatg. ²⁷ Gatu ginu mo getu' gisa'luggw nujintutma'tijig suliewei oplite'lmugsinew. Na glaman qospeng lia, naji usga. Amgwesewei nme'j pe'tult, na ugtung we'jituates tepiaq suliewei ugjit ni'n aq gi'l. Na ugsua'tu aq ignmuaten mimajuinu'g ta'n nujintutma'tij suliewei."

18

Wen me' gepme'g ta'n getu tami

Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'

(Malg 9.33-37; Lu'g 9.46-48)

¹ Na tujiw unaqapeng el'ta'jig Se'suseg aq pipanimgwi'titl, "Ta'n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' wen me' gepme'g na'te'l?"

² Se'sus wigumatl mijua'ji'l aq gaqama'latl nigantug unaqapeng. ³ Na telimaji, "Migwite'tmug ula. Amujpa sa'se'wita'sultioq aq getlams'tmu'tioq st'ge' mijua'ji'jg. Pa na mo tla'taqatiwoq ma' pisgwita'woq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ⁴ Ta'n wen mu espite'lsigw aq elita'sualatl Nisgaml st'ge' ula mijua'ji'j elita'sualaji ungi'gu, na negm mawi gepme'g ta'n getu tami Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ⁵ Ta'n getu wen ulasua'latal mijua'ji'l st'ge' ula mijua'ji'j muta tel puatm, na ulasua litew ni'n."

Mo gelu'lgtnug ta'n tujiw nat wen

gisa'latl igtigl pata'tegeli'l

(Malg 9.42-48; Lu'g 17.1,2)

⁶ "Mo gelu'lgtnug ta'n tujiw nat wen gisa'latl pata'tegen newte'jilitl mijua'ji'l ta'n getlams'tuilitl. Me' glu'lgtesoq na ugjitaqaneg gelpilaj mulinewei gi'taqane'l aq ejiglpega'lut gta'nug je mu gisa'latl mijua'ji'l pata'tegen.

⁷ Ma'muni mtue'g muta na pugwelgl ta'n goqwe'l gisa'lugwi'tiji mimajuinu'g pata'taqatinew. Wegla amuj tliatal gatu me' pajiji mtue'tew ugjit na mimajuinu'g ta'n pegwatu'titl.

⁸ "Pa na e'wmnn gpitnn gisna ggatl ugjit pata'tegen amujpa pun tla'tegen je tlia temte'mn gpitn gisna ggat. Muta me' gelu'lg'tss siaw mimajin aq mu gisi pata'tegen ta'n mo geggunmun gpitn gisna ggat je mu elaqalulten ta'n pugtew iapijw eteg. ⁹ Pa na angaptmn nat goqwei aq ula gisa'l'sg pata'tegen, na me' gelu'lg ugjit mna'tutes gpugugul aq jiglegetes je mu siaw pata'tegen. Me' gelu'lg gis lien wa'so'q ta'n tujiw nepapigwa'n je mu ta'n tujiw me' nemitegen na elgimim pugtewigtug Mn'tua'gig ta'n pugtew iapijw eteg."

A'tugwaqan ta'n jijgluewj gesga'taq

(Lu'g 15.3-7)

¹⁰ "Ango'tmug mu gtanan na mimajuinu ta'n elita'sualin ni'n st'ge' ula mijua'ji'j elita'sualin. Telimuloq na ansale'wit ta'n angweiwatl na apijw i'mlitl ta'n Nujj eig wa'so'q. ¹¹ Ni'n na mimajuinualsiap aq pegisinap ugjit ugs'tawian ta'n gesgo'ltijig.

¹² "Tal'ta'sultioq? Tala'teges na ji'nm geggunaji gasgiptnnaqaniliji jijgluewji toqo newte'jilitl gesga'litl? Na naqalaji pesgunateg te'sisgegsiliji je pesgunateg ta'n etl pesgwatalutiliji wenaqqamigeg aq naji gwiluatal ta'n gesga'litl. ¹³ Telimuloq ta'n tujiw we'jiaj, na me' wel'ta'sit ugjit ula newte'jilitl je mu esgwia'tiliji ta'n mo gesgo'ltigupni. ¹⁴ Na nuji ta'n eig wa'so'q wije mo pewalagwi gs'go'ltinew wegla mimajuinu' ta'n majulgwalin ni'n."

Ta'n tujiw gitap opla'l'sg

15 “Pa na nat wen ta'n getlams'tuatl Nisgaml st'ge' gi'l, na oplal'sg, lia negmeg aq tlim ta'n tela'tegen. Gatu pas'g tlim, mu wen piluei. Pa na wel'te'tg ta'n goqwei gis tlimt, na gilew apaji ul'te'tlulitoqs'p. 16 Pa na mu wel'te'lmulug, lia aq pipanim gitap gisna gitapaq wije'ulin. Na gji'tu'titaq ta'n te's'gl goqwei elsutmasgl aq ta'n goqwei tlimultew. 17 Pa na mu jigs'tmagwi gitapg, na tuijw tlim mimajuinu'g ta'nig getlams'tmi'titl Nisgaml. Pa na me' mu jigs'tmugsiwoq gilew ta'n tego'tmoq, na tuijw geituoq negm pa wije' aq nat wen ta'n mu getlams'tmug gisna ta'nig nujintutma'tijig suliewei.”

Ta'n goqwei eliamoq mimajuinu'g tla'taqatinew

18 “Telimuloq, ta'n goqwei wetqo'loq mimajuinu tla'tegen ugs'tqamug na utgoqolutew wa'so'q. Ta'n goqwei wel'te'tmoq ugs'tqamug ul'te'tas'gt'tew wa'so'q.

19 “Me' telimuloq nat goqwei. Ta'n getu tuijw tapusioq wel'te'tmoq aq wije' etamoq Gjinisgam, na Nujj ta'n eig wa'so'q na tla'lugsitoqs'p. 20 Muta ta'n getu tami mawita'tij tapusijig gisna je me' ta'nig getlams'tmu'tijig, na ni'n eim miawe'g.”

Amujpa apigsigtaqatjig igtigig

21 Na tuijw Pie'l eliet Se'suseg aq telimatl, “Gjisaqamaw, etug nitap tela'lit nat goqwei wins'g. Na oplal'it aq lluignegl wije'l siaw tla'litew. Ta'sisga'q siaw apigsigtaq, na lluigneg te's'gl?”

22 Se'sus telimatl, “Moqwa', mu na lluigneg te's'gl, gatu amujpa apigsigtu me' pugwelgl glapis apigsigtaq ne'w gasgiptnnaqan te'sisga'q jel pesgunateg te'sisga'q. 23 Muta ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g na negm pa na wije' aq na elege'wit ta'n getu' mawa'toq ta'n tel tettuj uglugowinumg. 24 Ge's angapt'g na wi'gatign, nemitog tel wi'gas'g ugjit te's lugowinu tettugwi'titl. Na tuijw pisgwalut lugowinu ta'n tettuatl newtisga'qal pitu' pituipntnaqana'igl. 25 Ula lugowinu mo geggunmug tepiaq suliewei ugjit gisi apangituan na elege'wilil tettuo'qon. Na glaman tuijw assusit pipanimatl igtigi pawatelgwitiji na lugowinu'l maw ugte'pitempl aq un'janua. Na elege'wit guguntew alt suliewei ugjit na tettuo'qon. 26 Na lugowinu nutgul'pa'sit aq etamatl elege'wilil, ‘Saqamaw, etamul mu uggwaiugtu'liw. Pe'l gijga esgmali glaman gisi apat apangitultes ta'n telgi'g tettul.’ 27 Na tuijw elege'wit ewlite'lmatl uglugowinuml. Apigsigtuatl aq telimatl, ‘Mo goqwei tettuin.’

28 “Na ula lugowinu maja'sit aq weltesguatl igtigil toqo lugwepnig ta'n tetta gasgiptnnaqana'igl. Goqqwa'latl aq poqji gestuna'latl. Telimatl, ‘Apangitui smtug ta'n telgi'g tettuin.’ 29 Na igtig lugowinu nutgul'pa'sit aq etamatl, ‘Pe'l esgmali aq apat apangitultes ta'n telgi'g tettul.’ 30 Gatu mo esgmalagul, awna gisa'latl pija'lugsilin laplusang glapis gisi apangitmlij. 31 Ta'n tuijw igtigig maw lugutijig nemitu'ti'tij ta'n gis tliaq, mo welgwijulti'gw aq naji tlima'titl assusilitl ta'n goqwei gis tliaq. 32 Na assusit natgimatl na lugowinu'l aq telimatl, ‘Gi'l gis winsin, mo tali ugtapsuniwn. Apigsigtulap aq telimulap, mo goqwei tettuin muta pipanimi't'p ewlite'lulin. 33 Amujpa ewlite'lmat na gitap st'ge' ni'n ta'n teli ewlite'lmulap.’ 34 Assusit ma'muni uggwaiug aq lugowinu'l ilsumatl laplusang glapis gis apangitmlij ta'n te's'g tettuelij.”

35 Se'sus telimaji unaqapemg, “Pa na mu wel'te'lmuoq apigsigtuan igtigig ta'n tuijw oplal'sg'pnig, nujj ta'n eig wa'so'q ma' apigsigtuluoq. Nujj tle'wultew st'ge' gilew tele'woq igtigig.”

19

*Se'sus egina'muet na Gjinisgam
mu pewalagwi mimajuinu' puna'ltultinew
(Malg 10.1-12)*

¹ Ta'n tujiw Se'sus gaqewistoaq ula agnutmaqaan, na maja'sit Galaliewa'gig aq eliet qame'g sipu ta'n teluisig Jol'tan Jutiaewa'gig. ² Pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl na'te'l. Se'sus nepilaji ms't wen ta'n gesnugu'tiliji.

³ Ta'sijig Palasiaq el'ta'jig Se'suseg. Wejo'tmi'tij gistesguanew. Na pipanima'titl, "Gt'tplutaqaanminu telteg na ji'nm gis nigtua'latl ugte'piteml ugjit ta'n pas'g goqwei pewatg?"

⁴ Se'sus telimaji, "Geituoq ta'n goqwei gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign. Geituoq ta'n goqwei Gisiteget tela'tegep ta'n tujiw gisitoqop ugs'tqamug. Gisiapni ji'nmul aq e'pilitl. ⁵ Gjinisgam telimapnn ji'nmul amuj nqalatal ujl aq ugwwitl aq foqwa'jig ugte'piteml. Na tujiw na tapusijig toqwa'lujig st'ge' newte'jit mimajuinu. ⁶ Glaman mo nugu tapusi'gw, gatu st'ge' pas'g newte'jit mimajuinu. Ma' wen nigtua'lagwi wegla tapusiliji ta'n Gjinisgam gisi tgwa'laji."

⁷ Palasiaq pipanima'titl, "Goqwei ugjit Mowiso'q e'w'g'p tplutaqaan ta'n telueg na ji'nm ta'n getu' nigtua'latl ugte'piteml amujpa ewi'g'g ta'n goqwei getu' tla'teget aq ignmuatal ugte'piteml, na tujiw jigla'latal ugte'piteml?"

⁸ Se'sus telimaji, "Mowiso'q eliamugsioqop gis nigtua'latoqs'p gte'pitemuaq muta wesam ml'gatpa'tioq. Ta'n tujiw Gisiteget el'toqop ugs'tqamu mo ignmuagupni mimajuinu' punaltultinew. ⁹ Telimuloq, na ji'nm sespo'teget ta'n tujiw na puna'latl ugte'piteml ta'n mu sespo'tegeligul aq malie'wijig igtigl e'pilitl."

¹⁰ Se'sus unaqapemg telimgwi'titl, "Pa na ula telteg ugjit e'pit aq ji'nm, me' glu'lgtesoq mu malie'wigusnn."

¹¹ Se'sus telimaji, "Eimu'tijig mimajuinu'g mu wel'te'tmi'ti'gw ula gina'muaqaan gatu Gjinisgam ignmuaji igtigi ul'te'tmu'tinew. ¹² Teliac na eimu'tijig ji'nmug ta'n ma' gisi malie'ulti'gw. Alt ta'n tujiw ugs'tqamultigusnig na nat goqwei teliaqap aq ma' gisi malie'ulti'gw. Alt gis mensasultipnig aq nige' mu gisi malie'ulti'gw. Alt mu malie'ulti'gw muta tel'te'tmi'tij ta'n tujiw mnaq malie'wulti'gw na me' gelu'lg pisgwita'new ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' je mu igtigi ta'n gis malie'wiliji. Ta'n getu wen ul'te'tew ula gina'muaqaan gis tla'tegetew st'ge' ta'n tel'te'tg."

*Se'sus a'sutmesewaji mijua'ji'g
(Malg 10.13-16; Lu'g 18.15-17)*

¹³ Te'sijig mimajuinu'g pegisitua'tiji mijua'ji'g Se'suseg ugjit gegupa'tun ugpitnn un'jiwa aq a'sutmesewan. Gatu Se'sus unaqapemg majiaqa'la'tiji mimajuinu'. ¹⁴ Se'sus teluet, "Ignmug mijua'ji'g jugwita'new ni'neg. Mut wetqo'lanew, muta Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' ta'n getlams'tasultiliji st'ge' wegla mijua'ji'g."

¹⁵ Se'sus iga'toqol ugpitnn un'jiwaq aq a'sutmesewaji. Na tujiw naqt'g na'te'l aq siawa'sit.

*Na milesit ji'nm ta'n emittugwalatl Se'susal
(Malg 10.17-31; Lu'g 18.18-30)*

¹⁶ Newtejgeg na'gweg na milesit ji'nm eliet Se'suseg aq pipanimatl, "Nu-jigina'muet, goqwei gelu'lg gis tla'tega's ugjit msnmn iapjiwewei mimajuqaan?"

¹⁷ Se'sus telimatl, "Goqwei weji pipanimin ugjit ta'n goqwei gelu'lg? Pas'g Gjinisgam na mawi glu'sit. Majulgwate'n Nisgamewe'l tplutaqann aq gungtes iapjiwewei mimajuaqan."

¹⁸ Milesit ji'nm pipanimatl, "Tegenn tplutaqann amujpa majulgwattes?"

Se'sus telimatl, "Mut ne'pa'tegew, "Mut ne'pa'tegew, mut sespo'tegew, mut gmutnew aq mut pisui agniman igtigig. ¹⁹ Gepmite'lm gujj aq ggij, aq tli gsal igtigig st'ge' ta'n teli gsalsin."

²⁰ Ula ji'nm na me' maljewe'juit. Telimatl Se'susal, "Weja'tegemgeg maljewe'juianeg na majulgwatman ta'n te'sgl tplutaqann. Ap goqwei eteg ta'n tla'tega's?"

²¹ Se'sus telimatl, "Pa na ma'muni glu'sin, maja'sites aq ntuisgetutes ta'n te'sg goqwei geggunmn aq gsulieweim ignmuates ewle'jultijig. Na guguntes milesuaqan wa'so'q. Na tujiw jugu'etes aq majulgwaltites."

²² Ta'n tujiw ji'nm nutg ula, ejigla'sit. Ewlgwijing muta me' pugwelgl milesuaqann geggungl.

²³ Se'sus telimaji unaqapemg, "Telimuloq mtue'tew ugjit milesuinu pisgwa'n ta'n Gjinisgaml ilgwenji mimajuinu'g. ²⁴ Ap telimuloq, me' metue'g ugjit milesuinu pisgwa'n ta'n Gjinisgaml ilgwentl je mu ta'n melgawlejit tel saputa'siss apje'jg sapalqe'g saqati'gtug."

²⁵ Ta'n tujiw unaqapemg ula nutmi'tij, sigti paqalaultijig aq pipanima'titl, "Gatu wen gisi ugs'fawiaten?"

²⁶ Se'sus angamaji aq telimaji, "Ula na ma' gis tla'taqati'gw mimajuinu'g, gatu Gjinisgam ms't goqwei gis tla'teget."

²⁷ Na Pie'l telimatl, "Gjisaqamaw, ms't goqweieg gis naqtmeg'pneq aq nige' majulgwaleq. Goqwei msntesnen?"

²⁸ Se'sus telimaji unaqapemg, "Teliaq na telimuloq, ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw pmgopia's elege'witewei nt'pun na ni'neg gigt'o'qi pmgopultitoqs'p newtisga'qal je ta'pu elege'witewei' mutputi'l. Na'tel assumtoqs'p newtisgegsijig je ta'pu piltu nemigsijig mimajuinu'g tleiawultijig Lesui'pe'gatig. ²⁹ Ta'n te'sit wen naqt'g'pnn wiguowal aq ugtiga'taqanannual ugjit majulgwalin ni'n guguntew me' pugwelgl jel mu ta'n goqwei naqt'g'p. Ta'n te'sit wen naqalapni wijig'tiliji, un'jang aq ungi'gu ugjit majulgwalin ni'n, na me' gugunata pugwelgig jel mu ta'n naqalapni. Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' ignmuaten iapjiwewei mimajuaqan. ³⁰ Ugs'tqamug na pugwelgig ta'n nige' niganpugultijig gatu ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na ugtejgewa'jultitaq. Na pugwelgig ta'n nige' na ugtejgewa'jultijig gatu ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na amgwesewa'ju l'titaq."

20

A'tugwaqan na lugowinu'g iga'taqanigtug

¹ "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' pa na wijei aq na ji'nm assutg mesgi'g iga'taqan ta'n nigwejig aloqomanaqsi'g. Gisapniaq maja'sit aq naji agase'walaji ta'siliji ji'nmu ugjit lugowilita iga'taqanigtug. ² Ta'n tujiw agase'walaji lugowinu' na wel'te'g apangituan te'silitl lugowinu'l newta'ig ugjit te's newte' na'gweg. Na tujiw elgimaji naji lugutinew ugtiga'taqang.

³ Ta'n tujiw pesgunateg ajiej assusit ap eliet utang aq nemiaji ta'siliji ji'nmu alpugultiliji gujmg magasan. Mo tal lugutili'gw. ⁴ Na telimaji, 'Getu lugutioq ntiga'taqang. Apangitult'oqs'p ta'n goqwei telteq.' Ta'sijig wel'te'tmi'tij aq nat lugutijig iga'taqanigtug. ⁵ Na assusit ap eliet utang ta'n tujiw mewlia'gwej aq agase'walaji igtigi lugowinu'. Ta'n tujiw si'st ajiej na wijei tela'teget. ⁶ Suel na'n ajiej ap eliet utang aq ap nemiaji igtigi ji'nmu alpugultiliji. Pipanimaji,

'Mo goqwei tel lugutiwoq gisgug aq nige' geget na'gweg gaqiaq. Tal gi's mo elugutiwoq gisgug?' ⁷ Teluejig, 'Mo wen aqase'walugsiweg.' Na assusit telimaji, 'Na to'q wije'wigw aq lugowigw.' Ta'sijig wel'te'tmi'tij aq nat lugutijig iga'taqanigtug.

⁸ "Ta'n tuijw gis asugom ajiet aq je me', assusit telimatl na nigani lugowinu'l, 'Wigum lugowinu'g aq apangitu. Tmg apangitu ta'n ugtejg weji agase'wal'g'pnig aq ugtejg apangitu ta'n amgwesewei agase'wal'g'pnig.' ⁹ Te'sit ji'nm ta'n poqt lugwep na'n ajieteg apangitit newta'ig. ¹⁰ Na ji'nmug ta'nig gesi egsitpu'g poqji lugutipnig tel'ta'sultijig me' gaqi apangitujig je mu esgwieliji. Gatu te'sit elg apangitit newta'ig. ¹¹ Na suliewei wesua'tu'tij gatu pilsima'titl assusilitl. ¹² Na lugowinu telimatl assusilitl, 'Alt ji'nmug pas'g elugutipnig gijga'ji'g gatu elugutieg'p newtigis'g. Weglowita'ieg me'si p'teg na'gu'setewigtug. Gi'l wijeji teli apangitajig ta'nig ugtejg ewei poqji lugutipnig st'ge' ninen.'

¹³ "Na assusit telimatl, 'Nitap, mu oplalulun muta wel'te'tmu't'p apangitulin newta'ig ugjit lugwen newtigis'g. ¹⁴ Nige' ugsua'tu gsulieweim aq nmiates. Getu' apangitmaq na ji'nm ta'n ugtejg weji agase'wal'g'p wijeji st'ge' gi'l. ¹⁵ Telteg tla'tun ntsulieweim ta'n tel puatm? Etug gi'l wisguen ta'n ni'n teli ulm'tu.'

¹⁶ Se'sus telimaji ta'ni eimu'tiliji na'te'l, "Ta'n wen ugtejg eig na niganpuguitew, aq ta'n wen niganpuguit na ugtejg i'ttew."

*Se'sus wesgutg ta'n tli np'tew
(Malg 10.32-34; Lu'g 18.31-34)*

¹⁷ Ge's Se'sus aq unaqapemg el'ta'jig Selusalemg, gmetug ela'laji pas'g unaqapemg aq gelulaji. ¹⁸ Telimaji, "Jigs'tuigw. Ni'n na mimajuinualsiap. Nige' el'ta'igw Selusalemg, Na'te'l niganpugultijig patlia'g aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan la'litaq aq ilsumitaq npmn. ¹⁹ Na tuijw ignmuitaq ta'nig mu Lesui'peulti'gw ugsua'linew. Wegla mimajuinu'g maligmitaq, nipispaqante'itaq aq gujjiewte'itaq. Utqotalitaq gatu na nesuguna'q iga'qt'tew minunsia's."

*Na e'pit ta'n pewalaji uggwisg
gigijw pmgopita'liji Se'suseg
(Malg 10.35-45)*

²⁰ Na e'pit ela'laji uggwisg Se'suseg. Ula e'pit na Sepeti ugte'piteml. Nutgul'pa'sit aq pipanimatl Se'susal ugjit ul'te'lman.

²¹ Se'sus pipanimatl, "Goqwei pewatmn?"

Telimatl, "Teplumi't'p na ngwis pmgopitew gtinaqanmg aq igtig pmgopitew gpatatujmg ta'n tuijw elege'witewin."

²² Se'sus telimaji e'pit uggwisg, "Mo geituoq ta'n goqwei pipanigesioq. Getu' ulmajeioqos st'ge' ulmajeia's."

Telima'titl Se'susal, "E'e gis tla'tegetesnen."

²³ Se'sus telimaji, "E'e, na ulmaje'toqs'p gatu mo telgita'siw ta'n wen pmgopitew ntinaqanmg gisna ntpatatujmg. Na nujj ta'n eig wa'so'q gis gisgaja'toqopnn negla ugt'punual aq ignmuata ta'ni mgnmanew."

²⁴ Ta'n tuijw newtisgegsiliji unaqapemg nutma'titeg, na wegaiugtua'tiji na tapusiliji ji'nm. ²⁵ Na glaman Se'sus wigumaji ms't unaqapemg aq telimaji, "Geituoq na niganpugultijig ta'n mu Lesui'peulti'gw na assumatiji ugmimajuinu'. Na espo'tijig niganpugultijig ilsuma'tiji aq telima'tiji eswia'tiliji ta'n goqwei tla'taqatinew. ²⁶ Gatu ma' tla'taqatiwoq st'ge' wegla niganpugultijig. Pa na ta'n getu wen te'sioq gtu' gugung ml'gigno'ti, amujpa na elugowaji esgwia'tiliji. ²⁷ Pa na ta'n getu wen te'sioq gtu' niganpuguij,

amujpa na gistejuit ms't ta'n te'siliji. ²⁸ Amujpa tla'tegetew pa na wije aq tela'tegei. Ni'n na mimajuinualsiap gatu mu weji pginasap ugjit lugowugsin, awna weji pginasap lugowan igtigig aq ne'po'qsin ugjit ugs'tawian pugwelgig mimajuinu'g."

Se'sus nepilaji tapusiliji ta'n nepapigwa'liji
(Malg 10.46-52; Lu'g 18.35-43)

²⁹ Se'sus aq unaqapemg pemi nqatmi'tij Jeligo pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl Se'susal. ³⁰ Na tapusijig ji'nmug ta'n nepapigwa'jig pemgopijig gmetug awtigtug. Telimujig Se'susal pmielitl aq na glaman poqji sesgwejig, "Saqamaw, geitueg na wetapegsin Ta'piteg. Ewllite'lminen."

³¹ Na mimajuinu'g telima'tiji puntoqsigw. Gatu na tapusijig me' aji sespe'gig, "Gjisaqamaw, geitueg wetapegsin Ta'piteg. Ewllite'lminen!"

³² Se'sus naqa'sit aq pipanimaji, "Goqwei pewalioq tla'tegen ugjit gilew?"

³³ Teluejig, "Gjisaqamaw, gsatmugeg welapieg's."

³⁴ Se'sus ewllite'lmaji aq sama'tuaji ugpugugual. Smtug wel nmitegejig, aq majulgwala'titl Se'susal.

21

Se'sus pigwi'pullet Selusalemg
(Malg 11.1-11; Lu'g 19.28-40; Sa'n 12.12-19)

¹ Pemitat'ij gigjiw Selusalemg, peita'jig na utanji'j teluisig Petpage', ta'n eteg na gm'tn teluisit Olipet. Se'sus wigumaji tapusiliji unaqapemg.

² Telimaji, "La'tigw utanji'j nigantug aq smtug nmiatoqs'p te'sipow gelpisit na'te'l aq maw un'jann. Apgwa'lug aq jugwa'lug ni'neg. ³ Pa na nat wen pipanimugsioq nat goqwei, tlimatoqs'p, 'Gjisaqamaw pewalaji.' Na smtug igalata wegla te'sipowa."

⁴ Ta'n goqwei niganigjitegewinuaq teluepnaq na giasgiw tliatew. Na st'ge' gis ewi'gas'g,

⁵ "Naji tlimug mimajuinu'g tleiawultijig Selusalemg, 'Nige' gtelege'witemuow wejgu'et, Welm'toq aq wejgwi'pullet. Pemi'pullet te'sipowji'j un'jann.' "

⁶ Na unaqapemg niganat'ijig aq tela'tegejig ta'n Se'susal gis telimji. ⁷ Jugwa'la'tiji na te'sipowl aq un'jann Se'suseg. Ugpitu'gunmua elegetua'tiji ugpagamuaq aq Se'sus tepa'sit te'sipowji'j un'jann. ⁸ Na pugwelgig mimajuinu'g niganita'jig awtigtug aq siplamgo'la'tiji ugpitu'gunmua awtigtug. Igtigig temsmi'titl nipispaqann aq eloqotu'titl awtigtug. ⁹ Na te'sijig mimajuinu'g niganita'jig aq te'sijig majulgwala'titl ta'n Se'sus eli'pullet. Poqji sesgu'tijig, "Emtoqwalanej Ta'pito'q uggwisl. Gemite'lmanej muta Gisiteget pajiji gepmite'lmatl. Pipanim'gtijig ms't wen wa'so'q emtoqwalan."

¹⁰ Se'sus pishgwa'j Selusalemg, pugwelgig mimajuinu'g ta'n eimu'tijig ma'muni sespenma'tijig. Ta'sijig pipanigesultijig, "Wen ta net?"

¹¹ Alt mimajuinu'g ta'n majulgwala'titl Se'susal teluejig, "Ula na niganigjitegewinu Se'sus. Tleiawit na gjigan Nasaletg, ta'n eteg Galaliewa'gi."

Se'sus emittugwet gjia'sutuo'guomg
(Malg 11.15-19; Lu'g 19.45-48; Sa'n 2.13-22)

¹² Se'sus pisgwa't gjia'sutuo'guomg aq tewaqtessguaji ta'n te'siliji etli pg-wateligatiliji aq etli ntuisga'tiliji. Aputasegjeio'toqol na patawuti'l ta'n mimajuinu'g sa'se'wa'taqatiliji suliewei aq na mutputi'l ta'n mimajuinu'g pemgopultijig aq netuisgela'tiji plesg. ¹³ Telimaji wegla mimajuinu', "Ewi'gas'g Gjiniisgam ugtwi'gatignigtug ta'n goqwei Gjiniisgam teluep, 'Nignen thuisitew gjia'sutuo'guom, gatu e'wmuoq ugjit gmutnesg wiguow.' "

¹⁴ Na nepapigwo'tijig aq asgajo'ltijig el'ta'jig Se'suseg ge's eimlitl gjia'sutuo'guom aq nepilujig ms't. ¹⁵ Na niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan wegaiultijig ta'n tujiw nemitu'tij gelu'lg! paqalawaiqaann. Ap wegaiultijig ta'n tujiw nutma'tiji ta'n goqwei mijua'ji'jg al sesgu'tiliji gjia'sutuo'guomg muta mijua'ji'jg teluejig, "Emtoqwalanej Ta'pito'q uggwisil!" ¹⁶ Na glapis Se'susal telimgwi'titl, "Mo nutuawjig ta'n mijua'ji'jg teluejig?"

Se'sus telimaji, "E'e, nutaqig. Geitu gilew gis gitmuoqop Gjiniisgam ugtwi'gatign ta'n ewi'gas'g, 'Gis gina'muoqig mijua'ji'jg aq gopisung ugjit tetapu emtoqwalanew Nis-gaml.' "

¹⁷ Na Se'sus naqalaji wegla mimajuinu' aq ejigla'sit na gjigan. Eliet Pettani aq getgunit na'te'l.

*Se'sus gisa'latl miti'sl gispasilin
(Malg 11.12-14,20-24)*

¹⁸ Na gisi egsitpu'geg ge's Se'sus apaja'sij gjigang na gewising. ¹⁹ Nemiatl miti'sl ta'n teluisilitl pi'gmenaqsi. Eliet na miti'seg gatu mo goqwei lastenug, pas'g eta nipi'g. Na tujiw teluet, "Ma nugu nigwenug ula miti's." Smtug na miti's gaqi gispasit.

²⁰ Se'sus unaqapemg nemitu'tij ma'muni paqalauultijig. Pipanima'titl, "Tal gi's tel jaqal gispasit ula miti's?"

²¹ Se'sus telimaji, "Migwite'tmug ula. Pa na uli gtlams'tasultioq aq mu megtmuoq, gilew elg wijej gis tla'latoqs'p. Pa na gtlams'tasultioq na gisa'latoqs'p st'ge' ni'n aq na gisa'latoqs'p gm'tn maja'sitew aq gta'pasi'tew gta'nug. ²² Pa na gtlams'tasultioq, msntoqs'p ta'n getu goqwei pipanigesultioq ta'n tujiw a'sutma'tioq."

*Tami weja'toq Se'sus ugml'gigno'tim
(Malg 11.27-33; Lu'g 20.1-8)*

²³ Se'sus apaja'sit Gjia'sutuo'guomg. Ge's etl gina'muet, niganpugultijig patlia'sg aq igtigig mawagnutmewinu'g peita'jig aq pipanima'titl, "Tal gis tla'tegen weget? Wen ignmasg assusuti ugjit tla'tegen wegla ta'n goqwe'l?"

²⁴ Se'sus telimaji, "Elg pipanimuloq nat goqwei, aq ta'n gisi tlimioq ta'n goqwei pipanimultes, na tujiw tlimultoqs'p ta'n weja'tas'g na ntassusutim. ²⁵ Wen ignmuapn Sa'n Nutsign'tuet assusuti ugjit sign'tuan mimajuinu', Na Gjiniisgam gisna mimajuinu'g?"

Na poqji sespagnutma'tijig. Nat wen teluet, "Taluetsnu? Pa na thueigw, 'Gjiniisgam petgimapn,' na tujiw pipanimugsitesnu, 'Goqwei ugjit mo get-lams'tuawoqop Sa'n?' " ²⁶ Gatu igtig teluet, "Pa na thueigw, 'Mimajuinu'g ignmua'tipn ml'gigno'ti,' na jipasultitesnu ta'n mimajuinu'g tla'taqatitaq muta tel'te'lma'titl Sa'nal na niganigitegewinu.'" ²⁷ Awna Se'susal telima'titl, "Mo geitueg."

Na Se'sus telimaji, "Elg ni'n ma' tlimuloq ta'n weja'tu ntml'gigno'tim ugjit gis tla'tegen wegla ta'n goqwe'l."

A'tugwaqan na tapusijig ji'nmji'jg

28 “Tal'te'tmoq? Na ji'nm geggunaji ta'pusiliji uggsiwg. Telimatl uggsiwl ta'n maw gisiguitl, 'Gwi's, pewalul lien aq tl lugwen ntiga'taqang gisgug.' 29 Na ji'nmji'j telimatl ujll, 'Mo getu' lieuw,' gatu tel'gne'ge'l sa'se'wita'sit aq eliet naji lugwet iga'taqanigtug. 30 Na ji'nm eliet igtigl uggsiwl aq wijej pipanimatl. Uggsiwl telimtl, 'E'e lia's,' gatu mo eliegup. 31 Na tegan tela'tegess ta'n ujll pipanimj?”

Na niganpugultijig patlia'sg teluejig, “Maw gisiguit tela'teget ta'n ujll telimj.”

Se'sus telimaji, “Telimuloq, ta'nig nujintutma'tijig suliewei aq e'pijig ta'n netuisgalsultijig ignmua'tital Gjinisgam ilgwenan gesgmnaq gilew ignmua-woq Gjinisgam ilgwenugsinew. 32 Sa'n Nutsign'tuet gis pegising'p ugjit musga'tugsinew na gelu'lg awti ta'n pmita'toqs'p. Mo getlams'tmuoq ta'n goqwei gis tlimugsioqop, gatu na nujintutma'tijig suliewei aq e'pijig ta'n netuisgalsultijig getlams'tua'tipnn. Ta'n gis gi'tuq ula mu gawasgita'sultiwoq, mu ejiglita'woq lue'utigtug aq mu getlams'tmuoq ta'n goqwei Sa'no'q tlimugsioqop?”

Gina'masutiewei a'tugwaqan na ji'nmug ta'n ango'tmi'tij aloqomane'gati (Malg 12.1-12; Lu'g 20.9-19)

33 “Jigs'tuigw aq tlimultoqs'p igtig gina'masutiewei a'tugwaqan. Newtejig na'gwe na ji'nm assutg maqamigew. Na iga'taqaliji aloqomanaqsi'g. Llutaqana'toq na maqamigew aq mulqatg elmalqei ugjit ta'n tl pepgijo'total aloqomann. Na el'toq na espapiteg wen'ji'guom ta'n tl al gigt'o'qwapitew. Na tujiw emqatuaji ta'siliji nuji iga'taqu'tiliji ugjit ugapangitueweim. Toqo tujiw eliet na'tami se'g. 34 Ta'n tujiw aloqomann gaqigwegl, na ji'nmug ta'n e'wmi'titl aloqomanaqsi'l mawo'tu'titl. Toqo tujiw assusit elgimaji uglugowinumg na'te'l ugjit gugunmnew ugsulieweim. 35 Ta'n tujiw assusit uglugowinumg peita'jig na'te'l, na ji'nmug ta'n e'wmi'titl aloqomanaqsi'l goqqwa'la'tiji. Newte'jilitl matta'titl, igtigl ne'pa'titl aq igtigl gun'tewa'titl.

36 Na assusit ap elgimaji igtigi lugowinu', me' pugwenniji aq amgeseweieig. Na ji'nmug ta'n ango'tmi'titl aloqomanaqsi'l wijej tele'wa'tiji negla lugowinu'. 37 Na tujiw assusit elgimatl uggsiwl na'te'l. Teluet, 'Negla ji'nmug ta'n e'wmi'tij aloqomane'gati gepmite'lma'tital ngwisl.' 38 Gatu ta'n tujiw nemitua'titl uggsiwl na teluejig, 'Ula na assusit uggsiwl. Ge' ne'pa'nej aq na tujiw ula iga'taqan ginuwe'tew.' 39 Na goqqwa'la'titl, tewege'titl gujmug iga'taqanigtug aq ne'pa'titl.” 40 Na tujiw Se'sus pipanimaji na mimajuinu' ta'n jigs'tugwi'titl, “Ta'n tujiw na assusit apaja'sit wiguaq, tala'lata negla ji'nmug ta'n e'wmi'tilij aloqomane'gati?” 41 Alt telima'titl, “Amujpa mu ewlite'lmagwi negla ne'pa'tegewinu'g aq ne'pa'ta. Na tujiw pipanimata igtigi e'wmi'tinew ugmaqamigem. Negla mimajuinu'g ul'te'tmi'titaq ignmuan assusilitl aloqomann gisna suliewei ta'n tujiw gaqigwegl aloqomann.”

42 Se'sus telimaji, “Gis gitmoq Gisiteget ugtwi'gatign ta'n tel wi'gas'g, 'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo pewatmi'tip na me' gepme'tas'g je mu esgwiaqal gun'tal aq mawn'g ms't goqwei wen'ji'guomigtug. Ula Gjinisgam gisite'tg aq tela'teget. Me' gatu ula we'gwi ula's'g.’

43 “Telimuloq, Gjinisgam ma' ignmugsiwoq pisgwita'new ta'n ilgwenaji mimajuinu'. Na ignmuata igtigi mimajuinu'. Wegla mimajuinu'g teta'pua'taqatijig ms't goqwei ugjit Gjinisgam. 44 Ta'n getu wen nisietew ula gun'tewigtug, paqsipge'tesintew aq ta'n tujiw na ula gun'tew gegujaq nat wen, na paqsipge'toqwetew.”

⁴⁵ Na niganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq nutua'tij a'tugwaqan ta'n Se'susal gi's teluelitl, mo welgwijulti'gw muta geitu'tij Se'susal wesgumgwi'titl. ⁴⁶ Na getu' ugsua'la'titl, gatu mu tela'taqati'gw muta jipala'tiji mimajuinu' ta'n majulgwala'titl. Wegla mimajuinu'g tel'te'lma'titl Se'susal na niganigjitegewinu.

22

A'tugwaqan ta'n Gjinisgam wigumaji mimajuinu'
ugjit mesgi'g pestie'waqan wa'so'q
(Lu'g 14.15-24)

¹ Se'sus ap telimaji mimajuinu' a'tugwaqan ugjit gina'muanew nat goqwei. ² Teluet, "Ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' na pa wije'i aq elege'wit ta'n gisgaja'toq mesgi'g pestie'waqan ta'n tujiw uggwisl getu' malie'wilitig. ³ Elgimaji uglugowinumg ugjit jugwita'new pestie'waqan negla mimajuinu' ta'n pewalaji eimu'tinew na pestie'waqan. Gatu mo wen getu' liegw. ⁴ Na tujiw elgimaji igtigi lugowinu' aq telimaji lta'new aq tlimanew wegla mimajuinu'g ta'n gis wigumgig, 'Jugwita'gw, ms't goqwei gisgatteg. Gi's ne'po'jig wen'jitia'mug aq mawi glu'sijig wen'jitia'm'ji'g. Ms't goqwei gisgatteg. Jugwita'gw muta ngwis getu' malie'wit.' ⁵ Gatu na ta'n wigumujig mo jigs'tmi'ti'gw. Pas'g siaw tel lugutijig. Newte'jit ugtiga'taqan eliet aq igtig magasan naji pana'toq. ⁶ Me' igtigig goqqa'la'tij na elege'wit uglugowinumg. Emegwei'wa'tiji aq ne'pa'tiji. ⁷ Na elege'wit wegaig, aq elgimaji ugsma'gnismg ugjit ne'pa'new negla ne'pa'tegewinu' aq elg nu'gwa'tu'tij gjigan ta'n ne'pa'tegewinu'g wigultijig. ⁸ Na tujiw elege'wit wigumaji igtigi uglugowinumg aq telimaji, 'Malie'wimgewei pestie'waqan gisgatteg. Gatu wegla mimajuinu'g ta'nig wigumg'pnig mo tepawulti'gw ugjit jugwita'new pestie'waqan. ⁹ Nige' lta'gw utane'l awti'l aq wigumug ta'n te'sit wen nemioq!' ¹⁰ Na glaman lugowinu'g el'ta'jig utane'l awti'l aq wiguma'tiji pugwenniji mimajuinu'. Ela'la'tiji pestie'waqan gitg gelu'sultiliji aq ta'ni mu gelu'sultigwi. Na wejgwa'la'tiji pugwenniji ta'n wesgowa'sg pestie'waqan.

¹¹ "Na elege'wit pisgwa't aq alapit. Nemiatl ji'nmul ta'n mo tetapu gnesiligul. Ula ji'nm mo nasguagul na aligal ta'n te'sit wen ignmut ugjit na malie'waqan pestie'umg. ¹² Elege'wit pipanimatl, 'Nitap, tal gi's mo nasgmn na aligal ta'n pewalul nasgmn?' Na ji'nm mo goqwei teluegw. ¹³ Na tujiw elege'wit telimaji uglugowinumg, 'Ugsua'lug ula ji'nm aq gl'pilu uggwat aq ugpitn. Tua'l gujmg ta'n oqonitpa'q. Na'te'l atgitemitew aq wipitl seggapitasitew muta ulmaje'tew.'

¹⁴ "Gjinisgam wigumaji pugwenniji mimajuinu' gatu megnaji tegle'ji'g ugjit pisgwita'new mesgi'g pestie'waqan wa'so'q."

Wen apangitg suliewei g'pnno'lewa'g
(Malg 12.13-17; Lu'g 20.20-26)

¹⁵ Na tujiw Palasiaq naqala'titl Se'susal aq mawita'jig na'tami se'g. Agnutma'tijig ta'n tl gistesguanew Se'susal. ¹⁶ Na glaman elgimaji unaqapemua aq Elot unaqapemg Se'suseg. Wegla ji'nmug telima'titl Se'susal, "Nujigina'muet, geju'leg apjiw teluen ta'n goqwei teliaqewei. Tetapu gina'muen ta'n Gjinisgam tel pualaji gi'tunew mimajuinu'. Mo sespete'tmun ta'n goqwei mimajuinu'g tluetaq. Gepmite'lm't ta'n wen ewle'jit st'ge' gepmite'lm't ta'n wen milesit. ¹⁷ Gatu tal'te'tmn, tliminen, tetapua'taqatieg apangitmnen Lo'mewei elege'wit na suliewei ta'n pipanimatl apangituan te's mimajuinu'l tleiwilitl Lo'mewa'gig gisna moqwa'?"

18 Gatu Se'sus gejiayi ugjigistesguanew aq telimaji, “Wesgijiangamgusul-tioq, pas'g getuapsgnioq. 19 Ge' musga'tuigw na suliewei ta'n mimajuinu'g apangitmuane'w Lo'mewei elege'wilitl.”

Smtug na newte' pegisitia'w'titl. 20 Pipanimaji, “Wen ugsisgw aq ugwisunm ewi'gas'gl na sulieweitug?”

21 Telima'titl, “Na Lo'mewei elege'wit.”

Na glaman Se'sus telimaji, “Na to'q, apangitug na g'pnno'lewa'jg ta'n goqwei g'pnno'lewa'jg ignmugsioq e'wmnew aq ignmug Gjinisgam ta'n goqwei ignmugsioq e'wmnew.”

22 Ta'n tujiw nutmi'tij ta'n goqwei Se'sus gi's teluet, paqalauitijig aq naqala'titl.

*Mimajuinugi'g siawi emittugwala'titl Nisgaml wa'so'q
(Malg 12.18-27; Lu'g 20.27-40)*

23 Na wije' na'gweg ta'sijig Satusiaq peita'jig Se'suseg. Getlams'tmi'tij na ma' nugu minunsulti'gw mimajuinugi'g ta'n npu'ti'tij. Telima'titl,

24 “Nujigina'muet, Mowiso'q teluep,

‘Pa na ji'nm nepg's ta'n tujiw mo un'janigw, ugjignaml amujpa malie'witaq sigu'sgwal glaman gisi gugunata mijua'ji'jg ugjit na nepg'pnaq ji'nmaq.’

25 “Jijuaqato'q na lluigneg te'sijig wijig'tultijig ji'nmug. Mujga gisiguitaq malie'wipnaq gatu nepg'pnaq aq mo geggunagupni mijua'ji'jg. Na glaman ta'puewa'j malie'wi'tipna sigu'sgwa. 26 Na wije' ap teliaq ugjit na ta'puewa'j, aq nepg'pnaq. Si'stewa'j wije' tla'tegepnaq glapis ms't lluigneg te'si'tipni wije' gis tla'taqatipnig. 27 Na toqo ugtejgeweieg na e'pitaq nepg'pnaq. 28 Nige' tlimigw, ta'n tujiw Gjinisgam minua'laj npuinu', wen ugte'pitemital na e'pilitl? Na lluigneg te'sipnaq gis malie'ulti'tipnn na wije'l e'pilipna.”

29 Se'sus telimaji, “Me' gatu oplite'tmoq. Mo geituoq Gjinisgam ugtwi'gatign aq mo geituoq ta'n Gjinisgam telignaj. 30 Ta'n tujiw na npuinu'g minunsultitaq, ma' nugu malie'ulti'gw. Na tlo'ltitaq st'ge' ansale'wiliji wa'so'q. 31 Awan'ta'sultioq ta'n goqwei Gjinisgam teluet ta'n tujiw wesgutg'p na minunsimg. Ula ewi'gas'g,

32 Ni'n na Gjinisgam ta'n Aplam me' emtoqwalit. Elg Isaq me' emtoqwalit aq elg Je'gop me' emtoqwalit.’

“Mimajuinu'g ta'n me' mimajultijig emtoqwala'titl Gjinisgaml, mu na npuinu'g.”

33 Ta'n tujiw mimajuinu'g nutmi'tij, paqalauitijig ta'n Se'sus tel gina'muelij.

*Na mawi gepme'g tplutaqan
(Malg 12.28-34; Lu'g 10.25-28)*

34 Ta'n tujiw Palasiaq nutma'tij ta'n Se'sus gis magnimapni na Satusiaq, na Palasiaq mawita'jig Se'suseg. 35 Newte'jit na nutagnutmewinu aq getu' weje'watl Se'susal. Wejo'tg gistesguan. 36 Pipanimatl, “Nujigina'muet, tegan mawi gepme'g tplutaqan?”

37 Se'sus telimatl, “Amujpa pajiji gsal Gisiteget na Gjinisgam ta'n emtoqwalt. Amujpa me' gesalt Gjinisgam je mu ta'n teli gsalj mimajuinu'g. Ta'n tujiw tela'tegen ta'n pas'g goqwei amujpa e'we'n ms't gml'gigno'tim musga'tun me' gesalt je mu mimajuinu'g. Ta'n tujiw angite'tmn ta'n pas'g goqwei amujpa me' gepmite'lm't je mu gepmite'lmawjig mimajuinu'g. 38 Ula na mawi espe'g aq mawi gepme'g tplutaqan. 39 Na ta'puewe' ta'n mawi gepme'g na, amuj igtigig mimajuinu'g teli gsalt st'ge' ta'n gi'l teli gsalsin.

40 Ms't tplutaqann ta'n Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gis ewi'gmi'tipn telueg wije'i st'ge' wegla tapu'gl tplutaqann."

*Wen ta Nujiugs'tawi'wet
(Malg 12.35-37; Lu'g 20.41-44)*

41 Ge's na Palasiaq me' eimu'tijig Se'suseg na pipanimaji, 42 "Tal'ta'sioq ugjit na negm ta'n tel wi'tut Nujiugs'tawi'wet? Tami wetapegsit negm?"

Telingwi'titl, "Ta'piteg wetapegsit."

43 Se'sus pipanimaji, "Tal gis na Wejuli Nisgam gisa'lapn Ta'pital tel wi'tapn Wa'so'qewei Gjisaqamaw muta Ta'pito'q teluep,

44 'Gisiteget telimatl

na Wa'so'qewei Gjisaqamawl ta'n emtogwalgl,

"Pa'si tet ntinaqanmg glapis

wissuignemaqig ta'nig getan'sgig

aq gisa'l'gig gepmite'lmulinew?"

45 Pa na Ta'pito'q tl wi'taj 'Wa'so'qewei Gjisaqamaw,' tal gis Gjisaqamaw ugtapegsitew Ta'piteg?"

46 Lpa mo wen gisi talimagul Se'susal ta'n goqwei gis pipanigesilitl. Na weja'tegemgeg tuijw mo wen nugu tewjita'qw pipaniman ugjit nat goqwei. Ms't wen jipaqa'sit ugjit pipaniman Se'susal agnutgl nat goqwe'l.

23

*Se'sus telimaji mimajuinu' mu tla'taqatinew
st'ge' Palasiaq gi's tela'taqatipnig
(Malg 12.38,39; Lu'g 11.43,46; 20.45,46)*

1 Na tuijw Se'sus gelulaji mimajuinu' aq unaqapemg. 2 Teluet, "Na nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq Palasiaq nesusmalsewugsig'w ta'n telueg Mowisewei tplutaqann. 3 Na amuj mu elistmuoq ta'n telimugsioq gatu mut tla'taqatigw st'ge' ta'n tela'taqati'tij muta ta'n goqwei pestunmi'tij na mo majulgwatmi'ti'gw. 4 Pipanima'tiji igtig mimajuinu' tla'taqatinew ta'n goqwe'l metue'gl gatu mo nugu apoqonma'tigwi. Negmow pa na wije'i aq na ji'nm ta'n tepo'toqol gesuggl goqwe'l igtigl ugpaqamg gatu ma' nugu apoqonmagul pma'latmn. 5 Ms't goqwei tela'taqati'tij na pewala'tiji mimajuinu' angamanew aq gesite'lmawew. Ewi'gmi'tij Nisgamewei tplutaqan m'gegnigtug aq nasgmi'tij na m'gegne'l ugtugwejanual aq ugipitnual. Nat goqwe'l milamu'gl aq weli angamugl nisaqiaqal uggotmua. 6 Gesatmi'tij pemgopulti'tij ta'n mimajuinu' gepmite'lmugwi'tiji pestie'umg. A'sutuo'guomg gesatmi'tij pemgopulti'tij nigantug muta pewatmi'tij ms't wen nmanew. 7 Gesatmi'tij gepmite'lmuj magasang aq awtigtug. Pewatmi'tij tl wi'tugsinew, 'Nujigina'muet.' 8 Gilew pa na wije'i aq mimajuinu'g ta'n wijig'tultijig. Mut ignmanew igtigig tl wi'tugsinew nujigina'mua'tijig muta pas'g newte'jit ta'n petgimut gina'mugsinew ms't goqwei. 9 Mut tl wi'tanew niganpuguit, 'Nujinen' muta pas'g newte'jit ta'n gujju'na wa'so'q. 10 Mut ignmanew igtigig tl wi'tugsinew assusultijig muta ni'n na Nujiugs'tawi'wet petgimimug'ugjit niganpuguin. 11 Ta'n getu wen mawi espe'g te'sioq na amujpa elugowaji ms't igtigi. 12 Ta'n getu wen getu' espite'lsit na Gjinisgam mu gepmite'lmagul. Ta'n getu wen mu espite'lsigw na Gjinisgam gepmite'lmatal."

*Se'sus gelulaji mimajuinu'g ta'n wesgijiangamusultiliji
(Malg 12.40; Lu'g 11.39-42,44,52; 20.47)*

13 “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgjiangangusultioq. Mu getlams'tmuoq na agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' aq mu ignmuoq igtigi gtlams'tmnew aq majulgwalanew Gjinisgam. 14 Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgjiangangusultioq. Sigu'sgwaq weli gluloqig gatugemutmoq ugtaligamual. Gesatmu'tioq ugjit mimajuinu'g ul'te'lmugsinew ta'n tujiw pegiji a'sutum'ioq. Me' Gjinisgam ma'muniw ugtapulugsitogs'p je mu igtigim mimajuinu'g.

15 “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq Mowisewei tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgjiangangusultioq. Gaqi peggwita'ioq gta'nug aq pugwelgl maqamigal ugjit gisa'loq newte'jit mimajuinu majulgwalinew. Ta'n tujiw majulgwalugsioq, gisa'loq pilui awti lien. Me' wele'g'p ge's mu weltesgugsiwoq. Gisa'loq ma'muniw ugtapulan Mn'tua'gig je mu gilew ta'n tli gtapu'tioqs'p.

16 “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n getu' nigani ilgwenog igtigim muta pa na wijei aq nepapigwo'ltijig. Ula tel gina'mua'tioq, 'Pa na ta'n getu wen elui'tmasit gjia'sutuo'guom ta'n tujiw teplutgl tla'tegen nat goqwei ugjit Nisgam, na mu amujpa tela'tegegw. Gatu ta'n getu wen elui'tmasit suliewei ta'n eteg na gjia'sutuo'guom ta'n tujiw teplumatl Nisgam tla'tegen nat goqwei na amujpa tela'teget ta'n goqwei teplutg.' 17 Telimuloq, gilew pa na wijei aq nepapigwo'ltijig mimajuinu'g aq mo nestmu'tioq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Gjia'sutuo'guom me' gepme'g je mu na suliewei ta'n eteg na a'sutuo'guomg. Na suliewei gepme'g muta gis ignmatas'g'p gjia'sutuo'guomg. 18 Elg gegina'mua'tioq, 'Ta'n getu wen elui'tmasit patgulmesigaqan ta'n tujiw teplutg nat goqwei, mu na amujpa tela'tegegw ta'n goqwei teplutg. Gatu ta'n getu wen elui'tmasit nat goqwei ignmuatl Nisgam na amujpa tela'teget ta'n goqwei teplumatl Nisgam.' 19 Me' gatu gilew pa na wijei aq nepapigwo'tijig. Mo nestmutiwoq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Na patgulmesigaqan me' gepme'g je mu na ignmatimgewei ta'n eteg na'te'l. Na ignmatimgewei gepme'g muta gis eteg na patgulmesigaqanigtug. 20 Na glaman, ta'n getu wen elui'tmasit na patgulmesigaqan, na elui'tmasit patgulmesigaqan maw ta'n goqwei tepteg na'te'l. 21 Ta'n getu wen tel wi't'g a'sutuo'guom ta'n tujiw teplumatl Nisgam nat goqwei na elui'tmasit na gjia'sutuo'guom aq maw Gjinisgam ta'n eig na'te'l. 22 Ta'n getu wen elui'tmasit Gjinisgam umutgi wa'so'q ta'n tujiw teplumatl Gjinisgam nat goqwei, na elui'tmasit Gjinisgam ugt'pun aq maw elg Gjinisgam ta'n pemgopit na'te'l.

23 “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgjiangangusultioq. Gis ignmuoq Gjinisgam weljema'gewe'l ta'n tel wi'tmi'tij, mint, til aq gamn. Te's newtisga'qal weljema'gewe'l ganie'ultioq na newte' ignmuoq Gjinisgam gatu mo tela'taqatiwoq ta'n goqwei gepme'gl tplutaqann teluegl. Mo tetapu tla'taqatiwoq, mo ewlite'lmawoq igtigim aq mo getlams'tmuawoq Gjinisgam. Amujpa tela'taqatioq wegla aq maw ta'n goqwei gis tela'taqatioq. 24 Gilew pa na wijei aq nigani ilgwenteg ta'n nepapigwa't. Ta'n tujiw menaqa ignmuoq Gjinisgam weljema'gewe'l na gilew pa na wijei aq ta'n wen mo gesatmug esamqwan p'tewei ta'n tujiw u'j pitjapij. Gatu ta'n tujiw mu majulgwatmoqol gepme'gl tplutaqann na gilew pa na wijei aq na ji'nm ta'n mesa'latl melgweljiltl aq mo geitug na gis tla'teget.

25 “Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgjiangangusultioq. Menaqa waqama'loq gulaqanmuaq aq ggapij'j'muaq aq pijo'tuoq mijipjewe'i ta'n gi'gaji gisa'loqig

igtigig ignmugsinew muta niganite'lsultioq. ²⁶ Gilew ta'n tel wi'tugsioq Palasiaq na pa na wije i aq ta'n wen nepapigwa't. Mo nestmutiwoq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Tmg tetapui'ta'sultigw aq tetapua'lug igtigig aq na tuijw tetapugamigsultioqs'p.

²⁷ "Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gilew pa wije i aq npuinue'l gun'tal. Waqame'g aq gesi wape'g gatu ta'n npuinu elising lame'g maqamigew na pas'g waqan'tal aq ta'n goqwei sugul'gaq. ²⁸ Mimajuinu'g tel'te'lm'i'tij apjiw tela'taqatioq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg, gatu ggamlamunuaq wajua'tioq egsuo'qonn aq pata'taqann."

Mimajuinu'g ta'n wesgijiangamgusultijig na msnmi'titaq ta'n goqwei te'pmi'tij
(Lu'g 11.47-51)

²⁹ "Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n gegina'mua'tioq tplutaqan aq gilew ta'n teluisultioq Palasiaq muta wesgijiangamgusultioq. Gelu'lg'l aq weli angamugl gun'tal gaqama'toqol ta'n na niganigjitegewinugi'g elisultijig aq wel'gna'tuoqol gun'tal ta'n gelu'sultipnig mimajuinu'g gisi utqatalut'pnig. ³⁰ Telueioq, 'Pa na mimajultiegs'p na tuijw sa'q, mu wije i tela'taqatigegpnn st'ge' nngi'gunaqi'g ta'n ne'pa'titeg negla niganigjitegewinugi'g.' ³¹ Gatu telimuloq ilsumsultioq ta'n tuijw neia'tuoq wetapegsultioq na mimajuinugi'g ta'n ne'pa'tipni na niganigjitegewinugi'. ³² Na glaman nige' siawa'tuoq ta'n goqwei gn'gi'gunaqi'g tela'taqatipnig. ³³ Gilew pa na wije i aq mtesgmug aq mtesgmug un'janua. Tal gi's tel'ta'sultioq mo te'p'muoq pijo'lugsinew Mn'tua'gig? ³⁴ Na glaman telimuloq, Petgitmultoqs'p niganigjitegewinu'g, ne'tata'sultijig mimajuinu'g aq nujigina'mua'tijig tplutaqan. Alt ne'pa'toqs'p aq alt gujjiewta'toqs'p. Igtigig nipispaqaneiaten a'sutuo'guoml aq igtigig tuaqtesguaten na ms't utann. ³⁵ Gjinisgam ilsumugsitioqs'p gilew aq gn'gi'gugi'g. Msntoqs'p ta'n goqwei te'p'moq muta na gelu'sultipnig mimajuinugi'g ne'po'qopnig. E'pelo'q na amgwesewa'juipnaq ta'n ne'po't'pnaq aq Saglaiao'q na Palatjiaoq uggwisal ugtejgewa'juipnaq ta'n ne'po't'pnaq. Saglaiao'q etl ne'po't'pnaq nigantug a'sutuo'guomg aq ugtejg na patgulmesigaqan ta'n nu'gwa'tas'g wius. ³⁶ Telimuloq, teliaq na Gjinisgam ilsumugsitioqs'p ms't te'sioq ta'n mimajultioq gisgug aq msntoqs'p ta'n goqwei te'p'moq."

Se'sus ewlite'lmaji mimajuinu' tleiawultij Selusalem
(Lu'g 13.34,35)

³⁷ "Gilew ta'n tleiawultioq Selusalem, me' gatu ewlite'lmuloq muta niganigjitegewinugi'g ne'po'qopnig aq wegla ta'n Gjinisgam petgimapni ula gjigang gun'tewtoqopnig. Gaqaisg getu' mawa'luloq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu' pa wije i aq goqoli'gwej teli mawo'laj un'jang gatu gilew mo ne'gaw pewaliwoq tla'tegen. ³⁸ Na glaman Gjinisgam naqt'tew gta'sutuo'guomuow aq maja'sitew. ³⁹ Telimuloq, ma' nugu ap nmiwoq glapis tuetoqs'p, 'Gepmite'lmanej na newte'jit ta'n gis petgimut ugjit tla'tegen ta'n goqwei Gisteget tel puatg.' "

24

Se'sus teluet na gjia'sutuo'guom seioqta'sgt'tew
(Malg 13.1,2; Lu'g 21.5,6)

¹ Se'sus naqt'g na gjia'sutuo'guomg aq unaqapemg gigto'qopugutugwi'titl. Na gelu'lgwi'titl ta'n tel ml'gita's'g na gjia'sutuo'guom. ² Se'sus telimaji, "Ge'

angaptmug na gun'tal ta'n nasegnas'gl na gjia'sutuo'guom. Telimuloq we-
 jgu'aqal na na'gwegl ta'n ula gjia'sutuo'guom seiogta's'gt'tew. Te's gun'tew
 ta'n nasegnas'g na'te'l maja'tas'gt'tew. Ms't nitjioqta's'gt'tal.”

Se'sus wesgutg ta'n goqwei tliatew

ge's mu ugs'tqamu gespaqami'g

(Malg 13.3-13; Lu'g 21.7-19)

³ Ge's Se'sus pemgopit gm'tn ta'n teluisit Olipet, unaqapemg peita'liji neg-
 meg. Pas'g negmow eimu'tijig na'te'l glaman unaqapemg pipanimgwi'titl,
 “Ge' tliminen ta'n tujiw giasgiw ula ms't tliatew. Tliminen ta'n goqwei
 tliatew ugjit musga'tun gi'l apaja'sin aq ugs'tqamu gespaqami'gt'tew.”

⁴ Se'sus telimaji, “Angweiasultigw aq mut ignmuanew wen
 lue'wa'lugsinew. ⁵ Pugwelgig mimajuinu'g peita'taq aq tuetaq, ‘Ni'n na
 Nujiugs'tawi'wet.’ Lue'wa'lata pugwenniji mimajuinu'. ⁶ Nutmatogs'p
 matnting tepaw aq nutmatogs'p igtigl matntimgl na'tami se'g, gatu mut
 we'gwata'sultinew. Ula amuj tliatew, gatu mo teltenug giaspiaq ugs'tqamu.
⁷ Mimajuinu'g tleiauwultijig pilue'l umutgiwal matntultitaq. Ms't tami
 gaqaisg milapegsultijig mimajuinu'g ma' gtunenatulti'gw aq me' matntiten.
 Pestmo'qon i't'tew aq maqamigew maja's'gt'tew ms't tami. ⁸ Ta'n tujiw wegla
 gis tliatal na tujiw gji'jutoqs'p nat goqwei me' metue'g jugu'atew.

⁹ “Na tujiw laplusang ta'sioq pijo'lugsitogs'p aq ta'sioq amasgipn-
 nugsitogs'p aq je we'gaw ta'sioq ne'po'qsitogs'p. Gaqaisg mimajuinu'g
 tleiauwultijig pilue'l umutgiwal masgelmugsitogs'p muta majulgwaliog
 ni'n. ¹⁰ Pugwelgig ma' ul'te'lmi'gw aq puni gtlams'tasulti'gw. Wegla
 mimajuinu'g ilsutmuatultitaq aq masgeltultitaq. ¹¹ Toqo tujiw pugwelgig
 nujiugsua'tijig niganigjitegewinu'g ne'ita'taq aq pugwelgig elue'wa'laten.
¹² Na tl pugwelgt'tal lue'uti'l ugs'tqamug. Lpa me' pugwelgig mimajuinu'g
 puni gsalata igtigi. ¹³ Gatu na mimajuinu ta'n siawi gtlams'tuitew ta'n
 teli pgitawsij na ugs'tawiaten. ¹⁴ Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam
 ilgwenaji mimajuinu' amujpa pestunmas'gt'tew ta'n telgi'g ugs'tqamu, Ta'n
 tujiw gaqaisg mimajuinu'g tleiauwultijig pilue'l umutgiwal gisi gji'tu'tij ula
 gelu'lg agnutmaqan na tujiw giaspiatew ms't goqwei.”

Se'sus wesgutg nat goqwei ta'n ma'muniw wina'tas'g

(Malg 13.14-23; Lu'g 21.20-24)

¹⁵ “Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Taniel wesgutg'pnaq
 nat goqwei ta'n metu angamgug. Na winjig nmitutogs'p gaqamig
 gjia'sutuo'guomg.” (Pewaluloq ns'tmu'tinew ula.) ¹⁶ “Ta'n tujiw ula tliatew
 na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Jutiaewa'gig amujpa lsumultitaq gm'tnigtug.
¹⁷ Na tujiw na mimajuinu eig's gujmug wiguaq na mut pisgwa'wij wiguaq
 nmisgmn nat goqwei. ¹⁸ Na mimajuinu ta'n eig's iga'taqanigtug ma'
 apaja'sigw wiguaq ugjit ugpi'tu'gunml. ¹⁹ Ta'n tujiw ula tliatew ma'muniw
 mtue'g'w ugjit e'pji'g ta'n getu' un'janultijig aq e'pji'g ta'nig apje'ji'jultiliji
 mijua'ji'ig gegguna'tiji. ²⁰ Pipanimug Gjinisgam ma' ugs'multigw miawipug
 gisna atlasmutigis'g. ²¹ Na ta'n tliatew me' tetuji mtue'g'w ta'n weja'tegemg
 ugs'tqamu gisita's'geg glapis gisgug. Ap ma' nugu tlianug. ²² Gatu Gjinisgam
 welm'toq aq pas'g ta's'gl na'gwegl iga'tutal ugjit nat goqwei ma'muniw
 mtue'g'w muta teli gsalaji na mimajuinu' ta'n gisi mgnapni. Pa na Gjinisgam
 iga'toqol pugwelgl na'gwegl ugjit nat goqwei ma'muniw mtue'g, ma' wen
 ugs'tawugsi'gw.

²³ “Pa na wen telim'g, ‘Ge' lapa'si, ula na tet na Nujiugs'tawi'wet,’ gisna
 nat wen telim'g, ‘Gis neia'sit na'te'l,’ mut gtlams'tuaw. ²⁴ Pugwelitaq

nujięsua'tijig niganigjitegewinu'g ne'ita'taq aq te'sijig tluetaq, 'Ni'n na Nuji-ugs'tawi'wet.' Tla'taqatitaq gaqaisg milamu'gl paqalalwaqann muta ne'gaw getu' lue'wa'la'tita na mimajuinu' ta'n Gjinisgam gisi mgnapni. ²⁵ Jigs'tuigw muta ula gis nigani tlimuloq ge's mu tliatew.

²⁶ "Pa na alt mimajuinu'g tlimultaq, 'Ge' lapa'si, negm ta'n ilgwenaji mima-juinu' eig paqtaqamigtug,' mut liew na'te'l. Pa na tlimultaq, 'Jugu'a, ula tet, negm eig wen'ji'guomigtug,' mut gtlams'tuaw. ²⁷ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw pęisintes na neia'sites st'ge' na wasoqotesg neia's'g ugjipenug aq pitiata's'g musigisg weja'tegemg ugjipenug glapis tg'snug. Na ms't wen nmi'tew.

²⁸ "Gji'tutoqs'p ta'n nepg wi'sis epij na ga'qaqujg mawita'taq na'te'l."

*Ta'n goqwei tliatew ta'n tujiw Se'sus pegising
(Malg 13.24-27; Lu'g 21.25-28)*

²⁹ "Tel'gne'nug ta'n tujiw tetuji mtue'tew na na'gu'set mqatawamugsitew aq tepgun'set ma' nmiaw. Gloqowejg ugji nisita'titaq musigisg'tug aq elg ta'n te's'g goqwei musigisg'tug ewnasiatew. ³⁰ Na tujiw nat goqwei neia's'gt'tew musigisg'tug ugji musga'tugsinew na ni'n ta'n mimajuinualsiap na jugu'a's. Na tujiw gaqaisg mimajuinu'g ugs'tqamug atgitemulti-taq ta'n tujiw nmi'taq ni'n ta'n mimajuinualsiap wa'so'q wejgwi nisa'sia's alugwigug. Na tujiw mawigna's aq Gjinisgam ma'muni gepmite'lmitew. ³¹ Mesgi'g pipugwagan mtetaqt'tew. Pqotgima's ntansale'witemg ta'n telgi'g ugs'tqamu. Mawo'lata ms't Gjinisgam ugmimajuinumg ta'n gisi mgnapni. Wegla mimajuinu'g eimu'tijig ms't tami ugs'tqamug aq wa'so'q."

*Se'sus wesgumatl minijgewei miti'sl
(Malg 13.28-31; Lu'g 21.29-33)*

³² "Wesgung na miti's ta'n teluisit pi'gmenaqsı muta getu' gina'muloq nat goqwei. Ta'n tujiw na miti's pogji nipijua'ti'tij, na tujiw geituoq gigjiw nipig iga'q. ³³ Na wijeı ta'n tujiw nmituoqol ms't goqwe'l ma'muniw mtue'gl ta'n gis tlimuloq ne'ita'tal, na tujiw gji'tutoqs'p apugjig apaja'sia's. ³⁴ Migwite'tmug ula. Ta'n goqwe'l gis tlimuloq tliatal ge's mu alt mimajuinu'g ta'n gisgug mimajultijig npu'titaq. ³⁵ Ta'n goqwe'l etegl musigisg'tug na gaqiatat aq ugs'tqamu gaqiatew, gatu ta'n goqwei gis tluęiap na amujpa tliatew."

*Mo wen geitug ta'n ugs'tqamu gaqiatew
(Malg 13.32-37; Lu'g 17.26-30,34-36)*

³⁶ "Mo wen geitog giasgiw ta'n tliatew ms't goqwei ta'n gis tlimuloq. Na wa'so'q ansale'wig mu geitu'ti'gw aq ni'n na Gjinisgam uggwisl mu geit, pas'g nujj geitog. ³⁷ Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tujiw apaji pęisintes na ms't wijeı tliatew st'ge' ta'n goqwe'teliaqap ta'n tujiw mimajiteg Noao'q. ³⁸ Assma na na'gwegl ge's mu mespo'qegup ugs'tqamu, mima-juinugi'g siaw tlo'tipnig st'ge' nige' mimajuinu'g tela'taqatijig. Mijjultipnig, malie'ultipnig aq je me', glapis na wijeı na'gweg ta'n tujiw Noao'q tepa'siteg ugtuluwag. ³⁹ Wegla mimajuinugi'g mo geitu'tigupnig ta'n goqwei iga'qt'tew glapis ugs'tqamu mespo'qeg. Na tujiw wegla nepmu'tipnig samqwanigtug. Na wije'tew ta'n ni'n na mimajuinualsiap apaja'sia's. Mimajuinu'g ma' gji'tu'ti'gw ta'n tujiw pęisintes glapis ni'n i'ttes ugs'tqamug. ⁴⁰ Na tujiw tapusijig ji'nmgug tı lugwetaq iga'taqanigtug. Newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten. ⁴¹ Tapusijig e'pıjig muling etl nugwa'gittutaq glumgl. Newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten.

⁴² "Na to'q, ango'tmug muta mo geituoq na na'gweg ta'n ni'n na Gjisaga-maw pęisintes. ⁴³ Geitog na assusit gejasn ta'n tujiw gmutnesl wejgu'elıt

tepgig, na ma' ignmuagul gmutnesl pisgwa'lin wiguaq. ⁴⁴ Na iapji gisgajo'ltigw muta ni'n na mimajuinualsiap aq etugjel pgisintes ta'n tujiw mo etlite'lmiwoq."

*Lugowinu ta'n wel lugwet
(Lu'g 12.41-48)*

⁴⁵ "Na lugowinu ta'n gis lita'sualut aq natawe'g tetapua'latl assusilitl. Na iga'lut'p niganpuguin esgwielliji lugowinu' aq smata ta'n tujiw gewisultilij. ⁴⁶ Ula lugowinu no'q ul'ta'sitew ta'n tujiw assusilitl pgisinnij muta geitoq ugtlugowaqan tetapua'toqop. ⁴⁷ Na miamuj telimuloq, na assusit ignmuatal ugtlugowinuml niganpugutmlin ta'n telgi'g assutg. ⁴⁸ Gatu na igtig lugowinu ta'n mo gelu'sigw na thuetew, 'Pgije'tew na assusit ta'n tujiw pegising.' ⁴⁹ Na nqana'matew, gise'tew aq je we'gaw emegwei'wata igtigi lugowinu'. ⁵⁰ Na assusit apaja'sitew ta'n tujiw ula lugowinu'l mu etlite'lmagugul aq mu esgmalagugul. ⁵¹ Na ulmaji ilsumatal aq tla'latal ta'n tla'luj na wesgjiangamusultijig. Tli atgitemitew aq seggapitasitew muta ma'muniw welmaje'g na tujiw."

25

A'tugwaqan na newtisgegsijig e'pite'sg

¹ "Ta'n Gjnisgam ilgwenaji mimajuinu', na wije aq newtisgegsijig e'pite'sg ta'n nespnm'titl wasoqwegl aq a'sugua'titl ji'nmul. Ula ji'nm eliet ta'n etl malie'witew. ² Na'nijig e'pite'sg piluasultijig, gatu esgwia'tijig geitmo'ltijig. ³ Na piluasultijig nespnm'titl wasoqwegl gatu mo mimei nespnm'tigul. ⁴ Na geitmo'ltijig nespnm'titl wasoqwegl aq mimeio'qig ta'n waju'pega'tijig mimei. ⁵ Na ji'nm pegije'g pegising. Na e'pite'sg siawi esgmala'titl glapis getugsultijig. Toqo nep'tijig.

⁶ "Na gisgattpa'q we'gaw nat wen telimaji e'pite'sg, 'Na ji'nm pegising. Jug-wita'gw aq ultesgug.' ⁷ Na newtisgegsijig e'pite'sg menjita'jig aq gisgaja'tu'titl wasoqwegl. ⁸ Na piluasultijig e'pite'sg pipanima'tiji geitmo'ltiliji, 'Ge' ta's'g mimei m'qatuieg. Geget naqa'suegl.' ⁹ Na geitmo'ltijig e'pite'sg telima'tiji, 'Moqwa', mo tepianug ugjit ta'n te'si'gw. Magasang lta'gw aq nattelmmug ta's'g ugjit gilewewe'l.' ¹⁰ Na glaman wegla piluasultijig e'pite'sg maita'jig nattelmi'tij mimei. Ta'n tujiw gisi maita'jig na ji'nm aq ugte'piteml pisgwa'tijig ta'n mijjuaqan wesgowa's'g. Na geitmo'ltijig gisgajo'ltijig. Wije'wa'tiji na wen'ji'guomigtug aq nat wen gepsoqwa'toq ga'qan.

¹¹ "Tel'gne'geg na igtig e'pite'sg apaita'jig wen'ji'guomg aq teluejig, 'Saqa-maw pana'tuinen na ga'qan.' ¹² Telimgwi'titl, 'Moqwa'. Telimuloq, mu nenu'luoq.' "

¹³ Na tujiw Se'sus telimaji mimajuinu', "Ango'tmug, muta mo geituoq ta'n tegan na'gweg apaja'sia's ugs'tqamug."

*A'tugwaqan nesisijig lugowinu'g
(Lu'g 19.11-27)*

¹⁴ "Ta'n getu tami Gjnisgam ilgwenaji mimajuinu' na tliatew pa wije aq ta'n goqwei'teliaq ula a'tugwaqan. Na ji'nm ilajit muta getu' liet na'tami se'g. Na wigumaji ugtlugowinumg aq niganpugua'laji ango'tmnew ta'n goqwei assutg. ¹⁵ Te's newte'jilitl telgi'g suliewei ignmuaj ta'n tli gji ango'tteu ugsulieweiml. Ignmuatl newte'jilitl na'n pituipntnaqana'igl. Ignmuatl igtig ta'pu pituipntnaqana'igl aq ignmuatl ap igtig pas'g pituipntnaqana'igl. Na tujiw maja'sipnaq. ¹⁶ Na ji'nm ta'n ignmut'p na'n pituipntnaqana'igl,

poqji lugwet aq e'w'g na suliewei ugjit me' ganie'win suliewei. Wel lugwet lpa ganie'wit ap igtig na'n pituipntnaqana'igl. ¹⁷ Na ji'nm ta'n ignmut'p ta'pu pituipntnaqana'igl na wije'i tela'teget. Ganie'wit igtig ta'pu pituipntnaqana'igl. ¹⁸ Gatu na ji'nm ta'n ignmut'pnn pituipntnaqana'igl awna mulqatg maqamigeg aq na suliewei ta'n wejiaq ugtassusiteml iga'toq elmalqei'gtug.

¹⁹ "Gis pmiaq na assusit apaja'sit aq pipanimaji ugtlugowinumg, 'Tali e'wmoqs'p na suliewei.' ²⁰ Na ji'nm ta'n ganie'wipnn na'n pituipntnaqana'igl ignmuatl assusilitl ms't suliewei aq teluet, 'Saqamaw, ignmu't'p na'n pituipntnaqana'igl aq e'wmap ugjit ganie'win ap igtig na'n pituipntnaqana'igl.'

²¹ Assusit telimatl, 'Me'gite'lmul. Wel lugwen aq gelu'sin lugowinu. Na tetapua'tege't'p ta'n tel puatm. Teli ntawo'tmn apje'jg suliewei na nige'iga'lul me'aji ms'gi'g ango'tmn. Pisgwa'tinej aq mawatalultinej.'

²² "Na ji'nm ta'n ganie'wipnn ta'pu pituipntnaqana'igl pegising aq elg ignmuatl assusilitl ms't suliewei. Teluet, 'Saqamaw, ignmu't'p ta'pu pituipntnaqana'igl aq e'wmap ugjit ganie'win ap igtig ta'pu pituipntnaqana'igl.'

²³ Na assusit telimatl, 'Me'gite'lmul. Wel lugwen aq gelu'sin lugowinu. Na tetapua'tege't'p ta'n tel puatm. Teli ntawo'tmn apje'jg suliewei na nige'iga'lul me'aji ango'tmn. Pisgwa'tinej aq mawatalultinej.'

²⁴ "Na ji'nm ta'n ignmut'pnn pituipntnaqana'igl pegising aq telimatl assusilitl, 'Saqamaw na metue'g ta'n tel lugowul. Getu' ganie'win je we'gaw ta'n mo iga'taqu't'p. Pewatmn apangituaqan ta'n mu te'pmun. ²⁵ Jipalul aq na glaman mimugwa'tuap gsulieweim maqamigeg. Ula nige' pegisiful.'

²⁶ "Na assusit telimatl, 'Malein aq mo tali ugtapsuniwn. Geitu'n na ganie'wi je we'gaw ta'n mo iga'taquap aq pewatm apangituaqan ta'n mu te'pmu. ²⁷ Gatu goqwei ugjit ntsulieweim e'wmu's'p ugjit me' ganie'win ta's'g suliewei? Nige' gi'l ignmuigg ntsulieweim aq je me'.' ²⁸ Na tujiw assusit telimaji igtigi lugowinu, 'Ugsua'tug pituipntnaqana'igl aq ignmug na ji'nm ta'n metlas pituipntnaqana'igl geggungl. ²⁹ Ta'n wen geggungl ta's'gl, me' pugwelg ignmuaten glapis pa na ul tepiej. Gatu na negm ta'n apje'jg geggung, me' ms't ugsua'tuaten. ³⁰ Ula lugowinu ta'n mo wetapsuniw tua'lug aq ltesgug ta'n etl oqonitpa'q. Na'te'l tltemitew aq seggapitasitew wipitl muta ulmaje'tew.' "

Se'sus wesgutg ta'n Gjnisgam ilsumata mimajuinu'

³¹ "Ni'n na mimajuinu'alsiap aq apaja'sia's ugs'tqamug ugjit mimajuinu'g gepmite'lminew. Ms't ansale'wijig wije'witaq. Pmgopa'sia's nt'pung ta'n wije'i aq elege'wit ugt'pun. ³² Gaqaisg mimajuinu'g tleiauwaltijig pilue'l umutgiwal ugs'tqamu tl mawita'q na'te'l. Na tujiw nigtu'la's ta'pu nemigsijig, pa wije'i aq ji'nm ta'n angwewaji ugtue'mg tel nigtu'la'ji jijgluewji aq te'plji. ³³ Na mimajuinu'g pa na wije'i aq jijgluewjig na igo'la's ntinaqanmg aq na mimajuinu'g pa na wije'i aq te'pljig na igo'la's ntpatutujmg.

³⁴ Ni'n ta'n elege'witewi tlima's mimajuinu' ntinaqanmg, 'Gjnisgam na nujj. Gilew ta'n nujj getu' gepmite'lmugsioq jugwita'g ni'neg. Ignmugsi-toqs'p ms't goqwe'l na negmewe'l ta'n gisitoqop ugjit gilew weja'tegemgeg ugs'tqamu gisita's'geg. ³⁵ Gewisinap aq esmioqop, getu' samqwaiap aq esamqwo'ltioqop. Emittugwe'winuiap aq wigumioqop giguowal. ³⁶ Waqqaj gegnesiap aq gegno'ltioqop. Gesnugwaiap aq angweiwioqop. Laplusang eimap aq emittugwaloqop.'

³⁷ "Na tujiw mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatijig ta'n goqwei Gjnisgam pewatg pipanimitaq, 'Gjisaqamaw, ta'n tet etl guisinu't'p aq esmuleg'p, gisna getu' samqwa't'p aq esamqwo'ltieg'p? ³⁸ Ta'n tet etl nmu'leg'p

emittugwe'winui't'p aq wigumuleg'p nignaq, gisna waqqaj gegnesi't'p aq gegno'tuleg'p? ³⁹ Ta'n tet etli gsnugwa't'p gisna laplusang pisi't'p toqo ap mittugwaluleg'p?" ⁴⁰ Na tujiw ni'n na elege'wit tlima's, 'Na ni'n gisi apoqonmuioq te's tujiw apoqonmuoq ntmimajuinung je tlia ewle'jultijig.'

⁴¹ "Na tujiw mimajuinu'g ta'n eimu'tijig ntpatatujmg tlima's, 'Jiglitagw ni'neg, Gjinisgam ilsumugsitoqs'p ta'n goqwei te'p'moq. El'toqop pugtew ta'n iapjiw naqa'sueg. Pija'lata Gjimm'tu'l aq unaqapemg na'te'l. Nige' pewaluloq lta'new na'te'l. ⁴² Gewisinap gatu mo esmiwoqop, getu' samqwaiap gatu mo samqwan ignmuiwoqop. ⁴³ Emittugwe'winuiap gatu mo pewaliwoqop pisgwa'n giguowal. Waqqaj gegnesi gatu mo goqwei ignmuiwoqop. Gesnug-waiap aq laplusang eimap gatu mo apoqonmuioqop.'

⁴⁴ "Na wegla mimajuinu'g pipanimitaq, 'Gjisaqamaw, ta'n tet mo apoqonmulueg'p ta'n tujiw gewisineg, gisna getu' samqwaneg, gisna emittugwe'winuineg, gisna ewlmgmneq, gisna gesnugwaneg gisna laplusang pisineg?" ⁴⁵ Na tlima's, 'Telimuloq, na te's tujiw mo gisi apoqonmuawoqop ntmimajuinung je tlia ewle'jultijig, na geitu mo getu' apoqonmuioqop.' ⁴⁶ Na wegla mimajuinu'g lgimaten ta'n iapjiw ulmajo'ltitaq gatu mimajuinu'g ta'n eimu'titaq ntinaqaneg lta'taq wa'so'q ugjit msnmnew iapjiwewei mimajuaqan."

26

Niganpugultijig wesgutmi'tij ta'n tl gimi ugsua'la'tital

Se'susal ugjit ne'pa'new

(Malg 14.1,2; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53)

¹ Ta'n tujiw Se'sus gaq gina'muet wegla ta'n goqwe'l, na telimaji unaqapemg, ² "Ni'n na mimajuinu'alsiap. Na Siawa'tingewei Pestie'umg pmi-tew tapuguna'qt'tew. Na tujiw nat wen ignmuitew ta'nig masgelmijig aq gujjiewte'itaq."

³ Na tujiw niganpugultijig patlia'sg aq igtig mawagnutmewinu'g weltesgatultijig Gaiapasal wiguaq. Negm na espe'g patlia's. ⁴ Wesgutmi'tij maw Gaiapas ta'n tl gimi ugsua'la'tital Se'susal ugjit ne'pa'new. ⁵ Teluejig, "Ma gis tla'taqatiw gw pestie'umg ta'n tujiw pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig tet. Jijuaq ms'gi'gt'tew goqwei pegwatu'tij."

Se'sus emittugwet Pettani

(Malg 14.3-9; Sa'n 12.1-8)

⁶ Se'sus emittugwet Pettani. Na'te'l pisgwa't Simonal wiguaq. Simon na ji'nm ta'n geggung'p na gsnugowaqan ta'n teluisig lepsi. ⁷ Na e'pit pegising. Ela'lati pu'taiji'tl. Ula na gun'tewe'get ta'n teluisig alapastl. Waju'pelitl mego'tigewei amjaqto'suti. Na e'pit guta'tuatl Se'susal un'jig ula amjaqto'suti, ge's Se'susal etlatannitl. ⁸ Na Se'sus unaqapemg nemitu'tij, na wegaiultijig. Teluejig, "Me' gatu pisuo'tg na amjaqto'suti. ⁹ Na ntuisgetmg gisi guguntesnu mesgi'g suliewei aq gisi ignmuanes ewle'juinu'g."

¹⁰ Se'sus gejiaji telueliji aq telimaji, "Mut lugowaqana'law na e'pit. Gisi ula'teget ugjit ni'n. ¹¹ Iapji pugwelgig ewle'juinu'g wijitgweiugsitoqs'p gatu ma' iapjiw gis wijitgweiluloq. ¹² Ta'n tujiw guta'tuij amjaqto'suti nun'jieg, na pas'g gisgajalit ugjit utqatalim. ¹³ Telimuloq, ta'n ula e'pit gis tla'tegej na ugji migwite'lmaten, ta'n getu tami na gelu'lg agnutmaqan pestunten ta'n telgi'g ugs'tqamu."

Se'sus unaqapeml netuisgaltl ugjit ne'pa'ten

(Malg 14.10,11; Lu'g 22.3-6)

14 Na tujiw Se'sus unaqapeml ta'n teluisilitl Suta Isgaliot, elielitl ta'n niganpugultijig patlia'sg eimu'tijig. 15 Pipanimaji, "Goqwei ignmuitoqs'p apoqonmulinew ta'n tl gisapsnatesnu Se'sus?"

Na glaman wel'te'tmi'tij aq nesisga'qal suliewe'l ignmua'titl Sutaal. 16 Na weja'tegemgeg tujiw Suta gwilg ta'n tl ntuisgalatal Se'susal ugjit ugsua'lugin.

Se'sus aq unaqapemg mawatalultijig

Siawa'timgewei Pestie'umg

(Malg 14.12-21; Lu'g 22.7-13,21-23; Sa'n 13.21-30)

17 Na tujiw iga'q na amgwesewei na'gweg mimajuinu'g e'wmi'tij pipnaqan ta'n mo apita'tas'gtug, Se'sus unaqapemg pipanimgwi'titl, "Tami tet pe-walieg gisgaja'tunen wela'gewei ugjit Siawa'timgewei Pestie'umg?"

18 Se'sus telimaji, "Lta'gw na ji'nm ta'n ultesguanew na gjigang aq tlimug, Nujigina'muet teluet, 'Ta'n goqwei weji pginasap, getu' diaq ula na'gweg. Ula na wela'gewei ugjit Siawa'timgewei Pestie'umg, ni'n aq nnaqapemg getu' tlatalultieg giguaq.' " 19 Na Se'sus unaqapemg maita'liji aq gisgaja'tu'tilij Siawa'timgewei wela'gewei. 20 Na wiji wela'gw, Se'sus aq unaqapemg pemgopita'jig ugjit wela'gewei. 21 Ge's etlatalulti'tij, Se'sus telimaji, "Na telimuloq, nat wen te'sioq ntuisgalitew."

22 Na unaqapemg we'gwi ms'go'ltijig aq ingute'jit pipanimatl, "Gjisaqamaw, mu ta gatu wesgumiwn ni'n?"

23 Se'sus telimaji, "Gtapegwija'tutew pipnaqan wiji eptaqanigtug maw ni'n, na negm ntuisgalitew. 24 Ni'n na mimajuinu'alsiap. Amujpa np'tes st'ge' ta'n tel wi'gas'g Gjinsgam ugtwi'gatigng. Gatu mawi mtue'tew ugjit na ji'nm ta'n ntuisgalitew. Etug me' glu'lgtesoq ugjit na ji'nm mu ugs'tqamuigusnn."

25 Na tujiw Suta, ta'n getu' ntuisgalatal Se'susal, teluet, "Nujigina'muet mu ta gatu wesgumiwn ni'n?"

Se'sus telimatl, "Gi'l na teluen."

Ugtejgewei ta'n Se'sus aq unaqapemg mawatalultijig

(Malg 14.22-26; Lu'g 22.14-20; 1 Golintewa'q 11.23-25)

26 Na ge's Se'sus aq unaqapemg etlatalulti'tij, Se'sus wesua'toq pipnaqan aq miwatmuatl Nisgaml. Na tujiw nasgwa'toq pipnaqan aq ignmuaji unaqapemg. Na telimaji, "Ula na na'qi, ms't ta'n te'sioq ugsua'tug aq malqot-mug."

27 Na tujiw wesua'latl nqanipsmun aq miwatmuatl Nisgaml. Ignmuaji unaqapemg aq telimaji, "Ugsua'tug ta'n te'sioq aq wet samqwoligtig. 28 Ula na nmal'tem. Gjinsgam teplumasit apigsigtmuanew pugwelgig mimajuinu'g ugtlue'utiwal ta'n tujiw lita'sualitaq ni'neg. Teplumaji tla'tegen, muta nmal'tem guta'sgt'tew ta'n np'tes gujieweigtug. 29 Ula telimuloq, ma' nugu samqwaw moqopa'q glapis na na'gweg tli ultesgatultitesnu nujj ugtelege'wa'gimg wa'so'q. Na'te'l ap samqwoligtitesnu."

30 Na gis tlimateg, a'sutmaqanewintu'tijig aq tewita'jig. El'ta'jig na gm'tnigtug teluisit Olipet.

Se'sus ge'jaji Pie'lal aq igtigi unaqapemg naqalguta

(Malg 14.27-31; Lu'g 22.31-34; Sa'n 13.36-38)

31 Se'sus telimaji unaqapemg, "Ula wiji ulo'nug, ta'n te'sioq naqalitoqs'p aq ugsmultitoqs'p. Gjinsgam ugtwi'gatign tel wi'gas'g, Gjinsgam teluet,

'Ne'pa's nuijangweiwaji ugtue'mg aq jijgluewjig se'so'togu'titaq.'

³² Gatu gis minunsian, na lia's Galaliewa'gi ge's mu peita'woq na'te'l."

³³ Pie'l telimatl, "Etug ms't mimajuinu naqalultaq, gatu lpa ma' naqalulnu."

³⁴ Se'sus telimatl Pie'lal. "Telimul ula. Ge's mu napew getu'g egsitpu'nug, si'st thuetes mo nenuiwn."

³⁵ Pie'l telimatl, "Lpa ma' thuew mo nenu'lu, je tlia npman maw gi'l."

Ms't Se'sus unaqapemg teluejig wijei st'ge' Pie'l.

*Se'sus naji a'sutmat ta'n teluisig Getsemani
(Malg 14.32-42; Lu'g 22.39-46)*

³⁶ Ta'n tujiw Se'sus aq unaqapemg peita'titeg na gm'tng, el'ta'jig ta'n eteg iga'taqan teluisig Getsemani. Na telimaji, "Pe'l tet pita'qw, ala tet eliei, naji a'sutmai." ³⁷ Na nespnaji Pie'lal aq tapusiliji Sepeti uggwisg. Se'sus ma'muniw ewlgwijing aq ma'muni ulmajita'sit. ³⁸ Telimaji unaqapemg, "Ma'muni ewlgwijin. Sigti ulmajita'si. Siaw i'mu'tigw tet. Mut nep'tinew aq a'sutmessewigw."

³⁹ Na me' naqajijge'le'l eliet. Nutgul'paqjatesing maqamigeg muta tetuji gitnmat. A'sutmat, "Gjinisgam gi'l na nuji, etawaqtmul jigla'tui ula ulmajo'qon ta'n wejgu'aq. Gatu na tliaj st'ge' ta'n gi'l tel puatmn, mu na ta'n ni'n tel puatm."

⁴⁰ Na tel'gne'geg na apsgwa'sit ta'n nesisiliji unaqapemg eimu'tiliji aq nemiaji nep'tiliji. Tugwa'latl Pie'lal aq telimatl, "Tal gis gilew mo gis alapultiwoq ge's etli a'sutmai?" ⁴¹ Angaptmu'tigw aq a'sutma'tigw glaman ma' mn'tu gisa'lugsiwog tla'taqatinew lue'uti'l. Getu' tla'taqatioq pas'g mo gis tla'taqatiwoq muta wesami gtugsultioq."

⁴² Ap na ta'puewei Se'sus naji a'sutmat, "Gjinisgam gi'l na nuji, pa na ula ulmajo'qon ma' gisi jigla'sgtug aq amujpa ulmaje'tes, na tliaj st'ge' ta'n gi'l tel puatmn." ⁴³ Na ap apsgwa'sit aq ap nemiaji unaqapemg nep'tiliji. Me' gatu tetuji gtugsultijig.

⁴⁴ Na ap Se'sus naqalaji aq ap si'stewei wijei teli a'sutmat. ⁴⁵ Na tujiw eliet ta'n unaqapemg eimu'tiliji aq telimaji, "Me' nep'tioq aq etli atlasmultioq. Ni'n na mimajuinualsiap aq nige' gi's iga'q ugjit iga'limg na lue'winu'g upgitnuaq. ⁴⁶ Mn'jita'qw, maifa'nej. Ge' lapita'gw, na ji'nm ta'n gisi ntuisgalit pegising."

*Mimajuinu'g goqqwa'la'titl Se'susal
(Malg 14.1,2; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53)*

⁴⁷ Me' Se'sus etlewistog na tujiw Suta, newte'jilitl unaqapeml pegisin-nitl. Pugwelgig mimajuinu'g pema'tu'titl espo'qwas'gl aq petgute'gne'l peji wijewa'titl Sutaal. Niganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig ji'nmug el-gima'tiji wegla mimajuinu' na'te'l. ⁴⁸ Na Suta gis telimaji na mimajuinu', "Ta'n tegan ji'nm wesgaqalm'g na negm ta'n pewaloq. Ugsua'lug."

⁴⁹ Eliet Se'suseg aq teluet, "Nujigina'muet, me' taliasig?" Na tujiw wesgaqalmatl.

⁵⁰ Se'sus telimatl, "Smtug lugwatan gtlugowaqan!"

Na igtigig goqqwa'la'titl Se'susal aq melgigna'titl. ⁵¹ Se'sus unaqapeml wesua'tog espo'qwas'g aq taqamatl espe'g patlia'sl ugtlugowinuml. Lpa mente'muatl ugs'tuaqan. ⁵² Gatu Se'sus telimatl, "Masgwa'l na tlawo'q, muta ta'n wen e'watl tlawo'qol na ugji np'tew. ⁵³ Geituoq apoqonmating puatma's, pas'g glula's nuji aq smtug petgimata lluegnet te'sisegsiliji je ta'pu pituipntnaqaniliji ansale'wiliji ugjit apoqonmuin?" ⁵⁴ Gatu ta'n goqwei tliatew amujpa teliaq st'ge' ta'n goqwei gis ewi'Suta'sg Gjinisgam ugtwi'gatigng."

⁵⁵ Na tujiw Se'sus telimaji na mimajuinu', "Pegisuloqiq espo'qwasijig aq petgute'gne'l muta getu' goqqwa'lioq. Tel'te'lmioq na pa wijei aq

nat wen gmutnesg. Te'sigisg'g etl gina'muap gjia'sutuo'guomg gatu mo tala'liwoqop na'te'l. ⁵⁶ Gatu ula gis thiaq ugjit gisa'tun tlian ta'n goqwei ta'n niganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tip."

Na tujiw ms't unaqapemg naqalgwi'titl aq wesmultiliji.

Nuji ilsutaqatijig ilsuma'titl Se'susal ne'po'qsilin

(Malg 14.53-65; Lu'g 22.54,55,63-71; Sa'n 18.13,14,19-24)

⁵⁷ Na wegla ta'n gisi goqqwa'la'titl Se'susal ela'la'titl Gaiapas wiguaq aq pisgwa'la'titl. Na nujigina'mua'tijig tplutaqan aq igtigig ta'n niganpugultijig etl mawita'tij maw Gaiapasal na espe'litl patlia'sl. ⁵⁸ Na gnegg ugtejge'l Pie'l majulgwajali aq pisgwa't iga'taqanigtug ta'n espe'litl patlia'sl wen'ji'guoml gigo'qwaqwegl. Na epa'sit maw ta'nig ango'tmi'tij gjia'sutuo'guom. Na'te'l etli esmgat ta'n thiatew. ⁵⁹ Na lamguomg Gaiapas wiguaq, niganpugultijig patlia'sg aq nuji ilsutaqatijig maw agnutma'tijig nat goqwei ta'n pisui ilsut-muan Se'susal ugjit ne'po'qsilin. ⁶⁰ Gatu lpa mo na we'jitua'ti'gw goqwei, we'gaw pugwelgig pisui agnima'titl aq egsuaqanima'titl Se'susal. Na tujiw tapusijig ji'nmug gaqamijig ⁶¹ aq teluejig, "Ula ji'nm nutaqa't'p teluep, 'Ni'n gis suisgo'tutes na gjia'sutuo'guom aq nesuguna'q gisi ilitutes."

⁶² Na espe'g patlia's gaqama'sit aq pipanimatl Se'susal, "Getu asitemjig wegla ji'nmug? Goqwei getu' thuen?" ⁶³ Gatu Se'sus mo gelusigw. Ap Gaiapas gelulatl, "Lu'tmasi Nisgameg aq thliminen pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet. Thliminen pa na gi'l na Gjinisgam uggwisl."

⁶⁴ Na tujiw Se'sus telimatl, "Gi'l na teluen. Ni'n na mimajuinualsiap, gatu nige' telimuloq, nmioqs'p pmgopia's Gjinisgam ta'n mawignat ugtinaqanmg aq wejgwi nisa'sites alugwigug."

⁶⁵ Ta'n tujiw espe'g patlia's ula nutuateg, na we'gwi uggwaig aq ug-pitu'gunml sewisgina'latl. Teluet, "Ula ji'nm animmatl Nisgaml. Mu amujpa nujo'tegat telimugsi'gw ula ji'nm gesapuguet muta gis nutmugg ta'n tujiw animmatl Gisitegelitl. ⁶⁶ Tal'te'tmoq nige' muta gis nutuoq ta'n tujiw gesapuguet?"

Mimajuinu'g na'te'l telima'titl, "Teliaq, ula ji'nm ma'muni pata'tegat aq amujpa ne'po't."

⁶⁷ Na tujiw elusguma'titl aq taqama'titl. Alt paqtne'ita'titl ⁶⁸ aq telima'titl, "Pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet, thliminen na ta'nig gisi tqam'sgig!"

Pie'l teluet mo nenuaqul Se'susal

(Malg 14.66-72; Lu'g 22.56-62; Sa'n 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Pie'l me' pemgopit gujmg. Na e'pite's ta'n elugowatl gjipatlia'sl eliet Pie'leg aq telimatl, "Gi'l na elg wijitgweia't'p na Se'sus ta'n thleiawit Galaliewa'gi."

⁷⁰ Gatu Pie'l petgwasit aq telimatl, "Lpa mo geju'lu ta'n goqwei wesgutmn."

Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l nutua'titl ta'n goqwei Pie'lal teluelitl.

⁷¹ Pie'l gaqama'sit aq eliet ta'n eteg na ga'qana'tas'g. Na tujiw igtig e'pit nemi-atl aq telimaji mimajuinu ta'n alpugultiliji na'te'l, "Ula ji'nm al wije'wapnn na Se'susal ta'n Nasalet thleiawililil."

⁷² Ap Pie'l petgwasit aq teluet, "Elui'tmasi, mo nenuaq na ji'nm ta'n wesgumt."

⁷³ Na tel gnegg ta'sijig ji'nmug ta'n alpugultijig thlima'titl Pie'lal, "Talma gi'l wijitgweia't'p muta ta'n teli'sin geju'leg ta'n wejjen."

⁷⁴ Na tujiw Pie'l elui'tmasit aq teluet, "Gjinisgam gisi ugtapulitew pa na thiegsueian. Mo nenuaq na ji'nm."

Giasgiw na tujiw napew getu'g. ⁷⁵ Pie'l mi'gusit ta'n Se'susal gisi thlimtl, "Ge's mu napew getu'g na si'st thuetes mo nenuiwn."

Na tuijw Pie'l maja'sit aq sigt'temit.

27

*Lesui'paq ela'la'titl Se'susal Piloteg
(Malg 15.1; Lu'g 23.1,2; Sa'n 18.28-32)*

¹ Ta'n tuijw gisapnaq, ms't niganpugultijig patlia'sg aq igtigig niganpugultijig mawita'jig aq agnutmi'tij ta'n tl ne'pa'ten Se'susal. ² Alt gelpila'titl Se'susal aq ela'la'titl Piloteg. Pilot na niganpuguit g'pnno'lewigtug.

*Sutao'q ne'pa'sipnaq
(Paqalaiwaqann 1.18,19)*

³ Na Suta ta'n netuisgelapnn Se'susal gejiatl ne'po'qsilital. Na mesge'g. Wesua'toq na nesisga'qal suliewe'l aq apaji ignmuaji na niganpugultilijig patlia'sg aq natawo'ltijig. ⁴ Telimaji, "Gisi pata'tegei muta pisui opla'laq. Na ji'nm ta'n mo goqwei opla'tegegup aq nige' elg pisui ne'pa'ten."

Na telima'titl Sutaal, "Mu sespetalsultiweg. Gi'l na gta'taqan, mu ninen."

⁵ Suta paqiatgweitestoqol na suliewe'l epsaqtatug g'jia'sutuo'guomg. Maja'sit aq gestunepilsit.

⁶ Na niganpugultijig patlia'sg megnmi'tij na suliewe'l aq teluejig, "Ula suliewe'l na gis apangita'tas'g'p ugjit ne'po'qsin na ji'nm. Gt'plutaqanminu telueg mo teltenug ugjit ginu e'wmnew ula suliewe'l a'sutuo'guomg." ⁷ Na wel'te'tmi'tij e'wmnew suliewe'l ugjit pegwatelmnew iga'taqan. Na ji'nm ta'n etl gisiaj wowg na netuisgmaji gjipatia'sg ugtiga'taqanm. Na gjipatia'sg e'wmi'tij iga'taqan ugjit utqutaqane'gati. Mima'juinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw utqatalujig na'te'l. ⁸ Nige' gisug na iga'taqan me' tel wi'tas'g na mal'tewig maqamigew. ⁹ Na niganigjitegewinuaq ta'n teluisipnaq Jela-maia teluepnaq ula na gis teliaqap. Na teluep,

"Ta'sijig Lesui'paq wel'te'tmi'tij e'wmanew nesisga'qal suliewe'l ugjit apangitman newte'jit ji'nm. Ula suliewe'l ugsua'tu'titl,

¹⁰ aq apangitua'titl na ji'nmul ta'n etliaji wowg ugjit ugtiga'taqanm. Na gis tliatew giasgiw st'ge' ta'n goqwei Gisiteget telimip."

*Pilot gelulatl Se'susal
(Malg 15.2-5; Lu'g 23.3-5; Sa'n 18.33-38)*

¹¹ Na tuijw Se'sus gaqama'lut Piloteg muta Pilot niganpuguit ugjit Lo'mewe'l g'pnno'l. Pilot pipanimatl Se'susal, "Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?"

Se'sus telimatl, "Gi'l na teluen." ¹² Na niganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig gelula'titl Pilotal aq pisui elsutmua'tital Se'susal gatua Se'sus mo goqwei teluegw.

¹³ Na tuijw Pilot pipanimatl Se'susal, "Mo nutmun ta'n goqwei gis elsutmasgi?"

¹⁴ Lpa Se'sus mu gelusigw, na tuijw Pilot pajiji paqalalaig.

*Pilot ilsumatl Se'susal ugjit ne'po'qsin
(Malg 15.6-15; Lu'g 23.13-25; Sa'n 18.39—19.16)*

¹⁵ Te's Siawa'timgewei pestie'umg na Lo'mewe'l niganpuguit ta'n eig Selusalemg tewalqa'latal newte'jilitl ta'n laplusang pisilitl. Tewalqa'latal ta'n tegenn na mima'juinu'g wel'te'lma'titl ugjit tu'elin. ¹⁶ Na tuijw pisit laplusang na ji'nm ta'n telusit Se'sus Palapas. Na wel nenut. ¹⁷ Ta'n tuijw mima'juinu'g gisi mawita'ti'tij, Pilot pipanimaji, "Tegen pewalioq tualqa'lan, Se'sus Palapas gisna Se'sus ta'n mima'juinu'g tel wi'ta'titl Nujiugs'tawi'wet?" ¹⁸ Pilot gis geitoq na niganpugultijig wesua'la'tipnn Se'susal muta wisgua'la'titl.

¹⁹ Ge's Pilot pemgopij ta'n etli ilsutegej, ugte'piteml petgitmlij agnutmaqan ta'n telueg, "Mut nasalsiw goqwei ula ji'nm muta gelu'sit. Wela'gweg pewi'g'p. Welmajita'sip aq me' nige' jipaqa'si."

²⁰ Na niganpugultijig patlia'sg aq mawagnutmewinu'g munsaiwa'tiji mimajuinu' pipanimaw Pilotal ugjit tualqa'lan Palapasal aq ne'po'qsilin Se'susal. ²¹ Pilot ap pipanimaji, "Tegen wegla tapusijig pewalioq iga'lan?"

Telimgwi'titl, "Iga'l Palapas."

²² Pilot pipanimaji, "Gatu nige' tala'lates Se'sus ta'n tel wi'tut Nuji-ugs'tawi'wet?"

Ms't teluejig, "Gujjiewta'nej!"

²³ Gatu Pilot pipanimaji, "Goqwei gisi pata'toq?"

Na mimajuinu'g ma'muni sesgu'tijig, "Gujjiewta'nej!"

²⁴ Na tujiw Pilot nest'g mo wetapsuninug ugjit siawi glulaji muta ma'muni uggwaiutiliji. Na ugpitnn gesispa'toqol aq telimaji mimajuinu', "Mu ni'n tela'tegew ula ji'nm npuaqan. Gilew ula gisi pgwa'tuoq!"

²⁵ Ms't mimajuinu'g telima'titl, "Ninen aq nn'janinaq gisi pgwatutesnen ugjit ula ji'nm npmn."

²⁶ Na tujiw Pilot tela'teget ta'n goqwei mimajuinu'g pewatmli'tij, na iga'latl Palapasal aq pipanimaji ugsma'gnismg wisqapaqtan Se'susal. Ta'n tujiw Se'sus gisi wisqapaqto'geg, na Pilotal elgimtl ugjit gujjiewto'qsin.

*Sma'gnisg maligima'titl aq amasgipnna'titl Se'susal
(Malg 15.16-20; Sa'n 19.2,3)*

²⁷ Na tujiw sma'gnisg pegisula'titl Se'susal na g'pnno'lo'guomg. Na ms't sma'gnisg mawita'jig na'te'l. ²⁸ Se'susal utapsun menina'tua'titl aq pitu'gwala'titl, e'wmi'titl megwe'litl pitu'gunn muta getu' maligima'titl. ²⁹ Goqominaqsie'l na gigo'tqopito'tu'tij aq nasa'tua'titl Se'susal un'jig. Gmu'j ignmut ugpitn inaqanei. Na tujiw gigo'ti nutgulpita'jig aq maligima'titl. Teluejig, "Pgita'wsi muta elege'witewin ugjit Lesui'paq." ³⁰ Na elusguma'titl aq nat wen wesua'toq na gmu'j ta'n ignmatl Se'susal. E'wmi'tij ula gmu'j aq matta'titl un'jig. ³¹ Ta'n tujiw siwi maligima'titl mena'tua'titl na pitu'gunn aq apaji nasa'tua'titl utapsunn. Na ela'la'titl ta'n tl gujjiewta'tital.

*Se'sus gujjiewto't
(Malg 15.21-32; Lu'g 23.26-43; Sa'n 19.17-27)*

³² Ge's maita'jig gjigang, na weltesgua'titl ji'nmul teluisilitl Simon, tleia'wilitl Sailin. Na sma'gnisg gisa'la'titl Simonal mpapinmilin gujjiewei ugjit Se'sus. ³³ Na el'ta'jig ta'n teluisig Golgota. Ula wisun telueg waqan'tewatpat. ³⁴ Na'te'l ignmua'titl Se'susal moqopa'q ta'n wiaqpega'tas'g nat goqwei wisqe'g. Ta'n tujiw Se'sus wett'g, mu esamqwgawg.

³⁵ Na gujjiewta'titl aq utapsunn elegetu'tij ta'n wen ugtete'tal. ³⁶ Na tujiw pemgopita'jig na'te'l aq angama'titl. ³⁷ Sma'gnis ewi'g'g agnutmaqan. Ula telueg ta'n Se'sus ilsumut gujjiewto'qsin. G'p'taq Se'sus un'ji nastmi'tij na agnutmaqan. Telueg, "Ula na Se'sus, na elege'wit ugjit Lesui'paq." ³⁸ Na sma'gnisg tapusiliji gmutnesg gujjiewta'tiji etuiw Se'suseg, newte'jit ugtinaqanmg aq igtig ugpatatujmg.

³⁹ Mimajuinu'g ta'n el'ta'jig gjigang gisna maita'jig na'te'l naqita'jig aq angama'titl Se'susal. Un'jiwal pepuegetitl aq maligima'titl. ⁴⁰ Alt telima'titl, "Gi'l getu' seioqte'mu't'p gjia'sutuo'guom aq getu' illitu't'p pas'g nesuguna'q. Mo gis tla'tegewn. Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin, ugs'tawi'si aq nisalsi na gujjiewtegtug!"

⁴¹ Na niganpugultijig patlia'sg, nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq mawagnutmewinu'g na maligima'titl Se'susal. ⁴² Teluejig, "Gisi ugs'tawiapni igtigi, gatu mo gisi ugs'tawisigw? Teluep negm na elege'witewit ugjit Lesui'paq. Pa na nige' gisi ugji nisa'sij na gujjieweigtug, na gtlams'tuatesnen. ⁴³ Elita'sualatl Gjinisgaml aq teluet negm na Gjinisgam uggwisl. Na to'q, ge' angamlj etugjel Gjinisgam ugs'tawian!"

⁴⁴ Je we'gaw na gmutnesg ta'n mawi gujjiewta'sijig elg wijej tel maligima'titl.

Se'sus nepg

(Malg 15.33-41; Lu'g 23.44-49; Sa'n 19.28-30)

⁴⁵ Na mewlia'gwej, ta'n telgi'g na umutgiwaq oqonitpaqamugwa'sg. Me' oqonitpa'q glapis si'st ajiej. ⁴⁶ Na'tami si'st ajiej, Se'sus gesigaw sesgwet, "Eloi, Eloi, lama sabachthani?" ta'n telueg, "Ntnisgamum, Ntnisgamum, tal gis puna'lin ni'n?"

⁴⁷ Ta'sijig ta'n gaqamultijig na'te'l nutua'titl aq teluejig, "Wigumatl Ilaijaal." ⁴⁸ Newte'jit na'te'l eliputua'j spanj waju'peg moqopa'q. Naspilas'g gmu'jigtug aq elasqa'tuaj ugjit Se'susal samqwalin.

⁴⁹ Gatu na igtig awna teluejig, "Pe'l angamanej, etugjel Ilaija jugu'etew aq ugs'tawiatl!"

⁵⁰ Se'sus ap sesgwet aq nepgaq.

⁵¹ Na tujiw na mesgi'g elaqpilaqan ta'n gaqapitg gjia'sutuo'guom pasgina'sg g'p'taq glapis epune'g. Maqamigew gesigaw maja'sg aq lpa gun'tal pasgine'tesgl. ⁵² We'gaw na maqamigew ta'n eteg utqutaqane'gati pasgina'sg, aq pugwelgig gisi npu'tijig minua'lujig. Wegla na Gjinisgam ugmimajuinung. ⁵³ Ta'n tujiw Se'sus gis minunsitew wegla mimajuinu'g naq'tmi'tij utqutaqane'gati aq pisgwita'jig sape'wig gjigang. Pugwelgig mimajuinu'g nemia'tiji.

⁵⁴ Na niganpuguit sma'gnis aq igtigi sma'gnis angama'titl Se'susal nplmin Na nemitu'ti'tij maqamigew maja'sg aq ms't goqwei gi's tliaq, sigt'ta'sultijig aq teluejig, "Negmaq giasgiw Gjinisgam Uggwisl."

⁵⁵ Na pugwelgig e'pjjig gnegg eimu'tijig aq angap'tmi'tij ta'n goqwei gis tliaq. Peji majulgwala'tipnn Se'susal weja'tegemg Galaliewa'gi glapis Selusalemg aq apoqonmua'tipnn. ⁵⁶ Newte'jit teluisit Mal Matle'n aq igtig teluisit Mali na Ji'mej aq So'sep uggwijual. Negm na Sepeti ugte'piteml.

Se'sus utqatalut

(Malg 15.42-47; Lu'g 23.50-56; Sa'n 19.38-42)

⁵⁷ Ge's mu na'gu'set galqwasiegw, wejgu'et milesuinu ta'n teluisit So'sep, Na tleiawit Alamatia. Negm na Se'sus unaqapeml. ⁵⁸ Eliet Piloteg aq pipanmatl ignmagun Se'susal muta gis nepmlita. Pilot telimatl sma'gnisl, "Ignmuatmu So'sep na Se'suso'q." ⁵⁹ So'sep wesua'latl Se'susal aq oqonisgwala'tl pilei atla'wegnigtug. ⁶⁰ Ge's mu Se'sus nepmugweg So'sep gisi pempujeteg mesgi'g elmalqei gun'tewigtug. So'sep gisgaja'toqop ula elmalqei ugjit ta'n lsma'laten. Na nige' jugwa'latl Se'susal aq elsmala'tl ula elmalqei. Wesua'toq mesgi'g gun'tew aq te't'pja'toq ta'n weji pisgwa'timg elmalqei'gug. Na tujiw maja'sit. ⁶¹ Gigjiw ta'n Se'sus elisinnij pemgopijig Mal Matle'n aq na igtig Mali.

Sma'gnisg gelig'tijig ta'n Se'sus utqatalut

⁶² Na igtig na'gweg na atlasmutigis'g. Na tujiw niganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq el'ta'jig Piloteg. ⁶³ Telima'titl Pilotal, "Saqamaw, migwite'tmeg na glusqapoq gesgmnaq nepmugweg teluepnaq, 'Minunsia's gisi nsuguna'q.'

64 Nige' pewaluleg ango'tmn na utqutaqane'gati nesuguna'q. Mut wen ignmuaw pisgwa'n ta'n ji'nmaq elisinnij. Na tujiw unaqapemg ma' gisi gmutnala'tigul Se'susal aq na tujiw fluetaq, 'Minunsitaq.' Na ula me' ms'gi'gt'ew eg suo'qon je mu esgwiaq ta'n ji'nmaq teluepnaq." 65 Pilot telimaji, "Ug-sua'lug ta'sijig sma'gnisg aq tlimug ango'tmu'tinew na utqutaqane'gati. Mut wen ignmuow pana'tun na elmalqei." 66 Na gji patlia'sg aq Palasiaq el'ta'jig utqutaqane'gati aq nasa'tu'tij agnutmaqan na gun'tewigtug te't'pja'tas'g'p ta'n etl pisgwa'tmg utqutaqan ta'n Se'sus elisinnij. Ula agnutmaqan telueg, "Mut wen te't'pja'tuij ula gun'tew." Na tujiw iga'la'tiji sma'gnisg ango'tmnew utqutaqane'gati.

28

Se'sus minunsit

(Malg 16.1-10; Lu'g 24.1-12; Sa'n 20.1-10)

1 Na atlasmutigis'g'g gaqiaq. Wejgwapniaq aqan'tie'umg, Mal Matle'n aq igtig Mali ela'tijig naji angapmti'tij ta'n Se'sus elisinnij. 2 Na jiniw maqamigew gesigaw maja's'g. Gisiteget ugtansale'witeml wet neia'silitl wa'so'q. Ansale'wit pegising aq ejigli te't'pja'toq na gun'tew ta'n nigantug elmalqei. Wesgitgopa'sit ula gun'tewigtug. 3 Na telaset pa wije'i aq wasoqotesg aq utapsun teli gsi wape'g pa wije'i aq wastew. 4 Na sma'gnisg ta'nig eimu'tijig na'te'l ma'muniw jipa'qita'jig aq neng'tesultijig ta'n tujiw nemia'titl ansale'wilitl. Mesqanatesultijig maqamigeg.

5 Ta'n tujiw e'pijig pegisini'tij, na ansale'wit telimaji, "Mut jipasine'w. Geju'loq al gwilu'q Se'sus ta'n gujiewto't'p. 6 Mu tet eimug. Na negm gis minunsit st'ge' ta'n teluep. Jugwa'tigw aq angapmtug ta'n elising'p." 7 Ta'n tujiw e'pijig pisgula'pa'ti'tij elmalq'e'g, na ansale'wit siawewistog, "Na nige' la'tigw, nat tlimug unaqapemg, 'Se'sus gis minunsit.' Nigan lietew Galaliewa'gig. Na'te'l tl nmiatoqs'p. Mut awan'ta'sinew ta'n gis tlimuloq."

8 Na smtug e'pijig naqmti'tij utqutaqane'gati. Jaqalita'jig naji agnutmuanew Se'sus unaqapemg ta'n goqwei gis tliaq. Jipaqa'sipnig ta'n tujiw nemia'titl ansale'wilitl gatu welgwijingig muta Se'sus gis minunsit.

9 Ge's e'pijig ela'tijig ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tiliji, Se'sus asuguaji aq telimaji, "Gjinisgam wel'te'lmugsioq." Na e'pijig ela'tijig Se'suseg aq sama'tua'titl ugawatl. Emtoqwala'titl. 10 Se'sus telimaji, "Mut jipasultinew. Siawa'tigw aq tlimug nnaqapemg lta'new Galaliewa'gi ta'n tl nmi'taq."

Sma'gnisg agnutma'tijig gjipatlia'sg ta'n goqwei gis tliaq

11 Ge's na e'pijig siawa'tijig ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tiliji, na sma'gnisg ta'n ango'tmi'tij utqutaqane'gati apaita'jig gjigang aq agnutmua'tiji niganpugultiliji patlia'sg ta'n goqwei gis tliaq. 12 Na gjipatlia'sg aq mawagnut-mewinu'g agnutma'tijig ta'n goqwei gis teliaqap. Mo pewalagwi mima-juinu'g gjitunew ta'n goqwei gis teliaqap, glaman ignmuatiji sma'gnisg mesgi'g suliewei. 13 Telima'tiji, "Pewaluleg tliman mimajuinu'g na ji'nmaq unaqapemg peita'lipni miawitpa'q aq gemutnala'tipnn ge's nep'tioq. 14 Pa na niganpuguit g'pnno'lewigtug nutmaj ula, ignmuatesnen suliewei aq ma' ilsumugsioq."

15 Na sma'gnisg wel'te'tmi'tij, wesua'tu'tij suliewei aq teluejig ta'n goqwei Lesui'paq gis telima'tipni. Na nige' gisgug me' Lesui'paq teluejig, "Se'sus unaqapemg gemutnala'tipnn npuinu'l."

Se'sus telimaji unaqapemg, "Naji pestunmu'tigw"

(Malg 16.14-18; Lu'g 24.36-49; Sa'n 20.19-23; Paqalawaiqaqann 1.6-8)

¹⁶ Na newtisgegsiliji je newt unaqapemg el'ta'liji na gm'tng Galaliewa'gig ta'n Se'sus telimapni lta'new. ¹⁷ Nemia'tij Se'susal emtoqwala'titl jel tlia alt megtmu'tijig. ¹⁸ Na Se'sus gigja'siji unaqapemg aq na telimaji, "Gisi ignmuimg assusuti ta'n telgi'g wa'so'q aq ugs'tqamug. ¹⁹ Nige' lta'gw ta'n telgi'g ugs'tqamug aq gina'mug mimajuinu'g ta'n goqwei gis gina'muloq. Tla'taqatigw glapis na ta'n tel gaqaisg mimajuinu'g tleiwultijig pilue'l umut-giwal na nnaqapemultinew. Sign'tug ms't nnaqapemg. Te's sign'tuoq tlimug, 'Na Gjinisgam ta'n teluisit Wegwisit Nisgam aq Ewjit Nisgam aq Wejuli Nisgam petgimugsieg sign'tunen ginu.' ²⁰ Gegnu'tmug majulgwatmnew ta'n te's'g goqwei gis gina'muloq. Na lapijw wijitgweiultoqs'p ula ugs'tqamug aq maw wa'so'q."

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Malg gis wi'g'g Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na wi'gatign ta'n Malg ewi'gig'p ugjit na Gelu'lg Agnutmaqan. Na mawi apje'j newgul wi'gatignn ta'n ewi'gas'gl ugjit Westaulg ta'n wesgowa'sit ugs'tqamug. Na teli pqotamgiaq ula glusuaqan, "Ula na gelu'lg agnutmaqan ugjit Westaulg na Gjinisgam Gisiteget uggwisl."

Malg musga'tugsi'gw na ji'nm Se'sus, negm na Westaulg. Mesgi'g goqwei tela'teget aq gegnu'tmuaji mimajuinu'g ml'gigno'tigtug. Getaqqates-guaji mn'tu'g, ta'nig gesnugu'tijig gisi npilaji, aq apigsigtuaji mimajuinu'g ugtlue'utiwal. Telu'tusit, "Ni'n na newgte'ji ta'n mimajuinu'g." Teluet, "Teli pginaneg ula ugs'tqamug ugjit jigla'lanew mimajuinu'g ta'n lue'uti assumanew."

Amgwes Malg telimugsi'gw ta'n Sa'n Sapatis sign'tuatl Westaulgl. Togo ta'n mn'tu wetnu'gwalatl. Togo pogji agnutg ta'n Westaulg teli npilaji pugwenniji mimajuinu'g aq ta'n tel gina'muaji.

Naqsa'sijig tepgunsejig aq unaqapemg pemi ns'tmi'tij tal gis pegising aq na lugowaqan ta'n etl lugwatg. Gatu ta'nig getana'titl pogji nunmaqultijig aq gisite'tmi'tij ne'pa'new. Maw agnutg ugtejgewei aqantiewti ta'n mimajit ula ugs'tqamug aq ta'n tel gujjiewto'tg aq ta'n tel minunsit.

Me' gatu na glusuaqann ta'n Malg ewi'gig'p ugjit Westaulg gisa'l'sg tel'ta'sin i'mn maw Westaulg aq nemitegen ta'n elugwatg.

Ta'n goqwei ew'gas'g ula wi'gatignigtug

Ta'n teli pqotamgiaq na gelu'lg agnutmaqan ugjit Westaulg aq Sa'n Nut-sign'tuet ta'n tel pestung (1.1-8)

Sa'n sign'tuatl Westaulgl aq mn'tu wet nu'gwalatl (1.9-13)

Westaulg mesgi'g paqalaiwaqan tela'teget Galilie'gati (1.14-9.50)

Wejiet Galili glapis Selusalemg (10.1-52)

Ta'n goqwei gis tliaq Selusalemg aq awiw na ugtejgewei aqantiewti.

Wesua'lut, ilsumut, aq ne'po'tg (11.1-15.47)

Westaulg ta'n tel minunsit (16.1-8)

Westaulg musgalsit unaqapemg aq ta'n teli ela'lut wa'so'q (16.9-20)

Sa'n Nutsign'tuet pestunmuaji mimajuinu'g

(Matiw 3.1-12; Lu'g 3.1-18; Sa'n 1.19-28)

¹ Ula na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli na Gjinisgam Gisiteget uggwisl.

Na teli pqotamgiaq 'st'ge' gis wi'g'g'p Gjinisgam wi'gatignigtug. ² Gisna nige' sa'q iganigjitegewinuaq Aiseiao'q gi's wi'gig'p ta'n Gjinisgam uggwisl telimapnn,

"Ge' jigs'tui.

Igangima's ntagnutmewinum

ugjit gisgaja'tun ta'n gi'l lietes."

³ "Nat wen gesigawewistoq

paqtaqamigtug,

teluet, 'Gjisaqamaw wejgu'et.

'Ms't ta'n te'sioq gisgajo'ltigw! "

⁴⁻⁵ Etna na teliaqas, na ji'nm teluisisnaq Sa'n neia'siteg paqtaqamigtug. Pugwelgig mimajuinu'g ta'n tleiaultijig Jutia aq na 'gigan teluisig Selusalemg naji jigs'tua'titl Sa'nal. Pestunmuaji aq telimaji mimajuinu'g, "Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigtug aq sign'tasultigw! Na toqo tujiw

Gjinisgam apigsigtmugsitoqs'p ta'n te's'gl 'gtlue'utimual." Na mimajuinu'g, ingute'jit teluejig, "Ni'n na elue'winui," aq Sa'nal sign'taji sipug Jol'tan.

⁶ Sa'n nasg'gl aligal wejitas'gl melgawlejit usapun. M'gegne'l ugtispisunn nasguat. Malqomaji apsoqongewji aq amu apu. ⁷ Telimaji mimajuinu'g, "Na ji'nm ta'n 'pgisintew, me' espe'g aq ni'n. Mo tepawgtiw we'gaw golomg-waqwa'sin aq apgwa'tuan umugsnapi'l. ⁸ Samqwan e'wm sign'tuloq gatu negm sign'tugsitoqs'p, e'watal Wejuli Nisgaml." Na teluet Sa'n.

Sa'n sign'tuatl Se'susal

(Matiw 3.13—4.11; Lu'g 3.21,22; 4.1-13)

⁹ Etna na tujiw Se'sus weji maja'sit Nasaletg. Ula gutanji'j eteg Galaliewa'gig, Se'sus eliet Sa'neg aq Sa'n sign'tuatl sipug Jol'tan. ¹⁰ Ta'n Se'sus weji natga'siteg samqwanigtug, nemitoq wa'so'q panta'sg aq na Wejuli Nisgaml nisa'silitl st'ge' ples. ¹¹ Gjinisgam metewistoq wa'so'q aq teluet. "Gi'l na newgti pistai 'ngwis aq mawi gsalul. No'q tetapua'lin gi'l."

¹² Smtug Wejuli Nisgam tela'latl lielin 'ngutugwa'lugwelin paqtaqamigtug.

¹³ Na wi'sisg eimu'tijig na'te'l. Se'sus eig na'te'l ne'wisgegiguna'q aq Gjimm'tu wet nu'gwalatl. Na ansale'wijig peita'jig aq apoqonmua'titl Se'susal.

Se'sus wigumaji ne'wiliji nujiugs'gewinu'g

(Matiw 4.12-22; Lu'g 4.14,15; 5.1-11)

¹⁴ Toqosip Sa'n gis pija'luteg laplusang, Se'sus eliet Galalieg aq gegnu'tmuaji na gelu'lg agnutmaqan, ta'n wejiaq Gjinisgamewigtug.

¹⁵ Telimaji, "Glapis gatu nige' iga'q tetaputesg, Gjinisgam getu' musga'tugsioq ta'n teli elege'witewit. 'Gtlams'tmu'tigw na gelu'lg agnutmaqan aq gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigutg!"

¹⁶ Ge's Se'sus pemieteg gigjiw qospemg Galali nemiaji tapusiliji us-gewinu'g, na Simon aq'ugjignaml Antle'al, etlia'piejig na qospemg. ¹⁷ Se'sus telimaji, "Nige' pas'g gilew usgewinu'g. Wije'wigw ni'n aq gnu'tmultoqs'p aq gisa'lultoqs'p jugwo'lanew mimajuinu'g Nisgamewigtug." ¹⁸ Smtug naqala'tiji ugta'pimuaq aq wije'wa'titl.

¹⁹ Naqajijge'le'l siawa'sit sitmug aq nemiaji igtigi tapusiliji wijigatiliji, Ji'mejal aq Sa'nal, tepultiliji ugtuluaq maw ujjual, Sepetial. Etlis msn'i'sna'tiji ugta'pimuaq. ²⁰ Se'sus nemiateg na smtug wigumaji. Na naqala'titl ujjual Sepetial maw lugowinu'g ugtuluaq aq wije'wa'titl Se'susal. Peita'jig gutanji'j teluisig Gapelniam.

Ji'nm ta'n mn'tu'l eimlitl ugtinneg

(Lu'g 4.31-37)

²¹ Ta'n teli nqase'g iga'q atlasmutigis'g, Se'sus eliet a'sutuo'guomg aq poqji gina'muet. ²² Mimajuinu'g ta'n nutua'titeg, paqalailitijig ta'n tel gina'muelij muta mo tele'ligupnn 'st'ge' nujigina'mua'tijig 'tplutaqan. Awna ta'n tel geitoq aq ta'n goqwei wesgutg, na tel gina'muet.

²³ Na tujiw ji'nm ta'n mn'tu'l ugtinneg eimlitl pegising na a'sutuo'guomg aq sesgwet. ²⁴ "Talugegeieg ninen, Se'sus, gi'l tleiawin Nasalet? Weji pgininu's'p ugjit seioqwa'linen? Nenu'l ta gi'l wenin, gi'l na sape'winuin, Gjinisgam uggwisl."

²⁵ Se'sus melgimatl na mn'tu'l, "Wantaq'a'si aq gettaqa'si na ji'nmuiugtug!"

²⁶ Na mn'tu gisa'latl na ji'nmul wejipulgwelitl. Na mn'tu ma'muniw sesgwet aq getaqq'a'sit ji'nmuiugtug. ²⁷ Na 'ms't mimajuinu'g tetuji paqalailitijig aq pipanimultitijig, "Tal gis tliaq ula na? Tal gina'muet ta u't? Amuj na ji'nm mesgi'g ml'gigno'ti gegging, we'gaw mn'tu'g gisi assumaji. Na mn'tu'g gi's tla'taqatiliji ta'n negm teli gsatg aq jigs'taji!"

²⁸ Smtug na agnutmaqan ta'n Se'sus gis tela'teg'p se'sa'sg ta'n telgi'g Galaliewa'gig.

*Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'g
(Matiw 8.14-17; Lu'g 4.38-41)*

²⁹ Ta'n tuijw naqtm'i'tij a'sutuo'guom, el'ta'jig na Simon aq Antle' wiguaq. Ji'mej aq Sa'n wije'wa'tiji. ³⁰ Simon ugjugwiji'tl gesnugwalitl. Epsingewei'a'silitl aq 'npo'qonigtug elisinnitl. Se'sus elieteg na'te'l, telimut na gisigui'sgwal gesnugwalitl. ³¹ Se'sus nat nmiatl aq ugpitn wesua'tuaj aq apoqonmuatl gama'silin. Smtug na epsingewei ejigla's'geg aq gisigui'sgw poqji lugowaji.

³² Ta'n tuijw na'gu'set gi's galgwasieteg aq atlasmutigis'g gaqiaq, etna na tuijw mimajuinu'g Se'suseg pegisula'tiji ta'n tegeri gesnugutiliji aq ta'n te'sijig mn'tu'g wesgweiagwi'tiji. ³³ Na 'ms't mimajuinu'g gutang tle'g etl mawiejig igantug wen'ji'guomg. ³⁴ Se'sus nepilaji pugwenniji aq ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'tiji na Se'sus getaqqatesguaji mn'tu'g. Mo mn'tu'g ignmuagwi glusultinew muta nena'tipnn Se'sus ta'n wenin.

*Se'sus al pestunmuaji mimajuinu'g Galaliewa'g
(Lu'g 4.42-44)*

³⁵ Na ge'sg egsip'u'g, ge's mu gisapnianug, Se'sus menja'sit aq naqt'g, naji a'sutmat ta'n taqawatteg. ³⁶ Tel gneg Simon ap igtigig musuala'titl Se'susal aq poqji gwilua'titl. ³⁷ Ta'n tuijw we'jia'titeg, Se'susal telima'titl, "Ms't wen al gwilasg."

³⁸ Gat u Se'sus asitemaji, "Ge' el'ta'nej igtigl gutanji'tl ta'n tepaw etegl. Amujpa naji gina'muei elg na'te'l, muta etna na ugjit weji pginap."

³⁹ Na nugu ala'sit ta'n telgi'g Galali al gina'muet ta'n te's'gl a'sutuo'guoml aq mn'tu'g getaqqatesguaji.

*Se'sus nepilat'leplsiewinu'jl
(Matiw 8.1-4; Lu'g 5.12-16)*

[Leplsi na melgignaq ugsnugowaqan ta'n pilsiet mimajuinu aq mimajuinu sugulgat.]

⁴⁰ Etna na ula ji'nm, geggung melgignaq 'gsnugowaqan, teluisig leplsi. Ula ji'nm elietl Se'susal, el nutgul'pa'sitl, aq etawaqtmuatl Se'susal apoqonma-gun. Teluet, "Ge' gisi npilites gi'l tli ul'te'tmn."

⁴¹ Se'sus ewlitelmatl aq sama'latl. Asitematl, "E'e getu npilul, gisi npilul nige'!" ⁴² Smtug, ejigla's'g 'gsnugowaqan ula ji'nm ugtinneg, aq smtug gisi npisitaq. ⁴³ Se'sus melgimatl ta'n tla'tegelital. ⁴⁴ Telimatl, "Jigs'tui, mut wen tlimaw. Smtug lia nat nmi patlia'sg. Negm angamulij, aq ignmu ta'n goqwe'l Mowiso'q gelug'p 'tplutaqanigtug glaman mimajuinu'g 'gji'tutaq, ta'n teli ila'sin nige'."

⁴⁵ Gat u ji'nm ejigla'sit aq se'sa'toq na agnutmaqan 'ms't tami. Tetuji ma'muniw usgutg, ula ji'nm, ta'n teli ila'sij, na Se'sus mo gisi pisgwa'wg gutang mimajuinuigtug muta pugwelgig mimajuinu'g peita'liji. Awna eig ta'n taqawatteg. 'Ms't tami pugwelgig mimajuinu'g weita'jig ta'n negm eig.

2

*Se'sus nepilat'ji'nmul ta'n mo gisi maja'siligul
(Matiw 9.1-8; Lu'g 5.17-26)*

¹ Ta'suguna'gweg Se'sus apaja'sit umutgig teluisig Gapelniam. Na glusuaqan se'sa's'g. Teluejig, "Se'sus pegising." ² Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig newgtsiniw Se'suseg. Na wajuignetesg wen'ji'guom aq je me'

gaqamultijig gujmug ga'qanigtug. Na Se'sus mimajuinu'g gegina'muaji ugjit Nisgamal. ³ Ta'sijig mimajuinu'g peita'jig, pegisula'titl ji'nmul mo gis maja'siligul. Ne'wijig negmow pemapila'titl, elisilitl a'su'nigtug. ⁴ Na wegla ji'nmug mo gis gigjita'gwi'gw Se'suseg muta 'nnim pugwelg mimajuinu'g. Soqwita'jig g'p'taq wen'ji'guom aq pewja'tu'tij mesgi'g elmalqei. Na tuijw wet nispila'titl ji'nmul ta'n elisinnij a'su'nigtug tegpa'qiw epune'g na ta'n Se'sus eig. ⁵ Se'sus nemituaj ta'n tel melgi gtlams'tasultilij, telimatl na ji'nmul gesnugwalitl, "Gwi's, apigsigtmulan 'gtlue'uti'l."

⁶ Etna na na'te'l ta'sijig nujigina'mua'tijig 'tplutaqan pemgopultijig. Teli angita'sultijig uggamlamunuaq. ⁷ "Mu na tlewistuis na ula ji'nm muta telwestoq 'st'ge' Gjinisgam. Mo eimu'ti'gw mimajuinu'g ta'n gisi apigsigtul-tal 'gtlue'uti'l, pas'g newgte'jit, na negm Gjinisgam, apigsigtul-tal 'gtlue'uti'l."

⁸ Smtug Se'sus geitoqop ta'n teli angita'sultilij aq telimaji, "Taltegl ta gilew 'gtangita'suaqamual? ⁹ Etna naqamase'g telimg na ji'nm gesnugwat, 'Gtlue'uti'l apigsigtmulan,' muta mo nemituoq gis tlian. Pas'g me' metue'g telimg, 'Mnja'si, 'gsua'tu 'gta'su'nm aq pmia.' Muta nemituoq gis tliaq. ¹⁰ Ni'n musga'tultoqs'p na tuijw ni'n na ula ji'nm ta'n mimajuinu'alsip. Ml'gigno'ti geggunm ugs'tqamu gisi apigsigtmn elue'uti'l." Telimatl na gesnugwalitl ji'nmul mo gisi maja'siligw, ¹¹ "Telimul gi'l, mnja'si, unaqa'tu 'gta'su'nm aq nige' gisinmietet!"

¹² Na smtug na ji'nm tela'teget ta'n Se'susal telimtl. Ge's mimajuinu'g elapulti'tij ji'nmul wenaqa'silitl aq weji maja'silitaq. Na 'ms't nemia'titl sigta paqalalultijig aq miwatmua'titl Gjinisgam, teluejig. "Menaq goqwei nemitu'tiwgw na teliaq 'st'ge' nige'."

Se'sus wigumatl Li'paial (Matiw 9.9-13; Lu'g 5.27-32)

¹³ Tel'gne'g Se'sus ap pem tajiga'sit sitmug qospem teluisig Galali. Na pugwelgig mimajuinu'g peita'jig aq gegina'muaji. ¹⁴ Na tuijw Se'sus weji maja'siteg, ge's pem siawa'sit nemiatl ji'nmul teluisilitl Li'pai, na Alpius uggwisl aq nujintutmalitl g'p'no'lewei suliewei. Li'pai pemgopit ta'n i' tl lugwet. Se'sus telimatl, "Majulgwali ni'n." Li'pai wenaqa'sit aq smtug majulgwatal.

¹⁵ Na teliaq Li'pai pipanimatl Se'susal mawatalultinew wiguaq aq maw unaqapemg. Etna na pugwelgig ta'nig alulgwala'tipnn Se'susal, nujintutma'tijig aq maw elue'winu'g, aq mawatalultijig Se'susal Li'pai wiguaq.

¹⁶ Ta'sijig nujigina'mua'tijig 'tplutaqan, na Palasiaq, nemia'titl Se'susal mawatalultiliji nujintutma'tiliji aq elue'winu'g. Na tuijw pipanima'tiji Se'sus unaqapemg, "Tal gis Se'sus mawatalultilijig na nujintutma'tiliji aq elue'winu'g?"

¹⁷ Se'sus nutuateg aq teli asitemaji, "Na mimajuinu'g ta'nig tajigo'ltijig mo puala'tigul malpale'wilitl pas'g wegla gesnugu'tijig. Weji pginisap pas'g tliman elue'winu'g, 'Gawasgita'sultigw aq jiglita'qw elue'utigtug,' mo ta'nig tel'ta'sultijig getlamia'tijig."

Pipanima'titl sune'win (Matiw 9.14-17; Lu'g 5.33-39)

¹⁸ Na newgtejgeg Sa'n Nutsign'tuet aq Palasiaq unaqapemuaq newgt sune'ultijig. Alt mimajuinu'g el'ta'jig Se'suseg aq pipanima'titl, "Sa'n Nutsign'tuet aq Palasiaq unaqapemuaq sune'ultijig. Goqwei ugjit gnaqapemg mo gis sune'ulti'gw?"

¹⁹ Se'sus asita'puguet, "Mo tel'ta'siwn elien malie'uti, ma mijjuaqan pmi-anug. Mo gis tlianug na! Ta'n ji'nm malie'wit eig na'te'l, ma sune'ulti'gw."

²⁰ Gatu na'gweg iga'q ta'n tujiw ji'nm malie'wit ejigla'luj na'te'l. Etna na na'gweg iga'q ta'n suneultitaq.

²¹ “Mo wen e'wmug pilegn ugjit 'msni'smn sa'qawe'l utapsunn. Pa na wen tla'tege's'p togo pilegn seioqwa'toq me' 'ms'gi'gt'tew elmalqei. ²² Mo wen elguta'tug's pilei moqopa'q, ta'n piw'e'wasit m'gegnei moqopa'qo'q. Pa na tla'tege's'p, na moqopa'q, ta'n pa tujiw atejoqoq poqtapu'teg suisga's'gt'tew m'gegnei moqopa'qo'q, aq na moqopa'q gutajuitew aq m'gegnei mo tali ug-tapsuniw. Moqwa, ma' gis tlianug! Pilei moqopa'q ta'n atejoqoq poqtapu'teg, amujpa e'watal pile'l m'gegne'l moqopa'qo'q!”

Na atlasmutigis'g

(Matiw 12.1-8; Lu'g 6.1-5)

²³ Na teliaqas atlasmutigis'g Se'sus aq unaqapemg pemita'jig awgti'jigtug aq wet saputita'jig ta'n gulumgl etl nigwegl. Na unaqapemg gulumgl poqji tematpo'tu'titl aq malqotmi'titl. ²⁴ Na Palasiaq nemia'titeg, telima'titl Se'susal, “Ge' lapa'si, negla gnaqapemg sewisga'tu'tij ginu 'tplutaqanminu. Mu na tla'taqatiwi'tis atlasmutigis'g!”

²⁵ Se'sus asita'puguet, “Amuj gis gilew egitmoq ta'n Ta'pito'q tela'tegepnaq ta'n Apiataloq na espe'g patlia's. Etna na tujiw Ta'pit aq unaqapemg gewisulti'titeg aq nuta'ma'titeg, mo geggunmi'tigup ta'n goqwei malqottaq.

²⁶ Na pisgwita'pnig wen'ji'guom Nisgamewei aq Apiatalal ignmapni na pipnaqan gisi ignmut'p Gjinisgam. Na ta'n telgitas'g ula ginuwei tplutaqan pas'g na patlia'sg gis malqotmi'tij ula pipnaqan, gatu Ta'pit malqotg's aq we'gaw ignmuasni unaqapemg.”

²⁷ Se'sus teluet, “Gjinisgam telimapni mimajuinu'g ta'n goqwei tela'taqatilita atlasmutigis'g, glaman mimajuinu'g ma luguti'gw pas'g atlasmultitaq aq emtoqwalataq Nisgaml. Mo wet tlimugsi'gup ugjit pugwelgl 'tplutaqann iga'tun gisna gitnme'ugsinenu.” ²⁸ Se'sus teluet, “Ni'n assusuti geggunm aq gis tlima's mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatitaq we'gaw atlasmutigis'g.”

3

Na ji'nm ta'n malig upgipn

(Matiw 12.9-14; Lu'g 6.6-11)

¹ Na tujiw Se'sus apaja'sit a'sutuo'guomg. Na'te'l eig's ji'nm malig upgipn.

² Maw eig'snig na'te'l mimajuinu'g teluisultijig Palasiaq, ta'nig getu pisui ilsutmua'titl Se'susal opla'tegelin. Na gigjipugutua'titl etug 'npilatal wenn atlasmutigis'g. ³ Se'sus telimatl ji'nmul malig upgipn, “Ula lia tet igantug!” ⁴ Na tujiw pipanimaji mimajuinu'g na Palasiaq, “Talamu'g 'tplutaqanminu ula atlasmutigis'g? Awna apoqonmuan wen, gisna asgaiwan, awna ugs'tawian mimajuinu, gisna ne'pa'n?”

Na negmow 'lpa mo gis talue'gw. ⁵ Se'sus angamaji aq taqala'laji aq asgajaji muta melgasultiliji aq opla'taqatiliji pas'g na ap ewlite'Imuaji. Na tujiw telimatl ji'nmul, “Jugwasga'tu 'gpipn.” Na ji'nm elasga'toq upgipn aq smtug apaji ila's'geg ap. ⁶ Na Palasiaq naqtm'i'tij a'sutuo'guom aq smtug mawagnutma'tijig Elot unaqapemg. Ilsutaqatijig ta'n tla'lataq Se'susal ta'n tl ne'pa'taq.

Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig Se'suseg gigjiw qospem teluisig Galali

⁷ Se'sus aq unaqapemg naqtm'i'tij aq el'ta'jig qospem teluisig Galali, aq pugwelgig mimajuinu'g majul'galji. Weita'jig Galali, Jutia, ⁸ Selusalem, Itumia, qame'g sipug Jol'tan, Tail, aq Saiton. Nat nemia'titl Se'susal muta gis

nutmajig ta'n goqwei gis tla'tegelitl aq ta'n tel pugwenniji mimajuinu'g gisi npilaji. ⁹ Tel pugwelg'snig mimajuinu'g Se'sus telimaji unaqapemg, "Iga'tug 'gtulnu gigijw sitmug. Tel pugwelg'snig mimajuinu'g etug jel ugsmsguitaq. Na ta'n tujiw ugsngui'tij tepa'sites 'gtulnaq." ¹⁰ Se'sus gisi npilaji pugwenniji mimajuinu'g aq 'ms't ta'n te'sijig getu npisultijig, amujpa na gi'gajigi'jita'jig mimajuinu'gtug glaman Se'susal gis sama'lata. ¹¹ Ta'n tujiw mimajuinu ta'n mn'tu ugtinneg eimlij pegising Se'suseg mn'tu nisegetl ta'n gaqamlij aq sesgwet, "Gi'l na Gjinisgam uggwisl!"

¹² Te's newgte'jilitl, Se'sus melgimatl wegla mn'tu'l, "Mut wen tlimaw ta'n weni ni'n!"

Se'sus megnaji newgtisgegsiliji je ta'pu

(Matiw 10.1-4; Lu'g 6.12-16)

¹³ Na Se'sus eliet soqoqamigeg aq wigumaji ta'n weni pualaji majulgwalgun aq tepgisita'jig igtigig mimajuinu'g. ¹⁴ Na tujiw newgtisgegsiliji je ta'pu megnaji. Na wisungewaji, ugtapostale'witewg. Aq telimaji, "Ni'n megnuloqop ugjit wijitgweiwinew. Poqjigimultoqs'p ugjit al gina'mua'tinew, ¹⁵ aq ignmultoqs'p ml'gigno'ti ugjit 'gtaqqatesguanew mn'tu'g."

¹⁶ Etna na wegla newgtisgegsiliji je ta'pu gisi mgnaji: Simonal, Se'sus wisungewatl Pie'l, ¹⁷ Ji'mejal aq Sa'nal na wijigatijig gitg na Sepeti uggwisg. Se'sus wisungewaji Poanelgis. Na telueg tel jaqali uggwain aq teli gsigawen pa na wijej aq gaqtugwaq. ¹⁸ Ala igtigi na Antle'al, Pilipal, Pattolomiwal, Matiwal, Tumaal, Ji'mejal, na Alpius uggwisl, Tatiasal aq Simonal na Genaewa'j, ¹⁹ aq Sutaal Isgaliotal, etna na negm me' enmiaq 'ntuisgettatal Se'susal aq ne'po'qsilital.

Se'sus aq Pe'lsepal

(Matiw 12.22-32; Lu'g 11.14-23; 12.10)

²⁰ Na tujiw Se'sus pisgwa't ta'n i' tli usgowa'sij. Na pugwelgig mimajuinu'g mawita'jig aq ap gigo't qopitua'titl Se'susal, glaman Se'sus aq unaqapemg mu gis mijjulti'gw. ²¹ Na Se'sus wigumaq tels'tma'tiliji, "Se'sus elue'wiet.", aq el'ta'jig aq getu nemisgwa'titl Se'susal.

²² Eimu'tijig na te'l alt nujigina'mua'tijig tplutaqan ta'nig weita'jig Selusalemg. Wegla teluejig, "Na Gjimm'tu teluisit Pe'lsepal pitu'gwitl Se'susal." Igtigig tel agnima'tipnn Se'susal, "Na iganpuguit mn'tu ignmuatl Se'susal ml'gigno'ti 'gtaqqatesguan igtigig mn'tu'g."

²³ Se'sus wigumaji mimajuinu'g aq gegnua'tuaji, "Tal gisi gtaqqatesga'sitew Gjimm'tu? ²⁴ Etug elege'witewa'gi nasgwiaq, tepgisita'tij aq matnulti'tij ala wen ap igtig. Na toqo tujiw na elege'witewa'gi seioqwietew aq nigtua's'gt'ew. ²⁵ Gatu etug wigumaq nasgwie'tij, tepgisita'tij aq matnulti'tij ala wen ap igtig. Na mimajuinu'g apugjig seioqwia'titaq. ²⁶ Toqosip pa na wijej Gjimm'tu ugtelege'wa'gimg tepgisita'tij aq matnulti'tis ma 'pgitpuguinug amujpa seioqwia'titaq aq na tl gaqietew na'te'l.

²⁷ "Ma wen gis gi'gattesguagul melgigna'litl ji'nmul wiguaq aq jigla'tuagul ta'n goqwe'l negmewe'l. Amujpa gelpilat melgign'alitl ji'nmul tmg glaman ta'n goqwe'l etegl wiguaq gis gmutnattew.

²⁸ "Migwite'tmug ula! Gjinisgam apigsigtuatal mimajuinu'l ta'n tel gaqaisg milamu'gl ugtlue'uti'l aq winjigl ta'n goqwe'l teluelitl. ²⁹ Pas'g na mimajuinu ta'n teluej winjigl ta'n goqwe'l getanatl Wejuli Nisgaml, na telamu'g elue'uti mo gisi apigsigtas'gt'ng. Me' negm na ma'muniw opla'teget, iapjiwewei elue'uti." (³⁰ Se'sus telimaji muta alt teluelipni, "Mn'tu'l pitu'gwitl.")

*Se'sus uggwitl aq ugjignamg
(Matiw 12.46-50; Lu'g 8.19-21)*

³¹ Na tujiw Se'sus uggwitl aq ugjignamg peita'liji. Na etli esgmala'titl gujmg ula wi'g ta'n Se'susal eimlitl, aq elgitmi'tij glusuaqan ugjit Se'susal tu'elin. ³² Pugwelgig mimajuinu'g gigoqopitua'titl aq telima'titl, "Ge' lapa'si, 'ggij aq wijigumjig gujmg eigig. Pual'sgig."

³³ Se'sus telimaji, "Gnua'tultoqs'p ta'n wen ni'n 'ngij aq 'njignamg."

³⁴ Se'sus gigo'qoapa'sit ta'nig mimajuinu'g pemgopultiliji aq telimaji, "Ge' lapita'gw, pa wijej aq nige' gilew na 'ngij aq 'njignamg. ³⁵ Ta'n pas'g tegen mimajuinu tela'teget ta'n Gjinisgam tel pualaj na negm pa wijej aq wijigumjig aq 'ngij."

4

*Na a'tugwaqan ugjit nuji iga'taqug
(Matiw 13.1-9; Lu'g 8.4-8)*

¹ Se'sus ap poqji gina'muet gigjiw qospemg teluisig Galali. 'Nnim pugwelg mimajuinu'g gigo'qopugutaji glapis Se'sus eliet ugtuluaq aq tepa'sit. Na gijga mnawa'sit aq siaw gina'muet. Na mimajuinu'g siawqatmu'tijig sitmug. ² Tel gina'muaji pugwelgl ta'n goqwe'l, a'tugwaqann e'w'gl. Na tel gina'muaji aq telimaji,

³ "Jigs'tmu'tigw! Nuji iga'taqug eig'p ta'n se'sijio'toqol 'sginminn. ⁴ Ge's etl se'sijio'toqol 'sginminn, eljo'ltigl awgti'jigtug, sisipi'jg peita'jig aq malgotmi'titl. ⁵ Alt 'sginminn eljo'ltigl na maqamigew ta'n wesgijigweg 'mtasoqigtug. Na maqamigew jaqal p'teg aq 'sginminn jaqali sgaliaqal aq jaqal ne'igwegl. ⁶ Na na'gu'set mesp'siteg, ta'n wejgwisgaliaqul na gaqs'gl, muta na ugjip'sgl mo gis piam teminugul, ta'n teli iga'taqug, glaman na 'sginminn gispategl. ⁷ Alt 'sginminn eljo'ltigl ginigwejjuaqsigtug. Me' gesigaw nigwejj ginigwejjuaqsig'g, je mu gulumgl ta'n tel nigwegl. Na gulumgl mo wel nigwenugl, aq mo mininugul. ⁸ Ap igtigl 'sginminn eljo'ltigl gelu'lg maqamigew. Na weli sgaliaqal aq wel nigwegl aq wel minigl, pugwelgl ugjit newgte' 'sginmin. Alt eimu'tigl nesisga'qal ugjit newgte' 'sginmin, aq alt eimu'tigl asugomtesisga'qal ugjit newgte' 'sginmin, ap igtigl gasgiptnnaqanigl ugjit newgte'."

⁹ Se'sus teluet, "Gs'tuaqanultioq ugjit nutmu'tinew na jigs'tmu'tigw."

*Se'sus telimaji unaqapemg
tal gis e'w'gl gina'masutiewe'l a'tugwaqann
(Matiw 13.10-17; Lu'g 8.9,10)*

¹⁰ Na Se'sus newgtamsiteg, na newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg aq maw igtigi majulgwalgwi'titl Se'sus, peita'liji aq pipanimji, "Ge' gnua'tuin gasgiwewei ta'n telueg na a'tugwaqan." ¹¹ Se'sus asitemaji, "Gjinisgam nige' gilew gisi musga'tugsioq ta'n goqwei sa'q mo geitas'gtunugup aq mo nestasultiwogop ta'n goqwe'l Nisgamewe'l. Pas'g ta'nig igtigig nutmataq amujpa negmow a'tugowaten. ¹² Glaman ta'n goqwei Gjinisgam ugtwi'gatigng ewi'gas'g na tliatew,

'Elapultijig. Gaqaisg nemitu'tij pas'g mo goqwei geitu'ti'gw ta'n goqwei nemitu'tij. Nutmi'tij pas'g mo nestasulti'gw ta'n goqwei nutmi'tij. Pa na 'gji'tu'tij aq ns'tmu'ti'tij

na tuijuw gtlams'tasultitaq,
gawasgita'sultitaq aq 'lta'taq Nisgamewigtug.
Na tuijuw Gjinisgam
apigsigtmuata ugtlue'utiwal.' ”

*Se'sus gegnuat'uai unaqapemg a'tugwaqan nuji iga'taqulitl
(Matiw 13.18-23; Lu'g 8.11-15)*

¹³ Na tuijuw Se'sus pipanimaji, “Mo ns'tasultiwoq ula a'tugwaqan? Etug jel ma 'ns'tasultiwoq ta'n pas'g tegegen a'tugwaqan. ¹⁴ Ula nuji iga'taqug pa na wijeji aq ta'n wen se'sa'toq Gjinisgam ugglusuwaqanm mimajuinuigtug. ¹⁵ Na alt mimajuinu'g, pa na wijeji aq awgti'j, ta'n 'sginminn eljaqal. Na Gjinisgam ugglusuwaqanm eljaq. Ula mimajuinu'g nutmi'titeg ula gelu'lg glusuaqan, na smtug Gjinn'tu gisa'laji mimajuinu'g awan'ta'sultinew gelu'lg glusuaqan, gis nutmi'titeg. ¹⁶ Igtigim mimajuinu'g 'st'ge' na maqamigew ta'n wesgijigweg 'mtasoqigtug ta'n 'sginminn eljaqal. Ta'n tuijuw nutmi'titeg wel'ta'suatmi'tij aq getlams'tmi'tij. ¹⁷ Melgugtmi'tip mujga amgwes pas'g mo gisi pgiji gugunmi'tigup. Teli ul lugutipnig pas'g ta'n tuijuw metue'g welgmi'titeg ugjit Gjinisgam ugglusuwaqanm newgtsiniw elege'tij. ¹⁸ Igtigim mimajuinu'g 'st'ge' na maqamigew ta'n 'sginminn eljaqal ginigwejiuqaqsigtug. Ula mimajuinu'g nutmi'tij gelu'lg glusuaqan. ¹⁹ Pas'g te'sigisg'g ta'n tel mimajij aq me' piamite'tmi'tij suliewei aq pugwelgl ta'n goqwe'l pe-watmi'titl, tel piamite'tmi'tij 'ms't goqwei, je mu migwite'tmi'ti'gw Gjinis-gam ugglusuwaqanm. Glaman mo tela'taqati'gw ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. ²⁰ Pas'g igtigim mimajuinu'g 'st'ge' na gelu'lg maqamigew ta'n 'sginminn eljaqal. Negmow nutmi'titeg gelu'lg glusuaqan aq gennmi'tij uggamlamunuaq. Tela'taqatijig ta'n Gjinisgam ugglusuwaqanm telueg. Ta'n tel piam tela'taqati'tij Gjinisgam ugglusuwaqanm tel piam se'sa's'g aq me' pugwelg mimajuinu'g getlams'tasultijig. We'gaw, alt nesisgegsiliji, alt asug-omte'sisgegsiliji, ap igtigim we'gaw gasiptnnaqaniliji.”

*Na lamp lame'g lipgenignigtug
(Lu'g 8.16-18)*

²¹ Na Se'sus siawewistoq, “Etug nat wen wesua'toq lamp aq iga'toq lame'g lipgenignigtug, gisna lame'g 'npo'qonigtug? Moqwa! Amujpa na iga'toq p'ta'utigtug glaman 'ms't wen gis nmitegetew. ²² Ta'n goqwei mingwa'tas'g amujpa neia's'gt'tew aq ta'n goqwei anguna's'g amujpa panwijgatas'gt'tew. ²³ 'Gs'tuaqanultioq ugjit nutmu'tinew. Na jigs'tmu'tigw.”

²⁴ Na tuijuw telimaji, “Gnnamug ggamlamunuaq ta'n goqwei gis tlimuloq. Mut awan'ta'sultinew tla'taqatitoqs'p ta'n goqwei gis nutmu'tioq ta'n tel piam tela'taqatitioq na tl piam 'ns'tasultitoqs'p, ta'n goqwei telimuloqop. ²⁵ Na mimajuinu ta'n tela'teget ta'n gis tling, na toqo tuijuw me' uli ns'tasitew gatu mu tla'tegeg, gaq awantasuattew ta'n goqwei nutg'p.”

Na a'tugwaqan 'sginminn ta'n nigwegl

²⁶ Se'sus teluet, “Ula na igtig a'tugwaqan wijeji teli angamgug Gjinis-gam ugtelege'wa'gim 'st'ge' nige' ula. Na ji'nm se'sijio'toqol 'sginminn iga'taqanigtug. ²⁷ Geitoq na siawigwegl tlia mu negm i'mug, piluei lu-gowaqan elugwatg, na'gweg aq wela'gw nepat. Pa na wijeji ula 'sginminn teli uli sgaliaqal, poqjigwegl aq wel nigwegl. Ula ji'nm mo nestasigw ta'n Gjinisgam tel'te'g tli uligwen. ²⁸ Na maqamigew gisa'toqol 'sginminn nigwen. Amgwesewei weli sgaliaqal aq poqji ne'igwegl aq tetuji uligwegl. Na ula gulungl wel gis lastegl aq wel minigl. ²⁹ Ta'n tuijuw gulungl gaqigwegl, ji'nm poqji tms'gl 'psgwesoqonigtug muta mena'taqug.”

Na a'tugwaqan ugjit na mustate' 'sginmin ta'n etl nigweg Jutia

(Matiw 13.31,32,34; Lu'g 13.18,19)

³⁰ Se'sus siawewistog, "Gnua'tultoqs'p ta'n telamu'g Gjinisgam ugtelege'witewa'ging. ³¹ Pa na wijei aq mustate' sginmin ta'n ji'nm iga'taqatq maqamigewigtug, na mawi apje'ji' sginmin ugs'tqamug. ³² Na tujiw 'sginmin wejgu ne'igweg aq enmigweg glapis pitoqigweg. Na ta'n mawgi'g te's'g mijipjewe, etna na ula. Ta'n tel piامي uligweg, ula mustate' 'sginmin, we'gaw, sisipji'g gisi iga'tu'titl ugwise'jmual nipispaqanigtug, etliaqjigateg."

³³ Na Se'sus tel gina'muaji mimajuinu'g na gelu'lg glusuaqan. Pugwelgl a'tugwaqan e'w'gl 'st'ge' wegla. Telimaji ta'n te's'gl negmow gisi ns'tmi'tij. ³⁴ Mo gelulagwi glapis e'w'g a'tugwaqan, gatu ta'n tujiw newgtamsulti'titeg, maw unaqapemg, negmow gegnua'tuaji 'ms't goqwei.

Ugju'sn aq 'tgu'g jigs'tua'titl Se'susal
(Matiw 8.23-27; Lu'g 8.22-25)

³⁵ Na enmiula'qweg Se'sus telimaji unaqapemg, "Asoqomita'nej qospem."
³⁶ Na unaqapemg naqala'tiji pugwenniji mimajuinu'g aq tepita'jig ugtuluuq ta'n Se'sus gis teppip. Smtug poqji asoqomisugultiji aq igtigi ugtuluuq wije'wa'tiji. ³⁷⁻³⁸ Se'sus ugtejg eig, nepat un'ji ge'guteg tu'gwesmunigtug. Ugju'sn poqji ml'gignewa's'g aq poqji m'qatgwig. 'Tgu'g poqji tepapaqtesingig ugtuluuq. Poqji mamuni pega's'g ugtuluow. Unaqapemg jipaqita'liji, Se'susal tugwa'la'titl, aq telima'titl, "Nujigina'muet, mo tali el'telmiweg? Getu' geget getapaqto'gu'ti'gw?"

³⁹ Se'sus gaqama'sit aq telimat ugju'sn, "Wantaqa'si!" aq telimaji 'tgu'g, "Wantaqita'qw!" Na smtug ugju'sn wantaqa's'g aq 'tgu'g wantaqita'jig aq weli ewippeg. ⁴⁰ Se'sus pipanimaji, "Goqwei ta gilew jipatmoq? Ta gilew me' mu sangewite'lmiwog?"

⁴¹ Paqsigpi jipaqita'jig, suel sigtata'sultijig aq poqji pipanimtultijig, "Wen ta u't ji'nm, tetuji piam jigs'taji ugju'sn aq 'tgu'g?"

5

Se'sus nepilat'li'nmul ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'titl
(Matiw 8.28-34; Lu'g 8.26-39)

¹ Se'sus aq unaqapemg oqwa'jig ase'g qospem ta'n wigultijig Gelasiewaq. (Negla mimajuinu'g gun'tew sapaq'ge'g lame'g etli utqutala'tiji n'pui'nu'g.)

² Etna na ula ji'nm ta'n mn'tu'g pitu'gwi'tl. ³ Wigit ula i' tli utqutala'tiji gun'tew sapaq'ge'g. Mu nugu gis gltaqpila'tigul lia pisgataqanapi'l e'wmi'tij. ⁴ Gaqaisg uggwat' aq ugpitn gelpilmutl, pas'g na te's' pasga'to'qol pisgataqanapi'l aq pasga'toqol gasawo'qol na uggwatg. Tetuji melgignat, mo gis gna'tigul na ji'nmul. ⁵ Teppig aq na'gweg ala'sit utqutaqane'gati aq siawa'sit soqo-qamigeg. Alisewet aq gun'tal ginigwegl e'w'gl, sewissusij.

⁶ Na ji'nm gneg wetamatl Se'susal. Na el'tugwi'g aq el nutgul'pa'sitl Se'susal ta'n tujiw gisi pta'siliteg ugtuluuq. ⁷ I' sesgwet, "Se'sus, gi'l, na uggwisl ta'n mawi espe'g Gjinisgam, getu tala'lin ni'n? Gjinisgam ewlite'lm! Se'sus, etawaqtmul mut ugtapuliw ni'n!" (⁸ Wet lues na muta Se'sus etl tlimatl, "Mn'tu, 'gtaqqa'si na ji'nm!")

⁹ Toqo Se'sus pipanimatl, "Taluisin?" Na ji'nm asita'puguet, "Teluisi Lijion, muta tel pugweleg." (Lijion na telueg, na'tami asugom pituipnnaqanijig.)

¹⁰ Siaw tawaqtmuatl Se'susal ugjit mu mn'tu'g jiglgimugsinew na'te'l na maqamigew.

¹¹ Pugwelgig eig'snig gulgwi'sg gigjiw na'te'l. Etl jiganiga'tijig soqo-gamigeg. ¹² Na mn'tu'g etawaqtmua'titl Se'susal, "Petgiminen ninen negla gulgwi'sg ta'n wesgowita'tij. Ignmuinen na'te'l Ita'nen." ¹³ Na ignmuaji. Mn'tu'g getaqqita'la'titl ji'nmul, aq el'tajig gulgwi'suigtug pijitalijig. Na ta'n te'sijig gulgwi'sg panaemg ta'pu pituipntnaqanijig maw ms't paqatugultijig paqse'g, aq egwija'tijig aq getmentgi'g.

¹⁴ Na ji'nmug ta'nig etli angweiwatipni gulgwi'sg, poqt'tugu'ltijig se'sa'tu'tij agnutmaqan gutanji'tl aq ms't tami ta'n el'ta'tij. Na mimajuinu'g ta'n nutma'ti'tij, nat nemitu'tij ta'n gis tliaq. ¹⁵ Peita'jig ta'n Se'susal eimlij aq nat nemia'titl na ji'nmul ta'n i' pitu'gwipni mn'tu'g. Negm pemgopit na'te'l gegnesit aq apaji ns'tuesnaq. Ms't ta'n te'sijig jipasultijig. ¹⁶ Na ji'nmug, ta'n tujiw gis nemia'tipnn ji'nmul, ta'n gisi npisilipnn, aq gis nemia'tipni gulgwi'sg, paqasutugultilipni, aq getmenepnig, telima'tiji mimajuinu'g, ta'n goqwei gis tliaq.

¹⁷ Na tujiw wegla mimajuinu'g etawaqtmua'titl Se'susal jigla'silin uggutan-muaq.

¹⁸ Ge's Se'sus pem tepa'siteg ugtuluag na ji'nmul ta'n eimu'tilipni mn'tu'g etawaqtmuatl Se'susal, "Ge' ignmui wije'ulin."

¹⁹ Pas'g na Se'sus mo ignmuagul, awna telimatl, "Apaja'si giguag, aq gigmaq, aq tlim ta'n teli ula'lg's na Saqamaw, aq ta'n teli ulm'foqos ugjit gi'l."

²⁰ Na tujiw ji'nm naqt'g, aq eliet ms't ta'n te'sgl newgtisga'qal gutanji'tl, telimaji ta'n Se'sus tela'l'pnn ugjit negm, aq ta'n te'sit wen nutg, paqalaig.

*Na Jailus ugtusl aq na e'pit
ta'n sama'tuaj Se'susal utapsun
(Matiw 9.18-26; Lu'g 8.40-56)*

²¹ Se'sus apaji asoqoma'sit qospem. Na'te'l pugwelgig mimajuinu'g gigo'qopugutua'titl sitmug. ²² Jailus, newgte'jit iganpuguit na Lesui'pewei a'sutuo'guom negmow uggutanmuoq. Pegising aq ta'n tujiw Se'susal nemiati nutgul'pa'sitl Se'susal uggwatg. ²³ Aq etawaqtmuatl ta'n telgi'g pegwatoq, "Ni'n 'ntusji'j mawi gsnugwat geget negp. Ewlistui! Jugu'a! Wije'wi nignaq aq iga'tug gitg 'gpitnn 'ntusg glaman ila'sitew aq siaw mimajitew."

²⁴ Toqo Se'sus wije'watl. Maw pugwelgig mimajuinu'g wije'wa'titl aq aligisma'la'titl Se'susal.

²⁵ Ula e'pit eig's pejuije'wa'pni. Pegiji ulmaje'g's aq metuipnes ta'n met-lasipnqeg je ta'pu, na teli pgiji msigwet ugsngowaqanm. ²⁶ Pugwelgig mal'pale'wijig mo gisi 'npila'tigul. Ta'n te's'g ugsulieweim gaqi e'w'g pas'g na mo aji mewiewigw awna me' aji gsnugwat. ²⁷ Na nutmatl Se'susal aq elietl maw wije'waji mimajuinu'g. Nige' gaqamit ugtejg Se'suseg. ²⁸ Telimsit, "Pas'g ni'n gis sama'taq utapsun, na ni'n ila'sites."

²⁹ Gis sama'tuateg utapsun aq smtug nenga'sg ta'n teli msigwap ugsngowaqanmeg aq negm geitoq gis ila'sit aq gisi npisitaq ta'n sa'q 'lgowaqana'lpnig. ³⁰ Smtug Se'sus geitoq ml'gigno'ti ta'n teli ila'silij ejigla's'g negmeg aq gawas'g'pugua'sit aq telimaji ula mimajuinu'g, "Wen gis sama'toqol nutapsunn."

³¹ Unaqapemg telima'titl, "Nemi'jig na mimajuinu'g gigo'qopugutasgig! Tal gis pipanigesin, ta'n wen gis sama'lg'?"

³² Gatu Se'sus tel gigo'qopa'sit wet nemiati ta'n wenn gis tela'tegelitl. ³³ Na e'pit geitoq ta'n gis tliaq ugjit negm. Smtug jipaqa'sit aq neng'tesing. El

nutgul'pa'sitl Se'susal uggwatg aq telimatl 'ms't ta'n gigwajiaqewei gis tliaq ugjit negm. ³⁴ Se'sus telimatl e'pilitl, "Tu's, gi'l ta'n teli gtlams'tasin, na wej gisi npisin. Gisinmietet nige', muta ila'sineg. Ejigla's'geg ta'n tel gitnma't'p."

³⁵ Ge's Se'sus etlewistog ta'n j'nmug pegisingig weja'tijig Jailus wiguaq aq telima'titl, "Jailus, 'gtusaq nepgaq. Mut nugu 'lgowaqana'law nujig-ina'muet."

³⁶ Se'sus gescustuaji ta'n telueliji, telimatl iganpuguilitl a'sutuo'guomg, "Mut jipasiw pas'g 'gtlams'tasi! Sangewitelmi!" ³⁷ Mo ignmuagul wenn wije'ugun pas'g Pie'lal, Ji'mejal aq Sa'nal, na Ji'mej wijigati'titl. ³⁸ Peita'jig iganpuguilitl wi'g. Se'sus nemiaji pugwenniji sespo'ltiliji aq atgitemultiliji. ³⁹ Na Se'sus pisgwa't pipanimaji, "Goqwei tal gis sespena'q aq atgitemultioq? E'pite'ji'j mo nepmug pas'g nepat."

⁴⁰ Na mimajuinu'g poqji wiguama'titl Se'susal gatu gaqtuaqqimaji. Na tujiw wesua'latl na e'pite'ji'j ujil aq uggwitl aq ta'n weni nesisiliji ta'n wijejuwig aq el'ta'jig ase'g ta'n e'pite'ji'tl eimlij. ⁴¹ Se'sus wesua'tuaq ugpitn aq telimatl, "Tu'si mnja'si!"

⁴² Ula e'pite'ji'j metlasipuna't je ta'pu. Se'sus gisi npilat aq smtug ula e'pite'ji'j wenaqa'sit aq poqji ala'sit. Ta'n tujiw na gis tliaq mawi paqsipgi paqalaultijig mimajuinu'g. ⁴³ Se'sus maw melgimaji na, "Mut wen tli-manew." Aq telimaji, "Smug na e'pite'ji'j!"

6

Mo menuege'tigul Se'susal Nasaletg (Matiw 13.53-58; Lu'g 4.16-30)

¹ Se'sus naqt'g na gutan aq apaja'sit umutgig maw unaqapemg. ² Na atlasmutigisgug Se'sus etl gina'muet a'sutuo'guomg. Pugwelgig eimu'tipnig mimajuinu'g. 'Ms't gaq paqalaultijig nutua'titeg. Pipanimultijig, "Tami weja'toq telgi'g gina'masuti aq tetuji ns'tuewistog ta'n tel gina'muej? Tal gis tli milinpiteget aq talgi'g tela'tegetl pugwelgl ta'n menaq goqwe'l nemitu'ti'gw na telianug 'st'ge' nige'?" ³ Pas'g na aluse'witewinu na Mali uggwis! Ugjignamg etna na ula Ji'mej, Josi, Suta, aq Simon. Uggwe'ji'g wigultiliji ula tet." Na smtug mo menuege'tigul Se'susal.

⁴ Se'sus telimaji, "Lpa 'ms't tami gepmite'lmuet iganigjitegewinu pas'g mo puatasigw umutgig we'gaw wo'qomaq aq witapaq."

⁵⁻⁶ Mesgi'g's ta'n tel paqalai'g muta mimajuinu'g na'te'l mo getlams'tua'tigusnn. Mo gis tla'tegegusnn ta'n goqwe'l wejiaqal Nisgawewigtug na'te'l, pas'g iga'toqosn ugpitn ta'siliji mimajuinu'g gesnugu'tiliji. Negla nepilasni.

Se'sus poqjigimaji unaqapemg

Na Se'sus eliet ta'n te's'gl gutanji'tl aq egina'muet. ⁷ Newgtsiniw na wigumaji unaqapemg. Na tujiw i' tapusiliji tewaqqimaji. Ml'gigno'ti ignmuaji ugjit 'gtaqqatesguanew mn'tu'g. ⁸ Se'sus melgimaji, "Lpa na mut goqwei nespnmnew. Mut pipnaqan nespnmnew aq mut salitewimgewei mun'ti, aq mut suliewei gugunmnew ugtaposmuag pas'g ugtaptunmual. ⁹ Nasoqtesgug gmugsnuag, pas'g mut nespnmnew piamiaqal gutapsunual." ¹⁰ Se'sus me' telimaji, "Ta'n pas'g tegan te's'gl gutanji'tl pisgwa'tioq, ta'nig mimajuinu'g wigumugsioq ugjit i'mnew wiguaq, siawqatmug ula newgte' wen'ji'guom glapis naqtmog na'te'l. ¹¹ Toqosip pisgwa'tioq gutanji'tl, ta'nig mimajuinu'g mo pualugsiwog gisna mu jigs'tugsiwoq, na tujiw naqtmug na gutan aq puaqte'mug 'gpitnual. Ta'n tujiw na gis tla'tegeioq musga'tuoq, mu nugu tali el'telmawoq. Aniapsuattaq ugtlue'utiwal."

12 Na unaqapemg maita'jig aq gegnu'tmua'tiji mimajuinu'g, "Gawas-gita'gw aq jiglita'gw elue'utigug." 13 Pugwenniji getaqqatesgua'tiji mn'tu'g aq pugwenniji gesnugu'tiliji mimajuinu'g, mimei amjaqta'tiji ugtugwejan-uaq aq gisi npila'tiji.

Sa'n ta'n tel ne'po's'pnaq
(*Matiw 14.1-12; Lu'g 9.7-9*)

14 Na tujiw nutmateg elege'wit Elot ta'n goqwei Se'susal ta'n tela'tegelij, se'sa'gnutas'g 'ms'tami. Alt mimajuinu'g teluejig, "Sa'n Nutsign'tuet gisi apaji mimaju'et. Etna na ugjit wegla ml'gigno'ti'l wet sapu tl lugwegl negmeg."

15 Igtigig teluejig, "Negm na Ilaija." Ap igtigig teluejig, "Negm na iganigijtegewinu 'st'ge' negla sa'qawe'gi'g iganigijtegewinu'g."

16 Elege'wit Elot nutmateg teluet, "Lpa negm na Sa'n Nutsign'tuet. Ni'n telimg'p 'ntsma'gnismg temgweto'q Sa'n pas'g gisi apaji mimaju'ep-naq." 17-18 Elot toqonasijig ugjignaml Pilipal ugte'piteml na teluisilitl Elotias. Sa'n gaqaisg telimasnn Elotal, "Mo weltenug malie'winew ugjignam ugte'piteml!" Elot tewatgigt's glusuaqan ugjit ugsma'gnismg ugsua'lug Sa'n aq pija'lanew laplusang muta Sa'n gaqaisg majiaqa'lasn Elotal.

19 Ne'gaw Elotias getanatl Sa'nal aq ne'gaw gisi pgwatoq ne'po'qsilis pas'g mo gis tela'tegegw muta ugji'nmuuml Elot wetqottl. 20 Elot jipaqitelmatl Sa'nal muta geitog Sa'n getlamiet ji'nm aq sape'wit. Etna na ugjit ne'gaw iga'latl Sa'nal. Elot wels'tuatl Sa'nal, ta'n tel gina'muelij gatu gaqaisg ma'muniw 'lgowaqana'latl te's nutuaj.

21 Glapis Elotias gisapsnatl ta'n tujiw Elot ajipuna't. Na tujiw Elot iga'toq mesgi'g mijjuaqan. Wigumaji espo'tliliji g'pno'lewaq, espo'tliliji sma'gnisg, aq iganpugultiliji mimajuinu'g Galaliewa'gig tle'g. 22 Elotias ugtusl pisgwa'litl aq amalgalitl. Tetapua'laji Elot aq maw 'ms't ta'nig wigumapni. Toqo Elot telimatl e'pite'sl, "Goqwei puatmn? Ni'n ignmultes ta'n pas'g goqwei gi'l puatmn." 23 Gaqaisg teplumatl aq telimatl e'pite'sl, "Ni'n teplumul, ignmultes ta'n pas'g goqwei glutmn we'gaw aqataig 'ntelege'wa'gim."

24 Togo na e'pite's tewiet aq pipanimatl uggwitl, "Etug goqwei glutes?" Na uggwitl teli asitemtl, "Sa'n Nutsign'tuet un'ji."

Na tujiw gijmi gji'toq Sa'n gisi npmu't'p
aq mu nugu taluegw ugjit Elotias aq Elot

25 Na smtug e'pite's nenaqi apaja'sit elege'wilitl aq telimatl, "Ni'n pewalul ignmuin nige' Sa'n Nutsign'tuet un'ji eptaqanigtug!"

26 Na ula elege'wit ewlgwija'sit gatu mo goqwei gisi ugs'geltmuaq muta gis ma'muni tplumsit aq pugwenniji mimajuinu'g nutagwi'tipnn. 27 Na smtug elege'wit poqjigimatl sma'gnisl. Melgimatl jugwa'tagun Sa'nal un'ji. Na sma'gnis naqt'g aq eliet laplusang aq Sa'nal temgweta'tl. 28 Tel gne'g pegisituaj Sa'nal un'ji eptaqanigtug aq ignmuatl e'pite'sl ta'n siaw ignmuatl uggwitl. 29 Sa'n unaqapemg nutagwi'titeg, peita'liji. Wesua'tua'tij wa'qi aq utqutala'titl.

Se'sus esmaji na'n pituipntnaqanijig ji'nmug aq
maw ugte'pitemuaq aq mijua'ji'g
(*Matiw 14.13-21; Lu'g 9.10-17; Sa'n 6.1-14*)

30 Ugtapostale witemeg apaita'liteg aq telimgwi'titl Se'sus ta'n te's'g goqwei gis tela'taqati'tij aq ta'n tel gina'mua'ti'tij. 31 Te'sijig mimajuinu'g peita'jig aq ejiglita'jig Se'suseg glapis Se'sus aq unaqapemg mo gis mijjultigupnig. Toqo Se'sus telimaji, "Ge' na'tami 'lta'nej pas'g ginu glaman gilew gijga'ji'

atlasmultitoqs'p.” ³² Na tujiw tepita'jig ugtuluaq pas'g negmow aq el'ta'jig ta'n etl taqawatteg.

³³ Gatu pugwelgig mimajuinu'g gesgwiamatiteg maita'liteg aq smtug nenua'tiji ta'nig weni. Na naqtm'i tij uggutanmuoq aq pemptesgm'i titl igtigl gutanji'tl aq me' p'em pugweliejig igantugu'tijig. Igan iga'jig ta'n Se'sus aq unaqapemg pemi lta'pnig. ³⁴ Ta'n tujiw Se'sus gepta'siteg ugtuluaq nemiaji pugwenniji mimajuinu'g, aq na tujiw ewlitemaji muta mimajuinu'g al se'sialta'liji 'st'ge' jiggluewji'jg ta'n tujiw mo wenn nuje'wagwi. Se'sus poqji gnuat'ua'ji pugwelgl ta'n goqwe'l. ³⁵ Ta'n tujiw poqji piluamugwiaq, unaqapemg peita'liji negmeg aq telimji, “Gis nige' wel piluamugwiaq aq ula tet wel taqawatteg. ³⁶ Ge' jiglgim mimajuinu'g glaman lta'taq tepaw nuji iga'taqug aq tepaw gutanji'tl aq nat goqwei p'gwatelma'titaq ta'n tl malqottaq.”

³⁷ Toqo Se'sus asitemaji, “Ignmu nat goqwei ta'n malqottaq.” Na unaqapemg pipanima'titl, “Pualieg aji p'gwatelmuanan ta'pu gasgiptnnaqana'igl tepawgtigl pipnaqann ta'n smatesnu?”

³⁸ Toqo Se'sus pipanimaji, “Ta's'g ta pipnaqann geggunmoq? Ge' naji gji'tug.” Ta'n tujiw gisi gji'toq telimtl, “Pas'g na'n'gl pipnaqann etegl aq tapusijig nme'ji'jg epijig.”

³⁹ Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, “Tlim mimajuinu'g, tepgisita'gw nasgwa'sultigw aq pita'gw ta'n etli uli msiguig.” ⁴⁰ Na smtug mimajuinu'g pemgopita'jig i' na'nisgegsijig aq alt i' gasgiptnnaqanijig i' mawpultijig. ⁴¹ Se'sus wesua'toqol pipnaqann aq nme'ji'jg, wa'so'q elapa'sit aq miwatmuat'at ujl Gjinisgam. Toqo pasgina'toqol pipnaqann aq ignmuaji unaqapemg se'si ignmuetunew mimajuinu'g. Nasgwa'laji tapusiliji nme'ji'jg. Tepisul-tijig ula negmow te'si'tij. ⁴² Ms't wej g'satalultijig. ⁴³ Na tujiw unaqapemg wajuat'u'tijig newgtisga'qal je ta'pu ligpenignn ta'n wejpiamiaqal na pipnaqann aq nme'ji'jg. ⁴⁴ Na'n pituipntnaqanijig ji'n'mug wej g'satalulit'pnig maw ugte'pitemuaq aq mijua'ji'jg.

Se'sus wesgit pmiet samqwanigtug

(Matiw 14.22-33; Sa'n 6.15-21)

⁴⁵ Se'sus na smtug melgimaji unaqapemg tepita'new ugtuluaq aq igani asoqomita'new glapis na gutan Petse'ta, pe' negm enmigimaji mimajuinu'g.

⁴⁶ Na tel gneg Se'sus naqalaji unaqapemg aq eliet soqoqamigeg naji a'sutmat.

⁴⁷ Atel wela'gwe'le'l Se'sus na'taqamtug gaqamit aq gneg wetamaji unaqapemg apaqtug ugtuluaq. ⁴⁸ Ge's Se'sus nemiaji unaqapemg gitnm'tiliji ta'n tel jimatmli'tij ugtuluow muta ugju'sn asugwetnma'tijig. Nige' na'tami si'st ajiet gisna asugom ajiet egsitpu'g, Se'sus eliej wesgit pmiet samqwanigtug aq getu siaw 'gtesguasni. ⁴⁹ Ms't unaqapemg nemia'titl wesgit pmielitl samqwanigtug aq jipasita'jig. Tel'ta'sijig 'sg'te'gmutil aq sesgu'tijig. ⁵⁰ Smtug Se'sus gelulaji, “Mut nugu jipasultinew! Ni'n na Se'sus! Ulgwijita'gw!”

⁵¹ Na tujiw tepa'sit ugtuluaq maw unaqapemg aq ugju'sn wantaqa's'g. Na unaqapemg sigti paqalailitiliji aq 'st'ge' ulita'tij. ⁵² Gatu negmow mo nestmi'tigup Se'sus ugml'gigno'tim ta'n tel gis smaj e'w'gl na'n'gl pipnaqann aq tapusiliji 'nme'ji'jg.

Se'sus nepilaj ugsnugowinu'g Genesaletg

(Matiw 14.34-36)

⁵³ Siawi asoqomita'jig aq oqwa'jig Genesaletg aq gelpilmi'tij ugtuluow.

⁵⁴ Ge's pemi p'tita'tij ugtuluaq na mimajuinu'g smtug angam nenua'titl Se'susal. ⁵⁵ Toqo mimajuinu'g teli altugultijig ta'n telgi'g gutanji'tl aq pegisula'tiji 'gsnugowinu'g elisulitiliji ugta'su'n'muaq ta'n nutma'tij Se'susal

eimlij. ⁵⁶ 'Ms't tami Se'sus eliet gutang gisna ta'n nuji iga'taqu'tilij wigul-tilij, na mimajuinu'g nespna'tiji gsnugowinu'g ta'n i' tli ntuisga'ti'tij aq etawaqtmua'titl Se'susal gsnugowinu'g sama'tuan utapsunm aq 'ms't ta'nig sama'tua'titl smtug ilita'jig.

7

Na gina'masuti wejiaq ujjuaqi'g (Matiw 15.1-9)

¹ Ta'sijig nujigina'mua'tijig 'tplutaqan weita'pnig Selusalemg. Na tujiw wije'wa'tiji Palasiaq aq gigo'qopugutua'titl Se'susal. ² Na migwama'tiji te'siliji unaqapemg etlatalultiliji gatu mo gesispa'tu'tigul ugpitnual, 'st'ge' Palasiawaq tela'taqati'tij.

(³ Na Palasiaq aq esgwia'tijig Lesui'paq majulgwatmi'tij ta'n tel gina'muj aq e'wmi'tij ta'n teloqtisni ujjuaqi'g. Mo mijjulti'gw glapis gisi gsispa'tu'tis ugpitnual menaqqajewei. ⁴ Mo malqotmi'ti'gw ta'n goqwei wejiaq etlin-tuisgetmg mijipjewei. Amujpa na tmg gesispa'toq aq majulgwatmi'tisnn pugwelgl ta'n goqwe'l tel gnu'tmuj ujjuaqi'g st'ge' ta'n tel lapala'tis me' na ulaqanmua, wowg, eptaqang, aq ugtuomua.)

⁵ Na Palasiaq aq nujigina'mua'tijig tplutaqan telima'titl Se'susal, "Ge' angam, gnaqapemg etlatalultijig, je mu gesispa'tu'tigul ugpitnual. Mo tel-tenug na tla'taqatinew!"

⁶ Se'sus asitemaji na teluet, "Teliaqasneg Aiseiao'q iganigiji'-toqosneg ugjit gilew wesgijiangamgusultioq, 'st'ge' ta'n tel wi'gas'g, Gjinisgam teluet, 'Ula mimajuinu'g gepmite'lmijig glusuaqanigtug pas'g uggamlamunual amastegl ni'neg.

⁷ Mo tali ugtapsuninug ugjit negmow emtoqwalinew muta tel gina'mujig ji'nem ugt'tplutaqanm pa na wije'i tela'tu'tij 'st'ge' Gjinisgam gissutg. "

⁸ Na Se'sus teluet, "Gmetug iga'tuoqol Gjinisgam ugt'tplutaqanm aq jigs'tmoqol ji'nem ugt'tplutaqanm."

⁹ Se'sus siawewistog, "Na we'gwi ntawo'ltioq, ejigla'tuoq Gjinisgam ugt'tplutaqanm ugjit majulgwatmnew ji'nem ugt'tplutaqanml! ¹⁰ Mowiso'q teluepnaq, 'Gepmite'lm gujj aq 'ggij!' Ta'n wen teluet ugtanan ujil gisna uggwitl, amujpa na negm ne'po't. ¹¹ Pas'g na tel gina'muoq ta'n mimajuinu gegung goqwei ta'n gisi apoqonmuas ujil gisna uggwitl pas'g toqosip na teluet, 'Ula na Golpan' (na telueg, Gjinisgam ugtaligam). ¹² Na toqo tujiw, mo na tale'nug mo gisi apoqonmuawj ujil aq uggwitl. ¹³ Mo jigs'tmuoqol Gjinisgam ugglusuaqanml aq gisa'loqig igtigig mimajuinu'g mu jigs'tmnew, aq me' pugwelgl igtigl ta'n goqwe'l tela'taqatioq!" ¹⁴ Na Se'sus ap wigumaji pugwenniji mimajuinu'g aq telimaji, "Jigs'tuigw ta'n te'sioq aq ns'tmu'tigw. ¹⁵ Ta'n goqwei mimajuinu malqotg, ma gisa'lugug piam gelu'sin. Etna ta'n teli angita'sin aq ta'n teluen gisa'lug mu gelu'sin, mu na ta'n goqwei malqotmn. [¹⁶ 'Gs'tuaqanin na nute'n!]"

¹⁷ Se'sus mimajuinu'g naqalaji aq pisgwa't wen'ji'guom. Na tujiw unaqapemg pipanimji gnuatagunew ta'n goqwei wesgut'p. ¹⁸ Se'sus pipanimaji, "Mu aji ns'tuo'ltiwoq aq ala igtigig, mo gilew nestasultiwoq. 'Lpa ta'n goqwei mimajuinu malqotg ma gisa'lugug piam gelu'sit. ¹⁹ Muta mijipjewei mu gigja'sgtng ugtangita'suaqanmual pas'g ugtlaminug aq wet siaw tu'aq

wa'qi." (Ta'n teluep ula Se'sus gegnu'tmuapni ta'n te'sg mijipjewe na telgitas'g malqota's'gtn.)

²⁰ Na Se'sus siawewistoq, "Ta'n mimajuinu teli angita'sit gisa'latal mo gelu'sinin. ²¹ Wejiaq mimajuinu uggamlamung aq ugtangita'suaqanm winjigl, aq winsmuin, gmutnen, aq ne'pa'tegen. ²² Wejiaq uggamlamung sespo'tegen, ta'n te'sg goqwei puatg ta'n igtig mimajuinu ugtaligam, pugwelgl ta'n goqwe'l winjigl tela'taqati'titl, egsuo'qon, winatuet, penoqweig, piluitelgaqan, pisui agnimulg, emtesguaqan, aq wini angita'sit. ²³ Na ta'n te'sgl winjigl goqwe'l wejiaqal ugtangita'suaqanmuaq aq gisa'l'sg mo gelu'sin."

Na e'pit ta'n teli gtlams'tasij

(Matiw 15.21-28)

²⁴ Na Se'sus naqt'g aq ejigla'sit Galaliewa'gi. Eliet gutanji'tl gigjiw 'gjigan teluisig Tail. Na pisgwa't wen'ji'guomg aq mu puatmug wen gi'jigun pas'g na mo gisi gasigw. ²⁵ Etna na ula e'pit ugtusl mn'tu'l eimlil ugtinneg. Nutmatl Se'susal aq pegising ta'n eimlij aq smtug mesganatesingl uggwatg. ²⁶ Ula e'pit, mo Lesui'pewi'sgw. Etli ugs'tqamuis Ponisiae'gati. Na gutanji'j eteg Silia. E'pit etawaqtmuatl Se'susal getaqqatesgmuan mn'tu'l ugtusl. ²⁷ Gat u Se'sus asitematl, "Mo weltenug ugjit ni'n liaman 'ntmimajuinumg aq apoqonmulinew gilew se'g tleiaultioq pa na wije aq ugsua'tutaq nn'jang wilual aq ignmuan 'nmu'jig."

²⁸ Na e'pit asitematl, "Saqamaw, teliaq teluen, pas'g we'gaw 'nmu'jig, lame'g p'tautigtug, malqotmi'tij ta'n mijua'ji'jig piwgtmi'tij."

²⁹ Na Se'sus telimatl e'pilitl, "Geju'l gi'l getlams'tasin, ta'n nige' gis thuen. Nige' gisinmietet. Na mn'tuaq gaqi gtaqqa'silitaq ugtusg ugtinneg."

³⁰ Na e'pit apaja'sit aq we'jiatl ugtusl elisinnitl 'np'o'qonigtug. 'Lpa mn'tu gaqi gtaqqa'silitl ugtinneg.

³¹ Se'sus naqt'g gutanji'tl gigjiw Tail aq siawa'sit Saitonigtug aq maw na maqamigew teluisig, "Newgtisga'qal Gutanji'tl." ³² Alt mimajuinu'g pegisita'atitl ji'nmul gepistaqanalitl aq waqqaj gis glusilitl. Na etawaqtmua'titl Se'susal iga'tun upitn na ji'nmul. ³³ Toqo Se'sus tmg wesua'latl sitatug, ejigla'latl ta'n pugwenniji mimajuinu'g eimu'tillij. Iga'toq ugtluignn ula ji'nmul ugs'tuaqaneg, elusgwat ugtluign, aq sama'tuaj na ji'nmul winnu. ³⁴ Se'sus soqwapa'sit wa'so'q, elgomigtuatl Nisgaml, aq nespipetoqsit. Telimatl ula ji'nmul, "Eppata!" na telueg, "Pana'tu, aq nute'n!"

³⁵ Na smtug na ji'nm ugs'tuaqann pana'tigl aq winnu iltata's'g aq smtug weliewistoq. ³⁶ Se'sus 'ms't melgimaji, "Mut wen goqwei thuenew!" Pas'g ta'n tel piam melgimaj me' na aji gsigaw agnutmu'tijig. ³⁷ Ms't ta'n te'sijig nutmajig na sigta paqalauitijig. Teluejig, "Ta'n teli ula'tegej ta'n te's'g goqwei gis tla'tegej, we'gaw gisa'latl gepistaqanalitl nutmililil aq mo netaweligul gelusilitl."

8

Se'sus esmaji ne'w pituipntnaqanijig mimajuinu'g

(Matiw 15.32-39)

¹ Ta'suguna'gweg pugwelgig mimajuinu'g elnutua'titl Se'susal. Ta'n tujiw mo geggunmi'tigup ta'n goqwei malqottaq, Se'sus wigumaji unaqapeng aq telimaji, ² "Ewli'te'lm'gig ula mimajuinu'g muta ne'gaw nesugana'q wigitgewijig aq nige' mo piamianug goqwei ta'n malqottaq. ³ Toqosip ula enmigimg'snig aq mo mijipjewe'mi'gw, na toqo tujiw 'lpa pugwelgig oqonitpaqia'titaq ta'n tujiw enmita'tij. Pugwelgig amaseg weita'jig negmow."

4 Na unaqapemg pipanima'titl, "Tal gis we'jitutesnu paqtaqamigtug te'sg mijipjeweji ta'n tl smatesnu wegla mimajuinu'g."

5 Se'sus pipanimaji, "Ta's'gl pipnaqanu'tl geggunmoqol?" Teli asitema'titl, "Lluigneg te's'gl pipnaqanu'tl."

6 Toqo Se'sus telimaji mimajuinu'g, "Pita'gw maqamigeg." Se'sus wesua'toq lluigneg te's'gl pipnaqanu'tl aq miwatmuatl Nisgaml. Na tujiw sewisgino'toqol pipnaqanu'tl aq ignmuaji unaqapemg se'si ignmuetunew mimajuinu'g. Na unaqapemg tela'taqatili. 7 Na unaqapemg gegguna'tisni ta'siliji nme'ji'jg. Se'sus wesua'laji nme'ji'jg aq miwatmuatl Nisgaml aq telimaji unaqapemg se'si ignmuetunew ula nme'ji'jg. 8 Ms't wej g'sataluttijig. Etna na'tel na'tami ne'w pituipntnaqanijig mimajuinu'g. 9 Na tujiw unaqapemg ta'n wej piamiaqal wajua'tu'titl lluigneg te's'gl ligpenignn. Na tujiw Se'sus ejigligimaji mimajuinu'g. 10 Smtug tepita'jig ugtuluaq maw unaqapemg aq elaqtaqatijig aq oqwa'jig na gutan, teluisig, "Talmanutta."

Palasiaq pipanima'titl musga'tagunew paqalaiwaqan wejiaq Nisgamewigtug

(Matiw 16.1-4)

11 Etna na'tel alt Palasiaq peita'ji aq poqji gi'gajasuala'titl Se'susal, getu gistesgua'titl. Na pipanima'titl, "Ge' nat goqwei Nisgamewei musga'tuin. Na tujiw 'gtlams'tulstesnen Nisgamewigtug ugjiien." 12 Na tujiw Se'sus ma'muniw wejjelamit aq teluet, "Goqwei gilew mimajuinuutioq wej pualioq tla'tegen ta'n goqwei Nisgamewei? Telimuloq, moqwa! Ma musga'tuluoq gilew mimajuinuutioq ta'n goqwei Nisgamewei. Na!"

13 Smtug Se'sus aq unaqapemg naqala'tiji aq apat tepita'jig ugtuluaq aq poqji asoqomita'jig qospemg.

Ugtapita'taqanmuoq Palasiaq aq Elot

(Matiw 16.5-12)

14 Na unaqapemg awan'ta'sulti'tij jugwa'tunew pipnaqan, pas'g newgte' geggunmi'tis ugtuluaq. 15 Se'sus gegnua'tuaji, "Ango'tmug, aq uli angweia-sultigw ugjit na ugtapita'taqanmuoq Palasiaq aq Elot." (Se'sus etl gnua'tuaji ta'n tel gina'mua'tilij Palasiaq aq Elot.)

16 Na poqji mil agnutma'tijig, "Wet thuet muta mo ginu pipnaqann geggunmug."

17 Se'sus geitoq ta'n goqwei wesgutmi'tij. Geitoq mo nestua'tigul negm wesgumapni ta'n goqwei Palasiaq aq Elot gegina'mua'ti'tij. Na tujiw pipanimaji, 18 "Gilew 'gpugugultioq pas'g mo getu nmitaqatiwoq aq 'gs'tuaqanultioq pas'g mo getu nutmu'tiwoq. Mo nestmu'tiwoq muta mo migwite'tmutiwoq ta'n gis tliaq. 19 Ta'n tujiw sewisgino'tuaneg na'ngl pipnaqanu'tl ugjit ula na'n pituipntnaqanijig mimajuinu'g, ta's'gsn ligpenignn ta'n wejpiamiaqal wajua'tuoqs'pnn?" Teli asitema'titl, "Newgtisga'qal jel ta'pu te's'g'pnn."

20 Se'sus pipanigesit, "Ta'n tujiw sewisgino'tuaneg lluigneg te's'gl pipnaqanu'tl ugjit ne'w pituipntnaqanijig mimajuinu'g, ta's'gsn ligpenignn ta'n wejpiamiaqal wajua'tuoqs'pnn?" Teli asitema'titl, "Lluigneg te's'g'pnn."

21 Na Se'sus ap pipanimaji, "Me' mo nestasultiwoq?"

Se'sus nepilatl nepapigwa'litl ji'nmul tle' na gutan Petse'ta

22 Peita'jig Petse'ta aq alt mimajuinu'g pegisula'titl nepapigwa'litl ji'nmul Se'suseg etawaqtmua'titl ugjit sama'lan. 23 Se'sus wesua'latl ji'nmul ugipitn

aq tewglisgenatl sitatug gutanji'j, tel gne'g elusgwatmuatl ji'nmul ugpugugul, Se'sus iga'foq ugpitn ji'nmul ugpugugw aq pipanimatl, "Nemitun goqwei?"

²⁴ Na ji'nm wapa'sit aq teluet, "Nemi'gig ji'nmug al gigo'tqwita'jig, pas'g na teli angamgusultijig st'ge' miti'sg."

²⁵ Se'sus ap iga'toqol ugpitn ula ji'nmul ugpugugul aq telimatl, "Un-aqapa'si." Na tujiw ji'nm siaw wapa'sit aq me' pem ulapit aq ms't goqwei wel nemitoq. ²⁶ Se'sus telimatl, "Mut apaja'siw ula gutanji'jg pas'g nmia giguag."

*Ta'n goqwei Pie'l teluet ugjit Se'sus
(Matiw 16.13-20; Lu'g 9.18-21)*

²⁷ Na Se'sus aq unaqapemg ejiglita'titeg aq pemi lta'jig igtigl gutanji'tl tle'l Sesalia Pilippaieg. Ge's pemi lta'titeg na pipanimaji, "Tlimigw ni'n, tal'ta'sultijig mimajuinu'g wenin ta ni'n."

²⁸ Na teli asitema'titl, "Alt teluejig, 'Gi'l na Sa'n Nutsign'tuet.' Igtigig teluejig, 'Gi'l na Ilaija' gatu igtigig teluejig, 'Gi'l na iganigjitegewinu.' "

²⁹ Se'sus tel pipanimaji, "Gatu gilew, tal'ta'sultioq weni ta ni'n?" Pie'l asitematl, "Gi'l na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwen- ugtmimajuinumg."

³⁰ Se'sus melgimaji, "Mut wen tlimanew ta'n weni ni'n."

*Se'sus wesgutg ta'n tli ulmaje'tew ge's mu nepug
(Matiw 16.21-28; Lu'g 9.22-27)*

³¹ Na Se'sus poqji gina'muaji unaqapemg, "Ni'n na newgte'ji ta'n mima-juinualsiap. Amujpa na ma'muniw ulmaje'tes. Iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig tplutaqan aq natawo'ltijig ji'nmug ma menuaqali'gw aq ilsumitaq ta'n tl ne'pa'itaq. Na toqo tujiw nesuguna'q apaji mimaju'as."

³² Se'sus melgima'sni ugjit uli ns'tmu'tinew. Na Pie'l sitatug Se'susal ela'latl aq majiaqa'latl. ³³ Se'sus gigtogopugua'sit, angamaji unaqapemg, aq majiaqa'latl Pie'lal, "Jigla'si ni'neg Gjimm'tu. Teli angita'sin 'st'ge' ji'nm, mo teli angita'siwn ta'n Gjinisgam tel pual'sg!"

³⁴ Na tujiw Se'sus wigumaji mimajuinu'g maw unaqapemg, telimaji, "Ta'n wen getu wije'wit ni'n, amujpa na ma gis tla'tegegw ta'n teli gsatg, pas'g Gjinisgam ta'n tel puatg. Na tujiw gis majulgwalit ni'n. ³⁵ Na mimajuinu tela'teget ta'n teli gsatg Mn'tua'gig lietew. Gatu mimajuinu tela'teget ni'n ta'n tel pualg, 'msntew iapjiwewei mimajuagan. ³⁶ Ge's ula ugs'tqamu eig, pas'g na ms't goqwei gisi assutmu's'p ta'n telgi'g ugs'tqamu, na toqotesip e'nmu's'p iapjiwewei ugmimajuaganm wa'so'q. Goqwei gelu'lg ugja'jutes?' Lpa pe'gaj mo goqwei! ³⁷ Lpa mo eigtnug ta'n mimajuinu gisi ignmawetew ugjit gis tl apaja'lan iapjiwewei ugmimajuaganm wa'so'q. ³⁸ Mut netaqite'lmiw ta'n tel gina'muen. Mut tlimaw lue'winu'g aq ta'nig mo gejia'tigul Nisgaml, 'Mu ni'n teli gtlams'tasiw Se'sus.' Pa na tla'tegen na, ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, jiglapasualultesg ta'n tujiw apaja'sian nuji uggepmite'lgaqanm aq maw sape'ultijig ansale'wijig."

9

¹ Se'sus siawewistog, "Migwite'tmug ula! Eimu'tijig ula tet ta'nig ma 'npu'ti'gw glapis nemia'tij Gjinisgaml ta'n ilsutegelitl e'w'g ugml'gigno'tim."

*Sa'se'wamugwa'siteg
(Matiw 17.1-13; Lu'g 9.28-36)*

² Gisi asugom tesuguna'q, Se'sus maja'laji Pie'lal, Ji'mejal aq Sa'nal. Ela'laji pas'g negmow etli espapit gm'tn. Ge'sg elapulti'tij etl sa'se'wamugwasilitl Se'susal. ³ Utapsun ma'mun pitata'tigl aq poqtaqi wapa'tigl. Mo eigtnug

ugs'tqamug suspanign gis tl wapa'toqol st'ge' nige' weget je mu ewnejgewei. ⁴ Na toqo tujiw negla nesisijig unaqapemg nemia'tiji Ilaijaal aq Mowisal. Etl agnutma'ti'titl Se'susal. ⁵ Pie'l gelusit aq telimatl Se'susal, "Nujigina'muet, na maw gelu'lg tet i'mnen. Ge' nesisigl anapjetegewe'l 'ltutesnen, newgte' ugjit gi'l, newgte' ugjit Mowis, ap igtig ugjit Ilaija." ⁶ Pie'l aq igtigig sigtata'sultijig aq mo geitu'ti'gw ta'n tluetis.

⁷ Jiniw alug neia'sg tetpaqiw ta'n gaqamulti'tij aq nutua'titl Nisgaml alugwigug teluelitl, "Etna na ula Se'sus newgti pistai 'ngwis ta'n mawi gsalg. Jigs'tug negm!" ⁸ Jaqal gigtoqopetesultijig pas'g mo wenn nemia'tigul pas'g Se'susal ta'n wijitgweiagwi'titl.

⁹ Ge's pem nisita'titeg gm'tnigtug Se'sus melgimaji, "Mut wen tlimanew ta'n goqwei gis nemituoq glapis, ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinnisgam petgimapnn, gisi npman aq gisi apaji minunsian."

¹⁰ Jigs'tua'titl ta'n gis tlimaj pas'g negmow poqji apaji usgutmi'tij, "Goqwei ta na ula wesgut, ula gisi npman aq gisi apaji minunsian?" ¹¹ Glapis pibanima'titl Se'susal, "Tal gis nujigina'mua'tijig wet tleuejig 'amujpa Ilaija tmg pegising?"

¹² Teli asitemaji, "Lpa Ilaija tmg pegising aq 'ms't goqwei weji gisgaja'toq, gatu tal gis Gjinnisgam ugtwi'gatign gis tl wi'gas'g, 'Na ula ji'nm ta'n Gjinnisgam petgimapnn amujpa na ma'muniw ulmaje'tew aq ma'munuaqtasigw.' ¹³ Telimuloq, 'lpa Ilaija gis pegising aq mimajuinu'g tela'la'tipnn ta'n getu tla'la'tij pa na wijei Gjinnisgam ugtwi'gatign telueg ugjit negm."

*Se'sus nepilat' lpa'tujl ta'n mn'tu wesgweiatl
(Matiw 17.14-21; Lu'g 9.37-43a)*

¹⁴ Ge's Se'sus, Pie'l, Sa'n, aq Ji'mej weita'titeg gm'tnigtug aq nemia'titeg esgwia'tiliji unaqapemg aq pugwenniji mimajuinu'g. Alt nujigina'mua'tijig tplutaqan etl gi'gaja'suala'tiji Se'sus unaqapemg. ¹⁵ Ta'n teli nqase'g mimajuinu'g nemia'titeg Se'susal na we'gwi ms'gi'gs paqalawaiqaan. El'tugultijig aq wel'ta'suala'titl. ¹⁶ Se'sus pibanimaji unaqapemg, "Goqwei ta gilew wej gi'gaita'ioq?"

¹⁷ Na te'si'tij mimajuinu'g newgte'jit ji'nm asita'puguet, "Nujigina'muet, 'ngwis pegisitulap muta mn'tu'l geggunatl ugtinneg, etna na ugjit mo gisi ntawe'g. ¹⁸ Mn'tu te's pesu'gwatuaj 'lpa'tujl aq mesganatesimatl maqamigeg. Pisewiaq ugtun metewigetgl wipitl aq pem me'giet. Na pibanimg'pnig unaqapemg 'gtaqqatesguanew na mn'tu'l pas'g mo gis tala'la'tigul."

¹⁹ Na Se'sus telimaji, "Tali pgitgalultoqs'p aq tali pgijia's ni'n glapis 'gtlams'tmu'tioq? Ge' jugwa'tui na lpa'tuj." ²⁰ Na tujiw pegisula'titl Se'suseg. Ta'n teli nqase'g mn'tu nemiateg Se'susal, smtug gisa'latl 'lpa'tujl wejipulgwelitl aq nisegetl maqamigeg lpa'tujl aq te't'pja'silitl aq waju'paqttesg ugtun pisew. ²¹ Se'sus pibanimatl ujl, "Ta tujiw sa'q na tele'g?" Ji'nm teluet, "Gis ta'n tujiw mijua'ji'juiteg. ²² Gaqaisg mn'tu wejo'tg ne'pa'n ula ngwisl. We'gaw gisa'latl elja'lan pugtewigtug aq we'gaw eligsmegtel samqwanigtug. Ewli'te'lmieg aq apoqonmuieg, etug gis tla'tegetes na."

²³ Se'sus asitematl, "Goqwei wet tlu'a'n etug gis tla'tegetesg na? Ta'n tujiw getlams'tmn ta'n pas'g goqwei gis tliatew ugjit gi'l."

²⁴ Smtug 'lpa'tujl ujl gesigawwelitl, "Gjisaqamaw, getlams'tasi pas'g mo tepianug ta'n teli gtlams'tasi, apoqonmui me' ma'muni gtlams'tasin."

²⁵ Se'sus nemiaji mimajuinu' poqji gigjita'liji, na smtug melgimatl mn'tu'l, telimatl, "Na gi'l mn'tu ta'n gisa'l't ula 'lpa'tuj gepistaqanan aq mo 'ntawen. Mn'tu, telimul, 'gtaqqa'si na 'lpa'tuj aq mut apaja'siw nugu."

²⁶ Ula mn'tu sesgwet aq gisa'latl 'lpa'tujl wejipulgwelitl aq getaqqas'itl. Na 'lpa'tuj teli angamgusit 'st'ge' n'puinu. Na 'ms't wen teluet, "Nepgaq." ²⁷ Gatu Se'sus wesua'tuaj ugpitn aq apoqonmuatl unaqa'silin aq 'lpa'tuj gaqama'sit.

²⁸ Ta'n tujiw Se'sus gis pisgwa'teg wen'ji'guom newgtugwa'luguti'titeg unaqapemg pipanima'til, "Tal gis ninen mn'tu mo gisi gtaqqatesguaqat?"

²⁹ Se'sus asitemaji, "Pas'g a'sutman aq sune'win gisi gtaqqatesguatan na telamugsit mn'tu aq mo goqwei piluei."

Se'sus ap wesgutg unpuaqan
(Matiw 17.22,23; Lu'g 9.43b-45)

³⁰ Na naqt'g na'te'l aq siawita'jig Galali. Se'sus mo puatmugup wenn gji'tun ta'n eim'u'tijig muta etl gina'muasnig unaqapemg. ³¹ Telimaji, "Ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, iga'liten mimajuinu'g ugpitnuaq ugit ne'po'qsin. Na gisi nsugunaq apaji minunsites."

³² Mo negmow nestua'tigul ta'n goqwei gegina'muaji pas'g jipasultijig pipanimanew.

Ta'n wen mawi espe'g
(Matiw 18.1-5; Lu'g 9.46-48)

³³ Peita'jig Gapelniam aq ta'n tujiw gis pisgwita'titeg wen'ji'guomg Se'sus pipanimaji unaqapemg, "Goqwei ta na etl gi'gaita'loqos wejgwita'gweg awgtigtug?" ³⁴ Pas'g na mo getu asitema'tigul muta wejgwita'titeg awgtigtug gi'gaita'pnig ta'n wen me' espe'g te'si'tij. ³⁵ Se'sus epa'sit aq wigumaji newgtisgegsiliji je ta'pu, telimaji, "Ta'n wen getu iganpuguij amujpa igal-sit ugtejgewa'juin aq lugowata 'ms't wiguma." ³⁶ Na Se'sus nemisguatl mijua'ji'tl, ugplaqaneg tepa'latl aq gegulusgwa'latl. Na tujiw telimaji unaqapemg, ³⁷ "Na mimajuinu ta'n 'nwisunmg wele'watl mijua'ji'tl pa na wije aq ni'n ta'n teli ule'wij, aq ta'n wen wele'wit ni'n mo pas'g ni'n wele'wigw pas'g maw na newgte'jit ta'n ni'n petgimip."

Ta'n wen mo getanugsiw gw na negm igalugsigw
(Lu'g 9.49,50)

³⁸ Sa'n telimatl, "Nujigina'muet, nemi'g'tt'p ji'nm mn'tu'g getaqqatesguaji mimajuinuigtug, 'gwisunm e'wm'sg, pas'g mo majulgwalugsigw ginu. Na telimg'tt'p, 'Naqa'si smtug muta mo majulgwalugsigw.' "

³⁹ Se'sus teli asitemaji, "Mut naqa'lanew, muta ta'n pas'g wen nepiteget gisna mn'tu'g getaqqatesguaji 'nwisunmg, negm ma 'nqasaiw gisi mil agn-imigw. ⁴⁰ Ta'n wen mo getanugsiw gw na igalugsigw. ⁴¹ Migwite'tmug ula! Ta'n wen samqot'lg samqwan muta tleiawin Se'suguliewigtug, amujpa na 'msntew ugtapangituewem."

Mut pata'tegen
(Matiw 18.6-9; Lu'g 17.1,2)

⁴² "Pa na mimajuinu gisa'laj newgte'jilitl mijua'ji'tl, ta'nig getlams'tasilitl, oplawtigmuaaj, ap me' pajiji mtue'tew ugit na mimajuinu. Me' glu'lgtesoq, na mimajuinu mesgi'g gun'tew gelpilmuj ugjitaqaneg aq paqatjiegemg 'gta'nug. ⁴³ Toqo pa na gisa'l'sg ula 'gpitn op'la'tegen, ugsua'tu tmse'n, me' glu'lgtes 'msnmn iapjiwewei mimajuaqan pas'g newgte' 'gpitn, awna je mu gitg 'gpitnn aq Mn'tua'gig lien ta'n pugtew ma 'nqa'suenug. ⁴⁴ Na'te'l iapjiw mimajites aq iapjiw amasgipnnetesg. ⁴⁵ Pa na 'ggat gisa'l'sg ejigla'sin Nisgamewigtug, ugsua'tu tmse'n muta me' glu'lgtes 'msnmn iapjiwewei mimajuaqan pas'g newgtigatan awna je mu tapuigatan Mn'tua'gig lien. ⁴⁶ Na'te'l iapjiw mimajites aq iapjiw amasgipnnetesg. ⁴⁷ Pa na 'gpugug gisa'l'sg jigla'sin Nisgamewigtug ugtaqa'tu. Me' glu'lgtes pisgwa'n Gjinisgam

ugtelege'wa'gimg pas'g newgt taqqigwan je mu siaw gugunmn gitg 'gpugugul aq Mn'tua'gig lien. ⁴⁸ Na'te'l iapjiw mimajites aq iapjiw amasgipnetesg.

⁴⁹ "Ta'n tujiw ugs'tqamu eig, amujpa na wen gijga'ji'j gitnmat aq welmaje'g.

⁵⁰ "Wigapu'g ta'n goqwei wel salawa'tas'g. Gatu mo iga'tun salawei mijip-jeweigtug, ma wigapu'gtnug. 'Gsal igtigig 'st'ge' ta'n Gjinisgam teli gsal'sg. Ignmu Wejuli Nisgam ilgwenmulin, na tujiw, tle'n gi'l 'st'ge' na mijipjewe'i ta'n wel sala'watas'g glaman ul mawo'litoqs'p igtigig mimajuinu'g."

10

Se'sus gegina'muaji ugjit ji'nm mo

nigtua'tinew ugte'piteml

(Matiw 19.1-12; Lu'g 16.18)

¹ Na Se'sus naqt'g na'te'l, siawa'sit Jutia, aq siawi asoqoma'sit sipug teluisig Jol'tan. Ap igtigig pugwelgig mimajuinu'g peita'jig ta'n eimlij. Na negm egnutmuaji 'st'ge' ta'n i' tla'tegej.

² Alt Palasiaq peita'jig aq wet nu'gwala'titl ta'n tel pipanigesultijig, "Nujig-ina'muet, ge' tliminen, etug 'gt'tplutaqanminu ignmuaj ji'nmul nigtua'tinew ugte'piteml."

³ Se'sus teli asita'puguet aq pipanimaji, "Talamugusnn 'tplutaqann Mowiso'q gis ignmugsioqol?"

⁴ Teli asitema'titl, "Mowiso'q ignmuapnn ji'nmul ewi'gas'g wi'gatignigtug ugjit nigtua'tinew ugte'piteml aq jigla'silin."

⁵ Se'sus telimaji, "Mowiso'q ewi'g'g'p na ula telamu'g 'tplutaqan ugjit gilew muta metua'taqatioqop aq melge'gl 'ggamlamunual. ⁶ Mujga amgweseweieg ugs'tqamu el'ta'sgeg, na teluep, 'Gjinisgam eliapni ji'nmul aq e'pilitl.' ⁷ Etna na ugjit ji'nm naqalaji ujl aq uggwitl aq toqwa'tijig ugte'piteml. ⁸ Na wegla tapusijig negmow ngute'jitaq, mu nugu tapusi'gw pas'g 'ngute'jitew. ⁹ Ta'n weni Gjinisgam gisitgwalaji, ma wen gis nigtua'lagwi."

¹⁰ Na ta'n tujiw apaji pisgwa'teg wen'ji'guomg, unaqapemg pipanima'titl Se'susal ta'n goqwei ugjit gelutmlitl. ¹¹ Telimaji, "Ta'n ji'nm puna'latl ugte'piteml aq malie'wi'tij igtigl e'pilitl, sespo'teget aq op'la'latl ugte'piteml. ¹² Pa na wije'i, e'pit nigtua'ti'tij ugji'nmuml aq malie'wi'tij igtigl ji'nmul, na sespo'teget aq op'la'latl ugji'nmuml."

Se'sus ewlite'lmaji mijua'ji'g

(Matiw 19.13-15; Lu'g 18.15-17)

¹³ Alt mimajuinu'g pegisitu'a'tiji un'januaq Se'suseg ugjit negm sama'lan. Pas'g na unaqapemg majiaqa'la'tiji negla mimajuinu'g. ¹⁴ Se'sus geji'aj na smtug wegaig, aq telimaji unaqapemg, "Ignmu na mijua'ji'g jugwita'new ni'neg. Mut wetqo'lanew muta na mimajuinu'g ta'n sangewitelmijig st'ge' wegla mijua'ji'g Gjinisgam ugtelege'wa'gim tleiaultijig. ¹⁵ Migwite'tmug ula! Amujpa na ignmat Gjinisgam iganpuguin, pa wije'i aq wegla mijua'ji'g, muta ma Gjinisgam gisi ilgwenulug, glapis na tla'tegen." ¹⁶ Se'sus te's mijua'ji'tl wesua'latl, epa'latl ugplaqaneg aq gegulusgwa'latl. Ugtugwejan ugpitn iga'toq aq a'sutmessewatl te's ingute'jilij.

Milesit ji'nm

(Matiw 19.16-30; Lu'g 18.18-30)

¹⁷ Mjit ap newgt Se'sus poqtamga'sit. Na tujiw ji'nm el'tugwi'gl, el nut-gul'pa'sitl Se'susal aq pipanimatl, "Welm'tun nujigina'muet, tala'tega's ni'n gisi msnmn iapjiwewei mimajuaqan."

18 Se'sus pipanimatl, “Goqwei ugjit telui'tin ni'n welm'tu? Mo wen welm'tug pas'g Gjinisgam newgte'jit. 19 Geju'l gi'l geitu'n 'tplutaqan: Mut ne'pa'tegew, aq mut sespo'tegew, mut gmutnew, mut egsuew, aq mut gmutnesuintisgew, gepmite'lm gujj aq 'ggj.”

20 Na ji'nm teluet, “Nujigina'muet, weja'tegemgeg maljewe'juianeg ne'gaw majulgwatmn ta'n te's'gl 'tplutaqan.”

21 Se'sus tetpaqi angamatl, ewlitematl, aq gesalatl ula ji'nmul. Na telimatl, “Mjit newgte' nat goqwei tla'tegen. Maja'si aq 'ntuisgetu ta'n te's'g goqwei geggunmn, na suliewei ignmu ewle'juinu'g aq milesuaqan guguntes wa'so'q. Gis tla'tegen na, jugu'etesg aq majulgwalites ni'n.” 22 Ta'n tujiw ji'nm nutgeg ula, ewlapewa'sit, ewlgwija's'g uggamlamun, aq ejigli ewlitoq muta we'gwi milesit.

23 Se'sus gigto'qopa'sit unaqapemg aq telimaji, “Na tetuji mtue'g ugjit milesit mimajuinu pisgwa'n Gjinisgam ugtelege'wa'gimg.”

24 Na unaqapemg sigtatesgagwi'tij wegla ugglusuaqanml pas'g Se'sus siawewistoq, “Nn'jantut mawi mtue'g ta'n tel pisgwa'timng Gjinisgam ugtelege'wa'gimg negmow ta'n elita'sulti'tij milesuaqan ugjit pisgwa'tunew Gjinisgam ugtelege'wa'gimg. 25 Tetuji mtue'g milesit mimajuinu lien Gjinisgam ugtelege'wa'gimg pa na wije' aq nige' melgawlejit mo eigtnug, gis saputa'sin saqati uppugugw.”

26 Na tujiw unaqapemg ap me' aji paqalaitijig aq pipanimtultiji, “Tal gisi ugs'tatew wen?”

27 Se'sus tet paqi angamaji aq asitemaji, “Ula ma mimajuinu'g gis tlataqati'gw pas'g Gjinisgam 'ms't goqwei gis tla'teget.”

28 Na Pie'l gelusit, “Ninen gatu, 'ms't goqwei naqtmegupneg aq majulgwaluleg'p.”

29 Se'sus telimaji, “E'e, ap wije' telimuloq. Menaq wen pisuiw naqtmug wiguow gisna ugjignamg, uggwe'ji'g uggwitl, ujjl, un'jang, aq maw ugtiga'taqan ugjit ni'n aq ugjit na gelu'lg agnutmaqan. 30 Negm 'msntew nige' ula ugs'tqamu me' aq gasgiptnnaqanigl ugjit te's newgte'jit ta'n naqt'g, wiguow, ugjignamg uggwe'ji'g, uggwitl, un'jang, ugtiga'taqan, maw gitnmaten aq amasgipnaten. Me' enmi'gnig 'msntew iappiwewe' mimajuanaq.

31 Maw pugwelgtaq, nige' amgwesewe'gig, na negmow ugtejgewe'taq, aq pugwelgig ta'n ugtejgewe't'pnig, na negla amgwesewe'taq.”

*Gis nige' si'st wesgutg Se'sus ta'n tli np'tew
(Matiw 20.17-19; Lu'g 18.31-34)*

32 Na nige' pemi lta'jig Selusalemg. Se'sus igana'sit aq unaqapemg ugtejj jipasultijig aq ta'nig mimajuinu'g majulgwalugwi'tiji wegwata'sultiliji. Mjit ap newgt Se'sus newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg sitatug elalaji aq wesgutg ta'n te's'g goqwei tliatew ugjit negm. 33 Se'sus telimaji, “Jigs'tuigw! Telimuloq ta'n tliatew ugjit ni'n. Nige' el'ta'igw Selusalemg aq ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, iga'tasites iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig tplutaqan. Etna negla ilsumitaq ugjit ni'n 'nppm aq iga'liten ta'nig mo Lesui'peulti'gw. 34 Wegla maligimitaq, lusgomitag, nipispaqante'taq, aq no'pa'itaq aq gisi nsugunaq Gjinisgam apaji minua'litew.”

*Nat goqwei tla'tegelin Se'susal ugjit negmow Ji'mej aq Sa'n
(Matiw 20.20-28)*

35 Na Ji'mej aq Sa'n, Sepeti uggwisg Se'suseg pegisingig. Teluejig, “Nujigina'muet, nat goqwei pewatmuleg tla'tegen ugjit ninen.”

36 Se'sus pipanimaji, “Goqwei pualioq tla'tegen ugjit gilew.”

³⁷ Se'susal teli asitema'titl, "Ta'n tujiw poqji ilsutegen ugtelege'wa'ging ta'n me' espe'g aq igtig, pualuleg maw pultinenu newgte'jit 'gtinaqanmg aq newgte'jit 'gpatatujmg."

³⁸ Se'sus telimaji, "Mu geituoq ta'n goqwei pipanigesioq. Gisi ugt samqwa-toqs'p st'ge' amujpa ni'n ta'n ugt samqwa's. Gis tli ulmaje'toqs'p st'ge' amujpa ni'n ta'n tli ulmaje'tes? Gis saputita'toqs'p st'ge' amujpa ni'n ta'n 'gjisaputasites?"

³⁹ Teli asitema'titl, "E'e! gis tla'tegetesnen." Se'sus telimaji, "E'e, na tliatew, ugt samqwatogs'p st'ge' amujpa ni'n gtu' samqwa's. 'Lpa tli ulmaje'toqs'p st'ge' amujpa ni'n tli ulmaje'tes, aq 'lpa saputita'toqs'p st'ge' amujpa ni'n ta'n ugji saputa'sites. ⁴⁰ Pas'g na mo ni'n telgita'siw 'mgnmulinew ta'n wen pitew 'ntinaqanmg gisna 'npatatujmg. Negm na Gjinisgam ignmuataq ugt'punual ta'n gisgattegl ugjit negmow."

⁴¹ Ta'n tujiw igtig newgtisgegsijig unaqapemg nutma'titeg wegaiug-tua'tiji Sa'nal aq Ji'mejal. ⁴² Gatu Se'sus wigumaji aq teluet, "Assumgwi'tiji g'pno'lewaq ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq gegguna'tiji, ap igtig ilsuma'tiji mimajuinu'g ta'n tla'taqatilitaq aq gilew geituoq. ⁴³ Mut na tl pmita'new. Pa na nat wen newgte'jit te'sioq gtu' gugung ml'gigno'ti amujpa na negm elugowaji esgwia'tiliji, ⁴⁴ aq wen newgte'jit gtu' iganpuguij amujpa na gis-tejuit 'ms't ta'n te'siliji. ⁴⁵ Pa na wiji ni'n, na ula ji'nim ta'n Gjinisgam petgimappn, mo weji pginuap ugjit lugogusin, weji pginap lugowan aq iga'tun 'ntmimajuaqanm ugjit ugs'tawian pugwelgig mimajuinu'g."

*Se'sus nepilat nepapigwa'litl ji'nmul Paltimeas
(Matiw 20.29-34; Lu'g 18.35-43)*

⁴⁶ Na tujiw peita'jig Jeligo. Ge's Se'sus pem jiglita'tij aq maw unaqapemg, pugwelgig mimajuinu'g mawia'tijig. Na nepapigwa't'ji'nm teluisit Paltimeas, ujl teluisilit Timeus, pemgopit aq etl tawaqtmat gmetug awgtigtug. ⁴⁷ Ta'n tujiw nutmatteg ula Se'sus fleiawit Nasalet gis pegising, poqji sesgwet, "Se'sus! Ntelege' witeminen, Ta'piteg wetagutmn, ewlitemli!"

⁴⁸ Pugwelgig majiaqa'la'titl aq telima'titl, "Wantaqa'si!" pas'g na me' aji gsigawet, "Ta'pit uggwis! Ge' ewlitemli!"

⁴⁹ Se'sus nenga'sit aq teluet, "Wigumug!" Na wiguma'titl nepapigwa'litl ji'nmul aq teluejig, "Ulgwija'si, unaqa'si, muta wigum'g."

⁵⁰ Smtug menegetl ugputu'gunml. Jiniw gaqametesing aq elietl Se'susal.

⁵¹ Se'sus pipanimatl, "Goqwei pualin tla'tegen ugjit gi'l?" Nepapigwa't teli asitematl, "Nujigina'muet, ap getu nemitegel!"

⁵² Se'sus telimatl, "Ta'n teli gtlams'tasin na weji gisi npisin nige', gis maja'sites." Smtug ula ji'nm gis nemiteget aq majulgwalat Se'susal awgtigtug.

11

*Gepmite'lma'titl Se'susal ta'n tujiw pisgwa'nij Selusalemg
(Matiw 21.1-11; Lu'g 19.28-40; Sa'n 12.12-19)*

¹ Se'sus aq unaqapemg pemi lta'jig gigjiw Selusalemg. Tmg el'ta'jig Pettani toqosip Petpaqe'. Ula gutanji'tl suel toqtegsn etegl nunmaqamigeg Olipet gm'tnigtug. Se'sus tapusiliji unaqapemg igan gnu'a'tuaji ta'n tla'tegelitaq, aq igangimajig. ² "La'tigw ula gutanji' me' naqajijge'l. Ta'n tujiw iga'ioq na'te'l we'jiatoqs'p te'sipowji'j gipilasit. 'Lpa menaq e'wa'sigw. Apgwa'latogs'p aq apat gl'taqana'toqs'p. ³ Pa na wen pipanimugsioq, 'Goqwei wet tla'tegeioq na?' tlimatoqs'p, 'Gjisaqamaw pualat, smtug apaja'tultal gaqiewaj.' "

⁴ Na maja'tijig aq we'jia'titl te'sipowji'tl gmetug awgtigtug. Wej gl'pisilit ga'qanigtug wen'ji'guom. Ge's etli apgwa'la'tij, ⁵ ta'nig gigjiw gaqamultijig pipaningwi'tiji, "Tal lugweioq ta u't etli apgwa'loq te'sipowji'j?"

⁶ Teli asitema'tiji st'ge' ta'n Se'sus telimapni. Na smtug ji'nmug iga'la'tiji. ⁷ Apat gl'taqana'titl te'sipowji'tl Se'suseg, ugpitu'gunmuuq ugpaqamg ge'gwistaqatua'titl wi'sisl aq smtug Se'sus tepa'sitl. ⁸ Na pugweljig mimajuinu'g siplamgo'la'tiji ugpitu'gunmuuq awgtigtug, gatu igtigig miti'sigtug weji mn'te'mi'titl nipispaqan iga'taqanigtug aq siplamgo'tu'titl awgtigtug. ⁹⁻¹⁰ Na mimajuinu'g ta'n iganita'jig aq ta'n ugtejg wejgu'ita'jig na poqji sesgu'tijig.

"Allelulia Gjinisgam gepmite'lmatl ula newgte'jit wejgu'et ugwisunmg. Gjinisgam gepmite'lmatl ula newgte'jit wejgu'et ginu gtelege'witemitesnu st'ge' Ta'pito'q. Allelulia Gjinisgam ta'n mawi espe'g. Gjinisgam west-agsi'gw nige'."

¹¹ Se'sus iga't Selusalem aq pem liet 'gja'sutuo'guom. Pisgwa't aq teli alapa'sit ms't tami. Na tujiw naqt'g aq apaja'sit Pettani maw newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg muta gis pem gaqiaq na'gweg.

Se'sus aq pi'gmenaqsi
(*Matiw 21.18,19*)

¹² Na igtig na'gweg pemi apaita'titeg, Pettani, Se'sus gewising. ¹³ Gneg nemiati pi'gmenaqsi'l, waju'elitl nipi'g. Se'sus eliet ta'n tet gaqamilij aq aji angamatl ugjit gis we'jitun pi'gl me' i'ttn. Ta'n tujiw gigja'siteg pas'g nipi' we'jiaji, mo tami nemitugul gaqapitnu'gl pi'gl, muta mo tetaputestnug nigwen pi'gl. ¹⁴ Se'sus telimatl na pi'gmenaqsi'l. "Ma wen nugu pi'gl ugtatalug gi'leg!" Aq unaqapemg nutua'titl.

Se'sus eliet 'gja'sutuo'guom
(*Matiw 21.12-17; Lu'g 19.45-48; Sa'n 2.13-22*)

¹⁵ Ta'n tujiw peita'titeg Selusalemg Se'sus pisgwa't tusati 'gja'sutuo'guom. Poqji tuatesguaji ms't ta'n te'siliji etli pgwateligatiliji aq etli nutisga'tiliji a'sutuo'guom aq aputasgejio'toqol ugpatautimual nut sa'se'wa'tu'tij suliewei aq ugmputimual ta'nig netuisgetu'tiji plesg. ¹⁶ Mo ignmuagul wenn pma'tilin ta'n pas'g goqwei 'gja'sutuo'guomei iga'taqan. ¹⁷ Na tujiw tel gnu'tmuaji mimajuinu'g, "Na'te'l ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, ta'n goqwei Gjinisgam teluep, 'Ni'n nigenen na tluisitew ta'n i' tli a'sutma'timg ugjit ms't mimajuinu'g.' Pas'g gilew gawasga'tuq gmtnes i' tligasulti'tij."

¹⁸ Na iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig tplutaqan nutmi'titeg aq na poqji gwilmi'tij ta'n tl ne'pa'taq Se'susal pas'g na jipala'titl muta pugweljig mimajuinu'g wesam jigs'tua'titl ta'n tel gina'muelij.

¹⁹ Na wela'gwele'l iga'q Se'sus aq unaqapemg naqtm'i'tij na 'gjigan.

Pi'gmenaqsio'q nepg'snaq
(*Matiw 21.20-22*)

²⁰ Ge'sg egsitpu'g pemi lta'tij awgtigtug nemia'titl pi'gmenaqsio'q gaq gis-pasinaq glapis ugjip'sgigtug. ²¹ Pie'l migwite'tg ta'n gis tliaqap ulagu, aq telimatl Se'susal, "Nujigina'muet, ge' lapa'si, na pi'gmenaqsio'q ta'n gelult'p ulagu, nepg'snaq."

²² Se'sus asitapuguet aq telimaji, "Migwite'tmug ula! Lita'sultigw Gjinisgam. ²³ Na tujiw gis tlimatoqs'p gm'tnji'j, 'Unaqasi aq eljiaqalsi 'gta'nug.' Gatu mo megtamutiwag, ggamlamunuaq, awna 'gtlams'fasultioq ta'n goqwei telueioq tliatew, aq na tla's'gt'tew ugjit gilew. ²⁴ Etna na ugjit wet tlimuloq, ta'n tujiw a'sutman aq etawaqtman goqwei 'gtlams'tasi, na gis

mesnmneg, aq 'ms't goqwei msntes. ²⁵ Ta'n te's a'sutman apigsigtu ta'n wen getan'sg glaman gujj wa'so'q apigsigtmultal 'gtlue'uti'l. ²⁶ Gatu mo apigsigtuawj igtigig pa na wijej Gujj wa'so'q ma apigsigtmulugul 'gtlue'uti'l."

Pipanima'titl Se'susal ta'n weja'toq ugtassusutim
(*Matiw 21.23-27; Lu'g 20.1-8*)

²⁷ Na tujiw apajita'jig Selusalemg. Aq pisgwita'jig 'gja'sutuo'guomg. Ge's Se'sus ala'sit na iganpugultijig patlia'sg, nujigina'mua'tijig, aq me' natawo'ltijig ji'nmug peita'jig negmeg, ²⁸ aq pipanima'titl, "Tal gis tla'tegen weget aq wen ignmasg's ugtassusutim ugtla'tegen?"

²⁹ Se'sus asitemaji, "Nige' pipanimuloq pas'g newgte' glusuaqan, aq gisi ignmuioq ula glusuaqan. Na ni'n gis tlimultoqs'p ntassusutim ta'n tel gis tla'tegei. ³⁰ Ge' tlimigw, Wen Sa'nal petgimasnn ugjit sign'tuan mimajuinu'g? Gjnisgam gisna mimajuinu'?"

³¹ Pas'g na negmow poqji sespagnutma'tiji, "Nige' taluetesnu? Na tli asitemug wejiaq Nisgamewigtug, tluetew, 'Goqwei ugjit mo getlams'tuawoqos Sa'n?" ³² Gatu awna ula mimajuinu'g gepmite'lma'titl Sa'nal. Ma gis tluweg wejiaq mimajuinuigtug," muta jipala'tiji mimajuinu'g. 'Ms't wen tlamite'lmatipnaq Sa'no'q iganigjitegewinuaq. Iganpugultijig jipala'tiji mimajuinu'g. ³³ Na teli asitema'titl Se'susal, "Mo geitueg!" aq Se'sus telimaji, "Pa na wijej, ma tlimuluoq ta'n weja'tuan ntassusutim ugjit ta'n tel gis tla'tegeian."

12

Se'sus a'tugowaji na ji'nm ta'n assutg iga'taqan
(*Matiw 21.33-46; Lu'g 20.9-19*)

¹ Na Se'sus poqji a'tugowaji, "Etna na ula ji'nm gle'pmenaqsig etli iga'taqalaji aq llutaqan gigo'qolut toqo mulqatg elmalqei ugjit ta'n tl pepgijo'total gle'pl aq el'toq wen'ji'guomji'j ta'n tel gisi al gigo'qwapitew. Na tujiw maqatugetoq ugtiga'taqan aq wiguow naqt'g aq poqtamga'sit.

² Ta'n tujiw mena'taqutimg gle'pl iga'q elgimatl ugtlugowinuml ugjit ignmugsin ta'n telgi'g tettuj na iga'taqanigtug wegla nuji iga'taqu'tijig. ³ Na nuji iga'taqu'tijig goqqwa'la'titl na lugowinu'l tl matta'titl aq apat gima'titl. Mo goqwei pe'gaj pegisitug. ⁴ Na assusit igtigl lugowinu'l poqjigimatl, ta'n eimu'tijig nuji iga'taqu'tijig. Matna'titl aq taqama'titl un'jig, me' gesita'titl je mu amgwesewe'l. ⁵ Na assusit elgimatl igtigl ugtlugowinuml aq ne'pa'titl aq ewlumua'tiji pugwenniji igtigi wijej tela'laji. Matta'tiji ta'sijig aq siaw ne'pa'tiji igtigi. ⁶ Na nige' pas'g newgte'jilitl esgwielitl ta'n apgotgimaten, assusit newgtunatl uggwisl. Na nugu ugtejgewei elgimatl uggwisl, ta'n eimu'tijig nuji iga'taqu'tijig. Teluet, 'Amuj na gepmitelma'tital ngwisl.' ⁷ Pas'g na nuji iga'taqu'tijig telimultijig, 'Ula na assusit uggwisl. Jugwita'gw aq ge' ne'pa'nej glaman ula iga'taqan ginuwe'wew.' ⁸ Na wesua'la'titl uggwisl aq ne'pa'titl aq tewajjaqtua'tij wa'qi sitatug iga'taqanigtug."

⁹ Se'sus pipanigesit, "Tala'tegetew nige, na ji'nm ta'n assutg iga'taqan? Jugu'etew aq ne'pa'taq wegla ji'nmug aq se'g eli mqatugetoq ugtiga'taqan igtigi nuji iga'taqu'tiliji. ¹⁰ Amuj gis egitmoq Gjnisgam ugtwi'gatign ta'n tel wi'gas'g?"

'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo puatmi'tigup.

Etna na ula gun'tew

ta'n 'ms't goqwei mawn'g.

¹¹ Na Gjisaqamaw gisite'tg'p

ta'n gis tliaq, na we'gwi ula's'g.' ”

¹² Na Lesui'paq iganpugultijig wejo'tmi'tij gisi ugsua'la'new Se'susal muta geitu'tij ta'n tel agnutmlitl, wesgumujig negmow. Pas'g jipala'tiji mima-juinu'g. Etna na ugjit naqala'titl aq ejiglita'jig.

Pipanima'titl ugjit apangitmnew g'pno'lewei suliewei
(*Matiw 22.15-22; Lu'g 20.20-26*)

¹³ Na tujiw Lesui'paq iganpugultijig elgima'tiji te'siliji Palasiaq aq te'siliji Elot unaqapemg ugjit Se'susal gistesguanew ta'n tl mil pipanima'taq. ¹⁴ Na peita'liji aq telueliji, “Nujigina'muet, geitueg gi'l maw tetapu'en ji'nmuin. Geju'leg gi'l mo wen wessimawt ta'n teli angamgusij awna ta'n tel-gwitg uggamlamun. Gegina'muen teliaqeweigtug ta'n Gjinisgam tel puatg ugjit mimajuinu'g tla'taqatinew. Tliminen etug tetapu'eieg apangitmnen g'pno'lewei suliewei. Amujpa apangitmeql gisna moqwa?”

¹⁵ Pas'g Se'sus saputamaji ta'n getu tela'uj aq asitemaji, “Goqwei na gilew wet tla'taqatioq? Getu' gis te'sguioq? Ge' jugwa'tui na suliewei. Ge' angaptmug.”

¹⁶ Na pegisitua'tij newgte' aq pipanimaji, “Wen ugsisgw aq ugwisunm wegla?” Teli asitema'titl, “G'pno'l.”

¹⁷ Na Se'sus teluet, “Na apangitmug g'pno'l ta'n goqwei, g'pno'lewei, aq apangitmug Gjinisgam ta'n goqwei Nisgamewei.” Ms't paqalagaiwi'titl.

Pipanigesultijig ta'n tel minunsitew ta'n tujiw gisi np'g
(*Matiw 22.23-33; Lu'g 20.27-40*)

¹⁸ Na tujiw alt Satusiaq peita'liji Se'suseg. Etna na negmow teluejig, “Ta'n tujiw mimajuinu gisi np'g ma' minunsigw.” ¹⁹ Telima'titl, “Nujigina'muet, Mowiso'q gis wi'g'g'pneg tplutaqan ugjit ginu, ‘Ta'n tujiw ji'nm nepg aq naqalatl ugte'piteml toqo mo mijua'ji'j gegguna'tigwi na ji'nma ugjignaml amujpa malie'wi'titl na sigu'sgwal glaman gisi gugunataq mijua'ji'j ugjit na nepg'pnaq ji'nmaq.’ ²⁰ Jijuaqato'q etna na ula llaigneg te'sipnig wijigatul-tijig ji'nmug. Mujga gisiguit malie'wit, mo pegitawsigwaq, nepgaq, aq mo mijua'ji'j gis guguna'tigwi. ²¹ Toqo ap igtig malie'wititl na sigu'sgwal aq mu mijua'ji'j gis guguna'tigwi nutaiw nepg. Ap wijej teliaq si'stewe'l ugjigna-mual. ²² Maw esgwia'tijig glapis llaigneg te'sijig wijigatul-tijig malie'wi'titl na e'pilitl. Gaqi npu'tijig aq mo mijua'ji'j gis gegguna'tigwi. Na ugtejgewei na e'pit nepg. ²³ Ta'n tujiw Gjinisgam apaji minua'laj npuinu'g maw ula ji'nmug aq e'pit aq mimajultitaq wa so'q wen etug ugte'pitemital? 'Ms't llaigneg te'sijig malie'ulti'tipnn.”

²⁴ Se'sus asitemaji, “Pa na pe'gaj mo tetapua'tiwoq aq mo geituoq ta'n go-qwei ugjit! Mo geituoq Gjinisgam ugtwi'gatign aq Gjinisgam ugm'l gigno'tum.

²⁵ Ta'n tujiw Gjinisgam apaji minua'laj ta'nig nepu'tilipni tlo'titaq 'st'ge' ansale'wijig wa so'q. Ji'nmug aq e'pijig ma malie'ulti'gw. ²⁶ Pa na pi-panigesi's'p ta'nig nepu'tipni minua'lujig, amuj na egitmoq Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n tel wi'gas'g ta'n Mowiso'q gis wi'g'g'p ugjit na nipispaqan etlamlegl aq mo taloqtenugul. Na na te'l ewi'gas'g ta'n Gjinisgam telimateg Mowiso'q, 'Ni'n na Gjinisgam ugjit Aplam, ni'n na Gjinisgam ugjit Isaq, ap ni'n Gjinisgam ugjit Je'gop.’ ²⁷ Na ula telueg, Negm na Gjinisgam ugjit ta'nig mimajultijig. Na telueg, ta'nig getlams'tasultipnig aq nepu'titgi'g, apaji mimajultijig wa so'q. 'Lpa gilew ma muniw oplia'tioq.”

Na mawi ms'gi'g tplutaqan
(*Matiw 22.34-40; Lu'g 10.25-28*)

²⁸ Na na'te'l eig's nujigina'muet tplutaqan, nutg's ta'n goqwei wesgutmli'tij. Nemiasnn Se'susal ignmuateg Satusiaq gelu'lg glusuaqan aq smtug eliet negmeg aq pipanimatl, "Tegen tplutaqan mawi espe'g te's'g?"

²⁹ Se'sus asitematl, "Etna na ula mawi espe'g. Nutmu'tigw Isle'lewiog, Gjisaqamaw Gnismaminu pas'g negm Gjinisgam. ³⁰ Te's gamlamin amujpa gesalt Gnismaminu Gjisaqamaw ta'n telgi'g ggamlamun, ta'n telgi'g 'gji-jaqamij, ta'n telgi'g 'gtangita'suaqanm, aq ta'n telgi'g 'gml'gigno'tim. ³¹ Na ula tapuwei ta'n mawi espe'g tplutaqan, etna na ula, amujpa gesaljig gigmaq st'ge' ta'n gi'l teli gsalin. Mo eigtnug ap piluei 'tplutaqan teli espe'g st'ge' wegla tapu'gl."

³² Na nujigina'muet 'tplutaqan telimatl Se'susal, "Wel tetapuewistun, nujigina'muet. Teliag ta'n teluen, pas'g Gjisaqamaw negm na Gjinisgam. Mo piluei igtig eimug pas'g negm. ³³ Amujpa na mimajuinu te's gamlamij gesalatl Nisgaml ta'n telgi'g uggamlamun aq ta'n telgi'g ugtangita'suaqanm aq ta'n telgi'g ugml'gigno'tim aq amujpa gesalaji wigumaq 'st'ge' negm ta'n teli gsalisij. Gelu'sit wi sis ela'l'j aq nu'gwa lanew patgulmesigaqanigtug ugjit ignmugsin Gjinisgam aq ta'n te's'gl goqwe'l ignmatimgewei ugjit Gjinisgam, pas'g me' glultes 'gsalug."

³⁴ Se'sus pegene'watl ta'n teli ns'tuewistulij ta'n tujiw teli asita'puguelij aq telimatl, "Geget gisgaje'in ugjit Gjinisgam ilgwenmin." Na toqo tujiw mo wen nugu tewjitagw pipaniman nugu Se'susal.

*Pipanigesin ugjit na ji'nm ta'n Gjinisgam megnapnn
ilgwenataq ugtmimajuinumg
(Matiw 22.41-46; Lu'g 20.41-44)*

³⁵ Ge's Se'sus etl gina'muej 'gji'a'sutuo'guomg na etl pipanigesit, "Tal gis nujigina'mua'tijig 'tplutaqan gis teluejig, 'Na newte'jilitl, ta'n Gjinisgam megnapnn ilgwenanew ugtmimajuinumg, wetagutmlitl Ta'piteg?"

³⁶ Na Wejuli Nisgam gisa'lapnn Ta'pito'q ta'n tluelin, 'Gnismaminu telimatl 'Ntnisgamum, Pa'si tet ntinaqanmg, glapis gisi iga'laqaj ta'nig getan'sgig, 'gpitng.'

³⁷ Ta'pit na negm telui'tapnn, "Ntnisgamum, 'tal gisi ugtaquttew Ta'piteg?"

*Se'sus gegnua'tuaji mimajuinu'g ula nujigina'mua'tijig 'tplutaqan
(Matiw 23.1-36; Lu'g 20.45-47)*

Na pugwelgig mimajuinu'g nutua'titl Se'susal aq wels'tua'titl. ³⁸ Ge's etli wesgumuj telimaji, "Angweiuq wegla nujigina'mua'tijig 'tplutaqan! Al'ta'jig i' tli ntuisga'ti'tij, tel gnesultijig me' na mimajuinu'g nmia'titaq aq gepmite'lma'titaq. ³⁹ Gisgatnmu'jig mujgajewe'l mutputi'l ugjit negm aq mujgajewe'l ugt'punual pestie'ulti'tij. ⁴⁰ Wegla pepsitelma'tiji sigu'sgwaq aq wesua'tua'tiji pugwelgl ta'n goqwe'l sigu'sgwaq geggunmi'titl. Na tujiw pegiji a'sutma'tijig ugjit nmugsinew aq uli angamgusultinew. Ulmajo'l'titaq ta'n tujiw ilsumaj."

*Sigu'sgwaq ta'n tel pegisitoq ignmatimgewei
(Lu'g 21.1-4)*

⁴¹ Se'sus pemgopit 'gji'a'sutuo'guomg ta'n tepaw i' tepege'tij suliewei. Na pugwelgig milesultijig mimajuinu'g pugwelg suliewei tepo'tu'tij. ⁴² Na ewle'jit sigu'sgwaq pegising aq tepegetl tapu'gl suliewe'ji'tl pas'g tel tepawgti

newgte' sent. ⁴³ Na Se'sus wigumaji unaqapemg aq mawa'laji aq telimaji, "Telimuloq ula ewle'jit sigu'sgwaq me' pugwelg gis tepeget je mu 'ms't ala igtigig. ⁴⁴ Muta ala igtigig gisi iga'tu'titl aq me' piamie'tij milesuaqan. Negmow milesultijig, pas'g negm ewle'jit. Gaqtepegeteg ta'n te'sg goqweieg ta'n negm ugji mimajisoq."

13

Se'sus wesgutg ta'n tel suisga'tas'gt'tew 'gja'sutuo'guomg
(*Matiw 24.1,2; Lu'g 21.5,6*)

¹ Ge's Se'sus pem jigla'sij 'gja'sutuo'guomg newgte'jilitl unaqapeml teluelitl, "Nujigina'muet, ge' lapa'si! Ge' teli uli angamugl wegla gun'tal aq tetuji gelu'lg wen'ji'guoml."

² Se'sus asita'puguet, "Nemituoqol wegla mesgi'gl wen'ji'guoml. Je ma newgte' gun'tew esgwianug ugt'pung muta 'ms't ta'n te's'gl gaq nista's'gt'tal."

Gitnmo'qon aq ulmajo'qon
(*Matiw 24.3-14; Lu'g 21.7-19*)

³ Tel gne'g Se'sus pemgopit gm'tnji'j teluisilitl Olipet, tetpaqiw 'gja'sutuo'guomg. Na Pie'l, Ji'mej, Sa'n, aq Antle' ge's newgtamsiliteg peita'jig Se'suseg, ⁴ aq pipanima'titl, "Ge' tliminen ta'n tujiw na tliatew aq tliminen na gnugwaqan musga'tuin giasgiwewei iga'q ugjit wegla ta'n goqwe'l tliatal."

⁵ Se'sus poqji tlimaji, "Ango'tmug, mut wen lue'wa'lugsinew. ⁶ Muta pugwelgtaq mimajuinu'g nwisunmg, wejgwita'taq. Tluetaq, 'Ni'n na ula ji'nm, ta'n Gjinisgam megnapnn ilgwenataq ugtmimajuinung, aq pugwennitaq mimajuinu'g ma'mun lue'wa'la'tiji.' ⁷ Mut sespete'tmnew ta'n tujiw nutmoq matntimgl tepaw gisna amaseg. Amujpa na teliaq pas'g na mo tl'ta'sultinew getu gaqiaq ugs'tqamu. ⁸ Etna na tujiw newgte' 'gjigan matntultitaq igtig 'gjigan. Aq newgte' elege'wagi matntultitaq ap igtig elege'wagi aq 'ms't tami matntultitaq. Ugs'tqamu el maja's'gt'tew 'ms't tami aq iga'tew pestmo'qon. Ta'n tujiw wegla tliaq, na tujiw gilew 'gji'tutoqs'p geget gespaqami'g.

⁹ "Amujpa gilew angweiasultioq muta ugsua'lugsitoqs'p aq ilsumugsitoqs'p ta'n i' tli ilsumuj. Tl mattoqsitoqs'p a'sutuo'guoml. Na toqo tujiw tli ilsumugsitoqs'p nuji iganpugultijig aq elege'wujig muta majulgwালioq ni'n glaman gis tlimatoqs'p negmow gelu'lg agnutmaqan. ¹⁰ Amujpa na gelu'lg glusuaqan amgwesewei gegnua'tujig ta'n tel mil agnutmu'tijig mimaajuinu'g, ta'n telgi'g ugs'tqamug. ¹¹ Ta'n tujiw ugsua'lugsioq, aq pija'lugsioq, aq ilsumugsioq, mut igan sespeta'sultinew ugjit ta'n tlua'titoqs'p. Ta'n tujiw tetaputesg iga'q Gjinisgam ignmugsitoqs'p na tujiw ta'n tlua'titoqs'p. Ma gilew e'wmuoq 'gglusuaqanmual. Wejuli Nisgam, 'gtinnewa'q eig, tl ewistutew ugjit gilew. ¹² Mimajuinu gisa'latal wijigumatl ne'po'qsilin. Aq ujjuaq wjei tla'lataq un'januaq, un'januaq masgelma'titaq ungi'guaq aq gisa'lataq ne'po'qsilin. ¹³ 'Ms't wen masgelmugsitoqs'p muta ni'neg tleiaultioq. Ta'n tegan mimajuinu gisipugutg glapis ugte'jgewei. Na negm Gjinisgam ugs'tawiatal."

Nmitutoqs'p tliatew ta'n iganigitegewinuaq
Tanielo'q teluepnaq

(*Matiw 24.15-28; Lu'g 21.20-24*)

¹⁴ "Nmitutoqs'p metu angamugit gaqamit ta'n mo teltenug 'lpa pe'gaj i'mn. (Ta'n wen egitg 'ns'tasij ta'n goqwei telueg.) Na toqo tujiw ta'n wenig eimu'tijig Jutia amujpa elsumultijig soqoqamigeg. ¹⁵ Pa na wen wiguaq

gujmug eig's, toqo na tliaq, mut pisgwa'iwij lamguomg nemisgmn nat goqwei. ¹⁶ Pa na mimajuinu eig's iga'taqanigtug, mut apsgwa'siwij wiguaq, aq tua'tuij utapsun. Amujpa na smtug nangamisgoqia. ¹⁷ Mawi mtue'tew na na'gwegl ugjit e'pijing ta'nig getu un'janultijig (wenig mijua'ji'jue'gatiig) aq ugjit e'pijing ta'nig apje'ji'jultiliji mijua'ji'ig gegguna'tiji ta'n tl pma'lataq. ¹⁸ Gjinisgam tawaqtmug ugjit mo tlian miawipug. ¹⁹ Mawi mtue'tew negla na'gwegl me' ap aji mtue'tal ta'n menaq ugs'tqamu teli gji'tas'gtnug's ap ma nugu tlianug. ²⁰ Gatu Gjisaqamaw gisita'sit toqwaqji'ja'tun negla na'gwegl je mu 'ngute'jiwisoq westa'taq. Etna na ugjit ta'nig gisi mgnaji mimajuinu'g, wet tla'teges na.

²¹ "Pa na wen telimugsioqs'p, 'Ula tet eig Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan Nisgam ugtmimajuinumg!' gisna, 'Ala eig!' Mut 'gtlams'tmu'tinew! ²² Ne'ita'taq nujiegsupugua'taqatijig tluetaq, 'Ni'n na ula ji'nm ta'n Gjinisgam megnapnn ilgwenataq ugtmimajuinumg,' aq nujiegsupugua'taqatijig iganigjitegewinu'g. Uggugwaqanmual aq paqalawaqann gis tla'taqatijig getu gistesgua'tiji Gjinisgam ugtmimajuinumg. ²³ Angweiasultigw! Gis igan tlimuloqop."

*Na na'gweg Se'sus na ji'nm ta'n Gjinisgam
petgimapnn apaja'sitew
(Matiw 24.29-31; Lu'g 21.25-28)*

²⁴ "Ta'n tujiw metue'gl na'gwegl gaqiaq, na na'gu'set 'mgatawa'sitew aq tepgun'set ma piam wasoqwegw. ²⁵ Gjinisgam pepuetestutew 'ms't goqwei mesigisg'tug aq gloqwe'jg ma wije' tl pmita'gwig. ²⁶ Na tujiw ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, alugwigug jugu' neia'sites. Ntml-gigno'tim aq ntgepmite'lgaqanm guguntes aq paqtasites. ²⁷ Pgotgima's 'ntansale'witemg ta'n telgi'g ugs'tqamu aq mawo'lataq ta'n Gjinisgam gisi mgenaji ugtmimajuinumg, ta'n telgi'g ugs'tqamu."

*Gjigina'masi ula pi'gmenaqs'i
(Matiw 24.32-35; Lu'g 21.29-33)*

²⁸ "Ignmu gina'mulin ula pi'gmenaqs'i. Ta'n tujiw nipispaqan nigwegl aq menajejgl poqji nipi'juaq, na gji'jituog geget nipg. ²⁹ Pa na wije' ta'n tujiw nemituoq wegla goqwe'l tliaq. Na tujiw gji'tutoqs'p tepaw eig aq ugs'tqamu gaqian. ³⁰ Migwite'tmu'tigw ula! Mimajuinu'g ta'nig nige' mimajultijig ma nepu'ti'gw glapis ula 'ms't gaq tliaq. ³¹ Wa'so'q aq ugs'tqamu gaqiatew gatu ni'n 'nglusuaqanml 'lpa iapjiw ma gaqianugl."

*Mo wen geitug ta'n tujiw tliatew
(Matiw 24.36-44)*

³² "Gatu mo wen geitug na na'gweg gisna ajiet ta'n tliatew, je mu ansale'wijig wa'so'q, je mu ni'n Gjinisgam uggwisl, pas'g nujj geitoq. ³³ Ango'tmug aq jigo'tmug muta mo geituoq ta'n tujiw tliatew. ³⁴ Pa na wije' aq ji'nm ta'n ejigla'sit wiguaq aq iga'laji ugtlugowinumg iganpugultinew, ala wen newgte'jit ugtlgowaqan elugwatg, aq telimat'l ga'qan nujo'tg, 'Siaw wapi!' ³⁵ Pa na wije' telimuloq, 'Gisgajo'ltigw aq ang'o'tmug muta mo geituoq ta'n tujiw Gjisaqamaw 'pgisintew etug jel wela'gewe'le'l, gisna aqatpa'q gisna ge's wejgwapniaq gisna wejgu segewa't na'gu'set. ³⁶ Gatu jiniw pgisintew, mut we'jugsinew nep'tioq!' ³⁷ Ta'n goqwei telimuloq 'ms't telimgig, 'Siaw lugutigw aq ang'o'tmug.' "

14

*Iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig
'tplutaqan gisita'sultijig ne'pa'new Se'susal
(Matiw 26.1-5; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53)*

¹ Etna na tapugunaqt'tew pestie'umg ugjit Siawa'timgewei ta'n e'wmi'tij pipnaqan mo apita'tas'gtnug. Iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig 'tplutaqan gwilmi'tij ta'n tl gimiw ugsua'lataq Se'susal aq ta'n tl ne'pa'taq.
² Telimultijig, "Ma gis tla'taqati'gw pestie'umg, ta'n tujiw pugwelgig mima-juinu'g tet 'g'igan eigig. Jijuaqa 'ms'g'i'gt'tew goqwei pegwatu'tij."

*Se'sus un'jig elguta'tuj amjaqto'suti Simon wiguaq
(Matiw 26.6-13; Sa'n 12.1-8)*

[Simon maliguitut leplsiewinu'j muta melgignaq 'gsnugowaqan geggung's teluisig, "leplsi." Na pilsiet mimajuinu aq mimajuinu sugul'gat pas'g gisi npisit.]

³ Se'sus Simon wiguaq eig's Pettanieg. Simon tel maliguitut, "Lep-siewinu'j," pas'g gisi npisit. Ge's Se'sus etlatalg, e'pit pisgwa'latl gun'teweie'l pu'taiji'tl waju'pelitl ta'n mawi mgo'tig amjaqto'suti. Wejitas'g poqtaqiaq nalt. Na panta'latl pu'taiji'tl aq guta'tuaj amjaqto'suti Se'susal un'jig. ⁴ Alt mimajuinu'g wegaiultijig aq telimultijig, "Goqwei weji e'wmaj aq goqwei wet tl pisuo'tg gelu'lg amjaqto'suti?" ⁵ Gisi ntuisgetas'gt'soq ugjit panaemg tepawgti newgtipunqegewei suliewei ganie'wisoq aq suliewei ignmuanes ewle'juinu'g!" Majaqta'titl ma'muniw na e'pilitl.

⁶ Gat u Se'sus teluet, "Punajimug na e'pit! Goqwei weji ulgowaqana'loq? Maw gelu'lg ta'n tela'tejej ugjit ni'n. ⁷ Iapjiw ewle'jultijig mimajuinu'g wijit-gweigungsitogs'p aq ta'n pa tujiw gisi apoqonmuatoqs'p. Gat u ma ni'n iapjiw gis wijitgweiu. ⁸ Ula e'pit tela'tejet ta'n tel we'gwisipgwatoq. Gis guta'toq amjaqto'suti nun'jig gisgaja'tuij ta'n tli utquta'liten ugjit me' enmina'gweg. ⁹ Nige' migwite'tmug ula! Ta'n tet tami gelu'lg agnutmaqan etl wi'tas'g ta'n telgi'g ugs'tqamu, na e'pit ta'n gis tla'tejet ugjit ni'n, migwite'lmaten ugjit negm."

*Suta netuisgetoqol Se'susal
(Matiw 26.14-16; Lu'g 22.3-6)*

¹⁰ Na smtug Suta, newgte'jit wegla newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg elieji iganpugultijig patlia'sg aq telimaji, "Ni'n apoqonmultoqs'p ta'n teli ugsua'loq Se'sus." ¹¹ Wel'ta'suala'titl ta'n tel nutua'tij teluelij aq tepluma'titl ignmuanew suliewei. Toqo poqji angaptge ta'n tli ugsua'latal Se'susal.

*Na Se'sus mawatalultijig unaqapemg
(Matiw 26.17-25; Lu'g 22.7-14,21-23; Sa'n 13.21-30)*

¹² Na amgwesewei na'gweg pestie'watmi'tij ta'n e'wmi'tij mo apita'tas'gtnug pipnaqan, ula na na'gweg jijgluewiji'g ne'po'jig ugjit na pestie'umg. Se'sus unaqapemg pipanima'titl, "Tami pualieg 'ita'nen aq gisgaja'tunen ta'n tli uloqotalultitesnu?"

¹³ Na Se'sus tapusiliji poqjigimaji aq telimaji ta'n tla'tegelitaq. "La'tigw gutang aq ji'nm pemapilatl mesgilitl samqwano'qol waju'pelitl, ultesgugsitogs'p. ¹⁴ Majulgwatoqs'p na wen'ji'guom aq pisgwa'j. Tlimatoqs'p assusit na wen'ji'guom, 'Nujigina'muet teluet, Tami tet gisgatteg ta'n nnaqapemg aq ni'n tli uloqotalultitesnen Siawa'timgewei?" ¹⁵ Musga'tugsitogs'p ge'gwe'g ta'n mesgi'g newgtse'g weli gisgaja'tas'g. Na'te'l gisgaja'tutoqs'p ta'n tli uloqotalultitesnu."

¹⁶ Na unaqapemg maja'tiliji, ela'tiliji gutang aq 'ms't goqwei we'jitu'tilij ta'n Se'sus telimapni aq gisgaja'tu'tilij Siawa'timgewei wela'gewei.

¹⁷ Na wela'gw Se'sus pegising aq unaqapemg. ¹⁸ Ge's p'tautigtug etlatalulti'tij, Se'sus teluet, "Ni'n telimuloq, newgte'jit te'sioq ta'n mawatalultieg gegnuwalitew ni'n."

¹⁹ Toqo unaqapemg mo welgwijultiligwi aq poqji pipaningwi'titl ala wen ap igtig, "Etug ni'n?"

²⁰ Se'sus asita'puguet, "Etna na newgte'jit te'sioq, newgtisgegsioq je ta'pu, ta'n mawatalultieg aq getapegwija'toq ugpipnaqanm wijei eptaqan. ²¹ Ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, amujpa na 'np'tes st'ge' nige' ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng na tliatew, gatu mawi mtue'tew ugjit na ji'nm ta'n getu 'ntuisgalitew ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn. Me' etug gelu'lgtesoq ugjit na ji'nm pa mu ugs'tqamuigusnn."

Na Gjisaqamaw ugwela'gewe'm

(Matiw 26.26-30; Lu'g 22.14-20; 1 Golintewaq 11.23-25)

²² Ge's etlatalulti'tij Se'sus wesua'toq pipnaqan, a'sutmat aq miwatmuatl Nisgaml. Sewisgina'toq pipnaqan aq ignmuaji unaqapemg. Teluet, "Ula na na'qi. Ugsua'tug aq malqotmug."

²³ Wesua'latl gupji'tl aq miwatmuatl Nisgaml. Elasnmuaji aq 'ms't wijei wet samqwo'tiliji. ²⁴ Se'sus teluet, "Ula na nmal'tem. Ta'n tl gaqigunia's ugjit pugwelgig, musga'tutew ta'n Gjinisgam teli tplumapni mimajuinu'g, na tliatew. ²⁵ Ni'n telimuloq, 'lpa ap nugu ma samqaw ula moqopa'q, glapis na na'gweg samqwa's na pilei moqopa'q ta'n Gjinisgam etli elege'witewit."

²⁶ Na tujiw a'sutmewintu'tijig. Tewita'jig aq el'ta'jig gm'tnigtug teluisig Olipet.

Se'sus igan gnuat'uatl Pie'lal ta'n thuelital mo nenagun

(Matiw 26.31-35; Lu'g 22.31-34; Sa'n 13.36-38)

²⁷ Ge's pemita'tij, Se'sus telimaji, "Ms't gilew ugsumultitoqs'p aq 'nqalitoqs'p. Geitu na tliatew muta gis tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, 'Gjinisgam ne'pa'tal newgte'jilitl ta'n jiggluewjig nuji angwe'waji aq jiggluewjig se's'tesguaten.' ²⁸ Ta'n tujiw Gjinisgam gis minua'lij ni'n, igan lia's Galali."

²⁹ Pie'l asita'puguet, "Ma ni'n puna'lu tlia esgwia'tijig puna'l'sgig."

³⁰ Se'sus telimatl Pie'lal, "Migwite'te'n ula! Na ge's mu napew ta'pu getu'gw, gisgatatpa'q, gi's gi'l si'st thuetes mo nenuiwn ni'n."

³¹ Pie'l asita'puguet aq naji ml'gapuguet, "Mo eigtnug thuen ni'n mu nenu'lu je tlia 'npman maw gi'l."

Na 'ms't unaqapemg wijei telua'tiliji.

Se'sus etli a'sutmat Getsemani

(Matiw 26.36-46; Lu'g 22.39-46)

³² Na peita'jig na'te'l telui'tmi'tij Getsemani aq Se'sus telimaji unaqapemg, "Pita'gw tet gijga ta'n teli pgiji a'sutmai." ³³ Na tujiw wijewaji Pie'lal, Ji'mejal, aq Sa'nal. Na poqji ewlgwijing aq welmajigwetutg. ³⁴ Telimaji, "Lpa teli ewlgwijasi 'lpa telo'tm geget gaqsuisga'si. Na ula tet i'mu'tigw aq ango'tmug."

³⁵ Me' naqajijge'le'l eliet aq mesganaqalsit maqamigeg. A'sutmat etug jel ma 'gji saputa'sigw wegla 'lmajo'qon. ³⁶ Na eli a'sutmatl, "Nu', Tata't! 'Ms't goqwe'l mo metue'gtmugl ugjit gi'l. Pipanimul jigla'tuin ulmajo'qon. Gatu mut tla'tegew ni'n ta'n tel puatm, pas'g gi'l ta'n tel puatmn."

³⁷ Ta'n tujiw apaja'sij we'jiaji nesisiliji unaqapemg nep'tiliji aq telimatl Simon Pie'lal, "Simon me' nepan? Mo gisi ala'piwn newgte' ajiet?"

³⁸ Se'sus telimaji, "Angapmu'tigw aq a'sutma'tigw glaman ma 'l nisia'tiwoq elue'utigug. Getu' tla'taqatioq pas'g mo gis tla'taqatiwoq muta wesami gtugsultioq."

³⁹ Mjit ap newgt Se'sus naji a'sutmat teluelt wije'l glusuaqan. ⁴⁰ Ta'n tujiw apaja'sit unaqapemg we'jiaji nep'tiliji. Na tetuji gtugsultijig je mu ugugugual gis pantenmi'tigul. Ta'n tujiw tugwia'tiliji mo geitu'tigw ta'n tlima'tisnn. Se'sus ap naji a'sutmat.

⁴¹ Ta'n tujiw ap si'stewei apaja'siteg na telimaji, "Tepiaq ta'n teli atlasmul-tioq. Na ajiet iga'q aq ni'n, na ula ji'n'm ta'n Gjinisgam petgimapnn, iga'ling lue'winu'g ugpitnuaq. ⁴² Mn'jita'gw aq maita'nej! Na ji'n'm ta'n gisi ntuisgalit pegising!"

Na wesua'la'titl Se'susal

(Matiw 26.47-56; Lu'g 22.47-53; Sa'n 18.3-12)

⁴³ Me' Se'sus etlewistioq ta'n tujiw Sutaal, newgte'jilitl unaqapeml, pegisin-nitl. Pugwenniji mimajuinu'g pema'tu'tilitl espo'qwas'gl aq petgute'gne'l pejuwije'wa'titl Sutaal. Iganpugultijig patlia'sg nujigina'mua'tijig patlia'sg, aq natawo'ltijig ji'n'mug petgima'tiji. ⁴⁴ Suta igan gnua'tuapni mimajuinu'g gnugwaqan. "Ta'n tegen ji'n'm wesaqanm'g, etna na negm pualoq. Ugsua'lug aq jigla'lug melgigleiuq."

⁴⁵ Ta'n teli nqase'g Suta pegising elietl Se'susal aq teluelt, "Nujigina'muet," aq wesaqanmatl. ⁴⁶ Smtug wesua'la'titl Se'susal aq melgigle'wa'titl. ⁴⁷ Na newgte'jit te'sijig gaqamultijig na gettaqa'toq espo'qwas'g aq taqamatl espe'g patlia's ugtlugowinuml mente'muaj ugs'tuaqan. ⁴⁸ Na Se'sus gelusit aq telimaji, "Amujpa na gilew te'sisgegsioq wejgwita'ioq ta'n espo'qwas'gl aq petgute'gne'l ta'n teli ugsua'lioq ni'n 'st'ge' na ni'n na nuji oplateget. ⁴⁹ Te'sigis'g ni'n wijitgweiluloqop. Pas'g ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatiq, amujpa na teliaq."

⁵⁰ Toqo 'ms't unaqapemg naqalgwi'titl aq wesumultiliji.

⁵¹ Etna na newgte'jit maljewe'j ji'n'm ta'n tel gnesij pas'g poqtaqasgegl wape'gl aligal. Majulgwalasnn Se'susal aq negla getu gisapsna'titl. ⁵² Pas'g na wesumugwalitl enmisge'litl, naqtmlitl aligal ugtejg.

Se'sus pegisulut iganpugultiliji

(Matiw 26.57-68; Lu'g 22.54,55,63-71; Sa'n 18.13,14,19-24)

⁵³ Toqo Se'susal elala'titl na espe'g patlia's wiguaq. Na'tel ta'nig igan-pugultijig patlia'sg, natawo'ltijig ji'n'mug, aq nujigina'mua'tijig 'tplutaqan etl mawia'tijig. ⁵⁴ Pie'l gneg ugtejg pem majulgwalatl aq pisgwa't ugtiga'taqang ta'n espe'litl patlia'sl wen'ji'guoml gigo'qwgaweg. ⁵⁵ Iganpugultijig patlia'sg aq 'ms't ilsutaqatijig getu we'jitua'tisnn ta'n goqwei ugtangutew Se'susal. 'Lpa mo goqwei we'jitua'tigw ta'n tli ilsutmuataq aq ta'n tl ne'pa'taq. ⁵⁶ Pugwelgig pisui agnima'titl aq egsuaqanima'titl Se'susal. Pas'g mo wijei tel agnutmu'tigw.

⁵⁷ Na tujiw ta'sijig ji'n'mug gaqamita'jig aq egsuaqanima'titl Se'susal.

⁵⁸ "Nutaqatt'p teluep, 'Suisgo'tutes ula 'gja'sutuo'guom ta'n ji'n'mug gisitu'tij aq gisi nsuguna'q ltutes newgte' ta'n mu ji'n'mug gisitu'tigw.' " ⁵⁹ Je mu negmow mo wijei tel agnutma'tigw.

⁶⁰ Na espe'g patlia's gaqama'sit ta'n te'siliji eimu'tiliji aq mil pipanimatl Se'susal, "Gis taluetes nige', ta'n tel pisuisu't'mulg?"

⁶¹ Gatu Se'sus mo ne'tegw aq 'lpa mo gelusigw. Espe'g patlia's ap mil pipanimatl, "Gi'l na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwe-nan ugtmimajuinumg, sape'wit Gjinisgam uggwisl?"

⁶² Se'sus teli asitematl, "E'e ni'n na. 'Ms't gilew nmiatoqs'p, ni'n na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimappn, ugt'pites ugtinaqanmg Gjinisgam ta'n mawignat aq nmitoqs'p alugwigtweg wejgu nisa'si wa'so'q wejiei."

⁶³ Na espe'g patlia's tel'ta'sit Se'susal alm'getmlitl Nisgaml. Mo wels'tmug aq smtug sewisgino'toqol utapsun. Teluet, "Gis tepiaq we'jitueg. Mu nugu wen puatasigw. ⁶⁴ Nutuoq ta'n tel lue'wigl ugglusuaqanml. Tal'te'lmoq?" Smtug ilsuma'titl ugjit ne'po'qsilin.

⁶⁵ Ta'sijig eimu'tijig poqji lusgoma'titl Se'susal aq gep'joqpinmua'titl ug-pugugul aq taqama'titl. Telua'tijig, "Ugji tetapuata ta'n wen gisi tqam'sg?" Sma'gnis paqtne'ita'titl aq matna'titl.

Pie'l petgwasitl Se'susal

(Matiw 26.69-75; Lu'g 22.56-62; Sa'n 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Pie'l me' eig iga'taqanigtug ta'n wen'ji'guoml gigto'qwagwegl ta'n tujiw na espe'g patlia's ugnugtoqtejgwejml newgte'jilitl pemielitl. ⁶⁷ Ta'n tujiw etli u'silitteg tetpaqi angamatl aq teluet, "Gi'l elg wijitgweia't'p Se'sus ta'n Nasalet tleiawit."

⁶⁸ Pas'g Pie'l petgwasit aq teli asita'puguet, "Lpa mo geju'lu ta'n goqwei wesgutmn." Na tujiw tewiet aq gaqamit gigjiw ga'qana'tas'g. Na tujiw napew getu'g.

⁶⁹ Na nugtoqtejgwej nemiatl na'te'l aq poqji minu tlimaji wije'l glusuaqan weget gaqamultiliji, "Negm na ala." ⁷⁰ Pie'l ap petgwasit.

Na tel gne'g ula gaqamultijig ap Pie'lal elsutmua'titl, "Gi'l ma gisi megta-mun muta gi'l na negla te'sioq newgte'jin muta gi'l tleiawin Galali."

⁷¹ Na tujiw Pie'l teluet, "Ugtapulij Gjinisgam egsuen! Mo nenuaq na ji'nm ta'n wesgumoq."

⁷² Na smtug ap tapuewei napew getu'g. Na Pie'l migwite'tg ta'n Se'susal telimt'pnn, "Ge's mu napew ta'pu getu'g, gi's gi'l si'st thuetes 'mo nenuiwn.'" Ta'n tujiw angite'tgeg, na atgitemit.

15

Pilot mil pipanimatl Se'susal

(Matiw 27.1,2,11-14; Lu'g 23.1-5; Sa'n 18.28-38)

¹ Ge'sg egsitpu'g iganpugultijig patlia'sg mawa'laji esgwia'tiliji iganpugul-tiliji ilsutmi'tij ta'n tla'lataq Se'susal. Smtug gelpila'titl ejigla'la'titl aq ign-mua'titl Pilotal. ² Pilot pipanimatl, "Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?" Se'sus asitematl, "Gi'l na teliaq teluen."

³ Iganpugultijig patlia'sg elsutmua'titl Se'susal pugwelgl ta'n goqwe'l, pas'g Se'sus mo goqwei teluegw. ⁴ Pilot ap mil pipanimatl, "Mo getu asita'pugueun? Nutman ta'n te'sgl goqwe'l gisi elsutmulgl."

⁵ Se'sus mu nugu goqwei teluegw. Na Pilot sigta paqalaig.

Se'sus ilsutasit ne'po'qsin

(Matiw 27.15-26; Lu'g 23.13-25; Sa'n 18.39—19.16)

⁶ Te's pestie'umg Siawa'timgewei Pilot iga'latl newgte'jilitl laplusang pisil-itl ta'n tegen mimajuinu'g gluma'titl. ⁷ Na tujiw newgte'jit ji'nm, teluisit Pala-pas, laplusang pisit, maw igtigig wijitgweiwasnig. Negmow maw lugutipnig ta'n tel matna'tij iganpugultiliji aq ne'pa'tisni mimajuinu'g. ⁸ Ta'n tujiw pugwelgig mawita'jig aq poqji pipanima'titl Pilotal ugjit tela'tegelin ta'n i' tla'tegelij. ⁹ Pilot pipanimaji, "Pualioq iga'lan Lesui'paq ugtelege'witemual ugjit gilew?" ¹⁰ Pilot weli gji'toq iganpugultijig patlia'sg Se'susal uppitnuaq iga'tua'tipnn muta gi's sa'q wisgua'la'titl.

11 Pas'g na iganpugultijig patlia'sg munsaiwa'tiji mimajuinu'g ugjit pipanigesultinew Pilotal iga'lan Palapasal ugjit negmow. 12 Pilot ap gelulaji mimajuinu'g, "Gatu tal pualioq tala'lan newgte'jit telui'toq, 'Lesui'paq ugtelege'witemual?"

13 Na apaji sesgu'tijig, "Gujjiewto'q!"

14 Pilot pipanimaji, "Gatu goqweieg ta opla'toqosneg?" Me' naji gsi-gawa'tijig, "Gujjiewto'q!"

15 Pilot getu tetapua'laji mimajuinu'g. Na iga'latl Palapasal ugjit negmow. Iga'latl Se'susal sma'gnisg ugipitnuaq ugjit mattoqsilin aq gujjiewto'qsilin.

Sma'gnisg maligitelma'titl Se'susal

(Matiw 27.27-31; Sa'n 19.2,3)

16 Sma'gnisg ela'la'titl Se'susal iga'taqanigtug, ta'n g'pnno'lewei wen'ji'guom gigo'qwapaqteg. Na esgwia'tijig sma'gnisg wigumaji aq mawita'jig. 17 Sma'gnisg Se'susal nasa'tua'titl megwi ewne'litl pitu'gunn pitoqsilitl. Goqominaqsiei el'tu'tij piptugwaqig aq nasa'tua'titl un'jig. 18 Na poqji gaqametesultijig aq matgwetua'titl. Telima'titl, "Wel'ta'si ta'n tel nemu'l Lesui'paq ugtelege'witemual!" 19 Taqama'titl un'jig gmu'j, elusguma'titl, nutgul'pa'sultijig aq emtoqwala'titl. 20 Na ta'n tujiw maligima'titeg menatua'titl megwi ewne'litl pitu'gunn, apaji nasa'tua'titl utapsunn. Na tujiw ela'la'titl ta'n tl gujjiewta'taq.

Se'sus gujjieweigtug nasapaqtotg

(Matiw 27.32-44; Lu'g 23.26-43; Sa'n 19.17-27)

21 Ge's pemitat'ij asugua'titl ji'nmul, teluisilitl Simon, tleiwawilitl Sailin. Uggwisg na Alegasantel aq Megwatpat. Pem lielitl 'g'jigang. Gi'gaja'la'titl pma'pinmilin Se'susal uggujiewe'm. 22 Se'susal pegisula'titl ta'n teluisig Golgota na telueg, "Teli angamgug 'st'ge' waqan'tewatpat." 23 Se'susal getu ignmua'tipnn moqopa'q wiaqa'tas'g 'mpisun teluisig mul, mu tli ul-maje'n, gatu Se'sus mo esamqawawgup. 24 Na tujiw sma'gnisg gujjieweigtug nasta'titl. Togo wesua'tua'titl utapsun te's i' newgte' elaqatijig nmitunew ta'n wen ingutei ugtete'tew. Etna na tel nasgwa'tatultisnig. 25 Panaemg pesgunateg ajiet egsitpu'g ta'n tujiw gujjiewta'titeg. 26 Ula na gnug-waqan ta'n tel pisuimuj nasa'tua'tij uggujiewe'm, ewi'gas'g, "Lesui'paq ugtelege'witemual." 27 Tapusijig gmutnesg gujjiewto'jig maw Se'susal, newgte'jit inaqaneg aq igtig patatujg. 28 Na teliaq ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign tel wi'gas'g'p, "Mawa'lut maw gmutnesg."

29 Na mimajuinu'g pemitat'ijig pepuegetitl un'jiwal aq maligima'titl Se'susal. "Na! Gi'l getu seioqte'mu's'p 'g'ja'sutuo'guom aq gisi apaji 'ltutes nesuguna'q. 30 Ge' nisa'si nige' na gujjieweigtug. Ugs'tawi'si gi'l."

31 Pa na wije'i iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig 'tplutaqan maligima'titl Se'susal, telimtul'tijig. "Gisi ugs'tawiaji igtigig, pas'g negm mo gisi ugs'tawi'sigw. 32 Ge' angamanej, Isle'lewaq ugtelege'witemual, Nuji-ugs'tawi'wet. Nisa'si gujjieweigtug nige'. Na tujiw 'gtlams'tultesnen." Na ula tapusijig, gujjiewto't'pnig maw Se'susal, elg maligima'titl aq ewnasima'titl.

Se'sus ta'n teli np'gs

(Matiw 27.45-56; Lu'g 23.44-49; Sa'n 19.28-30)

33 Ta'n tujiw mewlia'gweg iga'q ta'n telgi'g ugs'tqamu oqonitpaqamugwa's'g nesisgl ajietl. 34 Na tujiw Se'sus sesgwet aq teluet, "Eloi, Eloi lama sabachthani?" Na telueg, "Ntnisgamum, 'ntnisgamum, tal gis puna'lin ni'n?"

³⁵ Te'sijig mimajuinu'g eimu'tijig nutua'titeg teluejig, "Ge' jigs'tug, wigu-matl Ilaijaal." ³⁶ Newgte'jit ta'n 'spanj gisi gwija'toq moqopa'qigtug aq gis iga'toq pita'q gmu'jigtug elasga'tuaj Se'susal ugtung. Teluet, "Pe'l angamanej Ilaija Jugu'en aq nisa'lan gujieweigtug."

³⁷ Na Se'sus gesigawwet aq neppaq.

³⁸ Etna na ula gesug atla'wegn tmsaqign 'gia'sutuo'guomg gaqapitg. Na telgi'g's asugom te'sisga'q leppie aq nesisga'q leppie tel pita'q. Nasgwa'toq ta'n eteg 'gisape'uti. Ta'n tujiw Se'sus nepgeg weji pgoji suisgina's'g g'p'taq glapis epune'g. ³⁹ Na igantug gujieweigtug sma'gnis iganpugutuaji gaqamit, nemiateg Se'susal ta'n tujiw gesigaw sesgweliteg aq nepliteg. Teluet, "Ula ji'nm teliaq Gjinisgam uggwisaq."

⁴⁰ Eimu'tijig pugwelgig e'pijig, ta'n ngeg wetama'titl Se'susal nepliteg. Wijitgweiwa'tiji Salom, Mal Matle'n, aq Mali ta'n uggwisg, na maw mal-jewe'juit Ji'mej aq Josi. ⁴¹ Majulgwala'tisnn Se'susal ge'sg eimliteg Galali aq apoqonmua'tipnn. Pugwelgig igtigig eimu'tijig ta'nig el wije'wa'tisnn Selusalemg.

Utqotala'titl Se'susal

(Matiw 27.57-61; Lu'g 23.50-56; Sa'n 19.38-42)

⁴² Etna na na'gweg ta'n ilajugtmi'tij atlasmutigisg'g. Pemi ula'gewe'le'l ta'n So'sep Alimatiaewaj pegising. ⁴³ Maw gtlamite'lmud ula iganpuguit. Ne'gaw esgmalat na na'gweg ta'n tujiw Nisgaml 'pgisinnital aq ugtmi-majuinung ilgwenataq. So'sep melgita'sit, elietl Pilotal naji glutmuatl Se'susal wa'qi. ⁴⁴ Pilot paqalaig ta'n tujiw nutg Se'susal gisi npilin. Na wigumatl sma'gnisl iganpuguilitl aq pipanimatl, "Na teli nqa'si 'np'gaq Se'suso'q?" ⁴⁵ Ta'n tujiw nutg iganpuguilitl ta'n teluelij, Pilot telimatl So'sepal, "Gisi ugsua'tuates wa'qi." ⁴⁶ So'sep pegwatelg wape'g atla'wegn. Nisa'tuaj wa'qi aq atla'wegnigtug te'tepjepilat. Pisgwapilat elmalqe'g ta'n gisitu'tip gun'tewigtug aq na'te'l elsma'latl. El'te't'pja'toq mesgi'g gun'tew gep'joqwa'tmn ta'n weji pisgwa'lut'p. ⁴⁷ Tapusijig e'pijig eli angama'titl ta'n Se'susal elisilij. Mal Matle'n aq Mali ta'n uggwisg Josial aq Ji'mejal.

16

Se'sus minunsit

(Matiw 28.1-8; Lu'g 24.1-12; Sa'n 20.1-10)

¹ Ta'n tujiw gi's galgwasiat, na atlasmutigisgug gaciaq, Mal Matle'n, Salom, aq Mali na Ji'mej aq Josi uggwijaq pegwatelmi'tij weljema'gewei, ta'n guto'tuataq Se'susal wa'qig. ² Ge'sg egsitpu'g aqantie'umg, na'gu'set pemsegewa'j, el'ta'jig ta'n Se'sus etli utquta'lut'p. ³ Ge's pemitat'ij telim-tultijig, "Wen te't'pja'tutew na gun'tew ugjit ginu weji pisgwa'timg ta'n etli utquta'lut'p?" ⁴ Na mawi ms'gig gun'tew. Na ta'n tujiw nepsapat'itj nemitu'tij gun'tewe'g gis jigla'tas'gs'pneg. ⁵ Pem pisgwa'tijig ta'n etli utquta'lut'p. Nemiatitl na'te'l maljewe'j ji'nm epilitl inaqaneg. Nasg'gl wape'gl aligal aq maw we'gwata'sultijig.

⁶ Telimaji, "Mut we'gwata'sultinew. Al gwilu'oq Se'sus, Nasaletgewa'j, ta'n gujiewto't'pnaq. Mo tet eimug gis minunsitaq! Angaptmug! Ula tet elising'pnaq. ⁷ Lta'gw gnuat'ug unaqapemg maw Pie'l, Se'sus igan lietew Galali. Na'te'l tl nmiatoqs'p 'st'ge' ta'n telimugsioqop."

⁸ Na tewita'jig aq ejigltugultijig ta'n etli utquta'lut'p muta tel jipaqita'jig aq we'gwata'sultijig. Mo wenn telima'tigul goqwei muta tel jipasultijig.

Se'sus neia'sitl Mal Matle'n

(Matiw 28.9,10; Sa'n 20.11-18)

⁹ Ge'sg egsitpu'g aqantie'umg Se'sus minunsiteg, tmg neia'sitl Mal Matle'n, ta'n lluigneg te'siliji mn'tu'g tewaqtessguapni. ¹⁰ Mal Matle'n eliet ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tijig ta'n etl ewlgwijultijig aq eiltmultijig. Telimaji negm nemiapnn Se'susal. ¹¹ Ta'n tujiw nutua'titeg telueliteg Se'sus mimajit aq negm nemiapnn, mu getlams'tua'tigul.

Se'sus neialsit tapusiliji unaqapemg

(Lu'g 24.13-35)

¹² Tel gne'g ge's pemla'tilij gutang, tapusiliji unaqapemg Se'sus ap piltu neialsit aq mo nenagwi'tigul. Amgwesewei nemia'titeg pas'g tel gne'g sapama'titl. ¹³ Ula apaja'tijig aq telima'tiji igtigig, pas'g na igtigig mo getlams'tmi'ti'gw.

Se'sus neialsit wegla newgtisgegsiliji je newgt

(Matiw 28.16-20; Lu'g 24.36-49; Sa'n 20.19-23; Paqalaiwaqann 1.6-8)

¹⁴ Glapis ugtejgewei Se'sus neialsit wegla newgtisgegsiliji jel newgt unaqapemg ge's etlatalulti'tij. Majiaqa'laji muta mu getlams'tmu'ti'gw aq melgasultijig. Mu getu jigs'tmu'ti'gw ta'nig nemia'tipnn mimajilitl. ¹⁵ Telimaji, "Lta'gw ta'n telgi'g ugs'tqamu, ta'n te'sit mimajuinu'g se'sa'tug gelu'lg agnutmaqan. ¹⁶ Ta'n wen getlams'tg aq sign'tasij. Gjinisgam ugs'tawiatal. Ta'n wen mu getlams'tmug, ulmaji ilsutasitew. ¹⁷ Ta'nig getlams'tmu'tijig tla'taqatitaq wegla melgignaqal paqalaiwaqann: wegla 'gtaqqatesguataq mn'tu'g 'nwisunm aq piltui'sultitaq. ¹⁸ Pa na gis unaqa'la'tij 'mtesgmu gisna samqwortijig ta'n goqwei ne'pa'gutaq, ma tala'lugwi'ti'gw. Iga'tuataq ugpitnual gesnugu'tiliji na ilita'taq."

Se'sus ela'lut wa'so'q

(Lu'g 24.50-53; Paqalaiwaqann 1.9-11)

¹⁹ Ta'n tujiw Gjisaqamaw Se'sus gis glulateg, wa'so'q ela'lut. Pempopa'sit ugtinaqaneg Gjinisgaml. ²⁰ Na unaqapemg maita'liji aq gina'mua'tijig 'ms't tami. Gjisaqamaw Se'sus maw lugutijig, neia'tuanew ta'n tel gina'mua'ti'tij teliaqewei ta'n teli ignmua'j ml'gigno'ti gis tla'taqatijig mesgi'gl ta'n goqwe'l.

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Lu'g ewi'g'g'p Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Lu'g ewi'gmuapnn ula wi'gatign Tiaplusal. Telimatl ta'n Se'sus pegising'p ugs'tqamug ugs'fawian lue'winu'g. Lu'g pewalatl gji'tun Nisgam gesalaji milapegsultiliji mimajuinu'. Ta's'gl a'tugwaqann pugwelgig mimajuinu'g geitu'tij ewi'gas'gl ula wi'gatignigtug. Ta's'gl na Samaliaewa' ta'n welm'toq (10.25-37), Jijgluewj ta'n gesga't (15.1-7) aq Na ji'nm ta'n apjiw gesalati uggwisl.

Lu'g telimapnn Tiaplusal ta'n Se'sus wesgutg ugtlgowaqan ugs'tqamug, (4.18-19; 7.22-23). Se'sus gesalaji mimajuinu' ta'n igtigi mo gesalgwi'tigwi. Gesalaji ewle'jultiliji mimajuinu'. Se'sus telmaji mimajuinu' na a'tugwaqan ta'n Nisgam gesalatl Lasalasal. Lasalas ewle'jit aq gesnugwat, (16.19-31). Se'sus telimaji unaqapemg, 'Ntuisgetu ta'n te's'g goqwei geggunmug aq ignmamug na suliewei ta'ni ewle'jultijig,' (12.23). Na apoqnmuaaji ewle'jultilij, gesnugu'tiliji aq ta'ni mo apoqnmuasultili'gw. Lu'g pewalatl Tiaplusal gji'tulin Se'sus na mujgajewei mimajuinu.

Lu'g telimatl Tiaplusal na Wejuli Nisgam apjiw ne'gaw apoqnuatli Se'susal aq ne'gaw ilgwenatl. Telimatl na Se'sus gaqaisg a'sutmat. A'sutmap ta'n gis sign'tuteg (3.21) ge's gmnag megnagweg unaqapemg (6.12) aq ta'n tujiw gaqapijengeg gujjieweigtug (23.34,46). Se'sus telimapni mimajuinu' nesisgl a'tugwaqann ta'n wesgutg a'sutmaqan (11.1-9; 18.1-8 aq 18.9-14).

Lu'g ap igtig wi'gatign ewi'g'g'p. Na igtig wi'gatign teluisig, Ta'n I Tla'taqatipnig Apustale'wijig.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Lu'g ewi'gmuatl Tiaplusal (1.1-4)

Ta'n Sa'n Nutsign'tuet aq Se'sus teli ugs'tqamuipnig (1.5-2.52)

Na agnutmaqan ta'n Sa'n Nutsign'tuet pestung'p (3.1-20)

Ta'n Se'sus sign'tuteg aq ta'n wet nu'gwalut (3.21-4.13)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq gegnu'tmuapni mimajuinu' Galiliewa'gig (4.14-9.50)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq teluep ta'n tujiw wejiep Galiliewa'gig glapis Selusalemg (9.51-19.27)

Ta'n Se'sus tela'tegep aq teluep ge's etl mittugweteg Selusalemg (19.28-22.46)

Se'sus wesua'lut'p, isutasip ugjit npmn aq gujjiewto'sip (22.47-23.56)

Se'sus minunsiteg, al neia'sip mimajuinueg aq wenaqalsit'p wa'so'q (24.1-53)

Ta'n goqwei Lu'g telimatl Tiopilusal

¹ Nitap Tiopilus, pugwelgig mimajuinu'g wejo'tmi'tip wi'gmnew agnutmaqan ta'n goqwe'l gis tliaqapnn tepaw ta'n eimu'tieg. ² Ewi'gmi'tipnn ta'n goqwe'l igtigi telimugsieg'pnn. Negla nemitu'tilipnn ta'n goqwe'l tliaqapnn weja'tegemgeg Sa'n Nutsign'tuet ugs'tqamuip glapis nige' aq telimugsieg'p ula gelu'lg agnutmaqan. ³ Saqamaw, gis sangew gina'masiapnn wegla ta'n goqwe'l tliaqapnn weja'tegemgeg na tujiw glapis nige'. Tel'te'tm gi'l getu' gji'tun glaman pengopi aq ewi'gmul ula agnutmaqan. ⁴ Ula wet tla'tegei glaman 'gji'tutes giasgiwowej wegla ta'n goqwe'l gegnu'tmugsipnn.

Ansale'wit telimatl Saglaiaal uggwisuin

⁵ Na ge's Elot elege'witeyip Jutiaewa'gig, na tujiw Saglaia na patlia'suit. Wetapegsit na patlia'saq ta'n teluisipnaq Apaija. Ugte'piteml teluisilitl El'sapet. Ula e'pit wetapegsit Alano'q. ⁶ Gitg apjiw tela'tegejig ta'n Gisiteget tel puatg. Getlamiejig aq apjiw getlams'tmi'tij Nisgamewei tplutaqan. ⁷ Mo mijua'ji'g gegguna'tigupni muta El'sapet mo gisi un'janigup. Nige' gitg wel gisiguijig.

⁸ Newtejegeg na'gweg ge's Apaijaewa'g elugowa'titl Gjinisgaml a'sutuo'guomg, na tujiw Saglaia nigani a'sutmat. ⁹ Na patlia's ta'n nigani a'sutmat ignmut nu'gwa'tun weljema'gewei patgulmesigaqanigtug. Glaman Saglaia megnut aq eliet gjia'sutuo'guomg ta'n Gisitegelitl emtoqwala'titl, ugjit weljema'gewei nu'gwa'tun. ¹⁰ Na gujmug mimajuinu'g etli a'sutma'tijig ge's Saglaia etl nu'gwa'toq weljema'gewei.

¹¹ Na Gisiteget ugtansale'witeml neia'silitl aq gaqamilitl inaqaneg patgulmesigaqanigtug ta'n nu'gwa'tas'g weljema'gewei. ¹² Ta'n tujiw Saglaia nemiaj sespeta'sit aq jipasit. ¹³ Gatu na ansale'wililitl telimtl, "Saglaia, mut jipasiw. Gjinisgam gis nutmasg gta'sutmaqanm. Gte'pitem, El'sapet, gugunatal lpa'tujl aq tl wi'tatoqs'p Sa'n. ¹⁴ Na tujiw ul'ta'sites aq no'q ulgwijintes. Pugwelgig mimajuinu'g ul'ta'sultitaq ta'n tujiw ugs'tqamullitew. ¹⁵ Gisiteget gepmite'lmatal. Ma esamqwagw moqopa'q gisna pugtewijg. Weja'tegemg ugs'tqamuitew gugunatal Wejuli Nisgaml. ¹⁶ Gisa'lata pugwen-niji mimajuinu' Lesui'pe'gatig lita'sualanew Gisitegelitl na Gjinisgaml ta'n emtoqwala'titl. ¹⁷ Lietew aq pestuntew ge's mu Gjisaqamawl poqji pestunmlitl. Msntew na ml'gigno'ti ta'n wejiaq wa'so'q aq ml'gignatew st'ge' na niganigitegewinuaq teluisipnaq Ilaija. Gisa'lata mimajuinu'g apaji gsalata un'janua. Gisa'lata na mimajuinu'g ta'n mo getlams'tua'tigul Gisitegelitl gtlams'tuanew aq tla'taqatinew ta'n gigwajiaq. Gisa'lata mimajuinu' gis-ga'ltinew ugjit ta'n tujiw Gjisaqamaw pginging."

¹⁸ Saglaia telimatl ansale'wililitl, "Tali gji'tu ms't ula tlian. Gisigui aq nte'pitem na gisigui'sgw."

¹⁹ Ansale'wit telimatl, "Teluisi Gapliel. Ni'n na Gjinisgam uglugowinuml aq petgimit ugjit tlimulin ula gelu'lg agnutmaqan. ²⁰ Mo getlams'tmun ula ta'n gis tlimul. Na ma gisi glusiwn glapis na na'gweg iga'q ta'n ms't gaqiatew st'ge' teli tplumulap."

²¹ Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig gujmug etli esgmala'titl Saglaiaial. An-gita'sultijig tal gis teli pgitgatg na gjia'sutuo'guomg. ²² Ta'n tujiw tewiej mo gis glulagwi. Na mimajuinu'g gejia'titl na gis nmitulipnn nat goqwei gjia'sutuo'guomg. Saglaia amujpa ugpitnn e'w'gl ugjit gnuat'uan, muta mo gis ewistugw. ²³ Ta'n tujiw ugtlugowaqan gaqiaq a'sutuo'guomg Saglaia enmiet wiguaq.

²⁴ Na tel'gne'geg ugte'piteml tele'litl. Mo naqtmiligw wiguow na'nijig teppun'seliji. ²⁵ El'sapet teluet, "Gisiteget gisi apoqonmuit aq wel'te'limit. Na ejigla'tuit ntaqo'qonmeg."

Ansale'wit telimatl Malial, "Un'janites"

²⁶ Asugom teppun'sejig El'sapet gis tele'g'p, na tujiw Gjinisgam elgi-matl ansale'wililitl teluisilitl Gapliel na gjigan teluisig Nasalet, ta'n eteg Galaliewa'gi. ²⁷ Na agnutmaqan pegisitoq ugjit e'pite'sl teluisilitl Mali. Mali gisi tplumtjig malie'winew ji'nmul teluisilitl So'sep. Na ji'nwm wetagutg na elege'witaq teluisipnaq Ta'pit. ²⁸ Na tujiw neia'sit ansale'wit aq telimatl Malial, "E'pite's, telimul gelu'lg agnutmaqan muta Gisiteget wijitgweiasg aq maw gepmite'tasin."

²⁹ Mali sespeta'sit ta'n ansale'wilittl gis tlimtl muta mu nestmug na agnutmaqan. ³⁰ Na ansale'wit telimatl, "Mali, mut jipasiw muta Gjinisgam gepmite'lm'sg. ³¹ Tle'tes aq ugs'tqamua'lates mijua'ji'. Tl wi'tates Se'sus. ³² Gepme'tew aq tl wi'taten na Gjinisgam uggwisl. Gjinisgam na Gisiteget ignmuatal elege'witewilin st'ge' Ta'pito'q ta'n negm wetapegsit. ³³ Iapjiw niganpugutuata ta'ni wetapegsultiliji Je'gopo'q. Iapjiw elege'witewitew aq ugtelege wa'gim iapjiwtetew."

³⁴ Mali pipanimatl ansale'wilittl, "Tal gis ula tliatew, menaq tepqatmu?"

³⁵ Ansale'wit telimatl, "Wejuli Nisgam nisa'sitew gi'leg. Na mawi espe'g Gjinisgam ugml'gigno'tim guguntes aq gisa'lulten tle'n. Na mijua'ji' sape'witew aq tl wi'taten Gjinisgam uggwisl. ³⁶ Teluem'p na go'gumaw, El'sapet, ma gis gugunagwi mijua'ji'g. Gatu telimul, na asugom te'sijig tepgun'sejig gi's tele'g aq gugunatal lpa'tujl, je tlia tel gisiguij. ³⁷ Muta mo eigtnug goqwei ta'n Gjinisgam mo gis tla'tegegw."

³⁸ Mali teluet, "Ni'n na Gisiteget elugowg. Tliaj ni'neg ta'n gis tluen."

Na tujiw ansale'wilittl naqattl.

Mali emittugwalatl wo'gumal, El'sapetal

³⁹ Na tel'gne'ge'l Mali ilajit aq smtug eliet na gjigan ta'n etl milqamigeg Jutiaewa'gi. ⁴⁰ Pisgwa't Saglaia aq El'sapet wiguow aq gelulatl El'sapetal. ⁴¹ Na El'sapet tel nutuaj Malial, na mijua'ji'jl jiniw maja'silit ugtlaminug. Na tujiw Wejuli Nisgam pija'sit El'sapeteg. ⁴² El'sapet gesigawwet, "Gjinisgam me' wel'te'lm'sg je mu igtigig e'pijig aq pajiji ul'te'lmutew na mijua'ji' ta'n gugunates. ⁴³ No'q gelu'lg ta'n teliaq Gjisaqamaw uggwitl peji mittugwalit. ⁴⁴ Nqasaiw nutu'laneg, nn'jan maja'sip ntlaminug muta wel'ta'sit. ⁴⁵ No'q wel'ta'sin muta getlams'tmn ta'n goqwei Gisiteget teplum'sg'p na tliatew."

Mali emtoqwalatl Nisgaml

⁴⁶ Mali teluet, "Ngamlamun welgwig aq me'gite'lm'g Gisiteget, ⁴⁷ Pajiji ul'ta'si muta Gjinisgam na Nujiugs'tawi'wet ta'n gisi ugs'tawi't. ⁴⁸ Angite'limit aq ewle'jit ni'n na uglugowinu'sguml. Nige' weja'tegemg ms't wen tl wi'titew pajiji ul'te'lmutew e'pit. ⁴⁹ Na Gisiteget gisi ignmuit nat goqwei pajiji glu'lg. Lpa na sape'wit. ⁵⁰ Ewlite'lmaji ta'ni gepmite'lm'gwi'tittl. Ula tla'tegetew ugjit mimajuinu'g aq un'janua iapjiw. ⁵¹ Mesgi'gl ta'n goqwe'l gis tla'tegelittl. Gisa'laji ta'n espite'lsultiliji ugsmultinew aq gisa'laji naqa'tnew ta'n getu' tla'taqatili'tij. ⁵² Mena'lapni elege'wiliji ta'n melgigno'tliliji umutgiwal aq wele'wapni ewle'juinu'g. ⁵³ Esmapni gewisultiliji gelu'lg mijipjewe. Gatu enmigimapni milesuinu' aq mo goqwei ignmuagupni. ⁵⁴ Ta'n goqwei teli tplumapni gn'gi'guagi' na tla'tegep. Apoqonmuapni uglugowinumg na Lesui'pa. ⁵⁵ Migwite'tg ta'n gelulapni gn'gi'gunaqi'g. Na ewlite'lmaji aplamal aq aplamal un'janua iapjiw."

⁵⁶ Na Mali emittugwalatl El'sapetal na'tami nesisijig tepgun'sejig aq na tujiw apajinmiet.

Sa'n Nutsign'tuet ugs'tqamuit

⁵⁷ Na pesgunateg te'sisgegsijig tepgun'sejig gisi iga'jig El'sapet ugs'tqamua'latl uggwisl. ⁵⁸ Mawi ul'ta'sit. Ta'n tujiw witapesgwa aq wo'guma nutma'tilij Gisiteget teli ula'latl El'sapetal na mawi ul'ta'sultiliji.

⁵⁹ Ta'n nutma' mijua'ji' aqan'tie'uti tewje'geg, mimajuinu'g peita'jig ugjit lugwalanew. Getu' tl wi'ta'tittl Saglaia, st'ge' ujjl. ⁶⁰ Gatu uggwitl teluelittl, "Moqwa', tluisitew Sa'n."

⁶¹ Na telima'titl, "Mo geggunawjig ta'n talagumjig wijej geggunmi'tij ula wisun." ⁶² Na tujiw ugipitnual weji glula'titl ujl aq pipanima'titl ta'n getu' tl wi'taj uggsisl.

⁶³ Saglaia pipanigesit wi'gatign aq ewi'g'g, "Thuisitew Sa'n." Mimajuinu'g sigti paqalaitijig. ⁶⁴ Na smtug Saglaia gis glusit, aq poqji gepmite'latl Gjinisgaml. ⁶⁵ Na mimajuinu'g ta'n wigultijig gigjiw Saglaia wiguow jipasultijig. Me' tel'gne'g ms't wen ta'n wigit na milqamigej Jutiaewa'gi siaw agnutma'tijig ula ta'n goqwei gis tliaq. ⁶⁶ Ta'n te'sit wen nutg ula agnutmaqan angite'lma'titl, "Wenitew u't mijua'ji'j gisigwej?" muta geitu'tij Gisiteget apoqonmuatl.

Saglaia ugtagnutmaqanm

⁶⁷ Na Wejuli Nisgam nisa'sit Saglaiaeg na Sa'n Nutsign'tuet ujl. Na tujiw Saglaia teluet glusuaqann ta'n wejiaqal Nisgameg,

⁶⁸ "Me'gite'lmanej Gisiteget na Gjinisgam ugjit Lesui'paq. Pegising'p ugjit apoqonmuaneu ugmimajuinung aq ugs'tawianew. ⁶⁹ Petgitmugsi'g'w Nujiugs'tawi'welitl ta'n meligna'litl. Ula Westaulg wetapegsit Ta'piteg, na Gjinisgam uglugowinuml. ⁷⁰ Gi's nige' sa'q Gjinisgam gisa'lapni niganigjitegewinugi' tluenew ula. ⁷¹ Teplumugsi'g'up weji ugs'tawugsinenu ta'nig getanugsi'g'wig. Teplumugsi'g'up angweiusinenu glaman ta'nig masgelmugsi'g'wig ma jile'ugsiggwig. ⁷² Teluep ewlite'lmata gn'gi'gunaqi'g aq apjiw migwite'ttew ta'n goqwei teplumsip. ⁷³ Tla'tegetew wegla goqwe'l teplumapnn Aplamal, ta'n wetapegsulti'g'w. ⁷⁴ Teplumsip weji ugs'tawugsinenu ta'nig masgelmugsi'g'wig aq icalugsinenu glaman lugutitesnu ugjit negm aq ma jipasultiggw. ⁷⁵ Ugs'tawugsitesnu glaman sape'ultitesnu aq tetapua'taqatitesnu ta'n teli pgitawsulti'g'w. ⁷⁶ Ngwis, tl wi'tulten niganigjitegewinu ugjit espe'g Gjinisgam. Ta'n tujiw Gjisaqamaw pgsintew, niganasites ilajugtmuates ta'n goqwe'l ugjit negm. ⁷⁷ Tlimates ugmimajuinung na ugs'tawiaten ta'n tujiw ug'pata'taqanmual apigsigtmuj. ⁷⁸ Gjinisgam ta'n emtoqwalugg na gesaluet aq ewlite'lmugsi'g'w. Na na'gweg iga'tutew ta'n ugs'tawugsitesnu. ⁷⁹ Ugs'tawiata na mimajuinu' ta'n pata'tegewinu' aq ta'n pemi npu'tijig. Ilgwenugsitesnu mimajultinenu wantaqo'ti'gtug."

⁸⁰ Na lpa'tuj, Sa'n, pemigwet, pemi ntawe'g aq melgi gtlams'tuatl Nisgaml. Ta'n tujiw gisigwet na eliet usgowa'sin paqtaqamigtug glapis poqji pestunmuaji Lesui'pa.

2

Se'sus ugs'tqamuit

(Matiw 1.18-25)

¹ Na teliaqap ge's Agustus elege'witewip Lo'mewa'gi tawatgitg tplutaqan ta'n tel'gi'g Lo'mewa'gi. Pewalaji ms't mimajuinu'g pisgui'gusultinew ta'n wetagutmu'ti'tij. ² Ula na amgweseweieq mimajuinu'g pisgui'gusulti'tij ge's Gwillinius g'pnno'lewiteg Siliae'gatig. ³ Na tujiw ms't wen eliet aq pisgui'gusit na gjigan ta'n wetagutg.

⁴ Na So'sep weji maja'sit gjigan teluisig Nasalet Galaliewa'gig. Eliet na utan teluisig Petliem Jutiaewa'gig. Petliem na utan ta'n Ta'pito'q na elege'witaq etli ugs'tqamuip. So'sep wet liet na'te'l muta wetapegsit Ta'piteg. ⁵ Naji pisgui'gusijig ugte'piteml, Malial ta'n gi's getu' un'janilitl. ⁶ Na teliaq ge's eimi'tij Petliemg, tetaputesg Mali un'janin. ⁷ Amgwesewe'l uggsisl ugs'tqamua'latl

aq ewnisgwega'latl atla'wegnigtug. Elsma'latl msigu ta'n wi'sisg esma'titen. Mali tela'teget muta mo we jitu'tigupni getgunimgewei.

*Ansale'wit gegnua'tuaji nujo'taqatili
na gelu'lg agnutmaqan*

⁸ Na wijej wela'gweg gijiw Petliemg m'gegtug eimu'tijig ji'nmgug ta'n nujiangweiwa'tiji jijgluewji. ⁹ Gisiteget ugtansale'witeml neia'silitl aq piti-ata'sg ta'n ji'nmgug eimu'tij. Gesateg wejiaq wa'so'q. Ji'nmgug ma'muni jipaqita'jig. ¹⁰ Ansale'wit telimaji, "Mut jipaqita'new. Weji pginisn ugjit tlimulinew gelu'lg agnutmaqan. Ula agnutmaqan gisa'lata ms't mimajuinu'g ugs'tqamug ul'ta'sultinew. ¹¹ Ula wela'gw na Gjisaqamaw ta'n teluisit Nujiugs'tawi'wet ugs'tqamuip. Eig na gjigan ta'n Ta'pito'q wetagut'p. ¹² Telimuloq ta'n tl nenuatoqs'p. Na mijua'ji'j nmiatoqs'p ewnisgwega'tasit atla'wegnigtug aq elising msiguigtug."

¹³ Jiniw pugwelgig ansale'wijig ne'ita'jig ta'n igtigl ansale'wililit eimlilit. Etlitapegia'tijig ta'n tel gepmite'lma'tij Gjinisgam. Teluejig,

¹⁴ "Miwa'lanej Gjinisgam ta'n mawi espe'g wa'so'q. Wantaqo'ti i'tt'j ugs'tqamug ugjit mimajuinu'g ta'n wel'te'lmaji."

¹⁵ Ta'n tujiw ansale'wijig apaita'titeg wa'so'q, na nujiangweiwa'tiji jijgluewji telimultijig, "Ge' lta'nej Petliemg aq nat nmitunej ta'n goqwei gis tliaq aq ta'n goqwei Gisiteget gis gnuatugsi'gw."

¹⁶ Na smtug el'ta'jig aq nemia'tiji Malial, So'sepal aq na mijua'ji'j ta'n elisinnitl msiguigtug. ¹⁷ Angama'titl mijua'ji'j aq telima'tiji Malial aq igtigi ta'n ansale'wililit telimgwi'tipnn ugjit na mijua'ji'j. ¹⁸ Igtigim mimajuinu'g paqalauitijig ta'n tujiw nutua'ti'tij ta'n goqwei ji'nmu ta'n angweigwi'tiji jijgluewjig gis agnutmli'tij. ¹⁹ Mali migwite'tgl ms't ta'n goqwe'l nutmapnn aq melgi angite'tgl. ²⁰ Na ji'nmgug ta'n angweiwa'tiji jijgluewji enmi gtapegia'tijig aq emtoqwala'titl Gjinisgam ugjit ta'n te's'g gis nutmi'tij aq ta'n goqwei gis nemitu'tij. Lpa na teliaqap st'ge' ta'n ansale'wit teluep.

Se'sus tel wisungewut

²¹ Ta'n tujiw ugumuljin te'suguna'q iga'q ugjit na lpa'tuj elugwa'-tasin, tel wisungewatoqs'p Se'sus st'ge' ta'n ansale'wit tel wisungewapnn ge's mu Mali tele'gweg.

Mali aq So'sep ela'la'titl Se'susal gjia'sutuo'guomg

²² Na na'gweg ta'n waqama'lugsijig tetaputesg, na tujiw Mali aq So'sep ela'tijig gjia'sutuo'guomg tla'tegenew ta'n goqwei Mowisewei tplutaqan telueg. Ela'la'titl mijua'ji'j gjia'sutuo'guomg Selusalemg ugjit neia'tuanew Gisitegelitl. ²³ Ula na tel wi'gas'g Gisitegetewei tplutaqan, "Ta'n amgwesewei na e'pit un'janit aq na lpa'tujuit na tujiw ula lpa'tuj apaji ignmuatl Gisitegelitl ugjit lugowan." ²⁴ Na wejgwa'la'tiji tapusiliji plesg aq ignmua'titl Gjinisgam. Ula elg tel wi'gas'g Gisiteget ugt'plutaqanm, "Jugwa'l tapusijig plesg gisna tapusijig sisipg ta'n telgilgig aq ignmu Gisiteget."

²⁵ Na ji'nim ta'n teluisit Simion wigit Selusalemg. Gelu'sit aq emtoqwalat Nisgam. Etlit esgmalat Nujiugs'tawi'welilit pgininnin Lesui'pe'gati. Wejuli Nisgam gis nisa'sit negmeg. ²⁶ Wejuli Nisgam gis tlimatl, "Ma nmun glapis nmiates Nujiugs'tawi'welilit ta'n Gisiteget petgimatal ugs'tqamug." ²⁷ Simion ilgwentl Wejuli Nisgam pisgwa'n na gjia'sutuo'guomg. Na tujiw Mali aq So'sep pisgwa'la'titl Se'susal na'te'l ugjit tla'tegenew ta'n teltegt tplutaqan.

²⁸ Simion wesua'latl na mijua'ji'j aq miwatmuatl Gjinisgam. Teluet,

²⁹ "Gisiteget, ni'n na gtlugowinum. Etawei gisa'tun ta'n teli tplumi't'p.

Geggunm wantaqo'ti ngamlamun
aq nige' gisgaje'i mittugwalulin wa'so'q.

³⁰ Gis nmi'g Nujiugs'tawi'wet.

³¹ Petgimt ugs'tqamug
ugjit ms't mimajuinu'g nmian.

³² Negm na pa wijei aq waseteg.
Musga'tuata mimajuinu'
ta'n mu Lesui'peulfiligwi
ta'n goqwei pewatmn.

Gepmite'lmata gmimajuinumg na Lesui'paq."

³³ So'sep aq Mali paqalaig ta'n Simion tel usgumapnn Se'susal. ³⁴ Simion a'sutmessewaji aq telimatl Malial, "Ula mijua'ji'j' gisa'lata pugwenniji mimajuinu'g Lesui'pe'gatig gtlams'tuanew. Na tujiw ugs'tawiata gatug pugwelgig ma gtlams'tua'tigul. Wegla ma ugs'tawiagwi. Negm na agnutmewinu ta'n gis wejiet wa'so'q aq ta'sijig mimajuinu'g ma uli usguma'tigul. ³⁵ Neia'tu'titaq ta'n goqwei telgwija's'gl uggamlamunuaq. Ulmajita'suaqan gisa'lultew ulmaje'n pa wijei aq wa'qan ta'n gi'g gisi gsigultew."

³⁶ Na eig niganigjitegewinu'sgw teluisit Anna gjia'sutuo'guomg. Ujil teluisilitl Panuel. Na ujil wetapegsilitl A'sloq. Na Tepqatg'p pas'g lluigneg te'sipunqeg. Gi's sa'q ugji'nmuma nepmlipna. ³⁷ Na sigu'sgw ugumuljin te'sisgegipunqeg je ne'w. Te's na'gweg tego'tg gjia'sutuo'guomg. Teggig aq na'gweg emtoqwalatl Nisgaml. Ne'gaw a'sutmat aq sune'wit. ³⁸ Na tujiw pegising ta'n mijua'ji'jl eimlil aq miwatmuatl Nisgaml. Wesgumatl na mijua'ji'jl aq gelulaji na mimajuinu'g ta'n esgma'tiliji ugjit Gjinisgam ugs'tawianew mimajuinu' tleiwultiliji Selusalemg.

So'sep enma'laji Malial aq Se'susal

³⁹ Ta'n tujiw gaqa'tu'tij ta'n telueg Gisiteget ugt'tplutaqanm, na tujiw apaita'jig Galaliewa'gig. Ula gjigan teluisit Nasaletg ta'n wigultijig. ⁴⁰ Na mijua'ji'j' pemigwet. Melgnat aq natawe'g. Gjinisgam wel'te'imatl.

Se'sus lpa'tujuiteg tego'tg gjia'sutuo'guomg

⁴¹ Te'sipunqeg Se'sus ungi'gu ela'tliji Selusalemg ugjit Siawa'timgewei Pestie'umg. ⁴² Ta'n tujiw Se'sus metlasipuna't je ta'pu ap ela'tijig Selusalemg ugjit Pestie'umg st'ge' ta'n tela'tegejig te's newtipunqeg aq Se'sus nespnut. ⁴³ Eimu'tijig na'te'l glapis gaqiaq pestie'umg. Na tujiw ungi'gu apajinma'tijig gatug Se'sus siawqatg Selusalemg. Ungi'gu mo gegigugwi. ⁴⁴ Tel'ta'sijig Se'sus pem wije'waji wo'gumawa gisna witapua. Newtigisg'g pema'tijig aq na tujiw gwilua'titl. ⁴⁵ Mo we'jia'tigul tami. Na smtg apaja'tijig Selusalemg aq gwilua'titl na'te'l. ⁴⁶ Na gi's gisi nesuguna'q we'jia'titl gjia'sutuo'guomg. Na pemgopit maw nujigina'mua'tiliji. Etl jigs'tuaji aq mil pipanimaji. ⁴⁷ Ms't ta'n te'sijig nutua'titl paqalailitijig ta'n teli ns'tuewistulij aq ta'n goqwei telingwi'titl. ⁴⁸ Ta'n tujiw ungi'gu nemigwi'titl na paqalailiji. Uggwitl telimtl, "Gwi's, goqwei wet tla'tegen u't? Guj aq ni'n sespete'lmuleg'p aq peggwi al gwiluleg'p."

⁴⁹ Se'sus telimaji, "Goqwei ta weji gwiluiog? Mo geituoqs'p amujpa tela'tegei ta'n nujj tel pualij?" ⁵⁰ Ungi'gu mu nestua'gugwi ta'n goqwei Se'sus gis thuet.

⁵¹ Na tujiw Se'sus apaji wije'waji Nasaletg aq ne'gaw mu elistuagwi ungi'gu. Mali mu ne'gaw awan'ta'sigw ta'n te's'g goqwei gis tliaq aq gaqaisg angite'g. ⁵² Se'sus pem pitoqwiet aq me' pemi ns'tue'g. Tetapua'latl Gjinisgam aq mimajuinu' ta'n gegigwi'titl.

3

*Sa'n Nutsign'tuet pestung gigjiw na sipu teluisig Jol'tan
(Matiw 3.1-12; Malg 1.1-8; Sa'n 1.19-28)*

¹ Taipilius gisi elege'witewip Lo'mewa'gig metlasipunqeg je na'n, na tujiw Pons Pilot g'pno'lewit Jutiaewa'gig, Elot niganpuguit Galaliewa'gig, Pilip ta'n wijiigmatl Elotal niganpuguit Ituliaewa'gig aq Tlajonitisewa'gig aq Lisania's niganpuguit Apilenewa'gig. ² Na tujiw Annas aq Gaiapas espe'gig patlia'sg. Na Gjinisgam telimatl Sa'n Nutsign'tuelitl na agnutmaqan ta'n pe-walatl pestunmlin. Sa'n na Saglaia uggwisl, aq wesgowa'sit paqtaqamigtug. ³ Sa'n pitawa'sit aq papga'sit na sipu ta'n teluisit Jol'tan. Pestung, "Gawas-gita'sultigw, jiglita'gw lue'utigug aq sign'tasultigw, na tujiw Gjinisgam apigsigtmugsitoqs'p gtlue'utiwal." ⁴ Na niganigjitegewinuaq teluisipnaq Aiseia wesgumapnn Sa'nal ta'n gis wi'g'g'pnn ula, "Nat wen gesigawewistoq paqtaqamigtug.

Teluet, 'Gisiteget wejgu'et.

Ms't ta'n te'sioq gisgajo'ltigw ugjit negm.

Gisgaja'tug gelu lg awti ta'n lien.

Ltug tegpaqteg awti ugjit negm.

⁵ Ta'n te's'gl walqwamige'gl amujpa na wajua'tmgil.

Ta'n te's'gl soqoqamige'gl amujpa na gesaqqamige'gl.

Na waqjutaqtegl awti'l amujpa na siwnoqqwa'tas'gl.

Na winjigl awtiji amujpa na ilugwa'tas'gl

aq pitgma'tas'gl.

⁶ Na tujiw ms't mimajuinu'g nmia'tital

na Nujiugs'tawi'welilf ta'n Gjinisgam petgimatal.' "

⁷ Pugwelgig mimajuinu'g el'ta'jig Sa'neg ugjit sign'tasultinew. Sa'n telimaji, "Gjinisgam wegaig aq getu' ilsumugsioq. Gilew pa na wije' aq mtesgmug. Pewalioq sign'tulinew muta tel'ta'sultioq na Gjinisgam ma ilsumugsiwogq pa na sign'tasultioqos. ⁸ Tlo'ltigw aq tla'taqatigw ta'n goqwei neia'tuanew igtigig gawasgita'sultioq aq ejiglita'loq lue'utigug. Tluetoqs'p wetapeg-sultioq Aplameg gatu telimuloq, Gjinisgam gis ugsua'toqol wegla gun'tal aq gisa'total mimajuinualanew ta'n wetapegsultiliji Aplameg. ⁹ Gilew pa wije' aq miti's ta'n mo wel minigw aq Gjinisgam gisgaje'g ilsumugsinew nige'. Iga'taqewinu gisgaje'g tmta'n miti'sl ta'n mu wel mininugul gigjiw gjip'sgigtug aq nu'gwa'lan. Gjinisgam ilsumatal tel'silitl mimajuinu'l ta'n pata'tegelitl st'ge' na iga'taqewinu getu' tla'laji miti'sg."

¹⁰ Mimajuinu'g pipanima'titl, "Gatu nige' tala'taqatitesnen?"

¹¹ Sa'n telimaji, "Ta'n wen geggunaji tapusiliji atla'ig amujpa ignmuatal newte'jilitl na j'nmul ta'n mo geggunagul atla'il. Ta'n wen mijipjewe'mit amujpa ta's'g smuetutew na mimajuinu'l ta'n mo geggunmiligul mijipjewel."

¹² Ta'sijig nujintutma'tijig g'pno'lewei suliewei peita'jig ugjit sign'tasultinew aq pipanima'titl Sa'nal, "Nujigina'muet, tala'taqatitesnen?"

¹³ Telimaji, "Mut piami ugsua'tunew ta'n telteg tplutaqan."

¹⁴ Ta'sijig sma'gnisg pipanima'titl, "Gatu ninen tala'taqatitesnen?"

Sa'n telimaji, "Mut pisuimanew igtigig aq mut gi'gaji ugsua'tuaw wen ugsulieweim."

¹⁵ Mimajuinu'g pogji ul'ta'sultijig muta tel'ta'sultijig Sa'nal etugjel negm na Nujiugs'tawi'wet. ¹⁶ Na tujiw Sa'n telimaji, "Sign'tuloq samqwanig-tug gatu wejgu'et negm ta'n me' espe'g aq ni'n. Mu tepawtiw je we'gaw apgwa'tuan umgsnapi'l. Ta'n tujiw sign'tugsitoqs'p na e'wtew pugte'w aq ignmugsitesnu Wejuli Nisgaml. ¹⁷ Wejgu'et, na ilsumata ms't mima-juinu' aq nigtua'lata ta'n tetapua'taqatiliji aq ta'n pata'taqatiliji. Ta'ni

gelu'sultiliji la'lata wa'so'q st'ge' iga'taqewinu tepgiso'toqol glumgl aq pisqo'toqol uglacalansmg. Ta'ni mu gelu'sultligwi pija'lata na pugtew ta'n mo naga'suenug st'ge' iga'taqewinu mawo'toqol siguaqs'te'ginn aq nu'gwa'toqol."

¹⁸ Sa'n mil gnu'a'tuaji mimajuinu' ge's pestung na gelu'lg agnutmaqan. ¹⁹ Na telimatl niganpuguilitl ta'n teluisilitl Elot pata'tegen ta'n tujiw malie'wiliji Elotiasal muta ula e'pit gisi tepqatg'p Elot ugjignaml. Sa'n ewi'tmuatl Elotal igtigl lue'uti'l gisa'tulitl. ²⁰ Gatu Elot me' ma'muniw pata'teget ta'n tujiw pija'laten Sa'nal laplusang.

Se'sus sign'tut

(Matiw 3.13-17; Malg 1.9-11)

²¹ Ta'n tujiw ms't mimajuinu'g ta'n jigs'tua'tipnn Sa'nal gi's sign'tujig, Se'sus pegising aq sign'tuaten. Ge's Se'sus etl a'sutmat na'te'l, wa'so'q pana's'g. ²² Wejuli Nisgam el nisiet Se'susal un'jig. Na teliangamgusit st'ge' ples. Nat wen weji glusit wa'so'q. Teluet, "Gi'l na ngwis. Mawi gsalg aq mawi ul'te'lmul."

Se'sus wetapegsit Ataal

(Matiw 1.1-17)

²³ Se'sus na'tami nesisgegipuna'p na tujiw poqji pestung. Mimajuinu'g tel'ta'sultijig negm na So'sep uggwisl, aq So'sep na I'lai uggwisl. ²⁴ I'lai na Mattat uggwisl, Mattat na Li'pai uggwisl, Li'pai na Melji uggwisl, Melji na Jannai uggwisl, Jannai na igtig So'sep uggwisl. ²⁵ Ula So'sep na Mattatias uggwisl, Mattatias na E'mos uggwisl, E'mos na Ne'um uggwisl, Ne'um na Eslu uggwisl, Eslu na Na'ggai uggwisl. ²⁶ Na'ggai na Ma't uggwisl, Ma't na igtig Mattatias uggwisl. Ula Mattatias na Semein uggwisl, Semein na Jo'seg uggwisl, Jo'seg na Jo'ta uggwisl. ²⁷ Jo'ta na Joalan uggwisl, Joalan na Lesa uggwisl, Lesa na Selupapel uggwisl, Selupapel na Sialtiel uggwisl, Sialtiel na Ne'li uggwisl. ²⁸ Ne'li na igtig Melji uggwisl, ula Melji na Ati uggwisl, Ati na Gosam uggwisl, Gosam na Elmatam uggwisl, Elmatam na El uggwisl. ²⁹ El na Ja'sua uggwisl, Ja'sua na Eliesel uggwisl, Eliesel na Jolim uggwisl, Jolim na igtig Mattat uggwisl, ula Mattat na Li'pai uggwisl. ³⁰ Li'pai na Simion uggwisl, Simion na Juta uggwisl, Juta na igtig So'sep uggwisl, ula So'sep na Jonam uggwisl, Jonam na Ilaiaim uggwisl. ³¹ Eliagim na Meleia uggwisl, Meleia na Menna uggwisl, Menna na Mattata uggwisl, Mattata na Ne'tan uggwisl, Ne'tan na Ta'pit uggwisl. ³² Ta'pit na Jessi uggwisl, Jessi na Opet uggwisl, Opet na Poas uggwisl, Poas na Salaman uggwisl, Salaman na Ne'son uggwisl. ³³ Ne'son na Aminata'p uggwisl, Aminata'p na Atmin uggwisl, Atmin na Alni uggwisl, Alni na Eslon uggwisl, Eslon na Peles uggwisl, Peles na Juta uggwisl. ³⁴ Juta na Je'gop uggwisl, Je'gop na Isaq uggwisl, Isaq na Aplam uggwisl, Aplam na Tela uggwisl, Tela na Neioli uggwisl. ³⁵ Neioli na Selug uggwisl, Selug na Lagew uggwisl, Lagew na Peleg uggwisl, Peleg na Ipel uggwisl, Ipel na Sela uggwisl. ³⁶ Sela na Gainan uggwisl, Gainan na Alpasat uggwisl, Alpasat na Sem uggwisl, Sem na Noa uggwisl, Noa na Lameg uggwisl. ³⁷ Lameg na Metusela uggwisl, Metusela na Inaq uggwisl, Inaq na Jalet uggwisl, Jalet na Maiale'l uggwisl, Maiale'l na igtig Gainan uggwisl. ³⁸ Gainan na I'nos uggwisl, I'nos na Set uggwisl, Set na Ata uggwisl, Ata na Gjinisgam uggwisl muta Gjinisgam gisiapnn.

4

*Gjimm'tu wet nu'gwalatl Se'susal pata'tegelin
(Matiw 4.1-11; Malg 1.12,13)*

¹ Se'sus weji apaja'sit Jol'tanewei sipu. Wejuli Nisgaml eimlitl Se'suseg. Na ela'latl Se'susal paqtaqamigtug. ² Na'te'l wet nu'gwaltl Gjimm'tu'l glapis ne'wisgegiguna'q. Ne'gaw mo goqwei malqotmug aq no'q gewising ta'n tujiw ne'wisgegiguna'q gaqiaq.

³ Gjimm'tu'l telimtl, "Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin na gisa'tu ula gun'tew pipnaqanin."

⁴ Se'sus telimatl, "Moqwa', ma tela'tegew muta Nisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, 'Mimajuinu ma iapjiw gisi ugji mimajigw mijipjeweigtug.'"

⁵ Na tujiw Gjimm'tu so'qwa'latl Se'susal gm'tnigtug aq jaqal musga'tuatl ms't elege'witewa'gi'l ugs'tqamug. ⁶ Gjimm'tu telimatl, "Ignmulates ms't ta'n te's'g ml'gigno'ti aq ta'n te's'g milesuaqan ula nemitun. Ms't ta'n te's'g goqwei gaqi ignmuing aq ignmua's ta'n wen pewalg. ⁷ Ms't ula gi'lewe'tew ta'n tujiw jugu'en emtoqwalin aq nutgul'pa'sua'lin."

⁸ Se'sus telimatl, "Ma tela'tegew muta Nisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, 'Emtoqwalates Gisiteget na Gjinisgam ta'n gepmite'lm't aq pas'g negm lugow.'"

⁹ Na tujiw Gjimm'tu ela'latl Se'susal Selusalemg aq tepa'latl ta'n etl mawi esp'teg gjia'sutuo'guomg. Telimatl, "Pa na gi'l na Gjinisgam uggwisin, nisaqalsi. ¹⁰ Muta Nisgam ugtwi'gatignigtug ewi'gas'g, 'Gjinisgam tlimata ugtansale'witeng angweiulinew.' ¹¹ Elg telueg, 'Msnultaq aq unaqa'lultaq ugpitnuaq glaman jel ma jile'nugul ggwatl gun'tewigtug.'"

¹² Se'sus telimatl, "Nisgamewei wi'gatign telueg, 'Mut ugt nu'gwalaw Gisiteget na Gjinisgam ta'n emtoqwalt.'"

¹³ Ta'n tujiw Gjimm'tu we'gisipgwatoq na tujiw pun ugt nu'gwalatl Se'susal aq pe'l punaje'watl ta'suguna'q.

*Se'sus eliet Galaliewa'gig
(Matiw 4.12-17; Malg 1.14,15)*

¹⁴ Se'sus apaja'sit Galaliewa'gig. Geggung ml'gigno'ti ta'n wejiaq Wejuli Nisgamewigtug. Pugwelgig mimajuinu'g geitu'tij Se'sus eig na'te'l muta mimajuinu'g wesguma'titl. ¹⁵ Etl pestung na a'sutuo'guoml na'te'l aq ms't wen gepmite'lmatl.

*Mimajuinu'g tleiwultijig Nasaletg
wegaiugtua'titl Se'susal
(Matiw 13.53-58; Malg 6.1-6)*

¹⁶ Na tujiw Se'sus eliet Nasaletg ta'n etl neps'tgwa'tasip. Atlasmutigisg'g eliet a'sutuo'guomg ta'n gis sipeliw tla'teget. Gaqama'sit ugjit gitmn Nisgamewei wi'gatign. ¹⁷ Elasnmut na wi'gatign ta'n Aiseiao'q gis wi'g'g'p. Se'sus apgwa'toq ula wi'gatign glapis we'jitoq ta'n tegen getu' gitg. Egitg ula,

¹⁸ "Gisi ignmuing na Wejuli Nisgam.

Megnmit aq elgimit gnua'tuan

na gelu'lg agnutmaqan ugjit ewle'jultijig.

Elg petgimit ugjit gnua'tuan

wegla ta'n pisultijig iga'lanew

aq wegla ta'n nepapigwo'ltijig nmitaqatinew.

Petgimit ugjit iga'lanew ta'nig emegweiujig.

¹⁹ Petgimit ugjit tliman mimajuinu'g

iga'q na na'gweg

ta'n Gisiteget tli ugs'tawiata mimajuinu'."

²⁰ Se'sus ilta'toq na wi'gatign aq apaji ignmuatl na ji'nmul ta'n ango'tmlitl aq epa'sit. Ms't mimajuinu'g a'sutuo'guomg angama'titl. ²¹ Na tujiw telimaji, "Wegla glusuaqann ta'n ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign na gis tliaqal gis-gug ge's pem gitmuloq."

²² Na mimajuinu'g wels'tua'titl aq paqalailtijiig ta'n telewistulij. Pipanim-tultijiig, "Ula na So'sep uggwisl?"

²³ Telimaji, "Geju'loq nasplutuatoqs'p ta'n goqwei nat wen gis teluep aq tlimitoqs'p ula, 'Pa na mal'pale'wifewi's'p aq pilue'g gisi npilj, nige' npilsj,' gisna tlimitoqs'p ula, 'Wijej tla'tega ula tet gm'tginaq ta'n tel nut-maieg'p gis tla'tege't'p Gapelniang.' " ²⁴ Se'sus siawewistoaq, "Telimuloq na niganigjitegewinu'g mo menuegem'gig umutgiwaq. ²⁵ Jigs'tuigw. Ta'n tujiw Ilaijao'q mimajiteg, na tujiw pugwelg'pnig sigu'sgwaq eimu'tipnig Lesui'pe'gatig. Na tujiw mo gigpesanugup nesipunqeg je aqataig aq na tujiw mesgi'g'p pestmo'qon gm'tginaq. ²⁶ Gatu Ilaijao'q mo elgimam'g'p ugjit apoqonmuan je newte'jilitl sigu'sgwal tleiawilitl Lesui'pewa'gig gatu awna elgimut'p ugjit apoqonmuan igtigl sigu'sgwal tleiawilitl na gjigan Salepat ta'n eteg Saitonewa'gig. ²⁷ Ta'n tujiw Ilaisao'q na niganigjitegewinu mimajiteg, pugwelgig mimajuinu'g geggunmi'tip na 'gsnugowaqan teluisig lepsi Lesui'pe'gatig. Lpa mo wen gisi npilam'g'p gm'tginaq, gatu awna na ji'nm teluisit Nemn na nepilut'p. Negn tleiawip Siliae'gatig."

²⁸ Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijiig a'sutuo'guomg wegailtijiig ta'n tujiw ula nutmi'tij. ²⁹ Na ms't gaqamita'jig aq tewa'la'titl Se'susal na a'sutuo'guomg. Ela'la'titl ta'n etl paqse'g gigjiw na gjigang. Getu' paqage'titl. ³⁰ Gatu Se'sus naqalaji aq smtug ejigla'sit na gjigan.

Ji'nm pitu'gwitl mn'tu'l (Malg 1.21-28)

³¹ Se'sus eliet na gjigan Gapelniang ta'n eteg Galaliewa'gig. Na'te'l etl pestung atlasmutigis'g. ³² Ms't paqalailtijiig ta'n tel gina'muej muta geitoq ta'n goqwei wesgutg aq geggung ml'gigno'ti. ³³ Eig a'sutuo'guomg ji'nm ta'n mn'tu'l pitu'gwitl. Sesgwalatl Se'susal. ³⁴ "Se'sus gi'l tleiawin Nasaletg, taluegeieg? Weji pginu's'p ugjit seioqwa'linen? Nenu'l ta'n wenin. Gi'l na sape'wit ta'n Gjinisgaml pe'gimtl."

³⁵ Se'sus mn'tu'l telimatl, "Wantaq'a'si, aq getaq'a'si na ji'nmuiqtug." Ge's mn'tu naqalatl na ji'nmul na gisa'latl nisielin nigantug Se'suseg gatu mo jile'wagul.

³⁶ Na mimajuinu'g paqalailtijiig aq teluejig, "Me' gatu melgi glusuaqanmit. Geggung ml'gigno'ti aq assusuti ugjit mn'tu'g tewita'ji." ³⁷ Ula agnutmaqan ta'n Se'sus gis tla'teget se'sa's'g ms't tami gigjiw Gapelniang.

Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu' (Matiw 8.14-17; Malg 1.29-34)

³⁸ Se'sus naqt'g a'sutuo'guom aq pisgwa't Simon wiguaq. Simon ugjug-wiji'jl gesnugwalitl muta mesnmlitl epsimgewei. Na agnutmua'titl Se'susal ugjit apoqonmuan na e'pilitl. ³⁹ Se'sus eliet gigjiw ta'n elisinnij aq gisa'toq na epsimgewei jigla'sitn na e'pit. Smtug menja'sit aq poqji lugowaji.

⁴⁰ Galqwasiej, pugwelgig mimajuinu'g pejo'la'tiji Se'suseg witapua aq wo'guma ta'n milipna'tiliji. Sama'laji aq ms't gisi npisultijiig. ⁴¹ We'gaw Se'sus mn'tu' ejiglgimaji mimajuinu'g. Ge's tewatgimaji mimajuinu' ugtinnewaq sesgu'tijiig, "Gi'l na Gjinisgam uggwisl."

Na mn'tu'g ge'ja'titl Se'susal na Nujiugs'tawi'welitl. Se'sus melgimaji, "Mut glusultinew."

Se'sus al pestung pugwelgig a'sutuo'guoml
(Malg 1.35-39)

⁴² Ta'n tujiw wejgwapniaq, Se'sus naqt'g na utan aq eliet ta'n mo mijajuinu'g wigulti'gw. Ta'sijig mijajuinu'g pogji gwilua'titl aq ta'n tujiw we'ja'titeg na pipanima'titl mu naqtmlin umutgiwaq. ⁴³ Gatu telimaji, "Amujpa pestunmaqig mijajuinu'g tleiwultijig igtigl gjigann aq utann. Gjinisgam weji petgimit ugjit tliman na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mijajuinu'."

⁴⁴ Na tujiw Se'sus eliet aq al pestungl igtigl a'sutuo'guoml Jutiaewa'gig.

5

Nesisijig usgewinu'g majulgwala'titl Se'susal
(Matiw 4.18-22; Malg 1.16-20)

¹ Newtejgeg na'gweg Se'sus eig tajigtug na qospem teluisig Genesalet. Ge's gaqamij na'te'l pugwelgig mijajuinu'g etl mawita'jig Se'suseg muta getu' jigs'tua'titl tlimanew Gjinisgam ugtwi'gatign. ² Se'sus nemitoqol tapu'gl gajigajl na'taqamtegl. Na usgewinu'g gis gepta'sijig ugtuluow aq waqama'la'tiji ugt'a'pimua. ³ Se'sus tepa'sit Simon ugtul aq pipanimatl ugjit gjiga mlawigsmegen. Na pemgopit na'te'l aq weji pestunmuaji na mijajuinu' ta'n eimu'tiliji na tajigtug.

⁴ Ta'n tujiw gaqewistoq telimatl Simonal, "Me' gjiga mnawi gsmatu'gtul etl tmiq glaman gi'l aq gitapaq gisi a'pia'titoqs'p."

⁵ Simon telimatl, "Saqaqamaw, gi'l na assusit, gis attignita'ieg newtitpa'q aq mo goqwei ne'pa'tueg, gatu tla'taqatitesnen ta'n teluen."

⁶ Ta'n tujiw egwija'la'titl ugt'a'pimual na mesna'tiji pugwenniji nme'ji. Te'suta'tiji nme'ji na suel pewja'silitl ugt'a'pimual. ⁷ Wiguma'tiji witapewa ta'n tepputiliji ugtulual ugjit apoqonmugsinew. Peita'liji aq apoqonmua'tiji. Na petgimatmi'titl gitg ugtulual glapis suel getapugwegl. ⁸ Ta'n tujiw Simon Pie'l gis nmitoq ta'n gis tliaq eliet Se'suseg aq el nutgul'pa'sit aq telimatl, "Saqaqamaw, pewalul jigla'sin ni'neg muta pata'tegewinui."

⁹ Simon aq witapa ta'n eimu'tiliji ugtulq paqalauultijig ta'n tel ma'muni pe'tla'tiji tel pugwenniji nme'ji. ¹⁰ Simon witapa ta'n teppiliji ugtulual elq paqalauagwi'tiji. Na Ji'mej aq Sa'n, Sepeti uggwisg. Se'sus telimatl Simonal, "Mut jipasiw, muta nige' weja'tegemg jugwo'lates mijajuinu'g Nisgamewig-tug."

¹¹ Na tujiw Simon aq witapa na'taqama'tu'titl ugtulual. Naqtmij ms't goqwei na'te'l aq majulgwala'titl Se'susal.

Se'sus nepilat'ji'nmul ta'n gegunmlitl
'gsnugowaqan teluisig lepsi
(Matiw 8.1-4; Malg 1.40-45)

¹² Newtejgeg na'gweg ge's Se'sus eig gjigan weltesguatl ji'nmul ta'n gegunmilij 'gsnugowaqan teluisig lepsi. Ta'n tujiw ula ji'nm nemiatl Se'susal el nutgul'pa'silitl aq etawaqtmuatl, "Gjisaqaqamaw, gisi npilites pa na tli ul'te'tmn."

¹³ Se'sus sipisga'sit aq sama'latl. Telimatl, "Getu tla'tegei. Nige' gisi npilul!" Na smtug gisi npiluj na ji'nm. ¹⁴ Telimatl, "Mut wen tlimaw, gatu nat nmiates patlia's aq angamulij. Ta'n tujiw geitog gisi npisin na ignmuates ta'n goqwei

Mowiso'q teluepnaq nat wen ta'n amujpa gisi ignmuatl patlia'sl. Na tujiw mimajuinu'g gi'tutaq ta'n teli ila'sin nige'."

¹⁵ Gatu na agnutmaqaan ta'n Se'sus gis tla'teget me' ma'muni peggwa'sg, aq pugwelg mimajuinu'g peita'jig Se'suseg. Getu' jigs'tua'titl aq pewala'titl gisi npisultinew gsnugowaqaan. ¹⁶ Gatu Se'sus eliet ta'n etl wantaqteg naji a'sutmat.

Se'sus nepilatli ji'nmul ta'n mu gis maja'siligul
(*Matiw 9.1-8; Malg 2.1-12*)

¹⁷ Newtejgeg na'gweg Se'sus etl gina'muet wen'ji'guomg ta'n etl mawita'jig pugwelg niganpugultijig. Ta'sijig Palasiaq aq ta'sijig nujigina'mua'tijig Mowisewe tplutaqan eimu'tijig na'te'l. Weita'jig pugwelgl utann Galaliewa'gig aq Jutiaewa'gig, aq na gjigan teluisig Selusalemg. Na Gisiteget gisi ignmuatl Se'susal ml'gigno'ti ugjit gisi npilan gsnugowinu'. ¹⁸ Na ta'sijig ji'nmug peita'pila'titl witapal na'te'l. Witapal elisinnitl a'su'nightug muta mu gisi maja'siligul. ¹⁹ Na me'si pisgwapila'titl ta'n Se'sus eig muta wesam pugwelg mimajuinu'g eimu'tijig na'te'l. Gujmug wetteg lgsusaqan. Na weji so'qwapila'titl g'p'taq wen'ji'guom. Na'te'l anguna'tas'gl gun'tal. Meno'tu'titl tepiaqal gun'tal ta'n tel nispila'tital ji'nmul. Wet nispila'titl na witapual ta'n gaqamilij Se'susal. ²⁰ Melgi gtlams'tmi'tij Se'sus gisi npilatal witapual. Se'sus geitoq ta'n tel'ta'sultiliji wegla ji'nmug. Telimatli ji'nmul ta'n mu maja'siligul, "Nitap, gtlue'uti'l apigsigtmulan."

²¹ Na tujiw Palasiaq aq nujigina'mua'tijig tplutaqan poqji maw agnutma'tijig. Teluejig, "Wen ta u't ji'nm ta'n tel'te'lsit negm na Gjinisgam? Mo eimug mimajuinu ta'n gisi apigsigt'gl lue'uti'l, pas'g newte'jit, na negm Gjinisgam."

²² Se'sus geijaji ta'n goqwei etli angite'tmi'tij aq pipanimaji, "Tal gis teli angita'sultioq? ²³ Tegen me' nqamase'tew ni'n tla'tegen, apigsigtmaqal ula ji'nm ugtlue'uti'l gisna gisa'l'g mn'ja'sin aq pmien? ²⁴ Ni'n na mimajuinu'alsiap aq nige' musga'tultoqs'p geggunm ml'gigno'ti ugs'tqamug ugjit apigsigtmuan lue'uti'l." Telimatli ji'nmul ta'n mu gisi maja'siligul, "Telimul, mn'ja'si, mgne'n gta'su'nm aq nige' gisi nmiates."

²⁵ Ge's mimajuinu'g etli angama'tij na ji'nm wenaqa'sit, wesua'toq na ugta'su'nm aq enmi emtoqwalatl Gjinisgam. ²⁶ Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig gaqi paqalawaiji aq emtoqwala'titl Gjinisgam. Jipaqita'jig aq teluejig, "Na mesgi'g paqalawaiqaan gis nmitu'g gisgug!"

Se'sus pipanimatl Li'paial majulgwalin
(*Matiw 9.9-13; Malg 2.13-17*)

²⁷ Na tujiw Se'sus tewiet aq nemiatl ji'nmul ta'n teluisilitl Li'pai. Ula ji'nm na nujintutmewinu suliewei aq pemgopit ta'n etl lugwej g'p'no'lewei. Se'sus telimatli, "Majulgwali." ²⁸ Na Li'pai wenaqa'sit, naqt'g ms't goqwei aq majulgwalatl Se'susal.

²⁹ Tel'gne'geg Li'pai iga'toq mesgi'g pestie'umg wiguaq ugjit Se'susal. Li'pai wigumaji pugwenniji nujintutma'tiliji suliewei aq igtigi mimajuinu' mawatalultinew maw negmow. ³⁰ Na ta'sijig Palasiaq aq ta'sijig nujigina'mua'tijig tplutaqan mo weli usguma'tigul Se'susal. Pipanima'tiji Se'susal aq unaqapemg, "Goqwei weji mawatalultioq nujintutma'tijig suliewei aq igtigig lue'winu'g?"

³¹ Se'sus telimaji, "Na mimajuinu'g ta'n tajigo'ltijig mo menue'getigul mal'pale'wilitl, gatupas'g negla ta'n gesnugu'tijig. ³² Mo weji pgininu ugjit pipaniman mimajuinu'g ta'n getlamia'tijig majulgwalinew. Awna weji pgininu ugjit pipaniman elue'winu'g gawasgita'sultinew aq jiglita'new lue'utigtug."

*Wen sune'wit**(Matiw 9.14-17; Malg 2.18-22)*

³³ Alt mimajuinu'g telima'titl Se'susal, "Sa'n unaqapemg sipeliw sune'wultiliji aq a'sutma'tliji, aq Palasiaq unaqapemua wijej tela'taqatiliji gatu gnaqapemg mijjultijig te'sigisg'g."

³⁴ Se'sus telimaji, "Etug tel'ta'sioq na mimajuinu'g wigumujig ta'n wes-gowa's'g malie'wimg ma sune'wulti'gw. Ge's wijitgweiwa'titl witapual ta'n getu' malie'wilitl getletug na mijjultijig. ³⁵ Gatu na na'gweg iga'qt'tew ta'n tuijw ji'nm malie'wij ejigla'luj. Etna na na'gwegl ta'n tuijw witapa sune'wultilita."

³⁶ Se'sus elg telimaji ula a'tugwaqanji', "Mo wen menina'tug mussew pilei aligewigtug ugjit si'smn sa'qawei aligew. Pa na tla'tege's'p na suisgina'tutew pilei aligew aq na mussew na wijej tlamugtnug st'ge' sa'qawei aligew. ³⁷ Mo wen elguta'tug pilei moqopa'q sa'qawe'l m'gegne'l mun'ti'l. Pa na tla'tege's'p na pilei moqopa'q pasgugf'tal na sa'qawe'l mun'ti'l. Na moqopa'q tuijuitew aq na mun'ti'l ma tali ugtapsuninugl. ³⁸ Awna pilei moqopa'q amujpa elguto'tun pile'l mun'ti'l. ³⁹ Mo wen pewatmug pilei moqopa'q ta'n tuijw gi's samq waj sa'qawei moqopa'q. Tluetew, 'Sa'qawei moqopa'q me' gne'g wigapu'g."

6*Se'sus assutg atlasmutigisg'g**(Matiw 12.1-8; Malg 2.23-28)*

¹ Na atlasmutigisg'g Se'sus aq unaqapemg pem saputita'jig ta'n glumgl etl nigwegl. Alt unaqapemg tematpo'tu'tilitl na glumgl. Pemaqs'te'mi'titl ugpit-nuaq aq malqotmi'titl. ² Ta'sijig Palasiaq nemia'tiji aq telima'tiji, "Gis geituoq mo teltenug mgnmnew glumgl atlasmutigisg'g. Goqwei wet tla'taqatioq ta'n tplutaqanminu telueg ma gis tla'taqatiwoq atlasmutigisg'g?"

³ Se'sus telimaji, "Gis egitmoq ta'n Ta'pito'q aq unaqapemg tela'taqatipnig ta'n gewisulti'titeg. ⁴ Ta'pito'q pisgwa'p a'sutuo'guomg aq wesua'toqopn pipnaqann ta'n gisi ignmut'p Gjinisgam. Na telgitas'g ginuweei tplutaqanig-tug pas'g patlia'sg gis malqotmi'tij ala pipnaqan. Malqot'p aq ignmuapni witapa elg malqotmnew."

⁵ Elt telimaji, "Ni'n na mimajuinualsiap aq gis tlima's mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatitaq atlasmutigisg'g muta assutm."

*Ta'n goqwei tela'taqati'gw atlasmutigisg'g**(Matiw 12.9-14; Malg 3.1-6)*

⁶ Na igtig atlasmutigisg'g Se'sus pisgwa't a'sutuo'guomg aq etl gina'muet. Na'te'l eig na ji'nm ta'n inaqanei ugpitn malig. ⁷ Na nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq Palasiaq gwilm'i'tij ta'n gisi ilsutmua'titl Se'susal. Pa na Se'sus nepilat'l wenn atlasmutigisg'g na tuijw pisui ilsuma'tital Se'susal.

⁸ Se'sus geitua'ji ugtangita'suaqanmual aq telimatl na ji'nmul ta'n ugpitn malig, "Qama'si aq jugu'a gmetug ni'neg." Na ji'nm tela'teget ta'n telimuj.

⁹ Na tuijw Se'sus pipanimaji nujigina'mua'tiliji Mowisewei tplutaqan aq Palasiaq, "Nige' pipanimuloq, na tplutaqanminu telimugsi'gw apoqonmuan mimajuinu gisna emegweian atlasmutigisg'g? Telueg ugs'tawian ji'nm gisna ne'pa'n?" ¹⁰ Se'sus gigo'qopa'sit aq ms't angamaji. Telimatl na ji'nmul ta'n ugpitn malig, "Sipisga'tu gpitn." Na ji'nm tela'teget aq smtug ugpitn ila's'g.

¹¹ Palasiaq aq tplutaqanei nujigina'mua'tijig wegaiultijig aq wesgutmi'tij ta'n tla'la'tis Se'susal.

Se'sus megnaji apostale'wiliji
(*Matiw 10.1-4; Malg 3.13-19*)

¹² Newte' wela'gw Se'sus eliet soqoqamigeg naji a'sutmat. Na'te'l wes-gowa'sit newtitpa'q etawaqtmuatl Gjinisgaml apoqonmuan aq ilgwenan. ¹³ Ta'n tujiw gisapniaq, Se'sus wigumaji unaqapemg. Na megnaji newtis-gegsiliji je ta'pu ta'n tel wi'taji Apostale'wijig. ¹⁴ Megnatl Simonal, ta'n tel wisungewatl Pie'l, aq Pie'l ugjignaml teluisilitl Antle'. Elt megnaji Ji'mejal, Sa'nal, Pilipal, Paltolomiwal, ¹⁵ Matiwal, Tumaal aq Ji'mejal, na Alpius uggwisl, Simonal ta'n me'gite'tg umutgi. ¹⁶ Megnaji Sutaal na igtig Ji'mej uggwisl aq Suta Isgaliotal, ta'n ntuisgalgatal Se'sus.

Se'sus egina'muaji mimajuinu'
(*Matiw 4.23-25*)

¹⁷ Se'sus aq apostale'wijig apat nisita'jig soqoqamigeg aq naqita'jig tetpaqamigeg. Pugwenniji unaqapemg aq pugwelgig mimajuinu'g peita'jig na'te'l muta getu' jigs'tua'titl. Na tleiauwultijig Jutiaewa'gig, na gjigan Selusalem aq tapu'gl gjigann, Tail aq Saiton ta'n etegl apaqtugewei sitm. Alt mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig pewala'titl npilgunew. ¹⁸ Alt ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'tiji nepilujig. ¹⁹ Pugwelgig mimajuinu'g wejo'tmi'tij gis sama'lanew Se'susal muta ml'gigno'ti wejiaq negmeg nepilugsinew.

Ul'ta'suaqan aq ewlgwija'suaqan
(*Matiw 5.1-12*)

²⁰ Se'sus angamaji unaqapemg aq telimaji, "Gilew ta'n elita'sualoq Gjinisgam ugjit ms't goqwei ulgwijultigw muta Gjinisgam ilgwenugsioq aq ignmugsioq e'wmanew ta'n goqwei geggung. ²¹ Gilew ta'n getu' tetapua'loq Gjinisgam je mu ta'n pas'g goqwei, ulgwijultigw, muta Gjinisgam tetapua'lugsioqs'p. Gilew ta'n welmaita'sultioq nige' ulgwijultigw, muta ul'tasultioqs'p aq usgewo'ltioqs'p.

²² "Gilew ta'n getlams'tmuioq na ta'sijig mimajuinu'g alua'lugsioq, penoqite'lmugsioq, masgelmugsioq aq egsuaqanimugsioq muta majulgwialioq ni'n na mimajuinualsiap. ²³ Ulgwijultigw muta wijej tela'lgwi'tisni niganigitegewinugi' st'ge' na mimajuinu'g ta'n masgelmugsioq. Pewaluloq ulgwijultinew aq amalgaltinew ta'n tujiw tela'lugsioq muta Gjinisgam ignmugsioqs'p pugwelgl ta'n goqwe'l geggungl wa'so'q.

²⁴ "Gatu no'q mtue'tew ugjit gilew ta'n milesultioq muta gi's gugunmoq na naqamajej mimajuagan. ²⁵ No'q mtue'tew ugjit gilew ta'n mo goqwei nuta'mawoq muta guisultioqs'p me' enmiaq. No'q mtue'tew ugjit gilew ta'n wesgewo'ltioq ewlgwijultioqs'p aq gaqiemtmutoqs'p.

²⁶ "No'q mtue'tew ugjit gilew ta'n tujiw ms't mimajuinu'g weli usgumugsioq muta ujuuaqi'ga wijej weli usgumgwi'tisni nujiesua'tijig niganigitegewinugi'g."

Gsalug ta'nig getanugsioqig
(*Matiw 5.38-48; 7.12a*)

²⁷ "Gatu telimuloq gilew ta'n jigs'tuioq, gsalug ta'nig getanugsioqig aq ula'lug ta'nig masgelmugsioq. ²⁸ Pipanimug Gjinisgam ugjit ule'wan ta'nig anmimugsioqig aq a'sutmessewug ta'nig emegweiugsioq. ²⁹ Pa na wen paqtne'ite'sg's ignmu etuiw paqtne'ituln. Pa na wen wesua'tasg'snn ggotml, etl ignmu ugsua'tulin gatatla'impl. ³⁰ Pa na wen nat goqwei pipanimasg's na ignmu aq pa na wen goqwei gi'lewei ugsua'tultew, mut ugjo'tmu apaji ugsua'tun. ³¹ Tla'tega ugjit igtigig st'ge' ta'n tel puatmn tla'taqatinew ugjit gi'l.

³² “Pa na pas'g gsalj mimajuinu'g ta'n gesal'sgig, mut tl'ta'siw na Gjinisgam me' ule'ultew je mu igtigig, muta we'gaw pata'tegewinu'g gesala'tiji ta'n gesalgwi'tiji. ³³ Pa na pas'g tetapua'l'j ta'n tetapua'l'sgig, mut tl'ta'siw Gjinisgam me' ule'ultew je mu igtigig mimajuinu'g. We'gaw pata'tegewinu'g tela'taqati'tij wijei aq gi'l. ³⁴ Pa na pas'g mqataj ta'n wen elita'sin apaji msnmoq ta'n goqwei mqata't'p, mut tl'ta'siw Gjinisgam me' ule'ultew je mu igtigig mimajuinu'g. We'gaw pata'tegewinu'g emgatau'tiji igtigi pata'tegewinu' ugit apaji msnmnew wijei te's'g. ³⁵ Gatu gsal ta'nig getan'sgig aq tetapu ule'ul. Mqatuiga aq mut goqwei apajite'tmu. No'q ms'gi'gt'tew apangituewei apaji msnmoq, aq tl wi'tugsitoqs'p espe'g Gjinisgam un'jang, muta Gjinisgam me' welm'toq ugit ta'n wenn mo miwatmligw ta'n goqwei gelu'lg aq ta'n wen newtite'lsit. ³⁶ Ewlite'lga st'ge' ta'n gujuuow teli ewlite'lgej.”

Gjinisgam tela'lg st'ge' tela'l'jig igtigig

(Matiw 7.1-5)

³⁷ “Mut ilsumaw igtigig aq Gjinisgam ma ilsumulug. Mut alua'l igtigig aq Gjinisgam ma alua'lulug. Apigsigtu igtigig aq Gjinisgam apigsigtultew. ³⁸ Ignmu igtigig ta'n goqwei nuta'tij aq Gjinisgam ignmultew ta'n goqwei nuta'man. Gjinisgam ta'n no'q ulm'tutew ignmultew ta'n te's'g goqwei gisi ignmuetu'n aq je me'. Gjinisgam ignmultal st'ge' ta'n goqwe'l tel ignmat'pnig igtigig.”

³⁹ Se'sus telimaji ula a'tugwaqanji', “Nepapigwa't ma gisi ala'lagul igtigl nepapigwa'litl. Pa na wejo'tg's ala'lan gitg nepapigwa'jig pijjataq na'tami elmalqe'g. ⁴⁰ Ta'n wen gegina'masit ma gepmite'lmamug je mu na nujigina'muelitl gatu ta'n tuiw gaqi gina'masij wijei tli gji'teget st'ge' na nujigina'muelitl.

⁴¹ “Ta'n wen ilsumatl igtigl na wijei aq ji'nm getu' tualqa'laj siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw ge's gmu'j piteg upgugugw. Wigue'g sespete'tg na siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw gatu mu wesgutmg na gmu'j ta'n piteg upgugugw. ⁴² Ge's na gmu'j me' piteg upgugugw, mu tetapu tlimatl witapal, 'Nitap, ge' apoqonmulates tualqa'tun na siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg gpugugw.' Na mimajuinu ta'n ula tela'teget na wesgjiangamgusit. Tmg amujpa tualqa'toq gmu'j ta'n piteg upgugugw glaman ulapitew aq gis tualqa'tutew siguaqs'te'gn'ji' ta'n piteg witapal upgugugw.”

Tla'tegetes ta'n goqwei telgwitg ggamlamun

(Matiw 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ “Na gelu'sit miti's wel minitew, gatu na miti's ta'n mo gelu'sigw ma ul minigw. ⁴⁴ Te's miti's weji gji'jut ta'n goqwe'l minigl. Ma ugja'tun wen'ju'su'n goqominaqsigtug, gisna ma ugja'tun nipmann ginigwejiuaqsigtug. ⁴⁵ Na ta'n wen gelu'sit tela'teget ta'n goqwei gelu'lg muta ula unggamlamun telgwitg. Ta'n wen mo gelu'sigw tela'teget ta'n goqwei mo gelu'lgtnug muta ula na unggamlamun wijei telgwitg. Te's mimajuinu wesgutg ta'n goqwei unggamlamung telgwitg.”

Tapusijig ta'n ewi'gajig

(Matiw 7.24-27)

⁴⁶ “Goqwei wet tl wi'tin Gjisaqamaw, gatu mo tela'tegewn ta'n goqwei gis tlimulap? ⁴⁷ Ta'n te'sit wen wejgu'et ni'neg aq tela'teget ta'n goqwei gis thuei, na tlimultes st'ge' ta'n wenij. ⁴⁸ Na st'ge' ji'nm ta'n el'toqop wiguow. Tmg tel mulqe'j temig elmalqe'j aq mesqana'toq epqanataqan. Na laqqap eteg gun'tewigtug. Ta'n tuiw sipu mespo'qeg na wen'ji'guom mo maja'sgtnugup muta welita's'g. ⁴⁹ Gatu na mimajuinu ta'n nutmuil

ntglusuaqanml aq mo tela'tegegw ta'n telimg, negm st'ge' na ji'nm ta'n el'toqop wiguow t'p'gwanigtug togo mo epqanitungup tami. Ta'n tujiw sipu mespo'qeg na wen'ji'guom gegtugjalugweg aq gaq suisga'lugweg."

7

Se'sus nepilat'l sma'gnis uglugowinuml

(Matiw 8.5-13)

¹ Ta'n tujiw Se'sus gaq tlimaji na mimajuinu'g ta'n goqwei tel puatg na pisgwa'j na gjigan ta'n teluisig Gapelniam. ² Na'te'l wigit Lo'mewa'juit, na niganpuguut sma'gnis. Gegguna'tl lugowinu'l ta'n gesite'imatl. Ula lugowinu pajiji gsnugwat aq pemi np'g. ³ Ta'n tujiw sma'gnis nutg Se'susal eimliti na gjigan, elgimaji ta'siliji Lesui'pewe'g gisigu mawagnutmewinu' Se'suseg, ugjit pipaniman jugu'elin aq npilan uglugowinuml. ⁴ Na Lesui'paq el'ta'jig Se'suseg aq etawaqtmua'titl apoqonmuguslin sma'gnisl. Telima'titl, "Ula sma'gnis te'p'g ugjit apoqonmuan ⁵ Muta gesalaji Lesui'pa aq gisitoqop a'sutuo'guom ugjit ninen."

⁶ Se'sus wije'waji gatu ta'n tujiw mo amasegtnug sma'gnis wiguow weltes-gua'tiji igtigi ta'n sma'gnis elgimaji Se'suseg. Wegla telimaji, "Saqamaw, na sma'gnis teluet, Mut lgoawaqana'lsiw. Mu tetujiw glu'siw ugjit gi'l mittugwen nignaq. ⁷ We'gaw mo tepawtaw jugu'en gi'leg. Pas'g thua na glusuaqan aq ntlugowinum ila'sitew. ⁸ Na ta'sijig sma'gnisg assumijig aq ta'sijig sma'gnisg assumigig. Ta'n tujiw newte'jit telimg, 'Lia!' na eliet. Igtig telimg, 'Jugu'a' na jugu'etew. Telimg lugowinu, 'Ula tla'tega!' na tla'tegetew."

⁹ Se'sus paqalaig ta'n tujiw nutg ula. Gigto'qopugua'sit aq telimaji ta'ni majulgwalgwi'titl, "Telimuloq, lpa Lesui'pe'gatig menaq wen mo gejaq ta'n tel ml'gi gtlams'tasit st'ge' ula sma'gnis."

¹⁰ Ta'n tujiw na nutagnutmewinu'g apaita'jig sma'gnis wiguow nemia'titl sma'gnis lugowinu'l gisi ila'silitl.

Se'sus wenaqa'latl sigu'sgw uggwisl

¹¹ Na tel'gne'geg Se'sus eliet gjigan teluisig Nein. Unaqapemg aq pugwelgig mimajuinu'g wije'wa'titl. ¹² Ta'n tujiw Se'sus iga'j ga'qana'tas'g ula gjigan, na mimajuinu'g pemapila'titl npuinu'l naji utqutamg. Ula npuinu na sigu'sgw newtipistat'l uggwisl. Pugwelgig mimajuinu'g ta'n tleiawultijig na utan wijitgweiwa'titl ula sigu'sgwal. ¹³ Ta'n tujiw Gjisaqamaw nemiaj sigu'sgwal ewlite'imatl aq telimatl, "Mut gaqiemtmu." ¹⁴ Na tujiw Se'sus eliet pemapilaqane' aq sama'toq. Pema'taqatijig naqita'jig. Se'sus teluet, "Maljewe'j ji'nm, telimul pmgopa'si." ¹⁵ Na ji'nm wenaqqopa'sit aq poqtewo'gwet. Se'sus apaji ignmuat'l uggwitl.

¹⁶ Ms't wen jipaqita'jig aq smtug emtoqwala'titl Gjinsigaml. Telimultijig, "No'q gepme'g niganigjitegewinu gisi neia'sit ginueg!" aq "Gjinsigam pegisig ugs'tawian ugmimajuinumg."

¹⁷ Ula agnutmaqan se'sa's'g ta'n telgi'g Jutiaewa'gig aq igtigl umutgiwal.

Sa'n Nutsign'tuet elgimaji unaqapemg Se'suseg

(Matiw 11.2-19)

¹⁸ Sa'n unaqapemg telimji wegla ta'n goqwe'l Se'susal tela'tegelipnn. Na tujiw Sa'n tapusiliji unaqapemg wigumaji. ¹⁹ Elgimaji Gjisaqamaweg ugjit pipaniman, "Gi'l na negm ta'n Sa'n teluet wejgu'ep wa'so'q? Pa na gi'l mu na negm, na esgmalatesnen ap igtig."

²⁰ Ta'n tuijw pegisingig Se'suseg na telima'titl, "Sa'n Nutsign'tuet pet-gimugsieg pipanimulin, 'Gi'l na negm ta'n telteg pginis gisna nat wen piluei esgmalatesnen?"

²¹ Ge's emittugwala'titl Se'susal na nepilaji pugwenniji mimajuinu'g. Alt gesnugu'tipnig, alt mesnmi'tipn n milamu'gl gsnugowaqann aq alt nepa-pigwo'tipnig. Se'sus ejigla'tuaji mn'tu'g ta'n pitu'gwiliji mimajuinu'g. ²² Na tuijw Se'sus telimaji Sa'n unaqapemg, "Apajita'gw aq tlimug Sa'n ta'n go-qwe'l nemituoqol aq ta'n goqwei gis nutmoq. Nepapigwo'tipnig nige' gis nmitaqatijig, wegla ta'n asgajo'tipnig nige' gis ul pmita'jig, wegla ta'n geggunmi'tip 'gsnugowaqann teluisig lepsi gisi npilujig, wegla ta'n gepistaqana'tipnig nige' wel nutmu'tijig, npuinu'g nige' minua'lujig aq na ewle'juinu'g nutmi'tij na gelu'g agnutmaqan. ²³ Tetuji ulgwijintew ta'n wen mo megtuigw."

²⁴ Ta'n tuijw Sa'n unaqapemg gis apaita'tij Sa'neg, Se'sus gelulaji mi-majuinu'. Wegumatl Sa'nal aq teluet, "Ta'n tuijw el'ta'ioqop Sa'neg paqtaqamigtug, goqwei getu' nmituoqos na'te'l? Mo getu' nmiwoqop menaqanat ji'nm st'ge' msigu'l asua's'g'pnn ugju'snigtug? ²⁵ Goqwei nat nmituoqos na'te'l? Getu' nmioqos ji'nm ta'n gegnesit mego'tigl aligal. Wegla mimajuinu'g ta'n wel'gnesultijig aq milesultijig wigultijig elege'wituo'guoml. ²⁶ Tlimigw ta'n goqwei esgmatmoqos nmitunew na'te'l? Getu' nmio-qos niganigitegewinu. Telimuloq nemioqop ji'nm me' espe'g jel mu ni-ganigitegewinu. ²⁷ Sa'n na negm ta'n Gjinisgam nigani usgumapnn. Tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, 'Ge' jigs'tui.

Nigangima's ntagnutmewinum ugjit gisgaja'tun ta'n lietes.' "

²⁸ Se'sus siawewistoq, "Telimuloq, Menaq wen tetuji gepme'g ugs'tqamu eig st'ge' Sa'n. Gatu ta'n wen me' ewle'jit ta'n Gjinisgam etli ilgwenaji mimajuinu'g me' gepme'g aq negm."

²⁹ Ta'n tuijw mimajuinu'g maw nujintutma'tijig nutua'titl ta'n goqwei Se'susal gis tluelitl wel'te'lma'titl Gjinisgaml aq teluejig Gjinisgam tetapua'tegelitl. Wegla mimajuinu'g gis ignmua'tipn Sa'nal sign'tuanew. ³⁰ Gatu na Palasiaq aq nutagnutmewinu'g mo getlams'tasultigupnig ta'n Gjinisgam tel puatg ugjit negmow, muta mo ignmua'tigupn Sa'nal sign'tagunew.

³¹ Se'sus siaw gluai, "Wenig talo'tijig st'ge' mimajuinu'g gisgug? Te-limuloq telo'tijig mimajuinu'g gisgug. ³² Telo'tijig st'ge' mijua'ji'g ta'n pemgopultili'tij gujmug magasan. Ta'sijig gesigaw tlima'tiji igtigi, 'Etl'te'tmuleg'pnn malie'wimgewe'l gtapegiaqann gatu mo amalgalitwoqop. Etlintueg'pnn utqutamgewe'l gtapegiaqann gatu mo atgitemultiwoqop.'

³³ Sa'n Nutsign'tuet pegising'p, sune'wip aq mo esamqwapup moqopa'q gatu gilew telueioq, 'Mn'tu pitu'gwitl na ji'nmul.' ³⁴ Ni'n na mimajuinu-alsiap. Ta'n tuijw pegisineg na mijjiap aq esamqwap na tuijw telueioq, 'Ge' angamug u't ji'nm. Pusgi ugsamatalg aq negm na gtigiewinu. Witapa na nujintutma'tiliji suliewei aq lue'winu'.' ³⁵ Gatu na mimajuinu'g ta'n getlams'tmi'tij Gjinisgam ugtns'tuo'qonm na musga'tu'ti'tij ta'n goqwei Gjin-issam gis tla'tepeg na teliaqawei."

Se'sus emittugwalatl Palasiaq ta'n teluisilitl Simon

³⁶ Newte'jit Palasi pipanimatl Se'susal tgwatalnew. Toqo Se'sus eliet wiguaq aq epa'sit ugjit mijjin. ³⁷ Eig pata'tegewinu'sgw na gjigan ta'n Se'susal eimlitl. Ta'n tuijw nutg na Se'sus etlatalg Palasi wiguaq, na'te'l

enma'latl gun'teweie'l pu'tai'l ta'n wejitasit alapastl. Waju'pelitl ama-jaqto'suti. ³⁸ Pisgwa't aq gaqamit gigjiw Se'susal uggwatl. Etltemit aq ugsaqpigunn saqapa'toqol Se'susal uggwatl. Usapunn e'w'gl ta'n tel niwa'tuaj uggwatl. Wesgaqaltmuatl uggwatl aq guta'fuatl weljema'gewei. ³⁹ Ta'n tujiw Palasi ta'n wigumapnn Se'susal wiguaq nemitog ula na telimsij, "Pa na ula ji'nm na niganigjitegewinuwis na gji'jialat ula e'pilitl ta'n sama'ltl na pata'tegewinu'sgw."

⁴⁰ Na tujiw Se'sus telimatl, "Simon nat goqwei getu' tlimul."

Simon teluet, "Nujigina'muet goqwei getu' tlimi?"

⁴¹ Se'sus teluet, "Eig'pnig tapusijig ji'nmug ta'n tettua'tipnn nujimqa-tuigelitl suliewei. Newte'jit tettua'tl na'n gasgiptnaqana'igl aq igtig na'nisgega'igl. ⁴² Ta'n tujiw tapusijig mo gisi apangitua'tigweg na tujiw nu-jimqatuiget gitg apigsigtuaji. Tegen ji'nm me' gsalatal na nujimqatuigelitl?"

⁴³ Simon telimatl, "Amuj na ji'nm ta'n me' ma'muni tettua'pnn."

Se'sus teluet, "Teliaq teluen." ⁴⁴ Na tujiw Se'sus elapa'sitl e'pilitl aq telimatl Simonal, "Angam ta'n goqwei ula e'pit gis tla'tegep. Ta'n tujiw pisgwa'ianeg giguag mo ignmuiw'tp samqwan ta'n tli gsispa'tutes ngatl. Gatu ula e'pit gesispa'tuipnn ngatl, e'w'g'pnn ugsaqpigunn. Gispasmuipnn ngatl, e'w'g'pnn usapunn. ⁴⁵ Mo wesgaqalmiwt'p gatu ula e'pit menaq puni gsalgaltmuigul ngatl weja'tegemg ta'n pisgwa'iap. ⁴⁶ Mo ignmuiw'tp mimei ugit nun'ji gatu ula e'pit guta'tuit weljema'gewei ngatl. ⁴⁷ Nige' telimul. Na teliaq ms't ugpa'ta'qaanml gaqi apigsigta's'gl muta mawi gsalit. Ta'n getu wen apsi apigsigtut apsi gsaluetew."

⁴⁸ Se'sus telimatl e'pilitl, "Gpa'ta'qaanml apigsigta's'gl."

⁴⁹ Igtigig mimajuinu'g ta'n pemgopultijig na'te'l telimultijig, "Wen ta u't ta'n apigsigt'gl pata'qaann?"

⁵⁰ Gatu Se'sus telimatl e'pilitl, "Westawugsin muta getlams'tasin. Nige' wantaqo'ti eteg ggamlamun."

8

Na e'prijig ta'n wije'wa'titl Se'susal

¹ Na tel gne'geg Se'sus mittugwatgl gjigann aq utann. Na pestung na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Unaqapemg ta'n newtis-gegsiliji je ta'pu wije'wa'titl. ² Ta'sijig e'prijig elt wije'wa'titl Se'susal. Na gisi npilut'pnig milamu'gl gsnugowaqann aq mn'tu'g ejigla'tupnig ugtinnewa'q. Newte'jit na Mal Matle'n ta'n Se'sus ejigla'tuapni llaigneg te'siliji mn'tu'g negmeg. ³ Igtig na Joana ta'n tepqatgig Gusaal. Na Gusa elugowatl Elotal aq niganpugua'laji sma'gnisg. Igtig e'pit na Susa'na aq pugwelgig igtigig e'prijig. E'wmi'tij ugsulieweimual aq ugtaligamual apoqonmuanew Se'susal aq unaqapemg.

Na a'tugwaqan ta'n iga'taqewinu eljio'toqol sginminn

(Matiw 13.1-9; Malg 4.1-9)

⁴ Pugwelgig mimajuinu'g ta'n tleiauwultijig pugwelgl utann el'ta'jig Se'suseg. Ta'n tujiw ma'muniw pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig Se'suseg na telimaji a'tugwaqan,

⁵ "Newte'geg na'gweg ji'nm naji se'sijio'toqol sginminn. Ge's etl se'sijio'toqol sginminn, ta's'gl eljo'ltigl tajigawti'jigtug. Mimajuinu'g pastesgmi'titl aq sisipg malqotmi'titl. ⁶ Ta's'gl eljo'ltigl gun'tewa'qamigeg. Ta'n tujiw sginminn poqjigwegl, gispatewa'tigl muta maqamigew gispateg. ⁷ Ta's'gl sginminn eljo'ltigl ginigwejjuaqsigtug. Na ginigwejjuaqsi'g wel nigwejjig aq wissuignemgwi'titl glumgl. Na gisa'tu'titl glumgl ewligwegl.

⁸ Ta's'gl sginminn eljo'ltigl gelu'lg maqamigew aq wel nigwegl na'te'l. Na wel minijgl. Newt gasgiptnaqan sginminn wejiaqal alt glumgl.”

Na tuijw telimaji, “Ango'tmug. Jigs'tmutigw ta'n goqwei gis telimuloq.”

Ta'n goqwei Se'sus getu' gina'muet

ta'n tuijw e'w'gl gina'masutiewe'l a'tugwaqann

(Matiw 13.10-17; Malg 4.10-12)

⁹ Unaqapemg pipanima'titl ta'n goqwei getu' gina'muet ta'n tuijw e'w'g'p na a'tugwaqan. ¹⁰ Se'sus telimaji, “Gjinisgam gisi ignmugsioq ns'tmu'tinew ta'n goqwei mo geitas'gtnugup aq pugwelgig mo nestmi'ti'gw ta'n ilgwenanew mimajuinu'. Pas'g gis nutmi'tip a'tugwaqan. Na jigs'tuipnig gatu mo nestmu'ti'gw na ta'n goqwei gis tluei.”

Se'sus gegnua'tuaji unaqapemg na a'tugwaqan

ta'n iga'taqewinu eljio'toqol sginminn

(Matiw 13.18-23; Malg 4.13-20)

¹¹ “A'tugwaqan ula na telueg. Na sginminn pa na wije aq Gjinisgam ugtwi'gatign. ¹² Ta'n tuijw sginminn eljo'ltig'pnn tajigawti'jigtug na pa na wije aq mimajuinu'g ta'n nutmua'tij Nisgaml ugglusuaqanml aq smtug Gjimm'tu gisa'laji awan'ta'sultinew na gelu'lg glusuaqann. Negla mimajuinu'g ma gtlams'tasulti'gw aq Nisgaml ma gisi ugs'tawigwi'tigul. ¹³ Ta'n tuijw sginminn eljo'ltig'pnn gun'tewaqaamigeg na pa na wije aq mimajuinu'g ta'n wel'ta'suatmi'tij ta'n gase'g nutmi'tij gatu mo tetapu majulgwatmi'ti'gw. Poqji gtlams'tasultijig gatu ta'n tuijw nat goqwei amsala's'g ejigli unaqita'jig. Na tuijw puni gtlams'tasulti'tij na gelu'lg agnutmaqan. ¹⁴ Ta'n tuijw sginminn eljo'ltig'pnn ginigwejjuaqsigtug na pa na wije aq wegla mimajuinu'g ta'n nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan gatu wesam sespete'tmi'tij milesaqan, giso'qon aq ta'n te's'g goqwei gisa'lgwi'tiji ulgwijultinew. Na awan'ta'suala'titl Gjinisgaml aq mo goqwei tela'taqati'gw ugjit negm. ¹⁵ Ta'n tuijw sginminn eljo'ltig'pnn gelu'lg maqamigew na pa na wije aq mimajuinu'g ta'n nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan aq weli gsua'tu'tij. Welgwijultijig uggamlamunual je mu atigna'sultijig aq siaw tla'taqatijig ta'n Gjinisgam tel puatg. Ta'n goqwei tela'taqati'tij pa na wije aq glumgl ta'n teli ul minigl.”

Gtlams'tuaqan na gepme'g

(Malg 4.21-25)

¹⁶ “Mo wen wasoqwa'tug wasoqonmaqan aq oqonisgwa'tug lataqsunigtug gisna iga'tug lame'g npo'qonigtug. Awna gegupa'toq patawutigtug glaman mimajuinu'g nmitaqa'titaq ta'n tuijw pisgwita'tij.

¹⁷ “Ta'n goqwei mimugwa'tas'g na neia'tas'gt'tew aq ta'n goqwei anuna'tas'g na pa na wijga'tas'gt'tew.

¹⁸ “Na to'q ango'te'n ta'n tel jigs'tmn na gelu'lg glusuaqan. Ta'n wen geggung Nisgamewei gtlams'tuaqan me' ignmuaten aq ta'n wen mo geggunmug gtlams'tuaqan gatu tl'ta'sij geggung na tuijw jigla'tuaten na apje'jg gtlams'tuaqan geggung.”

Se'sus uggwitl aq ugjignamg

(Matiw 12.46-50; Malg 3.31-35)

¹⁹ Se'sus uggwitl aq ugjignamg peita'jig negmeg gatu mo gis gigjita'gwig muta wesam pugwelgig mimajuinu'g eimu'tijig na'te'l. ²⁰ Nat wen telimatl, “Ggij aq gjignamg eimu'tijig gujmug. Getu' glul'sgig.”

²¹ Se'sus telimaji mimajuinu', “Ms't ta'n nig nutmi'tij Gjinisgam ugtwi'gatign aq mo elistmi'ti'gw na negmow st'ge' ngij aq njignamg.”

Se'sus naqa'toq mtugunotg
(*Matiw 8.23-27; Malg 4.35-41*)

²² Newtejgeg na'gweg Se'sus telimaji unaqapemg, "Ge' asoqomita'nej qospemg." Tepita'jig ugtuluaq aq pusijig. ²³ Ge's pemaqtaqati'tij Se'sus nepat. Na tel gne'geg mtugunotg iga'q. Ma'muniw ugju'sg aq tgu'g tepjo'ltijig. Ugtuluow poqji ugjupaqtoqweg. Ms't eimu'tijig nsano'qonigtug. ²⁴ Unaqapemg el'ta'jig Se'suseg aq tugwa'la'titl. Telima'titl, "Saqamaw, gi'l na assusit, apoqnmuiin ge's mu samqwanigtug nepu'tiweg."

Se'sus menja'sit aq ilsutg ugju'sn aq tgu'g ugjit wantaqa'sgtn. Ugju'sn naqa'sg aq tgu'g wantaqita'jig. Na tujiw qospem weli ewipg. ²⁵ Na tujiw pipanimaji unaqapemg, "Tali gtlams'tasultioq?"

Na togo tujiw paqalauiltijig aq jipaqita'jig. Telimultijig. "Wen ta u't ji'nm tetuji piam melgimaji ugju'sn aq samqwan."

Ji'nm nepilut ta'n mn'tu'l wesgweiagwitl
(*Matiw 8.28-34; Malg 5.1-20*)

²⁶ Na siawaqtaqatijig aq oqwa'jig Gelasiewa'gi ta'n eteg tegpaqiw qame'g Galaliewa'gig. ²⁷ Na Se'sus na'taqampugua'sij weltesguatl ji'nmul tleiawilitl gjigan Gelasa. Ula ji'nm wesgweiagwi'titl mn'tu'g. Gi's sa'q mo goqwei nasgmug. Mo wiguaq wesgewa'sigw gatu awna wesgowa'sit utqutaqane'gatiq.

²⁸ Ta'n tujiw nemiatl Se'susal eliet aq nutgul'pa'sit ta'n gaqamilij. Sesgwalatl, "Se'sus, gi'l na espe'g Gjinsigam ugguwsl. Goqwei getu' tla'lin? Etamul, mut utgapuliw." ²⁹ Ula teluet muta Se'sus gis telimaji mn'tu'g tualqasinew na ji'nmeg. Me' gatu gaqaisg mn'tu'g assumatipnn. Na tujiw mimajuinu'g gelpila'tipnn aq pija'la'tipnn laplusang gatu ula ji'nm temeg'pnn ta'n gelpiteg'pnn ugguwatl aq ugpitnn, aq wesmugwap paqtaqamigtug. Nige' wigit utqutaqane'gatiq.

³⁰ Se'sus pipanimatl, "Taluusin?"

Negm teluet, "Ni'n teluusi Pugwelgig." Ula teluet muta pugwenniji mn'tu'g pitu'gwi'titl. ³¹ Mn'tu'g etawaqtmua'titl Se'susal, ugjit mu lgimugsinew na ma'muniw temig elmalqe'g.

³² Gigjiw na'te'l eimu'tijig pugwelgig gulgwi'sg ta'n etl jigniga'tijig soqoqamigeg. Mn'tu'g etawaqtmua'titl Se'susal ugjit lgimugsinew gulgwi'sg ugtinneg. Na ignmuaji tla'taqatinew. ³³ Smtug mn'tu'g ejiglita'jig na ji'nmul aq el'ta'jig gulgwi'sg ugtinneg. Na ms't gulgwi'sg pem'tugu'ltijig pemse'g aq nitjo'ltijig samqwanigtug. Ms't getmenetgi'g samqwanigtug.

³⁴ Ta'n tujiw ji'nmug ta'n angweiwa'tipni gulgwi'sgi'g nemitu'tij ta'n gis tliaq smtug maita'jig aq se'sa'tu'j agnutmaqan gjigan aq ms't ta'n tami el'ta'tij. ³⁵ Mimajuinu'g naji angaptmi'tij ta'n goqwei gis tliaq. Ta'n tujiw peita'tij Se'suseg nemia'titl na ji'nmul ta'n mn'tu'g wesgweiat'pnig. Ula ji'nm pemgopit gigjiw Se'suseg. Gegnesit aq tetapu angita'sit. Na mimajuinu'g jipaqita'jig. ³⁶ Na ji'nmug ta'n nuje'wa'tipni gulgwi'sgi'g telima'tiji esgwia'tiliji ta'n ji'nm teli npisip. ³⁷ Na tujiw mimajuinu'g tleiawultijig Gelasiewa'gig pipanima'titl Se'susal ugjit jigla'silin muta jipaqita'jig. Na tujiw Se'sus aq unaqapemg tepita'jig ugtuluaq aq poqji pusijig. ³⁸ Na ji'nm ta'n gisi npilut'p etawaqtmuatl Se'susal, "Ignmui wije'ulin."

Gatu Se'sus telimatl, ³⁹ "Apaja'si giguaq aq tlim gigmaq ta'n Gjinsigam gis tla'ls'g."

Na ji'nm getloqo eliet ta'n telgi'g gjigan aq telimaji pugwenniji mimajuinu'g ta'n Se'susal gis tla'lt'pnn.

Se'sus nepilat e'pilitl aq minua'latl e'pite'sl
(*Matiw 9.18-26; Malg 5.21-43*)

⁴⁰ Ta'n tujiw Se'sus apaja'sit qame'g qospemg pugwelgig mimajuinu'g wel'ta'suala'titl nmianew muta etli esgmala'tipn. ⁴¹ Na tujiw ji'nm teluisit Jailus pegising Se'suseg. Niganpuguit a'sutuo'guomg ta'n eteg na'te'l. Smtug nutgul'paqjeting ta'n Se'susal gaqamilij aq etawaqtmuatl lielin wiguaq. ⁴² Wipsgunatl ugtusl ta'n metlasipuna'litl je ta'pu pemi nplitl.

Ge's Se'sus pemiej pugwelgig mimajuinu'g gigiw wije'wa'titl. ⁴³ Na e'pit na'te'l wije'waji. Metlasipunqeg je ta'pu pusgi mal'tewiet aq gaqotg ug-sulieweim mal'pale'wiliji gat u lpa mo wenn gisi npiligugul. ⁴⁴ Na etepnatl Se'susal aq sama'tuatl ugpisan pitu'gunn. Smtug naqa's'g ta'n tel mal'tewiep. ⁴⁵ Se'sus pipanimapni, "Wen gi's sama'lit?"

Ms't wen petgwasit aq Pie'l telimatl, "Saqamaw, gi'l na assusit, pugwelgig mimajuinu'g gigipugutasgig. Etug nat wen pet samtesgasg."

⁴⁶ Gat u Se'sus teluet, "Geji'g nat wen sama'lip muta ml'gigno'tim tewiaqap ni'neg." ⁴⁷ Na e'pit geitog ma gisigasigw ta'n tel gisi npisip. Na tujiw poqji neng'tesing. Eliet Se'suseg aq nutgul'pa'sit. Telimatl Se'susal aq igtigi tal gi's wet sama'lin aq smtug gisi npisit. ⁴⁸ Se'sus telimatl, "Tu's ta'n teli gtlams'tmn na weji npisin. Nige' lietes wantaqo'ti'gtug."

⁴⁹ Ge's Se'sus etlewistog na pegising ji'nm na'te'l. Wejiet Jailus wiguaq. Telimatl Jailusal, "Gtusaq nepgaq. Mut lgowaqana'law nujigina'muet."

⁵⁰ Gat u Se'sus nutg aq telimatl Jailusal, "Mut jipasiw. Pas'g gtlams'tasi aq gtus ila'sitew."

⁵¹ Ta'n tujiw Se'sus pegising Jailus wiguaq mo wenn ignmuagul pisgwa'lin pas'g Pie'lal, Sa'nal, Ji'mejal aq mijua'ji'j ungi'gug. ⁵² Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Jailusal wiguaq atgitemultijig aq mesgo'tijig ugjit mijua'ji'jl. Se'sus telimaji, "Mut gaqiemtmutinew, na mijua'ji'j mo nepmug pas'g nepat."

⁵³ Na ms't wesgewe'wa'titl muta gejia'titl mijua'ji'jl nepmlita. ⁵⁴ Se'sus wesua'latl mijua'ji'jl ugping aq telimatl, "Mijua'ji'j, mn'ja'si." ⁵⁵ Na mijua'ji'j apaji mimaju'et aq smtug menja'sit. Se'sus igtigi telimaji nat goqwei smug. ⁵⁶ Ungi'gug sigti paqalailiji gat u Se'sus telimaji, "Mut tlimanew wenn ta'n gis tliaq."

9

Se'sus poqjigimaji unaqapemg (Matiw 10.5-15; Malg 6.7-13)

¹ Se'sus mawa'laji newtisquegsiliji je ta'pu unaqapemg aq ignmuaji ml'gigno'ti ugjit tuaqtesguanew mn'tu'g aq gisi npitmnnew milamu'gl gsnu-gowaqann. ² Na gisgajalaji ugjit npilanew gesnugu'tiliji, al pestunmnnew aq tlingwi'tinew mimajuinu' na Gjinisgam apugjig ilgwenata mimajuinu'.

³ Telimaji, "Lpa ta'n tel mili al'ta'ioq, mut goqwei nespnmnew. Mo aptun, mo salitewingewei mun'ti, mo mijipjewe'i gisna suliewei, je mu piamiet atla'i."

⁴ Ta'n etl pisgwigimugsioq utang, siaw i'mug wijei wen'ji'guomg glapis ta'n tujiw naqtmog na utan. ⁵ Te's tami pisgwita'ioq utanji'j aq mimajuinu'g mo pawalugsiwoq i'mu'tinew nqatmug na utan aq puagtestug gगतual. Tla'taqatigw ugjit musga'tuanew na Gjinisgam mu wel'te'Imagwi."

⁶ Na unaqapemg naqtm'i'j ta'n Se'sus eig aq el'ta'jig pugwelgl utann. Al pestunmi'tij na gelu'lg agnutmaqann aq nepila'tiji mimajuinu' ms't tami.

Elot mo nenuaqusnn ta'n wenin Se'susal (Matiw 14.1-12; Malg 6.14-29)

⁷ Ta'n tujiw Elot ta'n niganpugutg Galaliewa'gig nutg ta'n goqwei Se'susal gis tla'tegelpn mo geitug ta'n tli angita'sitew, muta alt mimajuinu'g teluejig,

“Sa'n Nutsign'tuet apaji minunsit.” ⁸ Ta'sijig mimajuinu'g teluejig Ilaija apaji neia'sit aq igtigig teluejig gisiguaq niganigjitegewinuaq ta'n gi's sa'q mimajipnaq apaji mimaju'et. ⁹ Elot teluet, “Gisa'lg'pnaq Sa'n Nutsign'tueto'q temgwetoqsin gatu wen ta u't ji'nm ta'n mimajuinu'g agningwi'titl?” Na weja'tegemg wejo'tg nmian Se'susal.

Se'sus esmaji na'n pituipntnaqan te'sisgegsiliji ji'nmug
(*Matiw 14.13-21; Malg 6.30-44; Sa'n 6.1-14*)

¹⁰ Na apostale'wijing apaita'jig Se'suseg aq telima'titl ta'n goqwe'l gis tla'taqatipnn. Na tujiw Se'sus ela'laji pas'g negmowa na gjigan ta'n teluisig Petse'ta. ¹¹ Ta'n tujiw mimajuinu'g nutma'titl Se'susal i'mlin Petse'taeg, pugwelgig majulgwala'titl na'te'l. Se'sus wel'ta'sit nmianew aq telimaji ta'n Gjinnisgam apugijig ilgwenata mimajuinu'. Nepilaji ta'ni gesnugu'tiliji.

¹² Ta'n tujiw poqji galqwasiyet, unaqapemg telimgwi'titl, “Iglgim mima-juinu'g glaman gisi lta'taq utann aq nuji iga'taqu'tijig tepaw. Na'te'l msntaq mijipjewe'i aq ta'n i' tli gt'gunultimig. Eimu'ti'gw ta'n etl taqawatteg.”

¹³ Gatu Se'sus telimaji, “Ignmug nat goqwei malqotmnew.”

Telima'titl, “Pas'g na'ngl pipnaqann geggunme'gl aq tapusijig nme'jig. Pewalieg lta'nen magasang ugjit pgwatelminen mijipjewe'i ugjit ta'n te'sijig.”

¹⁴ (Eimu'tijig na'te'l panaemg na'n pituipntnaqan te'sisgegsijig ji'nmug.)

Se'sus telimaji unaqapemg, “Gisa'lug mimajuinu'g pmgopita'new te's na'nisgegsijig.”

¹⁵ Unaqapemg gisa'lgwi'tiji mimajuinu'g pmgopita'new maqamigeg te's na'nisgegsijig. ¹⁶ Na tujiw Se'sus wesua'toqol na'ngl pipnaqann aq tapusil-iji nme'ji aq elapa'sit wa'so'q. Miwatmuatl Nisgaml ugjit ula mijipjewe'i. Nasgwa'toqol aq ignmuaji unaqapemg ugjit ms't wen msnmnew. ¹⁷ Ms't ta'n te'sijig g'satalultijig. Na tujiw unaqapemg megnmi'titl mijipjewe'i ta'n piamiaq aq newtiswa'qal jel ta'pu ligpeniggn wajua'tu'titl.

Pie'l teluet Se'sus na Nujiugs'tawi'wet
(*Matiw 16.13-19; Malg 8.27-29*)

¹⁸ Newtejgeg na'gweg ge's Se'sus newti a'sutmateg, unaqapemg peita'liji. Na tujiw Se'sus pipanimaji, “Tal'ta'sultijig mimajuinu'g wehin ta ni'n?”

¹⁹ Telima'titl, “Alt mimajuinu'g teluejig gi'l na Sa'n Nutsign'tuet aq igtigig mimajuinu'g teluejig gi'l na Ilaija aq ap igtigig teluejig gi'l na newte'jitaq niganigjitegewinuaq ta'n gi's sa'q nepg'pnaq gatu nige' apaji mimaju'et.”

²⁰ Se'sus pipanimaji, “Tal'ta'sultioq weni ta ni'n?”

Pie'l telimatl, “Gi'l na Nujiugs'tawi'wet aq wejien Gjinnisgameg.”

Se'sus wesgutg ta'n tli np'tew
(*Matiw 16.20-28; Malg 8.30—9.1*)

²¹ Se'sus melgimaji ugjit mu wenn tlimanew. ²² Elt teluet, “Ni'n na mima-juinu'alsiap aq amujpa ma'muni ulmajeia's. Niganpugultijig a'sutuo'guomg, niganpugultijig patlia'sg aq elg nujigina'mua'tijig tplutaqan masgelmitaq. Gisa'litaq ne'po'qsinq aq gisi nesuguna'q apaji minunsites.”

²³ Telimaji ms't ta'n te'siliji, “Ta'n getu wen getu' wije'wij amujpa awan'ta'sualsit aq tla'teget ta'n Gjinnisgaml tel puatmlitl. Amujpa gisgaje'g ulmaje'n te'sigis'g. Na tujiw gisi majulgwalitew. ²⁴ Na mimajuinu ta'n getu' ugs'tawi'sit na ma gugunmug iappiwewe'i mimajuinaqan wa'so'q, gatu na mimajuinu tela'teget ta'n goqwei pewatm je tlia ne'po't muta majulgwalit na ugs'tawia's. ²⁵ Tali ugtapsunig na ji'nm te's'g goqwei as-sutg ta'n telgi'g ugs'tqamu gatu mo gugunmug iappiwewe'i mimajuaqan wa'so'q? ²⁶ Ta'n wen netaqite'lmit aq netaqite'tg ta'n goqwei tel gina'muei

na ta'n tujiw apaja'sia's tlimates nujj na ala mimajuinu mu na ninenewei nnaqapeminen, muta ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw apaja'sia's maw sape'ultijig ansale'wijig na tujiw gepmite'lmimg aq emtoqwalimg st'ge' nujj gepmite'lmut aq emtoqwalut nige'. ²⁷ Migwite'tmug ula. Eimu'tioq ta'sioq ula tet ta'n ma npu'tiwoq glapis nemitu'tioq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mima-juinu'g."

Ta'n tujiw Se'sus ugsisgw paqtasa'sit
(*Matiw 17.1-8; Malg 9.2-8*)

²⁸ Na pesgunateg te'sisga'qal na'gwegl gis iga'qal, Se'sus so'qwiet gm'tng naji a'sutmat. Ela'laji Pie'lal, Sa'nal aq Ji'mejal. ²⁹ Ge's etli a'sutmaj ugsisgw paqtata's'g aq utapsunn gesi wapa'tigl aq paqtata'tigl. ³⁰ Na tapusijig ji'nmug neia'tijig aq etl glula'titl Se'susal. Wegla na Mowiso'q aq Ilaijao'q. ³¹ Utapsunual gesigaw wapa'tigl aq paqtata'tigl aq ugsisgw paqtata's'gl. Na etl agnutmua'titl Se'susal. Wesgutmi'tij ta'n tl ne'pa'ten Se'sus Selusalemg. ³² Ge's ula teliaq, Pie'l aq witapa gis gepsgia'tijig. Na jiniw tugwia'tijig aq nemia'titl Se'susal paqtata'sillitl aq tapusiliji ji'nmug gaqamiliji negmeg. ³³ Mowis aq Ilaija pemi nqala'tij Se'suseg, Pie'l telimatl, "Saqamaw, gi'l na assutit, na mawi glu'lg tet eimu'tieg. Ge' nesisgl anapjetegewe'l ltutesnen, newte' ugjit gi'l, newte' ugjit Mowis aq igtig ugjit Ilaija." (Na Pie'l mu nestmug ta'n goqwei wesgut.)

³⁴ Ge's Pie'l etlewistoq na alug neia's'g aq tetpaqiw naqa's'g ta'n gaqa-multijig. Na tujiw unaqapemg we'gwata'sultilij. ³⁵ Nat wen metewistoq alugwigutg. Teluet, "Ula na ngwis ta'n mawi gsalg. Jigs'tug negm."

³⁶ Ta'n tujiw gaqewistoq na pas'g Se'sus aq unaqapemg eimu'tijig na'te'l. Toqo nisita'jig gatu weli pgije'g we'gaw unaqapemg telimiji wenn ta'n goqwei gis nmitu'tip gm'tnigtug.

Se'sus nepilatl lpa'tujl ta'n pitu'gwitl mn'tu
(*Matiw 17.14-18; Malg 9.14-27*)

³⁷ Na igtig na'gweg Se'sus aq unaqapemg nisita'jig, aq na pugwelgig mimajuinu'g naji ultesgua'titl Se'susal. ³⁸ Na ji'nm ta'n eig na'te'l sesgwalatl Se'susal, "Nujigina'muet etawaqtmul ge' angam wipsgung ngwis. ³⁹ Lpa jiniw mn'tu'l pesu'gwatatl aq smtug lpa'tuj gesigaw sesgwet. Na mn'tu gisa'latl ugjipulgwelin aq ugtun pisewiaq. Siawi asgaiwatl aq lpa mo getu'punaje'wagugul. ⁴⁰ Etawaqtmuqapnig gnaqapemg jigla'tuineu mn'tu gatu mo gis tla'taqati'gw!"

⁴¹ Se'sus teluet, "Gilew ta'n mimajultioq gisgug mo getlams'tmu'tiwoq aq mo tetapua'taqatiwoq. Me' gatu tali pgitgalultoqs'p? Tali pgiji gina'multoqs'p glapis getlams'tmu'tioq?" Na tujiw telimatl ji'nmul, "Jugwa'l ggisw ula tet."

⁴² Ge's wejgwa'laj lpa'tujl na mn'tu mesganegatl maqamigeg aq smtug poqji ugjipulgwelitl. Smtug Se'sus ejigla'tuatl mn'tu'l ugtinneg. Na ila'silitl lpa'tujl aq apaja'lut ujjeg. ⁴³ Ms't mimajuinu'g sigti paqalauultijig muta nemitu'tij ta'n telgi'g Gjinisgamewei ml'gigno'ti.

Se'sus wesgutg ta'n tel ne'pa'ten
(*Matiw 17.22,23; Malg 9.30-32*)

Na mimajuinu'g me' paqalauultijig ugjit ta'n Se'sus gis tla'tegep, na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg. ⁴⁴ "Mut awan'ta'sinew ula ta'n goqwei telimuloq. Ni'n na mimajuinualsiap aq Gjinisgam ignmuata mimajuinu'g na ml'gigno'ti ugjit tla'lin ta'n tel puatmi'tij." ⁴⁵ Unaqapemg mo nestua'tigul Se'susal ta'n

gisi usgutmlij. Mimugwa'tas'g ugjit mo nestmi'ti'gw. Jipaqita'jig pipaniman ta'n gis teluelij.

*Se'sus unaqapemg getu' gji'tu'tilij
ta'n wen me' espe'g te'si'tij
(Matiw 18.1-5; Malg 9.33-37)*

⁴⁶ Se'sus unaqapemg gi'gaita'liji. Getu' gji'tu'tilij ta'n wen me' espe'g te'si'tij.
⁴⁷ Se'sus gejaiaji ta'n goqwei angite'tmi'tij. Na tujiw wesua'latl mijua'ji'jl, aq gaqama'latl gmetug negmeg. ⁴⁸ Telimaji unaqapemg, "Ta'n getu wen weligisua'latl ula mijua'ji'jl muta gisi ignmaq'p ml'gigno'ti ugjit tla'tegen na uligsua'latiw. Ta'n getu wen weli msnit na elg uligsua'latl ta'n wen petgimit. Ta'n wen tel'te'lsit mo me'gite'lmam'g na negm mawi gepme'g."

*Ta'n wen mo getanugsiw'gw na apoqonmugsigw
(Malg 9.38-40)*

⁴⁹ Sa'n telimatl Se'susal, "Saqamaw, gi'l na assusit, nemi'g'tt'p ji'nm ta'n ejigla'lapni mn'tu'g aq teluet e'w'g ml'gigno'tim ta'n gis ignmat'p. Teling'tt'p naqa'sin muta mo wijitgweuigsigw."

⁵⁰ Se'sus telimatl, "Mut naqa'lan, Ta'n getu wen mo getanugsiw'gw na apoqonmugsig'gw."

*Na mimajuinu'g Samaliaewei utang
mo pewala'tigul Se'susal mittugwalgunew*

⁵¹ Ge's na na'gwegl pojji iga'qt'tew ta'n Se'sus lietew wa'so'q, na gisita'sit lien Selusalemg. ⁵² Nigangimaji agnutmewinu' Samaliaewei utan. Na'te'l ms't goqwei getu' gisgaja'tu'titaq ugjit Se'sus aq unaqapemg gt'gunultinew. ⁵³ Gatu mimajuinu'g mo pewala'tigul Se'susal pisgwa'lin na utan muta gis geja'titl na gisita'silitl lielin Selusalemg. ⁵⁴ Na tujiw tapusiliji unaqapemg teluisiliji Ji'mej aq Sa'n ula nutmi'tilij pipanim'gwi'titl Se'sus, "Gjisaqamaw, pewalieg pipaniman nat wen nisgitmn pugtew ta'n wa'so'q tleiawig aq ne'pa'nen ta'n te'sijig eimu'tijig ula utan?"

⁵⁵ Se'sus gigto'qopugua'sit aq majiaqa'laji. ⁵⁶ Na tujiw Se'sus aq unaqapemg se'g utan siawita'jig.

*Alt mimajuinu'g teluejig gtu' majulgwalan Se'susal
(Matiw 10.5-15; Malg 6.7-13)*

⁵⁷ Ge's Se'sus aq unaqapemg pemitat'ij awtigtug na ji'nm telimatl Se'susal, "Gisgaje'i wije'ulin ta'n getu tami elien."

⁵⁸ Se'sus telimatl, "Wowgwis geggung elmalqei ta'n loqosma'sitew aq sisipji'jg geggunmi'titl ugtwisse'mual ta'n tli atlasmlititaq gatu mo geggunmu ta'n tli atlasmites je tlia ni'n na mimajuinualsiap."

⁵⁹ Se'sus igtigl ji'nmul telimatl, "Majulgwali ni'n."

Na telimtl, "Saqamaw Getu' naji utqutal'g nujaq ta'n tujiw gisi np'g'pnaq. Na tujiw gisgaje'tes wije'ulin."

⁶⁰ Se'sus telimatl, "Ignmu ta'n wen ma majulgwali'g utqutalan ta'n nepmlitl, gatu gi'l lia aq naji pestunen ta'n Gjinisgam getu' ilgwenaji mimajuinu'g."

⁶¹ Ap igtig teluet, "Saqamaw, majulgwali'g gatu tmg ignmui lien aq tliman nigmaq, 'Naqaluloq ugjit lugowan Gjinisgam.'"

⁶² Se'sus telimatl, "Ta'n wen getu' majulgwali'g aq getu' apjinmiet wiguaq na mo tepawtigw ugjit pestunmn ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'g muta negm na pa wije' aq na ji'nm ta'n elgesawet aq iapsgulapit."

10

*Se'sus megnaji lluigneg te'sisgegsiliji
je ta'pu mimajuinu'*

¹ Na tel gne'geg Gjsiaqamaw megnaji lluigneg te'sisgegsiliji je ta'pu mijajuinu'g ugjit toqwanqapultinew. Te's toqo lugwejig i' tapusiliji. Getu' nigangimaji ugjit la'tinew utan gisna na'tami se'g ta'n getu' naji mittugwej. ² Ge's mu elgimaji, na telimaji, "Pugwelgig mimajuinu'g ta'n getu' majulgwala'titl Nisgaml, gatu mu piam pugwelu'g mimajuinu'g ugjit tlimanew ta'n tel majulgwala'titl Nisgaml. A'sutma'tigw aq pipanimumug Gisiteget ugs'tqamug lgimanew pugwenniji ugjit tlimanew na gelu'lg agnutmaqan glapis majulgwalan Nisgaml. ³ Lta'qw ta'n getu' naji mittugwei. Gilew pa wijej aq jiggluewji'g gatu nige' elgimuloq ta'n eimu'tijig mimajuinu'g pa wijej aq paqtesmug. ⁴ Mut nespnanew gpo'jmuag, mijipjewe mun'ti gisna piamiejig mg'sng. Mut naqita'new maw agnutma'tinew wen ultesguatoqs'p awtigtug. ⁵ Ta'n tujiw pisgwita'ioq ta'n wen wiguaq, tmg tluwegw. 'Pipanimug Gjinisgam ignmugsinew wantaqo'ti ggamlamunuaq.' ⁶ Pa na mimajuinu ta'n gesatg wantaqo'ti wigij na'te'l Gjinisgam ignmuatal ta'n goqwei pipanigesultioq gatu pa na mimajuinu ta'n mo gesatmug wantaqo'ti wigij na'te'l mut pipanimaw Gjinisgam ignmuan wantaqo'ti. ⁷ Siaw i'mug na wijej wen'ji'guomg aq malqotmug ta'n goqwei esmugsioq. Mut i'mnew igtigi se'g wen'ji'guoml. Mijigiw ta'n goqwei esmuj muta na ji'nm ta'n pestung mu netaqe'gw ugjit mijjin ta'n goqwei esmuj. ⁸ Ta'n tujiw pisgwa'tioq utan aq wen pipanimugsioq gisi i'mnew wiguaq, malqotmug ta'n goqwei esmugsioq. ⁹ Npilug gesnugu'tijig ta'n eimu'tijig na'te'l aq mimajuinu'g tlimug, 'Nige' Gjinisgam poqji ilgwenugsioq.' ¹⁰ Ta'n tujiw pisgwa'tioq utan aq mo wen pewalugsioq mittugwalanew, la'tigw awtigtug aq tlimug, ¹¹ 'Pewaqtetemeg mjegei ta'n nasteg nmugsninaq. Ula tela'tegeleg muta getu' musga'tuleg Gjinisgam mo gesatmug ta'n tela'taqatioq. Gatu migwite'tmug ula, Gjinisgam getu' ilgwenugsioq nige' gatu mo ignmugsioq tla'tegen.' ¹² Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, "Telimuloq, ta'n tujiw Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu'g, me' ewlite'lmata na mimajuinu' tleiawultilipni na gjigan ta'n teluisig Satm je mu na mimajuinu'g tleiawultijig ala utan."

*Se'sus wesgumaji mimajuinu'
tleiawultiliji Golasin aq Petse'ta
(Matiw 11.20-24)*

¹³ "No'q mtue'tew ugjit wegla mimajuinu'g ta'n tleiawultijig na utann ta'n teluisigl Golasin aq Petse'ta muta gis nmitu tipnn pugwelgl paqalaiuti'l ta'n gis gla'tas'g'pnn gatu siaw pata'taqatijig. Na mimajuinugi'g tleiawultipnig na utann teluisigl Tail aq Saiton na lue'ultipnig. Pa na nmitu'tisnn wije'l paqalaiuti'l, na smtug sa'se'wita'sulti'tisoq aq pun pata'taqati'tisoq. Gi's nige' sa'q nasgmi'tisoq maqtawamu'gl aligal aq amalsulti'tisoq wisgipg ugjit musga'tunew mesgo'ltipnig ta'n tel pata'taqatipnig. ¹⁴ Ta'n tujiw Gjinisgam naji ilsumaj ms't mimajuinu ugs'tqamu, me' ewlite'lmata na mimajuinu' tleiawultilipni na gjigann Tail aq Saiton je mu na mimajuinu'g tleiawultijig na gjigann Golasin aq Petse'ta. ¹⁵ Na mimajuinu'g tleiawultijig na gjigan Gapelniam pewatmi'tij me' espitel'sultijig st'ge' ansale'wiliji wa'so'q gatu awna la'lata ta'n npuinu' eimu'tiliji."

¹⁶ Se'sus telimaji na mimajuinu' ta'n gis mgnapni, "Ta'n getu wen jigs'tugsioq na jigs'tuites. Ta'n wen alua'lugsioq na alua'litew. Ta'n getu wen alua'lit, alua'latl ta'n wen petgimip."

*Na lluigneg te'sisgegsijig
je ta'pu mimajuinu'g apaita'jig Se'suseg*

¹⁷ Ula lluigneg te'sisgegsijig je ta'pu mimajuinu'g gis tela'taqatipnig ta'n goqwei Se'sus pewatg aq apaita'jig Se'suseg. Ma'muniw ul'ta'sultijig aq telima'titl, "Gjisaqamaw, we'gaw mn'tu'g tela'taqatipnig ta'n goqwei telim'gt'pnig muta gis ignmueig p ml'gigno'ti ugjit gis tla'taqatitesnen."

¹⁸ Se'sus telimaji, "Nemi'g'p Gjimm'tu nisiet wa'so'q pa wijej aq wasoqotesg.

¹⁹ Jigs'tuigw. Ignmuloqop ml'gigno'ti ugjit wissuignemanew Gjimm'tu st'ge' gisi ewtapuguitatoqs'p mtesgmug aq juji'jg teluisultijig sqolpiang. Mo eigtnug ta'n goqwei jile'ugsitoqs'p. ²⁰ Pas'g mut ul'ta'sultinew ta'n tujiw mn'tu'g tela'taqatipnig st'ge' tel pualanew, awna ul'ta'sultigw muta gtwisunmual gis ewi'gas'gl Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n eteg wa'so'q."

*Se'sus no'q welgwijing
(Matiw 11.25-27; 13.16,17)*

²¹ Na tujiw Wejuli Nisgam gisa'latl Se'susal no'q ulgwijinin. Se'sus teli a'sutmat, "Gi'l na nujj aq na assutmn wa'so'q aq ugs'tqamu. Miwatml muta ta'nig mo geggunmi'ti'gw gina'masuti musga'tajig ula teliaqewei gatu wijej mo musga'tuawjig ta'nig nestmi'tij pugwelgl goqwe'l. Teliag, gi'l na nujj aq welm'tun ta'n tujiw tela'tegen ta'n tel puatmn."

²² Se'sus telimaji mimajuinu', "Nujj ta'n eig wa'so'q gisi ignmuij ms't goqwei. Ni'n na Gjinisgam ugwisl aq mo wen nenuigw st'ge' nujj. Mo wen tel nenuagul nujjl st'ge' ni'n ta'n tel nenaq. Na mimajuinu'g ta'n musga'taqig na gis nenua'titl ta'n wenit Gjinisgam."

²³ Na tujiw Se'sus gigo'toqopuguit aq pas'g unaqapemg telimaji, "Na mimajuinu'g ulgwijultitaq ta'n tujiw nemitu'tij aq nestmi'tij ta'n goqwei gis nmituoq aq gisi ns'tmoq. ²⁴ Telimuloq, pugwel'pnig niganigjitegewinugi'g aq pugwel'pnig elege'witg'g getu' nmitu'tipnigl ta'n goqwe'l gis nemituoqol gatu mo gis nmitu'tigupnigl. Getu' nutmi'tipnigl ta'n goqwe'l gis nutmoqol gatu mo gis nutmi'tigul."

A'tugwaqan na Samaliaewa'j ta'n ewlite'imatl igtigl ji'nmul

²⁵ Na nutagnutmewinu pegising muta getu' we'gwamuatl Se'susal. Pipanimatl, "Nujgina'muet, tali msntes iapjiwewei mimajuaqan?" ²⁶ Se'sus pipanimatl, "Tal wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign? Tali ns'tasin?" ²⁷ Na ji'nm telimatl, "Tel wi'gas'g, 'Pajji gsal Gisiteget na Gjinisgam ta'n emtoqwalugg. Amujpa me' gesalt je mu mimajuinu'g. Ta'n tujiw tela'tegen ta'n pas'g goqwei amujpa e'we'n ms't gml'gigno'tim musga'tu me' gesalt je mu mimajuinu'g. Ta'n tujiw angite'tmn ta'n pas'g goqwei amujpa me' gepmite'lm't je mu gepmite'lmawjig mimajuinu'g. Amujpa tli gsal igtigig st'ge' ta'n teli gsalin.'" ²⁸ Se'sus teluet, "Teliag ta'n teluen. Pa na tla'tegen, guguntes iapjiwewei mimajuaqan."

²⁹ Gatu na ji'nm pewalatl ms't wenn tl'ta'silin negm geitoq ta'n goqwei wesgutg. Glaman pipanimatl Se'susal, "Gjinisgam pewalit wenn gsalan?"

³⁰ Se'sus telimatl, "Newtejgeg na'gweg ji'nm tleiawit Selusalemg pem liet Jeligoq. Ge's pemiej ji'nmug matna'titl aq gemutma'titl ms't goqwei geggunmilij. Wesmultijig aq naqala'titl aqati npilitl. ³¹ Na gis tliaq, patlia's pemiet ula wijej awti. Pas'g angamatl aq siawa'sit awtigtug. ³² Tel'gne'g igtig ji'nm pemiet. Negm na nujiapoqonmuet a'sutuo'guom pemiet. Angamatl ula ji'nmul aq asoqoma'sit awti aq siawa'sit. ³³ Ap igtig ji'nm ta'n tleiawit Samalia pemiet. Tel nmiaj ji'nmul ewlite'imatl aq elietl. ³⁴ Elguta'toq gijga'ji' moqopa'q ugla'qanml Mima'tuatl aq ajjigopilmuatl. Tapa'latl ugtue'mg aq ela'latl na wen'ji'guomg ta'n i' tli gt'gunultimg. Angweiwatl na'te'l. ³⁵ Na igtig

na'gweg, ignmuatl assusilitl ula wen'ji'guom ugtapangitueweim. Telimatl, 'Etamul angweiwan ula ji'nm aq ta'n tuijw apaja'sian apangitultes ta'n telgi'g tettul.' ”

³⁶ Na tuijw Se'sus pipanimatl nujigina'muelitl tplutaqan, “Tal'ta'sin? Nesisijig ji'nmug nemia'titl ji'nmul ta'n gmutnesg matna'tipn awtigtug. Tegen me' gesalatl na ji'nmul?” ³⁷ Na ji'nm ta'n nujigina'matg tplutaqan teluet, “Ta'n wen wele'wapnn na ji'nmul.” Se'sus telimatl, “Lia aq wije'i tla'tega st'ge' negm.”

Se'sus emittugwalaji Maltaal aq Malial

³⁸ Ge's Se'sus aq unaqapemg pemita'jig peita'jig utan ta'n wigilitl na e'pilitl telusilitl Malta. Ula e'pit pipanimatl Se'susal pisgwa'n wiguaq. ³⁹ Malta uggwe'ji'tl telusilitl Mali. Mali pengopa'sit gigijw Gjisaqamawl uggwatg ge's pengopilitl wiguaq aq jigs'tuatl ta'n tel gina'muelij. ⁴⁰ Malta elugwet pugwelg lgowaqan ta'n geggung aq sespete'tg. Eliet Se'suseg aq pipanimatl, “Gjisaqamaw, tel'tasin na gelu'lg ta'n tuijw ngwe'ji'j mo apoqonmuigw? Pas'g ni'n elugwei. Tlim, apoqonmuj!”

⁴¹ Gjisaqamaw telimatl, “Malta, wesam sespete'tmnn pugwelgl ta'n goqwe'l. ⁴² Gatu pas'g newte' ta'n goqwei menuegetun. Mali getu' tetapua'tegen ta'n tuijw jigs'tuin. Mo pewalaq nat wen naqa'lan.”

11

Se'sus egina'muaji unaqapemg a'sutma'tinew (Matiw 6.9-13; 7.7-11)

¹ Newtejgeg na'gweg Se'sus etli a'sutmap na'tami. Ta'n tuijw gisi a'sutmateg, unaqapeml telimtl, “Gjisaqamaw, gnu'tmuieg ta'n teli a'sutmamg st'ge' ta'n Sa'n Nutsign'tuet tel gina'muapni unaqapemg.”

² Se'sus telimaji unaqapemg, “Ta'n tuijw a'sutma'tioq tluegw:

“ 'Nujjinen, ta'n wa'so'q eim, gepmite'lmuleg sape'wig gtwisunm. Pipanimuleg ilgwenan mimajuinu'g glaman majulgwalultaq. ³ Etamuleg ignmuinen te' sigis'g ta'n goqwei nuta'ma'tieg. ⁴ Apigsigtuinen ntlue'utinal, st'ge' apigsigtaqatt ms't wen ta'n tel pata'lugsieg. Mut ignmuinen lta'nen winjigigtug.”

⁵ Na tuijw Se'sus telimapni unaqapemg, “Nantawa's'g'p nat wen gilew elieess gitapaq aqtatpa'q aq pipanigesiss, 'Nitap, ge' m'qatui nesisgl pipanaqann. ⁶ Igtig nitap peji mittugwalit aq mo goqwei geggunmu ta'n sma's.' ⁷ Etugjel na gitap ta'n me' lamguomg meteweng, 'Punaje'wi. Ntga'qanm gis apt'sqa's'g. Ninen aq nn'janinaq gis nep'tieg, aq ma gisi mn'ja'siw ugjit goqwei ignmulin.' ⁸ Telimuloq na ji'nm ma mn'ja'sigw aq ma ignmulug na pipanaqann je tlia ta'n tel gitapewioq, gatu amujpa mn'ja'sifew aq ignmultew ms't goqwei gelutmn muta mo netaqe'wn ta'n tel siaw pipanigesin.

⁹ “Glanam wet tlimuloq, Pipanigesultigw aq ignmugsitots'p. Gwilmug, aq we'jitoqs'p. Mtete'gatigw, aq Gjinsigam pana'tutew na ga'qan ugjit gilew. ¹⁰ Ta'n getu wen pipanigesit na msntew. Ta'n getu wen gwiluasit na we'jittew, aq na ga'qan pana'tuaten ugjit negm ta'n metete'get. ¹¹ Nat wen ta'n te'sioq un'januit ma ignmuagul uggwisl mtesgmil pipanigesij nme'jl. ¹² Ma ignmuagul mesgilg go'qweji'j ta'n tuijw pewatmlj wa'w. ¹³ Geituoq ta'n tli ula 'latoqs'p gn'januaq aq ignmatots'p gelu'lg goqwe'l je tlia tel lue'ultioq. Na elg wije'i gujjinu ta'n eig wa'so'q me' ignmuatal Wejuli Nisgaml ta'n wen pipanigesilitl.”

*Se'sus aq Gjimm'tu**(Matiw 12.22-30; Malg 3.20-27)*

14 Na'te'l eig na ji'nm ta'n mu gis glusigw muta mn'tu'l pitu'gwitl. Se'sus tuaqtesguatl mn'tu'l ta'n mo gis glusiligul aq na ji'nm poqtewo'gwet. Mima-juinu'g ta'n eimu'tijig paqalaiultijig. 15 Gatu ta'sijig teluejig, "Na Gjimm'tu ignmuaj Se'susal ml'gigno'ti ugjit tuaqtesguanew igtigig mn'tu'g."

16 Igtigig wejo'tmi'tij gistesguanew, na glaman pipanima'titl tla'tegelin igtig paqalaiwaqan ta'n musga'tutew Gjinisgam no'q wel'te'lmatl. 17 Se'sus geitua'ji ugtangita'suaqanmual aq telimaji, "Ta'n tegan mimajuinu'g getu' nasgwita'jig aq matntultijig ma gisi pgitawsulti'gw. Nantawa's'g wigmaq nasgwa'tijig aq matntultijig na tel'gne'g ms't goqwe'l ta'n negmewe'l siaw seioqwietaq. 18 Na glaman mn'tu'g nasgwiejig tali pgijietaq Gjimm'tu ugtelege'wa'gim? Gilew telueioq ni'n gis ignmuj Gjimm'tu ugml'gigno'tim. 19 Telueioq ejigltesuaqig mn'tu'g muta Gjimm'tu gisi ignmuj ml'gigno'ti ugjit jigltesguan. Tami weja'toq na ml'gigno'ti gnaqapemuaq e'wmi'tij ugjit jigltesguanew mn'tu'g?. Ta'n goqwei gnaqapemuaq gis tla'taqatipnig musga'tas'g oplite'lmioq. 20 Awna e'wm ml'gigno'ti ta'n wejiaq Nisgamewig-tug ugjit tuaqtesguan mn'tu'g. Na ula musga'tas'g Gjinisgam ilgwenugsioq.

21 "Ta'n tujiw melgignat ji'nm geggunl tepiaqal upgugumaqanml ugjit geligetog wiguaq na ms't goqwei welmasgute'gl. 22 Gatu ta'n tujiw igtig ta'n me' ml'gignaj matnaj na tujiw wissuignematal. Ugsua'tuatal ms't upgugumaqanml ala ji'nmul elita'suatgl. Na me' melgignat ji'nm jigla'tutal ms't goqwei aq nasgwa'tatultitaq maw witapaq.

23 "Ta'n getu wen mo gesatmug ta'n tela'tegei, na matnit. Ta'n getu wen mo apoqonmuigw mawa'lanew mimajuinu'g lpa se'so'laji mimajuinu'."

*Mn'tu aq llaigneg te'siliji witapa**pisgwita'jig ji'nmul ugtinneg**(Matiw 12.43-45)*

24 "Na mn'tu winsmuit aq ta'n tujiw tewatqa'sij mimajuinu'l ugtinneg, na saputa'sit glapis pegising ta'n mo goqwei nigwenug. Na gwilg ta'n ap usgowa'sitew, gatu mu we'jitug. Na telimsit, 'Etug apaja'sia's ta'n wejieiap.'

25 Glaman na apsgwa'sit aq nemitoq ta'n gis eig'p na waqame'g aq welo'tas'g.

26 Na tujiw maja'sit aq nemisguaji llaigneg te'siliji mn'tu'g me' winjultiliji aq negm. Ms't pisgwita'jig aq wigultijig na'te'l. Nige' na mimajuinu ta'n pitu'gwiji wegla mn'tu'g me' gitnme'wit aq amgweseweie'g ta'n tujiw pas'g newte'jilitl mn'tu'l pitu'gwite'g."

*Mimajuinu ta'n tela'teget**ta'n goqwei ewi'gas'g Nisgamewei wi'gatign na ulgwjintew*

27 Ge's Se'sus etlewistog na e'pit ta'n eig na'te'l aq nutg ta'n goqwei Se'susal gi's teluelipnn, telimatl, "Ggij amujpa welgwijing muta negm na ggij aq gisi neps'tgwa'l'sg'p."

28 Gatu Se'sus telimatl, "Teliaq na. Gatu wel'ta'sultijig na mimajuinu'g ta'n nutmi'tij Gjinisgam ugtwi'gatign aq tela'taqatijig ta'n goqwei ewi'gas'g na'te'l."

*Mimajuinu'g pewala'titl Se'susal tla'tegen paqalaiwaqan**(Matiw 12.38-42)*

29 Ge's pugwelgig mimajuinu'g mawita'jig Se'suseg na telimaji, "Na mijajuinu'g ta'n mimajultijig nige' na no'q pata'taqatijig. Pewalijig tla'tegen paqalaiwaqan ugjit gisi gi'tunew Gjinisgam na petgimip. Telimuloq ma newte' tla'tega's, pas'g lliatew na wije' aq ta'n tela'lut'p Jonao'q. 30 Gjinisgam

e'w'g'p ta'n goqwei tela'lut'p Jonao'q ugjit musga'tuanew na mimajuinugi' tleiawultilipni Ninapa na pewalapni pun pata'taqatinew. Ni'n na mimajuin-ualsiap aq Gjinisgam e'wtew ta'n goqwei tla'liten ugjit musga'tuanew mima-juinu'g ta'n mimajultijig nige' pewalaji pun pata'taqatinew. ³¹ Na na'gweg ta'n tujiw Nisgam ilsumata ms't mimajuinu'g, na elege'wi'sgwaq tlelawit Tp'te'snug qama'sitew aq ilsutmuata na mimajuinu'g ta'n wigultiliji gisgug. Wejiepnaq me' gnegg ugjit jigs'tuan Salamano'q. Telimuloq, Salamano'q ne'tata'sipnaq gatu na mimajuinu'g ta'n mimajultijig gisgug gis nutmi'tip ns'tuo'qon ta'n je me' espe'g aq Salamanewi ns'tuo'qon. ³² Na na'gweg ta'n tujiw Nisgam ilsumata ms't mimajuinu', na mimajuinugi' tleiawultilipni Ninapa qamultitaq aq ilsutmuata na mimajuinu' ta'n mimajultiliji gisgug. Ninapaewa'jg gawasgita'sulitpniq aq pun pata'taqatipnig ta'n tujiw nu-tua'titeg Jonaal pestunmliteg. Telimuloq na mimajuinu'g ta'n mimajultijig gisgug gis nutmi'tipnn agnutmaqann ta'n me' espe'gl aq ta'n goqwei Jonao'q pestung'p."

Nemitaqatieg muta geggunmeg npuguginal
(*Matiw 5.15; 6.22,23*)

³³ "Mo wen wasoqwa'tug wasoqonmaqan toqo tujiw mimugwa'tuoq gisna ango'tmn lataqsungitug. Awna patawutigtug tepa'toq glaman ms't wen ulate'lmatew ta'n tujiw pisgwa'j. ³⁴ Gis nmitaqatioqs'p muta ugugugultioq aq gpugugual pa na wijej aq wasoqwegl. Ta'n gpugugual tajigo'ltig na wel nmitaqatioq aq weli ns'tasultioq. Gatu pa na gpugugual mo tajigo'ltinugl na mo welapultiwoq tla'taqatinew ta'n pas'g goqwei. ³⁵ Pa na npapigwo'ltioq na mo goqwei nmitutoqs'p. Pa na elt mo ns'tasultioq na mawi mtue'g ugjit gilew. Ango'tmug tetapu ns'tmnew glaman ma tla'taqatioq ta'n goqwei mo gelu'ltinug. ³⁶ Pa na gis geggunmoq ns'tuo'qon na tujiw natawo'ltioq aq ilajo'ltioq ugjit mimajuaqan ugs'tqamug aq wa'so'q st'ge' wel nmituoq ms't ta'n eteg gijiw waseteg."

Palasiewa'j paqalaig ta'n tujiw Se'susal
mu gesispa'tuligul ugpitnn
(*Matiw 23.1-36; Malg 12.38-40*)

³⁷ Ta'n tujiw Se'sus gaqewo'gwet, na Palasi pipanimatl mawatalutinew. Se'sus eliet aq mawatalultijig Palasi wiguaq. ³⁸ Na Palasi paqalaig ta'n tujiw nemiaj Se'susal mu gesispa'tuligul ugpitnn ge's mu mijjiligw. ³⁹ Na tujiw Gjsaqamaw telimatl, "Gilew ta'n teluisultioq Palasiaq gesispa'loiq gapji'jg aq eptaqann gatu ggamlamunuaq me' angite'tmoq nat goqwe'l winjigl aq me' pisoqqowiegsultioq. ⁴⁰ Ewnasita'ioq. Gisiteget gisitoqop ula ms't ta'n nemituoq aq elt gisitoqop ggamlamunuaq. ⁴¹ Ignmug ewle'juinu'g nat goqwei, amuj ewlite'lmoq aq esmoq ta'n iga'tuoqop eptaqanigtug, aq na tujiw gi'tutoqs'p Gjinisgam waqama'tutew ms't goqwe'l gilewewel'.

⁴² "Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n Palasiaq. Na mawo'loq weljema'gewe'g nipi'g ta'n teluisultijig mint, lu aq igtig pa na wijej aq nepitegemgwe'g. Te's newtisgegsijig nipi'g ganie'ultioq na newte'jit ignmuoq Gjinisgam, gatu mo tetapua'lawoq mimajuinu'g aq mo gesalawoq Gjinisgam. Amuj wegla tla'taqatigw aq siaw ignmuoq Gjinisgam goqwe'l st'ge' gis ignmuoqopnn.

⁴³ "Tetuji mtue'tew ugjit gilew ta'n Palasiaq. Gesatmoq pmgopultinew mujgajewel' mutputi'l a'sutuo'guomg aq pewaloq mimajuinu'g gepmite'lmugsinew magasang. ⁴⁴ Tetuji mtue'tew muta gilew pa wijej aq npuinue'gati ta'n mo gaqaminugul npuinue'l gun'tal. Mimajuinu'g pemita'jig npuinue'gatig gatu mo geitu'tigw gegupuguinew ta'n npuinu elising."

⁴⁵ Na nutagnutmewinu telimatl, “Nujigina'muet, ta'n tujiw ula teluen elg emegwei'wieg.”

⁴⁶ Se'sus telimatl, “Tetuji mtue'tew ugjit gilew na nutagnutmewinu'g. Gisa'loq mimajuinu'g lugwatmnew metue'gl gatu gilew mo eigtnug wen apoqonmuanew. ⁴⁷ Tetuji mtue'tew ugjit gilew. El'tuoqol gelu'lg' npuinuel gun'tal aq gaqama'toqol ta'n elisultijig niganigjitegewinugi'g ta'n gujjuaqi'g ne'pa'tipni. ⁴⁸ Na ula ta'n tela'taqatioq musg'atas'g wel'te'tmoq ta'n gujjuaqi'g gis tla'taqatipnig, muta nige' gaqama'toqol npuinuel gun'tal ta'n niganigjitegewinugi'g elisultijig. ⁴⁹ Etna Nisgamewei ns'tuo'qon teluet, 'Lgima's niganigjitegewinu'g aq n'apostale'witemg ugjit agnutmuanew ntmimajuinung. Alt ne'pa'ten aq alt emegwei'waten.’ ⁵⁰ Na mimajuinu'g ta'n mimajultijig nige' ulmaji ilsumuten ugjit ta'n tel ne'pa'tisni negla niganigjitegewinugi'g te'sitig'g weja'tegemg ugs'tqamu gisita's'geg. ⁵¹ Wesgumgig ms't niganigjitegewinugi'g ta'n ne'pa'tisni weja'tegemg E'pelo'q glapis Saglaiao'q ta'n etl ne'po'qs'pnaq miawe'g na g'ia'sutuo'guomg aq ta'n eteg patgulmesigaqan. Teliq ta'n telimuloq. Na mimajuinu'g ta'n mimajultijig nige' gisa'laten ulmajo'ltinew.

⁵² “Tetuji mtue'tew ugjit gilew na nutagnutmewinu'g. Geggunmoq na apt'sqi'gn ta'n pana'toq na ga'qan ta'n ns'tuo'qon eteg. Gatu mo pisgwita'woq aq mo ignmuawoq wen piluei'p'isgwa'n.”

⁵³ Ta'n tujiw Se'sus naqa'sij na'te'l, wegla Palasiaq aq nujigina'mua'tijig tplutaqan wije'wa'titl aq pipanima'titl pugwelgl goqwe'l aq pisuima'titl.

⁵⁴ Wejo'tmi'tij gisapsnganew aq gisa'lan oplewistulitl.

12

Se'sus wesgumaji wesgijiangamgusultiliji

(Matiw 10.26,27)

¹ Ge's ta'sijig pituipntnaqanijig mimajuinu'g mawita'tijig ugjit jigs'tuanew Se'susal, lpa tetuji mawpugua'tijig na we'gaw pas'g matntulti'titl uggwatuwal. Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, “Ango'tmug aq mut e'wmu'tinew na Palasiewei apita'taqan. Lpa mut jigs'tuanew ta'n Palasiaq tel gina'matmi'tij muta wesgijiangamgusultijig. ² Ta'n te's'g goqwei mimugwa'tas'g neia's'gt'tew aq ta'n te's'g gim agnutas'g na gji'tas'gt'tew. ³ Na glaman, ta'n goqwei telueioqop oqonitpa'qigtug gji'tas'gt'tew miaw na'gweg. Ta'n goqwei gim lueioqop apt'sqa's'gl wen'jiguoml na paqtaqawa'tew g'p'taq wen'jiguomg.”

Jipalug Gjinisgam

(Matiw 10.28-31)

⁴ “Nitaptut, telimuloq, mut jipalanew ta'n wen gis ne'po'ltew gatu na tujiw mo goqwei ma gis piama'lugsiwoq. ⁵ Telimuloq na ta'n wen jipalaqoq. Na jipalug Gjinisgam, muta gi's ne'po'ltew jel gi's l'gimultew Mn'tua'gig. Telimuloq, no'q jipalug negm.

⁶ “Geituoq na'nijig sisipij'ig netuisgelmujig ugjit pas'g tapu'gl maqtawe'gl suliewe'l, gatu Gjinisgam ma awan'ta'sualagul je newte'jilitl. ⁷ Gjinisgam geitooq ta'n te's'gl gusapunual gun'jiwaq, na glaman mut jipasultinew ta'n goqwei tliatew. Me' me'gite'lmugsiog je mu pugwelgig sisipij'j.”

Getu' majulgwalt Se'sus gisna moqwa'

(Matiw 10.32,33; 12.32; 10.19,20)

⁸ “Telimuloq, ni'n na mimajuinu'alsiap aq tlima's Gjinisgam ugtansale'witemg negm na nnaqapem ta'n mu jipasigw tliman igtigi na getlams'tuit aq majulgwalt. ⁹ Gatu ta'n wen alua'lit aq telimaji igtigi ta'n

mu na nnaqapem, na tlima's Gjinisgam ugtansale'witemg na negm mu na nnaqapem.

¹⁰ “Ta'n wen pisui agnimit ni'n ta'n mimajuinualsiap na gisi apigsigtuatén, gatu ta'n wen penoqite'lmatl Wejuli Nisgaml ma apigsigtuam'g.”

¹¹ “Ta'n tujiw la'lugusioq a'sutuo'guomg ugjit iltumegsinew, gisna niganug g'pnn'olewaq gisna ta'nig niganpugultijig, mut sespete'tmnew ta'n thuetoqs'p. ¹² Na Wejuli Nisgam gnu'tmugsitoqs'p ta'n thuetoqs'p na tujiw.”

Na milesit ji'nm ta'n mo nataweiuq

¹³ Na ji'nm ta'n gaqamit maw igtigi telimatl Se'susal, “Nujigina'muet, ge'tlim nsis ugjit nasgwa'tatinen na ta'n goqwei nujjinenaq naqtmugsieg'p.”

¹⁴ Se'sus telimatl, “Ji'nm, mo wen ignmuigup na nuji iltutegemg gisna assutegemg ugjit gis nasgwa'tun ta'n goqwei gujuowaq naqtmugsioqop.”

¹⁵ Na tujiw Se'sus telimaji ms't wen, “Angweiasultigw aq mut puatmnew ta'n goqwei igtig mimajuinu assutg, muta ta'n goqwe'l assutmultioq ma gisa'lugsiwoq siaw mimajultinew.”

¹⁶ Se'sus telimaji ula a'tugwaaqan, “Jijuaqa to'q, eig'p na milesit ji'nm ta'n assutgl iga'taqann. Na'te'l weligwegl glumgl aq wel minijgl. ¹⁷ Na tujiw etli angita'sit, ‘Mo tepianugul nlaqalansml ugjit ta'n te's'gt'tal glumgl. Tala'tega's nige' ugjit ula?’ ¹⁸ Na telimsit, ‘Amuj seioqte'tes nlaqalansml aq me' mesgi'gl ltutes. Na me' mesgi'gl laqlansl gis lo'tutes ms't glumgl aq elg ta'n te's'gl goqwe'l assutman.’ ¹⁹ Ta'n tujiw gis tela'tegat na telimsit, ‘Me' gatu ni'n natawe'i. Gaq tepesi ta'n te's'g goqwei ugjit pugwelipunqeg. Nige' ule'tes, ulataltes aq no'q ulawsites gise'tes.’ ²⁰ Gatu Gjinisgam telimatl, ‘Mo natawe'wn. Ulo'nug np'tes, aq wen ulapettew wegla ta'n goqwe'l gis masgo'tu't'pnn?’

²¹ “Ula na thiatew ugjit ta'n pas'g wen masgo'taj milesuaqan ugs'tqamug gatu Gjinisgam geitoq ula mimajuinu'l mo milesiligul wa'so'q.”

Lita'sualanej Gjinisgam (Matiw 6.25-34)

²² Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, “Na ula telimuloq, mut sespete'tmnew ugjit mijipjewe'i gisna aligal ta'n wetmite'tmoq. ²³ Gjinisgam me' piamite'tgl gtnimajuaqanmual je mu mijipjewe'i gisna aligal. ²⁴ Ge' angamug ga'qaqujg muta mo iga'taqu'ti'gw gisna mo mena'taqu'ti'gw. Mo menuegetu'tigul laqlansl muta Gjinisgam esmaji. Gjinisgam me' piamite'lmugsioq je mu sisipg. ²⁵ Ma aji piami pgitawsultiwoq, je thia tel sespeta'sultioq. ²⁶ Mu gis thla'taqatiwoq ula ta'n goqwei teli apje'jg, na mo tepawtinug ugjit sespete'tmnew igtig goqwe'l. ²⁷ Angite'tmug ta'n teligwegl wasuegl nipugtug. Mo elugutinugul aq mo elita'sultinugul aligal. Telimuloq, na milesitaq elege'witaq ta'n teluisitaq Salaman mo geggungupnn tetuji glu'lg' aligal ta'n weli angamug'pnn st'ge' wegla wasuegl ta'n nigwegl nipugtug. ²⁸ Gjinisgam na gisa'toqopnn msigu'l uligwenew, gatu sapo'nug etugjel nu'gwa'tuten ugjit epsmn nat goqwei. Pa na sespeta'sultioq na mo piami gtlams'tmu'tioq Gjinisgam ignmugsitoqs'p aligal ta'n menuegetuoqol.

²⁹ “Mut sespete'tmnew ta'n goqwei malqottoqs'p gisna ta'n goqwei samqwoltitoqs'p. ³⁰ (Gaqa'isg mimajuinu'g thiaiwultijig pilue'l umutgiwal ugs'tqamu pas'g iapij gwilm'tij ula ta'n goqwe'l. Gujjuu ta'n wa'so'q eig, gejugusioq ta'n goqwei menuegetuoq.) ³¹ Tmg ignmug Gjinisgam il'gwenegsinew glapis gisa'lugsioq tetapua'taqatinew st'ge' negm. Na tujiw ignmugsitoqs'p ms't ta'n goqwe'l menuegetuoqol.”

*Wa'so'qewei milesuaqan
(Matiw 6.19-21)*

³² “Nn'jantut, mut jipasultinew, muta gujuuow ta'n wa'so'q eig uli ignmugsitoqs'p e'wmnew ms't goqwei assutg. ³³ Ntuisgetug ta'n goqwe'l geggunmoqol aq ignmug suliewei ewle'juinu'g. Na tujiw gunguntoqs'p milesuaqan ta'n wa'so'q ulo'tas'gt'ew. Ta'n tujiw ula tla'taqatitoqs'p ignmugsitoqs'p milesuaqan tleiawig wa'so'q ta'n ma gaqapegsinug. Ma gmutnesg gisapsngmi'tigul aq milesuaqane'l aligal gaplanji'ng ma gis suistmi'ti'gw. ³⁴ Tli angita'sultitoqs'p ta'n etegl gtmilesuaqanmual.”

Gisgajo'ltigw ugjit ta'n pas'g goqwei

³⁵ “Gisgajo'ltigw ugjit ta'n pas'g goqwei. Gnesultigw aq maw wasoqonmaqan wasoqwej. ³⁶ Gisgajo'ltigw st'ge' na lugowinu'g ta'n esgmala'titl assusilitl ta'n wejelitl malie'uti. Ta'n tujiw pegisinnij aq metete'gelitl smtug pana'tua'titl ga'qan. ³⁷ Lugowinu'g ta'n gisgajo'ltijig na no'q ul'ta'sultitaq ta'n tujiw assusilitl pegisinnij. Telimuloq, na laqpisutia'sitew aq tlimata pmgopita'new. Na tujiw smata. ³⁸ No'q ul'ta'sultitaq muta tel gisgajo'lti'tij ta'n tujiw assusilitl pegisinnij, je tlia aqtatpa'q gisna me' gisgatpa'q. ³⁹ Geituoq na assusit gejasn ta'n tujiw gmutnesl wejgu'elil, ma ignmuagul pisgwa'lin wiguaq. ⁴⁰ Na iapji gisgajo'ltigw, muta ni'n ta'n mimajuinualsiap aq etujjel pgisintes ta'n tujiw mo etlite'lmwoq.”

*Tegen mimajuinu na tel'te'lm't natawe'g
aq gis ul'ta'sua'lates
(Matiw 24.45-51)*

⁴¹ Pie'l pipanimatl, “Gjisaqamaw, agnutmaqan weji agnutmuieg ugjit pas'g ninen gisna ugjit ms't wen?”

⁴² Gjisaqamaw telimatl, “Telimul ta'n tegen lugowinu na natawe'g aq gi'l gis lita'sualates. Negm na iga'laten assusitew na wen'ji'guom aq ignmuata igtigi lugowinu wiliuow ta'n tujiw telteg mijjultinew. ⁴³ Ula lugowinu no'q ul'ta'sitew ta'n tujiw assusilitl pgisinnij muta geitog ugtlugowaqan tetapua'toqop. ⁴⁴ Na miamuj telimuloq, na assusit ignmuatal ugtlugowinuml niganpugutmlin ta'n telgi'g assutg. ⁴⁵ Gatu pa na awna na lugowinu tlimsij, ‘Na assusit ma pe'l apaja'sigw,’ na poqji matnaj igtigi lugowinu' aq lugowinu'sgwa. Toqo etlatalg aq gt'giej. ⁴⁶ Na assusit apaja'sitew ta'n tujiw ula lugowinu'l mu etlite'lmagugul aq mu esgmalagugul. Na ulmaji ilsumatal aq tla'latal ta'n tela'luj ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw.

⁴⁷ “Na lugowinu ta'n geitog goqwei ugtassusiteml pewal'tl tla'tegen gatu mo ilajugtmug gisna mo tela'tegegw, na ulmaji ilsumaten aq wisqapaqtaten. ⁴⁸ Gatu na lugowinu ta'n mo geitug goqwei ugtassusiteml pewalat'l toqo emegwo'tegej, na ulmaji ilsumaten gatu ma tl ma'muni gsapaqta'm't. Ta'n wen pugwelg ignmuj na telteg negm pugwela'tegen, aq ta'n wen me' aji pugwelg ignmuj na telteg negm me' aji pugwela'tegen.”

*Mimajuinu'g mo wel'te'lmaltulti'gw ta'n wenitl Se'susal
(Matiw 10.34-36)*

⁴⁹ “Pegisinap ugs'tqamug ugjit musga'tuan mimajuinu'g ta'n Gjinisgam tli ilsumata. Na tujiw tetuji ulmajo'ltitaq st'ge' ta'n tujiw nu'gwo'ltitaq. Na gsattes ta'n tujiw ula gis tliaq. ⁵⁰ Amujpajiji ugji ugje'win aq ulmajita'sites glapis gis tliaq. ⁵¹ Tel'ta'sioq weji pgisinap ugjit neia'tun wantaqo'ti ugs'tqamug? Moqwa', mimajuinu'g ma wije'i tl'te'lm'igw. Mo wel'te'ltulti'gw ta'n weni ni'n. ⁵² Nige' weja'tegemg, alt wi'gmaq nigtuo'laten. Na na'nijig

wijig'tultijig nasgwita'taq, nesisijig ma wel'te'lma'tigwi tapusiliji aq na tapusiliji mo wel'te'lmigwi'tigwi nesisijig. ⁵³ Na ji'nm etoqwalata ugguwis aq negla ji'nmji'jg etoqwala'tital ujjual. Na e'pit piltui angita'sitew aq ugtusg aq negla e'pite'sg piltuita'sulitaaq aq mo wel'te'lmagwi ugguwijaal aq ugtlu'suesgmual."

Amujpa geituoq ta'n Gjinisgam tel pualugsioq tla'taqatinew
(*Matiw 16.2,3*)

⁵⁴ Se'sus siaw glulaji mimajuinu'. Telimaji, "Ta'n tujiw nemioq alug weita'jig tg'snug, smtug telueioq gigpesatew aq na tliatew. ⁵⁵ Ta'n tujiw tp'te'snug wett'g tluetoqs'p p'tetew. Giwnaqa tliatew. ⁵⁶ Wesgijiangamusultioq. Niganigji'tuoq ta'n tli gisg'gt'tew muta angaptmooq maqamigew aq musigisg gatu tal gis mo geituoq ta'n Gjinisgam tel puatg gisgug gisna goqwei ugjit mo nemituoq ta'n gis tliaqap ginueg."

Ugjo'tmug ul'te'tultinew ta'nig getanugsioq
(*Matiw 5.25,26*)

⁵⁷ "Tal gi's mo nenmuoq ta'n goqwei tetaputeg tla'taqatigoq? ⁵⁸ Nantawa'sg ji'nm getu' elsutmasg's nat goqwei aq getu' la'lg'sg's tplutaqanigtug. Ugjo'te'n gi's tetapua'lan aq gigwaja'tu na ta'n goqwei ge's mo elalulug ilsutmugsin, muta na ilsuteget tlimata nujiugsua'taqatiliji jigla'lul. Na tujiw pija'lulaaq laplusang. ⁵⁹ Telimuloq, amujpa siawqattes laplusang glapis gaqi apangifmn ms't ggettuaqanml."

13

Pun pata'tega aq gi'l siaw mimajites

¹ Na tujiw ta'sijig mimajuinu'g eimu'tijig Se'suseg aq agnutmua'titl ta'n Pilot gi's ne'pa'pni Galaliewa'gi ge's etli a'sutma'ti'titeg aq etli ignmua'ti'titeg ignmatimgewe'l Nisgaml. ² Se'sus telimaji, "Ta'n wegla Galaliewa'gig tel ne'po't'pnig na mo musga'tuagwi negmow me' pata'tegewinu'g je mu igtigig Galaliewaq. ³ A' na moqwa' mo telianug, Telimuloq, pa na mu gawasgita'sutiwoq aq mu ejigilita'woq lue'utigttug na elt tli npu'titoqs'p. ⁴ Newtisgegsipnig je ugumuljin etl sigto'qutipnig Sailoamg ta'n tujiw nisi-aqeg espiganig. Tel'ta'sultioq wegla mimajuinugi'g me' pata'tegewinu'g jel mu esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Selusalemg? ⁵ A' na moqwa' mo telianug. Telimuloq, pa na mu gawasgita'sultiwoq aq mu ejigilita'woq lue'utigttug na elt npu'titoqs'p."

Na a'tugwaqan na minijgei miti's

⁶ Na tujiw Se'sus telimaji ula a'tugwaqan, "Jijuaqa to'q, ji'nm gegguna'tl minijgei miti'sl etligwelitl iga'taqanigtug. Eliet ula miti'sl ugjit mgnmn minijgl gatu mo we'jitugl. ⁷ Glaman telimatl uglugowinuml, 'Gis nige' nesipunqeg ta'n eliei aq gwilmann minijgl gatu mo we'jituann. Tmta na miti's muta mu wel awtigw iga'taqanigtug.' ⁸ Na iga'taqanej telimatl, 'Saqamaw, siawigwej glapis ap igtig newtipunqeg. Gigt'o'qwi mulqala's aq iga'tua's eppenign. ⁹ Nantawa'sg minij wejwipunqeg na glu'lg'tew, gatu pa na mu minigw, na tujiw ni'n tmta'tes.'"

Se'sus nepilat e'pilitl atlasmutigisg'g

¹⁰ Newtejgeg atlasmutigisg'g Se'sus etl gina'muet a'sutuo'guomg. ¹¹ Eig na'te'l na e'pit ta'n waqjuijing gis nige' metlasipunqeg je ugumuljin. Mo gisi pegooqopugua'sigw muta mn'tu'l gisa'ltl gsnugwan. ¹² Ta'n tujiw Se'sus nemiaj, telimatl, "E'pit, 'gsnugowaqan puna'lulij." ¹³ Ugpitnn ge'gwa'toqol

e'pit ugtlmaqaneg aq smtug pegoqopugua'silitl. Na tuijw e'pit emtoqwalat Gjinisgaml.

¹⁴ Na niganpuguit a'sutuo'guom no'q wegaig ta'n Se'sus teli npilalij e'pilitl atlasmutigisg'g. Telimaji mimajuinu' ta'n eimu'tiliji, "Te's aqan'tie'uti, asugom te's'gl na'gwegl ugjit elugwemg. Naji npisultigw na tuijw, gatu mu atlasmutigisg'g."

¹⁵ Gjsaqamaw teluet, "Na wesgijiangamusultioq. Ms't ta'n te'sioq gegunatl wen'jitia'mul gisna te'sipowji'tl na apgwa'latal aq nat smqwo'tlatal te's atlasmutigisg'g. ¹⁶ Na ula e'pit wetapegsit Aplameg aq na Gjimm'tu'l gis pitu'gwipnn metlasipunqeg je ugumuljin. No'q gelu'lg ugjit na gisi npisin ula atlasmutigisg'g." ¹⁷ Ta'n goqwei Se'sus teluet, gisa'laji ta'ni getanji ntaqtelsultinew gatu igtigig wel'ta'sultijig Se'sus gis tla'tegej gelu'lg ta'n goqwe'l.

A'tugwaqan na mawi apje'jg mustate' sginmin

(Matiw 13.31,32; Malg 4.30-32)

¹⁸ Se'sus teluet, "Getu telimuloq goqwei teliaq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Ugs'tqamug eteg goqwei wijei aq ta'n teliaq Gjinisgam ugtelege'wa'gimg. ¹⁹ Na wijei aq mawi apje'jg mustate' sginmin ta'n ji'nm iga'taqug. Ula apje'jg sginmin nigweg glapis miti'suig. Na tuijw sisipg el'tu'titl ugtwisse'ml na miti'sigtug."

A'tugwaqan na apita'taqan

(Matiw 13.33)

²⁰ Se'sus telimaji, "Ugs'tqamug eteg alt goqwei wijei aq ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ²¹ Na pa na wijei aq apita'taqan ta'n e'pit wiaga'toqol pugwelgl wapejgl ta'n etegl mun'tigtug. Toqo tuijw ms't gaqi apitaq."

Ta'n wen pisgwa'tew Gjinisgam Ugtelege'wa'gim

(Matiw 7.13,14,21-23)

²² Ge's Se'sus pem liet Selusalemg, el saputa'sit utann aq utanji'jl aq egina'muaji mimajuinu'. ²³ Nat wen pipanimatl, "Gjsaqamaw, pas'g tegle'ji'jg mimajuinu'g ugs'tawiaten?"

²⁴ Se'sus telimaji ms't mimajuinu', "Tla'taqatigw ugjit pisgwita'new na jijigwej ga'qan. Telimuloq, pugwelgig mimajuinu'g wejo'tmi'tij gisi pisgwita'new gatu ma gisi pisgwita'gwig. ²⁵ Na assusit lietew aq g'p'soqwa'tutew ga'qan wiguaq gatu gilew qamultitoqs'p gujmug aq mtete'gatitoqs'p. Na tuijw thuetoqs'p, 'Saqamaw pana'tuinen na ga'qan.' Na thimugsitoqs'p, 'Mo geju'luoq ta'n weita'ioq.' ²⁶ Thimatoqs'p, 'Toqwatalulti'gup aq tel gina'mue't'p na ntutanminaq.' ²⁷ Na thuetew, 'Mo geju'luoq ta'n weita'ioq. Gilew na nujipata'taqatioq. Jiglita'gw ni'neg!' ²⁸ Gaqiemtmutoqs'p aq gipital seggapitasultitoqs'p ta'n tuijw nmitoqs'p Aplam. Isaq, Je'gop aq ms't niganigjitegewinu'g wije'wa'titl Gjinisgaml ta'n ilgwenji mimajuinu'g, gatu gilew ma ignmugsiwoq pisgwita'new wa'so'q. ²⁹ Mimajuinu'g ugjita'taq ugjipenug aq tg'snug, aq elg ugjita'taq oqwatnug aq tp'te'snug. Na nat pisgwita'taq Gjinisgaml wiguaq aq pmgopita'taq ulatalultinew ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. ³⁰ Telimuloq, ta'nig mu gepmo'lti'gw ugs'tqamug na me' gepma'laten na'te'l aq ta'nig espite'lsultijig nige' ma tl gepmo'lti'gw na'te'l."

Se'sus mawi gsalaji mimajuinu' tleiwultiliji Selusalemg

(Matiw 23.37-39)

³¹ Na tuijw ta'sijig Palasiaq peita'jig Se'suseg aq telima'titl, "Amujpa ejigla'sin tet aq liates na'tami se'g muta Elot getu' ne'pe'sg."

³² Se'sus telimaji, "A' na negm elue'wa'teget pa na wije'i aq paqtesm. Pewaluloq Ita'new aq tliman na ejigletesgaqig mn'tu'g aq elg nepilgig mima-juinu'g gisgug aq sapo'nug. Na igtig sapo'nug gaqa'tutes ntlugowaqanm. ³³ Amujpa siaw lugwei gisgug, sapo'nug aq igtigi sapo'nug. Mo gelu'lgtnug tl ne'po'qsin niganigjitegewinu na'tami se'g, pas'g Selusalemg.

³⁴ "Gilew ta'n tleiauwultioq Selusalemg ne'po'qopnig niganigjitegewinugi'g aq gun'tewtoqig nujignua'taqatipnig ta'n Gjinisgam petgitnugsioqopnig. Sipeliw getu' ge'gulusgwa'luloqop aq telimuloq ta'n Gjinisgam mawi gsalug-sioq aq getu' ugs'tawugsitoqs'p. Getu' mawa'luloq st'ge' goqoli'gwej tel mawa'laj un'janua gatu mo pewaliwoqop tla'tegen. ³⁵ Telimuloq, Gjinisgam jigla'sitew gjia'sutuo'guomg. Ma ap nmiwoq glapis tluetuqs'p, 'Megite'Imut ta'n pegising muta elgimut tlimugsinenu ta'n Gisiteget tel puatg.' "

14

Se'sus nepilat'ji'nmul ta'n uggwat' aq ugpitnn moqpegl

¹ Newtejgeg atlasmutigisg'g Se'sus natatalg ta'n wigilit' niganpuguil'tl na Palasi'l. Ta'sijig mimajuinu'g etli angama'titl. ² Jiniw na ji'nm ta'n uggwat' aq ugpitnn moqpegl pegising Se'suseg. ³ Na tujiw Se'sus pipanimaji na nutagnutmewinu' aq Palasiaq, "Tal'te'tmoq tplutaqanminu telueg nat wen gisi npitegen atlasmutigisg'g gisna moqwa' mu tela'tegewn."

⁴ Gatu mo goqwei telue'gw, glaman Se'sus nepilat' na ji'nmul aq ign-muatl 'nmien. ⁵ Na tujiw Se'sus telimaji, "Nantawa'sg atlasmutigisg'g aq ggwis gisna gtue'm egwijie's nqano'patigtug, smtug tualqa'loq je tlia atlasmutigisg'g?"

⁶ Ap mo goqwei telue'gw muta geitog ta'n goqwei ewi'gas'g tplutaqanigtug.

A'tugwaqan ta'n mimajuinu megn'g ta'n maw mujgajewei pmgopitew

⁷ Se'sus nemiaj alt mimajuinu'g megnmi'titl ta'n maw mujgajewei pmgopita'tita, na tujiw telimaji a'tugwaqan, ⁸ "Ta'n tujiw nat wen pipanimasg wijtgweiwin na malie'waqan pestie'umg, mut pa'siw ta'n mujgajewei mutputi eteg. Etugjel nat wen me' espe'g je mu gi'l pgisintew aq gtu' pa'siss na'te'l. ⁹ Na mimajuinu ta'n pipanimasg'p wijtgweiwin na malie'waqan, jugu'etew gi'leg aq tlimultew, 'Ula mimajuinu ignmu pa'sin ta'n gi'l pemgopin.' Na ntaqa'sites aq amujpa pa'sites mutputi ta'n me' gmetug eteg. ¹⁰ Awna ta'n tujiw wigumulg ugjit wijtgweiwin na malie'waqan pestie'umg, pisgwa' aq pa'si mutputi'gtug ta'n me' gnegg wetteg weja'tegemg wegla ta'nig gis malie'wijig wet pi'tij. Na tujiw assusit tlimultew, 'Jugu'a, nitap, aq gigjepa'si.' Na gepmite'lmultew aq igtigig mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l gi'jitaq tla'tegen. ¹¹ Na mimajuinu espite'lsij na gisa'laten mo tetuji espeieug aq na mimajuinu mo espite'lsigw na gisa'laten me' me'gite'tasitew."

¹² Na tujiw Se'sus telimat' niganpuguil'tl, "Ta'n tujiw iga'tun mijjuaqan mut wigumaw gitapaq, wijig'tioq, go'gumaq gisna milesuinu'g, muta wigumultaq natatalutnew wiguaq aq na tli asita'lultaq. ¹³ Ta'n tujiw iga'tun mijjuaqan, pipanim ewle'juinu'g, sawiptna'tijig, asgajo'ltijig, aq nepapigwo'ltijig. ¹⁴ Pa na tla'tegen, na negmow ma gisi wigumulug natatalutnew wiguaq st'ge' gi'l ta'n gis tla'l'j gatu me' me'gite'tasites aq Gjinisgam gepmite'lmultew ta'n tujiw gelu'sultijig mimajuinu'g minua'laj."

A'tugwaqan na mesgi'g mijjuaqan (Matiw 22.1-10)

¹⁵ Na ji'nm ta'n pemgopij na patawutigtug aq etli jigs'tg ta'n goqwei Se'susal teluelitl, telimatl Se'susal, "Ulgwijultitaq na mimajuinu'g ta'n pmgopultitaq patawutigtug Gjinisgam wiguaq ta'n ilgwenaji mimajuinu' wa so'q."

¹⁶ Se'sus telimatl, "Newtejgeg na'gweg ji'nm getu' iga'toq mesgi'g mijuaqan aq pugwenniji mimajuinu' wigumaji. ¹⁷ Ta'n tujiw ms't goqwei gisgatteg, elgimatl lugowinu'l gnua'tuan ta'n wigumapni ugjit jugwita'new. Nat tlimaji, 'Ms't goqwei gisgatteg. Jugwita'gw.' ¹⁸ Ms't teluejig, 'Ma gis liew.' Newte'jit teluet, 'Iga'taqan gisi pgwatelm aq amujpa naji angaptn nige'. Mesge'i, ma gis liew gi'leg.' ¹⁹ Igtig teluet, 'Gisi pgwateleaqapni na nunemigsijig wen'jitia'mug aq pem liei ugje'wan ta'n tel glu'sulti'tij lgo-waqanigtug. Mesge'i, ma gis liew gi'leg.' ²⁰ Ap igtig teluet, 'Na tel gis malie'wi na ugjit ma gis liew gi'leg. Mesge'i.' ²¹ Lugowinu apajinmiet aq agnutmuatl assusilitl. Na assusit no'q wegaig aq telimatl lugowinu'l, 'Tetaqa'si aq wigum mimajuinu'g ms't gjigan aq jugwo'l ewle'juinu'g, nepapigwo'ltijig, sawiptna'tijig aq asgajo'ltijig.' ²² Na tujiw lugowinu ula tela'teget aq telimatl assusilitl, 'Gi's tla'tegei ta'n telimi't'p saqamaw, gatu me' gisi pugweli'tisoq.' ²³ Na assusit telimatl, 'Tu'etes na gjigan aq jugwo'l negla mimajuinu'g ultesguates awtigtug gisna awtijigtug glaman nat wen pmgopitew te's'g mut-puti'gtug nignen. ²⁴ Telimuloq, ms't wegla mimajuinu'g ta'n amgwesewei wigumut'pnig ma msnmi'ti'gw goqwei.' "

*Amujpa awan'ta'sit ta'n goqwei pewatmn
ta'n tujiw majulgwalt Se'sus
(Matiw 10.37,38)*

²⁵ Pugwelgig mimajuinu'g pem wije'wa'titl Se'susal, na tujiw naqa'sit aq telimaji, ²⁶ "Ta'n wen wejgu'et ni'neg, ma gisi nnaqapemuigw glapis me' gesalij ni'n je mu ujil gisna uggitwl, ugte'piteml gisna un'jang, gisna wijig'tijig, aq je we'gaw negm. ²⁷ Ta'n wen mo getu' majulgwalgw je tlia ulmaje'tew st'ge' ta'n tli ulmaje'tes na negm ma gis nnaqapemuigw.

²⁸ "Ge' newte'jioq getu' iga'ioq wen'ji'guom, tmng ugjo'ttew gis mawgitmn ta'n tl tepawtitew. ²⁹ Nantawa's'g poqji'gass ge's mu geitug ta'n tlawtitew, ma gis gaqianug pas'g gisitutew epganaqataqan. Ta'n wen nemitoq goqwei ula ji'nmul gis tla'tegelitl na maligimatal. ³⁰ Fluetaq, 'Ula ji'nm poqji'gap gatu mo gis gaqa'tugup ugflugowaqanm.' ³¹ Nantawa's'g elege'wit matnting eliet, aq ggegunaji newtisa'q pituipntnaqan te'sisgegsiliji sma'gnisg gatu ultesguata, igtigl elege'wililitl maw tapuisga'q pituipntnaqan te'sisgegsiliji sma'gnisg. Tmg angite'tg me' tepignan ugjit wissuignemanew. ³² Pa na mo tepignaguss amujpa lgimatal nuttugwi'mlilitl ugjit nmian igtigl elege'wililitl ge's gnegg amaseg eimlilitl. Na nuttugwi'g pipanimatew igtigl elege'wililitl ta'n goqwei puatmlitew ugjit mu nugu matnugun." ³³ Na tujiw Se'sus tel gaqewo'gwet, "Ma wen gilew gisi nnaqapemuigw glapis gisita'sij puna'tun ms't goqwei ta'n assutg."

*Salawei
(Matiw 5.13; Malg 9.50)*

³⁴ "Wigapu'g ta'n goqwei wel salawa'tas'g. Na salaweiei gun'tew gelu'lg, gatu ta'n tujiw mo salawei wetaputenug, na tujiw gun'tew ma nugu gelu'lgtnug. ³⁵ Mo gelu'lgtnug ugjit iga'tun maqamigeg gisna mo gelu'lgtnug eimun ugjit eppenign. Amujpa ejigla'tas'g. Jigs'tmug ta'n goqwei telimuloq."

15

*A'tugwaqan na jijgluewj ta'n gesga't
(Matiw 18.12-14)*

¹ Newtejgeg na'gweg, pugwelgig nujintutma'tijig suliewei aq pata'tegewinu'g mawita'jig ugjit jigs'tuanew Se'susal. ² Na Palasiaq aq nujigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan mu weli usguma'tigul Se'susal. Telimultijig, "Ula ji'nm nilaje'waji lue'winu' aq je we'gaw mawatalultijig."

³ Toqo Se'sus agnutmuaji na a'tugwaqan. Teluet,

⁴ "Na ji'nm geggunasni gasgiptnnaqaniliji jijgluewji. Newte'jit gesga't. Pa na gtue'm gesga'ss, tla'tegetes st'ge' ula ji'nm. Na naqalaji pesgunateg te'sisgegsiliji je pesgunateg m'gegtug aq naji gwiluatl glapis we'jiaj. ⁵ Ta'n tujiw we'jiaj wel'ta'sit. Na uqtlmaqaneg tpepa'latl, ⁶ aq apaja'latl. Na wigumaji wi'gma aq witapa aq telimaji, 'We'ji'g na ntue'm ta'n gesga'p. Ul'ta'sultinej.' Tel'te'tm gilew wijej tla'taqatioqs'p. ⁷ Telimuloq, ta'nig wa'so'q eimu'tijig me' aji ul'ta'sultitaq ta'n tujiw lue'winu'l gawasgita'silitl aq pun pata'tegelitl je mu pesgunateg te'sisgegsijig je pesgunateg mima'juinu'g ta'n mu tel'te'tmi'ti'gwg ugjit amujpa gawasgita'sultinew aq jiglita'new lue'utigtug."

A'tugwaqan na suliewei ta'n gesga'q

⁸ "Nantawa'sg na e'pit geggung'snn newtiswa'qal suliewe'l toqosip newte' entoqos. Na wasoqonmaqan wasoqwa'toq aq pewa'q wiguow. Na melgi gwiluasit ms't tami glapis we'jitoq. ⁹ Ta'n tujiw we'jitoq, smtug wigumaji wi'gma aq witapesgwa aq telimaji, 'Mawi ul'ta'sultinej muta we'jitu na suliewei ta'n gesga'q.' ¹⁰ Telimuloq na mesgi'g ul'ta'suaqan eteg wa'so'q muta Gjinisgam ugtansale'witemg wel'ta'sultiliji ta'n tujiw lue'winu gawasgita'sit aq pun pata'teget."

A'tugwaqan na ji'nmji'j ta'n gaq ewnaso'tg ugsulieweim

¹¹ Se'sus agnutmuaji, "Na ji'nm tapusiliji uggsiwg geggunaji. ¹² Na maw maljewe'j telimatl ujjl, 'Tata't, pewalul ignmuin ta'n goqwei tel'ta'sin ignmuin ta'n tujiw gi'l nppn.' Na ji'nm wel'te'tg'ss aq nasgwa'tuaji uggsiwg ta'n telgi'g assutg. ¹³ Na tel gne'ge'l maljewe'j ilpilig ta'n goqwei assutg aq maja'sit. Se'g eliet. Na'te'l etl gaqi ewnaso'tg ugsulieweim. ¹⁴ Ta'n tujiw mo suliewei geggumug na pestmo'qonig na'te'l. Na mu geggumug ta'n goqwei malqottew. ¹⁵ Amujpa elugowatl igtigl ji'nmul aq elgimtl angweiwan gulgwi'sg. ¹⁶ Tetuji guising je we'gaw malqotg'ss gulgwi'sg wiluow, muta mo wena esmagul. ¹⁷ Na glapis nestu'et aq telimsit, 'Me' nuji uglugowinumg welatalultijig. Ula tet eim aq geget pestmai. ¹⁸ Nige' maja'sia's aq nmia's. Nuj tlima's: Gisi pata'luloq gi'l aq Gjinisgam. ¹⁹ Gisi ntaqo'qona'lul. Mu tepi glu'siw ugjit uggsiwite'lmin aq weja'tegemg nige' tla'li st'ge' tela'l'jig glugowinum.' ²⁰ Na maja'sit aq pojinniet ujjeg.

"Ge's wejgu'et awtigtug na me' eig weli amaseg ta'n tujiw ujjl nemitl. Na ji'nm me' ewlamat aq el'tugwi'g uggsiweg. Naji a'suguatl aq wesgaqalmatl. ²¹ Na maljewe'j telimatl ujjl, 'Tata't, gisi pata'luloq gi'l aq Gjinisgam. Mu tepi glu'siw ugjit uggsiwite'lmin.' ²² Gatu ji'nm wigumaji uglugowinumg aq telimaji, 'Ge' nmisgmug gelu'lg aligew aq apoqonmug nasa'toq. Nasoqwa'taqan ignmug aq pile'g mg'sng. ²³ Nmisgug wen'jitia'm'ji'j aq wissugwa'tag. Pestie'ultinej nige'." ²⁴ Tel'ta'siap ngwis nepg gatu nige' geji'g me' mimajit. Tel'ta'siap gesga't gatu nige' ula eig.' Na tujiw pestie'ultijig.

²⁵ "Na igtigl uggsiwl ta'n maw gisiguilitl etl lugwelitl iga'taqanigtug. Na peminmiej nutgl gtapegiqaqann aq nemiaji mimajuinu' amalgaltiliji. ²⁶ Na

lugowinu'l wigumatl aq pipanimatl, 'Taliaq ta u't?' ²⁷ Lugowinu telimatl, 'Gjignam pegising aq gujj ela'lugsieg'p ne'pa'nen maw glu'sit wen'jitia'm'ji'j.' ²⁸ Na ula ji'nm wegaig aq mu pisgwa'gw ta'n wesgowita'lij. Na ujl tewielitl. Na munsaiwatl uggwisl pisgwa'lin. ²⁹ Gatu asitematl ujl, 'Te'sipunqeg melgi lugowul st'ge' gtlugowinum aq ne'gaw menaq elistulu. Menaq ignmuiwn je te'pl'ji'j' ugjit ta'n tel mawatalultiteg nitapaq. ³⁰ Gatu ggwis gaqi ewnaso'tg'p ugsulieweim maw winsultiliji e'piliji. Tal gis ta'n tujiw apsgwa'sit pestie'wa'loq. Goqwei weji ne'po'q ta'n maw glu'sit wen'jitia'm'ji'j' ugjit negm?' ³¹ Na ujl telimtl, 'Gwi's, geju'l iapjiw eimn ta'n eim aq ta'n te's'g goqwei geggunm na gi'lewei. ³² Gatu amujpa wel'ta'sulti'gw aq pestie'ulti'gw, muta tel'ta'si'gup gjignam nepg gatu nige' me' mimajit. Tel'ta'si'gup gesga't gatu nige' eig ula tet.' "

16

Lugowinu ta'n mu apoqonmuagul ugtassusiteml

¹ Se'sus telimaji unaqapemg, "Na eig'p milesit ji'nm ta'n geggunapnn nigan lugwelitl. Na milesit ji'nm telimut na nigan lugwelitl ewnaso'tualij ugsulieweim. ² Na wigumatl aq telimatl, 'Taliaq ta u't ta'n goqwei nutmai ugjit gi'l? Pewalul wi'gmn ms't ta'n teli e'wmu't'p ntsulieweim muta ma gis siaw lugwewiwn nugu.' ³ Ula nigan lugowinu telimsit, 'Na assusit getu' ilgitmuit. Tala'tega's nige?' Mo tepignaw ugjit mulqatmn elmalqe'l aq netaqe'i' ugjit altawen ta'n goqwei pewatm. ⁴ Geitu ta'n tla'tega's glaman ta'n tujiw ntlugowaqanm gaqiaq, nitapaq ignmuitaq i'mn wiguaq aq smitaq.' ⁵ Na tujiw wigumaji ms't mimajuinu'g ta'n tettua'titl assusilitl. Pipanimatl newte'jilitl, 'Talgi'g tettaj gassusiteminu?' ⁶ Telimtl, 'Tettaq gasgiptnnaqaniji malige'wg ta'n wajuijg olipei mimei.' Na nigan lugowinu telimatl, 'Ula gttetuaqanm, nige' sa'se'wa'tu aq wi'ge'n pas'g tettuen na'nisgessijig malige'wg.' ⁷ Igtigl pipanimatl, 'Talgi'g tettuen?' Telimut, 'Tettuei pituipntnaqana'igl mun'ti'l glumgl.' Na nigan lugowinu telimatl, 'Ula gttetuaqanm, nige' sa'se'wa'tu aq wi'ge'n ugumuljin gasgiptnnaqanm mun'ti'l.' ⁸ Ta'n tujiw assusit ula nutgeg, wel'ta'sualatl na nigan lugowinu'l muta teli ntawe'litl. Na mimajuinu'g ta'n mo getlams'tasulti'tigul Nisgaml me' natawo'ltijij je mu ta'nig majulgwala'titl.' "

⁹ Se'sus siaewistoq, "Telimuloq, e'wmuq gtmilesuaqanmual apoqonmuan igtigig glaman gugunatoqs'p gitapuaq aq ta'n tujiw gtmilesuaqanmual gaqi-aq na iapjiw gugunatoqs'p gitapuaq ta'n wel'ta'sultitaj mittugwalanew. ¹⁰ Ta'n wen gi'gwajiet ugjit apje'jgl goqwe'l gi'gwajietew ugjit mesgi'gl goqwe'l. Ta'n wen waqjuigit ugjit apje'jgl goqwe'l na waqjuigitew ugjit mesgi'gl goqwe'l. ¹¹ Pa na mu gisi ulo'tmun milesuaqan ugs'tqamug ma gisi ulo'tmun milesuaqan ta'n wejiaq Nisgameg. ¹² Pa na mu gisi ulo'tmun ta'n goqwei nat wen pipanimasg ango'tmn, mo wen ignmulug gi'lewei ta'n wejiaq wa'so'q. ¹³ "Ma gis lugowawjig tapusijig assusijig newtsiniw. Na me' tetapua'lates newte'jit je mu igtig. Na me' gsalates newte'jit je mu igtig. Amujpa ignmat Gjinisgam assumulin aq ma ignmuawt suliewei assumulin." "

Ta's'gl goqwe'l Se'sus egina'muet

(Matiw 11.12,13; 5.31,32; Malg 10.11,12)

¹⁴ Ta'n tujiw Palasiaq nutmi'tij ta'n Se'susal teluet na maligima'titl muta gesatmi'tij suliewei. ¹⁵ Se'sus telimaji, "Wejo'tmoq musga'tuanew mimajuinu'g ta'n tel nata' mimajultioq, gatu Gjinisgam giasgiw gejusioq ta'n telqamigsultioq aq ta'n tegwitgl ggamlamunual. Ta'n goqwei mimajuinu'g angite'tmi'tij no'q espe'g na Gjinisgam tel'te'tg mo talawtinug ugjit goqwei.

16 “Ta'n goqwe'l Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tipnn na mimajuinu'g majulgwatmi'tipnn glapis Sa'n Nutsign'tuet poqji pestung'p. Weja'tegemg na'tami mimajuinu'g wesgutmi'tij na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam ilgwenaji mimajuinu'. Nige' ms't wen getu' gi'gaji pisgwa' na'te'l.
17 Me' nqamase'gt's ugjit ugs'tqamu aq wegla ta'n goqwe'l musigis'g'tug gs'gs'a'gtn je na apje'ji'jgl goqwe'l ta'n ewi'gas'gl Nisgamewei tplutaqanigtug mo e'wa's'gtnugupnn.

18 “Na ji'nm ta'n puna'latl ugte'piteml aq igtigl malie'wijig, na sespo'teget. Na ji'nm ta'n malie'wi'titl na e'pilitl ta'n puna'tasilitl na negm sespo'teget.”

Lasalas aq milesit ji'nm

19 Se'sus agnutg, “Eig'p milesit ji'nm ta'n nasg'g'pnn mego'tigl aligal aq welawsip te'sigis'g'.
20 Na eig's ewle'juinu ta'n gesnugwat muta ta'n telgi'g wa'qi wejgiaq. Teluisit Lasalas. Na jjuuaqa ela'lut gmetug milesuinu'l wiguaq.
21 Mawatalultitaq maw 'nmu'jig ta'n milesuinu'l esmaji. We'gaw 'nmu'jig musgwatmua'titl ta'n wejgiaq.

22 “Na ewle'juinu nepg aq ansale'wijig ela'la'titl wa'so'q aq epa'la'titl gigjiw Aplameg. Na milesuinu elg nepg aq utqatalut.
23 Elgimut ta'n npuinu'g eimu'tijig. Ge's welmaje'g, wenaqapa'sit aq nemiatl Aplamal gnegg eimlitl aq maw Lasalas.
24 Sesgwalatl, 'Aplam, gi'l na nuji. Ewli'te'imi aq lgim Lasalas ni'neg. Pewalg jugwa'tuin samqwan glaman ntun ul newattew muta no'q etli ulmaje'i tet ta'n etlangleg.’

25 “Aplam telimatl, ‘Gwi's ma gisi ignmulueg. Migwite'te'n ge's mima-jineg pugwelg ta'n goqwe'l gelu'lg mesmu't'pnn, gatu Lasalas mesng'pnn ewle'jgl ta'n goqwe'l. Nige' welawsit tet ge's gi'l etli ulmaje'n na'te'l.
26 Eteg mesgi'g elmalqei etoqwalugsi'gw. Ta'n wen getu' asoqoma'sit tet glapis gi'leg, ma gis liegw aq elg ta'n wen getu' asoqoma'sit gi'leg weja'tegemg ta'n gaqami ma gis liegw.’
27 Na milesuinu telimatl, ‘Aplam gi'l na nuji. Etawaqtmul aq lgim Lasalas nuji wiguaq.
28 Na'nijig wijigmgig eimu'tijig na'te'l. Lgim gnu'a'tuanew ta'n eim glaman ma lta'gw tet ta'n etl ulmaje'i.’

29 “Aplam telimatl, ‘Ma gis tla'tegeweg. Gjignamg gis gitmi'tij ta'n goqwei Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gis wi'gmi'tip. Gjignamg gis jigs'tmi'tij ta'n goqwei gis wi'gas'g.’
30 Na milesuinu teluet, ‘Aplam, wetapegsi gi'leg. Mo tepianug. Nantawa's'g nat wen weji apaja'sis npuaqanigtug aq lietew negmoweg na tujiw gawasgita'sultisnig aq ejiglita'snig lue'utigug.’
31 Aplam telimatl, ‘Ge's mu jigs'tua'tigw ta'n goqwei Mowiso'q aq niganigjitegewinugi'g gis wi'gmi'tip na ma jigs'tua'tigul wenn je tlia nmia'tij apajipelij.’”

17

Pata'taqann

(Matiw 18.6,7,21,22; Malg 9.42)

1 Se'sus telimaji unaqapemg, “Wegla ta'n goqwe'l gisa'laji mimajuinu'g pata'taqatinew apjiw i'gt'at, gatu no'q mtue'tew ugjit na mimajuinu ta'n gisa'laji igtigi pata'taqatinew.
2 Me' glu'lg't'soq ugjit ula mimajuinu gl'pilan ugjitaqaneq na mulinewei gi'taqanei aq ejiglpega'lut gta'nug, jel mu gisa'lan na mimajuinu'l ta'n poqji gtlams'tasilitl pata'tegelin.
3 Ango'tmug ta'n goqwei getu tla'taqatitoqs'p.

“Pa na na gitap pata'tegej tlim gis pata'teget. Pa na pun tla'tegess na apigsigtu.
4 Nantawa's'g nat wen opla'l'sg aq wijei goqwei na lluigneg tela'l'sg na wijei na'gweg. Te's pegising gi'leg aq teluet, ‘Mesgei' ta'n tel tla'tegei,’ na amuj apigsigtuates.”

Gtlams'tuaqan

⁵ Apostale'wijing telima'titl Gjsisaqamawl, "Gtlams'tuaqanminen gisa'tu me' ml'gignan."

⁶ Gjsisaqamaw telimaji, "Ta'n tujiw gtlams'tuaqanmuow telgi'g st'ge' mustate' sginmin, mo eigtnug goqwei ta'n wesami mtue'g. Nantawa's'g telimoq miti's, 'Mna'qigwalsi aq igalsi gta'nug.' na miti's jigs'tugsitoqs'p aq tla'tegetew."

Ta'n goqwei lugowinu amujpa tetapu tla'teget

⁷ "Nantawa's'g newte'jioq geggunmuoqos lugowinu ta'n etl'gesewet gisna angweiwaj jijgluewji. Ta'n tujiw wejiej iga'taqanigtug, etugjel telimatl, 'Smtug pisgwa' aq mijjin.' ⁸ Awna tlimates, 'Ntwela'geweim gisgaja'tu tmg. Toqosip laqpisutia'si aq lugowi, ge's etli uloqotal. Ta'n tujiw gaqatalan, na gis mijjites.' ⁹ Mo miwatmuawt na lugowinu ugjit ta'n goqwei pas'g ugtlugowaqan. ¹⁰ Lpa wijej gilew ta'n gisa'tuoq gtlugowaqanmuow pas'g tluwegw, 'Mo te'pmueg miwa'lugsin, pas'g gis tla'taqatieg ta'n telteg tla'taqatinen. Ninen pas'g lugowinu'g aq pas'g gisa'tueg ntlugowaqanminen.' "

Se'sus nepilaji newtisgegsiliji ji'nmug

¹¹ Ge's Se'sus eliej Selusalemg saputa'sit miawe'g Samaliae'gati aq Galaliewa'gi. ¹² Ge's pem pisgwa'j utan newtisgegsiliji ji'nmug weltesguaji. Wegla ji'nmug geggunmi'tij 'gsnugowaqan teluisig leplsi. Gnegge'l gaqamultijig. ¹³ Na sesgwala'titl, "Se'sus, gi'l na assusit, ewlite'lminen!"

¹⁴ Se'sus angamaji aq telimaji, "Lta'gw patlia'seg angamugsitoqs'p."

Ge's el'ta'jig patlia'sewigtug nepilujig. ¹⁵ Newte'jit ta'n tujiw geitog gisi npisit, apaja'sit Se'suseg aq gesigaw miwatmuatl Gjinisgaml. ¹⁶ Nutgulpioqolomgwa'sit Se'suseg aq miwatmuatl. Ula ji'nm tleiawit Samaliae'qatol. ¹⁷ Se'sus teluet, "Newtisgegsipnig ta'n gisi npilut'pnig, gatu talitatgi'g igtigig pesgunateg te'sijig? ¹⁸ Tal gi's pas'g newte'jit apaja'sit ugjit miwatmuan Gjinisgaml aq ula ji'nm se'g tleiawit?" ¹⁹ Na tujiw telimatl, "Qama'sites aq 'nmiates. Gtlams'tuaqan gisi npil'sg."

Gjinisgam ugtelege'wa'gim iga'qt'tew ugs'tqamug

(Matiw 24.23-28,37-41)

²⁰ Ta'sijig Palasiaq pipanima'titl Se'susal, "Ta'nug Gjinisgam ilgwenata mimajuinu' ugs'tqamug?" Telimaji, "Mo wen nemitog ta'n tujiw Gjinisgam poqji ilgwenaji mimajuinu' muta ta'n goqwei Gjinisgam gisa'toq tlian na ma wenn gis nmituligul. ²¹ Ma wen tluwegw, 'Angaptmug ula iga'q!' gisna 'Ala eteg!' muta ta'n goqwei Gjinisgam tla'tegetew na usgowa'sgt'tew na gisi ilgwenaji mimajuinu' gileweg."

²² Na tujiw telimaji unaqapemg, "Ni'n na mimajuinualsiap aq wejgu'aqal na'gwegl ta'n gsattoqs'p mimajultinew ta'n tujiw gis apaja'si aq assutm ms't goqwei ugs'tqamug, gatu ma usgowa'sgt'nug st'ge' pewatmoq. ²³ Iga'qt'tal na na'gwegl ta'n mimajuinu'g tlimugsitoqs'p, 'Jugwa'tigw! Angamug negm! Ula tet eig!' gisna 'Ala tet eig!' Mut majulgwalug. ²⁴ Wasoqotesg pitiata's'g musigisg, weja'tegemg ugjipenug glapis tg'snug. Na ta'n tujiw apaja'sia's ugs'tqamug, tl jaqali pgisintes pa wijej aq wasoqotesg muta ni'n na mimajuinualsiap. ²⁵ Gatu tmg amuj ulmaje'tes aq na pugwelgig mimajuinu'g ta'n nige' wigultijig ma menuaqaligw. ²⁶ Ni'n na mimajuinualsiap aq ta'n tujiw apaja'sia's mimajuinu'g tla'taqatitaq aq tlo'ltitaq st'ge' na mimajuinugi'g mimajultipnig ta'n tujiw Noao'q mimajiteg. ²⁷ Ms't mimajuinu'g siawatalul-tipnig. Ta'sijig malie' ultipnig na wijej na gwegw ta'n tujiw Noao'q tepa'siteg ugtuluuq. Na tujiw gespaqami'g'p aq ms't wen nepg'pnaq samqwanigtug.

²⁸ Ta'n tujiw apaja'sia's mimajuinu'g tla'taqatitaq aq tlo'ltitaq st'ge' na mima-juinugi'g mimajultipnig ta'n tujiw La'to'q mimajiteg. Wijei tel siaw mima-jultipnig. Mijjultipnig, pegwateliga'tipnig, netuisga'tipnig, iga'taqu'tipnig aq ewi'ga'tipnig. ²⁹ Ta'n tujiw La't naqt'geg Satmg, Gjinsigam gisa'toqop pugtew aq supliei ugji nisan musigisg'tug aq ms't wenig nepu'tipnig Satmg. ³⁰ Na st'ge' ta'n tllaqap na wijei tllatew ta'n tujiw ni'n na mimajuinu'alsiap ap pgsintes.

³¹ “Na mimajuinu ta'n i'ttew gujmug wiguaq na ma pisgwa'gw wiguaq ugjit tuo'tun utapsun. Na wijei'tew ugjit na mimajuinu ta'n iga'taqanigtug i'ttew, na ma apaja'sigw wiguaq. ³² Migwite'lmug La't ugte'piteml. ³³ Ta'n wen wejo'tg ugs'tawi sin na np'tew, gatu ta'n wen gisgaje'g ugjit ntun ms't goqwei je we'gaw ugmimajuaganm na ugs'tatew. ³⁴ Telimuloq, tapusijig mima-juinu'g npataq wijei npo'qonigtug, newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten. ³⁵ Tapusijig e'pilig tl nugwa'gittutaq glumgl, newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten. [³⁶ Tapusijig ji'nmug i'ttaq iga'taqanigtug, newte'jit ugsua'laten aq igtig nqalaten.]”

³⁷ Na apostale'wijig pipanima'titl, “Gjisaqamaw tami tet wegla tliatal?”
Telimaji, “Ta'n eig wi'sis nepg, ga'qaqujg mawia'titaq na'te'1.”

18

A'tugwaqan na sigu'sgw aq nuji ilsuteget

¹ Na tujiw Se'sus telimaji a'tugwaqan unaqapemg muta pewalaji ne'gaw a'sutma'tinew aq mu musguajita'sultinew. ² Teluet, “Nuji ilsuteget eig'p gjigang. Mo jipalagul Gjinsigam aq mo wen gepmite'lmagul. ³ Elg eig sigu'sgw ula wijei gjigan ta'n pusgi naji nmial na nuji ilsutegetitl aq etawaqtmatl. Telimatl, 'Apoqonmui wissuigneman ta'n wen getanit.' ⁴ Lpa wel sa'q ula nuji ilsuteget mo getu apoqonmuagul glapis giaspi tlimsit, 'Tlia to'q mo gepmite'lmagig mimajuinu'g aq mo jipalag Gjinsigam. ⁵ amuj apoqonmaq ula sigu'sgw. Me' gatu gitnme'wit aq ma punajimigw glapis gaqatejimitew.”

⁶ Na tujiw Gjisaqamaw teluet, “Ge' jigs'tug ta'n goqwei nuji ilsuteget teluej je tlia mo tetapua'tegegup. ⁷ Gjinsigam tetapua'lata ugmimajuinumg ta'n gisi mgnapni. Smtug apoqonmuata muta etawaqtmagwi'titl apoqonmuanew tepgig aq na'gweg. ⁸ Telimuloq, ilsutegetew ugjit negmow aq smtug tla'tegetew. Ni'n na mimajuinu'alsiap aq ta'n tujiw apaja'sia's ugs'tqamug etug mimajuinu'g me' lita'sualitaq.”

A'tugwaqan na tapusijig ji'nmug ta'n a'sutmajig

⁹ Se'sus a'tugwaqan telimaji ta'siliji mimajuinu' ta'n espite'lsultiliji. Tel'te'tmij na igtigi mu tel glu'sulti'gw st'ge' negmow aq penoqite'lmajiji. ¹⁰ Teluet, “Tapusijig ji'nmug naji a'sutmajig gjia'sutuo'guomg. Newte'jit na Palasi aq igtig na nujintutmat suliewei. ¹¹ Na Palasiewa'j newtapuguit aq a'sutmat. Teluet, 'Gjinsigam miwatmul mo telqamigsiw st'ge' igtigig. Mo na gmutnes, mo nata'egsuew, mo sespo'tegew. Miwatmul mu tele'w st'ge' nujintutmat ta'n eig ugtejg. ¹² Te's aqan'tie'uti tapuguna'q teli pgiji sune'wi aq ignmul newta'ig ta'n te's metlasa'igl ganie'wi.' ¹³ Gatu na nujintutmat gaqamit ugtejg a'sutuo'guomg. Tetuji ms'ge'g ta'n tel gis pata'tegej aq ugpugun matte'g. Naqatgelsit aq a'sutmat. Teluet, 'Gjinsigam, ewlite'Imi. Ni'n gisi pata'tegei.' ” ¹⁴ Se'sus teluet, “Telimuloq, ta'n tujiw wegla ji'nmug gi's maja'titeg, Gjinsigam wel'te'Imatl na nujintutmalitl gatu mu wel'te'lmagul na niganpuguilitl muta espite'lsilitl. Gjinsigam mu gepmite'lmagul ta'n wenn newtite'lsilitl gatu gepmite'Imatl ta'n wenn mu espite'lsiligul.”

*Se'sus gesalaji mijua'ji'g
(Matiw 19.13-15; Malg 10.13-16)*

¹⁵ Te'sijig mimajuinu'g pegisula'tiji un'janua Se'suseg muta pewala'titl gegupa'tunn ugpitnn un'jiwaq aq a'sutmessewan. Ta'n tujiw Se'sus un-aqapemg nemifu'tilij ta'n goqwei teliaq na majiaqa'la'tiji mimajuinu'.
¹⁶ Gatu Se'sus wigumaji mijua'ji'g aq teluet, "Igmug mijua'ji'g jugwita'new ni'neg. Mut wetqo'lanew, muta Gjnisgam ilgwenaji mimajuinu' ta'n getlams'tasultiliji ni'neg st'ge' wegla mijua'ji'g. ¹⁷ Migwite'tmug ula. Ta'n wen mo getlams'tasigul Nisgaml st'ge' wegla mijua'ji'g ma gis pisgwa'gw ta'n Gjnisgam etli ilgwenaji mimajuinu'."

*Na milesit ji'nm ta'n getu' msng iapjiwewei mimajuaqan
(Matiw 19.16-30; Malg 10.17-31)*

¹⁸ Na niganpuguut Lesui'p pipanimatl Se'susal, "Nujigina'muet gi'l na gelu'sin. Tala'tega's ugjit msnmn iapjiwewei mimajuaqan?"

¹⁹ Se'sus pipanimatl, "Tal gi's teluen ni'n na gelu'si? Mo wen gelu'sigw pas'g Gjnisgam. ²⁰ Geitu'n Nisgamewe'l tplutaqann: 'Mut sespo'tegew, mut ne'pa'tegew, mut gmutnew, mut pisui agniman i'gtigig aq gepmite'lm guji aq ggi.'"

²¹ Na ji'nm teluet, "Weja'tegemgeg maljewe'juianeg, na majulgwatman ta'n te's'gl tplutaqann."

²² Ta'n tujiw Se'sus nutgeg na teluet, "Na newte' goqwei amujpa tla'tegetes. Ntuissetu ta'n te's'g goqwei geggunmn aq na suliewei ignmu ewle'juinu'g. Na tujiw jugu'ates aq majulgwalties aq milesuaqan guguntes wa'so'q." ²³ Ta'n tujiw na ji'nm nufgeg ula, na no'q ewlgwijing muta no'q milesit.

²⁴ Se'sus nemiatl ewlgwijilitl aq teluet, "Na tetuji mtue'g ugjit milesit mimajuinu' pisgwa'n ta'n Gjnisgam etli ilgwenaji mimajuinu'. ²⁵ Me' metue'g ugjit milesuinu' ignmuan Gjnisgaml ilgwentl, je mu melgwlejit tel saputa'siss sapa'q'g saqati'gtug."

²⁶ Na mimajuinu'g ta'n nutua'titl Se'susal pipanima'titl, "Wen gisi ugs'tawiaten?"

²⁷ Se'sus teluet, "Ta'n goqwei mimajuinu' mu gis tla'tegegw, naqamase'g ugjit Gjnisgam tla'tegen."

²⁸ Na tujiw Pie'l teluet, "Telimul, gis naqtmeg'pnn nignal ugjit wije'ulin."

²⁹ Se'sus telimaji, "Teliaq na, gatu telimuloq na ta'n wen naqalatl ugte'piteml gisna wiguow, wijig'tiliji, ungi'gug, gisna un'jang, ugjit lugowan Gjnisgam aq tliman igtigi ta'n Gjnisgam getu' ilgwenaji, ³⁰ me' ms'gi'gt'tew ta'n goqwei mesng nige' aq msntew iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q."

*Se'sus telimaji unaqapemg ta'n tli np'tew
(Matiw 20.17-19; Malg 10.32-34)*

³¹ Se'sus gmetug ela'laji unaqapemg aq telimaji, "Jigs'tuigw! Ni'n na mimajuinu'alsiap aq niganigjitegewinugi'g nigani wi'gmi'tipnn Gjnisgam ugtwi'gatigng ta'n goqwe'l mimajuinu'g tla'litaq. Selusalemg el'ta'igw aq ms't goqwe'l gis wi'gmi'tipnn na tliatal na'te'l. ³² Na ignmuitaq ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Na malignitaq, emegwei'witaq aq elusgomitaq. ³³ Nipispaqante'itaq aq ne'pa'itaq. Utqotalitaq gatu nesuguna'q iga'qt'tew na tujiw minunsia's."

³⁴ Unaqapemg mo nestmi'ti'gw wegla goqwe'l. Mo nestmi'ti'gw ta'n goqwe'l wesgutgl glaman mo geitu'ti'gw ta'n Se'sus getu' tlimaji.

*Se'sus nepilat' nepapigwa'lil'ji'nmul
(Matiw 20.29-34; Malg 10.46-52)*

³⁵ Ge's Se'sus pem pisgwa'j na utanjij' teluisig Jeligo, na ji'nm pemgopit gigiw awtigtug. Nepapigwa't aq etl'tawaqtm. ³⁶ Nutuaji mimajuinu'g pemita'liji awtigtug aq pipanigesit, "Taliaq?"

³⁷ Telimut, "Se'sus, na ji'nm tleiawit Nasaletg pemiet."

³⁸ Sesgwet, "Se'sus. geitu wetapegsin Ta'piteg, ewlite'lmi."

³⁹ Na mimajuinu'g ta'n niganita'jig majiaqa'la'titl aq telima'titl wantaqien, gatu me' aji gsigawwet, "Geitu wetapegsin Ta'piteg, ewlite'lmi."

⁴⁰ Se'sus naqa'sit aq pipanimaji alt mimajuinu'g jugwa'lanew na nepa-pigwa'litl. Ta'n tujiw na ji'nmul gigja'silij, Se'sus pipanimatl, ⁴¹ "Goqwei pewalin da'tegen ugjit gi'l."

Telimatl Se'susal, "Saqamaw getu nmitegei ap."

⁴² Se'sus telimatl, "Nmitega, muta teli gtlams'tasin na weji npisin."

⁴³ Smtug gisi nmiteget aq majulgwlatl Se'susal aq miwatmuatl Gjinis-gaml. Ta'n tujiw mimajuinu'g nemitu'tij ta'n gis thiaq, ms't miwatmua'titl Gjinisgaml.

19

Apje'jit ji'nm getu' nmiatl Se'susal

¹ Se'sus pegising Jeligo aq pem saputa'sit. ² Na nujintutmat suliewei teluisit Saggi'us wigit na'te'l. Milesit muta assumaji igtigi nujintutma'tilij.

³ Naji nmiatl Se'susal muta getu' gji'jiatl ta'n wenn. Me' pugwelgig mimajuinu'g wije'watl Se'susal. Saggi'us mu gis nmiagul muta mu tepianug ta'n tel pitoqsij. ⁴ Nigan'tugwi'g awtigtug aq toqjugusuet miti'sigtug ta'n tel wi'tut sigmol. ⁵ Se'sus pegising na'te'l aq toqjuapa'sit miti'sigtug. Telimatl Saggi'usal, "Tetaqi nisa'si muta getu' liei giguag gisgug."

⁶ Saggi'us tetaqi nisa'sit aq Se'susal enma'latl wiguaq. Wel'ta'sualatl ta'n Se'susal tel mittugwalj. ⁷ Ta'sijig mimajuinu'g ta'n pem wije'wa'titl Se'susal mu weli usguma'tigul. Telimultijig, "Se'sus wije'watl pata'tegewinu'l aq we'gaw pisgwa't pata'tegewinu wiguaq." ⁸ Tel'gne'ge'l Saggi'us gaqama'sit aq telimatl Gjisaqamawl, "Gjisaqamaw, jigs'tui, na aqataig ta'n asatun ign-mua's ewle'juinu'g. Pa na ta'n wen wesamintutmaqapnig na apaji ignmua's ne'wa'igl ugjit te's newta'ig ta'n wesamintutmaqap." ⁹ Se'sus telimatl, "Gis-gug gi'l aq gigmaq westawultioq." Telimaji esgwia'tiliji ta'n eimu'tiliji na'te'l, "Geitu ula ji'nm wetapegsit Aplameg. ¹⁰ Ni'n na mimajuinu'alsiap aq weji gpgisinap ugs'tqamug ugjit gwiluan pata'tegewinu'g glaman ugs'tawia's."

A'tugwaqan na wisaw suliewe'l

(Matiw 25.14-30)

¹¹ Ge's na mimajuinu'g jigs'tua'titl Se'susal na tel'te'tmi'tij Gjinisgam smtug ilgwenaji ms't mimajuinu' Lesui'pe'gati muta Se'susal gigiw eimlitl Selusalemg. Na tujiw Se'sus telimaji a'tugwaqan. ¹² Teluet, "Eig'p na niganpuguit ta'n pemiet gnegg. Na'te'l tli elege'wa'laten je mu apaja'sigw wiguaq. ¹³ Ge's mu naqtmugw wiguow wigumaji na newtisgegsiliji uglugowinung, aq te's newte'jilitl ignmuatl wisaw suliewei. Telimaji, 'E'wmug ula suliewei ugjit ganie'winen igtig suliewei ge's mo eimu tet.' Na tujiw ejigla'sit. ¹⁴ Na mimajuinu'g ta'n tleiawultijig umutgi masgelma'titl aq elgima'tiji nutagnutmewinu'g ta'n eliej ugjit tlunew, 'Mo pewalaqatt ula ji'nm ugjit ilgwenugsinen."

¹⁵ "Gatu elege'wa'lut aq apaja'sit umutgig. Wigumaji uglugowinung ta'n suliewei ignmuapni muta getu' gji'toqop ta'n telgi'g gis ganie'ultipnig.

¹⁶ Na amgwesewei teluet, 'Saqamaw, gisi ganie'wian newtiswa'qal suliewe'l

ugjit na newte' ta'n ignmuit'p.' ¹⁷ Elege'wit teluet, 'Wel lugwen. Gelu'sin lugowinu muta tetapua'tege't'p ugjit apje'jgawei lugowaqan aq nige' iga'lul niganpuguassutmn newtisga'qal gjigann.' ¹⁸ Na ta'puewei lugowinu teluet, 'Saqamaw, gisi ganie'wian na'ngl suliewe'l ugjit na newte' ta'n ignmuit'p.' ¹⁹ Elege'wit talimapnn, 'Gi'l assusites na'ngl gjigann.'

²⁰ "Igtug lugowinu telimatl elege'wilitl, 'Saqamaw, ula na gsulieweim. Ne'gaw mimgwa'tuap musue'igtug. ²¹ Jipalul muta melge'g ggamlamun. Wesua'tun ta'n goqwei mo ganie'wiwt'p aq mawo'tun ta'n goqwei mo iga'taqatmugt'p.' ²² Elege'wit telimatl, 'Mo gelu'siwn lugowinu. E'wmltes gglusuaqanml ugjit tli iltumulin. Geitu'n melge'g ntgamlamun muta wesua'tu ta'n goqwei mo ganie'wiwap aq elg mawo'tu ta'n goqwei mo iga'taqu'tmuap. ²³ Goqwei ugjit ntsulieweim mo iga'tuiws'p sulieweio'guomg glaman apji mawo'tutes ntsulieweim aq je me'?" ²⁴ Na telimaji ta'siliji ta'n alpugultiliji, 'Ugsua'tug na suliewei ta'n ula ji'nm gegung aq ignmug negm ta'n gegungl newtisga'qal suliewe'l.' ²⁵ Telima'titl, 'Saqamaw, ula ji'nm gi's gegungl newtisga'qal suliewe'l.' ²⁶ Elege'wit telimaji, 'Telimulog, ta'n wen getu' tetapua'toq ta'n goqwei gina'muei na ignmuaten ns'tmn me' igtigl, gatu ta'n wen mo getu' ns'tmug ta'n eginamuei na ta'n goqwei gegung ugsua'tuaten. ²⁷ Nige' wegla ta'n getanijig aq mo pewaligwig elege'witewin, jugwa'lug ni'neg aq sigto'q.' "

Se'sus pisgwi'pulet Selusalemg

(Matiw 21.1-11; Malg 11.1-11; Sa'n 12.12-19)

²⁸ Ula Se'sus gis tuet aq siawa'sit Selusalemg. Pugwelgig mimajuinu'g majulgwala'titl. ²⁹ Pem tepawa'sij na tapu'gl utanji'l teluisigl Petpage' aq Pettani ta'n etegl na gm'tn teluisit Olipet. Tapusiliji unaqapemg wigumaji. ³⁰ Telimaji, "La'tigw na utanji'l nigantug. Ta'n tujiw pisgwa'tioq nmiatoqs'p te'sipowji'j ta'n gelpilasit. Mnaq wen ali'puluegul. Apgwa'lug aq jugwa'lug tet. ³¹ Pa na wen pipanimugisoq, 'Goqwei weji apgwa'loq?' na tlimug, 'Gjisaqamaw pewalatl.' " ³² Na tapusijig ela'tijig utanji'jg aq na te'sipowji'j eig gelpisit st'ge' ta'n Se'sus telimapni. ³³ Ge's etli apgwa'la'tij, na ta'n wenig ugtue'mual pipanimgwi'tiji, "Goqwei weji apgwa'loq ntue'minen?"

³⁴ Apostale'wijig telima'tiji, "Gjisaqamaw pewalatl." ³⁵ Ela'la'titl te'sipowji'tl Se'suseg. Ge'gwa'tua'titl utapsunual na te'sipowji'tl ugpaqamg aq apoqonmua'titl Se'susal tepa'silin. ³⁶ Ge's pemi'puluej, mimajuinu'g siplamgo'la'tiji ugpitu'gunmua awtigtug ta'n eliej na te'sipowji'j.

³⁷ Na tujiw pem nisi'pulet na gm'tn Olipet ta'n tepaw Selusalemg, na pugwenniji unaqapemg majulgwalgwi'titl. Welgwijultijig aq gepmite'lma'titl Gjinisgaml ugjit ms't paqalaiti'l gis nemitu'ti'tipnn. Gesigaw tlima'titl Se'susal, ³⁸ "Gisiteget pajiji gepmite'lmatl. Gi'l na elege'wit ta'n petgimapnn ugs'tqamug. Geitueg wanta'qo'ti eteg wa'so'q aq emtoqwalg'tt Gjinisgam nige'." ³⁹ Alt Palasiaq ta'n eimu'tijig na'te'l, telima'titl Se'susal, "Nujigina'muet, tlim gnaqapemg mu tluenew ta'n goqwei teluejig." ⁴⁰ Se'sus telimaji, "Telimulog, pa na punewo'gutijig, na gun'tal sesgu'tital."

Se'sus atgitemit ta'n tujiw angapt'g Selusalemg

⁴¹ Ta'n tujiw gigjiw eig Selusalemg na angapt'g aq atgitemit. ⁴² Teluet, "Gilew tleiwaultioq ula gjigan pa na gisi gjit'uoq ta'n tel gisi ignmugisoq wanta'qo'ti ggamlamunuaq gatu mu nestasaltioq ta'n goqwei menuega'tioq. ⁴³ Na wejgu'aqal na'gwegl na mimajuinu'g ta'n getanugsioqig gigo'totesgmu'titaq ula gjigan. Ma ignmua'tigwi ta'n wen tuita'new. Jugwa'total matntingewe'l aq poqji gisgajo'ltitaq matntultinew.

⁴⁴ Suiste'taq na gjigan, gtimegete'tal gigual aq ne'po'qsitoqs'p. Gjigang ma i'ttnug gun'tew ta'n ma maja'tas'gtug, muta ma geitu'tiwoqop ta'n tujiw Gjinisgam pegising'p ugjit ugs'tawugsinew."

Se'sus eliet na gjia'sutuo'guomg

(Matiw 21.12-17; Malg 11.15-19; Sa'n 2.13-22)

⁴⁵ Na tujiw pisgwa't gjigang aq pisgwa't gjia'sutuo'guomg. Poqji tuaqtes-guaji ntuisge'winu'. ⁴⁶ Telimaji, "Ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng ta'n Gjinisgam teluep, 'Nignen na thuisitew gjia'sutuo'guom, gatu e'wmuoq ugjit gmutnesg wiguow.' "

⁴⁷ Na Se'sus etl gina'muet gjia'sutuo'guomg te'sigisg'g, gatu na nigan-pugultijig patlia'sg, nujigina'mua'tijig tplutaqan aq igtigig niganpugultijig getu' ne'pa'titl. ⁴⁸ Gatu mo geitu'ti'gw ta'n gis tla'taqatijig muta pugwelgig mimajuinu'g wijitgweiwa'titl aq jigs'tua'titl ta'n etl gina'muet.

20

Se'sus pipanimut ta'n weja'toq ugml'gigno'tim

(Matiw 21.23-27; Malg 11.27-33)

¹ Newtejegge na'gweg ge's Se'sus etl pestungeg gjia'sutuo'guomg aq etl gina'muet na gelu'lg agnutmaqan, na niganpugultijig patlia'sg, nu-jigina'mua'tijig Mowisewei tplutaqan aq igtigig niganpugultijig peita'liji. ² Telima'titl, "Ge' tliminen, tal gis tla'tegen weget? Wen ignmasg assusiti ugjit tla'tegen wegla ta'n goqwe'l?"

³ Se'sus telimaji, "Elg pipanimuloq nat goqwei. Tlimigw, ⁴ Wen petgimasnn Sa'nal ugjit sign'tuan mimajuinu', Gjinisgam gisna mimajuinu'g?"

⁵ Wesgutmi'tij ta'n goqwei Se'susal pipanimji aq gi'gaita'jig. Alt teluejig, "Pa na thueigw na Gjinisgam petgimt'pnn, na tujiw thuetew, 'Goqwei ugjit mo getlams'tuawoqoss Sa'n?" ⁶ Pa na thueigw mimajuinu'g petgimapnn, na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig lpa gun'tewtoqsitesnu muta getlams'tasultijig Sa'nal na niganigjitegewinu'l." ⁷ Na glaman telima'titl Se'susal, "Mo gejiaqatt ta'n wen petgimapnn Sa'nal."

⁸ Na tujiw Se'sus telimaji, "Elg ni'n ma tlimuloq ta'n weja'tu ntml'gigno'tim ugjit gis tla'tegen wegla ta'n goqwe'l."

Gina'muaqanei a'tugwaqan

na lugowinu'g elugwejig aloqomane'gatig

(Matiw 21.33-46; Malg 12.1-12)

⁹ Na tujiw Se'sus agnutmuaji mimajuinu' ula a'tugwaqan, "Na ji'nm ugtiga'taqang iga'taqaliji aloqomanaqsi'g Na tujiw ugtiga'taqanm emgatuaji ta'siliji nuji iga'taqatiliji ugjit apangituewei aq eliet na'tami se'g pegije'g.

¹⁰ Ta'n tujiw mena'taqutim iga'q na aloqomann, na elgimatl lugowinu'l ugjit mgnmnn ta'n goqwei wejw'aqamij. Na iga'taqewinu'g awna matta'titl ula lugowinu'l. Mo goqwei ignmua'tigul aq ejiglgima'titl. ¹¹ Na ap assusit elgi-matl igtiglugowinu'l aq ap na nuji iga'taqu'tijig elg matta'titl. No'q gesita'titl, ejiglgima'titl aq mo goqwei ignmua'tigul. ¹² Na si'stewei lugowinu elgimut. Na nuji iga'taqu'tijig emegwei'wa'titl aq ejigltsgua'titl iga'taqanigtug. ¹³ Na assusit teluet, "Tala'tega's nige'? Etug elgimg ngwis ta'n mawi gsite'lm'g, amuj gepmite'lmata negla.' ¹⁴ Ta'n tujiw nuji iga'taqu'tijig nemitua'titl uggwisl telimultijig, 'Ula na assusit uggwisl. Ge' ne'pa'nej aq ula iga'taqan na ginuwe'tew.' ¹⁵ Glaman ejigltsgua'titl iga'taqanigtug aq ne'pa'titl."

Na tujiw Se'sus telimaji mimajuinu', "Etug nige' na assusit tala'lata nuji iga'taqu'tiliji. ¹⁶ Telimuloq, jugu'etew aq ne'pa'ta nuji iga'taqu'tiliji. Na igtigi mqatuata na maqamigew."

Na mimajuinu'g ta'n etl jigs'tuaji mo weli ns'tmi'ti'gw ula aq teluejig, "Moqwa', mo eigtnug tlian."

¹⁷ Se'sus angamaji aq pipanimaji, "Ge' tlimigw. Tali ns'tmoq ula ta'n ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng?"

'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo pewatmi'tip na me' gepme'tas'g je mu esgwiaqal aq mawn'g ms't gun'tew wen'ji'guomigtug.'

¹⁸ Pa na wen nisiej ula gun'tewigtug, na sigtesintew aq pa na wen pasto'gwey na gun'tew, lpa sigto'qwetew."

*Wen tettujaji suliewei na g'pnnolewa'jg
(Matiw 22.15-22; Malg 12.13-17)*

¹⁹ Na nujigina'mua'tijig tplutaqan aq niganpugultijig patlia'sg wejo'tmi'tij ugsua'lan Se'susal muta mo gesatmi'ti'gw ula a'tugwaqan. Tel'ta'sultijig wes-gumgwi'titl ta'n tujiw etlewistulij gatu pe'l jipala'tiji mimajuinu'g. ²⁰ Na esgmatmi'tij tetaputes'tn ugjit assumanew Se'susal. Ta'siliji ji'nmu ignmua'tiji suliewei ugjit egsua'tinew aq gistesguanew Se'susal ge's mil pipanima'tij. Etug gisa'latl Se'susal opla'tegen aq na tujiw nujigina'mua'tijig aq gjipatia'sg la'lataw Lo'mewei niganpuguit ugjit ilsuman. ²¹ Wegla ji'nmu'g telima'titl Se'susal, "Nujigina'muet, geitueg ta'n teluen aq goqwei gegina'muen na tetapu'en. Geju'leg mo aji gsite'lmawt newte'jit mimajuinu je mu igtig. Tetapu gina'muen ta'n Gjinisgam tel pualaji ugjit mimajuinu' gi'tunew. ²² Giasgiw tliminen ta'n tplutaqanminu telueg. Amujpa apangitmnenu suliewei na Lo'mewei elege'wit gisna moqwa'?"

²³ Gatu Se'sus gejjaji ta'n tel lugutilij aq telimaji, ²⁴ "Ge' neia'tuigw ta'sg suliewei. Wen ugsisgw aq ugwisunm nastegl na te'l'?"

Telima'titl, "Elege'witewei."

²⁵ Na tujiw Se'sus telimaji, "Na to'q, apangitmug g'pnnol ta'n goqwei g'pnnolewei aq ignmug Gjinisgam ta'n goqwei Nisgamewei."

²⁶ Ge's Se'sus gelulaji na esgwia'tiliji mimajuinu', lpa mo gisapsngwi'tigul. Awna paqalaiutiliji ta'n teluej. Mu goqwei pipanima'tigul nugu.

*Na mimajuinugi'g ta'n nepmu'tipnig na gis minunsitaq
(Matiw 22.23-33; Malg 12.18-27)*

²⁷ Ta'sijig Satusiaq el'ta'jig Se'suseg. Na tel'ta'sultijig ma nugu npuinu'g minunsulti'gw glaman pipanima'titl, ²⁸ "Nujigina'muet, Mowiso'q ewi'gmugsieg'p tplutaqanminu. Newte' telueg, 'Pa na ji'nmu nepg's ta'n tepqatg toqo mo un'janigw, na ugjignaml amujpa malie'witaq na sigu'sgwal glaman gisi gugunata mijua'ji'g ugjit na ji'nma'q nepg'pnaq.' ²⁹ Jijuaqa na llaigneg te'sijig wijig'tultijig ji'nmu'g. Na mujga gisiguitaq malie'wipnaq. Nutaiw nepgaq ge's mu ugte'piteml gisi tle'ligul. ³⁰ Na tujiw ta'puewa'j malie'wi'titl sigu'sgwal, nutaiw nepg's ge's mu gisi un'jan i'gw. ³¹ Na tujiw si'stewa'j malie'wi'titl sigu'sgwal gatu nepg's ge's mu un'janigw. Lpa wijei te'sijig tela'teget aq ms't nepu'tijig ge's mu mijua'ji'g gegguna'tigwi. ³² Toqo na na sigu'sgw nepg. ³³ Ta'n tujiw Gjinisgam minua'laj npuinu'g, wen na ugte'pitemal muta llaigneg te'sipnaq gis malie'ulti'tipnig wije'l e'pilitl?"

³⁴ Se'sus telimaji Satusiaq, "Na ji'nmu'g aq e'pji'g ugs'tqamug siaw malie'ultitaq glapis ugtejgewei na'gweg. ³⁵ Gatu na mimajuinu'g ta'n Nisgaml ilsumji glu'sultinew na minua'lutaq aq apaji mimajultitaq wa'so'q.

Na ma malie'ulti'gw ta'n tujiw minu mimajulti'tij. ³⁶ Wegla mimajuinu'g tlo'ltitaq pa wijei aq ansale'wijig aq ma gisi npu'ti'gw. Negmow na Gjinisgam un'jang muta Gjinisgaml gisa'lguta minua'lanew aq apaji mimajultinew. ³⁷ Mowiso'q giasgiw neia'toqop na ta'n nepu'tijig minua'laten. Ta'n tujiw na miti'sji'j etlamgletg paqtaqamigtug Mowiso'q teli usgumatl Gisitegelitl aq teluep, 'Aplamo'q, Isaqo'q aq Je'gopo'q me' emtoqwala'titl Gjinisgaml wa'so'q.' ³⁸ Mimajuinu'g ta'n mimajulti'gij emtoqwala'titl Gjinisgaml, mu na npuinu'g. Gjinisgam gisa'laji ms't mimajuinu' me' mimajultinew je tlia gis nepu'tlisni."

³⁹ Alt nujigina'mua'tijig tplutaqan telima'titl, "Nujigina'muet wele'wistun!" ⁴⁰ Weja'tegemg na tujiw mo wen nugu pipanimagul igtigl goqwe'l.

*Wen ta Nujiugs'tawi'wet
(Matiw 22.41-46; Malg 12.35-37)*

⁴¹ Se'sus telimaji, "Tal gis alt mimajuinu'g teluejig na Nujiugs'tawi'wet wetapegsit Ta'piteg? ⁴² Na ewi'gas'g ta'n goqwei Ta'pito'q teluet na gtape-giaqanei wi'gatignigtug. Na'te'l eteg ula, 'Na Gisiteget telimatl Wa'so'qewe'l Gjisaqamawl ta'n emtoqwalgl, Pa'si tet ntinaqanmg

⁴³ glapis gisi wissuignemgig ta'nig getan'sgig aq gisa'l'gig gepmite'lmulinew."

⁴⁴ Tal gis Gjisaqamaw wetapegsit Ta'piteg muta Ta'pito'q tel wi'tapnn Wa'so'qewe'l Gjisaqamaw."

*Mut tlo'ltinew st'ge' wesgjiangamgusultijig
(Matiw 23.1-36; Malg 12.38-40)*

⁴⁵ Ge's ta'n te'siliji etl jigs'ta'titl, na Se'sus telimaji unaqapemg, ⁴⁶ "Ango'tmug, mut tlo'ltinew st'ge' nujigina'mua'tijig tplutaqan. Gesatmi'tij nasgmi'titew mego'tigl aligal aq wesami gsatmi'tij gepmite'lmuj magasang. Megnmi'titl na mujgajewe'l mutputil a'sutuo'guomg aq wijei te's tami pestie'umg. ⁴⁷ Gesputua'tiji sigu'sgwa aq wesua'tua'tiji pugwelgl ta'n goqwe'l sigu'sgwa gugunmli'titl. Na pegiji a'sutma'tijig muta pewala'tiji mimajuinu' nmugsinew. Me' ma'muni mtue'tew ta'n tujiw Gjinisgam ilsumaj muta me' ma'muni ugtapulaten je mu esgwia'tijig."

21

*Sigu'sgw ms't suliewei ignmuatl Nisgaml
(Malg 12.41-44)*

¹ Ge's Se'sus alapij nemiaji milesuinu' tepege'tili'tij suliewei metiaqates-taqanigtug. ² Elg nemiatl ewle'jilitl sigu'sgwal tepegelitl tapu'gl apje'ji'jgl suliewe'l. ³ Teluet, "Telimuloq, ula ewle'jit sigu'sgw me' mesgi'g gi's tepegej je mu igtigig. ⁴ Milesuinu'g tepege'tij ta'n goqwei piamiaq gatue' ula sigu'sgw tepeget ms't suliewei je tlia ewle'jit."

*Se'sus wesgutg na gjia'sutuo'guom
ta'n tel suisga'sgt'tew*

(Matiw 24.1,2; Malg 13.1,2)

⁵ Ta'sijig mimajuinu'g teli usgutmi'tij ta'n weli angangug na gjia'sutuo'guom, na mego'tigl gun'tal nesegna'sgl na gjia'sutuo'guomg aq ta'n gelu'lgel goqwe'l mimajuinu'g ignmua'tipnn Nisgaml. ⁶ Se'sus telimaji, "Na na'gweg wejgu'aq ms't gun'tal nemituoq jigla'tas'gt'tal ula tet. Te's gun'tew ta'n nesegna'sgl na gjia'sutuo'guomg nisa lugta'sgt'tew."

Gitnmo'qon aq ulmajo'qon

(Matiw 24.3-14; Malg 13.3-13)

⁷ Pipanima'titl Se'susal, "Nujigina'muet ta'nug wegla ta'n goqwe'l tliatal? Tali gji'tutesnen ta'n tujiw gtu'tliaq?"

⁸ Telimaji, "Ango'tmug. Mut lue'wa'lugsinew ta'n goqwe'l nutmaq. Pugwelgig peita'taq aq tluetaq, 'Ni'n na negm!' aq 'Na na'gweg iga'q!' Mut majulgwalanew. ⁹ Mut jipasultinew ta'n tujiw nutmaioq ugjit matntimgl aq mimajuinu'g assumatiji aq tuaqtesgua'tiji g'p'pno'lewa'jg. Wegla amujpa tmg tliatal, gatu na ugtejgewe'l na'gwegl ma smtug tlianugl."

¹⁰ Se'sus siawewo'qwet, "Newt nemigsijig mimajuinu'g matna'titaq igtigi mimajuinu. Milapegsultijig mimajuinu'g getana'titaq igtigi mimajuinu' tleiawultiliji igtig umutgiwow. ¹¹ Maqamigew maja'sgt'tew ms't tami. Na pestmo'qonn aq gsnugowaqann i'tt'tal ms't tami. Musigisg'tug ugjiatal mesgi'gl metue'gl ta'n jipala'tita pugwenniji mimajuinu'. ¹² Ge's mu wegla telianugl, na ugsua'lugsitoqs'p aq emegweiugsitoqs'p. Isumugsitoqs'p a'sutuo'guomg aq pija'lugsitoqs'p laplusang. Amujpa neia'tugsitoqs'p nigantug elege'wijing aq g'p'pno'lewa'jg muta getlams'tuiog ni'n. ¹³ Ta'n tujiw ula tliatew gis tlimatoqs'p na gelu'lg agnutmaqan ta'n wejiaq Nisgameg. ¹⁴ Mut sespete'tmnew ta'n tli apoqonmasultitoqs'p ge's igalsultitoqs'p aq agnutmatoqs'p wegla mimajuinu'g. ¹⁵ Ignmultoqs'p gelu'lg glusuaqann aq ns'tuo'qon glaman ta'nig getan'sgig ma gisi apsgwa'guguegw gisna ma we'gwamulug ta'n telueioq. ¹⁶ Gn'gi'guaq, wijig'tultioq, go'gumaq gisna gitapuaq gisa'lugsitoqs'p ugsua'lugsinew aq ta'sioq ne'po'qsitoqs'p. ¹⁷ Pugwelgig mimajuinu'g masgelmugsitoqs'p muta getlams'tuiog. ¹⁸ Angweiu'ltioqs'p we'gaw anqo'tas'gt'tal te's'gl usapunn g'n'jiwaq. ¹⁹ Mut punita'tinew aq siaw ml'gigna'tigw, na tujiw ugs'ta'titoqs'p."

Se'sus wesgutg Selusalemg ta'n tel suisga'tas'gt'tew

(Matiw 24.15-21; Malg 13.14-19)

²⁰ "Ta'n tujiw nmitoqs'p pugwelgig sma'gnisg gigo'qopugutmi'tij Selusalemg, gji'tutoqs'p gjigan apugjig suisga'tas'gt'tew. ²¹ Na tujiw ta'nig eimu'tijig Jutiae'wa'gig amujpa Isumultitaq gm'tnigtug. Ta'nig eimu'tijig gjigang amujpa jigsmultitaq. Ta'nig eimu'tijig gujmug gjigang mut pisgwita'new. ²² Etna negla na'gwegl ta'n tujiw Gjinisgam ugtapulata pugwenniji mimajuinu'. Tliatew muta Gjinisgam ugtwi'gatign telueg. ²³ Ta'n tujiw wegla na'gwegl iga'qt'tew no'q mtue'tew ugjit e'p'ijig ta'n getu' un'janultijig aq e'p'ijig ta'n apje'ji'jultiliji mijua'ji'jg gegguna'tiji. Pugwelgt'tew ulmajo'qon ugs'tqamu muta Gjinisgam uggwau'guata mimajuinu' tleiawultiliji ula gjigan. ²⁴ Ta'sijig ne'pa'taq ge's etl matnuj. Pugwelgig ugsuo'laten aq se'g lgimaten ta'n eimu'tijig gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal ugs'tqamu. Mimajuinu'g ta'n mo Lesui'peulti'gw niganpugutmi'titaq Selusalemg glapis ta'n tujiw ugml'gigno'timuow apajigsua'tuj."

Ta'n tujiw mimajuinu'alsiap apaja'sitew

(Matiw 24.29-31; Malg 13.24-27)

²⁵ "Nmitoqs'p wigue'gl tliatal na'gu'setigtug, tepgun'setigtug aq gloqowe'jigtug. Ugs'tqamug gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig pilue'l umutgiwal ewlita'sultitaq aq we'gwata'sultitaq. Ma gji'tu'ti'gw ta'n apoqonmuanew. Na jipaqita'taq ta'n tujiw nutua'tita gta'nugewei tgu'g ta'n ma'muni maqatgultijig. ²⁶ Mimajuinu'g wigwia'titaq aq we'gwata'sultitaq ge's esgmatmi'tij ta'n goqwei wejgu'aq ugs'tqamug. Na na'gu'set ma liegw ta'n etl segewa'j. Na

wije tla'taqatitaq na tepgun'set aq gloqowe'g. ²⁷ Na tujiw ni'n ta'n mimajuin-ualsiap neia'sia's alugwig'tug. No'q mawigna's aq no'q gepmite'lmites. ²⁸ Ta'n tujiw wegla tliaqal qamultigw aq musigis'g'tug lapultigw muta Gjinisgam apugjig ugs'tawultew."

Gina'masuti ta'n minijgewei miti's

(Matiw 24.32-35; Malg 13.28-31)

²⁹ Na tujiw Se'sus a'tugwaqan telimaji, "Angite'lmug na miti's ta'n teluisit pi'gmenaqsia aq igtigig miti'sg. ³⁰ Ta'n tujiw nemioq na nipi'g poqji ne'ita'jig na geituoq nipg pem tepawiaq. ³¹ Lpa na wije ta'n tujiw nmitutoqs'p wegla tliaqal, gi'tutoqs'p Gjinisgam poqji ilgwenaji mimajuinu' ugs'tqamu.

³² "Migwite'tmug ms't wegla ta'n wesgutmann na tliaqal gesgmnaq mu nepu'ti'gw mimajuinu'g ta'n nige' mimajultijig. ³³ Ta'n goqwe'l etegl musigis'g'tug na gaqiatat aq elg ugs'tqamu gaqiatew gatu n'glusuaqanml iapjiw teliaqal."

Amujpa angweiasultigw

³⁴ "Angweiasultigw. Mut pas'g tl'te'tmug mijjulting aq mut sespete'tmnew ta'n tlo'ltitoqs'p muta na na'gweg ta'n p'gisintes ap jaqali iga'qt'tew aq gilew ma gisgajo'ltiwoq ultesguinew. ³⁵ Ms't mimajuinu'g paqalaitulitaq ugs'tqamug muta ula na'gweg tl jaqala'sgt'tew pa wije aq loqte'gn jaqal goq'qwa'latl wi'sisl. ³⁶ Ni'n na mimajuinualsiap. Ta'n tujiw apaja'sia's apji gisgajo'ltigw aq a'sutma'tigw ugjit gugunmnew ml'gigno'ti aq saputita'toqs'p ta'n metue'gl getu' tliaqal."

³⁷ Te'sigis'g Se'sus gegina'muaji mimajuinu' gjia'sutuo'guomg. Te's wela'gw eliet gm'tnn ta'n tel wi'tut Olipet aq getgunit na'te'l. ³⁸ Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig gjia'sutuo'guomg te's egsitpu'g ugjit jigs'tuanew.

22

Gim agnutma'tijig ta'n tla'lata Se'susal

(Matiw 26.1-5; Malg 14.1,2; Sa'n 11.45-53)

¹ Na pem tepawa's'gl na'gwegl ta'n tujiw Lesui'paq malqotmi'tij pipnaqan ta'n mo apita'tas'gtnug. Ula pestie'umg tel wi'tas'g na Siawa'timgewei Pestie'umg. ² Na tujiw niganpugultijig patlia'sg aq na nujigina'mua'tijig tplutaqan pewala'titl Se'susal ne'po'qsilin. Na gwilm'i'tij ta'n tl gim ne'pa'taq muta jipaqite'lma'tiji na mimajuinu'g.

Suta wel'te'tg ntuiscalan Se'susal

(Matiw 26.14-16; Malg 14.10,11)

³ Na tujiw Gjinn'tu wesgweiatl Suta Isgaliotal. Suta na Se'sus unaqapeml. ⁴ Eliet ugjit maw agnutma'tinew niganpugultiliji patlia'sg aq ta'nig gjia'sutuo'guom ango'tmi'tij. Wesgutmi'tij ta'n Suta gis tla'tegetew ta'n tl ntuiscalatal Se'susal ugsua'lugsilin. ⁵ Me' gatu wel'ta'suala'titl Sutaal aq tepluma'titl apangituanew. ⁶ Wel'te'tg aq poqji angite'tg ta'n tl ntuiscalatal Se'susal ugjit gimi ugsua'lugsilital aq ma wen gi'tug.

Siawa'timgewei Pestie'umg gisgaja'tas'g

(Matiw 26.17-25; Malg 14.12-21; Sa'n 13.21-30)

⁷ Na na'gweg iga'q ta'n ms't mimajuinu'g malqotmi'titaq pipnaqan ta'n mu apita'tas'gtnug. Na tujiw wesgowa's'g na Siawa'timgewei Pestie'umg ta'n tujiw ne'pa'tij jijgluewji'g. ⁸ Se'sus telimaji Pie'lal aq Sa'nal, "La'tigw aq gisgaja'tug Siawa'timgewei mijjuaqan ugjit ginu."

⁹ Pipanima'titl, "Tami tet pewalieq gisgaja'tunen?"

¹⁰ Telimji, “Ge's pem pisgwa'tioq gjigang na ji'nm ultesguatoqs'p. Pemapi-latl samqwano'q lamaqan ugtlmaqaneg. Majulgwawug aq pisgwa'tigw na wen'ji'guomg ta'n tel pisgwa'j. ¹¹ Tlimug na ji'nm ta'n etli assusit wen'ji'guom, “Nujigina'muet petgimugsieg ugjit pipanimulinen, tami eteg ta'n negm aq unaqapemg tlatalultitaq na Siawa'timgewei Mijjuaqan?” ¹² Na musga'tugsitoqs'p mesgi'g i' tlatalutimg ge'gwe'g. Na'te'l tli ilajugtatoqs'p wela'gewei.”

¹³ Na apostale'wijing maja'tijig aq getloqo ms't goqwei eteg st'ge' ta'n telimut'pnig. Na tujiw gisgaja'tu'tij Siawa'timgewei wela'gewei.

Se'sus maw unaqapemg mawatalultijig

(Matiw 26.26-30; Malg 14.22-26; 1 Golintewaq 11.23-25)

¹⁴ Ta'n tujiw ms't gisgatteg, Se'sus eliet aq epa'sit ugt'pung maw apostale'wijing. ¹⁵ Na telimaji, “Mawi puatmap mawatalultitesnu Siawa'timgewei wela'gewei ge's mu welmaje'w. ¹⁶ Telimuloq, ma nugu ap malqotmu igtig Siawa'timgewei wela'gewei maw gilew glapis Gjinisgam ilgwenata ms't mimajuinu'. Na tujiw giasgiw gji'tutoqs'p ta'n goqwei teplutg tliatew.”

¹⁷ Na wesua'latl nqani'psmunn aq miwatmuatl Nisgaml. Telimaji unaqapemg, “Ugsua'lug ula aq ta'n te'sioq wet samqwoltigw. ¹⁸ Telimuloq, ma nugu samqwaw moqopa'q glapis Gjinisgam pgisintew ugjit ilgwenanew ms't mimajuinu'.”

¹⁹ Pipnaqan wesua'toq aq miwatmuatl Gjinisgaml. Na tujiw nasgwa'toq aq ignmuaji unaqapemg. Teluet, “Ula na ntinin ta'n ignmuloq. Ula siaw tla'taqatigw ta'n goqwei musga'tuloq aq te's migwite'lmigw.” ²⁰ G'satalultijig Se'sus ap wesgumaji na nqani'psmunn. Teluet, “Ula nqanipsmun neia'toq Gjinisgam ignmugsioq pilei teplumtimgewei. Pqoji tliatew ta'n tujiw nmal'tem guta's'gt'tew aq npma's gujjieweigtug ugjit apigsigtmulin gtlue'utiwal.

²¹ “Gatu ge' jigs'tigw, nat wen ntuissgalitew maw pultieg patawutigtug. ²² Ni'n na mimajuinu'alsiap aq npma's st'ge' ta'n Gjinisgam tel gisite'tg'p gatu mawi mtue'tew ugjit na ji'nm ta'n tel gisite'tg' ntuissgalin.”

²³ Na apostale'wijing pipanimultijig ta'n wenitew tla'tegetew.

Tegen apostale'wit me' gepmite'lmugsin je mu igtigi

²⁴ Tel'gne'geg apostale'wijing gi'gaita'jig ta'n tegen me' gepmite'lmugsin je mu igtigi. ²⁵ Se'sus nestuimaji, “Elege'wijing geggunmi'tij ml'gigno'ti aq asuma'tiji na mimajuinu' ta'n mu Lesui'peultiligwi. Ugs'tqamug niganpugultijig tel wi'tujig, ‘mimajuinu'g witapua.’ ²⁶ Gatu gilew mu tlo'ltiwoq st'ge' negmow. Awna ta'n wen gilew pewalsit me' gepme'g je mu igtigi na amujpa elugowaji esgwia'tiliji. Ta'n wen gilew pewalsit niganpuguin amujpa tel lugwet st'ge' na lugowinu ta'n getu' apoqonmuaji igtigi. ²⁷ Wen me' espe'g, ta'n wen epa'sit mijjin gisna ta'n wen mijjijewei pejo'toq? Tel'ta'sioq ta'n wen epa'sit mijjin me' gepme'g je mu ta'n wen mijjijewei pejo'toq. Gatu weji pginisap ugjit lugowinuin.

²⁸ “Gilew gis wijjtgewiwioq ta'n te's'g metue'gl. ²⁹ Wijei tli ignmultoqs'p assusultinew st'ge' nujj gis ignmuip assusin. ³⁰ Mawpultitoqs'p ntp'tawutimg wa'so'q, Elg pmgopultitoqs'p elege'witewel mutputi'l aq assumatoqs'p Lesui'paq ta'n wetapegsultijig Je'gopo'q uggwisg na newtisgegsiliji je ta'pu piltu nemigsultiliji.”

Gjimm'tu getu' nigtuo'laji Se'sus unaqapemg

(Matiw 26.31-35; Malg 14.27-31; Sa'n 13.36-38)

³¹ Se'sus telimatl Pie'lal, "Simon, jigs'tui. Na Gjimm'tu etawet ugtnu'gwalugsinew ta'n te'sioq. Getu' nigtuo'lugsioq, lpa wijej ta'n nuji iga'taqug tel teppgiso'toqol glumgl aq siguaqs'te'ggn. ³² Gatu a'sutmessewulap ugjit siawi gtlams'tasin ni'neg. Ta'n tujiw apaji lita'sualites, pewalul apoqonmuan gitapaq siawi gtlams'tasultinew ni'neg."

³³ Pie'l telimatl, "Gjisaqamaw, gisgaje'i wije'ulin laplusang aq mawi nprm maw gil."

³⁴ Gatu Se'sus telimatl, "Pie'l, telimul, gisgug gesgmnaq napew getu'g, gil si'st petgwasites."

Amuj nespnmug gpo'jmuaq, mijipjewe mun'ti aq tlawo'q

³⁵ Na tujiw Se'sus pipanimaji unaqapemg, "Ta'n tujiw elgimuloqop na telimuloqop mo nespnanew gpo'jmuaq, mijipjewe mun'ti gisna piamiejig mg'sng, mo goqwei nuta'mawoqop?"

Telima'titl, "Moqwa', lpa mo goqwei nuta'maweg'p."

³⁶ Se'sus teluet, "Gatu nige', ta'n wen geggungl ugpo'jm gisna mijipjewe mun'ti nespntal. Ta'n wen mo tlawo'qomigw amujpa netuisgelatl uggotml ugjit pgwateluan. ³⁷ Telimuloq, Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, 'Mimajuinu'g tle'watal st'ge' lue'winu.' Ula amujpa tliatew.

Ta'n goqwei tla'litaq gis ewi'gas'g'p
Gjinisgam ugtwi'gatignitug aq nige' pem tliaq."

³⁸ Unaqapemg telima'titl, "Gjisaqamaw geggung'tjig tapusijig tlawo'q."
Se'sus telimaji, "Tepiejig negla."

Se'sus a'sutmat na gm'tn teluisit Olipet

(Matiw 26.1-5; Malg 14.1,2; Sa'n 11.45-53)

³⁹ Na tujiw Se'sus naqt'g gjigan aq eliet na gm'tn tel wi'tut Olipet st'ge' gaqaisg sipeliw tla'teget. Unaqapemg wijejuji. ⁴⁰ Ta'n tujiw na'te'l peita'jig, telimaji, "A'sutma'tigw ugjit Mn'tu mu gisa'lugsiwog pata'taqatinew."

⁴¹ Naqalaji unaqapemg aq eliet naqajijge'le'l. Na'te'l nutgul'pa'sit aq a'sutmat. ⁴² "Gisiteget gil na nuji, mu ignmuiwn ulmaje'n. Gatu mut tla'tegew ta'n tel puatm, awna tla'tega ta'n tel puatmn." ⁴³ Ansale'wit wejiet wa'so'q aq apoqonmuatl ugjit ml'gigna'lin. ⁴⁴ Se'sus no'q ulmajita'sij me' aji a'sutmat glapis mal'tewitgniet. Tegnet maw mal'tew aq nitjaquntesgl maqamigeg.

⁴⁵ Ta'n tujiw gaqi a'sutmat apaja'sit ta'n unaqapemg eimu'tiliji. Nep'tiliji, muta tetuji ulmajita'sultiliji. ⁴⁶ Na telimaji, "Goqwei ugjit wet nep'tioq? Mn'jita'qw aq me' a'sutma'tigw ugjit mu pata'taqatinew."

Se'sus wesua'lut

(Matiw 26.47-56; Malg 14.43-50; Sa'n 18.3-11)

⁴⁷ Me' etlewistoq ta'n tujiw pugwenniji mimajuinu' peita'liji. Suta na Se'sus unaqapeml ilgwenaji. Na eliet Se'suseg ugjit usgaqalman. ⁴⁸ Se'sus telimatl, "Ni'n na mimajuinu'alsiap. Getu' ugsaqanmin ugjit musga'lanew wegla mimajuinu'g ni'n na negm ta'n netuisgalit?"

⁴⁹ Ta'siliji Se'sus unaqapemg gigjiw eimu'tiliji. Nemitu'tij ta'n getu' tliaq, pipanima'titl, "Gjisaqamaw, pewalieg matnanew aq e'wmanew tlawo'q?"
⁵⁰ Na newte'jit taqamatl espe'g patlia's uglugowinuml aq mente'muatl inaqanei ugs'tuaqan.

⁵¹ Se'sus telimaji, "Punintultigw!" Na tujiw ugs'tuaqan apat nasa'tuaj aq smtug gisi npitmuaj.

⁵² Se'sus gelulaji na niganpugultiliji patlia'sg, a'sutuo'guomewei sma'gnisg aq igtigi niganpugultiliji muta peita'liji ugsua'lan. Na telimaji, "Nespn-moqol pugumaqann aq espo'qwas'gig. Tal gis peji ugsua'lioq st'ge' ni'n na gmutnes?" ⁵³ Te'sigisg'g wijitgweiuloqop gjia'sutuo'guomg gatu mo wesua'liwoqop na'te'l. Gatu nige' gisi ignmugsiog ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinew ta'n teli gsatmoq."

Pie'l petgwasilitl Se'susal

(Matiw 26.57,58,69-75; Malg 14.53,54,66-72; Sa'n 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Na wesua'la'titl Se'susal aq ela'la'titl espe'g patlia's wiguaq. Pie'l ugtejge'l majulgwajaji. ⁵⁵ Nat wen pugtew gisitoqos iga'taqang na gigjiw espe'g patlia's wiguaq. Pie'l eliet na'te'l ta'n mimajuinu'g gigo'toqopugultijig pugtewigtug. ⁵⁶ Ge's pengopij gigjiw na pugtew na maljewe'j lugowinu'sgw nemiati Pie'lal aq migwamatl. Na telimaji igtigi, "Ula j'i'nm wijitgweiwapnn Se'susal."

⁵⁷ Pie'l petgwasit aq teluet, "E'pit, mo nenuaq negm!"

⁵⁸ Tel'gne'geg igtig elg migwite'lmatl aq telimatl, "Gi'l na majulgwalt ala ji'nm."

Pie'l teluet, "Ji'nm, ni'n mu na unaqapeml!"

⁵⁹ Ap tel'gne'ge'l igtig melgi tluet, "Na teliaq, ula ji'nm wijitgweiwapnn Se'susal muta negm na Galaliewa'j."

⁶⁰ Gatu Pie'l teluet, "Ji'nm, mo geitu ta'n goqwei wesgutmn!"

Na jiniw ge's etlewo'gwet, napew getu'g. ⁶¹ Gjisaqamaw gigo'toqopugua'sit aq angamatl Pie'lal. Na tujiw Pie'l migwite'tg ta'n g's teluelipnn muta telimut'pnn, "Ge's mu napew getu'g egsitpu'g, si'st tluetes mo nenuiwn."

⁶² Pie'l nige' tewiet aq gesimt'g muta no'q mesge'g.

Se'sus emegweiut

(Matiw 26.67,68; Malg 14.65)

⁶³ Na ji'nmug ta'n gegguna'titl Se'susal penoqite'lma'titl aq matta'titl.

⁶⁴ Oqonisgwepilmua'titl ugpugugul aq pipanima'titl, "Wen taqam'sg's? Tliminen." ⁶⁵ Aq siaw penoqite'lma'titl aq siawi almima'titl.

Se'sus pisgwa'lut gjipatia'sl wiguaq ugjit ilsuman

(Matiw 26.59-66; Malg 14.55-64; Sa'n 18.19-24)

⁶⁶ Ta'n tujiw gisapniaq, na niganpugultijig, niganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig tplutaqan mawifa'jig aq Se'susal pegisula'titl ta'n etl mawia'tijig. ⁶⁷ Pipanima'titl, "Ge' tliminen, gi'l na giasgiw Nujiugs'tawi'wet?"

Se'sus teluet, "Pa na tlimuloq ma gtlams'tuiwoq. ⁶⁸ Lpa goqwei pipan- imultoqs'p, ma goqwei tlimiwoq. ⁶⁹ Ni'n na mimajuinu'alsiap aq nige' weja'tegemg pmgopites Gjinisgam ta'n mawignat ugtinaqanmg."

⁷⁰ Na pugwelgig pipanima'titl, "Na to'q, gi'l na Gjinisgam Uggwisl?"

Telimaji, "Ms't gilew telueioq ni'n na negm."

⁷¹ Na tujiw teluejig, "Mo nugu tal wegaqqwig pilue'g el wi'tmasultijig getu' nutmueg ta'n igtig teluejig muta gis nutaqatt ta'n teluet."

23

Se'sus ela'lut Piloteg

(Matiw 27.1,2,11-14; Malg 15.1-5; Sa'n 18.28-38)

¹ Na tujiw ms't maita'jig aq Se'susal ela'la'titl ugjit qamin nigantug Lo'mewa'j g'pnnolewit teluisit Pilot, ² Na pojji elsutmua'titl aq teluejig, "Nutaqatt'p ula ji'nm opl gina'muapni mimajuinu' tleiawultiliji nm'tginen.

Na telimapni, 'Mut ignmuanew suliewei na elege'wit.' Teluet negm na Lo'mewei elege'wit ta'n teluisit Nujiugs'tawi'wet."

³ Pilot pipanimatl, "Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?"
Se'sus telimatl, "Na teliaq teluen."

⁴ Na tujiw Pilot telimaji niganpugultiliji patlia'sg aq mimajuinu'g ta'n eimu'tiliji na'te'l, "Mo geitu goqwei amsalteg ula ji'nm. Ma gisi ilsumaq."

⁵ Gatu patlia'sg aq mimajuinu'g ma'munsaiwa'titl Pilotal, "Ilsu Se'sus ta'n goqwei gegina'muaj mimajuinu' aq ta'n gisa'laji matntultinew. Poqji gina'muep Galaliewa'gig aq gigo'qwa'sip ta'n telgi'g Jutiaewa'gig aq nige' gina'pusing tet ugjit gina'muen."

Se'sus petgimut Eloteg

⁶ Ta'n tujiw Pilot nutuaj ta'n goqwei telueliji, pipanimaji, "Ula ji'nm na Galaliewa'juit?" ⁷ Ta'n tujiw geitoq Se'sus tleiwawit ta'n Elot etl niganpuguij, na elgimatl Se'susal Eloteg, muta Elot etl mittugwet Selusalemg.

⁸ Elot no'q wel'ta'sit ta'n tujiw nemiaj Se'susal. Nutg'p ta'n tela'tegeligpnn aq getu' nmiapnn Se'susal gi's sa'q. Getu' nmiatl npilan nat wenn gisna tla'tegelin paqalawaiqaan. ⁹ Glaman Elot pipanimatl pugwelgl ta'n goqwe'l gatu Se'sus mo goqwei teluegw. ¹⁰ Na niganpugultijig patlia'sg aq ta'n nujigina'mua'tijig tplutaqaan gaqamultijig aq gesigawi elsumua'titl Se'susal.

¹¹ Elot aq ugsma'gnismg naso'tula'titl Se'susal elege'wamug aligew, penoqite'lma'titl aq emegwei'wa'titl. Na tujiw Elot apatgimatl Piloteg. ¹² Pilot aq Elot masgeltipnig gatu nige' gisaqaanmajig witapewijig.

Se'sus ilsumut ne'po'qsin

(Matiw 27.15-26; Malg 15.6-15; Sa'n 18.39—19.16)

¹³ Pilot wigumaji niganpugultiliji patlia'sg, igtigi niganpugultiliji aq igtigi mimajuinu. ¹⁴ Telimaji, "Pegisituiog ula ji'nm aq telueioq opl gina'muaji mimajuinu'. Gijgi pipanim'p ge's gaqamultioq tet aq mo eigtnug goqwei ta'n oppla'teget aq mo telianug ta'n goqwei elsumua'titl. ¹⁵ Elot mo geitug goqwei oppla'tegelin muta apatgimappnn nineneg. Mo goqwei eigtnug ta'n amsalteg we'gaw ugjit ne'po'qsin. ¹⁶ Gatu gisa'la's wisqapaqtoqsin aq na tujiw iga'la's." [¹⁷ Te's Siawa'tingewei na'gweg Pilot apjiw pipanimut ugjit iga'lan newte'jilitl.]

¹⁸ Gatu ms't sesgu'tijig, "Ne'po'q ula ji'nm! Laplusang tualqa'l Palapas!"
¹⁹ Palapas weji pija'lut laplusang muta pegwatoqop matnaqqewaqaan gjigang aq ilsumut'p muta ne'pa'lapnn mimajuinu'l.

²⁰ Pilot getu' iga'latl Se'susal glaman gelulaji mimajuinu ap. ²¹ Awna asitepugua'titl, "Amujpa gujjiewto't! Gujjiewta'nej!"

²² Pilot gelulaji mimajuinu' si'stewei ap. Pipanimaji, "Tali oppla'tegep? Mo geitu ta'n goqwei oppla'toqop. Mo te'pmug npuaqaan. Gisa'la's wisqapaqtoqsin aq iga'la's."

²³ Gatu mimajuinu'g siaw ml'gi sesgu'tijig, "Amujpa gujjiewto't!" Na tujiw mesnmi'tij ta'n tel puatmi'tij. ²⁴ Pilot ignmuaji ta'n goqwei pipanigesultiliji, na ilsumatl Se'susal ne'po'qsin. ²⁵ Na tujiw iga'latl na ji'nmul ta'n pija'lut'p muta gisa'toqop matnaqqewaqaan aq ne'pa'taqaan. Na ilsumatl Se'susal ugjit gujjiewto'qsin st'ge' ta'n mimajuinu'g tel puatmi'tij.

Se'sus pema'lut ge'gutnug ta'n ne'po'qsin

(Matiw 27.32-44; Malg 15.21-32; Sa'n 19.17-27)

²⁶ Ge's sma'gnisg ejigla'la'titl Se'susal gjigang, na a'sugua'titl ji'nmul ta'n wejgu'elitl. Ula ji'nm teluisit Simon aq tleiwawit Sailin. Na sma'gnisg goqwa'la'titl aq gisa'la'titl pemapilmilitl gujjiewei ugtejg Se'susal.

²⁷ Pugwelgig mimajuinu'g pemulgwala'titl Se'susal. Eimu'tijig e'pijig pemulgwala'tij aq nesp'temultijig. Wel maita'sultijig ugjit Se'susal. ²⁸ Se'sus naqa'sit aq telimaji, "E'pijig, tleiwaultioq Selusalemg, mut atgitemultinew ugjit ni'n. Atgitemultigw ugjit gilew aq gn'januaq. ²⁹ Wejgu'aqal na'gwegl ta'n tujiw mimajuinu'g luetaq, 'Tetuji ulo'ltijig e'pijig ta'nig menaq un'janulti'gw, gisna menaq angweiwa'tigwi mijua'ji'g gisna menaq wet sma'tigwi ugpugsunuaq.'

³⁰ Na tujiw mimajuinu'g luetaq, 'Pajiji gitnm'titesnu. Uliatew gm'tng nisa'lugwia'tij ta'n eimu'ti'gw aq soqoqamige'gl oqonitgwetoqsi'gw.'

³¹ Pa na mimajuinu'g tla'li'tij ni'n ta'n mo goqwei opla'tu, tala'lultaq gilew ta'n opla'taqatioq?"

Se'sus etli gujjiewto't

³² Tapusijig ji'nmgug, na gitg gmutnesg, pem gl'taqana'tiji ugjit ne'po'qsilin maw Se'susal. ³³ Ta'n tujiw peita'tij ge'gutnug tel wi'tmi'tij, "Waqan'tewatpat," na etl gujjiewto't Se'sus maw tapusijig gmutnesg, newte'jit ugtinaqanmg aq igtig ugpatatujmg. ³⁴ Se'sus teluet, "Gisiteget, gi'l na nujj), apigsigtug wegla mimajuinu'g muta mo geitu'ti'gw ta'n tela'taqati'tij."

Na sma'gnisg elegetua'titl Se'susal utapsun toqo pas'g tepitultijig. ³⁵ Na mimajuinu'g angapmti'tij ms't ta'n teliaq ge's Lesui'paq niganpugultijig maligima'titl Se'susal. Teluejig, "Gisi ugs'tawiapni igtigi. Pa na negmewiss na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgaml megnpnn, ugs'tawi'sij."

³⁶ Sma'gnisg na elg penoqite'lma'titl Se'susal. Ela'tua'tij anawtigewei moqopa'q aq pewala'titl samqwalin. ³⁷ Telima'titl, "Ugs'tawi'si, pa na elege'witewi's'p ugjit Lesui'paq."

³⁸ Na g'p'taq ta'n Se'sus gaqapijing ewi'gas'gl wegla glusuaqann, "Lesui'paq ugtelege'witemual."

³⁹ Newte'jit na gmutnesg ta'n gmetug gaqapijing anmimatl Se'susal. Telimatl, "Pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet, ugs'tawi'si aq maw ninen?"

⁴⁰ Gatu na igtig gmutnes mo gesatnug ta'n gis tluelitl, aq telimatl, "Mu jipalawt Gjinisgam. Wijei telsumul'p st'ge' negm. ⁴¹ Tetapusutasi'gw, muta mesnu'g ta'n tel te'pmu'g, gatu negm mo goqwei opla'tugup." ⁴² Na tujiw telimatl Se'susal, "Se'sus, migwite'lmites, ta'n tujiw pgsin gtelege'wa'gimg."

⁴³ Se'sus telimatl, "Teplumul, gisgug wijitgweiwites wa'so'q."

Se'sus nepp

(Matiw 27.45-56; Malg 15.33-41; Sa'n 19.28-30)

⁴⁴ Na panaemg mewliagweg, oqonitpaqiaq ta'n telgi'g umutgiwaq glapis si'st ajiej. ⁴⁵ Ge's soqqwat, na mesgi'g elaqpilaqan tmsaqign ta'n gaqapitg gjia'sutuo'guomg pasgina's'g g'p'taq glapis epune'g. ⁴⁶ Se'sus gesigawwet aq teluet, "Gisiteget gi'l na nujj), njijaqamij iga'l'g gpitng." Ula na gis tluej, na nepp.

⁴⁷ Ta'n tujiw niganpuguit sma'gnis nemitoq ta'n gis tliaq, gepmite'lmatl Gjinisgaml. Teluet, "Getloqo na getlamiesnaq ji'nmaq."

⁴⁸ Pugwelgig mimajuinu'g mawiepnig gatu nige' apajinmita'jig ta'n tujiw gis nemitu'tij ta'n goqwei gis tliaq. Ugpugsunual pem matte'mi'titl muta ulmajita'sultijig. ⁴⁹ Gatu Se'sus witapa aq wita'pesgwa ta'n peji wijewa'tipnn weja'tegemg Galaliewa'gig, gmetug gaqamultijig. Esgmatmi'tij nmituanew ta'n goqwei tliatew.

*Se'sus utqatalut**(Matiw 27.57-61; Malg 15.42-47; Sa'n 19.38-42)*

⁵⁰ Na eig na'tel ji'nm ta'n teluisit So'sep. Tleiawit Lesui'pewei utan teluisig Alimatia. Gelu'sit aq ms't wenn gepmite'lmatl. Na niganpugutuaji ta'siliji Lesui'pa. ⁵¹ Mo wel'te'tmug'p ta'n teltutmi'tip ugjit Se'susal gujiewto'qslin. Pewalatl Gjinisgaml pgisinnin aq ilgwenanew ms't mima-juinu'g ugs'tqamug. ⁵² Eliet Piloteg aq pipanigesit gis utqutalan Se'susal. ⁵³ Nisa'latl Se'susal gujjieweigtug aq oqonisgwa'latl atla'wegnigtug. Iga'latl elmalqeigtug ta'n gun'tew pitu' mulqata's'g'p. Na utqutaqan me' mnaq e'wa's'gtnug. ⁵⁴ Na na'gweg ta'n ilajugtmi'tij atlasmutigisg'g gaqiaq aq atlasmutigisg'g poqtamgiaq.

⁵⁵ Na e'pijig ta'n peji wije'wa'tipnn Se'susal weja'tegemg Galaliewa'gig wije'wa'titl So'sepal utqutaqane'gatig aq angama'titl ge's Se'susal utqatalut. ⁵⁶ Na tujiw enmita'jig aq gisgaja'tu'titl weljema'gewe'l aq welima'qal mime'l ugjit mima'lanew Se'susal. Atlasmultijig atlasmutigisgug st'ge' ta'n ewi'gas'g Nisgamewei tplutaqan.

24*Se'sus minua'lut**(Matiw 28.1-10; Malg 16.1-8; Sa'n 20.1-10)*

¹ Aqan'tie'umg no'q gesi egsitpu'g e'pijig el'ta'jig npuinue'gatig. Nesp-nmi'titl weljema'gewe'l ta'n gisgaja'tu'tipnn. ² Nemitu'tij na gun'tew ejigl te't'pja'tas'g na ta'n elmalqei gep'joqwa's'g'p. ³ Glaman pisgwita'jig gatu mo we'jia'tigul Se'susal. ⁴ Mo geitu'ti'gw ta'n gis tliaq. Na jiniw tapusijig ji'nmug gesi wape'gna'qig gaqamijig gmetug negmoweg. ⁵ Me' gatu na e'pijig gesigaw jipaqita'jig aq nutgulpita'jig. Na ji'nmug telimgwi'tiji, "Go-qwei ugjit utqutaqane'gatig al gwiluog negm ta'n mimajit? ⁶ Mo eimug tet. Gis minunsit. Migwite'tmug ta'n telimugsioqop ge's me' eimu'tioqop Galaliewa'gig. ⁷ Teluep, 'Ni'n na mimajuinualsiap aq amujpa ignmueta'sia's ugjit pata'tegewinu'g gujjiewte'ite'n gatu minunsites si'stewei na'gweg.' "

⁸ Na tujiw e'pijig migwite'tmua'titl ugglusuaqanml. ⁹ Apaita'jig gjigang aq telima'tiji na newtisgegsiliji je newt apostale'wiliji aq igtigi Se'sus un-aqapemg. ¹⁰ Negla e'pijig na Mal Matle'n, Joana, Mali ta'n ugwwisl teluisilitl Ji'mej. Negmow aq igtigig e'pijig telima'tiji ms't apostale'wiliji ta'n goqwe'l gi's nemitu'tipnn. ¹¹ Gatu apostale'wijig tel'ta'sultijig e'piliji papewistultiliji aq mo getlams'tua'tigwi. ¹² Na tujiw Pie'l maja'sit aq eliet na npuinue'gatig. Golomgwa'sit aq pisgwapa'sit gatu mo wenn nemiagul. Pas'g nemitoq utqutamgewe'l aligal. Paqalalg, enmiet wiguaq aq angite'tg ta'n gis tliaq.

*Tapusiliji Se'sus unaqapemg enma'tijig**(Malg 16.12,13)*

¹³ Na wijei na'gweg tapusiliji Se'sus unaqapemg ela'tiliji na utanji'j teluisig Eme'us. Eteg na'tami newtisga'qal je newt gilam'tl weja'tegemg Selusalemg. ¹⁴ Na etli agnutmajig ta'n goqwe'l gis tliaqal Selusalemg. ¹⁵ Ge's pem agnutma'tij, na Se'sus etepnaji aq na tujiw pem wije'waji. ¹⁶ Na nemia'titl pas'g mu nenua'tigul. ¹⁷ Se'sus pipanimaji, "Goqwei wesgutmoq ge's pema'tioq?"

Na tapusijig naqapugua'tijig aq no'q ewlapewijig. ¹⁸ Na newte'jit teluisit Gliopas telimatl, "Etug gi'l pas'g emittugwe'winu Selusalemg aq mu eimu't'p ta'n wegla gis tliaqal na enmigiaspiaqal na'gwegl?"

¹⁹ Se'sus pipanimaji, "U't ta taliaq?"

Telima'titl, "Wesgutmeg ta'n goqwe'l gis tliaqal ugjit na Se'suso'q, Nasaletg tleiawipnaq. Ula ji'nmaq na niganigijitegewinuaq. Melgignaqaq ugglu-suaqanml aq mesgi'gl lugowaqaann elugwatg'pnn. Tetapua'lapnn Gjinis-gaml. Pugwenniji mimajuinu'g wel'te'tmua'tipnn. 20 Na niganpugultijig patlia'sg aq nuji ilsutaqatijig ugjit Lesui'paq ilsuma'tipnn ugjit ne'po'qsilin aq na tujiw gujjiewto't'pnaq. 21 Na elita'sualg'tt'p negm na newte'jisoq ta'n gisi ugs'tawiata Lesui'paq. Na nige' gisi nsuguna'q ula gis tliaq. 22 Alt e'pijig, ta'nig getlams'tua'titl Se'susal, paqalaiugsieg'pnig. Na gisapniaq, el'ta'pnig ta'n elisnnpnn, 23 gatu mo tami we'jia'tigupnn. Na apaja'tipnig ta'n eimu'tieg aq telimugsieg'pnig, 'Ta'n elisinnaq nemi'g'tt'pnig ansale'wijig ta'n telimugsiegig Se'sus mimajit.' 24 Na ta'siliji Se'sus unaqapemg el'ta'lipni na'te'l. Tel nmitu'tip st'ge' ta'n e'pijig teluepnig. Telteg gatu mo wen nemiagupnn Se'susal."

25 Na tujiw Se'sus telimaji, "Ewle'jioq aq mo getlams'tmuoq ta'n gis tliaq. Na tel gesguggl ggamlamunual, mu gisi ns'tmu'tiwoq ta'n niganigijitegewin-ugi'g gis tluetipnig. 26 Getloqo Nujiugs'tawi'wet amujpa ma'muni ul-maje'g aq na tujiw pisgwa't wa'so'q ta'n etl gepmite'lmuj." 27 Na tujiw Se'sus gegnua'tuaji ta'n goqwe'l ewi'gas'gl Gjinisgam ugtwi'gatigng ugjit ta'n tela'luj. Gegnua'tuaji ms't goqwe'l ta'n Mowiso'q aq niganigijitegewinugi'g ewi'gmi'tipnn ugjit ta'n tela'luj.

28 Na glapis pem tepawita'tijig na utanji'j ta'n tapusijig pem la'tijig, na tel'te'lma'titl Se'susal siawa'silin. 29 Toqo munsaiwa'titl naqa'silin. Te-lima'titl, "Wijitgweiwinen aq tli gt'guni tet. Geget wela'gw aq poqji oqonit-paqiaq." Na glaman siaw wije'waji aq pisgwa't wiguaq. 30 Ta'n tu-jiw na wela'gewei gisgatteg, pemgopita'jig aq Se'sus wesua'toq pipnaqan aq miwatmuatl Nisgaml. Temina'toq pipnaqan aq ignmuaji. 31 Na tu-jiw nenua'titl, gatu smtug Se'susal etli gs'ga'silitaq. 32 Telimtijig, "A' na migwite'te'n ta'n pema'tieg'p awtigtug teli ulgwijinu'gup. Etl gelulugsi'gup aq gegnua'tugsi'gup Gjinisgam ugtwi'gatign."

33 Na smtug apsgwa'tijig Selusalemg naji agnutmua'tiji newtisgegsiliji je newt Se'sus unaqapemg aq igtigi mimajuinu' ta'ni etl mawia'tiliji maw Se'sus unaqapemg. 34 Ta'n tujiw pisgwa'tij, telimujig, "Gjisaqamaw gis minunsit. Simon gi's nemiatl."

35 Na tapusijig agnutmi'tij ta'n goqwei teliaqap awtigtug aq ta'n tel nenua'tipnn Se'susal ge's temina'tuliteg pipnaqan.

Se'sus neia'sit ta'n apostale'wiliji eimu'tiliji

(Matiw 28.16-20; Malg 16.14-18; Sa'n 20.19-23; Paqalaiwaqaann 1.6-8)

36 Ge's wegla etl agnutmi'tij, jiniw Se'sus neia'sit aq gaqamit maw negmow. Telimaji, "Gjinisgam gis ignmugsioq wantaqo'ti ggamlamunuaq."

37 No'q paqalaiultijig aq jipaqita'jig muta tel'ta'sultijig sg'te'gmujl ne-mia'titl. 38 Pipanimaji, "Goqwei ugjit welmajita'sultioq? Goqwei ugjit weji megtmoq? 39 Angaptmug npitnn aq ngatl aq nmitu'oqs'p ni'n na. Sama'ligw aq gi'toqs'p muta sg'te'gmuj mo wa'qigw gisna waqan'tewigw st'ge' ni'n."

40 Ge's ula etl tlimaji, neia'tuaji ugpitnn aq uggwatl. 41 Paqalaiultijig aq elt wel'ta'sultijig gatu me' megtmi'tij na glaman Se'sus pipanimaji, "Geggun-moq goqwei mijjuaqan tet?" 42 Ignmua'titl mussew nme'juei ta'n gissilitl.

43 Malqotg ge's etli angama'tij.

44 Na tujiw telimaji, "Ge's wijitgweiuloqop, na gis nigan tlimuloqop wegla ta'n gis tliaq. Mowiso'q, niganigijitegewinugi'g aq negmow ta'n gis wi'gmi'tip na gtapegiagaanei wi'gatign gis wi'gmi'tipnn wegla ta'n tela'limg'p ni'n aq ms't giasgiw wet tliaq."

⁴⁵ Na tujiw gisa'laji gisi ns'tmnew ta'n goqwe'l ewi'gas'gl Gjinisgam ugtwi'gatigng. ⁴⁶ Na telimaji, "Ula na tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, 'Na Nujiugs'tawi'wet amujpa ulmaje'tew aq np'tew. Na utqutalutew aq ugji minunsitew nesuguna'q iga'qt'tew. ⁴⁷ Ignmuata unaqapemg assusuti ugjit 'lta'new ta'n telgi'g ugs'tqamug aq tlimanew ms't mimajuinu' na gelu'lg agnutmaqan. Ula agnutmaqan na Gjinisgam tli apigsigtuata mimajuinu' ta'n gawasgita'sultiliji aq jiglita'tiliji lue'utigfug. Tmg ula agnutmaqan amujpa agnutma'tas'g Selusalemg.' ⁴⁸ Gilew gi's nemituoqopnn ta'n tliaqapnn. ⁴⁹ Telimuloq elgitmultoqs'p na Wejuli Nisgam ta'n nuji teplumugsioqop ignmugsinew. Gatu amujpa pe'l esgma'tioq ula gjigang glapis ignmultoqs'p ula ml'gigno'ti ta'n wejiaq wa'so'q."

*Se'sus wenaqa'lut wa'so'q
(Malg 16.19,20; Paqalawaiqaann 1.9-11)*

⁵⁰ Na tujiw naqtmu'tijig na gjigang, Se'sus ela'laji unaqapemg tepaw Pettani. Na'te'l wenaqa'toqol ugpitnn aq a'sutmessewaji unaqapemg. ⁵¹ Ge's etli a'sutmessewaji ejigla'lut aq wenaqa'lut wa'so'q. ⁵² Na unaqapemg apaita'jig Selusalemg. Me' gatu tetuji ulgwijultijig. ⁵³ Giwnaqa wesgowita'jig gjia'sutuo'guomg. Miwa'la'titl Gjinisgaml aq emtoqwala'titl ugjit ms't go-qwei gis tliaq. Na ms't.

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Sa'n ewi'g'g'p Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na gelu'lg agnutmaqan ta'n Sa'n gis wi'g'g'p ugjit Nujiugs'tawi'wet ta'n teluisit Westaulg. Ewi'g'g'p ugtejg ula wi'gatign, "Ula gelu'lg agnutmaqan ewi'gas'g glaman mimajuinu ta'n nutg gisna egitg gisi gtlams'tuatal Westaulg ta'n Gjinisgam Gisiteget ugewis. Na tuijw guguntew iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q."

Gatu wen ta na Nujiugs'tawi'wet ta'n telui'tut "Westaulg"? Sa'n telimugsi'gw, Westaulg telui'tut na Gjiglusuaqan ta'n apji mimajit. Na negm gisitoqop ms't goqwei aq gisalatl ms't wen mimajilin. Mima-juinu'alsip aq siawqatg ula ugs'tqamug ta'sipunqeg. Sa'n Sapatis wesgumatl Westaulgl, "Ula na Gjinisgam ugijgluewji'jml ta'n ejigla'toqol mima-juinu'g ugtlue'utiwal." Pilip ta'n tuijw weltesguateg Westaulgl telimatl Natanielal, "Negm na newgte'jilitl ta'n Mowis aq iganigjitegewinu'g wesguma'tipnn." Nataniel teluet, "Negm na Gjinisgam Gisiteget ugewis na Lesui'paq ugtelege'witumal."

Na tuijw Sa'n telimugsi'gw na mesgi'gl lugowaqann aq paqalawaiqann ta'n Westaulg elugwat'pnn. Na tel musga'tugsi'gw g'jitmei na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgaml petgimtl. Tleiawit na 'Nnu'g ta'n teluisultijig Lesui'paq. Wo'gumaq na Jutawaq.

Ula wi'gatignigtug ewi'gas'g ta'n Se'sus na Westaulg teluep aq gis tla'teget mimajuinugtug. Gisi gji'tutoqsp negm ta'n wenij pas'g jigs'tmn gisna egitmn ula wi'gatign.

Etna na Samaliaewi'sgwal ta'n Westaulg ignmuatl samqwan ta'n mimajulugutal. Elt na e'pit ta'n wesua'lut etl sespo'teget. Elt ewi'gas'g ugjit Westaulg witalpal Lasalas. Nepg'pnaq gatu Westaulg minua'lapnn. Elg na unagapeml Tuma ta'n megt'g na Westaulg apaji minunsit.

Me' pugwelg agnutg Sa'n ugjit Se'susal na Westaulgl je mu ala igtigig. Wesgutg ta'n Gjinisgam pualatl tla'tegen. Agnutmugsi'gw na Westaulg na newgte'jit ta'n gis la'lutesnu wa'so'q aq teliaq telimugsi'gw aq gis sespete'imatesnu. Iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q gisi ignmugsitesnu.

Sa'n telimugsi'gw pugwelgig mimajuinu'g poqji gtlams'tua'titl Westaulgl na Nujiugs'tawi'wet aq pem majulgwala'titl gatu alt getana'titl. Ewi'gas'g ta'n goqwe'l gis tliaq ta'n tuijw Westaulg aq unaqapemg mawatalultijig Siawa'tingewei Wela'gewe'l, ta'n getu ajipjuluaji, ta'n goqwe'l telimaji, aq ta'n a'sutmessewaji gesgmnaq wessua'lut.

Sa'n ewi'giget ta'n ilsumut aq gujjiewto'tg aq utqutalut. Gatu jiniw minunsit aq unaqapemg maw e'pijig nemia'titl.

Sa'n telimugsi'gw na wej wi'giget ula wi'gatign glaman gisi gtlams'tasulti'gw Se'susewigug aq gisi ugs'tawiatesnu.

Gatu tal tliaq'tew? Westaulg asita'puguet ta'n tuijw telimatl Nigotimasal, Sa'n 3.16:

"Gjinisgam na tetuji gsalaji mimajuinu'g, petgimapnn newgtunatl ugewis nplin ugjit ugtlue'utiwal glaman ms't wen getlams'tuatl ma mn'tua'gig liegw gatu awna iapjiwewei mimajuaqan guguntew wa'so'q."

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Westaulg ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan (1.1-18)

Sa'n Sapatis ta'n etl pestung (1.19-34)

Westaulg megnapni newgtisgegsiliji je ta'pu unagapemg (1.35-51)

Na luigneg te's'gl paqalawaiqan ta'n Westaulg elugwatgl (2.1-12.50)

Ugtejgewe'l na'gwegl Westaulg siawqatg awiw Selusalemg. Wesua'lut, ilsumut, aq ne'po'fg (13.1-19.42)
 Westaulg ta'n tel minunsit (20.1-10)
 Westaulg ap musgalsit ta'n unaqapemg eimu'tijig (20.11-25)

Westaulg ta'n telui'tut na Glusuaqan

[Westaulg elg telui'tut na Waseteg muta pas'g negm gisa'lataq mimajuinu'g gisi ns'tmi'tij teliaqewei ugjit Gjinisgam.]

¹ Gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtnugweg, negm ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan gis eig'p, na Westaulg. Toqqwatg'pnig Gjinisgaml aq negm Gjinisgamewit. Na. ² Mujga mawi amgweseweieg, Westaulg ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan, toqqwatg'pnig Gjinisgaml. ³ Gisitoqop 'ms't goqwei negm. Mo na goqwei gisita's'gtnuisoq mo negm gisitugs'pn. ⁴ Etna na negm ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan, gisa'toqop 'ms't goqwei mimajigt aq gisi ignmuataq mimajuinu'g iapjiwewei mimajuaqan. Negmow ta'n gisi msnmi'tij ula iapjiwewei mimajuaqan guguntaq Gjinisgam Ugtwasetegm ilgwengutaq pa na wijei aq waseteg oqonitpa'qigtug. ⁵ Ula Waseteg siaw elaseg oqonitpa'qigtug aq na oqonitpa'q ma gisi nqa'suatug gate gis siaw waseteteu. ⁶ Na ta'n tujiw tetaputesg iga'q, Gjinisgam petgimapnn ugtagnutmewinuml na ji'nm teluisit Sa'n. ⁷ Pegising ugjit tliman mimajuinu'g ugjit na waseteg, glaman 'ms't wen nuffaq na agnutmaqan aq 'gtlams'ttaq. ⁸ Mu na negm na ula waseteg, negm pas'g pegising tliman mimajuinu'g ugjit na waseteg. ⁹ Westaulg na ula teliaqewei waseteg ta'n wejiaq wa'so'q aq elaseg mimajuinu'g ula ugs'tqamug. Ilgwenaji mimajuinu'g glaman weji gji'tutaq teliaqewei ugjit Gjinisgam.

¹⁰ We'gaw negm ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan gisitoqop ugs'tqamu, na ugs'tqamugewaqaq mo na nenua'ti'gw ta'n tujiw pegisinniteg. ¹¹ Je tlia ugmaqamigemg elieteg aq ugtmimajuinumg, na Lesui'paq, mo menuege'tigupnn. ¹² Gatun na ta'n wenig menuege'titl aq getlams'tua'titl ignnuaji multijig Gjinisgam un'janin. ¹³ Ta'nig getlams'tasulti'tij minui ugs'tqamultijig, mu 'st'ge' ginu ta'n teli ugs'tqamulti'gw gn'gi'guinaq. Ta'n tel minui ugs'tqamultijig mo ji'nmul ta'n ujjult'pn gate Gjinisgam negm ujjl. Gjinisgam gisa'laji un'janin. ¹⁴ Etna na negm ta'n telui'tut na Gjiglusuaqan mimajuinualsip aq eig'p ula ugs'tqamu ta'n wigulti'gw ta'sipunqeg. Apjiw uleiugsi'gw aq teliaqewei telimugsi'gw ugjit Nisgaml. Ta'sieg nemitueg'p uggepmite'lgaqanm aq ta'n paqtateg. Ula gepmitelgaqanm mesng'p muta pas'g negm na Wegwisit Nisgam newgte'jilitl un'jann.

¹⁵ Na Sa'n na wesgumatl. Gesigawwet, "Etna na ula negm ta'n wesgum'p ta'n tujiw telueianeg, 'Ugtejg ni'neg 'pgisintew ji'nm. Me' espe'g aq ni'n muta igan i'g'p gesgmnaq ni'n ugs'tqamuiwaneg. Aq nige' neialsit. Se'sus na.'" Na teluet Sa'n ugjit Se'sus. ¹⁶ Na 'ms't welapetmu'g ta'n pugwelgl goqwe'l ignmugsi'gw gelu'lg' aq tetuji pugwelgt'tal muta maw muni gsalugsi'gw Se'sus. Ma gis maw gitmun aq ma gaqianugl. ¹⁷ Gjinisgam ignmugsi'gup mimajuinu'g na 'tplutaqan wet sapu tl lugwet Mowiso'q aq amujpa gaq jigs'tmugul gisna ugtap'titesnu. Gate ignmugsi'gw ugt'gsaltuaqanm aq apigsigtugsi'gw wet sapu tl lugwet Se'sugulial aq gegina'mugsi'gw teliaqewei. ¹⁸ Menaq wen nemiagul Nisgaml gate newgte'jilitl un'jann na uggwisl nemitl. Negm Nisgamewit aq e'taqatijig ujjl aq telimugsi'gup ugjit negm.

Sa'n Nutsign'tuet ugtagnutmaqanm

(Matiw 3.1-12; Malg 1.1-8; Lu'g 3.1-18)

¹⁹ Na tujiw na Lesui'paq iganpugultijig ta'nig eimu'tijig Selusalemg el-gima'tiji patlia'sg aq alt ta'nig apogonmua'tiji 'gja'sutuo'guomg na Sa'neg, ugjit pipanimanew, "Wenin ta gi'l? Tali ugsualsin Nujiugs'tawi'wetewin, ta'n Gjinisgam petgimatal ugjit ilgwenan ugmimajuinung?" ²⁰ Sa'n na meg't'g aq angam tlimaji, "Moqwa', mu na ni'n Nujiugs'tawi'wetewiw." ²¹ Pipanima'titl, "Gatu gi'l wenin? Gi'l ta iganigjitegewinu llaija?"

Asitemaji, "Moqwa' mu na ni'n."

Pipanima'titl, "Gi'l ta iganigjitegewinu ta'n Mowiso'q wesgutg'p?"

Asitemaji, "Moqwa'."

²² Telima'titl, "Tlimieg ta'n wenin. Amujpa na apaja'tueg glusuaqan ugjit ta'n wenig petgimugsieg'pnig. Gatu gi'l taltelsin?"

²³ Sa'n na teli asitemaji,

"Teli ugsualsi ni'n

na ta'n wen gesigawewistoq

paqtaqamigtug.

'Gjisaqamaw wejgu'et.

'Ms't ta'n te'sioq gisgajo'ltigw!'

Etna na ula ta'n iganigjitegewinuo'q

Aiseiao'q teluepnaq."

²⁴ Na tujiw negmow ta'nig elgimut'pnig Palasiaq ²⁵ pipanima'titl, "Gatu gi'l mo Nujiugs'tawi'wetewiwn gisna llaija gisna iganigjitegewinu ta'n Mowiso'q wesgutg'p, goqwei wet sign'tuen?" ²⁶ Sa'n asitemaji, "Samqwan e'wm ta'n tel sign'tuei. Gatu mawpugua'tioq na newgte'jit ta'n gilew mo nenua-woq. ²⁷ Nige' toqosip poqji gi'jioq. Negm no'q espe'g aq ni'n. Mo tepawgtiw je we'gaw oqolomgwaqwa'sin aq apgwa'tuan umugsnapi'l." ²⁸ Na ula 'ms't teliaqap na gutan Pettani ta'n eteg qame'g na sipu Jol'tan, ugjipenug. Sa'n etl sign'tuet na'te'l.

Gjinisgam ugji'gluewji'jml

²⁹ Na wapeg Sa'n nemiatl Se'susal wejgu'elitel negmeg aq teluet, "Ge' lapita'gw, ula na Gjinisgam ugji'gluewji'jml ta'n ejigla'toqol mimajuinug ugtlue'utiwal. ³⁰ Etna na ula negm wesgum'p ta'n tujiw telueianeg, 'Ji'nm ugji pgisintew, me' espe'g aq ni'n muta igan i'g'p gesgmnaq ni'n ugs'tqamuiwaneg.' ³¹ Mo gejaqap ta'n wenitew. Gatu pegisinap ugjit nut sign'tuan samqwanigtug glaman 'ms't Lesui'paq gisi gi'j'jataq." ³² Na tujiw Sa'n telimaji, "Nemi'g'p Wejuli Nisgam nisa'sit pa wijel aq ples wejiet wa'so'q aq eig Se'suseg Westaulgeg. ³³ Gesgmnaq telianugweg mu nenuaqap gatu Gjinisgam ta'n petgimip ugjit sign'tuan samqwanigtug telimip, 'Gi'l nmiates Wejuli Nisgam nisa'sitew aq i'ttew na ji'nmul. Etna na negm ta'n sign'tuetew e'watal Wejuli Nisgaml.'" ³⁴ Sa'n siaw tluet, "Ni'n nemituap tlian aq nige'telimumoloq na negm na Gjinisgam uggwisl."

Amgweseweieg na unaqapemg ta'n majulgwala'titl Se'susal

³⁵ Na wapeg Sa'n ap eig'p na'te'l na sipug Jol'tan ugjipenug maw tapusiliji unaqapemg. ³⁶ Ta'n tujiw nemiateg Se'susal pemieli, teluet, "Ula na Gjinisgam ugji'gluewji'jml."

³⁷ Tapusiliji unaqapemg nuta'ti'titeg teluet ula aq wije'wa'titl Se'susal.

³⁸ Se'sus gawasg'pugua'sit aq nemiaji pem majulgwali aq pipanimaji, "Go-qwei puatmoq?" Teli asitema'titl, "Tami wigin, Lapai?" (Na glusuaqan Lapai telueg, "Nujigina'muet.") ³⁹ Asitemaji, "Wije'wi aq nat nmitug." (Na'tami ne'w ajiet gis mewlia'gweg.) Na wije'wa'titl aq nemitu'titl ta'n wigiliq aq siaw wijitgweiwa'titl esgwiaq na'gweg. ⁴⁰ Newgte'jit na ula ji'nmug teluisit Antle', Simon Pie'l wijigatijig. ⁴¹ Smtug Antle' gwiluatl wijigumatl Simon Pie'lal

aq telimatl, “Gisi weltesgaqat na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam megnatl ilgwenan ugtmimajuinung.” ⁴² Na tujiw pegisulatl Simonal Se'suseg. Se'sus angamatl aq teluet, “Gi'l na Simon, Sa'n gujj, tlitulten 'Sipas’.” (Na ula wisun pa wijei aq Pie'l, telueg, “gun'tew.”)

Na Se'sus wigumaji Pilipal aq Natanielal

⁴³ Na wapp Se'sus gisita'sit lien Galaliewa'gig. Weltesguatl na Pilipal aq telimatl, “Jugu'a, wijewi.” (⁴⁴ Na Pilip tleiwawit na gutan Petse'ta ta'n Antle' aq Pie'l tleiwawijig.)

⁴⁵ Na tujiw Pilip gwiluatl Natanielal aq telimatl, “We'jig'tt'p na Nujiugs'tawi'wet ta'n Mowis ewi'gig'p na wi'gatign 'tplutaqanei aq na ta'nig iganigijitegewinugi'g ewi'gmi'tip. Negm na Se'sus, So'sepal ujjl, Nasalet-gewa'j.” ⁴⁶ Nataniel na teli asita'puguet, “Nat wen etug ugjetew Nasaletg ta'n gelu'sit?”

Pilip asitematl, “Wijewi aq naji angam.” Na tujiw wijewatl Pilipal.

⁴⁷ Ta'n tujiw Se'sus nemiateg Natanielal wejgu'elital negmeg, na ula teluet ugjit negm, “Ula wejgu'et tetapu'et Isle'lewa'j ta'n sangewite'lmuet. Getmite'tg 'ms't goqwei. Gegnu pmiet ji'nm.”

⁴⁸ Nataniel na pipanimatl, “Tal gisi nenuin?”

Se'sus asitematl, “Nemu'lap ta'n tujiw eimneg pi'gmenaqsigtug gesgmmaq Pilip wigumulugweg.” ⁴⁹ Nataniel asitematl, “Nujigina'muet, gi'l na Gjinisgam uggwisl, na Isle'laq ugtelege'witemual.”

⁵⁰ Se'sus teluet, “Etugjel weji gtlams'tmn muta pas'g gis tlimul nemu'lap ta'n tujiw eimneg na pi'gmenaqsigtug? Teliq na telimul, me' 'ms'gi'gt'ew ta'n goqwei nemitun je mu ula.” ⁵¹ Na tujiw telimaji, “Telimuloq, nmitoqs'p wa'so'q pana's'g aq Gjinisgam ugtansale'witemg toqjuitaliji aq wejgu nisita'liji ni'neg ta'n mimajuinualsiap. Teliq na telimuloq.”

2

Na malie'uti gutanji'j teluisig Gena

¹ Na gis tapuguna'gweg, malie'uti wesgowa's'g gutanji'j teluisig, Gena, Galaliewa'gig aq Se'sus uggwitl eimlital. ² Aq Se'sus maw unaqapemg wigumut'pnig na malie'uti. ³ Na ta'n tujiw moqopa'q gaq samqwolti'tij, na toqotesip Se'sus uggwitl telimtl, “Ga'qanma'titeg na moqopa'q.”

⁴ Se'sus na teli asitematl, “Giju', me' menaq tetaputestnug ugjit mesgi'gl goqwe'l tla'tegen gatut mut sespeta'tmu.”

⁵ Mali telimaji na lugowinu'g, “Tla'taqatigw ta'n Se'sus telimugsioq!” ⁶ Na na'te'l epultijig asugom te'sijig samqwano'q gun'teweie'g. Te's newgte'jit samqwano'q tel pisoqol aqataig malige'w. Wegla samqwano'q e'wmi'tij ta'n tel gisapa'tu'titl ugpitnual mijjulti'tij aq gesispa'laji aq ta'n pas'g goqwei ta'n telteg Lesui'pewei 'tplutaqan. ⁷ Na tujiw Se'sus telimaji lugowinu'g, “Ugujpego'lug negla samqwano'q samqwan.” Na tujiw tetpepego'la'tiji. ⁸ Na toqo tujiw Se'sus telimaji, “Nige' 'nqana'mug samqwan aq la'tug na ji'nm ta'n iganpuguit malie'waqan.” Toqo negmow ela'tua'tij. ⁹ Na iganpuguit wett'g ula samqwan ta'n gis gawasga'tas'g moqopa'qigtug. Mo geitug's ta'n ula moqopa'q wejiag (pas'g na lugowinu'g ta'n gisi nqanigmi'tij na samqwan, na negmow geitu'tij). Na tujiw iganpuguit wigumatl na ji'nmul ta'n atel gis malie'wilitl. ¹⁰ Telimatl, “Tmg 'ms't wen gis lugoug mujgajewei moqopa'q toqo ta'n tujiw ul samqwolti'tij lugoug anawgtig moqopa'q. Gatug geggunmn gi'l mujgajewei moqopa'q glapis ugtejgewei.” ¹¹ Se'sus gaqa lugwatg amgwesewei ta'n mawi ms'gig'lgowaqan na gutan Gena, Galaliewa'gig. Na na'te'l musga'toq ugml'gigno'tim aq unaqapemg getlams'tua'titl.

¹² Na malie'waqan gaqiaq, Se'sus aq uggwitl, ugjignamg, aq unaqapemg el'tajig Gapelniamg aq eimu'tijig na'te'l ta'suguna'q.

Se'sus eliet Gjia'sutuo'guomg

(Matiw 21.12,13; Malg 11.15-17; Lu'g 19.45,46)

¹³ Na tujiw Se'sus eliet Selusalemg muta pem gigja'sg Lesui'paq ugpestiewtimuow teluisig, "Siawa'timgewei." ¹⁴ Na'te'l 'gjia'sutuo'guomg nemiaji ji'nmuq etli ntuisgelatiji wen'jitia'mug, jijgluewji'g, aq plesg, aq maw nut sa'se'wa'taqatijig suliewei, pemgopultijig ugpatautimuag. ¹⁵ Se'sus na pugumaqan el'toq apapiei aq ejigltessguaji 'ms't wi'sisg 'gjia'sutuo'guomg, gitg jijgluewji'g aq wen'jitia'mug. Aputasgate'gl ugpatautimual aq ug-sulieweimual se'sa'tegl. ¹⁶ Aq telimaji ji'nmuq etli ntuisga'tiliji plesg, "Tuo'lug negla. Mut nuji wiguow tli e'wmuanew 'st'ge' etli ntuisga'timg."

¹⁷ Na tujiw unaqapemg migwite'tmi'tij ta'n sa'q tel wi'gas'g'pneg Gjinnisgam ugtwi'gatign, "Ntnisgamum gesatmul giguow aq ta'n tela'taqati'tij giguaq mawi asgaiwiji. Tetuji uggwai pa wije aq sisuei."

¹⁸ Na Se'sus ula gis tla'tegej na Lesui'paq iganpugultijig pipanima'titl Se'susal, "Wen gi' ignmasg iganpuguin? Goqwe mesgi'g gis tla'tegen ta'n gis musga'tuitesen teltegg ujgit gis tla'tegen na?"

¹⁹ Se'sus na teli asitemaji, "Gis gaqsuisga'tuoq ula a'sutuo'guom, nesuguna'q gisi apajitutes." ²⁰ Telima'titl, "Ne'wisgegipunqeg'pnn jel asugom we'gaw gaq gisitu'titeg ula a'sutuo'guom na gi'l tl'te'tmn gisi apajitutes ula a'sutuo'guomg nesuguna'q?" Aq sigti paqalaultijig.

²¹ Gatu na ula a'sutuo'guomg ta'n Se'sus wesgutg'p na negm wa'qi. ²² Ta'n tujiw nepliteg aq apaji minunsiteg, unaqapemg migwite'tmi'tij ula na teluelis aq getlams'tmi'tij Gjinnisgam ugtwi'gatign aq Se'sus ugglusuaqanml.

Se'sus gaqi gi'tuaji mimajuinu'g ugtangita'suaqanmual

²³ Na ge's eigeg Selusalemg Siawa'timgewei pestie'umg, wesgo'tmi'tip aqantie'uti, pugwel'p'nig getlams'tua'titl ta'n tujiw nemitua'titeg ta'n go-qwe'l Se'susal gis tla'tegelij. ²⁴ Gatu Se'sus mo ignmuagwi assumgun muta weli gi'jiaji 'ms't mimajuinu'g. ²⁵ 'Lpa mo puatag'nug wen tlimgun ujgit mimajuinu'g muta gis gaqi gi'tuaji mimajuinu'g ugtangita'suaqanmual.

3

Se'sus aq Nigotimus

¹ Etna na ula ji'n'm teluisit Nigotimus. Negm newgte'jit wegla ta'n igan-pugutuaji Lesui'paq na, teluisultijig Palasiaq. ² Newgtejgeg wela'gweg eliet Se'suseg aq telimatl, "Lapai, nujigina'muet, 'ms't wen geitoq Gjinnisgam petgim'g ujgit gina'muen. Mo wen gis tla'tegegg mesgi'gl 'lgowaqan ta'n gi'l gis tla'tege't'p glapis Gjinnisgam i'mlij ugtinneg."

³ Se'sus asita'puguet, "Ge' jigs'tui. Ma wen gisi ilgwengun Nisgaml glapis minui ugs'tqamuij. Teliag na telimul."

⁴ Nigotimus teluet, "Tal gis minui ugs'tqamuitew mimajuinu, ta'n tujiw gisigwet? 'Lpa mo eigtnug gisi apaji pija'sin uggwitl usgupn aq apaji ugs'tqamuin."

⁵ Se'sus apaji asitematl, "Mo eimug wen gis lien Gjinnisgam ugtelege'wa'gimg glapis ugs'tqamuit samqwanigtug aq Wejuli Nisgamewigtug. ⁶ Mimajuinu'g weji ugs'tqamultijig ungi'guaq. Weja'tug na'te'l mimajuqaan ula ugs'tqamugewei. Pa na wije ta'n tujiw weji ugs'tqamultijig Wejuli Nisgamewigtug. Weja'tug na'te'l iapjiwewei mimajuqaan. ⁷ Mut paqalaw ta'n telimul, 'Ta'n te'sit wen amujpa minui

ugs'tqamuit.' ⁸ Nutmn ugju'sn aq ma gis thuewn ta'n wejiaq gisna ta'n liatew. Mo geitun ugju'sn ta'n tujiw gawasg'tniatew. Pa na wije mo geitug ta'n wen minui ugs'tqamuitew Wejuli Nisgamewigtug. Teliac ta'n telimul."

⁹ Nigotimus pipanigesit, "Tal gis tliaq na?"

¹⁰ Se'sus asitematl, "Paqalawiin gi'l mo geitu'n ula, toqo gi'l nujigina'muen Lesui'paq. ¹¹ Geitu ta'n goqwei wesgutn aq telimul ta'n goqwei nemituap gatu mo getlams'tuiwn. ¹² Ta'n tujiw telimulaneg ta'n teliac ugs'tqamug aq mo getlams'tuiwn, tal gisi gtlams'tuites ta'n tujiw tlimulan ta'n goqwe'l wa'so'qewe'l? ¹³ Lpa menaq wen eliegw wa'so'q pas'g ni'n na newgte'jit ta'n Gjinisgam petgimip. Ni'n na negm wet nisa'siap wa'so'q aq ta'n mimajuinu-alsiap. Teliac na telimul."

¹⁴ Ta'n tujiw Isle'laq eimu'ti'titeg paqtaqamigtug, mo wels'tua'tigul Nisgam. Gjinisgam elgimaji 'mtesgmug aq Isle'laq paqa'lugwi'tiji. Mowiso'q gi'gamgo'ngitug wenaqa'lapnaq gisitaqane'l 'mtesgmaq aq ta'n pas'g wen angamatl gisi 'npisitew. Pa na wije ni'n ta'n mimajuinualsiap ula ugs'tqamug amujpa na unaqa'liten. ¹⁵ Glaman 'ms't wen ta'n getlams'tuit 'msntew iapijewe'i mimajuaqan. ¹⁶ Gjinisgam na tetuji gsalaji mimajuinu'g, petgimapnn newgtunatl uggwisl nplin ugjit ugtlue'utiwal glaman ms't wen getlams'tuatl ma mn'tua'gig liegw gatu awna iapijewe'i mimajuaqan guguntew wa'so'q. ¹⁷ Gjinisgam wej petgimapnn uggwisl mimajuinu'g ugjit ugs'tawian mimajuinu'g aq wa'so'q la'lan mo ugjit ilsuman aq ugtapulan.

¹⁸ 'Ms't wen ta'n getlams'tuit ni'n, Gjinisgam uggwisl, mu negm ilsutasigw. Gatu ta'n wen mo getlams'tuigw gis negm ilsutasit na muta mo getlams'tuigw ni'n, na Gjinisgam newgtunatl uggwisl. ¹⁹ Ni'n Se'sus, na waseteg, wa'so'q wet nisa'siap ugs'tqamug, gatu mimajuinu'g me' gesatmi'tij oqonitpa'q je mu waseteg muta pata'taqatijig. Etna na ugjit ilsumujig na. ²⁰ Ta'n pas'g wen siaw pata'tegej masgelt'g waseteg aq ma liegw wasetegigtug muta mo puatmug ta'n tel tla'tegej musga'sgt. ²¹ Gatu ta'n wen gigwaji tela'tegej, ta'n Nisgam tel puatmlj aq jigs'tuatl, eliet wasetegigtug glaman na waseteg musga'tutew ta'n tel jigs'tuatl Nisgam.

Se'sus me' espe'g aq Sa'n Nutsign'tuet

²² Na ula gis tliaq, Se'sus aq unaqapemg el'ta'jig Jutiaewa'gig. Pe' na'te'l siawqatmu'tijig ta'suguna'q aq sign'tuaji mimajuinu'g. ²³ Na Sa'n el sign'tuet na'te'l Aenong, mo piam amasenug Selem. Etl sign'tuet na'te'l muta gaq tepiaqas samqwan. Na mimajuinu'g el'ta'jig Sa'neg aq etl sign'tuaji. (²⁴ Sa'n me' menaq laplusang pija'lam'g'p.)

²⁵ Na alt Sa'n unaqapemg poqji gi'gaja'suala'titl newgte'jilitl Lesui'pal iganpuguiltil ugjit ta'n mimajuinu'g tl waqamo'litaq Nisgamewigtug. ²⁶ Na el'ta'jig Sa'neg aq telima'titl, "Nujigina'muet, migwite'lm't na ji'nm ta'n wijitgweiasg'p qame'g Jol'tan, ta'n wesgumt'p? Etna na negm etl sign'tuet nige', aq 'ms't mimajuinu'g el'taliji."

²⁷ Sa'n asita'puguet, "Ma wen goqwei gis gugunmug glapis Gjinisgam ignmuaj. Mimajuinu mo goqwei gis assutg glapis Gjinisgam ignmuaj. ²⁸ 'Ms't tel nutuioq ta'n telueiap, 'Mu na ni'n na Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjinisgam petgimapnn ilgwenan ugtmimajuinumg,' pas'g na ni'n igangimugsi ugjit negm. ²⁹ Pa na wije aq ula. Pugwelgig mimajuinu'g el'ta'jig malie'uti, gatu pas'g na ji'nm ta'n getu malie'wit na 'msnatal na e'pilitl. Witapaq welgwijultijig. Na witapal ta'n ango'tmlj 'ms't goqwei ugjit na ji'nm ta'n getu malie'wit, esg'maltl aq jigistaqana'litl. Mawi ulgwijilitl ta'n tujiw nutua'litl na ji'nm, getu malie'wit, wejgu'et. Se'sus na pa wije aq na ji'nm malie'wit aq

ni'n na witapal. Etna na ugjit mawi ulgwijin maw negm. ³⁰ Amujpa na negm me' pmi espe'tew je mu ni'n."

Negm ta'n wejiet wa'so'q

³¹ Negm ta'n wejiet wa'so'q me' espe'g je mu 'ms't wen. Ta'n wen ugs'tqamug tleiwit pas'g wesgutg ta'n goqwei ugs'tqamugewei. Na newgte'jit ta'n wejiet wa'so'q me' espe'g je mu ta'n pas'g wen. ³² Etna na negm wesgutg ta'n te'sg goqwei nemitopop aq nutg'p, pas'g mo wen jigs'tuagul. ³³ Gatu ta'n wen jigs'tuatl Se'susal ugglusuaqanml, musga'toq ta'n teli gtlams'tasitl Gjinisgaml ugglusuaqanml teliaqewe'l. ³⁴ Na Ewjilitl Nisgaml ta'n Gjinisgam petgimappn, wesgutgl Gjinisgam ugglusuaqanml aq Gjinisgam ignmuatl Wejuli Nisgaml aq iapjiw gugunatal. ³⁵ Gjinisgam tetuji gsalatl uggs'wisl aq 'ms't goqwei iga'tuaj upgitng. ³⁶ Ta'n wen jigs'tuatl Ewjilitl Nisgaml msntew iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q gatu ta'n wen elistuatl Ewjilitl Nisgaml na ma msnmug iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q gatu awna Gjinisgam ilsumatal aq ugtapulatal iapjiw.

4

Se'sus aq na Samaliaewi'sgw

¹ Na Palasiaq nutma'tijig me' pugwelgig el'ta'liji Se'suseg je mu Sa'neg ugjit sign'tugsinew aq majulgwalanew. (² Pas'g Se'sus negm mo sign'tuagupnig gatu unaqapemg sign'tua'tiji.) ³ Na ta'n tujiw Se'sus geitoc, naqt'g Juti-aewa'gig aq pemi apaja'sit Galaliewa'gig maw unaqapemg. ⁴ Amujpa wet saputa'sit Samaliaewa'gig ta'n tel liej na'te'l.

⁵ Na pegising na gutanj'ij teluisig, Saigal, Samaliaewa'gig. Mo piami amasenug na iga'taqan ta'n Je'gop ignmuapn uggs'wisl So'sepaq. ⁶ Na Je'gop ugtngano'patim na'te'l eteg. Na Se'sus weji gispnet ta'n tel pegiji pmiej ta'n wejiet. Na gigjiw epa'sit nqano'pati. Na'tami mewlia'gwet. ⁷ Etna na ula Smaliaewi'sgw pegising, naji nqana'pet. Se'sus na etawaqtmata, "Tatuji ulm'tun, ge' samqo'tliji'ji." (⁸ Unaqapemg gis el'ta'pni gutang apgwatel-manew mijipjewe'i.)

⁹ Na ula Samaliaewi'sgw paqalaig. Asitematl, "Gi'l na Lesui'pewin aq ni'n Samaliaewi'sgw. Tal gis glutmuin ni'n samqwan?" (Lesui'paq penoqite'lma'tiji Samaliaewa'q aq mo e'wa'tigul wije'l eptaqang ta'n Samaliaewa'q e'wa'tiji.)

¹⁰ Na Se'sus asitematl, "Pa na gji'tun ta'n goqwei Gjinisgam ignmultew aq ta'n weni ni'n pipanimul samqwan, na gi'l pipanimin aq ignmuligapn samqwan ta'n iapjiw mimajulutew."

¹¹ Na e'pit teluet, "Saqamaw, je mu gi'l lataqsun aq na 'nqano'pati temig. Tami ugja'lates lataqsun ugjit ula samqwan ta'n iapjiw mimaju'litew?"

¹² Ninen nujjina'naq Je'gopal sa'q ignmugsieg'p ula 'nqano'pati. Negm aq un'jang aq ugtue'mg i'l ti samqo'tlipni na'te'l. Mu ta gi'l tel'ta'siwn me' espe'n je mu Je'gopal?"

¹³ Se'sus na teli asitematl, "'Ms't wen esamqwat ula samqwan ap 'gtu samqwat. ¹⁴ Gatu ta'n wen esamqwat ta'n ni'n ignmua's ap ma nugu 'gtu' samqwawgw. Ula samqwan ta'n ni'n ignmua's tqapo'q i'gt'tew. Ignmagutew samqwan ta'n iapjiw mimajulutew."

¹⁵ Ula e'pit etamatl, "Saqamaw, ge' ignmui ula samqwan glaman ma nugu 'gtu' samqwaw gisna ma nugu ula tet jugu'ew aq ugja'tu samqwan."

¹⁶ Se'sus telimatl, "Ge' wigum gji'nmum aq apaja'si ula tet."

¹⁷ E'pit teluet, "Pas'g na ni'n mo nji'nmumiw."

Se'sus nestuatl aq telimatl, "Teliaq na teluen ta'n tujiw telueneg mo gji'nmumiwn. ¹⁸ Gis na'n tepqatmn aq ula ji'nm ta'n toqwatmoq nige' mu na menaqqajewei 'gji'nmum. Na maw tliaq ta'n teluen."

¹⁹ Na e'pit asitapuguet, "Saqamaw, amuj na gi'l iganigjitegewinuin. ²⁰ Nujjinaqi'g Samaliaewa'g tli emtoqwala'tipnn Nisgaml ula gm'tnigtug, gatu tal gis gilew Lesui'peultioq telueioq ala Selusalemg na mawgi'g aq na'te'l etli emtoqwalanes Gjinisgam?"

²¹ Se'sus asitematl, "Saqama'sgw, tetaputest'tew iga'q ta'n tujiw mima-juinu'g mu ula gm'tnigtug gisna Selusalemg tli emtoqwala'tital Gisitegelitl. ²² Gilew, Samaliaewa'q, mo gejiawoq ta'n wen emtoqwalog. Ninen Lesui'pewieig geji'g't ta'n wen emtoqwalg't muta nujiugs'tawi'wet wejiet na Lesui'pewigtug. ²³ Gatu na'gweg iga'qt'tew aq getletug gis nige' iga'q ta'n tujiw mimajuinu'g emtoqwala'titl Wegwisilitl Nisgaml teliaqeweigtug. Na Wejuli Nisgam ta'n ugtinnewaq eig ilgwenmuaji aq ignmuaji na ml'gigno'ti, na tla'taqatinew. Etna na negmow Wegwisit Nisgam pua'laji emtoqwal-gunew. ²⁴ Pas'g na Wejuli Nisgam gis musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tli emtoqwala'titl Gjinisgaml teliaqeweigtug, muta negm wejiet Nisgamewigtug. Gjinisgam ta'n ignmuaji mimajuinu'g ugijjaqamijuaq. Na Wejuli Nisgam ilgwenugsi'gw aq ignmugsi'gw na ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinenu."

²⁵ Na e'pit telimatl, "Geitu Gjinisgam petgimatal na Nujiugs'tawi'welitl ugjit ilgwenan ugtmimajuinu'g. 'Pgising tlimugsitesnu 'ms't goqwei."

²⁶ Se'sus asitematl, "Ni'n na Nujiugs'tawi'wet ta'n etl agnutmul." ²⁷ Assma na tujiw Se'sus unaqapemg apaita'niji. Na we'gwi ms'gi'g's ta'n tel paqalauitl'tij ta'n tujiw nemia'titeg etli agnutmajig Samaliaewi'gwal. Pas'g na mo wen telimagul e'pilitl, "Goqwei puatmn?" gisna mo pipanima'tigul Se'susal, "Goqwei na weji agnutmaioq?"

²⁸ Na e'pit naqalatl ugsamqwan'oqoml aq apaja'sit umutgig aq telimaji mimajuinu'g na'te'l, ²⁹ "Jugwita'gw aq nat nmug ji'nm ta'n gis tlimit 'ms't goqwei ta'n tela'tegeiap. Etug jel na ula Nujiugs'tawi'wet." ³⁰ Na tujiw mimajuinu'g naqtm'i'tij gutan aq el'ta'jig Se'suseg.

³¹ Ta'n teli nqase'g na e'pit naqalateg, unaqapemg munsaiwa'titl Se'susal, "Nujjina'muet, nat goqwei malqottes."

³² Gatu Se'sus asita'puguet, "Ni'n geggunm mijipjewe'i ta'n gilew mo geituoq."

³³ Na unaqapemg poqji mawagnutma'tijig, "Etug nat wen 'pgisituatug mijipjewe'i."

³⁴ Na tujiw Se'sus telimaji, "Ni'n jigs'taq nujj aq tela'tegen ta'n nujj tel petgimip aq gaqa'tun na ugtlgowaan ta'n ignmuip tla'tegen. Etna na ula ta'n ulapettes pa wije'i aq gelu'lg mijipjewe'i."

[Se'sus wesgumaji ta'nig gisgajo'ltijig ugjit 'lgwenugsultinew Nisgamewig-tug.]

³⁵ "Gilew tlueioq 'mjit ne'wijig tepgunsejig na mena'taqutten. Gatu telimuloq, uli angaptmug iga'taqan muta gaq gisigwet aq nige' gisi mena'taqutten. Wegungig ta'nig gis gisgajo'ltijig ugjit 'lgwenugsultinew Nisgamewigtug.

³⁶ Na mimajuinu'g ta'n mena'taqu'tijig aq na ula poqtatultijig aq mawo'tu'tij ta'n goqwei gisigweg apangitugsultitaq. Pa na wije'i mimajuinu'g ta'nig mawo'la'titaq igtigig ugjit 'msnmnew na iapijewe'i mimajuagan wa'so'q na apangitugsultitaq aq na tujiw ulgwijultitaq. Na tujiw newgte'jit ta'n iga'taqug aq na igtig ta'n mena'taqug, gitg ulgwijintaq. ³⁷ Na ula ta'n i' tluepnig na teliaq, 'Newgte'jit iga'taqug aq ap igtig mena'taqug.' ³⁸ Elgimuloq mena'taqu'tinew iga'taqan ta'n menaq etl lugutiwoq. Igtigig etl lugutipnig

na'te'l aq welapetmu'tioq ula ugtlgowaqanmuoq. Na gatu ta'n tujiw mimajuinu'g 'lgwenugsultinew Nisgamewigtug, na tujiw ulgwijultitaq maw ginua."

³⁹ Na ta'n tujiw na e'pit apaja'sit umutgig pugwelgig na gutan getlams'tua'titl Se'susal muta gis luuet, "Telimip 'ms't goqwei ta'n tela'tega'p."

⁴⁰ Na toqo tujiw Samaliaewa'q naqtm'i'tij gutan aq peita'jig Se'suseg. Mun-saiwa'titl i'mlin, aq Se'sus eig'p na'te'l tapuguna'q.

⁴¹ Me' pugwelgig getlams'tua'titl ugjit ta'n goqwei teluelij. ⁴² Telima'titl na e'pilitl, "Nige' getlams'tmu'tieg. Mu na pas'g ta'n gi'l gis tuen gatu ninen elt gis nutaqatt aq geitueg na negm Nujiugs'tawi'wet ugjit ta'n te'sijig mimajuinu'g."

Se'sus nepilat'iganpuguilitl uggwisl

⁴³ Tapuguna'gweg Se'sus naq'tg na'te'l aq eliet Galaliewa'gig. ⁴⁴ Se'sus gis luuet, "Iganigitegewinu ma gepmite'lgwi'tigul ugtmimajuinumg." Mo menuegemg'g umutgig. ⁴⁵ Ta'n tujiw iga'teg Galaliewa'gig na mimajuinu'g mawi ul'ta'suala'titl muta negmow gis eimu'tipnig Selusalemg ugjit pestie'uti Siawa'timgewei aq nemia'tipn'n ta'n tel mila'toqopnn mesgi'gl 'lgowaqan ta'n tel pita'q pestie'uti.

⁴⁶ Ge's eigeg Galaliewa'gig, 'mjit newgt apaja'sit na gutan teluisig Gena. Na'te'l etl sase'wa'toqop samqwan moqopa'qigtug. Galaliewa'gig eig g'pno'lewei iganpuguil, ta'n uggwisl gesnugwa'litl. Wegowa'sijig na gutan teluisig Gapelniang. ⁴⁷ Ta'n tujiw nutmateg Se'susal gis wejeli'pnn Jutiaewa'gig glapis Galaliewa'gig, eliet negmeg. Pipanimatl ugjit lien Gapelniang aq 'npitman uggwisl ta'n pemi nplitl. ⁴⁸ Se'sus telimaji mimajuinu'g, "Ma wen gilew te'sioq 'gtlams'tmun glapis nemitun mesgi'gl 'lgowaqan tela'tegeian aq paqalaiti'ul."

⁴⁹ Iganpuguil etawaqtmuatl, "Saqamaw wije'wi gesgmnaq nn'jan nepug."

⁵⁰ Se'sus telimatl, "Ggwis siaw mimajitew. Gisinmietet nige'." Na ji'nm getlams'tuatl Se'susal aq maja'sit. ⁵¹ Na peminmieteg, ugtlugowinumg as'g'jig aq telimjig ula agnutmaqan, "Gt'pa'tu'jm siaw mimajitew."

⁵² Pipanimaji, "Tale'g's ta'n tujiw 'ngwis ila'siteg?" Telima'titl, "Ulagu gis mewlia'gweg ta'n tujiw na epsimgewei ejigla's'geg." ⁵³ Na tujiw na ji'nm migwite'g. Etna na wije'i ajiet ta'n tujiw Se'susal telimteg, "Ggwis siaw mimajitew." Etna na ugjit negm aq 'ms't wi'gmaq getlams'tmu'tijig.

⁵⁴ Etna na ula tapuewei mesgi'gl 'lgowaqan ta'n Se'sus tela'tegepnn ta'n tujiw naq't'geg Jutiaewa'gig aq elieteg Galaliewa'gig.

5

Na ji'nmul ta'n Se'sus nepilat'Petse'taeg

¹ Wegla gis tliaq Lesui'peweiei pestie'uti pem iga'q aq Se'sus eliet Selusalemg. ² Etna na 'gigang, na ga'qana'tas'g teluisig, "Ta'n etl guguna'tij jigg'luewjig." Gigijw ula ga'qana'tas'g eteg's temig samqwan walgopaqteg. Na'ngl tusati'l gigto'qotegl. Lesui'paq ugtli'sutumuaq telui'tmi'tis Petse'ta.

³ Na pugweli'pnn mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig alismia'tijig tusatigtug. Nepapigwo'ltijig, ta'nig mo gisi al'ta'gwig aq ta'nig mo gisi majita'gwig, etli esgmatmi'tip ugjit na samqwan maja's'gtn. ⁴ Jijuaqa Gjinisgam ug-tansale'witeml i' nisa'silitl samqwanigtug aq se'sapaqte'g samqwan. Na tmg gesnugwat mimajuinu gisi gwija'sij samqwanigtug ta'n tujiw na samqwan gis se'sapaqte'g gisi npisit ta'n telipnej. ⁵ Etna na ula ji'nm na'te'l ta'n gesnug-wateg nesisgegipunqeg jel ugumuljin. ⁶ Se'sus nemiati na'te'l elisinnitl, aq gejiatl ta'n etli pgiji gsnugwalij. Na tujiw pipanimatl, "Getu ila'sin?"

7 Na gesnugwat ji'n'm asitematl, "Saqamaw, mo wen geggunaq tet ta'n gwija'lifew samqwanigtug ta'n tuijw gis se'sapaqte'g. Gatu ta'n tuijw wejo'tm gis gwija'sin, nat wen piluei tmg gis gwija'sit."

8 Se'sus telimatl, "Unaqa'si, 'mgne'n 'gpismutim aq pmia." 9 Na smtug ji'n'm gisi npisit. Wesua'toq ugpismutim aq poqji ala'sit. Ula na'gweg na teliaq na atlasmutigisg'g. 10 Etna na ugjit Lesui'paq iganpugultijig telima'titl na ji'n'mul ta'n gisi nplipnn, "Ula na atlasmutigisg'g. Mo teltenug ugjit gi'l pema'tun 'gpismutim. Etl suisga'tun 'gt'tplutaqanminal ta'n tuijw pema'tun."

11 Asitemaji, "Na ji'n'm ta'n gisi npilip telimip, 'Mgne'n 'gpismutim aq pmia."

12 Pipanima'titl, "Wen ta u't ji'n'm ta'n telim'sg'p, "Mgne'n 'gpismutim aq pmia'?"

13 Gatu na ji'n'm ta'n gisi npilut'p mu gejiagul ta'n wenlij muta Se'sus etli ges'ga'sis ta'n etl mawie'tij.

14 Weli pgije'geg na wijei na'gweg Se'sus we'jiatl 'gja'sutuo'guomg aq teluet, "Ge' angapte'n, gisi npisineg. Pun pata'tega gisna me' mesgi'g nat goqwei tliatew gi'leg."

15 Na tuijw na ji'n'm naqalatl aq telimaji Lesui'paq iganpugultijig, etna na Se'sus ta'n gisi npilip. 16 Etna na ula ugjit poqji gitnme'wa'titl Se'sugulial muta nepilapnn ji'n'mul atlasmutigisg'geg. 17 Gatu Se'sus telimaji, "Apjiw Nujj elugwet tlia atlasmutigisg'g aq amujpa ni'n elugwei."

18 Ula ta'n goqwei teluep gisa'laji Lesui'paq iganpugultijig wejo'tmi'tijig ta'n tel gisi pgwatu'tij, ne'pa'new. Mo na pas'g ta'n tel suisga'toq atlasmutigisgugewei 'tplutaqan gatu elt teluet negm Nisgaml ujt'pnn. Ta'n tel tlueteg na musga'tuaji ta'n teli ugsualsit negm 'st'ge' e'taguatl tegpaqtesguatl Nisgaml.

Nisgamewigtug wejiaq uggwisl ugml'gigno'tim

19 Etna na ugjit Se'suguli telimaji na mimajuinu'g, "Telimuloq, ma gisi nguti tla'tegew goqwei. Pas'g tela'tegei ta'n tel nemi'g Nujj tela'teget. Ta'n goqwei Nujj tela'teget ni'n na uggwisl wijei tela'tegei. 20 Muta Nujj gesalit aq musga'tuij ta'n goqwei tel mila'tegej. Musga'tuitew me' mesgi'gl goqwe'l je mu wegla gis tla'tegei, aq 'ms't paqalaititoqs'p. 21 Etna na Gjinisgam Nujj ta'n gisi unaqa'lataq ta'nig nepu'tijig aq ignmuataq mimajuaqan. Na wijei ni'n ignmua's iapiiwewei mimajuaqan ta'n tege'ni'g pewalgig. 22 Mo Nujj wenn ilsumagul. Gaqi ignmuip ni'n uggwisl ugml'gigno'tim ugjit ilsutegen. 23 Glaman 'ms't wen gepmitelmitew ni'n na uggwisl ta'n tel gepmitelma'tij Nujj. Ta'n wenig mo gepmitelmi'gw ma gis gepmitelma'tigul Nujj ta'n petgimip. Teliaq na telimuloq.

24 "Ta'n wen jigs'tmuitl 'ntglusuaqanml aq getlams'tuatl Nisgaml ta'n petgimip, geggung iapiiwewei mimajuaqan wa'so'q. Ma ilsutmuam'gl ugtlue'uti'l aq ma mn'tua'gig 'lgimam'g gatu gis geggung iapiiwewei mimajuaqan. Na teliaq telimuloq. 25 Na na'gweg iga'qt'tew aq gis nige' iga'q ta'n tuijw 'ms't wenig gis nepu'tijig na nutuitaq ni'n na Gjinisgam uggwisl aq ta'nig nutuijig aq jigs'tuijig iapiiw mimajultitaq. 26 Nujj na Wegwisit Nisgam ta'n gisa'toq 'ms't goqwei mimajigtn gis gisa'lataq mimajuinu'g iapiiw mimajultinew, pa na wijei ignmuip ni'n uggwisl wijei gis tla'tegen, gisa'lan mimajuinu'g apjiw mimajultinew. 27 Ignmuip ni'n na uggwisl ml'gigno'ti gisi ilsuman mimajuinu'g muta ni'n na newgte'ji ta'n mimajuinu'g. Teliaq ta'n telimuloq." 28 Telimaji, "Mut ula paqalau'gsinew muta na'gweg wejgu'aq ta'nig nepu'tipnig nutuitaq. 29 Ugi mn'jita'taq utqutaqane'gatig.

Ta'nig wela'taqatipnig unaqita'taq aq apjiw mimajultitaq wa'so'q. Ta'nig opła'taqatipnig unaqita'taq aq 'lgimaten mn'tua'gig. Na teliaq telimuloq."

Ta'n wenig wesguma'titl Se'susal

³⁰ "Pas'g illsutn ta'n goqwei Gjinisgam telimij. Tetapu illsutegei muta mo wejo'tm tela'tegen ni'n ta'n tel puatm gatu pas'g ta'n wen petgimip tel puatg. Ma goqwei gisi nguti tla'tegew."

³¹ Se'sus siawewistoq, "Ma tli ugsua'tuoq ta'n tujiw wesgumsian ta'n weni aq ta'n gis tla'tegei. ³² Gatu nat wen igtig piluei eig ta'n wesgumit, etna na Nujj aq geitu ta'n negm teluet ugjit ni'n na teliaq. ³³ Gilew elgimoqopnig mimajuinu'g ta'n Sa'n Nutsign'tuet eig ugjit jigs'tuanew ta'n etl pestung. Negm teli usgumip teliaqeweigtug. ³⁴⁻³⁵ Mo taluega'q ji'n'm usgumin gatu migwimuloq ta'n teli usgumip Sa'n glaman 'gtlams'tuitoqs'p aq ugs'ta'titoqs'p. Ta'n teli usgumip pa wije aq wasoqonnaqan ta'n wasoqweg aq paqteteg'p aq wel'te'tmu'tioqop ugjit gijga'jig jigs'tuanew. ³⁶ Gatu me' mesgi'g ta'n tel musga's'g ta'n weni je mu ta'n Sa'n Nutsign'tuet teli usgumip. Na mesgi'gl 'lgowaqann ta'n tela'tuanl, nujj ignmuipnn ugjit tla'tegen. Etna na wegla musga's'gl ta'n weni aq tel nemituoqol aq musga'tig'pnn ta'n Nujj tel petgimip. ³⁷ Nujj ta'n petgimip elt negm wesgumip. Menaq nutuawoq aq menaq nemituawoq ugsisgw. ³⁸ Mo geggunmuawoqol ugglusuaqanml 'ggamlamunuaq muta mo getu jigs'tuiwoq aq mo 'gtlams'tuiwoq ni'n ta'n petgimim'p. ³⁹ Gegina'masultioq Gjinisgam ugtwi'gatign muta tel'ta'sultioq na'te'l wejittoqs'p iapijwewei mimajuaqan. Gegnua'tugslaoqopnn ugjit ni'n. ⁴⁰ Gatu me' menaq gisita'sultiwoq jugwita'new ni'neg glaman gisi ignmultoqs'p iapijwewei mimajuaqan.

⁴¹ "Mo algwilnu gepmitelgaqan mimajuinuigtug. ⁴² Gatu geju'loq. Geitu gilew mo gesalawoq Gjinisgam 'ggamlamunuaq. ⁴³ Gjinisgam nujj ugwisunmg weji pginisap gatu gilew mo wel'te'lmiwoq. Gatu awna wen piluei 'pgising negm ugwisunmg, mo negm Gjinisgam petgimagul, na ul'telmatoqs'p. ⁴⁴ Gesatmoq gepmite'ltultioq gatu mo tali el'te'tmuoq Gjinisgam gepmite'lmugsinew. Getl ta mo gisi gtlams'tmu'tiwoq. ⁴⁵ Mut t'ta'sultinew ni'n elsutmultoqs'p nujjeg. Etna na Mowis 'lsutmugsit'oqs'p. Negm ta'n ugt'tplutaqanml elita'suatmoqop ugjit la'lugsinew wa'so'q. ⁴⁶ Gatu 'gtlams'tmoqosn ta'n Mowiso'q tel wi'gig'pnn, na tujiw 'gtlams'tuigoqppn ni'n muta negm wesgumip ta'n tujiw ewi'gigeg. ⁴⁷ Gatu mo getlams'tmuawoqop Mowiso'q ta'n goqwei gis wi'gig'p, getl ta mo getlams'tmu'tiwoq 'ntglusuaqanml."

6

Se'sus essmaji na'n pituiptnnaqanijig ji'nmug maw ugte'pitemuaq aq mijua'ji'g

(Matiw 14.13-21; Malg 6.30-44; Lu'g 9.10-17)

[Se'sus maw unaqapemg apa'ita'jig Galaliewa'gig.]

¹⁻⁴ Na pugjitew iga'q na Siawa'tingewei Pestie'uti. Se'sus maw unaqapemg pusijig aq asoqomitajig na qospem teluisig Galali. (Elt telui'tmi'tij Taipilias.) Pugwel'g'pnig mimajuinu'g majulgwala'titl Se'susal. Nemitua'tipnn mesgi'g lugowaqan tela'tegelij ta'n teli npilapnig gesnugu'tijig. Na Se'sus maw unaqapemg oqwa'jig aq soqwita'jig gm'tnigtug aq epita'jig. ⁵ Tel gne'geg Se'sus nisapa'sit gm'tnigtug. Elapit aq nemiaji pugwenniji mimajuinu'g pemi sgoqita'jig. Algwilua'titl. Gigto'qopugua'sit aq pipanima'f Pilipal, "Pilip, tami tet gisi ugjattesnu mijipjeweit ta'n tl smatesnu ula mimajuinu'g?" (⁶ Se'sus getu gi'jiatl ta'n Pilipal tluelital. Gis geitoq ta'n tla'tegetew.)

⁷ Na Pilip asitematl, "Ta'n goqwei wen ne'pa'toq ugumuljin te'sijig tepgun-sejig, ma tepianug ugjit gijga gis sman na te'sijig mimajuinu'g."

⁸ Gatu ap igtig unaqapeml Antle', Simon Pie'l wijigumatl teluet, ⁹ "Ula eig lpa'tuj ta'n gegungl na'ngl pipnaqanu'tl, wejitas'g pallieweigtug, aq tapusil-iji nme'ji'jig. Gatu mo eigtnug tepian gis smanenu na te'sijig mimajuinu'g."

¹⁰ Se'sus telimaji, "Tlimug na mimajuinu'g pita'tij ta'n etli msiguig." (Na tujiw mimajuinu'g epita'jig.) Eimu'tijig na'tami na'n pituipntnaqanijig ji'nmug aq maw e'prijig aq mijua'ji'jig. ¹¹ Toqo Se'sus wesua'toq pipnaqan aq miwatmuatl Nisgaml aq tepiaji mimajuinu'g ta'n pemgopultijig. Na wije'i tela'laji nme'ji'jig aq 'ms't wen tepiaq ta'n telatalg. Na. ¹² Ta'n tujiw g'satalulti'titeg telimaji unaqapemg, "Mgnmug ta'n goqwei esgwiaq glaman ma goqwei 'gs'gaqtnug." ¹³ Ta'n tujiw gaqi mgnmi'titeg wajua'tu'titl newgtisga'qal jel ta'pu ligpenignn ta'n wej piamiaqal na'ngl pipnaqanu'tl ta'n weji esgutmi'titl mimajuinu'g.

¹⁴ Na mimajuinu'g nemitu'titeg ta'n tel mesgi'g Se'sus gis tla'teget, teluejig, "Na ula ji'nm na iganigitegewinu ta'n esgmalulg'p. Getleweigtug teluepnig ugjit 'pgisin ugs'tqamug ta'n esgmalulg'p." ¹⁵ Se'sus gejiaji jugwita'linew aq 'gtu gi'gaji elege'walanew. Gatu mo ignmuagwi awna naqalaji aq siawi nguti sgoqiet.

Se'sus wesgiji pmiet samqwanigtug

(*Matiw 14.22-33; Malg 6.45-52*)

¹⁶ Na ta'n tujiw poqji piluamugwiaq na unaqapemg nisita'jig qospemg. ¹⁷ Tepita'jig ugtuluuq aq pusijig. Poqji apaji asoqomisugultijig na qospem. Pesu'gwatmu'tijig na gutan Gapelniam. Na tel gne'ge'l, wel oqonitpaqiaq aq Se'sus menaq pegisinugweg. ¹⁸ Na jiniw ugju'sn poqji melgignewa's'g aq poqji mqatgwig. ¹⁹ Ta'n tujiw na unaqapemg elisugultijig na'tami nesisgl gisna neggul loqtn, na jiniw nemia'titl Se'susal wesgit pmielitl samqwanigtug. Siaw pem gigja'silitl ugtuluuq. 'Ms't sigteta'sultijig. ²⁰ Se'sus telimaji, "Mut jipaqa'ta'new! Ni'n na pas'g." ²¹ Na tujiw wel'te'tmi'tij tepa'lanew ugtuluuq. Ta'n tujiw teppit ugtuluuq smtug iga'jig ta'n getu 'lta'pnig aq oqwa'jig.

Na mimajuinu'g gwilua'titl Se'susal

²² Na wappg, na mimajuinu'g, ta'n siawqatmu'tijig ta'n Se'sus etl smapnig, migwite'tmi'tij pas'g newgte' unaqapemg ugtuluow eteg'p. Geitu'tij Se'sus mo wije'wa'qupni unaqapemg ugtuluuq, gatu unaqapemg poqjisugultipnig aq mo negm teppigup. Na tujiw peminmita'jig. ²³ Na igtigig mimajuinu'g weita'jig gutan Taipillas ugtuluuq. Oqwa'jig gigjiw na'te'l, ta'n Gjisaqamaw etl miwatmuapnn Nisgaml ugjit na mijipjewe'i aq mimajuinu'g etlatalultipnig. ²⁴ Toqo ta'n tujiw mimajuinu'g nemitu'tij mo Se'susal eimligul aq unaqapemg asoqomisugultipnig, tepita'jig ugtuluuq aq pusijig. Asoqomisugultijig glapis Gapelniam, ugjit gwiluanew.

Mijipjewe'i gisa'lultew siaw mimajin ula ugs'tqamug aq pa na wije'i Se'sus gisa'lultew mimajin Nisgamewigtug

[Se'sus wesgutg ta'n 'np'tew gujjieweigtug aq gacigunietew ugjit 'gtlue'utiwal gatu mimajuinu'g mo gisi ns'tmi'ti'gw. Elg wesgutg ta'n gmnieultitesnu.]

²⁵ Ta'n tujiw we'jia'titeg Se'sus na'te'l, pipanima'titl, "Nujigina'muet, ta'n pegisinu's'p?"

²⁶ Se'sus asitemaji, "Telimuloq. Na algwiluioqop mo ugjit ta'n teli gt-lams'tuioq gisna ta'n tel nemituioqop mesgi'gl ta'n goqwe'l tela'tegeiap gatu ta'n essmuloqop aq g'satalultioq. ²⁷ Telimuloq, mut pas'g lugutinew ta'n

goqwei gaqiatew 'st'ge' mijipjewe gatu awna sespete'tmug aq gwilmug iapijewe mimajuaqan ta'n gisi ignmultoqs'p ni'n na newgte'jit ta'n mimajualsiap. Gjinisgam, gujjinu megnip aq ignmuip ml'gigno'ti na tla'tegen. Teliq na telimuloq."

²⁸ Na tujiw pipanima'titl, "Tala'taqatitesnen ugjit lugwatmu'tinen na 'Igowaqan ta'n Gjinisgam pualugsieg?" ²⁹ Se'sus asitemaji, "Etna na ula ta'n Gjinisgam tel puatg tla'taqatinew, Pewalugsioq 'gtlams'tuineu ni'n ta'n petgimip." ³⁰ Na teli asitema'titl, "Amujpa na tala'tegen me' mesgi'g paqalauti pewalie'g 'gtlams'tmu'tinen gi'l na newgte'jin ta'n petgimulug ugjit ugs'tawian Gjinisgam ugtmimajuinung. Goqwei elugwatmn? ³¹ Gujji'naqi'g malqotmi'tip na mijipjewe teluisig manna paqtaqamigtug ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, 'Mowiso'q ignmuapni pipnaqan, wa'so'q wejiaq.' "

³² Se'sus teluet, "Telimuloq, na pipnaqan ta'n Mowiso'q ignmuapni wa'so'q wejiaqap gatu mo na 'gjitmei wa'so'qewei pipnaqan. Etna na Gjinisgam nujj nige' ignmugsitoqs'p na 'gjitmei wa'so'qewei pipnaqan. ³³ Na 'gjitmei wa'so'qewei pipnaqan ta'n Gjinisgam ignmugsioq, na negm ta'n weji nisa'sit wa'so'q ugjit ignmugsineu mimajuinu'g iapijewe mimajuaqan. Na teliq telimuloq."

³⁴ Etama'titl, "Saqamaw te'sigis'g ignmuieg ula pipnaqan."

³⁵ Se'sus na teli asitemaji, "Ni'n na newgte'ji ta'n gisa'lultoqs'p siaw mimajultineu Nisgamewigtug pa wije' aq pipnaqan gisa'lugsitoqs'p siaw mimajultineu ula ugs'tqamu. Ta'n wen weju'et ni'neg ma guisinug. Ta'n wen getlams'tuit ma 'gtu samqawawgw. ³⁶ Gatu gis telimuloqop ta'n weni aq gis nemioq aq me' wije' mo teli gtlams'tmu'tiwoq. ³⁷ Ta'n te'silitl wen Nuji ignmuil jugwita'taq ni'neg. Ma jiglapasualaqig ta'n pas'g wenig jugu'elin ni'neg. Iapijw i'ttew ta'n eim. ³⁸ Weji nisa'siap wa'so'q mo ugjit lugwatmn ni'n ta'n tel puatm gatu ta'n tel puatg Gjinisgam ta'n petgimip. ³⁹ Etna na ula Nisgam ta'n petgimip puallit tla'tegen, ma e'nagig ta'n wenig gisi ignmuipnig je mu newgte'jit gatu awna unaqa'la's aq ignmua's iapijewe mimajuaqan wa'so'q, ugtejgewei na'gweg. ⁴⁰ Nuji tel puatg ta'n wenig telita'sualijig ni'n uggwisl aq getlams'tuijig, iapijw mimajultitaq wa'so'q. Unaqa'la's aq ignmua's iapijewe mimajuaqan wa'so'q ugtejgewei na'gweg. Etna na ula ta'n Nuji tel puatg."

⁴¹ Na tujiw Lesui'paq poqji nunmaqultijig ugjit Se'susal muta teluelitl, "Ni'n na newgte'jit ta'n wet nisa'siap wa'so'q. Gisa'lultoqs'p siaw mimajultineu Nisgamewigtug, pa wije' aq pipnaqan gisa'lugsitoqs'p siaw mimajultineu ula ugs'tqamu." ⁴² Telimultijig, "Mu ta ula ji'nm Se'sus, So'sep uggwisl? Amuj na! E'e! Nenuggig ujjl aq uggwitl. Tal gis nige' tluet weji nisa'sip wa'so'q?"

⁴³ Se'sus na asitemaji, "Pun nunmaqultigw gilew te'sioq. ⁴⁴ Ma wen gis jugu'egw ni'neg glapis Nuji ta'n petgimip jugwa'gitmuij aq unaqa'la's ugtejgewei na'gweg. Iapijewe mimajuaqan wa'so'q ignmua's. ⁴⁵ Na iganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tipneg, "Ms't mimajuinu'g Gjinisgam gina'muataq.' 'Ms't wen ta'n nutuaj Nuji aq jigs'tuaj na jugu'etew ni'neg. ⁴⁶ Je tlia mimajuinu nutuaj Nisgam, menaq wen nemiagul pas'g ni'n ta'n Nisgamewigtug wejia'p. Pas'g ni'n nemi'g'p. ⁴⁷ Telimuloq ta'n wen getlams'tuit 'msntew iapijewe mimajuaqan. ⁴⁸ Ni'n na newgte'jit ta'n gisa'lultes siaw mimajultineu wa'so'q pa wije' aq pipnaqan gisa'lugsitoqs'p siaw mimajultineu ula ugs'tqamu. ⁴⁹ Gujjuaqi'g malqotmi'tip manna, eimu'tipnig paqtaqamigtug aq nepu'tipnig. ⁵⁰ Gatu na wa'so'qewei pipnaqan gisa'lataq ta'n wenig malqotmi'tij ma 'npu'ti'gw. ⁵¹ Ni'n na wa'so'qewei

pipnaqan, wet nisa'siap wa'so'q. Ta'n wenig malqotmi'tij ula pipnaqan iapjiw mimajultitaq, aq ula pipnaqan ta'n ignmuitesg na na'qi. Iga'tutes glaman 'ms't mimajuinu'g gisi mimajultitaq. Na teliaq telimuloq."

⁵² Na ula ta'n Se'sus gis thuet gisa'laji uggwaiutnew aq gi'gaita'new. Pipanimultijig, "Tal gis ula ji'nm gisi ignmugsitesnu wa'qi malqotmnenu?"

⁵³ Se'sus telimaji, "Ni'n ta'n mimajuinu'alsiap. Mo malqotmiiwoq na'qi aq samqwoltiwoq nmal'tem, ma iapjiwewei mimajuaqan gugunmuoq. ⁵⁴ Ta'n wen malqotg na'qi aq samqwaj nmal'tem iapjiwewei mimajuaqan gegung, aq ta'n tujiw gespaqami'g iga'q na apaji unaqa'la's utqutaqane'gati aq iapjiw mimajitew wa'so'q ta'n eim. ⁵⁵ Ni'n na'qi na 'gjitmei mijipjewe aq na nmal'tem 'gjitmei ta'n esamqwoltioq. ⁵⁶ Ta'n wen malqotg na'qi aq esamqwaj nmal'tem ni'neg eig aq ni'n eim negmeg, ⁵⁷ Gjinisgam Nujj ta'n iapji mimajit, petgimip. Ignmuip iapjiwewei mimajuaqan aq pa na wije ta'n malqotg na'qi ignmua's iapjiwewei mimajuaqan. ⁵⁸ Etna na ula pipnaqan ta'n wejiaqap wa'so'q. Gujjuaqi'g pipnaqan malqotmi'tip aq gaqi npu'tipnig. Gatu awna ta'n wen 'gjitmei wa'so'qewei pipnaqan malqotg iapjiw mimajitew. Ma npu'ti'gw pa wije aq ta'n gujjuaqi'g teli npu'tipnig. Teliaq na telimuloq."

⁵⁹ Se'sus ula teluep ta'n tujiw egina'muateg a'sutuo'guomg na 'gjigan Gapelnam.

Na glusuaqan ta'n ignmugsitoqs'p iapjiwewei mimajuaqan

⁶⁰ Na pugwenniji unaqapemg nutmi'tip ula, telueliji, "Ula gina'masuti wesami mtue'g. Wen ta'n gis jigs'ttew?"

⁶¹ Gesgmnaq telimam'g Se'sus gejiaji unaqapemg nunmaqultijig ugjit ula. Na tujiw pipanimaji, "Na ula gisa'lugsioq 'gtu punia'tinew? ⁶² Tal'ta'sultigoq nige' ta'n tujiw nemioq ni'n ta'n mimajuinu'alsiap apaja'sin wa'so'q ta'n wejia'p. ⁶³ Mimajuinu ma gisa'tug iapjiw mimajin. Pas'g Wejuli Nisgam gisa'lultew iapjiw mimajin. Ta'nig pas'g newgti ugs'tqamulti'tij ma gisi msnmi'tigw iapjiwewei mimajuaqan. 'Gtlams'tasultioq na glusuaqann ta'n wesgutmulogopnn, gisa'luloq 'msnmnew na Wejuli Nisgam aq iapjiwewei mimajuaqan. ⁶⁴ Gatu alt gilew mo getlams'tuiwoq." (Se'sus geitoqop mawi amgweseweieg ta'nig ma 'gtlams'tagugwig aq ta'n wen 'ntuisgalgatal.) ⁶⁵ Na tujiw angua'toq, "Etna na ugjit wet tlimuloqop. Ma wen gis jugu'egw ni'neg glapis Nujj na iga'tuaj uggamlamung." Na.

⁶⁶ Ta'n tel tlimapni na pugwenniji ta'nig majulgwala'tipnn, gawasgita'jig aq ma nugu wije'wa'tigul. ⁶⁷ Etna na ugjit Se'sus pipanimaji newgtisgegsiliji jel ta'pu unaqapemg, "Gatu gilew getu maita'ioq?"

⁶⁸ Simon Pie'l asitematl, "Gjisaqamaw, tami 'lta'tesnen? Gi'l geggunmn na agnutmaqan ta'n ignmugsitesnen iapjiwewei mimajuaqan. ⁶⁹ Aq nige' getlams'tasultieg aq geitueg gi'l na newgti sape'win wejien Gjinisgamewigtug."

⁷⁰ Se'sus na telimaji, "Megnuloqop newgtisgegsioq je ta'pu aq newgte'jit gilew mn'tuit." ⁷¹ Na wesgumatl Sutaal, Simon Isgaliot, uggwisl. Newgte'jilit unaqapemg ta'n newgtisgegsiliji je ta'pu ta'n 'ntuisgalgatal.

7

Se'sus ugjignamg mo getlams'tua'tigul

¹ Weli pgije'geg Se'suguli al mittugwet Galaliewa'gig. Mo getu liegw Jutiaewa'gig muta Lesui'paq iganpugultijig getu ne'pa'tipnn. ² Na pemi iga'q Lesui'pewei pestie'uti ta'n teluisig, "Gaq mena'taquting." ³ Na Se'sus ugjignamg pipanimaji, "Mo liewn Jutiaewa'gig ugjit na pestie'uti glaman

gnaqapemg nmituldaq lugowaqan ta'n lugwattes? ⁴ Mo wen mimgwa'tug ta'n goqwei tela'tegej ta'n tujiw puatg nenugsin. Tl'ta'sin teli ms'gin na musga'tu ugs'tqamug." (⁵ Je we'gaw ugjignamg mo getlams'tagupnig.)

⁶ Na Se'sus telimaji, "Menaq tetaputestnug ugjit ni'n lien. Gatu gilew gisi 'lta'toqs'p ta'n pa tujiw. ⁷ Mimajuinu'g ta'n mo getlams'tui'gw mo masgel-mugsiwoq gatu ni'n masgelmijig muta apji tlimig ta'n teli opla'taqati'tij. ⁸ Gilew 'lta'gw na pestie'uti. Mo ni'n eliew nige' muta menaq tetaputestnug iga'q ugjit ni'n lien." ⁹ Na telimapni ula aq siawqatg'p Galaliewa'gig.

Se'sus pestung na Lesui'peweiei pestie'uti ta'n teluisig,

"Gaq Mena'taqutmi'tij"

¹⁰ Ta'n tujiw ugjignamg el'ta'titeg pestie'umg, na tujiw elg Se'sus eliet. Mo wije'wagwi mimajuinu'g gatu awna gim liet. ¹¹ Etna na ugjit Lesui'paq iganpugultijig algwilua'titl, pestie'utigug. Pipanigesultijig, "Tami eig? Gis wen nemiapnn?"

¹² Ta'n pugwelgig mimajuinu'g etl mawita'jig na'te'l gimewistu'tiji. Alt teluejig, "Maw ulm'toq na ji'nm." Aq igtigig teluejig, "Moqwa', apji elue'wa'laji mimajuinu'g." ¹³ Pas'g mo wen tetujita'ugw usguman mimajuinu'gigta'g muta jipala'tiji ta'ni Lesui'paq iganpugultijig.

¹⁴ Na gis suel aqataig gaqiaq pestie'uti ta'n tujiw Se'sus eliet 'gja'sutuo'guomg aq poqji gnu'tmuaji na mimajuinu'g. ¹⁵ Na Lesui'paq iganpugultijig paqalaluitijig aq teluejig, "Tal gis ula ji'nm telgi'g geitoq ta'n tujiw mu geggunmug gina'masuti?"

¹⁶ Se'sus asitemaji, "Ta'n goqwei gegina'man mo 'ntglusuaqanml, gatu wejiaq Nisgamewigtug ta'n petgimip. ¹⁷ Ta'n wen wel'te'tg tla'tegen ta'n goqwei Gjnisgam tel puatg, 'gji'tutew ta'n goqwei gegina'matm wejiaq Nisgamewigtug gisna pas'g tl gina'mueian 'ntml'gigno'timg. ¹⁸ Gisi gji'jit ta'n wen puatg gepmitelmugsin ta'n etl ewo'qwet muta pas'g wesgumsit aq wesgutg ta'n etl angita'sit. Aq gisi gji'jit mimajuinu ta'n getu gepmitelmatl igtigl ta'n petgimtl ta'n etl ewo'qwet. Pas'g wesgumatl ta'n wen petgimtl aq wesgutg ta'n negm puatmlj. Gis sangewitelmatogs'p, mo egsuegw. ¹⁹ Mowiso'q ignmugsioqop 'tplutaqan gatu mo wen te'sioq gaqi majulgwatmugup. Gatu gilew mo gis gaq majulgwatmu'titoqs'p Mowis ugt'plutaqanm, goqwei wej gwilmuiq amsalteg ta'n tel suisga'tu ni'n. Goqwei weji 'gtu ne'pa'ioq ugjit wegla?"

²⁰ Na mimajuinu'g asitema'titl, "Elue'wien ta gi'l. Wen ta gi'l getu ne'pe'sg?"

²¹ Se'sus na teli asitemaji, "Paqalawaiqaan elugwa'p atlasmutigisg'gigtug. Nepilg'p ji'nm aq 'ms't paqalaluitioq. ²² Gatu lugwatasultitaq 'ggwisuaq ta'n tujiw aqantie'uti gis tetuje'g je tlia atlasmutigisg', muta Mowiso'q na telimugsioqop. (Gesgmnag Mowis ugs'tqamuiweg gujuaqi'g i' tla'taqatipni'g.) ²³ Lpa'tuj elugwasij atlasmutigisg'g glaman Mowiso'q ugt'plutaqanm ma suisga'tas'gtnug. Gatu goqwei weji uggwaiugtuioq ni'n muta gaq nepilg'p ji'nm atlasmutigisg'gigtug? ²⁴ Menaqqajewei angite'tmug ta'n goqwei gis tliaq aq na tujiw gis gigwaji ilsutaqatioq. Nmittoqs'p tela'tegei ta'n goqwei tetapu'aq."

Pipanimultijig ugjit Se'sugulial na newgte'jilitl ta'n

Gjnisgam petgimapnn ugjit ugs'tawian ugtmimajuinumg

²⁵ Alt mimajuinu'g ta'n wigultijig Selusalemg teluejig, "Mu na ula ji'nm ta'n wejo'tmi'tij ne'pa'new. ²⁶ Ge' angamug. Etlewistoq mimajuinu'gigta'g aq mo wen goqwei gis tlimagw. Etug jel iganpugultijig gejia'titl negm menaq na Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjnisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugtmimajuinumg.

²⁷ Gatu ta'n tujiw negm 'pgising ma wen 'gji'jiagul ta'n wejelij aq 'ms't geji'gw ta'n ula ji'nm wejiej."

²⁸ Na Se'sus gegina'muet 'gja'sutuo'guomg aq gesigawwet, "Tel'ta'sultioq menaqqajewei nenuioq aq gejiog ta'n wejiej. E'e nenuioq aq ap ta'n etli nep's'gwa'tasiap. Gatu ni'n pas'g na nutagnutmewinu ugjit ta'n wen mo gejiawoq aq negm na teliaqewei. ²⁹ Gatu ni'n geji'g muta ni'n wejiej negmeg aq negm petgimip."

³⁰ Na tujiw wejo'tmi'tij ugsua'lanew pas'g mo gis tala'la'tigupnn muta me' menaq tetaputestnugup. ³¹ Gatu pugwelgig ta'n etl mawie'tij na getlams'tua'titl aq teluejig, "Na ji'nm ta'n Gjinisgam petgimaj ugjit ugs'tawian ugtmimajuinung, ma aji 'ms'gi'gtugul 'lgowaqann gis tla'tegetal aq ula ji'nm ta'n gis tla'tegej. Amuj na ula ji'nm."

Sma'gnisg elgima'tiji ugjit ugsua'lanew Se'susal

³² Na Palasiaq nutmajig mimajuinu'g gim mawagnutma'tijig wegla ugjit negm. Etna na ugjit negmow aq iganpugultijig patlia'sg elgima'tipnig alt sma'gnisg ugjit ugsua'lanew Se'susal. ³³ Ta'n tujiw peita'titeg, Se'sus etl tlimaji mimajuinu'g, "Wijitgweiultoqs'p me' gijga'ji'g, na tujiw 'nqalultoqs'p aq lia's ta'n wen petgimip. ³⁴ Gwiluitoqs'p gatua ma we'ji'woq muta ta'n i'ttes ma gilew gisi 'lta'woq."

³⁵ Na Lesui'paq iganpugultijig telimultijig, "Tami ta getu liet ta'n ma ginu we'jia'gw? Lietew Gli'gewaq ugjiganmuaq ta'n Lesui'paq wigulti'tij aq gina'muataq aq we'gaw ta'nig mo Lesui'peulti'gw? ³⁶ Teluet, 'Gwiluitoqs'p gatua ma we'ji'woq aq ma gisi 'lta'woq ta'n eliei.' Goqwei etug getu tlimugsi'gw?"

Na samqwan ta'n ignmugsitesnu iapjiwewei mimajuaqan

³⁷ Ugtejgewei na'gweg na pestie'uti na mawi espe'g. Na na'gweg Se'sus gaqama'sit aq gesigawewistog, "Ta'n wen getu samqwat, jugu'ej ni neg aq ni'n ignmua's ta'n tl samqwatew. ³⁸ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng ugjit ni'n, "Ta'n wen getlams'tasit ni'neg geggung iapjiwewei mimajuaqan aq gis tlimaji igtigig ta'n tl samqwataq glaman guguntaq iapjiwewei mimajuaqan. Pa na wijei aq tqapo'q ta'n ma niwianug gatua sipuji'jl wet neia's'gl." "

³⁹ Se'sus wesgumapnn na Wejuli Nisgaml, ta'nig getlams'tasultijig 'msnataq. Etna na tujiw na Wejuli Nisgaml menaq mesna'tigusnn muta Se'suguli menaq wenagiegus ugjit apaji gepmite'lmugsin wa'so'q.

Nasgwia'tiji mimajuinu'g ugjit ta'n wenit Se'sus

⁴⁰ Alt eimu'tijig mimajuinu'g nutua'titl teluelitl aq teluejig, "Ula ji'nm na menaqqajewei iganigjitegewinu ta'n 'pgisintew gesgmmaq Nujiugs'tawi'wet!"

⁴¹ Gatu igtigig teluejig, "Negm na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan mimajuinu'g!" Gatua ala igtigig teluejig, "Gatua na Nujiugs'tawi'wet ma negm ugjiegw Galaliewa'gig. ⁴² Gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, 'Nujiugs'tawi'wet ugtaquttew Ta'piteg aq ugs'tgamuitew Petliemg ta'n Ta'pnt wigip." "Na toqo mo wijei tel'te'fmi'tij ta'n wenit Se'sus.

⁴³ Na tujiw na mimajuinu'g nasgwia'tijig ugjit negma. ⁴⁴ Alt getu ugsua'la'titl pas'g mo wen gis tala'lagul.

Na Lesui'paq iganpugultijig mo getlams'tasultigupnig

⁴⁵ Na sma'gnisg apaita'jig iganpugultijig patlia'sg ta'n eimu'tijig. Pipanimgwi'tiji, "Goqwei ugjit mo wejgwa'lawoqos?"

⁴⁶ Na sma'gnisg asitema'tiji, "Menaq wen telewistug 'st'ge' ula ji'nm."

⁴⁷ Na Palasiaq pipanima'tijig, "Gis lue'wa'lugsioq elt gilew?" ⁴⁸ Mu wen ta'nig iganpugultijig gisna Palasiaq getlams'tasulti'gw Westaulgewilin. ⁴⁹ Gatu wegla mimajuinu'g ta'n mo geitua'tigul Mowisal ugt'tplutaqanm ulmaji ilsumaten."

⁵⁰ Nigotimus, ta'n gis elieteg Se'suseg aq nat nmitag, newgte'jit negmow te'si'tij Palasiaq. Na telimaji, ⁵¹ "Ta'n telteg 'gt'tplutaqanminu, ma gisi ilsumam'g ji'nm, gesgmnaq gis nutmuam'g ta'n gis tla'tege."

⁵² Negmow gigtoqopita'jig aq na teli asitema'titl, "A' na gi'l elg wejie'sp Galaliewa'gig? Gwile'n aq gigji angapte'n ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. Gji'tutes ma iganigjitegewinu ugjieg Galaliewa'gig na."

Na e'pit mesnut ta'n etl sespo'teget

⁵³ [Na tujiw 'ms't wen enmiet wiguaq.

8

¹ Gatu Se'sus eliet na gm'tn teluisig Olipet. ² Na wapniaq Se'sus apsgwa'sit 'gia'sutuo'guomg. Na pugwelgig mimajuinu'g mawita'jig gigjiw ta'n eimlij aq negm epa'sit aq poqji gina'muaji. ³ Na nujigina'mua'tijig tplutaqan aq Palasiaq pegisula'titl e'pilitl ta'n mesna'tipnn ta'n etli sespo'tegelitl aq miawe'g gaqama'la'titl glaman 'ms't wen nmiatal. ⁴ Telima'titl Se'susal, "Nujigina'muet, ula e'pit mesng't assma tl sespo'tegen. ⁵ 'Gt'tplutaqanminaq Mowis telimugsi'gup na telamugsit e'pit amujpa gun'tewto'q glapis 'np'g. Nige', taluen?" ⁶ Na wet thuejig ugjit gistesguanew, glaman gisi lsumua'tital. Gatu na Se'sus waqjupa'sit aq ewi'giget t'pgwanigtug, ugtluign e'w'g.

⁷ Ge's gaqamulti'tij na'te'l etl mil pipanigesultijig, tegpaqpa'sit aq teliman, "Ta'n wen gilew te'sioq me' menaq pata'tegegw na gisi tqamatal na amgwesewei gun'tew." ⁸ Na tujiw ap waqjupa'sit ap ewi'giget t'pgwanigtug. ⁹ Ta'n tujiw nutmi'titeg ula, ingute'jijig jiglita'jig ta'n gisiguultijig tmg. Se'sus pas'g esgwiet aq maw na e'pit ta'n gaqamit. ¹⁰ Tegpaqpa'sit aq telimatl, "E'pit, tami eimu'tijig ta'nig getu 'lsutmasg'pnig. Je mu newgte'jit ta'n 'lsutmultew?"

¹¹ Na teli asitematl, "Saqamaw mo wen eimug." Se'sus asitematl, "Aq mo ni'n elsumulu. Gisinmietes nige'. Gatu mut piam pata'tegew!"]

Se'sus na waseteg ugjit mimajuinu'g aq musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tel gegnu pmitataq

¹² Ta'n tujiw Se'sus ap gelulateg mimajuinu'g, telimaji, "Ni'n na waseteg ugjit mimajuinu'g ula ugs'tqamug. Gisi ignmuataq iapjiwewei mimajuaqan. Ta'n wen majulgwaliat ma oqonitpa'qigtug pmiegw gatu awna guguntew na waseteg ugmimajuaqanmg aq 'gjitutew ta'n gegnu mimajit."

¹³ Na Palasiaq telima'titl, "Nige' pas'g etl ginualsian aq etli egsuen. Ta'n goqwei etl thuen mo tali ugtapsuninug."

¹⁴ Se'sus asitemaji, "Moqwa', je tlia tl ginualsian, ta'n goqwei teluei na teliaq, muta geitu ta'n wejia'p aq ta'n eliei. Mo gilew geituoq ta'n wejia'p aq ta'n eliei. ¹⁵ Teli ilsutaqatioq ta'n tel nemituoq. Mo wen ni'n ilsuma. ¹⁶ Gatu ilsutaqan, tetapu ilsutega's. Ntilsutaqanm tetapu'atew muta mu newgtugwa'lugow. Nujj ta'n petgimip wijitgweiwit. ¹⁷ Ewi'gas'g 'gt'tplutaqanmuag, ta'n tujiw tapusijig gis nemi'tij nat goqwei tliaq aq nuji ilsuteget ingutiw mil pipanimaji ugjit na aq wijei teluetij na tujiw geitu'g teliaq teluejig. ¹⁸ Etlewistu ta'n weni aq nuji ta'n petgimip elt etlewistoq ugjit ni'n."

¹⁹ Pipanima'titl, "Tami eig gujj?" Se'sus asitemaji, "Gilew mo nenuiwoq aq mo nenuawoq Nujj. Gatu nenuioq nenuaqoq elg Nujj."

²⁰ Se'sus na 'ms't teluelt ge's etl gina'muej 'gja'sutuo'guomg ta'n i' tepege'tij suliewei. Mo wen gisi ugsua'lagul muta menaq tetaputestnug iga'q.

Ma gisi 'lta'woq ta'n ni'n eliei

²¹ Se'sus ap telimaji, "Jigla'sites aq gwiluitoqs'p ma gisi 'lta'woq ta'n eliei. 'Npuititoqs'p aq 'gtlue'utiwal ma apigsigtmugsiwoq."

²² Na tujiw Lesui'paq iganpugultijig pipanimtultijig, "Etug getu ne'pa'sit? Etna na ugjit wet tluet ma gisi 'lta'gw ta'n negm eliej."

²³ Se'sus na telimaji, "Ni'n tleiawi wa'so'q gatu gilew tleiaultioq ula ugs'tqamug gatu ni'n mo tet tleiawiw. ²⁴ Etna na ugjit wet tlimuloq gilew 'npu'titoqs'p aq 'gtlue'utiwal ma apigsigtmugsiwoq glapis 'gtlams'tasultioq ni'n na newgte'ji ta'n Gjinisgam petgimip. Mu 'gtlams'tasultioq na tujiw gilew 'npu'titoqs'p 'gtlue'utiwaq ma apigsigtam'gig."

²⁵ Pipanima'titl, "Wenin ta gi'l?" Se'sus asitemaji, "Ni'n na ta'n wen gis tlimuloq mujga mawi amgweseweieg. ²⁶ Gisi iltutmultoqs'p pugwelg ta'n goqweigtug aq elg gisi pugwe'l gina'multoqs'p, gatu ma tla'fegew muta pas'g teluei ta'n goqwei telimimg'p ta'n wen petgimip aq negm teliaq teluej."

²⁷ Mo gejia'tigul tli usgumalin ujl. ²⁸ Glaman Se'sus telimaji, "Ta'n tujiw ni'n ta'n mimajuinalsiap unaga'lloq gujjieweigtug, na tujiw 'gjittoqs'p ni'n na newgte'ji ta'n Nisgam petgimip. Mo etli tlimuloq ni'n ta'n tel'ta'si gatu pas'g wesgutm ta'n goqwei Nujj gis gina'muip. ²⁹ Aq ta'n wen petgimip wi-jitgweiwit aq menaq naqaligw ugjit ngutugwa'lugwen muta apjiw tela'fegei ta'n goqwei tetapua'l'j."

³⁰ Pugwelgig ta'n nutua'titl Se'susal etl tluelitl wegla goqwe'l, get-lams'tua'titl.

Assumsultijig mimajuinu'g aq gisteju'g

³¹ Na tujiw Se'sus telimaji Lesui'paq ta'nig getlams'tua'titl, "Pa na jigs'tmuioq ta'n tel gina'muei na gilew menaqqajewei nnaqapemg. ³² Gjitutoqs'p teliaqewei ugjit Gjinisgam aq na teliaqewei gisa'lugsitsoqs'p mu nugu gistejuultinew."

³³ Teli asitema'titl, "Ninen wetagutmu'tieg Aplameg aq mo wen uggisteju-multiweg. Goqwei wesgutmn ta'n tujiw teluen, 'Mu nugu gistejuultinew'?"

³⁴ Se'sus telimaji, "Telimuloq, ta'n te'sit wen pata'teget na assumgwi'tij lue'uti, pa wijej aq gisteju. ³⁵ Gisteju pas'g elugwet ugjit assusit mo ugtaligam ta'n pas'g goqwei ugtassusilitl gatu assusit ugguwisl ugtaligam aq assutmlij 'ms't goqwei. ³⁶ Ni'n Gjinisgam ugguwisl jigla'luloq ta'n teli assumgwisioq lue'uti. Na tujiw menaqqajewei assumsultitoqs'p. ³⁷ Geju'loq Aplameg wetagu'tmu'tioq, gatu alt te'sioq getu ne'pa'tioq, muta mo wel'te'tmuioq ta'n tel gina'muei. ³⁸ Wesgutmap ta'n goqwei Nujj musga'tuip gatu gilew tela'taqatioq ta'n gujjuoq telimugsioq. Na teliaq telimuloq."

³⁹ Na teli asitema'titl, "Nujjinen na Aplam." Se'sus asitemaji, "Aplam un'janultioqosn tla'taqatigoq na wijej 'lgowaqann ta'n negm tela'tegepnigl. ⁴⁰ Gatu wejo'tmoq gis ne'pa'inew aq pas'g ta'n goqwei tela'tega'p. Na telimuloq teliaqewei ta'n nutmap Nisgamewigtug. Aplamoq mo na tela'tegegupneg. ⁴¹ Tela'taqatioq ta'n gujjuoq tela'tegep." Teli asitema'titl, "Pas'g newgtungt nujjinen, Gjinisgam negm."

⁴² Se'sus na teli asitemaji, "Gjinisgam menaqqajewei gujjiewig'sn, 'gsaligo-pqn muta ni'n wejiei Nisgamewigtug aq nige' tet eim. Petgimip mo wet jgu'ewap ugjit ni'n gatu negm petgimip. ⁴³ Goqwei ugjit mo nestmu'tiwoq ta'n goqwei wesgutm? Etna na ugjit gisite'tmuoq mo jigs'tmuinew 'nt-glusuaqanml. ⁴⁴ Mn'tu na gujjuoq. Ta'n goqwei gujjuoq tela'tegej na gilew

ta'laqatitoqs'p. Na mawi amgwesewieieg nut ne'pa'tegep aq menaq eimug teliaqewiegtug, muta mo teliaqewei ugtinneg eigtnug. Ta'n tujiw egsuej, tela'teget ta'n tele'g, muta negm nujiegsuet aq negmow na ujjual ta'nig nata' egsua'tijig. 'Ms't egsuo'qon wejiaq negmeg. ⁴⁵ Gatu ni'n telimuloq teliaqewei, etna na ugjit mo getlams'tuiwn." ⁴⁶ Se'sus siawewistog, "Wen eig ta'n gisi musga'tuitew gis ni'n pata'tegei? Pa na mo gis tla'tegewn, goqwei ugjit mo 'gtlams'tuiwoq? Lpa pas'g teliaqewei telimuloq. ⁴⁷ Ta'n wen tlelawit Nisgamewigtug, jigs'tuatl Nisgaml ugglusuaqanml. Gatu gilew mo jigs'tmu'tiwoq muta mo tleiaultiwoq Nisgamewigtug, etna na ugjit."

Se'sus me' espe'g aq Aplamoq

⁴⁸ Na Lesui'paq iganpugultijig na teli asita'pugua'titl Se'susal, "Gigwajiatieg ta'n tujiw telueieg gi'l na Samaliaewa'j aq mn'tu pitu'gwin." Amuj na Samaliaewa'juin aq mn'tu pitu'gwin."

⁴⁹ Se'sus asitemaji, "Mo mn'tu pitu'gwigw ni'neg. Ni'n gepmite'lm'g nujj, gatu gilew mo gepmite'lm'iwog. ⁵⁰ Mo algwilmu gepmitelgaqan ugjit ni'newe'n gatu Gjinsgam pualit gepmitelmugsin aq negm tetapu ilsuteget. ⁵¹ Telimuloq ta'n wen jigs'tmu'ij 'ntagnutmaqanml, ma' 'npmug iapjiw. Na teliaq telimuloq."

⁵² Na telima'titl, "Nige' geju'leg 'gjitm mn'tu pitu'gwin 'gtinneg. Aplamo'q nepg'pnaq aq iganigjitegewinugi'g nepu'tipnig. Gatu gi'l tluen, 'Ta'n wen jigs'tmu'ij 'ntagnutmaqanm ma' 'npmug iapjiw.' ⁵³ Gi'l tel'ta'sin me' espe'n je mu nujjinaq Aplamo'q ta'n nepg'pnaq aq me' espe'n je mu iganigjitegewinugi'g ta'n elt nepu'tipnig? Tal'ta'sin ta gi'l wenin?"

⁵⁴ Na tujiw Se'sus asitemaji, "Pa na gepmite'lsian 'ntgepmitelgaqanm 'lpa ma tepawgtinug. Gatu na newgte'jit ta'n gepmitelmit na negm Nu'jj. Na mawi ingute't ta'n gilew telui'toq Gnisgamemoq. ⁵⁵ Gilew menaq tami tl nenuawog gatu ni'n nenaq. Pa na jijuaqa tluen ni'n ma nenuaq negm na tli nta egsua's pa wije' aq gilew. Gatu ni'n nenaq aq ni'n jigs'tmagal ugglusuaqanml. ⁵⁶ Guju'og Aplamo'q welgwijing'p pas'g tel'ta'siteg nmitual 'ntna'gwegm. Geitoqopneg wejgu'ei aq wel'ta'sipnaq."

⁵⁷ Na Lesui'paq iganpugultijig telima'titl, "Gi'l je menaq na'nisgegipuna'wn aq gis nenuit Aplamo'q?"

⁵⁸ Se'sus asitemaji, "Telimuloq, teliaqewei. Gesgmnaq Aplamo'q ugs'tqamuigweg gis i'map."

⁵⁹ Na tujiw megnmi'titl gun'tal ugjit gun'tewta'new aq ne'pa'new. Gatu Se'sus mimgwasit aq naqt'g 'gja'sutuo'guomg.

9

Se'sus nepilat' na ji'nmul

ta'n teli ugs'tqamuilpnn nepapigwa'litl

¹ Ge's Se'sus pemiej, nemiatl ji'nmul ta'n teli ugs'tqamuip nepapigwa'p. ² Unaqapemg pibanimjig, "Nujgina'muet, wen ugtlue'uti gisa'laj ugjit negm tli ugs'tqamuin nepapigwa't. Negm gisna ungi'gug ugtlue'utiwoq?"

³ Se'sus asitemaji, "Ugtlue'uti'l gisna ungi'gug ugtlue'utiwal mo gisa'la'tigupnn nepapigwa'lin. Weji npapigwa't glaman Gjinsgam ugm'l'gigno'tim gis musga'tuaten negmeg. ⁴ Ge's waseteg, amujpa siaw tla'taqati'gw Nisgamewei 'lgowaqan Gjinsgam ta'n petgimip. Oqonitpa'q wejgu'aq aq ma wen gis lugweg. ⁵ Ge's ugs'tqamug eim, gisa'laqig mimajuinu'g 'ns'tmi'tij teliaqewei ugjit Gjinsgam. Etna na ugjit telui'tim na Waseteg."

⁶ Ta'n tujiw gis thuej ula, Se'sus elusgatamit maqamigeg aq sisgu el'toq uglusgatignm e'w'g. Na tujiw amiputuaj ji'nmul ugpugugul. ⁷ Telimatl, "Naji gsispa'tu 'gpugugul na tetp'peg samqwan teluisig Sailoam." (Ula glusuaqan Sailoam ta'n teli'sulti'tij pa wijej aq "petgimtl".) Na tujiw na ji'nm eliet naji gsispa'toq ugpugugul. Apaja'ij, na wejgwi nemiteget.

⁸ Wi'gmaq aq na mimajuinu'g ta'nig nemia'tipnn tl tawaqtmalipnn, pipanigesultijig, "Mu na ula ji'nm ta'n i' pmgopip aq i' tawaqtmapp?"

⁹ Alt teluejig, "Negm na." Gatu igtigig teluejig, "Moqwa', mu na negm. Pas'g wijej telapewijig." Na tujiw na ji'nm teluet, "Ni'n na ji'nm."

¹⁰ Pipanima'titl, "Tal gis nemitegen?"

¹¹ Asitemaji, "Na ji'nm teluisit Se'sus eltoqop sisgu aq ama'tuip 'npugugul aq telimip, 'Lia samqwanigtug teluisig Sailoam aq 'gsispa'tu 'gpugugul. Elia'p aji gsispa'tuan 'npugugul aq ta'n teli nqase'g gesispa'tuaneg 'npugugul, weji ulapianeg.' "

¹² Pipanigesultijig, "Tami eig?" Teli asitemaji, "Mo geitu."

Palasiaq mil pipanima'titl ta'n teli npisip

¹³ Na tujiw ela'la'titl na ji'nmul ta'n i' nepapigwa'lipnn ta'n Palasiaq eimu'titij. ¹⁴ Na na'gweg ta'n Se'sus el'toqop sisgu aq pana'tuapnn ji'nmul ugpugugul atlasmutigis'g'p. ¹⁵ Na Palasiaq pipanima'titl na ji'nmul ta'n tel gis nemitegelij. Telimaji, "Iga'toqop sisgu 'npugug aq ni'n gesispa'tuap 'npugugul aq nige' nemitegei."

¹⁶ Alt Palasiaq teluejig, "Na ji'nm ta'n gis tla'teget na, mu gisi ugjieg Nisgamewigutug muta mo negm jigs'tmug atlasmutigis'g'gewei 'tplutaqan." Gatu awna igtigig teluejig, "Tal gis na ji'nm ta'n elue'winuij gis tla'total paqalawaiqan pa wijej aq ulaal?" Etna na ugjit alt niguita'jig.

¹⁷ Na Palasiaq 'mjit newgt pipanima'titl na ji'nmul, "Gi'l teluen negm 'gpugugul pana'tas'g'pnn, gatu gi'l tal'ta'sin negm wen?" Na teli asitemaji, "Negm na iganigitegewinu."

¹⁸ Na Lesui'paq iganpugultijig me' mu getu 'gtlams'tua'tigul ugjit negm 'npapigwa'lin aq nige' gis nemitegen glapis natgima'tiji na ji'nm ungi'gug, ¹⁹ aq pipanima'tiji, "Ula na gilew 'ggwisuow? Teli ugs'tqamuis nepapigwa'n? Gatu nige' tal gis nemiteget."

²⁰ Ungi'gug na teli asita'puguejig, "Geji'g't negm 'ngwisinen aq geitueg teli ugs'tqamuip nepapigwa't, ²¹ gatu mo gejiaqat ta'n tel gis nemitegej gisna mo gejiaqat ta'n wen gis pana'tuatl ugpugugul. Pipanimug. Gis tepipuna't, gisi asitemugsitoqs'p negm." ²² Ungi'gug ula teluejig muta jipala'tiji Lesui'paq. Muta Lesui'paq iganpugultijig gis wel'te'tmi'tip tuattesguaten a'sutuo'guomg ta'n wen teluet Se'sus na Nujiugs'tawi'wet. Gjinisgam petgimappn ugjit ilgwenan ugtmimajuinung. ²³ Etna na ugjit ungi'gug teluepnig, "Negm gis tepipuna't, pipanimug."

²⁴ Na ta'puewei na iganpugultijig ap natgima'titl na ji'nmul ta'n ugs'tqamuilipnn nepapigwa'p aq telima'titl. "Gepmite'lm Gjinisgam ta'n teli npisn. Mut gepmite'lm Se'sus. Gejig't lue'winuin."

²⁵ Na ji'nm asitemaji, "Mu tali gji'jiaq lue'winuin gisna mu. Newgte' ta'n goqwei geitu nepapigwa'iap aq nige' nemitegei."

²⁶ Pipanima'titl, "Gatu tala'lus'g's? Tal gisi npitamas'g'sn 'gpugugul."

²⁷ Na teli asita'puguejig, "Gi's gis tlimuloq aq mo gilew jigs'tmutiwoqop. Goqwei weji 'gtu nutmoqop ap? Etug gilew getu unaqapemultioq?"

²⁸ Anmima'titl aq teluejig, "Gi'l eta negm unaqapeml, gatu ninen na Mowiso'q unaqapemg. ²⁹ Gejig't Gjinisgam gelulapnn Mowisal gatu ugjit na ji'nm, Se'sus, mo tali gji'jiaqat negm ta'n wenij."

³⁰ Na ji'nm asitemaji, "We'gwi wigue'g gisi npilajig nepapigwo'ltijig mimajuinu'g gatu mo gejiawoq ta'n wenij. We'gwi paqalawioq. ³¹ Gejig't Gjinisgam mu jigs'tuagwig lue'winu'g gatu jigs'tuajig mimajuinu'g ta'n gepmitelm'jig aq tela'taqatijig ta'n negm tel puatg. ³² Ta'n tuiw ugs'tqamu gisita'sgeg glapis nige' menaq nutmam't wen gisa'lan na mimajuinu'l, ugs'tqamuilipnn nepapigwa'litl, nemitegelin. ³³ Mo ula ji'nm ugjiegw Nisgamewigtug ma gis tla'tegegw."

³⁴ Sesgwalatitl aq miluitatitl, aq telimatitl, "We'gaw gisi ugs'tqamuites, elue'winui't'p aq ali gtu gina'mueig ta ninen?" Toqo tewege'titl we'gaw a'sutuo'guomg.

Ta'nig mo getlams'tmi'ti'gw Gjinisgam ugglusuaqanm pa wije'i aq nepapigwo'lti'tij

³⁵ Se'sus nutmateg ta'n tel tuege'tij, gwiluatl aq ta'n tuiw we'jiateg, teluet, "Gi'l getlams'tasin ta ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn?"

³⁶ Ji'nm asitematl, "Tlimi ta'n wenij saqamaw, glaman gisi gtlams'tasites."

³⁷ Se'sus telimatl, "Gis nemi't'p gi'l aq na ni'n ta'n etl agnutmaigw."

³⁸ Na ji'nm teluet, "Gjisaqamaw, getlams'tm." Aq nutgul'pa'sit Se'sugulieg.

³⁹ Se'sus teluet, "Weji pginap ula ugs'tqamug ugjit ignmuan ns'tuo'ti Nisgamewei ta'nig mo nestasulti'gw pa wije'i aq gisa'lan nepapigwo'ltijig nmitaqatinew, aq musga'tuan ta'nig tel'ta'sultijig nestasultijig ta'n goqwe'l Nisgamewei mo nestasulti'gw aq mo goqwei nemitu'tiwgw pa wije'i aq nepapigwo'ltijig."

⁴⁰ Alt Palasiaq ta'nig eimu'tipnig nutua'tipnn teluejig ula aq pipanima'titl, "Etl tlue'n ninen na nepapigwo'ltieg?"

⁴¹ Se'sus asitemaji, "Pa na mo ns'tasultiwoq ta'n goqwe'l Nisgamewei ma wen gisi ilsumugsiwoq. Gatu telueioq gisi ns'tasultioq ta'n goqwe'l Nisgamewei gatu mo getlams'tuiwoq na tuiw ilsumugsitoqs'p ta'n tel pata'taqatioq."

10

Na a'tugwaqan ta'n jijgluewjig nuji angweiwaji

¹ Se'sus teluet, "Telimuloq, na mimajuinu'g ta'n mo e'wmug ga'qana'tas'g gatu asisapegit na 'llutaqan ugjit gim pisgwa'n ta'n jijgluewjig eimu'tilij, negm na gmutnes. ² Na ji'nm ta'n weji pisgwa'j ga'qana'tas'g na negm nuji angwe'waji jijgluewjig. ³ Nujisgaqanet pana'tuaj na ga'qana'tas'g ugjit negm. Na jijgluewjig nutua'titl ta'n tuiw wigumaj aq ugjijgluewjimg el'ta'jig negmeg. Majulgwala'titl, ewi'tmuaj ugjijgluewjimg ugwisunmuaq aq tewo'lajig. ⁴ Igana'sit aq ugjijgluewjimg majulgwaljig muta nestua'titl. ⁵ Ma majulgwala'tigul wen pilue'l gatu awna ugsmugtua'tital muta mu nestua'tigul. Teliaq na telimuloq."

⁶ Se'sus mimajuinu'g telimaji ula a'tugwaqan, gatu mo nestua'tigul ta'n goqwei etl tlimgwi'tij.

Se'sus na negm ta'n nuji angwe'waji jijgluewjig aq wele'waji

⁷ Se'sus ap teluet, "Telimuloq, ni'n pa wije'i aq na ga'qana'tas'g ugjit na jijgluewjig ta'n i' tli angweiatiji wela'gw. ⁸ Igtigig igan peita'pnig gesgmnaq ni'n. Negmow gmutnesg gatu na jijgluewjig mo jigs'tua'tigupni."

[Na mimajuinu ta'n getu pisgwa't wa'so'q, amujpa weji pisgwa't ni'neg.]

⁹ "Ni'n pa wije'i aq na ga'qana'tas'g aq na mimajuinu'g pa wije'i aq jijgluewjig. Ta'n wen getu pisgwa't wa'so'q amujpa weji pisgwa't ni'neg. Na

ugs'tatew, pisgwa'tew aq tu'etew aq ul smaten. Pa na wije aq jijgluewjig asuita'jig ga'qana'tas'g aq uls'maten. pa na wije ni'n na ga'qana'tas'g ugjit mimajuinu'g wa'so'q aq weli angweiaqig aq ugs'tawia's. ¹⁰ Gmutnes pegising ugjit gmutnen, ne'pa'tegen aq seioqwa'tegen. Ni'n weji pginap glaman gisi msnmu'titoqs'p iapjiwewei mimajuaqan aq ula mimajuaqan mujgajewei wajui guguntoqs'p. Na teliaq telimuloq.

¹¹ “Ni'n na menaqqajewei nuji angweiaqig jijgluewjig. Gelu'sit nuji angwe'waji jijgluewjig ul'te'tutew iga'tun ugmimajuaqanm ugjit ugjijgluewjmg. Etna na ula ta'n ni'n wel'te'tm tla'tegen. ¹² 'Lgowinuj ugs mugwatew ta'n tujiw nemiaj paqtesml wejgu'elij aq nqalataq jijgluewjig muta mo negmeweg aq negm angweiwaji jijgluewjig ugjit pas'g apangitugsin. Etna na ugjit weji ugs mugwat. Na tujiw paqtesm wenaqietuajig aq se'stesgua'jig jijgluewjig. ¹³ 'Lgowinuj ugs mugwatew muta pas'g negm 'lgowinuj aq mo tali el'te'lmagwig jijgluewjig. ¹⁴⁻¹⁵ Ni'n na mujgajewei nuji angweiaqig jijgluewjig. Ta'n tel nenuij Nuji, aq ni'n ta'n tel nenaq na wije nenaqig ntijgluojmg. Negmow nenuijig, aq ni'n wel'te'tm iga'tun ntmimajuaqanm ugjit negmow. ¹⁶ Ap eimu'tijig jijgluewjig ta'n ni'n ewe'g gatu mu eimu'ti'gw ula tet. Amujpa ni'n jugwo'la's. Negmow jigs'tuitaq. 'Ms't maw mawo'la's aq ni'n nuji angweiw'a's.

¹⁷ “Nujj gesalit muta wel'te'tm iga'tun ntmimajuaqanm ugjit negmow glaman ntmimajuaqanm gisi apaji msntes. ¹⁸ Mo wen gisi ugsua'tuigw ntmimajuaqanm glapis ni'n tli ul'te'tman. Iga'tutes ntmimajuaqanm muta ni'n 'lpa na tel puatm. Geggum ml'gigno'ti ugjit iga'tun aq geggum ml'gigno'ti ugjit ugsua'tun. Nujj gisi ignmuip ml'gigno'ti ugjit na ula gis tla'tegen. Maw gigwajiaq telimuloq.”

¹⁹ Ta'n tujiw wegla gis tlueteg na Lesui'paq ap nig'tuita'jig ugjit ugglusuaqanml. ²⁰ Pugwelgig teluejig, “Negm mn'tu'l geggunatl! Elue'wiet! Goqwei wet jigs'tuoq?”

²¹ Gatu igtigig teluejig, “Ji'nm mn'tu'l ugtinneg pisilij ma gis tlewistu 'st'ge' ula! Ma mn'tu gisa'laqul nepapigwa'litl ji'nmul nemitegelin.” Mo wije teli angita'sultijig. Etna na ugjit nig'tuita'jig.

Ta'n tujiw Se'susal mo menuege'tigul 'gja'sutuo'guomg Selusalemg

²² Na miawipug Se'sus eig'p Selusalemg ugjit na pestie'umg 'gja'sutuo'guomei Selusalemg. Ula pestie'umg migwite'tmi'tij ta'n tujiw ujjaqig ili tepgisa'tu'tipnig 'gja'sutuo'guomg ugjit Gjinisgam. ²³ Newgt na'gweg ala'sit 'gja'sutuo'guomg, na'te'l Salamano'q ugtusating. ²⁴ Na Lesui'paq mawita'titl ta'n eimlij aq maw gigoqopugutua'titl. Teluejig, “Tali pgije'tew we'gaw elugwalieg? Telimieg ta'n wenin. Pa na gi'l na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgim'sg ugjit ilgwenan ugmimajuinung, na menaqqajewei tlimieg!”

²⁵ Se'sus asitemaji, “Gis tlimuloqop gatu mo getlams'tuiwoqop. Ta'n goqwei tela'tegei Nujj ugwisunmg musga's'gt'tal ta'n weni. ²⁶ Gatu gilew ma 'gtlams'tmu'tiwoq muta gilew mo ntijgluewjmg. ²⁷ 'Ntijgluewjmg nutuijig aq nenaqig aq negmow majulgwaliatq. ²⁸ Ignmaqig iapjiwewei mimajuaqan aq ma' lta'gwig mn'tua'gig. Ma wen gisi ugsua'tuigwigw. ²⁹ Muta Nujj gisi ignmuipnig aq negm me' espe'g je mu ta'n pas'g wen. Ma wen gisi ugsua'tuigwigw muta nuji ugpitng epulitlijig. ³⁰ Ni'n aq Nujj newgte'jieg.”

³¹ Mjit newgt na Lesui'paq megnmi'titl gun'tal ugjit gun'teugta'new. ³² Na tujiw Se'sus telimaji, “Gis tela'tega'pnn pugwelgl 'lgoawaqann 'gsisgwaq ta'n

Nujj ignmuip tla'tegen. Goqwei weji 'gtu gun'teugte'ioq ugjit ula ta'n tela'tega'pn?"

³³ Na Lesui'paq asitema'titl, "Mo getu gun'tewto'lueg ta'n tel tla'tege't'p gelu'lg 'lgowaqan gatu ugjit ta'n teli egswaqanimt Gjinisgam aq anmima'mt aq mo gepmite'lmawt. Gi'l na pas'g ji'nm gatu teli ugsualsin 'st'ge' Nisgamewin."

³⁴ Se'sus asitemaji, "Ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng ta'n Gjinisgam teluet, 'Nisgameultioq.' ³⁵ Geitu'g ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg na teliaq iapjiwewei. Gjinisgam telui'tapni, 'nisgameultijig' na mimajuinu' ta'n ignmuapni ugtagnutmaqanm. ³⁶ Gatu ugjit ni'n, Nujj megnip aq petgimip ula ugs'tqamug. Tal gis gilew tluetioq egswaqanimt Gjinisgam muta ni'n telueiap ni'n na Gjinisgam uggwisl? ³⁷ Mut 'gtlams'tuineu, mo tla'tegewan nujj ugtlgowaqann. ³⁸ Gatu tla'tegeian, je tlia mo 'gtlams'tuiwoq, 'gtlams'tmugoq ntlgowaqann glaman 'gji'tutoq nujj ni'neg eig aq ni'n eim negmeg. Na tujiw me' uli gji'tugoq."

³⁹ 'Mjit newgt wejo'tmi'tij ugsua'lanew. Pas'g mo gis tla'taqati'gw muta ejigla'sit aq naqalaji.

⁴⁰ Na tujiw Se'sus ap apaji asoqoma'sit na sipu teluisig Jol'tan, ta'n Sapatis i' tl sign'tuep aq siawqatg na'te'l. ⁴¹ Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig negmeg, telimultijig, "Sa'n mo tela'tegegupnn mesg'gl 'lgowaqann, gatu ta'n te'sg goqwei teluep ugjit ula ji'nm na teliaq." ⁴² Aq pugwelgig mimajuinu'g na'te'l getlams'tua'titl.

11

Lasalas nepg

¹ Etna na ula ji'nm teluisit Lasalas, gesnugwat. Wigit na gutanji'j teluisig Pettani. Mali aq umisl Malta na Lasalas wijigatijig. Mawgatmu'tijig. (² Me'enmiaq na ula Mali guta'tuatew amjaqto'suti Se'susal uggwatg aq ga'smuatl uggwatl usapun e'w'g. Etna na ugjignaml Lasalasal ta'n gesnugwalitl.) ³ Na wijig'tijig e'pijig elgitmua'tij Se'susal ula agnutmaqan, "Gjisaqamaw, na gitap ta'n gesalt mawi gsnugwat."

⁴ Ta'n tujiw Se'sus nutgeg ula agnutmaqan na teluet, "Ta'n teli gsnugwaj wet tliaqap ugjit Gjinisgam uggepmitelgaqanm. Musga's'gtm glaman Gjinisgam uggwisl'gjigepmitelmaten. Etna na ugjit mo Lasalas etl gaqiegw na'te'l."

⁵ Na Se'sus gesalaji Maltaal, uggwe'ji'tl aq Lasalasal. ⁶ Gatu ta'n tujiw mesngag agnutmaqan Lasalas 'gsnugwan, me' siawqatg ta'n eig tapuguna'q. ⁷ Na tujiw unaqapemg telimaji, "Apaita'nej Jutiaewa'gig."

⁸ Unaqapemg asitema'titl, "Nujgina'muet, gejigew Lesui'paq iganpugulti-jig getu gun'teugtesg'pnig aq ap nige' gisita'sin apaja'sin na'te'l?"

⁹ Se'sus telimaji, "Te's na'gweg newgtisga'q jel ta'pu ajietl etegl ta'n waseteg. Pa na ji'nm ala'sij miaw na'gew ma ali pjitaqamagw muta waseteg. ¹⁰ Gatu ta'n tujiw ala'sij tepgig 'pjitaqamaww muta oqonitpa'q. Mo gis nemitegegw. Amujpa ala'si aq elugwatm 'ntlgowaqanm ge's gis tla'tega's." ¹¹ Ula na Se'sus telimaji. Toqo ap angu tluet, "Gitapinu Lasalas nepat gatu ni'n lia's aq tugwa'la's."

¹² Unaqapemg asitema'titl, "Amuj pem ila'sit, na tli uli npaj."

¹³ Getloqo Se'sus wesgutg'p ugjit Lasalas 'nmpm gatu negmow tel'ta'sultijig pas'g 'npanin. ¹⁴ Etna na ugjit menaqqajewei telimaji, "Lasalas nepgaq. ¹⁵ Ugjit gilew wel'ta'si mo eimu ta'n tujiw nepgeg glaman 'gtlams'tmuitoqs'p ta'n tujiw nemituoq ta'n tliatew. Gatu nige' 'Ita'nej negmeg."

16 Na Tuma (ta'n telui'tut, 'Tqope'), telimaji ap igtigig unaqapemg "Wije'wanej nujigina'muet glaman mawi 'npu'titesnu maw negm." Na tujiw naqtmi'tij.

Se'sus na negm ta'n apaji unaqo'lata mimajuinu'g aq mimajuaqan ignmuataq

17 Ta'n tujiw Se'sus pegisingeg Pettani telima'titl, Gis ne'wguna'q Lasalas gis utqatalugsin. 18 Weja'tegemg Selusalemg glapis Pettani maw suel tapu'gl loqtnn. 19 Aq pugwelgig Lesui'paq gis peita'pnig ugjit nat nmianemg Maltaal aq Malial. Getu' apgnua'lanew ta'n teli nplij ugjignamual.

20 Ta'n tujiw Malta nutgeg Se'susal wejgu'elitl, tewiet aq naji a'suguatl, gatu Mali siawqatg wiguaq. 21 Malta telimatl Se'susal, "Gjisaqamaw, I'mu's'p 'njignamaq mo 'npu'uisoq. 22 Gatu geitu, je tlia nige', Gjinisgam ignmultew ta'n goqwei pipanimj."

23 Se'sus telimatl, "Gjignam apaji unaqa'sitew utqutaqane'gati aq apaji minunsitew. Geitu'n?"

24 Malta teli asitematl, "Geitu minunsitew ugtejgewei na'gweg ta'n tujiw Gjinisgam apaji minua'laj mimajuinu'g."

25 Se'sus telimatl, "Ni'n na ta'n gisi apaji unaqo'la's mimajuinu'g aq ignmua's iapjiwewei mimajuaqan. Ta'n wen getlams'tasit ni'neg, mimajitew je tlia np'g. 26 Ta'n wen mimajit aq getlams'tasij ni'neg, ugtejgewei na'gweg iga'q aq apaja'sian, ma 'npug. Ula getlams'tasin?"

27 Teli asitematl, "Gjisaqamaw, teliaq teluen. Getlams'tasi gi'l na Nuji-ugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugtmimajuinumg, Gjinisgam uggwisl ta'n wen sa'q esgmal't."

Se'sus eliet Lasalas utqutaqanmg aq atgitemit

28 Ta'n tujiw Malta gis tlueteg ula na apaja'sit aq apsgwa'sit wiguaq aq gim wigumatl uggwe'ji'tl Malial. Gimewistoq aq telimatl, "Nujigina'muet pegising aq getu nmi'sg." 29 Ta'n tujiw Mali nutgeg ula, smtug tewiet aq naji a'suguatl Se'susal. (30 Se'sus menaq iga'qus na gutanji'j gatu me' eig'p ta'n Maltaal etli ultesguapnn.) 31 Na Lesui'paq ta'n eimu'ti'tij na wen'ji'guomg maw Mali etli apgnua'la'titl Malial. Ta'n tujiw nemia'titeg wenaqa'silitl aq jaqal tu'elitl na majulgwala'titl. Tel'ta'sultijig elielitl utqutaqanmg naji gsigawtemilitl.

32 Mali pegising ta'n Se'susal eimlij. Nemiaj na el nutgul'pa'sua'latl aq na teluet, "Gjisaqamaw i'mu's'p ula tet mu 'njignamaq 'npu'uisoq!"

33 Se'sus nemiatl etli gsigawtemilitl aq na Lesui'paq ta'n pejuwije'wa'titl gesigawtemultijig. Na tujiw ewlgwija's'g uggamlamun aq ewlite'lmaji.

34 Pipanimaji, "Tami tet etli utqutaloqos?" Na teli asitema'titl, "Gjisaqamaw jugu'a aq nat nmitu ugtutqutaqanmg."

35 Na tujiw Se'sus ugsagpigunml guta'tigul. 36 Etna na ugjit Lesui'paq teluejig, "Nemituoq ta'n tetuji gsalaj."

37 Gatu alt teluejig, "Gisa'lapnn nepapigwa'litl ji'nmul nemitegelin. Goqwei ugjit mo gisa'laqusnn Lasalasal mu 'nplin?"

Lasalas apaji mimajua'lut

38 Ula telueliteg, Se'sus me' piam ewlgwija's'g uggamlamun. Eliet ug-tutqutaqanmg ta'n gun'tew sapalqe'g, 'npuinu lame'g elising. Mesgi'g gun'tew gep'joqteg ta'n weji pisgwita'ng. 39 Se'sus melgimaji, "Jigla'tug na gun'tew!" Malta ta'n ugjignami neplipna, teli asitematl, "Gjisaqamaw gis ne'wiguna'q gisi utqatalut. Gis poqji sugul'gat aq wejima't."

⁴⁰ Se'sus telimatl, "Migwite'te'n na ula telimulap! Nmitutes Gjnisgam ugml'gigno'tim, 'gtlams'tmn." ⁴¹ Na tujiw ejgl te't'pja'tu'tij gun'tew. Se'sus wenaqapa'sit aq teluet, "Nujj miwatmul ta'n tel jigs'tuin. ⁴² Geitu apjiw jigs'tuin gatu wet thuei ugjit na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig, glaman 'gtlams'tmu'titaq gi'l petgimip." ⁴³ Ta'n tujiw ula gis thueteg, gesigaw wigumatl, "Lasalas 'gtaqqa'sil!" ⁴⁴ Na ji'nm ta'n nep'p getaqqa'sit. Te'tepjelasit ta'n telgi'g wape'g atla'wegn. Ugpitnn aq uggwatl tepgisi ajjigopitegl atla'wegnigtug aq atla'wegn ajjigopitegl ugsisgug. Se'sus telimaji, "Apgwa'lug aq iga'lug."

*Lesui'paq iganpugultijig
gisita'sultijig ne'pa'new Se'susal
(Matiw 26.1-5; Malg 14.1,2; Lu'g 22.1,2)*

⁴⁵ Pugwelgig Lesui'paq ta'n peji mittugwala'titl Malial ugjit apgnua'lanew nemitu'tij ta'n Se'sus tela'teget aq getlams'tua'titl. ⁴⁶ Gatu alt apaita'jig ta'n Palasiaq eimu'tilij aq telima'tiji ta'n Se'sus gis tla'tegej. ⁴⁷ Na tujiw Palasiaq aq iganpugultijig patlia'sg mawi ultesgatultijig. Pipanimultijig, "Tala'taqatitesnu? Ula ji'nm 'lpa tela'tegetl pugwelgl paqalaiwaqann. ⁴⁸ Siawi ignmug tla'tegen ula paqalaiwaqann 'ms't wen 'gtlams'tuataq aq majulgwalataq. Na tujiw Lo'mewa'q assusultijig peita'taq aq gaq seioqwattaq 'gja'sutuo'guomg aq seioqwa'lataq ta'n te'sijig 'gmimajuinumna'g."

⁴⁹ Newgte'jit negmow teluisit Gaiapas, na espe'g patlia's na newgtipunqeg, teluet, "Elue'wia'tioq! Mo goqwei geituoq? ⁵⁰ Me' gelu'lg'tew ugjit ginu pas'g newgte'jit ji'nm 'np'g ugjit mimajuinu'g je mu 'ms't mimajuinu'g gaq seioqwa'toq." ⁵¹ Mo negm gisite'tmug'p ta'n tel thuej. Negm na espe'g patlia's na newgtipunqeg. Igan gnu'a'teget ta'n Se'sus tli np'tew ugjit Lesui'paq ⁵² Aq mo pas'g ugjit negmow gatu elg ugjit mawo'lan Gjnisgam ugtmimajuinumg ta'n al se's'ga'tmu'tijig ula ugs'tqamug.

⁵³ Weja'tegemgeg na na'gweg na Lesui'paq assusultijig angite'tmi'tij ta'n tl ne'pa'new Se'susal. ⁵⁴ Se'sus puni ala'sit mimajuinuigtug aq naqt'g Selusalemg. Mo ala'sigw Jutiaewa'gig gatu eliet na gutanji'j teluisit Eplaim ta'n gigiw eteg paqtaqamigtug. Aq na'te'l wijitgweiwaji unaqapemg.

⁵⁵ Tel gne'ji'j na Lesui'paq upgestiewtimuoq Siawa'tingewei pem gigja's'g aq pugwelgig mimajuinu'g weita'jig ta'n telgi'g Lesui'pewa'gig. El'ta'jig Selusalemg ugjit tla'taqatinew ta'n telteg 'tplutaqan. Amujpa waqama'sultitaq Nisgamewigtug, gesgmnaq na pestie'uti iga'qtnug. ⁵⁶ Getu' nemia'titl Se'susal aq ge's al mawita'tij 'gja'sutuo'guomg na pipanimultijig. "Tal'ta'sioq? Ma ta 'pgisinug ula pestie'umg?" ⁵⁷ Na iganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq tewaggitmi'tij na glusuaqan ugjit ta'n wen gejiatl ta'n Se'susal eimlij amujpa gegnu'a'teget glaman ugsua'lataq.

12

*Mali ta'n guta'tuap amjaqto'suti Se'susal uggwatg
(Matiw 26.6-13; Malg 14.3-9)*

¹ Na asugomtesuguna'q gesgmnaq Siawa'tingewei iga'qtnug, Se'sus eliet Pettani, ta'n Lasalas wigip. Negm na ji'nm ta'n Se'sus apaji minua'lapnn. ² Mijjuaqan ignmua'tipnn ugjit negm na'te'l. Malta etli apoqonmuet p'ta'utigug aq Lasalas pemgopit p'ta'utigug maw Se'susal. ³ Na tujiw Mali pegisulatl pu'taiji'tl waju'pelitl ta'n mawi mgo'tig amjaqto'suti. Wejitas'g poqtaqiaq nalt. Newgt 'ngatign te's'g pijiguta'tas'g pu'taiji'jigtug. Guta'tuaj

amjaqto'suti Se'susal uggwatg aq ga'sumuatl usapun e'w'g. Na weljemaq amjaqto'suti se'so'qweg wen'ji'guomg. ⁴ Na tujiw newgte'jilitl Se'sus unaqapeml teluisilitl Suta Isgaliot, ta'n 'ntuisgalatal Se'susal, teluet, ⁵ “Goqwei ugjit ula amjaqto'suti mo netuisgetas'gtunugus. Tepawgtig na suliewei ta'n ne'pa'tun newgtipungeg, aq na suliewei gisi ignmuanesoq na ewle'jultijig?” ⁶ Na ula wet tluet muta gmtnesuip. Ango'tg'p suliewei aq i' tli apoqonmasip. Mu gis tluet ta'n tali el'telmagupni ewle'juinu'g.

⁷ Gatu Se'sus teluet, “Punaje'w. Na wet tla'tegep ugjit gisgajugtmuin ta'n tli utqutaliten. ⁸ Apjiw gugunatoqs'p ewle'jultijig mimajuinu'g, gatu ni'n ma iapjiw i'mu ta'n eimoq. Na maw gigwajiaq telimuloq.”

*Na tujiw iganpugultijig patlia'sg
gisita'sultijig ne'pa'new Lasalasal*

⁹ Pugwelgig Lesui'paq nutmajig Se'susal i'mlin Pettani aq el'ta'jig na'te'l. El'ta'jig mu pas'g ugjit Se'susal gatu elt getu nmianew Lasalasal ta'n Se'sus apaji minua'lapnn. ¹⁰ Na tujiw iganpugultijig patlia'sg gisita'sultijig elt ne'pa'new Lasalasal. ¹¹ Muta pugwelgig Lesui'paq puna'la'tiji iganpugua'tliji awna getlams'tua'titl Se'susal ugjit ta'n goqwei teliaqap Lasalasal.

*Mimajuinu'g a'sugua'titl Se'susal
wejgu pisgwa'lij Selusalemg*

(*Matiw 21.1-11; Malg 11.1-11; Lu'g 19.28-40*)

¹² Na wapp pugwelgig ta'n peita'pnig ugjit na Siawa'timgewei Pestie'uti nutma'tij Se'susal jugu'elin Selusalemg. ¹³ Na tujiw weji tmsmi'titl 'pset-gun temasgo'tu'titl miti'sigtug teluisit palm aq tewita'jig naji a'suguanew Se'susal. Sesgu'tijig,

“Miwatmuanej Gjinisgam aq emtoqwalanej.

Gjinisgam gepmitelmaj ta'n wen wejgu'elilt ugwisunmg.

Gjinisgam gepmitelmaj Isle'laq ugtelege'witemual!”

¹⁴ Se'sus pem wejgu teppitl te'sipowji'tl ta'n we'jia'tipnn, ta'n telueg Gjinisgam ugtwi'gatign,

¹⁵ “Mimajuinutut! Saianewaq!

Mut jipalanew! Angaptmug!

Ta'n wen 'gtelege'witemultitoqs'p

wejgu'et wantaqo'tigtug.

Wejgu teppitl te'sipowji'tl.”

¹⁶ Unaqapemg mo nestmu'tigupnig na tujiw. Gatu ta'n tujiw Se'sus gisi unagieteg aq elieteg wa'so'q na tujiw migwite'tmi'tij ta'n telueg'p Gjinisgam ugtwi'gatign ugjit ula. Aq migwite'tmi'tij ta'n wet tla'taqati'tij ugjit negm.

¹⁷ Na mimajuinu'g, ta'n wijitgweiwatipnn Se'susal ta'n wigumateg Lasalasal ugtutqutaqanmg aq apaji mimajua'lapnn siaw teluepnig ta'n goqwei gis nemitu'tij. ¹⁸ Etna na ugjit mimajuinu'g a'sugua'titl muta nutma'tipnig ta'n gis lugwat'pnn mesgi'gl 'lgowaqann. ¹⁹ Na tujiw Palasiaq telimultijig, “Angaptmug, nentu'gweg! Mo un'ji el'ta'gw! 'Ms't ta'n te'sijig elue'wia'tijig aq majulgwala'titl.” Na wegla teluepnig.

Na ta'sijig Gli'gewa'g gwilua'titl Se'susal

[El'ta'jig Pilipeg. Negm tleiwit Petse'taeg ta'n gigjiw wigultijig ta'nig mo Lesui'peulti'gw Pilip aq Antle' Gli'gewei ugwisunmual.]

²⁰ Etna na na'te'l alt Gli'gewa'g mawi 'lta'pnig Selusalemg ugjit na Siawa'timgewei pestie'uti ugjit emtoqwalanew Nisgaml. ²¹ El'ta'jig Pilipeg negm ta'n tleiwit na gutan Petse'ta Galaliewa'gig. Teluejig, “Saqamaw getu nemi'gtt Se'sus.”

²² El'ta'jig maw Pilip aq nat tlimatl Antle'al aq na tuijw el'ta'jig nat tlima'titl Se'susal. ²³ Se'sus asitemaji, "Tetaputesg iga'q ugjit ni'n na ji'nm ta'n Gjinisgam petgimip aq mimajuinualsiap mawi gepmite'lmugsin. ²⁴ Teliacq telimuloq, amujpa 'np'tes. Pa na wijej aq gulumgwei 'sginmin na glapis iga'taqatmg maqamigeg aq 'np'g, pas'g newgte' 'sginmin. Gatu ta'n tuijw saqaliacq na tuijw nigweg aq minitew aq me' pugwelgt'tew. Pa wijej aq ula 'sginmin amujpa ni'n 'np'tes. Na teliacq telimuloq."

Se'sus telimaji na Gli'gewaq aq maw 'ms't wen

²⁵ "Na mimajuinu ta'n tela'toq ugmimajuacanm ta'n tel puatg, na 'n'tutew, gatu awna na mimajuinu tela'toq ugmimajuacanm ta'n Gjinisgam tel puatg, 'msntew iapjiwewei mimajuacan wa'so'q. ²⁶ Getu wen 'gtu nnaqapemij, tlimug jugwita'tij aq majulgwali'tij ni'n glaman 'ntlugowinung i'muttaq ta'n ni'n eim. Nujj gepmitelmataq ta'n wenig elugowijig. Teliacq na telimuloq."

Se'sus wesgud'p ta'n teli np'tew

²⁷ "Nige' 'ngamlamun ewlgwija'sg aq etug talua's? Etug tlueg, 'Nujj ugs'tawi, ta'n goqwei getu tliaq glaman ma tlianug ni'neg. Gatu etna na ugjit wet jugu'a'p ugjit saputa'sin ula ulmajo'qon. ²⁸ Glaman thua's, 'Nujj, gisa'tu 'gwisunm gepmite'tas'gtn."

Na tuijw Gjinisgam metewistoq wa'so'q teluet, "Gis gepmite'tmap aq ap gepmite'ttes."

²⁹ Na mimajuinu'g ta'n alpugua'tiji, nutua'titl aq teluejig, "Gaqtugwaqig." Igtigig teluejig, "Ansale'wit gelulatl."

³⁰ Gatu Se'sus telimaji, "Wet nutuoqop Nujj mo ugjit ni'n gatu ugjit gilew 'gtlams'tuinew. ³¹ Tetaputesg iga'q ugjit na mimajuinu'g ula ugs'tqamug ilsutasulinew aq na iganpuguit ula ugs'tqamu, na mn'tu, pegwato'tg. ³² Ta'n tuijw unaqa'liten gujjieweigtug pugwelgtaq mimajuinu'g pejo'l'gig ni'neg." (³³ Wet tluet ula ugjit musga'tuanew ta'n tli amasgipnaten ta'n tli np'tew.)

³⁴ Na mimajuinu'g asita'pugua'titl, "Gjinisgam ugtwi'gatign telimugsieg Nujjugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugmimajuinung iapjiw mimajitew. Tal gis thuen na ji'nm ta'n mimajuinualsiap amujpa unaqa'liten gujjieweigtug aq 'np'tew. Wen ta u't ji'nm ta'n mimajuinualsiap? Tel'ta'sultieg negm na Nujjugs'tawi'wet."

³⁵ Se'sus asitemaji, "Amujpa na siawi 'lta'gw ta'n pemi lta'ioq ge's waseteg glaman mo oqonitpaqianug gesgmnaq peita'woq ta'n el'ta'ioq. Ta'n wen pemiet oqonitpa'qigtug ma nmitug ta'n eliej. Ni'n na ta'n wen ignmu-loq waseteg aq musga'tuloq ta'n 'lta'goq Nisgamewigtug pas'g me' gija'ji'j wasetew ugjit gilew. ³⁶ Glaman 'gtlams'tasultigw ni'neg ge's eim ta'n eimoq. Na tuijw gugunmuitoqs'p 'ntwasetegn 'gtinnewaq."

Lesui'paq mo getlams'tua'tigul

Na ta'n tuijw tlueteg ula, maja'sit aq mimgwas'gtuaji ali gasigtuaji. ³⁷ Je tlia gis lugwatg ta'n te's'gl mesgi'gl 'lgowaqan ugsisgaaq, mo getlams'tua'tigul.

³⁸ Glaman ta'n iganjigitegewinu Aiseiao'q gis tluet, na ltiatw, "Gjisaqamaw, wen ta'n getlams'tg 'gtagnutmaqanminen?

Gjisaqamaw musga'tuaji mesgi'gl 'lgowaqan, gatu wen ta'n gisi gji'jialt Gjisaqamawul ugml'gigno'tim?"

³⁹ Etna na ugjit mo wen gisi gtlams'tmug aq Aiseiao'q ap teluep,

⁴⁰ "Mo getu 'ns'tasulti'gw

aq Gjinisgam gisa'laji melgatpa'tinew
aq ilta'tuaji ugtangita'suaqanmual
glaman mo gisi ns'tasulti'gw.

Teluet,

'Mo getu 'lta'gw ni'neg
ugjit 'npilan.

Na gis iliaq

muta mo getu 'gtlams'tuigw.' ”

⁴¹ Aiseiao'q ula teluepnaq aq wesgumapnn muta nemituap Se'susal gep-
mite'Im'gwi'tital ta'n tuijw westaugsi'gweg. Wesgumapnn na ji'nmul ta'n
Gjinisgam petgimatl ugjit ugs'tawian ugtmimajuinung aq ta'n tel gepmitel-
mut.

⁴² We'gaw tlia pugwelgig Lesui'paq iganpugua'tiji getlams'tua'titl Se'susal,
gatu mo wesgutmi'ti'gw mimajuinuigtug muta jipala'tiji Palasiaq ta'n
teluepnig, “Tuege'tital wen 'gja'sutuo'guomg ta'n getlams'tg negmeg.”

⁴³ Me' gesatmi'tip mimajuinu'g ul'te'lmugsinew je mu ul'te'lmugsinew Nis-
gamewigtug.

Se'sus ugglusuaqanml ilsumgutaq mimajuinu'g

⁴⁴ Na Se'sus gesigawewistoq, “Ta'n wen getlams'tuit mo pas'g ni'n get-
lams'tuit gatu elt negm ta'n petgimip. ⁴⁵ Ta'n wen nemi't, elt nemiatl ta'n
wen petgimip. ⁴⁶ Ni'n na ta'n ignmaqig waseteg mimajuinu'g. Wejgu'eiap
ugs'tqamug pa wijej aq waseteg ta'n wen getlams'tasit ma oqonitpa'qigtug
i'mug. ⁴⁷ Ta'n wen nutmuj 'ntglusuaqanm aq mo jigs'tmug ma ilsumaq. Weji
pgisinap ugjit ugs'tawian mimajuinu'g mo ilsuman. ⁴⁸ Ta'n wen mo menu-
aqalig ni'n aq mo wesua'tuig 'ntglusuaqanm eig newgte'jit ta'n ilsumatal. Na
glusuaqan ta'n wesgutmap, ilsumgutaq ugtejgewei na'gweg. ⁴⁹ Ula tliatew
muta wegla mo ni'n 'ntangita'suaqanm't'pn gatu Nujj ta'n petgimip telimip
'ms't goqwei ta'n telimuloq. ⁵⁰ Geitu ta'n goqwei telimip 'pgisitugsitoqs'p
iapjiwewei mimajuaqan. Ta'n goqwei telimuloqop na Nujj telimip ugjit
tlimulinew. Na teliaq telimuloq. Geji'g ta'n wen Nujjl jigs'tuatl na apji
mimajitew.”

13

Se'sus gesispa'tuaji unaqapemg ugawatual

[Etna na ta'n gisteju i' tla'teget. Nasoqtsgmegewe'g 'mg'sng al nasgua'tiji
aq 'mjega'total ugawatuaq.]

¹ Na ugtejgewe't'p na'gweg glapis na pestie'uti Siawa'timgewei. Se'sus
geitoq tetaputesg iga'q ugjit negm 'nqatmn ula ugs'tqamu aq lien ujjeg.
Apjiw gesalajig ta'nig negmewe'g ula ugs'tqamug aq enmi gsalaji aq glapis
ugtejgewei.

² Negm aq unaqapemg etl uloqotalultijig. Na tuijw mn'tu wet nu'gwalatl
Sutaal, Simon Isgaliot ugglwisl, ugjit 'ntuisgetun Se'susal. ³ Se'sus geitoq
ujjl ignmat'p ml'gigno'ti ugjit 'ms't goqwei assutmn. Geitoq Nisgamewigtug
wejjet aq ap apaja'sitew Nisgamewigtug. ⁴ Se'sus weji unaqasit p'ta'utigtug.
Mena'latl uggotmual aq gigoqopilg gasigo'suti negm ugtassuign. ⁵ Na
tuijw ta's'g samqwan guta'toq nuji ugsispasutio'qigtug aq poqji gsispa'tuajig
unaqapemg ugawatuaq aq ga'sumuaji e'w'g na gasigo'suti gigoqopisij. ⁶ Iga't
Simon Pie'leg ta'n telimtl, “Gjisaqamaw getu 'gsispa'tuin 'ngatl?” ⁷ Se'sus
asitematl, “Mo geitu'n nige' ta'n etl tla'tegei gatu me' enmiaq ns'tasites.”

⁸ Pie'l na teluet, “Ma ignmulu 'gsispa'tuin 'ngatl, nige' gisna ta'n pa tuijw!”
Se'sus asitematl, “Mo 'gsispa'tuluan 'ggatl ma nugu gis nnaqapemiun.”

⁹ Simon Pie'l na teli asitematl, "Gjisaqamaw, mut pas'g 'gsispa'tuin 'ngatl. Elg 'gsispa'tui 'npitnn aq nun'ji."

¹⁰ Se'sus telueta, "Ta'n wen gis gisapalsit aq ala'sij, pas'g puatg uggat 'gsispa'tugins ugjit waqame'n. 'Ms't waqamo'ltoiq pas'g newgte'jit." (¹¹ Na gis geitoqop ta'n wen 'ntuisgalgatal. Etna na ugjit na wet lueta, "Ms't waqamo'ltoiq Nisgamewigtug pas'g newgte'jit.")

¹² Ta'n tujiw uggwatal gaqapa'tuateg, Se'sus apat nasa'latl pitoqsilitl uggotm aq apaja'sit ta'n epip p'ta'utigug. Pipanimaji, "Nestmu'tioq ta'n gis tla'tegei ugjit gilew?" ¹³ Telui'tioq nujigina'muet aq Gjisaqamaw, na tetapui'tioq aq tetapua'taqatioq muta ni'n na. ¹⁴ Gisapa'tuloqol 'ggatal na ta'n ta'n Gjisaqamaw aq nujigina'muet gilew 'gsispa'tatultigoq 'ggatal aq mawi apoqonmatultigoq ta'n tel lugutioq. ¹⁵ Gis musga'tuloqop ta'n tla'tagatitoqs'p glaman gilew tla'tagattoqs'p ta'n ni'n tla'tega'p ugjit gilew. ¹⁶ Telimuloq, 'Lugowinu mu aji espeiugw'je mu ugtassusiteml aq nutagnutmewinu mu aji espeiug je mu ta'n wen petgimtl.' Teliq na telimuloq. ¹⁷ Nige' geituoq ula teliqawe'l. Pa na tla'taqatioq Gjinisgam ul'te'lmugsitoqs'p.

¹⁸ "Mo 'ms't wesgumuloq, geji'gig ta'nig gisi mgngig. Gatu amujpa na tliatew ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, 'Newgte'jit ji'nm ta'n toqwataleg 'gtanitew.' ¹⁹ Nige' ula telimuloq gesgmaq telianug glaman ta'n tujiw tliaq 'gtlams'ttoqs'p ni'n na newgte' ta'n apjiw eim. Gesgmaq ugs'tqamu gisita's'gtugweg eimap, nige' eim, aq apjiw i'ttes. ²⁰ Ta'n wen wel'ta'sualat ta'n pas'g wen ni'n elgimg, elg wel'ta'sualit ni'n ta'n Gjinisgam petgimip. Aq ta'n wen wel'ta'sualit ni'n wel'ta'sualat Nujjl ta'n wen petgimip. Teliq na telimuloq."

Se'sus wesgumatl ta'n wen 'ntuisgalgatal

(Matiw 26.20-25; Malg 14.17-21; Lu'g 22.21-23)

²¹ Ta'n tujiw Se'sus gis luetaq ula mawi ewlgwija's'g uggamlamun aq telueta, "Telimuloq teliqawei newgte'jit te'sioq 'ntuisgalitew."

²² Unaqapemg angamtultijig aq mo geja'tigul ta'n wen wesgumatl.

²³ Newgte'jilitl unaqapeml ta'n Se'sus gesalatl pemgopilitl gigjiw Se'suseg.

²⁴ Simon Pie'l matgwetuatl aq telimatl, "Pipanim ta'n wen wesgumatl."

²⁵ Na tujiw na unaqapeml gigja'silitl Se'sus aq pipanimtl, "Wen ta na Gjisaqamaw?"

²⁶ Se'sus asita'puguet, "Gtaqqapa'tua's na pipnaqan p'tewapuigtug aq ignmua's, na negmewitew." Na tujiw wesua'toq pipnaqanji'j wetgapa'toq aq ignmuaj Sutaal, Simon Isgaliot uggwisl. ²⁷ Ta'n teli nqase'g Suta wesua'toq pipnaqanji'j Gjimm'tu pija'sitl ugtinneg, Se'sus telimatl, "Tetaga'tega ta'n getu tla'tegen!" ²⁸ Gatu ta'n wenig p'ta'utigug pemgopultijig mo nestua'tigul ta'n goqwei wesgutmilij muta ta'n tujiw na mimajuinu ignmugsit na wetgapa'tas'g pipnaqan. Na etl gepmite'lmut. ²⁹ Suta ango'te'p na suliewei. Alt unaqapemg tel'ta'sultijig Se'sus telimatl ugjit nattelmlin ta'n goqwei nuta'ma'tij ugjit na pestie'umg, gisna ugjit ignmuan nat goqwei ewle'juinu'g.

³⁰ Na ta'n tujiw Suta wesua'toq na pipnaqan na smtug tewiet. Na nige' gis tepgig.

Na pilei 'tplutaqan

³¹ Na ta'n tujiw Suta maja'siteg, Se'sus na telueta, "Nige' Gjinisgam gepmitelml ni'n na ji'nm ta'n petgimip aq Gjinisgam miwatmuaten aq emtoqwalaten ugjit ta'n te's'g goqwei teliq ni'neg. ³² Ta'n tujiw Gjinisgam miwatmuaten aq emtoqwalaten ugjit ta'n goqwei teliq ni'neg na tujiw gepmitelmugsites aq ula na tliatew apugjig. ³³ Nn'jantut, mawi gsaluloq.

Wijitgweiultoqs'p pas'g gijga'jig. Gwiluitoqs'p gatu nige' telimuloq ta'n telimg'pnig igtigig, 'Ma gisi lta'woq ta'n eliei.' ³⁴ Pilei 'tplutaqan ignmuloq. 'Gsaltultigw ta'n ni'n teli gsaluloq. Amujpa na gesaltultioq.' ³⁵ 'Ms't mimajuinu'g 'gjittaq gilew nnaqapemg 'gsaltultioq.'

Se'sus igani usgutg ta'n Pie'l thuetew mo nenuan Se'susal

(*Matiw 26.31-35; Malg 14.27-31; Lu'g 22.31-34*)

³⁶ Simon Pie'l pipanimatl, "Gjisaqamaw tami elien?" Se'sus asitematl, "Ma gis majulgwaliwn nige' ta'n eliei. Gatu me' enmiaq majulgwaliwites."

³⁷ Pie'l pipanimatl, "Gjisaqamaw, goqwei ugjit ma gisi majulgwaliwulu nige' Gisgaje'i 'n'pmn ugjit gi'l aq iga'tun 'ntmimajuaqanm."

³⁸ Se'sus na teli asitematl, "Tel'ta'sin gisgaje'in 'n'pmn ugjit ni'n. Telimul teliaqewei. Gesgmnaq napew getu'g gi'l si'st thuetes mo nenuiwn." Na.

14

Se'sus na negm ta'n la'lugsitesnu wa'so'q

[*Se'sus wesgutg ta'n teli np'tew, na tuijw unaqapemg sespetelma'titl aq ewlgwijultiji.*]

¹ Se'sus telimaji, "Mut ignmatmnew 'ggamlamunual ewlgwija'sgtn. Lita'sualug Gjinisgam aq elg lita'sualig ni'n. ² Pugwelgl wen'ji'guoml etegl ta'n nuji wigij aq eliei nat gisgaja'tuloqol ugjit gilew. Mo gis tlimuliwoq ula mo tlianug. ³ Ta'n tuijw lia'n aq nat gisgaja'tuloqol ta'n i'mu'titoqs'p, apaja'sites aq la'lultoqs'p ugjit i'mu'tinew ta'n eim. ⁴ Geituoq ta'n eliei aq ta'n tli 'lta'toqs'p."

⁵ Tuma telimatl, "Gjisaqamaw, mo geju'lueg ta'n elien. Tali gjitutesnen ta'n tli 'lta'tesnen?"

⁶ Se'sus asitematl, "Ni'n pas'g newgte'ji ta'n gis la'lultoqs'p nujjeg aq ma wen piluei. Ni'n telimuloq teliaqewei aq gis lita'sualitoqs'p. Ni'n na ta'n ignmultoqs'p iapjiwewei mimajuaqan. Ma wen gis liegw Nujjeg glapis ni'n la'lg. ⁷ Nige' gilew gi's gis nenuioq. Gatu menaqqajewei nenuioqosn, nenuaqoppnn elg nuji. Nige' weja'tegemg gejiwoq aq gis gis nenuioq."

⁸ Pilip telimatl, "Gjisaqamaw musga'tuieg Guji, na pas'g tel puatmeg."

⁹ Se'sus asitematl, "Pilip, menaq ta nenuiwn, je tlia gis teli pgiji wijitgweiuloq? Ta'n wen nemi'p, nemiapnn nuji. Goqwei wet fluen, 'Musga'tuin Guji?' ¹⁰ Mo ta getlams'tmun, Pilip, ni'n eim Nujjeg, aq Nuji eig n'tinneg? Na glusuaqann ta'n gisi usgutmuloqoppnn mo wejianugupnn 'ntangita'suaqanm. Nuji ta'n eig n'tinneg ugtlgowaqan elugwatg. ¹¹ 'Gtlams'tmu'tigw ni'n eim Nujjeg aq Nuji eig n'tinneg. Gatu ma gisi gtlams'tmu'tiwoq ugjit ta'n gis tlimuloq na tuijw 'gtlams'tuigw muta mesgi'gl ta'n goqwe'l gis lugwatman. ¹² Ta'n wen getlams'tasit ni'neg, na 'lgowaqan tla'tegetal ta'n ni'n gis tla'tega'p. Tla'tegetal me' mesgi'gl 'lgo-waqan muta ni'n eliei Nujjeg. Teliaq telimuloq. ¹³ Ta'n goqwei Nuji gelutmat, 'ntwisunmg e'wman, ni'n tla'tega's, glaman ni'n na uggwisl gepmitelma's Nuji. ¹⁴ Glutmuin ta'n pas'g goqwei 'ntwisunmg, na tla'tega's, na teliaq telimuloq."

Se'sus teplumaji petgitmuanew na Wejuli Nisgam

¹⁵ "Pa na 'gsalioq jigs'tmuitoqs'p ta'n ni'n telimuloqol glaman mimajuinu'g emtoqwalataq Gjinisgam. ¹⁶ Pipanima's nuji aq negm ignmugsitoqs'p ap igtigl nuji apoqonmuelitl ta'n wijitgweiugsisoqs'p iapjiw. Ma 'nqalugsiswoq. ¹⁷ Etna na negm Wejuli Nisgam ta'n musga'tugsitoqs'p teliaqewei. Na mimajuinu'g ta'nig mo getlams'tasulti'gw ni'neg ma gisi menuege'tigul muta

mo gwilua'tigul aq mo nenua'tigul gatu gilew nenu'luoq aq nige' Wejuli Nisgam maw mimajultioq aq ma 'pgije'nug 'gtinnewaq i'ttew.

18 “Ma 'nqaluloq newgtugwa'lugutioq pa wije'i aq mijua'ji'g ta'n mo ungi'gwig ta'n angweiagutaq. Apaja'sites gilew ta'n eimu'tioq. 19 Apugjige'l na mimajuinu'g ula ugs'tqamug ma nugu nemi'gwig gatu gilew nmi-toqs'p, muta me' apaji wijitgweultqs'p. Apaji minunsites. Elt apaji minua'lultoqs'p gilew. 20 Ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw minun-sian, ugjigi'tutoqs'p na ni'n eim Nujjeg aq gilew eimu'tioq 'ntinneg aq ni'n eim 'gtinnewaq.

21 “Ta'n wen wesua'tuitl 'nt'tplutagnml aq jigs'tmuittl na negm ta'n gesalit. Nujj 'gsalatal ta'n wen gesalit, ni'n 'gsala's aq musgalsites negmeg.”

22 Na tujiw Suta (mu Suta Isgaliot) teluet, “Gjisaqamaw, tal gis musgalsites pas'g ninen aq ma nmu'lu'g igtigig mimajuinu'g?”

23 Se'sus asitematl, “Ta'n wen gesalit 'ntglusuaqanml, jigs'tmuittl, aq nujj 'gsalatal. Ni'n aq nujj lattesnen ugtinneg aq wigitesnen. 24 Ta'n wen mo jigs'tmuigul 'ntglusuaqanml, mo gesaligw. Na agnutmaqan ta'n telimuloqop mo wejianugup 'ntangita'suaqanm gatu wejiaqap Nujjewigtug ta'n petgimip.

25 “Wegla wet tlimuloq ge's wijitgweiluloq. 26 Gatu ta'n tujiw nqalul-toqs'p Nujj petgimatal nuji apoqo'nmuellitl na Gjinisgam ugtottml na Wejuli Nisgaml ntwisunmg. Wejuli Nisgam gina'mugsitoqs'p 'ms't goqwei aq gisa'lugsitoqs'p migwite'tmnew ta'n te's'g goqwei gis tlimuloqop.

27 “Naqtmuloq ignmatimgewei. Ignmultoqs'p wantaqo'ti 'gtangita'suaqanm aq 'ggamlamunuaq aq iappiwttew. Mo teli ignmuloq ta'n mimajuinu'g teli ignmugsioq. Mut ignmatmnew 'ggamlamunuaq ewlgwija's'gtn gisna sespeta's'gtn aq mut jipasultinew. 28 Nutuioqop telimuloq, “Nqaluloq gatu ap apaja'sites gilew ta'n eimu'tioq.’ ‘Gsalioq ul'ta'sultigoq ta'n tel liei Nujjeg muta negm me' espe'g aq ni'n. 29 Nige' wet tlimuloq wegla gesgma'q tlianug glaman ta'n tujiw tliaq 'gtlams'tuitoqs'p. 30 Ma piam mamun glulululoq muta mn'tu ta'n iganpuguit ula ugs'tqamu wejgu'et. Gatu ma gis tala'ligw. Mo telgi'g ml'gigno'ti geggunmug 'st'ge' ni'n. 31 Tla'tega's ta'n pas'g goqwei Nujj tel puatg glaman na mimajuinu'g 'gjittaq ta'n tetuji gsalj Nujja. Jugwita'gw, maita'nej.”

15

Se'sus na negm ta'n gisa'laji mimajuinu'g mimajultlin aq Nisgamewigtug ligutilin gatu amujpa siawqatmu'tijig negmeg

1 “Etna na ni'n Se'sus ta'n gisa'l'gig mimajuinu'g mimajultinew aq ligutinew Nisgamewigtug, pa wije'i aq gle'p'menaqsi gisa'toqol nipispaqan nigwen. Nuji iga'taqug gigi' ango'tg gle'p'menaqsi aq pa na wije'i nujj gigi' angweiwaji ugtmimajuinung. 2 Nujj jigla'toqol ta'n goqwe'l mo gelu'lgtnugl ugmimajuqaqanmuaq glaman ulataqatitaq ta'n tel mimajultijig Nisgamewigtug. Pa wije'i aq nuji iga'taqug temo'toqol nipispaqanji' ta'n mo gle'pl el nigwenugl aq wegla ta'n wel minigl waqama'toqol glaman me' pugwelgt'tal gle'pl ta'n minigt'tal. Ni'n mimajuinu'g ignmaqig iappiwewei mimajuqaqan. Pa wije'i aq nuji iga'taqug waqamo'toqol nipispaqan, Nujj waqama'tuaj ugmimajuqaqanmuaq aq nige'l ligutinew Nisgamewigtug. 3 Pa wije'i aq nuji iga'taqug temo'toqol nipispaqanji'l ta'n mo gle'pl el nigwenugl aq wegla ta'n wel minigl waqama'toqol glaman me' pugwelgt'tal gle'pl minigt'tal. Na

agnutmaqan ta'n telimuloqop gis gisa'lugsioq waqamo'lтинew Nisgamewigtug. ⁴ Na nipispaqan ta'n gis tmta's'g gle'pmenaqs ma gis nigwenug goqwei glapis siaw nasteg gle'pmenaqsigtug. Pa na wije'i gilew ma gis tla'taqatiwoq ta'n Gjinisgam tel puatg glapis siawqatmu'tioq ni'neg. Siaw mawgatmu'tigw ni'neg aq ni'n siaw wijitgweiluotoqs'p.

⁵ "Ni'n na pa wije'i aq gle'pmenaqs aq gilew pa wije'i aq nipispaqann. Ta'n wen siawqatg ni'neg aq ni'n negmeg etna na negm ta'n pugwelgt'tal tla'tegetal ugjit ni'n. Pa na ni'n mo eimu 'gtinnewa'q aq mo ni'n apoqon-muluoq ta'n goqwei tela'taqatioq ma tepawgtinug Nisgamewigtug. ⁶ Ta'n wen mo siawqatmug ni'neg ejigla'lut, pa wije'i aq nipispaqan ta'n weji tmta's'g gle'pmenaqsigtug aq gaqi gispateg. Wegla nipispaqann mawo'tas'gl aq elo'tas'gl pugtewigtug ugjit nu'gwa'tas'gtn. ⁷ Siawqatmu'tioq ni'neg aq 'ntglusuaqanml siaw'jigs'tmuigw aq majulgwatmui na tujiw pipanigesultioq ta'n tel puatmoq aq 'msntoqs'p.

⁸ "Etna na ula Nujj gepmite'lmaten ta'n tujiw tela'taqatioq ta'n tel puatg aq pejo'loq igtigig Nisgamewigtug. Na tla'taqatitoqs'p tel musgalsultioq nnaqapemultinew. ⁹ Teli gsaluloq ta'n Nujj teli gsalij. Migwite'tmug ta'n teli gsaluloq aq na tl mimajultigw. ¹⁰ Jigs'tmuioq ta'n telimuloq, na tl siawqatmultoqs'p 'ntgsaltuaqanm aq siawi gsalultoqs'p. Pa na wije'i aq ni'n ta'n tel jigs'taq Nujj ta'n telimij aq na tl siawqatm ugt'gsaltuaqanm aq negm siawi gsalit.

¹¹ "Wet tlilmuloq ula glaman ulgwijultitoqs'p ta'n ni'n teli ulgwijin. 'Ntwel-gwijuaqanm ignmultoqs'p 'ggamlamunual glaman 'ggamlamunual pajiji ulgwitt'tal. ¹² Etna na ula ta'n telimuloq. 'Gsaltultigw ta'n ni'n teli gsaluloq.' ¹³ Ta'n mawi ms'gi'g ugsaltuaqan mimajuinu gis neia'tuataq witapaq na iga'tutew ugmimajuqaanm ugjit negmow. Ma gis piami gsalusgiwoq wen st'ge' ula. ¹⁴ Aq gilew na nitapaq, tla'taqatioq ta'n telimuloq. ¹⁵ Nige' gisgug mu nugu telui'tuluoq 'ntlugowinumg muta lugowinu mo geitug ta'n ugtassusiteml getu tla'tegelij. Gatu awna telui'tuloq nitapaq muta gaq tlimuloqol ta'n te's'g goqwei nutmap Nujjewigtug. ¹⁶ Mo gilew megniwoqop. Ni'n megnuloqop aq iga'luloqop ugjit munso'lтинew tla'taqatinew ta'n tel pualuloq aq gina'mug mimajuinu'g ugjit majulgwalinew. Na tujiw iapji-wewei mimajuaqan guguntaq aq iapjiw majulgwalitaq. Tla'taqatioq na Nujj ignmugsitoqs'p ta'n pas'g goqwei gelutmuoq 'nwisunmg. ¹⁷ Etna na ula ta'n melgimuloq, "Gsaltultigw!"

Wegla mimajuinu'g ta'n mo tleiaulti'gw Nisgamewigtug masgelmugsitoqs'p

¹⁸ "Pa na mimajuinu'g ta'n mo tleiaulti'gw Nisgamewigtug masgelmugsioq, amujpa migwite'tmoq, tmg ni'n masgelmipnig. ¹⁹ Gatu ni'n weji mgnuloqop ula ugs'tqamu ta'n mimajuinu'g eimu'tijig aq mu nugu tleiaultiwoq. Etna na ugjit ula mimajuinu'g masgelmugsioq. Gatu tleiaultioq ula mimajuinuigtug, na tujiw ula mimajuinu'g 'gsalugsitoqs'p ta'n teli gsalat'iji un'januaq. ²⁰ Migwite'tmug ta'n telimuloqop. Mo na gisteju me' espeuig aq ugtassusiteml. Ta'n teleiwiwnig na wije'i gilew tleuigsitoqs'p. Amasgipnignig ni'n aq elt gilew amasgipnugsitoqs'p. Jigs'tmu'i'tisnn 'ntglusuaqanml, jigs'tugsitoqs'p elt gilew 'gglusuaqanmual. ²¹ Gilew tleiaultioq ni'neg, etna na ugjit tla'lugsitoqs'p ula ta'n te's'gl goqwe'l muta mo nenua'tigul nujjl ta'n petgimip. ²² Ma ilsumam'gig ta'n tel pata'taqati'tij ta'n mo menuaqaligupnig mo jugu'ewasn aq gluluqaasn. Gatu nige' wejgu'eiap aq gelu'lg'pnig aq nige' geitu'tij ta'n tel pata'taqati'tij aq ma nugu gisi iga'tu'titl ugtlu'e'utiwal. ²³ Ta'n wen masgelmit masgelmatl elt nujjl. ²⁴ Weji pginis ugjit mesgi'g

lugowaqan lugwatmn ta'n menaq wen pa tela'tegegw. Nemi'pnig ta'n gis tla'tegei pas'g mo jigs'tuigupni awna masgelmipnig aq maw Nujjl. Etna na ugjit tli ilsumaten. ²⁵ Amujpa na wet tliaq glaman ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign tliatew, 'Mo goqwei geggunmi'ti'gw ta'n tel masgelmi'tij.' Pisuiw masgelmijig.

²⁶ "Nujjeg ugji petgima's Nuji apoqonmuet na Wejuli Nisgam. Ta'n tujiw 'pgising gina'mugsitoqs'p teliaqewei ugjit Gjinisgam aq usgumitew. ²⁷ Aq elt gilew usgumitoqs'p, muta wijitgweioq mawi amgwesewieig al gina'muaneg."

16

¹ Se'sus siawewistoq, "Na ula gis tlimuloq glaman ma se'stoqutiwoq. ² Tuaqtesgugsitoqs'p ugta'sutuo'guomuaq. Iga'qt'tew na'gweg ta'n tujiw wen ne'po'qsioq tl'ta'sitew etl lugowatl Nisgaml. ³ Na wegla tla'lugsitoqs'p muta mo nenua'tigul Nujjl gisna ni'n. ⁴ Gatul ula gis igan gnuat'uloq glaman iga'q na'gweg ugjit negmow tla'taqatinew, wegla migwite'ttoqs'p ta'n telimuloqop."

Wejuli Nisgam ugtlgoawaqanm

"Amgwesewieig mo telimuloqopnn wegla muta me' pem siaw wijitgweiluloqop. ⁵ Gatul nige' gis tlimuloq muta eliei negmeg ta'n petgimip. Gatul mo wen te'sioq pipanimip, 'Tami elien?' ⁶ Muta nige' ta'n gis tlimuloq 'ggamlamunual ewlgwitgl. ⁷ Gatul telimuloq teliaqewei me' glu'lg'tew ugjit gilew na ni'n jigla'sia's. Gatul mo jigla'wan na nujiapoqonmuet ta'n teluisit na Wejuli Nisgam ma 'pgising gileweg. Gatul jigla'sia's na tujiw Wejuli Nisgam petgimultoqs'p ni'n. Teliac na telimuloq. ⁸ Ta'n tujiw 'pgising negm musga'tuataq mimajuinu'g ugs'tqamug, ta'n tel lue'winuulti'tij, aq ta'n tel pata'tegewinuulti'tij. Musga'tuataq na Gjinisgam unggelu'lgm eteg ugjit apoqonmuan aq gisi jiglo'lataq ta'n tli ilsumaten. Musga'tuataq oplita'sultijig ugjit ta'n goqwei tetapu'aq aq ta'n Gjinisgam tli ilsutegetew. ⁹ Musga'tuataq ta'n tel lue'winuulti'tij muta mo getlams'tuigupnig. ¹⁰ Musga'tuataq ta'n tli oplita'sultijig ugjit ta'n goqwei tetapu'aq Nisgamewigtug muta eliei Nujjeg aq gilew ma nugu nemi'woq. ¹¹ Musga'tuataq ta'n tli oplita'sultijig ugjit Gjinisgam ugtilsutaqanm muta iganpuguit ula ugs'tqamu na mn'tu gis gisi ilsumut.

¹² "A' na me' pugwelg ta'n goqwei getu tlimuloq, gatul nige' ugsami ms'gi'gt'tew ugjit gilew gisipugutmnew. ¹³ Gatul ta'n tujiw na Wejuli Nisgam ta'n musga'tugsitoqs'p teliaqewei ugjit Gjinisgam 'pgising negm ilgwenugsitoqs'p teliaqeweigtug. Ma usgutmul ta'n goqwei gisite'tg pas'g usguttew ta'n goqwei gis nutg aq tlimugsitoqs'p ta'n goqwei tliatew. ¹⁴ Ugsua'tutew ta'n goqwei ni'n newei aq musga'tugsitoqs'p aq ignmugsitoqs'p na tl gepmite'lmitew. Nutuij ta'n usgutma's na agnutmugsitoqs'p. ¹⁵ Ta'n te's'g goqwei nujj gegung ni'n newei. Etna na ugjit wet luei Wejuli Nisgam ugsua'tutew ta'n goqwei ignmaq aq musga'tugsitoqs'p. Na."

Ewlgwijuaqan aq welgwijuaqan

¹⁶ "Apugjig jigla'sites aq ma gis nemi'woq, aq na tujiw apugjige'l apnitoqs'p."

¹⁷ Alt unaqapemg telimultijig, "Etl 'gtu talimugsi'gw? Telimugsi'gw, 'Apugjig ma nmi'woq aq na tujiw ap apugjige'l nmitoqs'p.' Elt teluet, 'Eliei nujjeg.'" ¹⁸ Etna na ugjit pipanimultijig, "Etl 'gtu talimugsi'gw ta'n tujiw teluet, 'Apugjige'l?' Mo geitug ginu ta'n goqwei wesgutg."

¹⁹ Se'sus gejjaji getu pipanima'titl, glaman telimaji, "Teluei, 'Apugjige'l ma nmi'woq aq na apugjige'l nmitoqs'p.' Etna na ula pipanimultioq? ²⁰ Atgitemultitoqs'p aq ewlgwijultitoqs'p. Gatu igtigig mimajuinu'g ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw ul'ta'sultitaq ta'n ni'n tla'liten. Ewlgwijultitoqs'p gatu ta'n teli atgitemultitoqs'p jensi sa'se'wa's'gt'tew aq pajiji ulgwijultitoqs'p. Teliq na telimuloq. ²¹ Ta'n tujiw e'pit getu un'janit geitog na poqjipnej. Gatu ta'n tujiw un'jan gisi ugs'tqamullij. Nige' welgwijing muta un'jan gisi ugs'tqamultitl. ²² Assma nige' wijej ugjit gilew. Nige' ewlgwijultioq gatu ap nmulfoqs'p, 'ggamlamunual pajiji ulgwitt'tal aq ma wen gis jigla'tugsiwoq ula ulgwijuaqan.

²³ "Ta'n tujiw na na'gweg iga'q, gilew ma pipanimiwoq pas'g goqwei, muta nujj ignmugsitoqs'p ta'n pas'g goqwei glutmu'tioq nwisunmg. Teliq na telimuloq. ²⁴ Glapis nige' me' menaq goqwei pipanigesultiwoq 'nwisunmg. Glutmug 'nwisunmg aq 'msntoqs'p, glaman 'ggamlamunual tetuji ulgwitt'tal."

Se'sus telimaji, "Ni'n wissuignemg'p na iganpuguit ula ugs'tqamu"

²⁵ "A'tugwaqann e'wmapnn ta'n tel tlimuloq wegla. Gatu tetaputesg iga'q ta'n ma nugu e'wmuan a'tugwaqann. Menaqqajewei usgutmultoqs'p nujj. ²⁶ Ta'n tujiw na na'gweg iga'q, pipanimatoqs'p negm 'nwisunmg. Mo etl tluew pipanimass negm ugjit gilew. ²⁷ Muta Nujj gesalugsioq muta gilew gesalioq aq getlams'tmoq wejia'p negmeg. ²⁸ Ni'n wejia'p Nujjewigtug, aq ugs'tqamug pegisinap; aq ap nige' naqt'tes ugs'tqamu aq eliei Nujjeg."

²⁹ Na tujiw unaqapemg telima'titl, "A' na nige' menaqajewei tlewistun aq mo e'wmun a'tugwaqan. ³⁰ Nige' gejituleg 'ms't goqwei geitu'n. Aq goqwei ugjit mil pipanimultesnen ugjit 'gji'tunen ta'n goqwei geitu'n. Wegla gisa'lugsieg'pnn 'gtlams'tulinen gi'l wejien Nisgamewigug."

³¹ Se'sus asitemaji, "Nige' tel'ta'sultioq getlams'tuioq? ³² Na na'gweg iga'q aq nige' gis iga'q ta'n tujiw 'ms't gilew gaq se'sa'to'qutitoqs'p. 'Ms't wen apaja'sitew wiguaq aq ni'n 'ngutugwa'lugwa's. Gatu mo menaqajewei newgtugwa'lugow muta Nujj wijitgweiwit. ³³ Ula ugs'tqamug mimajuinu'g gitnm'titoqs'p gatu ml'gito'ltigw! Wissuignemg'p na iganpuguit ula ugs'tqamu. Na ula wet tlimuloq glaman i'mu'tioq ni'neg aq guguntoqs'p wantaqo'ti 'ggamlamunuaq aq 'gtangita'suaqanmuag."

17

Se'sus a'sutmessewajig unaqapemg

¹ Ta'n tujiw Se'sus gaqewistogeg, elapa'sit wa'so'q aq teluet, "Nu' (Tata't), na ajiyet iga'q. Pipanimul gepmitelmi 'ggwis, glaman ni'n 'ggwis gis gepmitelmultes. ² Ignmui't'p assuman 'ms't mimajuinu'g glaman gisi ignmu'a's iapijeweji mimajuaqan wa'so'q ta'nig ignmui't'pnig. ³ Negmow ta'n nenu'linew newgti tetapu'en Gjinisgam aq nenuinew ni'n Se'suguli ta'n petgimi't'p. Etna na ula ignmuates iapijeweji mimajuaqan. ⁴ Mimajuinuigtug gepmitel'mulap ula ugs'tqamug, gaqa'tuapneg ula 'lgowaqan ta'n ignmuip tla'tegen. ⁵ Nu' (Tata't), nige' gepmitelmi aq ignmui wijitgweiulin 'st'ge' ta'n tel gepmitelmi't'p gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtugweg.

⁶ "Telimg'pnig ula mimajuinu'g ugjit gi'l. Tleiaultijig ula ugs'tqamu gatu ignmui't'pnig. Gi'lewe't'pnig aq gi'l ignmui't'pnig aq jigs'tmasg'pni 'gglu-suaqanm. ⁷ Aq nige' geitu'tij ta'n te's'g goqwei ignmui't'p wejiaq gi'leg. ⁸ Ignmaqapnig agnutmaqan ta'n ignmui't'p aq wesua'tu'tip. Gjitm geitu'tij na ula teliaq aq na wejia'p gi'leg, aq negmow getlams'tmi'tij gi'l petgimi't'p.

⁹ “A'sutmessewulig ula mimajuinu'g ta'n ignmui't'pnig muta gileweg. Mu a'sutmessewaqig igtigig ta'n mo getlams'tmi'ti'gw. ¹⁰ Ta'n te'sijig 'nt-mimajuinung na gi'lewei aq ta'n te'sijig 'gmimajuinung na ni'newe. 'Nt-gepmitelgaqanm weji musga's'g ula mimajuinuigtug. ¹¹ Nige' naqtm ula ugs'tqamu aq eliei gi'leg gatu negmow naqalgig ugs'tqamug. Nu' (Tata't), 'gjisape'win, angweu aq iga'l. e'wmm 'gml'gigno'timg na wije'i ml'gigno'ti ta'n ignmui't'p. Glaman 'ms't siawi i'mu'titaq ni'neg aq ni'n i'm ugtinnewaqq glaman 'ngute'jultitaq ta'n ginu teli 'ngute'ji'gw. ¹² Ta'n teli pgiji wijitg-weiagi iga'lg'pnig 'gml'gigno'timg. Na ml'gigno'ti ta'n ignmui't'p. Iga'lg'pnig aq mo wen te'si'tij gesga'gup, pas'g na ji'nm ta'n gis gissutasit lien mn'tua'gig. Na tliatew glaman ta'n goqwei gis wi'gas'g 'gtwi'gatigng tliatew. ¹³ Aq nige' eliei gi'leg. Telimg'pnig wegla ge's eimaneg ugs'tqamu glaman ulgwijultitaq pa wije'i aq ni'n. Ignmu'a's uggamlamunual pajiji ulgwitt'tal. ¹⁴ Ignmaqapnig nnaqapemg 'gtagnutmaqanm, aq masgelmujig ta'nig mo getlams'tmu'tligwi muta ni'n aq nnaqapemg piltu angita'sultieg aq negmow. ¹⁵ Nu', mo pipanimulu jigla'lan ugs'tqamug gatu awna pipanimul nnaqapemg ugs'tawian mn'tu ugml'gigno'timg. ¹⁶ Pa na wije'i aq ni'n mo tleiawiw ugs'tqamu nige' elt negmow nnaqapemg mo tleiaulti'gw ula ugs'tqamug. ¹⁷ Ignmu sape'ultinew aq gmetug iga'l ugjit gi'l, ta'n tel gina'masulti'tij 'gglusuaqanml. 'Gglusuaqanml teliaq teluegl. ¹⁸ Elgimgig mimajuinuigtug ula ugs'tqamug pa wije'i aq gi'l ta'n teli elgimi't'p mimajuinuigtug. ¹⁹ Gmetug igalsi ugjit gi'l glaman negmow ulapettaq glaman elt negmow menaqqajewei igalsultitaq ugjit gi'l.

²⁰ “A'sutmessewulig nnaqapemg aq maw ugjit ta'nig 'gtlams'tuitaq muta negmow usgumitaq. ²¹ Nu' (Tata't), a'sutmessewulig glaman 'ngute'jitaq. Etamul newgte' tli angita'sultinew aq wije'i uggamlamunual tl gwitte'tal Nisgamewigtug pa wije'i aq gi'l nujj aq ni'n. Pa wije'i aq gi'l tet i'mn ni'neg aq ni'n gi'leg. Pa wije'i 'gtinnaeq i'mu'titaq glaman na mimajuinu'g ula ugs'tqamu 'gtlams'tmultaq gi'l petgimi't'p. ²² Gepmitelm'gig ta'n gis gi'l tel gepmitelmin glaman gisi ngute'jitaq pa wije'i aq ni'n aq gi'l teli ngute'ji'gw. ²³ Ni'n ugtinnewaqq eim aq gi'l eimn ntnneg. Na tujiw gis gisi ngute'jitaq glaman na mimajuinu'g ula ugs'tqamug 'gji'tutaq gi'l petgimi't'p aq gesaljig ta'n teli gsalin.

²⁴ “Nu' (Tata't), gi'l ignmui't'pnig aq pualgig negmow i'mu'tinew wa'so'q ta'n ni'n i'ttes. Na tujiw gis nmituitaq 'ntgepmitelgaqanm, ta'n ignmui't'p muta gesali't'p gesgmmaq ugs'tqamu gisita'sgtugweg. ²⁵ Nu' (Tata't), ta'n maw getlamien aq tetapu'en, na mimajuinu'g ula ugs'tqamu mo nenu'lu'g gatu ni'n nenu'l aq wegla ta'n wijitgweiwijig geitu'tij gi'l petgimi't'p. ²⁶ Telimg'pnig ula mimajuinu'g ugjit gi'l aq me' siaw tla'tega's glaman 'gsala'titaq igtigig ta'n teli gsalin gi'l aq ni'n ugtinnewaqq i'ttes. Na tliaj.”

18

Se'sus wesua'lut

(Matiw 26.47-56; Malg 14.43-50; Lu'g 22.47-53)

¹ Ta'n tujiw Se'sus gisi a'sutmateg, maja'sit maw unaqapemg aq asoqoma'it sipuji'j' teluisig Gitlon. Na te'l eteg iga'taqanji'j. Se'sus aq unaqapemg el'ta'jig. ² Na Suta, ta'n netuisga'lapnn Se'susal, geitoq ta'n eteg, muta gaqaisg Se'sus i' tli ulti'sguaji unaqapemg. ³ Etna na ugjit Suta na te'l eliet maw ma'gnisg aq nuji ugsua'taqatijig, na ta'nig iganpugultijig patlia'sg aq Palasiaq ignmu'a titl, ugjit wije'wanew. Ela'laji iga'taqanigtug. Pema'tu'titl wasoqwaluejewe'l

aq petasema'tiji aq espo'qwas'gl aq petgute'gne'l. ⁴ Se'sus geitoqop 'ms't goqwei ta'n tliatew ugjit negm. Igana'sit aq pipanimaji, "Wen ta gilew al gwiluoq?"

⁵ Asitema'titl, "Se'sus na Nasaletgewa'j." Telimaji, "Ni'n na." Suta ta'n netuisga'lapnn Se'susal, gaqamis maw igtigig. ⁶ Ta'n tuijw Se'sus telimateg, "Ni'n na." Esetepuguita'jig aq smtag aputasg nisia'tijig maqamigeg. ⁷ Tel gneg apaj qamita'jig ap Se'sus pipanimaji, "Wen ta gilew al gwiluoq?" Teli asitema'titl, "Se'sus na Nasaletgewa'j."

⁸ Se'sus teluet, "Gi's gis tlimuloq ni'n na. Ni'n al gwiluoq, mut ugsua'lanew ala igtigig." (⁹ Wet thuep ula glaman ta'n goqwei teluep gis tliatew, "Nuij je ma newgte'jit gesga'qup ta'n ignmuit'pnig.")

¹⁰ Simon Pie'l geggunatl espo'qwas'gl. Gettaqa'toq aq taqamatl espe'g patlia's uggistejuml, mente'muaj inaqaanei ugs'tuaqan. Na gisteju teluisit Malgus. ¹¹ Se'sus telimatl Pie'l'al, "Apaji pija'l 'gtespo'qwas'gm ta'n tleiawig. Gi'l ta tel'ta'sin ma wet saputa'siw metue'gl ta'n Nuij tel'te'tg'p? Ni'n wel'te'tm na tla'tegen. Amujpa wet samqwai na cupi'j ta'n Nuij ignmuit."

Ela'la'titl Se'susal Annas ugsisgug

¹² Na sma'gnisg maw iganpuguit sma'gnis aq na Lesui'paq nuji ugsua'taqatijig, wesua'la'titl Se'susal gelpila'titl. ¹³ Toqo ela'la'titl tmg Annaseg muta Annas na ugiljil Gaiapas. Gaiapas iganpuguit patlia's ula newgtipungeg. ¹⁴ Etna na Gaiapas ta'n telimapni Lesui'paq, "Me' gelu'igt'tew newgte'jit ji'nm 'np'g ugjit 'ms't mimajuinu'g."

Pie'l megteg nenuan Se'susal

(Matiw 26.69,70; Malg 14.66-68; Lu'g 22.55-57)

¹⁵ Simon Pie'l aq ap igtig unaqapeml, ugpaqamuaq majulgwala'titl Se'susal. Na espe'g patlia's wel nenuapnn igtigl unaqapeml. Negm wije'watl Se'susal iga'taqanigtug ta'n espe'g patlia's wiguow gigoqopaqteg. ¹⁶ Pie'l gaqamit gujmug gigjiw ga'qana'tas'gigtug. Igtigl unaqapeml ta'n espe'g patlia's wel nenuatl, apat tu'et, gelulatl gisteju'isgwetl, ta'n nuji ango'tg ga'qana'tas'g, aq pisgwa'latl Pie'l'al. ¹⁷ Na gisteju'isgwej pipanimatl Pie'l'al, "Ma ta gi'l newgte'jin Se'sus unaqapeml?" Pie'l asitematl, "Moqwa' mu na ni'n."

¹⁸ Tege'g'p aq gisteju'g aq nuji ugsua'taqatijig gisitu'tip pugtew aq al gigo'qopugua'tijig etli ulp'susultijig. Pie'l eliet maw negmow aq apu'susit.

Espe'g patlia's mil pipanimatl Se'susal

(Matiw 26.59-66; Malg 14.55-64; Lu'g 22.66-71)

¹⁹ Na toqotesip na espe'g patlia's mil pipanimatl Se'susal ugjit unaqapemg aq ta'n tel gina'muej. ²⁰ Se'sus asitematl, "Apjiw etlewistuap mima-juinuigtug. Apjiw etl gina'muap a'sutuo'guomg aq 'gia'sutuo'guomg ta'n 'ms't Lesui'paq etli ulti'sgatulti'tij. Mo goqwei mingwa'tuaqapni ta'n tel gina'maqig. ²¹ Goqwei nige' tel mil pipanimin? Pipanim na mimajuinu'g ta'n nutuipni. Pipanim negmow ta'n telimg'pnig. Amuj na geitu'tij ta'n telueiap."

²² Ta'n tuijw Se'sus gis thueteg ula, newgte'jit sma'gnis paqtne'ita'tl aq teluet, "Mu na tel glulam'g na espe'g patlia's!"

²³ Se'sus asitematl, "Goqwei mo tetaputenug thua'n, tlim 'ms't wen ula tet ta'n goqwe't'p. Gatu tetapu ewistian, goqwei weji tqamin?"

²⁴ Na tuijw Annas elgimatl Se'susal, me' gelpisilitl, Gaiapaseg na espe'g patlia's.

Pie'l ap megteg nenuan Se'susal

(Matiw 26.71-75; Malg 14.69-72; Lu'g 22.58-62)

²⁵ Gatu na Pie'l me' gaqamit etli apu'susit. Igtigig telima'titl, "Amuj na gi'l newgte'jit Se'sus unaqapeml?"

Gatu Pie'l meg'tg. Teluet, "Moqwa', mu na ni'n."

²⁶ Newgte'jit espe'g patlia's uggistejuml wo'qomal na ji'nm ta'n Pie'l mente'muap ugs'tuaqan, gelusit aq pipanimatl Pie'lal, "Mu ta nemu'lap maw negm iga'taqanigtug?"

²⁷ Pie'l ap teluet, "Moqwa'!" Na smtug napew getu'g.

Se'sus gaqamit Pilot ugsisgug

(Matiw 27.1,2,11-14; Malg 15.1-5; Lu'g 23.1-5)

²⁸ Gatu na tujiw mawi egsitpu'g Lesui'paq iganpugultijig ejigla'la'titl Se'susal Gaiapaseg wiguaq aq ela'la'titl Lo'mewei g'pno'l ugtelege'wituo'guomg. G'pno'l teluisit Pilot. Na Lesui'paq iganpugultijig mo pisgwita'gwig muta ta'n negmow telo'lti'tij, pa na pisgwita'snig ta'n mo Lesui'peulti'gw, na tujiw ma waqamo'lti'gw aq ma gis mawatalulti'gw na Siawa'timgewei pestie'umg. ²⁹ Etna na ugjit Pilot naji ultesguaji gujmug aq pipanimaji, "Tali 'lsutmuoq ula ji'nm?"

³⁰ Asitema'titl, "Mo jugwa'laqatt'pn gi'leg mo opla'tegegusnn."

³¹ Pilot telimaji, "Gilew ugsua'lug aq ilsumug ta'n telteg 'gt'plutaqanmuoq."

Lesui'paq iganpugultijig teluejig, "Gilew Lo'meultioq, mo ignmuiweg wen ne'pa'nen." (³² Ula wet tliaqap ugjit tlian ta'n Se'sus teluep ugjit ta'n tli np'tew.)

³³ Na Pilot apaji pisgwa't elege'wituo'guomg aq negmeg wigumatl Se'susal aq pipanimatl, "Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?"

³⁴ Se'sus asitematl, "Gi'l pipanimin, gisna ala igtigig gis tlim'sgi'g ugjit ni'n?"

³⁵ Pilot na teli asitematl, "Tel'ta'sin ni'n na Lesui'p. 'Gtmimajuinung aq negmow iganpugultijig ugpatlia'smuoq iga'ls'g'pni' npitnn. Goqwei ta opla'tu'sp?"

³⁶ Se'sus teluet, "Ntelege'witewa'gim mo tet tleiawinug ugs'tqamug. 'Ntelege'witewa'gim tleiawigns ula ugs'tqamu nnaqapemg matnaqq'ti'tisoq. Na tujiw mo iga'linesoq Lesui'paq ugpitnuoq. A' na moqwa'! Mo 'ntelege'witewa'gim tleiawinug ula ugs'tqamu."

³⁷ Pilot pipanimatl, "Mu na gi'l elege'wit?"

Se'sus asitematl, "E'e, na weji ugs'tqamuiap. Weji pginisap ugjit 'pgisitun teliaqewei ula ugs'tqamug. Ta'n wen gesatg teliaqewei jigs'tuitew."

³⁸ Pilot pipanimatl, "Goqwei ta teliaqewei?"

Na tujiw Pilot apaja'sit gujmug ta'n Lesui'paq eimu'tijig aq telimaji, "Mo goqwei we'jituaoq amsalteg ugjit ilsuman ne'po'qsin. ³⁹ Siawa'timgewei pestie'uti iga'g, apjiw gettalqal'g newgte'jit ta'n pisit laplusang ugjit gilew ta'n i' tl pipanimioq ugjit tla'tegen. Pualioq iga'lan 'gtelege'witemuoq?"

⁴⁰ Apaji sesgwala'titl, "Moqwa', mu negm. Pualg't Palapas!" (Palapas na nuji gmutnet.)

19

Se'sus ilsumut ugjit ne'po'qsin

¹ Na tujiw Pilot ignmuaji ugsma'gnismg jigla'lanew Se'susal aq te'sipowmaqanta'new. ² Na sma'gnisg goqominaqsiei piptugwaqig elisgnuatmi'tij aq nasa'tua'titl un'jig. Megwi ewne'litl pitu'gunn pitoqsilitl

nasa'tua'titl. ³ Asuita'jig. Elmatgwetua'titl aq teluejig, "Pgitawsi Lesui'paq ugtelege'witemuaq!" El'ta'jig aq paqtne'ita'titl.

⁴ Mjit newgt Pilot apat tu'et aq telimaji Lesui'paq, "Angamug. Apat tuatultoqs'p ugjit gilew gisi gji'tunew mo ni'n gisi we'jituq goqwei amsalteg ugjit ilsuman ne'po'qsin." ⁵ Na tujiw Se'sus tewiet, nasg'g goqominaqsiei pip-tugwaqig aq megwi ewne'litl pitu'gunn pitoqsilitl. Pilot telimaji, "Angamug, ula na ji'nm!"

⁶ Ta'n tujiw na iganpugultijig patlia'sg aq nujiugsua'taqatijig nemia'titeg, sesgu'tijig, "Gujjiewto'q, gujjiewto'q!" Pilot telimaji, "Na gilew ugsua'lug aq gujjiewto'q. Mo we'jituq goqwei amsalteg ugjit ilsuman ne'po'qsin!"

⁷ Na Lesui'paq iganpugultijig asitema'titl, "Geggunmeg 'tplutaqan ta'n telueg, 'Amujpa neq, muta teli ugsualsit Gjinisgam uggwisin."

⁸ Ta'n tujiw Pilot nutuateg, na teluejig, me' aji jipaqa'sit. ⁹ Apaji pisgwa'latl Se'susal elege'wituo'guomg aq pipanimatl, "Tami tleiawin? Tami ta gi'l wejien?" Gatu mo Se'sus asitemagul. ¹⁰ Pilot ewlumuatl, "Mo getu geluliwn? Migwite'te'n ni'n ml'gigno'ti geggunm gisi iga'lulin gisna gujjiewto'qsin!"

¹¹ Se'sus asitematl, "Gi'l ml'gigno'ti geggunmn ugjit ni'n muta pas'g gisi ignmulg'p Nisgamewigug. Mo geggunmun ml'gigno'ti ugjit ni'n glapis Gjinisgam ignmasg. Gatu na ji'nm ta'n iga'lip 'gpitng, me' mesgi'g ta'n teli pata'tejej."

¹² Ta'n tujiw Pilot ula nutgeg wejo'tg we'jitun ta'n tli iga'latal. Me' tetaqite'tg'p gisi iga'lan. Gatu na Lesui'paq apat sesgu'tijig, "Gatu gi'l iga'laj na ji'nm, mo gi'l Sisal witapal! Ta'n wen teli ugsualsit elege'witewin, negm getanatl Sisalal!"

[Sisal iganpugutuaji Lo'mewaq. Negmow ugtelege'witemual.]

¹³ Ta'n tujiw Pilot nutgeg ula glusuaqann, ela'la'titl Se'susal gujmug aq epa'sit nuji ilsuteget ug't'pung. Gun'teweiei 'msaqtaq ta'n ug't'pung eteg. (Lesui'pewigtug teluisig, "Gapata.") ¹⁴ Nige' ugtejgwei na'gweg gesg mnaq Siawa'fingwei atlasmutigisgug iga'nug. Mawi espe'g ula atlasmutigisgug. Na suel mewlia'gweg. Pilot telimaji Lesui'paq, "Ula na 'gtelege'witemuoq!"

¹⁵ Apaji sesgu'tijig, "Ne'po'q! Ne'po'q! Gujjiewto'q!"

Pilot pipanimaji, "Pualioq ni'n iga'lan 'gtelege'witemuoq ugjit gujjiewto'qsin?"

Iganpugultijig patlia'sg asitema'titl, "Pas'g newgte'jit elege'wit geggung't, na Sisal!"

¹⁶ Na tujiw Pilot iga'latl Se'susal uppitnuq ugjit gujjiewto'qsinlin.

Se'sus gujjiewto't

(*Matiw 27.32-44; Malg 15.21-32; Lu'g 23.26-43*)

¹⁷ Glapis gisapsgna'titl. Na tujiw sma'gnisg nuje'wa'titl Se'susal. Tewa'la'titl 'gjiang pema'tulij uggujiewe'm. El'ta'jig glapis peita'jig na'te'l ta'n pempnigeg maqamigew teluisig, "Teliangamgug st'ge' waqan'tewatpat." (Teluisig, "Golgota" Lesui'pewigtug.) ¹⁸ Etna na na'te'l gujjiewta'titl aq tapusiliji ji'nmug gujjiewta'tiji maw negm. Newgte'jit inaqneg aq igtig patatujg aq negm Se'sus miawe'g. ¹⁹ Pilot ewi'gmu't'p gnugwaqan aq nasa'tut'p gujjiewteigtug, "Se'sus Nasaletge'wa'j, na Lesui'paq ugtelege'witemual." Etna na ula ta'n ewi'gmu't'p. ²⁰ Pugwelgig Lesui'paq egitmi'tip ula muta na'te'l ta'n Se'sus etl gujjiewto't mo gnegtnugup 'gjiang. Gnugwaqan ewi'gas'g'p Lesui'pewigtug, Latinewigtug ta'n Lo'mewaq teli'sulti'tij aq Gli'gewigtug. ²¹ Na Lesui'peweiei iganpugultijig patlia'sg telima'titl Pitotal, "Mut wi'gmu, 'Lesui'paq ugtelege'witemual." Gatu ewi'gmu't'p, 'Ula ji'nm teluet, Ni'n na Lesui'paq ugtelege'witemual.' "

²² Pilot asitemaji, "Ta'n goqwei gis wi'gm siawtej."

²³ Ta'n tujiw sma'gnisg gisi gujjiewta'titeg Se'susal wesua'tua'tij utapsunn aq ne'w nasgwa'tatultijig, te's pugwei ugjit te's sma'gnis. Pas'g newgte' pugwei esgwiaq, na ugpiu'gunml pita'qal maqotl. Newgti mse'litl ta'n teli gnu'a'tasilij. ²⁴ Sma'gnisg telimultijig, "Tlia mu suisgina'tuaq, gatu laqatinej ugjit 'gji'jianenu ta'n wen 'msntew." Ula wet tliaqap ugjit tlian ta'n goqwei Gjinisgam ugtwi'gatigng gis wi'gas'g'p, "Tel nasgwa'tatultipni nutapsunn te's pugwei ugjit negmow aq elaqatipnig ugjit 'ntgotml ta'n newgtinse'g." Na ula sma'gnisg tela'taqatiji.

²⁵ Gaqamultijig gigjiw Se'sus uggujiewe'm, uggwitl, aq uggwitl wijigatijig e'pilitl, aq Mali, Gliopas ugte'piteml, aq Mal Matle'n. ²⁶ Se'sus nemiatl uggwitl aq na unaqapeml ta'n gesalatl, gaqamijig. Na tujiw telimatl uggwitl, "Giju' nige' weja'tegemg, tli ugsua'l nnaqapem st'ge' 'ggwis."

²⁷ Aq matgwetuatl unaqapeml aq telimatl, "Tli angweiw 'ngij 'st'ge' 'ggij." Weja'tegemg na ajiet ji'nm enma'latl wiguaq, wigilin.

Se'sus ta'n teli np'g'p

(Matiw 27.45-56; Malg 15.33-41; Lu'g 23.44-49)

²⁸ Se'sus geitoq 'ms't goqwei nige' gaqa'toq, teluet, "Getu samqwai." Glaman tliatew ta'n telueg'p Gjinisgam ugtwi'gatigng.

²⁹ Samqwano'q eteg'p waju'elitel wisqe'g moqopa'q. Wetgapa'tu'tij 'spanj moqopa'qigtug iga'tu'titl nipispaqanigtug wejiaq miti's teluisig isop aq elasa'tua'tij Se'sus ugtung. ³⁰ Ta'n tujiw Se'sus wett'geg na tujiw teluet, "Gaqa'tuaneg." Matgwa'toq un'ji aq iga'latl ugijjaqamitl aq apaja'litl Nis-gamewigtug. Na negp.

Se'susal uggamlamun gigjiw sapalgaita'tl

³¹ Etna na na'gweg ta'n ilajugtm'i'tij atlasmutigisgug, na igtig na'gweg mawi espe'g atlasmutigisgug, Lesui'paq mo puatmi'tigup 'npuinu'g gaqapijultilin gujjieweigtug na na'gweg. Etna na ugjit pipanima'titl Pilotal ignmuin ugsma'gnisng tmt'e'muanew na ji'nmug uggwatual glaman jaqali np'taq aq na tujiw 'npuinu'g nisa'lugsinew. ³² Toqo Pilot elgimaji ugsma'gnisng. Na sma'gnisg el'ta'jig aq temte'mua'titl amgwesewei ji'nmul uggwatl aq maw igtigl ji'nmul. gitg ta'nig gujjiewto't'pnig maw Se'susaq. ³³ Gatu ta'n tujiw iga'titeg Se'susal, nemia'titl gis neplitl aq mu temte'mua'tigul uggwatl. ³⁴ Gatu newgte'jit sma'gnisg espo'qwas'g sapaqqata'tl Se'susal gigjiw uggamlamung ugtassuign aq na smtg mal'tew aq samqwan tewijuig. (³⁵ Ni'n nemi-tuap ta'n tujiw gis tliaq aq giasgiwewei telimuloq glaman 'gtlams'tmultoqs'p. Geitu gigwaji agnutmuloq aq gis lita'sualitoqs'p.) ³⁶ Na ula wet tliaqap ugjit tlian ta'n goqwei gis wi'gas'g'p Gjinisgam ugtwi'gatigng: "Je ma newgte'gtn ugtwaqan'tem tmta's'gtnug." ³⁷ Ap igtig telueg Gjinisgam ugtwi'gatigng: "Na mimajuinu'g angama tital negm ta'n sapaqqato't'p."

Utqotala'titl Se'susal

(Matiw 27.57-61; Malg 15.42-47; Lu'g 23.50-56)

³⁸ Ta'n tujiw ula gaq tliaq, So'sep ta'n tleiwip na gutanji'j teluisig Alimatia, pipanimatl Pilotal, gisi ugsua'lan Se'susal. (So'sep getlams'tuatl Se'susal. Gatu mo al wije'wagupnn muta mo sangewite'lmagwi Lesui'paq iganpugul-tijig.) Na Pilot telimatl gisi ugsua'tuateg wa'qi aq So'sep eliet aq ejigla'tuaj.

³⁹ Nigotimus na negm ta'n amgwesewieig nat nmiapnn Se'susal newgte'gig wela'gweg, wije'watl So'sepal. Enma'toqol, weljema'gewei, wiaqiaqal mul aq alos. Na'tami telisgug gasqiptnaqan 'ngatign. ⁴⁰ Na tapusijig ji'nmug wesua'la'tij Se'susal aq oqonisgwepilmua'tij atla'wegnigtug wejitas'g linen, maw weljema'gewei. Na Lesui'paq ula tela'taqatijig ugjit gisgaja'lanew

npuinu'l utqutalugsin. ⁴¹ Eteg na'te'l, ta'n Se'sus etl ne'po't iga'taqan. Na na'te'l eteg pilei utqutaqan ta'n menaq wen el sma'lam'g. Gun'tew sapalqe'g i' tli utqutala'tiji. ⁴² Etna na na'gweg gesgma'q atlasmutigisgug iga'nug, aq na utqutaqan gigjeteg'p. Etna na ugjit elisma'la'titl Se'susal na'te'l.

20

Na sigue'g utqutaqan (Matiw 28.1-8; Malg 16.1-8; Lu'g 24.1-12)

¹ Na toqo tujiw aqantie'umg egsitpu'g, ge's me' oqonitpa'q, Mal Matle'n eliet utqutaqanigtug aq nemitoq na gun'tew gis jigla'tas'g ta'n weji pisgweta'n. Pisgwapa'sit aq mo nemitug Se'sus wa'qi tama. ² El'tugwi'g ugjit we'jian Simon Pie'l aq ni'n. Telimugsieg, "Gisi ugsua'la'titl Gjisaqamawul utqutaqanigtug aq mu gejiaqig ta'n iga'la'titeg!" Na.

³ Na tujiw Simon aq ni'n Sa'n el'tugwi'meg utqutaqanigtug nat nmitunen tlian. ⁴ Igantesgaq Pie'l aq tmg iga'i. ⁵ Waqjua'si aq pisgwapa'si aq nemitu atla'wegnn gatu mo siaw pisgwa'w. ⁶ Ta'n tujiw Simon Pie'l iga'teg smtug siaw pisgwa't aq nemitoq atla'wegnn etegl. ⁷ Na atla'wegn, ta'n ajjigopiteg'p Se'sus un'jig aq maw ugsisgug gigtoqopiteg'p gmetug ta'n igtigl atla'wegnn etegl. ⁸ Na tujiw elt ni'n pisgwa'si aq nemitu aq getlams'tm unagien. (⁹ Glapis na tujiw mo nestasiweg Gjinisgam ugtwi'gatign tluen apaji mimaju'etew.) ¹⁰ Na tujiw apajinmita'ieg.

Se'sus musgalsitl Mal Matle'nal (Matiw 28.9,10; Malg 16.9-11)

¹¹ Gatu Mali eliet aq gaqama'sit gujmug utqutaqanigtug atgitemit. Me' etltemit oqolomgwa'sit aq pitapa'sit utqutaqanigtug. ¹² Na'te'l nemiaji tapusiliji ansale'wilijig wape'gna'miliji, pemgopiliji ta'n Se'sus wa'qi eteg'p. Ansale'wijig astugopijig. Newgte'jit epit ta'n un'jig eteg'p aq igtig ta'n uggwatl eteg'pnn. ¹³ Pipanima'titl, "E'pit, goqwei weji atgitemin?"

Asitemaji, "Gis jigla'la'titl Gjisaqamawul aq mo gejiaqig ta'n la'la'tital!"

¹⁴ Ta'n tujiw gaq tlueteg ula, gawasgapugua'sit aq nemiatl Se'susal gaqamilitl, gatu mo gejiagul negmewilin. ¹⁵ Se'sus pipanimatl, "Tu's, goqwei weji atgitemin? Wen ta gi'l algwilat?"

Mal Matle'n tel'ta'sit negm na nuji ango'tmlj iga'taqan. Na wet tlimatl, "Saqamaw, gatu gi'l gis jigla'l'j, tlimi ta'n iga'l't'p aq ni'n nemisgua's."

¹⁶ Se'sus ewi'tmuaj ugwisunm teluet, "Mali!"

Smtug gigto'qopugua'sit aq tetpaqi angamatl aq teluet Lesui'pewigtug, "Laponi!" telueg, "Nujgina'muet."

¹⁷ Se'sus telimatl, "Mut sama'liw! muta menaq apaja'siw Nujjewigtug. Gatu lia nnaqapemg aq tlim ugjit ni'n, 'Apaja'si Nujjeg aq gilew Gujuuow, Ntnisgamuq aq Gnisgamemuq.'"

¹⁸ Na tujiw Mal Matle'n eliet aq telimaji Se'sus unaqapemg, "Gis nemi'g Gjisaqamaw." Na tujiw telimaji ta'n gis tlimt'pnn.

Se'sus neialsit unaqapemewigtug (Matiw 28.16-20; Malg 16.14-18; Lu'g 24.36-49)

¹⁹ Aqantie'umg wela'gw unaqapemg mawtesgatultijig aq apt'sqa'mi'tipnn ga'qann muta jipala'tiji Lesui'paq iganpugultijig. Jiniw Se'sus gaqamit maw negmow. Teluet, "Wantaqo'ti i'tt'j 'ggamlamunuaq." ²⁰ Ta'n tujiw gis tlueteg ula, musga'tuaji ugpitnn aq ugtassuign. Na tujiw unaqapemg welgwigl uggamlamunual ta'n tel nemia'tij Gjisaqamawul. ²¹ Ap Se'sus telimaji, "Ignmuloq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Ta'n Nujj petgimip, ap ni'n

elgimuloq.” ²² Na ula teluep aq putuomaji aq telimaji, “Ignmuloq Wejuli Nisgam. ²³ Apigsigtmuoq mimajuinu'g ugtlue'utiwaq na apigsigtas'gtetal. Gatu mo apigsigtuawoq, na ma apigsigtas'gtugul.”

Se'sus aq Tuma

²⁴ Newgte'jit unaqapeml Tuma, (telui'tut na 'Tqope'j), mo eimu'gus ta'n tuijw Se'sus pegisingeg. ²⁵ Glaman igtigig unaqapemg telima'titl, “Nemi'gt't'p Gjisaqamaw!”

Tuma telimaji, “Mu nemituan ta'n eteg'pnn plegu'l ugpitng aq iga'tuan 'ntluijn ta'n plegu'l eteg'pnn aq 'npitn ugtassuign, ma 'gtlams'tmu.”

²⁶ Aqantie'uti gis pmiaq, unaqapemg ap mawtesgatultijig aq Tuma wijit-gweiwaji. Na ga'qann apt'sqqa's'gl. Gatu Se'sus jiniw gaqamit aq teluet, “Ignmuloq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.” ²⁷ Na tuijw telimatl Tumaal, “Tet iga'tu 'gtluign aq angaptmui 'npitn. Jugwasga'tu 'gpitn aq iga'tu 'ntassuign. Pun megte'n aq 'gtlams'te'n!”

²⁸ Tuma telimatl, “Gjisaqamaw aq 'Ntnisgamum!”

²⁹ Se'sus telimatl, “Nige' getlams'tmn muta gis nemi'n. Gjnisgam gisa'lataq ulgwijultinew ta'nig getlams'tmu'tijig je we'gaw menaq nemi'gwig.”

Etna na ula ugjit weji wi'gas'g ula wi'gatignigtug

³⁰ Se'sus pugwelgl 'lgowaqan mesgi'gl elugwatgl unaqapemg ugsisguaq ta'n mo ewi'gas'gtugul ula wi'gatignigtug. ³¹ Wegla ewi'gas'gl glaman 'gtlams'tmultoqs'p na Se'sus Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjnisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugmimajuinumg, Gjnisgam ugswisl. Ta'n teli gtlams'tmoq ugwisunmg 'msntoqs'p iapijwewei mimajuaqan wa'so'q.

21

Se'sus neialsit elui'gneg te'siliji unaqapemg

¹ Ta'n tuijw wegla gis tliaq Se'sus 'mjit newgt neialsit aq unaqapemg nemi'jig gigjiw na qospem teluisig Galali (Taipilias). Na tel neialsit. ² Na Simon Pie'l, Tuma (ta'n telui'tut, 'Tqope'j), Nataniel ta'n tleiawit na gutan Gena, Galaliewa'gig, Sepeti ugswisg, aq tapusijig igtigig Se'sus unaqapemg mawi ultesgatultieg'p ni'n aq 'nsis Ji'mej. ³ Simon Pie'l telimugsieg, “Naji usgei.”

Telimg'tt, “Wije'ultesnen.” El'ta'ieg aq tepita'ieg ugtuluow. Gatu ta'n tel pita'q wela'gw mo goqwei ne'pa'tueg. ⁴ Wejgwapniaq, Se'sus gaqamit gigjiw samqwanigtug. Nemi'gt't'j'nm gaqamit jajigtug qospem gatu mo nenuaqatt ta'n wenij. ⁵ Sesgwalugsieg, “Nitaptut, Me' tali usg'tioq?”

Na teli asitem'gt, “Lpa mo goqwei ne'pa'tueg.”

⁶ Na tuijw teluet, “Iga'lug inaqaneg 'gta'pimuog 'gtluaq aq pugwelgig 'msnatogs'p.” Na tela'taqatieg'p aq mo gis tepo'laqatt'p 'nta'piminen 'ntulnaq muta wesam pugwelgig nme'j'jig.

⁷ Na tuijw telimg Pie'l, “Gjisaqamawminu na!” Ta'n tuijw nutgeg na Gjisaqamawilin, Pie'l nasa'latl ugtatla'im (pitu' pija'latl ugpita'qawe'l), paqasi unaqiet aq na'taqama'q. ⁸ Na esgwieieg siawqatmu'tieg 'ntulnaq, aq na'taqama'l'gt' waju'et 'nta'piminen. Mo amasenugup sitmug pas'g na'tami si'st gasgiptnnaqan leppie. ⁹ Ta'n tuijw gis na'taqamita'ieg, nemitueg nugsaqatal me' pugtewigl aq nme'jig etloqsijig aq pipnaqann. ¹⁰ Se'sus telimugsieg, “Jugwa'lug alt nme'jig ta'n gisi msnoqopnig.”

¹¹ Simon Pie'l eliet samqwanigtug aq na'taqama'tejimatl a'pi'l sitmug. Egimaji nme'jig ta'n mesginniji aq newgt gasgiptnnaqan jel na'nisga'q jel si'st te'sillitl aq je mo 'nta'piminen sewisgina'sigup. ¹² Se'sus teluet, “Jugwita'gw

aq egspu'gwatalultej.” Aq mo wen ta'n te'sieg gisite'tmug pipaniman ta'n wenij, muta geji'g'tt'p negm na Gjisaqamawin. ¹³ Na tujiw Se'sus ela'mugsieg pipnaqan aq nme'ji'jg aq 'ms't mawatalultieg.

¹⁴ Na ula si'stewei Se'sus neialsit aq nemi'g'tt ta'n tujiw gisi npliteg aq minunsiteg.

Se'sus aq Pie'l agnutmajig

¹⁵ Ta'n tujiw gaq g'satalultieg, Se'sus pipanimatl Simon Pie'lal, “Simon, Sa'n uggwisl, me' 'gjitmi gsalin je mu ula negmow ta'n teli gsalj?”

Asitematl, “E'e, Gjisaqamaw. Geitu'n gesalul.”

Se'sus telimatl, “Ango'tmui 'ntjijgluewji'jmg.” ¹⁶ Tapuewei Se'sus pipanimatl, “Simon, Sa'n uggwisl, gesalin?”

Asitematl, “E'e Gjisaqamaw, amuj geitu'n gesalul.”

Se'sus asitematl, “Ilgwenmui 'ntmimajuinung pa wije aq ta'n wen gigji angweiwaji ugijjgluewjmjg.” ¹⁷ Ap si'stewei Se'sus pipanimatl, “Simon Sa'n uggwisl, gesalin?” Pie'l ewlgwijing aq asgaiut'p ta'n tujiw ap Se'sus pipanimateg si'stewei, “Gesalin?” aq telimatl, “Gjisaqamaw geitu'n gi'l 'ms't goqwei. Geitu'n gi'l ta'n teli gsalul!” Se'sus telimatl, “Ango'tmui ntjijgluewjmjg.”

¹⁸ Ta'n tujiw maljewe'juineg gis tela'tege't'p ta'n teli gsatmu't'p aq elie't'p ta'n tel puatmn gatu ta'n tujiw gisigu'en lasgattes 'gpitnn aq nat wen piluei gl'pilmuatal aq la'lultaq ta'n mo getu liewn. Teliag telimuloq. (¹⁹ Se'sus na ula telimapnn ugjit gnua'tuan Pie'lal ta'n tli np'tew ugjit gepmitelman Nisgamal.) Na tujiw Se'sus telimatl, “Majulgwali ni'n.”

Se'sus aq Sa'n

²⁰ Pie'l gigoqopa'sit aq nemiatl 'gpaqamg igtigl gawasgulapa'sin unaqapeml ta'n Se'sus gesalatl, na negm ta'n elagwasipnn Se'susal ta'n etlatalultieg aq pipanimapnn, “Gjisaqamaw wen 'ntuisgalultew?” ²¹ Ta'n tujiw Pie'l nemi'teg pipanimatl Se'susal, “Gatu taliatew ugjit negm?”

²² Se'sus asitematl, “Jijuaqa pualg siawa'sin glapis apaja'sian. Mut sespete'tmu! Awna ango'te'n aq majulgwali ni'n!”

²³ Ula a'tugwaqan al se'sa'sg ta'nig majulgwala'titl Se'susal, na ula unaqapeml ma 'npligul. Gatu Se'sus mo teluegup ma negm npug. Teluep, “Pualg negm siawa'sin glapis apaja'sian, goqwei ali 'gtu 'gji'tun?”

²⁴ Ni'n na unaqapeml ta'n nemituap ta'n teliaq, aq ewi'gmapnn ula wi'gatignigtug. 'Ms't geitu'g ta'n tel wi'gmapnn, na teliaqap.

Ugtejgewe'l glusuaqann

²⁵ Se'sus pugwel'pnn ta'n goqwe'l tela'teg'pn. Pa na 'ms't ewi'gas'gsn mo etlite'tmu 'ms't gis gugunas'gtn ula ugs'tqamu. Na 'ms't.

Paqalaiwaqann ta'n Apostale'wijing tla'taqatipnig Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Pemapegsig ula wi'gatign ta'n goqwei Lu'g amgwesewei ewi'gas'g Tiopolus. (Na amgwesewei wi'gatign teluisig, Lu'g.) Lu'g getu gnu'a'latl Tiopolusal ta'n Westaulg unaqapemg se'sa'gnutmua'tiliji mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu. Weja tegemg Jutiae'gati aq Samaliae'gati aq glapis ta'n telgi'g ugs'tqamu mimajuinu'g pogji gtlams'tua'titl Westaulgl.

Lu'g getu gegnualatl Tiopolusal na ta'nig melgi gtlams'tua'titl Westaulgl mo getana'tigul Lo'mewa'q pas'g getu se'sa'tu'tij na gelu'lg glusuaqan Se'sus na negm Westaulg ta'n Gjnisgam Gisiteget petgmapnn ugjit iga'lanew mimajuinu'g ta'n lue'uti assumgwi'tigul. Pa na wije aq iganjigitegewinu'g igan tlua'tipnig.

Nigtua'tegl "Paqalaiwaqan" nesisgl:

1. Amgwesewei ta'n Lesui'paq pogji gtlams'tuanew Selusalemg gis Westaulg minunsip aq eliepnaq wa'so'q.
2. Toqo glusuaqan pem se'sa's'g me' gneg Lesui'pe'gati.
3. Na tujiw awiw Lesui'pe'gati aq na Mesgi'g 'Gta'n aq glapis Lo'mg.

Ta'n goqwei mawi ms'gi'g ula wi'gatignigtug

Ula wi'gatign ewi'gas'g ta'n Wejuli Nisgam wet nisa'sit wa'so'q aq poqji tl ilgwenaji mimajuinu'g ta'nig getlams'tua'titl Westaulgl.

Ignmuaji mesgi'g ml'gigno'ti ugjit tla'taqatiliji ta'n Nisgam tel puatg. Siawi ilgwenaji aq melgigna'laji a'sutmewinu'g.

Ewi'gas'g ta'n Westaulg unaqapemg pestunmatmi'tij Gelu'lg Agnutmaqan ugjit Westaulgl aq ta'n ne'po't'p ugjit gtlue'utinal aq ugtejgewei wenaqalsip wa'so'q. Musga's'g ula wi'gatignigtug na ml'gigno'ti ta'n a'sutmewinu'g ignmujig ugjit gegnu pmita'new aq ta'n teli apoqonmatultinew.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Gesgmnaq wenagiet wa'so'q Westaulg melgimaji unaqapemg aq teplutg ignmuanew ml'gigno'ti (1.1-14)

Ta'n wen megnut ugjit wesua'tun Suta ugt'pung (1.15-26)

Wejuli Nisgam wet nisa'sit wa'so'q aq unaqapemg pestunmua'tiji na mimajuinu'g Selusalemg (2.1-8.3)

Na gelu'lg aqnutmaqan pem se'sa's'g Jutiae'gati aq Samaliae'gati (8.4-12.25)

Amgwesewei ta'n Poligap maw Pnnal me' gneg ela'tijig ugjit pestunmuanew (13.1-14.28)

Na mawio'mi Selusalemg (15.1-35)

Na ta'puewei ta'n Poligap maw Silas ela'tijig ugjit pestunmanew (15.36-18.22)

Na si'stewei ta'n Poligap gneg eliet ugjit pestunmn aq ajipjulan mimajuinu'g (18.23-21.16)

Poligap wesua'lut Selusalemg aq ta'n goqwei tliaq negmeg na gjigan Sesalia aq maw glapis Lo'mg (21.17-28.31)

1 Nige' ni'n Lu'g epa'si nitap, Tiopilus, aq ap ewi'gmul wi'gatign. Ta'n tujiw ewi'gmulaneg, telimulap ta'n Se'sus poqji lugwatgeg ugtlgowaqan aq 'ms't ta'n te's'g goqwei tela'tegep aq ta'n tel gina'muasni. Telimulap ta'n tel ne'po'teg aq ta'n tel minunsiteg aq wenagieteg wa'so'q. ²⁻³ Gesgmnaq

wenagieteg ne'wisgegiguna'qas al se'si nemu't. Na apostale'wijing ta'n Se'sus gisi mgnapni gaqaisg nemia'tipnn. Pugwelg'snn ta'n goqwe'l tela'tegetl ugjit musga'tuan ta'n tel minunsit. Wesgutg'pnn ta'n goqwe'l tleiawigl Gjinisgam ugtelege'wa'ging. Igan gnua'tuapni ta'n tel pualapni tla'taqatinew aq Wejuli Nisgam apoqonmuaji gisi ns'tmnew. ⁴ Ta'n tujiw mawo'lateg melgimaji, "Mut 'nqatmnew Selusalemg, gatu esgmalug Wejuli Nisgam ta'n Nujj teplumugsioqop. Migwite'tmoq ta'n telimuloqop ugjit negm. ⁵ Sa'n sign'tuapni e'w'g'p samqwan gatu ma 'pgije'nug, Gjinisgam sign'tugsitoqs'p e'watal Wejuli Nisgamal."

Se'sus wenagiet aq eliet wa'so'q

⁶ Ta'n tujiw apostale'wijing aq maw Se'sus weltesgatulti'titeg pipanima'titl Se'susal, "Gjisaqamaw, nige' apaji ignmuates ml'gigno'ti Lesul'paq?"

⁷ Se'sus telimaji, "Nujj gis gissutg'p na na'gweg ta'n tujiw na tliatew. Mu na teltenug gilew 'gji'tunew. ⁸ Gatu gilew ugjua'lugsitoqs'p Wejuli Nisgam aq ml'gigno'ti i'tt'ew'gtinnewaq. Na tujiw mimajuinu'g tlimatogs'p ta'n goqwei geituoq ugjit ni'n. Tlimatogs'p mimajuinu'g ta'n eimu'tijig Selusalemg, Jutiaewa'gig, Samaliaewa'gig, aq ta'n telgi'g ugs'tqamug." ⁹ Na ula gis tluej, Se'sus poqji unagiet. Apostale'wijing tetpaqi angama'titl. Ge's elapulti'tij eliet wa'so'q. Eli gs'ga'sitaq alugwigug.

¹⁰ Na ge's elapulti'tij musigisg'tug, telapa'sultijig tapusijig ji'nmug gaqami-jig gmetug wape'gna'qig. ¹¹ Ula ji'nmug teluejig, "Gilew, ta'n tleiaultioq Galaliewa'gig, goqwei tet gaqamultioq aq elapultioq musigisg'tug? Ula Se'sus ta'n wenagiepnaq aq eliepnaq wa'so'q na negm tli apaja'sitew nige' ta'n tel nemioqop wenagiet." Na teluepnig ula ji'nmug.

Apostale'wijing apaita'jig Selusalemg

¹² Na toqo tujiw apostale'wijing nisita'jig gm'tnigtug teluisit Olipet aq apaita'jig Selusalemg. Mo piomi amasenug, na'tami aqataig loqtn. ¹³ Na pisgwita'jig wen'ji'guomg aq toqjuita'jig ge'gwe'g ta'n siawqatmu'tijig. Etna na ula mimajuinu'g eimu'tijig: Pie'l, Sa'n, Ji'mej, Antle', Pilip, Tuma, Paltolomiw, Matiw, aq Ji'mej na Alpius uggwisl, aq Simon ta'n tleiawit "na mimajuinu'g ta'n pajiji gsatmi'tij umutig," aq Suta na wijigati'titl Ji'mejal. ¹⁴ Maw e'pijig eig'snig aq Mali, Se'sus uggwitl ap maw Se'sus ugjinamg. Te'sigisg'g 'ms't ta'n te'sijig mawalsultijig aq gaqaisg mawi a'sutma'tijig.

Ta'n wen ugt'pun wesua'tuaj Sutaal ta'n ne'pa'sipnaq

¹⁵ Newgtejgeg na'gweg etna na na'tel pugweljig mawita'pnig, na'tami gasgiptnaqanjig jel tapuisgegsijig. Etna na tujiw Pie'l gaqama'sit aq teluet, ¹⁶ "Nigmatut, amujpa na Gjinisgam ugtwi'gatign wet tliaq. Wejuli Nisgam e'wapnn Ta'pital ugjit ta'n tel glusipnaq aq iganigji'jiapna Suta'o'q. ¹⁷ Migwite'tmug! Suta'o'q mawo'ltieg'pnaq. Se'sus gisi mgnapnn i' maw lugutieg'pnaq. Gatu gisita'sipnaq ta'n tli ntuisgetutal Se'susal. Ela'lapni alt ji'nmug gegnua'tuapni ta'n tegan Se'susal, negla ji'nmug ta'n tli ugsua'lataq Se'susal."

[Na tujiw Suta gawasgita'sip aq apaja'toq suliewei patlia'sewigtug. Tewi-eteg etli espeteg eliet aq gestunepilsip. Gesipgetesing a'papi.]

¹⁸ (Suta pasgine'tesing aq uligsi'l getaqqaitesgl. Na tujiw pegwatelmi'tij maqamigew ta'n teli apangitus'p ta'n gisi ntuisgelateg Se'susal. ¹⁹ 'Ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g wigultijig Selusalemg gaq nutma'tijig. Ta'n teli'sultijig telu'tmi'tij na iga'taqan "A'qeltama." Na telueg, "Iga'taqan ta'n weji pgwaltet's'g e'wmi'tij nepatua'gnei suliewei.")

²⁰ "Gis wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng ta'n teluisig "Gtapegiaqann A'sutmaqane'l' asugomtesisga'q jel pesgunategewei ta'n pemapegsit

tapuisga'q jel na'n aq elg gasgiptnnaqan jel pesgunategewei ta'n pemapegsit ugumuljin: 'Na negm 'np'tew aq 'ms't goqwei negmewei naqt'tew' (nmitu 69.25). Ap na tel wi'gas'g, 'Na ta'n wen piluei wesua'tuaj ugt'pun ta'n negm 'i tl lugwep' (nmitu 109.8).

²¹⁻²² "Etna na ugjit igtig ji'nm megnut ta'n apostale'witewitew. Amujpa na ji'nm gis wijitgweiugsi'gw ta'n tujiw Sa'n sign'tuateg Se'susal aq ta'n tujiw Se'sus wijitgweiugsi'gweg ta'n tel mili al'ta'igweg aq glapis Se'sus wenagieteg wa'so'q. Ula ji'nm gnuat'etetew ta'n minunsipnaq Se'sus."

²³ Telimultijig, "Gatu nige', tegenig 'mgnatesnu? Ula ji'nm telusit So'sep Palsapas Justus gisna Mattaias?" ²⁴ Na tel tawaqtmua'titl Nisgaml teluejig, "Gjsaqamaw, gi'l geitajig ta'n telgwigl mimajuinu'g uggamlamunual. Musga'tuin ta'n tegegen wegla tapusijig gisi mgnt. ²⁵ Negm wesua'tuateg Sutaal ugt'pung aq apostale'witewitew, muta Suta'o'q eliepnaq ta'n tleiawij." ²⁶ Elaqatijig aq elapugua'titl Mattaiasal. Maw negm nige' mawgimut newgtisgegsijig jel newgt apostale'wijig.

2

Na Wejuli Nisgaml pitu'gwi'titl ta'nig getlams'tasultijig

¹ Na na'gweg teluisig Pentigast iga'q, 'ms't ta'n te'sijig getlams'tua'titl Se'susal na etl mawiejig. ² Jiniw nutmi'tij sespena'q wejiaq musigis'g'tug. Pa na wije' aq melgigna'q ugju'sn putueg. Na we'gwi ginta'q lamguomg ta'n epulti'tij aq maw gujm. ³ Na tujiw nemitu'titl teli angamgug 'st'ge' pugte'tl. Se'sita'qal 'ms't ta'n te'sijig aq sama'lugwi'titl. Wejuli Nisgaml na. ⁴ 'Ms't ta'n te'sijig pitu'gwi'titl Wejuli Nisgaml aq mestatesgagwi'titl. Poqji piltui'sultijig. Wejuli Nisgam gisa'laji na tli'sultinew.

⁵ Etna na na'tel Lesui'paq eimu'tijig Selusalemg ta'n gepmitelma'titl Nisgaml. Weita'jig ta'n telgi'g ugs'tqamu. ⁶ Ta'n tujiw nutmi'titeg ula sespena'l, na pugwelgig mawita'jig. Na tujiw ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig tewita'jig. Na mimajuinu'g paqalaultijig, muta ingute'jit nutua'titl newgte'jilitl teli'silij ta'n negmow teli'sulti'tij. ⁷ Na 'ms't ta'n te'sijig sigti paqalaultijig aq telimultijig, "Wegla mimajuinu'g ta'n piltui'sultijig tleiaultijig Galaliewa'gig. ⁸ Tal gis tliaq teli'sultijig 'st'ge' ginu? ⁹ Ginu tleiaulti'gw na maqamigal Paltia, Mitia, Mesopotamia, Jutia, Gappatosia, Pontus, E'sia, ¹⁰ Pligia, Pampilia, we'gaw Ijpt aq ta'n telgi'g Lipia, aq gigjiw Sailin. Alt tleiaultijig Lo'm, na mnigu teluisig Gelit, aq Alapia. ¹¹ Ginu na Lesui'peulti'gw aq ta'nig gawasgita'jig ugjit Lesui'peultinew, gatu 'ms't ginu nutuggwig negmow teli'sultijig ta'n ginu teli'sulti'gw. Wesgutmi'tij ta'n goqwe'1 telgi'gl Gjinisgam gis tla'tegetl." ¹² Na paqalaultijig aq mo nestmi'ti'gw. Pipanimultijig, "Tal gis tliaq? Ula talueg?"

¹³ Pas'g igtigig maligima'tiji ta'nig getlams'tua'titl Se'susal aq teluejig, "Ula mimajuinu'g getgia'tijig!"

Pie'l ugtagnutmaqann ta'n tel gina'muep

¹⁴ Na tujiw Pie'l gaqama'sit maw igtigig newgtisgegsijig jel newgt apostale'wijig. Toqo poqji gsigawet ta'n tel glulaj pugwelgig mimajuinu'g, "Nigmatut, aq ta'n te'sioq eimu'tioq Selusalemg, jigs'tuig ni'n. Agnutmaqan geggun ta'n getu tlimuloq. ¹⁵ Tel'ta'sultioq ninen getgia'tieg, pas'g na mo telianug. Mo ninen getgia'tiweg. Atejoqoq pesgunateg ajiet egsitpu'g. Ma wen gisi gtigiegw na tetuji egsitpu'g. ¹⁶ Gatu awna, etna na ula ta'n iganigjitegewinuaq Joelo'q wesgut'pneg aq ewi'gig'pneg ¹⁷ ta'n Gjinisgam gis tlupe. Telimapni,

'Etna na ula ni'n Gjinisgam tla'tega's
enmigiaspiaqal na'gwegl.

Elgitmultoqs'p Wejuli Nisgam
aq ilgwenafa ms't'ntmimajuinumg.
I'ttew 'gtinnewaq.

Ggwisuaq aq 'gtusuaq iganigjitaqatitaq.
Maljewe'jg aq gisigu'g pugwelgl
ta'n milaptaqatitaq Nisgamewe'l.

¹⁸ Na tliatew wegla na'gwegl,
elgitmua's Wejuli Nisgam 'ntlugowinumg,
gitg ji'n mug aq maw e'pijig.
Negmow iganigjitaqatitaq.

¹⁹ Tla'tega's paqalawaiqan musigisg'tug
aq ugs'tqamug ugjit musga'tua's mimajuinu'g
'ntml'gigno'tim.

Na tujiw nmitutoqs'p mal'tew, pugtew, aq ntlutew.

²⁰ Na na'gu'set 'mgatawa'sitew
aq tepgun'set 'mgwe'tew st'ge' mal'tew.
Etna na ula tliatal
ge'sg menaq mujgajewei na'gweg iga'nug
ta'n Gjisaqamaw 'pgisintew.

²¹ Gatu 'ms't wen ta'n etamatl Nisgaml ugs'tan,
na negm ugs'tatew.' Na.

²² "Nigmatut, ta'n tleiaultioq Isle'lewa'gig, jigs'tuigw! Amuj na geituoq
Se'susal na Nasaletgewa'j gisi mgnapn Gjinisgam ugjit tla'tegelipnn ta'n tel
puatg. Gjinisgam na tel musga'tugsioqop ta'n pugwelgl goqwe'l tla'tegepnn
paqalaiuti'l aq ta'n teli 'npitegej. ²³ Gjinisgam gis gisite'tg'p ugjit Se'sus
ignmugsinew. Negm gissutg'p aq geitoqop ge'sg menaq telianugweg. Gilew
ne'po'qopnaq aq tela'taqatioq muta ignmuoqopnig ne'pa'new. ²⁴ Ta'n tu-
jiw Se'sus gisi np'geg, Gjinisgam apaji minua'lappn muta mu telgita'sigup
utqutaqane'gatig tllaqann. ²⁵ Ta'pito'q teli agnimapnaq ugjit Se'susal, 'Ni'n
geitu iapijiw ni'neg Gjinisgam eig. Geji'g ni'n 'ntinaqaneg eig aq apoqon-
muitew. ²⁶ Etna na ugjit 'ngamlamun welgwitg aq miwatmaq Gjinisgam.
Ni'n ta'n tel mimajuinui elita'si ta'n teli tplumit'p. ²⁷ Ma 'nqalagul ni'n
'njijaqamij utqutaqane'gatig aq ma ignmuawt ni'n na'qi tllaqann. ²⁸ Ne'gaw
musga'tuip ni'n ula awgti ta'n elgwenig iapijiwewei mimajuaqan. Ta'n tel
gigje'win welgwitg 'ngamlamun.' Na teluep Ta'pito'q.

²⁹ "Nigmatut, amujpa na giasgiwewei gegnuatuloq ugjit gujjuinaq
Ta'pito'q. Nepg'pnaq aq utqatalut'pnaq. Utqutaqanm eteg aq nemitu'g
me' nige' gisgug. ³⁰ Ta'pito'q iganigjitegewinuaq aq geitoqopneg Nisgaml
ta'n teli tplumt'pnn. Teplumapnn, 'Newgte'jit ta'n wetapegsitew gi'leg
elegewitewitew 'st'ge' gi'l.' Amujpa na na teliaq muta Gjinisgam
teli tplumt'pnn. ³¹ Ta'pito'q iganigji'toqopneg ta'n Gjinisgam getu
tla'tegetew aq wesgutg'p ugjit ta'n tli minunsilital na Nujjugs'tawi'welitl
ta'n petgimalat ugjit ilgwenan ugtmimajuinumg. Telueteq, 'Negm mo
'nqatmug utqutaqane'gati, aq mo wa'qi etl gaqalaaqanugupnig.' ³² Gjinisgam
minua'lappn ula Se'sus gisi npliteg aq ninen 'ms't nemitueg'p ta'n gis tliaqap.

³³ Gjinisgam gisa'latl Se'susal mawi espe'lin wa'so'q aq pa'silin ugtinaqaneg.
Se'sus ignmut'pnn Wejuli Nisgaml ta'n teli tplumt'pnn ujil aq nige' Se'sus
ignmugsi'gul Wejuli Nisgaml. Etna na ula ta'n nige' nemugsi'q aq nutuoq.

³⁴ Ta'pito'q nepg'pnaq aq utqatalut'pnaq. Pas'g ugjiqaqamitl wa'so'q eliepnaq
mo wa'qiwal. Gatu agnimapn Se'susal ta'n teluepnaq,

'Gjisaqamaw, na Wegwisit Nisgam, telimatl ni'n Gjisaqamaw: Pa'si tet 'ntinaqanmg ta'n gepmitelmulg.

³⁵ Glapis pegwatesgt ta'n getan'sg aq na tujiw gi'l iganpugutuates.' Na teluep Ta'pito'q.

³⁶ "Etna na ugjit nige' ni'n Pie'l telimuloq 'ms't ta'n te'sioq tleiaultioq Isle'lewa'gig. Gjinsigam apaji minua'latl Se'susal aq gisa'latl Gjisaqamawilin aq iganpugutuan ta'n te'silitl wen. Etna na ula tel pualuloq gji'tunew tlian, ula na wije'i Se'sus ta'n gilew gujjiewto'qopnaq."

³⁷ Na mimajuinu'g nutmi'titeg na mesgata'sultijig aq welmaita'-sultijig. Telima'titl Pie'lal aq igtigig apostale'wiliji, "Tala'taqatitesnen nige?"

³⁸ Pie'l telimaji, "Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigug. 'Gtlams'tasultigw Se'susewigug, aq Gjinsigam apigsigtugsitoqs'p 'gtlue'utiwal aq ignmugsitoqs'p Wejuli Nisgaml. Na tujiw sign'tasultigw Se'suguli ugwisunmg. ³⁹ Etna na ula Gjinsigam teli tplumugsioqop gilew aq gn'januaq aq maw ta'nig gneg eimu'tijig ugjit 'ms't ta'n te'siliji ta'n Gjisaqamaw Gnisgaminu wigumaji ugjit negm."

⁴⁰ Pie'l ap angu tlimaji aq munsaiwaji, "Wa'so'q 'gtu 'lta'ioq, amujpa na ignmuloq Gjinsigam ugs'tawugsinew glaman ma 'lta'woq mn'tua'gig ta'n negla elue'ultijig mimajuinu'g i'ttaq." ⁴¹ Pugwelgig negmow getlams'tmu'tijig gelu'lg agnutmaqan aq sign'tasultijig. Na na'gweg si'st pituipntnaqanijig mimajuinu'g angua'lutpni maw negmow. ⁴² Te'sigisg'g, 'ms't ta'nig getlams'tasultijig weltesgatultijig aq wej agnutmasultijig wegla apostale'wiji. Mawi emtoqwala'titl Nisgamal aq mawi a'sutma'tijig aq mawatalultijig Gjisaqamaw ugwela'gewe'm.

Ta'n telo'ltijig ta'nig getlams'tasultijig

⁴³ Gjinsigam ignmuaji apostale'wiji m'lgigno'ti ugjit lugwatmnew paqalaiuti'l aq gnugwaqann. Etna na ugjit 'ms't wen gtlamitelma'titl Nisgaml. ⁴⁴ 'Ms't ta'nig getlams'tmu'tijig gigjiatultijig aq tepi'sultijig ta'n goqwei geggunmi'tij. ⁴⁵ Ta'n tel nuta'ma'tij netuisgetu'titl ugmaqamigemual gisna nat goqwei ta'n ugtaligam aq ignmujig suliewei ta'n teli ugtmte' tmi'tij. ⁴⁶ Na te'sigisg'g weltesgatultijig 'gjia'sutuo'guomg aq mawatalultijig alt wiguowaq. Miwatmua'tij Nisgaml ta'n telatalulti'tij aq uggamlamunual welgwigl. ⁴⁷ 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig miwatmua'titl Nisgamal. Esgwia'tijig wel'tematiji. Te'sigisg'g Gjisaqamaw angua'laji mimajuinu'g ta'n westa'tiji. Na pem pugwelieji ta'nig getlams'tua'titl Se'susal.

3

Na ji'nm ta'n mo gisi ala'sigup

¹ Newgtejgeg na'gweg Pie'l aq Sa'n ela'tijig 'gjia'sutuo'guomg assma si'st ajiet gis mewlia'gweg. Na tele'g Lesui'paq a'sutma'tijig. ² Gmetug na ga'qana'tas'g teluisig "Weliangamug Ga'qana'tas'g" eig'p na ji'nm ta'n mo gisi ala'sigup weja'tegemgeg ugs'tqamuiteg. Te'sigisg'g elapilut aq epa'lut gmetug ula ga'qana'tas'g. Suliewei etawaqtmuaji mimajuinu'g ta'nig el'taliji 'gjia'sutuo'guomg. ³ Ta'n tujiw nemiateg Pie'lal aq Sa'nal pem pisgwa'tilij, etawaqtmuaji nat goqwei ignmugsin. ⁴ Tegpaqiw angama'titl ugsisgug aq Pie'l teluet, "Ge' angamin ninen!" ⁵ Toqo negm angamaji. Etlitelmajiji nat goqwei ignmugsin. ⁶ Pie'l telimatl, "Lpa mo suliewei geggunmu pe'gaj! Gatug inmultes ta'n goqwei geggunm. El sapu tl lugwei ugwisunmg Se'suguli tleiawit Nasaletg. Ugml'gigno'tim melgimul pmia!" ⁷ Na tujiw wesua'latl inaqa'neg ugpitng aq apoqonmuatl unaqa'silin. Smtug na ji'nm ugawatl aq

ugtatga'lamg melgignewa'tiliji. ⁸ Na weji unaqa'siet aq gaqama'sit. Na smtug poqji ala'sit, pisgwa't 'gja'sutuo'guomg maw negmow. Pemi ala'sit aq pemi unaqiet, miwatmuatl aq emtoqwalatl Nisgaml. ⁹ Pugwelgig mimajuinu'g migwama'tipnn pemielitl, pem miwatmuatl Nisgamal aq pemi emtoqwalatl. ¹⁰ Sapama'titeg na nuttawaqtmalipnn i' pmgopilipnn 'gja'sutuo'guomg gmetug ga'qana'tas'g teluisig, "Weliangamgug." Na 'ms't ta'n te'sijig sigti paqalaiultijig ta'n tel gis ula'tigl uggwatl.

Pie'l ugtagnutmaqaan

¹¹ Ge's ula ji'nm gennaji Pie'lal aq Sa'nal 'ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g el'tugultijig na'te'l Salamano'q ugtusating. We'gaw gaq paqalaiultijig ta'n nemitu'tij. ¹² Pie'l nemiateg mimajuinu'g telimaji, "Nigmatut, Isle'leultioq, tal gis tel paqalaiultioq nige' ugjit ula, aq tal gis 'gsigawi angamieg? Etug tel'ta'sultioq ninen na gis tla'tegeieg e'wmeg ninen ntml'gigno'timinen gisna ta'n tel sape'wieg gisa'l'g'tt ula ji'nm pmien. ¹³ Gjinisgam Gisiteget ta'n Aplamo'q Isaqo'q aq Je'gopo'q emtoqwala'tipnn maw 'ms't gujjinaqi'g na Gjinisgam ignmuapnn 'gjiepmitelgaqanm uggwisl Se'susal ta'n ne'gaw i' lugowtl. Gilew uggitnuaq iga'loqop ta'nig assusultijig aq gilew mo menuaqalawoqop Pilot ugsisgug. We'gaw Pilot gisita'siteg assumtilin. ¹⁴ Na negm sape'wit aq welm'toq pas'g gilew mo menuaqalawoqop awna gilew etamoqop Pilot ugjit iga'lan nut ne'pa'tegelitl. ¹⁵ Gilew ne'po'qopnaq na newgte'jit ta'n gis sa'q gisitoqop mimajuaqaan, pas'g Gjinisgam weji unaqa'lapnn utqutaqane'gatig aq gis minua'latl. Getloqo ninen na tel nemitueg'p. ¹⁶ Etna na ml'gigno'ti Se'sus ugwisunmg eig aq ula ml'gigno'ti gisa'lapnn ula ji'nm uggwatl melgignewa'tuapnn. Ta'n goqwei nemituoq aq geituoq gis tliaq ta'n teli gtlams'tasij Se'sus ugwisunmg. Getlams'tasiteg Se'susal gisa'lapnn ji'nmul ila'silitl.

¹⁷ "Nigmatut, geitu ta'n goqwei gilew aq iganpugultijig gis tla'la'tipnn Se'susal, wet tla'taqatipnig muta mo gejiawoqop ta'n wen Se'sus. ¹⁸ Gjinisgam sa'q telimapni iganigjitegewinugi'g aq negmow telima'tipni mimajuinu'g. Ulmaje'tew na ula Nujiugs'tawi'wet. Na tujiw Nisgam teli iga'toqs'p na tlian. ¹⁹ Na nige' gawasgita'sultigw aq jiglita'qw lue'utigtug. 'Lta'gw Nisgamewigtug aq siaw majulgwalug Gjinisgam glaman negm gasa'tugsitsoqs'p 'gtlue'utiwal. ²⁰ Etna na tujiw Gjinisgam Gjsaqaqamaw apoqnmugsitesnu tla'taqatinenu ta'n tel tetapua'latesnu. Gjinisgam gaqaisg minua'lugsitesnu ugml'gigno'timg aq ml'gignewa'lugsitesnu ta'n teli gtlams'tasultig'w aq apatgmatal Se'susal na Nujiugs'tawi'wet ta'n gisi mgnutg ugjit gilew. ²¹ Amujpa siawqatg negm wa'so'q glapis tetaputesg iga'q ta'n tujiw 'ms't goqwei pilei gis minu'tas'g. Gjinisgam sa'q gegnuat'wapni sape'winu'g iganigjitegewinugi'g aq na telima'tipni mimajuinu'g. ²² Mowiso'q teluepnaq, 'Na Gjsaqaqamaw, Gnismamemoq petgitmugsitsoqs'p iganigjitegewinu 'st'ge' ni'n, ugjietew ta'n gilew wettaqia'tioq. Amujpa na jigs'tuoq ta'n te's'g goqwei telimugsioq. ²³ Ta'n wen mu jigs'tuagul ta'n teluelij negla iganigjitegewinul tepgisalaten Gjinisgam ugtmimajuinunmg aq 'gsega'tew, iapjiw ulmaje'tew mn'tua'gig.' ²⁴ Weja'tegemgeg Samuel aq igtigig iganigjitegewinugi'g glapis nige, 'ms't ta'n te'sijig wesgutmi'tipnn wegla na'gwegl. ²⁵ Gjinisgam teplumugsioqopnn ta'n goqwe'l ewi'gas'g ugtwi'gatignigtug ta'n tujiw gelulateg negmewe'g iganigjitegewinugi'g ugjit gilew. Gjinisgam mawa'lugsioq ta'n teli tplumapni gujjinaqi'g. Telimapna, Aplamo'q, 'Gi'l ta'n wettaqien, ni'n ignmu'a's ulapetmnew ta'n te'sijig mimajuinu'g ugs'tqamug.' ²⁶ Na Gjinisgam megnapnn uglugowinuml Se'susal aq gilew tmg elgitmugsioqol. Gjinisgam

wel'telmugsioq. Gisa'lugsioq 'ms't ta'n te'sioq gawasgita'sultinew aq jiglita'new 'gtlue'utiwal."

4

Pie'l aq Sa'n ela'lujig ta'nig iganpugultijig

¹ Pie'l aq Sa'n me' etl agnutma'tijig mimajuinu'g ta'n tujiw patlia'sg, nuje'waji 'gja'sutuo'guomei sma'gnisg, aq Satusiaq peita'jig. ² Pem siwa'l'ji aq taqala'l'ji muta ula tapusilijig apostale'williji etl gina'magwi'tiji mimajuinu'g aq telueliji, "Se'sus nepg'pnaq aq apaji mimaju'ep. Ula musga'tugsi'gw ta'n nepu'tijig apaji unagita'taq aq apaji mimajua'titaq." Na tel gina'mueliji. ³ Na tujiw wesua'lujig Pie'lo'q aq Sa'no'q aq pija'lujig laplusang glapis ap igtig na'gweg, muta gis wel piluamugwiaq. ⁴ Gatu na pugwelgig ta'n nutmi'titeg ula gelu'lg agnutmaqan getlams'tmi'tij. Ta'nig getlams'tua'titl Se'susal nige' eimu'tijig na'tami na'n pituipntnaqanijig ji'nmug aq maw e'pjiq aq mijua'ji'jg.

⁵ Na wapg iganpugultijig Lesui'paq, natawo'ltijig ji'nmug, aq nujigina'mua'tijig ugt'tplutaqanmuow mawagnutma'tijig Selusalemg. ⁶ Weltesgatultijig maw espe'litl patlia'sl Annasl, Gaiapasal, Sa'nal, Alegsantelal, aq igtigig ta'n tleiaultijig espe'litl patlia'sl wigumaq ugjit ilsumanew. ⁷ Pie'l aq Sa'n getaqa'lujig laplusang aq ela'lujig ta'nig iganpugultijig. Pipanima'tiji, "Ta'n gis tla'tegeioq na, talamu'g ml'gigno'ti geggunmoq aq wen ugwisunm e'wmuoqs'p?"

⁸ Pie'l ilgwentl Wejuli Nisgaml asitemaji, "Saqamawtut, gilew ta'n iganpugutuq mimajuinu'g aq gilew ta'n natawo'ltioq. ⁹ Ge's piam mil pipanimieg gisgug ta'n tel goqwei gis tliaq ulagu ugjit ta'n tel ula'l'qat na ji'nm mo gis pmiegup aq ta'n tel gisi ila'sip. ¹⁰ Na nige' nat goqwei telimuloq 'ms't gilew aq 'ms't ta'n te'sijig 'ntmimajuinung Isle'laq. Ula ji'nm gaqamit ta'n nemioq 'lpa gaqi ila'sit. Na gis tliaq wet sapu tl lugweg ml'gigno'ti ta'n eig ugwisunmg Se'sus Nasaletgawa'j. Gujjiewto'qopnaq aq nepg'pnaq, gatu Gjinisgam wej minua'lapnn utqutaqane'gatig.

¹¹ "Etna na negm Se'sus ta'n gelu'lg wi'gatign wesgumj pa na wijej aq gelu'lg gun'tew. Telueg,

'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo puatmi'tigup.
Etna na ula maw gelu'lg gun'tew gejigiaqewei
aq 'ms't goqwei mawn'g.'

¹² Pas'g negm na Se'sus gisi ugs'tawiaji mimajuinu'g. Mo wen eimug ugs'tqamug ta'n gisi ugs'taultew, pas'g negm. Gjinisgam gisite'tg'p ta'n teli gtlams'tasult'gw Se'sus na tli ugs'ta'titesnu."

¹³ Ta'n te'sijig iganpugultijig gaq paqalaiultijig ta'n tel melgita'lij Pie'lal aq Sa'nal. Gisi gji'jia'titeg maqatawe'gig ula ji'nmug aq mo gina'masuti geggunmi'tigw. Etna na tujiw migwite'tmi'titeg ta'n teli wijitgweiwa'tipnn Se'susal. ¹⁴ Na tujiw 'lpa mo gis talua'tigw muta nemia'titl ji'nmul gisi npi'silitl gaqamilitl na'te'l maw Pie'l aq Sa'n. ¹⁵ Na tujiw telima'tiji, "Jigla'tigw ta'n i' tl mawaganautma'timg." Aq poqji il agnutma'tijig pas'g negmow. ¹⁶ Pipanimultijig, "Tala'latesnug wegla ji'nmug? 'Ms't ta'n te'sijig wigultijig Selusalemg geitu'tij paqalaiuti'l gis tla'tegetij wejiaq Gjinisgamewigtug aq ginu iganpugua'tigw mo gisi megtmu'tigw. ¹⁷ Pas'g mo puatmi'ti'gw ta'n gis tliaq piam se'sa'sgtn mimajuinuigtug. Ge' gnuat'wanej mut nugu usgut-mui'tij Se'susal ugwisunm mimajuinuigtug."

¹⁸ Apaji wiguma'tiji Pie'lal aq Sa'nal aq telima'tiji, "Ta'n getu tliaq, mut wen wi'tmuanew gisna mut tal gina'muenew ula ji'nm teluisit Se'sus." ¹⁹ Pas'g

Pie'l aq Sa'n asita'puguejig, "Gilew telimieg, ta'n goqwei Gjinisgam wel'te'tg awna gilew jigs'tuleg gisna Gjinisgam jigs'taqatt? ²⁰ Ma gis punajo'tmueg ta'n goqwei ninen gis nemitueg aq ta'n tel nutmeg." ²¹ Iganpugua'tijig melgi gnuatua'tiji, na tujiw iga'la'tiji ugjit assumisnew. Mo goqwei we'jitu'ti'gw ta'n tli ugtapulataq. Ta'n te'sijig mimajuinu'g miwatmua'titl aq emtoqwala'titl Nisgaml ta'n goqwei gis tliaq. ²² Ula ji'nm ta'n gisi npilut'p me' aq ne'wisgegipuna't.

Pie'l maw igtigig a'sutma'tijig ugjit ulgwijimugsinew

²³ Ta'n teli nqase'g iga'luteg Pie'l aq Sa'n apaja'tijig ta'n wigumaq eimu'tilij aq telima'tiji ta'n telimgwi'tij iganpugultijig patlia'sg aq natawo'ltijig ji'nmug. ²⁴ Nutmi'titeg smtug mawasultijig newgte' teli angita'sultijig aq eli a'sutma'titl Nisgaml na, "Gjisaqamaw, Gisiteget. Gis sa'q gisitoqop wa'so'q ugs'tqamu, 'gta'n, aq ta'n te's'g goqwei eig. ²⁵ Gjinisgam gi'l elsaputi glusint'p uglugowinumaq, nujjinenaq, Ta'pito'q. Wejuli Nisgam gisa'lapnn Ta'pito'q ewi'gmlipnn,

'Tal gis mimajuinu'g ta'nig mo Lesui'peulti'gw tel melgita'jig aq getana'titl Nisgaml?

Mo tali ula'lugwi'ti'gw

ta'n teli igani ilsutaqati'tij

aq gisite'tmi'tij na mimajuinu'g.

²⁶ Na elege'wijig ugs'tqamug gisgaja'sultijig ugjit matnaqqewaqaan.

Ilsutaqatijig mawtesgatultijig 'gtananew Nisgaml

aq na ji'nmul ta'n petgimapnn

ugjit ilgwenan aq ugs'tawian ugtmimajuinung.'

²⁷ 'Lpa we'gaw Elot aq Pons Pilot mawita'jig 'gjigang maw ta'nig mo Lesui'peulti'gw, aq Lesui'paq na mimajuinu'g ta'n teluisultijig Isle'laq. Il-sutaqatiji 'gtananew Se'susal na gi'l sape'wit 'gtlugowinum. Etna na negm Nujiugs'tawi'wet ta'n gi'l gisi mgnt'p ugjit ilgwenan aq ugs'tawian ugtmimajuinung. ²⁸ Na gis mawasulti'titeg tla'taqatinew 'ms't goqwei ta'n gis igan ilsutmu't'p na tlian. 'Gml'gigno'timg gis tliaq ta'n teli ul'te'tmu't'p.

²⁹ Gjisaqamaw, nemi't'pni negla ta'nig getu getanugsieg, nuta't'pnig ta'n telimugsieg'pnig aq ta'n getu tla'lugsieg. Etamuleg ignmuieg 'gtlugowinung ml'gito'ltinen ta'n tel pestunmu'tieg. ³⁰ Jugwasga'tu 'gpitn aq gisa'tuten paqalaiuti'l aq mili npitaqatinen 'lsaputas'gtn ugwisunmg sape'wit ugtlugowinum Se'sus. Na tliaj."

³¹ Ta'n tujiw gaqi a'sutma'titeg ta'n wesgowita'pnig mattesg'p. 'Ms't ilgwengwi'titl Wejuli Nisgaml, aq pojji wesgutmi'tij Nisgaml ugtagnutmaqanm, melgito'ltijig ta'n teli usgutmi'tij.

A'sutme'winu'g tepi'sultijig ta'n te's'g goqwei geggunmi'tij

³² Ta'nig getlams'tmu'tipnig Se'susal, newgte' teli angita'sultijig. Mo wen teluegw ta'n goqwei ugtaligam negmewei pas'g 'ms't tepi'sultijig ta'n te's'g goqwei geggunmi'tij. ³³ Wejuli Nisgam gisa'laji 'ntawewistu'tinew aq tli-manew mimajuinu'g ta'n tel nemitu'tip Gjisaqamawl Se'susal ta'n tel minun-siliteg. Gjinisgam gisa'laji welgwitgl uggamlamunual ignmuaji ulapetmnew 'ms't goqwei. ³⁴⁻³⁵ Ta'nig assutmi'titl ugtiga'taqanual gisna wen'ji'guoml netuisgetu'titl aq pegisitu'tij suliewei. Aq ignmua'tij apostale'williji ugjit se'si ignmuetunew te's' ingute'jit ta'n tel nuta'maj. Glaman mo wen eimu'gup je newgte'jit ta'n nuta'map.

³⁶ Na gis tliaq So'sep na Li'paiewaj ta'n ugs'tqamuip Saiplus, apostale'wijing telui'ta'titl Pnnal, ('Nnuigtug Pnnal na tel glusuaqanig "ta'n wen nuji ulim'sg.") ³⁷ Ula ji'nm gisi ntuisgetoq newgte' ugtiga'taqan aq pegisitoq suliewei aq ignmuaj apostale'wiliji ugjit se'si ignmuetunew.

5

Ananias aq ugte'piteml Sapilaal

¹ Gatu ap igtig ji'nm teluisit Ananias, ugte'piteml teluisilitl Sapila, netuisgetu'tij ta'n goqwei negmow assutmi'tij. ² Gmetug iga'toq ta'sg suliewei ugjit negm, aq ugte'piteml geitulij. Na tujiw ignmuaj'tij esgwiaq suliewei apostale'wiliji 'st'ge' na 'ms't ignmuaj. ³ Pie'l pipanimatl, "Ananias, goqwei ugjit wet tliamj Gjimm'tu ilgwenmulin 'ggamlamun aq gisa'l'sg gi'l egs'pugua'lan Wejuli Nisgam ta'n tujiw gmetug iga'tun ta'sg na suliewei mesnmu't'p ugjit ta'n goqwe'l assutmu't'p? ⁴ Ge's mo netuisgetuneg ta'n goqwei assutmn, gi'lewe't'p aq gisi 'ntuisgetuneg. Na suliewei gi'lewe't'p. Talgwit's 'ggamlamun ugjit na tla'tegen? Mo egs'pugua'lawt ji'nm awna egs'pugua'l't Gjinisgam." ⁵ Ta'n teli nqase'g Ananias nutgeg etli msaqaniet aq nepgaq. 'Ms't ta'n te'sijig nutmi'titeg, jipaqita'jig. ⁶ Maljewe'jg ji'nmug eig'pnig, oqonisgwa'tua'tij wa'qi aq tewa'la'titl aq nutqutala'titl.

⁷ Panaemg nesisgl ajietl, ugte'piteml pisgwa'litl aq mo geitug ta'n goqwei gis tliaq. ⁸ Pie'l pipanimatl, "Tlimi, ula na 'ms't suliewei gi'l aq 'gji'nmum mesnmogop ta'n tujiw netuisgetuoq ta'n goqwei gilew assutmoqop?" Teli asitematl, "E'e 'lpa 'ms't waju'aq."

⁹ Pie'l telimatl, "Goqwei gi'l aq 'gji'nmum gisita'sioq iga'loq Wejuli Nisgam ugtnu'gwalanew? Ula ji'nmug ta'nig gisi utqutala'titl 'gji'nmuml eimu'tijig ga'qanigtug nige' aq negmow tewapilultaq gi'l." ¹⁰ Smtug eli msaqanielitl Pie'l uggwatg aq neplitaq. Ula maljewe'jg ji'nmug pisgwita'jig, nemia'titl e'pilitl neplitl. Na oqonisgwa'tua'tij wa'qi, tewapila'titl aq nutqutala'titl gmetug ugji'nmuml. ¹¹ 'Ms't ta'n te'sijig nutmi'titeg a'sutme'winu'g aq maw igtigig ma'mun we'gwata'sultijig.

Pugwelgig mimajuinu'g mili npilujig

¹² Na apostale'wijing mili npitaqatijig mimajuinu'g aq tela'taqatijig paqalaiwaqan. 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tasultijig Se'suseg i' weltesgatultijig Salaman ugtusating. ¹³ Ta'nig mo getlams'tasulti'gw mo tetujitolti'gw ugjit wijitgweiwanew, gatu weli usguma'tiji. ¹⁴ Aq pem pugwelie'jig na mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig Se'suseg. Pugwelgig ji'nmug aq maw e'pijig getlams'tasultijig aq wit toqwa'la'tiji. ¹⁵ Na apostale'wijing mili npitaqatijig aq pugwelgl wejiaqal Nisgamewigtug tela'taqatijig paqalaiwaqan. Na glaman gesnugu'tiliji mimajuinu'g tewapila'tiji awgtigtug aq iga'la'tiji a'su'ngtug, glaman ta'n tujiw Pie'l pmiej je tlia pas'g pmi ugji'jaqamiju'ej na, na gisi npisultitaq, na tel melgi gtlams'tasultijig. ¹⁶ Na pugwelgig mimajuinu'g weita'jig gutanji'jg ta'n telgi'g Selusalemg. Petapila'tiji ugsnugowinu'g aq ela'la'tiji ta'nig mn'tu'g wesgweiagwi'tiji aq 'ms't gisi npila'tiji.

Iganpugultijig Lesui'paq gitnme'wa'tiji apostale'wiliji

¹⁷ Na espe'g patlia's aq 'ms't unaqapemg maw na Satusiaq, ma'muniw wisgula'la'tiji apostale'wiliji. Na gisita'sultijig na tala'lanew. ¹⁸ Na wesua'la'tiji apostale'wiliji aq pijo'la'tiji lapusang. ¹⁹ Gatu na wela'gw Gjinisgam ugtansale'witeml pegisinnitl aq panta'toq lapusane' ga'qana'tas'g. Tewa'laji apostale'wiliji aq telimaji, ²⁰ "Lta'gw 'gja'sutuo'guomg, pisgwita'gw aq tlimug mimajuinu'g, 'Ta'n tujiw getlams'tasin Nisgamewigtug

gawasga'sgt'tew ta'n tele'n. Na tujiw gegnu mimajites.' ” ²¹ Apostale'wijiw jigs'tgig aq ta'n tujiw wejgwapniaq, pisgwita'jig 'gja'sutuo'guomg aq poqji gina'mua'tijig. Na espe'g patlia's aq unaqapemg wigumaji ms't Lesui'paq natawo'tijig ji'nmug mawagnutma'tinew. Elgima'tiji ji'nmug laplusang ugjit ugjo'lanew apostale'wiliji. ²² Ta'n tujiw ji'nmug iga'titeg, mo we'jia'tigwi apostale'wiliji laplusang. Smtug apaita'jig iganpugultiliji aq gegnua'taqatijig. ²³ Teluejig, “Ta'n tujiw iga'tieg laplusang we'jiteug seggiapt'sga'sg aq ta'nig nujo'tmi'tij laplusang ango'tmi'tij ga'qana'tas'gl melgi pijo'qas'gl. Gatu ta'n tujiw pana'tue'g ga'qana'tas'gl mo tami we'jia'tigwi apostale'wiliji.” ²⁴ Ta'n tujiw nuje'waji 'gja'sutuo'guomei sma'gnisg aq iganpugultijig patlia'sg nutmi'titeg paqalau'tijig ta'n imu'tigunig apostale'witgi'g. ²⁵ Na tujiw ji'nm pegising aq pisgwa't, telimaji, “Jigs'tuig! Wegla ji'nmug gilew pija'loqopnig laplusang eimu'tijig nige' 'gja'sutuo'guomg. Etl gina'mua'tiji mimajuinu'g.” ²⁶ Na ji'nm ta'n nuje'waji sma'gnisg aq ugsma'gnismg maita'jig aq apaja'la'tiji apostale'wiliji. Mo gi'gaji ugsua'la'tigwi muta am jipasultijig ugjit mimajuinu'g jijuaqa gun'teugte'gutaq.

²⁷ Pegisula'tiji apostale'wiliji ta'n iganpugultijig eimi'tij aq espe'g patlia's mil pipanimaji. ²⁸ Na tujiw telimaji, “Ninen melgimuleg'p mo nugu al gina'mua'tinew ula ji'nm teluisit Se'sus. Nemitun nige' ta'n gis tla'taqatioq. Gilew se'sa'tuoq ta'n tel gina'mua'tioq ta'n telgi'g Selusalem, aq gilew pualieg ninen getu su'tmuieg ta'n tel ne'po't'pnaq.”

²⁹ Pie'l aq igtigig apostale'wijiw asitema'tiji, “Ma gis jigs'tuaqatijig ji'nmug. Amujpa na jigs'taqatt Gjinsigam. ³⁰ Nujjinaqi'g emtoq'wala'tipnn Gjinsigam'l Gisitegelitl. Nige' negm wenaqa'lapnn Se'susal gisi npliteg. Gilew na tel ne'po'qopnaq na gujjiewto'teg. ³¹ Ula Se'susal epa'lapnn ugtinaqanng Gjinsigam ta'n mawi espe'g Gjielege'witewilin aq Nujiwsg'tawi'welin, glaman mimajuinu'g Isle'lewaq gis gawasgita'sultitaq aq gis jiglita'taq elue'utigtug aq Gjinsigam apigsigtuataq ugtlue'utiwal. ³² Ninen tel nemitueg'p ta'n teliaqap aq ta'n nige' telimuleg'p goqwe'l Gjinsigam gis tla'tegetl, aq Wejuli Nisgam gegnu'tmugsioq ta'n goqwei Nisgamewei. Ta'n wen Nisgam'l jigs'tuatt Gjinsigam petgima'tl Wejuli Nisgam'l apoqomagun.”

³³ Ta'n tujiw iganpugultijig nutmi'titeg tetuji ugwwaiultijig, smtug gisita'sultijig apostale'wiliji ne'po'qsineu. ³⁴ Pas'g na newgte'jit na Palasi teluisit Gamaliel nujigina'muet 'tplutaqan, aq espite'tasit, gaqama'sit. Telimaji sma'gnisg ugjit tua'lanew apostale'wiliji. ³⁵ Na tujiw telimaji igtigig iganpugultiliji, “Wijigatultioq, Isle'leultioq, ango'tmug ta'n getu tla'loq wegla ji'nmug. ³⁶ Te'sipun'ge'g Teutas neia'sip. Tel'ta'sit negm nat wen mesgilg. Na na'tami ne'w gasgiptnaqa'niji ji'nmug peji wije'wapni. Pas'g na ne'po'teg, ta'n te'siliji majulgwalt'pni gaq se'sa'toqotipnig. Etl gaqiaq na'te'l ta'n tel lugutipnig. ³⁷ Ap na Suta ta'n tleiwit Galali neia'sip ta'n tujiw al mawi'giget. Negm elt pugwenniji mimajuinu'g majulgwalt'pni. Negm elt ne'po't'pnaq aq ta'nig majulgwalt'pni gaq se'sa'toqotipnig. ³⁸ Pa na nige' wije' wegla ji'nmug, telimuloq mut tala'lanew! Punaje'wg! Pa na ula ji'nmug gisite'tmi'tij, ugs'ga'sgt'tew. ³⁹ Gatu ugjiaq Nisgamewigtug ma gis tla'taqatiwoq. Weji'sultitioqs'p Gjinsigam etl matnoq!”

Na iganpugultijig jigs'tua'titl Gamaliel ta'n teluelij. ⁴⁰ Apat gima'tiji apostale'wiliji, telima'tiji sma'gnisg ugjit matta'new. Na tujiw melgima'tiji, “Mut nugu usgmanew Se'sus.” Na tujiw iga'la'tiji. ⁴¹ Apostale'wijiw naq'tmi'tij ta'n iganpugultijig eimi'tij. Welgwiultijig muta Gjinsigam tetaputelmaji 'ntaqo'qona'lugsineu ugjit Se'susal. ⁴² Te'sigisg'g 'gja'sutuo'guomg aq mijajuinu'g wiguaq siaw gina'mua'tiji aq siaw pestunmua'tiji gelu'lg agnut-

maqan ugjit Nujiugs'tawi'welitl, na ji'nm ta'n Gjinisgam petgimappn ugjit ilgwenan ugtmimajuinung.

6

Lluigneg te'sijig apoqonmua'tiji

¹ Ta'sijig tepgun'set'pnig me' pem pugwelietiteg unaqapemg. Gi'gaita'jig ta'pu nemigsijig Lesui'paq. Newgte' ugtli'sutiwow Lesui'peweiei gatu igtigig tapu'gl ugtli'sutiwal Lesui'peweiei aq Gli'gewei. Lesui'paq ta'nig Gli'gewisultijig teluejig, "Gli'gewi'sgwaq sigu'sgwaq mo mesnmi'tigw suliewei ta'nig te'sigisg'g ignmuetu'tij." ² Na tujiw newgtisgegsijig je ta'pu apostale'wijig wiguma'tiji ta'nig getlams'tasultiji. Telima'tiji, "Mo weltenug ugjit ninen liaptmenen ta'n tel pestunmatmeg Gjinisgam ugglusuaqann ugjit nujo'tmnen suliewei ugjit sigu'sgwaq." ³ Glaman, wijigatulti'gw, 'mgnug lluigneg te'sijig ji'nmug te'sioq ta'n wen gilew gejioq ilgwegwi titl Wejuli Nisgaml aq ta'nig natawo'ltijig. Negmow ignmuatesnu 'lgowaqan nuje'wanew sigu'sgwaq. ⁴ Gatu ninen, gisi igalsultitesnen 'ms't 'ntlgoawaqanminen a'sutmaqanigtug aq pestunmuaqanigtug."

⁵ Na 'ms't ta'n te'sijig wel'ta'sultijig ta'n apostale'wiliji teluelij. Na megna'tiji: Stipen (E'gia'n) ta'n melgi gtlams'tasit aq ilgwentl Wejuli Nisgaml, maw Pilip, Ploqolus, Niganal, Timon, Palmenas, aq Nigulas ta'n tleiawit Antioq, mo Lesui'pewigw, gatu majulgwatg Lesui'peweiei. ⁶ Na mimajuinu'g telima'tiji apostale'wiliji, "Etna na wegla gisi mgng'tjig." Na apostale'wijig a'sutmessewa'tiji aq ge'gwa'tua'tij ugpitnual te's ingute'jit. Na tel teppgisa'la'tiji ugjit ula lugowaqan.

⁷ Na te'sigisg'g pem pugweliejig ta'n tel nutmi'tij Gjinisgam ugglusuaqann aq getlams'tmi'tij Selusalemg. We'gaw maw pugwelgig patlia'sg getlams'tasultijig gelu'lg glusuaqan.

Stipen wesua'lut

⁸ Stipen melgi gtlams'tasit aq Gjinisgam e'watl. Ignmuaj ml'gigno'ti ugjit mesgi'gl tla'tegen aq mili npitegen mimajuinuigtug. ⁹ Na tujiw ta'sijig ji'nmug getana'titl. Naspultijig "Liptinewaq" ta'nig gisteju'ltipnig gatu nige' assumsultijig. Negmow tleiaultijig Silisia, aq Alegsantlia. Negmow aq maw igtigig Lesui'paq tleiaultijig, Silisia aq E'sia poqji gi'gaja'suala'titl Stipenal.

¹⁰ Gatu Wejuli Nisgam ignmuatl Stipenal ta'n teli ns'tuewistulij ta'n tujiw gelusij, na mo gis tli asitema'tigul. ¹¹ We'gaw na Liptinewaq apangitua'tiji ta'siliji ji'nmug thunenw, "Ninen nutaqatt'p ta'n teli gtanaj Mowiso'q aq maw Nisgaml."

¹² Gisa'la'tiji mimajuinu'g maw natawo'ltijig ji'nmug aq nujigina'mua'tijig 'tplutaqan 'gtananew Stipenal. Peita'jig ta'n Stipen eig wesua'la'titl aq ela'la'titl ta'n iganpugultijig eimi'tij. ¹³ Pegisula'tiji ji'nmug ugjit ta'n tli egsuelitaq. Teluejig, "Ula ji'nm getantoq ta'n teli usgutg ginu gepme'g 'gjia'sutuo'guom aq 'tplutaqann Mowisewe'l." ¹⁴ Ninen nutaqatt'p telueteg, 'Ula Se'sus Nasaletgawa'j seloqte'tew 'gjia'sutuo'guom aq gawasga'tulal ginu ta'n telo'lti'gw ta'n Mowiso'q tel gnu'tmuapni gujjinaqi'g." ¹⁵ 'Ms't ta'n te'sijig pemgopultijig iganpugultijig, gesi angama'titl Stipenal, teli angamgug ugsisgw 'st'ge' ansale'wit.

7

Stipen pestunmuaji

¹ Na espe'g patlia's pipanimatl Stipenal, "Teliaq na ula ta'n teluejig?"

² Stipen teluet, “Nigmatut, jigs'tuig! Gjinisgam ta'n gepme'g neialsiteg gujjinu Aplam ge's eiege na maqamigew Mesopotamia ge'sg menaq natgatmugweg 'gjigan Qallan. ³ Na telimapnn, “Nqal gigmaq aq gm'tgig aq lia na maqamigew ta'n ni'n musga'tultes.’ ⁴ A' na naqt'g na maqamigew teluisig Jaltia aq eliet natgatg gutan Qallan. Ta'n tujiw Aplamo'q ujil nepliteg Gjinisgam gisa'lapnn jigla'silin aq lielin ta'n nige' ginu eimu'g. ⁵ Gjinisgam na tujiw mo ignmuagup Aplamal je talgi'g assutmn. Mu ignmuamug'p je 'mtijin. Gatu Gjinisgam teplumapnn ignmuan aq na tujiw, assuttew negm aq ta'n wettaqia'tujig. Ta'n tujiw Gjinisgam teplumateg Aplamal aq ugte'piteml mo mijua'ji'g gegguna'tigupni. ⁶ Etna na ula Gjinisgam telimapnn Aplamal, ‘Gi'l aq 'gte'pitem ta'n wettaqieioq, wigultitaq na maqamigew ta'nig piluei iganpugultitaq ne'w gasgiptnnaqanipunqeg. Na'te'l gistejuultitaq aq emegwo'tasultitaq.’ ⁷ Gjinisgam teluep, ‘Ugtapula's na mimajuinu'g ta'nig gistejue'galugsioq. Na tujiw apaja'la's ula maqamigew aq tet tli emtoqwalitaq.’ ⁸ Na tujiw Gjinisgam, telimapnn Aplamal, ‘Ta'n te'sijig ji'nmug lugwata-sultinew ugjit gnugwaqan ta'n teplum'pnig.’ Elugwalapnn ugguwisl Isaqal ugumuljinewei na'gweg gisi ugs'tqamulliteg. Isaq elugwalapnn ugguwisl Je'gopal aq Je'gop elugwalapni newgtisgegsiliji je ta'pu ugguwisg. Na 'Nnu'g ta'nig gujjinaqi'g.

⁹ “Gujjinaqi'g wisgualatipnn ugjignamual So'sepal aq netuisgela'tipnn tli gistejuulin Ijiptg. Gatu Gjinisgam ne'gaw wijitgweiwapnn, ¹⁰ aq saputa'lapnn 'nsano'qonigtug. Gjinisgam ne'gaw angweiwapnn we'gaw ta'n wen getu tala'laj. Ta'n tujiw So'sep neia'siteg Paloal, na elege'wilil Ijiptg. Gjinisgam gisa'lapnn So'sepal nestuewistunin. We'gaw Paloal nemi'gun ta'n teli ns'tuowoqwej aq me'gitelmatl. Paloal ignmatl So'sep iganpuguin ta'n telgi'g Ijipt aq maw wiguow. ¹¹ Etna na tujiw iga'q pestmo'qon ta'n telgi'g Ijipt aq Genan ta'n So'sep ujil wigilitl. Pugwelgig mimajuinu'g welmajo'ltijig. Gujjinaqi'g mo we'jitu'ti'gw tami mijipjewe. ¹² Toqo ta'n tujiw Je'gop nutmateg gulung eig Ijiptg gujjinaqi'g amgwesewei pojjigimaji. ¹³ Na ta'puewei peita'jig So'sep genualsit ta'n wenij newisgegsiliji ugsisg maw ugjignaml. Na tujiw Palo nenuaji So'sepal wigumaq. ¹⁴ Na tujiw So'sep elgitmuaj glusuaqan ujil Je'gopal telimatl, ‘Tata't, gi'l aq 'ms't ta'n te'sijig gigmaq jugwita'gw Ijipt.’ Etna na llaigneg te'sisgegsiliji je na'n. ¹⁵ Na tujiw Je'gop aq wi'gmaq el'ta'jig Ijipteg. Eigig na'te'l aq na'te'l etli npu'titgi'g. ¹⁶ Npuinu'g ajolujig Segem, na'te'l etl utquta'lujig na maqamigew ta'n Aplamo'q pegwaelmuap E'mmol ugguwisg.

¹⁷ “Ta'n tujiw tetaputesg gigjiw iga'q ta'n Gjinisgam genn'g'p ta'n teli tplumapnn Aplamal, na tujiw ta'n te'sijig mimajuinu'g gujjinaqi'g aq gugumijinaqi'g Ijipteg me' aji pugweliejig. ¹⁸ Na ugtejgewei, piluei elege'wit ta'n mu nenuagul So'sepal, poqji iganpuguit Ijiptg. ¹⁹ Elue'wa'laji ginu gujjinaqi'g aq ewle'waji gujjinaqi'g aq gugumijinaqi'g. Gi'gajalaji 'nqalanew gopisunn gujmgw glaman 'npu'titaq. ²⁰ Assma na tujiw Mowis ugs'tqamuit. Maw gelu'sit mijua'ji'j. Nesisiliji tepgunsejig teli pgiji iga'la'titl wiguaq. ²¹ Ta'n tujiw tewa'luteg wiguaq na Palo ugtusl wesua'lapnn aq gisigwenatl pa wijei aq negm ugguwisij. ²² Egnutmut 'ms't gelu'lg angita'suaqan aq 'ns'tuo'qon Ijiptewei. Mesgi'g gina'masuti geggung. Melgignaqaq ugglusuaqanml aq ta'n telta'tej. Gepmitelmut'p mimajuinuigtug.

²³ “Ta'n tujiw Mowis ne'wisgegipuna'teg, gisita'sit mittugwalan wigumaq Isle'laq. ²⁴ Negm nemiatl Ijiptewa'jl ewle'watl newgte'jilitl Isle'lal. Mowis apoqonmuatl wi'gmal aq asita'latl Ijiptewa'jl, ne'pa'tl. (²⁵ Tel'ta'sit negm, 'ugtmmajuinumg 'ns'tmu'titaq na Gjinisgam getu e'wapnn ta'n tli assum-

sultitaq gatu negmow mo nestmi'ti'gw.) ²⁶ Na wapp, nemiaji tapusiliji Isle'laq etli ntinijig. Wejo'tg negm wantaqa'lan. Telimaji, 'Jigs'tuig ji'nmulut, gilew gitg Isle'lewioq, goqwei gilew weji ntioq.' ²⁷ Pas'g newgte'jit ta'n etl matnapnn igtigi gesemegetl Mowisal sitatug. Pipanimatl, 'Wen gi'l ignmasg ml'gigno'ti ilgweninen aq ilsuminen?' ²⁸ Getu' ne'pe'in ap ni'n 'st'ge' ta'n tel ne'pe't'pnaq Ijiptewa'jaq ulagu?' ²⁹ Ta'n tujiw Mowis nutgeg, ejigl smuqwat aq poqt'gatg maqamigew teluisig Mitian. Na na'te'l etl malie'wip aq tapusilipni ugqwisg.

³⁰ "Ne'wisgegipunqeg gis pntesgeg ansale'wilitl neia'silitl Mowis etlamglegl nipispaqan paqtaqamigtug, gigjiw gm'tn Sainai. ³¹ Mowis paqalajaj ta'n goqwei nemitoq gigja'sit ula nipispaqan aq gigjaptegl. Awna nutuatl Nisgaml etl ewistunitl. ³² Gjinisgam telimatl, 'Ni'n na Gjinisgam ta'n gujjuaqi'g emtoqwala'tipnn, na Gjinisgam ta'n Aplamo'q, Isaqo'q, aq Je'gopo'q emtoqwala'tipnn.' Mowis neng'tesing jipaqa'sit aq mo tetujitagw lapa'sin. ³³ Gjinisgam telimtl, 'Mna'l gmugsng, muta na'te'l ta'n gaqamin gepme'g maqamigew. ³⁴ Ni'n nemi'gig ta'n teli ulmajo'l'ti'tij 'ntmimajuinung Ijipteg aq ni'n nutaqig metew petoqsultijig aq nige' wa'so'q wet nisa'si ugjit apoqonmuan. Nige' ni'n elgimul Ijiptg.' Gjinisgam na ula telimapnn Mowisal.

³⁵ "Etna na ula Mowiso'q mo puatasigup ugtmimajuinung Isle'laq. Pipanima'tipnn, 'Wen gi'l ignmasg's ilgweninen aq ilsuminen?' Na negm newgte'jit ta'n Gjinisgam petgimappn iganpuguilin aq ugs'tawi'welin. Na ansale'wilitl Mowis nemiappn nipispaqan etlamglegl apoqonmat'pnn na gis tla'tegen. ³⁶ Negm na Mowis tewa'lapni Ijiptg. Milamu'gl paqalauti'l tela'tegepnn Ijiptg na megwe'g 'gta'n aq ne'wisgegipunqeg eig'pnig paqtaqamigtug. ³⁷ Etna na negm Mowis ta'n telimapni mimajuinu'g Isle'laq, 'Gjinisgam petgitmugsitoqs'p iganigjitegewinu pa wije'i aq ni'n ta'n tel petgimip.' ³⁸ Na negm newgte'jit ta'n wijitgweiwapni mimajuinu'g Isle'laq, mawo'ltipnig paqtaqamigtug. Na tujiw gm'tnigtug teluisit Sainai, ansale'wilitl gelult'pn, aq ignmut'pnn Gjinisgam iapjiwewe'l ugtagnutmaqanml ugjit ignmugsinen.

³⁹ "Pas'g na ninen gujinaqi'g mo getu jigs'tmu'tigupnig awna mo menuege'tigupnn, aq gmetug eligs'mala'tipnn je me' siawqatmugusn Ijiptg. ⁴⁰ Toqo telima'titl A'lanal, "Ltuin 'nnooqta'w ta'n igana'latesnen, muta mo geitueg ta'n tela'tegetaq negla Mowiso'q ta'n tewa'lugsieg'p Ijiptg.' ⁴¹ Etna na tujiw elia'titl 'nnooqta'wl teligilitl 'st'ge' wen'jitia'muj ugjit gepmitelmanew. Ne'pa'tiji wi'sisg aq nu'gwo'la'tiji ugjit na 'nnooqta'w. Pestie'ultijig aq emtoqwalanew ta'n goqwei negmow gisitu'tij. ⁴² Pas'g na Gjinisgam ejiglapasualapni aq emtoqwala'tiji gloqowe'g musigisg'tug st'ge' ta'n iganigjitegewinu tel wi'gmi'tip wi'gatignigtug,

'Isle'leultioq! Mo ugjit ni'n

gilew ne'po'qopnig aq nu'gwo'loqopnig wi'sisg
ne'wisgegipunqeg paqtaqamigtug.

⁴³ Alapinmoqop aq nespnmooqop wiguom Moloq
ta'n emtoqwaloqopnig 'st'ge' Gjinisgam

aq gloqowe'j 'nnooqta'w gnisgamum teluisit Lipan.

Gilew elioqopnig wegla 'nnooqta'wg ugjit emtoqwalanew.

Glaman nige' elgimuloq gneg sitatug Papilan.'

Etna na ula iganigjitegewinugi'g ewi'gmi'tipnig."

⁴⁴ Stipen (E'gian) siaw tlimaji, “Gujjinaqi'g gegguna'tipnn na wi'g ta'n emtoqwala'tipnn Nisgaml paqtaqamigtug na wiguom na Gjinisgam uggugwaqannm ugjit wijitgweiagunew. Teliatipnn ta'n Gjinisgam musga'tuapnn Mowisal tli'an 'st'ge' ta'n tel gnu'tmuapnn. ⁴⁵ Gaqaisipunqeg gujjinaqi'g ta'n gisia'tipnn na wiguom Nisgamewei ignmua'tipnn un'januaq. Negmow nespna'tipnn ta'n tujiw wije'wa'titeg Ja'suaal. Wesua'tu'tip na maqamigew ta'n tujiw Gjinisgam getaqqatesguateg ala igtigig mimajuinu'g. Gis sa'q siawpultipnig na'te'l glapis tetaputesg ta'n tujiw Ta'pit pegisingeg. ⁴⁶ Negm tetapua'lapnn Nisgaml aq pipanimapnn ignmugsin 'lfuan wi'g ugjit Gjinisgam ta'n Je'gop gis emtoqwalapnn. ⁴⁷ Gatu awna na uggwisl teluisilitl Salaman el'tuap na 'gja'sutuo'guom ugjit Nisgaml.

⁴⁸ “Pas'g na Gjinisgam ta'n mawi espe'g mo wigigw 'gja'sutuo'guom gisna ta'n pas'g goqwei ji'nm gisitoq 'st'ge' ta'n iganigjitegewinu teluep,

⁴⁹ ‘Gjinisgam teluet: Wa'so'q ni'n 'ntupun aq ugs'tqamu ta'n weji ilsutegei.

Talamugt'tew nige' wen'ji'guom el'tuioq ugjit ni'n?

Tami 'ntupun ugjit ni'n ta'n tli atlasmites?

⁵⁰ Muta ni'n 'ms't wegla ta'n te's'gl gisituapnn.’

Etna na ula Gjinisgam teluep.”

⁵¹ Stipen siaw tlimaji, “Melgasultioq gilew! Pa na wije aq ta'nig Nisgaml mo puala'tigul aq mo jigs'tmuoq ugglusuaqanml. Gilew pa na wije aq gujjuaqi'g, me' ne'gaw mo jigs'tuawoq Wejuli Nisgam. ⁵² Je mu newgte'jit iganigjitegewinugi'g gujjinaqi'g mo gitnme'wawoqopnig aq welmaje'wawoqopni'g. Ne'pa'tipni Gjinisgam ugtagnutmewinu'g ta'n sa'q wesgum'tip ta'n tl jugu'elitl negla getlamielitl uglugowinuml. Aq nige' gilew iga'loqop ugjit ne'po'qsin. ⁵³ Gilew na mimajuinu'g ta'n mesnmoqopnn Gjinisgam ugt'plutaqanml. Ansale'wijig wijitgweiwa'tipnn Nisgaml ta'n nisa'tugsioqop pas'g gilew ne'gaw mo jigs'tmu'tiwoqop.”

Stipen gun'tewto'teg

⁵⁴ Ta'nig iganpugultijig jigs'tua'titeg Stipenal, me' gatu asgagaiawi'titl ta'n goqwei teluelij. Na smtug we'gwi uggwaiugtua'titl. ⁵⁵ Gatu Stipen il-gwentl Wejuli Nisgaml elapa'sit wa'so'q aq nemitua'j Gjinisgam aq uggep-mite'lgaqanm paqtata's'g aq Se'susal gaqamilitl ugtinaqanmg Nisgaml.

⁵⁶ Teluet, “Angaptmug, nemitu wa'so'q pana's'g aq Se'sus ta'n Gjinisgam petgimapnn gaqamilitl ugtinaqanmg.”

⁵⁷ Sesgu'tijig aq gepsoqwa'tu'titl ugs'tuaqanual. Smtug el'tugultijig neg-meg, ge's piam na newgte' tel'ta'sultipnig. ⁵⁸ Wesua'la'titl aq tewege'titl 'g'jigan aq gun'tewta'titl. Ta'nig pisui egsua'tipnig naqtmua'tiji uggotmuuq ango'tmn maljewe'litl ji'nmul teluisilitl Sol. ⁵⁹ Negmow siaw gun'tewta'titl Stipenal. Negm elgomigtuatl Gjsaqamawul, “Gjsaqamaw Se'sus, ugsua'tui 'njijaqamij.” ⁶⁰ Nutgul'pa'sit aq sesgwet, “Se'sus mut migwite'tmuaw ula ugtlu'e'utiwal.” Na gis tlueteg, nepgaq.

8

¹⁻² Sol wel'te'g's ta'n tel ne'po'j Stipenal. Na ji'nmug ta'n Nisgaml emto-qwala'titl nutqatala'titl Stipenal mewima'titl aq atgitemugtua'titl.

Sol gitnme'waji ta'nig getlams'tasultijig

Na wije na'gweg ta'n getlams'tmu'tijig Se'suseg Selusalemg eigig poqji ma'muniw ulmaje'ujig aq gitnme'ujig. 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig Se'suseg se'sita'jig ta'n telgi'g Jutia aq Samalia, pas'g mo apostale'wijig tami el'ta'gwig.

³ Na Sol, ta'n tel we'gwi gisi pgwatoq, wejo'tg ugtmenan ta'ni getlams'tua'titl Se'susal. Elie'tl te's wen'ji'guoml aq getaqqatejimaji ji'nmug aq maw e'pijig, ta'nig getlams'tasultijig aq pijo'laji laplusang.

Gelu'lg agnutmaqan pestunmatmi'tij Samalia

⁴ Ta'nig getlams'tasultijig se'sita'jig aq peggwita'jig, pestunmi'tij gelu'lg agnutmaqan ta'n tel milita'tij. ⁵ Pilip eliet 'g'igan teluisig Samalia aq na'te'l telimaji mimajuinu'g ugjit Nujiugs'tawi'welitl. ⁶ Na pugwelgig mimajuinu'g melgi jigs'tua'titl ta'n Pilipal teluelij. 'Ms't nutua'titeg aq nemia'titeg ta'n tel mili npitegelij aq ta'n tela'tegelij paqalauti'l wejiaq Nisgamewigtug. ⁷ Mn'tu'g gesigawwita'jig ta'n tujiw getaqqita'titeg mimajuinu'g. Pugwelgig gesnugu'tijig aq ta'nig mo gis maifa'gwig aq alt ta'n waqqaj al'ta'jig negla gaqi npisultijig. ⁸ Na tujiw mimajuinu'g ta'n tleiaultijig Samalia wel'ta'sultijig.

⁹ Na 'g'igan wigit ula ji'nm teluisit Simon. Gis wel sa'q sigta paqalaiwaji Samaliaewa'q ta'n tel mila'tegej puowinuti e'w'g. Telimapni mimajuinu'g, "Ni'n espei, mesgi'g ml'gigno'ti geggunm." ¹⁰ 'Ms't ta'n te'sijig na 'g'igang weja'tegemg mawi espe'g glapis ta'n mawi ewle'jit gigji jigs'tua'titl. Teluejig nisgamitelma'titl Simonal. Ml'gigno'ti gugunmilin. ¹¹ Gis wel sa'q sigta paqalaiwaji mimajuinu'g ta'n tel mila'tegej puowinuti e'w'g glaman negmow jigs'tua'titl. ¹² Gatug ta'n tujiw getlams'tmu'ti'titeg gelu'lg agnutmaqan ta'n Pilipal teluelij ugjit Gjinisgam ilgwenaji ugmimajuinung aq Se'suguli negm na Nujiugs'tawi'wet, na tujiw mimajuinu'g sign'tujig, ji'nmug aq maw e'pijig. ¹³ Glapis Simon getlams'tasit, aq ta'n tujiw gis sign'tuteg gigje'watl Pilipal. Ta'n nemitoql telgi'gl tela'tegelitl aq ta'n tel mili npitegelij, me' gatug paqalautl. Na.

¹⁴ Na tujiw apostale'wijig Selusalemg nutma'titeg Samaliaewa'q getlams'tasultijig Gjinisgam ugglusuaqann, na elgima'tiji Pie'lal aq Sa'nal na'te'l. ¹⁵ Ta'n tujiw iga'titeg a'sutmessewa'tiji ta'nig getlams'tasultijig glaman Wejuli Nisgaml 'msnataq. ¹⁶ Wejuli Nisgam me' menaq nisa'sigweg Samaliaewa'q pas'g alt ta'nig gis getlams'tasultijig sign'tutupnig e'w'g Gjisaqamaw Se'sus ugwisunm. ¹⁷ Pie'l aq Sa'n ge'gwa'tua'tij ugipitnual un'jig te's newgte'jilitl. Na tujiw 'ms't ta'n te'sijig mesna'titl Wejuli Nisgaml.

¹⁸ Simon nemiatl Wejuli Nisgaml ignmut'pnig ta'n tujiw apostale'wijig ge'gwa'tua'tij ugipitnual un'jiwaq. Na tujiw Pie'lal aq Sa'nal getu apangitua'ji ¹⁹ aq telimaji, "Ignmui ni'n ml'gigno'ti glaman ta'n tujiw 'npitn gegupa'taq wen un'jig 'msnatl Wejuli Nisgaml."

²⁰ Smtug Pie'l asitematl, "Gi'l aq 'gsulieweim mn'tua'gig la'titoqs'p, tl'ta'sin gi'l gisi pgwateltes Gjinisgam ugtignmatingewe'm e'wmn suliewei. ²¹ Mo gi'l felgita'siwn maw lugutinenu muta Gjinisgam nemi'sg winjig ggamlamun. ²² Gawasgita'si aq jigla'si ta'n winjig gisite'tmn aq lia etawaqtmu Gjisaqamaw apigsgitulin ula ta'n teli angite'tmn. ²³ Geju'l gi'l tetuji wisguen aq elue'uti assum'sg. Mu gis jigla'siwn pa wije'i aq laplusang pisin."

²⁴ Simon telimaji Pie'lal aq Sa'nal, "Tetuji ulm'tuoq ge' a'sutemesewi glaman ta'n goqwe'l gis thueioqop ma tlianugl ni'neg."

²⁵ Na Pie'l aq Sa'n gegnua'tua'tiji mimajuinu'g ta'n teli ul nenua'tipn Se'susal aq pestunmuaji gelu'lg agnutmaqan Nisgamewei. Na tujiw apaja'tijig Selusalemg. Ta'n tujiw pemi apsgwa'ti'titeg, nespi pestungig gelu'lg agnutmaqan pugwelgl gutanji'tl Samaliaewa'gig.

Pilip aq iganpugutua'ji Itiopianewa'q

²⁶ Na Gjinisgam ugtansale'witeml gelulatl Pilipal, "Ilaqi aq lia 'tp'te'snug na awgti wejiaq Selusalem glapis Ge'sa." (Ula awgti mo nugu e'wa's'gtnug.)

²⁷ Na smtug Pilip wenaqa'sit aq eliet. Na newgte'jit iganpugutuaji Itiopianewaq pemi nmiet. Na ula ji'nm mawi espe'g iganpuguit. Nujo'tg Gantesi ugsulieweim aq ugmilesuaqanm. Gantesi na Itiopian elege'wi'sgw. Na ula ji'nm assma wejiet Selusalem api emtoqwalatl Nisgaml. ²⁸ Aq nige' pemi apaja'sit utepaqanigtug. Ge's pemateljmgwej, pem gitg Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n iganigjitegewinuaq Aiseiao'q gis wi'gig'p. ²⁹ Na Pilip, Wejuli Nisgaml telimtl, "Siaw pmia gmetug utepaqan, gigjiw lia aq gigja'si." ³⁰ Pilip el'tugwi'g smtug aq nutuatl etl gitmlj ugtwi'gatign ta'n iganigjitegewinuaq Aiseiao'q gis wi'gig'p. Na tujiw pipanimatl, "Nestasin ta'n goqwe'l etl gitmn?"

³¹ Na iganpuguit asita'puguet, "Tal gisi ns'tasites? Amujpa na nat wen gegnu'tmuit. Smtug tepa'si aq pa'si nutepaqan." ³² Na ta'n pem gitg'p Gjinisgam gelu'lg ugtwi'gatign etna na ula, "Ula ji'nm eliamsit pa na wijei aq jijgluewj ta'n tujiw wesua'luj getu ne'po'j.

Ula ji'nm mo goqwei teluegw je mu newgte' glusuaqan pa na wijei aq jijgluewji' pa mo me'tegw ta'n tujiw pesgwesuj.

³³ Ma'muni 'ntaqo'qona'lus aq mo getlami ilsumamug's. Mo wen gis taluegw ugjit un'jang muta nepg'pnaq aq mo geggunagupni'gw."

³⁴ Na iganpuguit pipanimatl Pilipal, "Tlimi, tegen ta wegla iganigjitegewinu wesumatl, Aiseiao'q gisna nat wen pilue'l?" ³⁵ Na Pilip poqji gnu'tmuatl na wijei ta'n pem gitmlipnn aq me' igtigl musga'tuatl Gjinisgam ugtwi'gatigng. Telimatl gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'susal. ³⁶ Ge's pem nisatejmgwe'tij na awgti na iga'jig ta'n eteg samqwan. Na iganpuguit teluet, "Ula eteg samqwan. Goqwei nige' naqa'litew mo gis sign'tasin?" ³⁷ Pilip telimatl, "Gis sign'tasites 'gtlams'tmn ta'n telgi'g 'ggamlamun." Iganpuguit asita'puguet, "Ni'n melgi gtlams'tm Se'suguli na Gjinisgam uggwisl."

³⁸ Iganpuguit melgimatl ugtlugowinuml, "Naqa'si tet!" Na gitg Pilip aq iganpuguit gepta'tijig aq nisa'tijig samqwanigtug. Na tujiw Pilip sign'tuatl iganpuguilitl. ³⁹ Ta'n tujiw apaji gtaalqa'siteg samqwanigtug, na tujiw Wejuli Nisgam gneg ejigla'latl Pilipal. Na iganpuguit mo nemiagwaq nugu, gatu negm siawa'sit aq no'q welgwig uggamlamun. ⁴⁰ Jensi Pilip eig na gutan teluisig Asotus aq gaqpeggwa'sit gutanji'tl. Pestunmuaji mimajuinu'g gelu'lg agnutmaqan glapis iga'teg Sesaliaeg.

9

Sol poqji gtlams'tasitl Se'susal (Paqalawaiqann 22.6-16; 26.12-18)

¹ Me' negm Sol siaw tl lugwet ta'n tel gitnme'waji aq ewlumuaji ne'pa'new ta'nig getlams'tasultijig Gjisaqamaw Se'suseg. Espe'litl patlia'sl elietl aq ² glutmuaj wi'gatign ta'n wenij negm aq ta'n tel lugwej ugjit iganpugultijig Lesui'pewei a'sutuo'guomg 'gjigan Tamagus. Wet tla'tegep glaman ta'n tujiw na'te'l iga'j, we'jiaj weni ta'n majulgwatmli'tij ta'n Se'sus tel pmiep, na tujiw gisi ugsua'lataq aq apajo'lataq Selusalemg, ji'nmug aq maw e'pjjig.

³ Ta'n tujiw gigiw iga'teg 'gjigan Tamasgus jiniw paqtasa'sg ta'n negm eig. ⁴ Ugtue'ml weji peteja'litl. Nutuatl nat wenn telimtl, "Sol! Sol! Goqwei tel gitme'win ni'n?"

⁵ Sol pipanimatl, "Wenin ta gi'l, Gjisaqamaw?" Na telimtl, "Ni'n na Se'sus ta'n gi'l getuan. ⁶ Gatu unaqa'si aq lia na 'gjigang. Na na'te'l tlimulten ta'n tla'tegetes."

⁷ Gatu na ji'nmug ta'n wije'wa'titl Solal naqa'tipnig aq mu telueti'gw goqwei. Nutua'titl ta'n wen metewistunitl pas'g mo nemia'tigul wenn. ⁸ Na Sol wenaqa'sit maqamigeg aq pana'toqol ugpugugul pas'g mo goqwei nemitug. El glisgna'titl Tamasgus. ⁹ Nesuguna'gweg pa mo goqwei nemitugus aq ne'gaw mo mijigus, aq mo esamqawawgus pa goqwei.

¹⁰ Eig's na'te'l Tamasgus ji'nm teluisit Ananaias negm Se'sus unaqapeml. Nisgaml gelult'pnn ta'n teli milapl'gwa't, "Ananaias." Teli asitematl, "Ula eim, Gjisaqamaw."

¹¹ Gjisaqamaw telimatl, "Ilaji aq lia na awgti teluisig Tegpaqteg. Lia Suta wiguaq aq pipanigesi ula ji'nm teluisit Sol. Etl a'sutmat. ¹² Negm telapl'gwa'p. Tet nemiapnn ji'nmul teluisitl Ananaias pisgwa'litl aq ugpitnn gegupa'tuatl un'jig glaman ap nmitegelita."

¹³ Ananaias teli asitematl, "Gjisaqamaw, pugwel'gig mimajuinu'g gis tlim-ijig ugjit na ji'nm, ta'n tel ma'muna'tegej aq ta'n gis tla'tegej ta'n teli gtanaj gtmimajuinung Selusalemg, ¹⁴ aq nige' pegising'p tet Tamasgus. Wi'gatign weja'toq iganpugultiliji patlia'sg ugsua'lan ta'n te'sit wen emtoqwal'sg."

¹⁵ Gjisaqamaw telimtl, "Lia, muta ni'n gisi mgng lugowin ni'n. Usgumitew ta'nig mo Lesui'peult'gw aq elege'wiliji aq maw mimajuinu'g Isle'lewaq.

¹⁶ Aq ni'n musga'tua's 'ms't goqwei ta'n tli ulmaje'tew ugjit ni'n!"

¹⁷ Na tujiw Ananaias eliet. Pisgwa't na wen'ji'guom ta'n Sol wesgowa'sit aq gegupa'toqol ugpitn un'jig, teluet, "Njignam Sol, Gjinsigam petgimit. Negm Se'sus ta'n gi'l nemi't'p na awgtigtug ta'n tujiw wejgu'eneg ula tet. Petgimit ni'n glaman ap nmitegetes aq Wejuli Nisgaml ilgwenultew." ¹⁸ Na smtug ta'n goqwei elaqteg Sol ugpugugw, weji nisiaqal aq jiniw apat nemiteget. Gaqama'sit aq smtug sign'tut'p. ¹⁹ Ugml'gigno'tim apaja's'g, ta'n tujiw g'satalgeg.

Sol etl pestung Tamasgus

Sol siawqatg pe' tasuguna'q Tamasgus maw ta'nig getlams'tasultijig Se'suseg. ²⁰ Na smtug poqji al pestung't ta'n te's'gl a'sutuo'guoml ugjit Se'susal. Teluet, "Se'sus na Gjinsigam uggwisl."

²¹ Ms't ta'n te's'ijig nutua'titeg paqalaiultijig aq pipanigesultijig, "Mu na ula ji'nm ta'n Selusalemg eig'p, ne'pa'pni ta'nig emtoqwala'titl Se'susal? Weji pgising ula tet glaman gisi ugsua'lataq ta'nig getlams'tasultijig Se'susal aq apaja'lan iganpugultijig patlia'sg?"

²² Me' Sol naji ml'gignewa'tigl ugglusuaqanml ta'n tel pestunmuaji aq musga'tuaji Se'sus, na ji'nm ta'n Gjinsigam petgimapnn, negm na Nuji-ugs'tawi'wet. Tel ml'gignewa'tigl ugglusuaqanml na Lesui'paq ta'n wigultijig Tamasgus mo gis asitema'tigul.

²³ Gaqaisugunaq gis pemiaq, na Lesui'paq mawita'jig aq il agnutma'tijig ne'pa'new Solal. ²⁴ Pas'g na negm gegna'tut ta'n getu tla'luj. Gun'teweiei gigo'tqosegenas'g ula 'gjigan. Tepgig aq na'gweg esgmala'titl 'gjiganei ga'qana'tas'g glaman gis ne'pa'taq. ²⁵ Newgtejgeg wela'gweg Sol ta'n majul-gwalji, wesua'laji aq nispila'titl lipenignigtug. Wet saputa'la'titl tuopotigtug gun'teweiei ula gigo'tqosegenas'g.

Sol apaja'sit Selusalemg

²⁶ Na nige' Sol apaja'sit Selusalemg aq wejo'tg wijitgweiwan Se'sus unaqapemg. Pas'g na mo negmow getlams'tua'tigul ugjit Solal 'gtlams'tasilin aq jipaquitelma'titl. ²⁷ Na tujiw Pnnal pegising aq apoqonmuatl. Ela'latl ta'n apostale'wiliji eimu'tilij. Negm gegnu'a'tuaji ta'n Sol awgtigtug tel nemiapnn Gjisaqamawul Se'susal, aq na Gjisaqamaw gelulasnn Solal. Siaw tlimaji ta'n tel melgita't Sol ta'n tujiw pestungeg ugjit Se'susal Tamasgusg. ²⁸ Na tujiw Sol siaw wijitgweiwaji aq peggwa'sit ta'n telgi'g Selusalemg. Wijei tel melgita't ta'n tel pestunmuaji ugjit Se'susal. ²⁹ We'gaw sespagnutma'tijig glapis gi'gaita'jig ta'nig Gli'gewi'sultijig Lesui'paq. Pas'g na negmow wejo'tmi'tij ne'pa'new. ³⁰ Ta'n tujiw igtigig ta'nig getlams'tasultijig geitu'tij wije'wa'titl Solal na 'gjigan Sesalia aq ejjlgima'titl na 'gjigan Talsus.

³¹ Na tujiw ta'nig getlams'tua'titl Se'susal wantaqo'ti mesnmi'tij ta'n telgi'g Jutia, Galali, aq Samalia. Mu nugu jipasulti'gw. Elugutijig Nisgamewig-tug aq Wejuli Nisgam apoqonmuateg. Na tujiw poqji pugweliejig aq ta'n tela'taqati'tij musga'tua'tij ta'n tel gepmitelma'tij Nisgaml.

Pie'l nepiteget na gutann Laita aq Joppa

³² Etna na tujiw Pie'l ala'sit 'ms't tami aq newgt eliet naji mittugwalaji Gjinisgam ugtmimajuinung wigultijig na gutan Laita. ³³ Na'te'l weltesguatl ji'nmul teluisilitl Anias. Mo gis maja'sigw. Un'poqonising ugumuljin te'sipunqeg. ³⁴ Pie'l telimatl, "Anias, Se'suguli gisa'l'sg ila'sin. Unaqa'si aq lugwatan gn'po'qon." Smtug Anias wenaqa'sit. ³⁵ 'Ms't ta'n te'sijig mima-juinu'g wigultiliji gutanji'tl Laita aq Salon nemia'titl. Smtug gawasgita'jig, ejjlgita'jig elue'utigug, aq getlams'tua'titl Gjisaqamawul Se'susal.

³⁶ Na eig's Joppa e'pit teluisit Ta'pita, ta'n getlams'tasit. (Ugwisunm Gli'gewigtug na Tolgas na tel glusuaqanig "Lentug.") Ne'gaw ta'n teli pgitawsij welm'toq aq apoqonmuaji ewle'juinu'g. ³⁷ Gatu na tujiw gesnug-waq aq siawi np'gaq. Na mimajuinu'g gesispa'la'titl npuinu'l aq elsma'la'titl ge'gwe'g. ³⁸ Joppa mo piami amasenug weja'tegemg Laita. Na unaqapemg eimu'tiliji Joppa nutma'tipnn Pie'lal i'mlin Litia, na poqjigimaji tapusiliji ji'nmug Pie'leg. Etawaqtmua'titl, "Tetaqa'si aq wije'win ninen, muta na e'pit teluisit Lentug nepg'pnaq." ³⁹ Na Pie'l ilajit aq wije'wapni. Ta'n tujiw igateg ela'lut ge'gwe'g. 'Ms't ta'n te'sijig sigu'sgwaq gigo'qopugutua'titl nespetemultijig. Musga'tua'titl atla'ig, ugpita'qewe'mual aq uggotmuq ta'n Lentug gisiapni ge's mimajiteg. ⁴⁰ Pie'l 'ms't tewaggimaji. Nutgul'pa'sit aq a'sutmat. Na togo tujiw gawasga'sit ta'n 'npuinu'l elisinnij aq teluet, "Ta'pita, unaqa'si." Smtug pana'toqol ugpugugul aq ta'n tujiw nemiateg Pie'lal pengoma'sit. ⁴¹ Pie'l elisga'sit aq apoqonmuatl ta'n teli unaqa'silij. Na tujiw wigumaji sigu'sgwaq aq igtigig ta'nig getlams'tasultijig. Neia'tuaji e'pilitl mimajilitl. ⁴² Na se'sa'sg agnutmaqan ta'n telgi'g Joppaeg aq pugwelgig mimajuinu'g getlams'tua'titl Gjisaqamawul. ⁴³ Gaqaisugunaq Pie'l siawqatg Joppa, Simonal wiguaq ta'n nujo'tmlj m'gegn wi'sisieie l.

10

Pie'l aq Gonilius

¹ Eig'snaq Sesalia na ji'nm teluisit Gonilius iganpugutua'ji gasgiptnnaqanijig Lo'mewa'q sma'gnisg. Negmow tleiaultijig ta'nig telui'tujig "Italiewaq sma'gnisg." ² Ula ji'nm gepmitelmatl aq emtoqwalat Nisgaml aq maw wi'gma. Pugwelg'snn ta'n goqwe'l gis tla'tegetl ta'n teli apoqonmuasni Lesui'pewei ewle'jultiliji aq te'sigis'g eli a'sutmuatl Nisgaml. ³ Na'tami si'st ajeteg newgtejgeg gis mewlia'gweg, telapuligwa't. Teli ul nmiatl Gjinisgam ugtansale'witeml weju'elital aq telimtl, "Gonilius!"

⁴ Gonilius aptaplgigwetuatl ansale'wilitl. Nespi jipasi aq teluet, “Goqwei puatmn saqamaw?” Ansale'wit teli asitematl, “Gjinisgam gis nutmasgal 'gta'sutmaqanml aq gis nemi'sg ta'n teli ula'luj ugtmimajuinung aq nige' migwitelm'sg.” ⁵ Nige' elgimgig ta'sijig ji'nmug Joppa ugjit wigumanew newgte'jilitl ji'nmul teluisilitl Simon Pie'l. ⁶ Siawqatg Simonal wiguaq wije' teluisilitl 'st'ge' negm, nujo'tmlitl wi'sisueie'l m'gegn. Gigjiw wigilitl 'gta'nug.” ⁷ Na ansale'wit ta'n etlewistu'tipnn ejigla'sit. Gonilius wigumaji tapusiliji uglugowinung aq newgte'jilitl ugsma'gnisml. Na sma'gnis wel lugawatl aq emtoqwalatl Nisgaml. ⁸ Telimaji ta'n gis tliaq aq smtug elgimaji Joppa.

⁹ Na igtig na'gweg na'tami mewlia'gweg ula ji'nmug gigjiw iga'jig Joppa. Gatu nige' na ula Pie'l so'qwiet wen'ji'guom naji a'sutmat. ¹⁰ Na tujiw poqji guising aq getu mijjit. Ge's mijipjewe' etl gisgaja'tas'g na negm tetaplgigwa't. ¹¹ Nemitoq wa'so'q pana's'g aq nat goqwei wejgu nisa's'g. Teliangamgug 'st'ge' mesgilg naqsun aq me' pem nisa's'g ta'n negm eig. Naqsun uljaqat tetpaqanisa's'g newgul gejigiaqal. ¹² Gaqaisg milamugsijig wi'sisg, 'mtesmgug, taqtaloq 'sqoljig aq jipji'jg pisultisnig. ¹³ Gjinisgam nutuatl telimtl, “Unaqa'si, Pie'l. Ne'pa' aq malqom!”

¹⁴ Pas'g na Pie'l teluet, “Moqwa', Gjisaqamaw. Mo ni'n malqotmu na! Menaq ni'n goqwei malqotmu ta'n mo gelu'lgtnug malqota's'gtn ta'n telteg Lesui'pewei 'tplutaqan.”

¹⁵ Gjinisgam siawewistoaq, “Mut getgite'tmu ta'n goqwei ni'n Gjinisgam gis waqama'tu.” ¹⁶ Si'st Nisgaml telimtl, na tujiw apaja's'geg wa'so'q.

¹⁷ Na Pie'l newgti angite'tg ta'n goqwei gis nemitoq, amuimegteg. Mo nestasigw Pie'l ta'n goqwei Gjinisgam getu tlimaj. Na tujiw na ji'nmug, petgimapni Gonilius, we'jia'titl ta'n Simon wigit aq nige' gaqamijig igantug ga'qana'tas'g. ¹⁸ Gesigawwejig aq pipanigesijig, “Eig's ji'nm teluisit Simon Pie'l?”

¹⁹ Pie'l me' wejo'tg 'ns'tasin ta'n goqwei gis nemitoq ta'n tujiw Wejuli Nisgaml telimtl, “Ge' jigs'te'n, nesisijig ji'nmug al gwilasig. ²⁰ Glaman ilaji aq nisa'si. Mut 'mtuite'tmu wije'wan muta ni'n petgimgig.” ²¹ Na toqo tujiw Pie'l nisa'sit aq telimaji ji'nmug, “Ni'n na ji'nm al gwiluq, goqwei puatmn?”

²² Teli asitema'titl, “Iganpuguit Gonilius petgimugsieg. Negm na welm'toq ji'nm ta'n emtoqwalatl Nisgaml aq gepmitelmu ta'n te'sijig Lesui'paq. Gjinisgam ugtansale'witeml telim'tpnn ugjit wigumulin wiguaq glaman gis nutu'ltew ta'n teluen.” ²³ Pie'l pisgwegimaji ji'nmug aq getgunijig na'te'l wela'gw. Na igtig na'gweg menja'sit aq ilajit aq wije'waji. Ta'sijig ji'nmug ta'nig getlams'tasultijig na 'gjigan Joppa tle'g wije'wa'tiji. ²⁴ Aq igtig na'gweg iga'jig Sesalia, na'te'l Gonilius etli esgmalaji maw wo'gumaq, aq witapaq ta'nig wigumapni. ²⁵ Assma Pie'l getu pisgwa't ta'n tujiw Gonilius a'suguatl aq el nutgul'pa'sua'latl. ²⁶ Pas'g na Pie'l wenaqa'latl aq telimatl, “Gama'si, muta ni'n pas'g ji'nm!” ²⁷ Pie'l siaw agnutmuatl Goniliusal aq siaw pisgwa'tijig wen'ji'guomg. Na'te'l pugwelgig mimajuinu'g eig'snig. ²⁸ Pie'l telimaji, “Gilew weli gi'tuoq ta'n tel wi'gas'g Lesui'pewei'e' 'tplutaqan. Mo teltenug Lesui'p wijitgweiwan ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Gatu ni'n Gjinisgam musga'tuit, ta'n telaplgigwa'iap, mo teltenug ta'n pas'g mimajuinu penoqitelman. ²⁹ Glaman na ta'n tujiw natgmineg angam jugu'a aq mo amsa'lewistuaq. Nige' pipanimul goqwei wej natgimi'sp?”

³⁰ Gonilius telimatl, “Assma na tele'g'p wije' 'st'ge' nige' gisi nsuguna'qeg. Etli a'sutmap nigna'q assma sist ajiep gis mewlia'gweg. Na ji'nm jiniw neia'sit. Gesi wape'gl aq paqtategl utapsun. Gaqamit igantug ni'neg. ³¹ Aq

teluet, 'Gonilius! Gjinisgam nutmasgl 'gta'sutmaqanml aq nemi'sg ta'n teli ula'l'j mimajuinu'g aq nige' migwitelm'sg. ³² 'Lgim nat wen Joppa ugjit wigumanew newgte'jilitl ji'nmul teluisilitl Simon Pie'l. Eig Simonal wiguaq. Wijei teluisilitl 'st'ge' negm ta'n nujo'tmlitl wi'sisueie'l m'gegn. Gigijw wigilitl 'gta'nug.' ³³ Na smtug natgimulap aq gi'l tetuji ulm'tun jugu'en. Nige' 'ms't eimu'g aq Gjinisgam wijitgweiugsi'gw aq nige' getu nutuleg ta'n Gjinisgam gis tlim'g thuen."

Pie'l etlewistoaq

³⁴ Na tujiw Pie'l agnutmuaji, "Nige' ni'n geitu aq teliaq Gjinisgam 'ms't wen wijei tele'watl. ³⁵ Ta'n wen jipalatl Nisgaml aq tela'teget ta'n goqwei tetapu'aq na tetapua'latl Nisgaml ta'n getu tet tami wettaqien gisna ta'n tleiawin. ³⁶ Ula na wijei agnutmaqan Gjinisgam petgitmuapni Isle'laq gegnuat'upni na gelu'lg agnutmaqan. Etna na Se'sus gisi ignmultew wanaqo'ti. Negm na Gjsaqamaw ta'n te'siliji mimajuinu'g, pas'g negm gisi ugs'tawiaji. ³⁷ Geituaq na Sapatiso'q tel pestung'pnaq ugjit gawasgita'new ugtlue'utiwal aq sign'tasultinew. Etna na tujiw mesgi'g'p ta'n teliaq ta'n telgi'g Jutiaewa'gig, weji p'qotamgiaqap Galaliewa'gig. ³⁸ Geituaq Gjinisgam gisi mgnapnn Se'susal aq wajua'lapnn Wejuli Nisgaml aq ml'gigno'ti. 'Ms't tami ala'sip aq wela'lapni mimajuinu'g aq nepilapni ta'nig mn'tu assumapni muta Gjinisgam tegwe'wapnn. ³⁹ 'Ms't ninen tel nemitueg'p ta'n te's'g goqwei tela'tegej Selusalemg aq esgwiaq Lesui'pewa'gig. Ne'pa'tipnaq gu'jjieweigtug. ⁴⁰ Pas'g na Gjinisgam apaji minua'lapnn gisi nsuguna'q aq gisa'lapnn al neia'silipnn. ⁴¹ Mu 'ms't mimajuinu'g nemia'tigupnn pas'g tel nemi'g'tt'p ninen ta'n Gjinisgam, gisi mgnugsieg'p. Mawatalultieg'p aq maw samq'woltieg'p ta'n tujiw Gjinisgam gis minua'lateg. ⁴² Melgimugsieg'p ugjit pestunmua'tinen aq gegnuat'ua'tinen gelu'lg agnutmaqan mimajuinuigtug aq tliman igtigig, Se'susal na Gjinisgam gisi mgnapnn ugjit ilsuman mima'jultijig aq nepu'tijig. ⁴³ 'Ms't ta'n te's'ijig iganigijitegewinugi'g wesguma'tipnn, Se'susal teluepnig, 'Na 'ms't ta'n te's'it wen getlams'tasij negmeg, apigsigtuaten ugtlue'utiwal, wet sapu tl lugweg na ml'gigno'ti negm ugwisunmg.'"

Ta'nig mo Lesui'peulti'gw mesna'titl Wejuli Nisgaml

⁴⁴ Me' Pie'l etlewistoaq ta'n tujiw Wejuli Nisgaml nisa'silitl aq pisgwa'litl uggamlamunuaq aq ilgwegwi'titl 'ms't ta'n te's'ijig etl jigs'tmi'tip gelu'lg agnutmaqan. ⁴⁵ Na Lesui'paq ta'nig getlams'tasultijig Se'susal weita'jig Joppa peji wije'wa'tipni maw Pie'lal, paqalaiultijig ta'n Gjinisgam teli ignmuaj Wejuli Nisgaml wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁴⁶ Nige' tel nutua'tiji pil-tui'sultiliji aq emtoqwalgwi'titl Nisgaml teluejig, "Gjinisgam na mawi espe'g." Pie'l gelusit, ⁴⁷ "Wegla mimajuinu'g gisi msna'titl Wejuli Nisgaml pa na wijei aq ginu. Gatunige' mo wen gis naqa'lagwig sign'tasultinew samqwanigtug." ⁴⁸ Melgimaji, "Sign'tasultigw ugwisunm Se'suguli." Na tujiw pipanimji gis wijitgweiwanew ta'suguna'q.

11

Pie'l gegnuat'ua'ji ta'nig getlams'tasultijig Se'susal Selusalemg ta'n gis tliaq Sesalia

¹ Na apostale' wijig aq ta'n telgi'g Jutia nutma'tijig ta'nig mo Lesui'peulti'gw, elt mesnmi'tij glusuaqann Nisgamewei. ² Ta'n tujiw Pie'l elieteg Selusalemg ta'nig wel'telma'tiji elugwala'tiji ta'nig mo Lesui'peulti'gw, Pie'lal maji-aqa'la'titl. Telima'titl, ³ "Gi'l eimu't'p wiguaq ta'nig wegla mo Lesui'peulti'gw

aq mu elugwatasulti'gw aq we'gaw mawatalultioqopnig!" 4 Na tujiw Pie'l gaq gnu'tmuapni ta'n te's'g goqwei teliaqap.

5 Telimaji, "Gjigan Joppa, ni'n etli a'sutmap aq na telapl'gigwa'iap. Nemitu ta'n goqwei weju nisa's'g wa'so'q teliangamgug 'st'ge' mesgileg naq-sun. Uljaqa pem nispilsig newgul gejigiaqal. Etl naqa's'g ni'n gmetug ta'n gaqami. 6 Na gigjapm lame'g aq nemi'gig ne'wigata'tijig wi'sis'g aq taq'taloq, 'mtesgmug 'sqoljig aq jipji'g. 7 Na tujiw nutaq nat wen telimit, 'Unaqa'si, Pie'l. Ne'pa' aq malqom.' 8 Pas'g na ni'n teluep, 'Moqwa', Gjisaqamaw. Menaq ni'n malqotmu ta'n goqwei mo tepawgtinug malqota's'gtn ta'n telteg Lesui'pewei 'tplutaqan.' 9 Gjinisgam ap mjit newgt wej glusit wa'so'q, 'Mut getgite'tmu ta'n goqwei ni'n Gjinisgam gisi waqama'tu.' 10 Na glapis sist na teliaqap aq glapis ta'n telgi'g apaja's'geg wa'so'q. 11 Assma na tujiw nesisijig ji'nmug petgimujig Sesalia, peita'jig na wen'ji'guom ta'n ni'n eimap. 12 Wejuli Nisgam telimip, 'Lia wije'w aq mut 'mtuite'tmu.' Na wegla asugomtesijig ta'nig getlams'tasultijig wije'wipnig Sesalia aq 'ms't el'ta'ieg'p Gonilius wiguaq. 13 Telimugsieg'p ta'n tel nmiasnn ansale'wilitl gaqamilil wiguaq telims'pnn, "Lgim nat wen Joppa aq wigumatal na ji'nmul teluisilitl Simon Pie'l. 14 Tlimultew gi'l aq ta'n te's'ijig gigmaq ta'n tli ugs'ta'titaq.' 15 Ge's etlewistianeg, Wejuli Nisgam nisa'silliteg aq pisgwa'nniteg uggam-lamunuaq aq ilgwegwi'titeg. 16 Na tujiw migwite'tmap ta'n Gjisaqamaw teluepnaq, 'Sapatis e'w'g samqwan, sign'tuaji mimajuinu'g ta'nig gawasgita'sultipnig aq jiglita'pnig elue'utigtug aq el'ta'pnig Nisgamewigtug. Gatu gilew Gjinisgam sign'tugsitoqs'p e'watal Wejuli Nisgamal.' 17 Teliaq na Gjinisgam ignmuapni wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw na wije' ignmatimgewei ta'n ginu ignmugs'gup ta'n tujiw getlams'tasulti'gweg Gjisaqamaw Se'sus. Wenin ta ni'n, ugo'tm naqa'lan Gjinisgam!"

18 Ta'n tujiw nutmi'titeg na smtug naqa'tij ta'n tel majiaqa'la'tij. Na tujiw miwatmua'titl, gepmitelma'titl, aq emtoqwala'titl Nisgamal. Teluejig, "Gjinisgam elt ignmuapni wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw gawasgita'sultinew, jiglita'new lue'utigtug aq lta'new Nisgamewigtug ugjit ugs'ta'tinew. Iapjiw mimajuaqan 'msnmnew."

Mimajuinu'g Antioq poqji gtlams'tua'titl Se'susal

19 Ta'n tujiw Stipen gis ne'po'teg, ta'nig getlams'tasultijig gitnme'wipnig aq se'setoqutpnig. Na alt el'ta'jig gneg Ponsiaewa'gi aq alt na mnigu Saipulus ap igtig na 'gjigan Antioq el'ta'jig aq telima'tiji gelu'lg agnutmaqan pas'g Lesui'paq. 20 Gatu ta's'ijig ta'nig getlams'tasultipnig weita'jig Saipulus aq Sailin el'ta'jig Antioq. Ta'nig mo Lesui'peultiligwi telima'tiji gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjisaqamaw Se'sus. 21 Gjinisgamal ma'muni apoqonmagwi'titl aq pugwelig mimajuinu'g getlams'tasultijig aq el gawasgita'ji Gjisaqamawul.

22 Gagep'gwa's'g agnutmaqan ugjit wegla, we'gaw ta'nig getlams'tasultijig Selusalemg, aq negmow Pnnalal elgima'titl Antioq. 23 Ta'n tujiw Pnnal iga'teg aq nemiateg ta'n Gjinisgam teli ul'te'lmaji mimajuinu'g, wel'ta'sit aq munsaiwaji 'ms't ta'n te's'ijig siaw majulgwalanew Gjisaqamawul aq siaw jigs'tua'tinew ta'n telgi'g uggamlamunual. 24 Welm'toq ji'nm na Pnnal. Il-gwentl na Wejuli Nisgamal aq melgi gtlams'tg. Pem pugweliejig mimajuinu'g pejo'laji Gjisaqamawewigtug.

25 Na togo tujiw Pnnal eliet Talsus naji gwiluan Solal. 26 Ta'n tujiw we'jiateg nespnatl Antioq. Newgtipunqeg na gitg tl mawtesgua'tiji mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultiliji aq agnutmua'tiji pugwenniji. Etna na'te'l Antioq ta'nig majulgwala'titl Gjisaqamawul getlams'tasultijig amgwas telui'tupnig, "A'sutmewinu'g".

²⁷ Assma na tujiw ta'sijig iganigjitegewinu'g weita'jig Selusalemg aq el'ta'jig Antioq. ²⁸ Na newgte'jit teluisit Aqapus wenaqa'sit. Wejuli Nisgam wet sapu tl lugwet negmeg igan gnuat'ua'ji ta'n tliatew. Na mesgi'g pestmo'qon getu jugu'aq ta'n telgi'g ugs'tqamu. (Na teliaqas ta'n tujiw Glatius iganpuguiteg.) ²⁹ Na unaqapemg gissutmi'tij na 'ms't wen ta'n te'si'tij elgitmua'tij suliewei te's ingute'jit ta'n telgi'g gisi pgwatoq. Lgitmua'tij suliewei ta'nig getlams'tasultiliji Jutiaewa'gig. ³⁰ Na tela'taqatipnig. Ignmua'tij suliewei Pnnalal aq Solal ugjit la'tuanew negla iganpugultiliji ta'nig getlams'tasultiliji eimu'tiliji Jutiaewa'gig.

12

Ta'nig getlams'tasultijig me' gitnme'ujig

¹ Assma na tujiw elege'wit Elot poqji gitnme'waji ta'siliji ta'ni getlams'tasultiliji Se'sus. ² Elot telimatl ugsma'gnisml, "Ne'pa' Ji'mej." Na tujiw ne'pa'titl Ji'mejal espo'qwas'gigtug. Ji'mej na ugjignaml Sa'nal. ³ Ta'n tujiw nemiateg Lesui'paq tetapua'laji mawi ugsua'lugsilitl Pie'lal. (Na ula teliaqas ta'n tujiw tetaputesg iga'q ugjit pestie'uti ta'n e'wmi'tij mo apita'tas'gtnug pipnaqan.) ⁴ Ta'n tujiw gisi ugsua'luteg Pie'l aq pija'luteg laplusang, na tujiw iga'lut ta'nig nujo'tmi'tij laplusang, newgtisgegsijig jel asugom sma'gnisg i' ne'w nemigsijig i' sa'se'wifa'jig. Elot gissutg ilsumugsilin mimajuinuigtug ta'n tujiw gaqiaq Siawa'tingewei. ⁵ Toqo Pie'l ne'gaw gennut laplusang gatun na mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig ne'gaw melgi a'sutmessewa'titl Nisgamewigtug.

Pie'l getaqa'lut laplusang

⁶ Na wela'gweg ge'sg menaq Elot ilsumagweg Pie'lal mimajuinuigtug, Pie'l me' nepat gelpilas'gl ugpitnn etuiw tapusiliji sma'gnisg pisgataqanapigtug. Etna ap igtig sma'gnisg nujo'tmi'tij laplusanei ga'qana'tas'g. ⁷ Jiniw Gjinisgam ugtansale'witeml gaqamilitl na'te'l aq paqtata'sg laplusang. Na ansale'wit pepuegetl Pie'lal ugtlmaqaneg aq telimatl, "Tetaqa'si aq mn'ja'sil!" Aq smtug pisgataqanapi'l menjaqal ugpitnn. ⁸ Na tujiw ansale'wit teluet, "Segitga'l ugtispisun aq gmugsng nasa'l." Pie'l smtug tela'teget aq ansale'wit telimtl, "Nasa'l' ggotm aq wije'wi ni'n." ⁹ Pie'l tew majulgwalatl laplusang. Mo enmi gji'tug ta'n ansale'wilitl tela'tegelij tlian. Tel'ta'sit telaplgigwa't. ¹⁰ Na pemtesgua'tiji amgwesewe'g sma'gnisg aq glapis tapuewe'g aq ugtejgewe'g gasawo'qewei ga'qana'tas'g, el panta's'g g'jigang. Na ga'qana'tas'g panta's'g ugjit negmow 'ngutugwaiw aq na'te'l wet tua'tijig. Siawa'tijig awgtigtug aq jiniw ansale'wit naqalatl Pie'lal.

¹¹ Na tujiw Pie'l geitoq ta'n gis tliaq negmeg aq teluet, "Nige' geitu Gjsaqa-maw petgimatl ugtansale'witeml ugjit apoqonmuin ta'n teli ugs'tawi', aq gis wet jigla lit Elotal ugml'gigno'tim aq wet jigla lit ta'n Lesui'paq tel puatmi'tij tla'taqati'tisoq."

¹² Ta'n tujiw geitoq ta'n gis tliaq, eliet Malial wiguaq. Mali uggwisil teluisilitl, Sa'n Malg. Na pugwelgig mimajuinu'g gis mawifa'pnig na'te'l aq etli a'sutma'tijig. ¹³ Pie'l metete'get gujmug ga'qanigtug aq nugtoqtejgwe' e'pite's teluisit, Lo'ta naji gji'jialt ta'n wen metete'gelitl. ¹⁴ Gegnustuatl Pie'lal ta'n teli'silij. Tetuji ul'ta'sit na apat pisgutugwi'g je mo pana'tuawg ga'qan aq nat gnuat'geget, Pie'l gaqamiti gujmug. ¹⁵ Telima'titl, "Elue'wien gi'li!" Pas'g na munsat' ugjit tlian. Na teli asitema'titl, "Etna na ugtansale'witeml."

¹⁶ Tel gne'g aq me' Pie'l siawi metete'get glapis pana'tua'tij ga'qan aq ta'n tujiw nemia'titeg, paqsi'pigi paqalaiultijig. ¹⁷ Ugpitnn etlegetl aq telimaji, "Wantaqita'gw." Na tujiw gegnuat'ua'ji ta'n Gjinisgam teli gtaqqa'lt'pnn laplusang

aq telimaji, “Tlimatoqs’p Ji’mej aq esgwia’tijig ta’nig getlams’tasultijig.” Na tujiw naqt’g na’te’l aq na’tami se’g eliet.

¹⁸ Na ta’n tujiw egsitpu’g iga’g, sma’gnisg ta’n nuje’wa’tipnn Pie’lal jensi mu tami eimligw, na tujiw jipaqa’ta’jig. Teluejig, “Talasitugunaq Pie’lo’q?” ¹⁹ Elot tewaggitg glusuaqan ugjit gwilugsin, pas’g na mo we’jia’tigul tami. Na tujiw sma’gnisg ta’n nuje’wa’tipnn Pie’lal pipanimujig aq tewaggitg glusuaqan ugjit ne’po’qsinew.

Na tujiw Elot naqt’g Jutia aq eliet glapis Sesalia aq gijga’ji’j pe’l getu siawqatg.

Ta’n teli np’gs Elot

²⁰ Elot ma’muni uggwaiugtuaji mimajuinu’g ta’n tle’g ’g’jigann Tail aq Saiton. Mawalsultijig nat nmianew Elotal. Tmg gisa’la’titl ji’nmul teluisilitl Plastus wit toqwa’lgunew. Negm, nujo’tg’s elege’wituo’guom. Etna na wet gis pisgwita’jig. Na tujiw gis glula’tital Elotal. El’ta’jig aq pipanima’titl ugjit wantaqo’ti muta negm umutgig wejo’tu’tij mijipjewe’l ugtelege’wa’gimig.

²¹ Etna na Elot gisi mgnt gegnue’g na’gweg, ta’n tujiw nasa’toqol elege’witewe’l aligal aq epa’sit ugt’pung. Na tujiw gelulaji mimajuinu’g.

²² Na tel sesgu’tijig, “Mu na ji’nm etlewistoq, gatu newgte’jit gnisgaminu!”

²³ Smtug Gjinisgam ugtansale’witeml gisa’latl Elotal gesnugwalitl muta ignmuaji mimajuinu’g emtoqwalgun ta’n tujiw pas’g telteg Gjinisgam gepmitel-mugsin. Gesnugwapnaq aq wetigi’g ne’pa’t’pniga.

²⁴ Na tujiw Gjinisgam ugglusuaqann siawa’s’g aq se’sa’s’g. Pugwelgig mimajuinu’g nutmi’tij aq getlams’tasultijig Se’susal.

²⁵ Na Pnnal aq Sol ela’tu’tij na suliewei ta’n a’sutmewinu’g Antioq elgit-mua’tij ugjit na a’sutmewinu’g Selusalemg. Gisi ignmua’titeg na suliewei negla iganpugulitiji naqtm’tij Selusalemg pemi apaja’tijig Antioq. Nespa’titl Sa’n Malgal.

13

Pnnal aq Sol megnujig aq poqjigimujig

¹ Ta’nig getlams’tasultijig Antioq, eig’snig ta’sijig, ta’nig teluejig ta’n Gjinisgam telimgwi’tij aq ta’nig gegina’ mua’tijig ta’n Gjinisgam tel puatg. Etna na wegla: Pnnal, Simion telui’tut “An’tagwej,” Lusius (tle’ ’g’jigan Sailin), Manien (negm toqwigwe’jig Elot na g’pno’l, aq Sol). ² Ge’s emtoqwala’tij Nisgaml aq suneultijig, Wejuli Nisgaml telimgwi’titl, “Tepgisa’l ugjit ni’n Pnnal aq Sol lugwatmnew ’lgowaqan ta’n tegan ni’n teli mgng’pnig.”

³ Ap suneultijig aq a’sutma’tijig. Na tujiw ge’gwa’tua’tiji ugipitnual un’jiwaq aq poqjigima’tiji.

Ta’n gis thiaq Saipulus

⁴ Pnnal aq Sol, elgimuteg Wejuli Nisgaml ela’tijig gutan Selu’sia aq weji p’qotaqtege’jig glapis na mnigu teluisig Saipulus. ⁵ Ta’n tujiw oqwa’titeg ’g’jigan Salamis, ela’tijig Lesui’pewei a’sutuo’guomg aq pestunmatmi’tij Gjinisgam ugglusuaqann. Sa’n Malgal wijewe’wa’titl ugjit mawi apoqonmatultinew.

⁶ Siawi asoqomita’jig na mnigu glapis Papos. Etna na’te’l weltesgua’titl ula puowinal teluisilitl Pa’l Se’sus. Ula na Lesui’p etlitelsit iganigjitegewinuin.

⁷ Witapal iganpuguilitl na mnigu. Teluisilitl G’pno’l Selgius Polus, nestuelitl ji’nmul. Na g’pno’l wigumaji Pnnalal aq Solal negmge, muta getu nutg’s Gjinisgam ugglusuaqann. ⁸ Pas’g na negmow getangwi’titl puowinal Elimas. (Gli’gewitug telui’tut, Elimas, Lesui’pewitug na Pa’l Se’sus.) Negm wejo’tg jigla’lan g’pno’lal Sulgius Polus mo’gtlams’tasilin. ⁹ Na tujiw Sol, na telui’tut Poligap, ilgwentl Wejuli Nisgaml angamatl tepaqiw uggisigug puowinal,

¹⁰ aq telimatl, “Gi'l na mn'tu ugqwisl. Getantun 'ms't goqwei ta'n gelu'lg aq ta'n tel gaqaisg milamu'gl winjigl tela'tegen. Wejo'tmn gawasga'tuan Gjinisgam ugteliaqeweim ta'n teli egsuen. ¹¹ Gjinisgam nige' gi'l elapasual'sg aq ma nmitegewn, glapis Gjinisgam tli ul'te'lm'sg ulapin.” Smtug Elimas mu gis nemitegeg nugu aq al gigo'qwa'sit. Wejo'tg nat wen we'jian ilgwengun gnnamugsin uppitn. ¹² Ta'n tujiw gis nemitoq ta'n gis tliaq, na tujiw g'pno'l getlams'tasitl Se'susal aq mesgi'g's ta'n tel paqalaig ta'n tel gina'muetij ugjit Gjsaqamawl.

Ta'n gis tliaq Antioq, Pisitia eteg

¹³ Poligap aq ta'ni wijitgweiaji weji pqotaqtaqatijig 'gjigan Papos aq oqwa'jig na gutan Pelga, Pampilia eteg. Etna na na'te'l Sa'n Malg naqalaji aq apaja'sit Selusalemg. ¹⁴ Gatu negmow weita'jig Pelga aq siawita'jig Antioq, Pisitia eteg. Na atlasmutigisg'g el'ta'jig a'sutuo'guomg, pisgwita'jig aq epita'jig. ¹⁵ Ta'n tujiw na iganpugultijig ala a'sutuo'guom wet gitmi'titeg 'tplutaqann Mowisewe'l aq ta'n gis wi'gas'g iganigijitegewinugi'g na elgit-mua'tij glusuaqan, “Wijigatultigw, pualuloq glulanew mimajuinu'g, gugun-moq Gjinisgam ugglusuaqanm ulgwijimanew negmow.” ¹⁶ Poligap gaqamit. Ugpitn etlegej aq telimaji mimajuinu'g,

“Nisgawei wanta'qo'ti i'tt'j ggamlamunuaq. Nigmatut, Isle'lewultioq aq esgwia'tioq ta'nig emtoqwaloq Gjinisgam, nutu'igw! ¹⁷ Na Gjinisgam ta'n Isle'lewaq emtoqwala'tipnn, gisi mgnapni gujinaqi'g aq gisa'lapni mimajuinu'g tetuji pugweli'epnig ta'n tujiw Ijipteg eimu'titeg. Na tujiw Gjinisgam tewo'lapni Ijipteg. E'w'g'p ugml'gigno'tim. ¹⁸ Ne'wisgegipunqeg teli pgiji gisipugutuaji paqtaqamigtug. ¹⁹ Gisa'lapni 'gtmenenew lluiqneg te'sunemigsijig mimajuinu'g na maqamigew Genan, aq ignmuapni ugtmimajuinumg assutmnew na maqamigew. ²⁰ Ne'w gasgiptnnaqanipunqeg je na'nisga'q, gis pntesgug ta'n tujiw Gjinisgam gisi mgnateg. Na tujiw ignmuapni iganpugultijig ta'nig nuji ilsutaqatijig glapis tetaputesg iganigijitegewinu Samuel 'pgising. ²¹ Ta'n tujiw gluma'titeg elege'wilitl Gjinisgam ignmuapni Solal, wettaqielitl na 'Nnu'g teluisultijig Penjaminewa. Sol ujjl na Gissal, wettaqiet Penjamineg. Negm ugtelege'witemi'tipnn ne'wisgegipunqeg. ²² Gjinisgam mena'lapnn Solal na tujiw Ta'pital elege'witewalatl. Etna na ula Gjinisgam teluet ugjit negm, 'Ula Ta'pit, Jessi ugqwisl, na telamugsit ji'nm, gesalg. Etna na negm tla'tegetew ni'n ta'n tel pualg tla'tegen.’ ²³ Etna na ula Se'sus, wettaqiet Ta'piteg, Gjinisgam gisa'lapnn nujiugs'tawi'welin ta'n te'sijig mimajuinu'g, Isle'laq, 'st'ge' ta'n teli tplumsip. ²⁴ Ge's mu Se'sus poqji lugwatmwegweg ugtlgoawaq, pegisinugweg Sapatis. Pestunmuapni 'ms't mimajuinu'g Isle'laq, 'Gawasgita'sultinew aq jiglita'new elue'utigug aq sign'tasultinew.’ ²⁵ Ge'sg menaq, Sa'n gaqa'tugweg ugtlgoawaqan, telimapni mimajuinu'g, 'Tal'ta'sultioq wenin ta ni'n? Mu na ni'n ta'n gilew esgmalog. Gatu ma 'pgije'nug 'pgisintew negm aq ni'n mo tepawgtiw umugsng mena'tuan.’ Na.

²⁶ “Wijigatulti'gw ta'n Aplameg wettaqia'tioq, aq esgwia'tioq ta'n elt emtoqwaloq Gjinisgam. Ula na agnutmaqan, petgimugsig'gw, ugjit ginu ta'n te'si'gw, ta'n Gjinisgam tli ugs'tawugsitesnu. ²⁷ Na mimajuinu'g wigultijig Selusalemg aq ta'nig iganpugutagwi'tiji, mo geja'tigupnn Se'susal, nujiugs'tawi'welin. Mo nestasulti'gw ugglusuaqanmual iganigijitegewinugi'g ta'n i' gitmi'titeg te's atlasmutigisg'g. Gatu teliaqapneg ta'n tujiw ne'po'teg Se'susal ta'n iganigijitegewinugi'g igan thuepnig. ²⁸ Aq we'gaw mo goqwei we'jitua'ti'gw ugjit ilsuman ta'n tl ne'pa'new gatu pipanima'titl Pilotal ugjit Se'susal ne'po'qsilin. ²⁹ 'Ms't goqwei gis tla'taqati'titeg 'st'ge'

ta'n tel wi'gas'g ugjit negm. Na tujiw weji nisa'lut gujjieweigtug aq etl utqutalut sapalqe'g gun'tew. ³⁰ 'Lpa nepg'pnaq pas'g na Gjinisgam apaji minua'lapnn aq wenaqa'lapnn. ³¹ Gaqaisugunaq nemu's'p ta'nig gis mawi al'ta'tipni weja'tegemg Galali glapis Selusalem aq nige' negmow ta'n tel nemitu'tip, telima'tiji mimajuinu'g Isle'laq. ³²⁻³³ Nige' ninen pegisituleg gelu'lg agnutmaqaan, ta'n Gjinisgam teplumapni Lesui'paq, na fla'tegetew. Nige' gis fla'tegetaq ugjit ninen ta'nig wettaqia'ti'gw aq maw gilew, ta'nig mo Lesui'peultiwoq. Na teliaqap ta'n tujiw Gjinisgam apaji minua'lapnn na Se'susal, 'st'ge' gis wi'gas'g tapuewei 'gtapegiaqan Gjinisgam ugtwi'gatign, 'Gi'l na 'ngwis aq nige' gisgug gepmitelmul.

Weja'tegemg nige' ilgwentes 'ms't goqwei ni'newei.'

³⁴ Etna na ula Gjinisgam igan tluep, ta'n tli unaqa'latal 'nplij je mu sugul'gan, 'Ignmultes ta'n goqwei gepme'g gelu'lg aq sape'wit ta'n Ta'pit teli tplum'p ignmuanew.'

³⁵ Getletug aq na'tami igtig ewi'gas'g ta'n teluet, 'Ma ignmuawt sape'wit uglugowinum sugul'gan.'

³⁶ Ta'pito'q tela'tegepnaq ta'n Gjinisgam tel pualapnn. Ta'n tujiw nepgeg nutqutalutpnaq gmetug ujuaqi'g aq sugul'qapnaq. ³⁷ Pas'g na newgte'jit ta'n Gjinisgam wenaqa'lapnn, gisi npliteg mo negm sugul'gaqupnaq. ³⁸⁻³⁹ Wijigatulti'gw, 'ms't ta'n te'sioq, telteg 'gji'tunew na gelu'lg agnutmaqaan, ta'n teli usgutmulog gilew. Wet saputa's'g Se'susewigug Gjinisgam apigsig-tugsinenu 'gtlue'utinal, ta'n tujiw getlams'tasulti'gw Se'sugulieg. Telteg 'gji'tunew na Mowis ugt'tplutaqanm mo gis jigla'lulugup lue'utigug gatug ta'n wen getlams'tasit Se'suseg na gis jigla'lutew lue'utigug. ⁴⁰ Ango'tmug, nige! Glaman ta'n teluepnig iganigjitegewinugi'g ma nugu tlianug gi'leg.

⁴¹ Teluepnig,

'Gilew ta'n malignoq Gjinisgam!

Mo jigs'tmu'tiwoq gilew.

Getl ta na nepu'tioq aq mn'tua'gig lta'toqs'p.

Ma 'gtlams'tmu'tiwoq

ta'n goqwe'l gis tliaqal gilew gna'gwegmuq

tlia pa wen sangew gnu'a'tugsinew ma jigs'tmu'tiwoq.' "

Na tel pestung'p Poligap.

⁴² Ge's Poligap aq Pnnal pemi nqatmi'tij a'sutuo'guomg, na mimajuinu'g wiguma'tiji ugjit apaja'tinew igtig atlasmutigis'g. Telima'tiji, "Me' tlimites-nen ugjit negla ta'n goqwe'l." ⁴³ Ta'n tujiw mimajuinu'g naqatmi'titeg ta'n i' tli ultesgatulti'pni, Poligap aq Pnnal majulgw'alji pugwenniji Lesui'paq aq maw igtigig, ta'nig majulgwatmi'tij Lesui'peweiei. Na apostale'wijig wesguma'tiji aq welima'tiji ugjit negmow siaw tl mimajultinew aq siaw lita'sin ta'n teli ulm'toq Gjinisgam.

⁴⁴ Na igtig atlasmutigis'g suel 'ms't wen na gutanji'j peita'jig ugjit nutm-new Gjinisgam ugglusuaqanml. ⁴⁵ Ta'n tujiw Lesui'paq iganpugulti'jig nemi'a'titeg pugwenniji mimajuinu'g, smtug wisgua'tijig, poqi' gtana'titl ta'n Poligapal teluelij aq emegwi panta'tu'titl ugtunual. ⁴⁶ Pas'g na Poligap aq Pnnal me' na aji melgewistoqig, "Gilew na telgatsultioq tmg nutmnew Gjinisgam ugglusuaqanm. Gatug nige' gilew mo puatmuoq aq gepwatasultioq mo tepawgtiwoq ugjit iapjiw mimajuaqan. Na nige' ninen naqaluleg aq ela'tieg ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁴⁷ Gjinisgam telgimugsieg na fla'taqatinen. Teluet, 'Ni'n iga'tuloq ugjit wasetenmuan negla ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq musga'tuan mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu, ta'n tli ugs'ta'titaq.' " Na.

48 Ta'n tujiw ta'nig mo Lesui'peulti'gw nutmi'titeg, wel'ta'sultijig, aq teluejig, "Gjinisgam ugglusuaqanml gelu'lg." Miwatmua'titl Nisgaml muta tel'te'tmlij, "Na ta'n te'sit wen 'gtlams'tasij Se'suseg guguntew iapjiwewei mimajuaqan." Ta'n te'sijig gisita'sultijig minui ugs'iqamultinew eligsugultijig Nisgamewig tug aq getlams'tasultijig aq ta'n te'sijig pewatmi'tij iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q.

49 Gjinisgam ugglusuaqanm se'sa'sg ta'n te's'gl uggutanji'mual Antioqe'gati. 50 Pas'g na Lesui'paq iganpugultijig, gisa'laji gepmitelmujig ji'nmug na 'gjigan aq saqama'sgwaq ta'n emtoqwala'titl Nisgaml 'gtananew Poligapal aq Pnnalal. Poqji gitnme'wa'tiji aq tewaqqatesgugij uggutanmuaq. 51 Na apostale'wijing pewaqtestu'tij 'mjegei umugsnuaq na'te'l. Pa na wije aq 'gpitnn pewaqtestoq. Na igan gnuatua'tiji ta'n goqwei tliatew, ugjit Antioqewajg ugmetue'gmuow. Na smtug siawa'tijig glapis Aigionium. 52 Ta'nig getlams'tasultijig eigig Antioq welgwitgl uggamlamunual aq ilgwenujig Wejuli Nisgaml.

14

Ta'n gis tliaq Aigionium

1 Na wije teliaq 'gjigan teluisig Aigionium. Poligap aq Pnnal ela'tijig Lesui'peweie a'sutuo'guom aq pisgwa'tijig. Ta'n teli ulewistu'tij na pugwel'gig Lesui'paq aq esgwia'tijig getlams'tasultijig Se'susal. 2 Pas'g na Lesui'paq ta'nig mo getlams'tasulti'gw mesgi'g ta'n pegwatu'tij sespena'q ta'nig mo Lesui'peulti'gw, gawasgijultijig 'gtananew Poligapal aq Pnnalal. 3 Na apostale'wijing, pegitgat'pnig na'te'l. Melgita'jig ta'n telewistoqig ugjit Gjisaaqamawul, musga'tuaji mimajuinu'g ta'n teluejig na teliaq. Musga'toq ta'n teli ul'te'lma'j na mimajuinu'g. Etna na ugjit Gjinisgam weji ignmuasni Poligapal aq Pnnalal ml'gigno'ti aq pugwel'gl tla'tegen paqalaiuti'l aq ta'n tel mili npitege'tij. 4 Na mimajuinu'g 'gjigang nasgwia'tijig, ta'sijig wel'te'lma'tiji Lesui'paq aq igtigig wel'te'lma'tiji apostale'wiliji.

5 Na tujiw Lesui'paq aq na mimajuinu'g ta'n mu Lesui'peulti'gw mawalsultijig ta'nig iganpugultijig aq gissutmi'tij emegweiwanew apostale'wiliji aq gun'teugta'new. 6 Ta'n tujiw apostale'wijing nutma'titeg ugjit ta'n getu tla'luj jaqalsumsijig. Smtug ela'tijig na maqamigew Laigonia ta'n etegl git'g'gigann Listla aq Tel'pi. 7 Na'te'l pestunmi'tij na gelu'lg agnutmaqan.

Ta'n gis tliaq Listla aq Tel'pi

8 Etna na ula ji'nm wigit Listla uggwatl maliggl. 'Lpa na teli ugs'tqamuiteg, pa na mo ne'gaw gisi ala'sigw. 9 Pemgopis na'te'l, etl jigs'tuatl Poligapal. Poligap geitoq getlams'tasilin aq gisi npisilital. Gesi angamat, 10 aq gesigawewistoq ta'n telimaj, "Gama'si aq siwnoqpugua'is!" Na ji'nm smtug wenaqiet aq poqji ala'sit. 11 Ta'n tujiw mimajuinu'g nemia'titeg ta'n Poligapal gis tla'tegelij, na poqji sesgu'tijig ta'n negmow teli isulti'tij ug'tli'sutiwow Laigonian, "Nisgamaq mimajuinu'g aq wa'so'q wet nisa'tijig ugjit ginu." 12 Pnnalal teluisungewa'titl, "Su's," aq Poligapal, negm na "Elmes" muta negm nutewistoqop. Su's na iganpuguit nisgam ugjit Gli'gewa'q aq Elmes nisgam ta'n nutewistoqop ugjit Su's. 13 Na a'sutuo'guom ugjit Su's eteg sitatug gutan. Na patlia's ta'n elugowatl Su'sal pegisulaji latto'laq aq wasuegl ga'qana'tas'gigtug. Negm aq pugwel'gig mimajuinu'g getu ne'pa'tijig ula wi'sisg, getu musga'tua'tij apostale'wiliji ta'n tli emtoqwalataq.

14 Ta'n tujiw Pnnal aq Poligap nutma'titeg ta'n getu tla'taqatili'g mo wel'te'tmi'ti'gw. Smtug el'tugwi'gig megwaig ta'n mimajuinu'g eimi'tij, gesigawwejig, 15 "Goqwei na wet tla'taqatioq, ji'nmutut? Ninen pas'g ji'nmug,

mimajuinuieg st'ge' gilew! Weji pgsineg'p ugjit tlimulinen gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'sus aq jigla'lulinen wegla ta'n goqwe'l emtoqwatmoqol mo gelu'lgtnuql aq gisa'luleg emtoqwalanew giasgiewei Gjinisgam. Etna na negm ta'n iapji mimajit, gisitog wa'so'q aq ugs'tqamu, 'gta'n aq ta'n te's'g goqwei eteg'l na'te'l. ¹⁶ Gis nige' sa'q eliamapni 'ms't mimajuinu'g tla'taqatinew ta'n tel puatmi'tij. ¹⁷ Pas'g ne'gaw musgalsit ta'n wenij negm ta'n goqwei gelu'lg tela'tegej. We'gaw ignmugsiog gigpesan wejiaq musigis'g tug glaman weligwegl 'g'tiga'taqanmual. Ta'n tujiw tetaputesg iga'q, aq ignmugsiog mijipjewe' aq gisa'lugsiog uggamlamunual ulgwijultinew." ¹⁸ We'gaw ta'n telewistogiq apostale'wiji waqqaj gis naqa'la'tiji mimajuinu'g. Wegla getu tla'taqatipnig ne'pa'tinew wi'sisg musga'tua'tij apostale'wiliji ta'n tli emtoqwalataq.

¹⁹ Ta'sijig Lesui'paq weita'jig Antioq, na Pisitia eteg, aq Aigionium, negow pegwala'tiji mimajuinu'g gun'teugta'new Poligapal aq na tujiw tewaqqatejima'titl uggutanmuaq. Tel'ta'sultijig ne'pnitaq. ²⁰ Pas'g na ta'nig getlams'tasultijig gigtogopugutua'titl Poligapal negm wenaqa'sit aq apaji wije'wa'titl gutang. Na igtig na'gweg Poligap aq Pnnal ela'tijig gutan teluisig Tel'pi.

Apaja'tijig Antioq Silia eteg

²¹ Poligap aq Pnnal siaw gina'muatmi'tij na gelu'lg agnutmaqan ula gutan Telpi aq gisa'la'tiji pugwenniji mimajuinu'g majulgwalanew Se'susal. Ap nesutesgmegl 'g'jigang Listla, toqo Aigionium, aq Antioq, Pisitia eteg. ²² Melgignewa'la'tiji ta'nig getlams'tmu'tiliji aq welgwijima'tiji ugjit siawi gtlams'tuanew Se'susal. Na tel gina'mua'tijig, "Lpa pugwegl wet saputita'igul metue'lg gesgmnaq pisgwita'igw Gjinisgam ugtelege'wa'gim wa'so'q." ²³ Te's gutan ta'sijig ta'n getlams'tmu'tijig, megna'tiji ta'nig iganpugutuataq. A'sutmessewa'tiji aq suneultijig, na tujiw Nisgaml uppitng iga'tua'tiji mimajuinu' ta'n gis elita'sitipnn.

²⁴ Ta'n tujiw gis saputita'titeg ta'n telgi'g Pisitia, pegisingig na maqamigew teluisig Pampilia. ²⁵ Gelu'lg agnutmaqan pestunmua'tiji na mimajuinu'g tleiaultijig na gutan Pelga. Na tujiw el'ta'jig glapis na gutan Attalia. ²⁶ Na'te'l pem tepa'tijig lapuguanigtug aq apajaqtaqatijig Antioq. Etna na'te'l ta'nig getlams'tmu'tijig iga'tua'tipnn Poligapal aq Pnnalal Nisgaml uppitng glaman gisa'tutaq ula 'lgowaqan glapis gaqa'tu'tij aq nige' gaqa'tu'titeg.

²⁷ Ta'n tujiw iga'titeg Antioq, mawita'jig mimajuinu'g ta'nig getlams'tmu'tijig aq telima'tiji ta'n Gjinisgam teli apocnmuapni aq wet sapu tl lugwep negmowigtug glaman na nige' ta'nig mo Lesui'peulti'gw gis tli gtlams'tasultitaq. ²⁸ Pegitgatmu'tijig na'te'l wijitgweiwa'tiji ta'ni wegla getlams'tasultiliji.

15

Etlil utesgatultijig Selusalemg

¹ Ta'sijig ji'nmug weita'jig Jutiaewa'gig glapis Antioq naji gina'mua'tiji ta'nig getlams'tua'titl Se'susal. Teluejig, "Ma gilew ugs'tatiwoq glapis lugwatasultioq 'st'ge' ta'n telteg 'tplutaqan Mowisewei." ² Gatu Poligap aq Pnnal ma'mun gi'gaja'sualujig ula ji'nmug ugjit na. Ta'nig getlams'tua'titl Se'susal gissutmi'tij Poligap, Pnnal, aq ta'sijig igtigig tleiaultijig Antioq, 'lta'new Selusalemg nat nmianew apostale'wiliji aq iganpugultiliji ugjit na.

Ta'n etl mawita'jig Selusalemg

³ Na elgimujig. Ge's pemi lta'titeg Ponisiaewa'gig aq Samaliaewa'gig, agnutma'tijig wijigoma'tiji ta'n tel gawasgita'tij Nisgamewigtug ta'nig mo

Lesui'peulti'gw. Ula agnutmaqan pegisitu'tij mesgi'g ul'ta'suaqan ugjit ta'n te'sijig wijigoma'tiji. ⁴ Ta'n tujiw iga'titeg Selusalemg wel'ta'sultijig ta'n teli utesgatulti'tij apostale'wijig, iganpugultijig aq esgwia'tijig ta'nig getlams'tasultijig. Telima'tiji ta'n Gjinisgm wet sapu tl lugwep negmow na Pnnaleg aq Poligapeg ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁵ Gatu ta'sijig Palasiaq ta'nig getlams'tmu'tijig, gaqamita'jig aq teluejig, "Amujpa na ta'nig mo Lesui'peulti'gw elugwatasultijig aq telima'tiji jigs'tmug na 'tplutaqan Mowisewei."

⁶ Na apostale'wijig aq iganpugultijig mawagnutma'tijig ugjit na. ⁷ Pegit agnutma'titeg, na tujiw Pie'l gaqama'sit aq teluet, "Wijigatulti'gw, gis nige'sa'q, gilew geituoq, Gjinisgam weji mgnip ni'n te'sioq ugjit gelu'lg agnutmaqan gina'muen ta'nig mo Lesui'peulti'gw, glaman negmow nuttaq aq 'gtlams'tasultitaq. ⁸ Aq Gjinisgam, ta'n gejiayi mimajuinu'g ta'n telgwijultilij uggamlamunuaq, musga'tuapni ta'n ul'te'tmnew ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Ignmuapni Wejuli Nisgaml pa na wijei aq ginu ta'n teli ignmugs'gup. ⁹ Mo tal piltua'lagupni ginu aq negmow, apigsigtmuapni ugtlue'utiwal muta getlams'tasultipnig. ¹⁰ 'Lpa 'gtu lugwaloq Gjinisgam? Pa na munsaiwaji wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw majulgwatmnew pugwelgl ta'n goqwe'l je mo ginu gujjinaqi'g gisotmi'tigupneg aq ginu mo gissotmug? ¹¹ Ginu weji ugs'ta'ti'gw ta'n teli gtlams'tmu'g Se'suseg ta'n ewlite'lgagan pema'lugs'gw. Pa na wijei negmow na teli ugs'ta'tij." Na teluet Pie'l.

¹² Na tujiw tetuji jigteg ta'n tujiw Poligap aq Pnnal gegnuatuateg 'ms't goqwe'l tel mili npitege'tij aq paqalaiultijig ta'n Gjinisgam tel ml lugwe'e'waji ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ¹³ Ta'n tujiw gaqewistu'titeg Ji'mej gelusit, "Jigs'tuigw, wijigatulti'gw. ¹⁴ Simion nige' gis gnuatugsioqos ta'n Gjinisgam amgwes musga'tuaj ugjit ul'te'tmnew negmow ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Weji ugsua'laji wegla ta'nig getlams'tasultijig ugjit negmewe'n. ¹⁵ Iganigitegewinugi'g ugglusuaqanmual wijei telueg'p 'st'ge' nige' gis tliaq. Gjinisgam ugtwi'gatign, tel wi'gas'g. ¹⁶ Gjisaqamaw teluet, 'Ni'n apaja sites aq tla tega s ta'n goqwei teli tplumg'p Ta'pito'q. Gisa'la's ta'n Ta'pit wetapegsit, ilgwenan mimajuinu'g.

¹⁷ Toqo 'ms't ala igtigig mimajuinu'g gwiluataq Gjisaqamawul.

'Ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g ta'n wigumgig ugjit ni'newe'nnew.

¹⁸ Na teluet Gjisaqamaw ta'n ignmut'pnig gujjinaqi'g 'gji'tunew gis sa'q.' "

¹⁹ Ji'mej siawewistog, "Ni'n telsutm mut piامي 'lgowaqana'lanew na mijajuinu'g ta'nig mo Lesui'peulti'gw, pem gawasgita'sultijig aq 'lta'jig Nisgamewigtug. ²⁰ Gatu awna wi'gmuanej wi'gatign tlimatesnu. 'Mut malqotmnew mijipjewe'i ta'n gisi emtoqwa's'g ugjit 'nnooqta'wg. Angweiasultigw, aq mut malqotmnew wi'sis ta'n gis gestunepilut, pa na wijei mal'tew mut malqotmnew. Ta'nig tepqatmutijig mut sespo'taqatinew, aq pa na wijei ta'nig newgtugwa'lugutijig.' ²¹ Muta Mowiso'q ugt'plutaqanm gis nige'sa'q egi'tas'g a'sutuo'guomg te's atlamutigisg'g aq wegla glusuaqann pesunmi'tij te's gatan."

Na apostale'wijig aq iganpugultijig elgimua'tij wi'gatign negla ta'nig mo Lesui'peulti'gw

²² Na tujiw apostale'wijig aq iganpugultijig maw 'ms't ta'nig getlams'tmu'tijig gisita'sultijig mgnanew ta'siliji ji'n mug na'te'l aq

poqjigima'tiji Antioq maw Poligapal aq Pnnalal. Megna'tiji Sutaal, telui'tut, "Palsapas" aq Sailas tapusiliji ji'nmug ta'n maw gepmitelmujig. Ula na wi'gatign ta'n elgitmua'tij:

²³ "Wijigatulti'gw, ninen apostale'wieg aq iganpugultieg wel'ta'sualuleg gilew ta'nig mo Lesui'peultiwoq. Eimu'tioq 'g'jigan Antioq, aq na maqamigal Silia aq Silisia. ²⁴ Gis nutmaieg alt ji'nmug te'sieg 'lta'pnig ta'n eimu'tioq aq gaqi ewnasimugsioq ta'n te'sg goqwei. 'Lpa mo ninen telimaqatt'pnig na tla'taqatinew. ²⁵ Etna na ugjit mawalsieg'p aq 'ms't wel'te'tmeg'p mgnanen alt ji'nmug. Weji ugsua'l'g'tjig ula ninen te'sieg ugjit 'lgitmulinen. Wije'wataq wegla tapusijig nigmena'q Pnnal aq Poligap ta'n mawi gsalg'tjig. ²⁶ Iga'tu'tip negmow ugmimajuaqanmuow ta'n tel lugowa'tip Gjsaqamawminu Se'suguli. ²⁷ Nige' elging'tjig Suta aq Sailas. Negmow tlimultaq na wijeji ta'n gis wi'gmuleg. ²⁸ Wejuli Nisgam ilgwenugsieg ta'n telita'sultieg mo piam gitnm'tinew pas'g wegla ta'n telimulegl nige'. ²⁹ Mut malqotmnew mijipjeweji ta'n gisi emtoqwa's'g ugjit 'nnoqta'wg, mut malqotmnew mal'tew, mut malqomanew wi'sis ta'n gis gestunepilut. Ta'nig tepqatmu'tioq mut sespo'taqatinew aq pa na wijeji newgtugwa'lugutioq. 'Lpa na gis tla'taqatioq ula'taqatitoqs'p. Glapis nemitulti'gw. Na 'ms't."

³⁰ Ignmua'tij wi'gatign ula tapusiliji ji'nmug Sailasal aq Sutaal aq elgima'tiji Antioq. Ta'n tujiw iga'titeg na'te'l, mawita'jig ta'nig getlams'tmu'tijig aq ignmua'tij wi'gatign. ³¹ Ta'n tujiw ula mimajuinu'g gis gitmi'titeg ula wi'gatign, na we'gwi ul'ta'sultijig ta'n ula wi'gatign telueg aq welgwijimgwi'tij. ³² Suta aq Sailas, na nutewistoqig ugjit Gjnisgam pegiji usguma'tiji weget ta'nig getlams'tmu'tijig, welgwijima'tiji aq melgignewa'la'tiji ta'n teli gtlams'tasulti'tij. ³³ Pegitgatmu'tijig na'te'l. Na tujiw ta'nig getlams'tmu'tijig enmigima'tiji wantaqo'tigtug. Apaita'jig ta'nig petgima'tipni. 'Ms't wen welgwijing'p. [³⁴ Gatu Sailas gissumsit siawqatmn na'te'l.]

³⁵ Poligap aq Pnnal pegitgatgig na'te'l Antioq. Negmow aq pugwelgig igtigig gegnu'tmua'tiji aq pestunmatmi'tij Gjnisgam ugglusuaqanm.

Poligap aq Pnnal nigtua'tijig

³⁶ Panaemg ta'sijig tepgunsejig, Poligap telimatl Pnnalal, "Ge' apaja'tinej aq naji mittugwalanej ta'nig getlams'tmu'tijig ta'n te's'gl gutanji'tl na'te'l ta'n pestunmu'g'p Gjnisgam ugglusuaqanm, aq gisi gi'j'iatesnu ta'n telo'ti'tij."

³⁷ Pnnal getu nespnas Sa'n Malgal, maw negmow. ³⁸ Pas'g na Poligap tel'ta'sis mo weltenug nespnan, muta mo wijitgweiwagupni glapis gaqa'tu'titeg ugtlugowaqanuow. Awna apaja'sis aq naqalasn 'g'jigan Pampilia. ³⁹ Mo wijeji tel'te'tmi'ti'gw ugjit Malgal aq mo gisi pegwatesguagupni. Na tujiw nigtua'tijig. Pnnal nespnatl Malgal, ⁴⁰ gatu Poligap megnatl Sailasal. Ta'nig getlams'tasultijig telima'tiji, "Iga'luleg Gjnisgam upgpitng aq negm angweiusitoqs'p." Na tujiw naqtm'i'tij na'te'l. Pnnal aq Malg elaqtegejig Saipulus, aq Poligap aq Sailas ⁴¹ wet saputa'tijig maqamigew teluisig Silia aq igtig Silisia. 'Mjit ap newgt ali apoqonmua'tiji ta'nig getlams'tmu'tijig.

16

Timoti wije'waji Poligapal aq Sailasal

¹ Poligap siawa'sit Tel'pi, na tujiw Listla. Etna na ula ji'nm teluisit Timoti ta'n wigit na'te'l. Getlams'tasit maw uggwitl, negm Lesui'pewi'sgw, pas'g ujl na Gli'gewa'j. ² 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tasultijig wigultijig Listla aq Aigionium weli usguma'titl Timotial. ³ Poligap getu nespnas Timotial. Etna

na ugjit elugwalasn. Wet tla'teges na muta ta'n te'sijig Lesui'paq na'te'l gejia'titl Timotial ujl Gli'gewa'j. ⁴ Ge's pemi 'lta'tij gutan, telima'tiji ta'nig getlams'tmu'tiliji ta'n goqwe'l iganpugultijig aq apostale'w'ijig Selusalemg gissutmi'tij ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw majulgwatmnew. Telima'tiji jigs'tmnew wela 'tplutaqann. ⁵ Etna na ugjit wegla ta'nig getlams'tua'titl melgi gtlams'tasultijig aq pem pugweliejig te sigis'g.

Ta'n telapuligwa's Poligap, Tloas

⁶ Na tujiw pem siawita'jig na maqamigew miawe'g Pligia aq Galetia. Mo Wejuli Nisgam ignmuagusni la'tinew na maqamigew teluisig E'sia ugjit pestunmnew gelu'lg agnutmaqan na'te'l. ⁷ Toqo siawita'jig glapis na maqamigew teluisig Misia. Ta'n tujiw iga'titeg na'te'l getu 'lta'snig na maqamigew teluisig Pitinia, pas'g na Se'sus ugijjaqamitl, na Wejuli Nisgaml mo ignmuagupni 'lta'lin. ⁸ Na siawi angamita'jig Misiaewa'gig aq enminisgamigeg glapis Tloas. ⁹ Na wela'gw Poligap telapuligwa'it. Nemiatl ji'nmul, Masetonia tle'l, gaqamilitl aq etawaqtmalitl, "Jugu'a ula Masetoniaewa'gig aq apoqonmuieg!" ¹⁰ Ta'n teli nqase'g Poligap telapuligwa'it, na smtug ilajultieg aq naqtmeg na gjigan Tloas ugjit 'lta'nen Masetoniaewa'gig. Na Gjinisgam telimugsieg ugjit 'lta'nen gina'muan mimajuinu'g na'te'l na gelu'lg agnutmaqan.

Litia ta'n teli gtlams'tasij Pilippiieg

¹¹ Toqo weji pqaotaqatatieg Tloas, aq wet siawaqtaqatieg tetpaqiw mnigu teluisig Samotle's. Ifig na'gweg siawi asoqomaqtaqatieg glapis Niapolis, aq na'te'l oqwa'ieg. ¹² Weja'tegemg na'te'l, el'ta'ieg na 'gjigan teluisig Pilippi eteg na amgwesewei maqamigew Masetoniaewa'gig, pugwelgig Lo'mewa'g wigultijig na'te'l. Eimu'tieg pe' ta'suguna'q na 'gjigan. ¹³ Na atlasmutigis'g tewita'ieg na 'gjigan aq el'ta'ieg gigjiw sitmug. Tel'ta'sultieg itt'tew ta'n i' tli a'sutma'tijig Lesui'paq. Na epita'ieg maqamigeg aq agnutma'tieg na e'pijig ta'nig etl mawita'pnig na'te'l. ¹⁴ Na newgte'jit nutugsieg teluisis Litia, tleiawit na gutan Taiataila. Negm nuji ntuisgetoqol mego'tigl megwi ewne'gl amalegn. Ula e'pit emtoqwalatl Nisgamal, aq Gjisaaqamaw pana'tua's ugtangita'suaqanm ugjit melgi jigs'tmn ta'n Poligapal teluelij. ¹⁵ Negm aq ta'n te'sijig mimajuinu'g eimu'tiliji wiguaq, 'ms't sign'tugsnig. Na tujiw wigumugsieg 'lta'nen wiguaq aq i'mnen. Teluet, "Geituoq nige' ni'n getlams'tasi Gjisaaqamaw Se'sus. Pualuloq jugwita'new nigna'q aq i'mu'tinew." Gisita'sultieg ugjit 'lta'nen wiguaq.

Poligap aq Sailas etl pija'lu'jig laplusang na 'gjigan teluisig Pilippiieg

¹⁶ Newgte'jit na'gweg pemi lta'ieg ta'n i' tli a'sutma'tieg, asugugsieg gistejui'sgwej geggunasn mn'tu'l, ta'n gisa'latl igani gji'tun goqwei ta'n tliatew. Ta'n teli ugsigej megete'g suliewei ugjit negla ugtassusitemg. ¹⁷ Alulgwalugsieg ta'n tel militaieg ninen aq Poligap, mimajuinu'g ssegwalaji, "Wegla ji'nmug elugowa'titl Gjinisgaml ta'n mawi espe'litl. Telimugsioq ta'n tli ugs'ta'titoqs'p." ¹⁸ Gaqaisuganaq tela'teget glapis Poligapal taqala'latl, gigto'qopugua'sit, aq telimatl na mn'tu'l, "Ugwisunm Se'suguli, ni'n telimul tualqa'sin na e'pite's." Smtug, na mn'tu gettaqa'sitl e'pite'sl.

¹⁹ Na wegla ugtassusitemg geitu'tij ntutaq ta'n telitu'tij suliewei goqwa'la'tiji Poligapal aq Sailasal aq eltejima'tiji ta'n iganpugultijig eimi'tij ta'n i' tli usgowita'tij mimajuinu'g. ²⁰ Pegisula'tiji wegla ta'n assusijig Lo'mewa'g eigig, telua'tijig. "Wegla ji'nmug Lesui'paq aq mesgi'g sespena'q gisa'tu'tij 'ggutanminaq. ²¹ Gegnu'tmugsieg ta'n ginu 'tplutaqan telteg mu

tla'taqatinenu. Ginu na Lo'mewaq aq ma gis majulgwatmuggul ta'n te-limugsi'gw." ²² Na pugwelgig mimajuinu'g wittoqutijig aq poqji matna'tiji. Assusijig menina'tua'tiji utapsunual Poligapal aq Sailasal, melgima'tiji ugjit te'sipowmaqanta'new. ²³ Ta'n tujiw gis ma'muni ugsito'teg, na tujiw pijji-aqalujig laplusang, aq nuji ango'tg laplusang telimut, "Ml'gi appusqa'inen!" ²⁴ Na gis tlimuteg laplusane'j piyegeji mujga lame'g laplusang aq mesgi'gl gmu'tl pitasgatuaji ugwwatual aq seggapinmuaji.

²⁵ Na'tami gisgatatpa'q, Poligap aq Sailas metewi a'sutmajig aq etli gtape-giatmi'tiji Nisgamewei a'sutmewintoqig. Gatu na ula igtigig laplusang pisultijig etl jigs'tua'tiji. ²⁶ Na jiniw mesgi'g maja's'g ugs'tqamu aq pepuegej laplusang ta'n ge'gutej. Na smtug 'ms't ga'qann panteta'qal aq pisgataqanapi'l menjaqal ugwwatuaq ta'n te'sijig pisultijig laplusang. ²⁷ Na nujo'tg laplusane'j fugwieteg, ta'n tujiw nemitoq ga'qann pantetegl tel'ta'sit ta'n te'sijig pisultipnig gaqsmultitig. Na smtug wesua'toq espo'qwas'g aq getu ne'pa'sit. ²⁸ Pas'g na Poligap segswet ta'n tel we'gwisigawwej, "Mut na tla'tegew. 'Ms't ula eimu'tieg!"

²⁹ Na laplusane'j wigumatl ji'nmul ta'n nujo'tmlj wasoqonmaqan aq pegisitlij laplusane'j pisgutugwi'g aq nespi neng'tesing aq el nutgul'pa'sua'laji Poligapal aq Sailasal ugwwatuaq. ³⁰ Na tujiw tew wije'waji aq pipanimaji, "Tala'tega's, saqamawtut, ta'n tli ugs'ta's?"

³¹ Telima'titl, "Gtlams'tasi Gjisaqamaw Se'sus aq ugs'tates, maw gigmaq."

³² Gegnu'tmua'tiji Gjnisgam ugglusuaqanml, negm aq 'ms't ta'n te'sijig wiguaq. ³³ Na wije'i te's ajiet na wela'gw na laplusane'j wesua'laji Poligapal aq Sailasal waqama'tuaji ta'n tel jilta'silij. Toqo negm aq 'ms't wi'gma smtug sign'tasultijig. ³⁴ Na laplusane'j enma'laji wiguaq aq essmaji. Negm aq wi'gma welwijultijig muta nige' getlams'tasultijig Nisgamewigtug.

³⁵ Na wapg Lo'mewaq assusijig elgitmi'tij glusuaqan ugjit nujiugsua'tegejig teluejig, "Tua'lug negla ji'nmul!"

³⁶ Toqo na laplusane'j telimatl Poligapal, "Assusijig petgitmi'tij glusuaqan ugjit gi'l aq Sailas gis tua'titoqs'p aq sangew maja'tigw nige'."

³⁷ Pas'g na Poligap telimaji nuji ugsua'taqatijig, "Menaq ninen goqwei opla'tueg aq mo sewisga'tueg ugt'tplutaqanmuow. We'gaw te'sipowmaqantoqsieg'p mimajuinuigtug. Ninen, Lo'mewaq, pa wije'i aq gilew! We'gaw pija'lugsieg laplusang aq nige' pualugsieg jigla'tinen aq mo pualiweg goqwei me'ta'tmnen! A' na moqwa! Amujpa na negmow Lo'mewaq assusijig wejgwa'tijig tet aq getaqa'lugsieg."

³⁸ Na nuji ugsua'tegejig gegnu'a'tegejig Lo'mewaq assusijig. Ta'n tujiw geitu'titeg Poligap aq Sailas Lo'mewaq pa wije'i aq negmow na jipaqita'jig.

³⁹ Smtug ela'tijig aq telima'tiji ta'n teli ms'ge'tij. Na tujiw tewa'la'tiji laplusang aq etama'tiji, "Etug gilew teli ulm'tuoq jigla'tioq 'ngutanminaq."

⁴⁰ Poligap aq Sailas naqtm'i'tij laplusang aq ela'tijig Litia wiguaq. Na'te'l weltesgua'tiji ta'ni getlams'tasultiliji. Agnutma'tijig aq welima'tiji. Na smtug naqtm'i'tij na 'gjigan.

17

Ta'n goqwei teliaq na 'gjigan Tessoniga

¹ Na tujiw siawita'jig 'gjigan teluisig Ampipolis aq igtig teluisig Apollonia, aq peita'jig Tessoniga. Na'te'l eteg's Lesui'pewei a'sutuo'guom. ² 'St'ge' ta'n i' tla'teget, Poligap naji tgo'tg. Ta'n teli pgitgatg, nesisgl atlasmutigisugl mimajuinu'g wesgumaji aq sespagnutma'tiji. Gjnisgam ugtwi'gatign e'w'g.

³ Gegnu'a'tuaji aq musga'tuaji amujpa na Nujiugs'tawi'wet teli ulmaje'g'p,

nepg'p aq apaji minunsipnaq. Poligap telimaji, “Ula Se'sus, ta'n wesgumug, etna na negm Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjinisgam megnapnn ilgwenan ugt-mimajuinuwg.” ⁴ Alt jigs'tua'titl aq getlams'tmu'tijig ta'n goqwe'l Poligap teluet. Wit toqwa'la'tiji Poligapal aq Sailasal, maw pugwelg'snig Gli'gewa'q ta'n emtoqwala'titl Nisgam! aq pugwelg'snig saqama'sgwaq.

⁵ Gatu na Lesui'paq wisgua'tijig aq amwa'la'tiji pugwenniji al'ta'winu'g. Na ta'n telgi'g 'gjigan mesgi'g gisa'tu'tij sespena'q. Ma'muna'taqatijig. Gi'gaj pisgwita'jig Jasoneg, al gwilua'tiji Poligapal aq Sailasal ugjit la'lanew mima-juinuigtug. ⁶ Pas'g na ta'n tujiw mo we'jia'tigweg tewaqtejima'titl Jasonal maw igtigig ta'nig getlams'tasultijig. Ela'la'tiji 'gjigang ta'n etli assusi'tij aq sesgu'tijig, “Wegla ji'nmug gisa'tu'tij mesgi'g sespena'q 'ms't tami! Nige' peita'jig ginu 'ggutanminu ⁷ aq Jason geggunapni wiguaq. Ta'n te'sijig sewisga'tu'titl 'tplutaqan g'pnnolewe'l. Getana'titl Lo'mewe! Gjelege'wilitl aq teluejig ap igtig elege'wit, me' espe'g teluisit Se'sus.” ⁸ Na gis thue'titeg mimajuinu'g me' naji sespo'ltijig maw iganpugultijig na 'gjigan aq me' sespena'q gisa'tu'tij. ⁹ Na assusijig telima'tiji Jasonal aq igtigig, “Amujpa na apangitmoq ta'n telgi'g glutmugsioq!” Apangitmi'tij aq na tujiw iga'la'tiji.

Ta'n goqwei teliaq Plia gutan na maqamigew Masetonia

¹⁰ Ta'n teli nqase'g gis wel oqonitpaqiaq, ta'nig getlams'tasultijig el-gima'tiji Poligapal aq Sailasal Plia. Ta'n tujiw iga'titeg na'tel ela'tijig Lesui'pewei a'sutuo'guomg. ¹¹ Na mimajuinu'g na'tel me' negmow naqamasi pana'tu'titl ugtangita'suaqanmual, je mu na mimajuinu'g tleiaultijig Tessaloniae'g. Jigs'tmu'tijig Gjinisgam ugtwi'gatign aq wels'tmi'tij. Te'sigisg'g gegina'maeltijig na gelu'lg wi'gatign ugjit ta'n Poligap teluet getloqo tlian. ¹² Na ugjit pugwelgig getlams'tasultijig maw pugwelgig Gli'gewa'q saqamawinu'g aq saqama'sgwaq. ¹³ Ta'n tujiw Lesui'paq tleiaultijig Tessaloniae'g, nutma'titeg, Poligap me' pestunmuaj Nisgam! ugglusuaqanm mimajuinu'g Peliaewa'q, el'ta'jig na'tel aq mesgi'g gisa'tu'tij sespena'q. ¹⁴ Smtug ta'nig getlams'tasultijig poqjigima'titl Poligapal maw igtigig ta'n tl tepita'taq lapuguanigtug. Gatu Sailas aq Timoti gitg siawqatig Plia. ¹⁵ Na ji'nmug ta'nig Poligapal wije'wa'tipnn, el'ta'jig glapis Atens. Na tujiw apaita'jig Pelia. Poligap telimaji ugjit tlimanew Sailasal aq Timotial jugwa'tinew ta'n negm eig, ta'n teli nqase'g gis maja'ti'tij.

Poligap siawqatg na 'gjigan Atens

¹⁶ Ge's Poligap etli esgmalaji Sailasal aq Timotial, ewlgwijing's ta'n tujiw nemiateg pugwelgig 'nnooqta'wg ta'n i' tli emtoqwatmi'tij nisgamaq na 'gjigan. ¹⁷ A'sutuo'guomg sespagnutma'tijig Lesui'paq aq maw esgwia'tijig ta'n emtoqwala'titl Nisgam! Te'sigisg'g sespagnutma'tijig ta'n i' tli ntu-isa'gati'tij mimajuinu'g asuita'jig. ¹⁸ Etna na ula Epigulianaq aq Stoigaq nujigina'mua'tijig asuagnutma'tijig Poligapal. Alt teluejig, “Wen ta ula mo goqwei nenmug ali ewgsitoq? Goqwei getu thuet?”

Igtigig teluejig, “Ni'n ta'n teli angaptm wesgumaji se'g tle'g nisgamaq.” Wet thlesnig muta Poligap al gina'muet ugjit Se'susal aq ta'n tel minunsipnaq. ¹⁹ Na Poligapal wiguma'titl ta'n negmow i' tli ultesgatulti'tij teluisig “Na Alio'paqas” ta'n mawagnutma'ti'tij aq telima'titl, “Gsatmugeg gisi gi'tueg ula gi'l ta'n tel piltu gina'muen aq ta'n goqwei wesgutmn. ²⁰ Amgwes nutmeg ula piltue'g aq 'gsatmugeg gisi gi'tueg ta'n goqwei wesgutmn.” (²¹ Na mimajuinu'g Atenewa'q aq esgwia'tijig wigultijig na'tel 'gsatmi'tis mawita'new glaman gis tlimultitaq ta'n na goqwei gis nutmi'tij aq getu nutmi'tij me' goqwei piluei.)

²² Poligap gaqama'sit ta'n etl mawagnutma'tipnig Alio'paqaseg aq teluet, "Mimajuinutut, Atenewaq, ni'n tel nemitu gilew ta'n telo'l'tioq Alio'paqas. Geprmitelmoqig pugwelgig nisgamaq, ²³ muta wejgu'eianeg 'gjiganmuuq, angaptmapnn ta'n te's'gl i' tli emtoqwaloq nisgamaq. Nemituap newgte'jit na ula ewi'gas'g, 'ugjit mo geitasisg nisgam.' Na newgte'jit ta'n emtoqwaloq gatu mo gejiawoq nige' telimuloq na ula Gjinisgam. ²⁴ Etna na ula Gjinisgam gisitoqop ugs'tqamu aq 'ms't goqwei ta'n eteg. Etna negm assutg wa'so'q aq ugs'tqamu, aq mu negm wigigw a'sutuo'guomg ta'n ji'nm gisitoq. ²⁵ Ms't goqwei gisitoq we'gaw mimajuinu'g gisiapni aq ignmuapni gamlamuti aq ugjiqamijuaq. Tal gis mimajuinu ignmuataw Nisgamal ta'n goqwei tel nuta'maj? ²⁶ Newgte'jilitl ji'nmul eliapnn aq newgte'jilitl e'pilitl, na na'te'l wetapegsijig ta'n tel milapegsultijig mimajuinu'g. Ignmuapni i'mnew ta'n telgi'g ugs'tqamu. Ge's mu eliaqweg gis gissutg'p giasgiwewei ta'n tet tami i'mnitaq. ²⁷ Na wet tla'teges glaman mimajuinu'g gwiluataq Nisgamal. Etug jel we'jiataq ge's gwilua'tij pa na wijej aq nige' alapenewef ta'n tujiw gwilg goqwei. Mo Gjinisgam gneg eimug, maw tepaw eig ta'n eimu'g. ²⁸ Muta negm gisa'lugsi'gw mimajultinenu, maifa'neni, aq nige' ta'n telo'l'ti'gw. 'St'ge' nige' nuji a'tugwa'tijig i' tluiejig, 'Ninen elt negm un'jang.' ²⁹ Ginu nige' Gjinisgam un'jang, mut wen ginu tl'ta'siwij Gjinisgam 'st'ge' nnuoqta'w wejitasit wisaw suliewei, aq suliewei, gisna gun'tew ji'nm gisi ila'qate'g. ³⁰ Mo Gjinisgam elapasualagupni na tujiw, muta mo goqwei geitu'ti'gup, gatu nige' telimaji, 'ms't mimajuinu'g 'ms't tami gawasgita'sultinew aq jiglita'new elue'utigtug. ³¹ Muta Gjinisgam gis tepgisatoq na na'gweg ta'n tujiw giasgiwewei ilsumataq 'ms't ta'n te's'ijig mimajuinu'g. Na tla'tegewef wet sapu tl lugwet ula ji'nmul Se'susal ta'n gisi mgnapnn. Ta'n tujiw wenaqa'lateg ula ji'nmul gisi npliteg, musga'tugsi'gw na tliatew."

³² Ta'n tujiw nutua'titeg Poligapal wesgumatl ji'nmul wenaqa'lut'pnaq gisi np'geg, ta'sijig negmow maligima'titl, gatu igtigig teluejig, "Getu nutu'leg etlewistun mjit newgt." ³³ Ta'n tujiw Poligap naqt'g ta'n i' tli ultesgatulti'tiji, ³⁴ ta'sijig mimajuinu'g getlams'tasultijig Se'susal aq wit toqwa'la'titl Poligapal. Te'si'tij eig's Tionisius, negm na newgte'jit iganpugultijig na 'gjigan Atens aq e'pit teluisit Tamalis aq ta'sijig igtigig.

18

Ta'n goqwei teliaq Golint

¹ Gis tliaq, Poligap naqt'g Atens aq siawa'sit na 'gjigan Golint. ² Na'te'l weltesguatl Lesui'pal teluisilitl Aguila, etli ugs'tqamuis maqamigew teluisig Pontus. Assma wejiet Italiewa'gig maw ugte'pitemel teluisilitl Plisilla. Na g'pno'l teluisit Glatius tewatgig glusuaqan ugjit ta'n te's'ijig Lesui'paq jiglita'new Lo'mg. Poligap eliet nat nemiaji. ³ Siawqatg aq maw lugutijig, muta ugmimajuqaqanm teli gtantog nujiaji segi'gnignn, 'st'ge' negmow. ⁴ Na te's atlasmutigis'g, sespagnutma'tijig mimajuinu'g a'sutuo'guomg. Wejo'tg gisa'lan Lesui'paq aq Gli'gewa'g'gtlams'tmnew Se'suseg.

⁵ Ta'n tujiw Sailas aq Timoti weja'ti'titeg Masetoniaewa'gig, Poligap pas'g na tel lugwet pestunmuaji mimajuinu'g gelu'lg agnutmaqan. Gegnua'tuaji Lesui'paq na Se'sus negm nujiugs'tawi'wet. ⁶ Ta'n tujiw mo jigs'tagugeg aq awna me' emegwi anmima'titl, pepueget un'ji pewagtestoqol upgitnn, musga'tuaji, mo wet'le'tmug. Siaw tlimaji, "Gtu 'lta'ioq mn'tua'gig, na ejela'luloq ni'n. Gilew telalsultioq aq ma ni'n pगततुलुq. Nige' weja'tegemg lia's negla ta'nig mo Lesui'peulti'gw." ⁷ Na tujiw naqalaji aq eliet natgatg wi'g na ji'nmul teluisilitl, Taitius Justus. Negm mo na Lesui'p, gatu emtoqwalatl

Nisgaml. Wi'g eteg gigjiw Lesui'peweiei a'sutuo'guom. ⁸ Na iganpuguit a'sutuo'guom teluisit Glispus, getlams'tasitl Gjisaqamawul aq maw wigma. Me' pugwelgig mimajuinu'g Golint nutmi'titeg Gjinisgam ugglusuaqanm, 'gtlams'tmu'tijig aq sign'tutupnig.

⁹ Newgtejgeg wela'gweg, Poligap telaplgigwa't aq Gjisaqamawul telimtl, "Mut jipasiw, siawewistu aq mut punajo'tmu. ¹⁰ Muta ni'n wijitgweiul. Ma wen gis tala'lulug, muta pugwelgig eigig 'ntmimajuinung na 'g'igang."

¹¹ Na Poligap siawqatg na'te'l newgtipunqeg jel aqataig. Gegina'muaji mimajuinu'g Gjinisgam ugglusuaqanml.

¹² Ta'n tujiw na Lo'mewa'q iganpugultijig iga'la'titl Galioal iganpuguilin Gli'gewa'gig, na tujiw Lesui'paq mawalsultijig, goq'qwa'la'titl Poligapal, aq ela'la'titl ta'n wen i' tli ilsumuj. ¹³ Teluejig, "Ula ji'nm, wejo'tg gisa'lan mimajuinu'g emtoqwalanew Nisgamal 'st'ge' negm ta'n mo teltenug 'tplutaqanigtug. Pa na tli a'sutma'ti'tij sewisga'tutaq 'tplutaqanminen."

¹⁴ Assma Poligap getu glusis ta'n tujiw Galio telimateg Lesui'paq, "Pa na nige' goqwei we'jituoq mo tetapuaqtnug gisna winjig, op'la'tegen, gisna gis gmutnen na me' tli angamgugtes ni'n naqa'si aq jigs'tuloq ta'n te'sioq Lesui'pewioq. ¹⁵ Gatu pas'g gilew gi'gaita'ioqol glusuaqann aq wisunn aq 'gt'plutaqanmo'q amup'na na gilew ilsutmoq. Ma ni'n ilsutmoq ta'n goqwe'l teli gsnugoqonewe'l." ¹⁶ Na tewaqqatesguaji ta'n i' tli ilsumuj. ¹⁷ Ta'n te'sijig goq'qwa'la'titl Sostenisal, iganpugutmlji na a'sutuo'guomg aq etl matta'titl igantug i' tli ilsutaqati'tij. Gatu na Galio mo tali elgowaqana'lugug je pe'gaj.

Poligap apaja'sit Antioq

¹⁸ Na Poligap pegitqatg Golint maw ta'nig getlams'tasultijig. Na tujiw naqalaji aq el'ta'jig na gutan teluisig Senjlia maw Plisilla aq ugji'nmuml Aquila. Etna na na'te'l pesgumuj un'ji muta gis lui'tnasis. Tepita'jig lapuguanigtug elaqtaqatijig Silia. ¹⁹ Iga'jig 'gjigan Epesus. Etna ula tel Plisilla aq Aquila siawqatgig. Poligap eliet aq pisgwa't a'sutuo'guomg. Gelulaji Lesui'paq aq sespagnutma'tiji. ²⁰ Pipanima'titl gisi pgitgatmlin. Pas'g negm mo wel'te'tmug. ²¹ Awna telimaji ge's mo naqalagweg, "Gjinisgam tl'te'tg apaja'sitesg." Na tujiw naqalaji Epesusewaq aq maw wigumaq Plisillaal aq Aquilaal. Tapa'sit lapuguanigtug aq ejiglaqteget Epesuseg.

²² Ta'n tujiw Poligap iga'iteg 'gjigan Sesalia, na siawa'sit glapis Selusalemg. Naji gji'jiaji ta'n telo'tlilij negla ta'nig getlams'tasultijig aq ulgwijimaji, welgwijimaji aq wel'ta'sualaji. Na tujiw eliet Antioq. ²³ Pegitgatg's na'te'l, aq ta'n tujiw naqt'geg siawa'is ta'n telgi'g Galetiaewa'gig aq Pligiaewa'gig. Melginewa'tuaj ta'n teli gtlams'tasultilij.

Apollos eliet Epesus

ta'n Plisilla aq Aquila wesgowa'tijig toqo Golint

²⁴ Etna na ula Lesui'p teluisit Apollos. Etlil ugs'tqamuip na 'gjigan Alesantlia. Na pegising Epesuseg. Nata' pestung aq weli gji'toq ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign. ²⁵ Gegnu'tmus giasgiwewei ta'n Gjisaqamaw musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'tlilitaq. Nata' gina'muet ta'n goqwei wesgutg, mawi uli ns'tua'titl ta'n te's etlewis-tulij. Giasgiwewei wesgumatl ugjit Se'susal, gatu pas'g geitoqop ta'n Sa'n gegina'muapni mimajuinu'g ta'n tel jiglita'taq lue'utigtug aq sign'tugsinew ugjit ula musga'tunew. ²⁶ Melgita'ta'n telewistoq a'sutuo'guomg. Plisilla aq Aquila nutua'titeg a'sutuo'guomg na enma'la'titl wigauq. Sangew gegnu'a'tua'titl glaman 'gjitmi gji'tuoq ta'n Gjinisgam westawiaji mimajuinu'g aq ta'n tlo'tlilitaq. ²⁷ Na tujiw Apollos gisita'sit lien Gli'gewa'gig. Ta'nig getlams'tasultijig Epesuseg na teli apoqonmua'titl. Ewi'gmua'tiji

ta'nig getlams'tasultijig na'te'l, Gli'gewa'gig. Munsaiwa'tiji ul'ta'sualanew aq jigs'tuanew. Ta'n tujiw iga'teg, mesgigs ta'n teli apoqonmuaji wegla ta'nig Gjinisgam wel'te'lma'pni aq getlams'tasultipnig Se'suseg. ²⁸ Ta'n tel melgewistog, pegwatesguaji Lesui paq mimajuinuigtug. E'w'g Gjinisgam ugtwi'gatign musga'tuaji na Se'sus na Nujiugs'tawi'wet.

19

Poligap eliet Epesuseg aq Gli'gewa'gig

¹ Ge's Apollos eiege Golint, Poligap siawa'sit E'siaewa'gig, glapis iga'ta na 'gjian Epesus. Etna na na'te'l weltesguaji ta'sijig ta'nig getlams'tasultijig.

² Pipanimaji, "Gis Wejuli Nisgam pisgwa't 'gtinnewa'q aq poqji ilgwenugsioq ta'n 'gtlams'tasultioqop?" Na teli asitema'titl, "Je menaq ninen nutmaweg ta'n wen Wejuli Nisgam."

³ Poligap pipanimaji, "Goqwei wej sign'tasultioqos?" Teli asitema'titl, "Wej sign'tugsieg'p muta Sa'n gis teluep."

⁴ Poligap teluet, "Sa'n sign'tuapni mimajuinu'g ta'n gawasgita'sultilipni aq ejiglitapni lue'utigug aq telimapni Isle'laq. 'Amujpa na gilew getlams'tasultioq ta'n wen wejgu'et ugte'g ni'neg. Etna negm na Se'sus!"

⁵ Ta'n tujiw nutma'titeg na, smtug sign'tasultijig e'wmua'tij Gjsaqamaw Se'susal ugwisunm. ⁶ Poligap iga'toqol ugipitn un'jiwa'q aq Wejuli Nisgam pisgwa'litl uggamlamunuaq aq ilgwengwi'titl. Poqji piltu'sultijig aq poqji usgutmi'tij Gjinisgam ugglusuaqanml. ⁷ Na'te'l eimu'tijig na'tami newgtis-gegsiliji je ta'pu ji'nmug.

⁸ Nesisijig tepgunsejig, Poligap eliet a'sutuo'guomg te'sigisg'g aq gegina'muaji mimajuinu'g aq sespagnutma'tiji. Wejo'tg gisa'lan 'gtlams'tasutitiln ta'n goqwei teluet teliaq ugjit ignmuan Gjinisgam ilgwengunew. ⁹ Pas'g na ta'sijig negmow melgasultijig aq mo getu 'gtlams'tmu'ti'gw. Mimajuinuigtug wini usgutmi'tij ta'n Gjsaqamaw musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'tlilitaq. Na tujiw Poligap eljiegeji aq nespna'ji ta'nig getlams'tasultijig. Te'sigisg'g sespagnutmatiji ta'n i' tli agnutmamg Tailannuseg. ¹⁰ Na ne'gaw tapuipunqeg na telo'tijig. Ta'n te'sijig mimajuinu'g wigultijig ta'n telgi'g E'sia, gitg Lesui'paq aq esgwia'tijig, nutmi'titeg Gjinisgam ugglusuaqanml.

Na uggwisg Sgipa

¹¹ Gjinisgam ignmuatl Poligapal ml'gigno'ti ugjit tela'tegelin ta'n goqwe'l paqalaiuti'l aq melgigna'qal aq ta'n teli npitegej. ¹² We'gaw musue'ji'tl aq laqpisuti'l ta'n goqwe'l gisi e'w'gl wesua'toqol aq ela'tuaji ugsnugowinu'g. Negmow weji npisultijig aq tewaqqatesguji mn'tu'g. ¹³ Ta'sijig Lesui'paq, ta'nig al'ta'jig aq tewaqqatesgua'tiji mn'tu'g wejo'tmi'tij e'wmnew Gjsaqamaw Se'sus ugwisunm ta'n tel tla'taqati'tij. Telima'tiji na mn'tu'g, "Ninen telimuleg, getaqqai! Ugwisunmg Se'sus, ta'n Poligap i' pestunmuap." ¹⁴ Etna na tela'taqatijig ula lluigneg te'siliji uggwisg Lesui'pewei espe'g patlia's teluisit Sgipa.

¹⁵ Pas'g na mn'tu' telimaji, "Geji'g ni'n Se'sus aq nenaq Poligap pas'g na wenin ta gilew?"

¹⁶ Na ji'nm ta'n mn'tu'l wesgweiatl tetuji ma'mun matnaji 'ms't pegwata'jig. Ma'mun jilew'jig aq utapsunoq gaq pasgino'tuajig. Tewatsu-multijig wiguaq emisgo'ltijig. ¹⁷ Na 'ms't Lesui'paq aq esgwia'tijig mimajuinu'g wigultijig Epesuseg nutma'titeg ugjit na. 'Ms't sigtata'sultijig aq me' mimajuinu'g naji gepmite'tmua'tij Se'susal ugwisunm. ¹⁸ Pugwelgig ta'nig getlams'tmu'tijig mawita'jig, gegnua'tua'tiji aq musga'tua'tiji ta'n gis

tla'taqati'tij. ¹⁹ Pugwelgig ta'n goqwei sa'q puowinuei i' tla'taqatipnig pegisitu'titl ugtwi'gatignual aq etl nu'gwa'tu'titl ugsisgwaq 'ms't ta'n te'sijig. Na maw gitmi'titl ta'n tel awgtigl ula wi'gatiggn na telpettesgl na'nisga'q pituipnnaqana'igl. ²⁰ Ula ta'n te'sig goqwei gis tliaqap, gisa'laji mimajuinu'g Nisgaml 'gtlams'tuanew aq pem pugwelgig ta'n tel jigs'tmi'tij.

Epesusewaq sespeno'ltijig

²¹ Na wegla gis tliaq, Poligap gis gisita'siteg 'gtu maja'sin aq lien Masetoniaewa'gig aq Gli'gewa'gig aq siawa'sin glapis Selusalemg. Teluet, "Ta'n tujiw lia'n na'te'l, amujpa na ap nat nmitutes Lo'meg." ²² Na poqjijimaji tapusiliji apoqonmaji Timotial aq Elastasal, Masetoniaewa'gig. Pe'l gijga pegitgatg na'te'l E'sia.

²³ Etna na tujiw Epesusewaq mesgi'g sespena'q gisa'tu'tij, ugjit ta'n goqwei tel gegina'mua'ti'tij ta'nig getlams'tasultijig. Etna na ula, Gjisaqamaw mwsa'tuaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n tlo'ltilitaq. ²⁴ Newgte'jit glaptan teluisit, "Temitlius" eliaji sulieweie g nnuoqta'wg ugjit Gli'gewa'q ugnisgamewi'sgumual Altemas. Na negmow ta'n telamu'g ugtlgowaqanmuow welitu'tij suliewei ta'n tel luguti'tij. ²⁵ 'Ms't wigumaji maw ala igtigig tel lugutijig 'st'ge' negm, aq telimaji, "Ji'nmutut, geituoq welitu'g suliewei ta'n tel luguti'gw. ²⁶ Gilew nemituoqop aq nutuoqop ula Poligap ta'n tel lugwej. Teluet, 'Wegla nisgamaq, ji'nm gisia'tiji mo nisgamaq 'lpa.' Na gisa'laji pugwenniji mimajuinu'g Epesuseg aq suel ta'n telgi'g E'sia mo emtoqwala'tigwi. ²⁷ 'Nsano'qon ugjit ginu ta'n tel luguti'gw aq winjigt'tew wisun mesnmu'g. Mu na pas'g na. Ap na pa 'nsno'qon Altemas ta'n teli espe'g seioqwietew maw ugta'sutuoguum. Etna na ula nisgamewi'sgw ta'n 'ms't wen emtoqwalat E'siaewa'gig aq ta'n telgi'g ugs'tqamu."

²⁸ Ta'n tujiw mimajuinu'g nutmi'titeg wegla glusuaqann, na poqji ugguwaiultijig aq poqji sesgu'tijig, "Espe'g na Altemas Epesusewi'sgw!" ²⁹ Na tujiw mesgi'g gisa'tu'tij sespena'q ta'n telgi'g 'gjigan. Na mimajuinu'g wesua'teja'la'tiji Geusal aq Alistalgusal, gitg Masetoniaewa'q, al wije'wa'tipnn Poligapal, aq pisgweteja'la'tiji ta'n i' tli agnutmamg. ³⁰ Ta'n tujiw Poligap nutgeg getu liesnig pas'g na ta'nig getlams'tasultijig mo ignmua'tigul lielin.

³¹ Na ta'sijig E'siaewa'q iganpugultijig, Poligap witapaq, na negmow elgitmua'tij glusuaqan etawaqtmua'titl mo musgalsinin ta'n i' tli agnutmamg.

³² Pe' mimajuinu'g me' eig'pnig ta'n i' tli agnutmamg etlaqqisewa'tijig ala wen goqwei newgte' aq ala igtigig piluei, gatu suel 'ms't je mu geitu'ti'gw ta'n goqwei weji mawita'tij. ³³ Na Lesui'paq gisa'la'titl Alegsantelal lielin igantug. Alt mimajuinu'g gegnua'tua'titl ta'n goqwei gis tliaq. Na tujiw Alegsantelal upgitnn wenaqasga'toqol wejo'tg naqa'lan mimajuinu'g ugjit mo piam sespo'tilin. Wejo'tg iga'toqsueman Lesui'paq ugtmimajuinung aq maw negm apoqonmalsin. ³⁴ Ta'n tujiw geja'titeg, Lesui'pewilin, na newgtsiniw sesgu'tijig wije'l glusuaqann glapis ta'pu ajietl, "Espe'g na Altemas, Epesusewi'sgw!"

³⁵ Ta'n tujiw newgte'jit ji'nm iganpuguit na 'gjigan ugjit Lo'mewa'q, gis wantaqa'lateg, na teluet, "Ji'nmutut, Epesusewaq, 'ms't geituoq ginu ta'n tleiault'gw na ula 'gjigan Epesuseg nujo'tmu'g ula ugta'sutuoguum Altemas ta'n teli espe'g aq gepme'g gun'tew wet nisaaqap wa'so'q. ³⁶ Ma wen gis megtmug wegla, glaman wantaqa'ta'q ap puni ewnaso'ltigw. ³⁷ Gilew pegisuloqopnig wegla ji'nmug tet aq mo goqwei gmutnatmi'tigup a'sutuo'guom aq menaq telue'gl goqwei winjigt ugjit ntnisgamewisgminu. ³⁸ Pa na Temetlius aq ugtlugowinung guginmi'tij ta'n tli ilsutmuatq ta'n pas'g wen, na eigl gegnue'gl na'gwegl ta'n nuji ilsutaqatijig eimi'tij. Na tujiw

gisi ilsutmatultitaq. ³⁹ Pas'g me' ap goqwe'l pilue'l puatmoq, amujpa na tli illa'tas'gt'tew giasgiweweigtug, i' tli ultesgatulti'tij ta'nig mimajuinu'g tet i' tli agnutma'ti'tij. ⁴⁰ Gatu nige' 'nsano'qon jiuuqa ugjit ginu. Na Lo'mewa'q 'lsutmugsi'gw ta'n teliaraq gisgug, ta'n goqwei tel gisa'lu'g sespena'q. Mo goqwei geggunmu'g ta'n wet tla'taqati'gw. 'Lpa ma gis talimaqqw'iwg." ⁴¹ Ta'n tujiw gaqewistoq na enmigimaji mimajuinu'g.

20

Poligap eliet Masetoniaewa'gig aq Gli'gewa'gig

¹ Na ta'n tujiw sespena'q gaqiaq Poligap wigumaji ta'nig getlams'tasultiliji. Welgwijimaji ge's mo maja'sigweg. Na tujiw naqt'g aq eliet Masetoniaewa'gig. ² Petgwasit ta'n telgi'g na'te'l, aq welgwijimaji mimajuinu'g aq pestunmuaji. Na tujiw pegising Gli'gewa'gig. ³ Na'te'l eig'p nesisiliji tepgun-selijig. Assma pem gisgaje'g'p ejiglaqtegen Gli'gewa'gig aq elaqtegen Silia ta'n tujiw nutmateg Lesui'paq gisita'sultijig ne'pa'new gis puslij Poligapal. Na tujiw piltusumsit awna apaja'sit aq wet saputa'sit Masetoniaewa'gig na pmiggwata'q. ⁴ Wegla mimajuinu'g wije'wa'titl Poligapal ta'n pem saputa'siliteg Masetoniaewa'gig. Sopatl, na ujl Pailusal tle'l na gutan Pelia; Alistalgus aq Seguntus, Tessaloniaewa'q; Geius, Tel'piewa'; Timoti aq Tigigus aq Tlopinus, E'siaewa'q. ⁵ Negmow iganita'pnig na gutan teluisig Tloas elaqtaqatijig. Etl e'sgmalsieg'p na'te'l. ⁶ Weji pqotaqtaqatieg Pilippaieg, ta'n tujiw gaqiaq pestie'umg ta'n e'wmi'tij pipnaqan mo apita'tas'gt'nug. Ge's na'nuguna'qeg weltesgatultieg igtigig Tloaseg. Na na'te'l eimu'tieg aqantie'uti.

Poligap ugtejgewei emittugwet Tloas

⁷ Gesp'teg wela'gw mawalsultieg aq mawatalultieg aq ugji gumnie'ultieg. Na tujiw Poligap gelulaji mimajuinu'g aq ne'gaw siawewistoq glapis aq-tatpa'q muta negm 'nqalataq jugwapniaq. ⁸ Etl ultesgatultieg'p ge'gwe'g aq pugwelgl lampl wasoqweg'pnn. ⁹ Maljewe'j ji'nmi'j teluisit Iutigus ge'gwigjepit tuoputigtug. Poligap etlewistoq gatu na ula Iutigus po'ji gtugsiet, me' pemittugsiet aq wet siawi npataq. Na tujiw wet nisiet sist eliganit. Na mimajuinu'g nistugultijig aq el'tugultijig ta'n elisinnij, aq ta'n tujiw gisi angama'titeg neplisna. Weji mgna'titl maqamigeg. ¹⁰ Poligap eliet ge'gulusgwa'latl aq apgnua'latl. Telimaji, "Mut sespete'tmnew goqwei! Apaji mimajit nige'." ¹¹ Na tujiw apaji sqo'qita'ieg aq ap mijjultieg. Etl agnutma'tieg maljewe'j wejwappniaq. Na tujiw Poligap naqalaji. ¹² Negmow enma'la'titl maljewe'j ji'nmi'tl. Wel'ta'sultijig ta'n teli apaji mimaju'elij.

Poligap naqt'g Tloas aq eliet na gutan teluisig Mailitus

¹³ Ninen iganita'ieg lapuguanigtug aq elaqtaqatieg glapis na 'gjigan teluisig E'ssos. Etna na na'te'l Poligap ugji tepa'sitew. Telimugsieg'p ugjit tla'taqatinen, muta negm getu pmiggwata'q. ¹⁴ Ta'n tujiw weltesgatultieg E'ssos, na tujiw tepal'gt' lapuguanigtug siawitaqtaqatieg na 'gjigan teluisig Mitilin. ¹⁵ Na weji pqotaqtaqatieg na'te'l aq na igtig na'gweg wejgwita'ieg na mnigu teluisig Jios. Ap newgtigisgug pemiaq, ta'n tujiw pemptesmeg na mnigu Samos aq igtig na'gweg oqwa'ieg Mailitus. ¹⁶ Poligap gisita'sip siawtesgmn na 'gjigan Epesus. Mo getu 'pgitgatmug E'siaewa'gig. Tetaqe'g's ta'n teli 'gtu iga'j Selusalemg ugjit teptesgmn na na'gweg teluisig pestie'umg Pentigast.

Poligap ugtejgewei pestunmuaji iganpugultiliji Epesuseg

17 Poligap elgitg glusuaqan Epesuseg ugjit ula iganpugultiliji ta'nig getlams'tasultilipni. Telimaji jugwita'new ta'n eig. 18 Ta'n tujiw peita'ioqteg telimaji, "Geituoq, ta'n tele'iap wijitgweiulo'q. Weja'tegemg na amgwesewei na'gweg iga'ianeg ula tet E'sia. 19 Mo me'ge'wap, wet saputa'siap gaqaisg metue'gl, ni'neg wejgwita'qal, getu e'wijig Lesui'paq, mufa ni'n elugowg'p Gjinisgam. Gaqaisg 'nsaqpigunn guta'tipnn ge's elugwatm 'ntlgowaqan. 20 Mo goqwei mingwa'tuluoqop ta'n apoqonmugsitoqs'p, geituoq. Pestunmuloqop aq gegnuat'uloqop mimajuinuigtug ta'n e'l mawita'ioq aq ta'n te'sioq giguowaq. 21 Gegnuat'apaq aq majiaqal'pnig Lesui'paq aq igtigig mimajuinu'g. Melgimg'pnig ugjit gawasgita'sultinew, jiglita'new lue'utigug, 'lta'new Nisgamewigug aq 'gtlams'tasultinew Gjsaqamaw Se'sus. 22 Nige' jigs'taq Wejuli Nisgam aq eliei Selusalemg. Mo geitu goqwei ta'n tla's'gt'tew na'te'l ugjit ni'n. 23 Pas'g geitu ta'n te's'g 'gjigan eliei, Wejuli Nisgam igan gnuat'tuit na mimajuinu'g pija'litaq laplusang aq gitnme'witaq. 24 Mo sespete'lsiw ni'n tlia 'npman gisna mijajian. Me' sespete'tm ta'n tel lugwei elugowg Gjsaqamaw Se'sus ignmuip tla'tegen, na lugowaqan gnuat'tuan gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjinisgam ta'n teli ulm'toq ugjit mimajuinu'g.

25 "Gaqqeggwa'siap 'ms't ta'n te'sioq pestunmuloqop ugjit ignmuaneu Gjinisgam ilgwenugsinew, aq nige' mawi ms'gei ma nugu nemi'woq. 26 Nige' gisgug giasgiwewei gegnuat'uloq. 'Lpa na te'sioq wen liej Mn'tua'gig. Ma ni'n tla'tegew, gilew tlalsultitoqs'p. 27 Mo goqwei mingwa'tuluoqop. Gaq gnuat'uloqop ta'n Gjinisgam tel pualugsioq 'gjitunew tla'taqatinew. 28 Angweiasultigw gilew, aq uli angweiwug ta'nig getlams'tasultijig Se'susal ta'n Wejuli Nisgam iga'tasg 'gpitng angweiwaneu pa wije'i aq ta'n wen gigje'waji jijgluewji'jg. Ignmug Wejuli Nisgam ilgwenugsinew ta'n teli angweiaj ugtmimajuinung. Gjinisgam uggwisl gaqigunielipnaq. Etna na ugjit nige' ta'nig getlams'tasultijig gisi ugtmimajuinunmitaq. 29 Geitu ta'n tujiw 'nqaluloq, mimajuinu'g peita'taq ta'n ewnas gnu'tmugsitoqs'p. Elt gilew te'sioq 'gtlams'tmultoqs'p. Ma pua'lugsioq aq gisa'lugsitoqs'p se'sita'new pa wije'i aq paqtesmug ne'pa'titaq alt jijgluewji'jg aq igtigig se's'tesgua'titaq. 30 Ta'sijig mimajuinu'g gilew te'sioq qamita'taq aq egs'pugua'lataq. Negmow gisa'lataq alt ta'nig getlams'tasultiliji 'gtlams'tagunew aq majulgwalgunew. 31 Ango'tmuaj ugjit angweiasultigw. Migwite'tmug tepgig aq na'gweg gegnuat'uloqop 'ms't ta'n te'sioq nesipunqeg. Telimuloqop ta'n teli opla'taqatio'q aq siaw gegnu'tmuloqop ta'n tl tetpua'taqatitoqs'p. Ma'mun gitnmaiap aq gaqaisg 'nsaqpigunn guta'tigl ugjit gilew.

32 "A' na nige' iga'luloq Gjinisgam ugpitng aq angweiuigsitoqs'p aq gis gegnuat'uloqopnn ugglusuaqanml. Me' na 'gjittoqs'p ta'n tla'taqatitoqs'p. Gjinisgam gisa'lugsitoqs'p ml'gi gtlams'tasultinew aq ignmugsitoqs'p ta'n goqwe'l gelu'lg geggunmuaj ugjit ugtmimajuinung. 33 Mo ne'gaw wisgwa'tmuagap ta'n pas'g wen ugsulieweimuow gisna utapsunuow. 34 Geituoq wegla 'npitnn e'wman, tel lugwei ta'n teli gtantu ta'n tel nuta'ma'tieg 'ms't goqwei ni'n aq nigmaq. 35 Musga'tuloqop 'ms't goqwei ta'n teli attignita'igw ta'n tel luguti'gw ugjit apoqonmuanenu wegla ta'nig gesnugu'tijig aq menaqana'tijig. Migwite'tme'gl na glusuaqann ta'n Gjsaqamaw Se'sus teluep, 'Me' mesgi'g ul'ta'suaqan ignmaj wen goqwei, je mu ignmulg.' " Na.

36 Ta'n tujiw Poligap gaqewistoaq 'ms't nutgultipita'jig mawi a'sutma'tijig. 37 'Ms't atgitemultijig aq mesgoqtua'titl. Goqqwa'la'titl aq wesgaqanma'titl aq atie'ugtua'titl. 38 Wet tli ms'go'qtua'titl ta'n teluelij, "Ma nugu ap nemi'woq." Na tujiw el wije'wa'titl lapuguanigtug.

21

Poligap eliet Selusalemg

¹ Na tujiw atie'ultultieg aq tepita'ieg. Pusieg aq smtug angam tetpaqi asoqomaqtaqatieg. Peita'ieg na mnigu teluisig Gos. Na wapg peita'ieg na mnigu teluisig Lo'tes, glapis na'te'l siawita'ieg na gutan teluisig Patala. ² Etna na na'te'l sa'se'tepita'ieg lapuguan pem liaq Ponisiaewa'gig. Ta'n tujiw gis tepita'ieg na siawaqtaqatieg. ³ Tepartmeg Saiplus aq siawaqtaqatieg 'tp'te'snugwe'le'l Saiplus aq siawita'ieg ugjipenuge'le'l. El'ta'ieg na maqamigew Silia aq el na'taqamita'ieg na 'gjigan Tail aq oqwa'ieg. Etna na na'te'l lapuguan etl siguo'tas'g. ⁴ Na'te'l weltesgaqatjig ta'sijig getlams'tasultijig aq mawgatmu'tieg'pnig aqantie'uti. Wejuli Nisgam igan gnua'tuaji ta'n goqwei thiatew ugjit Poligapal. Telima'titl, "Mut lielin Selusalem." ⁵ Ta'n tujiw gaq mittugwalg'tteg naqalg'tjig aq siawita'ieg. 'Ms't ta'n te'sijig ji'nmug maw ugte'pitemuaq aq un'januaq wije'ugsieg etl gaqtaqteg 'gjigan. 'Ms't nutgulpita'ieg sitmug aq a'sutma'tieg. ⁶ Etna na tujiw atie'ultatultieg aq naqalg'tjig. Apat tepita'ieg lapuguanigtug aq negmow apajinmita'jig.

⁷ Na tujiw pusieg aq siawita'ieg weji pqoji siawaqtaqatieg Tail glapis Ptolemeis. Na'te'l naqita'ieg aq na'taqama'tieg. Weltesgaqatjig ta'nig getlams'tasultijig aq wijitgweiaqatjig newgtigisgug. ⁸ Na wapg, tepita'ieg aq elaqtaqatieg glapis iga'ieg na 'gjigan Sesalia. Na'te'l oqwa'ieg aq geptitaieg lapuguanigtug. El'ta'ieg Pilip wiguaq, aq wijitgweiaqat. Negm nuji al pestung ula Pilip. Negm na newgte'jit ta'n gisi mgnut'p Selusalemg maw asugomtesijig ji'nmug. ⁹ Ne'wijig ugtusg e'pite'sg ta'n pestunmatmi'tij Nisgam! ugglusuaqanml. ¹⁰ Gis eimeg na'te'l gaqaisugunaq, ta'n tujiw iganjitgewinu teluisit Aqapus pegising, wejiet Jutia. ¹¹ Pegising na wesua'tuatl Poligapal ugtispisun aq gelpilgl negm ugawatl aq ugpitnn aq teluet, "Ula na ta'n Wejuli Nisgam teluet, "Ta'n wen assumatl wegla 'spisun, wije'i tl gl'pilate Lesui'pewigtug Selusalemg aq iga'lataq ta'nig iganpugultijig igtigig mimajuinu'g."

¹² Na ta'n tujiw nutmaie'g, ninen aq igtigig mimajuinu'g etawaqtaqat Poligap mo liewn Selusalemg. ¹³ Pas'g na teli asitemugsieg, "Tala'taqatioq ta u't, na teli atgitemultioq sewisga'tuioq 'ngamlamun? Mu pas'g gisgaje'i gl'pilugsin Selusalemg, we'gaw 'npmn ugjit Gjisaqamaw Se'sus."

¹⁴ Mo gisa'lg'tt gawasgita'sin. Ta'n wen telgwig uggamlamung na tela'teget. Smtug punajeiaqat aq telimg't, "Etamg't Gjinisgam, 'Apoqonmugsieg ul'te'tmulinen aq tla'taqatinen ta'n gi'l tel puatmn."

¹⁵ Pe'l eimeg na'te'l, ta'suguna'q, na tujiw ilajultieg aq naqtmeg Sesalia aq pqoji 'lta'ieg Selusalemg. ¹⁶ Ta'sijig ta'nig getlams'tasultijig Sesalia tle'g wije'ugsieg'pnig aq ela'lugsieg wiguaq ji'nm teluisit Mason. Saiplus tle' gis sa'q negm getlams'tasit.

Poligap emittugwalatl Ji'mejal

¹⁷ Na ta'n tujiw iga'ieg Selusalemg, ta'nig getlams'tasultijig wel'ta'sualugsieg ta'n teli ultesgaqaj. ¹⁸ Na igtig na'gweg, Poligap wije'ugsieg nat nemi'g'tt Ji'mej, aq 'ms't iganpugultijig aq ta'nig getlams'tasultijig eimu'tipnig. ¹⁹ Poligap wel'ta'sualaji tela'tatultijig 'ms't ta'n te'sijig. Gaqi agnutmuaji 'ms't goqwei ta'n Gjinisgam gis tla'teget, ugjit ta'nig mo Lesui'peultigw ta'n tel sapu tl lugwep negmeg. ²⁰ Ta'n tujiw gis nutua'titeg, miwatmua'titl Nisgam. Na tujiw telima'titl Poligapal, "Gis nige' pituipntnaqanijig aq pituipntnaqanijig aq je me' Lesui'paq ta'nig gisi gtlams'tasultijig aq 'ms't melgugtmi'titl Lesui'pewei 'tplutaqan. ²¹ Gis

nutmajig gi'l ta'n tel gina'muen 'ms't ta'n te'sijig Lesui'paq wigultijig pilue'l maqamigal, ugjit punajo'tmnew Mowisewe'l tplutaqan. Telimapni negmow mut lugwatasultinew 'lpa'tujg aq mut majulgwatmnew Lesui'paq ta'n telo'lti'tij. Geitu'n? ²² Amuj nige' gis nutma'tij 'pgisin. Tala'tegetes nige? ²³ Tla'tega nige' ta'n telimuleg. Ne'wijing ji'n mug eimu'tijig, ta'n gis lui'tmasultijig ugjit Nisgaml. ²⁴ Wittogwa'l aq ta'n telteg 'gt'plutaqanminu, na tla'tega ugjit lui'tmasin Nisgamewigtug. Apangite'n 'ms't ta'n te's'gl goqwe'l telawgtig. Glaman gisi psgutue'muaten un'jiwal ta'n teli elui'tmasultipnig. Ta'n tujiw na tala'tegen 'ms't wen 'gji'tutaq mo telianug ta'n teli agnimulg, gatug gi'l tel mimajin ta'n telteg Mowisewe'i. ²⁵ Pas'g na ula ta'nig mo Lesui'peulti'gw gi's gisi gtlams'tasultipnig geitu'n gi's sa'q ta'n elgitmaqatt'p wi'gatign. Telimg't'pnig, 'Ninen gisita'sultieg ma gis malqotmuoq ta'n pas'g telamu'g mijipjewe'i gisi ignmuj 'nnooqta'w, gisna mal'tew, gisna wi'sis ta'n pas'g tegan gestunepila'sit. Amujpa na tepqatmu'tijig mut gis sespo'taqatinew pa na wijei ta'nig newgtugwa'lugutijig.' Na."

²⁶ Na igtig na'gweg Poligap wije'waji ji'n mug 'gjia'sutuo'guomg. Na tujiw tala'taqatijig ta'n telgitas'g ugjit lui'tmasin Nisgamewigtug. Na tujiw pisgwa't 'gjia'sutuo'guomg aq gegnualsit ta'n te'sugunaqt'tew gaqiaq ta'n tel lui'tmasultipnig, wegla ne'wijing ji'n mug. Ta'n tujiw na na'gweg iga'q wi'sis nu'gwa'lugsinew ugjit Gjinisgam.

Poligap wet tua'lut a'sutuo'guomg

²⁷ Pem giaspiaq llaigneg te'suguna'q, ta'sijig Lesui'paq, tle'g E'siaewa'gig, nemia'titeg Poligapal 'gjia'sutuo'guomg. Na tujiw mesgi'g sespena'q gisa'tu'tij aq goqgwa'la'titl Poligapal. ²⁸ Sesgu'tijig, "Ji'nmutut, Isle'leultioq, apoqonmuin. Etna na ula ji'n mug peggwa'sit aq eginamuaji 'ms't ta'n te'siliji 'gtanugsinenu ginu ta'n Isle'leulti'gw aq Mowiso'q ugt'plutaqanm, aq ula 'gjia'sutuo'guom. Aq nige' we'gaw pegisulaji ta'siliji mo Lesui'peulti'gw ta'n tel sape'wig 'gjia'sutuo'guomg aq 'nta'qo'qonattaq." (²⁹ Wet thuepnig muta nemia'tipn n Tlopmusal tle'l Epesus maw Poligapal na 'g'jigang aq tel'ta'sultipnig na Poligap pisgwa'lasnn 'gjia'sutuo'guomg.)

³⁰ Na smtug mesgi'g sespena'q se'sa's'g na 'g'jigan. Mimajuinu'g mawtugultijig, goqgwa'la'titl Poligapal aq tewattejima'titl 'gjia'sutuo'guomg aq smtug ga'qann a'sutuo'guomg gepsoqwa'tu'titl. ³¹ Na mimajuinu'g wejo'tmi'tij ne'pa'new Poligapal ta'n tujiw gegna'tuteg na iganpugutua'ji Lo'mewa'q sma'gnisg, Ta'n telgi'g Selusalemg sespena'q. Sma'gnisuo'guomg gigijw eteg 'gjia'sutuo'guomg. ³² Na smtug iganpuguit wesua'laji wel pugwen-niji sma'gnisg aq jaqali nisita'jig ta'n mimajuinu'g etl sespo'ltitij. Ta'n tujiw mimajuinu'g nemia'titeg iganpuguit maw sma'gnisg, na tujiw pun matta'titl Poligapal. ³³ Ta'n teli nqase'g iganpuguit iga'teg ta'n Poligap eig, wesua'latl. Telimaji sma'gnisg, "Gl'pilug pisgataqanapigtug!" Poligap wej gl'pisijig sma'gnisg. Na tujiw pipanigesit, "Wen ta u't ji'nm, aq tala'teges?" ³⁴ Na mimajuinu'g etlaq gise'wa'tijig ala wen goqwei newgte' ap ala igtig pilue'i. Tetuji piam sespo'ltitij na iganpuguit mo gisi gi'tug giasgiwewei ta'n teliaq. Telimaji sma'gnisg, Poligap la'lug ta'n etl melgita's'g wen ji'guom, ta'n sma'gnisg wigulti'tij. ³⁵ Pegisula'titl glapis 'lgusuaqanigtug. Na tujiw sma'gnisg poqta'pila'titl muta mimajuinu'g wesami ewnasat'jig. ³⁶ 'Ms't ta'n te'sijig nattesgua'titl aq sesgu'tijig, "Ne'po'ti!"

Poligap igatoqsuemsit

³⁷ Ge'sg menaq ela'la'tigweg Poligapal wen'ji'guom ta'n sma'gnisg wigulti'tij, etl gelulatl iganpuguilitl Gli'gewigtug. Pipanimatl, "Etug gis tlimultes nat goqwei?"

Iganpuguit telimatl Poligapal, "Gli'gewi'sip?" "E'e," teluet Poligap.
³⁸ Iganpuguit siawewistoq. "A' na gi'l mu na ji'nm Ijiptewa'j mo piam sa'q gisa'toqop mesgi'g matntimg getana'tipnn Lo'mewaq. Negm iganpugutuaji ne'w pituipnnaqaniliji sma'gnisg ta'n nut ne'pataqatiliji. Ela'lapni gneg paqtaqamigtug."

³⁹ Poligap asitematl, "Moqwa'. Ni'n na Lesui'pewi, etli ugs'tqamuiap na 'gjigan Talsus, Silisia eteg. Na'te'l tleiawi mesgi'g Lo'mewei 'gjigan. Ma gisi ignmwiwn glulan mimajuinu'g?"

⁴⁰ Na iganpuguit ignmuatl glusilin. Poligap gaqama'sit, 'lgusuaqanigtug. Wenaqasga'toqol ugpitnn ugjit mimajuinu'g wantaqita'new. Ta'n tujiw wantaqita'titeg, Poligap Lesui'pewigtug gelulaji.

22

¹ Telimaji, "Ji'nmutut, ta'n tetpo'ltieq aq ta'nig me' gisiguultijig je mu ni'n, jigs'tuig ta'n tli igalsitesg." ² Ta'n tujiw nutua'titeg etlewistunitl Lesui'pewei ugtli'sutiwew, je me' ap naji wantaqita'jig. Aq Poligap siawewistoq.

³ "Ni'n Lesui'pewi, etli ugs'tqamuiap Talsus, Silisia eteg. Etl neps'tgwa'tasi ula Selusalemg Gamaliel gegina'muip. Melgi gina'muing ug'tplutaqanml gujjinaqi'g, aq melgi majulgwalg'p Gjinisgam 'st'ge' nige' gilew.

⁴ Gitnmeiaqapnig mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultipnig ta'n Gjinisgam musga'tuaji ta'n tli ugs'ta'titaq aq ta'n ilo'tilitaq, we'gaw pegwataqapnig ne'po'qsinew. Ji'nmuq aq e'pjiig pegwataqapnig pijo'luginsew laplusang.

⁵ Na espe'g patlia's aq 'ms't iganpugultijig gis gnuat'uldaq na. Ni'n teliaq telimuloq. Ignmuipnig wi'gatignn ugjit Lesui'paq tle'g Tamasgus. Assma pem liap na'te'l ugsua'lan mimajuinu'g aq apaja'lan Selusalemg pisgataqanapigtug, ta'n tli ugtap'titaq."

Poligap telimaji ta'n Gjinisgam teluelipnn (Paqalaiwaqann 9.1-19; 26.12-18)

⁶ "Na ge's pemia'neg aq pem gigiw iga'ieg Tamasgus na'tami gis mewlia'gweg, na jiniw gesateg wasoqotesg wejiaq musigisg'tug glapis ni'neg.

⁷ Weji peteja'i 'ntue'mg aq nutaq nat wen telimit, 'Sol, Sol, goqwei tel gitnme'win ni'n?' ⁸ Pipaning, 'Wenin ta gi'l, Gjisaqamaw?' Teli asitemit, 'Ni'n na Se'sus, Nasaletgewa'j ta'n gi'l ma'mun gitnme'win.' ⁹ Na ji'nmuq wijitgweiwipnig nemitu'tij na wasoqotesg pas'g mo nutua'tigul ta'n wen etl glulit ni'n. ¹⁰ Ni'n pipaning, 'Tala'tega's nige' ni'n Gjisaqamaw?' Negm telimit ni'n, 'Unaqa'si aq lia Tamasgus aq na'te'l tlimulten 'ms't goqwei ta'n Gjinisgam tel pual'sg tla'tegen.' ¹¹ Nepapigwa'lig na wasoqotesg aq nigmaq wesua'lit 'npitn aq elglisgenit Tamasgus.

¹² "Na'te'l eig'p ji'nm teluisit Ananaias, ta'n emtoqwalatl Nisgaml. Melgi gtlams'tgl ginu ug'tplutaqanminal aq ma'mun gepmitelms 'ms't ta'n te'sijig Lesui'paq wigultijig Tamasgus. ¹³ Ni'neg pegising'p, gmetug gaqama'sit aq telimit, 'Gwis, Sol, apat nemitega.' Na smtug nemitegei aq angamg negm.

¹⁴ Ananaias teluet, 'Gjinisgam ta'n gujjinaqi'g emtoqwala'tipnn gisi mgn'sg gi'l 'gji'tun aq tla'tegen ta'n negm pual'sg, nmian getlamiet ugtlugowinuml Se'susal, aq nutuan etl ewistulitl. ¹⁵ Gi'l peggwa'sites aq gnuat'eteges itgigig ta'n goqwei nemitun aq nutmn ugjit Gjinisgam. ¹⁶ Aq nige' mut piami esg-maw! Unaqa'si, pipanim Gjinisgam ugs'ta'ulnin, aq 'gtlue'uti'l jigla's'gt'tal! Na tujiw sign'tasi.'"

Gjinisgam Poligapal elgimatl ta'nig mo Lesui'peulti'gw

17 “Na tujiw apaja'si Selusalemg, aq ge's etli a'sutmaianeg 'gja'sutuo'guomg na tujiw telaplgigwa'i. 18 Nemi'g Gjisaqamaw aq na telimit. Tetaqa'si aq 'nqate'n Selusalem, muta mimajuinu'g ula tet mo pualulug. Ma 'gtlams'tulu'g ta'n telimj ugjit ni'n.” 19 Teli asitemg, ‘Gjisaqamaw, weli gj'i'jijig eliapnn ugta'sutuo'guomuaq aq pegwataqapnig ugsua'lugsinew, mattoqsinew ta'nig getlams'tasultijig gi'leg. 20 Ta'n tujiw nut gnuatu'et, Stipen, ne'po'teg ni'n eimap na'te'l. Wel'te'tmaqapnig ta'n tel ne'po'j aq ango'tmaqapni uggotmuaq wegla nujine'pa'taqatijig.’ 21 Gjisaqamaw telimit, ‘Maja'si muta ni'n gneg sitatug elgimul wegla ta'nig mo Lesui'peulti'gw.’ ”

22 Na mimajuinu'g jigs'tua'titl Poligapal glapis poqji wesgumaji ta'nig mo Lesui'peulti'gw, tel'ta'sultijig Poligap etl pisui agnimatl Nisgaml. Ap poqji sesgwa'utijig ta'n telaq wen ugsitun, “Jigla'lug, gisna ne'po't! Mo tepawgtigw mimajin.” 23 Me' naji gintoqsultijig aq me' pemi uggwaiultijig. Poqji menjiola'tiji uggotmuaq aq wenaqtesgmi'tij gun'tal, ugjit gun'tewta'new muta tel'ta'sultijig etl pisui agnimatl Nisgaml. 24 Na iganpuguit Lo'mewa'j telimaji ugsmagnismg, “Pisgwa'lug Poligap ta'n sma'gnisg wigultijig. Mattoq ugjit 'gjigji'tuanew ta'n goqwei Lesui'paq, wet sesgu'tijig aq weji gtana'tij.” 25 Ta'n tujiw gis gl'pila'titeg, ugjit matta'new, Poligap pipanimatl sma'gnisl gaqamilitl na'te'l, “Telteg gilew 'gt'plutaqanmuow matta'new Lo'mewa'j? Je me' menaq ilsumawoq, aq gisi gj'i'tuoq ta'n goqwei gisi opla'toq?”

26 Ta'n tujiw sma'gnis nutgeg, elietl iganpuguiltil aq pipanimatl, “Tal lugwen ta u't? Ula ji'nm Lo'mewa'j!”

27 Toqo na iganpuguit elietl Poligapal aq pipanimatl, “Tlimi, gi'l na Lo'mewa'j?”

Poligap teli asitematl, “E'e.”

28 Iganpugutuaji sma'gnisg teluet, “Ni'n ta'n tel gis Lo'mewi apangitmap mesgi'g suliewei.”

Poligap teli asitematl, “Lpa ni'n teli ugs'tqamuiap!”

29 Na smtug wegla sma'gnisg ta'n getu matta'tipnn essetita'jig negmeg. Na iganpuguit jipaqa'sit ta'n tujiw geitoq ula Poligapal Lo'mewatl aq gi's gis glpilatl pisgataqanapigtug.

Poligap igalsit iganpugultiliji ugsisguaq

30 Na smtug telimaji ugsmagnismg ugjit Poligap mena'tugsin pisgataqanapigtug. Getu' 'gj'i'toq giasgiwewei ta'n goqwei Lesui'paq elsutmua'titl Poligapal. Na igtig na'gweg telimaji iganpugultijig pathia'sg aq 'ms't iganpugultijig mawagnutmatinew. Na tujiw ela'latl Poligapal ta'n eimu'ti'tij.

23

1 Poligap tetpaqi angamaji iganpugultiliji aq telimaji, “Nigmatut, 'ntan-gita'suaqanm gelu'lg Nisgamewigtug, ta'n teli pgitawsi, we'gaw nige' gisgug.”

2 Na espe'g patlia's, Ananaias, telimaji ta'nig gmetug gaqamultipnig gigjiw Poligapeg. “Tqatmu'g ugtun!” 3 Poligap telimatl, “Lpa Gjinisgam lugwalul-tew gi'l, wesgiji angamgusin. Gi'l pemgopin na'te'l etli ilsumin ta'n telteg 'tplutaqan. To'q gatu gi'l sewisga'tun 'tplutaqan ta'n tujiw telimteg negmow, 'tqaminew ni'n.”

4 Na ji'nmug gigje'w eimu'tijig Poligapeg telua'tijig, “Etl penoqwiimt Gjinis-gam espe'litl ugpatlia'sml.”

5 Poligap teli asitemaji, “Nigmatut, mo gejiaqap negm espe'g patlia's. Gjnisgam ugtwi'gatign telueg, “Lpa mo teltenug miliman ta'n ilgwenaji mimajuinu'g.”

6 Ta'n tujiw Poligap nemiateg ta'siliji Satusiaq aq igtigig Palasiaq, gesigawewistog, “Nigmatut, ni'n na Palasi, aq nngi'gug Palasiaq. Nige' ni'n etli illsutasi, muta geitu Gjnisgam apaji unaqa'lataq ta'nig wegla nepu'tipnig aq sangew esgma'si ugjit negm tla'tegen.”

7 Ta'n teli nqase'g gis tlueteg na, na Palasiaq aq Satusiaq, poqji gi'glultultijig, aq smtug nasgwiejig. (8 Muta Satusiaq teluejig mimajuinu'g ma apaji minunsulti'gw ta'nig gisi npu'ti'tij, mo eimu'ti'gw ugji'jaqamiig aq mo eimu'ti'gw ansale'w'ijig, gatu Palasiaq getlams'tmu'tijig wegla.) 9 Ap me'naji gsigawa'tijig. Na tujiw ta'sijig nuji'gina mua'tijig 'tplutaqan, na Palasiaq, gaqamita'jig melgi gi'gattesgua'tiji, “Mo goqwei we'jituaqat amsalteg ula ji'nm. Etug jel Wejuli Nisgam gisna ansale'wilitl glulgutugun, etna na weji gi'toq.”

10 Na ma'mun gi'gaita'jig. Ula iganpugutuaji sma'gnisg jipaqa'sit ugjit Poligapal gaqsuistogsilin. Na smtug telimaji ugsma'gnismg, “Nisitaq na'te'l aq jila'lug Poligap aq la'lug wen'ji'guomg ta'n sma'gnisg wigultijig.”

11 Na igtig wela'gw, Gjisaqamaw gaqamilitl gmetug Poligapeg aq teluet, “Mut puniew! Gis Selusalemg mimajuinu'g gis tlimjig ta'n weni ni'n. Amujpa na wijei tla'tegen elt Lo'mg.”

Lesui'paq getu ne'pa'titl Poligapal

12 Na wapg alt Lesui'paq mawita'jig ugjit usgutmnnew ta'n tla'taqatitaq. Elui'tmasultijig, mo mijjultinew gisna samqwoltinew glapis gis ne'po'j Poligapal. 13 Me' aq newisgegsipnig gissutmi'tij. 14 Na tujiw el'ta'titeg iganpugultiliji patlia'sg aq natawo'ltijig mimajuinu'g aq telima'tiji, “Ninen gis lui'tmasultieg, 'ms't ta'n te'sieg mo mijjultinew glapis gis ne'pe'g't Poligap. 15 Nige' gilew aq iganpugultioq, 'lgitmoq glusuaqan Lo'mewa'j iganpuguit aq pipanimug ugjit jugwa'lan Poligap, tlla'in 'st'ge' me' pugwelg giasgiwewei getu 'gji'tun ugjit negm. Gatu gisgajo'ltitesnen ne'pa'nen ge's mo pegisinug tet.”

16 Pas'g na Poligap ugawe'ji'tl ugawisl gaqa nutg 'ms't goqwei ta'n getu tla'la'tij Poligapal. Pisgwa't wen'ji'guomg ta'n sma'gnisg wigulti'tij aq na telimatl Poligapal. 17 Na smtug Poligap wigumatl newgte'jilitl sma'gnisl aq telimatl, “La'l ula ji'nmji'j ta'n eig iganpugutuaji sma'gnisg. Nat goqwei getu tlimatl.” 18 Na sma'gnis ela'latl iganpuguiteg aq teluet, “Na Poligap pisit laplusang, wigumip aq pipanimip jugwa'lan ula maljewe'j ji'nm gi'leg, muta nat goqwei getu tlim'sg.”

19 Na iganpuguit wesua'tuaj upitn, aq gijga gmetug ela'tijig pas'g negmow, aq pipanimatl, “Goqwei ta u't getu tlimi'sp?”

20 Telimatl, “Na Lesui'paq assusultijig wel'te'tmi'tij pipanimulinew na sapo'nug ugsua'lanew Poligap aq la'lanew iganpugultiliji 'st'ge' na to'q iganpugultijig me' pugwelg giasgiwewei getu 'gji'tu'tij ugjit Poligapal. 21 Pas'g na mut jigs'tuaw, muta me' aq ne'wisgegsijig ji'nmug tli igalsultitaq aq esgmalataq Poligapal. 'Ms't gis lui'tmasultijig mo mijjultinew aq mo samqwoltinew glapis gis ne'pa'tij. Nige' gisgajo'ltijig na tla'taqatinew aq teli esgma'tijig ta'n tluetes.”

22 Iganpuguit telimatl, “Mut wen tlimaw ta'n goqwei gis gnua'tuin ni'n.” Na tujiw maljewe'tl ji'nmji'tl ejiglimatl.

Poligap elgimut g'p'no'l Piligseg

²³ Na tujiw iganpuguit wigumaji tapusiliji sma'gnisg aq telimaji, “Gisgajo lug ta'pu gasgiptnnaqaniji sma'gnisg maw llaigneg te' sisgegsijig ji'nmug ta'n natawipulua' tjiig, aq ta'pu gasgiptnnaqaniji ji'nmug ta'nig mujgajewe'g esp'o'qwas'gl natawo'tmi'titl. Gisgajo'ltigw ugjit 'lta'new Sesalia, ulo'nug pesgunateg ajiej. ²⁴ Gisgajo'tuatoqs'p ta'sijig te'sipowg ugjit Poligap ta'n tl pmi'puluwetew. Aq angweiwatoqs'p ta'n tel saputa'sij g'pnoo'l Piligseg.” ²⁵ Na tujiw iganpuguit ewi'g'g wi'gatign, aq na telteg's,

²⁶ “Nige' ni'n, Glatius Lisias, ewi'gmul ta'n mawi espe'n g'pnoo'l Piligs, wel'ta'sualul. ²⁷ Na Lesui'paq goq'qwa'la'tipnn wegla ji'nmul aq getu ne'pa'tipnn. Nutmaiap negm Lo'mewa'j. Na elia'p aq 'ntsma'gnismg, apoqonmaqatt'p. ²⁸ Getu' gji'tuap ta'n goqwei weji esu'tmua'titl. Na ela'l'g'p ta'nig iganpugua'tiji Lesui'paq. ²⁹ Na tujiw gisi gji'tuaneg menaq pas'g goqwei tela'tegegw ugjit te'pmm ne'po'qsin gisna pija'lugin laplusa'ng. Elsutmut'p aq tel pipanimut'p, ugjit Lesui'pewei 'tplutaqan. ³⁰ Ta'n tujiw gegnuat'uumgeg na Lesui'paq gissutmi'tis ta'n tl ne'pa'taq na tujiw gisita'siap gi'l elgitmul. Teling'pnig ta'nig elsutmua'titl 'lta'new ta'n eimn, aq na te'l ti l'sutmuane'w. Nige' ilta'tu wi'gatign ugjit gi'l.”

³¹ Na sma'gnisg tela'taqatipnig ta'n telimgig. Na wela'gweg, wesua'la'titl Poligapal aq ela'la'titl glapis na 'g'jigan teluisig Antipatlis. ³² Na igtig na'gweg sma'gnisg apaji pgwato'ltijig aq igtigig siawipulua'tijig wije'wa'titl Poligapal. ³³ Ela'la'titl Sesalia aq ignmua'titl wi'gatign g'pnoo'la'q aq iga'la'titl Poligapal. ³⁴ Na g'pnoo'l egitg wi'gatign aq pipanimatl Poligapal, “Tami tleiwawin?” Ta'n tujiw gisi gji'toq tleiwawitl na maqamigew teluisig Silisia, ³⁵ telimatl, “Jigs'tultes ta'n tujiw ta'nig elsutmasg'pnig peita'tij.” Na tujiw tewatgitg glusuaqan Poligap gnnugsin Elotaq ugtelege'wituo'guomg.

24

Poligap pisui ilsutmut Lesui'paq

¹ Gis na'nuguna'q espe'g patlia's Ananias eliet Sesaliaeg, maw ta'sijig natawo'ltijig ji'nmug nutagnutmewinu teluisit Teltullus. Nat nmia'titl G'pnoo'l Piligsal, ugjit ta'n tel pisui ilsutmua'tij Poligapal aq iganimsima'titl.

² Teltullus wigumut, aq poqji ilsutmuatl Poligapal aq teluet,

“Saqamaw G'pnoo'l, Piligs, mawi espe'n! Gis nige' sa'q wantaqteg muta ne'gaw weli angweiwieg. Pugwelgl ta'n goqwe'l gelu'lg'gi gisi ila'tun ugjit 'ntgelu'lg'minen aq 'ngutanminen. ³ Lpa, wel'ta'suatmeg 'ms't goqwei ta'n pa tujiw, espitelmuleg aq miwatmuleg. ⁴ Mo getu piam 'lgo'waaqana'lulueg, gatu etawaqtmul, tli ulm'tun jigs'tuin gijga'ji'g. ⁵ Ninen gejjig't ula ji'nm 'nsano'qonit aq sespena'q gisa'toq ugjit Lesui'paq ta'n telgi'g ugs'tqamu, aq negm newgte'it iganpugultijig negla Nasaletgawaq. ⁶ We'gaw wejo'tg 'ntaqo'qona'tun ninenewei 'g'jia'sutuo'guom. Etna na weji ugsua'l'g'tt'p. Ninen getu ilsung'tt'p ta'n telteg 'nt'tplutaqgnminen. ⁷ Pas'g na Lo'mewa'j iganpuguit Lisias pegising, aq mesgi'g matnaqqewaqaan gisa'toq glapis wesua'tugsieg'p. ⁸ Na tujiw Lisias tewatgitg'p glusuaqan ninen ta'n elsutmaqatg. Amujpa na wejgwita'ieg gi'leg. Pa na nige' gi'l pipanims'p ula ji'nm na gisi gji'tutes 'ms't ta'n te'sgl goqwei elsutmaqatg, na teliaq.” ⁹ Na Lesui'paq witoqutijig ta'n tel pisui agnimuj aq teluejig ula na 'ms't goqwei teliaq.

Poligap igalsit g'pnoo'l Piligsal

¹⁰ Na g'pnoo'l ugpitn wenaqa'toq ugjit Poligapal glusilin. Na tujiw Poligap gelusit,

“Ni'n geju'l gi'l gis ne'gaw nuji ilsumjig ta'n te'sijig mimajuinu'g gaqaisipunqeg aq nige' wel'ta'si igalsi nige' gi'l 'gsisug. ¹¹ G'pno'l Piligs, gi'l gisi gi'tutes, mo piam sa'q aqantie'uti jel aqafaig iga'iap Selusalem naji emtoqwalg'p Gjinisgam. ¹² Lesui'paq mo we'jitugupnig tl gi'gaja'sin ta'n pas'g wen 'gja'sutuo'guomg aq mo we'jitugupnig gisa'tun sespena'q na'te'l na mimajuinu'g ugta'sutuo'guomuaq gisna ta'n pas'g tet sami se'g 'gigang. ¹³ Aq ma nige' gisi musga'tulug ta'n goqwei pisuisu'tmu'i'tij tlian. ¹⁴ Gatu ni'n gis tlimultes ula, ni'n emtoqwalg Gjinisgam, ta'n ginu gujjinaqi'g emtoqwala'tipnn. Gatu Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g 'Ita'lin negmeg aq ta'n tlo'ltilitaq aq ni'n na tela'tegei. Pas'g negmow teluejig mo teltenug. 'Ngute' ni'n getlams'tm 'ms't ta'n te's'g goqwei ewi'gas'g Mowisewei 'tplutaqan aq wi'gatiginn gis wi'gmi'tipnn iganigijitegewinugi'g. ¹⁵ Ni'n wijei elita'si Gjinisgam 'st'ge' negmow. Geitu Gjinisgam apaji unaqa'lataq gitg ta'nig getlamia'tijig aq ta'nig mo getlamia'ti'gw. ¹⁶ Etna na ugjit tela'tegei ta'n telgi'g pegwatu glu'gtn 'ntangita'suaqanm ta'n tel lugowg Gjinisgam aq mimajuinu'g.

¹⁷ “Nige' gaqaisipunqeg jigla'sin Selusalemg. Gatu wet liap na'te'l la'tun suliewei ugjit 'ntmimajuinung, aq wet liap 'gja'sutuo'guomg elt la'tuan ignmatimgewe'l ugjit Gjinisgam. ¹⁸ Etna na tujiw na tel lugwa'p ta'n tujiw we'ji'teg 'gja'sutuo'guomg. Na tujiw gaqa'tuaneg ta'n goqwei ewi'gas'g'p Mowisewei 'tplutaqan ugjit mimajuinu glu'sin Nisgamewigtug. Mo pugwel-ugupnig mimajuinu'g ta'n wijitgwe'wipnig ni'n aq mo gisa'tuap sespena'q. ¹⁹ Pas'g na ta'sijig Lesui'paq tleiaultijig E'siaewa'gig, eig'pnig. Negmow telteq jugwita'new gi'leg aq 'Itunew ta'n goqwei elsutmu'i'tij, me' ta gatu gu-gunmi'tij nat goqwei ta'n teli gtani'tij. ²⁰ Gisna wegla ji'nmug eigig tlimuli'tij ta'n goqwei gisi op'la'tu gisna me' goqwei gisi we'jituti'tij, ta'n tujiw etli igalsianeg iganpugultijig ugsisugaq. ²¹ Assma pas'g newgte' ta'n ilsutmu'ijig, sesgweiap ta'n tujiw gaqamianeg na'te'l. Gesigawweiap, 'Ilsumin nige' gisug ta'n teli gtlams'tasi ta'nig nepu'tipnig apaji unagita'taq.’ ”

²² Piligs gis gaqi gi'i'toq ta'n Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g 'Ita'lin negmeg aq ta'n tlo'ltilitaq. Na tujiw 'ms't goqwei naqa'toq. Telimaji, “Ta'n tujiw iganpugutuaji sma'gnisg Lisias 'pgising na tujiw gisita'sites ilsumulin.” ²³ Tewatgitg glusuaqan ta'n iganpugutuatl Poligapal, “Siaw nuje'iw. Ignmu gijga assumsin aq ignmug witapaq jugwa'tuanew ta'n tel nuta'maj.”

Poligap siaw nuje'atl sma'gnisl

²⁴ Ta'suguna'qeg Piligs pegisingig aq ugte'piteml teluisilitl Thusilla negm Lesui'pewi'sgw. Natgimatl Poligapal aq jigs'tuatl. Etlewistulij ugjit ta'n teli gtlams'tasili' Se'sugulial. ²⁵ Pas'g na Poligap siawewistog, “Ta'n tli ulm'tutes, aq gis tla'tegen ta'n Gjinisgam tel puatg mu na ta'n gi'l tel puatmn, aq na na'gweg we'ju'aq enmigiaspiaq ta'n Gjinisgam ilsumaj mimajuinu'g.” Piligs jipaqa'sit aq teluet, “Jigla'si pe' nige'. Ap wigumultes ta'n tujiw gisgaje'ian.” ²⁶ Etlita'sit Poligapal ignmagun ta's'g suliewei. Etna na ugjit gaqaisg wigu-matl aq agnutmajig.

²⁷ Tapuipunqeg pemtesg'g Polgius Pestus, wesua'tuaj ugt'pun Piligs, aq negm g'pno'lewi't. Piligs pewatg'p ul'telmugsin Lesui'pewigtug. Na wet siaw naqalatl pisilitl Poligapal laplusang.

25

Poligap pipanigesit ugjit Lo'mewei Gjelege'wit ilsuman

¹ Gisi nsuguna'qeg Pestus iga'teg na'te'l na maqamigew aq weji maja'sit Sesalia glapis Selusalemg. ² Etna na na'te'l iganpugultijig patlia'sg aq

esgwia'tijig Lesui'paq iganpugultijig telima'titl Pestusal, ta'n goqwei elsut-mua'tij Poligapal. Etawaqtmua'titl Pestusal ³ ul'te'tmulin, jugwa'lugsilin Poligapal Selusalemg, gisi ilsumti'tij ne'pa'new ta'n tujiw pmil'ta'tij. ⁴ Pestus teli asitemaji, "Poligap siaw gugunut laplusang Sesalia, aq ni'n ma 'pgije'nug apaja'sites. ⁵ Ignmug ta'nig iganpugultijig wije'winew Sesalia aq 'lsutmua'tij na ji'nm ta'n goqwei tel'ta'sultioq gisi op'la'toq."

⁶ Pestus siawqatg's na'te'l glapis pa na na'tami metlasuguna'q. Na tujiw eliet Sesalia aq maw Lesui'paq iganpugultijig. Na igtig na'gweg pemgopa'sit ta'n i' tli ilsumuj, aq tawatgitg glusuaqan Poligapal pisgwa'lugsilin. ⁷ Ta'n tujiw Poligap gisi pisgwa'luteg na Lesui'paq ta'n weita'pnig Selusalemg gigo'qopugutua'titl aq elsutmua'tij pugwelgl ta'n goqwe'l gisi op'la'toqol. Pas'g mo goqwei gis neia'tu'ti'gw tlian. ⁸ Na tujiw Poligap igalsit, "Ni'n menaq goqwei op'la'tu gisna 'gtantun 'tplutaqan Lesui'pewei gisna 'gja'sutuo'guom gisna Lo'mewei 'gjielege'wit."

⁹ Pestus pewatg's ul'te'lmugsin Lesui'pewigtug. Wej pipanimatl Poligapal, "Ul'te'tmug lien Selusalemg aq na'te'l ni'n tli ilsumulin?"

¹⁰ Poligap teli asitematl, "Nige' gaqami ta'n tli ilsumuj mimajuinu'g ugjit 'gjielege'wit aq tet telgitasi tli ilsumugsin. Menaq goqwei op'la'tuaqig Lesui'paq aq gi'l weli gi'tun. ¹¹ 'Lpa sewisga'tua's 'tplutaqan aq tla'tega's nat goqwei toqo te'pmas ne'po'qsin na tujiw gis ne'pa'itoqs'p. Pas'g 'lpa mo telianug ta'n teli gtani'tij Lesui'paq iganpugultijig. Ni'n Lo'mewa'j aq mo wen gisi iga'ligw na'te'l. Ni'n pipanigesin 'lgimugsin 'gjielege'witewigtug ilsumin."

¹² Na tujiw Pestus gis mawagnutma'ti'titeg natawo'ltiliji ugtmimajuinung. Teli asitematl, "Gis pipanigesin 'gjielege'wit ilsumulin aq 'gjielege'wit ilsumultew."

Poligap gelulaji Aglipaal aq ugte'piteml Plnisal

¹³ Na'tami ta'sijig tepgunsejig elege'wit Aglipaal aq Plnis pegisingig Sesaliaeg naji mittugwala'titl Pestusal aq wel'ta'suala'titl. ¹⁴ Ta'n tujiw eimi'titeg ta'suguna'q Pestus gegnua'tuatl elege'wilil'ta'n te's'g goqwei teliaqag ugjit Poligapal. Teluet, "Etna na ula ji'nm ta'n Piligs naqalapnn laplusang.

¹⁵ Ta'n tujiw elianeg Selusalemg, na Lesui'paq iganpugultijig aq natawo'ltijig ji'nmug peita'jig aq telimijig ta'n goqwei elsutmua'titl Poligapal, aq pipanimijig ni'n ilsuman ugjit ne'po'qsilin. ¹⁶ Pas'g na telimg'pnig, Lo'mewa'j mo telo'lti'gw igan iga'lanew ta'n pas'g tegan ji'nm elsumuj op'la'tegen. Amujpa na tmg nemiaji ta'nig elsutmaji glaman gisi igalsitew ugsisguaq.

¹⁷ Ta'n teli nqase'g peita'titeg tet, na wapg, smtug epa'siap i' tli ilsumuj aq tawatgitmap glusuaqan ugjit na ji'nm pisgwa'lugsin. ¹⁸ Na ta'nig getant'pni gaqamita'pnig pas'g mo geggunmi'tigup ta'n goqwei elsumuataq gisi op'la'tlin 'st'ge' ta'n tel'ta'siap. ¹⁹ Pas'g gijga gi'gaita'pnig ugjit ta'n negmwo teli gtlams'tasulti'tij Nisgamewigtug aq na newgte'jit ji'nm teluisit Se'sus ta'n nepg'pnaq, gat u Poligap teluet apaji minunsipnaq. ²⁰ Me' menaq gisita'siw ta'n tli gji'tutes giasgiwewei ta'n teliaq. Etna na ugjit pipanimig Poligap ul'te'tmn lien Selusalemg na'te'l tli ilsumugsin ta'n goqwei elsumuj.

²¹ Pas'g Poligap pipanigesin gugunugsin tet, aq ignmuan negm 'gjielege'wit ilsumun. Na tujiw tawatgitmap glusuaqan ugjit negm gugunugsin glapis gisi 'lgim 'gjielege'witeg."

²² Na tujiw Aglipaal telimatl Pestusal, "Gsatmug ni'n gis nutaq na ji'nm." Pestus asitematl, "Amuj nutuates sapo'nug."

²³ Na igtig na'gweg Aglipaal aq Plnis pegisingig, ma'-muna'taqatiliji ta'n tel pugwenniji mimajuinu'g gepmite'lgwi'tij. Pisgwa'tijig ta'n i' tli ultesgatulti'tij maw iganpugultiliji sma'gnis aq iganpugultijig ji'nmug tle'g na 'gigan. Na

tujiw Pestus tewatgitg na glusuaqan ugjit Poligapal pisgwa'lugsilin. ²⁴ Pestus poqji glusit, "Elege'wit Aglippa, aq ta'n te'sioq eimu'tioq tet, ula na ji'nm ta'n Lesui'paq getana'tipnn aq milimsima'tipnn tet aq Selusalemg. Sesgu'tipnig, 'Mo tepawgtiwg nugu mimajin.'" ²⁵ Pas'g na ni'n mo we'jituag goqwei ta'n gis tla'tegej we'gaw te'pmn ne'po'qsin. Negm gis pipanigesit 'lgimugsin 'gjelege'wit. Gisita'siap 'lgiman. ²⁶ Pas'g na mo goqwei geggunmu ugjit negm ta'n tl wi'gmua's Lo'mewei Gjelege'wit. Etna na ugjit pegisulg tet gilew 'gsisguaq. Pjiliw gi'l Elege'wit Aglippa, glaman munso'tmnej ta'n tel gwilmu'g, ta'n Poligap gis tla'teg'p glaman ni'n guguntes nat goqwei gis wi'g'tess. ²⁷ Muta mo weltenug ugjit ni'n 'lgiman ji'nm aq mo gnuat'tuan ta'n goqwei elsutmuj."

26

Poligap igalsit Aglippaeg

¹ Aglippa telimatl Poligapal, "Nige' gi'l gis glusites." Poligap poqtewistog aq nespegetl upgitt. Poqji igalsit,

² "Elege'wit Aglippa, wela's'g goqwei ta'n tele'i gisgug na gisi igalsi gi'leg ugjit ta'n te's'g goqwei na Lesui'paq ntmimajuinung elsutmuijig. ³ 'Pjiliw, muta gi'l weli gi'l tun ta'n Lesui'paq telo'ti'tij aq mil pipanigesultijig mo wijej teli gtlams'tasulti'gw. Nige' pipanimul ewlistui aq sangew jigs'tuin.

⁴ "Ta'n te'sijig Lesui'paq geitu'tij ne'gaw ta'n tel nepst'gwa'tasiap maljewe'juianeg. Geitu'tij mujga amgwes ne'gaw etligwei ni'n nmutigig aq Selusalemg. ⁵ Gis nige' geitu'tij pa na ugjo'tmi'tij gis thuetag, mujga amgwes ne'gaw etligwei ta'n telo'ti'tij Palasiaq, melgoqtmij ta'n teli emtoqwala'tij Nisgaml. ⁶ Aq nige' gaqami tet iltumugsin muta elita'si ta'n Gjinisgam teli tplumapni gujinaqi'g. ⁷ Ula na wijej teplumtingewe'um Gjinisgam gisituapni 'ms't ta'n te'sijig newgtisgegsijig je ta'pu inguti nemisijig Lesui'paq, ginu 'gmimajuinuminag. Elita'sultijig 'msnmnew ge's elugowala'titl Nisgaml tepgig aq na'gweg. Mawi espe'n Aglippa, nige' pisui elsutmuijig Lesui'paq muta elita'si Gjinisgam Gisiteget tla'tegetew ta'n teli tplsimsip. ⁸ Goqwei gilew teli mtue'g 'gtlams'tasultinew Gjinisgam minua'lataq nepu'tiliji?

⁹ "Ni'n tel'ta'siap tla'tegen ta'n telgi'g pegwatu, tetuji gtang'p, Se'sus, Nasaletgewa'j. ¹⁰ Etna na tela'tega'p Selusalemg. Iganpugultijig patlia'sg ignmuipni ml'gigno'ti, aq ni'n pugwelgig Gjinisgam ugtmimajuinung pijo'l'g'pnig lapusang. Ta'n tujiw gissmuteg ne'po'qsinew, elt ni'n wel'temap. ¹¹ Gaqaisg telimg'pnig ugjit mattoqsinew ta'n te's'gl a'sutuo'guoml aq wejo'tmap gisalanew puna'tunew ta'n teli gtlams'tmu'tij. Tetuji uggwaiugtaqapnig, we'gaw eliapnn 'gjigan se'g tle'g amasgipnn'g'pnig."

Poligap wesgutg ta'n teli ugs'tap

(Paqalaiwaqann 9.1-19; 22.6-16)

¹² "Etna na ugjit wet lia'p Tamasgus aq wi'gatign geggunmap weja'toq iganpugultijig patlia'sg ugjit na tla'tegen. ¹³ Mawi espe'n Aglippa, assma na mewlia'gweg'p, miawi awgtigtug, ta'n tujiw nemitaneg paqtasa'sg. Musigisg'tug wejiaq, me' naji gsateg je mu na'gu'set. Gigt'o'qwateg ni'neg aq negla ji'nmug pemitai'eg'pnig. ¹⁴ 'Ms't ta'n te'sieg nisia'tieg maqamigeg. Nutaq nat wen metewistog, telimit Lesui'pewigtug, 'Sol, Sol, goqwei weji amasgipnnin ni'n? Asgaiasin gi'l ta'n tujiw getanin. Gi'gatgamigsin pa wijej aq etlatpetesg gun'ji gun'tewigtug. Je'gas asgaiasit, ta'n tujiw mo tela'tegegw ta'n assusilitl tel puatmlj.'" ¹⁵ Pipanigesit, 'Wenin ta gi'l, Gjisaqamaw?' aq

Gjisaqamaw teluet, 'Ni'n na Se'sus, ta'n gi'l amasgipnnet. ¹⁶ Lpa unaqa'si aq gama'si. Wet neia'siap ugjit gi'l mgnulin, ugjit 'ntlugowinu'imin. Amujpa na gi'l tlimates igtigig ta'n tel nemi'n nige' gisgug aq ta'n goqwe'l musga'tultes ta'n tujiw apaji neia'sian. ¹⁷ Mo pas'g elgimulu, maw angweilutes ta'n tujiw negla mimajuinu'g Lesui'paq 'gtan'sg, maw 'ms't esgwia'tijig. Ma gis tala'lulug negmow, muta 'lgimultes aq angweilutes. ¹⁸ Gisa'lates mima-juinu'g jigla'lan ta'n Gjimm'tu teli assumaj aq la'lan Nisgamewigtug. Ta'n teli gtlams'tasi'tij ni'neg, apigsigtuatent ugtlue'utiwal. Pa na wijei aq gisa'latesg nmitaqatinew ta'n teli npapigwo'lti'tij aq jigla'lan etli oqonitpa'qigtug aq la'lan ta'n etl waseteg. 'Msntaq ugt'punuo'q ta'n Gjinsigam gisi mgnmuaj ugtmimajuinung.' ”

Poligap telimaji ta'n telamu'g ugtlgowaqan

¹⁹ Poligap siawewistoq, “Na tujiw, Elege'wit Aglippa, mo elistmuap ta'n goqwei wejiaq wa'so'q ta'n tel aplgigwa'siap. ²⁰ Amgweseweieg Tamasgug aq Selusalemg toqo ta'n telgi'g Jutia aq ta'n maw mo Lesui'peulti'gw na pestunmaqapnig. Amujpa na gawasgita'sultijig aq ejiglita'jig elue'utigtug aq el'ta'jig Nisgamewigtug. Amujpa na tela'taqati'tij ta'n goqwe'l musga'tunew ejiglitatgig elue'utigtug. Na. ²¹ Etna na ugjit Lesui'paq goqqwa'lipnig ta'n tujiw eimaneg 'gjia'sutuo'guomg aq wejo'tmi'tip ne'pa'ineu. ²² Ne'gaw Gjinsigam apoqonmuit tlia pa nige' gisgug. Nige' gaqami ula tet wije' telimuloq 'ms't ta'n te'sg goqwei gis tliaq, 'ms't ta'n te'sioq, igan-pugulioq aq esgwia'tioq. Pas'g teluei ta'n iganigjitegewinugi'g aq Mowiso'q teluepnaq tliatew, ²³ 'Amujpa na Nujiugs'tawi'wet welmaje'g aq 'nppm. Amgwesewa'juitew apaji minunsit tgutaqane'gatigtug. Gnuatuataq Lesui'paq aq esgwia'tijig ta'n tli ugs'ta'titaq pa wijei aq waseteg wasoqweg oqonitpa'qigtug.’ ”

²⁴ Ge's Poligap etl igalsit ta'n gis thuej, Pestus sesgwalatl, “Poligap gi'l elue'wien! Ta'n telgi'g gina'masuti, geggunmn elue'wal'sg?”

²⁵ Poligap asitematl, “Mo ni'n elue'wiew, mawi espe'n Aglippa; ni'n ta'n telimul teliaq aq mo elue'wiew ta'n tel ewistu. ²⁶ Elege'wit Aglippa! Gis glululutes gi'l, aq mo naqatgenmulu muta gi'l weli gi'tun ta'n goqwei wesgutm. Geju'l gis gi'l geitu'n 'ms't ta'n te'sg muta ta'n tel gis tliaq mu mimgwa'tas'gtnug. ²⁷ Elege'wit Aglippa, getlams'tajig iganigjitegewinugi'g ta'n gis wi'gmi'tipneg? Geju'l 'gtlams'tmn.’ ”

²⁸ Aglippa telimatl Poligapal, “Tel toqwaqji'g ta'n telewistun tel'ta'sin gis gawasga'litesg ugjit 'gtlams'tasin Se'susewigttug?”

²⁹ Poligap asita'puguet, “Nige' gisna aqantie'uti, je tlia metlasipunqeg nige' weja'tegemg, pas'g tla'tegen. Geitu'n Gjinsigam ni'n eli a'sutmai ugjit gi'l aq ta'n te'sioq esgwia'tioq etl jigs'tuioq nige' gisgug 'gtlams'tasultitogs'p Se'suseg st'ge' ni'n ta'n teli gtlams'tasi pas'g mu ta'n pisgataqanapi'l nasgmnew.’ ”

³⁰ Na tujiw elege'wit, na g'pno'l, Plnis aq igtigig wenagita'jig. ³¹ Ta'n tujiw gis jiglita'titeg telimultijig, “Ula ji'nm menaq goqwei opla'tug ugjit ne'po'qsin, gisna pija'lugsin laplusang.’ ” ³² Aglippa telimatl Pestusal, “Ula ji'nm gisi iga'lanesoq, mo glumagusn 'gjielege'wit ilsungun.’ ”

27

Poligap ela'lut Lo'm

¹ Ta'n tujiw gissutmi'tij laqtaqatinen Italiewa'gig, iga'tua'titl Poligapal aq igtigig ta'n pisultipnig laplusang Julius ugpitng nuje'wan. Negm newgte'jit ta'nig iganpugutuajig Lo'mewa'q sma'gnisg telui'tujig, “Lo'mewei

Gjielege'wit ugsma'gnismg.”² Na tepita'ieg, lapuguan wejiaq Antlamitium, gisgatteg maja'sgtñ lian na maqamigew teluisig E'sia. Pusieg aq negina qitaieg g'jigann ta'n gigjiw etegñ samqwanigtug. Alistalgus, Masetoniaewa'j, tle' na 'g'jigan Tessalonia, wijitgweiusieg'p.³ Na igtig na'gweg, oqwa'ieg Saiton. Julius wele'watñ Poligapal aq ignmuatl lielín nat nmian witapaq, ugjit ignmugsin ta'n goqwei nuta'maj.⁴ Tepita'ieg na wet siawita'ieg na'te'l, ugu'sn asugwetnma'tieg glaman eligtuapsultieg aq elaqtaqatieg a'quteg na mnigu teluisig Saipulus.⁵ Siawaqtaqatieg aq pemptesgmeg na maqamigew teluisig Silisia aq Pampilia. Peita'ieg gutan teluisig Maila, Lisia eteg. Na tujiw oqwa'ieg aq septitaieg.⁶ Etna na'te'l igtig lapuguan wejiaq Alegsantlia. Gisgatteg pusin lian na maqamigew teluisig Itali. Iganpuguít sma'gnis aq ninen tepita'ieg aq pusieg.

⁷ Ta'suguna'q sangew alaqtqatieg aq maw muni gitnm'tieg glapis ta'n tujiw iga'ieg na gutan teluisig Sñitus. Tetuji ml'gignewa'sg ugu'sn mo gis siawita'weg na'gweg ta'n getu 'lta'ieg'p. Toqo eligtuapsultieg aq elaqtaqatieg aguteg na mnigu teluisig Gelit, pemptesgmeg wesawei teluisig Salmoni.

⁸ Ne'gaw gigjetesgmeg aq gitnm'tieg peita'ieg na gutan teluisig, “Ta'n i' tli angota'sg ugtulual.” Mo piami amasenug na gutan teluisig Lesia.

⁹ Pegitga'tmeg na'te'l, na tujiw wesami nsano'qonig siawita'nen muta gis nige' poqji tgwa'q aq gis gneg pemptes'g ta'n teli alaqtqatimg, aq maw na pestie umg ta'n tujiw migwite'tmn “Gjinisgam apigsigtmasgl' gtlue'uti'l.” Na Poligap gegnua'tuaji,¹⁰ “Ji'nmutut, iganigji'tu ta'n el'ta'igw mawi 'nsano'qonig, ta'n te'sg goqwei tepteg gaqi n'tutesnug maw 'gtulnu aq maw mimajuinu'g 'npu'titaq.”¹¹ Gatu, iganpugutuaji sma'gnisg jigs'tuatñ iganpuguílt ta'n assutmlj ugtul teluelij, aq mo ta'n Poligapal teluelij.¹² Na gutan ta'n teluisig “Ta'n tli angota'sg ugtulual” mo gesi gelu'lgtnug newgtipug i'mu'tinew. Pugwelgig ji'n mug wel'te'tmi'tij siawaqtaqatinenu wejo tmi'tij iga'new Poenigs, gisi pgwatu'tij glaman i'ttaq na'te'l newgtipug. Na gutan Poenigs eteg na wijei mnigu Gelit. Ta'n i' angota'sg ugtulual elasg'teg 'tg'snug aq oqwatnug.

Mesgi'g 'mtunoqt apaqtug

¹³ Uljaqa poqji ugu'sg 'tg'snug wett'g aq na ji'n mug tel'ta'sultijig gis tla'taqatijig ta'n telsu'taqatipnig. Gl'pisun wenaqa'tu'tij aq smtug tajigaqtaqatijig ta'n telgi'g pegwatu'tij gigjiw na mnigu Gelit.¹⁴ Tel gne'g melgig-naq ugu'sn telu'tmi'tij “Ewlamnsn” oqwatnigi'peg wet ne'itesg na mnigug.

¹⁵ Ugu'sn gisa'toq 'ntulnen mu nugu gisgwenmug, els'g ugu'snigtug aq siaw liaptmeg siawa'lugsinen ugu'snigtug.¹⁶ Gijga mesnmeq aguteg ta'n tujiw gis pemptesgmeg apje'ij'j mnigujij teluisig Gawta. Etna na na'te'l, gitnm'tieg ta'n tel gisapsgnmeg 'ntulji'jinen ta'n pemsewtaqatueg'p.

¹⁷ We'gaw gisapsgnmeg aq gelpilmeg 'ntulnaq ta'n tujiw gis tepa'tue'g aq gelpilmi'tij ta'n telgi'g lapuguanmuow 'ntulnen. Negmow jipasultijig jijuaqa niwetasantitaq gmetug na maqamigew teluisig Lipia. Na tujiw nisa'la'tiji ugsegi'gnmuuq aq gelpila'tiji aq eliaqtm'i'tij 'ntulnen ugu'sn pma'lugunew.

¹⁸ Siawi gnewa'sg ugu'sn we'gaw igtig na'gweg, poqji paqatjio'tueg ta'n goqwei tepteg 'ntulnaq.¹⁹ Aq na igtig na'gweg paqatjio'l'g'tjig ta'sijig segi'ngg, a'papi'g, aq gi'gamgo'ng.²⁰ Gaqaisugunaq mu gis nemiaqat na'gu'set gisna gloqowejg aq na ugu'sn me' naji ma'mun putues, glapis ninen mu nugu elita'sultiweg ugs'ta'tinen.

²¹ Na ji'n mug mo mijjulti'gw gaqaisugunaq, Poligap gaqama'sit aq telimaji, “Ji'nmutut, jigs'tuigoqpn na aq mo weji pusigoqpn Gelit, glaman nige' mo te'sgtnuisoq ta'n goqwei entu'g.²² Pas'g nige', etawaqtmuloq

ml'gito'ltigw. Mo eimu newgte'jit te'sioq ta'n 'ntutew ugmimajuaqanm pas'g 'gtulnu gaqseioqtoqwetew. ²³ Geitu muta wela'gweg, Gjinsigam ta'n ni'n tleiawi aq emtoqwalg, ugtansale'witeml pegising'p ni'neg. ²⁴ Aq telimip, 'Mut jipasiw, Poligap. Amujpa na qamites ilsumulin Lo'mewei Gjielege'wit. Gjinsigam ta'n teli ulm'toq, ugjit gi'l, weji ug'stawiaji mimajuinu'g, ta'n wijitgweiasgig lapuguanigtug.' ²⁵ Glaman ji'nmnut, ml'gito'ltigw, muta ni'n elita'si Gjinsigam, geitu tliatew 'st'ge' negm ta'n telimip. ²⁶ Pas'g ginu na'taqamto'guitesnu na'tami mnigug."

²⁷ Gis ta'pu aqantie'uti, metugunaq, na wela'gw pemtoqu'tieg Mesgi'g 'Gta'n. Na'tami gisgatatpa'q, na ji'nmug ta'nig nujo'tmi'tij 'ntulnen pegnotmi'tij pm gigjetesgmnen maqamigew. ²⁸ Angaptmi'tij ta'n tel temig samqwan, e'wa'titl a'papij 'sgolu'sgw gelpiteg. Na tujiw gisi gi'tu'tij ta'n tel temig samqwan, newgt gasgiptnnaqan je tapuisga'q leppie. Tel gne'ji'j ap wijej tela'taqatijig aq gi's gisi gi'tu'tij pesgunateg te'sisga'q leppie tel temig. ²⁹ Jipaqite'tmi'tij ugtuluow lian etl guntewig. Na tujiw nispilmi'titl newgul gl'pisun ugtejg aq a'sutma'tijig ugjit peitapnian. ³⁰ Na ji'nmug ta'nig nujo'tmi'tij 'ntulnen wejo'tmi'tij ugsmultinew. Nispilmi'tij apje'ji'j 'ntulji'jinen samqwanigtug 'st'ge' na to'q pmil'ta'new naji nispilmnew gl'pisun igantug lapuguan. ³¹ Pas'g na Poligap telimaji iganpuguiltil sma'gnisl aq ugsma'gnismg, "Pa na negla ji'nmug mo siaw teppulti'gw, 'lpa mo gilew gisi ugs'ta'tiwoq." ³² To'go sma'gnisg temsa'tiji a'papi'g wet gl'piteg apje'ji'j 'ntulji'jinen aq eliapmti'tij.

³³ Pem gisapniaq, Poligap munsaiwaji 'ms't ta'n te'siliji gijga mijjultinew, "Gis nige' esgm'tioq metlasugana'q jel ne'w aq ne'gaw mo goqwei malqotmuoq. ³⁴ Ewlistuigw gijga mijjultigw, puatmoq ta gatu siaw mima-jultinew. Gatu je ma newgte' sapun gun'jiwaq ugsegaqtug." ³⁵ Poligap, na gis luetaq, wesua'toq pipnaqan, miwatmuatl Nisgamal ugsisguaq, pasgino'toq pipnaqan, aq poqji mijjit. ³⁶ Welgwija'laji. Na tujiw 'ms't ta'n te'sijig poqji malqotmi'tij ta'sg mijipjewe. ³⁷ Ta'pu gasgiptnnaqan jel llaigneg te'sisgeisieg jel asugom tepultieg. ³⁸ Ta'n tujiw 'ms't wen gaq ul g'satalulti'titeg, na tujiw nenaqjijatu'tij 'ntulnen. Geptijio'tu'titl gulumgl ugtanug.

Sewisto'gweg 'ntulnen

³⁹ Ta'n tujiw gisapniaq, na ji'nmug ta'nig nujo'tmi'tij 'ntulnen, mo nenmi'tigw na sitm. Na tujiw nemitu'tij mnigu ta'n mo gun'tewinu, gisutmi'tij gisi pgwatu'tij na'te'l tl niwetesultitaq 'ntulnen. ⁴⁰ Na tujiw pesipgwesa'tiji a'papi'g ta'n wej gl'pisijig gl'pisunigtug getapa'qal. Na wijej apgwa'la'tiji a'papi'g ta'n ilgweng 'ntulnen aq wenaqpila'titl segi'gn igantug, glaman 'ntulnen un'jig liatew ugju'snigtug ta'n tel na'taqama'sg. ⁴¹ Gatu 'ntulnen niwetesg. Igantug mo gis maja'sgtug gatu na ugtejg gaqsu-isto'qweg ta'n tel ml'gignewa'ti'tij 'tgu'g.

⁴² Na sma'gnisg gisita'sultijig ne'pa'new ta'nig gisi gtaqqola'tipni lapusang glaman je ma newgte'jit gis na'taqama'mu'tigw aq ma gisi ugsmultigw. ⁴³ Pas'g na iganpuguit sma'gnis mo puatmug Poligapal tala'lugsinen. Na tujiw naqalaji ta'n getu tla'taqatipnig. Awna na telimaji 'ms't ji'nmug ta'nig natakawamutiliji, paqasi unaqia'tinew tng aq na'taqama'mu'tinew. ⁴⁴ Gatu esgwia'tijig majulgwalanew genna'tiji pase'gig lasgo'plaq ta'n weji mn'to'qotijig ntulnaq. Etna na 'ms't ta'n te'sieg na'te'l gis tl na'taqamita'ieg.

28

Ta'n goqwei gis tliaq Malta

¹ Ta'n tujiw gaq na'taqamita'ieg, na mimajuinu'g telimugsieg, "Ula mnigu teluisig Malta." ² Na mimajuinu'g ta'n na'te'l tle'g weleiugsiegnig. Assma poqji gigpesaq aq poqji tge'g, na pugtew pasgesa'tu'tij ugjit ninen. ³ Na Poligap ali mngnl pugsugl aq gegupa'toqol pugtewigtug. Pisisnaq 'mtesgmaq lame'g aq getaqqi unaqiet muta wesam p'teg aq nastesingl Poligap ugpitn. ⁴ Ta'n tujiw na mimajuinu'g na'te'l tle'g nemia'titeg 'mtesgmul gaqapijinitl Poligap ugpitn telimultitijig, "Amuj ula ji'nm nut ne'pateget. Etug aniamugwet aq mo ignmuamut siaw mimajin tlia nige' gissumugt'g 'gta'n mo getapaqto'qwegw." ⁵ Pas'g na Poligap etl mntesmatl 'mtesgmul pugtewigtug aq 'lpa ma tala'lugl. ⁶ Negmow esgmala'titl poqji moqpin gisna jiniw nisielin aq 'nppm. Pas'g na me' pegiji esgmajig aq mo nemitu'ti'gw goqwei wiguas'gtug negm ug'nneg, na tujiw gawasgita'sultitijig aq teluejig, "Etna na ula newgte'jit nisgamaq."

⁷ Na ji'nm teluisit Puplius 'nnu saqamaw na mnigu. Assutgl iga'taqan aq nesuguna'q ne'gaw weleiugsieg aq ignmugsieg i'mnen wiguaq. ⁸ Na Puplius ujjl 'npo'qonisilitl gesnugwalitl epsimgeweia'silitl aq ugplaqane'gelitl. Poligap eliet negmeg, a'sutmat aq ugpitn ge'gwa'tuatl ugtugwejang aq gisi npilat. ⁹ Ta'n tujiw na gis tliaq, esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n gesnugu'tijig, na mnigug, peita'jig aq gisi npilujig. ¹⁰ Negmow ignmugsieg pugwelgl ta'n goqwe'l. Ta'n tujiw poqtaqtaqatieg tepo'tugsieg ta'n tel nuta'maieg ta'n tel maita'ieg.

Naqtm'i'tij Malta aq siawita'jig glapis Lo'mg

¹¹ Nesisijig tepgunsejig teli pgitatmu'tieg. Na tujiw tepita'ieg lapuguan weja'tegemg Alegsantlia teluisig, "Tqope'jg Nisgamaq." Lapuguan na'te'l newgtipug eteg'p na mnigug. Na se'g elaqtaqatieg. ¹² Glapis iga'ieg na 'gjigan teluisig Silagius, eteg na mnigu Sisili. Eimeg'p na'te'l nesuguna'q. ¹³ Weji p'qotaqtaqatieg aq iga'ieg na 'gjigan teluisig Lejium, eteg Italie'gati. Na wapg ugu'sn poqji putueg wejiaq 'tp'tesug. Tapuguna'q peita'ieg na gutan teluisig Puteoli. Naqtmeg na'te'l lapuguan. ¹⁴ Weltesgaqatjig ta'nig getlams'tasultitijig Se'suseg na'te'l. Pipanimumsieg'p siawqatmnen na'te'l aqantie'uti aq wet siawi 'lta'ieg Lo'mg. ¹⁵ Ta'nig getlams'tasultitijig wigulti'jig Lo'mg nutma'tijig ugjit ninen aq naqtm'i'tij ugjit asugugsinen. Ta'sijig me'gaw weita'jig glapis na gutan teluisig "Nesisgl ta'n i' tl nep'timg" aq igtigig me' na'gweg, glapis ta'n tl ntuiska'ti'tij na gutan teluisig Appius. Ta'n tujiw Poligap nemiateg, miwatmuatl Nisgaml aq welgwija'sit.

Peita'ieg na 'gjigan Lo'm

¹⁶ Ta'n tujiw iga'ieg Lo'mg Poligapal eliama'titl 'ngutamsilin aq newgte'jilitl sma'gnisml angweiaqun glaman ma gisi ugs mugwagw.

¹⁷ Gisi nsuguna'q Poligap wigumaji iganpugultitijig Lesui'paq ta'nig wigultiliji na'te'l ultesgatultinew. Ta'n tujiw gis mawita'titeg, Poligap telimaji, "Nigmatut, menaq ni'n goqwei tla'tegew 'gtanan 'gmimajuinumaq gisna ta'n telo'ti'tij wejiaq gujjinaqi'g. Awna pija'lipni lapulusang Selusalemg aq iga'lipnig ugpitnuaq Lo'mewa. ¹⁸ Mil pipanimipnig aq getu iga'lipnig muta mo goqwei we'jituti'tigup ugjit te'p'mn ne'po'qsin. ¹⁹ Pas'g na Lesui'paq mo wel'te'tmi'tigup, gi'gaji pipanagesiap Lo'mewei Gjielege'wit ilsumin, we'gaw mo goqwei geggunmuap ugjit tl ilsumitaq 'ntmimajuinumaq. ²⁰ Etna na ugjit getu nmu'linew aq agnutma'tinenu. Wegla pisgataqanapi'l wet nasgman ugjit Gjinisgam ta'n Isle'lewaq elita'suala'titl."

²¹ Telima'titl, "Menaq ninen mesnmueg ta'n pas'g telamu'g wi'gatign ugjian Jutia ugjit gi'l aq menaq na'te'l wen wejiegw ninen wijigatultijig ta'n pegisitoq agnutmaqan ugjit gi'l gisna win agnimugsin. ²² Gatu 'gsatmugeg gis nutu'leg gi'l ta'n tel'ta'sin muta geitueg ta'n te'sijig mimajuinu'g wesguma'tiji aq getana'tiji ta'nig tleiaultijig pa wijei aq nige' gi'l."

²³ Na gegnue'g na'gweg iga'tu'tij ugjit Poligapal gis nutuanew aq me' pugweliejig peita'jig na na'gweg ta'n Poligap wesgowa'sij. Weja'tegemg egsitpu'g glapis wela'gw gegnua'tuaji aq telimaji gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjinisgam ugtelege'wa'gimg. Wejo'tg gisa'lan gtlams'tmu'tinew Se'susal. Gegnua'tuaji ta'n ugt'plutaqanm Mowis tel wi'gas'g'p aq ta'n tel wi'gmi'tisneg iganigitegewinugi'g na teliaq. ²⁴ Ta'sijig getlams'tmi'tij ta'n teluelij pas'g na igtigig mo getu 'gtlams'tmi'ti'gw. ²⁵ Ge's mo maita'ti'gw gi'gaita'jig negmow muta Poligap gisna teluet, "Tetapu ewo'qwes Wejuli Nisgam, wet sapu tl lugweteg iganigitegewinuaq Aiseiao'q, ugjit gujjinaqi'g. ²⁶ Telimapnn, Lia aq tlim ula mimajuinu'g, 'Gilew tetuji jigs'tmu'titoqs'p pas'g ma 'ns'tasultiwoq.

Gaqaisg alapultitoqs'p pas'g ma nmitaqatiwoq.

²⁷ Ula mimajuinu'g metuatpa'tiji etna na ugjit gepistaqana'tutitl ugs'tuaqanual aq gepsoqwa'tu'titl ugpugugul. Jijuaqa mo 'gpiisoqwa'tu'ti'gw ugpugugul na nmitaqattaq, aq pana'tuoq ugs'tuaqanual na nutmi'titaq aq ugtangita'suaqanmual 'ns'tasultitaq. Na tliaq jugwita'taq ni'neg aq 'npila's negmow.' "

Na teluet Gjinisgam. ²⁸ Poligap anguewistoq, "Gilew telteg gji'tunew Gjinisgam ugtagnutmaqanm ta'n elgimujig ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Elt negmow gisi ugs'ta'titaq, 'lpa negmow jigsittaq."

²⁹ Ta'n tuiw Poligap gaqewistoq, Lesui'paq maita'jig aq ma'mun gi'gaita'jig, suel matntultijig. ³⁰ Tapuipunqeg Poligap teli pgitqatg na'te'l apangitg ta'n eig. Weltesguaji ta'n te'silitl wen pet nmitl. ³¹ Pestunmuaji ugjit Gjinisgam ugtelege'wa'gimg aq gegnua'tuaji ugjit Gjisaqamaw Se'suguli. Melgita't ta'n telewistoq aq mo wen naqa'lagul ta'n tel pestunmlij. Glapis ap nmu'ltes, Lu'g.

Poligap ewi'gmuaji Lo'mewaq Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Poligap ewi'gmuaji Lo'mewaq ugjit ilajugtmnew ta'n negm emittugwalaji. Gisite'g lien aq maw lugutijig na a sutmewinu'g na te'l aq apoqonmuaji ta'n teli gtlams'tasultiliji Westaulgigtug. Ta'n tujiw lietew Espeine'gati negmow gisi apoqonmuatitl. Ewi'giget ula wi'gatignigtug ugjit gnuat'uanew ta'n Poligap teli gtlams'tuatl Se'susal na Westaulgl aq Gjinisgam Gisiteget na Weg-wisit Nisgam. Ewi'giget ta'n goqwei Gisiteget pewalugsi'gw tla'taqatinenu.

Gis wel'ta'sualaji na mimajuinu'g ta'n melgi gtlams'tmi'tij Lo'ng. Telimaji ta'n teli a'sutmessewaji aq ta'n goqwei mawgi'g ula wi'gatignigtug.

Gelu'g glusuaqan musga'tugsi'gw ta'n Gjinisgam Gisiteget teli apajo'laj mimajuinu'g negmeg aq gisa'lanew tetapua'tinew aq tetapua'taqatinew.

Weji p'qotamgiaq ta'n poqji gtlams'tasulti'gw Westaulgeg aq ta'n siawi gtlams'tasulti'gw nige' aq glapis.

Ms't mimajuinu'g, gitg Lesui'paq aq maw ms't igtigig mo tetapuitelma'tigul Nisgaml muta pata'tegewinu'g na ginu aq lue'uti assumugsi'gw. Mo wen gissmugwagw ta'n tli ilsumugsitesnu. Gatu mimajuinu gis tetapuitelmatal Gisitegelitl ta'n melgi gtlams'tuatl aq majulgwatal Westaulgl na Eujit Nisgam.

Gjinisgam ignmugsi'gw wantaqo'ti ggamlamuninaq muta sangewitelmug. Na Wejuli Nisgam ta'n Westaulg petgitmugsi'gw na ejigla'lugsi'gw ta'n lue'uti assumugsi'gup. Geitug Nisgam unaqal'ugsitesnu aq ignmugsitesnu iapji-wewei mimajuaqan wa'so'q.

Na Lesui'paq mo menuege'tigul Westaulgl etna na ugjit na gelu'g glusuaqan se'sa'sg ta'n telgi'g ugs'tqamu. Ms't wen ta'n getlams'tuatl Westaulgul na Gisiteget wel'telmatl aq ignmuatl iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q. Gatu Poligap tel'ta'sit negm na Lesui'paq mo apjiw menuege'tigul Westaulgl.

Toqo Poligap telimugsi'gw ta'n tl gegnu pmo'ltitesnu ugjit tetapua'lan Westaulg aq ta'n teli gsaltulti'gw muta teli gsalug Westaulg. Telfeg apji gsaltulti'gw aq ms't goqwei tela'taqati'gw gsaltuaqanigtug aq apji ule'waqig igtigig.

Elt wesgutg ta'n telteg a'sutmewinu'g tlo'ltinew ta'n etl mawita'tij aq ugjit umutgig.

Ugtejgewei ewi'giget glusuaqan ugjit ta'nig maw lugutijig ugjit Nisgaml aq munso'tmuaji Lo'mewaq emtoqwalanew Nisgaml.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Wel'ta'sualaji Lo'mewaq aq telimaji ta'n weji wi'gmuaji na gelu'g glusuaqan, Nisgam gelu'g ugtagnutmaqanm (1.1-17)

Ms't wen gis pata'teget aq pemiet mn'tua'gig (1.18-3.20)

Ta'n Gjinisgam Gisiteget getu westawiaji mimajuinu'g aq getu apajo'laji mimajuinu'g negmeg (3.21-4.25)

Gisi ignmugsitesnu piltu mimajultinenu, ginu ta'n majulgwalu'g (5.1-8.39)

Lesui'paq mo menuege'tigul wijigatijig Westaulgl gatunagweg iga'qt'tal ta'n tujiw gawa'sgita'jig aq mnuege'tital (9.1-11.36)

Ta'n telteg a'sutme'winu gegnu pmiet aq gepmitelmatl Nisgaml (12.1-15.13)

Ugtejgewel'ta'n getu tlimaji Lo'mewaq aq glusuaqan ugjit witapaq (15.14-16.27)

¹ Na ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmulog, Lo'meultioq. Gjinisgam Gisiteget mawi gsiteelmugsiog aq wigumugsiogop ugjit sape'ultinew. Ni'n elugowg Se'suguli. Megning'p Gjinisgam aq wigumip ugjit apostale'witewin aq tepgisa'lip ugjit pestunmulinew gelu'lg agnutmaqan.

² Ula gelu'lg agnutmaqan gis sa'q Gjinisgam teplumugsi'gup aq ugti-ganigjitegewinugi'g igan tlimapni aq negmow ewi'gmi'tij Gjinisgam ugglusuaqanml wi'gatignigtug. ³ Ula gelu'lg agnutmaqan wesgutg'p ugglwisl na Gjsaqamawminu Se'sugulial. Se'suguli wetagutg'p elege'witoq Ta'pito'q. Na teli ugs'tqamuip aq na tel mimajuinualsip. ⁴ Negm elg Gjinisgam ugglwisl aq wjei tel sape'wilitl aq wjei teli igna'lut 'st'ge' ujl. Na Wejuli Nisgam na tel musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tujiw Se'sugulial gisi npliteg, Gjinisgam minua'lapnn. Etna na ugjit Se'suguli weji iganpugutugsi'gw. ⁵ Se'suguli wel'te'lmit aq gisi mgnit. Ignmuit na ml'gigno'ti ugjit apostale'witewin glaman gisi ilgwenas' mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu ugjit 'gtlams'tmu'tinew Se'suguliewigtug aq gaqaisg mil agnutmu'tijig mima-juinu'g jigs'tmu'tinew ugglusuaqanml. Wet tla'tega'p ugjit Se'suguli, na tujiw gepmitelmaten. ⁶ Aq maw nige' gilew ta'n eimu'tioq Lo'meg elt getu pestunmuloq. Gjinisgam mawa'lugsiog gilew ta'n wigumugsiogop ugjit tleiaultinew Se'sugulieg aq majulgwalanew maw igtigig ta'nig getlams'tasultijig.

⁷ Etamgig Gjinisgam gujiniu aq Gjsaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew ugglu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Na tliaj.

Poligap miwatmuatl Gjinisgaml

⁸ Amujpa na tmg miwatmaq Gnisgaminu wet sapu tl lugwet Se'suguli ug-wisunmg ugjit 'ms't ta'n te'sioq. Pugwelg mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu nutma'tijig ta'n teli gtlams'tasultioq. ⁹ Gjinisgam Gisiteget ta'n 'ms't goqwei geitoq gisi musga'tugsitoqs'p ta'n goqwei teluei na teliaq. Etna na Gjinisgam ni'n elugowg ta'n tel we'gwisipgwatu muta na tel gwitg 'ngam-lamun. Wet tla'tegei ta'n tel pestunm gelu'lg agnutmaqan ugjit ugglwisl. Gjinisgam geitoq apji migwitelmuloq ta'n teli a'sutmai. ¹⁰ Pipanig Gjinisgam ta'n te's a'sutmai pipanig lien ugjit mittugwalulinew. Negm tli ul'te'tg. ¹¹ Sa'q getu mittugwaluloq glaman me' gisi ul gnau'tultoqs'p ta'n Gisiteget apoqonmugsi'gw wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgamewigtug. Na tujiw gisi ml'gignewa'lugsitoqs'p ta'n teli gtlams'tasultioq ¹² glaman ulgwi-jintultitesnu. Gilew ta'n teli gtlams'tasultioq apgnaulioq aq ni'n ta'n teli gtlams'tasi apgnaululoq. Pa na wjei aq mawi apoqonmatulti'gw.

¹³ Nigmatut pualuloq 'gji'tunew ta'n tel gissumi mittugwalulinew gilew ta'n eimu'tioq Lo'meg, apjiw nat goqwei naqa'lig mo gis lien. 'Gsatmug apoqonmuan mimajuinu'g ta'n eimu'tioq gis gawasgita'sultinew elue'utigtug aq majulgwalanew Se'sugulial pa wjei aq ta'n tela'lg'pnig igtigig mima-juinu'g. ¹⁴ Tettaqig Gjinisgamewigtug gnau'tuan gelu'lg agnutmaqan ta'n te'sit mimajuinu weltesgaq. Telgitasi gnau'tuan aq tliman ugjit Se'susal ta'n tel gaqais milapegsit mimajuinu gina'masuti gugung gisna mu gugunmug. ¹⁵ Etna na ugjit tetaqite'tm aq weji melgugtm ta'n getu pestunmuloq gelu'lg agnutmaqan maw gilew ta'n wigultioq Lo'meg.

Ml'gigna'qal Gjinisgam ugglusuaqanml

¹⁶ Me'gite'tm na gelu'lg agnutmaqan. Ml'gigno'ti eteg Gjinisgam ugglusuaqanm ta'n tli ugs'tawiatag mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig. Tmg etl pestunm'gig Lesui'paq na tujiw maw ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ¹⁷ Na gelu'lg gulusuaqan musga'tugsi'gw ta'n Gjinisgam teli apaja'laj mimajuinu'g negmeg. Telueg, "Gisa'laji tetapua'tinew aq gtlamia'tinew wet sapu tl lugwet ta'n teli

gtlams'tasij negmeg." Weja'tegemgeƣ ta'n weji pƣoji gtlams'tasiteƣ glapis ugtejeweƣ.

Mimajuinu'g pata'taqatijig

¹⁸ Gjinisgam musga'toƣ ta'n teli wegaiugt'g lue'uti. Musga'tugsi'gup ml'gigno'ti geggung ta'n tli ilsumataƣ mimajuinu'g ta'n teli opla'taqati'tij aƣ ta'n mo emtoƣwala'tigul aƣ mo gepmitelma'tigul. Ta'n teli opla'taqati'tij gisa'la'tiji igtigig mimajuinu'g mo gis nemiawƣg gatƣ ta'n Gjinisgam. ¹⁹ Gis nenua'titl Gjinisgam giasƣiweweƣ aƣ ta'n tele'lij muta menaƣƣajeweƣ musga'tuapni. Etna na ugjit ugtapulata ta'n teli opla'taqatiliƣ. ²⁰ Weja'tegemgeƣ ta'n Gjinisgam Gisiteƣet gisitoƣop ugs'tqamu mimajuinu'g menaƣƣajeweƣ gisi ns'tmi'tij ugml'gigno'tim ta'n teli ms'g'ig aƣ iapjiwewe'tew. Mimajuinu'g mo gis nemiawƣg gatƣ ta'n goƣwei tela'teƣet musga'tugsi'ƣw ta'n tele'g negm. Gis nenua'titl ta'n tel Nisgamewilitl muta ta'n te's'g goƣwei gisitoƣ gis nemitu'tij. Etna na ugjit ma nugu gis gugunmi'ti'ƣw goƣwei ta'n gis tluat'ijig ta'n teli opla'taqati'tij. ²¹ Gejia'titl Gjinisgam pas'g mo gepmitelma'tigul 'st'ge' ta'n tl gepmitelma'tis gisna je mu miwatmua'tigul. Gatƣ awna ewnasi angita'sultijig aƣ sigue'gul ugtangita'suaƣanmual. Etna na ugjit mo nestasulti'ƣw aƣ pilse'gl. Oƣonitpa'qigtug eimu'tijig. ²² Tel'ta'sultijig nestawo'ltijig gatƣ awna negmow elue'walsultijig. ²³ Emtoƣwala'tiji 'nnooƣta'wƣ ta'n teli angamusultiji 'st'ge' sisipji'g gisna wi'sisiji'g gisna taƣtaloƣ gisna mimajuinu ta'n 'np'tew. Gatƣ mo emtoƣwala'tigul Gjinisgam ta'n iapjiw mimajilitl.

²⁴ Muta mimajuinun'g teli ewnaso'ltijig Gjinisgam eliamapni tla'taqatinew winjigl ta'n uggamlamunual telƣwit aƣ 'lpa na ntaƣo'ƣon ta'n negmow tela'taqati'tij ala wen ap igtig. ²⁵ Pun jigs'tua'titl Gjinisgam aƣ mo piami gtlams'tua'tigul awna getlams'tmi'tij egsuo'ƣon. Na nige' emtoƣwatmi'tij aƣ elugowa'tmi'tij ta'n goƣwei Gjinisgam gisitoƣ je mu Gjinisgam Gisiteƣgelitl. Etna na negm telteƣ emtoƣwalugsin iapjiw. Na tliaj.

²⁶ Muta mimajuinu'g na tela'taqati'tij Gjinisgam eliamaji ntaƣo'ƣonalsultinew. We'gaw e'pijig mila'taqatiji mo e'wa'tigwi ji'nmug ta'n tel winsulti'tij. Piltu lugutijig awna wiji e'pilitl elietl. ²⁷ Pa na wijeƣ ji'nmug telo'ltijig. Ta'n tujiw getu winsij mo e'pilitl elieƣul awna igtigl ji'nmul elietl aƣ ntaƣo'ƣon ta'n tel luguti'tij al wen ap igtig. Gjinisgam etli wetapulaji ta'n teli opla'taqati'tij. Ta'n tel luguti'tij 'msntaƣ ta'n tel te'pmi'tij.

²⁸ Ula mimajuinu'g mo getu angite'tmi'ti'ƣw ta'n goƣwei Nisgameweƣ, mo tepawƣtinug ugjit negmow. Gjinisgam eliamaji ta'n tel winjigl ugtangita'suaƣanmual aƣ tela'taqatijig ta'n teli gsatmi'tij ta'n mu tla'taqati'wis. ²⁹ Gaƣi ugjua'lsultijig ta'n tel gaƣais milamu'gl winjigl aƣ elue'ultijig aƣ metuito'ltijig. Qalipusita'jig, wisguoltijig, ne'pa'taqatijig, matnaƣƣ'tijig, gi'glultitijig ewnasima'titl mimajuinu'l naƣsi maƣanimatl aƣ geseƣet mimajuinu'l. Nata' mawi nta'ta'qal ugtunual aƣ alo'tu'titl glusuaƣann. ³⁰ Nata' win agnutmu'tijig, aƣ milimultijig. Masƣelma'titl Gjinisgam, pepsitelma'titl, penoƣitelma'tiji, me'go'ltijig, aƣ nata'ginite'lsultijig. Apji angite'tmi'tij ta'n winjig tla'taqatitaƣ. Elistua'tiji ungi'guaƣ aƣ mo jigs'tua'tigwi. ³¹ Ewnaso'ltijig aƣ mo tela'taqati'ƣw ta'n teli tplumugsiog aƣ mo welm'tu'ti'ƣw aƣ mo ewlitelma'tigwi igtigig. ³² Geitua'tij Gjinisgaml ugt'plutaƣanm telueƣ na mimajuinu ta'n tel mimajij te'p'g 'npmn gatƣ me' siaw tla'taqatijig wijeƣ aƣ me' naji mawmuna'taqatiji aƣ me'wel'te'tmua'tiji igtigig ta'n wijeƣ tla'taqatinew.

2

Gjinisgam ilsumaji wegla

¹ Nitap etug gi'l teluen, "E'e weget elue'ultijig mimajuinu'g gis tlimjig." Pe' gijga esgmali. Gi'l pa na wijej tetuji winjin. Ta'n tujiw teluen elue'ultijig aq negla ugtapulanes, gi'l na ula wesgumsin muta gi'l pa na wijej gis tla'tegen weget. ² Geitu'g Gjinisgam giasgiw ilsuteget ta'n pas'g wen. Gisi ugtapulataq weget ta'n goqwei tela'taqati'tij. ³ Gatu gi'l tl'ta'sin Gjinisgam weget ilsumataq aq ugtapulataq ta'n tela'taqati'tij aq ma gi'l ugtapulnug ta'n tujiw gi'l elt wijej tel lugwen. Amuj eta. 'Lpa gi'l wijej ilsumultew. ⁴ Etug jel mo angite'tmun ta'n tetuji ulm'toq Gjinisgam aq ta'n teli pgiji esgmal'sg, gisna mo tali el'telmawt. Pegiji esgmal'sg aq pa na mo tala'lulug gi'l. Ignmasg glapis gis gisgaje'in gawasgita'sin aq jigla'sin 'gtlue'utigug. Negm ta'n tetuji ulm'toq getu elgwen'sg ta'n tli ugs'ta'ultew. ⁵ Gatu gi'l mo jigs'tmun aq te'sigis'g angua'tun ta'n teli ms'gi'gt'ew ugtapulaten muta gi'l mlg'sin aq mo tali 'gtu gawasga'siun 'gtlue'utigug ta'n pegiji esgmal'sg. Gatu wejgu'aq na'gweg ta'n musga's'g ta'n Gjinisgam tli uggwaitew giasgiwewei aq ilsumataq mimajuinu'g aq ugtapulataq. Mo tali el'telma'tigul Gjinisgam. Ap maw aq 'msntes ta'n goqwei te'p'mn aq ma tali ewlitemlulug. ⁶ Gjinisgam 'ms't wen ignmuatew ta'n tel te'pmlj. ⁷ Iapjiwewei mimajuaqan ignmuatal weget ta'n giasgiwewei jigs'tmu'tiliji aq siaw tla'taqatiliji ta'n tel puatg Gjinisgam. Gwilmi'tij ta'n goqwei gelu'lg aq gepmite'lgaaqan aq iapjiwewei mimajuaqan. Na telamu'g ignmuataq aq Gjinisgam gepmitelmataq. ⁸ Gatu awna ma'muni ulmaje'waten weget ta'n tegegig matnmi'tij aq getantu'tij Nisgam ugteliaqeweim aq el pmita'jig elue'utigug pas'g ta'n negmow angite'lsultijig. Gjinisgam maw muni uggwaiugtuaji aq ilsumataq aq negmow 'ms't goqwei 'msntaq. ⁹ Na tujiw ugtapulataq aq ulmajo'tlitaq Lesui'paq aq maw igtigig ta'nig mo Lesui'peulti'gw, ta'n siaw pata'taqatijig, 'ms't ta'n te'sijig. ¹⁰ Gatu ta'n te'silitl jigs'tatl Gjinisgam, ma wen piltua'lagul Lesui'pal gisna mo Lesui'pal, Gjinisgam ignmuataq tlo'tinew 'st'ge' uggwisl. Gepmitelmataq aq ignmuataq wantaqo'ti i'tt'ew. ¹¹ Gjinisgam na 'ms't ta'n te'silitl wijej tle'watal. Ma igtigl piam piltua'lagul.

¹² Gjinisgam ugtapulataq ta'nig pata'taqatiliji. Ta'n pas'g wen ugtapulataq. Ta'nig mo Lesui'peulti'gw mo geggunmi'tigw 'tplutaqan Mowisewei. Ta'n tujiw pata'taqati'tij apji ugtapulataq. 'Lta'taq mn'tua'gig je tlia mo gugunmi'tigw Mowisewei 'tplutaqan. Lesui'paq geggunmi'tij 'tplutaqan. Ta'n tujiw wegla Lesui'paq pata'taqati'tij ilsumgwi'tij ugt'plutaqanm. ¹³ Gjinisgam gisa'latl mimajuinu'l tetapu'elin ta'n jigsitg 'tplutaqan aq gaqi majulgwatg ta'n telueg, mo na mimajuinu pas'g nutg 'tplutaqan. ¹⁴ Ta'nig mo Lesui'peulti'gw mo geggunmi'tigw Mowiso'q ugt'plutaqanm. Gatu ta'n pa tujiw tela'taqatijig ta'n 'tplutaqan telueg musga'tu'tij ta'n teli gi'i'tu'tij uggamlamunuaq. Ta'n tla'taqati'tij aq ta'n ma tla'taqati'gw musga'tu'tij je tlia mo geggunmi'tigw 'tplutaqan Mowisewei. ¹⁵ Ta'n telgamisgit mimajuinu musga's'g ta'n goqwei uggamlamung eteg we'gaw maw 'tplutaqan Nisgamewei. Ugtangita'suaqanm musga'toq na tlian muta ta'n tel'ta'sit pisuimsij aq jijuaqa igalsij. ¹⁶ Na gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmuloq telueg na tliatew. Na na'gweg iga'qt'ew ta'n Gjinisgam ugji sapu tl lugwetew Se'sugulieg. Isuttew 'ms't ta'n te'sit mimajuinu'l ta'n teli angita'silij aq ma goqwei mimgwa'tas'g.

*Ewi'gas'g Mowisewei 'tplutaqanigtug
ta'n Lesui'paq telteg tlo'tinew*

¹⁷ Gatu gilew ta'n teluisultioq Lesui'paq aq elita'sultioq 'tplutaqanigtug aq me'gite'lsultioq ta'n Gjinisgam teli ul'telmugsioq, ¹⁸ Geituoq ta'n Gjinisgam tel pualugsioq tla'taqatinew aq wej gnu'tmasultioq 'tplutaqanigtug' mgnmnew ta'n goqwei tetapu'aq. ¹⁹ Etl gtlams'tasultioq gisi iganawti'gmanew nepapigo'tijig aq wasoqonmuane'w 'ms't ta'nig eimu'tijig oqonitpa'qigtug. ²⁰ Tel'ta'sultioq nujigina'muoq ta'nig ewnasgamigsultijig aq na mal'jewe'jg. Geituoq gilew giasgiwewei 'tplutaqan aq wajui gji'tuoq gina'masuti teliaqewei. ²¹ Gilew gegina'muoq igtigig, awna gilew telteg gina'masultinew? Pestunmn ugjit mu gmutna'tinew awna gmutnen gi'l. ²² Gilew telueioq, "Mut sespo'taqatinew" to'q gatu gi'l sespo'tegen. Gilew telueioq "Mut pisgwita'new 'nnooqta'wg uga'sutuo'guoml" to'q gatu elien uga'sutuo'guomg ta'n 'nnooqta'wg epijig aq gemutnatmn ta'n goqwe'l a'sutuo'guome'l. ²³ Gilew me'gitelsultioq geggunmoqol Gjinisgam ugt'tplutaqanml gatu awna gisa'loq mimajuinug mo gepmitelma'tigul Gjinisgaml ta'n gilew suisga'tuoqol ugt'tplutaqanml. ²⁴ Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Gilew Lesui'peultioq gisa'loq ta'nig mo Lesui'peultiwoq milutmua'tij Gjinisgaml ta'n tel sewisga'tun ugt'tplutaqanml." Na.

[Gilew Lesui'paq tel'ta'sultioq ta'n elugwatasultioq musga'sg gilew na 'gjitmei na Gjinisgam ugtmimajuinung.]

²⁵ Gaqi majulgwatmu'sp 'tplutaqan Gjinisgam ul'telmultew ta'n tel lugwatasin gatu pa na mo jigs'tmu'sp 'tplutaqan 'lpa mo tepawgtinug lugwatasin. ²⁶ Pa na ta'nig mo Lesui'peulti'gw jigs'tmi'tij Gjinisgam ugt'tplutaqanm Gjinisgam tli ul'telmatal pa wije' aq ugtmimajuinung. ²⁷ Gilew Lesui'peultioq ilsumugsitoqs'p muta sewisga'tuoq Gjinisgam ugt'tplutaqanm we'gaw geggunmuoq aq gis mesgan wi'gas'g aq elugwatasultioq. Gatu negmow ta'nig mo Lesui'peulti'gw jigs'tmi'tij 'tplutaqan aq pe'gw mo lugwatasultigw. Lesui'peultioq tepawgtig pa na jigs'tmu'tioqos Gjinisgam ugt'tplutaqanm. Pa na mo jigs'tmu'tiwoq mo gilew piam gelu'sultiwoq aq igtigig. ²⁸ Mu na gilew 'gjitm Gjinisgam ugtmimajuinung muta pas'g wetaqanewasultioq Lesui'pewigtug aq elugwatasultioq. ²⁹ Ula ta'n 'gjitm Gjinisgam ugtmimajuinung etna na negmow ta'n uggamlamunual tetapu'aqal Gjinisgamewigtug. Gjinisgam wel'telmaji ta'nig gawasgita'sultijig elue'utigug aq gelu'lg' uggamlamunual aq waqame'gl ugtangita'suaqanmual. Gepmitelmatal ta'n wen gawasga'tlij ugmimajuaqanm tlia mo gilew gepmitelmawoq.

3

¹ Nat wen gis pipanigesit, "Etug me' Lesui'paq welapesultijig je mu igtigig aq tepawgtig lugwalugsin. ² Getletug na! Mawi ulapetmi'tij. Amgweseweieg Gjinisgam Lesui'paq ignmuapni nujo'tmlinew gelu'lg agnutmaqan. ³ Na teliaq eimu'tijig Lesui'paq ta'n mo getlams'tasulti'gw aq mo tela'taqati'gw ta'n teli tplumsulti'pnig. Gatu tal'ta'sin negmow gisa'laji Gjinisgaml mo tla'tegetew ta'n teli tputg'p? ⁴ A' na moqwa'. Gjinisgam apjiw tetapu'et. Tla'tegetew ta'n teluet aq mo apsgwa'pugewg. Na. Gji'tutoqs'p Gjinisgam apjiw wesgutg teliaqewei muta negm na Gjinisgam, we'gaw ta'n te'sit mima'juinu egsuet. 'St'ge' ta'n telueg ugtwi'gatign,

Ta'n tuijw gi'l Gjinisgam gelusin

'ms't wen nmu'ltew gi'l teliaq teluen.

Apjiw igan lietes aq ma wen gistesgulug ta'n pisui'lsutmultew."

5 We'gaw alt teluejig mimajuinu'g, “Gjinisgam opla'teget ta'n tujiw we-papulugsi'gw? Ta'n tujiw opla'taqati'gw mimajuinu'g na me' to'q ul nmi-tutaq ta'n Gjinisgam tel tetapua'teget? Etna na ugjit! Gatu negmow mo tetapua'ti'gw, oplite'tmi'tij. (Apjiw na glusuaqan eig ugjit negmow ta'n teluetij.)” 6 Wegla gi'gaja'suaqan mo tepawgtinugul muta Gjinisgam apjiw gigwaja'teget aq mo opla'tegegw aq 'lpa ilsumataq aq ugtapulataq mima-juinu'g ta'n opla'taqati'tij muta Gjinisgam getlamiet apjiw.

7 Alt teluejig mimajuinu'g, “Ta'n tujiw opla'taqati'gw gisa'lataq mima-juinu'g ul nmituataq Gjinisgaml uggepmite'lgaganm aq me' ul nmituataq ta'n tetapu'elij. Na tujiw mo telgitasiw ni'n ilsutasin lue'winu ta'n teli opla'tegei?” 8 Pa na wije aq tluen, “Opla'taqatinej glaman nat goqwei gelu'lg ugjetew! Me' na gepmitelmatesnu Gjinisgam?” Negmow elue'ultijig aq mo tetapua'taqati'gw. Ta'sijig mimajuinu'g wije teluepnig na ni'n telueiap. Gatu mo telianug! Gjinisgam negmow ugtapulataq ta'n tel te'pmi'tij.

Mo eimug mimajuinu ta'n apjiw tetapua'toq

9 Nige' ninen Lesui'peultieg mo piam gelu'sultiweg je mu igtig ta'n mo Lesui'peulti'gw. 'Lpa na moqwa! Gis musga'tu na Lesui'paq aq maw igtig 'ms't ta'n te'si'tij ilgwenmi'tij ta'n teli 'gtu opla'taqati'tij. 10 Gjinisgam ugtwi'gatign telueg,

“Je mu newgte'jit mimajuinu ta'n tetapu'et ta'n Gjinisgam tel nmiatl.

11 'Lpa mo eimug newgte'jit ta'n nestasij aq mo getu 'gji'jia'tigul Gjinisgaml.

12 Ta'n te'sijig mimajuinu'g ejiglita'jig Gjinisgamewigtug muta ta'n te'sijig mo tetapua'taqati'gw. Mo eimug wen ta'n gis tla'tegetew ta'n goqwei gelu'lg je mu newgte'jit.

13 Etla'tgal ugtunual aq anmimultijig. Gaq suisga'tu titl igtig ta'n tli ulgwi'ulti'tisoq aq gugunmi'tis wantaqo'ti. Winnual e'wmi'titl ta'n mimajuinu asgaiwa'tij. Elue'wigl glusuaqan e'wmi'titl ta'n teli egsua'ti'tij. 'Lpa glusuaqanigtug naqsi ne'po'ltaq mimajuinu'g ta'n tel wejgaqamij pa wije aq nige' 'mtesgm naqsi ne'pa'n.

14 Apji alm'getmu'tijig aq ntaqo'qona'latiji mimajuinu'g. Mil wi'ta'tiji aq asgaiwa'tiji mimajuinu'g.

15 Tl jaqalsuissultaq mimajuinu'g aq ne'po'taq.

16 Gaq suisga'tua'tij igtig ta'n telo'lti'tij aq siaw gisa'lataq ulmajo'ltitaq.

17 Pas'g lugowaqana'la'tiji igtig aq gisa'lanew welmajo'ltiliji. Mo eigtnug apoqonmua'tigul igtigl.

18 Mo jipala'tigul Gjinisgaml aq mo gepmitelma'tigul.” Na.

Na ta'n Gjinisgam gisa'laji mimajuinu'g tetapua'tiliji

19 Na nige' geitu'g 'ms't goqwei 'tplutaqanigtug ewi'gas'g ugjit ta'nig el mimajultijig aq ilsumujig 'tplutaqanigtug. Ewi'gas'g ugjit 'gji'tunew ta'n te'sijig mimajuinu'g ula ugs'tqamug ilsumujig Gjinisgamewigtug glaman

ma wen gis taluegw ugjit igalsin muta mesaqan wi'gas'g. ²⁰ Mo eimug mimajuinu gis tetapu'en Gjinisgam ugsisgug ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan muta ma gis gaqi majulgwatmug giasgiweweightug. Ta'n 'tplutaqan tela'tegeg na ula, "Ignmaj mimajuinu'l 'gji'tulin negm gis pata'tegelin."

²¹ Mimajuinu'g mo gis gaqi majulgwatmi'tij 'tplutaqan Nisgamewei na to'q Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g ta'n teli apajo'laji negmeg aq ta'n gisa'laji tetapua'tiliji. Mo wejianugup ta'n gis gnnmi'tij 'tplutaqan. Na iganigjitegewinu'g'g aq 'tplutaqann wesgutmi'tipnn. ²² Gjinisgam mima-juinu'g gisa'laji tetapua'tinew ugjit negm ta'n teli gtlams'tua'titl Se'sugulial. Gjinisgam na wet tla'teget ugjit ta'n te'sit wen getlams'tasij Se'suguliewigtug. Nige' mo istue'nug ugjit na 'Nnu'g teluisultijij Lesui'paq aq ta'n pas'g wen.

²³ Ta'n te'sit mimajuinu gis pata'teget aq mo gegnu pmiegw ta'n tel pu- atg Gjinisgam, Gjinisgam ta'n pas'g negm gisi ugs'tawiataq. ²⁴ Gjinisgam wel'telmaji mimajuinu'g aq ignmuaji unggelu'lgm. Mo negmow te'pmi'ti'gw aq ma gisi gtantu'ti'gw. Gjinisgam pisuu ignmuaji. Gisa'laji tetapua'tinew ta'n teli gtlams'tua'titl Se'suguli ta'n teli np'g'p gujjieweightug ugjit negmow. Gasa'tuapni ugtlue'utiwal ta'n tli ilsungwi'tisoq aq nige' gtlamia'tilinelw.

²⁵ Gjinisgam Gisiteget uggwisl petgimapnn ugs'tqamug ugjit ne'po'qsilin aq gaqigunielipnn. Etna na ugjit mimajuinu'g ugtlue'utiwal weji apigsigta's'gl wet sapu tl lugwet ta'n teli gtlams'tasulti'tij Se'suseg. Gjinisgam petgimapnn uggwisl ugjit musga'tuan mimajuinu'g ta'n tl tetapua'snitaq ugjit negm. Gisna nige' sa'q Gjinisgam pegiji esgmap aq a'sisaptmua'pni mimajuinu'g ugtlue'utiwal. ²⁶ Gatu nige' Gjinisgam mo eliaptmuagul ugtlue'utiwal awna musga'tuaji ta'n tli tetapua'tilita ugjit negm. Na weji musga'toq negm ta'n tel tetapu'ej aq 'ms't wen ta'n teli gtlams'tasilin Se'suseg gisa'latl tetapu'elin.

²⁷ Na toqo tujiw mo eigtnug ta'n mimajuinu ugji ginuetew Gjinisgamewig- tug. Muta mimajuinu getlamiet Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasij, mo ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan. Etna na ugjit! ²⁸ Gatu nige' na tel nemitun mimajuinu getlamiet Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasij Se'sugulial, mo ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan. ²⁹ Gjinisgam na negm ta'n 'Nnu'g teluisultijij Lesui'paq emtoqwala'titl. Negm na Gisitegelitl ta'n emtoqwala'titl igtigig mimajuinu'g. Negmow wijej gis tli lta'taq Gjinisgamewig- tug. ³⁰ Pas'g newgte'jit Gjinisgam Gisiteget aq negm wijej tele'waji Lesui'paq aq ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Gisa'laji tetapua'titaq ta'nig getlams'tasultiliji Se'suguliewigtug. ³¹ Tal'ta'sin jigla'tug 'tplutaqan muta getlamia'ti'gw aq tetapua'ti'gw Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'sugulieg? A' na moqwa', mo teltenug! Amujpa siaw gugunmug 'tplutaqan. Nige' ginu ta'n getlams'tasulti'gw Se'sugulieg gis tla'taqatitesnu ta'n 'tplutaqan telueg muta Se'sus apoqonmugsi'gw. Melgipuguatu'g 'tplutaqan.

4

Aplamo'q ta'n teli gtlams'tasij

¹ A' na nige' wesgung Aplamo'q, nujjinaeq. Wetagutmu'tieg ninen Aplamo'q, Lesui'peultieg. Goqwei gis tlia'n ugjit negm? ² Pa na negm tetapu'es Gjinisgamewigtug ta'n tela'teges guguntew nat goqwei ta'n tl gin- uetew. Gatu mo telianugup. Mo eigtnug wen gis ginnuegw Gjinisgam ugsisgug. ³ Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Aplamo'q getlams'tasipnn Gjinisgam l aq Gjinisgam l wel'telm't'pnn getlamien ta'n teli gtlams'tasipnn."

⁴ Mimajuinu elugwet aq apangituaten ta'n tel lugwej. Mo saliteiewigtug wejitung pa na negm ta'n tel ganie'wij. ⁵ Gatu na mimajuinu ta'n elita'sitl Gjinisgaml mu negm elita'sualsip ta'n tel lugwej gatu awna elita'sitl Gjinisgaml ta'n tala'tegelij. Gjinisgam ta'n gisi ul'telmatal pata'tegewinu'l aq gisa'latl tetapu'elin. Gisa'latl ula mimajuinu'l tetapu'elin ta'n teli gtlams'tasilij.

⁶ Etna na wegla Ta'pito'q wesgutg'pneg ta'n tujiw wesgumatl mimajuinu'l welgwiijnitl muta Gjinisgam teli ul'telmatl tetapu'en mo ugjit ta'n telamu'g ugtlgowaqanm. ⁷ Ta'pito'q teluet, “Maw ulgwiijng na mimajuinu ta'n Gjinisgam gisi apigsigtuatl ta'n teli opla'tegelitl.

Negla ugtlue'uti'l
'ms't gaqi gasa'tas'gl aq apigsigtas'gl.

⁸ Maw ulgwiijng na mimajuinu ta'n Gjsisaqamaw ma nugu apaji angite'tmu'gul ugtlue'utiwal. Na teluet Ta'pito'q.”

⁹ Ula ul'ta'suaqan Ta'pito'q wesgutg'p ugjit ta'nig teli gtlams'tmu'ti'gw mo pas'g ugjit Lesui'paq ta'nig majulgwatmi'tij Nisgamewe'l ugt'tplutaqanm gatu maw ugjit igtigig ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Negmow elt gisi ul'ta'sultitaq Gjinisgamewigtug. Ninen telueieg ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, “Aplamo'q getlams'tasipnn Gjinisgaml aq ta'n teli gtlams'tasipnn Gjinisgaml wel'telm't'pnn tetapu'en.” ¹⁰ Ula teliaqap gesg mnaq Aplamo'q elugwasigweg. ¹¹ Aplamo'q ta'n Lesui'paq wetagutmu'tijig getlams'tuapnn Gjinisgaml. Me' pegije'g'p elugwasit. Negm aq ta'n tel lugwasip pas'g gegnugwaqan musga'toqol ta'n gisi gtlams'tasituatl Gjinisgaml aq gis wel'telm't'pnn. Tetapu'en gesgmnaq elugwa'tasigweg. Etna na ugjit negm pa na wijej aq ujuuwal ta'nig getlams'tasultijig Se'susewigwtug aq wel'telm't'pnn Gjinisgaml tlia mo elugwasultigupnig. ¹² Aplamo'q nujjinenaq Lesui'peulti'g mu na pas'g ugjit ta'n tel lugwatasulti'g awna ta'n wijej tel mimajulti'g aq ta'n wijej teli gtlams'tasulti'g muta nujjinenaq Aplamo'q tel mimajipnaq ta'n teli gtlams'tasipnn Gjinisgaml ge's mo elugwatasigweg.

Aplam ta'n teli gtlams'tasij weji msng ta'n goqwei Gjinisgam teplumapnn

¹³ Gjinisgam teplumapnn Aplamal ula ugs'tqamu negmewe'tew aq maw ta'nig wetagutmu'titaq. Ta'n teli gtlams'tasij Nisgameg wel'telmut'p aq teta-puitelm't'pnn aq getlamitelmt't'pnn Gjinisgaml mu na ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan. ¹⁴ Pa na Gjinisgam ta'n goqwei teli tplumt'g's ignmus'p ta'n wen jigsitg 'tplutaqan na tujiw mimajuinu ta'n teli gtlams'tg mo tal glu'lgtnug aq Gjinisgam ta'n teli tplumapnn mo tali ugtapsuninug. Pas'g na mo telianug muta Gjinisgam apji tela'teget ta'n teli tplumsip. Na teliaq na. ¹⁵ Gjinisgam ignmuaji mimajuinu'g ugt'tplutaqanm musga'tuaji ta'n tel pata'taqatijig. Pa na mo eigtnugus 'tplutaqan ma wen gisi suisga'tug. Ma wen gis gaqi majulgwatmugul ta'n te's'gl Gjinisgam ugt'tplutaqanm. Amujpa Gjinisgam ugtapulatal.

¹⁶ Ta'n goqwei Gjinisgam teplumapnn Aplamo'q ugjit un'jang getletug 'msntesnu. Gjinisgam ignmugsi'gw muta getlams'tmu'g, pisuiw msnmu'g. Amujpa 'msntesnu 'ms't ta'n te'si'gw tli gtlams'tmu'g s'ge' Aplamo'q, majulgwatmn 'tplutaqan gisna mo majulgwatmun, tli gtlams'tasulti'gw Gjinisgam st'ge' Aplamo'q. Negm na gujjuu aq ta'n te'si'gw Gjinisgam na teli ul'telmugsi'gw aq 'msntesnu ta'n teplumapnn Aplamal. ¹⁷ Ta'n telueg Gjinisgam ugtwi'gatign Gjinisgam telimatl Aplamal, “Ni'n gisa'lulap gaqais mil

agnutmu'titaq gun'jang ta'n telgi'g ugs'tqamug." Ta'n Gjinisgam teli tplutg na tla'tegetew. Aplam getlams'tuatl Gjinisgam. Gjinisgam ta'ni nepu'tipni gisi apaji minua'laji aq igani usgutg goqwei ta'n tliatew tlia mo goqwei i'gtug.¹⁸ Aplam siawi gtlams'tuatl Gjinisgam ta'n tliatew me' enmiaq ta'n tuiw mo eigtnug ta'n lita'sitew. Etna na ugjit mil agnutmu'titaq ujual. 'St'ge' ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Mawi mgenates mil agnutmu'tijig ta'n wetagutmn. Na tl pugwelietoqs'p pa na wije aq gloqowejjg musigisg'tug. Ma gis mawanga'tun."¹⁹ Aplam maw melgi gtlams'tasip gigijw gasgiptnnaqanipuna't. Tel gaqiaq wa'qi aq wije Sala tel gisigui'sgwaq aq mo eigtnug gisi gugunan mijua'ji'tl.²⁰ Gatu Aplam mo puna'tug ta'n teli gtlams'tasij aq mo megtuagupnn Gjinisgam ta'n teli tplumj ugjit negm aq uggisigui'sgum gunguna'titl mijua'ji'jl. Me' aji melgi gtlams'tasij aq gepmitelmapnn Gjinisgam. Emtoqwalat aq miwatmuatl.²¹ Gji'tm geitoq ta'n Gjinisgam teluelipnn na tla'tegelital.²² Etna na ugjit Aplam ta'n teli gtlams'tasij wel'telm't'pnn Gjinisgam aq tetapu'en.²³ Na glusuaqann, "wel'telm't'pnn Gjinisgam tetapu'en," na weju wi'gas'g'pnn mo ugjit pas'g negm.²⁴ Wej wi'gas'g'pnn maw ugjit ginu ta'n elt getu tetapua'tinenu ta'n getlams'tasulti'gw negmeg ta'n apaj minua'lappn Gjsaqamawminu Se'sugulial ta'n tuiw gisi np'geg.²⁵ Negm ignmut'p ne'po'qsin ugjit 'gtlue'utinal aq weji minunsipnaq glaman ginu tetapua'tinenu Gjinisgamewigtug.

5

Mo goqwei eigtnug ta'n gis nigtua'lugsitesnu ginu aq Gjinisgam

¹ Nige' ginu tetapua'lugsi'gw Gjinisgamewigtug ta'n elita'sulti'gw negmeg. Etna na ugjit Nisgamewei wantaqo'ti geggunmu'g 'ggamlamuninaq. Westaulg na wet tla'teget ugjit ginu ta'n emtogwalug. Mestai assusit na negm.² Etna na negm Se'suguli ta'n pegisulugsi'gup Gjinisgamewigtug aq negm Gjinisgam wel'telmugsi'gw ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Nige' ta'n telpugulti'gw na wel'telmugsi'gw Gjinisgamewigtug. Wel'ta'sulti'gw aq elita'sulti'gw. Geitu'g me' enmiaq tlo'ltitesnu ta'n tel pualugsi'gw negm. Wijitgweiwatesnu Gjinisgam wa'so'q aq gepmitelmatesnu.³ Wel'ta'-sulti'gw je tlia weltesgmug' metue'gl aq pugwelgl ta'n goqwe'l wet nu'gwalugsi'gul muta geitu'g apoqonmugsi'gw sangewo'ltinenu ta'n tel gisipugutmu'g.⁴ Na tuiw ta'n tel gisipugutmu'g Gjinisgam wel'telmugsi'gw. Etna na Gjinisgam ta'n gisa'lugsi'gup gisipugutmnenu ta'n goqwe'l mo gisipugutmugupnn. Gisi apoqonmugsi'gup aq me' siawi apoqonmugsitesnu. Etna na ugjit gisipugutmu'g aq siaw lita'sulti'gw negmeg.⁵ Ta'n teli elita'sulti'gw ma 'ms'go'ltigw 'mgena'tigw Gjinisgamewigtug. Ignmugsigupnn Wejuli Nisgam 'ggamlamuninaq. Negm musga'tugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw Gjinisgam. Geitu'g muta Wejuli Nisgam na ignmatimgewe'l ta'n Gjinisgam Gisiteget ignmugsi'gup 'ggamlamuninaq. Musga'tugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw. Etna na ugjit weji ulgwijulti'gw.

⁶ Ta'n tuiw mo gisi apoqonmasultiweg Se'suguli weji np'g'p ugjit ginu na elue'winu'g ta'n mo emtoqwawgup. Etna na tetaputesg na'gweg ta'n Gjinisgam gisi mgnege.⁷ Mawi mtue'g ugjit ta'n pas'g wen 'npnn ugjit igtig mimajuinu'l we'gaw tetapu'elital. Etug jel nat wen tetujita'tew 'npnn ugjit tetapu'elital mimajuinu'l.⁸ Na tel musga'tugsi'gup Gjinisgam ta'n teli gsalugsi'gw. Se'suguli weji np'g'p ugjit ginu ta'n tel pata'taqati'gweg na me' lue'utigtug eimu'ti'gweg.⁹ Ta'n teli np'g'p aq gaqiguniep na nige'

ginu tetapua'ti'gw ta'n Gjinisgam tel nemugsi'gw. Gji'tm na tliaq. Getletug me' enmiaq Se'suguli weji ugs'taugsitesnu ta'n Gjinisgam tli ugtapulgisigupnn mn'tua'gig. ¹⁰ Je tlia Gjinisgam i' gtanuggeg ugjit 'gtlue'utinal ta'n teli nplipnn uggwisl na weji apaja'lugsi'gw negmeg aq gesitelmugsi'gw. Gjitm na tliaq aq me' nige' ginu ta'n apaja'lugsi'gup Gjinisgamewigtug 'gjitmi ugs'tawugsitesnu. Se'suguli gis minunsipnaq aq nige' iapji mima-jitew. ¹¹ Gatu nige' mo pas'g na. Elt 'ggamlamunual welgwijingl aq wantaqoti etegl muta apigsigtmugsigupnn ta'n tel pata'taqati'gw aq mu nugu sigti jipasulti'gw. Se'suguli Gjisaqamawminu wet tla'tegep ugjit ginu aq apaja'lugsi'gw Gjinisgamewigtug aq Gjinisgam witapeugsitesnu.

Atao'q aq Se'suguli

¹² Na ji'nmul ta'n Gjinisgam gisiapnn Ataal pata'tegelig. Na weji i'g lue'uti ugs'tqamug aq Ata weji np'g'pnaq ugjit ugtlue'uti. Nige' ta'n te'sit mimajuinu amujpa nepg muta 'ms't wen elt pata'teget. ¹³ Gis lue'uti eteg'p ula ugs'tqamu gesgmnaq Nisgamewei 'tplutaqan tewaqqitas'gtugweg. Ta'n mo 'tplutaqan eigtnug mo Gjinisgam mesaqa'wi'gmua'gupni ugtlue'utiwal. ¹⁴ Weja'tegeggeg Atao'q glapis Mowiso'q 'ms't mimajuinu'g nepu'tipnig muta pata'taqatipnig we'gaw ta'nig mo wije' tel pata'taqatigupnig 'st'ge' Atao'q ta'n tela'tegepnaq. Elistua'pna Gjinisgaml ta'n telim't'pnn. Ta'n newgte'jit ji'nim Atao'q gis tla'teget nige' 'ms't wen elt pata'teget. Ta'n newgte'jit ji'nim Se'suguli gis tla'teget 'ms't wen gis tetapu'etew Gjinisgamewigtug.

¹⁵ Gatu wegla tapusijig mo wije'g. Ta'n tel pata'teget newgte'jit ji'nim Ata na ta'n te'sijig 'npu'titaq. Gatu ta'n wet tla'teget newgte'jit ji'nim Se'suguli pugwenniji pajiji ulapetmuaji. Gjinisgam pugwenniji mimajuinu'g ignmuaji ta'n tli ugs'tawiatag. Ula wet tla'teget ugjit newgte'jit ji'nim Se'suguli ta'n tetuji ul'telmaji. ¹⁶ Newgte'jit ji'nim Ata ta'n tel pata'teget gisa'laji mimajuinu'g ilsumujig aq ugtap'titaq mn'tua'gig. Gatu ula newgte'jit ji'nim Se'suguli ta'n gis tla'teget gisa'laji ta'n tel gaqais mil pata'taqatijig pisuiw apigsigtuanew aq tetapua'tinew Gjinisgamewigtug je tlia mo tel te'pmug. ¹⁷ Teliag ta'n tel pata'teget newgte'jit ji'nim 'ms't mimajuinu'g weji 'npu'tijig. Amujpa na 'ms't wen nepg ugjit na newgte'jit ji'nim. Pas'g na me' mawi ms'gi'g ta'n gis tela'teget newgte'jit ji'nim Se'suguli. Ma'muniw ulapetmuaji aq pisuiw ignmuaji tetapua'tinew Gjinisgamewigtug aq apaji mimajultitaq wa'so'q.

¹⁸ Ta'n tel pata'teget newgte'jit 'ms't gis ilsumujig aq 'lgimataq mn'tua'gig. Elt pa na wije' ta'n tel getlamia'teget igtig newgte'jit gis smugt'tew ugtlue'utiwal aq 'ms't wen gis tetapuita'new Gjinisgamewigtug. ¹⁹ Newgte'jit ji'nim ta'n tel list'g na pugwenniji wet nig'tuita'lipni Gjinisgamewigtug muta pata'tegewinu'g. Aq elt pa na wije' newgte'jit ji'nim ta'n tel jigsitg na pugwenniji tlamia'tinew Gjinisgamewigtug.

²⁰ 'Tplutaqan ignmugsi'gup ugjit gegna'u'tugsinenu ta'n teli oplataqati'gw aq ta'n tel gaqais mili pata'taqati'gw. Gatu ta'n tel piam lue'uti eimu'g na Gjinisgam uggelu'lgm ta'n teli ulapetmugsi'gw me' ap aji ma'mun musga's'g ugjit apoqonmugsi'gw. ²¹ Ta'n tujiw elue'uti ilgwenugsi'gup na tujiw etl pata'taqati'gup aq apugjig 'npmu'titesnu aq ilsumugsitesnu mn'tua'gig. Gatu nige' Gjinisgam teli ul'telmugsi'gw aq ignmugsi'gw uggelu'lgm glaman getlamia'tinenu. Gisa'lugsitesnu guguntesnu iapjiwewei mimajuqaan wa'so'q. Na wet tla'teget ta'n Westaulg gis tla'teg'p, Westaulg ta'n assumugsi'gw.

6

*Gjinisgamewigtug el mimajulti'gw**ta'n Se'suguli tel pualugsi'gw*

[Npuinu mo goqwei gis tla'tegegw. Ginu mawnugsi'gw Se'sus ta'n gisi np'g'pnaq gujjieweigtug. Nige' pa na wije'i aq 'npuinu mu nugu elue'uti assumugsinenu gatu awna Gjinisgamewigtug el mimajulti'gw ta'n Se'suguli tel pualugsi'gw.]

¹ Gatu taluetesnu nige'? Etug telteg siaw pata'taqati'gw glaman Gjinisgam unggelu'lgm me' ap aji ma'mun musga'sg. ² A' na moqwa! Gjinisgam ejigla'lugsi'gup elue'utigug aq pa na wije'i aq nepmu'ti'gw maw Se'suguli gujjieweigtug. Glaman ma nugu gis tl siaw mimajulti'gw elue'utigug. Nepu'ti'gup aq tepgisa'lugsi'gw lue'uti ta'n teli assumugsi'gup. Ma gis tl siaw mimajulti'gw wije'i. ³ Amujpa na ula geituoq. Ta'n tujiw sign'tasulti'gweg na toqwa'lugsi'gup Se'sugulieg. Ginu ta'n tel sign'tasulti'gup pa na wije'i aq teli npmu'ti'gw st'ge' negm ta'n teli np'g'pnaq. ⁴ Ta'n tel sign'tasulti'gup pa na wije'i aq wit toqwa'lug ta'n teli np'g'p Se'suguli aq pa na wije'i aq maw utqatalugsi'gup maw negm. Gis minunsiteg ujil ugml'gigno'timg, ta'n maw gepme'litl. Pa na wije'i ginu sign'tasulti'gw glaman gis tetapu mimajultitesnu, ujil ugml'gigno'timg.

⁵ Aq ginu newgte'ji'gup maw Se'sugulieg aq newgte'ji'gup ta'n negm teli np'g'p pa na wije'i ginu ngute'jitesnu maw negmeg aq wije'i tli unaqa'lugsitesnu 'st'ge' negm ta'n tel minunsip. ⁶ Na nige' ula geitu'g ginu ta'n i' tlo'lti'gupneg pa na wije'i aq gisi npmu'ti'gup maw Se'suguli gujjieweigtug glaman Gjinisgam gisi seiowwa'tutew ta'n i' tlo'lti'gupneg ta'n apji 'gtu pata'taqati'gup glaman ma tli gnamug ta'n tel pata'taqati'gup aq ma nugu elue'uti assumugsi'gw. ⁷ Ta'n tujiw mimajuinu nepg mo nugu elue'uti assumgwi'tij. Ta'n tujiw nepmn ma nugu gi'l piam pata'tegewn. ⁸ Pa na nepmu'ti'gus maw Se'suguli getlams'tmu'g aq geitu'g maw mimajultitesnu maw negm. ⁹ Muta geitu'g Se'suguli gis minunsipnaq aq ma nugu 'nmpug. Npuaqan mo nugu geggumug ml'gigno'ti assumug. ¹⁰ Ta'n teli np'g'p Se'suguli iga'lugsi'gw ta'n amgwes elue'uti assumgwi'tip muta gaqi apangit'pni'gl ugjit 'gtlue'utinal. Ula teliaq iapjiwewetew. Pas'g newgt nepg'p ugjit gis tla'tegen aq nige' apaji minunsit aq iapjiw mimajitew aq ma nugu suisga'tm't ta'n tel toqwe'tij Gjinisgam. ¹¹ Pa na wije'i tli angita'sulti'gw gilew gis nepu'tioq maw Se'suguli glaman ma nugu ignmuawoq lue'uti assumugsi'woq gatu awna nige' tel mimajultioq tetapua'lanew Gjinisgam. El mawa'lugsi'woq Se'suguli ta'n teli 'np'g'p. Na telteg tli angita'sultinew. Se'suguli ignmugsi'woq ml'gigno'ti piltu mimajultioq.

¹² Mut nugu ignmatmnew elue'uti assumugsinew 'gtinnewa'q aq mut jigs'tmnew ta'n teli gsatmoq gilew awna jigs'tug Gjinisgam. ¹³ Aq mut eliamsi'w ta'n pas'g goqwe'l gi'leg pata'tegen gisna e'wugin ugjit ta'n goqwe'l mo gelu'lgtnugl aq mut siaw pata'tegeiun. Gis eimu't'p elue'utigug pa na wije'i aq gisi npmu's'p gatu Gjinisgam apaja'l'sg'p negmeg aq ignmu piltu mimajin. Glaman liamsin negmeg ugjit tetapu e'wugin gelu'lgigtug. ¹⁴ Mo teltenug ignmatmn elue'uti assumulin muta el mimajin Gjinisgamewigtug. Mo ta'n tel majulgwatmun 'tplutaqan gatu awna ta'n Gjinisgam teli ul'telm'sg.

Telteg tetapu mimajultinenu

¹⁵ Westawugsi'gw ta'n Gjinisgam teli ul'telmugsi'gw. Etug tel'ta'sulti'gw siaw pata'taqatinenu muta mo majulgwatmugg 'tplutaqan ugjit ugs'ta'titesnu. Gatu mo telianug. Ma gis siaw pata'taqati'gw. ¹⁶ Amuj ula geituoq. Ta'n tujiw eliamsultioq ta'n teli assumugsi'woq aq jigs'tuoq na gilew

gisteju'ltioq ta'nig iganpugutugsioq. Pa na ignmatmn elue'uti assumulin gisa'ultew mn'tua'gig lien. Gat u awna ignmu Gjinisgam assumulin negm gisa'lultew tetapu'en ta'n negm tel nmisg. ¹⁷ Newgtejgeg assumugsioqop lue'uti gat u miwatmuanej Gjinisgam nige' jigs'tmuoqol teliaqewe'l ta'n Se'suguli tel gina'muep aq nige' ta'n tl gina'mugsioqop. Nige' gilew ta'n jigs'tmoqol ula teliaqewe'l wejiaq 'ggamlamunuaq. ¹⁸ Nige' Gjinisgam ejigla'lugsioq elue'utigtug ta'n teli assumugsioqop aq nige' gisteju'ltioq Gjinisgam ugjit. Etl lugutioq ugjit negm glaman gis tetapua'taqatitoqs'p. ¹⁹ (Ni'n etl wi'gm ta'n i' tlo'ltijig mimajuinu'g. Pata'taqatijig te'sigisg'g.) Aq pa na wijei gilew i' gisteju'ltioqop ta'n tel gaqais milamu'g elue'uti aq winsuti. Gat u nige' amujpa gisteju'ltioq ta'n te's'g goqwei getlamiaq aq sape'wig aq gegnu pmita'ioq ta'n tel puatg Gjinisgam.

²⁰ Ta'n tujiw elue'uti assumugsioqop mo sespete'tmuoq ta'n tetapua'latoqs'p Gjinisgam aq ta'n goqwei tetapu'aq. ²¹ Goqwei nige' weja'tun ta'n tel pata'tege't'p ta'n goqwei nige' netaqoqtmn. A' na moqwa' gelu'lgtnug. Ta'n gi'l tla'tege't'p na mn'tua'gig pm lietes. ²² Gat u nige' mu nugu lue'uti assumugsioqop awna nige' Gjinisgam elugoug aq assumugsioq. Nige' ta'n gis tliaq wajuat'uoq 'gmimajuqaanmual aq gisa'l'sg ta'n tel gigji majulgwali negm aq telta'tegen ta'n tel puatg aq me' enmiaq guguntes iapijwewei mimajuqaan. ²³ Na mimajuinu ta'n pata'tege't'p msntew ta'n ganie'wij. Te'p'g lietes mn'tua'gig. Gat u mimajuinu ta'n getlams'tuatl Se'sugulial 'msntew iapijwewei mimajuqaan ta'n Gjinisgam pisuiw ignmuatew.

7

Ta'n teliaq ugjit ta'nig tepqatgig

[Ta'n tujiw newgte'jit 'np'g igtig gisi il malie'win. Na musga'tugsi'gw ta'n iga'lugsi'gw ta'n tel majulgwatmu'g Mowisewei 'tplutaqan ugjit ugs'tan ta'n tujiw Se'sus nepgeg ugjit ginu.]

¹ Wijigatulti'gw amuj nestasultioq ta'n getu tlimuloq muta 'ms'ta'n te'sioq geituoq 'tplutaqan. Mimajuinu amujpa tla'tegen ta'n telteg 'tplutaqanigtug ta'n teli pgitawsij. ² Gat u ta'n tujiw 'np'g mo nugu jigsitg ula muta 'npuinu mo goqwei gis tla'tege'tew. Pa na wijei aq nige' telteg 'tplutaqanigtug e'pit tepqatg toqwe'gig ugji'nmuml aq mo teltenug sespo'tegenew. Gat u awna ugji'nmuml neplisnn na tujiw gisi il malie'witew. 'Tplutaqanigtug menaqqajewei assumisit. ³ Gat u toqwama'tij igtig j'i'nmul togo me' ugji'nmuml mimajilit negm tlu'taten 'tqonasu. Gat u ugji'nmuml neplisnn na tujiw gisi malie'wi'tij igtig j'i'nmul aq mo tqonasu muta menaqqajewei assumisit. Na telteg 'tplutaqanigtug. ⁴ Wijigatulti'gw pa na wijei aq ginu ta'n tleiaulti'gw Se'sugulieg. Iga'lugsi'gup ta'n tel majulgwatmn 'tplutaqan ugjit ugs'tan. Ta'n Se'suguli weji np'geg aq minua'luteg, ginu ta'n getlams'tasulti'gw ap mawolugsi'gw negmeg. Pa na wijei aq maw nepmu's'p maw negm aq nige' ignmugsi'gw na ml'gigno'ti piltu mimajultitesnu. Ma nugu majulgwatmugg sa'qawe'l 'tplutaqan ugjit ugs'tan. Tleiaulti'gw Se'sugulieg aq piltu mima-julti'gw aq e'wugsi'gw elugoug Gjinisgam. ⁵ Ta'n tujiw el mimajultigup ginu ta'n tel puatmugup elue'uti assumugsioqop gaqinal. 'Tplutaqan geg-nua'tugsi'gw ta'n teli opla'taqati'gw aq ginu me' getu pata'taqati'gw aq siaw pata'taqatinenu. Apji eimu'ti'gup elue'utigtug. Gisa'lugsitesnu 'lta'nen u mn'tua'gig. ⁶ Na nige' ginu 'gjitm iga'lugsi'gw ta'n 'tplutaqan assumugsioqop muta nepmu'ti'gup maw Se'sugulial. Amgwesewei gegnugsioqop pa wi-jei aq pisulti'gweg laplusang. Gjinisgam elugoug mu nugu ta'n tel ma-julgwatmu'g Mowisewei 'tplutaqan ta'n me'saqan wi'gas'g ugjit ugs'tan

gatu awna jigs'tu'g Wejuli Nisgam ta'n apoqonmugsi'gw aq ignmugsi'gw ml'gigno'ti na tl mimajultinenu.

'Tplutaqan aq elue'uti

⁷ Gatu taluetesnu nige'. Na 'tplutaqan mo gelu'lgtnug. A' na moqwa'. 'Tplutaqan gelu'lg. Gatu musga's'g ta'n tel pata'tegei. Muta mu ni'n 'gji'tugapnn pata'tegen ta'n tujiw puatm ta'n goqwei igtig mimajuinu'g assutg mo 'tplutaqan tluen, "Mut wisguow!" ⁸ Lue'uti gisa'lit tla'tegen ta'n tel gaqais milamu'gl wisguo'qonn. Ta'n tujiw 'tplutaqan telueg, "Mut wisguow!" Elue'uti gisa'lit tla'tegen. Mo 'gji'tugapnn pata'tegewinu mo 'tplutaqan i'gtnug. ⁹ Etna na ugjit tel ulo'tegeiapneg gesgmnaq gisi ns'tasiwaneg 'tplutaqan. Gatu ta'n tujiw 'tplutaqan geituaneg aq ta'n goqwei mo teltenug tla'tegew na tujiw getu tla'tegei. Na tujiw seioqwei ugjit 'ntlue'uti'l. Na tujiw melgignewa's'g elue'uti aq getu pata'tegei. ¹⁰ Ta'n tel menaqqajewei majulgwatm 'tplutaqan na tel piam seioqwei ugjit 'ntlue'uti'l. 'Tplutaqan ta'n Gjinisgam ignmatoq ugjit ilgwenugsi'gw Gjinisgamewigtug gegnua'fuitl ta'n teli opla'tegei aq na weji pata'tegei aq pem liei mn'tua'gig. ¹¹ Gistesguigl elue'uti'l. 'Tplutaqan e'w'g ugjit gisa'lin me' ma'muni pata'tegen. Sewisga'tuap 'tplutaqan aq elsutasiap tli gta'pa's mn'tua'gig. Elue'uti na tala'tegew.

¹² Na 'tplutaqann gelu'lg aq wejiaqal Gjinisgamewigtug aq telimugsi'gw ta'n Gjinisgam puatmugsi'gw tla'taqatinenu aq apoqonmugsitesnu. ¹³ Etug ta'n goqwei gelu'lg na 'tplutaqan pegisituit 'npuaqan. A' na moqwa'. Elue'uti na tala'tegeg. Ta'n teli e'w'g ta'n goqwei gelu'lg, elue'uti pegisituij 'npuaqan ugjit ni'n. 'Tplutaqan gis musga'tuaten ta'n goqwei gis tala'tegei elue'uti giasgiwewei. Ta'n 'tplutaqan telueg, "Mut pata'tegew!" na tujiw me' getu pata'tegei. Elue'uti me' naji ma'muni musgas'g aq me' ntaqo'qona'lugsi'gw.

Ta'pu nemi'glji'nm ta'n teli angita'sit

¹⁴ Geitu 'tplutaqan Gjinisgamewigtug wejiaq gatu ni'n pas'g mimajuinu. Elue'uti gistejue'galig aq assumig. ¹⁵ Mu nestasiw ta'n teleiawi muta mu gis tla'tegew ta'n goqwei getu tla'tegei gatu awna opla'tegei ta'n masgelmt. ¹⁶ Getu' tetapua'tegei gatu me' siaw pata'tegei. Na ula musga's'g wel'te'tm na 'tplutaqan tetapu'aq gatu mo gisi nguti tla'tegew. ¹⁷ Mu na esma ni'n getu opla'tegei gatu awna na elue'uti ta'n 'ntinneg eteg gisa'lit tla'tegen. ¹⁸ Geitu ni'n 'ntangita'suaqanm aq 'ngamlamun mu gisa'linug ula'tegen muta pas'g ni'n mimajuinu. We'gaw tlia getu ula'tegei mo gis geggunmu ml'gigno'ti na gis tla'tegew. ¹⁹ Mo gisi wela'tegew ta'n ni'n getu tla'tegei gatu awna opla'tegei ta'n mo getu tla'tegew. ²⁰ Pa na opla'tegei ta'n mo 'gtu tla'tegew. Na ula telueg mu ni'n ta'n tla'tegew awna na lue'uti 'ntinneg eig na gisa'lit tala'tegei.

²¹ Etna na ula ta'n gis tliaq ugjit ni'n. Ta'n getu ula'tegei na ml'gigno'ti ugjit tla'tegen mo geggunmu. Ta'n goqwei winjig apjiw neia's'g. ²² Ta'n telgi'g 'ngamlamun getu ula'tegei aq getu majulgwatm Gjinisgam ugt'tplutaqanml. ²³ Gatu nige' piltua's'g ugjit ni'n. Nat goqwei eteg 'ntinneg ta'n gisa'lit listmuan Gjinisgam ugt'tplutaqanml ta'n 'ntangita'suaqanm aq 'ngamlamun wel'te'tg. Elue'uti ta'n elugweg 'ntinneg wissuignemuit aq assumit pa wijej aq laplusang pisian. ²⁴ Na we'gwi ewle'juinui. Wen ta'n ugs'tawi'tew ni'n ta'n ilgwenj lue'uti muta ni'n pemlalsi mn'tua'gig? ²⁵ Miwatmaq Gjinisgam. Gjisaqamawminu na Se'suguli gisi ugs'tawi'tew. Negm gis jigla'litew ta'n teli assumig lue'uti. Geitu ni'n getu majulgwatm Gjinisgam ugt'tplutaqanm gatu awna mo gugunmu ml'gigno'ti ta'n ingutei tla'tega s. Na tetuji assumig lue'uti. Gatu Se'suguli gis jigla'lit.

8

*Na Wejuli Nisgam gisi ignmugsi'gw
na ml'gigno'ti ugjit gegnu pmien*

¹ Ula teliaq ugjit ta'nig getlams'tasultijig Se'suguliewigtug aq nige' mawa'laji negmeg. Gjinisgam ma apji ilsumagul ta'n wen gisi gtlams'tuatl Se'sugulial aq mawa'lati negmeg. ² Wejuli Nisgam ta'n teli ilgwenij ejigla'lit lue'uti ta'n teli assumip aq mn'tua'gig ela'lit. Wejuli Nisgam ta'n tel lugwet ignmugsi'gw na ml'gigno'ti ugjit piltu mimajultinenu aq ignmugsi'gw iapjiwewei mimajuaqan ginu ta'n mawo'lti'gw Se'sugulieg. ³ Ta'n 'tplutaqan ma gisi ugs'tawiagul muta mimajuinu mo gis gaqi majulgwatmug na Gjinisgam tela'tegep. Sewisga'toq ta'n elue'uti amgweseweieg assumugsi'gup ta'n tujiw petgimateg uggwisl. Mimajuinuualsilipnn st'ge' ginu ta'n pata'taqati'gw gatu mo pata'tegegw negm glaman wissuignettew elue'uti. Na wet tla'teget ta'n teli np'g'pnaq ugjit 'gtlue'utinal. ⁴ Gjinisgam petgimapnn uggwisl glaman ta'n Se'sus gaq majulgwatg Mowisewe'l 'tplutaqan ginu weji gtlamia'titesnu Gjinisgamewigtug. Nige' Gjinisgam tel nmugsi'gw 'st'ge' gaqi majulgwatmu'g ta'n telgi'g 'tplutaqan muta mawnugsi'gw Se'suseg. Ginu ta'n tla'taqati'gw ta'n tel puatg Wejuli Nisgam mo ginu ta'n tel puatmuggw. ⁵ Ta'nig el mimajultijig ta'n tel puatmi'tij, ugtangita'suaqanmual ilgwengwi'titl ta'n negmow tel puatmi'tij. Gatu ta'nig el mimajultijig ta'n Wejuli Nisgaml puatmlj ugtangita'suaqanmual ilgwengwi'titl Wejuli Nisgaml. ⁶ Pa na el mimajulti'gw ta'n tel puatm'ugsi'gw na nigtua'lugsitesnu Gjinisgamewigtug ugjit 'gtlue'utinal gatu ilgwenugsioq Wejuli Nisgam gisa'lugsi'gw 'gji'jianenu Gjinisgam aq wijitgweiwanenu. Ugjiatew mimajuaqan aq wanta'qo'ti. Gjinisgam gisa'lugsioq iapjiw wijitgweiwanew aq gugunnew wanta'qo'ti 'ggamlamuninaq. ⁷ Ta'n tujiw mimajuinu'g el mimajultijig pas'g ta'n negmow tel puatmi'tij na getana'titl Gjinisgaml muta mo jigs'tmua'tigul Gjinisgaml ugt'plutaqanml aq 'lpa mo geggunmu'ti'gw na ml'gigno'ti gis tla'taqatinew. ⁸ Wegla ta'nig jigs'tmi'tij pas'g negmow ta'n tel puatmi'tij ma gis tetapu'la'tigul Gjinisgaml.

⁹ Gatu mo tel mimajiw ta'n tel puatmn. Tel mimajin ta'n Wejuli Nisgam ilgwen'sg muta Gjinisgam ugjijaqamitl na Wejuli Nisgam el mimajij 'gtinneg aq ignmasg na ml'gigno'ti tla'tegen. Ta'n wen mo geggunmuaqul Se'suguli ugjijaqamitl na Wejuli Nisgaml mo negmeg tleiawigw. ¹⁰ Gatu Se'suguli 'gtinneg eig aq Wejuli Nisgam gisa'lultew siaw mimajites wa'so'q ta'n tel tetapu'en Gjinisgamewigtug. Na ula tliatew ugjit gi'l tlia nige' ga'qi np'tew ugjit lue'uti. ¹¹ Pa na Wejuli Nisgam 'gtinneg eig na tujiw Gjinisgam ta'n wenaqa'lapnn Se'sugulial nepliteg elt gisa'tutal ga'qiwal ta'n np'tew apaji mimajin. Na Wejuli Nisgam 'gtinneg eig aq Gjinisgam wet tla'tegetew ugjit gi'l.

¹² Toqo nige', wijigatulti'gw, amujpa na tel mimajulti'gw ta'n Wejuli Nisgam tel pualugsi'gw mo ta'n ginu tel puatmuggw. ¹³ Gatu tl mima-jultioq gilew ta'n tel puatmoq na gilew mn'tua'gig 'lta'toqs'p. Apji nig-tuita'toqs'p Gjinisgamewigtug. Gatu Wejuli Nisgam apoqonmultew ugjit pun pata'tegen gatu amujpa puatmn gi'l ilgwenisn ugjit pun pata'tegen aq amujpa tla'tegen ta'n negm tel puatg. Na tujiw iapjiw wijitgweiwates Gjinisgam wa'so'q. ¹⁴ Ta'nig jigs'tua'titl Gjinisgam ugjijaqamitl na Wejuli Nisgam negmow na Gjinisgam un'jang. ¹⁵ Muta Wejuli Nisgam mo gisa'lugsioq ap we'gwata'sultinew ugjit 'gtlue'utinal pa wije'i aq gisteju'g gatu awna Wejuli Nisgam gisa'lugsioq Gjinisgam un'janitoqs'p aq na Wejuli Nisgam ugml'gigno'tim'g telui'tug Gjinisgam, "A'pa, Nu'." ¹⁶ Wejuli Nisgam gisa'lugsi'gw ta'n telgwitgl 'ggamlamuninal 'gji'tunenu ginu na Gjinisgam

un'jang. Na glaman gis thuetesnu, "Ginu na Gjinsigam un'jang." ¹⁷ Na nige' ginu negm un'jang. Msntesnu ta'n te's'g goqwei gelu'lg ignmuaji ugtmimajuinung. Guguntesnu maw Se'suguli ta'n goqwei Gjinsigam geggunmuap ugjit negm. Pa na ulmajo'lti'gw ta'n tel lugowug Se'suguli aq teli angite'tmu'g 'st'ge' Se'suguli ta'n negm teli ul'te'tg'p ta'n teli ulmaje'g, gepmitelmugsitesnu maw negm.

Me' enmiaq tel gepmitelmugsitesnu

¹⁸ Nige' geitu ta'n tujiw Gjinsigam musga'tugsitesnu uggepmitelgaqanm aq gepmitelmugsitesnu wa'so'q na tujiw ta'n teli ulmajo'lti'gw ula ugs'tqamug pa wije' aq mo goqwei. ¹⁹ Ta'n te's'g goqwei Gjinsigam gisitoqop esgmaq ugjit Gjinsigam un'jang neia'tasultilin. ²⁰ Ta'n goqwe'l Gjinsigam gisitoqopnn gelu'lg. Gatu Gjinsigam gisite'tg'p 'ms't goqwe'l seioqwiatal weja'tegemgeg ta'n lue'uti eteg ugs'tqamug. Gatu iga'qt'ew na'gweg ta'n mo nugu thiatew aq 'ms't goqwei esgmaq na na'gweg. ²¹ Na'gweg iga'qt'tal ta'n tujiw ta'n goqwei gisita's'g'p aq ta'n seioqwiatal ugjit lue'uti ma nugu seioqwianug aq 'ms't goqwei maw Gjinsigam un'jang gepmite'tasultitaq. ²² Muta ginu geitu'g glapis nige' ta'n te's'g goqwei gisita's'g'p epetoqsit ta'n tel gtnmat pa na wije' aq ta'n teli gsnugowaqan telgi'g e'pit ta'n tujiw poqjipnet. ²³ Gatu mo pas'g ta'n goqwei gisita's'g'p epetoqsit na ginu ta'n geggunug Wejuli Nisgam na amgwesewei ignmatimgewe'l ta'n Gjinsigam ignmugsi'gup elt epetoqsulti'gw ge's esgmalug. Tetago'lti'gw ugjit Gjinsigam ignmugsitesnu ta'n goqwe'l geggunmuaj ugjit un'jang. Gjinsigam minua'lugsitesnu gaqinal. Menaqqajewei iga'lugsitesnu ta'n teli assumugsi'gup elue'utigug. ²⁴ Ta'n ginu elita'sulti'gup Gjinsigamewigtug etna na ugjit weji ugs'ta'ti'gup. Gatu nemitu'g ta'n goqwei esgma'tmu'g mo 'gjitm lita'suaqan muta gis eteg. Wen gis lita'sitew ta'n goqwei nemitu'g? A' na mo wen. ²⁵ Lita'sulti'gw ta'n goqwei mo nemitug na ginu sangew esgmattesnu. Geitu'g 'msntesnu ta'n Gjinsigam teplumugsi'gup. ²⁶ Wejuli Nisgam ta'n apoqonmugsi'gw muta menaqana'ti'gw Gjinsigamewigtug. Mu ginu geitug ta'n tli a'sutma'ti'gup giasgiwewei gatu Wejuli Nisgam etawaqtmatl Gjinsigam ugjit apoqonmugsinenu. Epetoqsit aq getmife'tg ta'n teli a'sutmesseugsi'gw. Na teli sespetelmugsi'gw. Mo eigtnugul glusuaqann ta'n gis thuetal. ²⁷ Gjinsigam ta'n nmitua's mimajuinu'g uggamlamunuaq aq ugtangita'suaqanmual saputaptmuaji. Geituaj ta'n teli angita'silij Wejuli Nisgam. Etawaqtmatl Gjinsigam ugjit ugtmimajuinung aq negm ta'n teli ul'te'tg.

²⁸ Geitu'g ta'n pas'g goqwei thia'n ta'n tela's'g ginueg Gjinsigam maw lugowugsitesnu ugjit ulapetmnenu. Na tla'tegetew ugjit ginu ta'n gesalu'g aq wigumugsi'gup ta'n negm tel'te'tg'p. ²⁹ Wegla ta'nig Gjinsigam gisi mgnaji ta'nig getlams'tasultijig na gis tepgisa'laji glaman tlo'ltitaq pa wije' aq negm uggwisl. Glaman na uggwisl nige' amgwesewa'juilin ta'n tel pugwelgig wijigatultijig negmow ta'n mawa'la'titl muta getlams'tua'titl. Ugsisual na negm. ³⁰ Ta'nig Gjinsigam gis tepgisa'laji na wigumaji. Ta'nig wigumapni elt tetapua'laji aq ta'nig tetapua'lapni elt gepmitelmaji aq me' gepmitelmataq wa'so'q.

Gjinsigam teli musga'tugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw ta'n Se'suguli gis tla'tegep ugjit ginu

³¹ Nige' teli gji'tu'g ula 'ms't ta'n Gjinsigam gis tla'tegep ugjit ginu goqwei gis taluetesnu? Gjinsigam wel'telmugsi'gw. Wen ta'n gis wissuignemugsitesnu Gjinsigamewigtug. 'Lpa mo wen eimug ta'n gis tla'tegetew. ³² Mo nenaqji-jatuagupnn ta'n teli ulmaje'lipnn uggwisl gatu iga'lapnn ugjit ne'po'qsilipnn

ugjit 'ms't ginu. Teliƣ iga'lapnng ugƣwisl ta'n maw gepmitelmapnn. 'Lpa 'ms't goƣwei ignmugsitesnu. ³³ Wen gisi pisuiw ilsutmuataƣ Gjinisgam gisi mgnaji mimajuinu'g? A' na mo wen gis tla'teget muta Gjinisgam teluep mo ansalteƣ goƣwei eigtnug ugtinnewaƣ, tetapua'taƣatinew ugjit negm. ³⁴ Wen eig ta'n gisi ilsumataƣ 'lta'new mn'tua'gig. Mo wen eimug ta'n gis tla'teget. Etna na Se'suguli ta'n weji 'np'g'p aƣ wesua'toƣop ugt'punual aƣ minua'lut'p aƣ nige' ugtinaƣanmg epilitl Gjinisgaml. Negm etawaƣt-muatl Gjinisgaml ugjit ginu. ³⁵ Wen nige' ta'n gis nigtua'lugsitesnu ta'n teli gsalugsi'gw Se'suguli tlia ulmajeiugsi'gw, tlia gitnme'ugsi'gw, amas-gipnnugsi'gw, guisulti'gw, gisna ewle'ju'lti'gw, gisna 'nsano'ƣon eimu'ti'gw, gisna tlia ne'po'qsi'gw? Mo eigtnug goƣwei gisi nigtua'lugsitesnu ta'n teli gsalugsi'gw Se'suguli. ³⁶ Gatu ula ugs'tqamug gitnmo'ƣon weltesgmu'g ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Ugjit nige' gi'l Gjinisgam apjiw i'mu'tieg nsano'ƣonigtug ta'n tel pita'q na'gweg. Pa wije i aƣ jijgluewji'g ta'n tl ne'pa'ten pa na wije ginu teleiugsi'gw." Na telueg Gjinisgam ugtwi'gatign.

³⁷ Gatu ta'n pas'g goƣwei gis tliaƣ 'gtinnenaƣ tetuji wissuignetmu'g muta Se'suguli apoƣonmugsi'gw, negm ta'n mawi gsalugsi'gw. ³⁸ Muta weli gji'tu'g mo eigtnug ta'n tl nigtua'lugsitesnu ta'n teli gsalugsi'gw Gjinisgam. Pa na nepu'ti'gus gisna mimajulti'gw. Tlia ansale'wijig ma gis tla'taƣati'gw, tlia mn'tu'g ma gis tla'taƣati'gw, tlia ta'n nige' teliƣ gisna ta'n tliatew me' enmiaƣ. Ma gis nigtua'lugs'i'gw ta'n teli gsalugsi'gw Gjinisgam. ³⁹ Mo eigtnug goƣwei musigis'g'ug, gisna ugs'tqamug epune'g ta'n goƣwei gisita's'g ta'n gis nigtua'lugsitesnu ta'n Gjinisgam teli gsalugsi'gw. Gjinisgam ug'gsaltuaƣanm musga'tugsi'gup ta'n Se'suguli Gjisaƣamawminu teli np'g'p ugjit ginu.

9

Mesge'g'p Poligap ugjit Lesui'paƣ muta mo geitu'ti'gw ta'n tetapua'tinew Gjinisgamewigtug

¹ Ta'n goƣwei teluei na teliƣ. Gjinisgam geitoƣ. Ni'n tleiawi Se'sugulieg aƣ mo ni'n egsuow. Ni'n 'ntangita'suaƣanm ilgwenit Wejuli Nisgamewigtug aƣ maw telimip ni'n etl tlu ei gigwajiaƣewei. ² Mawi ms'gi'g ta'n teli ms'ge i aƣ gaƣ suisa's'g 'ngamlamun ugjit ntmimajuinung na Lesui'paƣ. ³ 'Gsatmug gisi apoƣonmg ntmimajuinung ugjit negmow ugs'ta'tinew. We'gaw ugjit negmow wel'te'tm igalsin ugjit ilsutmn ne'pa'n. Pas'g na ma gis tlianug muta pas'g negm Se'sus ta'n weji np'g'p ugjit ugs'tawianew mima-juinu'g. ⁴ Negmow na 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paƣ na Gjinisgam ugtmima-juinung ta'n gisi mgnapni. Negm gisitelmaji ugjit un'janitelmnnew aƣ witto-ƣwa'tmnnew aƣ nemitu'tip uggepmitelgaƣanm ta'n teli espe'litl. Teplumapni ta'n tli ula'lataƣ aƣ ignmuapni 'tplutaƣanm Nisgamewe'l. Musga'tuapni aƣ nige' geitu'tij ta'n tli emtoƣwalataƣ Gjinisgam Gisiteget teliƣaƣeweiƣug aƣ iapjiwewei teplumtingewei mesnmi'tij. ⁵ Wettaƣia'tijig Aplameƣ Isaqeg aƣ Je'gopeg. Se'suguli ta'n mimajuinualsip tleiawit negmow. Negm Se'suguli mestai assusit aƣ Gjinisgam Gisiteget pua'laji 'ms't mimajuinu'g gepmitelma'tis iapjiw. Na tliaj.

*Ta'nig maw gimaten maw Aplam
ta'n teli gtlams'tuatl Gjinisgaml*

⁶ Mo thuew ta'n Gjinisgam teli tplutg'p menaq telianugup. Ta'n Gjinisgam teli tplumapni Lesui'paq giasgiwewei teliaqap muta mimajuinu'g ta'n Gjinisgam gisi mgnapni aq mawa'lapni mu na pas'g Lesui'paq gatue'lt me' pugweliejig igtigig ta'n angua'lapni. ⁷ Mu 'ms't ta'nig wetagutmu'tijig Aplamo'q Gjinisgam un'jang. Gjinisgam telimapnn Aplamal, "Pas'g ta'nig wettaqia'tijig Isaqeg tli maw gimaten maw gi'lewei." ⁸ Na telueg, "Mo 'ms't ta'n te'sijig mijua'ji'ig ta'nig ugs'tqamultijig Aplameg Gjinisgam un'jang." Gatue' awna na mijua'ji'ig ugs'tqamuilitl ta'n Gjinisgam teli tplumaji Aplamal aq Salaal tli maw gimaten maw negmow. ⁹ Gjinisgam na teli tplumapnn Aplamal ula glusuaqann, "Tetaputesg na'gweg iga'q, apaja'sites aq Sala ugguwisl gugunatal." Na teluet Gjinisgam.

¹⁰ Aq mu pas'g na ula. Ta'n tujiw Isaq pemigweteg malie'wit. Ugte'piteml teluisilitl Lepegga. Tel gne'geg tele'g. ¹¹⁻¹² Ta'n tujiw assma getu gugunaji 'tqope'ig Gjinisgam na telimatl, "Amgwesewaj lugowatal wijigumatl." Gjinisgam na telimatl gesgmnaq ugs'tqamu'itigweg, gesgmnaq ela'taqatigweg winjig gisna gelu'lg. Na tel'telmatl 'mgnan maljewe'tl 'tqope'jl. Musga'tugsi'gw Gjinisgam gis tla'tegep ta'n telsemsit, mu na ta'n mijua'ji'ig gis tla'tegetij. ¹³ St'ge' ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Je'gop gesal'p gatu Isaqji'j mo tetuji gsalaaq."

¹⁴ Eimu'tijig mimajuinu'g teluejig, "Gjinisgam mo tetapua'tegegw ta'n tela'tegej." Me'si we'jitua'tij amsalteg Gjinisgam. Gatue' mo telianug ta'n teluetij. 'Lpa pe'gaj mo amsalapuegw. ¹⁵ Gjinisgam telimatl Mowisal, "Ewliatelmates ta'n pas'g wen getu ewliatel'm'g aq ule'wates ta'n wen ni'n getu uleiw." ¹⁶ Gjinisgam mimajuinu'g ewliatel'maji mo na ta'n mimajuinu tel puatg gisna ta'n tela'tegej gatue' awna Gjinisgam ta'n teli ewliatelmatl. ¹⁷ Gelu'lg wi'gatign telueg ugjit Palo ta'n etli elege'witewit Ijijtg, "Gjinisgam teluet, 'Etna na weji iga'lul ugjit elege'witewin ugjit nige'. E'wul aq gisa'laji mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu' gji'tunin ni'n aq ta'n telgi'g 'ntml'gigno'tim.' " ¹⁸ Gjinisgam ewliatelmatl ta'n pas'g wen getu ewliatelmatl. aq igtigig ignmuaji metua'taqatili. Gjinisgam musga'tuaj ta'n teli wegaiugtuatl Paloal muta mo jigs'tagugul aq mo ewliatelmagul Gjinisgam ugtmimajuinung.

Gjinisgam ewliatel'maji ta'nig jigs'ta'titl

[Gjinisgam musga'tuaj mimajuinu'g ta'n teli ilsumaji muta mo jigs'tagugul gatue' elg ewliatel'maji ta'nig jigs'tatitl aq getlams'ta'titl.]

¹⁹ Newgte'jit gilew pipanimitew, "Pa na ula teliaqas goqwei ugjit Gjinisgam ilsumataq ugjit na? Ignmuaji negmow pa na tela'taqatili. Wen ta'n wissuignematl Gjinisgam? 'Lpa mo wen." ²⁰ Gatue' wenin ta' gi'l Gjinisgam asitem't. Gisitaqanei wowji'j mo pipnimulug ta'n wen gisi'atl, "Goqwei wet tli'in na?" A' na moqwa'. Mo tla'tegegw. ²¹ Mimajuinu ta'n gisiaji gisita'qanei wowji'j negm gis tli'atl ta'n tel puatg. Mego'tiliji eliaji aq anawgtiliji eliaji. Wijei sisgu e'w'g.

²² Etna na ula ta'n Gjinisgam tel lugwet. Getu' musga'toq ugml'gigno'tim aq ta'n wegaiugt'gl elue'uti'l aq ta'n ilsumataq mimajuinu'g. Gis sa'q ta'nig opla'taqatijig te'pmi'tij ugtapulanew gatue' Gjinisgam pegiji esgmalaji gawasgita'sulfinew elue'utigtug. Gatue' mo gawasgita'sultigw. Etna na ugjit ugtapula. Seioqwia'titaq ugtlue'utiwaq. ²³ Glaman 'gji'jaten uggepmite'lgaqanm ta'n teli ms'gi'g ugjit ginu ta'n ewliatel'mugsi'gw. Ginu ta'nig Gjinisgam gis gisgajugtugsi'gw ta'n tli ugs'ta'titesnu aq negm witoqwa'lugsitesnu aq gepitel'mugsitesnu. ²⁴ Ginu na mimajuinu'g ta'n Gjinisgam wigumugsi'gup. Eimu'tieg Lesui'peultieg aq maw gaqais milapegsultioq mimajuinu'g. ²⁵ Ta'n Gjinisgam teluep aq ta'n iganigitegewinuo'q Oseiao'q tel wi'gig'p, "Na Mimajuinu'g ta'n mo ni'newe'g

na tlui'tan 'ntmimajuinung.
Aq ta'nig gaqais milapegsultijig mimajuinu'g
ta'n mo gesalaqig etna na negla gesalgig.

²⁶ Na'te'l na tliatew ta'n telimut'pnig,

'Mu na ni'n 'ntmimajuinung'
etna na negla na mimajuinu'g
tlui'taten: Gjinisgam un'jang.

'Gjinisgam ta'n apji mimajit tlui'taq: Nn'jang.'

²⁷ Aiseiao'q igan gnua'tut'p ugjit Lesui'paq. Teluep, "Je tlia Lesui'paq
tel pugweli'tij st'ge' t'pgwan gigiw sitmug pas'g tegle'ji'g ta'n ugs'ta'titaq.

²⁸ Gjinisgam jaqali ilsumataq ta'n te'siliji mimajuinu'g ula ugs'tqamug aq ta'n
teluep na tla'tegetew. Na." ²⁹ Gis nige' sa'q Aiseiao'q teluepnaq, "Pa na Gjinisgam
Gisiteget ta'n mestai assutg mo ewlitemugsi'gus ginu Lesui'peulti'gw
'lpa na gaq ne'po'qsi'gup ta'n te'si'gw. Pa na wije aq giasgiwewe ta'n
tela'toqop gjigann teluisigl Satm aq Gamola. Pas'g ewlitemugsi'gw aq
tegle'ji'gw esgwieji'gw."

Lesui'paq mo menuegeti'gw na

³⁰ Ula nige' ta'n teluei, "Ta'n tel gaqais milapegsultijig mimajuinu'g mo
wejo'tmi'ti'gw gigwajia'tinew Gjinisgamewigtug gat u Gjinisgam gisa'laji gig-
wajia'tinew ta'n teli gtlams'tasulti'tij negmeg. ³¹ Gat u awna Lesui'paq ta'n
gisi mgnapni wejo'tmi'tij gis gigwajia'tinew Gjinisgamewigtug ta'n tel ma-
julgwatmi'tij 'tplutaqann gat u mo gissotmi'ti'gw." ³² Nat wen pipanigesit,
"Goqwei ugjit mu gis tla'taqati'gw?" Mo gis tla'taqati'gw muta melgotmi'tij
negmow ta'n gis tla'taqatijig gat u mo Gjinisgam elita'sulti'tigul. Pa na
wije aq etoqwatesultijig aq pejitaqama'tijig. Na telueg mo geitu'ti'gw ta'n
tla'taqatitaq. ³³ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign,

"Iga'tu Sioneg
pejitaqanamgewei gun'tew
aq pejitaqama'titaq aq nisia'titaq.
Gat u ta'n wen Gjinisgaml jigs'tuatl
na negm ma 'pjitaqamagw
aq ma ewla'laq ta'n wen jigs'tuit."
Na teluep Gjinisgam Gisiteget.

10

¹ Wijigatulti'gw etawaqتماق Gjinisgam ta'n telgi'g 'ngamlamun ugjit ta'n
te'sijig 'ntmimajuinung ugs'ta'tinew. Na tujiw 'ngamlamun ulgwitt'tew.
² Etl tlimuloq ta'n goqwei geitu ugjit negmow. Getu' ma'mun tetapua'la'titl
Gjinisgaml gat u mo teli ns'tasulti'gw ta'n tla'taqatitaq. ³ Mo negmow gisi
'ns'tmi'tigw ta'n Gjinisgam gisa'laji mimajuinu'g gigwajia'tinew negmewig-
tug. Wejo'tmi'tij gisa'tunew gigwajia'tinew negmow ta'n getu tla'taqati'tij.
Mo getu jigs'tua'tigul Gjinisgaml ta'n getu tla'tegelij ugjit gisa'lanew mima-
juinu'g tetapua'tinew aq gigwajia'tinew. ⁴ Gat u Se'suguli gis gaqi majulgwat-
moqopneg 'tplutaqan ugjit ginu, glaman 'ms't wen ta'n getflams'tasilitl na
tetapu'etew Gjinisgamewigtug.

Ta'n wen Gjinisgaml elita'sitl na negm ugs'tatew

⁵ Etna na ula ta'n Mowiso'q gis wi'gig'pnn ugjit ta'n tetapua'tinew Gjinis-
gamewigtug ta'n tel majulgwatmi'tij 'tplutaqan. Ewi'g'g'pnn, "Na mimajuinu
ta'n wajui majulgwatg 'tplutaqan ta'n telueg ugjit tetapu'en Gjinisgamewig-
tug apjiw mimajitew." Na getloqo na! Gat u mo wen eimug ta'n gis
tla'tegegw. ⁶ Etna na ula Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ugjit mimajuinu'l
tetapu'elitl Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasilij. Telueg, "Mut thuew

'ggamlamung. Wen gis unagiatew wa'so'q nmisguatal Westaulgl aq etamatl 'Jugu'a. Nisa'si.' aq gis nisa'latal ugjit ugs'taugsinenu." ⁷ Aq mut thuew we'gaw ula, "Wen ta'n nige' gis nisa'sitew epune'g ta'nig nepu'tipnig eimu'tijig gisi gtaqqa'latal Westaulgl aq gis minua'latal."

[Mo wen gis fla'tegegw muta Se'suguli gis pegising'p ula ugs'tqamug nepg'pnaq aq apaji minunspnaq aq nige' ugjijaqamitl eimlitl ta'n eimu'ti'gw.]

⁸ Etna na ula ugjit Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ugjit mimajuinu'l tetapu'elitl Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasilij Se'suseg. Etl pestunmatmeg Gjinisgam ugtagnutmaqanm ugjit lita'sin Se'susewigug. Gis nutmn ula agnutmaqan. Gis thues teliaq aq gisi gtlams'tasites 'ggamlamung. Na wijej ta'n ninen pestunmatmeg ugjit 'gtlams'tasin Se'susewigug. ⁹ Pa na etl glusin aq gigwaji thuen mimajuinuigtug, "Getlams'taq Se'sus na Westaulg ta'n mestai assusit." aq 'gtlams'tasin 'ggamlamung Gjinisgam weji unaqa'lapnn ta'n teli np'g'p na gi'l weji ugs'tates. ¹⁰ 'Ggamlamung weji gtlams'tasin aq Gjinisgam gisa'lultew tetapu'en. Ta'n tujiw etl glusin mimajuinuigtug aq tlimjig ta'n teli gtlams'tasij Gjinisgamewigtug na weji ugs'tates.

¹¹ Ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Ta'n wen getlams'tuatl Gjinisgam ma 'ntage'ug. Gjinisgam mu amsalimgugul, ma ewla'lagul." Na! ¹² Ta'n pas'g wen gisi ugs'tatew. Gjinisgam ma wen piam piltua'lagul Lesui'p gisna mo Lesui'pewigw. Pas'g newgte'jit Gjinisgam Gisiteget ta'n mawi espe'g. Pajiji ule'watal ta'n tegan mimajuinu'l etawaqtmatl apoqonmagun. ¹³ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam Gisiteget ugtwi'gatigng, "Ta'n pas'g wen etawaqtmuatl Gjsaqamaw Se'susal Gjinisgam ugs'tawiatal."

¹⁴ Gatul tal gis tawaqtmuatl Gjinisgam ta'n tujiw mo 'gtlams'tasigul? Tal gisi gtlams'tasitew ta'n menaq nutmug na gelu'lg agnutmaqan? Tal gis nutwew gelu'lg agnutmaqan, menaq wen al pestunmatmug gelu'lg glusuaqan?

¹⁵ Tal gis pestunmatew ta'n tujiw menaq elgi'mam'gig nuji pestung? Ta'n tel wi'gas'g gelu'lg wi'gatigng, "Pegisitugsieg gelu'lg agnutmaqan aq nige' we'gaw ul'ta'sultieg. Welm'tu'tijig negmow aq elgimujig Gjinisgamewigtug."

¹⁶ Gatul mo ms't wen jigs'tmug gelu'lg agnutmaqan. Aiseiao'q 'lpa na negm teluep, "Gjsaqamaw pas'g tegle'ji'g ta'n mesnmi'ti'gw gelu'lg agnutmaqan uggamlamunuaq." ¹⁷ Amujpa nat wen elt pestunmatg aq wesgumatl Se'sugulial aq na tujiw mimajuinu nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan. Amujpa na tmg nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan ge'sg menaq getlams'tmi'tigw.

¹⁸ Gatul ni'n Poligap pipaniges, "Etug Lesui'paq mo gis nutmua'tij Gjinisgam ugglusuaqanml?" Getletug gis nutmi'tij ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg,

"Na gelu'lg glusuaqan enmi usgutas'g 'ms't tami. Se'sa's'gl Gjinisgam ugglusuaqanml ta'n telgi'g ugs'tqamu. Aq ta'n tel gaqais milapegsultijig mimajuinu'g nutma'tijig."

¹⁹ Ap pipaniges, "Etug Lesui'paq mo gisi ns'tmu'tigw gelu'lg agnutmaqan?" Amuj nestmi'tij aq Mowis ewi'g'g'p ta'n Gjinisgam telimji Lesui'paq, "Gisa'lultoqs'p gilew Lesui'pewioq wisgualatoqs'p aq uggwailatoqs'p ta'n ewnaso'ltijig mimajuinu'g."

²⁰ Tel gne'geg Aiseiao'q melgita'sit aq telimaji ugtmimajuinung na Lesui'paq, ta'n Gjinisgam telimji, "Mimajuinu'g ta'nig mu gwilugupnig na we'ji'jig. Ta'nig mu al pipanigesultigupnig

ugjit ni'n, neia'si ta'n eimu'tijig."

²¹ Gatu ugjit Lesui'paq Gjinisgam wesgumapni teluet, "Te'sigisg'g siaw pipanimgig Lesui'paq jugwita new ni'neg. Gatu siaw melg'sultijig aq mo getu 'lta'gwig." Na teluet Gjinisgam.

11

Gjinisgam ewlitelmaji Lesui'paq

¹ Pipaniges, "Etug Gjinisgam mo menuege'gupnig ugtmimajuinung?" A' na moqwa'. Na menuegeji. Pewalaji aq menuegeji. We'gaw ni'n na Isle'lewi. Wetagutm Aplameg aq wetagutm ta'nig pitu' uji'jl na Penjamina. ² Gjinisgam mo ejigla'lagusni ugtmimajuinung ta'nig amgwesewei gisi mgnapni. Geitu'n ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ta'n ewi'gas'g ugjit Ilaijao'q. Etawaqtmuatl Gjinisgam l ugtapulan Lesui'paq. ³ Telimatl Gjinisgam l, "Gjisaqamaw, ni'n pas'g newgte'ji ta'n esgwiei aq getu ne'pa'ijig. Ne'po'tipni'g iganigjitegewinugi'g aq gaq suiste'mi'titeg patgulmesigaqaneg aq gisa'lapni mimajuinu'g mo emtoqwalulin gi'l." ⁴ Gatu Gjinisgam na teli asitematl, "Ni'n lluigneg pituipntnaqanijig mimajuinu'g geggungig ta'n mo eli a'sutma'ti'gw Pe'lal." Na alt tel'ta'sultipnig Pe'lal nisgamewilitl gat mu na. ⁵ Pa na wije aq nige' me' ta'sieg eimu'tieg Lesui'peultieg ta'n Gjinisgam gisi mgnapni aq ewlitelmaji. ⁶ Gjinisgam mawi ewlitelmaji. Etna na ugjit negm gisi mgnaji. Mo te'pmi'tij gat Gjinisgam ewlitelmaji. Mu na ta'n goqwei gis tla'taqati'tis gisna ta'n gisi gtantun gat awna ta'n Gjinisgam gisi mgnaji mimajuinu'g. Muta Gjinisgam ugtewlite'lgaqan mo wejianug lugowaqanigtug.

⁷ Ta'n goqwei gwilmi'tip Lesui'paq mo we'jitu'ti'gw. Getu' tetapua'tinew Gjinisgamewigtug gat mu gis tla'taqati'gw. Etna na negmow tegle'ji'g mimajuinu'g ta'n wigumgwi'titl Gjinisgam l. Etna negmow we'jitu'tij. Es-gwiejig poqji gepistaqana'tijig aq mo Gjinisgam l nutua'tigul ta'n tujiw wigumgwi'titl. ⁸ Ta'n Gjinisgam wi'gatign telueg, "Gjinisgam ignmuaji tlo'ltinew ta'n tel puatmi'tij. Mo getu nutmu'ti'gw aq mo getu nemitaqati'gw. Aq me' nige' gisgug mo gis tetapu angita'sulti'gw ta'n goqwe'l Nisgamewe'l."

⁹ Aq Ta'pito'q teluet, "Eli a'sutmai aq etamg Gjinisgam gise'wan aq gis gejigiaqewtesgaq ta'n tujiw pestie'ulti'tij. Pewalgig nisiattaq aq ugtap'titaq.

¹⁰ Eli a'sutmai, uljaqa ugpgugual 'pgoji 'n'tutaq aq ma gis nemitaqati'gw aq gis ulmajo'ltitaq ta'n teli opla'taqati'tij." Na teli a'sutmap Ta'pito'q.

¹¹ Nin, Poligap telimuloq, Na Lesui'paq mo menuegeti'gw ta'n tel'te'tmliq Gjinisgam l gat mu gisi enmiaq menuege'titaq. Pata'taqatipnig ta'n mo menuege'tigul Se'susal pa na wije aq pejitaqama'tijig. Gat nige' ta'n gis tliaq ta'n tel gaqais milapegsultijig mimajuinu'g westa'tijig. Na wej gisa'lataq Lesui'paq tl wisgua'tijig aq me' enmiaq puattaq. ¹² Na Lesui'paq

ta'n mo menuege'tigul Se'susal igtigig mimajuinu'g gisi msnmi'tij ta'n goqwe'l gelu'lg. Ta'n tegle'ji'g Lesui'paq getlams'tasultijig pugwelgig ta'n gaqais milapegsultijig mimajuinu'g gisi gtlams'tasultijig Se'suseg. Me' gatu pajiji gelu'lg ta'n tujiw Lesui'paq gawasgita'sultitaq aq 'ms't mimajuinu'g gtlams'tasultitaq.

Ta'nig mo Lesui'peulti'gw pa na wijej aq 'psetgunji'tl weja'toq segewigwet olipiemnaqsi aq nasa'toq iga'taqasit olipiemnaqsi'g

¹³ Nige' gelululoq gilew ta'n tel milapegsultioq mimajuinuultioq mo Lesui'peultiwoq. Apostale'witewi ugjit gilew. Miwatmaq Gjinisgam ta'n telamug lugowaqan gisi ignmuj etl lugwei aq maw me'gite'tm 'ntlu-gowaqanm. Me' espe'g ula 'lgowaqan ilgwengig igtigig Gjinisgamewigtug. ¹⁴ Etug 'ntmimajuinung gisa'la's wisgua'titaq ta'n igtigig getlams'tmu'tijig gelu'lg agnutmaqan aq na weji ugs'tawianew. ¹⁵ Ta'n tujiw Lesui'paq ejiqlapasuala'titeg ta'n Gjinisgam gisite'tg, igtigig mimajuinu'g Gjinisgam gisa'laji witapetultinew. Ta'n tujiw Lesui'paq apaji ugsualaten tetuji ul'tasultitaq aq pa na wijej aq apaji mimaju'atitaq Gjinisgamewigtug.

¹⁶ Ta'n tujiw gaq pismo'tas'gl gulumgl toqwa'q na mawi amgwesewei pipnaqan mimajuinu el'toq gulumgewe'l wapejgl. Ta'n tujiw gi'teg, amgwesewei pugwe'ji'g pipnaqan Gjinisgam ignmuaj. Pa na wijej aq gaqi ignmuaj aq esgwiaq mijipjeweji wejitoq gulumgl gepme'gl. Aq pa na wijej miti's ugji'p'sgl Gjinisgam ignmug mawi ignmug ta'n goqwei wejigweg na ugji'p'sgl. ¹⁷ Lesui'paq pa na wijej aq 'psetgunji'tl iga'taqasit olipiemnaqsi aq gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq pa na wijej aq 'psetgunji'tl weja'toq segewigwet olipiemnaqsi. Pa na psetgunji'tl gnisgwastu temsajig iga'taqasit olipiemnaqsi toqosip na pilue'l segewigwet weja'toq 'psetgunji' gnisgwastu nasa'toq iga'taqasit olipiemnaqsi smtug siawigwet aq weligwet. Gilew nige' ulapetmnew gelu'lg mimajuaqan ta'n Gjinisgam ignmuapnn Lesui'paq. Teli tplumapnn Aplamal aq maw un'jang. ¹⁸ Glaman mut penoqitelmug Lesui'paq muta nige' mo getlams'tua'tigul Se'susal aq tepgisita'jig Gjinisgamewigtug. Negmow pa na wijej aq olipiemnaqsi 'psetgunji'tl temsa's'gl. Gatu mut me'ge'w gi'l. 'Psetgun mo apoqonmagul ugji'p'sg gatu awna ugji'p'sg apoqonmuatl 'psetgun aq ml'gignewa'latl. Aq gi'l pa na wijej aq 'psetgunji'j.

¹⁹ Newgte'jit te'sioq etug tluetew, "Gatu Lesui'paq ejiqlo'tujig glaman ni'n mawa'liten." ²⁰ Getletug na. Lesui'paq ta'n mo teli gtlams'tasultigupnn nigtua'lujig Gjinisgamewigtug aq gilew ta'n teli gtlams'tmu'tioq iga'taigl. Gatu mut me'ge'w ta'n goqwei gis tliaq 'gtinneg. Amujpa siawi gtlams'tmu'tioq. Ango'tmug aq uli angweiasultigw. ²¹ Mo Gjinisgam ewlitelmagupni Lesui'paq ta'nig mo getlams'tua'tigupn aq tepgisita'jig Gjinisgamewigtug. Negmow tleiaultijig aq gilew mo tleiaultiwog. Aq gi'l tel'ta'sin ewlitelmulten mo siawi gtlams'tasiun? A' na moqwa'! Mo gis tlianug! ²² Ge' angita'sin ta'n tetuji ulm'toq Gjinisgam aq ta'n mo ewlitelmagul ta'n wen mo getlams'tua'tigul. Gjinisgam wetapulatl ta'n wen mo jigs'tug gelu'lg agnutmaqan gatu awna wele'w'sg gi'l ta'n jigs'tat. Gjinisgam siaw jigs'tat aq tla'tegetes ta'n tel puatg negm siaw uleiultew. Gatu mu tla'tegegn aq maw tma'lultew aq jigla'lultew. ²³ Lesui'paq ma siaw listua'tigul Gjinisgam gatu awna 'gtlams'tasultitaq na tujiw Gjinisgam apajo'latan ta'n eimu'tilipnig. Gjinisgam tepiaq telignaj gisi apajo'lataq. ²⁴ Pa na wijej aq 'psetgunji'j gnisgwastu segewigwet olipiemnaqsi ta'n temasgittasit aq nige' siaw nassigweg. Gisi iga'taqasit olipiemnaqsi pa na wijej gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq angua'tusioq maw Se'sugual. Gatu me' apaji naqamaje't'tew 'psetgunji'j ta'n wejiaq iga'tasit olipiemnaqsi apat naso'tmg na wijej miti'sigtug ta'n weji

mn'jo'tigul. Pa na wijeï aq Gjinisgam ugtmimajuinung na Lesui'paq gisi apajo'laji negmeg. Gjinisgam mawa'lugsioq gilew ta'n teli gtlams'tmu'tioq aq gisi apaji mawa'lataq ugtmimajuinung, gtlams'tmu'tinew.

Gjinisgam 'ms't ewlitelmaji

²⁵ Wijigatulti'gw pewaluloq 'gji'tunew ula teliaqewei atejoqol geitas'g. Pa na nige' geitu'gus mo teli ugsualsultigw 'st'ge' natawo'ltigw. Ula teliaqewei telimuloq, "Na 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paq melgatpa'tijig gatu ma listua'tigul Gjinisgaml iapjiw. Pas'g etli mtua'taqatiji glapis ula gaqais milapegsultijig mimajuinu'g ta'n 'gtlams'tasultitaq mawo'lanew. Nigtuita'jig aq ta'nig jigs'tua'titl Gjinisgaml el'ta'jig negmeg." ²⁶ Etna na ta'n teli ugs'ta'titaq Lesui'paq. Etna na ula ta'n teluep Gjinisgam ugtwi'gatignigtug, "Nujiugs'tawi'wet ugjietew na 'gjigan Saion.

'Ms't goqwei gaq jigla'tutew elue'uti ta'n wetapegsultijig Je'gopeg.

²⁷ Etna na ula ta'n goqwei teli tpluma's ta'n tujiw jiglo'tuaq ugtlue'utiwal."

²⁸ Na Lesui'paq mo jigs'tmu'ti'gw gelu'lg agnutmaqan. Etna na na'te'l weji pqotamgiaq elue'uti ta'n getana titl Gjinisgaml. Etna na ula ulapetmugsioq ugjit pas'g gilew mo Lesui'peultiwoq. Gatu Gjinisgam gi's gisi mgnaji negmow Lesui'paq witapeultinew ugjit pitu' nmijgamiujuagi'g. Na na'te'l wet nenuaji. ²⁹ Gjinisgam na mo apsgwite'tmugl. Mo getanagwi ta'n tegeñig gisi mgnapni aq ta'n goqwei ignmaj mo apaji ugsua'tug. ³⁰ Angweseweieg gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq mo jigs'tawoqop Gjinisgam pa na wijeï aq Lesui'paq tel listmu'tijig gatu nige' jigs'tmoq Gjinisgam aq ewlitelmugsioq.

³¹ Nige' Lesui'paq mo jigs'tua'tigul Gjinisgaml. Pa na wijeï aq Gjinisgam teli ewlitelmugsioq na elt ewlitelmuataq Lesui'paq ta'n jigs'tuanew. Nige' gisi ewlitelmujig. ³² Gjinisgam ewlitelmuataq 'ms't mimajuinu'g ta'n jigs'tuanew je tlia nige' ma gisi apoqonmalsulti'gw pun pata'taqatigw aq pa wijeï aq laplusang pisultijig.

Miwatmuanej aq emtoqwalanej Gjinisgam

³³ Pajiji gelu'lg ta'n Nisgam ewlitelmugsi'gw.

Tetuji ms'gi'g ugtangita'suaqanm.

Aq me' ne'tata'sit negm aq ginu.

Ma wen gisi gji'jiagul ta'n tel'te'tmlij Nisgaml.

Aq ma wen gis panwijgatmugul ugtawgti'l ta'n elielij.

'Lpa ma wen gisi ns'tuagul Nisgaml ta'n tel lugwelitl.

³⁴ Nisgam ugtwi'gatign telueg,

"Wen gejiatl

Gjisaqamawul ugtangita'suaqanml.

Wen ta'n teli ns'tu'et

tlimatal ta'n tla'tegelital?

³⁵ Wen ta'n gisi ignmuatl

ta'n goqwei apat apangituaten?

³⁶ 'Ms't goqwei gisitoqop Gjinisgam.

'Ms't goqwei mawn'g

aq musga's'g ugml'gigno'tim.

Aq mestai assutg ugs'tqamug aq wa'so'q.

Iapjiw gepmitelwanej

aq emtoqwalanej Nisgam." Na tliaj.

12

Ta'n tla'tutes nige' ta'n elugoug Gjinisgam

¹ Wijigatulti'gw Gjinisgam Gisiteget tetuji gaqaisg ewlitemugsi'gw. Etna na ugjit etawaqtmuloq la'lsultinew Gjinisgamewigtug. Igatu 'gmimajuaqanm ugjit pas'g tla'tegen ta'n tel puatg negm mu gi'l ta'n tel puatmn. Lugowan pas'g Gjinisgam aq na tetapua'lan. Sape'wi ta'n tel majulgwaj. Ula na giwnaqajewei ta'n teli emtoqwaluj Gjinisgam Gisiteget 'ggamlamung.

² Mut siaw tl gamigsiw st'ge' wegla mimajuinu'g ta'n mo getlams'tmu'tijig gatu awna piltu gamigsin. Ignmu Gjinisgam 'ggamlamun gawasga'tultew ugjit glu'lgtn aq waqame'gtn ta'n teli angita'sin. Na tuijw gisi gi'tun negm ta'n tel pual'sg tla'tegen ta'n goqwei gelu'lg aq ta'n negm tetapua'l'j aq ta'n gigwajiaq.

³ Geituoq Gjinisgam ignmuj apostale'witewin ugjit gilew ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Etna na ugjit 'ms't ta'n te'sioq wet tlimuloq ta'n telo'ltigoq. Mut ugsami espitel'siw ta'n tele'n aq mut me'ge'wn. Gatu awna menaqqajewei angita'sin ta'n teli gtlams'tasin aq ta'n Gjinisgam ignmasg'p. Amujpa ilsumsin ta'n Gjinisgam pual'sg tla'tegen aq e'wmn na ml'gigno'ti ignmasg.

⁴ Ta'n tel milig ga'qi 'ms't goqwei piltu lugweg. ⁵ Pa na wijei aq nige' te'sunemigsi'gw mimajuinu'g. 'Ms't tleiaulti'gw Se'suguliewigtug. Mawa'lugsi'gw pas'g newgte'ji'gw aq apoqonmatulti'gw ta'n tel luguti'gw. Pa na wijei aq ga'qi ta'n tel lugweg, ta'n tel mawa'lugsi'gw na mawnutulti'gw.

⁶ Gjinisgam ta'n teli ul'telmugsi'gw ignmugsi'gul piltuamu'gl ml'gigno'ti'l. 'Ms't wen piltu lugwet. Amujpa e'wmu'g na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam ignmugsi'gup. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ta'n tel pestunmatmn Gjinisgam ugtagnutmaqanm amujpa pestunmn ta'n tel melgi gtlams'tasin.

⁷ Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ta'n teli apoqonmajig igtigig ta'n getlams'tasultijig amujpa na e'wmn na ml'gigno'ti aq apoqonmatmn ta'n telgi'g pegwatun. Pa na Gjinisgam ignmasgl ml'gigno'ti ta'n tel nata'gina'muen, amujpa na gigwaji gegina'muen igtigig. ⁸ Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ta'n teli ulimj aq ajipjulu igtigig amujpa e'wmn na ml'gigno'ti ugjit apoqonmuan igtigig aq ajipjuljig. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti gisi atgnewa'tmn, amujpa natawe'n ta'n teli atgnewa'tmn. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti igani assusin, amujpa sangew elugwatmn 'ms't goqweigtug. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ugjit wele'waji igtigig, amujpa wel'te'tegen ta'n teli uleiaj.

⁹ Mut pas'g wesgiji angamgusultinew teli gsalan igtigig awna 'gsalug ta'n we'gwi sipgwatun. Masgeltmu ta'n goqwei winjig gatu ml'gnmug ta'n goqwei gelu'lg. Gugune'n ta'n goqwei gelu'lg 'ggamlamung. ¹⁰ Mawi gsaltutigw ta'nig getlams'tasultijig muta wijigatultioq Se'suguliewigtug. Uleiatultigw aq api gepmite'ltultigw. ¹¹ Te'sigisg' nespi ulgwijine'n Gjinisgam lugowan ta'n telgi'g 'ggamlamun aq ta'n telgi'g pegwatun. Mut male'w gatu awna attigna'si. ¹² Ta'n teli lita'sin Se'susewigwug ulgwijine'n. Ta'n tuijw metue'gl welgmn sangewe'n aq gisipugute'n aq api migwitelm Gjinisgam aq a'sutma. ¹³ Ta'n tuijw ta'nig getlams'tasultijig se'g tle'g peita'tij mawi apoqonmu aq ignmu i'mn giguag. Ta'n tuijw mimajuinu ta'n getlams'tasit goqwei nuta'maj atgnewa'tmn ta'n gelu'lg agnutmaqan tli usguttew.

¹⁴ Etam Gjinisgam ugjit ule'wan weget ta'n amasgipnn'sg aq smtug ule'ug. E'e etam Gjinisgam ugjit ule'wan aq mo pipanimawt ilsutmuan ulmaje'n. Mut winapuga'tinew, smtug ulapugua'ti'gw, awna ulewistu'ti'gw.

¹⁵ Mawi ulgwijultigw maw igtigig ta'n welgwijultijig. Mesgo'qtu weget ta'n mesgo'ltijig. Wit toqwa'ljig aq mawi atgitemultiog ta'n tegenig atgitemultiog. ¹⁶ Pa na 'ms't wen ule'w. Mut me'ge'w. Api ulite'te'n lugwatmn ta'n pas'g

tegen lugowaqan we'gaw igtigig mo getu lugwatmi'tij. Mut me'ge'wn aq mut espite'lsiwn. Mut tl'ta'siw 'ms't goqwei geitu'n.

¹⁷ Nat wen oplal'sg, mut asitalaw, awna gelu'lg glusuaqan ignmug. Ta'n we'gwisipgwatan gisi ula'tun glaman 'ms't wen gisi gji'jultew ta'n tel gig-wajien. ¹⁸ Wantaqien ta'n tel mimajin ta'n telgi'g pegwatan. ¹⁹ Nitaptut, mut asitalaw ta'n wen tel pata'l'sg gatu awna ignmu 'ms't goqwei Gjinisgam ugpitng. Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Gjinisgam teluet, 'Ni'n 'ms't goqwei nujo'ltes aq 'ms't goqwei apat apangittes.'" ²⁰ Aq elt ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, "Ta'n mimajuinu poqwaitenm'sg ta'n tujiw guising, sm, gisna 'gtu samqwj, ignmu samqwan. Ula na tla'tegen gisa'lates 'ntaqo'qona'lg ta'n getan'sg'p.'" ²¹ Mut ignmatmu elue'uti wissuignemulin awna lue'uti gi'l wissuignete'n ta'n teli ula'tegen.

13

G'pno'l geggung ml'gigno'ti wejiaq Gjinisgamewigtug

¹ Ms't wen amujpa jigsitlg g'pno'lewei 'tplutaqan aq iganpugultijig. Muta ma wen eimug ta'n gisi tplutegetew mu Gjinisgam ignmaj. Na saputa'sgtew ula ugs'tqamu mimajuinu geggung ml'gigno'ti ta'n tli tplutegetew. ² Ta'n wen gi'l gi'gattesguaj iganpugultijig pa wijei aq gi'gattesguaj ta'n Gjinisgam gisigo'laji. Ta'n pas'g wen na tla'teget negm pegwatasit ilsumugsin aq ta'n goqwei mesng te'p'g. ³ Ta'nig tetapua'taqatijig mo jipala'tigwi iganpugultiliji pas'g ula ta'n oplataqatiji na jipala'tiji. Na ugjit majulgwate'n 'tplutaqan ta'n telueg aq na tujiw ma jipalawjig. Tetapua'tega aq ugji gepmitelmugsin. ⁴ Gjinisgam gisigo'laji assusultiliji lugowultinew ugjit gilew ggelu'lgmuow. Pa na oplatege's'p jipalug negmow muta geggunmi'tij ml'gigno'ti 'gji'tmei aq gi'l te'p'tes ta'n teli ugtapulug. Gjinisgam gisigo'laji assusultiliji ugtapulan weget ta'n oplataqatiji. Gisa'la'tiji mimajuinu'g welmajo'ltijig na te'pmi'tij ta'n tel ma'muna'taqati'tij. ⁵ Etna na ula ugjit amujpa majulgwatmn ta'n teluejig assusultijig muta mo puatmun ugtapulugsin aq geitu'n telteg tla'tegen ta'n telimulg. Gjinisgam na teli ul'te'g. ⁶ Etna na ula ugjit g'pno'l apangitmn suliewei. Gjinisgam gisigo'laji iganpugultijig aq amujpa elug-watmi'tij ugtlugowaqanmuoq. ⁷ Apangite'n ta'n telgi'g tettuen. Apangitu ta'n telgi'g tettuen apangite'n. Aq me' goqwei piamiaq na gi'lewei. Aq gepmitelm ta'n wen gepmitelmuggig.

Ta'n tle'waq ap igtig

⁸ Mut wen tettuew. Apangite'n te's'g ta'n tettuen aq elt amujpa 'gsalug igtigig mimajuinu'g. Ta'n wen gesalaji igtigig tela'teget ta'n telueg 'tplutaqan. ⁹ Gjinisgam ugt'plutaqanm telueg, "Mut sespo'tegew, mut ne'pa'tegew, mut gmutnew, mut wisgu'alan igtig mimajuinu, aq mut qalipusitew." Ula aq maw ta'n te's'gl 'tplutaqan na mawi 'lta'qal newgte' 'tplutaqan ta'n telueg, "Ingute'jioq amujpa na gesaljig igtigig 'st'ge' nige' gi'l ta'n teli gsalsin." Na. ¹⁰ Ta'n wen gesalt ma oplalawt. Etna na ugjit ta'n wen gesalaji igtigig, tela'teget ta'n telueg 'tplutaqan.

¹¹ Amujpa na ula tela'tegen muta na na'gweg ta'n Gjinisgam ugs'taugsitesnu nige' me' aji tepawiaq je mu ta'n poqji gtlams'tuggeg Se'sus. ¹² Pa na wijei aq tepgig geget gaqiaq aq na'gweg tepaw iga'q. Amujpa tugwia'ti'gw! Ango'tmug! Pun tla'taqatinej lugowaqan ta'n tleiauwigl etl oqonitpaqiaq aq winjigl ta'n mimajuinu'g i' tli oplataqatijig tepgig. Ilajultigw ugjit gegnu mimajultinenu. ¹³ Ge' nige' gigwaji pmita'nej 'st'ge' nige' ta'nig etl waseteg wesgowita'tij. Jigla'tunej ta'n i' tli nqana'ma'ti'gup aq

ta'n i' tli sespenoqsulti'gup. Winjigl mu tla'taqatinej, mu lue'ultinej, ta'n i' tl matntulti'gup, ta'n i' tl wisgualtulti'gup aq qalipusita'ti'gup mu tla'taqatinej. ¹⁴ Na wijej aq sma'gnis nasa'toq pugumagan igalsin matnaqqemgeweigtug lita'si Se'suguliewigtug aq e'wmn na ml'gigno'ti ignmasg. Ignmu Gjinisgam ilgwenulin aq iga'lulin. Pun tleie'n ta'n i' tleiu't'p aq mut igani angite'tmu ta'n tl gise'tes winjigigtug.

14

Mut nisa'law igtig ta'n getlams'tg ta'n tel gamigsgw aq mut ewla'law

¹ Ul'ta'sual ta'n pas'g wen ta'n getlams'tasuatl Se'sugulial Gjisaqamaw aq getu' witoqwa'lugsioq. We'gaw tlia negm pas'g gijga nestasit ta'n teli gtlams'tg. Mut gi'gaja'sualaw ta'n goqwei teliaq aq mu telianug muta piltu angita'sit je mu gi'l. ² Newgte'jit mimajuinu ta'n teli gtlams'tg malqottew ta'n pas'g goqwei, na telgwig uggamlamun. Gatu igtig ta'n teli gtlams'tg pas'g malqottew ta'n goqwei saqaliaq maqamigew, muta na telgwig negm uggamlamun. ³ Mimajuinu ta'n pas'g goqwei malqotg mo teltenug get-gite'tmuan aq penoqitelman ta'n wen mo 'ms't goqwei malqotg. Ta'n wen pas'g malqotg mijipjeweij wejigweg maqamigeg, mo teltenug ilsuman igtig ta'n pas'g goqwei malqotg muta Gjinisgam gitg wel'ta'sualaji. ⁴ Mo teltenug gi'l ali elsutmuan nat wen piluei uglugowinuml. Ta'n wen nuje'watl ula lugowinu'l na Gjinisgam. Etna na negm gisi ilsumatal mimajuinu'l ta'n tla'tegelital mu gi'l. Tluetew ta'n tla'tegelital na glu'igt'tew muta negm Gjinisgam apoqonmuatal ugjit gelu'lg lugowaqan gisa'tun. Ginu na Gjinisgam uglugowinu'g. Etna na negm ta'n ilsumugsitesnu mo wen igtig.

⁵ Eimu'tijig mimajuinu'g emtoqwala'titl Gjinisgam gegnue'gl na'gwegl. Tel'ta'sultijig mawi espe'gl je mo esgwiaqal na'gwegl. Ap igtig mimajuinu'g 'lpa tel'ta'sultijig ta'n te's'gl na'gwegl Nisgamewe'l. Te's mimajuinu amujpa geitoq ta'n goqwei ugjit wet tla'tegej na. ⁶ Ta'n wen mimajuinu emtoqwalat Gjinisgam gegnue'gl na'gwegl tela'teget ugjit Gjinisgam. Mimajuinu ta'n pas'g goqwei malqottew tetapua'lan Gjinisgaml muta miwatmuatl Gjinisgaml ula mijipjeweij. Elt na mimajuinu ta'n mo wius malqotmug na tela'teget ugjit tetapua'lan Gjinisgaml aq elt negm miwatmuatl Gjinisgaml ula mijipjeweij. ⁷ Mo ginu gisite'tmug ta'n tuijw ugs'tqamulti'gup aq ma ginu assutmug ta'n tuijw 'npu'titesnu. Pas'g negm Gjinisgam geitoq aq miwatmug Gjinisgam gepmitelmatesnu. ⁸ Gjinisgam ignmugsig'w siaw mimajultinenu. Gjinisgam siaw lugowatesnu. Ta'n tuijw 'npu'ti'gw me' siaw majulgwatesnu Gjinisgam. Ta'n tel'te'tg Gjinisgam siaw mimajultitesnu gisna 'npu'titesnu me' ginu na Gjinisgam un'jang. ⁹ Se'suguli weji np'g'pnaq aq apaji minunsipnaq ugjit iganpugutuataq aq ilgwenataq ta'n tege-nig gisi gtlams'tua'titl Gjinisgaml. Weget nepu'tiliji gisna mimajultiliji. ¹⁰ Mo teltenug gilew ta'n te'sioq ilsumanew negm ta'n teli gtlams'tasij wijigmt aq mo teltenug igtig penoqitelmanew ta'n wen teli gtlams'tasij. 'Lpa 'ms't ta'n te'si'gw gaqamultitesnu Gjinisgam ugsisgw aq ilsumugsitesnu. ¹¹ Muta tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'-gatigng,

“Gjisaqamaw teluet,
Ni'n ta'n apijw mimaji
teli tplumuloq 'ms't ta'n te'sioq
jugu' nutgulpita'toqs'p ni'neg
aq 'ms't wen tluetew mimajuinuitug,
'Gi'l na Gjinisgam.’ ”

¹² Ginu ta'n te'si'gw amujpa 'l paqapugua'titesnu Gjinisgamewigtug.

Mut gisa'law igtig ta'n getlams'tg lue'utigtug 'lpaqien

¹³ Etna na ugjit naqamasultinej ta'n teli ilsumtulti'gw. Gatu awna gisita'sultinej mu wijig'tioq ali pjiitaqamawis elue'utigtug el nisien. Ma goqwei tla'tegewn ta'n tli asgaiwa's wijig'tioq aq ta'n 'lpaqia tinew lue'utigtug. ¹⁴ Gjitm geitu ni'n aq Gjisaqamaw Se'suguli apoqonmuit ula 'gji'tun. Gjinsgam gisite'tg 'ms't mijipjewe'i gis malqotmn. Teliac na gis malqotmoq ta'n pas'g mijipjewe'i. Pa na mimajuinu tla'ta'sij nat goqwei mo teltenug malqotmn, ugjit negm, mo teltenug. ¹⁵ Pa na wijig'tioq gesi asgai'aj ta'n goqwei malqotmn piltuamu'g mijipjewe'i, pa na malqotmn musgalsin mo nugu piami gsalaw wijig'tioq. Mo tetapu'aqtnug Gjinsgamewigtug ta'n goqwei etltnn. Mut malqotmu na telamu'g mijipjewe'i pa na igtig mimajuinu gisi ma'mun suisga'l't ta'n teli gtlams'tg. Mo tepawgtinug. Se'suguli weji np'g'pnaq elt ugjit negm. ¹⁶ Mut goqwei tla'tu ta'n igtig tli asgaiwates. Awna ta'n goqwei gelu'lg tla'tega glaman ma wen gis wini agnimulug. ¹⁷ Ta'n goqwei gis malqottesnu gisna ta'n goqwei ma gis malqotmu'g tlia ta'n goqwei gis samqwoltitesnu gisna ta'n goqwei ma gis samqwolti'gw mu na ula wesgutmugg ta'n tujiw wesgumug Gjinsgam ilgwenmugsigul 'gmimajuqaanminal. Gatu wesgutmu'g tla'tegen ta'n Gjinsgam tel puatg, ta'n goqwei teliagewe'i aq wantaqo'ti 'ggamlamuninal, ta'n Wejuli Nisgam ignmugsi'gw aq ul'ta'suaqan. ¹⁸ Ta'n wen Se'sugulial na tel lugowaj, Gjinsgam tetapua'l'j aq mimajuinu'g wel'te'tmi'tij ta'n goqwei gis tla'tegej.

¹⁹ Amujpa sangewo'ltigw aq wejo'tmug el mimajultinenu wantaqo'ti'tgug. Apjiw wejo'tmug gisi mawi apoqonmatultinenu ta'n teli gtlams'tmu'ti'gw aq melgignewa'ltulti'gw. ²⁰ Mut gaq suisga'tuaw Gjinsgam ugtlugowaqan ugjit ta'n telamu'g mijipjewe'i getu malqotmn. Ta'n getu tlamu'g mijipjewe'i gis malqotmn. Pa na gisa'laj piluei mimajuinu opla'tegen mo tetapua'tegewn malqotmn na telamu'g mijipjewe'i. ²¹ Ula na ta'n goqwei tetapu'aq tla'tegen. Mut wius malqotmug gisna mo samqaw moqopa'q aq mut goqwei piluei tla'tegew ta'n gisa'lates wijig'tioq el nisietew lue'utigtug aq pata'tegew gisna gisa'lan mnaqanan ta'n teli gtlams'tg. ²² Siaw gugene'n ta'n teli gtlams'tmn ugjit malqotmn ta'n pas'g mijipjewe'i na 'nguti 'gji'tu pas'g gi'l aq Gjinsgam. Etug ta'n goqwei getu tla'tegen gelu'lg aq telteg gatu 'gji'tit igtig asgaiasg, mut tla'tegew muta na tla'tegen pata'tegen. Welgwiing na mimajuinu ta'n mo asgaiat igtig. ²³ Gatu tel'ta'sij ula mijipjewe'i mo tetaputenug Gjinsgamewigtug gatu malqotg mu tetapua'tegegw aq Gjinsgam tlimatal pata'tegen muta tel'ta'sit mo teltenug tla'tegen na. Mut tla'tegew ta'n goqwei tel'ta'sin mo tetaputenug muta tla'tegen pata'tegen.

15

Tla'tega ta'n apoqonmuatesg igtigig

¹ Ginu ta'n ml'gi gtlams'tmu'ti'gw aq weli ns'tmu'ti'gw amujpa na apoqonmuggig weget ta'n menaqana'tijig siawi gtlams'tmu'tinew ta'n tujiw gitnm'ti'tij. Mut pas'g tla'taqatinenu ta'n ginu tetapualsultinenu. ² Ingute'jioq amujpa tetapua'lug igtig ta'n getlams'tasit. Tla'tega ta'n goqwei gelu'lg ugjit ulapetnnew Gjinsgamewigtug aq gisa'lates ulgwiintew glaman ml'gi gtlams'tasitew. ³ We'gaw Se'suguli mo wet tetapualsigup awna ta'n tel wi'gas'g Gjinsgam ugtwi'gatign, "Ta'n mimajuinu'g majiaqa'l'sg aq almim'sg etna na ni'n etl majiaqa'l'it aq etli almimit." Etna na ula Se'suguli telimapnn ujjual. ⁴ Ms't goqwei ta'n sa'q tel wi'gas'g Gjinsgam ugtwi'gatign ewi'gas'g ugjit gina'mugsinenu glaman 'gjitm gisi gji'tutesnu Gjinsgam ugs'ta'titesnu. Ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinsgam ugtwi'gatignigtug gisa'lugsig'gw gisipugu'tmnenu ta'n tel gitnm'ti'gw glaman ajipjulugsig'gw

aq gugunmnenu wantaqo'ti 'ggamlamuninal. ⁵ Etna na negm Gjinisgam ta'n gisa'lugsi'gw gisipugutmnenu ta'n tel gitnm'ti'gw aq gugunmnenu wantaqo'ti 'ggamlamuninal. Etamg Gjinisgam gisa'luginew wije teli angita'sultinew ugjit tetapua'l'jig igtigig glaman ta'n te'sioq apoqonmujig ta'n teli gtlams'tmu'tioq. Na tel majulgwaloq Se'suguli ta'n gis tla'teget. ⁶ Na tujiw 'ms't ta'n te'sioq mawita'ioq aq mawi emtoqwaloq Wegwisit Nisgam Gjisaqamawminu Se'suguli ujil.

Gelu'lg agnutmaqan ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw

⁷ Etna na ugjit ul'ta'sualu'g igtigig pa wije aq nige' Se'suguli ta'n teli ul'ta'sualoq glaman mimajuinu'g emtoqwala'titl Gjinisgam. ⁸ Telimuloq Se'suguli lugowinu'alsip ugjit Lesui'paq. Musga's'g na Gjinisgam tela'teget ta'n teli tplutg ugjit tlian ta'n teli tplumapni Lesui'paq umijgamijuaqi'g tlian. ⁹ Aq maw lugowinu'wip glaman ta'n mo Lesui'peulti'gw elt negmow emtoqwalataq Gjinisgam ta'n teli ewlitelmuaji. Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign,

“Miwatmul gi'l Gjinisgam

aq tlima's ta'nig mo Lesui'peulti'gw,
'gi'l na Gjinisgam.’

Nespi 'gtapegia's aq nespi miwatmul

aq emtoqwala's ugjit gi'l.”

Na Se'sus telimapnn ujil.

¹⁰ Na'tami ap telueg,

“Gilew te'sioq gaqais milapegsultioq mimajuinu'g
mawi ul'ta'sualug maw ugtmimajuinung

ta'n gisi mgnapni.”

¹¹ Na'tami ewi'gas'g,

“Gilew ta'n gaqais milapegsultioq
miwatmug Gjinisgam aq emtoqwalug.

Ta'n te'sioq mimajultioq

ml'gi emtoqwalug Gjinisgam.”

¹² Ap Aiseiao'q wesgumapnn Jessial na Ta'pito'q ujjual. Teluep,

“Pgisintew ta'n wetapegsit Jessio'q.

'Pgisintew aq ta'n tujiw gisigwet

assuman gaqais milapegsultiliji mimajuinu'g.

Negmow 'gtlams'tuataq aq lita'sualataq

ugjit ugs'ta'tinew aq 'gji'tu'titaq tla'tegelital.” Na!

¹³ Ni'n na Poligap, etamg Gjinisgam ugjit gilew. Na negm ta'n gisa'lugsioqop lita'sualanew negm. Etamg ugjit gisa'luginew

'ggamlamunual ulgwitt'tal aq wantaqo'ti i'tt'tew ta'n teli gtlams'tuoq glaman Wejuli Nisgam ugml'gigno'timg gisa'lugsitoqs'p ajipjulugsitoqs'p aq siaw lita'sualanew Gjinisgam. Na tliaj.

Poligap gegnu'a'tuaji

ta'n goqwei ugjit wet tl ginigweg ugtwi'gatign

¹⁴ Wijigatulti'gw geitu ni'n maw ulm'tu'tioq aq mawi uleiatultioq aq geituoq assma ta'n tla'taqatitoqs'p aq tepiaq gina'masuti geggunmu'tioq gis gegnuimanew ala wen ap igtig. Getloqo na! ¹⁵ Gatu ge's ula wi'gatign etl wi'gm migwimuloqol gegnue'gl glusuaqann. Gjinisgam ignmuit ugjit tlewistun aq ml'gita'sin aq mo goqwei etegigjenmu aq mo goqwei mingwa'tuluoq. ¹⁶ Getu' migwimuloq ni'n na Se'suguli uglugowinuml.

Pestunmaqi'g ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Gjinisgam ugtlgowaqanm elugwei tel pestunm gelu'lg ugtagnutmaqanm] glaman ta'n gaqais milapegsultijig

mimajuinu'g 'ns'tmu'titaq aq 'gtlams'tmu'titaq. Na tujiw tetapua'lataḡ Gjinisgam aq ugsua'lataq. Wejuli Nisgam tepgisa'laji ugjit Gjinisgam aq gisa'laji tel waqamo'tlilinew aq tla'taqatilinew ta'n tel puatḡ Gjinisgam. ¹⁷ Ni'n tleiawi Se'suguli ugtinneg. Me'gite'tmaḡal ta'n goḡwe'l Gjinisgam gisa'toḡol ta'n tel lugowḡ. Mo getu usḡutumuan ta'n goḡwei ni'n gis tla'tega'n. ¹⁸ Gatu nige' melgita'si aq wesḡutumuan ta'n Se'suguli gis tla'teḡet. Gisa'lip ugjit ilgwenan ta'nig mo Lesui'peulti'ḡw 'gtlams'tuanew Gjinisgaml aq jigs'tuanew ta'n gis tla'teḡei aq ta'n getu tluwei. ¹⁹ Ignmuit ml'gigno'ti tla'tegen ḡnugwaḡaḡan aq paḡalaiwaḡan ta'n teli ms'gi'g. Wejuli Nisgam apoḡonmuip ta'n tel ḡneg wejiei Seluselemḡ ḡlapis Ililiane'gati. 'Ms't tami gis tli ḡaḡ pestunmatm ḡelu'ḡ agnutmaḡan ugjit Se'suguli. ²⁰ Apjiw getu al pestunmatm ḡelu'ḡ agnutmaḡan ta'n mimajuinu'g menaḡ nutmi'ti'ḡw ḡlaman aji ns'tuimaji mimajuinu'g ma gis tluḡewḡ, "Pas'g siawa'tun ta'n igtig we'ḡwa'sij." ²¹ Ta'n tel wi'ḡas'g Gjinisgam uḡtwi'gatign,

“Negmow ta'nig menaḡ telimam'ḡig.

Negmow nmia'tital Gjiḡaḡamawul.

Ta'nig menaḡ nutmi'ti'ḡw, ns'tmu'titaq.” Na.

Poligap angite'tḡ ugjit aji mittugwalan Lo'mewaḡ

²² Gesigawi angita'si ugjit pm lien mittugwaluloḡ pas'g nat goḡwei eteḡḡennig mo gis liew. ²³ Gatu nige' ḡaḡa'tuaḡl 'ntlugowaḡanml ula maḡamigal. Ge's te'sipunḡeḡ getu jugu'a ugjit mittugwalulinew ²⁴ uliatew nige' tliaḡ ta'n getu tla'teḡei. 'Gsatmug gis nemu'loḡ ta'n tujiw pm lian Espeine'gati. 'Gsatmug gis naḡa'sian ta'n eimu'tioḡ. Tel ḡne'g gis apoḡonmuitoḡs'p ta'n tli lia'n Espeine'gati ta'n tujiw mittugwaluloḡ aq siawḡatman te's tepḡunsejig. ²⁵ Gatu nige' getu liei Seluselemḡ naji apoḡonmaḡig Nisgam uḡmimajuinumḡ na'te'l. ²⁶ Ta'nig ḡetlams'tasultijig Masetoniaewaḡ aq Gli'ḡewaḡ pa na negmow ḡisita'sultijig ugjit apoḡonmuaneḡ ewle'jultijig ta'nig ḡetlams'tasultijig na'te'l. Mawo'taḡan pmian ugjit sitatug iḡa'tu'tij uḡsulieweimuow. ²⁷ Etna na negmow ḡisita'sultijig ugjit apoḡonmuaneḡ ewle'jultijig. Mo wen piluei telimḡwi'tigwi. Telteḡ ugjit weḡet ewle'juinu'ḡ Seluselemḡ apaji msnmnew aq atḡnewa tujig ta'n goḡwei igtig ḡanie'ulti'tij muta weḡet Lesui'paḡ gisi atḡnewa'tmi'tip Gjinisgam uḡtaḡnutmaḡanm ta'n ḡaḡais mlapeḡsultijig mimajuinu'g. Tal ḡigi'j apaji msnmnew mawo'taḡan ta'n weḡu'aḡamulti'tij? ²⁸ Ta'n tujiw gisi ḡḡisitan ula apaja'tuan ta'n te's'g suliewei gis mawo'toḡ aq ignmaḡig iḡanpuḡultijig, na tujiw naḡtman Seluselemḡ pm lia'n Espeine'gati aq 'nḡa'sites aq naji mittugwaluloḡs'p ta'sijig tepḡunsejig. ²⁹ Geitu ta'n tujiw pem liei aq naji mittugwaluloḡ ḡḡisitultoḡs'p ḡelu'ḡ agnutmaḡan ta'n Se'suguli ignmuitew ugjit ulapetmnew. ³⁰ Wijigatulti'ḡw ta'n teli ḡtlams'tuloḡ Gjiḡaḡamaw Se'suguli, Wejuli Nisgam gisa'lugi'ḡw mawi ḡsaultinenu ugjit ml'ḡi lugutinenu. Etawaḡt-muloḡ melḡi a'sutmessewioḡ aq Gjinisgam tawaḡtmug ugjit ni'n. ³¹ ḡlaman ula ta'n Jutiaewa'ḡig eimu'tijig ta'n mo ḡetlams'tua'tigul Se'sugulial ma jile'wi'ḡw. Tawaḡtmug ugjit Gjinisgam uḡtmimajuinumḡ eimu'tilijig Seluselemḡ ul'ta'sultitaḡ ta'n jugwa'tuan mawo'taḡan ugjit negmow. ³² Gjinisgam pa na tli ul'te'tḡ ḡḡisintes. Paḡiji ulḡwitt'tew 'ḡḡamlamun ta'n tujiw gis mitugwaluloḡ. A'sutmessewioḡ ḡlaman iḡa'ian tli atlasmites aq tli ul'ta'sites. ³³ Etamḡ Gjinisgam ta'n ignmugi'ḡw wantaḡo'ti 'ḡḡamlamuninal ugjit wijit-gweiuḡsineḡ. Na tliaj.

16

*Poligap wel'ta'sualaji witapaq
Na e'pit teluisit Pi'pi jugwa'tutew ula wi'gatign*

¹ Getu' tlimuloq 'gwe'ji'jinu teluisit Pi'pi wije teli gtlams'tasit 'st'ge' ginu aq gisi lita'sualatesnu. Gaqais mil lugwet ugjit Gjinisgaml aq apoqonmuaji ta'nig getlams'tasultijig na 'gjian teluisig Senjlia. ² Ul'ta'sualug ta'n teli ultesguoq muta tlelawit Gjinisgamewigtug aq uleugi. Na telteg tla'taqatinew. Apoqonmating puatg smtug apoqonmug muta pugwenniji gisi apoqonmuaji aq maw ni'n gisi apoqonmuit.

³ Me' na gatu wi'tites Plisilla aq Aguila ta'n Se'sugulial wije tel lugowa'titl 'st'ge' ni'n. Wit lugutieg Se'suguliewigtug. Ta'n telgi'g pegwatoqig apoqonmujiig we'gaw ugmimajuaganmual 'nsano'qon na eteg! ⁴ 'Nsano'qon ugjit negmow ne'po'qsineu ugjit pas'g ni'n ta'n tel lugowi'tij. Me'gitelm'gig. Miwatmaqig mu pas'g ni'n gatu elt ta'n te'sijig ta'nig getlams'tasultijig ta'n gaqais milapegsultijig mimajuinu'g. ⁵ Me' wi'tites ta'nig i' tli ultesgatulti'tij wigauq ta'nig getlams'tasultijig. Me' wi'tites nitap Epenetus ta'n gesalg. Mawi amgwesewa'j E'siaewa'gig ta'n getlams'tuatl Se'sugulial. ⁶ Wi'tites me' Malieg ta'n tetuji attigna'sit ugjit gilew. ⁷ Elt wi'tites Antlonigus aq Juniasteg. Ninen Lesui'peultieg aq maw pisultieg'p laplusang. Negmow ge'jia'tipnn Gjinisgaml gesgmnaq ni'n. Apostale'wijig wel nenua'tiji.

⁸ Wi'tites elg Ampliatius maw gelu'sit nitap ta'n gesalg. Me'gitelm'g Gjsaqamawigtug. ⁹ Me' wi'tites Ulpanus ta'n Se'sugulial wije tel lugowatl 'st'ge' ginu aq maw wi'tites Stesi maw gelu'sit nitap. ¹⁰ Wi'tites na ji'nm Apelles. 'Lpa na tetuji ul musga's'g ta'n tel gepmitelmaj Se'sugulial. Pugwelgl ta'n goqwei gispugutg ugjit Se'sugulial. Negla wi'tites ta'nig tleiaultijig na ji'nm Alistopulus wi'gma. ¹¹ Wi'tites Elotian. Ninen na Lesui'pewieg. Aq wi'tites weget ta'nig getlams'tasultijig na ji'nm Nalsisus wi'gma.

¹² Wi'tites na e'pijig Tlipena aq Tliposa. Gjsaqamawul elugowa'titl aq maw nitapesgw Plisis ta'n gesalg Gjinisgamewigtug. Pugwelg ta'n goqwei gisa'toq ugjit Gjinisgaml. ¹³ Wi'tites na ji'nm Megwatpat negm pegiji lugowatl Gjinisgaml maw wi'tites uggwitl ta'n teli apoqonmuit pa wije aq ni'n na uggwisl. ¹⁴ Wi'tites na ji'nmug Asinglitus, Pligan, Elman, Patlig aq Elmas aq maw ta'n te'sijig ta'nig getlams'tua'titl Gjinisgaml ta'n maw ultesgatulti'gig. ¹⁵ Wi'tites Piloloqos aq Julian maw na ji'nm Nilius aq uggwe'ji'tl aq Olympus aq maw 'ms't Gjinisgam ugtmimajuinumg maw ultesgatulti'gig.

¹⁶ Wesgaqaltultigw wijigmtultioq. Ta'n te'sijig getlams'tua'titl Se'sugulial, te's mawio'mi getu wi'tugsioq.

Ugtejgewei ta'n Poligap gegnuwa'tuaji Lo'mewaq

¹⁷ Wijigatulti'gw, etawaqtmuloq ugjit uli angweiasultinew muta eimu'tijig ta'nig egsugina'mua'tijig. Gisa'lugsitoqs'p nigtua'lugsitoqs'p aq gisa'lataq mimajuinu'g pun ml'gi gtlams'tasultinew. Getana'titl ta'n tel gina mu'g. Sita-pugutug! Mut wijitgweiwaw aq mut majulgwalaw. ¹⁸ Ta'nig na telo'ttijig mo elugowa'tigul Gjsaqamawminu Se'sugulial. Pas'g negmow elugowsultijig aq getu tetapualsultijig. Gelu'lg glusuaqann ignmugsi'oqol aq welimugsi'oq gisa'la'tiji mimajuinu'g jigs'tmu'tiliji. Etna na na'te'l etl gise'wa'tiji aq naqsi lue'wa'lujig. ¹⁹ 'Ms't wen ge'ji'sg ta'n tel ma'mun majulgwatmn gelu'lg agnutmaqan. Etna na ugjit weji ul'ta'sualul ta'n teli uli jigs'tmn. Pualul 'ntawe'n ta'n goqwei gelu'lg gatu mut ne'tate'tmnew ta'n goqwei mo gelu'lgtnug. ²⁰ Gjinisgam ta'n ignmugsi'gw wanta'qo'ti 'ggamlamuninaq apugjig sei'qwa'tutew Gjimm'tu ugml'gigno'tim aq gisa'lugsitoqs'p gilew wissuignemuanew mn'tu'l.

Etamg Gjisaqamawminu Se'suguli me' siaw uleiugsinew.

²¹ Timoti ta'n maw lugutieg pewatg wi'tugsin aq maw na ji'nmug Lusius aq Jason aq Sosipatal. Wijei tel Lesui'peultieg.

²² Ni'n Tlitius etl wi'gm ta'n Poligap telimit. Elt ni'n wel'ta'sualuloq muta wijei teli gtlams'tmu'ti'gw.

²³ Geius ta'n wiguaq wesgowa'si puatg wi'tugsin, ta'nig getlams'tasultijig maw ultesgatultijig wiguaq. Elastas ta'n nujo'tg suliewei 'g'igang aq Goltan wijigmug Gjinsigamewigtug puatmi'tij wi'tugsinew. ²⁴ Etamg Gjisaqamawminu Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew ta'n goqwe'l gelu'lg' aq 'gtinnewaq i'mn.

Ugtejg Poligap a'sutmessewaji

²⁵ Ge' emtoqwalanej aq miwatmuanej Gjinsigam. Tepiaq telignaj ugjit gisa'lugsitoqs'p gisipugutmnew ta'n teli gtlams'tmu'tioq na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli. Etna na ula teliaqewei gis nige' sa'q a'quteg gatu atejoqoq nige' musga's'g aq ni'n etl pestunm. ²⁶ Nige' toqosip ula teliaqewei waju musga's'g ta'n tel wi'gmi'tip iganigijitegewinugi'g. Gisa'la'tiji pugwenniji mimajuinu'g 'gji'tunew teliaqewei. Gjinsigam ta'n ma gisi 'nprmug munsai tlimugsi'gw ugjit 'gji'tunenu ta'n tel milapegsultijig mimajuinu'g glaman ta'n te'sit wen gisi gtlams'ttew Gjinsigam aq jigsittew.

²⁷ Nige' aq apjiw emtoqwalagup aq miwatmuagup Gjinsigam newgte'jit ta'n 'ms't goqwei geitog. Etna na negm Se'suguli ignmugsi'gw ml'gigno'ti na tla'taqatinenu. Na tliaj! Glapis nemu'lan, Poligap.

Amgwesewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuaji Golintewaq Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na amgwesewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuapni Golintewaq. Ewi'gmuaji ugjit tlimanew ta'n telteg tla'taqatijig, negmow ta'n teli gtlams'tasultijig Westaulgewigtug.

Nat goqwei gis tliaq Golintg ta'n mo gelu'lgtnug aq Poligap getu naqa'latl ta'n wen pata'tegelij.

Etna na Poligap ta'n poqji tl pestung'p na'te'l aq pugwelgig getlams'tua'titl Westaulgl ta'n tuijw nutmi'tij na Gelu'lg Glusuaqan. Etna na gtlams'tmewinn'g ta'n tleiwijig na a'sutuo'guomei mawio'mi na'te'l.

Na gjigan Golint na mawi ms'gi'g gutan Aggaiae'gati. Aggaia na newgte' Lo'me'gati. Nige' gisgug tleiwig na mawi ms'gi'g maqamigew teluisig Gli'ge'gati. Me' gatu pugwelgl lugowaqann elugwatmi'tij na'te'l. Na mima-juinu'g me'go'ltijig muta Gli'gewaq gatu wesamatijig ta'n sespo'taqatijig aq pugwenniji nisgamitelmatiji pugwelgl 'nnooqta'wg.

Asgaiaji Poligap muta nigtua'la'tiji ta'n teli gtlams'tasultijig Se'susewigug. Nigtua'lut'pnig muta mo majulgwala'tigul na wije iganpuguilitl. Getu' tlimaji ta'n telteg tla'taqatinew. Gis pipanima'titl ugjit gelu'lg gisna mo gelu'lgtnug malie'win. Tel'ta'sultijig etug telteg ngutugwa'lugwen ji'nmji' gisna e'pite's.

Elt pipanima'titl gis tla'taqatijig ta'n goqwei Se'sus mo wesgut mug aq telimaji ta'n telteg tlo'ltinew Nisgam ugtmimajuinumg ta'n tuijw mawita'jig ugjit emtoqwalanew Gisitegelitl.

Wesgutg na ml'gigno'ti'l ta'n Gistegelitl ignmaji mimajuinu'g ugjit tla'taqatinew ta'n tel puatmlij ugjit apoqonmuanew igtigi. Wesgumatl Westaulgl ta'n tel minunsit aq ta'n ginu elt minunsultitesnu. Musga'tugsi'gw ta'n gelu'lg agnutmaqan telueg ugjit weglaal.

Ta'n pemapegsig newgtisga'q jel si'st wesgutg na mawi espe'g te'sg ml'gigno'ti ta'n Gisiteget ignmugsi'gw na gsaltuaqan. Amujpa gesalgig igtigig aq wele'waji.

Ula na mawgi'g te'sg aq Gisiteget ignmugsi'gw ms't ta'n te'si'gw na ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinew.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poqtamgiaq wi'gatign ta'n Poligap etamatl Nisgaml ugjit Golintewaq (1.1-9)

A'sutme'winu'g gi'gaita'jig aq nigtuita'jig muta majulgwala'tiji pugwelgl iganpugulitiji (1.10-4.21)

Poligap telimaji, "Mut sespo'taqatinew. Amujpa ji'nm siawqatmn ugte'piteml aq e'pit amujpa siawqatmn ugji'nmuml" (5.1-7.40)

Ta'n tlo'ltitaq na mimajuinu'g ta'n emtoqala'titl Gisitegelitl (8.1-11.1)

Ta'n telteg tlo'ltinew Nisgam ugtmimajuinumg ta'n tuijw mawa'laji ugjit emtoqwalanew Nisgaml (11.2-14.40)

Se'sus ta'n tel minunsit aq ginu ta'n minua'lugsitesnu (15.1-58)

Penowo'tu'tij suliewei ugjit apoqonmuanew ta'nig getlams'tasultijig Selusalemg (16.1-4)

Ta'n gisite'tg'p Poligap tla'tegen (16.5-9)

Ugtejgewe'l glusuaqann (16.10-24)

¹⁻² Ni'n, Poligap, epa'si aq ewi'gmuloğ Golinteultioğ, ta'n getlams'tasultioğ Gjinisgamewigtug. Ni'n aq Sostenis wel'ta'sualuleğ.

Se'suguli wigumip muta Gjinisgam gisite'tg'p ugjit apostale'witewin. Gjinisgam Gisitegegt wigumugsioğop ugjit sape'ultinew ta'n tel mimajultioğ, nige' tleiaultioğ Se'sugulieğ. Na weji mgnugsioğop aq maw igtigig mimajuinu'g 'ms't tami ta'nig elita'suala'titl Gjisaqamawminu Se'sugulial aq emtoqwala'titl maw ginu.

³ Etawaqtmaçiq Gjinisgam gujjinu aq Gjisaqamaw Se'suguli ta'n ilgwenug-sioğ, ul'telmugsinew aq ignmugsinew wantaqo'ti 'ggamlamunuağ.

Ta'n goqwe'l gisi ignmugsi'gul muta tleiaulti'gw Se'sugulieğ

⁴ Apji miwatmaç 'Ntnisgamum ugjit gilew, ta'n teli ul'telmugsioğop aq ignmugsioğop ugge'ul'gm muta tleiaultioğ Se'sugulieğ. ⁵ Gisi angua'tugsioğ ugge'ul'gm ta'n telgi'g 'gmimajuaganmual. Wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgamewigtug gis gina' mugsioğ ta'n tl lugowatoqs'p aq ta'n tl gegnu mimajultioqs'p. Gisi apoqonmugsioğ ta'n telewistu'tioğ ugjit negm aq gis gisa'lugsioğ 'ns'tmnew ugte'liağeweim. ⁶ Ta'n telimuloğop Se'suguli gis tla'tegetew ugjit gilew na nige' na gis tliağ. Gugunmoğ 'ggamlamunual aq na tel mimajultioğ. ⁷ Gis gaqi msnmoğol ta'n tel milamu'gl Gjinisgam ugtignmatimğewe'ml, ta'n teli esgm'tioğ ugjit Gjisaqamaw Se'suguli apaji pğisintew. Mo goqwei eigtnug ta'n menaç gisi msnmoğol. ⁸ Gjinisgam gugunugsitioqs'p ugpitng glapis ugtejğewei. Na na'gweg ta'n tujiw Gjisaqamawminu Se'suguli 'pğisintew. Na tujiw mo amsalteğ we'jitugsiwoğ. Geggunmugsioğ muta tleiaultioğ negmeg. ⁹ Gjinisgam gis lita'sualatoqs'p muta weji wigumugsioğop ugjit wigumatultinew ugğwisl Se'sugulial. Negm na Gjisaqamawminu aq tela'taqati'gw ta'n tel puatğ mo ginu ta'n tel puatmuggw.

Mo gelu'lgtnug ugjit niguita'new ta'nig getlams'tasultijig

¹⁰ Wijigatulti'gw, Gjisaqamaw Se'suguli ugwisunmg etawaçtmuloğ, ul'te'tmug ta'n te'sioğ ta'n telueioğ glaman ma niguita'woğ. Ul'te'tmug aq pas'ğ newgte' t'lit'a'sultigw aq newgte' puatmug tla'taqatinew ta'n tel lugowoğ Se'suguli. ¹¹ Wijigatulti'gw alt Glo'iewei wiguağ 'ms't goqwei telimipnig. Mo wel'te'ltultiwoğ aq gi'gaita'ioğ. ¹² Ge' na tel igat'uağ. Alt telueioğop alt piluei. Newgte'jit teluet, "Majulğwalğ Poligap," igtig, "Majulğwalğ Apollos," igtig, "Majulğwalğ Pie'l," ap igtig, "Ni'n majulğwalğ Se'suguli." Ms't gağ niguita'ioğ. Mo weltneg na tela'taqatioğ. ¹³ Elue'wia'tioğ ta gilew. Ma gis nigtua'lawağ Se'suguli. Mo ni'n Poligap weji npmuap gujjieweigtug ugjit gilew. Mo weji sign'tasultiwoğop ni'n 'ntwisunmg. A' na moqwa'!

¹⁴ Etna na Se'suguli weji np'g'p ugjit ginu aq weji sign'tasulti'gw Se'sus ugwisunmg. Miwatmaç Gjinisgam pas'ğ tapusioğ gilew te'sioğ sign'taqapnig, na ji'nmug Glispuş aq Geius. ¹⁵ Mo wen gis tluèp, na gilew weji sign'tasultioğ 'nwisunmg. (¹⁶ A' na nige' migwite'tm maw sign'taqapnig Stepanas aq wi'ğma, pas'ğ mo migwite'tmug wen piluei sign'tuan.) ¹⁷ Se'suguli petgimip mo ugjit sign'tuan wen gatı petgimip ugjit tlimulinew na gelu'lg agnutmaçan. Mo espi'siwap glaman gisi ns'ttoqs'p ta'n Se'suguli teli np'g'p gujjieweigtug. Na tujiw tepawgtig ugjit gilew.

Se'suguli geggunmuaj Gjinisgam ugml'gigno'tim aq ugtns'tuo'tim

¹⁸ Geitu ta'n tujiw telimuj ula agnutmaçan ugjit Se'sus ta'n weji np'g'p gujjieweigtug ugjit ginu, ta'nig mo getlams'tasulti'gw teli nsngoqs'tmi'tij.

Gatu awna ginu ta'nig westa'ti'gw nestmu'g ta'n tel gina'muj na Gjinisgam ugml'gigno'tim. Weji musga's'g ula gelu'lg agnutmaqan na Gjinisgam ugml'gigno'tim ugjit ugs'tawianew mimajuinu'g. ¹⁹ Gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng,

“Musga'tua's mimajuinu'g

mo tali ugtapsuninug

ta'n goqwei wesgutmi'tij.

Negmow ta'n tel'ta'sulti'tij ugs'tautaq

ta'n getu tli ntawo'lti'tij.

Mo tali ugtapsuninug.”

²⁰ Nige' eimu'tijig ula natawo'ltijig mimajuinu'g, aq nujigina'mua'tijig, aq natawewistu'tiji ula ugs'tqamug. Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g ula ugs'tqamugewei 'ns'tuo'ti ma gisi ugs'tawiagwi wenig.

²¹ Mimajuinu'g ma gis nenua'tigul Gjinisgaml ta'n negmow teli angita'sulti'tij. Na tel'te'tg'p Gjinisgam. Mo 'gji'jia'tigul ta'n negmow teli ns'tuo'lti'tij. Awna Gjinisgam gisite'tg'p ugs'tawian ta'nig getlams'tasultijig na gelu'lg agnutmaqan ninen pestunmatmeg ta'n igtigig telui'tmi'tij 'gsnugo'qonei. ²² Na Lesui'paq getu nemitu'tij paqalawaiqaan aq mesgi'gl ta'n goqwe'l wejiaqal Gjinisgamewigtug, na tujiw 'gtlams'tasultitaq. Na Gli'gewaq gwilmi'tij 'ns'tuo'ti aq ta'n tujiw we'jitu'tij, na tujiw 'gtlams'tasultitaq. Pas'g mo telianug. ²³ Gatu ugjit ninen, ta'n tujiw pestunmatmeg Se'suguli weji np'g'p gujjieweigtug ugjit ugs'tawian negmow, na Lesui'paq mo wel'te'tmi'ti'gw ula agnutmaqan aq masgeltmi'tij aq na Gli'gewaq teluejig, “Teli nsngo'qonei.” ²⁴ Gatu ta'nig Gjinisgam gis wigmapni, gitg Lesui'paq aq Gli'gewaq na 'gtlams'tuanew ula agnutmaqan ugjit Se'sugulial na Nujujgs'tawi'wet. Wegla geggumu'tijig Gjinisgam ugml'gigno'tim ugjit ugs'tagunew aq ugtns'tuo'tim. ²⁵ Ta'n goqwei Gjinisgam tela'tegep, na mimajuinu'g teli nsgowite'tmi'tij, na me' nestue'g je mu goqwei ta'n mimajuinu'g gis tla'taqatijig. Ta'n goqwei Gjinisgam tela'tegep, na mimajuinu'g tel'ta'sijig menaqaanaq, na me' melgignaq je mu ta'n pas'g goqwei mimajuinu'g gis tla'taqatijig.

²⁶ Nige', nigmatut, migwite'tmug ta'n wenultioqop ta'n tujiw Gjinisgam wigumugsio'g. Mu pugweluoqop ta'n natawo'ltioqop gisna ta'n ml'gigno'ti geggunmoqop gisna saqamawultioqop, gisna ta'n mimajuinu'g tel nemitu'tij. ²⁷ Gjinisgam geitoq ta'n tela'teget ta'n tujiw megng'p ta'n goqwei mimajuinu'g tel'ta'sultijig nsngo'qonei glaman ntaqo'qona'lataq natawo'ltijig, aq megng'p ta'n goqwei mimajuinu'g tel'ta'sultijig menaqaanaq glaman ntaqo'qona'lataq melgigna'tiliji. ²⁸ Megnapni ta'n ula mimajuinu'g penoqite'tmi'tij aq masgeltmi'tij. Tel'ta'sultijig aq teli ugsua'la'tiji pa wije'i aq mo goqwei. Na wet tla'teget glaman gis seioqwa'tutew ta'n mimajuinu'g espite'tmi'tij. ²⁹ Na ula telueg, 'lpa ma newgte'jigw mimajuinu gisi ginite'lsigw Gjinisgamewigtug. ³⁰ Gatu Gjinisgam gis mawa'lugsi'gw Se'sugulieg aq Gjinisgam gisa'lugsi'gw 'ns'tmu'tinenu ta'n goqwe'l Nisgamewe'l wet sapu'ti lugwet Se'sugulial. Negm na Se'sus ta'n tetapua'lugsi'gw Gjinisgamewigtug. Gisa'lugsi'gw ugjit Gjinisgam ugmimajuinuminew, aq eji'glalugsi'gup elue'utigtug. ³¹ Glaman ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng teliaq, “Ta'n wen getu ginuej, amujpa ginuet ta'n Gjsaqamaw gis tla'tegep.”

2

*Ula na agnutmaqan ugjit Se'suguli
ta'n teli np'g'p gujjieweigtug*

1 Ta'n tuijw pegisinineg, nigmatut, pestunmuloƣop Gjinisgam ugteliaƣeweim ta'n nige' sa'q mo geitas'gtugup gatu nige' musga'tugsi'gw. Mo e'wmuapnn metue'g glusuaƣann aq espe'g gina'masuti gatu ta'n teli ns'tmu'tioq. 2 Gisita'siap pas'g usgutmulinew Se'suguli ta'n teli np'g'p gujjieweigtug ta'n teli pgiij wijitgweiuloq. 3 Ta'n tuijw pegisinineg, menaƣanaip, jipasiap, aq nespi neng'tesinap. 4 Mo espi'siwap ta'n tuijw pestunmulo'q gatu Wejuli Nisgam na Nujiapoƣonmuet wet sapu tl lugwet ni'neg, aq maw ugml'gigno'tim. Musga'tuloƣop ula agnutmaƣan wejiaƣ Gjinisgamewigtug. 5 Etna na ula ugjit iga'tuoq ta'n teli gtlams'tasultioq Gjinisgam ugml'gigno'timg je mu mimajuinuweui ns'tuo'ti.

Gjinisgam ugtns'tuo'tim

6 Nestuewo'qwa'p ta'nig gis Gjinisgamewigtug gisigu'tijig. Mu na n's'tuo'ti ta'n tlelawig ula ugs'tqamug, gisna 'ns'tuo'ti ta'n tlelawig ta'nig iganpugultijig ula ugs'tqamu ta'n pemi n'tu'tij ugml'gigno'timuow. 7 Wesgutmu'g Gjinisgam ugtns'tuo'tim ta'n mimgwa'tas'g'p aq mo geitas'gtugup mima-juinuigtug. Gjinisgam gi's gisi mgng'p aq gisite'tg'p ugjit gepmitelmugsinenu gesgmaƣ ugs'tqamu gisita's'gtugweg. 8 Na iganpugultijig ula ugs'tqamug mo geitua'tigup Gjinisgam ugtns'tuo'tim. Gji'tu'tisn, mo gujjiewtawi'tisoq Gjsaƣamawul ta'n mestai assusit aq maw gepmite'tasilitl wa'so'q. 9 Gatu ta'n tel wi'gas'g,

“Ta'n goqwe'l Gjinisgam gisa'toƣop
ugjit ta'nig gesala'titl,
menaƣ mimajuinu nemitu'ti'gw
gisna menaƣ nutmi'ti'gw
aq menaƣ uggamlamung iga'nug.”

10 Gatu nige' ginu geitu'g ta'n goqwei mimgwa'tas'g'p muta Gjinisgam pet-gimapnn Wejuli Nisgaml na nmuelitl gnuatugsinenu. Wejuli Nisgam pan-wijgatg'p 'ms't goqwe'l Nisgamewe'l ta'n mo geitas'gtugupnn aq elasa'toq, musga'tuginenu aq gi's gisi musga'tugsi'gw. 11 Mo wen gisi gji'tuaq ta'n wen pilue'l tel'ta'silij gisna ta'n tele'lij pas'g na mimajuinu. Aq mo wen gisi gji'tuaq Gjinisgaml ta'n tel'ta'silij pas'g Gjinisgam ugjiƣaƣamijl na Wejuli Nisgaml. 12 'Ms't wen gegguna'tl ugjiƣaƣamitl gatu mo negm nestmug ta'n goqwe'l Nisgamewe'l. Gatu awna ginu ta'nig getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug Gjinisgam ignmugsi'gw Wejuli Nisgaml. Na tuijw 'gjitutesnu 'ms't goqwei ta'n Gjinisgam gisi ignmugsi'gup.

13 Glaman ninen wesgutmeƣl ta'n Wejuli Nisgam wej gina'-masultieg, mo ta'n goqwe'l wej gina'masultiweg mimajuinuigtug. Wegla gegnuat'ƣaƣatjig Gjinisgam ugteliaƣeweim ta'nig gegguna'titl Wejuli Nisgaml ugtinnewaƣ.

14 Gatu mimajuinu'g ta'nig mo gegguna'tigul Wejuli Nisgaml ugtinnewaƣ, ma gisi msnmi'tigul ignmatimgewe'l ta'n wejiaƣal Wejuli Nisgamewigtug aq ta'n goqwe'l Wejuli Nisgaml egina'matl. 'Lpa ma gisi ns'tasigw, gesi ngowife'tgl aq mo wetapsuninug ugjit negm. Muta mo Wejuli Nisgaml ugtinneg eimligul ugjit gina'magul. 15 Na mimajuinu ta'n gegguna'tl Wejuli Nisgaml ugtinneg gisi ilsuttew 'ms't goqwe'l ta'n tel gelu'lgil aq ta'n teli ugtapsunigil. Gatu ta'n wen mo geggunaƣul Wejuli Nisgaml ma gisi ns'tasigul ula mimajuinu'l.

16 Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng,

“Lpa ma wen menaƣ geituagul
ugtangita'suaƣanm Gjinisgam
ta'n mestai assusit.
Menaƣ wen gis tlimatal
ta'n tla'tegelital.”

Gatu awna ginu ta'nig getlams'tasulti'gw geggunu'g Wejuli Nisgam ta'n musga'tugsi'gw Se'suguli ugtangita'suaqanm.

3

Gjinisgam uglugowinumg

¹ Nigmatut, ma gis tl glululoq 'st'ge' ta'n tel glulieg ta'nig gigji majulgwala'titl Wejuli Nisgaml. Amujpa na tel glululoq 'st'ge' mimajuinu'g ta'n menaq gawasga'lugwi'tigul lue'utigtug aq menaq mesna'tigul Wejuli Nisgaml. Tel glululoq 'st'ge' mijua'ji'g muta tel pmita'ioq 'st'ge' atel pojjig tglams'tmu'tioq. ² Amujpa na tmg gopisunji'g mlagejg ignmujig, gesgm-naq gisgajeiug mijipjewe smugsin. Pa na gilew wije, amujpa sangew gegina'muloq gesgmnaq gisgajo'ltiwoq goqwei metue'g gisi ns'tmu'tinew. Aq we'gaw nige' menaq gisgajo'ltiwoq. ³ Ta'n tujiw wisgualtultioq aq gi'gaita'ioq, wije telo'ltioq pa wije aq ta'nig mo majulgwala'tigul Gjisaqamawl. Musgalsultioq na me' mijua'ji'juultioq aq me' mnaq ignmuawoq Wejuli Nisgam ilgwenugsinew. ⁴ Siaw wisgualtultioq ta'n telueioq, "Ni'n majulgwalg Poligap," aq igtig, "Ni'n majulgwalg Apollos." Wije telo'ltioq pa na wije aq ta'nig mo majulgwala'tigul Gjinisgaml. Musgalsultioq teli apje'g ta'n tel lugutioq Gjinisgamewigtug.

⁵ Lpa na ninen Poligap aq Apollos mo wenig? Ninen pas'g Gjinisgam ugtlugowinumg, ta'n ilgwenuleg'p ugjit 'gtlams'tmu'tinew Gjinisgamewigtug. Ala wen ap igtig elugwatmeg 'ntlgoawaqaninen, ta'n Gjisaqamaw ignmugsieg'p.

⁶ Apollos aq ni'n pestunmatmeg Gjinisgam ugglusuaqanml aq gilew nutmoqol. Maw lugutieg Gjinisgam. Na pa na wije aq nuji iga'taqtijig. Newgte'jit iga'taqug 'sginminn aq igtig samqwana'teget gatu Gjinisgam gisa'toqop nigwen. ⁷ Ta'n pas'g wen gis iga'taqtew aq ta'n pas'g wen gis samqwana'tegetew gatu pas'g Gjinisgam gisa'tutew nigwen. ⁸ Ms't wen gegung ta'n tl lugwetew. Newgte'jit iga'taqug aq igtig samqwana'teget. Gjinisgam apangituatal ingute'jilit ta'n telamu'g 'lgoawaqan gisa'toq. ⁹ Ninen pestunmatmeg Gjinisgam ugglusuaqanml. Gjinisgam gisa'toq nigwen 'ggamlamunuaq. Gilew pa wije aq Gjinisgam ugtiga'taqanml. Elt gilew pa wije aq Nisgamewei wen'ji'guom.

Ta'n wen getlams'tasit amujpa ango'tg ta'n teli iga'tg epganaqataqanigtug

¹⁰ Ntlgoawaqan elugwatmap e'wmap ta'n goqwe'l Gjinisgam ignmuipnn. Pestunmatmuloqop Se'suguli pa wije aq mujgajewei nuji'teget iga'toq gelu'lg epganaqataqan ugjit wen'ji'guom gatu ap igtig mimajuinu ewi'gatg. Ingute'jit amujpa na ango'tg ta'n teli iga'tg. ¹¹ Pas'g newgte' epganaqataqan eteg ugjit mimajuinu ewi'gatg Gjinisgamewigtug. Gjinisgam gi's gisa'lapnn Se'sugulial 'ngute'tilin ugjit epganaqataqan Gjinisgamewigtug. Ma piluei i'gtnug epganaqataqan pas'g Se'suguli. ¹²⁻¹³ Ms't wen ta'n getlams'tasit ewi'gatg ula epganaqataqan. Wegla ta'nig sangew tla'taqatijig ta'n Gjinisgam tel puatg, gelu'lg 'lgoawaqan elugwatmi'tij. Maw gelu'lg aq tepawgtig pa wije aq wisaw suliewei aq muj gajewe'l gun'tal. Gatu igtigl mo piam gelu'lgtnugl ugtlgoawaqanmual pa wije aq gmu'j ta'n etl'gaq, 'msigu, gisna siguaqs'te'gn. Ta'n tel gelu'lg ugtlgoawaqan nmituaten na na'gweg Se'suguli 'pgising aq 'gtnu'gwatas'gt'tew pugtewigtug. Ta'n mimajuinu gis tl lugwej, na pugtew musga'tutew ta'n tel gelu'lg ugtlgoawaqan. ¹⁴ Lpa na ta'n goqwei mimajuinu gis tla'teget, gisipuguig pugtewigtug, na negm 'msntew ugtapangitueweim. ¹⁵ Gatu mimajuinu ta'n goqwei gisi iga'tg gaqamleg, na

tujiw 'n'tutew ugtapangitueweim. Gatu negm ugs'tawiatew, pa wijeï aq gis smugt'g pugtew.

*Gilew pa wijeï aq Gjinisgam ugt'a'sutuog uoml
aq Wejuli Nisgam eig 'gtinnewaq*

¹⁶ Gilew ta'nig getlams'tasultioq mawnutultioq pa wijeï aq 'gja'sutuo'guom ugjit Gjinisgam aq Wejuli Nisgam eig 'gtinnewaq aq ta'n eimu'tioq. ¹⁷ Ta'n pas'g wen seioqwa'toq Gjinisgam 'gja'sutuo'guom Gjinisgam seioqwa'lataq. Na tla'tegetew muta Gjinisgam 'gja'sutuo'guom sape'wig. Etna na gilew ta'n wesgumuloq.

¹⁸ Pun lue'walsultigw! Ta'n wen te'sioq tl'ta'sij nestue'g ula ta'n ugs'tqamu tel pmaïq amujpa na gnu'tmasij glaman ugji gji'tutew ta'n teli apje'g gisi gji'toq. Pa na wijeï aq mo goqwei Gjinisgamewigtug. Na tujiw gisi ppoji ns'tue'tew Gjinisgamewigtug. ¹⁹ Gatu ta'n goqwei mimajuinu'g teli ugsua'tu'tij 'ns'tue'gtn, 'lpa 'nsngo'qonewei Gjinisgamewigtug. Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Ta'n tujiw tetaputesg iga'q, Gjinisgam naqa'lataq natawo'ltiliji ta'n getu gistesgua'tiji mimajuinu'g ugjit 'msnmnew ta'n goqwei puatmi'tij." Na tliatew. ²⁰ Ap igtig tel wi'gas'g, "Gjisaqamaw geïtoq ta'n teli angita'sultilij natawo'ltiliji aq mo tepawgtinug Gjinisgamewigtug." ²¹ Mut ginnualanew mimajuinu gisna ta'n mimajuinu gis tla'tegetew. 'Lpa Se'suguliewigtug 'ms't goqwei gilewewei. ²² Gjinisgam ignmugsiogopnig Poligap, Apollos, aq Pie'l ugjit apoqonmugsinew. Ta'n goqwe'l eteg'l ugs'tqamug ignmugsiogopnn e'wmanew ta'n goqwei nige' aq ta'n goqwei jugu'etew. Ula 'ms't gilewewei toqo wije'tioq Se'suguliewigtug aq ta'n tujiw 'npu'tioq 'lta'toqs'p negmeg. ²³ Etna na ugjit gilew tleiaultioq Se'suguliewigtug, aq Se'suguli tleïawit Gjinisgamewigtug.

4

Ta'n tel pmita'tij Se'suguli ugtapostale'witewm

¹ Tl'telmigeg ninen na Gjinisgam uglugowinumg. Iga'lugsieg'p gina'muanen ta'n goqwei mo geïtas'gtnugup teliaqewei ugjit Gjinisgam aq ugteliaqeweim. ² Amujpa na lugowinu giasgiwewei tela'teget ta'n assusilitl telimj. ³ Mo tal sespete'tmu ta'n teli ilsumioq gisna ta'n mimajuinu'g tel'telmi'tij. Je mo ni'n ilsumsiw. ⁴ Ntangita'suaqanm mo asgawinug gatu ula ma musga'tuinug tetapua'tegen. Gjisaqamaw negm pas'g gisi ilsumitew tetapua'tegen gisna mu. ⁵ Glaman mut wen ilsumanew glapis tetaputesg iga'q. Amujpa esgm'tioq glapis Gjisaqamaw 'pgising. Musga'tuataq 'ms't wenig ta'n telgwitgl uggamlamunual aq ugtwasetegm musga'tutew ta'n goqwei mingwa'tas'g. Na tujiw Gjinisgam gepmitelmatal gisna ugtapulatal ingute'tilitl ta'n tel te'pmlj.

⁶ Nitaptut, wesgumsieg Apollos aq ni'n ta'n tel pma'tieg ugjit musga'tulinew mo teltenug ugjit ginlua'lan newgte'it aq igtig ugtapa'lan. Glaman ugji ginamasultioqs'p ta'n telueg, "Majulgwatmug gigwajaqewe'l 'tplutaqan." Mut piamitelmanew newgte'jit mimajuinu aq masgelmanew igtig. ⁷ Mo geju'luoq goqwei ta'n weji me'go'ltioq. Goqwei ta geggunmoq ta'n mo ignmugsiwoq? Goqwei weji ginnua'tioq pa wijeï aq ugjiaq gileweg? Gjinisgam ignmugsiwoq 'ms't goqwei ta'n geggunmoq.

Poligap maligitelmaji Golintewaq

⁸ Tel'telsultioq gis 'ms't goqwei geggunmu'tioq ta'n tel mimajultioq Gjinisgamewigtug aq mo nuta'ma'tiwoq! Gis milesultioq? Gis elege'witeultioq Gjinisgamewigtug gatu mo ninen. Pas'g mo telianug. 'Gsatumgeg 'gjitm elege'witeultioqos glaman mawi elege'witeulti'gup.

⁹ Teli angamgug Gjinisgam mawi ugtejg iga'lugsieg apostale'witeultieg. Pa wijej aq mimajuinu'g gisi ilsumuj ne'po'qsineu mimajuinuigtug, ntaqo'qona'lugsieg aq ansale'witewigtug aq mimajuinuigtug. ¹⁰ Mimajuinu'g teli ugsua'lugsieg'pnig 'st'ge' elue'wia'tieg ta'n tel majulgwalg't Se'suguli gatu gilew nestuo'l'tioq Se'suguliewigtug. Menaqana'tieg gatu gilew melgigna'tioq. Penoqitelmugsieg gatu gilew gepmitelmugsioq. ¹¹ Glapis nige', nuta'maieg'p mijipjewe, samqwan aq aligew. Mattoqsieg'p aq ewle'ugsieg'p aq mo wiguoultiweg'p. ¹² Melgi lugutieg'p getantue'g 'ntmimajuaganminen. Ta'n tujiw anmimugsieg, na tujiw a'sutmessewgt'jig, ta'n tujiw gitnme'ugsieg, na tujiw gaqamutmeg. ¹³ Ta'n tujiw pisuimugsieg na tujiw weli usgumgt'jig. Penoqite'tasultieg glapis nige' gisgug. Teli ugsua'lugsieg pa wijej aq mjegei.

¹⁴ Na tel wi'gmuloq mo ugjit ntaqo'qona'lulineu. Wet tla'tegei ugjit igan gnau'tulineu pa wijej aq nn'janultioq ta'n mawi gsaluq. Amujpa ila'tug ta'n goqwei mo tetaputenug ugjit mo opli ns'tmu'tineu. ¹⁵ Je tlia gunguog newgtisga'q pituipntnaqanijig nujigina'mua'tijig ta'n tel mimajultioq Se'suguliewigtug pas'g ni'n pa wijej aq gujuuq, ta'n teli gtlams'tasultioq. Ta'n tel mimajultioq Se'suguliewigtug ni'n pa wijej aq gujuuq muta tmg ni'n pegisituloqop gelu'lg agnutmaqan. ¹⁶ Etna na ugjit munsailuqoq majulgwatmnew ta'n tala'tegei. ¹⁷ Etna na ugjit elgitmuloq Timoti. Negm na 'ngwis Gjisaqamawigtug. Mawi gsalg aq gis lita'suala's. Na negm migwimugsit'p ta'n tele'i ta'n tel majulgwatman pilei mimajuagan Se'suguliewigtug aq ta'n tel gina'm'gig ta'nig getlams'tasultijig 'ms't tami.

¹⁸ Alt te'sioq nige' me'go'l'tioq aq ewsite'tmu'tioq. Tel'ta'sultioq ma gis liew aq mittugwaluluq. ¹⁹ Gatu Gjinisgam tli ul'te'tg, lia's aq nat nmu'ltoqs'p. Na tujiw ni'n 'gjitutes ta'ula ta'nig me'go'l'tijig aq ewsite'tmu'tijig gis tla'taqatitaq, aq mo pas'g ta'n goqwei gis tlu'e'tij gatu ta'n tel ml'gi gtlams'tasulti'tij. Gjitutes Se'suguli ugml'gigno'tim wet sapu tl lugwet ugtinnewaq teliageweigtug. ²⁰ Mo negmow tetapu mimajulti'gw. Mo tali ugtapsuninug ta'n tel ewo'guti'gw. Gatu gegnu mimajulti'gw Gjinisgam ugml'gigno'timg. ²¹ Tal pualioq tala'tegen? Geju'loq mo pualioq jugu'en ta'n eimu'tioq, aq ugtapulineu gatu awna sangewe'ultoqs'p aq uleiultoqs'p.

5

Sespo'teget eig ta'nig getlams'tasultijig eimu'ti'tij

¹ 'Ms't wenig wesgutmi'tij ta'n goqwei gis tliaq. Sespo'teget eig ta'n eimu'tioq. Teliming'p, "Ji'nm etli t'qonasijig ujil ugte'piteml." Tetuji winjig, ta'nig mo getlams'tasulti'gw ma tla'taqati'gw. ² Goqwei weji me'go'l'tioq? Gatu awna 'ntaqo'l'tioq aq ulmaita'sultioq. Ta'n tujiw weltesgatultioq ugsua'lagooqpn ul'ji'nm ta'n gis tla'teget aq tua'laqooqpn ta'n eimu'tioq. ³ Je tlia gneg i'man 'njijaqamij eig ta'n eimoq. Se'sus ugwisunmg, gi's gisi ilsumg ul'ji'nm ta'n winjig'g gis tla'teget. Pa wijej aq wijitgweiuloqosn. ⁴ Ta'n teli ultesgatultioq, ni'n wijitgweiuloq 'njijaqamijugtug. Gjisaqamawminu Se'suguli ugml'gigno'tim wijitgweiugsioq. ⁵ Jigla'lug ul'ji'nm ta'n getlams'tasultioq eimu'tioq aq iga'tug Gjinn'tu ugjit ulmaje'wan aq gitnme'wan glaman nmitutew ta'n teli opla'tegej aq gawasgita'sin. Na tujiw ugjijaqamij ugs'tawiatat na na'gweg ta'n Gjisaqamaw 'pgising.

⁶ Mo tetaputenug ugjit gilew me'go'l'tineu. Geituoq ta'n i' tlu'a'ti'tij, "Ta's'gij'j' apita'tagan gisa'tutew pipnaqan apitan." Amujpa na eji'gla'tuoq lue'uti 'gmimajuaganmuowg. Pem pugweli'q pa wijej aq apita'tagan ta'n gisa'toq pipnaqan apitaqtn. ⁷ Glaman nige' jigla'lug na ji'nm ta'n gis

pata'teget ta'n i' tli ultesgatultioq glaman ma lue'uti gugunmuoq Gjinisgamewigtug.

[Siawatingewei pestie'uti Lesui'paq migwite'tmi'tij ta'n tujiw Ijptg eimu'ti'titeg Gjinisgam ugtansale'witeml mo ne'pa'tmuagupni amgwesewei un'januaq muta jigs'tmi'tij ta'n Gjinisgaml telimaji. Te's wiguaq ne'palatljijgluewil aq iga'tu'tij umal'tem g'p'taq na ga'qan aq weji westa'tijig. Elt e'wmi'tij na pipnaqan ta'n mo etenug apita'taqan. Nige' e'wmi'tij na wijei telamu'g pipnaqan ta'n mo etenug apita'taqan ugjit migwitelmnew Gjinisgam tela'tegep ugjit negmow.]

'Lpa na wijei aq jijgluewjig ne'po't'pnig ugjit Siawatingewei nige' Se'suguli ne'po't'pnaq ugjit ginu aq ma ne'pa'tmu'wigw awna ugs'taugsinenu. Gjinisgam ejigla'lugsi'gw 'gtlue'utiwal. ⁸ Migwite'tmnej Se'suguli ta'n ne'po't'pnaq ugjit ginu aq tel gegnu mimajulti'gw. Ejigla'tu'g elue'uti aq ta'n pas'g goqwei mo tetaputenug Gjinisgamewigtug. Gji'tmi'te'tmug ta'n tel majulgwalu'g Se'suguli. Mut pas'g tli angamgusiw 'st'ge' majulgwalj gate'lixaqewigtug majulgwaj.

⁹ Ta'n tujiw ewi'gmulo'q, telimuloqop mut wijitgweiwanew mimajuinu'g ta'nig wineiatultijig. ¹⁰⁻¹¹ Ta'n teli pgije'g eimu'tioq ula ugs'tqamug mo gisi smugtuawwjig na telamugsultijig mimajuinu'g ta'nig mo getlams'tasulti'gw. Gate' wesgungig ugjit mo wijitgweiwanew ta'nig teluisultijig wijigmug-gig ta'nig getlams'tasultijig gate' me' nige' wesgo'taqatijig gisna mo gisapesulti'gw, gisna emtoqwala'tiji 'nnuoqta'wag, winewo'gutijig, egsu agnutmu'tijig, al mil agnutmu'tijig gisna 'gtigiewinug gisna nata' gmu'na'tiji gisna nata' opla'taqatijig. Mut wijitgweiwanew na telamugsultijig mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig. Je mu' 'pmgopa'siw aq 'tgwatannew.

¹²⁻¹³ Mu na ni'n 'ntlgoawaqan ilsuman ta'nig mo getlams'tasulti'gw. Gjinisgam na ilsumataq. Amujpa gilew ilsumoq ta'n mawgatmu'tioq gilew ta'n te'sioq. Ta'n telueg Gjinisgam ugtwi'gatign, "Jigla'lug na lue'winu gilew ta'n eimu'tioq."

6

Gjinisgam ugtmimajuinung ta'n tla'taqati'tis ta'n tujiw opla'luj

¹ Ta'n tujiw nat wen ta'n getlams'tasit opla'l'sg, ela'tun ilsumugsinew ta'nig mo getlams'tasulti'gw. Mo teltenug, awna la'tugoq Gjinisgam ugtmimajuinung ugjit ilsumugsinew. ² Nigmatut, mo geituoqos Gjinisgam ugtmimajuinung ilsutaqatitaq 'ms't mimajuinu'g ta'nig mo getlams'tasulti'gw Gjinisgamewigtug we'gaw nuji ilsutaqatijig. Gate' gtu ilsumoq mimajuinu'g tal gis mo gisi ilsumoq goqwei teli apje'jil'ig 'st'ge' wen opla'l'sg. ³ Mo geituoqos ginu ilsumatesnu ansale'wjig, ta'n mawi espo'ltijig? Tal gis mo ilsumoqol ta'n goqwe'l teliaqal ula ugs'tqamug? ⁴ Pa na gi'l tl'ta'sin igtig ta'n getlams'tg gisi opla'l'sg, etug la'tuates negmow ta'nig mo getlams'tasulti'gw ugjit ilsumugsin? Mo weltenug na tla'taqatinew. ⁵ Mu ta gilew mo geituoq 'ntaqo'qon? Mu ta je mu newgte'jit ta'n te'sioq nestue'g ta'n gisi ilsumataq ta'nig gi'gaja'tijig? Amuj eta! ⁶ Gate' awna newgte'jit ta'n getlams'tg ela'latl igtig ta'n getlams'tasilitl ugjit ilsumugsin ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw. 'Lpa 'ntaqo'qon pegisitu'tij ugjit ta'nig getlams'tasultiliji.

⁷ Ta'n tel la'l'j igtig ta'n getlams'tg ilsumugsin, pegwatesgugsioq ta'n tel mimajultioq Gjinisgamewigtug. Goqwei ugjit ma wen ignmuawt opla'lulin? Mo tepawgtinug 'lgoawaqana'lsin. Me' glu'lt'ew ugjit wen gemutmugsioq je mu pegwatesgugsioq. ⁸ Awna, gilew opla'ltultioq aq gemutmtultioq, we'gaw igtig ta'nig getlams'tasultijig. 'Lpa ntaqo'qon pegisitu'tij ugjit

ta'nig getlams'tasultijig. ⁹ Amujpa gis geituoq elue'winu'g ma 'msnmi'tigw iapiiwewei mimajuaqan wa'so'q. Mut lue'walsultinew. Na mimajuinu'g ta'nig wesgo'taqatijig gisna emtoqwala'tiji 'nnuoqta'wg, sespo'taqatijig, gisna ji'nmug aq wiji ji'nmug sespeiatultijig aq pa na wiji wiji e'pijig, ma 'msnmi'ti'gw iapiiwewei mimajuaqan wa'so'q. ¹⁰ Ta'nig nata' gmutna'tiji, gisna ta'nig mo gisapesulti'gw 'ms't goqwe'l, gisna 'gtugiewinu'g, al mil agnutmu'tijig gisna 'tplutaqan sewisga'tu'titl, na negmow ma msnmi'ti'gw iapiiwewei mimajuaqan wa'so'q. ¹¹ Alt gilew wiji telo'tlioqop, gatu nige' gilew 'gtlue'utiwal apigsigtas'gl. Gmetug iga'lugsioqop ugjit Gjinisgam. Gjisaqamaw Se'suguli aq Wejuli Nisgam gi's gisa'lugsioqop gtlamia'tinew aq tetapua'tinew Gjinisgamewigtug.

E'wmug ga'qiwal ugjit emtoqwalanew Gjinisgam

¹² Ta'n pas'g wen tluetew, "Ignmuimg'p gis tla'tegen ta'n pas'g goqwei muta mo Se'suguli telimip moqwa'." Teliq gatu! Pas'g mo 'ms't goqwei gelu'lgtnug ugjit gi'l. Gis tlua's, ignmuimg'p gis tla'tegen ta'n pas'g goqwei, gatu ma ignmatmu ta'n pas'g goqwei assumin. ¹³ Ap nat wen piluei tluetew, "Mijipjewe'i ugjit malqotmn aq 'gtlaminu ugjit ugsua'tun mijipjewe'i, pas'g na mo teltenug ugsamatalultinew." Amuj eta! Pas'g na Gjinisgam gitg jigla'tutal. Ta'nig tepqatmu'tijig amujpa na mo sespo'taqati'gw aq pa na wiji ta'nig newgtugwa'lugutij. Amujpa na mo tla'taqati'gw! Ga'qinal mo wejitas'gtnugup ugjit na, gatu ugjit lugowanew Gjisaqamaw aq negm getu ango'tmugsi'gw ga'qinal. ¹⁴ Gjinisgam minua'lapnn Gjisaqamawl nepliteg aq maw negm minua'lugsitesnu ga'qinal ugml'gigno'tim e'wtew.

¹⁵ Geituoq na ga'qiwal tleiawigl Se'suguli wa'qi. Etug ugsua'tun ga'qi ta'n tleiawigl Se'suguliewigtug aq iga'tun na e'pit ta'n mo 'gte'pitemin. A' na moqwa', ma gis tla'tegewn! ¹⁶ Amuj geituoq ta'n wen toqwa'tu'titl wa'qiwal e'pilitl ta'n mo ugte'piteml, na negmow newgte' wa'qiwow je tlia mo ugte'pitem. Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Na tapusijig ngute't'tew wa'qiwow." ¹⁷ Gatu ta'n wen toqwalsi'tij Gjisaqamaw na newgte'jilitl ugji-jaqamijual.

¹⁸ Etna na ugjit wet tlimuloq smugtmu usgo'taqan. Ta'n pas'g tegen lue'uti na mimajuinu pata'toq, mo asgo'tmug wa'qi, gatu na mimajuinu ta'n sespo'tegej gisna maljewe'j ta'n wiji tla'tegej, asgo'tg negm wa'qi. ¹⁹ Mo geitugs'p na Wejuli Nisgam ta'n Gjinisgam ignmasg'pnn eig ga'qieg, pa wiji aq 'gja'sutuo'guomg. Mo gi'l assumsiwun gatu awna Gjinisgam assumesg. ²⁰ Mesgi'g apangit'p ta'n teli pawatelas. Nige'tleaiwan negmeg. Glaman e'we'n ga'qi ugjit gepmitelman aq emtoqwalanew Gjinisgam.

7

Pipanigesultijig ugjit malie'uti

¹ Gatu nige', ula ta'n goqwe'l ewi'gmugsioqop me' gelu'lg ugjit mimajuinu'g mo malie'wultinew. ² Gatu wesam pugwel'gig sespo'-taqatijig aq newgtugwa'lugutijig wiji tla'taqatijig etna na ugjit ta'n te'sit ji'nm gunganasnn ugte'piteml aq ta'n te'sit e'pit gunganasnn ugji'nmuml. ³ Amujpa na ji'nm tetapua'latl ugte'piteml aq amujpa na e'pit tetapua'latl ugji'nmuml. Gitg amujpa na wajua'tu'tij ta'n goqwei menuegetij. Amujpa na ji'nm aq e'pit weli tqonasijig. Amujpa na gitg tetapualtijig. ⁴ Na e'pit mo assutmug wa'qi gatu ugji'nmuml, aq pa na wiji ji'nm mo assutmug wa'qi gatu ugte'piteml. ⁵ Mut gitg wetqo'lta'tinew glapis gitg ul'te'tmoq ugjit gijga'ji'j nigta'utinew glaman me' gisi'a'sutmatogs'p. Na tuijw apaji tgwa'tigw glaman ma Gjimm'tu gisa'lugsioqop pata'tegenew aq usgo'taqatinew. Na.

6 Mo na teluew, “Amujpa malie'ultioq,” gatu telimuloq, “Gis malie'ultioqs'p 'gsatmoq.” 7 Tel'ta'si me' glu'lg'tew 'ms't wen mo malie'wigw, pa na wijeꝓ aq ni'n. Gatu Gjinisgam ignmugsꝓ'gup piltu angita'sultinenu, alt malie'ultinew, aq alt mo malie'ultinew.

8 Nige' telimgig ugjit ta'nig mo tepqatmu'tigw aq ugjit sigu'sgwaꝓ aq siguap, “Me' gelu'lg'tew ugjit gilew siawi ngutugwa'lugutinew, pa wijeꝓ aq ni'n.” 9 Gatu mo giseiasiwana na malie'wit. Me' glu'lg'tew malie'win je mu tel nu'gwa'n.

10 Gatu gilew ta'nig tepqatmu'tioq, Gjisaqamaw telimugsioq, mu ni'n, mo teltenug tepqatg e'pit puna'lan ugji'nmuml, gisna ji'nm puna'lan ugte'piteml. 11 Gatu 'nqalaj amujpa na siawi ngutugwa'lugwet aq mo il malie'wigw gisna amujpa apaji tꝓwa'tijig ugji'nmuml. Aq mo teltenug ugjit tepqatg ji'nm puna'lan ugte'piteml aq mo teltenug wi'gmn wi'gatignigtug ugjit nig-tua'tinew ugte'piteml.

12 Igtigig telimgig, mo Gjinisgam, “Pa na ji'nm getlams'tg, gugunaj ugte'piteml ta'n mo getlams'tmligul, aq ul'te'tmlij siawi tꝓwa'manew ugji'nmuml mo teltenug nigtua'tinew ugte'piteml gisna wi'gmn wi'gatignigtug ugjit nigtua'tinew. 13 E'pit ta'n getlams'tg tepqatmi'tij ugji'nmuml ta'n mo getlams'tasiligul, aq negm ul'te'tmlij siawi tꝓwa'manew, mo teltenug nigtua'tinew ugji'nmuml aq mo teltenug wi'gmn wi'gatignigtug ugjit nigtua'lan.” 14 Na ji'nm ta'n mo getlams'tasigul Se'sugulial ugji ul'telmut Gjinisgamewigtug muta ugte'piteml getlams'tasilitl aq na e'pit ta'n mo getlams'tasigul Gjinisgaml ugji ul'telmut muta ugji'nmuml getlams'tasilitl. Ta'n tujiw newgte'jit getlams'tuaj Gjinisgaml, Gjinisgam gitg weltenmaji aq un'januaq ultematen Gjinisgaml. Pa na ungi'guaꝓ gitg mo 'gtlams'tasiligusni, mo un'januaq 'gji'jiawi'tisoq Gjinisgaml. 15 Gatu ta'n wen mo getlams'tasigul Gjinisgaml gtu' nigtuaꝓ, na nigtuaꝓ. Mo teltenug munsaiwan siawqatmlin. Ma gi'l 'lsutnum'g. Gjinisgam megnugsꝓ'gw aq pualugsꝓ'gw sangewo'ltinenu. 16 Gi'l e'pit sangewitꝓwa'magw 'gji'nmuml ta'n mo getlams'tasigw. Etug jel gis la'lates Se'suguliewigtug. Wijeꝓ gi'l ji'nm sangewitꝓwa'magw 'gte'piteml ta'n mo getlams'tasigw. Etug jel gis la'lates Se'suguliewigtug.

El mimaji ta'n Gjinisgam tel pual'sg

17 Gjinisgam gisi ignmugsꝓ'gup 'gtlgowaqaninal, siaw tl lugwa ta'n tel lugwe't'p ta'n tujiw Gjinisgam wigum'sg'p. Etna na 'tplutaqan tel gina'muei 'ms't tami ta'nig getlams'tmu'tijig eimu'tijig. 18 Pa na ji'nm elugwa'tasit ta'n telteꝓ Lesu'peweieꝓ 'tplutaqan, na tujiw getlams'tasitl Gjinisgaml mu uꝓo'tmuꝓ jigla'tun ta'n teli elugwa'tasiteꝓ. Mu sespete'tmuꝓ. Gatu ji'nm ta'n mo elugwasuꝓ, gesgmnaꝓ getlams'tasij Gjinisgaml mo teltenug lug-watasin. 19 Pa na wen elugwa'tasit gisna mo elugwa'tasigw mo tali uꝓtapsun-inug. Gatu tetapua'latoqs'p Gjinisgam ta'n tujiw majulꝓwatmoꝓ Gjinisgam uꝓ'tplutaqanml. Na mawi uꝓtapsunig. 20 Suel 'ms't wen siaw tl lugweꝓ na ta'n tel lugwet ta'n tujiw Gjinisgam wigumteꝓ. 21 Gistejuineꝓ ta'n tujiw Gjinisgam wigum'sgeꝓ? Mut sespete'tmu. Gatu ta'n tujiw ignmulꝓ assumsin uꝓsua'tu. 22 Gistejul ta'n Gjisaqaw wigumatl, wijeꝓ tel gistejuilitl pas'g Gjinisgam negm iga'latl elue'utigtug aq nige' negm Gjinisgam ugmimajuinuml ta'n assumsilitl. 'Lpa wijeꝓ assumsilitl mimajuinu'l ta'n Se'suguli wigumatl. Wijeꝓ teli assumsilitl gatu amujpa jigs'tatl Se'suguli pa wijeꝓ aq tl gistejuilitl. 23 Gjinisgam mesgi'g'p ta'n teli apangitꝓ ta'n teli pꝓwatelm'sg'p. Gmetug igalsi aq weꝓ gnu pnia ugjit Gjinisgam. Ignmu negm ilꝓwenin aq tla'tega ta'n tel puatꝓ mo ta'n mimajuinu tel pual'sg muta Gjinisgamewigtug tleꝓawin.

²⁴ Wijigatulti'gw, suel 'ms't wen siaw tl lugwej na ta'n tl lugwep ta'n tujiw Gjinisgam wigumteg. Munsa ta'n tel wijitgweiaj Gjinisgam.

Ugjit ta'nig mo tepqatmu'ti'gw aq sigu'sgwaq

²⁵ Nige' ewi'gmuiqoq ugjit ta'nig mu tepqatmu'ti'gw. Mo 'tplutaqan geggunmug ta'n wejiaq Gjisaqamawigtug. Gatu Gjinisgam teli ul'telmip ugjit ignmuin 'ns'tuo'ti ta'n gis lita'sultitoqs'p. Nige' telimuloq ta'n tel'ta'si.

²⁶ Pugwelg nsano'qon weltesgmu'g. Etna na ugjit me' glu'lg'tew ginu ta'nig getlams'tasulti'gw, siaw tle'n ta'n telo'lti'gw. ²⁷ Gatu ji'nm gugunaj ugte'pitem gisna e'pit gugunaj ugji'nmuml, mut nigtua'law, gatu mu tepqatmun, na mut malie'wiw. ²⁸ Pa na malie'win, mo pata'tegewn, aq pa na e'pite's malie'wij mu pata'tegegw. Ta'nig tepqatmu'tijig te'sigis'g'g ultesgatal gitnmo'qonn, 'gsatmugapnn mu ultesgmuoqosnn wegla gitnmo'qonn.

²⁹ Wijigatulti'gw, ma 'pgije'nug ta'n tel lugowug Gjisaqamaw. Je thia malie'win gisna mu, siaw ml'gi lugowug Gjisaqamaw ta'n tel we'gwi gisi pgwatun. ³⁰ Ulgwijin, ulmaita'sin, gisna suliewei gugunmn, mo tale'nug, gatu siaw mlglugooq Gjisaqamaw aq mut ignmatmnew ta'n goqwei ugs'tqamugewei assumugsinew. ³¹ Mut sespete'tmn ta'n goqwei ugs'tqamugewei aq mut ignmatmn ta'n goqwei ugs'tqamugewei assumugsin. Nige' ta'n tel pmiaq ugs'tqamu ma pgijipuguinug.

³² 'Gsatmug mo sespete'sultinew. Ji'nm ta'n mo tepqatmug, gis gaqi iga'tutew ugtlgowaqan ta'n tel lugowaj Gjisaqamawul, muta pas'g wejo'tg tetapua'lan Gjisaqamaw. ³³ Gatu ji'nm ta'n tepqatg, sespete'tg ta'n goqwei ugs'tqamugewei muta amujpa na wiguow ango'tg aq getu tetapua'latl ugte'piteml aq maw Gjinisgaml. ³⁴ Etuiw eliugtnut. E'pit ta'n tepqatg mo gis tleiug st'ge' e'pite's. E'pite's gis gaqi iga'tutew ugtlgowaqan ta'n tel lugowaj Gjisaqamawul, muta iga'toqol wa'qi, ugtangita'suaqanm, aq ugjijaqamitl ugjit lugowan Gjinisgaml. Gatu na e'pit ta'n tepqatg pugwelg ta'n goqwei sespete'tg muta amujpa ango'tg wiguow aq getu tetapua'latl ugji'nmuml aq tetapua'laji un'jang maw Gjinisgaml.

³⁵ Ula telimuloq muta getu apoqonmuloq. Mo getu wetqo'luluoq. Awna pewaluloq tla'taqatinew ta'n goqwei tetaputeq aq gelu'lg aq wajui ignmal-sultinew ugjit lugowan 'Gisaqamaw aq mo goqwei etegigjenugsinew.

³⁶ Gatu ji'nmji'j aq e'pite's toqwiala'ti'tij aq getu malie'wijig, tl'ta'si'tij mo gisi nqama'si'gw aq tepiaq tetuje'tij, na tujiw malie'wi'tis. Na tetaputeq mo pata'tege'gw. ³⁷ Gatu ta'n tujiw mimajuinu gisita'sij mo malie'wiwn, aq gisi nqama'sij, aq gisita'sij ugtangita'suaqanm mo malie'win. Na tujiw ul lugwetew mo malie'wigw. ³⁸ Na mimajuinu ta'n malie'wit wel lugwet gatu na mimajuinu ta'n mo malie'wigw me'aji ul lugwet ugjit Gjinisgam.

Tepqatg mimajuinu

³⁹ E'pit aq ji'nm ta'n tepqatgig mo assumsi'gw ta'n teli pgitawsi'tij. Gatu ta'n wen tmg nepg, na igtig gisi il malie'witew, puatg. Gatu amujpa na malie'wi'titl ta'n wen getlams'tasilil Gjinisgaml. ⁴⁰ Tel'ta'si me' ulgwijintew mo malie'wigw aq siawi ngutugwa'lugwej. Etna na ula tel'ta'si aq 'ntinneg eig Gjinisgam ugjijaqamitl na Wejuli Nisgaml. Etlite'tm gisi ignmuloq ta'n Gjinisgam tel puatg ta'n tujiw ula telimuloq.

¹ Nige' ta'n goqwe'l ewi'gmuiogop ta'n getu 'gji'tuoq tetaputen, "Gisi malqottesnu wius ta'n gi's gisi ignmut 'nnuoqta'wg?" 'Ms't wen tel'ta'sit pas'g teliaq geitoq. Migwite'tmnej ula! Ta'n goqwei geitu'n gisa'lultew mawi ugu ms'gin. Gatu awna 'gsaltuaqan gisa'lultew melgignewa'lan Gjinisgam ugtmimajuinung ta'n teli gtlams'tasultijig. ² Na mimajuinu ta'n tel'ta'sit 'ms't goqwei geitoq, gatu mu 'gsaltuaqan gugunmuaqw, mo 'ms't goqwei geitug ta'n goqwei 'gji'tus. ³ 'Lpa Gjinisgam gejiatl ta'n wen 'gjitmi 'gsalatl.

⁴ Gatu nige' getu 'gji'tuoq tetaputen gisi malqotmnew wius ta'n gis la'tuaj ugjit gi's gisi ignmut 'nnuoqta'wg. Geitu'g 'nnuoqta'w na mo Gjinisgam. Pas'g eig newgte'it Gjinisgam aq mo piluei eimug. ⁵ Je tlia alt mimajuinu'g tel'ta'sulti'tij me' pugwelgig nisgamaq wa'so'q aq ugs'tqamug eimu'tijig aq emtoqwala'tiji, wegla ta'n mo Nisgamaq. ⁶ Gatu geitu'g newgte'jit Gjinisgam Gisi'teget. Negrn na Wegwisit Nisgam, na gujjuu. 'Ms't goqwei gisitoqop aq gisugsi'gup negmewe'n. Newgte'jit ta'n mestai assuteget na Gjisaqamawminu Se'suguli. Ta'n te's'g goqwei gisitoqop aq ta'n ignmugsi'gw piltu mimajultinenu aq iapijwewei mimajuqaan.

⁷ Pas'g mo 'ms't wen ta'n getlams'tg geitug ula teliaqewei. Alt mimajuinu'g i' tli emtoqwala'tipni 'nnuoqta'wg. We'gaw nige' gisgug ta'n tujiw malqotmi'tij mijipjewe'i ta'n gi's gisi la'tuaj 'nnuoqta'w, ta'n i' nisgamitelma'tipnn, me' wije'i tel'te'tmi'tij negmewe'n. Tel'ta'sultijig op'la'taqatiji ta'n tujiw malqotmi'tij aq sespetelmi'tij. Telte'tmi'tij mo glul'gtug malqotmi'tij muta ta'n teli 'gtlams'tasulti'tij menaqana'tas'gt'tew.

⁸ Gatu je tlia malqotmu'g mijipjewe'i gisna mo malqotmug ma piam gija'lugsigw Gjinisgamewigtug. Ma goqwei 'ntug Gjinisgamewigtug mo malqotmug aq ma goqwei ganie'wigw malqotmu'g.

⁹ Gatu ango'tmug ta'n teli assumstioq glaman ma gisa'lawoq ta'n menaqana'tijig ta'n teli gtlams'tasultijig op'la'taqatinew. ¹⁰ Pa na mima-juinu ta'n menaqanaq ta'n teli gtlams'tasij, nemi'sg gi'l ta'n 'ns'tuo'ti geg-gunmn, elatan 'nnuoqta'w ugta'sutuo'guom, na tujiw gisa'latesg malqotmew mijipjewe'i ta'n gi's gisi la'tuaj 'nnuoqta'wg. Je tlia t'la'sij etli op'la'teget. ¹¹ 'Gtns'tuo'tim gisa'latal wijig'tioq, na newte'jilitl Gjinisgam un'jann aq me' aji menaqanan ta'n teli getlams'tasij aq seioqwiatal awna gi'l apoqonmat. Se'suguli elt weji np'g'pnaq ugjit negm. ¹² Ula tla'tegen, etli op'la't wijig'tioq, aq asgo'tmat ta'n menaqanaq ta'n teli gtlams'tasij, na tli op'la'tes Se'suguli. ¹³ Gatu ni'n ta'n tel malqotm wius gisa'loq wijig'tieg pata'tegelin, ma malqotmu wius ap ta'n teli pgitaws'i glaman ma gisa'laq wijig'tieg el-paqien lue'utigug.

9

Ta'n telteg ugjit apostale'wit tla'tegen aq 'msnmn

¹ Ni'n assumsi. Apostale'witewi. Gis nemi'g Gjisaqamawminu Se'sus. Ta'n tel pestunmatmap, elugwa'p ugjit Gjisaqamaw aq gilew getlams'tasultioqop.

² Je tlia mo igtigig tli ugsua'li'tigw, amuj gilew teli ugsua'lioq apostale'witewin, muta Gjisaqamawigtug ela'luloqop. Ta'n tel gegnu pmita'ioq Gjisaqamawigtug musga'tuoq ni'n apostale'witewi.

³ Ta'n tujiw mimajuinu'g mil pipanimi'tij, etna na ula tli asitema's. ⁴ Ni'n aq Pnnal telteg ugjit 'msnmnen mijipjewe'i aq ta'n goqwei esamqwaieg ugjit ta'n tel lugweieg. ⁵ Ninen telteg ugjit gis tla'tegenen 'st'ge' igtigig apostale'wijig, aq Gjisaqamawminu ugjignamg, maw Pie'l. Wije'wa'tiji ugte'pitemuaq aq gilew angweiwopnig. Pa na wije'i Pnnal aq ni'n geggung'tpnig 'nte'piteminaq gis wije'wa'tesnen aq gilew angweiwatoqs'p.

⁶ Gatu pas'g tapusieg ta'n mo angweiwinen, Pnnal aq ni'n. Amujpa elugweieg

'gtantunen 'ntmimajuaqanminen? A' na moqwa! Telteg angweiwieg. ⁷ Gis nutmaioq sma'gnis ta'n apangitg wilu aq utapsun, gisna nuji iga'taqug ta'n mo malqotmug ta'n goqwei gisigweng, gisna nuji angweiwaji te'pljig ta'n mo e'wagwi mlagejg ta'n wejiejig te'pljig? A' na moqwa!

⁸ Mo pas'g e'wmuan ta'n goqwe'l teliaqal te'sigisg'g, gatu elt Gjinisgam ugt'tplutaqan wijei telueg, ⁹ Gis ewi'gas'g Mowisewe'l 'tplutaqan, "Mut glpinmuow wen'jitia'm ta'n tujiw etl nugtesg'g guluml." Etug Gjinisgam pas'g sespelmatl wen'jitia'mul? ¹⁰ Moqwa! Awna wet tlimugsi'gup ugjit ninen ulapetmnen. 'Lpa ula ewi'gas'g ugjit 'ms't ginu. Na ji'nm ta'n el gesewet aq na ji'nm ta'n mena'taqug, ugtlgowaqanmuow elugwatmi'tij ugjit 'msnmnew ta's'g ta'n goqwei gisigweng. ¹¹ Ignmuleg'p Gjinisgam ugglusuaqanml pa wijei aq ji'nm iga'taqug sgininn. Pa wijei aq negm 'msnmnew ta's'g ta'n goqwei gisigweng, mo wesamianug ugjit pipanimulinen mijipjewe'i aq aligew. Telteg ugjit ninen ignmulinen ta'n goqwei nuta'maieg. ¹² Ignmuoqopnig igtigig ta'n pestunmugsi'oqopnig aq na telteg. Gatu mu tel'ta'siwoq me' mesgi'g ninen te'pmeg?

Telteg, gatu mo pipanimuleg'p apoqonmuinen, awna 'ms't goqwei gisipugutmeg'p. Na tujiw ma' iga'tueg goqwei ta'n gisa'latal wen mo ugsua'tilin Se'suguli ugglusuaqanml, etna na ugjit. ¹³ Weli gji'tuoq Gjinisgam telimapni etli lugutiliji gjia'sutuo'guomg ugsua'tunew mijipjewe'i ta'n tel nuta'ma'tij ta'n pegisitas'g ugjit negm Gjinisgam. Aq ta'nig etl lugutijig patgulmesigaqan Nisgamewe'i na ta's'g 'msnmanew mijipjewe'i ta'n pegisitas'g aq ignmut Gjisaqamaw. ¹⁴ Pa na wijei Gjisaqamaw telimugsi'gup ta'nig al pestunmatmi'tij gelu'lg agnutmaqan ginu ta'nig getlams'tasulti'gw amujpa angweiuig.

¹⁵ Menaq pipanimuloq je tlia newgte' suliewei aq mo wejui ignmuloq ugjit pqoqi glutmulinew. Tmg pestnaq gesgmnaq pipanimuloq ignmuloq goqwei ta'n tel pestunmuloq. Ma wen gis naqa'ligw ta'n teli ulgwig 'ngamlamun ta'n tel pisuiw pestunm. ¹⁶ Mo teltenug ugjit ni'n ginnuen ta'n tel pestunmuloq gelu'lg agnutmaqan muta amujpa na tela'tegei. Mo pestunmuan Gjinisgam ugtagnutmaqanm, Gjinisgam ugtapulitew muta petgimip na tla'tegen. ¹⁷ Pa na ula 'lgowaqan etl lugwei muta getu tla'tegei, apangitugsin. Pa na mo getu pestunm Gjinisgam gelu'lg agnutmaqan, me' wijei amujpa tela'tegei. Gjinisgam petgimip na tla'tegen. ¹⁸ Gatu talamu'g ntapangitueweim? Etna na ula maw ulgwiing 'ngamlamung ta'n tujiw pisuiw pestunmatm gelu'lg agnutmaqan. Telteg ta'n tel lugwei pestunmatm gelu'lg agnutmaqan ugjit apangituin gatu mo goqwei gelutmuloq.

¹⁹ Ni'n assumsi, mo wen assumigw, gatu gistejuinuwiap ugjit 'ms't wen glaman gis la'la's me' pugwelgig Gjinisgamewigtug. ²⁰ Ta'n tujiw wijitgweiaq Lesui'paq, tele'i pa wijei aq negmow, glaman negmow gis la'la's Gjinisgamewigtug. Tlia ni'n mo jigs'tmu Mowis ugt'tplutaqanm, tel mimaji aq majulgwatman, ta'n tujiw wijitgweiaq ta'nig majulgwatmi'tij, glaman la'la's Gjinisgamewigtug. ²¹ Pa na wijei, ta'n tujiw wijitgweiaq ta'nig mo Lesui'peulti'gw, tele'i pa wijei aq negmow ta'nig mo majulgwatmi'ti'gw Lesui'peweiei 'tplutaqan glaman gis la'la's Gjinisgamewigtug. Gatu ni'n Gjinisgam jigs'taq. Amujpa apji tela'tegei ta'n telteg ta'n wen getlams'tuatl Se'sugulial tla'tegen. ²² Ta'n tujiw wijitgweiaq ta'nig menaqaqan ta'n teli gtlams'tasultijig na tel pmia'w ugjit mo asgaiwan wen glaman gis la'la's Gjinisgamewigtug. Ta'n getu wen wijitgweiaq wejo'tmap tetapua'lan glaman gis la'la's Gjinisgamewigtug.

²³ Ula 'ms't goqwei tela'tegei, glaman igtigig majulgwattaq gelu'lg agnut-maqan aq ugs'ta'titaq glaman elt ni'n 'msntes ta'n goqwe'l wejiaqal Gjinisgamewigtug.

Ta'nig igatno'ltultiji aq ta'nig nuji matnaqq'tijig

²⁴ Weli gi'tuoq pugwelgig igatno'ltultiji, gatu pas'g newgte'jit ta'n igatne'wetew 'msntew na apangituewei. Na tl gegnu pma aq ml'gi lugwa ugjit Gjinisgam glaman ignmultew ugtapangitueweim. ²⁵ Wet tla'teget ula ugjit 'msnmn apangituewei ta'n ma 'pgijipuguinug, gatu ginu wet tla'taqati'gw ugjit 'msnmnenu ta'n iapjiwewei apangituewei. ²⁶ Na telgwitg 'ngamlamun, Gjinisgam ta'n tel pualij, na tela'tegei. Etna na ugjit 'ms't goqwei iga'tu ta'n tel gisi pgwatun ugjit 'msnmn iapjiwewei apangituewei. Pa na wije aq wen ta'n tegpaqatugwig glaman gisi igan iga'few. Etna na ugjit mo pisuo'tmu 'ntml'gigno'tim pa wije aq nuji matnaqqet ta'n mo pisui elapegiegw. ²⁷ Melgignewalsi ta'n teli gtlams'tasi aq ilgwensi. Pa na wije aq wen melgignewa'toqop wa'qi ugjit ta'n tl igatne'wetew gisna tl matnaqqetew. Jipaqite'tm mo menuaqtasin aq mo puatasin. Pa na wije aq wen nuji igatne'wet ta'n mena'lut. Jipatm tliminew mo menuaqtasiw, gis gisa'l'g igtigig menuaqtasinew lugowanew Gjisaqamaw.

10

Angweiuğ mo goqwei piamite'tmnew je mu Gjinisgam

¹ Wijigatulti'gw, pualowiq migwite'tmnew ta'n teliaqap ugjit gujjinaqi'g ta'n majulgwala'tipnn Mowisal. Gjinisgam ilgwenapni, elgitmuapnig alugul igana'silin, aq negm pana'tuapni samqwan ugjit pmita'new na megwe'g 'gta'n. Na teli ugs'ta'tipni. ² Na gis tluetes, ta'n tela'taqatipnig, "Ms't etl sign'tasultipnig alugwigwug aq 'gta'nigtug muta majulgwala'tipnn Mowisal." ³ Malqotmi'tip na pipnaqan ta'n Gjinisgam nisgitmuapni wa'so'q. ⁴ Aq 'ms't samqwol'tipnig na samqwan ta'n Se'suguli gisa'toq uqjian guntewigtug na mesgi'g gn'tnigtug. Se'suguli wijitgweiwapni aq melgignewa'lapni ta'n tuijw eimu'tiliteg paqtaqamigtug. Iga'laji ma' maja'lam't pa wije aq mesgi'g gun'tew. ⁵ Gatu je tlia ula teliaqap suel 'ms't mo tetapua'la'tigupnn Gjinisgam aq etli npu'tipnig paqtaqamigtug.

⁶ Ula 'ms't goqwe'l wet tliaqap igan gnuatugsinenu mo 'gtu tla'taqatinenu ta'n goqwe'l winjigl ta'n negmow tela'taqatipnig. ⁷ Gisna me' goqwei piamite'tmnew je mu Gjinisgam gisna emtoqwalanew 'nnuoqta'wg pa wije aq negmow tela'taqatipnig. Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Na mimajuinu'g pestie'ultipnig aq amalgaltultipnig, aq naqana'ma'tipnig aq sespo'taqatipnig." ⁸ Ango'tmug, aq mut usgo'taqatinew pa wije aq negmow tela'taqatipnig muta Gjinisgam wetapulapni. Newgt na'gweg tapuisga'q je sist pituipnnaqaniji nepu'tipni. ⁹ Ango'tmug aq mut ugtu'gwalanew Gjisaqamaw ta'n alt tela'taqatipnig aq paqa'lugwitipnig 'ntesgmug aq nepu'tipnig. ¹⁰ Ango'tmug aq mut al nunmagultinew Gjinisgam ta'n alt tela'taqatipnig, aq Gjinisgam elgimappn ugtansale'witeml ugjit ne'pa'n.

¹¹ Ula 'ms't goqwe'l wet tliaqap igan gnuatuan igtigig aq ewi'gas'g'pnn wi'gatignigtug, ugjit gnuatugsinenu mo tla'taqatinenu. Ewi'gas'g'pnn ugjit ginu ta'n mimajulti'gw enmigiapiaqal na'gwegl.

¹² Ta'n wen tel'ta'sit gaqamit, ang'o'j mo nisien. Tl'ta'sultioq, "Ma ni'n tleiw st'ge' negmow." Ango'tmug! Elt gilew gis nisia'titoqs'p lue'utigtug. ¹³ Ta'n te's wet nu'gwalugsiog ugjit opla'taqatinew na wije mimajuinu'g i' tl wet nu'gwalujig. Gatu Gjinisgam teli tplumugs'gup mo ignmugsiwoq ugsam wet nu'gwalugsinew ta'n goqwei ma gisipugutmuoq aq na tela'teget. Ta'n te's

wet nu'gwaluoq ignmultew ml'gigno'ti gisipugutmnew aq musga'tultew ta'n tl jigla'sites.

¹⁴ Nigmatut, mo goqwei me' piamite'tmnew je mu Gjinisgam. Mut gigjita'new ta'n etli emtoqwala'tij 'nnooqta'wg. Na tujiw ma ugtnu'gwalum'g ugjit wit toqwalanew aq emtoqwalan 'nnooqta'wg.

¹⁵ Nestuo'ltioq, menaqa angite'tmug ta'n goqwei etl tlimuloq. ¹⁶ Ta'n tujiw gmnieulti'gw miwatmug Wegwisit Nisgam ta'n Se'suguli wa'qi iga'toqop gujjieweigtug aq umal'tem ta'n gaqiguniaqapneg. Tepi'sulti'gw ta'n tujiw wet samqwolti'gw na gupji'jigtug musga'tug 'ms't welapetmu'g ta'n Se'sus gaqiguniepnaq gujjieweigtug. Ta'n tujiw malqotmug pipnaqan musga's'g 'ms't welapetmu'g ta'n Se'suguli wa'qi iga'toqop gujjieweigtug.

¹⁷ Na pipnaqan temsa's'g pugwelgl pipnaqsignu'tl. Ginu ta'n tel pugwelu'g malqotmu'g newgte' pipnaqan. Ula musga'tug tleiaulti'gw newgte' wa'qi Se'suguli.

¹⁸ Angitelmuq Lesui'paq. 'Ms't malqotmi'tij mijipjewe'i ta'n ela'tu'tij newgte' Gjinisgam ugpatgulmesigaqanm. Mawi emtoqwala'titl Gjinisgaml. Ula ta'n tela'taqatijig musga'tu'tij newgte'ji'jig mimajuinu'g. ¹⁹ Taluei nige'? Etl thuei ta'nig emtoqwala'tiji 'nnooqta'wg aq ela'tu'tij mijipjewe'i ugjit 'nnooqta'wg pa wije'i aq mimajultilij aq nisgamewultilij, aq ta'n tela'tua'tij na 'nnooqta'wg ul'telmuguta? A' na moqwa'! ²⁰ Etl tlimuloq ta'n goqwei ela'tua'tij ugjit nu'gwa'tas'gtn 'nnooqta'w ugpatgulmesigaqanm, etna na ula ignmujig mn'tu'g, mo Gjinisgam. Aq 'lpa mo pualuluoq mawo'ltinew mn'tu'g. ²¹ Ma gis wet samqwoltiwoq Gjinisgam uggupji'jm aq elg mn'tu'g uggupji'jmu'al. Ma gis mawatalultiwoq Gjinisgam ugpaatim aq maw mn'tu'g ugpaatimuaq. ²² Pua'lug Gjisaqamaw uggwaiugtugsinenu? Tel'ta'sultioq me' melgigna'ti'gw aq negm? A' na moqwa'! Glaman ma 'lta'new 'nnooqta'wg 'gta'sutuo'guoml.

Apjiw gepmitelmanej Gjinisgam

²³ Alt teluejig, "Ignmugsi'gw gis tla'taqatinenu ta'n pas'g goqwei, Se'suguli mo telimugsi'gw moqwa'." E'e, na teliaq, pas'g na mo 'ms't goqwei gelu'lgtnug ugjit gilew. 'Ms't goqwei gis tla'taqatitesnu gatu mo 'ms't goqwei apoqonmugsigw, aq mo melgignewa'lawgig igtigig. ²⁴ Mu pas'g angitel-sultinew gatu ugjo'tmug angitelmanew elt igtigig aq ta'n goqwei gelu'lg ugjit negmow.

²⁵ Tetaputeg ugjit gi'l 'pgwatemlan aq malqotmn wius ta'n tli ntuisgetas'g. Mo tepawgtinug pipanigesin ugjit wius gi's gisi la'tas'gtn 'nnooqta'w. Mut tl'ta'siw etli opla'tegen. ²⁶ Gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, "Ugs'tqamu aq ta'n te's'g goqwei Gjinisgam ugtaligam." Na.

²⁷ Pa na wen ta'n mo getlams'tasigw pipanim'g mawatalultinew aq gisita'sin lien, malqote'n ta'n goqwei ignmulg. Mut pipanigesiw ugjit na mijipjewe'i gi's gisi la'tas'gtn ugjit 'nnooqta'w glaman ma tl'ta'siwn etli opla'tegen. ²⁸ Gatu awna nat wen tlim'sg, "Ula mijipjewe'i gi's gisi la'tas'g 'nnooqta'wg." Na tujiw mut malqotmu na mijipjewe'i. Mo ugjit gi'l gatu awna ugjit negm ta'n tlim'sg glaman ma tl'ta'sigw etli opla'tegen. ²⁹ Mo na tla'tega ugjit gi'l ta'n teli angite'tmn gatu awna ugjit ala igtig mimajuinu ta'n teli angite'tg. Nat wen gis pipanigesit, "Assumsi, goqwei ugjit ma' gisi malqotmu wius ugjit negm pas'g ta'n tl'ta'sit etli opla'tegei? ³⁰ Miwatmaq Gjinisgam ugjit nilu. Goqwei ugjit thuetew etli opla'tegei muta gis malqotm na mijipjewe'i ta'n gi's gisi miwatmaq Gjinisgam?"

³¹ Gatu ni'n Poligap teluei, "Ta'n getu tl miala'tegen, tla'tega ugjit gepmitelman Gjinisgam, je tlia ta'n goqwei malqotmn aq ta'n goqwei samqwan."

³² Ango'tmug ta'n tel mimajultioq glaman ma wen etegigienawoq ta'n teli

getlams'tasij Se'susal, Lesui'paq, gisna ta'nig mo Lesui'peultig'w je tlia ta'nig getlams'tasultijig Se'susal. Ma wen gisa'lawaq opla'tegen. ³³ Pas'g tla'tega ta'n ni'n tela'tegei. Wejo'tm tetapua'lan 'ms't wen ta'n tel mila'tegei. Mo angite'tmu 'ntgelu'lgm gatu awna uggelu'lgmuow glaman ugs'ta'titaq.

11

¹ Majulgwali ni'n ta'n tel majulgwalg Se'suguli.

Tepqatmu'tijig Lesui'pewisgwaq a'gusuno'ltipnig

[Na na'gwegl tepqatmu'tijig Lesui'pewisgwaq a'gusuno'ltipnig mima-juinuigtug, pas'g winsit e'pit mo a'gusuna'mug'p. Pa na wije aq nige' gisgug nasgmn nasoqwa'taqan ta'n tujiw malie'win.]

² Wel lugutioq muta apji migwitelmioq aq melgi majulgwatmoq ta'n tel gina'muloq. ³ Gatu pualuloq 'ns'tmu'tinew Se'suguli iganpugutuatl ta'n te'siliji ji'nmul, na ji'nm iganpugutuatl ugte'piteml aq Gjinisgam iganpugutuatl Se'sugulial. ⁴ Na ji'nm ta'n a'sutmaj gisna gegnua'tuaj Gjinisgam ugtagnutmaqanm mimajuinuigtug aq a'gusuna'g na 'ntaqo'qona'latl Se'sugulial. ⁵ Gatu na e'pit ta'n a'sutmaj gisna gegnua'tuaj Gjinisgam ugtagnutmaqanm mimajuinuigtug aq mo a'gusuna'mug na mo gepmitelmaqul ugji'nmuml. Amujpa e'pit nat goqwei ge'gwisipi un'ji mimajuinuigtug. Mu tla'tegegw ma gepmitelmaqul ugji'nmum. Mo piam piltue'nug negm aq na e'pit wetapep aq na tujiw un'ji pesgutua'sg. Na ta'n tujiw a'gusuna'q gegnualsit tepqatmn aq musga'toq ugji'nmuml gepmitelmanew. ⁶ Pa na e'pit mo a'gusuna'mug, na tmsa'sgt's usapun. Na 'ntaqo'qon ugjit e'pit pesgutue'mn un'ji gisna tmsmn usapun etna na ugjit a'gusuna's. ⁷ Mo teltenug ugjit ji'nm a'gusuna'mn ta'n tujiw a'sutmaj muta Gjinisgam tmg ji'nmul eliapnn aq ignmuapnn ugji-jaqamitl pa wije aq negm aq na ji'nm gepmitelmatl Nisgamal. Gatu na e'pit elt gepmitelmatl ugji'nmuml. ⁸ Gjinisgam mo weji gisiagupnn amgwesewei ji'nmul e'pitewigtug gatu e'pit weji gisita'sip ji'nmuigtug. ⁹ Ata, amgwesewei ji'nm mo weji gisita'sigup ugjit I'pa gatu awna I'pa weji gisita'sip ugjit apoqonmuan Ataal. ¹⁰ Telteg e'pit a'gusuna'mn ugjit musga'tun gepmitelmatl ugji'nmuml. Na tujiw ansale'wijig ul'ta'sultitaq. ¹¹ Je tlia gis tlimuloq Gjinisgam gisite'tg'p e'pit aq ji'nm menuaqaltinew. ¹² Amgwesewei e'pit weji gisita'sip ji'nmuigtug, weja'tegemgeg na na'gweg 'ms't ji'nmug weji ugs'tqamultipnig e'pitewigtug. Gitg ji'nmug aq e'pjiig weji gisitasultipnig Gjinisgamewigtug aq maw 'ms't goqwei.

¹³ Telteg gisna mo teltenug ugjit e'pit eli a'sutmaj Gjinisgaml mima-juinuigtug aq mu a'gusuna'mn. Gilew ilsutmug. ¹⁴ Pugwelgig mimajuinu'g tel'ta'sultijig, "Mo teltenug ji'nm pita'qtn usapun aq mo weli angamgugtnug." ¹⁵ Gatu tel'ta'sultijig aq teluejig, "Weli angamgug e'pit pita'q usapun aq me'gite'tg. E'pit weji ignmutup pita'qtn usapun gisa'l'j weli angamgusit." ¹⁶ Ta'n wen getu gi'gaita'jig ugjit na ula, pas'g gis thua's ninen aq igtigig ta'nig getlams'tasultijig Gjinisgaml, tel'ta'sultieg telteg na tlo'ltinen.

Gjsaqamaw ugwela'gewe'm

(*Matu 26.26-29; Malg 14.22-25; Lu'g 22.14-20*)

¹⁷ Ula igtig ewi'gmuloq ta'n mo tetapua'taqatiwoq. Ta'n tujiw weltesgatultioq a'sutuo'guomei mawio'mi, mo apoqonmatultiwoq gatu awna asgariatultioq. ¹⁸ Amgwesewei, gegnua'tuimegeg nigtuaita'ioqop ta'n tujiw weltesgatultioq. Alt ta'n telimipnig, getlams'tasi. (¹⁹ Amuj na tel'ta'sultioq amujpa gi'gaita'ioq aq nigtuaita'ioq glaman ta'nig gilew apji tetapua'tijig nenugsultitaq. Pas'g mo gelu'lgtnug Gjinisgamewigtug.) ²⁰ Ta'n tujiw mawtesgatultioq ugjit malqotmnew Gjsaqamaw ugwela'gewe'm mo

tela'taqatiwoq ta'n tla'taqatigoq. Etlī opla'taqatioq, ²¹ muta ta'n tujiw mi-jjultioq, 'ms't wen malqotg wilu aq mo tepiawo'g wen. Mo angitelmawoq ta'nig ewle'jultiji. Alt gewisultijig aq igtigig wesamatalultijig aq poqia'tijig. ²² Geggunmoqol giguowal ta'n tlatalultigoq aq tl p'teweima'tigoq? Ma gepmitelmawoqig ta'nig getlams'tasultijig Gjinisgaml aq 'ntaqo'qona'lanew ewle'juinu'g. Goqwei pualioq ni'n tlimulinew ugjit ula? Pualioq ginitelmu-linew? A' na moqwa! Mo ginitelmuluoq!

²³ Weji msnmap Gjisaqamawigtug ta'n tel gegina'muloq. Etna na ula. Na Gjisaqamaw Se'sus na wela'gw ta'n netuisgo'teg, wesua'toq pipnaqan. ²⁴ Miwatmuatl Gjinisgaml aq sewisgina'toq na pipnaqan. Teluet, "Ula na na'qi, ta'n ignmuloq. Ugsua'tug aq malqotmug. Siaw tla'taqatigw ugjit migwitelminew." ²⁵ Ta'n tujiw gaqi uloqotalulti'titeg wijei tela'teget, wesua'latl gupji'tl aq teluet, "Ula na 'nqani'psmun ta'n Gjinisgam ignmug-sioq. Pilei gis agnutmamgewei gisitua'ji ugtmimajuinung, aq ni'n gisa'tutes tlian ta'n tujiw gaqigunian. Ta'n tujiw samqwoltioq tla'taqatigw ugjit migwitelminew."

Nige' ni'n Poligap telimuloq

²⁶ Ta'n te's malqotmoq ula pipnaqan aq wet samqwoltioq ula 'nqani'psmun il musga'tuoq Gjisaqamaw ta'n teli np'g'pnaq ugjit gilew. Ula tla'taqatigw glapis apaja'sij. ²⁷ Pa na wen malqotg Gjisaqamawul ugwela'gewe'm ula pipnaqan aq ugt samq'waj ula 'nqani'psmun aq mo angitelmagul Se'sugulial ugjit gepmitelman ta'n nepg'pnaq aq gaqiguniepnaq, ilsumut ugjit tl pata'tegen. ²⁸ Amujpa na 'ms't wen panwijgatg ugtangita'suaqanm aq pipanimatl Gjinisgaml ugjit apigsigtugsin aq negm amujpa na apigsigtuatl witapal. Na tujiw gisi malqotg na pipnaqan aq ugt samq'waj na 'nqani'psmun. ²⁹ Gatū malqotg na pipnaqan aq wet samq'waj 'nqani'psmun Gjisaqamawewei aq mo tepawgtigw muta mo angite'tmuagw Se'sugulial wa'qi aq mo angite'lsigw ta'n tel pata'tegewinuit. Na tla'teget pegwatasin Gjinisgam ilsumulin. ³⁰ Etna na ugjit pugweloq gesnugu'tioq aq menaqana'tioq aq alt nepu'tipnig. ³¹ Pa na apji panwijgalsulti'gw tmg 'gtangita'suaqanminaq aq paqapugua'ti'gw gesgmnaq mawatalulti'gw Gjinisgam ugwela'gewe'm, na tujiw Gjinisgam ma ugtapulugsi'gw. ³² Nige' te'sigis'g Gjisaqamaw ilsumugsi'gw aq ugtapulugsi'gw glaman ta'n tujiw ugs'tqamu gaqiaq ma mn'tua'gig wij'e'waqqwig elue'winu'g.

³³ Nigmatut, ta'n tujiw mawita'ioq ugjit malqotmnew Gjisaqamaw ugwela'gewe'm, esgmaltultigw ugjit 'ms't wenig peita'taq gesgmnaq 'pqoji mi-jjultinew. ³⁴ Aq wen guising, tlatalj wiguaq, glaman ma Gjinisgam ilsumulug ta'n tujiw ultesgatulioq. Aq ugjit ula igtig, ilsuttes ta'n tujiw lia'n.

12

Ml'gigno'ti'l ta'n wejiaqal Wejuli Nisgaml ugtignmatimgewe'ml

¹ Nige' 'njignamtut ta'n ewi'gmuiog ugjit ula ignmatimgewe'l Wejuli Nisgam ignmugsigupnn. Pualuloq wajui ns'tasultinew. ² Weli gji'tuoq gesgmnaq getlams'tmu'tiwoq oplapti'gmugsioqopni emtoqwalanew 'nnooqta'w'g ta'n mo mimajulti'gw aq mo gis glusulti'gw. ³ Pualuloq gilew ta'n getlams'tmu'tioq 'gji'tunew, "Ta'n pas'g wen Wejuli Nisgaml ilgwentl tlutew, 'Se'sus na negm Gjisaqamaw.' Ta'n wen teluet, 'Se'sus mo Gjinisgam' mo negm ilgwengugul Wejuli Nisgaml."

⁴ Gjinisgam ignmugsi'gw ml'gigno'ti ugjit piltuamu'gl lugowaqan lugutinenenu gatu 'ms't weita'qal newgte'jit Wejuli Nisgam. ⁵ Gaqais milamu'g ta'n tl gis lugowatesnu Gjsisaqamaw gatu pas'g newgte'jit Gjinisgam Gjsisaqamaw ta'n elugowug. ⁶ Geggunmu'gl gaqais milamu'gl ignmatimge'we'l e'wmanenu ugjit Gjinisgam. Pas'g na newgte'jit Gjinisgam ignmugsi'gul ula ignmatimge'we'l aq na ml'gigno'ti ugjit newgatesnu. ⁷ Wejuli Nisgam eig ta'n te'si'gw 'gtinnenag. Gis nmituten ta'n etl lugwet 'gtinnenag ugjit ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig ulapetmnew. ⁸ Wejuli Nisgam ignmuaj newgte'jilitl na ml'gigno'ti ugjit gnua'tegen ta'n goqwei me' gelu'lg tla'taqatinenu, aq igtig na ml'gigno'ti ugjit nata' gina'muet ta'n goqwe'l Nisgamewe'l. Piltuamu'gl ignmatimge'we'l wejiaqal na newgte'jit Wejuli Nisgam. ⁹ Wejuli Nisgam ignmuaj newgte'jilitl na ml'gigno'ti ugjit melgi gtlams'tasilin, ap igtig ignmuaj na ml'gigno'ti gugunmlin ugjit nuji npitegelin. ¹⁰ Na Wejuli Nisgam ignmuaj igtig na ml'gigno'ti gis tla'tegelin paqalawaiqan ta'n wejiaqal Gjinisgamewigtug. Ignmuaj igtig na ml'gigno'ti gisi usgutmn Gjinisgam ugtagnutmaqanm. Ignmuaj ap igtig na ml'gigno'ti ugjit 'gji'tilin na ignmatimge'we'l ugjian Gjinisgamewigtug gisna moqwa'. Ignmuaj igtig na ml'gigno'ti ugjit tl piltui'silin. Ignmuat ap igtig na ml'gigno'ti ugjit gisi ns'tualin ta'n tel piltui'sij aq gisi gnua'tuataq igtig. ¹¹ Etna na ula newgte'jit Wejuli Nisgam ta'n ula 'ms't goqwei tela'tegej. Ignmuaj pilue'l ignmatimge'we'l ta'n te'siliji ta'n negm tell ul'te'tg.

Pugwelgl pugwe'l etegl gaqinal, pas'g newgte' gaqinu

¹² Pugwe'gl pugwe'l na etegl ga'qinal pas'g newgte' ga'qinu. Pa na wijej, ginu Gjinisgam ugtmimajuinung pugwel'g, gatu tleiaulti'gw newgte'jit Se'suguli. ¹³ Pa na wijej 'ms't ta'n te'sulti'gw, Lesui'paq, gisna ta'nig mo Lesui'peulti'gw, gisteju'g, gisna ta'nig assumultijig, 'ms't sign'tugsi'gup na newgte'jit Wejuli Nisgam. 'Ms't tleiaulti'gw Se'suguli wa'qi. 'Ms't ignmugsi'gup na wijej newgte'jit Wejuli Nisgam ta'n eig 'gtinnenag aq gisa'lugsi'gw el mimajultinenu Gjinisgamewigtug. Pa wijej aq ignmugsi'gw mijipjewe' aq samqwan ugjit 'gji'jaqamijinaq.

¹⁴ Pugwelgl pugwe'l etegl ga'qinal, mo pas'g newgte'tnug. ¹⁵ Pa na nige' 'ggatnug gis tlueg, "Mo tleiawiw ga'qi nige' muta mo ni'n 'gpitn." Ma gisi 'nqa'tug mu tleiawin ga'qinal. ¹⁶ Pa na nige' 'gs'tuaqanug gis tlueg, "Mo tleiawiw ga'qi muta mo ni'n 'gpugug." Ma gisi 'nqa'tug mu tleiawin ga'qinal. ¹⁷ Pa na ga'qinal pas'g 'gpugugwig, tal gis nuttew? Aq pa na pas'g 'gs'tuaqanig tal gisi gsips'gt'tew goqwei? ¹⁸ Gatu mu Gjinisgam telimugsigup na. Ta'n tujiw eliugsi'gweg, pugwelgl pugwe'l iga'tugsigupnn ga'qinal ta'n negm tel puat'pnn. ¹⁹ Pa na ga'qinal pas'g 'ngute'j etna na wiguamugt's. Ma tetaputestnugul. ²⁰ Gatu nige' Gjinisgam eliugsi'gweg pugwelgl pugwe'l iga'tugsigupnn ga'qinal. Gatu pas'g newgte' ga'qinu.

²¹ Ma 'gpugugwinu gis tlimagul 'gpitninu, "Mo menuaqannu" aq gun'jinu ma gis tlimagul 'ggatinal, "Mo menuaqannu." ²² Gatu awna alt pugwe'l tl angamugt'tal menaqanan pas'g ma gis siawawgsultigw mo gugunmug. ²³⁻²⁴ Alt pugwe'l weli angamugt'tal aq gepmite'tmu'gul gatu Gjinisgam na tel gisitugsigupnn ga'qinal ugjit maw gepmite'tmnenu ula pugwe'l ta'n mo tetuji gepmite'tmuggl. Mo teltenug al mesqo'tinenu. Etna na ugjit weji angune'mu'gl ga'qinal na tel gepmite'tmu'gl. ²⁵⁻²⁶ Glaman ma' gisi nigta'tun ga'qi. Gatu alt pugwe'l piltu lugwel gatu 'ms't maw lugutigl. Pa na newgtej asgaia'sg, 'ms't asgotg ga'qi. Pa na newgtej gepmite'tmg 'ms't gepmite'te'n.

²⁷ Pa na wijej 'ms't ta'n te'sioq ta'nig getlams'tasultioq mawnutultioq newgte' wa'qi Se'suguli gatu 'ms't wen ignmut ml'gigno'ti ugjit piltuamu'g

ugtlgowaqan ta'n elugwatg aq amujpa gepmiteltulti'gw. ²⁸ Gjinisgam amgwesewei iga'lapni apostale'wiliji. Tapuewei iga'lapni ta'nig ugtagnutmaqanm pestunmuatiji mimajuinu'g. Si'stewei iga'lapni ta'nig nujigina'mua'tiliji. Na tujiw iga'lapni ta'nig ml'gigno'ti geggunmi'tip gis tla'taqatinew paqalauiti'l wejiaq Gjinisgamewigtug. Na tujiw ta'nig geggunmi'tij ignmatimgewei gisi npitaqatinew, ta'nig apoqonmua'tiji igtigig, aq ta'nig igtigig gisa'la'titaq maw lugutinelw, aq ta'nig piltui'sultijig. ²⁹ Mo 'ms't ignmujig ml'gigno'ti ugjit apostale'witewultinelw. Mo 'ms't ignmujig ml'gigno'ti ugjit pestunmnew Gjinisgam ugtagnutmaqanm, mo 'ms't ignmujig na ml'gigno'ti ugjit nujigina'mua'tinelw. Mo 'ms't geggunmi'tigw ml'gigno'ti ugjit tla'taqatinew paqalaiwaqan ta'n wejiaqal Gjinisgamewigtug. ³⁰ Gisna mo 'ms't ignmujig ml'gigno'ti ugjit nuji npitaqatiji, gisna piltui'sultijig, gisna gegnua'taqatijig ta'n teli'sulti'tij. ³¹ Iga'tug 'ggamlamung ugjit 'msnmnew ignmatimgewel ta'n maw gelu'lg. Gatu nige' gegnua'tultoqs'p ta'n me' pajiji gelu'lg.

13

Gjinisgam ugsaltuaqanm

¹ Pa na 'nta piltui'sian, aq gis tli'sian ta'n ansale'wijig gis tli'sulti'tij, gatu mu 'gsalaq igtigig pas'g tli ugsua'litaq pa wijei aq tl sespeian nige' tl toqsian. Gisna jijuej 'mtetaq, aq ma' jigs'tuigw. ² Pa na Gjinisgam ignmuj pestunmatmuan ugglusuaqanm, aq igani gji'tuan ta'n tliatew, aq gaqi gji'tuan 'ms't goqwe' gatu mu 'gsalawg igtigig, tali ugtapsunitew? Pa na tetuji melgi gtlams'tasi je we'gaw gis gelu'lg gm'tn aq telimg maja'sin aq na teliaq, ma' tepawgtiw goqwei, mu 'gsaltuaqan gugunmuan. ³ Gatu ga'qi ignmuetuan ta'n te's'g goqwei geggunm ugjit ewle'juinu'g aq ignmalsian nu'gwa'lugsin gatu mu 'gsalaq igtigig na ma tali ula'linug.

⁴ Na mimajuinu ta'n gesalaji igtigig, maw sangewe'g, aq welm'toq. Mo qalipusitagw, mo wisguegw, mo nata' ginnuegw aq mo me'ge'lug. ⁵ Na mimajuinu ta'n gesalaji igtigig mo emegwe'wagul wen. Mo ne'paqtmug, mo munsagw ugjit negm tliaq tluen. Mo naqsi luawg, mo naqsi asgawm'g, aq mo enmite'tmug ta'n wen opla'l'j. ⁶ Mo wel'ta'sigw ta'n tujiw igtig mimajuinu opla'tegej gatu awna wel'ta'sit ta'n tujiw teliaqewei tela'tegetij ta'n telueg Nisgamewei wi'gatign. ⁷ Pa na 'gsalj wen, gisipuguttes ta'n pas'g goqwei. Apjiw 'gtlams'tasituates negmeg, apjiw lita'sualates ula'tegen, apji iga'lates.

⁸ 'Gsaltuaqan iapijewe'tew. Ta'n goqwe'lg igan gnuatugsigupnn, tliatal, ta'n mimajuinu'g piltui'sultijig 'ns'tuaten, ugs'tqamugewel 'ns'tuo'ti gaqiatew. ⁹ Gjinisgam ignmugs'i'gup ns'tuo'ti aq pestunmatmuan ugglusuaqanml aq igani gji'tuan ta'n tliatew. Pas'g mo wajui ignmugsiggup negm 'ns'tuo'tim. ¹⁰ Ta'n tujiw Gjsaqamaw ta'n 'ms't goqwei geitoq apaja'sij, ta'n teli ns'tmu'ti'gw, na gaqiatew. Na tujiw wajui ignmugsitesnu negm ugtns'tuo'tim.

¹¹ Ta'n tujiw mijua'ji'juianeg telewistuap aq teli angita'siap, aq telgwijia'p 'st'ge' mijua'ji'. Ta'n tujiw gisigweianeg, puna'tuap ta'n tel mijua'ji'jueiap.

¹² Na teli apje'ji'jgl ta'n teli gji'jul'g Gjinisgam ta'n ma' gis nmiat. Gatu na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw nmiatesnu aq nenuatesnu. Nige' na mawi apje'jg ta'n tel nenug, gatu na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw wajui nenuatesnu pa wijei aq Gjinisgam ta'n tel nenugsi'gw.

¹³ Ula nesisgl ta'n esgwiaqal, 'gtlams'tuaqan, lita'suaqan, aq 'gsaltuaqan. Gatu na mawi ms'gi'g te's'g, na 'gsaltuaqan.

14

Me' gegnua'tuloq ugjit na ignmatimgewe'l ta'n wejiaqal Wejuli Nisgamewigtug

¹ Munsugt mug 'gsalanew igtigig. Iga'tug 'ggamlamung ugjit 'msnmnew ignmatimgewe'l ta'n wejiaqal Wejuli Nisgamewigtug. Me' aq igtig puatmug ignmuan na ml'gigno'ti ugjit gisi pestunmuan Gjinisgam ugtagnutmaqanm. ² Na mimajuinu ta'n piltui'sit, ma gis glulagwi mimajuinu'g. Pas'g gelulatl Gjinisgam muta ma wen 'ns'tuagul. Weja'toq Wejuli Nisgam ugml'gigno'tim gisi piltui'sin. Ta'n goqwei wesgut na mimgwa'tas'g. ³ Gat u na mimajuinu ta'n pestunmatmuaj Gjinisgaml ugtagnutmaqanm, gelulaji mimajuinu'g, apoqonmuaji aq welgwijimaji aq apgna'la'ji. ⁴ Na mimajuinu ta'n piltui'sit pas'g melgignewalsit ta'n teli gtlams'tasit. Gat u na mimajuinu ta'n wesgutmuaj Gjinisgaml ugtagnutmaqanm melgignewa'la'ji 'ms't ta'ni getlams'tmu'tijj.

⁵ 'Gsatmug 'ms't gis piltui'sultioq gat u me' aji gsatmug gisi pestunmatmoq Gjinisgam ugtagnutmaqanm. Muta na mimajuinu ta'n wesgutmuaj Gjinisgaml ugtagnutmaqanm me' mesgi'g 'lgowaqan elugwet je mu ta'n wen piltui'sit, glapis nat wen i'g ta'n gis tlimaj mimajuinu'g ta'n gis tluet. Na tujiw 'ms't ta'nig getlams'tmu'tlijig gisi apoqonmua'ten. ⁶ Glaman, nigmatut, jijuaqa lia'n ta'n eimutioq aq piltui'sian ma 'ns'tuiwoq, tali apoqonmugsi-toqs'p? 'Lpa ma tali apoqonmugsiwoq glapis 'pgisituloq ta'n goqwei Gjinisgam gis musga'tuip gisna ta'n goqwei geituan, gisna igan gnu'a'tuloq ta'n tliatew gisna gina'muloq Gjinisgam ugglusuaqanm.

⁷ Ta'n tujiw wen tapia'ji'te'gej, aq mo tetapute'mug, tali gjitutes ta'n goqwei etlte'tg? Mo gisi gjitutes. ⁸ Ta'n tujiw matnaqqewaqaqan iga'q aq na j'i'nm pipugwaqaqan putuat aq mo tetapu putuatmug, ma wen gisgaje'iug ugjit lien matnaqqewaqaqanigtug. ⁹ Pa na wijej tal gisi ns'tultew wen ta'n goqwei wesgutmn ta'n tujiw piltui'sin pa mo wen gegnua'tuagw ta'n goqwei wesgutmn. Ma 'ns'tulug aq ma tali ugtapsuninug. ¹⁰ Gaqais mili'sultijig mimajuinu'g aq 'ms't wen nest'g ta'n teli'sij. ¹¹ Gat u mu 'ns'tmuan ta'n negm teli'sij. Ma tli ugsua'lawt pa wijej aq gigmaq aq negm wijej tli ugsua'litew. ¹² Getaqite'tmoq 'msnmnew ignmatimgewe'l wejiaqal Wejuli Nisgamewigtug. Me' glu'lg'tew glutmoq aq e'wmanew na ignmatimgewe'l ta'n apoqonmuataq igtigig ta'nig getlams'tmu'tijj.

¹³ Glaman na mimajuinu ta'n piltui'sit amujpa a'sutmat 'msnmn na ml'gigno'ti ugjit gis gnu'a'tuan ta'n gis tluet. ¹⁴ Ta'n tujiw piltui'sian ta'n teli a'sutmai, 'nijaqamij a'sutmat, gat u mo e'wmug 'ntangita'suaqanm. ¹⁵ Tala'tega's nige'? Gitg tla'tega's. Piltui'sites ta'n tujiw a'sutmaian, aq elg a'sutmai e'wman glusuaqanm ta'n 'ms't wen 'ns'ttal na tujiw 'ns'tuiten. Piltu-intutes ta'n tujiw 'gtapegieian, aq elg 'gtapegieian ta'n 'ns'tuiten. ¹⁶ Ta'n tujiw mawita'ioq aq miwatmaj Gjinisgam aq piltui'sin, igtigig tal gis tluetaq. "Na tliatew?" Mu 'ns'tlug ta'n goqwei wesgutmn. ¹⁷ Wel miwatmaq Gjinisgam, gat u na ala igtigig ma' gisi apoqonmuam'gig.

¹⁸ Miwatmaq Gjinisgam me' piam piltui'sian je mu gilew. ¹⁹ Gat u ta'n tujiw eim ta'nig getlams'tmu'tijj ultesgatulti'tij ugjit emtoqwalanew Gjinisgaml, tmg na'ngl glusuaqanm tlua's ta'n 'ns'tuiten glaman gisi gina'mua's igtigig je mu newgtisga'q pituipntnaqanigl glusuaqanm ta'n piltui'si.

²⁰ Wijigatulti'gw, mut mijua'ji'juitew, gat u ugjit ta'n goqwei winjig tleie'n pa wijej aq gopisun, ta'n mo winjig geitug. Tli angita'si pa wijej aq mimajuinu ta'n nestue'g. ²¹ Gis ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign na Gjinisgam teluet, "Ugi glusites ula mimajuinu'g

igtigig ta'n piltui'sultijig
 aq se'g weita'jig
 gatu je we'gaw
 'ntmimajuinung ma' jigs'tuigw."
 Na teluet Gjinisgam.

²² Ta'n tujiw piltui'sin etl musga'tun Gjinisgam ugml'gigno'tim ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw mo ugjit musga'tuan ta'nig getlams'tmu'tijig. Ta'n tujiw pestunmatmn Gjinisgam ugtagnutmaqanm etl musga'tajig ta'nig getlams'tmu'tijig Gjinisgam ugml'gigno'tim, mo ugjit ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw.

²³ Ta'n tujiw a'sutmewinu'g mawita'tij 'ms't wenig poqji piltui'sultijig, aq mimajuinu'g ta'n mo nestasulti'gw ta'n tel piltui'sing gisna ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw pisgwita'tij aq nutugsiog tluetag, "Elue'wia'tioq." ²⁴ Gatu 'ms't usgutmoq Gjinisgam ugtagnutmaqanm ta'n tujiw nat wen ta'n mo getlams'tasiug gisna mimajuinu ta'n mo nestasigw pisgwa'j na tujiw Gjinisgam ugtagnutmaqanm musga'tuateg ta'n tel lue'winuij aq ula glusuaqan asgaigatal ugtangita'suaqanm. ²⁵ Na tujiw 'pqqji nmi'sitew ta'n menaqqajewei tele'g. Nutgul'pa'sitew aq emtoqwalatal Gjinisgam. Tluetew, "Teliaq Gjinisgam eig ta'n eimoq."

Ta'n tujiw weltesgatultijig,

Gjinisgam mo pualagwi ewnasita'new

²⁶ Glaman, nigmatut, tala'taqatitoqs'p ta'n tujiw ultesgatultioq ugjit emtoqwalanew Gjinisgam? 'Ms't wen geggung ml'gigno'ti ta'n tl gisi apoqonmuataq ta'nig getlams'tmu'tijig. Alt 'gtapegiattaq, igtig pestuntew, igtig tlimataq agnutmaqan ta'n Gjinisgam ignmapnn, igtig piltui'sitew, aq ap igtig gegna'tuataq mimajuinu ta'n goqwei wesgutg. Ta'n goqwei teliaq wet tliaq ugjit ml'gignewa'tuan ta'n teli gtlams'tasulti'tij Gjinisgam ugtmimajuinung. ²⁷ Pa na mimajuinu'g eimu'tijig ta'n piltui'sultijig, pas'g tapusijig gisna nesisijig ignmua's tli'sultinew. Amujpa na ingute'jit etlewistog aq na tujiw nat wen amujpa gegna'tuaji ta'n goqwei wesgutmi'tij. ²⁸ Gatu mo mimajuinu eimug ta'n gis gnuwa'tuaj, na ula mimajuinu ta'n piltui'sit mu tli'siwis ta'n etl mawita'tij gatu gisi ngutewistuta Gjinisgam. ²⁹ Ignmuanej tli'sultinew tapusijig gisna nesisijig ta'n Gjinisgam ignmuapni ugglusuaqanml aq iganigi'tuanew ta'n tliateg, gatu igtig'amujpa menaqqajewei angite'tmi'tij ta'n tlian ta'n goqwei wesgutmi'tij. ³⁰ Gatu nat wen ta'n etli ultesgatultioq 'msg agnutmaqan wejiaq Gjinisgamewigtug ta'n wen etlewistog, 'nqa'sij, aq ignmua's ala igtigl tl ewistulin. ³¹ 'Ms't ta'n te'sioq gisi usguttoqsop Gjinisgam ugtagnutmaqanm, ingute'jit, glaman 'ms't gisi gnutmasultitoqs'p aq ulgwijimtultitoqs'p. ³² Migwite'tmug, na mimajuinu ta'n geggung Gjinisgam ugtagnutmaqanm geggung ml'gigno'ti gisi nqalsin aq esgman glapis ap negm gisi ewistun. ³³ Gjinisgam pualugsig'gw sangewo'tinenu ta'n teli ultesgatulti'gw, mo pualugsigw ewnasita'nenu.

[Ala na'gwegl ji'nmgug pengopultijig igantug aq e'pijig aq un'jang maw pengopultijig ugtejg. I' tla'taqatipnig agnutma'-tinew aq mo jigs'tmi'tij.]

³⁴ Na e'pijig wanta'g'lti'tis ta'n tujiw weltesgatulti'tij a'sutuo'guomg. Mo ignmuam'gig mawagnutma'tinew ta'n tujiw nat wen pestung. Amujpa jigs'tmi'tij. Na telueg Lesui'peweiei 'tplutaqan. ³⁵ Pa na 'gtu 'gji'tu'tij goqwei pipanima'tis ugji'nmumuag wiguag. Mo teltenug ugjit e'pijig mawagnutma'tiji ta'n tujiw mimajuinu'g etli emtoqwala'tij Gjinisgam. ³⁶ Mo wel'tmuoq. Tel'ta'sultioq pas'g gilew Golintewaq getiuoq Gjinisgam ta'n tel puatg tlian. Gatu mo telianug. ³⁷ Pa na mimajuinu tli ugsualsij Gjinisgam ugtagnutmewinumal gisna gisi msnmaj ignmatimgewei wejiaq Wejuli

Nisgaml uli gji'tus ta'n goqwei gis ewi'gmuloq na Gjinisgam ugt'tplutaqanm.
³⁸ Gatu mo jigs'tmug ula wi'gatign, mut jigs'tuanew.

³⁹ Glaman, nigmatut, iga'tug 'ggamlamung ugjit usgutmnew Gjinisgam ugtagnutmaqanm gatu mut wetqo'lanew wen piltui'sin. ⁴⁰ Amujpa 'ms't goqwei tetapua'tuoq aq gigwaji tla'taqatioq.

15

Se'sus ta'n tel minunsij

¹ Nigmatut, nige' getu migwimuloq ugjit na gelu'lg agnutmaqan ta'n tel pestunmuloqop. Wesua'tuoqop ta'n tel nutmoqop aq me' nige' melgi gtlams'tasultioq. ² Etna na ula gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmuloqop aq ta'n westaugasioqop. Siaw m'gi gtlams'tasultioq aq gnn'moq 'ggamlamunuaq. Pa na mo genmnuoq 'ggamlamunuaq, mo tali ugtapsuninu ta'n teli gtlams'tasultioqop.

³ Ignmuloqop ta'n goqwei maw gelu'lg mesnmap. Etna na ula agnutmaqan. Na Se'suguli nepg'pnaq ugjit 'gtlue'utinal ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. ⁴ Utqotalut'p aq nesuguna'qeg wenagiep aq minunsip ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign. ⁵ Neialsip aq Pie'l nemiapnn aq na tujiw igtigig unaqapemg nemia'tipnn. ⁶ Na tujiw neialsip aq me' aq na'n gasgiptnnaqanijig unaqapemg newgtsiniw 'ms't nemia'tipnn. Suel 'ms't me' mimajultijig nige' gisgug, gatu alt nepu'tipnig. ⁷ Na tujiw musgalsip aq Ji'mej nemiapnn aq na tujiw 'ms't ta'n te'sijig apostale'wijig.

⁸ Ugtejgewei neialsip aq ni'n nemi'g'p. Mo wen tel'ta'sigup Se'suguli neialsitew aq ni'n nemi'g'p aq gawasga'siap aq getlams'tasiap. Ili ugs'tqamuij Gjinisgamewigtug. ⁹ Ni'n mawi ugtejgewa'jui ta'n te'sijig apostale'wijig je mu te'pmu tlui'tugsin apostale'wit muta amasgipnng'pnig Gjinisgam ugtmimajuinumg. ¹⁰ Gjinisgam teli ul'telmip, apoqonmuip tele'n ni'n ta'n tele'i. Tetuji ul'telmip, me' melgi lugwa'p je mu ta'n igtigig apostale'wijig. Mu ta'n ni'n gis tla'tegewap gatu Gjinisgam ta'n teli ul'telmip, aq ugml'gigno'tim wet sapu tl lugwet ni'neg. ¹¹ Glaman, na ula ta'n pestunmatmeg aq getlams'tmoq, ugjiaq ni'neg gisna ugjiaq igtigig, 'ms't na wijei tel pestunmatmeg. Na.

Ta'n tl minunsultitesnu

¹² Gatu ge' tlimigw. Getlams'tmu'tioq ta'n goqwei pestunmatmeg, Se'suguli gisi np'geg aq minunsit. Goqwei alt wet tlueioq ta'n nepu'tipni ma' apaji minunsulti'gw? ¹³ Gatu pa na tliaq ta'n goqwei telueioq, na mo Se'suguli minunsigup. ¹⁴ Pa na Se'suguli mo minunsigw ta'n tujiw gisi np'geg, na tujiw mo geggunmueg ta'n tl pestunmatmeg aq gilew mo geggunmuoq ta'n goqwei 'gtlams'ttoqs'p. ¹⁵ Je me' aq na. Tel musga'-lugsieg'p ugjit tli egisu agnimanen Gjinisgam, muta wesgumg'tt'p ugjit negm unaqa'lan Se'sugulial gisi npliteg. Gatu pa na tliaq ta'nig nepu'tipnig ma' apaji minunsulti'tigw, na tujiw mo wenaqa'lagupnn Se'sugulial. ¹⁶ Pa na ta'nig nepu'tipnig mo apaji minunsulti'gw, mo Se'suguli minunsigw. ¹⁷ Pa na Se'suguli mo minunsigus, na tujiw ta'n teli gtlams'tmu'tioq mo tali ula'lugsioqop aq gilew me' elue'utigtug eimu'tioq. ¹⁸ Aq ta'nig getlams'tasultipni'g Se'sugulial ta'n nepu'tipnig mn'tua'gig el'fa'pnig. Na'te'l etl gaqiaq. Pas'g na mo telianug. ¹⁹ Pa na ta'n tel lita'sulti'gw Se'sugulieg pas'g gelu'lg ugjit ula mimajuaqan aq mo nugu, na tujiw te'pmug me' ewlite'lgaqan je mo ta'n pas'g wen piluei ula ugs'tqamug.

²⁰ Gatu Se'suguli gisi 'np'geg aq minunsip aq ula na teliaq. Etna na ugjit weji musga'tugsi'gw ta'n nepu'tipnig wijei tli apaji minunsultitaq.

²¹ Mimajuinu'g nepu'tipni ugjit ta'n tela'tegep newgte'jip ji'nm Ata aq mimajuinu'g gisi apaji minunsultitaq ugjit ta'n tela'tegep igtig ji'nm Se'suguli.

²² Ta'n te'sijig mimajuinu'g 'npu'titaq muta wet agutmu'tijig Atao'q, pa na wije ta'n te'sijig mimajuinu'g apaji minunsultitaq tleiaultijig Se'sugulieg.

²³ Gat u ta'n te'sit wen minunsitew ta'n tujiw tetaputesg iga'q. Se'suguli amgwesewa'juip. Minunsit aq na tujiw ta'nig tleiaultijig negmeg minunsultitaq ta'n tujiw apaji pgsing. ²⁴ Na tujiw gaqietew ugs'tqamu. Se'suguli wissuignemataq mn'tu'g, igani assusultijig, aq ta'nig geggunmi'tij ml'gigno'ti. Gjinisgam ujil iga'tuatew ugpitng 'ms't goqwei. ²⁵ Amujpa Se'suguli igani assusit glapis Gjinisgam wissuignemaj 'ms't ta'n te'sijig ta'n getana'titl. ²⁶ Ugtejgewei ta'n goqwei getanugsi'gup ta'n Se'suguli jiglattew, na 'npuaqan. Na tujiw 'ms't goqwei wissuigno'tg. ²⁷ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. "Gjinisgam wissuignatg'p 'ms't goqwei aq iga'tuap Se'sugulial ugpitng." Weli gji'tuoq, na glusuaqann "ms't goqwei" mo mawi igalsigup Gjinisgam ta'n iga'tuapnn 'ms't goqwei Se'sus ugpitng. ²⁸ Gat u ta'n tujiw 'ms't goqwei gaqi iga'tuteg Se'suguli ugpitng, aq negm igani assusit, na tujiw negm na Gjinisgam uggwisl, igalsilital Gjinisgam ugpitng ta'n 'ms't goqwei gaqi iga'tuap negm ugpitng. Na tujiw Gjinisgam mesta assusitew 'ms't tami.

²⁹ Gat u ta'nig nepu'tipnig mo apaji unagita'ti'gw, goqwei ugjit sign'tuaten ula mimajuinu'g ugjit ta'nig gis nepu'tipnig? Goqwei wet tla'taqatioq glapis 'gtlams'tmoq ta'nig nepu'tipnig apaji minunsultitaq? ³⁰ Aq ninen, goqwei ugjit iga'tutesnen 'ntmimajuaqanminen te'sigis'g? ³¹ Wijigatulti'gw te'sigis'g weltesgm 'npuaqan. Me'gitelmuloq ta'n tel gegnu pmita'ioq Se'suguliewigtug, na Gjisaqamawminu. Etna na ugjit wet tlimuloq. ³² Tali ugtapsunig gis matnijig Epesusewaq pa wije aq, elue'ultijig wi'sisg ugjit pas'g ta'n goqwei 'msntes ula ugs'tqamug? Mo teli ula'liug. Pa na mo nugu apaji minunsultigw na tujiw tla'taqatinej ta'n i' thuepnig, "Jugwita'gw, mijultinej, aq samqwoltinej aq giso'ltinej muta sapo'nug 'npu'titesnu." Pas'g na mo tellanug.

³³ Mut lue'wa'lugsultinew. Pa na gitapaq na negmow ta'nig opla'taqatijig na 'pqot tla'tegetes 'st'ge' negmow aq seioqwialsin. ³⁴ 'Ns'tua aq pun lue'wia aq pun pata'tega. Alt gilew mo nenuawoq Gjinisgam je tlia thui'tusultioq Gjinisgam ugtmimajuinumg.

Pilue'gt'tal gaqinal ta'n tujiw minunsulti'gw

³⁵ Nat wen pipanigesij, "Tal gis minunsultitaq ta'nig nepu'tipnig? Talamugt'tal wa'qiwal?" ³⁶ Elue'wien ta gi'l! Pa na mo nestman ta'n tel pipanigesin. Ta'n tujiw iga'taquin 'sginmin maqamigeg, ma 'sgalianug glapis sugul'gaq. ³⁷ Aq ta'n goqwei iga'taqutmn maqamigeg pas'g 'sginmin. Etug 'sginmin glumgwei gisna ap igtig 'sginmin ta'n pugjige'l 'pqojigwetew. Mo iga'taqutmun ta'n goqwei gis gisigweg. Na 'sginmin ta'n iga'taqutmn, 'lpa piltui angamgug ta'n tujiw gisigweg. ³⁸ Gjinisgam ignmatg 'sginmin 'pqoji sgalian aq nigwen tlamugt'tew ta'n negm tel puatg. El'toq te's 'sginmin sgalian aq nigwen ta'n telamu'gl iga'taqut'pnn. Igataqutmn piesgmn, piesgmn nigwetew.

³⁹ Eimu'tijig mimajuinu'g, wi'sisg, jipji'jg, aq nme'ji'jg. Mimajuinu'g wa'qiwal mo wije'nugul aq wi'sisg, gisna ala igtigig.

⁴⁰ Negmow ta'nig tleiaultijig wa'so'q wa'qiwal me' pilue'l aq ginu. Negmow wa'so'q me' weli angamusultijig je mu negmow ta'nig tleiaultijig ula ugs'tqamug. ⁴¹ Na na'gu'set welaset, aq tepgun'set piltuaset, aq gloqowejg me' aji piltuasultijig aq alt gloqowejg me' nutgasultijig je mu igtigig.

⁴² Etna na ula wije'tew ta'n tujiw nepu'tijig apaji minunsulti'tij me' pilue'l ga'qinal gugunmi'titaq. Ta'n tujiw 'npuinu utqataluj sugul'gatew, gatu ta'n tujiw minunsij iapjiwewei mimajuaqan guguntew. ⁴³ Ta'n tujiw 'npuinu utqataluj, ma nugu gepmitelam'g gatu ta'n tujiw minunsij na tujiw apji gepmitelmaten. Gaqinal menaqanaqal aq 'nputitesnu, gatu ta'n tujiw apaji minunsulti'gw ml'gignattesnu aq apjiw mimajultitesnu. ⁴⁴ Ta'n tujiw utqataluj ugs'tqamugewei wa'qi gatu ta'n tujiw minunsij wa'so'qewe'tew wa'qi. Gjinisgam gisitog ugs'tqamugewei ga'qinal aq maw wa'so'qewei ga'qinal gisitatal. ⁴⁵ Tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, "Gjinisgam eliapnn Ataal, amgwesewei ji'nmul, aq ignmuapnn mimajilin," gatu ugtejgewei Ata, na Se'suguli. Negm ignmugsitesnu iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q. ⁴⁶ Amgwesewei, geggunmu'gl ugs'tqamugewe'l ga'qinal, gatu pugjige'l Gjinisgam ignmugsitesnu wa'so'qewe'l ga'qinal. ⁴⁷ Amgwesewei Ata wejitasip t'pgwan aq tleiawit ugs'tqamug, gatu tapuewei Ata na Se'suguli na wejiep wa'so'q. ⁴⁸ Ta'nig tleiaultijig ugs'tqamu wije telita'sultijig pa wije aq ta'n wen t'pgwanigtug wejiep. Ta'nig tleiaultijig wa'so'q wije telita'sultijig pa wije aq ta'n wen wejiep wa'so'q. ⁴⁹ 'Ms't ta'n te'si'gw wije telita'sulti'gw pa wije aq Ata, gatu newgte' na'gweg wije tlitasultitesnug pa wije aq Se'suguli.

⁵⁰ Ula telimuloq, nigmatut, na mimajuinu'g ula ugs'tqamug ma gisi pisg-wita'gwig Gjinisgam ugtelege'wa'gimg. Ta'nig geggunmi'titl ugs'tqamugewei wa'qiwal ma gisi msnmi'ti'gw ta'n goqwei iapjiwewei glapis 'msnmi'titaq wa'so'qewei wa'qiwal muta ugs'tqamugewei wa'qiwal 'np'tal aq ma iapjiw mimajulti'gw.

⁵¹ Getu' gnua'tulog ta'n goqwei a'guteg. Ma 'ms't gaqi 'npu'tigw, gatu awna jiniw ignmugsitesnu pile'l ga'qinal. ⁵² Tli nqa'si tliatew pa wije aq ta'n 'gpugug teli psigwates. Na tliatew ta'n tujiw Gjinisgam ugtejgewei ugpipugwaqanm nutmoq. Na tujiw ta'nig nepu'tijig unagita'taq aq iapjiw mimajultitaq. Toqo ginu ignmugsitesnu pile'l ga'qinal ta'n iapjiw mimajultitesnu. ⁵³ Nige' geggunmu'gl ugs'tqamugewe'l ga'qinal, ta'n 'np'tal. Amujpa ignmugsitesnu wa'so'qewe'l ga'qinal glaman ma 'npu'tigw. Na tujiw iapjiw mimajultitesnu. ⁵⁴ Ta'n tujiw ula tliatew, ignmugsig'gw wa'so'qewe'l ga'qinal glaman ma 'npu'tigw gatu iapjiw mimajultitesnu. Na tujiw ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng na tliatew, "Npuaqan wissuignulten.

'Npuaqan ma nugu i'gtug.

⁵⁵ 'Npuaqan, ma nugu wissuignemiweg.

'Npuaqan, mo etenug 'gml'gigno'tim ta'n tli asgaiwitesnen?"

⁵⁶ Lue'uti ta'n pegisitog 'npuaqan gaqiatew aq na 'tplutaqan ta'n musga'tugsi'gw 'gtlue'utinal ma nugu ilsumugsigw. ⁵⁷ Ge' miwatmuanej Gjinisgam ta'n ignmugsi'gup wissuignemotmnenu 'npuaqan wet sapu tl lugwet Gjisaqamaw Se'suguli.

⁵⁸ Glaman wijigatulti'gw, ta'n mawi gsaluloq, ml'g'pugultigw. Mut goqwei ignmatmnew maja'lugsinew ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug aq mut ignmuanew wen lue'wa'lugsinew. Iapjiw siaw lugwatmug Gjinisgam utl'gowaqan muta geitu'g ta'n goqwei tela'tuoq Se'suguliewigtug apjiw tepawgtig.

16

Pem mawo'tu'tij suliewei ugjit gitapenaq ta'nig getlams'tasultijig

¹ Pualulog tla'taqatinew pa wije aq ta'n telimg'pnig igtigig ta'nig getlams'tasultijig Galetiaewa'gig. Pem mawo'tu'tij suliewei ugjit apoqonmuanew ta'nig getlams'tasultijig Seluselemg. ² Te's aqantie'umg 'ms't ta'n te'sioq ta'n telgi g suliewei gis ne' pa'tuoq aqantie'uti amujpa na ta's'g iga'tuoq gmetug. Na tla'taqatioq, glaman ta'n tuijw 'pgisinin ma al mawa'tuoq suliewei. ³ Na tuijw apgotgimas ji'nmg ta'n gilew gisi mgnoqopnig ugjit la'tunew ula 'gtignmatimgewe'mual Seluselemg aq ignmua's wi'gatignn ugjit gnuatugsinew ula ignmatimgewei. ⁴ Nemituan tepawgtig ugjit ni'n lien, na tuijw wije'witaq.

Ta'n goqwei Poligap gisite'tg

⁵ Pugjitew jugu'a's aq naji mittugwalultoqs'p gatu tmg amujpa wet saputa'sia's Masetoniaewa'gig aq na tuijw 'pgisintes ta'n eimu'tioq. ⁶ Etug jel siawqattes ta'n eimoq glapis gesig gaqiaq. Na tuijw gisi apoqonmuitoqs'p ta'n tl siawa'sites ta'n tet tami lia's. ⁷ Mo pas'g getu nemu'luoq gijga'ji'. Me' getu 'pgitgadm ta'n eimoq, Gjisaqamaw tli ul'te'tg.

⁸ Gatu siawqattes Epesuseg glapis pestie'uti teluisig Pentigast iga'q. ⁹ Assma nige' pugwelg lugowaqan ugjit Gjinisgam eteg ta'n maw tepawgtig ugjit lugwattes, je tlia i'mu'ti'tij pugwelgig ta'nig getantu'tij Gjinisgam ugtl-gowaqan.

¹⁰ Ta'n tuijw Timoti 'pgising ta'n eimutioq, mut awan'ta'sultinew ugjit ul'ta'sualanew muta negm elugowatl Se'sugulial pa wije aq ni'n. ¹¹ Mut wen ignmuanew pepsitelman gatu apat gitmug welgwijig aq apoqonmug ta'n tl siawa'sitew glapis 'pgising ta'n eim. Esgmalg apaja'sin aq maw igtigig ta'nig wijig'tijig ta'nig getlams'tasultijig.

¹² Gatu nige' ugjit wijigmug Apollos. Munsaiqaq ugjit mittugwalugsinew aq maw igtigig ta'nig getlams'tasultijig gatu mo wel'te'tmug'p ugjit lien nige'. Gatu lietew ta'n gase'g gisi pgwatoq.

Ugtejgewe'l ghusuaqan

¹³ Ango'tmug aq ml'g'pugultigw. Ml'gito'ltigw, aq ml'gi gtlams'tasultioq.

¹⁴ Ta'n pas'g goqwei tela'tuoq, tla'tug muta gesaloqig igtigig.

¹⁵ Gejioqig, Stipen (E'gian), aq wi'gma, amgwesewa'juultipnig ta'n getlams'tasultijig Gli'gewa'gig. Igalsultipnig ugjit lugowanew Gjinisgam ugtmimajuinung. Wijigatulti'gw, etawaqtmuloq ¹⁶ ugjit majulgwalanew na mimajuinu'g ta'n ilgwenugsioq pa wije aq negmow, Stipen aq wi'gma maw 'ms't wen ta'n maw lugutijig.

¹⁷ Welgwijin muta Stipan, Poltunatus aq Aqqaigs weita'pnig ta'n eimoq. Gilew mo eimu'tiwoq ta'n eim ta'n tli apoqonmuitoqs'p gatu negmow apoqonmui'pnig. ¹⁸ Aq welgwija'lipni pa wije aq ta'n tel welgwija'lugsioqopnig. Na mimajuinu'g ta'n teli'ltijig 'st'ge' negmow te'pmi'tij gepmitelmugsinew.

¹⁹ 'Ms't ta'n te'sijig ta'n getlams'tasultijig E'siaewa'gig, me' wi'tugsioqopnig. Aguila aq Plisilla elgitmugsioqol ugt'gsaltuaqanmuow aq maw igtigig Gjinisgam ugtmimajuinung ta'nig mawi ultesgatulti'gig wiguowaq. ²⁰ 'Ms't ta'n te'sijig ta'nig getlams'tasultijig pipanimipnig ugjit wi'tan. Ultesgug 'ms't wen aq tla'tagatigw ugjit musga'tunew ta'n teli gsaltulioq.

²¹ Pa na npitnigtug ula ewi'gm, "Ni'n Poligap wel'ta'sualulog."

²² Ta'n wen mo gesalagul Gjisaqamawul, Gjinisgam ugtapulatal. Etawaqtmul Gjisaqamawminu, Se'suguli apugjig apaji pgsinn.

²³ Etamg Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew.

²⁴ Elgitmuloq ntg'saltuaqanm muta 'ms't tleiaultioq Se'suguliewigtug. Glapis ap nemu'loq, Poligap.

Tapuewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuaji Golintewaq Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na ta'puewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuaji na mimajuinu'g Golintewaq. Telimaji goqwei ugjit me' mnaq emittugwalanew.

Teplutg na tla'tegen aq negmow getu gji'gtu'tij goqwei ugjit ma gis tla'tegegw ta'n teplumaji. Poligap migwimaji ta'n gegnu'tmuaji tla'taqatinew aq getu gji'toq jigs'tmuanew. Telimaji apigsigtuanew igtig ta'nig gis jiglita'jig lue utigtug aq apoqonmuanew mu nugu tla'taqatinew. Poligap migwimuaji ta'n Gjinisgam Gisiteget wele'waji aq telteg negmow welewa'tiji igtig. Pjiliw ta'nig nutma'tijig Selusalemg aq maw Jutiaewa'gig ta'n Se'sus na Westaulg tlelawit.

Poligap etl lugowatl Gisitegelitl aq telimaji mimajuinu'g na pilei gisag-nutmangewe'l. Poligap je tlia gitnmat aq welmaje'g wejo'tg gisa'lan mima-juinu'g majulgwalanew Gisitegelitl.

Getu' tlimugsi'gw ta'n goqwei Gisiteget gis tla'teget ugjit ejigla'lugsi'gw ta'n lue'uti assumugsi'gup.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap miwatmuatl Gisitegelitl (1.1-11)

Ta'n goqwei Poligap elugwatg ugjit ulapetmnew na Golintewaq (1.12-7.16)

Amujpa gmetug iga'tug ta's'g suliewei ugjit apoqonmuanew Nisgam ugt-mimajuinung ta'n ewle'jultiliji (8.1-9.15)

Nisgam megnatl Poligapal ugjit apostale'witewilitl (10.1-12.21)

Utejewe'l glusuaqann ugjit witapaq (13.1-13)

¹ Nige' ni'n Poligap epa'si, aq ap ewi'gmuloq, ta'n getlams'tasultioq Gjinisgamewigtug, na 'gigan Golint, aq maw 'ms't ta'n te'sijig Gjinisgam ugt-mimajuinung, Gli'gewa'gig. Ni'n aq Timoti, 'gjinaminu Se'suguliewigtug, wel'ta'sualuleg. Ni'n na Se'suguli ugtapostale'witemul, muta Gjinisgam Gisiteget tel'te'tg'p.

² Etamgig, Gjinisgam gujjuu aq Gjisaqamaw Se'suguli uleiugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgmuow, aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.

Poligap miwatmuatl Gjinisgaml

³ Ge' miwatmuanej Gjinisgam, ta'n Gjisaqamaw Se'suguli ujil. Negm na gujjuu, aq mawi ewlitemaji mimajuinu'g, apoqonmuaji aq apgnua'laji.

⁴ Apjiw apgnua'lugsi'gw aq melgignewa'lugsi'gw ta'n tujiw gitnm'ti'gw. Na tujiw wijei gis tli apgnua'latesnu igtig, ta'nig mil gitnm'ti'tij. Apgnualgig pa wijei aq Gjinisgam ta'n teli apgnua'lugsi'gup, aq teli ewlitemugsi'gup.

⁵ Ginu tel piam gitnm'ti'gw, ta'n Se'suguli tel gitnmap, gatu elt mawi apgnua'lugsitesnu, aq ulgwija'lugsitesnu. ⁶ Ninen maw gitnm'tieg'p ta'n tujiw pegisitulo'q gelu'lg agnutmaqan, ta'n gisi ugs'ta'titoqs'p, na gilew weji apoqonmugsioq. Ta'n tujiw Gjinisgam apgnua'lugsieg, na wijei gilew tli apgnua'lugsitoqs'p aq apoqonmugsitoqs'p. Ignmugsitoqs'p na ml'gigno'ti ugjit gisipugutmnew, na wijei gitnmo'qon ta'n ninen gisipugutmeg'p. Etna na ula ugjit Gjinisgam ignmugsi'gw gitnm'tinenu glaman apgnualatesnu igtig. ⁷ Elita'sual'g't Gjinisgam apgnua'lugsinew aq apoqonmugsinew aq geitueg na tla'tegetew ugjit gilew. Geitueg ta'n tel gitnm'tioq ta'n ninen tel

gitnm'tieg'p elt gilew tli apgnua'lugsitoqs'p ta'n ninen teli apgnua'lugsieg'p aq apoqonmugsieg'p.

⁸ Nigmatut ta'nig getlams'tasultioq getu migwimuloq ta'n tel gitnm'tieg'p E'siaewa'gig eimu'tie'g. Pajiji ma'mun gitnm'tieg'p aq amasgipnnugsieg'p. Tel ta'sieg'p ma saputawsultiweg. ⁹ Tel'ta'sieg'p lpa 'npu'titesnen. Mo eigtnugup sami ta'n tli apoqonmasultitesnen. Na ula wet tliaq glaman ma'lita'sualsultiweg gatu awna lita'sualatesnen Gjinisgam, ta'n gisi unaqo'laji nepu'tilipni. ¹⁰ Enmi amasgipnnugsieg'p, glapis suel ne'po'qsieg, gatu Gjinisgam westaugstieg'p. Wijei siaw tla'tegetew. Westaugstieg te'sigisg'g aq geitueg siawi ugs'taugsitesnen. ¹¹ Pipanimuleg siawi apoqonmuinen, ta'n teli a'sutmessewieg. Na tujiw pugwelgig mimajuinu'g miwatmua'tital Nisgamal ta'n teli asitemugsioqol ugta'sutmaqanmual ugjit saputa'luginsen. Na wet tl miwatmua'tital Gjinisgamli.

Ta'n goqwei Poligap telsumsip, mo gis tla'tegegup

¹² Mawi ul'ta'sultieg gis tlunen, tetapua'taqatieg'p mimajuinuigtug aq me' piam ugjit gilew ta'n te'sioq. Gjinisgam gejugsieg mo wesgiji angamusultiweg. Elita'sualg't ilgwenuginsen mu ninen ta'n teli angita'sultiweg. Negm Gjinisgam teli ul'telmugsieg'p ignmuginsen ml'gigno'ti ta'n tli tetapua'taqatinen aq ntangita'suaqanminen telimugsieg na tlian. ¹³ Ewi'gmuleg pas'g ta'n goqwei gis gittoqs'p, aq gisi ns'tasultitoqs'p aq mo goqwei mingwa'tulueg'p. Mo tetuji ul nenuiwoq pas'g pualuleg ugsua'tun ta'n tel wi'gmuloq. Elita'si ugjit wajui ns'tmu'tinew, ¹⁴ ta'n goqwei nige' pas'g gjiga nestasultioq. Ta'n tujiw Gjisaqamaw Se'sus ugnagwegm iga'qt'tew, gilew gisi ul'ta'sultitoqs'p ta'n ninen teli pgisitule'g gelu'lg agnutmaqan glaman ugs'ta'titoqs'p aq ninen ul'ta'sultitesnen ta'n teli gtlams'tasultioq.

¹⁵⁻¹⁶ Tetuji gi'tuap ula. Etna na ugjit gisita'siap 'nqa'sin aq nat nmu'linew gesgmnaq siawa'siw Masetoniaewa'gig. Gisita'siap mittugwalulinew ta'n tujiw pm lia'n na'te'l aq ap ta'n tujiw pmi apaja'sian. Na tujiw apoqonmating ugsua'tultotoqs'p ta'n tl lia's Jutiaewa'gig. Na tujiw t'gwangatetew ta'n tli ulapetotoqs'p. ¹⁷ Gatu mo gis jugu'ewap. Etna na ugjit pipanimultioq ta'n goqwei weji sa'se'wita'siap? Etug jel tel'ta'sultioq menaq ta' menaqqajewei gisita'siw? Gisna tele'i pa wijei aq ugs'tqamugewa'j ta'n nujinm'ji'muet. Ta'n pas'g goqwei wel'te'tg gatu ma tla'tegegw. ¹⁸ A' na moqwa'. Gjinisgam na teliaqewei aq ni'n na Gjinisgam ugtapostale'witemul. Teliaq teluei. Ma egs'pugua'luluoq. Teliaq ta'n gis tlimuloq. ¹⁹ Se'suguli, Gjinisgam uggwisl, wesgumg'tt'pnig Sailas, Timoti, aq ni'n. Ma negm ewnasimuluoq. Ta'n tujiw teluej e'e. Apjiw tla'tegetew menaqqajewei ta'n teluej. Negm na maw gi'gwajiet. ²⁰ Etna na negm Se'sus tela'teget 'ms't ta'n Gjinisgam teli tplumugsi'gup. Ta'n te's'g goqwei glutmug Gjinisgam, amujpa na wet sapu tl lugwet Se'suguli ugwisunmg. Amujpa gtlams'tmug Gjinisgam na tla'tegetew ugjit ginu. Na tujiw gis tluetesnu, "Na tliatew." Na tla'taqati'gw Gjinisgam gepmitelmatesnu. ²¹ Etna na negm Gjinisgam ta'n siaw gisa'lugsi'gup gisipugutmnenu ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Etna na Gjinisgam ta'n gisi mgnugsi'gup ugjit lugowanenu. ²² Gegnugwalugsi'gup ugjit negmew'e'n, ta'n tujiw ignmugsi'gweg Wejuli Nisgamli 'ggamlamuninaq glaman 'gjittesnu ginu na Gjinisgam un'jang aq 'msntesng ta'n te's'g goqwei teplumugsi'gup. Ta'n tujiw Wejuli Nisgam mesnuj smtug 'ggamlamun sa'se'wigwija'tultew aq ta'n tujiw Gjinisgam gtu' tetapua'lates, aq ignmugsi-nenu ml'gigno'ti gis tla'taqatinenu.

²³ Gjinisgam ugwisunmg etl tluei teliaq telimuloq. Geitog ta'n telgwitg 'ngamlamun. Mo getu ewlgwija'luluoq ta'n tl majiaqa'lultoqs'p. Etna na ugjit gisita'siap mo pe' lien Golint. ²⁴ Mo wejo'tmueg assumulinen ta'n teli

gtlams'tmu'tioq gatu awna maw luguti'gw glaman 'ms't ulgwijultioqs'p. Melg'pugutmoq ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug.

2

¹ Gisita'siap ugjit ula. Ma liew nugu aq gisa'luloq ewlgwijultinew. ² Muta gisa'luloq ewlgwijultinew, wen i'ttew ta'n ni'n welgwija'lit? Gilew pas'g gis tla'taqatitioqs'p aq ma gis tla'taqatiwoq ni'n ewlgwija'luloq. ³ Etna na ugjit weji wi'gmuloqop na wi'gatign. Mo getu liewa's ugjit ewlgwija'lulinew gilew na mimajuinu'g ta'n ulgwija'ligoq. Tel'ta'si ta'n tujiw ni'n ulgwijinan na gilew elt ulgwijultioqs'p. ⁴ Metuite'tmap wi'gmulinew. Suel gaq susiga's'g 'ngamlamun aq pugwelg'pnn 'nsaqpigunn nisiaqal. Mo getu ewlgwija'luloqop gatu amujpa neia'tuloqop ta'n tetuji gsaluloq aq ta'n tetuji agsaiwig ta'n goqwei teliaq ugjit gilew.

Apigsigtug ta'n wen gis gawasga'sit aq ejigla'sit ta'n teli opla'tegej

⁵ Etna na ula ugjit weji wi'gmuloqop ugjit na mimajuinu ta'n tel pata'tegep. Gisa'toqop gitnmo'qon aq ewlgwija'lip, me' ma'muni ewlgwija'lugsioqop gilew je mu ni'n. ⁶ Mawi ultesgatultioq aq gis tla'taqatioq ta'n telimuloq aq negm gi's gisi ugtapet. Na nige' tepiaq. ⁷ Gis gawasga'sit aq ejigla'sit ta'n teli opla'tegej, aq na nige' 'ms't ta'n te'sioq apigsigtug aq ulgwija'lug. Mut ignmuanew siawi ewlgwijin glapis mo nugu gisipugutmug aq glapis mu nugu 'gtlams'tasigw. ⁸ Gatu nige' etawaqtmuloq apaja'lug mawi ultesgatultioq aq gnua'tug ta'n tetuji gsalooq. ⁹ Weji wi'gmuloqop na wi'gatign ugjit 'gji'tunew jigs'tuineu ta'n telimuloq. Na nige' telimuloq, "Apigsigtug!" ¹⁰ Ta'n tujiw wen apigsigtuoq elt ni'n apigsigtaq, aq ta'n tujiw ni'n apigsigtaq, wet tla'tegei Se'sus ugwusunmg ugjit ggelu'lgmuow. ¹¹ Ta'n tujiw wen gis gawasga'sit aq ejigla'sit ta'n teli opla'tegej, apigsigtug, glaman ma Gjimm'tu gis lue'wa'lugsigw aq ma' gistesgugsigw. Welu gji'tu'g ta'n telsigej negm. Na.

Poligap sespetelmatl Taitusal

¹² A' na nige', ta'n tujiw elianeg na 'gjigan Tloas, ugjit naji pestunmn na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli, gisi ma'muni al pestunmugapnn muta Gjisaqamaw pana'tuapni uggamlamunual ugjit na mimajuinu'g jigs'tmu'tinew. ¹³ Gatu wesam ma'mun sespeta'siap muta mo gis weji-aqap na'te'l Taitus, 'njignam. Na tujiw telimg'pnig negmow ta'nig getlams'tasultijig, "Ap nmu'ltoqs'p," aq siawa'siap Masetoniaewa'gig.

E'wmug na ml'gigno'ti ta'n Westaulg ignmugsig'gw

[Gisi wissuigno'taqatitesnu lue'uti, e'wmug na ml'gigno'ti ta'n Westaulg ignmugsig'gw. Apjiw gis tluetaq ta'n tujiw weljema'gewei nasgmn aq pa na wijej gis tluetaq wen ta'n majulgwalatl Westaulg.]

¹⁴ Majulgwalug Se'suguli ta'n teli apjiw ilgwenugsig'gw, gisi wissuigno'taqatitesnu lue'uti. Nige' gis nmituteu 'ms't wen ta'n tel gawasga'lugsig'gw aq ta'n tel mimajulti'gw Gjinisgamewigtug te'sigis'g. E'wugsig'gw ugjit usgumanenu Se'suguli glaman na agnutmaqan ugjit se'sa's'gt'ew 'ms't tami pa wijej aq weljema'gewei. Miwatmaqat Gjinisgam ugjit ula. ¹⁵ Ta'n tujiw Se'suguli eig 'gtinnaeq tetapua'lug Gjinisgam pa wijej aq weljema'gewei muta Gjinisgam nemiatl Se'susal eimlij 'gtinnaeq. 'Ms't ta'nig westa'tijig aq ta'nig mo westa'ti'gw geitu'tij Se'suguli eig 'gtinnaeq muta pa wijej aq weljema'gewei nasgmn. ¹⁶ Ta'nig mo getlams'tasulti'gw mo wels'tmi'ti'gw ta'n tujiw wesgutmeg mn'tua'gig aq wa'so'q. Etna na pa wijej aq ta'n goqwei jijemaq ugjit negmow. Mo wesua'tu'tigw aq mn'tua'gig

siawi 'lta'taq. Gatu awna ta'nig westaultijig, wels'tmi'tij ugjit negmow, pa wije i aq weljema'gewe'l. Ugsua'tu'tij aq 'lta'taq wa'so'q. Wen tepawgtit ta'n lugwattew ula 'lgowaqan? ¹⁷ Pas'g negmow ta'nig gigwajia'tijig Gjinisgamewigtug. Mo ninen telo'ltiweg pa wije i aq pugwelgig igtigig ta'n teli ugsua'tu'tij Gjinisgam ugglusuaqanml ta'n goqwei mawi anawgtig. Mo gesite'tmi'ti'gw. Pas'g teli ugsua'tu'tij pa wije i aq goqwei pas'g gisi ntuisgetunew ugjit suliewei. Gatu ninen gigwajia'gewei pestunmatmeg. Ninen na Se'suguli ugltugowinumg aq ugml'gigno'tim wet sapu tl lugweg nineneg. Gjinisgam petgimugsieg'p aq nemugsieg. Na teli usgutmeg gigwajia'gewei aq gis lita'sualitesnen.

3

Nisgam pilei gis agnutmamgewei ta'n wet lugowug

¹ Mut tli ugsua'tunew 'st'ge' ap tl ginualsultinen. Mo ninen wije i telo'ltiweg pa wije i aq igtigig ta'nig nuji pestunmu'tijig. Pegisitu'tipnn wi'gatignn ugjit musga'tugsinew ta'n wenulti'tij, ap puattaq wi'gatignn wejiaqal gileweg musga'tuanew ta'n wel'te'tmoqol. ² Gatu ninen mo menuegewegl wi'gatignn ugjit musga'tugsinew ta'n wenultieg. Ta'n goqwei gis gina'muleg'p gis nmitas'gt'tew gilew ta'n tel pmita'ioq. Ta'n te'sijig gisi gji'tutaq aq gisi ns'tasultitaq ta'n tel pmita'ioq. Na pas'g telamu'g wi'gatignn nuta'maieg. Apjiw migwitelmltesnen 'ngamlamuninaq aq ma awan'ta'sualulueg. ³ Ninen pestunmuleg'p na gelu'lg agnutmaqan aq getlams'tasultioqop Se'suguliewigtug. Musga'tuoqop ta'n tel mimajultioq na Se'suguli eig 'ggamlamunuaq. Gjinisgam ta'n apji mimajit iga'tugsioqop 'ggamlamunuaq wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgamewigtug. Iga'tugsioqop gelu'lg agnutmaqan 'ggamlamunuaq glaman ma awan'ta'sultiwoq pa wije i aq wi'gas'g wi'gatignigtug, gisna gun'tewigtug. Gnn'mug 'ggamlamunuaq aq ma awan'ta'sultiwoq.

⁴ Se'suguli 'ntinnenaq eig, etna na ugjit wet thueieg ula. Elita'sual'g't Gjinisgam aq geitueg na tla'tegetew, wet sapu tl lugwet Se'suguliewigtug. ⁵ Mo tel'ta'sultiweg ninen gisi nguti tla'taqatitesnen ula 'lgowaqan. 'Lpa mo goqwei tepawgtinug gis tla'taqatieg Gjinisgamewigtug. Etna negm na Gjinisgam ignmugsieg ml'gigno'ti gis tla'taqatinen aq siaw munso'ltinen. ⁶ Etna na negm, ta'n ignmugsieg'p na ml'gigno'ti, aq apoqonmugsieg'p ta'n tel tlim'g'j igtigig ta'n goqwei gisite'tg'p, na pilei mawagnutmamgewei ugjit na gelu'lg agnutmaqan, ta'n gisi ugs'tawian mimajuinu'g. Mo telimaqat'jig, "Amujpa jigs'tmoq ta'n te's'g goqwei 'tplutaqan Lesui'peweiei." Ma gis waju majulgwatmuoqol, na ugjit 'pgisulaten mn'tua'gig. Gatu awna telim'g't'jig, "G'lams'tmug na gelu'lg agnutmaqan aq ignmug Wejuli Nisgam ilgwenugsinew," muta ignmugsitoqs'p iapijewe i mimajuqan wa'so'q, siaw munso'ltinen. Etna na negm, ta'n ignmugsieg'p na ml'gigno'ti, aq apoqonmugsieg'p. ⁷ Gjinisgam ugml'gigno'tim musga's'g aq paqtata's'g ta'n tujiw ignmuateg Mowisal na 'tplutaqan ewi'gas'g gun'tewigtug. We'gaw Mowis ugsisgw paqtata's'g. Na paqtateg pem jigla's'g'p gatu Isle'laq mo gis siawi angama'tigupnn. ⁸⁻⁹ Ta'n tujiw 'tplutaqan ignmuateg, Gjinisgam ugml'gigno'tim musga's'g aq paqtata's'g'p. Gatu ta'n tujiw mimajuinu'g ignmua'til Wejuli Nisgam ilgwenunew aq jigs'tmi'tij gelu'lg agnutmaqan, na tujiw Gjinisgam ugml'gigno'tim me' ma'muni musga's'g ta'n tel gegnu pmita'tij pa wije i aq paqtateg ugtmimajuqanmual. ¹⁰⁻¹¹ Je tlia Gjinisgam ugml'gigno'tim musga's'g aq paqtata's'g ta'n tujiw 'tplutaqan ignmuateg, mo pegiji paqtatenugup. Mu nige' tel musga's'gtng, mo nemitas'gtnug muta na gelu'lg agnutmaqan me' gepme'g aq me' paqtata's'g je mu 'tplutaqaneg aq iapijewe'tew me' aji paqtata's'g.

¹² Geitueg ula tlian. Etna na ugjit melgito'ltieg ta'n tel pestunmu'tieg aq mo goqwei mingwa'tueg. ¹³ Mo ninen wijei telo'ltiweg pa wijei aq Mowiso'q ta'n angune'g'p ugsis atla'wegnigtug ta'n tujiw gaq agnutmuateg mimajuinu'g Gjinisgaml ugglusuaqanml, muta Isle'laq mo gis siawi angapmtua'tigup ugsisg. Paqtateg uljaqa pem jigla's'g'p gatu wesam paqtateg'p. ¹⁴ Mo pas'g Mowis ugsis anguna'stnugup gatu maw ugtmimajuinumg ta'n teli ns'tmu'ti'tij. Aq je me' nige' gisgug, mo gisi ns'tasulti'gw ta'n tujiw egitmi'tij ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. Pa wijei aq mo nemitu'ti'gw ta'n goqwei anguna's'g glapis nat wen panega'toq. Mo gisi ns'tasulti'gw glapis ta'n tujiw lita'suala'tij Se'sugulial. Ignmugsitesnu 'ns'tasultinenu ta'n goqwei Nisgamewei. ¹⁵ Je me' nige' gisgug ta'n tujiw egitmi'tij Mowis ugt'tplutaqanml me' wijei mo gisi ns'tasulti'gw. ¹⁶ Ta'n tujiw ta'n pas'g wen gawasga'sit aq elita'sualaj Gjisaqamawul na tujiw gisi ns'tasitew. Pa wijei aq ma nmitun ta'n goqwei anguna's'g glapis nat wen pana'toq. ¹⁷ Gjisaqamaw na Wejuli Nisgam ignmugsi'gw mimajuaqan. Ta'n tujiw eig 'gtinnenag iga'lugsi'gw ta'n teli ugjo'tmug gisi ugs'tawi'sultinew ta'n tel gugunmug Lesui'pewei 'tplutaqan muta ma gis waju gugunmuggl. Gesgutoqutigup lue'utigug gatu Wejuli Nisgam ejigla'lugsi'gw ta'n tujiw getlams'tasulti'gweg Se'suguliewigtug. ¹⁸ Ginu ta'nig getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug, gis siaw nmitutesnu Gjinisgam uggepmite'lgaqanm aq ugml'gigno'tim. Ta'n tel mimajulti'gw, pem tlo'lti'gw st'ge' Se'sus aq igtigig nmitu'titew, ma gisiga'tun. Etna na ula Wejuli Nisgam etl lugwet 'gtinnenag, gisa'lugsi'gw me' gis tlo'ltitesnu st'ge', aq ugml'gigno'tim aq uggepmite'lgaqanm me' musga'sgt'tew 'gmimajuaqanminaq.

4

Gjinisgam nat goqwei mawi mgo'tig ignugsi'gw

¹ Gjinisgam, ta'n teli ewlitemugsi'gw, ignmugsieg'p ula ugtlgowaqan, aq mo punia'tiweg'p gatu awna munso'ltieg'p. ² Mo winjigtug ta'n teli angita'sultieg aq ejigla'tueg'p 'ms't goqwei mo tetaputenug aq ta'n mo weli angamgugnug tla'taqatinen. Mo wejo'tmug gistesguanen mimajuinu'g 'gtlams'tmu'tinew ta'n ninen teli gtlams'tmu'tieg Gjinisgamewigtug. Mo getu lue'wa'laqatjig. Mo gawasga'tueg Gjinisgam gelu'lg agnutmaqan. Menaqqajewei gegnu'a'taqatipnig teliaqewei. Ta'n tel mimajultieg aq ta'n tel thueieg menaqqajewei teliaqewei. Nisgam geitoq aq ta'n pas'g wen gis thuetew teliaq aq Gjinisgam apji nmugsieg. ³ Na gelu'lg agnutmaqan sangew menaqqajewei pestunmatmeg aq mo goqwei mingwa'tas'gtnug, gatu ta'nig mo getu 'gtlams'tasulti'gw, na mingwa'tas'g ugjit negmow, aq siawi lta'taq mn'tua'gig.

⁴ Mo getlams'tmi'ti'gw etna na ugjit na mn'tu gis gisa'lapni mo 'ns'tasultinew aq mo ugsua'tunew na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'sugulial ta'n tel gepmitelma'j ta'n negm Nisgamewilfil. Negmow pa wijei aq nepapigwo'ltijig. Mo goqwei gis nemitu'ti'gw muta oqonitpa'qigtug eimu'tijig. ⁵ Ta'n tel pestunmu'tieg mo wesgumsultiweg gatu awna wesgumgt Se'suguli. Negm na mawi espe'g iganpuguit. Amuja pa jigs'tug aq tela'taqati'gw ta'n negm tel puatg. Ninen elugowugt ugjit negm. ⁶ Etna na Gjinisgam ta'n teluep mujga amgwesewei, "Waseteg elateg oqonitpa'qigtug." Pa wijei Gjinisgam gisa'lugsi'gup 'ns'tmu'tinenu gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli 'ggamlaminuaq. Gisa'lugsi'gw 'gji'tuanenu negm uggepmite'lgaqanm aq ta'n teli ul'telmugsi'gw pa na wijei aq waseteg wasoqweg oqonitpa'qigtug. Wegla nemituggul Se'suguliewigtug.

⁷ Gjinisgam ignmugsi'gup 'ns'tmuanenu wa'so'qewei gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli je tlia mo wen tepawgtigw. Etna na ugjit Gjinisgam ugm'l'gigno'tim musga's'g ta'n tel gegnu pmita'igw. Aq 'ms't wen gis nmittew Gjinisgam negm tela'tugsi'gup wet sapu tl lugwet ginueg. Je we'gaw mo tepawgtulti'gw mo ginu tela'taqatigup. Ginu pana wijei aq nat goqwei mawi mgo'tig wasuego'qigtug. ⁸ Gaqaisg gitnm'ti'gw, pas'g mo pegwa-toqsi'gw. Jijuaqa goqwei teliaq, mo geitug ta'n tla'taqati'gup, gatu Gjinisgam apoqonmugsi'gw, ugjit 'gji'tunenu ta'n tla'taqatitesnu gatu mo punia'tigw. ⁹ Amasgipnugsi'gw, poqtatesgugsi'gw aq gwilugsi'gw gatu Gjinisgam mo eliamugsigw. Teli angamgug ta'nig getanugsi'gwig gisi wissuigne-mugsinenu, gatu Gjinisgam saputa'lugsitesnu. ¹⁰ Apjiw 'nsano'qonigtug eimu'tieg, mo geitueg etugjel ne'po'qsitesnen 'st'ge' Se'sus ta'n teli eig'p 'nsano'qonigtug. Glaman gis nmittaq Se'suguli ta'n apji mimajit, 'ntinnenag eig, aq ugm'l'gigno'tim wet sapu tl lugweg 'ntinnenag, ta'n tel siawawgsultieg. ¹¹ Apjiw nsano'qonigtug mimajultieg muta elugowg't Se'suguli. Na tujiw gis nmittaq Se'suguli, ta'n apji mimajit, 'ntinnenag eig. Nmitutaq ugm'l'gigno'tim wet sapu tl lugweg 'ntinnenag ta'n tel siawawgsultieg, ninen ta'n apugjig 'npu'titesnen. ¹² Ninen iga'tueg 'ntmimajuaqanminen. Etug jel ne'po'qsitesnen ta'n tel pestunmu'tieg. Apjiw 'nsano'qonigtug eimu'tieg gatu gilew iapjiwewei mimajuaqan nige' geggunmoq. Ula wet tliaq ugjit gilew ula petmnew.

¹³ Getlams'tasultieg pa wijei aq ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign tel wi'gas'g, "Getlams'tasiap etna na ugjit wesgutn." Na teliaq aq elt wesgutmeg wejiaq ta'n teli getlams'tasultieg. ¹⁴ Geitueg Gjinisgam ta'n apaji minua'lapnn Gjisaqamaw Se'sugulial, elt apaji minua'lugsitesnen maw Se'susal ninen ta'n tleiaultieg Se'suguli aq la'lugsitesnen negmeg maw gilew. ¹⁵ Gjinisgam na wet tla'teget glaman 'gtlams'tmu'tinew. Ta'n me' tel piam pugweloq getlams'tasultioq Se'sugullewigug, na tl piam pugwel'toqs'p ta'n miwatmu-atoqs'p Gjinisgam ugjit ta'n teli ule'ugsi'gw, aq na me' gepmitelmaten.

El mimajulti'gw ta'n teli gtlams'tasulti'gw

¹⁶ Mo punia'tigw je tlia gaqinal pem menaqana'tigl aq apugjig 'npu'titesnu. Gatu 'gtangita'suaqanminal melgignewa'luggig Gjinisgamewigtug te'sigisg'g aq maw 'gjijaqamijinaq. Etna na ugjit mo punia'tigw. ¹⁷ Nige', ta'n ma'mun gitnm'ti'gw, gisa'lugsitesnu me' gepmitelmugsitesnu wa'so'q, glaman ula gitnmo'qon tli angamgug'tal pa wijei aq mo goqwei. ¹⁸ Mo angite'tmug ta'n goqwei teliaq 'gtinnenag ta'n tel gitnm'ti'gw, gatu awna angite'tmug ulo'ti ta'n goqwe'l wa'so'qewe'l ta'n menaq nemituggul. Ula gitnmo'qon, apugjig gaqiatew, gatu na ulo'ti ta'n wejgu'aq, iapjiwewe'tew.

5

¹ Geitu'g ta'n tujiw 'npu'ti'gw pa wijei aq gignal seiota's'g. Ga'qinal tli ngattesnu. Na tujiw 'msntesnu pile'l ga'qinal wa'so'q ta'n iapjiwewe'tal, ta'n Gjinisgam gisitugsigupn, mo mimajuinu'g, pa wijei aq gignal ta'n iapjiwewe'tal. ² Wesam tetaqaluma'ti'gw, ta'n tetuji puatmu'g, msntesnu ga'qinal wa'so'qewe'l je mu gisi esgma'tmug gisi msnmnenu. ³ Tl nasa'tutesnu pa wije'i aq pile'l aligal. Ma pas'g 'gjijaqamijultigw gatu guguntesnu wa'so'qewe'l ga'qinal. ⁴ Gitnm'ti'gw aq jijuaqa siwia'ti'gw ta'n tujiw ugs'tqamugewe'l ga'qinal geggunmu'g. Mo na tetuji 'gtu 'npu'tigw aq ma gugunmug ugs'tqamugewe'l ga'qinal gatu awna wesam tetaqaluma'ti'gw ta'n tel puatmu'gul wa'so'qewe'l ga'qinal. Na tujiw ugs'tqamugewe'l mimajuaqan gaqiatew aq iapjiwewe'l mimajuaqan 'pji pqotamgiatew. ⁵ Etna na Gjinisgam ta'n

ilajulugsi'gup ugjit 'msnmnenu iapjiwewei mimajuaqan. Ignmugsigupnn Wejuli Nisgaml ugjit musga'tugsinenu ta'n teli tplumugsi'gup tliatew.

⁶ Etna na ugjit apji welgwijulti'gw aq mo sespete'tmuggw. Geitu'g ta'n teli pgije'g, geggunmu'g ula ugs'tqamugewe'l gaqinal, ma gisi 'lta'gw Gjisaqamaw wiguag aq ma gisi wijitgweiwawgw Se'sus. ⁷ Tel mimajulti'gw ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug mo ta'n tel nemitu'g. ⁸ Etna na ugjit welgwijulti'gw aq mo sespete'tmuggw. Getu' 'nqatmugul ga'qinal ugs'tqamugewe'l aq 'lta'tesnu ta'n Gjisaqamaw eig aq apji wijitgweiwatesnu. ⁹ Je tlia i'mu'ti'gw ula ugs'tqamu gisna na'te'l wa'so'q wejo'tmug tetapua'lanenu ta'n tel we'gwi gisi pgwatug. ¹⁰ Amujpa na 'ms't ta'n te'si'gw 'lta'tesnu Se'sugulieg ugjit ilsumugsinenu. 'Ms't wen ta'n goqwei gis tla'teget, gelu'lg gisna winjig ta'n teli pgitawsij ula ugs'tqamu, 'msntew ta'n goqwei te'p'g.

Gjinisgam teli ugsua'lugsi'gw witapaq muta Se'suguli eig 'gtinnenaq

¹¹ Gepmitelm'g't aq emtoqwalg't Gjisaqamaw. Etna na ugjit munso'ltieg gisa'lanan mimajuinu'g 'gtlams'tuanew Se'sugulial. Gjinisgam wajui gji'jugsieg elt gilew wije'i tli gji'jianew. ¹² Mo ginualsultiweg gatu awna ewi'gmuloq ugjit ignmulinen glusuaqann ugjit ta'nig ginlua'latijig mimajuinu'g ta'n tel musgalsulti'tij gatu mo ta'n telgwijia'ti'tij uggamlamunuaq. Na tujiw gisi assitematoqs'p ugjit ninen. ¹³ Mimajuinu'g tel'ta'sultijig elue'wia'tieg ta'n wet tla'taqatieg ugjit Gjinisgam. Etugjel na teliaq. Gatu geitueg'p 'ns'tuo'ltinen ta'n tujiw pestunmatmule'g Se'suguli, getmite'tmeg'p aq wet tla'taqatieg'p ugjit gilew. ¹⁴ Ta'n teli gsalugsi'gw Se'suguli na ninen gisa'lugsieg munso'ltinen ta'n tel pestunmu'tieg. Geitueg Se'suguli weji np'g'p ugjit 'ms't mimajuinu'g. Negm gt'puninu wesua'tugsigupneg. Gaqapetg'pneg ugjit ginu ta'n teli ulmaje'g'p na wije'i Gjinisgam tel nemugsi'gw pa wije'i aq ginu 'ms't wije'i mawi 'npu'tigusnn. ¹⁵ Weji np'g'pnaq ugjit 'ms't mimajuinu'g glaman ta'nig mimajulti'gw aq getlams'tasultijig ma nugu tla'taqati'gw ta'n goqwei tel puatmi'tij gatu awna tla'taqatitaq ta'n tel puatg, na negm ta'n nepg'p ugjit negmow aq apaji minua'lut'p.

¹⁶ Mu nugu wen ilsumawg ta'n tel nmu'g. Newgt tel'telmugg'p na Se'suguli pas'g mimajuinuit pa wije'i aq ginu. Mu nugu wije'i tel'ta'sulti'gw. ¹⁷ Ta'n tujiw wen getlams'tasij Se'sugulial Gjinisgam pilei angita'suaqann ignmuaj. Puna'toq ta'n i' tle'g'p aq piltu mimajit. Se'susal toqo wije'tijig. ¹⁸ Ula 'ms't Gjinisgam gis tla'toq, getanug'p gatu nige' negmeg apaji tgwa'lugsi'gup. Gawasga'lugsi'gup witapeultinen wet sapu tl lugwet Se'suguliewigtug. Ignmugsi'gup ugtlgoawaqan ugjit gnuatuanenu igtigig elt maw witapeultinew Gjinisgam. ¹⁹ Ula na 'gtagnutmaqaanminu ugjit Gjinisgam, na negm apaji tgwa'la'pni ugtmimajuinumg ta'n getlams'tasultijig negmeg, wet sapu tl lugwet Se'suguliewigtug. Gjinisgam mo nugu migwite'tmuagupnig ugtlu'e'utiwal ugjit ugtapulan. Ignmugsi'gup ula agnutmaqaan ugjit tliamenu igtigig, "Gjinisgam pual'sg witapewinew."

²⁰ Etna na ugjit ninen na Se'suguli ugtagnutmewinumg. Gjinisgam e'wugsieg ugjit glulinen pa wije'i aq Se'suguli tl tawaqtmugsioq. Pa wije'i aq tl munsaiugsioq. Getanoqop gatu etawaqtmuleg, ignmug gawasga'lugsinew aq apaji tgwa'lugsinew negmeg. ²¹ Se'suguli mo pata'tegegup gatu Gjinisgam gaqi iga'tuapnn 'ms't 'gtlu'e'utinal glaman ginu ta'n 'gtlams'tasulti'gw aq eimu'ti'gw negmeg gisi iga'tugsitesnu Se'suguli uggetlamiaqewe'm. Na nige' getlamia'ti'gw Gjinisgamewigtug.

6

1 Etawaqtmuleg ta'n goqwei weji msnmoq Gjinisgamewigtug, mut liaptas'gtn gatu ignmatmug lugwen ta'n telo'tioq. Munsailuleg mut pisuo'tmnew gatu lugwej 'gmimajuaqanmuag. 2 Jigs'tmu'tigw ta'n Gjinisgam teluet,

“Ta'n tujiw wel'telmuloqop mimajuinu'g aq nutu'l oqop, na tujiw apoqonmuloqop.

Etna na na'gweg ugjit ugs'ta'tinew.”

Na teluep Gjinisgam.

Na nige' nin Poligap telimuloq, jigs'tmu'tigw. Ula na ajiet ugjit ignmuanew Gjinisgam ul'telmugsinew. Gisgug na na'gweg ugjit ugs'ta'tinew.

3 Tel gegnu pmita'ieg glaman ma wen gisa'laqatt mo menuegen Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqan. Glaman ma wen we'jitusiweg goqwei amsalteg ta'n tel lugutieg. 4 Gatu ta'n tel mil lugutieg, musga'tueg ninen na Gjinisgam ugtlugowinumg. Gisipugutmeg, ta'n tujiw gitnme'ugsieg. Ta'n teli amasgipnugsieg aq ta'n mo nemitueg'p ta'n tl jiglita'tesnen 'nsano'qonigtug, me' gisipugutmeg. 5 Mattoqsieg'p, aq laplusang pijo'lugsieg'p, maw ugt'gsieg'pnig, aq attignita'ieg'p ta'n tel lugowg't Se'suguli, 'Ipa gaqia'tieg aq gaqais mo nep'tiweg, aq mo mijjultiweg. 6 Musgalsultieg ninen na Gjinisgam ugtlugowinumg ta'n tel gegnu pmita'ieg. Mo winjigtug ta'n teli angita'sultieg pas'g gelu'lg 'ntangita'suaqanminal aq waqame'gl. Ta'n teli ns'tmu'tieg Gjinisgam ugtagnutmaqan na wejo'tmeg tla'taqatinen. Na tel sangewo'lueg aq nemitueg'p ta'n teli ule'waqatjig igtieg. Wejuli Nisgam ilgwenmugsiegl 'ntangita'suaqanminal gesalg'tjig ta'nig getlams'tasultijig Se'sugulial. Gesalg't maw 'ms't wen Gjinisgamewigtug tlia we'gaw ta'nig mo gesalugsiweg. 7 Musgalsultieg ta'n tel gina'matmeg teliaqewei aq Gjinisgam ugm'gigno'tim apoqonmugsieg ta'n tel mil lugutieg. Se'suguli teta-pua'lugsieg Gjinisgamewigtug. Etna na ugjit Wejuli Nisgam ignmugsieg ta'n goqwe'l igoqwe' lugalugsitesnen aq ta'n tl mn'tu wissuignematesnen. 8 Alt gepmitelmugsieg, aq alt 'ntaqo'qona'lugsieg, mil agnimugsieg, aq alt ginualugsieg. Teli ugsua'lugsieg pa wije'i aq nuji egsua'tijig, gatu awna ninen pas'g telueieg teliaqewei. 9 Alt mo nenugsiweg gatu alt wel nenugsiweg. 'Nsano'qonigtug eimu'tieg'p, getu ne'po'qsieg'p gatu geituoq me' mimajultieg. Jile'ugsieg'p gatu mo ignmuam't'pni ne'po'qsinen. 10 Jijuaqa ewlgwijultieg'p 'ngamlamuninaq gatu wije'i teli ulgwijultieg Gjinisgamewigtug. Ewle'jultieg gatu pugwelvig mimajuinu'g gisa'l'g'tjig ugs'ta'tinew, na ula pa wije'i aq mile-sultinew Gjinisgamewigtug. Mo goqwei assutmueg gatu awna ms't goqwei geggunmeg Se'suguliewigtug.

11 Nigmatut, Golintewaq, mo mimgwa'tulueg'p goqwei. Telimuloq ta'n telgwig't 'ngamlamun. Na tetuji gsaluloq. 12 Mo ninen puni gsalulueg'p gatu gilew puni gsalieg'p. Pa na goqwei i'g ta'n gissaneg wetme'ugsioq, getu gnuatuleg mo goqwei eigtnug ta'n ninen wetme'ugsieg. 13 Tel guloq pa wije'i aq nn'janioq glaman mut guginnew goqwei 'ggamlamunuaq ugjit ninen. Muta ninen mu geggunmulueg goqwei 'ngamlamuninaq. Asite'tmuieg ntg'saltuaqanminen!

Angweieg ta'nig mo getlams'tasulti'gw Nisgamal

14 Mut 'tgwatiwi'tij ta'nig mo getlams'tasulti'gw Nisgamal aq mut toqo lugwenew muta mo wije'i teli getlams'tasultiwoq. Jigs'tmug Gjinisgam ugt'tplutaqanm pas'g mo negmow jigs'tmi'tigup. Piltu angita'sultijig pa wije'i aq tepgig aq na'gweg. 15 Wittoqwa'lug Se'suguli. Negm aq mn'tu ma gisi ul'te'tmi'ti'gw. Ta'n wen getlams'tasit ma gisi toqqwatmug ta'n wen mo getlams'tasigw. Ta'nig getlams'tasultijig geggunmi'tij ta'n goqwe'l Nisgamewe'l

gatu ta'nig mo getlams'tasulti'gw mo geggunmi'ti'gw. Mo goqwei wijei geggunmi'ti'gw. ¹⁶ Nnuoqta'wg mo tleiaulti'gw Gjinisgam 'gja'sutuo'guomg. Ginu pa na wijei aq Gjinisgam 'gja'sutuo'guom muta Gjinisgam ta'n iapijw mimajit eig 'günneñaq. Pa wijei aq Gjinisgam teluep, "Maw mimajultitesnu aq mawi al'ta'tesnu.

Ni'n na Gnisgamuow aq gilew na 'ntmimajuinuultitoqs'p."

¹⁷ Aq Gjisaqamaw teluet,

"Amujpa na puna'loqig aq nigtuita'ioq ta'nig mo getlams'tasulti'gw.

Mut tla'taqatinew ta'n goqwei ntaqo'qona'litew aq ul'telmultoqs'p aq ugsua'lultoqs'p.

¹⁸ Aq ni'n gujuowitoqs'p aq gilew 'ngwisultitoqs'p aq ntuultitoqs'p."

Na ula teluet Gjisaqamaw ta'n iganpugutg 'ms't goqwei.

7

¹ Nigmatut ta'n mawi gsaluloq, Gjinisgam 'ms't wegla teplumugsigupnn. Jigla'tinej ta'n te'sg goqwei mo tetaputenug gaqinaq aq 'gjijaqamijinaq, ta'n mo weli angamugtnug Gjinisgamewigtug. Ge' musga'tuanej Gjinisgam ta'n tel gepmitelmug igalsultinej ugjit pas'g negm. Ugio'tmnej te'sigisg'g me' pm sape'ultinenu.

Wegla tla'taqatioqol gisa'litesnen welgwijultieg

² Ap ulitelmieğ, iga'lieg 'ggamlamunuaq. Ap angitelmieğ. Menaq wen amsala'laqat. Menaq wen gisa'laqatt opla'tegen. Menaq wen pepsitelmaqat. ³ Mo wet tluew ula ugjit 'lsutmulinew muta gis tliaq ta'n gis tluetiap. Gilew tetuji gsitelmuleg aq apjiw angitelmueğ je tlia mimajultieg gisna 'npu'tieg mawqatmu'titesnu Se'suguliewigtug. ⁴ Muta ni'n weli gji'juloq etna na ugjit weji ginitelmuloq. Ta'n tel gitnmaiap gisa'liaoqop ulgwijin ta'n tel nutmai ugjit gilew. Etna na ugjit pajiji ulgwijin.

⁵ Tlia we'gaw ta'n tujiw iga'ie'g Masetoniaewa'gig, mo gisi atlasmultiweg'p aq mo gis pun sespetelmaqat'pnig. 'Ms'tami gitnme'ugsieg'p aq gi'gaita'pnig aq jipasultieg'p ugjit ta'nig getlams'tasultijig. Mo wantaqo'ti geggunmueğ'p 'ngamlamuninaq. ⁶ Gatu Gjinisgam ta'n apgnua'laji ta'nig ewlgwijultiliji, apgnua'lugsieg'p ta'n tujiw Taitus pegisingeg. ⁷ Mo pas'g negm ta'n teli pğising gatu ta'n goqwei telimugsieg'p ta'n teli apgnua'loqop. Telimugsieg'p ta'n tetuji 'gtu nmioq, ta'n teli ms'go'ltioq ta'n apji gisgajo'ltioq ugjit igalinew. Etna na ugjit nige' me' pajiji ulgwijin.

⁸ Je tlia na 'ntwi'gatign gisa'lugsioq ewlgwijultinew mo mesgeiw ta'n tel wi'gmap. Mesgeta'siap muta geituap ta'n tli asgaiugsitots'p gija'ji'. ⁹ Gatu nige' welgwijin mo ta'n tel gisa'luloq ewlgwijultinew gatu awna ta'n teli ewlgwijultioq gisa'lugsinew gawasgita'sultinew. Ta'n teli ewlgwijultioq Gjinisgam e'w'g'p glaman ma ugji ugtap'tiwoq. ¹⁰ Gjinisgam e'w'g'p ewlgwija'suaqan ugjit 'gtlue'utiwal 'gmimajuaqanminaq ugjit apoqonmugsinenu gawasgita'sultinenu, jiglita'nenu elue'utigtug aq me' gigji majulgwalanenu Se'suguli. Etna na ugjit mo mesgita'sultigw ta'n tel tla'tegej. Gatu awna na mimajuinu ta'n mo getlams'tasigw ta'n teli ewlgwijing mo gisa'lagul gawasga'silin elue'utigtug gatu gisa'latal siaw lielin mn'tua'gig. ¹¹ Gjinisgam e'w'g'p ta'n teli ewlgwijultioq ugjit 'gtlue'utiwal ta'n tli ulapettoqs'p ugjit ulapetmnew. Mo nugu il'ta'sultiwoq ejela'tuoq. Gatu awna sespete'tmoqop aq getaqite'tmoqop ta'n tl jigla'tuoq ula lue'uti ta'n ewi'gmuloqop. Ji-paqita'ioqop ta'n gis tliaq aq ma'mun pualioqop lien aq apoqonmulinew.

Gatu gilew smtug elugwatmoqop ta'n goqwei mo weltenugup aq gisa'luoqop ugtapen na mimajuinu ta'n pata'tegep. Tela'taqatioqop 'ms't goqwei ugjit gis tetapua'taqatinew.

¹² Tel wi'gmap glaman Gjinisgam musga'tugsitoqs'p ta'n tetuji sespetelmieg'p. Etna na ugjit wet tla'tega'p mu ugjit pas'g apoqonmuan na mimajuinu ta'n pata'tegep gisna ta'n wenn pata'tegelipnn. ¹³ Etna na ugjit welgwija'lugsieg'p me' aji ulgwijultieg'p ta'n nemig'tteg Taitus welgwijing, muta gilew welgwija'loqop aq gisa'loqop mo nugu sespeta'sin. ¹⁴ Ginualuloqop negmeg ta'n teli gtlams'tasultioq aq mo 'ntaqoqona'liwoqop. Apjiw teliaqewei telimuleg'p aq pa na wijei ta'n teling'tt'p Taitus ugjit gilew musga'tuoqop tlian. ¹⁵ Ta'n tujiw migwite'tg ta'n gilew tel gisgajo'ltoiqop jigs'tmu'tinew aq gis geta'gite'tmoqop gis tetapua'lanew aq jipasultioqop mo gis tla'taqatinew ta'n tel pualugsioqop. Na tujiw me' aji gsalugsioq. ¹⁶ Tetuji ulgwijin ap 'mjit newgt gisi wajui lita'sualultoqs'p!

8

Gilew ta'nig getlams'tmu'tioq tli apoqonmua'tigoq igtigig

¹ Wijigatulti'gw pewaluleg 'gji'tunew ta'n Gjinisgam teli ul'telmapni ta'ni getlams'tasultiliji Masetoniaewa'gig. Ignmuapni ta'n tli apoqonmuaten igtigig ta'nig getlams'tasultijig ta'n tel nuta'ma'tij. ² Wel'te'tmi'tip ma'muni apoqonmua'tinew aq tela'taqatipnig muta na tetuji ulgwijultipnig. Je tlia tel ma'mun gitnm'ti'tij aq we'gaw teli ewle'jultipnig. ³ Giasgiw gegnua'tuloq, ignmua'tipni ta'n tel gisi pgwatu'tij aq je me' muta negmow ma'mun getu apoqonmua'tipnig. Wejiaq'p uggaamlamunaq ta'n teli apoqonmua'tij. ⁴ Negmow Masetoniaewa'q etawaqtmugsieg'p aq munso'ltipnig ugjit gisi wittoqutultinew aq mawi apoqonmatultinew Gjinisgam ugtmimajuinung Jutiaewa'gig. ⁵ Me' ma'muna'taqatipnig je mu ta'n tel'ta'sultieg'p. Tmg igalsultipnig ugjit Gjinisgam aq na tujiw ignmugsieg'p suliewei ugjit ignmuanen Gjinisgam ugtmimajuinung Jutiaewa'gig. ⁶ Na tujiw ninen munsaiqat Taitus ta'n poqji tl lugwatg'p ula lugowaqan, siawa'tun aq apoqonmugsinew gaqa'tunew ula 'lgowaqan, ta'n apoqonmuoqopnig Gjinisgam ugtmimajuinung Jutiaewa'gig. ⁷ Pugwe'gl ta'n goqwe'l Nisgamewe'l geggunmoqol. Melgi gtlams'tasultioq. Pugwelgig geggunmoqig nuji pestunmu'tijig, mesgi'g gina'masuti geggunmoq. Getaqite'tmoqop ta'n tli apoqonmua'tioq aq ninen ta'n tel me'gitelmuleg. Pualuleg elt uli apoqonmuanew Gjinisgam ugtmimajuinung aq me' un'jig 'lta'new ta'n teli apoqonmuoq.

⁸ Mo getu ilsumuloq. Gatu getu musga'tuloq ta'n igtigig tel getaqite'tmi'tij apoqonmua'tinew. Gilew gis musga'tutoqs'p ta'n teli gsalog igtigig Gjinisgam ugtmimajuinung, aq mu pas'g glusuaqann. ⁹ Geituoq ta'n Gjsaqa-maw Se'suguli teli ul'telmugsig'gw. Wet naqasip ta'n tel milesip wa'so'q aq ewle'jualsip ugjit ginu glaman gisa'lugsitesnu milesultinenu ta'n negm teli ewle'juip.

¹⁰ Na ni'n teli angite'tm me' glu'lgte'w gaqa'tuoq ta'n goqwei poqji tl lugwatmoqop newgtipunqeg gis pmiaq. Gilew mawi amgwesewaju'ltoiqop ta'n gisite'tmoq aq poqji tla'taqatioqop. ¹¹ Na tla'taqatigw aq gaqa'tug na 'lgo-waqan. Getaqite'tmoq gis gaqa'tunew pa wijei aq ta'n tel gisite'tmoqop gisi poqji tl lugwatmnew aq e'wmug ta'n goqwei geggunmoq. ¹² Getaqite'tmoq gisi apoqonmua'tinew aq ignmuanew suliewei. Ta'n goqwei geggunmoq, Gjinisgam ul'te'tmugsitoqs'p, 'gsulieweimuow ugsua'tugsitoqs'p aq mu ta'n goqwei mu geggunmoq.

¹³ Wejo'tm apoqonmuan igtigig glaman 'ms't tepiatew geggung, mo ugjit gilew gitnm'tinew, gisna ugjit negmow malo'tinew, aq ma goqwei lug-watmi'tigw. ¹⁴ Gatu nige' gilew pugwenmoq je mu ta'n tel nuta'maioq. Telteg ugjit gilew apoqonmuanew ta'nig nuta'ma'tijig. Na tujiw ta'n tujiw nuta'maioq aq negmow pugwenmi'tij ap negmow wijej gis tli apoqon-mugsitoqs'p. Glaman 'ms't wen tepiatew geggung aq ma wen ma'mun gitnmawgw. ¹⁵ Na tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, "Na mimajuinu ta'n pugwelg mawo'toqop mo geggungmugup wesam pugwelg aq na mimajuinu ta'n tegle'ji'j mawo'toqop mo geggungmugup wesami tgle'jg."

Taitus aq witapaq

¹⁶ Miwatmaqat Gjinisgam ugjit gisa'lan Taitusal getaqite'tmn gisi apoqonmugsinew pa wijej aq ninen. ¹⁷ Mo pas'g wel'te'tmug'p ta'n goqwei pipaning'tt'p, gatu tel getaqite'tg'p gisi apoqonmugsinew. Gisite'tg'p lien ta'n eimoq. Wejiaq negm uggamlamung. ¹⁸ Maw negm, ap igtig elgimg't 'gjignaminu. Mawi gepmitelmut ta'nig getlams'tasultiliji 'ms't tami, ugjit ugtlgowaqan ta'n pestunmatg gelu'lg agnutmaqan. ¹⁹ Aq mo pas'g na weji mgnut'p aq iga'lut'p ta'nig getlams'tasultiliji ugjit wije'ugsinen ta'n tel mili al'ta'ieg aq ta'n tel la'tueg ula suliewei Jutiaewa'gig. Wet tla'taqatieg'p ugjit gepmitelmanen Gjinisgam aq musga'tunen getu apoqonmaqat'jig ta'nig nuta'ma'tijig.

²⁰ Menaqqajewei ango'ttesnen na suliewei ta'n ignmuitesnen glaman ma wen ansalteg we'jitugsiweg. ²¹ Gjinisgam geitoq getu ula'taqatieg, gatu pualg't 'ms't wen 'gji'tun. Etna na ugjit ula wet tla'taqatieg.

²² Maw negmow elgimg't ap igtig 'gjignaminu, gaqaisg wet nu'gwalg't, apiw getaqite'tg'p gisi apoqonmuen. Aq me' nige' ma'mun lita'sualugsioq me' aji getaqite'tg'p gisi apoqonmuen. ²³ Gatu ugjit Taitus, negm na nitap ta'n toqo lugweieg'p ugjit apoqonmulinen. Gatu ugjit na igtigig 'gjignami-naq ta'nig wije'wa'titl negmow weji mgnut'pnig ta'nig getlams'tasultiliji aq gepmitelma'titl Se'sugulial. ²⁴ Musga'tug ta'n teli gsaloq igtigig Gjinisgam ugtmimajuinung glaman ta'n te'sijig getlams'tmu'tijig 'gji'tutaq ta'n tel teta-pua'tieg'p ta'n tel ginualuleg. Tle'w negmow ta'n ni'n tle'wigoq.

9

Apoqonmug ta'nig getlams'tasultijig

¹ Mu nugu wi'gmuligoq ugjit ula apoqonmating ta'n elgitmug ugjit Gjinisgam ugtmimajuinung Jutiaewa'gig. ² Geju'loq wel'te'tmoq ugjit apoqonmuanew aq el ginitelmuloqop Masetoniaewa'q. Telueiap, "Aqqa-iaewa'q ta'nig getlams'tasultijig, gisgajo'ltipnig apoqonmuanew gis tujiw newgtipunqeg." Pugwelgig gisa'lut'pni apoqonmua'tinew ta'n gilew tel getaqite'tmoqop gisi apoqonmua'tinew. ³ Nige' elgimgig 'gjignaminaq glaman menaqqajewei gisgajo'ltitoqs'p aq 'gsulieweimuow ta'n ignmuo-qig gaqi mawo'tas'gt'tew pa wijej aq ta'n telimg'pnig. Na tujiw ma 'ntaqo'qona'liwoq ta'n tel ginualuloqop. ⁴ Pa na wijej gilew ta'n tujiw Mase-toniaewa'q peji wije'wi'tij aq mo gilew gisgajo'ltiwoq aq gis tl ma'mun ginualuloqop 'ntaqo'qona'litesnen ma'muni ntaqoqonalsultitoqs'p. ⁵ Glaman gisita'siap ugjit pipaniman ula 'gjignaminaq ugjit igani ilta'new ta'n eimu'tioq. Apoqonmugsitoqs'p ta'n tel gisgaja'tuoq 'gtignmatimge'wuow ta'n teli tplumsultioqop. Na tujiw gisgatt'tew ta'n tujiw 'pgisinin. Musgat-toqs'p getu apoqonmuoqopnig aq mo wen munsaiugsiwoqop.

⁶ Ula migwite'tmug! Na mimajuinu ta'n iga'taqug ta's'g sginminn, pas'g tegle'ji'jt'tew ta'n tel mena'taqug. Na mimajuinu ta'n pugweli iga'taqug,

pugwelgt'tew ta'n tel mena'taqug. ⁷ 'Ms't wen gisita'sis ta'n telgi'g getu ignmuetoq. Mut munsaiwanew wen ignmuetu'n me' aq ta'n tel puatg. Muta ta'nig wel'ta'sultijig gisi apoqonmua'tinew tetapua'la'titl Gjinisgaml. ⁸ Gjinisgam gisi ignmugsitqs'p me' aq ta'n goqwei nuta'maioq. Glaman apjiw guguntoqs'p ta'n goqwei nuta'maioq aq me' esgwiaq ugjit wen piluei gisi ignmuanew aq gaqaisg ula'taqatinew. ⁹ Gjinisgam ugtwi'gatign gasiptnnaqan jel newgtisga'q je ta'pu siawapegs'g pesgunateg Gtapegiaqan (112.9) telueg,

“Se'si ignmuetoqopnn

aq negm weli apoqonmuapni ewle'juinu'g
aq iapjiw migwite'tmuataq ta'n teli ule'wapni
aq apjiw gepmitelmaten Gjinisgamewigtug.”

¹⁰ Gjinisgam na negm gisitoqopnn 'sginminn aq gisa'toqopnn nigwen glapis gisigweg glaman mimajuinu'g gis mena'taqugtaq aq mijipjewe' gu-guntaq. Negm ignmugsitqs'p ta'n te's'g goqwei tel nuta'ma'tioq. Angua'tugsitqs'p glaman igtigig gis ma'muni apoqonmuatoqs'p. ¹¹ Apjiw Gjinisgam ignmugsitqs'p tepiaq, glaman apjiw gisi ma'muni apoqonmuatoqs'p igtigig. Ta'n tujiw la'taqaj 'gtignma'timgewe'mual, negmow ta'nig nuta'ma'tijig miwatmua'tital aq emtoqwala'tital Gjinisgaml. ¹² Ta'n tujiw apoqonmuoqig igtigig na ula teliaq, ta'nig nuta'ma'tijig apoqonmuujig aq maw gisa'tuoq pugwelgig pajiji miwatmuanew Gjinisgaml. ¹³ Ta'nig apoqonmuoqig ul'ta'sultitaq. Mu pas'g ta'n teli ignmuoqig negmow aq igtigig 'gtignmatimgewe'mual gatu miwatmua'tital Gjinisgaml ta'n teli apoqonmua'tioq Se'suguliewigtug, aq menaqqajewe' ta'n tel jigs'tmu'tioq. ¹⁴ Na tujiw a'sutmesseugsitqs'p ta'n tel gesitelmuqisioq muta Gjinisgam pajiji ul'telmuqisioq aq musga'tugsioqop ugjit na tla'taqatinew. ¹⁵ Ge' miwatmuanej Gjinisgam ugjit uggwisl iga'lapnn ugjit nplin aq ugs'taugsinenu! Pajiji ulapetmu'g! Mo eigtnugul glusuaqann ta'n tli usguten.

10

Poligap igatg ugtlgowaqan

¹ Ni'n, Poligap, etawaqtmuloq mut 'pgwatuinew mlg'sin ta'n tujiw 'pgisinan. Alt te'sioq teluejig, “Poligap melgesit ta'n tel wigmugisioq, ta'n tujiw gneg eig.” Gatu ta'n tujiw 'pgising ula tet waqqaj glulugsinew aq jipasitew tla'tegen ta'n tel wi'gigep. Se'suguli sangewe'g aq wele'waji 'ms't weni. Etna na ugjit pipanimuloq jigs'tuiouq. ² Pa na wijei aq negm tla'teges, tel tawaqtmuloq mut 'pgwatuinew mlg'sin ta'n tujiw 'pgisinan muta geitu gis mlg'sintes aq mu naqatgenmagwi ugjit ta'nig teluepnig pas'g telo'ttieg ta'n ugs'tqamugewa'j mimajuinu'g telo'tti'tij aq wejo'tmeg tetapua'lanan mimajuinu'g. ³ Na teliaq ninen pas'g mimajuinu'g gatu getantueg lue'uti, mn'tu'g aq ta'nig getana'titl Se'sugulial. Gatu mo ninen 'ntml'gigno'timinen elita'siweg. ⁴ Ta'n tujiw matnaqq'tieg mo e'wmueg tapi gisna espo'qwas'gl, gisna ta'n pas'g goqwei ta'n ugs'tqamugewe' gatu ta'n goqwei Nisgamewei. Geggunmeg ugml'gigno'tim, ugjit wissuignemanen mn'tu aq ugml'gigno'tim. Ta'n tujiw mimajuinu'g gi'gaita'tij aq getana'tij Se'susal, gegnu'a'taqatjig teliaqewe' aq musga'taqajig ta'n teli oplia'ti'tij. Na tujiw seioqwa'taqatjig ta'n teli gi'gaita'tij. ⁵ Alt mimajuinu'g mo getu gi'jia'tigul Gjinisgaml gisna tel'ta'sultijig tepiaq tel glu'sulti'tij aq mo menuege'tigul Se'susal. Ninen musga'taqatjig ta'n teli oplia'ti'tij. Egina'maqatjig mimajuinu'g amujpa na gaqi iga'tu'tij ugtangita'suaqanmual aq uggamlamunual Se'suguliewigtug, aq tla'taqatinew negm ta'n tel puatg, mo negmow ta'n tel puatmi'tij aq

ne'gaw melgimg'tjig. ⁶ Ta'n tujiw igaian na'te'l ugjigji'tes ta'nig jigs'tuijig. Gisgaje'tes ugtapulan ta'nig siawi opla'taqatijig.

⁷ Mut pas'g wesgiji angapmtnew goqwei. Eimu'tijig mimajuinu'g ta'n te'sioq aq teluisultijig apostale'wijig. Migwimultigoq ta'n teli ugsualsultijig 'st'ge' apostale'wijig elt ninen Se'suguli ugtapostale'witeng. ⁸ Jijuaq teli ugsua'lioq 'st'ge' me' tl ginnuan, ta'n tel wi'gmuloq ugjit ta'n tela'taqatioq ta'n teli iganpugutuleg. Wejiaq Gjinisgamewigtug ta'n teli iganpugutuleg. Ula telimuloq ugjit apoqonmulinew, aq gisa'linew me' melgi gtlams'tasultinew, mo ugjit asgaulinew. Tla'tega's ta'n tel wi'gmuleg. ⁹ Gatu mo wejo'tmu jipaqa'ulinew ta'n tel wi'gigei'. ¹⁰ Alt gilew te'sioq tluetag Poligap ugtwi'gatign gesite'wegl, pas'g na tel ginnuet. Gatu ta'n tujiw eig ta'n eimu'ti'gw nmiatoqs'p ta'n tel menaqanaj. Mu natawe'wistug, aq ugglu-saqanml mo tepawgtinugul ta'n pas'g goqwei. ¹¹ Gatu wegla mimajuinu'g 'gji'tu'tis, ta'n goqwei ewi'gm 'ntwi'gatigng, ta'n tujiw mo eimu ta'n tujiw lia'n, tla'tega's.

¹² Mo ni'n teli ugsualsiw 'st'ge' negmow aq mo wejo'tmu wijei tli espite'lsin 'st'ge' negmow. Al ginualsultijig, Angamtultijig ta'n telo'ti'tij aq teli ugsualsultijig wijei to'ltinew gisna me' gelu'sultinew je mu igtigig. Gatu mo nestuo'lti'gw. ¹³⁻¹⁴ Gjinisgam ignmugsieg'p ugtlgowaqan lugwatmnen ugjit mimajuinu'g gina'muanen, telimugsieg'p ta'n tl lugwattesnen. El-gimugsieg'p ugjit pestunmulinen. Mo elistuaqatt'p Gjinisgam ta'n tujiw peita'le'g aq pestunmule'g na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli. Gatu ugjit ni'n, pas'g ginualtes ta'n tel lugwei lugowaqan ta'n Gjinisgam ignmuip. ¹⁵ Mo ginluatmueg na 'lgowaqan ta'n igtigig gisa'tu'tip gatua awna ta'n Gjinisgam ignmugsieg'p lugwatmnen. Elita'sultieg me' pm gign ta'n teli gtlams'tasultioq glaman gis siaw lugwattesnen Gjinisgam ugtlgowaqan ta'n iga'lugsieg'p aq se'sa'sgt'tew. Apjiw negm Gjinisgam ta'n tel puatg. ¹⁶ Na tujiw gisi lta'tesnen piluei se'g ugjit pestunmuanen mimajuinu'g na gelu'lg agnutmaqan ta'n menaq wen etl pestunmug glaman ma ginluatmueg na 'lgowaqan ta'n piluei mimajuinu'g gisa'tu'tij.

¹⁷ Gatu Gjinisgam na telueg ugtwi'gatigng, "Ta'n wen getu ginluet amujpa ginluatg ta'n Gjinisgaml Gjsaqamawl gis tla'tegelij." ¹⁸ Ta'n tujiw wen ginualsiq aq ta'n teli ul lugwet mo tepawgtinug. Gatu ta'n tujiw Gjsaqamaw musga'tuaj mimajuinu'g ta'n tel gepmitelmaj na tujiw tepawgtig.

11

Poligap aq ta'nig nujiegsugina'mua'tijig

¹ Tali ulm'tu'tioq, me' gijga'ji', gisipugutuioq je tlia gijga ewnasewistian. ² Sespetelmuloq pa wijei aq Gjinisgam ta'n tel sespetelmugsioq. Sespetelmuloq ta'n teli gsalatoqs'p pas'g Se'suguli. Pa wijei aq e'pite's, ta'n menaq ji'nmul nenuagul, aq esgmalatl pas'g na ji'nmul ta'n malie'witaq. ³ Sespetelmuloq. Na mn'tu tel lue'wa'lapnn I'paal ta'n teli ntawita'ij. Pa na wijei getu lue'wa'lugsioq ta'n teli angitelmoq Se'suguli. Gisa'lugsitoqs'p jiglapasualan ta'n tel gigo'ltioqop Se'suguli aq ta'n tel wajui gtlams'tasultioq ta'n telgi'ggamlamunual. ⁴ Wegla nujiegsugina'mua'tijig naqsi gisgugsioqig aq 'gtlams'tuatoqs'p ta'n pas'g goqwei telimugsioqig. Je tlia piltu pestunmua'ti'tij ugjit Se'susal ta'n goqwei mo telianug. Getlams'tmoqop piluei agnutmaqan aq piluei mesnoqop mo na Wejuli Nisgam'tp. Musga'tugsioqopnig piluei ta'n tli ugs'ta'titoqs'p aq gis lue'wa'lugsioqopnig. Naqsi jigs'tuoqopnig.

⁵ Mu tel'telmaqig ula ta'n piamitelmij aq telui'toqig apostale'wijig, me' espo'ltinew je mu ni'n aq me' 'gji'tunew. ⁶ Tl ta'sioq mo natawe'wistu gatua

geitu ta'n wesgutm. Menaqa gegnua'tuloq aq appiw musga'tuloq ta'n tel mila'tegei.

⁷ Mo ta'limuluoqop ta'n tuiw pestunmuluoq Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm. Ejnalsiap ugjit ulapetmnew. Etug opla'tegeiap aq gisa'luloqop pepsitelminew ta'n tuiw mu ta'limuluoqop ta'n tel pestunmuluoq Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm? ⁸ Igtigig mimajuinu'g apangituipnig ta'n tuiw etl lugweianeg gilew ta'n eimu'tioq. Gis thuetogs'p etl gmutmgig igtigig ugjit ta'n teli apoqonmuluoq. ⁹ Ta'n teli pgiji wijitgweiluoqop mo wetme'nuluoqop ugjit apoqonmatimg ta'n tuiw nuta'maianeg suliewei. Ta'sijig ta'nig getlams'tasultijig, weita'pnig Masetoniaewa'gig? Pegisituap ta'n te's'g goqwei nuta'mai. Menaq weteme'nuluoq ugjit apoqonmatimg aq ma tla'tegew. ¹⁰ Ma wen ta'n telgi'g Gli'gewa'gig 'nqa'ligw tla'tegen ta'n goqwei ginlua'tmap. Ma ta'limu ta'n tel pestunmatm gelu'lg agnutmaqan. Se'suguli 'ntinneg eig. Negm na teliaqewei, glaman ni'n teliaqewei teluei. ¹¹ Goqwei na wet thuei? Etug jel tel'ta'sioq ta'n goqwei wet thuei mo gesaluluoq gatu geitoq Gjinisgam gesaluloq.

¹² Siaw tla'tega's ta'n goqwei pem tla'tegeiap glaman ap igtigig ta'n telui'toqig apostale'wijig, ma gugunmi'tigw ta'n tl ginluattaq, aq ma thua'ti'gw wijei tel lugutijig pa wijei aq ni'n. ¹³ Ula mimajuinu'g mo menaqa-jewei apostale'witewulti'gw. Negmow nujiugsugina'mua'tijig. Getl ta Gjinisgam 'lpa mo petgimagupni. Gis lue'wa'lugsioq. Wesgiji angamgusultijig. ¹⁴ Getl ta na we'gaw Gjimm'tu gis sa'se'walsitew ugjit teli angamgusin 'st'ge' Gjinisgam ugtansale'witeml. ¹⁵ Na tuiw mut paqalauultinew ta'n tuiw mn'tu uglugowinujm sa'se'walsulti'tij ugjit tli angamgusultinew 'st'ge' Gjinisgam uglugowinumg ta'n tetapua'tilij. Ugtejgewei na'gweg tli ugtap'titaq ta'n tel te'pmi'tij.

Poligap ta'n teli ulmaje'g'p

¹⁶ Mjit newgt etawaqtmuloq mut tli ugsua'linew 'st'ge' elue'wiei ta'n teli ewnasewistu gatu tli ugsua'lioq aq jigs'tuig na tuiw jigga gis ginite'lsites. ¹⁷ Ta'n goqwei nige' etl thuei, mo Gjisaqamaw telimigup ugjit tl ginnuen ugjit etlewistu pa wijei aq wen elue'wiet ta'n tel ginnuei. ¹⁸ Nujiugsugina'mua'tijig ginnua'tijig ta'n tel telsulti'tij aq ta'n goqwei gis tla'taqati'tij. Etna na ugjit elt ni'n ginua's. ¹⁹ Teli ugsualsultioq 'st'ge' 'ntawo'ltinew gatu naqsi jigs'tuoqig elue'wia'tijig. ²⁰ Mo tal'te'tmuoq ta'n tuiw nujiugsugina'mua'tijig ilsumugsioq, wesua'tugsioq 'gsulieweimuow, gistesgugsioq, penoqitelmugsioq, igalsultipnig iganpugultinew. Pesigwetoqsioq ta'n tuiw mo ul'te'tmuawoq ta'n goqwei teluejig. Gisna gisa'la'tiji igtigig paq'ton'toqsinew. ²¹ Wesam sangewo'ltieg'p ugjit tla'taqatunen. Pa na 'ntaqa'qon ta'n tel sangewo'ltieg'p. Gatu ta'n goqwei gis ginluatmi'tij ni'n elt gis ginualtes.

Nige' ap telewistu pa wijei aq elue'wiet. ²² Ginlua'tipnig Lesui'peultinew, ni'n na gatu Lesui'pewi. Teluejig Isle'leultinew, ni'n elt na gatu Isle'lewi. Aplameg wettaqia'tijig, ni'n elt wettaqiei. ²³ Ginlua'utipnig ta'n tel lugowa'tipnn Se'sugulial, gatu me' ni'n ma'mun lugo'gt je mu negmow. Elt lewistu pa wijei aq elue'wiei. Me' gaqaisg laplusang pisi, me' gaqaisg matte'img. Tesipoqqmaqante'img, gaqaisg 'npuaqan welgm. ²⁴ Gis na'n Lesui'paq te'sipoqqmaqante'jig nesisga'q jel pesgunateg. ²⁵ Si'st Lo'mewaq te'sipoqqmaqante'pnig aq newgt gun'tewte'img'p, si'st teppiap ta'n tuiw 'ntulnen seiqot'gweg, aq newgt tepgig aq na'gweg samqwanigtug egwijinap. ²⁶ Ta'n tel mili ala'si gaqaisg weltesgman 'nsano'gonn, sipu'l gesigawitg, pugwelg'pnig eimu'tijig gmutnesg, 'ntmimajuinumoq getanipnig, aq maw ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Weltesgmap 'nsano'qon 'gjigang, paqtaqamigtug,

'gta'nug aq 'nsano'qonig ugjit ni'n ta'nig teli angamgusultijig 'st'ge' getlams'tmi'tij gatu mo jigs'tmi'ti'gw awna negmow getanipnig. ²⁷ Gaqaisg wesam lugwei aq gitnmaiap aq mo nepaw tepgig ugjit ta'n tel sespetelmuloq ta'nig getlams'ta'sultioq. Gaqaisg gewisin aq getu samqwai aq gaqaisg mo mijjiw, glaman gis siaw lugwattes 'ntlugowaqan. Gaqaisg neng'tesinap muta teli tge'g'p aq mo tepianug aligal geggunm ugjit ta'n tli ul p'sites aq mo geggunmuap ta'n nigneniwap. ²⁸ Aq je me' ula te'sigis'g apjiw sespetelm'gig na mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig, aq gitnme'wijig. ²⁹ Ta'n tujiw wen menaqanaj ta'n teli gtlams'tasij, ni'n elt wijei telgwijin. Ewlielm'g aq apoqonmaq. Ta'n tujiw wen lue'utigug 'lpaqiej. 'Ngamlamun suel gaq suisga's'g aq mesgata'sualg na mimajuinu.

³⁰ Pa na ta'n tujiw ginnueian 'gji ginua's ugjit ta'n goqwei musga'toq ta'n tel menaqanai ta'n teli amasgipnnpnig aq ta'n tel maligmim'p. ³¹ Gjinisgam, na Gjisaqamaw Se'suguli ujjl. Emtoqwala'g't aq miwatmaqat iapjiw. Na geitoq mo etli egseuw. ³² Ta'n tujiw eimaneg na 'gjjang Tamagus. Na ji'nm ta'n g'pno'lewiw ugjit elege'wit Alitas, iga'lapni ugsma'gnismg ugjit esgmalinew ga'qana'tas'gigtug. Getu' ugsua'lipnig aq getu pija lipnig laplusang. Elutas'gl na 'gjigan gun'teweiei gigtogosegenas'g. ³³ Gatu tuoputi eteg'p gigtogosegenas'g. Wet nispilipnig ligpenignigtug aq wesmugwaiap.

12

Poligap ta'n telaplgigwa'p aq ta'n goqwei musga'tut'p

¹ Wegla wet tlimuloq ugjit ni'n muta ta'n goqwei igtigig tela'taqatiji, gisa'lijig tla'tegen. Mo gesatmu ginuatmn ta'n goqwei teliaqap ugjit ni'n, muta mo gilew apoqonmugsiwog. Gatu nige' usgutmultoqs'p ta'n telaplgigwa'iap aq ta'n goqwe'l Gjinisgam musga'tuipnn. ² Geji'g newgte'jit ji'nm ta'n getlams'tasitl Gjinisgam. Etna na ni'n. Metlasipunqei'g jel ne'w wenaqalim'p aq ela'lim'p wa'so'q. (Mo gis thuew menaqajewei tlia'n gisna pas'g tli aplgigwa'sin, pas'g Gjinisgam geitoq.) ³ Ap teluei, geitu wa'so'q ela'lim'p (gatu mo gis thuew menaqajewei tlia'n gisna pas'g thlaplgigwa'n, pas'g Gjinisgam geitoq.) ⁴ Aq na'te'l nutmapnn ta'n goqwe'l mo glusuaqann eigtnugul ta'n tli usgutten, ta'n goqwe'l mo teltenug ugjit mimajuinu usgutnew. ⁵ Na ula me' tepawgtig ugjit gis ginnua'tmn gatu ma tla'tegev. Pas'g ginnua's ta'n tel gitnme'wim'p ta'n teli amasgipnnpnig aq ta'n tel maligmim'p, aq ta'n teli espe'g Gjinisgam aq e'wit ugjit uggepmite'lgaganm, je tlia mo tepawgtiw. ⁶ Gatu 'lpa 'gtu ginueian, ma lue'wiew muta tl thmultoqs'p teliaqewei. Gatu ma ginnuow ula muta mo wen pualaq me' espitelmin je mu ta'n goqwei nemi'j tela'tegei aq nutuij teluei.

⁷ Ignmuim'p ta'n goqwei asgo'tmuig na'qi glaman ma me'gite'lsiw ugjit pugwelgl ta'n goqwe'l gelu'lg'l Gjinisgam musga'tuipnn. Etna na Gjinisgam eliamapnn Gjinn'tu' l asgaiwin. Wegla elugwegl 'ntinneg aq apjiw asgaiwig glaman ma' gis ma'mun me'gite'lsiw. ⁸ Si'st a'sutmaiap aq etam'p Gjisaqamaw ugjit jigla'tuin ta'n goqwei asgaiwig. ⁹ Na teli asitemip, "Moqwa'! 'Ntgelu' lgm ignmultes ugjit gisipugutmn ta'n goqwei asgaiasg. Ta'n tel piam menaqana'ti'tij 'ntmimajuinumg na me' ma'mun musga's'g 'ntml'gigno'tim ugjit apoqonmuan." Na telueg Gjinisgam. Glaman ni'n Poligap tetuji ulgwig 'ngamlamun, ugjit ta'n tel menaqanai glaman Se'suguli ugml'gigno'tim ugji sapu thlugwetew ni'neg. ¹⁰ Welgwig 'ngamlamun ugjit ta'n goqwei asgaiwig na'qi, aq ta'n mimajuinu'g penoqitelmipnig. Amasgipnnpnig, gitnmaiap aq gaqaisg nuta'maiap ugjit Se'suguli. Ta'n tujiw menaqanaianeg aq ml'gigno'ti mo geggunmuaneg na tujiw melgigna'iap muta negm apoqonmuip.

Poligap sespetelmajig Golintewaq

¹¹ Tele'i pa wije'i aq elue'wiet ta'n tel ginite'lsi. Gatu gilew gisa'liog tla'tegen. Telteg tl wi'gig'tigoq aq icaligoq ni'n aq mo gisa'ligoq usgumsin ta'n tel wi'gigei'. Ala mimajuinug ta'n telui'toigq apostale'wijiig mo goqwei geggunmi'tigup ta'n eiqmwe ni'n mo geggunmu je tlia mo tepawgtiwan goqwei. ¹² Ta'n tuijw eomaneg na'te'l menaqqajewei musga'tuloqop ta'n teli apostale'witewi aq Gjinisgam elgimip gilew ta'n eimu'tioq. Pugwelg'pnn sangew tela'tega'n aq mo siwiewap. Paqalaiwaqan aq ta'n goqwe'l wejiaqal Gjinisgamewigtug aq mesgi'gl 'lgowaqann elugwatmap. ¹³ Pas'g ta'n goqwei mo tela'tegewap ugjit gilew. Ta'n tuijw wijitgweiageg mo pipanimuluoqop ugjit ignmuinew mijipjewe'i aq ta'n i'ttes, ta'n igtigig ta'nig getlams'tasultijig tela'taqatipnig. Tetuji ulm'tu'tioq ge' apigsigtug ta'n teli opla'luloq, ta'n tel mo ignmuluoq apoqonmuinew?

¹⁴ Na gis nige' si'stewe'ta'n gisgaje'i naji mittugwalulinew aq ma glutmuluoq goqwei. Mo getuapemuluoq gilew pas'g pualuloq ulapetminew. Muta mo puatmuluoq ta'n goqwei geggunmoq gatu awna gilew pualuloq. Mo teltenug mijua'ji'g 'pgwatelmuanew ungi'guaq wiluow gatu telteg ungi'guaq ugjit mijua'ji'g 'pgwatelmuanew. ¹⁵ Gaqoltes ta'n goqwei geggunm ugjit apoqonmulinew aq maw ignmalsites ugjit 'ggelu'lgmuow Gjinisgamewigtug. Je tlia ni'n ta'n tetuji gsaluloq gilew tlia mo piami'gsaliwoq.

¹⁶ Alt teluejig, "Teliaq mo gesga'tuiweg'p goqwei. Gatu natawe'g'p aq gistesgugsieg'p ta'n teli egs'pugua'lugsieg. Amuj 'gja'tuigeppn na'tami suliewei." ¹⁷ Pipanimuloq, gatu tal gis? Gatu alt ji'nmug elgimipnig, wesua'tugsioqos 'gsulieweimuow? A' na moqwa'! Mo telianug! ¹⁸ Etamg'p Taitus lien aq ni'n elgimg'p igtig 'gjignaminu ta'n getlams'tasit maw negm. Getu' tlimioq Taitus wesua'tugsioqos 'gsulieweimuow? A' na moqwa'! Geituoq, ni'n aq negm gitg wije'i Wejuli Nisgam geggung't, aq apjiw wije'i tel genu pma'tieg.

¹⁹ Etug jel tel'ta'sultioq ne'gaw wejo'tmeg igalsinen gilewewigtug. Moqwa', mo telianug! Nemugsieg Gjinisgam. Telewistueg ta'n Se'suguli tl pualugsigeg tlewistunen aq 'ms't goqwei ta'n tela'tegeieg, nigmatut, wet tla'tegeieg ugjit apoqonmulinew. ²⁰ Jipasi ta'n tuijw ig'ian na'te'l 'gji'jultoqs'p piltu gamigsultinew je mu ni'n ta'n teli gsatmu aq gilew 'gji'jitoqs'p piltu gamigsin je mu ni'n ta'n teli gsatmu'tigoq. Jipasi we'juline'w alt te'sioq gi'gaita'ioq, qalipusita'tioq, naqsi luo'ltioq, ne'paqtmu'tioq, asgatiultioq ta'n teli usgumtultioq, pisui agnimtultioq, me'go'ltioq aq gisa'tuoq mesgi'g sespena'q wejiaq ta'n tel mawo'ltioq. ²¹ Jipasi ta'n tuijw lia'n Gjinisgam gisa'litew 'ntaqitelmulinew. Atgitemugtua's ugjit pugwelgig ta'n pata'taqatijig aq mo mesgo'ltigupni aq mu gawasgitagupni ta'n tel pata'taqati'tij aq ta'n teli el'ta'jig ta'n naqana'maqan. Wesgowa's'g ta'n teli winsu angita'sultijig, aq ta'n tel sespo'taqatijig aq newgtugwa'lugutijig wije'i tel lugutijig. Mo pualuloq na wije'i tlo'ltinew ta'n tuijw lia'n.

13

Ugtejewe'l glusuaqann ta'n Poligap telimapni

¹ Ula na nige' si'stewe'tew ta'n eliei naji mittugwaluloq. Ta'n tuijw wen elsutmuaj igtig, amujpa na tapu'sliji gisna nesisiliji geggunaji, ta'n nemia'tipnn opla'tegelij, pa wije'i aq ta'n telteg Gjinisgam ugtwi'gatign. ² Ewlu'maqapnig ta'nig pata'taqatipnig aq maw igtigig ewlu'maqapnig ta'n tuijw tapuweieieg elianeg aq ap ewlu'muloq gessgma'q eliew. Ta'n tuijw ap lia'n wen ta'n gis pata'teget ma gisumgtumug ta'n tli ugta-pula's. ³ Pualioq ni'n musga'tulinew ta'n tel lugwej Se'sus 'ntinneg aq

ni'n menaqqajewei musga'tultoqs'p ta'n tel lugwey Se'suguli wet saputewis-toq ni'neg. Mo negm menaqaanagw ta'n tujiw wetapulugsiqoq gatu awna musga'tugsitoqs'p ugml'gigno'tim. ⁴ Mimajuinualsip glaman tepiaq tetuji menaqaanap, we'gaw gis gujjiewto'qsin, na tujiw wenaqa'lapnn Gjinisgam ugml'gigno'timg aq nige' iapjiw mimajit. Ginu ta'n eimu'ti'gw ugtinneg sangewo'lti'gw aq gisipugutmu'g ta'n tujiw igtigig getanugsi'gw. Mima-juinu'g teli ugsua'lugsi'gw menaqaana'tinenu. Gatu nige' maw mimajulti'gw Se'suguli aq melgigna'ti'gw pa wije' aq negm. Gugunmu'g Gjinisgam ugml'gigno'tim. Ninen e'wmnen ugjit gilew 'ggelul'gmuw.

⁵ Angite'tmug ta'n telo'ltioq aq 'gji'tug 'gjitm majulgwalanew Se'suguli, gisna pas'g wej tla'taqatioq pas'g nmugsinew. Telgwitgl 'ggamlamunual. Se'suguli ta 'gtinnuaq eig aq me' ignmat ilgwenulin? Majulgwaloq gisna mo majulgwalawoq? ⁶ Elita'sualuloq gisi ul'te'ttoqs'p majulgwalanen Se'suguli. Mo pas'g teli angamusultiweg Gjinisgam ugtmimajuinuminen, gatu ninen gisipugutmeg'p ta'n teli gtlams'tasieg aq menaqqajewei tleiawieg Gjisaqamawigtug. ⁷ Etamg't Gjinisgam ugjit gilew ma' opla'taqatiwoq glaman tla'taqatitoqs'p ap ta'n goqwei tetaputeg. Mo ugjit musga'tunen ta'n tel gegnu gegina'mua'tieg. Gatu awna pualuleg tetapua'taqatinew Gjinisgamewigtug glaman gis musgalsultitoqs'p ta'n tel gegnu pmita'ioq je thia ninen masgelmugsieg aq mo teli angamusultiweg tepawgtultinen. ⁸ Ma goqwei gis tla'taqatiweg ugjit 'gtantunen teliaqewei gatu amujpa pas'g elugutieg ugjit teliaqewei. Ta'n tujiw tl mimajultioq teliaqeweigtug mo goqwei gis tla'taqatiweg gatu mo tl mimajultioq, amujpa na igattesnen teliaqewei aq gnua'tultoqs'p giasgiwewei ta'n tujiw opla'taqatioq. ⁹ Wel'ta'sultieg ta'n tujiw menaqaana'tieg aq masgelmugsieg ta'n tujiw gilew menaqqajewei melgigna'tioq ta'n teli gtlams'tasultioq. Elita'sultieg aq a'sutma'tieg ugjit un'jig 'lta'new ta'n maw lugutinew Gjinisgamewigtug glaman te'sigisg me' gigji majulgwalatoqs'p Se'suguli. ¹⁰ Etna na ugjit weju wi'gmuloq nige' glaman ma majiaqto'luoq aq ugtapululuoq ta'n tujiw lia'n. Getu' e'wm Gjinisgam ugml'gigno'tim ta'n ignmuip mo ugjit ugtapulinew gatu awna ugjit ml'gignewa'lulinew.

¹¹ Nige' wijigatulti'gw, atie'ultuloq. Ulgwijultigw. Ginitaugw ugjit tlo'ltinew pa wije' aq Se'suguli. Jigs'tmug ta'n goqwei telimuloq, wantaqamigsultigw, aq uleiattultigw. Etamg Gjinisgam, ta'n ignmuetoq gtu' g'saltuaqanm aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq wijigtweiusinew.

¹² Ul'ta'sualtultigw aq ulgwijimultigw. 'Ms't ta'nig getlams'tmu'tijig ula tet, puatmi'tij wi'tugsinew.

¹³ Etamg Gjisaqamawminu Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelul'gm 'ms't ta'n te'sioq. Etamg Gjinisgam ugjit gtu' g'saltuaqanm ignmugsinew aq Wejuli Nisgam mawa'lugsinew ta'n teli gtlams'tmu'tioq. Glapis ap nemu'loq. Poligap.

Na wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuaji Galetiaewaƣ Gegnugwataƣan ugjit ula wi'gatign

Ta'n goƣwei Poligap getu tlimugsi'gw ula wi'gatignigtug ta'n ewi'gmuaji ugjit Galetiaewaƣ.

Poligap gis wi'gig'p ula wi'gatign ugjit a'sutmewinu'g Galetiae'gati. Ula maƣamigew tleiawig na mawi ms'gi'g maƣamigew teluisig, E'siaji'. (Nige' gisgug teluisig, Aputapegiejit). Getu' tlimaji na mimajuinu'g na te'l Gjinisgam Gisiteget gisi mgnapnn ugjit apostalewitewin ta'nig mo Lesui'peulti'gw.

Na agnutmaƣan ta'n pestung'p na wije gelu'lg agnutmaƣan ta'n Westaulg maw unagapemg pestunmi'tij. Mu igtig gelu'lg agnutmaƣan eigtnug. Na wet tlimaji muta alt mimajuinu'g telua'tijig Poligap mu gjitmei apostalewitewigw aƣ ta'n goƣwei pestung mo wejianug Nisgamewigtug. Gatuegsua'tijig.

Poligap wet tl mimajit ula glusuaƣann: Westaulg gis gujjiewto'teg aƣ pa na wije aƣ ni'n maw gujjiewte'img'sn aƣ nige' wej mimaji ugjit Nisgam. Glaman ma nugu tla'tegetew na nin ta'n tel puatm (nmitu 2.19b-20).

Ta'n tuijw na gelu'lg agnutmaƣan pem se'sa'sg ta'n telgi'g ugs'tƣamu na mimajuinu'g ta'nig mo Lesui'peulti'gw getu gji'tu'tij amujpa na majulgwatmnew na Lesui'pewe'l tplutaƣann ugjit ugs'tan gisna mu.

Na pipanima'titl Poligapal muta alt Lesui'paƣ getu gi'gaja'la'tiji jigs'tmnew na Lesui'pewe'l tplutaƣnn. Gatu ula mo teltenug.

Poligap telimaji, “Moƣwa, muta pas'g gisi ugs'tawi'n ta'n teli gtlams'tasin Westaulgigtug.”

Telimaji, “Je we'gaw Aplam jigs'tuapnn Gjinisgaml aƣ getlams'tuapnn aƣ Gjinisgam na weji tplumapnn pugwelgl goƣwe'l.”

Ewi'gig'p ula wi'gatign ugjit gina'muan mimajuinu'g mo teltenug gi'gajalan ta'nig mo Lesui'peulti'gw majulgwatmnew Lesui'peweie'l tplutaƣnn muta pas'g ugs'tan ta'n teli gtlams'tasin Westaulgigtug.

Ta'n goƣwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Gjinisgam Gisiteget megnapnn Poligapal ugjit apostale'witewin. Poligap telimaji pas'g newgte' gelu'lg agnutmaƣan (1.1-10)

Na agnutmaƣan ta'n Poligap pestung mo wejianug mimajuinuigtug gatua'wna Nisgamewigtug (1.11-24)

Poligap igalsit ugtagnutmaƣanm (2.1-21)

Pas'g ugs'tawi'n ta'n teli gtlams'tasin Westaulgigtug (3.1-4.31)

Ignmug Wejuli Nisgam ilgwenugsinew aƣ maw Gjinisgam ugt'gsaltuaƣann (5.1-6.10)

Ango'tmug ta'n tel mimajultioƣ ula ugs'tƣamug (6.11-18)

¹ Ni'n Poligap epa'si aƣ ewi'gmuloƣ ula wi'gatign ugjit gilew Galetiaewaƣ ta'nig getlams'tasultioƣ. Megnim'p Se'suguli aƣ Wegwisit Nisgam na Gisiteget. Apaji unaqal'apnn Se'sugulial ta'n tuijw nepliteg. Na negmow gisi mgnipnig aƣ elgimipnig ugjit apostale'witewin. Mo mimajuinu'g megnigupnig aƣ mo mimajuinu'g elgimigupnig. ² Ta'nig getlams'tasultijig eimu'tijig ula tet, puatmi'tij migwitelmanew.

³ Etamgig Gjinisgam gujjuinu aƣ Gjisaƣamaw Se'suguli ul'telmugsinew aƣ ignmugsinew uggelu'lgmuow aƣ wantaƣo'ti'ggamlamunuaƣ.

⁴ Se'suguli igalsipnaq ugjit 'gtlue'utinal ugjit jigla'luginsenu ta'n goqwe'l mo glu'lgtnugl ula ugs'tqamug. Jigs'tuapnn Gjinisgaml gujjinu ta'n gisite'tmlj aq wet tla'tegep na. ⁵ Iapjiw emtoqwalanej Gjinisgam Gisiteget aq miwatmuanej! Na tliaj.

Getu' gnuatuloq

pas'g newgte' Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm

⁶ Sigi paqalawioq ta'n teli nqa'si jiglita'ioq Gjinisgamewigtug, Gjinisgam ta'n wigumugsioqop! Negrn gis wigumugsioq wet sapu tl lugwet Se'sugulial, na Se'suguli ta'n teli gsalugsioq aq ewlitemugsioq. Gjinisgam wigumugsioqop aq megnugsioqop ugjit gugunmnew iapjiwewei mimajuagan, gatu gilew gisita'sultioqop piluei agnutmaqan majulgwatmnew. ⁷ Mo naji gtme't'p gelu'lg agnutmaqan aq na teliaq. Gatu telimuloq muta eimu'tijig alt mimajuinu'g ta'n asgaiugsioq ta'n teli gtlams'tasultioq wejo'tmi'tij gawasga'tunew gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli. ⁸ Gatu je tlia ninen gisna ansale'wit ugjiej wa'so'q 'gtu pestunmuleg piluei gelu'lg agnutmaqan ta'n mo wijej aq ninen pestunmuleg'p, Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm, na Gjinisgam Gisiteget ugtapula. Mn'tua'gig lietew! Na! ⁹ Ninen gis telueieg'p aq ap nige' teluei pa na wen pestunmatmugsioq piluei gelu'lg agnutmaqan, je mu na Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm ta'n gilew gisi gtlams'tmoq, na negm Gjinisgam ugtapula, mn'tua'gig lietew.

¹⁰ Mo ni'n wejo'tmu tetapua'lulineq aq uli usgumulinew. A' na moqwa'! Gatu wejo'tm tetapua'lan Gjinisgam Gisiteget aq apostale'witewi ugjit Westaulg. Gatu me' ugo'tman tetapua'lan mimajuinu'g na mo gis lugowaq Se'suguli, na.

Nige' telimuloq ta'n teli apostale'witewi

¹¹ Nigmatut, ge' gnuatuloq na gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmuloqop mo wejianugup mimajuinuigtug. ¹² Mo mimajuinu'g telimigupnig aq mo gegina'muigupnig. Gatu awna Se'suguli, na negm musgalsip aq na gegna'tuip.

¹³ Nigmatut, gis nutmaioqop ta'n i' tle'iap ta'n tujiw gigji majulgwatmaneg Lesui'paq ta'n telo'tijig. I' amasgipnnul'pnig ta'nig getlams'tasultijig Se'suguli aq mo ewlitemaqapni. Wejo'tmap ta'n tel wegusipgwatu seioqwa'la'n. ¹⁴ Me' gneg eimap ta'n tel majulgwatmap Lesui'paq ta'n teli gtlams'tasultit'ij je mo igtigig ta'n teppo'ltieg'pnig. Me' gigji majulgwatmap ta'n nujjinaqi'g gis telo'tipnig aq majulgwatmap ugt'tplutaqanml ta'n tel wegusipgwatu.

¹⁵ Gatu Gjinisgam ta'n teli ul'telmip, megenip gesgmaq ugs'tqamuiwaneq ugjit lugowan. ¹⁶ Gisita'siteg musga'tuipnn uggwisl aq gisa'lip 'gji'jian Se'suguli glaman gelu'lg agnutmaqan gisi pestunmuan ta'nig mo Lesui'peulti'gw ugjit negm. Gatu mo eliewap mimajuinuigtug ugjit negmow gnuatuineq na gelu'lg agnutmaqan. ¹⁷ Mo eliewap Selusalemg ugjit nat nmian ta'nig apostale'witeulti'pnig gesgmaq ni'n. Gatu awna smtug siawa'siap na maqamigew teluisig Alapia, aq na tujiw apaja'siap Tamasgus. ¹⁸ Nesipunqe'ieg gis pmiaq, elianeg Selusalemg nat nmi'g'p na Pie'l ugjit agnutmanen. Wijitgweiaqap ta'pu aqantie'uti. ¹⁹ Gatu mo nemiaqapni igtigig apostale'wijig pas'g na Ji'mej, na Gjisaqamaw Se'sus ugjignaml.

²⁰ Ta'n goqwei ewi'gm teliaq. Gjinisgam geitoq mo etli egsuew.

²¹ Na tujiw elia'p na maqamigal teluisig Silia aq Silisia. ²² Na mimajuinu'g Jutiaewa'gig ta'nig getlams'tasultijig Se'suguliewigtug mo nenuigupnig na tujiw. ²³ Pas'g geitu'tip ta'n goqwei igtigig telimgwi'tij, "Na ji'nm ta'n i' tli amasgipnnugsi'gup, nige' pestunmatg gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli,

negm na ta'n wejo'tg'p seioqwa'tun.” ²⁴ Na tujiw emtoqwala'tipnn Gjinisgaml aq miwatmua'tipnn ugjit ta'n tel gawasga'siap Gjinisgamewigtug aq nige' wet sapu tl lugwet ni'neg.

2

Poligap weltesguaji igtigig apostale'wiji

¹ Metlasipunqeg jel ne'w gis pniaq, apaja'siap Selusalemg maw Pnnal aq Taitus wijeugsieg'p. ² Wej liap na'te'l muta Gjinisgam telimip lien. Na ta'n tujiw iga'ie'g, newgtugwa'lugutipnig weltesgaqateg iganpugultijig. Gegnua'taqapnig na gelu'lg agnutmaqaan ta'n pestunmaqapnig ta'nig mo Lesui'peulti'gw, glaman 'gjittaq ta'n goqwei pestunmatm. Mo puatmuap 'ntl-gowaqaan ta'n gis lugwatmap aq ta'n elugwatm ma tali ugtapsuninug aq seioqwiataew. ³ Nitap Taitus mo gi'gaja'lagup ugjit elugwa'tasin tlia Gli'gewa'juij, ⁴ je tlia alt ji'n mug ta'nig wijigtweiuigsieg'p puala'tipnn lugwatasilin. Mo gejaqatjig egsua'tipnig ta'n tujiw teluejig wije teli gtlams'tasulti'tij 'st'ge'ninen. Na wegla pisgwita'pnig ugjit 'gji'tunew ta'n tel lugutieg aq me' majulgwatmnen Lesui'peweiei 'tplutaqaan. Gatu Se'suguli weji np'g'p ugjit ginu aq nige' mo nugu elita'sua'tmug ta'n tel majulgwatmugg Lesui'peweiei 'tplutaqaan ugjit ugs'ta'utlinenu. Nutmapnig na ula aq getu gi'gaja'lugsieg'p ugjit majulgwatmnen. ⁵ Mo ignmuaqatt'pnig assumuginsen je ta'n teli pgii psigwate'n na. Wet tla'taqatieg'p ugjit gilew muta mo puatmug'p na gelu'lg agnutmaqaan sa'se'wa'tas'gtn glaman giasgiwewei 'gji'tuoq teliaqewei. Na tujiw gelu'lg agnutmaqaan menaqqajewei siaw pestunmugsitoqs'p.

⁶ Gatu na ji'n mug Pie'l, Ji'mej, aq Sa'n, ta'nig mimajuinu'g teli ugsua'la'tipnig iganpugultinew, mo telimigupnig ugjit angua'tun goqwei ta'n tel pestunm. Na teluei muta mo tale'nug ta'n wenoltipnig. Mo Gjinisgam ilsumagul mimajuinu'l ta'n ginu tel nmug. Etna na ugjit. ⁷ Gatu awna nemitu'tip ta'n Gjinisgam teli ignmuip 'ntl-gowaqaan ugjit pestunman na gelu'lg agnutmaqaan ta'nig mo Lesui'peulti'gw pa wije aq ta'n teli ignmuapnn Pie'lal ugtl-gowaqaan ugjit pestunmn Lesui'pewigtug. ⁸ Gjinisgam ignmuapnn Pie'lal na ml'gigno'ti ugjit apostale'witewin aq pestunmuan Lesui'pewigtug aq pa na wije ignmuip ml'gigno'ti ugjit apostale'witewin aq pestunmuan ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ⁹ Ji'mej, Pie'l, aq Sa'n, ta'nig mimajuinu'g teli ugsua'la'tipnig iganpugultinew, nemitu'titeg ta'n Gjinisgam teli e'wip. Na tujiw geitu'tip Gjinisgam ignmugsieg'p 'ntl-gowaqaaninen. Na tujiw 'ms't wel'te'tmeg maw lugutinen. Pnnal aq ni'n lugwenen ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq negmow Lesui'pewigtug. ¹⁰ Pas'g pipanimugsieg'p ugjit apoqonmuanen ta'nig nuta'ma'tijig. Na ula wije attigna'siap ugjit tla'tegen.

Me'enmiaq Pie'l emittugwalapni ta'nig getlams'tmu'tijig na 'gjian Antioq aq Poligap wetapulatl Pie'lal

¹¹⁻¹² Ta'n tujiw Pie'l amgesewei Antioq emittugwalapni ta'nig getlams'tasultijig, mawatalulti'tipnig Lesui'paq aq maw igtigig ta'nig mo majulgwatmi'ti'gw Lesui'peweiei 'tplutaqaan aq mo wel'te'tmi'ti'gw lugwatasultinew. 'Ms't mawatalulti'gig. Gatu ta'n tujiw alt ji'n mug, na Lesui'paq ta'n Ji'mej gis petgimapni, peita'titeg, na esseta'sip aq mo getu mawatalulti'gipni ta'nig mo Lesui'peulti'gw muta jipalapni ta'n thuetaq, wegla ta'nig Ji'mej petgimapni. ¹³ Na glapis igtigig Lesui'paq ta'nig getlams'tasultijig mena'toltijig aq wije'wa'titl Pie'lal aq niguita'tiji ta'nig mo Lesui'peulti'gw. We'gaw glapis gisa'la'titl Pnnalal wittoqwa'lgwi'titl. ¹⁴ Ta'n tujiw nemituaneg mo telolti'gw pa wije aq ta'n teli gtlams'tasultijig gelu'lg agnutmaqaan, aq mo majulgwatmi'ti'gw teliaqewegtug, ni'n wetapul'g Pie'l mimajuinuigtug muta etli opla'teget. Ta'n etl mawtesgatulti'tij ni'n telimg'p, "Gi'l na

Lesui'pewin. Gatu gis sa'q mo majulgwatmun Lesui'peweiei 'tplutaqan. Tal gis gtu' munsaiajig ta'nig mo Lesui'peulti'gw majulgwatmnew? Mo na teltenug. Gi'l na Lesui'pewin. Gatu gis sa'q tleiawin 'st'ge' igtigig ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Tal gis gtu' munsaiajig tleiaultinew 'st'ge' Lesui'paq? Mo na teltenug."

*Na 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paq
aq 'ms't mimajuinu'g mo Lesui'peulti'gw
weji ugs'ta'tijig ta'n teli gtlams'tmi'tij Se'suguliewigtug*

¹⁵ Na teliaq, weji ugs'tqamultiegup Lesui'pewigtug. Mo tleiawiweg ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq ta'nig mo majulgwatmi'ti'gw Lesui'paq ugt'plutaqanmuow. ¹⁶ Gatu geitueg mimajuinu pas'g gis tetapu'etew Gjinisgamewigtug, ta'n teli gtlams'tasij Se'suguliewigtug. Geitueg mo ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan muta ma gis majulgwatmug giasgiwewei. Ninen Lesui'peultieg elt getlams'tasultieg Se'suguliewigtug glaman alt ninen tetapuita'tesnen Gjinisgamewigtug. Elsapu tl lugweg ta'n teli gtlams'tasultieg Se'suguliewigtug, aq mu ta'n tela'taqatieg ta'n telteg 'tplutaqan. Muta mimajuinu mo gis tetapu'egw Gjinisgamewigtug ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan.

¹⁷ Ninen gisi gtlams'tasultieg Se'suguliewigtug aq lita'sultieg ugjit gtlamia'tinen Gjinisgamewigtug. Goqwei gis tliaq pa na pafa'taqatieg ninen ta'n getlams'tasultieg Se'suguliewigtug. Etug Se'sus gisa'lugsieg tla'taqatinen? A' na moqwa'. Mo telianug. ¹⁸ Ta'n tujiw tlua'n 'tplutaqan ta'n majulgwatm mo tepawgtinug aq puna'tu gatu na tujiw il majulgwatm na musga'tu ta'n teli oplia'p ta'n tujiw puna'tuaneg. ¹⁹ Mo gis gugunmu giasgiwewei 'tplutaqan. Amujpa na Gjinisgam ugtapulitew nepm. Amuj pa na nepm. Gatu Se'suguli gis gujjiewto'teg aq ta'n tujiw getlams'tasiap pa wijei aq ni'n maw gujjiewgte'img'sn aq nige' wej mimaji ugjit Gjinisgam. ²⁰ Glamman ma nugu tla'tegew ta'n ni'n tel puatm gatu awna ta'n Gjinisgam tel puatg, muta Se'suguli eig 'ntinneg. Aq nige' ta'n tel mimaji ula ugs'tqamu, pas'g elita'sualg Gjinisgam uggwisl ta'n gesalit. Negm ta'n iga'toqop ugmimajuaqanm ugjit ugs'tawi'n. ²¹ Mu ni'n menuege'iaq Gjinisgam aq ta'n teli ulitelmuit. Ma ni'n tleiw pa wijei aq na ta'nig ugsua'tu'tij Gjinisgam ta'n tla'tegelitl ulitelmugsinenu pa wijei aq mo tali ugtapsuninug. Ma ni'n apaji lita'siw ta'n tel majulgwatm 'tplutaqan ugjit ugs'tan. Muta mimajuinu gisi ugji ugs'taj ta'n tel gu'gung Lesui'paq ugt'plutaqanmuow na tujiw Se'suguli pisuiw ugji 'nputugunaq aq na mo telianug.

3

Majulgwatmn 'tplutaqan gisna' gtlams'taj

[Gisi ugs'tates ta'n majulgwatmn 'tplutaqan gisna ta'n teli gtlams'taj? Amuj ta'n teli gtlams'tasin Se'suguliewigtug muta mo gis majulgwatmun Gjinisgam ugt'plutaqanml giasgiwewei.]

¹ Gis lue'wa'lugsioq gilew Galetiaewaq. Wen puntalugsioqos? Eimu'tioqop aq nutmoqop ta'n tel pestunmaneg ta'n tel gujjiewgto'j Se'suguli na Westaulg. ² Ge' tlimig ula pas'g newgte' ta'n goqwei. Weji msnmoqos Wejuli Nisgam ta'n tel tla'taqatioq ta'n telteg 'tplutaqan? A' na moqwa! Wejuli Nisgam pisgwap 'ggamlamunuaq gis nutmoq Se'suguli aq elita'sualoqop ugss'ta'ugsinew. ³ Etna na Wejuli Nisgam ta'n ignmugsioq na ml'gigno'ti piltu mimajultinew. Gatu me' tal'ta'sultioq tepi ml'gigna'tioq gaqa'tuanew ta'n Wejuli Nisgam poqji tl lugwet 'gmimajuaqanmuoaq, gis lue'wa'lugsioq ta gilew! Ma gis tla'taqatiwoq 'ngutugwa'lugutitoqs'p. ⁴ Gis maw muni amasgipnngusioq ugjit ta'n teli gtlams'tasultioq gelu'lg agnutmaqan. Na

nige' gaq jiglo'tutoqs'p na! 'Lpa mo gisi gtlams'taw! ⁵ Ta'n tujiw Gjinisgam ignmugsiog Wejuli Nisgaml aq tela'tegepnn paqalawaiqaan ta'n gilew eimu'tioq, wet tla'tegesnn wegla muta gilew wejo'tmoqop tla'taqatinew ta'n telteg Lesui'peweiei 'tplutaqan? A' na ijgi moqwa! Wet tla'tegepnn muta gilew jigs'tmnwen na gelu'lg agnutmaqaan ugjit Se'suguli aq elita'sualoqop ugjit ugs'taugsinew.

⁶ Pa na wije'i telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn ugjit Aplamal, "Getlams'ta'sipn ta'n Gjinisgam telimt'pnn. Etna na ugjit Gjinisgam weli ugsua'lapnn Aplamal tetapu'elin." ⁷ Ugji gina'masultigw! Na mimajuinu'g ta'n getlams'tasultijig Gjinisgamewigtug aq na tel pmita'jig 'lpa na negmow pa wije'i aq Aplameg je me' aq ta'nig wetagutmu'tijig. Gjinisgam na tel nmiaji ta'nig getlams'tasultiliji 'gji'tmei Aplam un'jang. ⁸ Gjinisgam gisita'sip, "Ta'n tujiw tetaputesg iga'q ta'nig mo Lesui'peulti'gw ugs'tawiaaq aq tetapua'tijig Gjinisgamewigtug, 'gtlams'tasulti'tij Se'suguliewigtug." Gis sa'q Gjinisgam ula telimappn Aplamal aq gis wi'gas'g ugtwi'gatignigtug. Gjinisgam teluet, "Ugs'tawia's ta'n te'sit mimajuinu ta'n getlams'tasit 'st'ge' gi'l." ⁹ Aplam getlams'tuapnn Gjinisgaml aq teluelij Aplam tetapu'en aq na teliaq. Ms't ta'nig getlams'tasultijig Se'suguliewigtug na tetapua'tijig pa wije'i aq Aplamo'q ta'n getlams'tasip Gjinisgamewigtug.

¹⁰ Ta'nig elita'suatmi'tij majulgwatmnew Lesui'peweiei 'tplutaqan ugjit ugs'taultinew, nigtuuta'jig Gjinisgamewigtug aq Gjinisgam ugtapulataq. Mn'tua'gig 'lta'taq muta mo wen gisi majulgwatmug giasgiwewei. Na tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatiqn, "Ta'n wen mo appi majulgwatmug 'ms't goqwei ewi'gas'g Lesui'peweiei 'tplutaqanigtug Gjinisgam ugtapulataq."

¹¹ Nige' weli gji'tuog, ma Gjinisgam ugsua'lagul tetapu'elin ta'n majulgwatmlj 'tplutaqan, muta mo wen gisi majulgwatmug giasgiwewei. Tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatiqn, "Ta'n wen Gjinisgam teluet tetapu'elin ta'n teli gtlams'tmlj, iapjiw mimajilital." ¹² Ta'n tel majulgwatmn 'tplutaqan ugjit tetapu'en Gjinisgamewigtug, mo wejianug ta'n teli gtlams'tasin. Tel wi'gas'g 'tplutaqanigtug, "Mimajuinu ta'n mo elistmug Gjinisgam ugt'plutaqanml je mu newgte' negm tetapu'et Gjinisgamewigtug."

¹³ Se'suguli iga'lugsi'gupn ta'n tli ugtapulugsi'gup muta ma gis wajui gugunmug Lesui'peweiei 'tplutaqan. Negm wetapulut'p ugjit ginu. Tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatignigtug, "Ta'n wen gujjienwgt'o'g, na gisi ilsumut ulmaje'n." ¹⁴ Se'suguli gisi np'g'pnaq glaman elt ta'nig mo Lesui'peulti'gw gisi ugs'taultitaq ta'n teli gtlams'tasulti'tij Se'suguliewigtug. Ninen Lesui'peultieg aq igtigig mimajuinu'g, 'ms't ginu ta'nig getlams'tasulti'gw, gisi msnatesnu Wejuli Nisgam. Na teli tplumugsi'gup Gjinisgam Gisiteget pa wije'i aq ta'n teli tplumapnn Aplamal.

Lita'sultioq 'tplutaqan ugs'tan gisna ta'n Gjinisgam Gisiteget teli tplumugsiogop

¹⁵ Wijigatulti'gw, na tel pmiag te'sigisg'g. Ta'n tujiw mimajuinu'g teplumulti'tij aq mesaqaan wi'gas'g wi'gatignigtug aq ugwisunmual ewi'gmi'tij na tujiw newgte'jit ma gisi sa'se'wa'tug. ¹⁶ Gjinisgam pugwelgl goqwe'l teplumapnn Aplamal aq ta'n wetagutg. 'Lpa tla'tegetal. Mu teluenugup na teplumapni 'ms't un'jang ta'n wetagutmu'tijig Aplameg muta mo wesgumagupni 'ms't Lesui'paq. Gatu pas'g newgte'tilil un'jann, ta'n wetagutmlitl na Se'sugulial. ¹⁷ Ula na gettu thuei, Gjinisgam Gisiteget teplumapnn Aplamal ugjit ugs'tawian ta'n te'sijji teli gtlams'tmu'ti'tij. Na ta'n goqwei Gjinisgam gisi tplutg ma gisi sa'se'wa'tas'gtug. Ne'w gasgiptnnaqanipunge'g jel nesisga'q Gjinisgam ignmuapni Isle'laq 'tplutaqan,

gatu ula 'tplutaqan ma gis suisga'tug aq ma gis sa'se'wa'tug na gis agnut-mamgewei ta'n Gjinisgam gisi tplumapnn Aplamal. ¹⁸ Ma gisi msnmuoq ta'n goqwe'l Gjinisgam teplumugsi'oqop ta'n tel majulgwatmoq Lesui'peweiei 'tplutaqan. Wegla 'ms't wejiaqal ta'n Gjinisgam teli tplumugsi'oq. Mesnmoqol pa wijej aq Aplamo'q ta'n teli msg'p ta'n Gjinisgam teli tplumapnn muta getlams'tuapnn Gjinisgaml aq pa na wijej ginu getlams'tasulti'gw aq mesmu'g.

¹⁹ Gatu goqwei Gjinisgam Lesui'paq weji ignmuasni 'tplutaqan? Weji ignmuapni ugji'f neia'tuanew ta'n teli opla'taqati'tij mimajuinu'g. Na 'tplutaqan iga'tas'g'p ugjit e'was'gtn glapis Se'suguli newgte'jit ta'n Aplameg wetagut pegisingeg. Etna na Aplamal ta'n Gjinisgam 'ms't goqwei teplumapnn. Gjinisgam ignmuapnn ugt'plutaqanm Mowisal e'wmuaj ansale'wiliji aq Mowis ignmuapnig mimajuinu'g. Negm nutagnutmewinu na. ²⁰ Gatu ta'n tujiw Gjinisgam teplumateg Aplamal ugsisgwa'lapnn aq mo e'wagupnig nutagnutmewinu'g, ansale'wiliji, gisna Mowisal, gisna ta'n pas'g wenn.

Goqwei weji ignmuasni 'tplutaqan

²¹ Etug Gjinisgam ugt'plutaqanm aq ta'n teli tplumapni getantig? A' na iji moqwa! Pa na gisi ugs'ta'tigusnn ta'n tel majulgwatmu'g 'tplutaqan na tujiw mimajuinu'g tetapua'ti'tisoq ta'n tel majulgwatmi'tij na 'tplutaqan, pas'g mo telianug. ²² Pas'g tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng ta'n 'ms't mimajuinu'g eimu'tijig elue'utigug aq ma gis jiglita'gwig. Gjinisgam teplumugsi'gup jigla'tugsinenu lue'utigug ta'n tujiw getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug.

²³ Na 'tplutaqan angweiusieg'p ninen na Lesui'peultieg aq assumugsieg'p glapis Nujugs'tawi'wet pegising, glapis Gjinisgam musga'tugsi'gw ninen maw 'ms't wen gisi ugs'ta'titesnu ta'n teli gtlams'tasulti'gw. ²⁴ Lesui'peweiei 'tplutaqan assumugsieg'p aq gegina'mugsieg'p glapis Se'suguli pegisingeg. Na tujiw Se'suguli gisa'lugsieg tetapua'tinen Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasultieg negmeg. ²⁵ Gatu nige' tetaputesg iga'q ta'n tujiw mimajuinu'g tetapua'tinew Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasulti'tij Se'suguliewigtug aq 'tplutaqan mo nugu assumugsiweg.

²⁶ Na nige' 'ms't gilew ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguli, na gilew Gjinisgam un'jang. ²⁷ Ta'n tujiw 'gtlams'tmu'tioq Se'suguli, sign'tugsi'oq aq toqwa'lugsioq Se'suguliewigtug. Ignmugsi'oqop na ml'gigno'ti ugjit tlo'tinew 'st'ge' Se'suguli. ²⁸ Nige' Gjinisgam mo piltu nemugsigw, Lesui'paq gisna ta'nig mo Lesui'peulti'gw, ta'nig gisteju'g gisna ta'nig assumulti'gij, ji'nmug gisna e'pijig. Ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug gisa'lugsig'gw wijej teli espo'tinenu. ²⁹ Pa na gilew tleiaultioq Se'sugulieg, na gilew wetagutmu'tioq Aplameg aq 'msntoqs'p ta'n goqwei Gjinisgam teli tplumugsi'oqop.

4

¹ Gatu migwite'tmug, ta'n tujiw mimajuinu teplut'p ignmuanew mesgi'g milesuaqan unjanl, aq negm pas'g mijua'ji', 'ms't goqwei ta'n ungi'gul ignmualij ugtaligam pas'g mo assutmug glapis gisigwej. ² Amujpa na jigs'tuajig ta'nig angweiajig aq igtigig ango'tmua'tij ta'n goqwei ugtaligam glapis tepipuna'j ta'n ungi'gul teluelipnn. ³ Etna na ula wijej teliaqap ugjit ginu gesgmnaq getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Ula ta'n goqwe'l ugs'tqamugewe'l assumugsi'gup pa wijej aq gisteju ta'n assumuj. ⁴ Gatu ta'n tujiw tetaputesg iga'qeg Gjinisgam petgimapnn ugwisl. Weji ugs'tqamuilipnn e'pitewigtug aq Lesui'pewilipnn. Majulgwatmlig giasgiwewe'i Lesui'peweiei 'tplutaqan. ⁵ Na wet tla'tegep Se'sus, glaman ta'n tujiw

nepgeg ugjit mimajuinu'g ugs'tan, iga'lataƣ ta'nig assumgwi'tigul 'tplutaƣan, glaman Gjinisgam gisa'laji negmow un'jang.

⁶ Elt gilew na Gjinisgam un'jang. Etna na ugjit petgimapnn Wejuli Nisgaml 'ggamlamuninaƣ glaman nige' gisa'lugsig'gw tlu'tanenu Gjinisgam, "Tata't" gisna "Nu'." ⁷ Etna na ugjit nige' geituoƣ mo nugu gisteju'ultioƣ gatu awna Gjinisgam un'jang. Muta nige' un'janultioƣ, Gjinisgam ignmugsitoqs'p 'ms't goqwei ta'n geggunmuloƣ ugjit un'jang. Na tel'te'tg'p Gjinisgam.

Poligap sespetelmaji Galetiaewaƣ

⁸ Nigmatut, gilew ta'nig mo Lesui'peultiwoƣ, gesgmnaƣ nenuawoƣ Gjinisgam na gisteju'ltioƣop ugjit ta'nig telui'toƣopnig nisgamaƣ je mu mimajultigupnig aƣ mo nisgameultigupnig. ⁹ Gatu nige' el'ta'ioƣop Gjinisgamewigtug, gisna ni'n tluƣeg Gjinisgam gisa'lugsioƣop lta'new negmeƣ. Tal gis tliaƣ getu apajita'ioƣ aƣ apaji gisteju'ultioƣ ta'n goqe'l mo Gjinisgaml, menaƣanaƣ aƣ mo tepawgtinug ugjit ugs'tawugsinew? ¹⁰ Wejo'tmoƣ tetapua'lanew Gjinisgam ta'n tela'taƣatioƣ gisna ta'n mo tela'taƣatioƣop, gegnue'gl na'gwegl aƣ pestie'umgl ta'n gisi mgnmoƣol, tepgunsejig, gisna newgtipunqegl. ¹¹ Sespetelmuloƣ aƣ jipasi muta etlite'tm etug ma goqwei ugja tuoƣ ta'n tel melgi lugweiap ugjit gilew.

¹² Nigmatut ta'nig getlams'tasultioƣ, etawaƣtmuloƣ tloltinew 'st'ge' ni'n muta wejo'tmap tle'n 'st'ge' gilew. Mo amsala'liwoƣop ¹³ ta'n tujiw elianeg amgweseweieƣ. Pestunmuloƣop gelu'lg agnutmaƣan Nisgamewei je tlia we'gaw gesnugwaiap. ¹⁴ Mo ejiglipnniwoƣop gisna penoƣitelmiwoƣop we'gaw asgaiugsioƣ ta'n tel gesnugwaiap. Gatu awna wesua'lioƣop aƣ angweiwioƣop pa wijei aƣ ni'n na Gjinisgam ugtansale'witemig. Wel'ta'sualioƣop ni'n pa wijei aƣ ta'n teli ul'ta'-sualagoƣ Se'suguli. ¹⁵ Tetuji ulgwijulti'gup ta'n tujiw mawo'lti'gweg. Ula gis tlua's ugjit gilew, tel jigtu apoƣonmuioƣop, ignmuioƣop ta'n pas'g goqwei je tlia inaqane' 'gpu'gugul. ¹⁶ Gatu etug nige' teli ugsua'lioƣ pa wijei aƣ ta'n wen getanugsioƣ, muta teliaqewei telimuloƣop.

¹⁷ Ula egsugina'mua'tijig weleiugsioƣ, gatu mo wet tla'taƣati'gw ugjit 'ggelu'lgmuow. Pas'g wejo'tmi'tij nigtua'lugsinenu glaman me' enmiaƣ gilew lita'sualatoqs'p aƣ wittoƣwa'latoqs'p. ¹⁸ Gelu'lg ta'n tujiw mimajuinu'g weleiugsioƣ 'lpa tla'taƣati'tij ugjit 'ggelu'lgmuow aƣ ugjit Gjinisgaml. Tla'taƣati'tis ta'n tujiw i'man ta'n eimoƣ aƣ ta'n tujiw mo i'muan.

¹⁹ Nun'jantut, ta'n mawi gsaluloƣ, teli asgaiwioƣ pa wijei aƣ e'pit ta'n gesnugwaj getu un'jannij. Esgmaluloƣ glapis na na'gweg iga'q ta'n tujiw ignmuoƣ Se'suguli ilgwennugsinew. ²⁰ Etna na ugjit 'gsatmug i'man ta'n eimoƣ glaman gis agnutma'ti'gup. Na tujiw 'gji'tu ta'n gis tlimuligoƣ, gatu mo geitu ta'n tlimuligoƣ ugjit 'ggelu'lgmuow aƣ ma'mun sespetelmuloƣ.

Eigal aƣ Sala

²¹ Gilew ta'nig getu majulgwatmoƣ 'tplutaƣan ugjit ugs'tan, amuj nestmoƣ ta'n Mowiso'q gis wi'gig'pneƣ. ²² Gis wi'gig'p, "Na Aplam toƣona'pnig ugewisg. Gistejui'sgw, teluisit Eigal, newgte'jilitl geggunmuapnn ugwisl aƣ ugte'piteml teluisilitl Sala geggunmuapnn igtigl." ²³ Gistejui'sgw maljewe'juip ta'n tujiw ugwisl Ismial ugs'tqamuuliteƣ. Teli ugs'tqamuuilipnn pa wijei aƣ esgwia'tijig mijua'ji'g. Gatu ugte'piteml Sala maw gisigui'sguip aƣ mo gis gugunagupnig mijua'ji'g, gatu Gjinisgam teplumt'pnn ugjit gungan 'lpa'tujl aƣ na tujiw ugwisl Isaƣal ugs'tqamuuilipnn. ²⁴ Na ula ta'n teliaƣop ugjit weƣla tapusijig e'prijig aƣ un'januaƣ musga'tugsi'gul ta'pu nemi'gl ta'n Gjinisgam tela'teƣet ugjit mimajuinu'g. Ignmuapni Lesui'paƣ na 'tplutaƣann ta'n emu'tipnig na gm'tng ta'n teluisig Sainai. Teplumapni

ta'n wen jigsitg 'ms't goqwei ewi'gas'g 'tplutaqanigtug tetapu'et Gjinisgam ugsisgug. ²⁵ Gatu ugjit ta'nig wejo'tmi'tij tetapua'tinew Gjinisgamewigtug ta'n tel majulgwatmi'tij 'tplutaqan, wijej tela'teget ta'n tela'tegep ugjit Eigal aq uggwisl. Gjinisgam 'tplutaqan ignmuapni Lesui'paq na gm'tnigtug telusit Sainai ta'n epit Alapiae'gati. Negmow ta'nig majulgwatmi'tij pa wijej aq Eigal aq uggwisl, gisteju'ultioq aq assumgwi'tij ula Lesui'peweiei 'tplutaqan. We'gaw na Lesui'paq ta'n emtoqwala'titl Gjinisgaml Selusalemg ta'n telteg 'tplutaqan, gisteju'ultijig ta'n tel majulgwatmi'tij ula 'tplutaqan. ²⁶ Gatu ugjit ginu ta'nig getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug, wijej tela'teget ta'n tela'tegep ugjit Salaal aq uggwisl. Ginu tleiaulti'gw na 'gjigan Selusalem ta'n Gjinisgam etli elege'witewit. Mo ginu gisteju'ultigw. Ginu Sala un'jang. ²⁷ Na ula wesgut'p Aiseiao'q ta'n tujiw igan gnuat'eteteg, "E'pittut ta'n menaq un'janiwn nige' gi'l gisi ul'ta'sites. Gisi sigti ulgwijintes nige' ne'gaw mo un'janiwun. Muta ignmultes me' pugwennan ta'nig wetagutmu'tijig je mu e'pit ta'n pugwenniji geggunaji nige'." Eta na a.

²⁸ Nigmatut ta'nig getlams'tasultioq, nige' gilew Gjinisgam un'jang ta'n teli tplumapnn Aplamal, na tela'tegep, pa wijej aq ta'n teli tplumapnn ugjit gugunan uggwisl aq na tujiw Isaqal ugs'tqamuit. ²⁹ Gatu nige' ginu, ta'n ugs'tqamulti'gup na Wejuli Nisgamewigtug, gitnme'ugsi'gw ta'nig pualugsi'gw gu'gunmnenu Lesui'peweiei 'tplutaqan. Pa na wijej aq Isaqal ta'n Gjinisgam teli tplumapnn Aplamal gitnme'ut'p gistejui'sgw uggwisl Ismial. ³⁰ Na telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn,

"Gjinisgam telimappn Aplamal ugjit 'pgotgiman uggistejui'sguml aq ug-gwisl. Muta gistejui'sgw uggwisl ma gisi msnmligw ta'n goqwe'l assutgl Aplamal, pas'g ugte'piteml uggwisl gisi assutmlital."

³¹ Nigmatut ta'nig getlams'tasultioq, ggijinu mo gistejui'sgwigup. Na Lesui'peweiei 'tplutaqan mo assumugsigw. Etna na ginu ta'nig getlams'tasulti'gw aq 'msntesnu ta'n goqwe'l gelu'lg ta'n Gjinisgam teplumapnn Aplamal. Negmow ta'nig wejo'tmi'tij majulgwatmnew 'tplutaqan ugjit tetapua'tinew Gjinisgaml ma 'msnmi'tigul.

5

Elugwa'tasin

¹ Assumsulti'gup. Se'suguli iga'lugsi'gup ugjit mo majulgwatmnenu Lesui'peweiei 'tplutaqan ugjit ugs'ta'tinenu. Gatu awna ml'g'pugultigw ta'n teli iga'lugsioqop Se'suguliewigtug. Mut apaji glpisultinew ta'n tel majul-gwatmoqop Lesui'peweiei 'tplutaqan.

² Jigs'tuig, ta'n teluei, lita'sultioq ta'n tel lugwatasultioq aq ta'n tel majulgwatmoqop Lesui'peweiei 'tplutaqan ugjit tetapua'tinew Gjinisgamewigtug, na tujiw Se'suguli ma tali ugtapsunig ugjit gilew. ³ Ap 'mjit newgt teluei, "Ta'n pas'g wen wejo'tg tetapua'lan Gjinisgaml ta'n tel lugwatasij amujpa na gaqi majulgwatg 'ms't goqwei ta'n telteg Lesui'peweiei 'tplutaqan."

⁴ Se'suguli mo tali ugtapsunig ugjit gilew me' lita'sultioq ta'n tel majul-gwatmoqop Lesui'peweiei 'tplutaqan ugjit tetapua'tinew Gjinisgamewigtug. Ejiglita'ioq ta'n Gjinisgam teli ul'telmugsioq. ⁵ Gatu ninen, elita'sualg't Gjinisgam ugjit gisa'lugsinen tetapua'tinen. Giasgiwewei geitueg na tla'tegetew. Aq ula esmalg't Wejuli Nisgam ugml'gigno'tim ugji sapu tl lugwen ta'n

teli gtlams'tmeg. Tetaqite'tmeg na tliatew. ⁶ Ta'n ginu tleiaulti'gw Se'suguliewigtug mo tal sespete'tmugw lugwatasulti'gw gisna mu. Gatu ta'n goqwei tepawgtig na ta'n teli gtlams'tasulti'gw aq gis nmitas'gt'tew ta'n teli gsalug igtigig.

⁷ Tetuji ul lugutioqop! Pa wije i aq wen ta'n nuji igatne'wet. Pas'g igtig igantesgasg aq gisa'l'sg ge'gwa'sin. Aq nige' apatnugsioq ta'n tel majulgwatmoq teliaqewei. Sigi paqalawioq ta'n teli ignmuoq igtigig 'nqa'lugsinew ta'n teli gtlams'tasultioq. ⁸ Gjnisgam ta'n wigumugsioqop mo elgimagupni negla nujiagsugina'mua'tiliji. ⁹ Ta'n i' thue'tij, "Ta'n tujiw pipnaqan el'tun pas'g ta's'g apita'taqan wesua'toq ugjit gisitun pipnaqan apitaqtn." Aq pa na wije i'g ta'n eimoq mimajuinu ta'n gaqi msiataq igtigig. ¹⁰ Gatu gilew mo pa na wije i aq negmow. Gilew na Gjnisgam un'jang. Etna na ugjit elita'sualuloq tla'taqatinew ta'n telimuloqop aq mu ta'n igtigig telimugsioq. Geitu Gjnisgam ugtapulatal na mimajuinu ta'n getu wenig ta'n ewnasa'lugsioq aq gitnme'ugsioq.

¹¹ Wijigatulti'gw, alt mimajuinu'g teluejig ni'n Poligap al pestunmatm, "Amujpa na mimajuinu'g elugwalujig aq majulgwatmi'tij na Lesui'pewei ei 'tplutaqan ugjit gisi tetapua'tinew Gjnisgamewigtug." Gatu mo telianug. Pa na tliaq ma nugu gitnme'wimg aq ma ulmaita'siw muta ula agnutmaqan mo wen asgaiagug. Gatu awna me' gitnme'wimg aq welmaita'si aq ula musga's'g ta'n tel pestunm teliaqewei ugjit ugs'taultinew. Pas'g gisi ugs'ta'titoqs'p ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug ta'n tel gujjiwegto't'pnaq ugjit ginu. ¹² 'Gsatmug wegla nujigina'mua'tijig ta'nig pualugsioq lugwasultinew aq wetme'ugsioq, nigtuita'new ta'n eimu'tioq aq punajeiugsinew.

¹³ Wijigatulti'gw, ignmugsioqop assumugsinew. Gatu mut e'wmanew ugjit tla'taqatinew ta'n getu goqwei puatmoq aq ignmatmnew gaqiwal ilgwenugsinew. Gatu awna tli gsaltultigw ta'n Gjnisgam teli gsalugsioq aq mawi apoqonmatultigw. ¹⁴ 'Ms't ta'n Lesui'pewei ei 'tplutaqan gaqa wi'gas'gl na ula newgte' 'tplutaqan, "Gsal igtigig ta'n teli gsalin." ¹⁵ 'Gsaltultigoq na! Gatu awna appi ne'tamtultioq aq appi gi'gaita'ioq. Ango'tmug glaman ma gaq seioqwa'lsultiwoq ta'n teli gtlams'tasultioq.

Gisi ignmuatesnu Wejuli Nisgam ilgwenugsig'w gisna gis tla'taqatitesnu ta'n tel puatmug

¹⁶ Na ula telimuloq, "Ignmug Wejuli Nisgam ilgwenugsinew aq mut tla'taqatinew ta'n tel puatmoq ta'n goqwe'l ma tetapua'lagul Gjnisgaml."

¹⁷ Ulaal ta'n ginu getu tla'taqati'gw Wejuli Nisgam mo pualugsig'w tla'taqatinenu. Ta'n Wejuli Nisgam pualugsig'w tla'taqatinenu mo getu tla'taqati'gw. Ula tapusijig appi matntiji ugjit gisi ilgwenugsinew. Etna na ula telueg, "Ma gisi assumsiwun." ¹⁸ Ignmaj Wejuli Nisgam ilgwenulin na tujiw ma Lesui'pewei ei 'tplutaqan assumulug.

¹⁹ Gatu awna ta'n tujiw mimajuinu'g tli angite'tmi'tij winjig na neia's'gt'tew ugtinnewaq. El musga's'g winsuaqanigtug, aq wini angita'suaqan.

²⁰ Emtoqwala'tiji 'nnuoqta'wg, aq puowinuti, aq wit toqwa'la'titl ta'n mn'tu tel lugwej. Mimajuinu'g masgeltultijig, aq matntultijig, qalipusita'tijig, wegaiugtattultijig, aq appi wejo'tmi'tij 'msnmnew 'ms't goqwei. Nigtuita'jig aq piluei se'g mawalsultijig aq majulgwatmi'tij ta'n goqwei mo teliaqewei.

²¹ Mimajuinu'g alt wisgualtultijig, getgia'tijig, naqana'ma'tijig, aq me' pilue'l tela'taqatijig. Ap nige' igan gnuat'uloq, ta'n wenig tela'taqatijig wegla ma pisgwita'gwig Gjnisgam ugtelege'wa'ging wa'so'q.

²² Gatu awna ta'n tujiw Wejuli Nisgam ilgwenugsioq 'gmimajuaqan-mual, gisa'lugsitoqs'p 'gsalanew igtigig, ulgwijultitoqs'p aq wantaqo'ti

gugunmnew 'ggamlamunuaq. Gisa'lugsitoqs'p sangewo'ltinew aq wantaqamigsultinew aq 'ms't wen ule'wanew aq mimajuinu'g gis lita'sualultaq. ²³ Gisa'lugsitoqs'p sangewo'ltinew ta'n tele'ioq igtigig mimajuinu'g aq gisi ilgwensultinew. Na tla'taqatioq mo suisga'tuoq 'tplutaqan. ²⁴ Wegla ta'nig tleiaultijig Se'suguliewigtug iga'tu'tipnn winjiggl ta'n i' tlo'lti'titeg Se'sus uggujjiewe'mg. ²⁵ Na Wejuli Nisgam ignmugsig'gup iappiwewei mimajuaqan wa'so'q. Amujpa na ignmug ilgwenmugsinenu 'gmimajuaqanminal. ²⁶ Mut me'golfinew, mut gisa'lanew wen uggwain, aq mut qalipusitalanew wen.

6

Apoqonmatultigw

¹ Wijigatulti'gw nmioq ta'n wen getlams'tasit opla'tegej, gilew ta'nig ignmuoq Wejuli Nisgam ilgwenugsinew ta'n tel mimajultiog, apoqonmug. Amujpa sangew apoqonmuoq ugjit tetapua'tegen. Gatu angitelsin aq migwite'te'n etug jel ap gi'l opla'tegetes. ² Apoqonmatultigw ta'n tujiw gitnm'tioq aq na tujiw gjitm jigs'tmuatoqs'p Se'suguli ugt'plutaqanm. ³ Wen tl'ta'sij wesam glu'sij aq ma gisi opla'tegej. Na etl lue'walsit. ⁴ Ms't wen ilsuj ta'n tele'g te'sigis'g. Gisi ula'tegej, ul'ta'sitew aq ma sespete'tmug ta'n igtigil tela'tegelij. Gjnisgam nmifultew ta'n tel mila'tegen aq geitoq ta'n wet tla'tegen aq ilsumultew. ⁵ Amujpa na 'ms't wen pema'toqol ta's'gl uggitnmo'qonml.

⁶ Na mimajuinu'g ta'n gina'mujig Gjnisgam ugglusuaqanml apoqonmua'tis nujjigina'muelitl aq 'tpia'tis ta'n te's'g goqwei gelu'lg geggunmi'tij.

⁷ Mut tl lue'walsiw, ma wen gis lue'wa'lagul Gjnisgam. Negm geitoq ta'n tele'n aq ignmultew ta'n tel te'p'mn. Pa na wijei aq mimajuinu pas'g mna'taqattew ta'n goqwei gisi iga'taqug. ⁸ Tla'tegej wen ta'n tel puatg aq pas'g newgtitelsit na Gjnisgam ugtapulatal aq mn'tua'gig 'lgimatal. Tla'tegej ta'n Wejuli Nisgam tel puatg na negm 'msntew iappiwewei mimajuaqan wa'so'q. ⁹ Glaman mut punia'tinew ta'n teli ula'taqatioq gatu awna munso'ltigw. Mo punia'tigw, na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw 'msntesnug 'gtapangituewe'minu. ¹⁰ Etna na ugjit ta'n tel gisi pgwatu'ti'gw ula'lanej 'ms't wen, 'pjiliw ta'nig getlams'tasultijig Se'suguliewigtug aq tleiaultijig Gjnisgamewigtug.

Poligap telimaji, "Ango'tmug!"

¹¹ Nemituoq ta'n telgilgig gnugwatign e'w'gig ta'n ni'n tel wi'gmuloq. ¹² Wegla ta'nig puatmi'tij uli angamusultinew mimajuinuigtug aq getu ginna'tijig, na negmow wejo'tmi'tip gisi munsaiugsinew lugwatasultinew. Na wet tla'taqatijig glaman ma amasgipnnam'jig ugjit Se'suguli ta'n teli np'g'p gujjieweigtug. ¹³ Je tlia ta'nig elugwatasultipnig mo majulgwatmi'tigupn Lesui'pewei'ei 'tplutaqan pualugsioq lugwatasultinew glaman gis ginnuat-taq ta'n tel majulgwaloqopnig. ¹⁴ Gatu ni'n, pas'g ginna's ta'n teli np'g'pnaq Gjsaqamawminu Se'suguli gujjieweigtug. Ta'n goqwe'l ula ugs'tqamug mo assuminugul aq nige' mo tel mimajiw ta'n i' tl mimajiap. Pa na wijei aq 'npman gujjieweigtug maw Se'suguli. ¹⁵ Lugwatasin gisna moqwa' mo tali ugtapsuninug Gjnisgamewigtug. Gatu ta'n tel gawasgita'sin aq ta'n tel piltu mimajin na mawi ugtapsunig. ¹⁶ Etamg Gjnisgam ewlitelman aq ignmuan wanta'qi uggamlamunuaq ugjit ta'nig tel mimajulti'tij ta'n tel gina'muap ula wi'gatignigtug maw negmow 'ms't ta'n te'sijig Gjnisgam ugtmimajuinumg.

¹⁷ Ugtejgewei, mut nugu wen ignmuiwij gitnme'wan muta gis nmittoqs'p na'qi ta'n tel mattemg'p ta'nig getana'titl Se'sugulial. Musga's'g ta'n tel gistejui ugjit negm.

¹⁸ Wijigatulti'gw etang Gjisaqamawminu Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew unggelu'lgm. Na tliaj! Glapis ap nmulltoqs'p, Poligap.

Na wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuaji Epesusewaq Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Epesus na mawgi'g'gjigan na maqamigew teluisig, E'siaji'j. Epesus 'tg'snug E'siaji'j aq gi'gjiw eteg gta'nug. Nige' gisgug E'siaji'j teluisig, Aputapegiejit.

Pugwelw mimajuinu'g na'tel emtoqwala'tijig ta'n goqwe'l Gjinisgam Gisiteget gisitoqopnn je mu negm. Eteg na'tel na mawi ms'gi'g a'sutuo'guom ugjit Altemis (elt teluisit, Taiana) ta'n pugwelw mimajuinu'g nisgamitelma'titl.

Gatu Poligap getu tlimaji mimajuinu'g Epesuseg pas'g newgte'it Gjinisgam Gisiteget, newgte'it Nujiugs'tawi'wet na Westaulg aq newte'jit ta'n Nujiapoponmuet na Wejuli Nisgam.

Telimaji, "Nige' gepmitelmanej aq emtogwalanej Gjinisgam Gisiteget. Negm na Wegwisit Nisgam. Newgte'jilitl un'jann na Westaulg ta'n ilgwenugsi'gw. Telui'tut Ewjit Nisgam. Gisiteget gis wel'telmugsi'gw aq petgitmugsi'gw na Wejuli Nisgam. Wejuli Nisgam ignmugsi'gup ml'gigno'ti ta'n wejiaq wa'so'q. Na teli ule'ugsi'gw muta Westaulg ugtinneg eimu'ti'gw. Etna na ugjit."

Telmugsi'gw pas'g newgte'jilitl ta'n gisi ugs'tawianew mimajuinu'g. Negm na Westaulg ta'n gaqiguniepnaq gujjieweigtug ugjit jigla'tuanew mimajuinu'g ugtlue'utiwal, negmow ta'n teli gtlams'tua'titl. Nepg'pnaq gatu Gisiteget gis minua'lapnn aq nige' pemgopilitl ugtinaqanng wa'so'q ta'n mesta assutegelitl nige' aq maw iapjiw.

Westaulg nuji lugwatmoq wanta'qo'ti ugjit na Lesui'paq aq ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Ejigla'toqop na ta'n goqwei nigtuita'pnig, na tplutaqn. Nige' Westaulg wije tel nemugsi'gw muta gis pegising aq gisi np'g'pnaq ugjit ms't ta'n te'silij ta'n elita'silitl negmeg. Negmow na Gjinisgam ugtmimajuinung aq Wejuli Nisgam eig ugtinnewa. Nisgam gisite'tg na tla'tegen mawi amgweseweieg.

Etna na newge'jit ta'n elugo'ug, na Westaulg ta'n mesta assusit. Westawugsi'gw ginu ta'n teli gtlams'tasulti'gw negmeg aq sign'tugsi'gw ugwisunmg.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'sualaji Epesusewaq (1.1-2)

Westaulg gisa'lugsi'gw gisi ns'tmnenu ta'n goqwe'l Gjinisgamewe'l aq ignmugsi'gw Wejuli Nisgam (1.3-3.21)

Newgte' ta'n uli gtlams'tasulti'gw. Pilei mimajuaqan geggunmu'g ta'n mawnugsi'gw Westaulgeg (4.1-6.20)

Ugtejgewe'l gina'masuti'l (6.21-24)

¹ Nigmatut, ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmuloq ta'n getlams'tasultioq Se'suguliewigtug aq tleiaultioq na 'gjigan Epesuseg. Ewi'gm ula wi'gatign ugjit gilew ta'n melgi gtlams'tasultioq aq gegnu mimajultioq te'sigis'g. Ni'n na Se'suguli ugtapostale'witeml, ta'n Gjinisgam Gisiteget gisi mgnit.

² Gjinisgam gujjinu aq Gjisaqamaw Se'suguli etamgig ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgmuow aq wanta'qo'ti ggamlamunuaq. Na tliaj.

Ta'n goqwe'l gelu'lg Gjinisgam teli tplumugsi'gw

³ Nige' miwatmuanej aq emtoqwa'lanej Gjinisgam, na Gjisaqamawminu Se'suguli ujil. Gjinisgam wel'telmugsi'gup aq ignmugsi'gup sape'uti'l

wejiaraq wa'so'q. Na teli uleiugsi'gw muta Se'suguli ugtinneg eimu'ti'gw, etna na ugjit. ⁴ Gesgmaq ugs'tqamu el'tas'tnugweg Gjinisgam gisi igani mgnugsi'gup ugjit negmewe'n muta Se'suguli ugtinneg eimu'ti'gw. Megenugsi'gup aq tepgialugsi'gup ugjit Negmewe'n aq ugjit gegnu pmita'nenu aq je ma goqwei amsalteg eigtnug ta'n tel nemugsi'gw.

Na teli gsalugsi'gup. ⁵ Gjinisgam igani mgnugsi'gup ugjit gisigwenugsi-nenu. 'Lpa nige' ginu na un'jang, aq pegisulugsi'gw negmeg, wet sapu tl lugwet ta'n Se'suguli gis tla'teget. Getloqo Gjinisgam megnugsi'gw aq nige' ginu na un'jang muta teli ul'te'tg aq na tel puatg. ⁶ Nige' miwatmuanej aq emtoqwa'lanej Gjinisgam! Mo tel te'pmug ta'n teli ul'telmugsi'gw pas'g Gjinisgam ta'n tetuji glu'sit aq mawi espe'g gis tla'teget. Wel'telmugsi'gw muta Se'suguli ugtinneg eimu'ti'gw. Se'susal ta'n Gjinisgam mawi gsalatl uggwisl. ⁷ Se'sus ugtinneg eimu'ti'gw aq ta'n teli np'g'p aq gaqiguniepnaq. Ejigla'lugsi'gw ta'n lue'uti assumugsi'gup aq 'gtlue'utinal apigsigtas'gl. Mo tel te'pmug ta'n teli ul'telmugsi'gw pas'g Gjinisgam gis tla'teget. Muta tetuji gelu'sit aq mawi ms'gi'g ta'n teli ulapetmugsi'gw. ⁸ Na teliaq Gjinisgam tetuji ul'telmugsi'gw, aq tetuji uleiugsi'gw mo gis gitmug. Negm ta'n mawi ntawe'g aq 'ms't goqwei gaqi gji'toq na gis tla'teget ugjit ginu. ⁹ Musga'tugsi'gup ta'n goqwei gisite'tg'p muta getu tla'teget. Musga'tugsi'gw na ta'n goqwei mingwa'tas'g, ta'n negm gis gisite'tg'p ugjit gaq tla'tegen, wet sapu tl lugwet Se'sugulial. ¹⁰ Gjinisgam na tel'te'tg aq gaqa'tutew ta'n tuijw tetaputesg iga'q aq 'ms't goqwei Se'suguli iganpuguttew. 'Ms't goqwei wa'so'q aq ugs'tqamug mawa'tutew aq Se'sus iganpuguttew.

¹¹ Se'sus ugtinneg eimu'ti'gw, etna na ugjit Gjinisgam gisi mgnugsi'gup ugjit negmewe'n. Na negm Gjinisgam ta'n mestai assuteget igani mgnugsi'gup ugjit negmewe'n muta gisi ilstu'tp. 'Lpa gisi mgnugsi'gw muta gisite'tg'p na tla'tegen aq na tel puatg. Teliaq Gjinisgam gujiniu igani mgnugsi'gup ¹² glaman emtoqwalatesnu aq miwatmuatesnu ta'n tel gegnu pmita'igw. Miwatmug Gjinisgam ta'n gepme'g aq gesasit aq ta'n wejiet wasoqweg muta na tetuji ul'telmugsi'gw. Ninen Lesui'peultieg na amgwesewa'juultieg'p ta'n elita'sultieg Se'sugulieg, aq emtoqwalg'tt'p.

¹³ Maw nige' gilew elita'sultioq Se'suseg aq emtoqwalooq. Ta'n tuijw amgwes nutmoqeg teliaqewei agnutmaqan gepisitugsi'oqog gilew ta'n tli ugs'ta'titoqs'p. 'Gtlams'tasultioqeg Se'suguliewigtug Gjinisgam ignmugsioq na Wejuli Nisgaml i'mlin 'gtinnewaq. Negm na Nuji apoqonmuelitl ta'n Gjinisgam ignmugsioq ugjit musga'tugsioq gilew na Gjinisgam un'jang. Na tel gnugwalugsi'oqog negmewe'n. Etna na ula Wejuli Nisgaml ta'n Gjinisgam teli tplumugsi'gup. ¹⁴ Nige' 'lpa geitu'g ignmugsitesnu wa'so'q ta'n teli tplumapni ugtmimajuinumg muta nige' gisi ignmugsi'gw Wejuli Nisgaml i'mlij 'gtinnaq. Wejuli Nisgam ta'n Nujiapoqonmuet ignmugsi'gw ml'gigno'ti. Etna na ugjit geitu'g Gjinisgam gisi apaji pgwatalugsi'gw aq apaja'lugsitesnu negmeg wa'so'q. Nige' miwatmuanej aq emtoqwa'lanej Gjinisgam ta'n maw gepme'g. Na teliaq.

Poligap a'sutmessewaji

¹⁵ Weja'tegemgeg nutmaianeg gilew getlams'tasultioq Se'suguliewigtug aq ta'n teli gsalooq ta'n te'siliji Gjinisgam ugtmimajuinumg, ¹⁶ me' menaq pun miwatmuag Gjinisgam ugjit gilew. Migwitelmuloq ta'n te's a'sutmai. ¹⁷ Etamg Gjinisgam, Gjsaqamawminu Se'suguli ujjl ta'n maw gepme'litl, ignmulinew na ml'gigno'ti ugjit 'ns'tmu'tinew ta'n goqwe'l negmewe'l. Etamg ignmulinew na Wejuli Nisgaml ta'n gisa'lultew 'ns'tmn aq musga'tultew Gjinisgaml ta'n tele'n, glaman ulnenuates. Na teliaq! ¹⁸ Etamg

Gjinisgam ugjit gilew ugtangita'suaqanmual pana'tunew glaman me' na 'ns'tasultitoqs'p ta'n goqwei Nisgamewei aq nmitutoqs'p ugtwasetegm. Na tujiw ugji'tu'toqs'p ta'n goqwei weji wigumugsiog, aq ugji'tutoqs'p ta'n goqwe'l Gjinisgam ugtmimajuinung 'msnmi'titaq. Na tetuji pugwelgl aq pajiji gelu'lgil aq gepme'gl. ¹⁹ Na tujiw ugji'tutoqs'p ugml'gigno'tim ta'n pajiji ms'gi'g. Igmugsi'gw ula ml'gigno'ti apoqonmugsinenu ginu ta'n getlams'tasulti'gw. Ula ml'gigno'ti ta'n ignmugsi'gw aq nige' geggunmu'g na wiji aq na mawigna'q ml'gigno'ti ²⁰ e'w'g'p ta'n tujiw wenaqa'lateg Se'sugulial gisi npliteg. Wenaqa'lapnn aq pemgopalapna ugtinaqanmg wa'so'q ta'n teli iganpuguiltil. ²¹ Se'suguli pajiji gneg espe'g aq ta'n pas'g tege'wile'wilitil aq saqamawul, aq assusilitil aq ta'n pas'g wenn ml'gigno'ti geggunmilij. Me' ml'gigno'ti eteg ugwisunmg je mu ta'n pas'g wen ugwisunml, mu pas'g ula ugs'tqamug gatu maw ap igtig jugu'aq. ²² Gjinisgam 'ms't goqwei iga'tuap Se'suguli ugpitng aq ignmuapnn igani assumilin ta'n te'sijig getlams'tasultiji na a'sutmewinu'g. ²³ Se'suguli ugtinnewaq eig aq negmow pa wiji aq wa'qi ula ugs'tqamug. E'waji wegla mimajuinu'g ta'n ms't tela'teget ugs'tqamug, Negm gaqa'toq 'ms't goqwei aq 'ms't tami eig. Na tliaj.

2

Gjinisgam gisa'lugsi'gw piltu mimajultinenu

¹ Na sa'q ta'n tel listuoqop Gjinisgam, nepu'tioqop elue'utigug. Gis pemi lta'ioq mn'tua'gig pas'g mo geitu'tiwoqop. ² Etna na tujiw majulgwatmoqop ta'n goqwe'l mo glu'lgtnugul ugs'tqamugewe'l. Jigs'tuoqop ta'n wen iganpugutuaji mn'tu'g ta'n mo nemiam'gig na Gjimm'tu. Etna na negm ta'n ilgwennaji na mimajuinu'g ta'n elistua'titil Gjinisgaml. Na! ³ Gesgmnaq getlams'tasulti'gup, 'lpa 'ms't ginu wiji telo'lti'gup 'st'ge' negmow. Gis tetapualsulti'gup ta'n teli angita'sulti'gup. Tela'taqati'gup ta'n gaqianal aq 'gtangita'suaqanminal tel pualugsi'gup 'st'ge' ta'n pas'g wen ugs'tqamuip. Telteg ulmajo'ltitesnu ta'n tujiw Gjinisgam ilsumataq aq ugtapulataq mimajuinu'g ta'n tel pata'taqati'tij.

⁴⁻⁵ Gatu Gjinisgam tetuji ewlitemugsi'gw aq mawi gsalugsi'gw na piltu mimajua'lugsi'gw muta eimu'ti'gw Se'suguliewigtug. Na tela'tegep ge's nepu'tigweg 'gilue'utinaq aq ta'n tel listmu'tigweg. Gatu negm ta'n tetuji ul'telmugsi'gweg na weji ugs'taugsi'gup aq piltu mimajua'lugsi'gw. Na tetuji ms'gi'g ugtewlitemlagaqanm mo nenga'tmug aq pajiji melgigna'q ugsaltuaqanm ma gaqianug. ⁶ Gjinisgam wenaqa'lugsi'gup ta'n nepu'ti'gup elue'utigug aq gisi ignmugsi'gup 'gt'punual wa'so'q maw Se'sugulial. Pa na wiji aq nige' gis eimu'ti'gw na'te'l aq etli iganpugu'g maw negm. ⁷ Wet tla'teg'p ugjit apjiw musga'toq ta'n pajiji ul'telmugsi'gw ta'n mo tel te'pmug, gatu mawi ms'gi'g. Weji gsalugsi'gw aq weleiugsi'gw muta Se'sus ugtinneg eimu'ti'gw. ⁸ Gjinisgam teli ul'telmugsi'gup ta'n mo tel te'pmug. Ta'n tujiw getlams'tasulti'gweg weji ugs'ta'ti'gup. Mo na ginu ta'n tela'taqatig'g gatu na Gjinisgam ta'n tela'teg'p. Etna na negm ugtignmatigewe'm ta'n pisuiw 'msnmi'ti'gw. ⁹ Lpa mo eigtnug goqwei ta'n ugji ginnua'titesnu. Muta ma gisi ugs'ta'wi'gw je tlia attignita'igw. ¹⁰ Etna na Gjinisgam ta'n westawugsi'gw. Muta Se'suguli ugtinneg eimu'ti'gw, etna na ugjit Gjinisgam piltu mimajuaqan ignmugsi'gw aq na ml'gigno'ti ugjit gelu'lg lugowaqan lugwatmnenu. Gis sa'q gisgajug't'p ugjit ginu tla'taqatinenu.

Mawa'lugsi'gw Se'suguliewigtug

¹¹ Na teliaq gatu migwite'tmug ta'n gi's sa'q tleiaultioqop. Lesui'paq telui'tugsioq gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq, "Mo elugwatasultiwoq." Negmow Lesui'paq teluisultijig, "Elugwatasultieg" (telueg, ta'n tel lugwatmi'til wa'qiwal). Migwite'tmug gis sa'q mo gilew Gjinisgam ugtmimajuinung. ¹² Etna na tujiw gilew niguita'ioqop Se'suguliewigtug. Sitatug eimu'tioqop Gjinisgamewigtug. Mo tleiaultioqop, Lesui'pewigtug, Lesui'paq ta'nig Gjinisgam gisi mgnapni. Mo tali gepmite'tmuoq goqwei ta'n Gjinisgam teli tplumapni ugtmimajuinung. Ula ugs'tqamug eimu'tioq, 'lpa mo eigtnug ta'n lita'sultiwoq aq mo gejiawoq Gjinisgam. ¹³ E'e 'lpa tetuji sitatug eimu'tioqop, gatu nige' gilew mawa'lugsioq Se'suguli. Ta'n gis ne'po't'pnaq aq gaqigunie'pnaq na tel gigja'lugsioq Gjinisgamewigtug. ¹⁴ Se'suguli na nuji lugwatmoq wanta'qo'ti ugjit ninen Lesui'peultieg aq ugjit esgwia'tioq aq mu nugu getantultigw. Ta'n teli np'g'pnaq gujjiweigtug nige' Gjinisgam wije' tel nemiaji 'ms't mimajuinug, gitg Lesui'paq aq maw igtig. Gis sa'q niguita'pnig muta pas'g Lesui'paq geggunmi'tij Gjinisgam ugt'plutaqanml aq mu igtig. Gatu nige' Gjinisgam wije' tel nemugsi'gw aq ta'n pas'g wen ta'n jigs'tuatl Se'susal gis lietew Gjinisgamewigtug muta Se'sus gisi np'g'pnaq ugjit 'ms't wen ta'n elita'sit negmeg. ¹⁵ Se'sus iganapti'gmugsi'gup wa'so'q. Nige' mo ta'n tel gaqi majulgwatmi'ti'gw Lesui'peweie'l 'tplutaqann gatu awna ta'n elita'sulti'gw Se'suguliewigtug, ta'n wet tla'teget. Nige' Lesui'paq aq esgwia'tijig gisa'lujig gitg Gjinisgam un'jang. Mo ta'n wetapegsin Lesui'pewigtug gisna esgwia'tijig gatu ta'n majulwale'w Se'suguli ta'n Gjisaqamawewit. Na weji lugwatmoq wanta'qo'ti aq nige' wijigatulti'gw. ¹⁶ Teli np'g'p gujjiweigtug glaman gis la'lugsitesnu 'ms't Gjinisgamewigtug aq ginu gitg Gjinisgam un'jang. Mu nugu masgeltultigw muta nige' wijigatulti'gw ta'n Se'sus gis tla'teget. ¹⁷ Etna na ugjit Se'suguli weji pgsing'p aq pestunmuapni gelu'lg agnutmaqan. Teluep, "Pegisinnaneg ugjit ignmulgig wanta'qo'ti 'ms't ta'n te'sijig." Ignmug-sioq wanta'qo'ti gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq aq sitatug eimu'tioqop Gjinisgamewigtug, aq ignmulgig wanta'qo'ti Lesui'peultijig ta'n gigjiw eimu'tipnig negmeg. ¹⁸ Wet sapu tl lugwet Se'suguli ta'n teli np'gs, iganapti'gmugsi'gup wa'so'q. Ta'n te'si'gw Lesui'paq aq ta'n mo Lesui'peulti'gw, nige' gitg gisi ilta'igw Gjinisgamewigtug negm ta'n gujinaq. Gisi ilta'igw Gjinisgamewigtug, muta Wejuli Nisgam apoqonmugsi'gw.

¹⁹ Na nige' gilew, ta'n mo Lesui'peultiwoq, mo nugu se'g tleiaultioq. Mu nugu! Nige' tleiaultioq Gjinisgam ugtmimajuinung. Nige' Gjinisgam un'jang, pa wije' aq mesnmu'tioq 'gtwi'gatiginn ta'n tleiaultioq. Na tliaq.

Gjinisgam etlitoq wi'g

²⁰ Gjinisgam etlitoq a'sutuo'guom ta'n siawqatg. Iganigjitegewinugi'g aq apostale'wijig ta'n igan gnu'a'taqatipnig Se'sugulial pa wije' aq gelu'lg epganaqataqan gisiga'tutij. Negmow ta'n getlams'tasultijig pa na wije' aq ta'n goqwei wesgiji ilta'ig epganaqataqan. Se'suguli, pa wije' aq na mawi espe'g gun'tew ta'n 'ms't goqwei mawn'g. ²¹ Se'sus mawa'laji ta'n getlams'tasultijig muta eimu'tijig ugtinneg aq angua'laji. Pem pugwelielijg ta'nig getlams'tasultijig aq Se'sus mawa'laji. Negmow tela'taqatijig ta'n tel puatg Gjinisgam mu negmow ta'n tel puatmi'ti'gw. ²² Ta'n tel mawa'lugsi'gw, na gilew elt angua'lugsioq aq maw 'ms't esgwia'tijig ta'nig getlams'tasultijig aq Gjinisgam 'gtinnaeq eig wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgamewigtug.

3

Poligap elugowaji ta'nig mo Lesui'peulti'gw

¹ Na nige' gis tliaq Lesui'paq aq igtig mawnugsi'gw Se'suguliewigtug. Etna na ugjit ni'n Poligap a'sutmeseuloq ugjit gilew ta'nig mo

Lesui'peultiwoq. Pija'ling'p laplusang, ta'n tel lugo'g Gjinisgam, ta'n tel pestunm na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli. Pestunmaianeg ugjit ulapetmnew ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ² Amuj nutmaioq ta'n teli ul'telmugsi'gw Gjinisgam. Ignmuip na ml'gigno'ti ugjit lugwatmn ula lugwoqaan aq telimuloq na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam wel'telmugsi'gw. ³ Gjinisgam musga'tuit ta'n goqwei sa'q a'guteg aq gissutas'g. (Ignmuit ni'n 'gji'tun aq gis wi'gmuloq ta's'gl glusuaqann ugjit na. ⁴ Pa na nige' gitmoq ta'n goqwei gis wi'gmuloq gisna nutmoq gisi gji'tutoqs'p ta'n ni'n teli ns'tasi, ta'n goqwei gis sa'q a'guteg ugjit Se'suguli.) ⁵ Gis nige' sa'q mimajuinu'g mo telimamugupnig ula ta'n a'guteg. Gatu nige' wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgameg. Gjinisgam gis musga'tuaji sape'ultiliji apostale'wiliji aq iganigitegewinu'g. ⁶ Etna na ula ta'n sa'q gis a'guteg, na gelu'lg glusuaqan ignmut'pnig elt ta'nig mu Lesui'peulti'gw ta'nig gaqaisg milapegsultijig mimajuinu'g. Na nige' negmow, maw Lesui'paq, 'msnmu'titaq ta'n goqwe'l gelu'lg Nisgamewe'l. Nige' wije'i tleiaultijig na Gjinisgam un'jang aq Se'suguli elt ugs'tawiaaq ta'n Gjinisgam teli tplumapni.

⁷ Gjinisgam na teli ul'telmip, ignmuip 'gji'tun ta'n goqwei sa'q a'guteg aq ignmuip na ml'gigno'ti ugjit al'pestunman gelu'lg agnutmaqan. Gjinisgam na tel lugwatmoq ugml'gigno'timg. ⁸ Je tlia ni'n na mawi ejinei ta'n te'sijig Gjinisgam ugtmimajuinung, mesgi'g ignmuit. Gjinisgam wel'te'tmuit ugjit la'tuan ta'nig mo Lesui'peulti'gw ula gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli aq tlimanew ta'n goqwe'l tela'teget ugjit ginu tetuji gelu'lg, ma gis waju' ns'tmug. 'Lpa ma gaqianug, mawi ms'gi'g aq maw pugwelg, mo eimug ta'n wen ugs'tqamug gisi ngattal gisna maw gittal. ⁹ Gjinisgam Gisiteget, na newgte'jit ta'n 'ms't goqwei gisite'tg'p, ignmuit ml'gigno'ti ugjit gisa'lanew mimajuinu'g 'gji'tunew ta'n goqwei sa'q a'guteg. Glapis nige' weja'tegemg mo telimamugupnig ula ta'n sa'q a'guteg Gjinisgamewigug. ¹⁰ Glaman nige' nuji ilsutaqatijig aq iganpugua'tijig wa'so'q 'gji'tutaq Gjinisgam Gisiteget ugtns'tuo'tim ta'n pajiji ms'gi'g. Mawa'laji 'ms't ta'nig getlams'tasultijig. Lesui'paq aq maw ta'nig mo Lesui'peulti'gw mawnutultijig. ¹¹ Gjinisgam na wet tla'tegep ta'n iappiw igan gisite'tg. Tela'teget wet sapu tl lugwet Se'suguli na Gjsaqamawminu. ¹² Ta'n teli gtlams'tasultijig Se'suguliewigtug mawita'igw maw Se'sus aq mu nugu netaqo'lti'gw. Ta'n pa tujiw gisi agnutma'titesnu Gjinisgam a'sutmaqanigtug aq geitu'g apoqonmugsitesnu. ¹³ Etna na ugjit etawaqtmuloq, mut punia'tinew muta ni'n welmaje'i ugjit gilew. Ula wet tliaq ugjit ulapettoqs'p muta me' enmiaq gemitelmugsitogs'p.

Ta'n tetuji gsalugsi'gw Se'suguli

¹⁴ Na tliaq nige' Se'sus gis mawa'lugs'gw gitg Lesui'paq aq esgwia'tijig mimajuinu'g aq Gjinisgam eig 'gtinnenaq. Etna na ugjit nige' el nutgul'pa'si Gjinisgam gujjiu, aq a'sutmesseuloq Epesusewaq. ¹⁵ Etna na Gjinisgam ta'n gisiaji gaqais milapegsultijig mimajuinu'g aq negm ujuuwaq. ¹⁶ Ni'n etamg Gjinisgam, ta'n mawi gelu'sit aq ta'n tetuji mawignat, ignmugsinew ml'gigno'ti 'gtangita'suaqanmu'g, aq 'gtinnewa'q glaman gis tla'taqatitogs'p ta'n Gjinisgam tel puatg. Etna na Wejuli Nisgam ta'n apoqonmugsitogs'p gegnu angita'sultinew aq ignmugsitogs'p ml'gigno'ti tetapua'taqatinew. Na tliaj. ¹⁷ Etamg Gjinisgam ugjit Se'suguli apjiw i'ttew 'ggamlamunuaq aq siawqattew 'gtangita'suaqanmual muta teli gtlams'tasultioq. A'sutmai ugjit gilew 'gsalanew Gjinisgam aq igtigig mimajuinu'g. Na tujiw gisi ml'gipugutuatoqs'p pa wije'i aq weli ugji'p sgit melgnat' stoqon ma guisianug, gisna pa wije'i aq wen'ji'guom weli epqanaqa'tas'g, ma

majisgianug. ¹⁸ A'sutmesseuloq glaman gilew, maw 'ms't ta'n te'sijig Gjinisgam ugtmimajuinung, guguntoqs'p ml'gigno'ti ugjit gisi ns'tasultinew ta'n Se'suguli pajiji gsalugsiog, na tetuji sge'g aq tetuji pittaq. Teli ns'tasultitoqs'p ta'n teli gsalugsiog tetuji esp'teg aq tetuji temig. Na tliaj. ¹⁹ Getletug etamg 'ns'tasultinew ta'n Se'suguli tetuji gsalugsiog, tlia ma gis wajui ns'tasultiwoq. Amujpa na weli gji'tuoq Se'suguli ugsaltuaqanm. Ta'n tel piami gji'tuoq na me' tl piam lita'sultitoqs'p Gjinisgam glaman gis tla'taqatitoqs'p ta'n Gjinisgam tel pualugsi'gw.

²⁰ Nige' gepmitelmanej negm na Gjinisgam ta'n me' ma'muna'tegetew je mu ta'n goqwei ninu gis glutmug gisna gisi angite'tmug. Gjinisgam na wet lugwatmoq ugml'gigno'timg 'gtinnenaq. Na tliaj! ²¹ Se'suguli apji gepmitelmatl Gjinisgam aq maw nige' ginu ta'n getlams'tasulti'gw gepmitelmanej, nige' weja'tegemg aq iapijw! Na tliaj!

4

Newgte' ta'n teli gtlams'tasulti'gw

¹ Ni'n nige' laplusang pisi muta elugo'g Gjisaqamaw. Nige' munsainuloq gegnu pmita'new, el mimajultinew ta'n telgitasultioq ugjit gepmitelmanew Gjinisgam. Tel'te'tg'p aq teli iga'tugsiogop na tl mimajultioq, ta'n tujiw wigumugsiogeg 'lta'new ugtelege'wa'ging. Etna na ugjit munsainuloq tel mimajulti'gw 'st'ge' tleiaultioq ugtelege'wa'ging. ² Mut mege'iw'n, awna sangewe'ie'n. Mut tal'te'tmu ta'n getu wen tla'ls'g, gisipugttes. 'Gsiteltultigw Gjinisgamewigtug aq musga'tug ta'n teli gsaltultioq ta'n tujiw apoqonmatultioq. ³ Wejuli Nisgam mawnugsioq 'ngute'jinew wantaq'igtug aq ignmugsioq ml'gigno'ti ugjit wantaqamigsultinew. Winpalsultigw 'gsaltultinew, aq wantaqamigsultinew glaman siaw mawnutultitoqs'p. ⁴ Gjinisgam mawa'lugsi'gw 'ngute'jinenu ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Newgte' tl mawo'lti'gw newgte' Se'sus wa'qi, aq pas'g newgte'it Wejuli Nisgam. Pa na wije' aq nige' newgte' elita'sultioq Se'suguli ta'n Gjinisgam wigumugsiogop tla'taqatinew. ⁵ Pas'g newgte'it Gjisaqamawminu, pas'g newgte'it ta'n teli gtlams'tasulti'gw na Se'suguli, aq pas'g newgte' sign'tatimgewe'm. ⁶ Pas'g newgte'it Gjinisgam. Negm na ujjual ugjit te'sijig mimajuinug. Mestai assusit. Ugtlgowaqan wet sapu tl lugwet 'ms't ta'n te'si'gw ta'n getlams'tasulti'gw, aq 'ms't ta'n te'si'gw 'gtinnenaq eig.

⁷ I' newgte'ji'gw gis gisi ignmugsi'gup mujgajewe'l ignmatimgewe'l. Na teli ul'telmugsi'gup Se'suguli! ⁸ Ta'n Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg, "Ta'n tujiw wenagieteg wa'so'q, pugwenniji ta'nig getanji wissuignemapni aq pugwenniji iga'lapni ta'nig nepu'titgi'g aq pejo'lapni aq wije'wa'tipnn. Na tujiw ignmuapni ignmatimgewe'l mimajuinug."

⁹ Na nige' talueg ula ta'n tujiw telueg, "wenagieteg"? Telueg, Mujga amgwes, wet nisa'siteg wa'so'q aq pegisingeg ugs'tqamug. We'gaw etli np'g'p aq utqatalut'p. ¹⁰ Ula negm ta'n wet nisa'sip, etna na negm ta'n soqwiepnaq, wet saputa'sit ta'n telgi'g musigisg glapis wa'so'q. Na tujiw 'ms't tami eig, ta'n telgi'g wa'so'q aq ugs'tqamug. ¹¹ Etna na negm gelu'lg' ignmatimgewe'l ignmuapni mimajuinug. Na telueg ignmuapni piltuamug'gl ml'gigno'ti'l. Ta'siliji ignmuaji ml'gigno'ti ugjit apostale'witeultinew. Igtigig ignmuaji ml'gigno'ti ugjit al pestunmu'tinew. Igtigig ignmuaji ml'gigno'ti ugjit nuje'wanew ta'nig getlams'tmu'tijig. Igtigig ignmuaji ml'gigno'ti ugjit

nujigina'mua'tinew. ¹² Na wet tla'tegep gisgajo'lan Gjinisgam ugtmima-juinumg ugjit mawi apoqonmatultinew aq ugjit melgignewa'lanew ta'nig getlams'tasultijig aq jugo'lanew igtigig Se'suseg. ¹³ Na tujiw ginu 'ms't 'ngute'jitesnu ta'n teli glams'tasulti'gw aq ta'n teli gji'julg Gjinisgam ugg-wis. Ginu gisipuguita'tesnu aq ignmuatesnu Se'suguli ilgwenusginenu 'ms't goqweigtug glapis tlo'ltitesnu 'st'ge' negm. ¹⁴ Glaman ma nugu tlo'lti'gw 'st'ge' mijua'ji'jg ta'nig appi gawasgita'sultijig. Ma nugu jigs'tuagw ta'n mi-majuinu tel piltu gina'muej je tlia tetuji ntawi egsuet, tl'ta'sulti'gw teliaq teluej. Ma jigs'tuagw glaman ma elue'wa'lugsig'gw. ¹⁵ Gatw awna amujpa eliguti'gw Gjinisgamewigtug te'sigis'g aq me' pm tlo'lti'gw 'st'ge' Se'suguli ta'n iganpugutugsig'gw glaman ginu gji'tmei tlo'ltitesnu 'st'ge' negm. Na gis wet tla'taqatitesnu ta'n teli gsaltulti'gw aq ta'n gegnu pmita'igw na telua'ti'gw teliaqeweigtug. ¹⁶ Wi'je aq ga'qi ta'n tel milig, 'ms't goqwei piltu lugweg aq 'lpa tle'. Te's angwisgan weli astu'teg aq ga'qi maw lugweg aq nigweg. 'Ms't goqwei wel wije'wji. 'Ms't goqwei weli astu'aq aq maw lugweg aq nigweg. Pa na wijej ginu ta'n getlams'tasulti'gw na wijej aq Se'suguli wa'qi ula ugs'tqamu. Negm iganpuguit aq mawnugsig'gw. Ilgwenugsig'gw tla'taqatinenu ta'n tel puatg. 'Ms't ta'n te'si'gw ta'n teli gsaltulti'gw aq maw luguti'gw me' pm ml'gigna'latesnu 'gjijaqamijinu aq pm pugwelietesnu. Na.

Piltu mimajulti'gw ta'n Se'suguli ignmugsig'gw

¹⁷ Etna na ugjit ni'n munsailuloq, Gjinisgam ugwisunmg, aq ml'gi tlimuloq, "Mut tl mimajultinew 'st'ge' ta'nig menaq westa'ti'gw. Mo tepawgt-inugul negmow ugtangita'suaqanmual aq ma Gjinisgam wesimawgwil." ¹⁸ Ugtangita'suaqanm etelgi etli oqonitpa'qigtug aq winjigl. Melgesultijig aq metua'taqatijig, mo tleialuti'gw Gjinisgamewigtug. Negmow mo gegnu pmita'gwi'gw ta'n Gjinisgam tel puatg. ¹⁹ Mo tali el'te'tmi'ti'gw ta'n goqwei tetaputeg aq ta'n mo tetaputenug. Ignmasultijig negmow ta'n tel puatmi'tij. Mu naqita'gwi ta'n goqwe'l tela'taqati'tij winjigl, ewnaso'ltijig, maliamtulti-jig aq sespeiattulijig.

²⁰ Mut tlo'ltigw 'st'ge' negmow! Se'suguli gegina'muapni mimajuinu'g gegnu pmita'new. ²¹ Getletug nutmaioqop ugjit Se'sus. Ta'n tel majulgwaloq tel gnu'tmulg'p na teliaqewei ta'n Se'sus egina'muep. ²² Jigla'si ta'n i' tleiu't'p aq ta'n i' tl mimaji't'p. Ta'n gis sa'q i' tleiu't'p winjigt'pnn. Ta'n goqwei tela'teget'pn mo glu'lgtnug aq uljaqa pemalsin. ²³ Ignmu Gjinisgam pilue'gtn 'gtangita'suaqanm aq 'ggamalamun. Amujpa piltu angita'sin. ²⁴ Ignmu Gjinisgam piluei awigtij 'gtangita'suaqanml. Ignmasg pilei mimajuqaan 'st'ge' negmewei. Musga's'g ta'n tel gegnu pmien aq ta'n tel sape'win. Amujpa tetapua'l't Gjinisgam.

²⁵ Mut nugu egs'pugua'tultinew. Amujpa na 'ms't wen telimatl teliaqewei muta 'ms't wijej tleiaulti'gw Se'suguli ugtinneg. ²⁶ Ta'n tujiw uggwain, mut ignmatmu uggwaiuti la'lulin elue'utigtug, gatw awna puni ggwain aq apigsigtatulti'gw gesgmnaq na'gu'set gis galqwasiegw. ²⁷ Mut ignmuaw mn'tu gisgulin. ²⁸ Na mimajuinu ta'n i' gmutnep, amujpa naqa'sij ta'n tel gmutnej aq poqji tl lugwej aq 'gtantuj giasgiwewei ugmimajuqaanm ugjit negm aq glaman gisi pgwatutew apoqonmuan ewle'jultiliji. ²⁹ Ta'n telawistin mut e'wmu glusuaqanm asgaiwan piluei. E'we'n pas'g apoqonmatimgewe'l glusuaqanm, na telamu'gl unaqqa'lan aq welgwija'l'jig aq ignmuan ta'n tel nuta'j. Na gi'l ta'n telewistun ula'lates negla ta'nig nutasgig. ³⁰ Aq mut gisa'law ewlgwijin wejuli Nisgam ta'n we'jiet Gjinisgameg ta'n tel mimajini muta negm na Gjinisgam nuji ilgweneweg ta'n ignmasg glaman 'gjitmi 'gji'tun gi'l na Gjinisgam un'jann aq wej gnug-wasin. Na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam iga'lugsitesnu lue'uti aq wa'so'q

i'mu'titesnu. ³¹ Jigla'tu 'ms't 'pgo'qite'taqan aq taqal'gwijuaqan. Mut gtu' asgo'tegew, aq mut uggwaw. Punialisewaq, mut ewlimaw mimajuinu aq mut gi'gatgamigsiw ta'n pa tujiw. ³² Gatu awna ulm'tu aq nuge'gtej 'ggamla-mun ala wen ap igtig. Apigsigtatulti'gw, 'st'ge' Gjinisgam apigsigtugsioq muta tleiaultioq Se'suguliewigtug.

5

El mimajin ta'n Gjinisgam tel pua'l'sg etl waseteg

¹ Na nige' gilew Gjinisgam un'jang, amujpa na wejo'tmoq tlo'ltinew 'st'ge' negm. ² Gilew 'gmimajuaqanmual amujpa na ilgwenmoqol 'gsaltuaqanigtug, 'st'ge' nige' Se'suguli ta'n teli gsalugsi'gw aq weji np'g'pnaq ugjit ginu. Ujji tetapua'latl ta'n tujiw iga'toqeg ugmimajuaqanm ugjit ginu. Pa na wijej aq na teli iga'toq mujgajewe'l ignmatimgewe'l patgulmesigaqanigtug.

³ Gilew na Gjinisgam ugtmimajuinung. Mut winsultinew, mut penoqoltinew, aq mut 'ms't goqwei gaqi gtu tepo'tmnew. Aq maw mut tla'taqatinew ta'n pas'g goqwe'l gisa'laqq igtigig tl'ta'sultinew gilew wegla tla'taqatigoq. Gatu awna gegnu pmita'igw ugjit Gjinisgam aq sape'ultigw ta'n telteg tla'taqatigoqs'p. ⁴ Mo weltenug gilew wintulgatultinew, ewnasewistu'tinew gisna winewistu'tinew. Awna telteg gilew migwimultinew Gjinisgam uggelu'lgm aq miwatmuanew. ⁵ Amujpa gegnua'tuloq na mo eimug mimajuinu tleiawigw Gjinisgam ugtelege'wa'gimig ta'n na tla'teget. Ta'n wen tel win mimajij, penoqweig, aq 'ms't goqwei getu gaq tepo'tg, emtoqwatg ta'n goqwei ugs'tqamugewei, je mu Gjinisgaml. Ma tleiawigw Gjinisgam ugtelege'wa'gimig.

⁶ Mut ignmuaw wen lue'wa'lulin ta'n ewnasewistoq. Gjinisgam ugtapulataq ta'nig elistua'titl ta'n tla'taqati'tij. Ta'n teli ntawi egs'pugua'l'sg, mut 'gtlams'tuaw! ⁷ 'Lpa mut wit tlgowaqanasiw na telamugsultijig mimajuinu'g aq mut wit toqwa'law. ⁸ Na gilew pata'taqatigoq aq pa na wijej aq eimu'tioqop oqonitpa'qigtug gatu nige' tleiaultioq Gjinisgamewigtug aq eimu'tioq ugwasetegm. Amujpa na tel mimajultioq 'st'ge' na mimajuinu'g tleiaultijig Gjinisgamewigtug aq eimu'tijig ugwasetegm. ⁹ Gjinisgam ugwasetegm ugtinnenaq eteg. Ugwasetegm gisa'l'sg tla'tegen ta'n goqwe'l gelu'lg, tetapu'aq, aq gigwajiaq. Na tujiw igtigig mimajuinu'g n'multaq ta'n tel mimajin te'sigis'g pa na wijej aq waseteg wasoqweg oqonitpa'qigtug. ¹⁰ Ugjo'te'n gnu'tmasin ta'n tel tetapua'luj Gjsaqaamaw.

¹¹ 'Lpa mut 'lgowaqanasiw ta'n goqwei mo tali ugtapsuninugul ta'n mimajuinu'g tla'taqatijig ta'n tleiawigl oqonitpa'qigtug. Mut wit toqwa'lanew awna musga'tug ta'n goqwe'l tla'taqatijig winjiggl na. (¹² 'Lpa na 'ntaqo'qon we'gaw wesgutmn ta'n goqwei gim tla'taqati'tij.) ¹³ Ta'n tujiw 'ms't goqwei gaq tua'tas'g wasetegigtug, na tujiw ta'n giasgiwewei tlo'lti'tij neia'sgt'ew.

¹⁴ 'Ms't goqwei gaq neia'sgt'tew giasgiwewei Gjinisgam ugwasetegm. Etna na ugjit wet tleujig, "Tugwia gi'l ta'n nepan, apaji mimaji gi'l ta'n nepmn, aq na tujiw Se'suguli ugwasetegm lasenmultew aq ignmultew pilei mimajuaqan."

¹⁵ Na glaman gigjo'te'n ta'n tel mimajin. Mut tl mimajiw 'st'ge' ta'n wen mo nestue'iug awna tle'ie'n 'st'ge' mimajuinu ta'n nestue'g muta Gjinisgam geji't. ¹⁶ Apji ula'tega ta'n tel we'gusipgwatun glaman 'gji'jultaq ta'n teli gtlams'tasin muta tetuji elue'ultijig mimajuinu'g nige' na'gwegl. ¹⁷ Mut tl lue'walsiw, pas'g smtug ugjo'te'n gisi gji'tun ta'n Gjinisgam tel pua'l'sg tla'tegen.

18 Mut musguajueiw esamq̄waw moqopa'q aq mut 'gtigiew, muta gaq su-siga'tultew 'gmimajuqaanm, gatu awna ignmu Wejuli Nisgam ta'n 'gtinneg eig ilgwennulin. 19 Ta'n tujiw glultultioq usgutmug ta'n goqwei Nisgamewei. Apjiw miwatmug Gjinisgam 'ggamlamunuaq. 'Gtapegiatmug a'sutmaqane'l 'gtapegiagan wejaqal Gjinisgam ugtwi'gatigng. Emtoqwalug aq miwatmug Se'sus 'gtapegiaganigtug. Aq tli'ntu'tigw ta'n Wejuli Nisgam ignmugsioq 'gjiaqamijuaq. 20 Apjiw miwatmug Gjinisgam gujjuu ugit ta'n te's'g goqwei Se'suguli ugwisunmg, muta negm ta'n iganpugutugsi'gw.

Ji'nmug aq ugte'pitemuaq

21 Gepmiteltutigw 'st'ge' ta'n tel gepmitelmoq Se'suguli.

22 E'pittut gepmitelmug ingute'jin amujpa na gepmitelm't 'gji'nmum 'st'ge' ta'n tel gepmitelm't Se'suguli. 23 Muta ji'nm iganpugutuatl ugte'piteml pa na wije Se'suguli iganpugutuaji ugtmimajuinmg. Se'suguli gisi ugs'tawiapni 'ms't ta'n te'siliji ta'ni getlams'tasultiliji. Negmow pa wije aq negm wa'qi ula ugs'tqamug. 24 Ta'nig getlams'tasultijig gepmitelma'titl Se'sugulial pa na wije e'pitem'ultioq ingute'jin amujpa gepmitelm't 'gji'nmum ta'n tel mila'tegen.

25 Ji'nmutut ingute'jin amujpa 'gsalu 'gte'pitem aq ule'w pa na wije aq Se'suguli teli gsalaj aq ule'waj ugtmimajuinmg aq weji np'g'pnaq ugit negmow. 26 Se'suguli wet tla'teget ugit gisa'lanew ugtmimajuinmg sape'ultinew. Ugglsuaqaanml gisi waqama'tuaji uggamlamunuaq. Ejigla'toqol ugtlue'utiwal pa na wije aq gesispa'tuaji samqwanigtug.

27 Na wet tla'teget ugit iga'tuanew ugtmimajuinmg ugit negm. Gepmite'tasultijig aq mo goqwei we'jitugsinew amsalteg ugtinnewaq glaman ugit negm uli angamusultinew, sape'ultinew aq mo goqwei we'jitugsinew amsalteg ugtinnewaq. Na. 28 Ji'nmutut, ingute'jin, amujpa na gesalt 'gte'pitem aq weleiat pa wije aq gi'l ta'n teli gsalsin ga'qi. Ji'nm ta'n weleiatl ugte'piteml weleiasit negm. (29 'Lpa mimajuinu mo eliaptmug wa'qi awna mimajuinu wel smsit, aq ango'tg. Elt pa na wije Se'suguli teli angewiwaj ugtmimajuinmg. 30 Na weli gji'tu'g muta ginu na ugtmimajuinmg aq tleiaulti'gw wa'qi.) 31 Etna na ula telueg gelu'lg wi'gatign. "Ji'nm naqalaji ujl aq uggwitl aq toqwa'tijig ugte'piteml. Na tujiw ula tapusijig nige' newgte'jig." 32 Na ula mesgi'g teliaqewei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. Gatu ni'n teluei ula glusuaqaanm maw wesgumajig Se'suguli aq ta'nig getlams'tasultijig. 33 Gatu getloqo wesgumugsioq ji'nmug aq e'pjiig. Ji'nmutut ingute'jin amujpa na weleiat 'gte'pitem 'st'ge' gi'l ta'n tel weleiasin. Aq Epittut, ingute'jin, amujpa na gepmitelm't 'gji'nmuma.

6

Gegnua'tuaji mijua'ji'jg aq ungi'guaq

1 Mijua'ji'jtut telteg gilew ul jigs'tug gn'gi'gug, muta getlams'tasultioq Se'suseg. Na telteg giasgiwewei tla'taqatinew. 2 Gjinisgam ugt'tplutaqaanm telueg, "Gepmitelm gujj aq 'ggig. 3 Glaman 'ms't goqwei ula's'gt'tew ta'n tele'n gi'l, aq me' 'pgitawsites ugs'tqamug." Etna na ula Gjinisgam teplum'sg.

4 Aq gilew gn'gi'gueultioq, mut ewnasimanew gn'januaq gisna gisa'lanew uggwainew. Awna tl neps'tgwal Nisgamewei gina'masuti'gtug glaman jigs'tuatl Gjinisgaml.

Gegnua'tuaji lugowinu'g igani assusit

5 Lugowinu'tut, nige' tl lugowoq Se'suguli aq gepmitelmoq. Na tujiw gepmitelmug ta'nig assumugsioq. Jigs'tug aq tla'taqatigw ta'n telimugsioq.

6 Mut pas'g tla'taqatinew ta'n tujiw assusit nmugsultinew. Mo na uli angamusultitoqs'p na, gatu awna ul lugutigw ta'n Gjinisgam tel pualugsioq, muta gisteju'g ugjit Se'suguli. 7 Lugowinu'tut ul lugwatmug 'lgowaqan aq nespilugwju'ltugw, muta wet tl lugowoq Gjinisgam, mo pas'g ugjit 'gtassusite-muaq. 8 Migwite'tmug Gjisaqamaw apangituataq ta'n te'siliji mimajuinu'g tlia gisteju'ultioq, lugowinu'ju'ultioq, gisna assumstulioq. Apangitugsitoqs'p ta'n tel gelu'lg 'gtlgowaqanual gisa'tuooq.

9 Igani assusultioq, puni ewle'iuq uglugowinu'jmg awna ule'iuq. Migwite'tmug gilew maw 'glugowinu'jmg aq 'ggistejumuaq tleiaultioq wijei assusit wa'so'q. Negm 'ms't wen wijei tele'watl. Ta'n te'silitl ilsumatal ta'n tel te'pmlj.

*E'we'n na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam ignmasg
ugjit liga'sites ta'n tujiw mn'tu matn'sg*

10 Na nige' ugtejgawei ta'n weji wi'gmuloq. Etna na ula. 'Gml'gigno'timuoq amujpa na wejiaq Gjisaqamawigtug. Mawigna'q ugml'gigno'tim 'gtinnewa'q eig, gilew ta'n getlams'tuoq, gatu amujpa ignmu ugml'gigno'timg wet sapu tl lugwet gi'leg. 11 Ta'n tujiw sma'gnis ilajij matnaqqewa'qan amujpa nasa'toqol sma'gnisewe'l aligal, glaman ma wissuignemam't. Gjinisgam ignmasg ml'gigno'ti ta'n wissuignemates mn'tu. Amujpa appi gisgajugtuatal ta'n wen getantl. E'we'n ula ml'gigno'ti wissuignem't mn'tu ta'n tujiw wejo'tg gistesgulin aq gisa'lultew pata'tegen. 12 Muta ma ginu matnalgwig mimajuinu'g gatu awna matnug ta'n wen mo nemia'gw Gjinm'tu aq ugtansale'witeng, gaqaisg nemejie'ig. Negmow geggunm'tij ml'gigno'ti ula ugs'tqamu aq maw musigisg weji wissuignemugs'gw. 13 Nige' smtug ugsua'tu Gjinisgam ugliga'sutim aq e'wm na ml'gigno'ti ignmasg'p. Ta'n tujiw metue'g na'gweg iga'q, na tujiw gisipugututes aq mo wissuignemugsin ta'n tujiw mn'tu ugtapsu'gwa'tugsin, aq wejo'tg gistesgulin. Ta'n tujiw matnaqqewa'qan gaqiaq ma wissuignemugsin.

14 Ta'n tujiw sma'gnis ilajit matnaqqen ta'n tli psugatew, seg'pisit ugtispisun. Gji'tu Gjinisgam ugteliaqeweim aq e'wmn ugjit apoqonmasg. Na sma'gnis elt nasa'toq gasawo'q ugpungenei. Elt gi'l gisi igalsites ta'n pas'g goqwei mn'tu tli psu'gwa'tuates ta'n appi majulgwatmun Gjinisgam uggi'gwajiaqewe'm. 15 Sma'gnis nasguaq sma'gnisewei umugsng. Appi gisgaje'ien ugjit tlimanew igtigig na gelu'lg agnutma'qan ugjit na wantaqo'ti ta'n Gjinisgam ignmugs'gw 'ggamlamuninaq. Mo gis tla'tegewn na, pa na wijei aq sma'gnis ta'n mo umugsng nasgua'gw. 16 Sma'gnis wesua'toq ugliga'sutim. Gi'l appi ml'gi gtlams'tasin aq mut megtmun glaman gisi gtuapsites ta'n tujiw mn'tu wet nu'gwal'sg. Pa na wijei aq pemanglejig 'tqa'mug eltaqam'sgig, gatu ta'n siaw ml'gi gtlams'tasin uli angweiultew. 17 Sma'gnis nasa'toq ugtag'usn gasawo'gwei napawgijji'tewei ugjit un'ji. Amuj migwite'te'n te'sigis'g, "Gjinisgam gisi ugs'taw'sg". Na teli igalsin 'gtangita'suaqanm. Sma'gnis wesua'toq espo'qas'g. Wejuli Nisgam ignmasg'p. Gjinisgam ugglusuaqanml. E'wm pa na wijei aq espo'qas'g glaman gisi wissuignemates mn'tu. 18 Tla'tega 'ms't goqwei a'sutmaqanigtug. Pipanim Gjinisgam apoqonmulin. Ta'n getu tliaq a'sutma ta'n Wejuli Nisgam elgwen'sg. Etna na ugjit appi gisgaje'ien aq mut siwiew. Appi a'sutmessew 'ms't Gjinisgam ugtmimajuinumg. 19 Elt a'sutmessewites ugjit ni'n glaman Gjinisgam ignmuitew gelu'lg glusuaqan ta'n tujiw gisgaje'ian glusin, aq ta'n tujiw glusia'n ml'gita'tes aq gnu'a'tua's ta'n goqwei Gjinisgam agnutmaqan ta'n menaq geitas'gtnug. 20 Etna na ula ugjit Gjinisgam ugglusuaqanml ni'n 'algimim'p, we'gaw nige' laplusang pisi. A'sutmessewigw glaman ml'gita'tes ta'n tel glusi 'st'ge' ta'n felgitasi.

Nige' pem gaqawi'g'g ugtwi'gatiqn

²¹ Tigigus, ginu 'gjignaminu Gjinsgamewigtug, melgi lugowatl Gjisaqamawul. Agnutmugsitoqs'p ugjit ni'n glaman gilew 'gji'tutoqs'p ta'n ni'n telei.

²² Etna na ugjit elgin negm tlimulinew 'ms't ta'n te'sieg ta'n telo'ltieg glaman ulgwitt'tal 'ggamlamunual.

²³ Gjinsgam gujjinu aq Gjisaqamaw Se'suguli etamgig ignmugsinew wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Etamgig ignmugsinew na ml'gigno'ti ugjit 'gsalanew ta'n te'sijig a'sutmewinu'g. Etamgig ignmugsinew ta'n teli lita'sualatoqs'p Gjinsgam aq Se'suguli. Na tliaj! ²⁴ Etamg Gjinsgam ul'telmugsinew 'ms't ta'n te'sijig ta'n 'gji'tmi 'gsala'titl Gjisaqamawminu Se'suguli. Negmow ta'n apji gsala'tital. Na tliaj! Glapis ap nemulloq Poligap.

**Na wi'gatign
ta'n Poligap ewi'gmuaji
Pilippiewaq
Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign**

Na gjigan Pilippi eteg ogwatnug maqamigew teluisig Masetoniaewa'gig. (Nige' gisgug teluisig, Gli'gewa'gig. Eteg na mawi ms'gi'g maqamigew teluisig Iulop.)

Poligap gis pestunmuapni na mimajuinu'g na'te'l aq eimu'tijig ta'nig getlams'tasultijig Westaulgeg.

Nige' Poligap wet pija'lut laplusang ugjit ta'n tel pestunmn. Getu' miwa'laji a'sutme'winu'g apoqonmating ta'n teli a'sutmessewa'titl aq ta'n teli ign-mua'titl suliewei. Elita'sit pugjig assumnsin glaman siaw pestunmn na gelu'lg glusuaqan ta'n pas'g tami. Gatu weli gji'toq etug ne'pa'iten.

Telimaji a'sutme'winu'g, "Ml'gito'ltigw. Nisgam wel'telmugsioq aq ign-mugsioq tli gtlams'tasultinenu Westaulgewigtug. Westaulg welmaje'g'p aq Poligap welmaje'g aq etug Pilippiewaq elg ulmajo'ltitaq gatu ulta'sultinej muta gelu'lg glusuaqan siawapegs'g."

Eteg metue'gl na mawio'mi Pilippieg muta ta'sijig teluejig, "Amujpa jigs'tmnew Mowis ugt'tplutaqnm l aq lugwatasultijig ugjit ugs'ta'tinew." Gatu mo telianug. Westaulg gis gaqa'toq ms't goqwei ugjit ugs'ta'tinew.

Poligap wel'ta'sit ta'n Pilippiewaq gis tla'taqatijig ugjit negm. Teluet, "Wej gnu'tmasi ugjit tetapua'lugsin ugjit ta'n goqwei geggunm. Mu weji glusiw ugjit ewle'juaqan muta gisi gnu'tmasiap ta'n tel milei 'Inuite'tmn."

Migwimaji, "Amujpa uli agnutma'tioq aq ul lugutioq aq sespeteltutioq."

Amujpa tlo'lti'gw st'ge' Westaulg.

Gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtugweg Se'suguli na Westaulg gis eig'p aq wijej Nisgamewit 'st'ge' ujjl aq wijej teli espe'gig. Gatu mo gennmug ta'n goqwe'l negmewe'l. Awna Westaulg teli ul'te'g naqteg ugt'pung wa'so'q ta'n mawi espe'g aq ms't sitatug iga'toqopneg. Lugowinu'juip ugjit ujjl aq mimajuinualsip. Tel neps'tgwa'sip aq ji'nmuip ula ugs'tqamug.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Mawi ul'ta'sultijig Poligap aq Pilippiewaq (1.1-11)

Gepmitelm Nisgam ta'n tel mimajin (1.12-30)

Westaulg musga'tugsi'gw ta'n tlo'ltitesnu. Mut tita'sultigw me' gelu'sulti'gw aq igtigig (2.1-18)

Wesgumaji Timotial aq Epaplotaitusal. Etug elgimaji Pilippieg (2.19-30)

Mimajuinu'g gigwajia'titaq Gjinigamewigtug ta'n teli gtlams'tasultijig Westaulgewigtug (3.1-4.9)

Poligap miwa'laji Pilippiewaq ta'n goqwei petgitma'tipnn (4.10-20)

Ugtejgewe'l glusuaqann (4.21-23)

*Poligap ugtwi'gatiqn ewi'gmuaj ta'nig getlams'tasultijig
Pilippieg*

¹ Nige' ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmuloq Gjinisgam ugtmimajuinumg, ta'n wigultioq na 'gjigan Pilippi. Ewi'gm ula wi'gatign ugjit 'ms't gilew ta'n getlams'tasultioq Se'suguliewigtug maw 'gpatlia'smuoq aq ta'nig ilgwen-nugsioq aq ta'nig apoqonmua'tiji. Ni'n aq Timoti ta'n elugo'lg't Se'suguli wel'ta'sualneg aq elgitmuleg ula wi'gatign. ² Etamg't Gjinisgam Gujjinu aq Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.

Ni'n Poligap a'sutmesseuloq gilew Pilippiewaq

³ Ta'n te's migwitelmuloq miwatmaq Gjinisgam Gisiteget ta'n elugo'ug ugjit 'ms't ta'n te'sioq. ⁴ Aq ta'n te's a'sutmesseuloq welgwig 'ngamlamun. ⁵ Miwatmaq Gjinisgam ta'n teli uli apoqonmuioqan 'ntlgoawaqan, ta'n tel lugweiap pestunmn Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqan. Maw luguti'gup ula ugjit gelu'lg agnutmaqan, mujga amgwes poqi gtlams'tasultioq glapis nige'. Etna na ugjit welgwijin ta'n teli a'sutmesseuloq. ⁶ Gjitm geitu Gjinisgam ta'n pog tl lugwatg gelu'lg lugowaqan 'gtinnewaqaq siaw tla'teget glapis gaqa'tuoq. Gaqa'tutew ugtlgoawaqan 'gtinnewaqaq ta'n tujiw Se'suguli apaja'sitew. Etna na ugjit welgwijin ta'n teli a'sutmesseuloq. ⁷ Na telteg ugjit ni'n na tl migwitelmulinew muta apji mawwi gsitelmuloq. Na telgwig 'ngamlamun ugjit gilew. Gjinisgam wel'telmit aq ignmuit na ml'gigno'ti ugjit musga'tuan Gjinisgam ugtagnutmaqanm teliaq aq telimgig igtigig mimajuinu'g ugjit Se'suguli. Na tela'tegei nige' ta'n tel pisi laplusang, aq elt tela'tegeiap ta'n tujiw assumnianeg, aq maw gilew maw ugtmu'gup, 'ms't ta'n te'si'gw. ⁸ Telimuloq teliaqewei, ta'n tel ma'muni gsaluloq, wejiaq Se'suguli uggamlamung. Gjinisgam geitoq na teliaq.

⁹ Ni'n teli a'sutmesseuloq me' pmi gsaltultinew. Etawaqtmaj ugjit me' ma'muni gji'jianew Gjinisgam ugtns'tuo'tim aq ne'tata'suaqanm glaman me' pmi gsaltultitoqs'p aq je me' gigwajigaweigtug. ¹⁰ A'sutmesseuloq apjiw uli ns'tmnew giasgiwewei ta'n goqwei tetaputeg aq ta'n goqwei mo weltenug. A'sutmesseuloq glaman gisi mgntoqs'p ta'n goqwei mujgajewei, aq ma opliapti'gmat igtig ta'n tel pmien. Na tujiw ma amsalteg we'jitugsiwoq ta'n tujiw Se'suguli 'pgising. ¹¹ A'sutmesseuloq ugjit apjiw ula'taqatinew aq gegnu pmita'new. Se'suguli na negm ta'n gisi ignmugsioq na ml'gigno'ti tla'taqatinenu. Na tujiw mimajuinu'g gepmitelmataq aq miwatmuataq Gjinisgam. Na tliaj.

Gepmitelm Gjinisgam ta'n tel mimajin

¹² Nigmatut, pualuloq 'gji'tunew ta'n goqwei teliaqap ugjit ni'n pegwatas'g ma'muni se'sa's'g na gelu'lg agnutmaqan. ¹³ Ta'n gis tliaq ta'n te'sit sma'gnis aq 'ms't etl lugutijig elege'wigtewo'guomg aq wen tepaw wigultijig geitu'tij ni'n laplusang pisi ta'n tel lugo'g Se'suguli. ¹⁴ Je tlia laplusang pisian, ni'n siaw pestunmatm aq me' siawa'tu gelu'lg agnutmaqan. Pegwataqig ta'nig pestunmu'tijig ma'muni lita'sultinew Gjisaqama'wul. Mu jipasulti'gw aq me' pem ml'gito'ltijig te'sigis'g ta'n tel pestunmatmi'tij gelu'lg agnutmaqan. Na.

¹⁵ Getletug eimu'tijig ta'nig pestunmatmi'tij gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli muta wisgualijig ta'n Gjinisgam teli e'wij ni'n aq gelu'lg wisun getu l'ta'sulti'tij. Gat ugtigig eimu'tijig ta'nig wel'telmijig aq siaw pestunmatmi'tij, ¹⁶ ta'n teli gsalatij Gjinisgam aq maw ni'n. Na tela'taqatiji muta geitu'tij na wej pisi laplusang muta Gjinisgam ignmuip ni'n na l'gowaqan musga'tuan na gelu'lg agnutmaqan wejiaq Gjinisgamewigtug. Geitu'ti'tij na wet tl pestunmu'tijig. ¹⁷ Gat ugtigig eimu'tijig ta'nig wisgualijig aq gelu'lg wisun getu l'tasulti'tij, pestunmu'a'titl Se'suguli muta igan getu l'ta'jig. Weji pestunmu'tijig tel'ta'sultijig negmow ta'n teli ula'taqat'i'tij gisa'litaq me' git-nme'wi na ge's laplusang pisi.

¹⁸ Gat u mo na tale'nug. Ni'n siaw ulgwijin ugjit na, muta 'ms't tami Gjinisgam ugglusuaqanm ugjit Se'suguli siaw pestunmatmi'tij ta'n tel we'gusipgwatu'tij. Mo tale'nug ta'n goqwei ugjit pestunmatmi'tij, tetuji ulgwijin ugjit na. Aq siawi ulgwijintes ¹⁹ muta ni'n geitu 'gtaqasites laplusang ta'n teli a'sutmessewioq aq ta'n teli apoqonmuji na Wejuli Nisgam. ²⁰ Gnnin ta'n goqwei eteg 'ngamlamun aq na tel melgugtm aq melgi puatm. Etna na ula. Mo getu ntaqo'qonalsiw ta'n tel lugo'g Gjinisgam.

Na telgwig 'ngamlamun. Apjiw gisgaje'tes ml'gita'n 'pjiliw nige', aq mo me'se glusin ugjit Se'suguli. Apjiw getu gepmitelmates Se'suguli ta'n 'ms't goqwei tela'tegei aq ta'n teli angita'si aq ta'n tel mimaji aq tlia pa ne'pa'img. ²¹ Ni'n ta'n tel mimaji na me' piam lugowa's Se'suguli, gatu ne'pa'img me' naji wijitgweiwa's Se'suguli wa'so'q. ²² Pa na siaw mimajin me' pugwelgig mimajuinu'g gis la'la's Gjinisgamewigtug. Mo gisita'siw ta'n getu tla'tegei. ²³ 'Lpa etuiw wejiugtnug. Mo geitu ta'n tami liei. Na we'gwi 'gtu jigla'si ugs'tqamug aq getu wijitgweiaq Se'suguli. Me' ma'mun glu'lg'tew ugjit ni'n. ²⁴ Gatu me' piam glu'lg'tew ugjit gilew siaw mimajian, me' gis siawi apoqonmultoqs'p. Na maw tliaq. ²⁵ Ni'n tel'te'tm na, aq geitu siawqattes ula ugs'tqamug. Wijitgweultoqs'p ugjit ulapettoqs'p 'ms't ta'n te'sioq. Ajitmg apoqonmultoqs'p ta'n igan tli lta'toqs'p ta'n teli gtlams'tasultioq aq ta'n teli ulgwijultioq. ²⁶ Glaman ap ta'n tuijw wijitgweiuoloq pajiji ulgwijultitoqs'p Gjinisgamewigtug muta negm westawip aq mo wet ne'pa'im'tt'p. Miwatmutatoqs'p aq gepmitelmatoqs'p Se'suguli na Westaulg.

²⁷ Ta'n getu tliaj gegnu pmita'gw ugjit gepmitelmug Se'suguli aq gelu'lg agnutmaqan. Na tla'taqati'gw glaman 'pgisinan ap nemulloq gisna mu 'pgisinuan, nutma's ta'n tel melg'pugu'tmoq. Melgugtug newgte' ta'n teli angita'sultioq aq gilew mawugtug ta'n tel matnoq mn'tu glaman mijajuinu'g ml'gi gtlams'tmu'titaq gelu'lg agnutmaqan. ²⁸ Mut jipalanew ta'n wen getanugsioq. Apji ml'gito'ltigw. Ula musga'tuoq negmow wisuignamaten aq gilew matta'toqs'p muta negm Gjinisgam apoqonmugsioq ta'n teli wissuignemoq. ²⁹ Gjinisgam wel'telmugsioq aq ignmugsioq tli gtlams'tasultinew Se'suguliewigtug aq elt ignmugsioq ulmajo'ltinew ugjit negm glaman gelu'lg agnutmaqan me' la'tutoqs'p un'jig aq glaman mimajuinu'g ml'gi gtlams'tasultitaq gelu'lg agnutmaqan. ³⁰ Gis nutmaioq siaw matnoq mn'tu 'st'ge' ta'n tel nemiopop gis i' matneg'p ta'n tuijw wijitgweiuoloqop. Na teliaq gatu nige' elt gilew matnoq. Na toqo mawugtug na mn'tu.

2

Mut pas'g gi'l 'ngutitelsiw awna sespetelm igtigig

¹ Getloqop na gatu giwnaqajewei Se'suguli eig 'gtinnewa'q aq pegwalug-sioq ml'gitolfinew aq gegnu mimajultinew muta getlams'tasultioq negmeg. Apgnua'lugsioq ta'n teli gsalugsioq, ignmugsioqop Wejuli Nisgam'w wijitgweiusioq. Mawnutultioq muta negm eig 'gtinnewa'q. Ewliteltultioq aq mawi gsitelultioq. ² Etna na ugjit munsainnoq telo'tioq pa wiji aq Se'suguli. Ulaal newgti angita'sultigw na teli gsalug igtigig. Sespeteltultigw pa wiji aq Se'suguli teli gsalugsioq. Ul'te'tmug aq mawi ul lugutigw muta getu tla'taqatioq ta'n Gjinisgam tel puatg. Na tuijw pajiji ulgwijintew 'ngamlamun aq gtapegiatew 'njijaqamij. ³ Etna na ugjit munsainnoq tele'ioq pa wiji aq Se'suguli aq mut pas'g gi'l lugoqsiw. Mut lugwatmu goqwei pas'g nmugsin glaman gisi ugji unaqqinuetesg. Mut espitelsiw ta'n tele'aj igtigig aq mut t'la'siw gi'l me' gelu'sin je mu esgwia'tijig. ⁴ Etna na ugjit munsainnoq mut pas'g gi'l 'ngutitelsiw aq angweiasiw gatu elt sespeteltultigw aq mawi apoqonmatultigw. ⁵ Na wiji teli angita'sultioq ta'n Se'suguli teli angita'sip. Tleie'n aq tla'tega ta'n Se'suguli gis tla'tegep. ⁶ Gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtnugweg:
Se'suguli gis eig'p
aq wiji Nisgamewit 'st'ge' ujjl
aq wiji teli espe'gig.
Gatu mo gennmug ta'n goqwe'l negmewe'l.
⁷ Gatu awna negm Se'sus

teli ul'te'tg'p naqt'g ugt'pung wa'so'q
 ta'n mawi espe'g aq 'ms't sitatug iga'toqopneg
 aq lugowinuualsip ugjit ujil
 aq mimajuinuualsip.

Tel neps'tgwa'sit aq ji'nmuit ula ugs'tqamug.

⁸ Naqt'g ugt'pung wa'so'q
 ta'n mawi espe'g,

aq gaq jigs'tuapnn ujil
 we'gaw ta'n teli np'g'p
 aq ne'po'teg gujjieweigtug.

⁹ Etna na ugjit Gjinisgam weji unaqa'lapnn

ta'n mawi espe'g wa'so'q
 aq ap ignmuaj ugt'pung ta'n mawi espe'g
 aq wisun ta'n maw gepme'g
 je mu ta'n pas'g wen ugwisunmg.

¹⁰ Etna na ugjit

'ms't wen el nutgul'pa'sital
 aq emtoqwalatal Se'susal.
 'Ms't wen ta'n eimu'tijig
 wa'so'q aq ugs'tqamug,
 aq ta'nig gis nepu'tipnig
 aq ta'n mn'tu'l majulgwala'tipnn,
 'ms't wen amujpa gepmitelmatal
 Se'sugulial na Westaulg.

¹¹ Aq 'ms't wen thuetew mimajuinuigtug,

“Se'suguli, gi'l na Gjisaqamawin
 aq mestai assutegen.”

Ula gepmitelma'tital Gisitegelitl, Se'sus ujil. Na.

*Amujpa gegnu pmita'ioq glaman alata'sultioq
 ta'n eimu'ti'tij pa wijej aq gloqowejg
 wasoqoltijig musigisetug*

¹² Nigmatut, ta'n mawi gsaluloq, apjiw jigs'tuiqop ni'n ta'n tujiw wijit-
 gwe'no'q aq me' naji glu'lg'tew ma'mun jigs'tuiq ta'n tujiw mu wijitgweiu-
 loq. Na teliaq aq amujpa na weli ango'tmoq ta'n i' tlimuloqop. Westaug-
 sioqop Gjinisgam, toqo attignita'igw glaman ula musga'sg ta'n tel mimajul-
 tioq te'sigisgug. Mut awan'ta'sultinew menaqana'tioq, me' apji lita'sultigw
 Gjinisgamewigtug aq me' ul lugowug negm glaman gepmitelmugsitoqs'p.

¹³ Gjinisgam etl lugwet 'gtinnewa'q aq gisa'lugsioq ugjit jigs'tmnew aq
 ul'te'tmnew ta'n negm tel puatg aq gisa'lugsioq gis tla'taqatioq.

¹⁴ Ta'n tel gaqaisg mila'taqatioq mut musgu'ta'tinew gisna gi'gaita'new,
¹⁵ glaman waqame'gl'ggamlamunual, aq ma op'la'taqatiwoq aq ma amsalteg
 we'jitugsiwoq. Gilew na Gjinisgam un'jang, ta'n gigwajia'tioq. Eimu'tioq
 ugs'tqamug ta'n mimajuinu'g mo gelu'sulti'gw aq i' op'la'taqatijig aq mawi
 gtantaqatijig aq mawi waqjuigultijig. Gatu gilew amujpa gegnu pmita'ioq
 glaman alata'sultioq ta'n eimu'ti'tij negmow pa wijej aq gloqowejg waso-
 qoltijig musigisetug tepgig. ¹⁶ Amujpa telimjig na gelu'lg agnutmaqan ta'n
 gisi ugs'tawi'gutaq. Pa na tela'taqatioqos na weji me'gitelmuloq ta'n tujiw
 Se'suguli 'pgising. Musga'sgt'tew ta'n tel we'gusipgwatu 'ntlgowaqan mo
 pisuiw attigna'siwap.

¹⁷ Apoqonmuloqop ta'n teli gtlams'tasultioq Gjinisgamewigtug aq
 nige' gilew iga'tuoq 'gmimajuqaqanmual elugowoq Gjinisgam. Ula
 ta'n tela'taqatioq pa na wijej aq nat goqwei pegisituq aq iga'tuoq

patgulmesigaqanigtug ugjit ignmanew Gjinisgam. Pa na nige' ne'pa'imgs. Pa na wije' aq angua's'g ta'n goqwei gelu'lg ugjit ta'n gi's gisi ignmoq Gjinisgam aq me' glu'lt'ew. Pa na tliatew wel'ta'si aq puatmuloq gilew ul'ta'sultinew. ¹⁸ Pa na wije' amujpa na gilew wel'ta'sultioq aq pegwatuiq ul'ta'sin aq mawi ul'ta'sultesnu. Na.

Timoti aq Epaplotaitus

¹⁹ Gjsaqamaw Se'sus tli ul'te'tg ma 'pgije'nug getu 'lgima's Timoti ta'n eimu'tioq. Na tujiw gisi ulgwijintes ta'n tujiw nutmaian ta'n gilew telo'tioq. ²⁰ Negm na pas'g newgte'jit ta'n wije' telgwijin 'st'ge' ni'n aq 'gjitm sespetelmugsioq gilew. ²¹ Ms't wen igtig pas'g newgtitelsit aq sespetelsit. Mo tali el'telmaqul ta'n gis tl lugowatal Se'sugulial. ²² Gilew geituoq Timoti ta'n i' tl lugwep aq udlugowaqan tepawgtig. 'St'ge' mijua'ji'j tel wit tlugweti'tij ujil na negm wit lugwe'ieg'p ni'n ugjit na gelu'lg agnutmaqan, glaman me' pugwelietaq ta'nig getlams'tasultijig aq je me'. ²³ Getu 'lgimg ta'n eimu'tioq ta'n teli nqase'g gis tla'tegeian. Ta'n tujiw gisi gji'tuan ta'n goqwei tla's'gt'ew ugjit ni'n smtug 'lgima's. ²⁴ Aq elt ni'n getu liei ta'n eimu'tioq ta'n teli nqase'g gis lia's, Gjsaqamaw, negm tli ul'te'tg.

²⁵ Ta'n tujiw gisita'sianeg, na tujiw gisite'tm 'lgiman na ji'n'm teluisit Epaplotaitus gilew ta'n eimu'tioq. Negm na 'gjignaminu Gjinisgamewigtug muta wije' teli gtlams'tg Se'suguliewigtug. Gis toqo lugweieg'p aq tapusieg'p matng'tt'p mn'tu ugjit Gjinisgam. Mo gis jugwita'woq glaman elgimoqop ugjit apoqonmuin, 'gt'punuow wesua'tugsioq. ²⁶ Na we'gwi 'gtu nemugsioq 'ms't ta'n te'sioq, ma'muni asgaiaj ta'n tujiw nutma'tioqop ta'n teli gsnugwap. ²⁷ Getletug tetuji ma'muni gsnugwaj aq maw suel nepg'p, pas'g Gjinisgam ewlitelmatl aq mo pas'g negm gatu elt ni'n ewlitelmip aq pe'gw ta'n telgi'g'p ulmaita'suaqan. ²⁸ Ap me' nige' aji munsai ta'n teli 'lgimg gilew ta'n eimu'tioq, glaman nige' ap ul'ta'sultioqs'p ta'n tujiw ap nemioq negm, aq ni'n ta'n teli ulmaita'si gaq jigla's'g. ²⁹ Wel'ta'sualg't Epaplotaitus muta maw wije' teli gtlams'tasit Gjsaqamawigtug 'st'ge' ginu aq ul'ta'sultigw. Gepmitelmug na telamugsultijig mimajuinu'g. ³⁰ Muta iga'toqop ugmimajuaqanm aq suel nepg'p ta'n tel lugowaj ugjit Se'suguli. Na 'ms't tela'tegep glaman negm apoqonmuitew ta'n tujiw gilew mo gis apoqonmuiwoq.

3

Mimajuinu'g gigwajia'titaq Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasultijig Se'suguliewigtug

¹ Gesgmnaq gaqa wi'gigew, 'njignamtut, telimuloq, ul'ta'sultigw ta'n Gjsaqamaw gis tla'teget ugjit gilew. Mo 'lgowaqana'linug minu tluen ta'n goqwei gis wi'gmuloqop, muta na tujiw angua'tu ugjit gilew ta'n teli apoqonmuloq. ² Ango'tmug negla ta'nig winjiggl tela'taqati'ti'l. Angweiuq wegla ta'nig telua'tiji aq gegina'mua'tijig amujpa na ji'n'mug lugwatasultijig ugjit ugs'ta'tinew. Ango'tmug muta gawasga'tu'tij gelu'lg agnutmaqan Nisgamewei aq opl gina'mua'tijig. Munsaiwa'tiji majulgwatmnew 'tplutaqan Lesui'pewei'el ugjit ugs'ta'tinew. Pas'g gisi ugs'ta'tinew ta'n tel jiglita'igw elue'utigtug. Lugwaluj wa'qi gatu mu uggamlamunual aq ug'tangita'suaqanmual. ³ Mo na negmow gatu awna na ninen ta'n gis gias-giwewei mesnme'g ta'n wen tel lugwaluj. Wejuli Nisgam 'gtinnew eig aq apoqonmugsioq naqa'sin ta'n tel pata'taqatioq. Apoqonmugsi'gw ta'n tli emtoqwalug Gjinisgam aq wel'ta'sulti'gw muta tleiaulti'gw Se'susewigtw. Mo ginu elita'sultigw ta'n goqwe'l gis tla'taqatitesnu ugjit ugs'ta'tinenu. Mo elita'sultigw ta'n pestie'umi'ti'gw gisna ta'n tmsnmnenu gaqinal, ugjit

ugs'ta'tinenu. Gatu elita'sulti'gw ta'n Se'suguli gis tla'teget ugjit ginu. ⁴ Pa na wen gegung's ml'gigno'ti ugjit gisi ugs'tawi'siten. Etna na ni'n. Gatu igtigig gisi ugs'ta'ti'tij ta'n telo'lti'tij. Etli angite'tm ni'n gis tla'tega's. ⁵ Ni'n na Lesui'pewajui. Poqtaqiei 'Nnui. Elugwatasiap ugmulinewei na'gweg gisi ugs'tqamuianei. Gn'g'gug gitg Lesui'paq. Wettaqieie'g na 'Nnu'g wetapeg-sultijig giasgiwewe'gig Penjaminewa'q sa'qawe'gig. Penjamin na newgte'jit na newgtisgegsijig je ta'pu uggsiwisg Isle'loq. We'gaw tlelawiap Palasiaq ta'nig tel gina'mua'tiji mimajuun'u'g ugjit gigji jigs'tmi'tij 'ms't Lesui'peweiei 'tplutaqan aq ta'n telo'lti'tij, aq na 'ms't tela'tega'p. ⁶ Tel ml'gite'tmap ma'munjew aq ma'muni amasgipnig ta'nig getlams'tasultijig. Ta'n goqwei telteg Lesui'peweiei 'tplutaqan majulgwatma'p giasgiweweigtug aq glapis ugtejgewei. Mo amsalteg weji'tuwi'tigw ni'neg 'tplutaqanigtug. ⁷ Pas'g na ta'n te's'g goqwei wesgutm ta'n newgt tel'ta'siap tepawgtig'p, nige' gaq jiglo'tuangl 'ms't glaman gis lita'sites pas'g Se'suguli. ⁸ Na teliaq aq 'ms't goqwei mo tepawgtinug ta'n teli angaptmu. Ta'n goqwei pajiji gelu'lg, etna na ula 'gji'jiaj Se'suguli aq toqwa'tun negm. Je tlia mo wen te'pmug ta'n teli gji'jiaj. Negm na Gjisaqamaw ta'n ilgwennit. Ni'n iga'tu sitatug 'ms't goqwei aq tel gitm pa na wije' aq mo goqwei glaman ni'n tlelwiwites Se'suguli. Na me' tepawgtig. ⁹ Aq ni'n ngute'jitesnen negm na Se'sus toqwe'ieg. Mu nugu elita'siw ta'n tel getlamiei ni'n ta'n gis teplaq tetuji gelu'si muta jigsitm Lesui'peweiei 'tplutaqan gatu awna nige' ta'n teli gtlams'tasi Se'suguli na nige' getlamiei ta'n Gjinisgam tel nemi'j. Negm gisa'lugs'gw gtlamia'tinenu, ginu ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguli ugjit ugs'ta'tinenu. ¹⁰ Iga'tu sitatug 'ms't goqwei aq tel gitm mo tepawgtinug. Pas'g newgte' ni'n we'jitu ta'n tepawgtig. Etna na ula 'gjitmi 'gji'jian Se'suguli aq weji gji'tun ta'n tel mawigna'q ugm'l'gigno'tim wet sapu tl lugweg ni'neg aq gawasga'tuit. Na ml'gigno'ti ta'n Se'suguli gegung ta'n apaji minunsi'p ta'n tujiw gisi np'geg. Te'sigis'g 'gtu iga'tutes ta'n ni'n tel puatm glaman lugo'g't ta'n Westaulg tel puatg ugjit apoqonmuan igtigig, pa na wije' aq negm tela'tegep, je tlia tetuji gitnman aq tli n'pmn st'ge' negm. Sitatug iga'toq ugmimajuaganm 'n'pmn ugjit ginu. ¹¹ Na elita'si Gjinisgam aq geitu ta'n tujiw 'np'tes minua'litew aq wije'witew.

Iganita'nej ugjit msnmnenu iapjiwewei mimajuagan wa'so'q

¹² Mu ni'n teli ugsualsiw gis ula gaqategeianeg aq gis sape'wi. Gatu awna wejo'tm siawi igana'si ugjit gisapsngmn mimajuagan wa'so'q, muta gis Se'suguli pegwalitaq aq eli gtuapsin negmeg. ¹³ Wijigatulti'gw, mo tel'ta'siw gis ula gaqategeianeg. Newgte' ta'n tela'tegei etna na ula. Awan'ta'si ta'n goqwei ugtejig ni'nneg eig aq munsai ta'n tel weju sipgwatun gisapsngmn ta'n goqwei weju'aq, iapjiwewei mimajuagan wa'so'q. ¹⁴ Pa na wije' aq nuji igatne'wet siawi angapteg ta'n elie' aq tegpaqa'sit glaman gisi ugtete'getew. Pa na wije' ni'n siawi angam Gjinisgam ta'n igana'si glaman 'msnmn iapjiwewei mimajuagan wa'so'q. Gjinisgam wigumip ugjit 'msnmn wet sapu tl lugwet Se'suguli ta'n gis tla'tegei'lt.

¹⁵ Telteg 'ms't ta'n te'si'gw na wije' tla'taqatinenu, 'ms't ta'n te'si'gw gigwaji majulgwalug Se'suguli. Gatu eimu'tijig ta'sioq ta'nig piltuita'sultijig. Gjinisgam na negm ta'n menaqa gnuat'uatag ta'n tla'taqatinew. ¹⁶ Ta'n getu tliaj siawi igani 'Ita'nej Gjinisgamewigtug. Siaw majulgwatmnej ta'n telgitas'g, na wije' gina'masuti ta'n tel majulgwatmu'g glapis nige'. Na.

¹⁷ Wijigatultioq, gilew ta'nig getlams'tasultioq, siaw majulgwali ni'n ta'n goqwei gis tla'tegei. Ta'n goqwei gis tla'taqatieg musga'tueg giwnaqa-jewei ta'n tla'taqatiegoq, glaman tla'taqatiegw. Jigs'tug negmow ta'nig majulgwalugsieg ta'n tel tetapua'taqatieg'p aq wije' gegnu pmita'jig. ¹⁸ Gis

gaqaisg telimuloq ap nige' minu tluei etl nesp'temi na pugwelgig eimu'tijig negla ta'n teli opl mimajultijig gisa'la'tipni igtigi masgelmnew Se'sugulial. Musga'tujig ta'n teli gtana'titl Se'sugulial aq we'gaw ta'n teli npln gujjieweigtug. ¹⁹ Negmow enmigiaspiaq 'lta'taq mn'tua'gig, muta mu ignmua'tigul Gjinisgam ilgwengwi'tigul gatu awna ilgwengwi'tij wa'qiwal aq ta'n goqwei puatmi'tij. Me'goltijig ta'n goqwe'l tela'taqati'tij. Gatu awna ntaqoqonalsultijig. Pas'g newgte' angite'tmi'tij ta'n goqwei tleiawig ula ugs'tqamug. ²⁰ Gatu ginu tleiaulti'gw wa'so'q aq tetaqo'lti'gus ta'n teli esgm'ti'gw ugjit nuji ugs'tawi'wet Gjisaqamaw Se'suguli ugien wa'so'q. ²¹ Negm sa'se'wa'tutew ta'n el mnaqana'ti'gw ga'qinaq ta'n tli npmu'titaq aq negm gisa'tutal pa wije'i aq negm wa'qi ta'n tel gepme'g aq ma 'npug gatu awna apji mimajitew. Negm gis tla'tegetew muta pajiji melgignat aq e'w'g ugml'gigno'tim na tla'tegen. Gisi pgsitew 'ms't goqwei ta'n negm igani assusit. Na.

4

Nige' ugtejgewei gegina'muloq

¹ Wijigatulti'gw ta'nig getlams'tasultioq na tetuji gsannoq aq maw musuannoq. Gisa'lioq ni'n welgwija'si aq maw me'gitelmuloq. Na nige' wijigatulti'gw, telteg na tlpuguetanew ta'n tel majulgwaloq Gjisaqamaw. Etna na ugjit ewi'gmuloq ula wi'gatign.

² Gilew e'pjiq, luotia aq Sintia, etawaqtmuloq wel'te'tmoq ul agnutmanew. Na telteg ugjit ta'nig getlams'tasultijig tla'taqatinew. Tali ulm'tuoq uqjo'tmug na tla'tegeiug muta toqo lugwei'gw. ³ Aq elt gi'l ta'n apjiw elita'si pua'lul apoqonmuan wegla e'pjiq. Attignita'ieg'p ta'n tel wit lugu'tieg aq ta'n tel se'sa'tu'tieg gelu'lg agnutmaqan, maw na ji'nm teluisit Glement, aq igtigig nitapaq ta'n maw lugutieg'pnig. Na mimajuinu'g ta'n ugwisunmual ewi'gas'gl ula wi'gatign iapjiw mimajultitaq wa'so'q.

⁴ Pa na puannoq gilew apjiw ulgwijultinew ta'n tel majulgwaloq Gjisaqamaw. Ap 'mjit newgt telimuloq, "Ul'ta'sultigw!"

⁵ Musga'tug ta'n tel sangewo'ltioq ugjit 'ms't ta'n te'sijig, muta ma 'pgije'nug Gjisaqamaw 'pgisintew. ⁶ Mut sespete'tmnew ta'n pas'g goqwei. Ta'n getu tliaj teli a'sutman Gjinisgam, tam ta'n tel nuta'man. Ta'n te's eltawaqtmann apjiw miwatmat. ⁷ Na wantaqo'ti ta'n Gjinisgam ignmugsioq na tli angweiugsitoqs'p 'ggamlamunuaq aq maw 'gtangita'suaqanmuaq glaman ma sespeta'sultiwoq. Na teliaq muta gilew tel mawo'ltioq Se'suguliewigtug. Gjinisgam ignmugsi'gw wantaqo'ti 'ggamlamunuaq, gatu mo wen gisi ns'tasigw ta'n gis tliaq.

⁸ Wijigatulti'gw nige' pem giaspiaq. Ugjua'tug 'gtangita'suaqanmual weget ta'n ula'lugsitoqs'p aq tetapua'latoqs'p aq tepawgtigil ta'n goqwe'l mimajuinu'g gepmitelmat. Angita'sultigw ta'n goqwe'l tetapuaqal, gepme'gl, getlamiaqal, sape'wigl aq Gjinisgam tetapua'l, weli angamugl aq weli agnutmasultioq. Ulaal tepawgtigil gnn'mug 'ggamlamunuaq. ⁹ Jigs'tmug ta'n goqwei gis gnu'tmuloq aq tla'taqatigw ta'n goqwei ni'n tela'tegei. Musga'tuloqop ta'n tlo'ltitoqs'p ta'n tel glusi aq ta'n teli ula'tegei. Aq Gjinisgam ta'n ignmugsi'gw wantaqo'ti, wijitgweiusitoqs'p.

Wela'lioq ta'n te'sioq ta'n te's'g goqwei gisi ignmuioq

¹⁰ Na mawi ms'gi'g 'ngamlamun ta'n weli apoqonmuioq 'mjit newgt. Na mawi ul'ta'si aq miwatmaq Gjinisgam Gisiteget. Geju'loq apjiw nat goqwei getu jugwa'gitmuioq. Pas'g mo gis tla'taqatiwoqop glapis nige'. Muta mo eimugop ta'n wen jugwa'tuitew. ¹¹ Mo na nige' wet tluew muta telgwijin 'st'ge' mu tali el'telmiwoq. Muta wej gnu'tmasi ugjit tetapua'lugsin ugjit ta'n

goqwei geggunm. Mu weji glusiw ugjit ewle'juaqan muta gis gnu'tmasiap ta'n tel milei 'Inuite'tmn. ¹² Geitu ni'n ta'n wen tele'g ta'n tujiw nuta'maj aq geitu ta'n tujiw tepiaq aq je me' ap piamiaq. Ula na gis gnu'tmasi ugjit tetapua'lugsin ta'n goqwei geggunm. Ta'n pas'g tami aq ta'n pas'g tujiw 'ngamlamun welgwig tlia pa na mo gewisinu gisna gewisin gisna wesami mgenm gisna wesami tgle'j. ¹³ Geggunm ml'gigno'ti ugjit as'gmn ta'n pas'g goqwei, muta Se'suguli ignmuip ni'n na ml'gigno'ti.

¹⁴ Pas'g maw ul'ta'siap ugjit gilew ta'n teli apoqonmuioqop ni'n ta'n tujiw metue'g eimaneg. ¹⁵ Gilew Pilippiewaq weli gji'tuoq amgweseweieg ta'n tujiw naq'tmaneg Masetoniaewa'gig. Pas'g gilew apoqonmuioqop ni'n ta'n tujiw etl pestunmaqeg mimajuinu'g gelu'lg agnutmaqan. Gilew newgte'jioq ta'n apoqonmuioqop sulieweigtug. ¹⁶ Me' aq newgt apoqonmuioqop nuta'maianeg ta'n tujiw eimaneg na 'gjigan Tessaonia, wejgwa'gitmuioqop suliewei ni'n. ¹⁷ Mu na pas'g puatmuan apjiw ignmuinew goqwei gatu wel'ta'sualuloq muta geitu Gjinisgam apat' apangitugsitoqs'p aq je me'. ¹⁸ Nige' Eplotaitus pegisituipnn 'ms't goqwe'l ta'n ignmuioqop. 'Lpa 'ms't goqwei nige' geggunm ta'n tel nuta'maiap. Mesgi'g mesnm ap je me' piamiei. Mo na pas'g ni'n suliewei gisi ignmuiwoqop. Gjinisgam tel nemitop pa na wijei aq na 'ms't gaqi ignmuoqopneg ta'n te's'geg suliewe'geg. Maw tetapua'loq aq maw ul'ta'sit negm. ¹⁹ Wet sapu tl lugwet Se'sugulieg, 'Ntnisgamum ignmugsitoqs'p ta'n goqwe'l tel mil nuta'maioqol muta negm ta'n te's'gl goqwe'l gaqi assutgl. ²⁰ Nige' iapjiw gepmitelmanej Gnisgaminu, Gujjinu, ta'n tel miwatmug aq ta'n teli emtoqwalug. Na maw tliaj iapjiw. Na tliaj.

Ugtejgewe'l glusuaqann

²¹ Pualuloq wi'tinew igtig ta'nig tleiaultijig Se'suguliewigtug. Ta'nig getlams'tasultijig wijitgweiwijig puatmi'tij negmow wi'tugsinew. ²² Ta'n te'sijig Gjinisgam ugtmimajuinumg 'pjiliw ta'nig tleiaultijig elegewitewo'guomg puatmi'tij wi'tugsinew.

²³ Etamg Gjsaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgm, 'ms't ta'n te'sioq. Glapis ap nemulloq, Poligap.

Na wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuaji Golosiewaq Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Na gjigan Golosi eteg na mesgi'g maqamigew teluisig E'siaji'j (Nige' gisgug teluisig, Aputapegiejit.) Me' ugjipenug eteg Golosi aq Epesus ta'n eteg gta'nug tg'snug na maqamigew.

Mu na Poligap ta'n amgwesewei gegina'muagupnig ugjit Gisiteget gatug getu apoqonmuaji ta'n teli gtlams'tasultiliji Westaulgeg. Gis nutmat nuji egsugina'mua'tijig eigig Golosieg. Teluejig, "Amujpa emtogwaloq ansalewil-ijig aq amujpa majulgwatmoq igtigl tplutaqan ugjit ugs'tawi'n. Mo gis malqotmoq gegnue'g mijipjewe'g aq ma gisi ugtu'tmun aq ji'nmuq amujpa elugwatasultijig." Gatug ta'n teluejig mo telianug aq Poligap getu tlimaji gigwajiaqewei ugjit Gjinisgam Gisitegelitl aq na gelu'lg agnutmaqan.

Pas'g negm na Westaulg ta'n gisi ugs'taugsinenu. Etna na negm ta'n teli np'gnaq gujjiewigtug aq minunsi. Nige' pemgopit Gjinisgam ugtinaqanng wa'so'q aq mestai assuteget. Etna na negm ta'n gis gisa'lugsi'tesnu 'msnmnenu iapijwewei mimajuaqan wa'so'q.

Westaulg 'ms't goqwei gisitoqop. Ugml'gigno'timng ms't goqwei weji gisita'sg. Ms't goqwei wa'so'q aq maw ugs'tqamug ta'n ujjl Gjinisgaml Gisitegelitl gisite'tmlj.

Mimajuinu'g nigtuita'jig Gjinisgamewigtug ugjit ugtlue'utiwal. Gatug Gisiteget wel'te'tg apajo'lan negmeg wet sapu tl lugwet ta'n uggwisl gis tla'tegelij. Amujpa siawi gtlams'tasulti'gw Westaulgigtug aq jigs'tug pas'g negm.

Na ji'nm teluisit Tigigus 'pgisitew ula wi'gatign Golosiewaq maw na gisteju Onesimus ta'n Poligap ewi'gmuapnn Pilimanal ugjit ulapetmnew Onesimusal.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'sualaji Golosiewaq (1.1-2)

Miwatmuatl Gisitegelitl aq a'sutmessewaji na Golosiewaq (1.3-8)

Westaulg ta'n wenti aq ta'n apaja'lugsi'gw Gjinisgamewigtug (1.9–2.19)

Westaulg ignmugsi'gw pilei mimajuaqan ta'n iapijwewe'tew (2.20–4.6)
Ugtejgewe'l glusuaqann (4.7-18)

1-2 Ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmuloq Golosieultioq. Gilew na Gjinisgam Gisiteget ugtmimajuinung ta'n melgi gtlams'tasultioq aq wettaqane'wasultioq Se'suguliewigtug. Etamng Gjinisgam gujjinu ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgm aq wanta'qo'ti 'ggamlamunuaq. Ni'n apostale'witewi ugjit Se'suguli, na teli ulte'tg Gjinisgam. Elgitmuleg ula wi'gatign maw 'gjignaminu Timoti.

Miwatmaqat Gjinisgam

³ Apji miwatmaqat Gjinisgam Gisiteget, ta'n gaqais a'sutmesseuleg. Negm na Se'suguli Gjisaqamawminu ujjl. ⁴ Miwatmaqat muta nutmaieg'p ta'n tel melgi gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug aq ta'n teli gsaloq ta'n te'sijig Gjinisgam ugtmimajuinung. Na tliaj. ⁵ Na gelulg agnutmaqan pestunmugsi'o'q. Gis nutmaioqop ula teliaqewei agnutmaqan ta'n la'lugsitogs'p wa'so'q. Teli gtlams'tasultioq aq teli gsaloq muta elita'sultioq aq geituoq 'msntoqs'p ta'n goqwe'l Gjinisgam geggunmugsi'oqol wa'so'q. ⁶ Na gelu'lg agnutmaqan pem se'sa'sg ta'n telgi'g ugs'tqamu. Gisa'laji mimajuinu'g 'gtlams'tasultinew

aq gawasgita'sultinew lue'utigug aq gegnu mimajultinew 'st'ge' gilew ta'n tela'lugsioqop mujga amgwes ta'n nutmaio'q. Teliqeweigtug gisi gji'jioqop Gjinisgam ta'n teli ul'telmugsiq. ⁷ Gis gina'mugsiq na ji'nm Epapalas ugjit Gjinisgam. Epapalas maw me'gitelm'gt nitapinen ta'n elugowatl Gjinisgam maw ninen. Melgi lugowatl Gjinisgaml ugjit gilew 'ggelu'lgmuow aq gis lita'sua'latoqs'p. ⁸ Gis tlimugsieg ta'n Wejuli Nisgam gisa'lugsioqop tetuji gsalq ta'nig getlams'tasultijig Gjinisgamewigtug.

⁹ Etna na ugjit gaqaisg a'sutmesseuleg mujga amgwes na na'gweg nutmaie'g. Gjinisgam etamgt gisa'lultew giasgiwewei 'gji'tutes ta'n negm pual'sg tla'tegen. Etamgt ugjit Wejuli Nisgam gisa'lultew mawi ntawet's aq gelu'lg angita'suaqan guguntes. Etna na ula gisa'lultew 'gji'tutes ta'n tel pualugsioq tla'taqatitoqs'p. ¹⁰ A'sutmesseuleg glaman gis tle'tes ta'n Gjinisgam tel pual'sg aq apji tla'tegetes ta'n tl tetapua'lates Gjinisgam. A'sutmesseuleg glaman mili ula'tegen ta'n tel mimajin. Glaman me' pmi gji'jiates Gjinisgam aq me' ul nenuates. Na tliaj. ¹¹ Gjinisgam etamgt e'wtew ugml'gigno'tim ta'n tetuji ms'gi'g ugjit ggamlamun aq gtangita'suaqanm me' ml'gignewa's'gt'tew. Etamgt glaman apji ulgwi'jintes ta'n getu tliaq, ta'n pas'g goqwei menaqa gisipuguttesg aq ma musguajuewn. ¹² Miwatmuates Gjinisgam Gujjuinu ta'n teli ulgwijin, gisgatlugwatmasg ugjit msnmnew ta'n goqwe'l ignmuataq ugtmimajuinung ta'n eimu'tilijig etl waseteg. ¹³ Gjinisgam ejigla'lugsi'gup etli oqonitpa'q ta'n mn'tu i' tli elgwenugsi'gup aq pegisulugsi'gup ta'n etl waseteg. Gjinisgam uggwisl nige' ilgwennugsi'gw. Uggwisl na mawi gsalatl. ¹⁴ Gjinisgam na apigsigtmugsi'gul 'gtlue'utinal ta'n Se'sus gaqiguniep gujjieweigtug ugjit ginu. Na teli iga'lugsi'gw ta'n teli ugtapu'tigupnn.

Ta'n wenit Se'sus aq ugtlgowaqan

¹⁵ Se'suguli ta'n tel mimajuinualsip musga'tugsi'gw ta'n tel lugwelij ujil aq ta'n tele'lij Gjinisgaml ta'n menaq wen nemiagul. Se'sus na Gjinisgam newgtunatl uggwisl. Mestai assusit ula ugs'tqamu aq maw wa'so'q ta'n telgisit'g muta 'ms't goqwei gisitoqop. ¹⁶ Ugml'gigno'timg 'ms't goqwei na weji gisita's'g, 'ms't goqwei wa'so'q aq ugs'tqamug ta'n Gjinisgam ujil gis'tlip. 'Ms't goqwei ta'n nemitmgul aq 'ms't goqwei ta'n mo nemi't'm't, Gjinisgam ujil 'ms't goqwei gisite'tg. Se'sus gisajaji gaqais nemigsultiliji ansale'wiliji, ta'nig iganpugultiliji aq maw igtigig. 'Ms't goqwei gisitoq Se'sus, tli e'wtew, ugjit gepmitelmugsin. ¹⁷ Se'suguli eig'p gesgmnaq ta'n pas'g goqwei gisita's'gtnugweg. Ugml'gigno'timg 'ms't goqwei mawn'g, ta'n telgi'g wa'so'q aq maw ugs'tqamug. ¹⁸ Negm iganpuguit weget ta'nig getlams'tasultijig. Mawnugsi'gw Se'suseg. Gisa'laji ta'nig getlams'tasultijig siaw mimajultinew aq 'ms't goqwei nujo'tg. Negm na mawi amgwesewa'jt'p ta'n nepg aq apaji minunsip glaman 'ms't goqwei iganpugutg. ¹⁹ Se'sus musga'tugsi'gw ujil ta'n tel lugwelij aq ta'n tele'lij, muta negm wijeji Nisgamewitewit 'st'ge' ujil. Na gisite'tg Gjinisgam tlian. ²⁰ Mimajuinu'g aq ta'n telgi'g ugs'tqamu nigtuita'jig Gjinisgamewigtug ugjit ugtlue'utiwal. Gjinisgam wel'te'tg'p ugjit apajo'lan mimajuinu'g negmeg. Wet sapu tl lugweg uggwisg ta'n teli nplipnn gujjieweigtug aq gaqiguniepnaq ugjit ginu. Nige' geggunmug wanta'qo'ti 'ggamlamuninaq. Gjinisgam apajo'laji sapu tl lugweg Se'suseg, 'ms't goqwei ugs'tqamug aq maw wa'so'q. Iga'lugsi'gw ta'n teli gtapu'tigupnn.

²¹ Na gneg sitatug eimu'tioqop Gjinisgamewigtug aq getanoqop gesgmnaq poqji gtlams'tasultiwoq Gjinisgam. Winjiggl ta'n goqwe'l tela'taqatioqop aq winjig ta'n teli angita'sultioq gesgmnaq Gjinisgam geja'tigweg. ²² Gatunige' Gjinisgam uggwisl mimajuinualsilipnn aq neplipnn ugjit ginu. Gjinisgam apajo'lugsioq aq nige' gisa'lugsioq witapeultinew. Na wet tla'teget

glaman gis la'lugsitoqs'p ta'n eig. Gisa'lugsioq sape'ultitoqs'p aq waqamulti-toqs'p. Ma lue'uti gugunmuoq aq ma goqwei amsaltenug i'tt'tew 'gtinnewaq. ²³ Amujpa na siaw majulgwatmn ta'n teli gtlams'tasin. Ml'gipugui ta'n gaqamin aq ma gis maja'umut. Mo eliamsiun gatu siawi gtlams'tmn gelu'lg agnutmaqan ta'n nutmu't'p. Geitun Gjinisgam ugs'taultew. Etna na ula gelu'lg agnutmaqan ta'n pem se'sa'gnutas'g ta'n telgi'g ugs'tqamu aq ni'n Poligap 'ntl'gowaqan nut se'sa'tu gelu'lg agnutmaqan.

Poligap ugtl'gowaqan

²⁴ Ta'nig getlams'tua'titl Se'sugulial, amujpa na wej gisi pugu'tmi'tij ta'n te's'g ulmajo'qon weltesgmi'tij. Pa na wijej aq Se'suguli ta'n teli ulmaje'g'p. Wel'ta'siap ta'n teli ulmaje'i ugjit gilew. Siaw ulmaje'i ta'n Se'suguli gisi mgenip ugjit ta'nig majulgwalgwi'titl. Nigmow na Se'suguli wa'qi ula ugs'tqamu. ²⁵ Gjinisgam ni'n iga'lip ugjit apoqonmuan ta'nig getlams'tasultijig. Wet tla'tegei ugjit 'g'gelu'lgmuow. Gaq gnuatuloq ta'n te's'g goqwei geitu, Gjinisgam ugglusuaqanml, aq mo goqwei esgwa'tu. ²⁶ Ta'n goqwei sa'q a'guteg na ula gelu'lg agnutmaqan, nige' atejoqoq musga's'g ugjit Gjinisgam ugtmimajuinung. Ta'n goqwei gujjinaqi'g menaq geitas'gt'nugup nige' musga's'g. ²⁷ Gjinisgam na tel'te'tg ugjit ugtmimajuinung 'gji'tunew ta'n goqwei sa'q mimgwatas'g. Etna na ula: Ta'nig mo Lesui'peulti'gw elt maw muni ul'telmaten Gjinisgamewigtug, Se'suguli 'gtinnewaq eig aq Gjinisgam gepmitelmultew ta'n negm gis gepmitelmugsit. Maw mesgi'g aq mujgajewei paqalaiwaqan. ²⁸ Na toqo tujiw 'ms't wen telimg't ugjit Se'sugulial. Gigwaji gegnuat'atqat ta'n goqwei telteg 'gji'tunew, ta'n goqwei gelu'lg tla'tegen aq ta'n goqwei mo glu'lgtnug. 'Ms't wen gegina'maqat ugjit 'gji'jianew Gjinisgam. Na wet tla'taqatieg glaman gisalatesnen 'gtlams'tasultinew Se'suguliewigtug. Na tujiw ugiw'tmi'titaq tla'taqatinew ta'n Gjinisgam tel puatg muta tleiaultijig Se'suguliewigtug. ²⁹ Etna na ugjit weji attigna'si ta'n telgi'g pegwatu. Se'suguli ugml'gigno'tim ta'n tetuji ms'gi'g eteg 'ntinnaq. Etna na ula ml'gigno'ti e'wman aq etna na ula ta'n elugweg ni'nneg. Ula ta'n Se'suguli ignmuip. Etna na ugjit na tel lugwei.

2

¹ Ge' gnuat'ulap ta'n tetuji attigna'si ugjit gilew aq ta'nig Leiotisiaewaqaq aq wenig ta'n menaq nemi'gwig. ² Wet tla'tegei glaman me' pmi gsalultitoqs'p aq mawalsultitoqs'p. Na tujiw 'ggamlamunual welgwija'tas'gl aq me' melgi gtlams'tasultioq. Wet tla'tegei glaman menaqgajewei 'ns'tasultitoqs'p aq 'gjitmi gji'tutoqs'p ta'n goqwei gis a'guteg aq 'gji'jiatoqs'p Se'suguli ta'n mimgwa'tuapnig gujjuaqi'g gatu nige' musga'tugs'gw. ³ Etna na Se'sus ta'n 'ms't goqwei geitoq ta'n te's'g goqwei Nisgamewei aq gaqi gji'toq 'ns'tuo'qon Nisgamewei aq gis gina'mugsitesnu aq gisa'lultew 'ns'tmn na maw gelu'lg agnutmaqan.

⁴ Na ula wet tlimuloq glaman ma wen gis lue'wannuoq gisna gistesguloq. Mut ignmuaw ewnasi gina'mulin ta'n getu tli ntawe'g wen aq mut jigs'tuawt.

⁵ Mo na'te'l eimu gatu apjiw angitelmuloq. Getletug na, aq elt we'gu ul'ta'si 'gji'tuloq ta'n tel maw ul lugutioq aq maw melgipugultioq ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug.

Ignmu Se'suguli ilgwenmulin ta'n tel mimajin

⁶ Getlams'tasi't'p Se'suguliewigtug glaman nige' ignmu ilgwenmulin muta ugtinneg eimn. El mimaji ta'n negm tel tetapua'l'j. ⁷ Glaman nige' siaw melgi gtlams'tasi aq siaw mimajin ta'n tel gina'mulg'p ugjit Se'suguli amgweseweieg. Ta'n tel mimajin Gjinisgamewigtug, na ma'muniw lita'si

Se'suguliewigtug aq siaw tla'tega ta'n telim'sg. Melgo'te'n ta'n teli gtlams'tmn aq apjiw miwatmu Gjinisgam na gujjinu.

⁸ Uli ango'te'n aq mut wen ignmuaw lue'wa'lulin aq gisa'lulin ugjit maljgwan negm ta'n tel gina'masg. Egsu gina'mulin pas'g negm ta'n teli angita'sij gisna ta'n igtig mimajuinu'g tel gina'mugupnig. Mo tepawg'inug jigs'tuj muta mo wejianug Se'suguliewigtug gat u awna wejiaq pas'g mimajuinuigtug aq mn'tu ta'n tel gina'muaj. Getanat'l Se'sugulial ta'n westaugsi'gup. ⁹ Uli angweiasultigw aq mut wen lue'wa'lulin muta Se'suguli ta'n tel mimajuinalsip musga'toq Gjinisgaml ta'n tel lugwelij aq ta'n tele'lij muta Se'sus wije Nisgamewitewit 'st'ge' ujjl. ¹⁰ Aq mut wen lue'wa'lulin muta Se'suguli gis ignmasg giwnaqqajewei ta'n el mimajin Gjinisgamewigtug. Eimn Se'suguli ugtinneg. Negm ta'n 'ms't goqwei mestai assuteget we'gaw iganpugutlji aq 'ms't a'sisguaji, nuji tplutaqatiliji wa'so'q, ugs'tqamug, aq maw mn'tua'gig.

¹¹ Gi'l elt mawn'sg Se'suguli aq gisa'l'sg pileiawin mimajuinuin aq nige' gi'l na Gjinisgam un'jan. Mut nugu tle'un ta'n i' tleiu't'p. Nige' pileiawin mimajuinuin. Etna na Se'suguli ejigla'l'sg ta'n i' tl pata'tege't'p, mu na mimajuinu. Winjigt'p ta'n i' tli angita'sit'p aq i' tli assumess'p lue'uti, gat u Se'suguli gaq jigla'toq aq ignmasg pilei angita'suaqan aq pileiawin mimajuinuin Gjinisgamewigtug. ¹² Ta'n tujiw sign'tulgeg, ula pa na wije aq Se'suguli ta'n teli np'g'p aq utqatalut'p utqataqane'gati aq ta'n tel minunsip. Sign'tulgeg musga'tun gawasga'tui't'p ta'n goqwe'l winjiggl aq nige' pileiawin mimajuinuin. Na wet tliaq ta'n teli gtlams'tmn Gjinisgam ugml'gigno'tim aq getlams'tasin Gjinisgam ta'n apaji minua'lapnn Se'sugulial. ¹³ Mu Lesui'pewiwgt'p aq mu geggunmuawoqopn 'tplutaqan ta'n ignmuapnn Mowisal aq tele'itut'p ta'n teli gsatmn. Ta'n i' tl mimaji't'p elue'utigug pa na wije aq 'npmn. Gat u nige' gi'l apigsigtmasg'p gtlue'uti'l aq gisa'l'sg piltu mimajin Gjinisgamewigtug maw Se'sugulial. ¹⁴ Gat u nige', gaq jigla'toqol 'ms't goqwe'l ta'n mesaqan wi'gas'gl ugjit 'gtlue'utinal. Nasta's'gl gujjieweigtug ta'n Se'suguli weji np'g'pnaq aq 'ms't goqwe'l gasa'toqol. ¹⁵ Gjinisgam wisuignemapni mn'tu'l aq uglugowinu'jmg ta'n iganpugutua'tiji mimajuinu'g. Wissuignemapni ta'n Se'sus teli np'g'pnaq gujjieweigtug aq ta'n teli apaji minunsipnaq. Musga'tuapni mimajuinu'g ugml'gigno'timg aq mn'tu na'te'l etli gs'pu'tut.

¹⁶ Etna na ula ugjit mut ignmuaw wen ilsumulin ta'n goqwei malqottes, gisna wen tlimulin tegan na'gwegl me' sape'wigl aq amujpa na majulgwatmn, gisna pestie'umgl, gisna tepgunsejig, gisna atlasmutigisugl. ¹⁷ Ula ta'n goqwe'l wesgutman pas'g maqatawe't'pn glapis Se'suguli pegisingeg. Gat u nige' pegising'p aq negm majulgwaj na ugs'taultew. ¹⁸ Mut jigs'tuaw mimajuinu'g ta'n teluejig, "Tlaplgigwa'iap, gis nemi'gig ansale'wijig aq amujpa emtoqwaluggig." Na negmow tel'ta'sultijig penoqitelsultijig Gjinisgamewigtug muta emtoqwala'tiji ansale'wiliji gat u pas'g wesgiji angamsultijig aq penoqitelmugsioq. Menaqqajewei ula mimajuinu'g me'goltijig aq mawi metuitoltijig ta'n teli angita'sulti'tij aq ta'n telaplgigolti'tij. Tlue'tij gi'l gesga'n muta mo emtoqwalawggij ansale'wijig maw Gjinisgam. Mut jigs'tuaw aq mut ignmu lue'wannui'tij. ¹⁹ Pas'g mo teliaqeweigtug gegina'mua'tigwi ugjit Se'suguli. Etna na Se'suguli ta'n iganpugutua'ji ta'ni getlams'tmu'tiliji. Gisa'laji maw lugutinew aq Gjinisgam ta'n tel puatg tla'taqatiliji. Pa na wije aq mimajuinu wa'qi ta'n tel lugweg. Ugt'p aq ugtangwita'suaqanm 'ms't maw lugwegl aq gisa'toq ugtangwisga's'g aq ugtnnuang maw lugwegl aq ta'n te's'g tel milig wa'qi 'ms't goqwei tetapu lugweg aq mawigweg. Pa na wije Se'sus gisa'laji a'sutmewinu'g maw lugutinew aq mawigu'tinew.

Se'suguli ignmugsitesnu pilei mimajuaqan

²⁰ Pa na toqweioq Se'suguli ta'n teli np'g'p, mut majulgwatmu gina'masuti'l ugs'tqamugewe'l ta'n wejiaq mimajuinu'g ugtangita'suaqanmuuq aq mn'tu'g ta'n iganpugutmi'tij ula ugs'tqamug ugjit glu'lgtn Gjinisgamewigtug. Ma gisannugul ugs'tan. Ta'n tujiw mimajuinu gisi np'g ma nugu gisi ilsumam'g ula ugs'tqamu. Pa na toqweioq Se'suguli ta'n teli np'g'p, goqwei weji siawi 'gtu majulgwatmn ula 'tplutaqann ta'n wegla gis wi'tmuloqol ugjit ugs'tan? ²¹ Etegl 'tplutaqann telim'sg ta'n goqwei gis malqottes piltuamu'g mijipjewe'i aq ta'n goqwei mu gis malgo'tmun aq jiuuqaq telim'sg mu sama'tun aq mu ugt'tmun. ²² Ula 'tplutaqann pas'g mimajuinuwewe'l, muta Gjinisgam gisitooqop mijipjewe'i ugjit malgo'tmnenu. ²³ Ula ugs'tqamugewe'l 'tplutaqann weli angamugul aq wel glusigl. Pas'g mo glu'lgtnugul Gjinisgamewigtug emtoqwala'tiji ansale'williji aq eliaptmn wa'qiwal. Tel'ta'sultijig penoqitelsultijig Gjinisgamewigtug gatu pas'g wesgiji angamusultijig ta'n tel nilaje'g. Na telamu'gl 'tplutaqann melgignaqaq ugjit ga'qianal, gatu ma tal piam ula'lugsig'gw Gjinisgamewigtug. Ma gis gawasgannug ta'n tel wini angita'sin awna gisa'lultew me'ge'tes.

3

Pilei mimajuaqan ta'n iapjiwewe'tew

¹ Gjinisgam gisa'lugsioq 'msnmnew pilei mimajuaqan ta'n iapjiwewe'tew pa na wije'i aq Se'suguli ta'n tel minunsip. Glaman siaw ml'go'tmug ta'n goqwe'l tleiawigl wa'so'q ta'n Se'suguli eig. Pempopit Gjinisgam l ugtinaqanmg. ² Teli angita'sultigw aq melgo'tmug ta'n goqwe'l tleiawigl wa'so'qewe'l aq mo ta'n goqwe'l ugs'tqamugewe'l. ³ Pa na wije'i aq mimajuinu ta'n nepg, gis puna'tuoq ta'n i' tlo'ltioqop. Nige' eimu'tioq Se'suguli ugtinneg aq 'gmimajuaqanmuow eteg Gjinisgamewigtug. Ma mimajuinu'g gis nemitu'ti'gw ula 'gjitmei mimajuaqan ta'n iapjiwewe'tew muta ma gis nemitm'g mimajuinu'g ugpuguguaq. ⁴ Se'suguli gisa'lugsioq 'msnmnew iapjiwewe'i mimajuaqan. Ta'n tujiw ap neia'sij, na tujiw elt gilew ne'ita'toqs'p maw Se'suguli aq gepmitelmaten aq maw gilew gepmitelmugsitooqs'p.

Gjinisgam gisa'l'sg pileiawin mimajuinuin

[Mimajuinu ta'n gis negp ma gisi opla'tegegw, puna'toq ta'n teli opla'tegej. Nige' Gjinisgam gisa'l'sg pileiawin mimajuinuin.]

⁵ Amujpa puna'tun ta'n goqwe'l i' tla'tege't'p winjigl. Amujpa na 'ggamlamun waqama'tun aq ta'n i' tli angita'si't'p. Etna na ula wesgutman: Ta'nig sespo'taqatijig, aq maw maljewe'jg ta'n wije'i tel lugutijig, e'pijig sespeatultijig aq wiji e'pilitl elietl aq wije'i j'i nmug tel lugutijig aq ta'n pas'g goqwei tela'taqatijig winjigl ta'n goqwe'l mu tla'tegeg. Apji 'gtu tla'taqatijig winsuaqan aq ta'n goqwe'l winjigl lue'uti'l. Me'ga'sultijig. (Ma'mun pi-amite'tmi'tij goqwei je mu Gjinisgam.) Amujpa na wegla 'ms't gaq jiglo'tun. ⁶ Muta mimajuinu'g ula tela'taqatiliji Gjinisgam uggwaiugtuataq. Ta'nig mo jigs'tagwi'tigul wetapulataq. ⁷ Elt gilew i' tlo'ltioqop ta'n tujiw Gjinisgam ma jigs'tawoq.

⁸ Nige' amujpa elt weget ejiglo'tun: uggwaiuti'l, taqalita'sutil, pisuiw ugsi'getmn aq almimtingewe'l. Pa na mo goqwei winjig ugji'tuanuis 'gtung. Mut ewlimaw mimajuinu aq mut wisgowa'tuew aq mut wintungew. ⁹ Mut mimajuinu egs'pugualaw muta gis ejigla'tui't'p ta'n i' tleiu't'p. ¹⁰ Muta gis nige' waqame'n, piltu gamigsin. Gjinisgam gisa'l'sg'p pileiawin mimajuinuin aq gisa'l'sg me' tl gamigsin 'st'ge' negm glaman pugijig 'gjitmi gji'jates Gjinisgam. ¹¹ Ta'n tel nemugsi'gw negm, 'ms't wen wije'i gaqamij. Etna na

ugjit mo istue'nug Lesui'paq aq ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Nige' 'ms't wijej ugjit Gjinisgam. 'Nnu'g aq igtigig ta'n se'g tle'g mimajuinu'g ta'n piltui'sultijig, gisteju'g gisna ta'nig assumstijig. Mo tale'nug ugjit Se'suguli. Etna na negm ta'n mawi espe'g. 'Ms't tami eig aq ta'n te'siliji mimajuinu'g nuje'waji.

¹² Gilew na Gjinisgam ugtmimajuinung. Gisi mgnugsioq aq sitatug iga'lugsioqop ugjit negm aq gesalugsioq. Etna na ugjit amujpa ewlitletultioq, weleiatultioq, wel glultultioq, ejigla'tuoqol penoqitelsingewe'l, sange-woltioq aq weji gisi pugu'tmog. ¹³ Gamatatultigw aq apigsigtatultioq, ul mawo'ltigw aq uli apoqonmatultigw. Natuen opla'l'sg, lia aq apigsigtu. Pa na wijej aq Se'suguli ta'n teli apigsigtasg, na piluei mimajuinu tli apigsigtu gi'l. ¹⁴ Ula na mawi espe'g te's'g, "Gsaltultigw." Amujpa na 'ms't goqwei tla'taqatioq ta'n teli gsaltultioq 'ggamlamunuaq. ¹⁵ Siaw ignmu Se'suguli tli assusin 'ggamlamun aq 'gtangita'suaqanm. Na tujiw wantaqo'ti i'tt'tew 'ggamlamung. Gjinisgam gisi ignmugsioqop na ml'gigno'ti ugjit wantaqo'ti i'ttn ta'n tel mawoltioq. Aq apji miwa'lug Gjinisgam ta'n teli ula'lugsioq. ¹⁶ Siaw angite'tmug Se'suguli ugtagnutmaqanm, glaman uli gji'tutoqs'p aq gnnmug 'ggamlamunuaq. Gnuat'atultigw aq gegina'matultigw Gjinisgam ugglusuaqanml. 'Gtapegiatmug a'sutmaqane'l 'gtapegiaqanm, wejiaqal Gjinisgam ugtwi'gatiqn. Emtoqwalug aq miwatmug Se'sus 'gtapegiaqanigtug aq tlintu'tigw ta'n Wejuli Nisgam ignmugsioq 'gjijaqamijuaq. ¹⁷ Ta'n pas goqwei tela'tegen gisna teluen tla'tega Gjisaqamaw Se'sus ugwisunmg aq apji miwatmu Gjinisgam gujjiu'u ugjit ta'n goqwei Se'suguli gis tla'teget ugjit gi'l.

Ul mawo'ltigw muta pilei mimajuaqan geggunmoq

¹⁸ E'pittut ingute'jin gepmitelm 'gji'nmum. Ula telteg tla'tegen muta getlams'tasin Gjisaqamawigtug.

¹⁹ Ji'nmutut, ingute'jin 'gsal 'gte'pitem aq mut ewla'law.

²⁰ Mijua'ji'jtut, ta'nig getlams'tasultioq Gjisaqamawigtug telgitasultioq siaw jigs'tuanew gn'gi'gug. Ula tetapua'l't Gjinisgam.

²¹ Gilew ta'n un'janultioq, mut taqalipnaw gun'januaq aq gisa'lanew ugga-waaltinew glaman ma musgualawog.

²² Gisteju'g, jigs'tug ta'nig assumugsioq. Mut pas'g ula'taqatinew pas'g ta'n tujiw angamugsioq glaman ul'telmulten, gatu apji tla'tega. 'Ggamlamung 'gjiaj muta ula tel gepmitelm't Gjinisgam. ²³ Ta'n pas'g goqwei tela'tegen, tla'tega ta'n telgi'g 'ggamlamun, pa na wijej aq t'l lugo'j Gjisaqamaw aq mo mimajuinu. ²⁴ Migwite'te'n Gjisaqamaw apangitultew aq 'msntes ta'n goqwei gis sa'q geggunas'g ugjit ugtmimajuinung. Gjitm na assusit ta'n elugo't. ²⁵ Aq ta'nig siawi opla'taqatiji ta'n getu wen, na negm elt apangituaaten ta'n goqwei i' opla'toq muta Gjinisgam 'ms't wen wijej tela'latl. Isumatal ta'n tel te'pmlj.

4

¹ Gilew ta'nig assusultioq uleiw 'glugowinung. Na telteg tla'taqatinew. Migwite'te'n elt geggunng assusit wa'so'q.

Ta'n telteg tla'tegen

² Apji munsa ta'n teli a'sutman. Ta'n tujiw mesnm ta'n teli a'sutmat'p miwatmu Gjinisgam. ³ Aq maw ninen a'sutmessewinen, glaman Gjinisgam pana'tugsitesnen ga'qan ta'n tli pestunmatesnen gelu'lg agnutmaqan. Na tujiw gis tluieig ta'n goqwei mo geitas'gtugweg ugjit Se'suguli. Etna na ugjit ni'n wet pisi laplusang nige'. ⁴ A'sutmessewi glaman uli ns'tuiten na gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmatm. Amujpa tla'tegei glaman wel gnu'tmaqig mimajuinu'g na gelu'lg glusuaqan aq ns'tuitaq.

⁵ Ango'tmug tli pmita'gw ns'tuo'qonigtug glaman ta'nig mo getlams'tasulti'gw 'gji'jultaq ta'n teli gtlams'tasin ta'n tel piltu gamigsin aq gis tlimjig ugjit Se'suguli ta'n pa tujiw aq ta'n getu tami i'mn aq ma goqwei etegigjennug. ⁶ Apji wantaqamigsin. Mut gi'gaja'sualaw igtigig awna ule'w aq ul glul glaman ne'pa'te'n ta'n tel gisi asite'mates. Ta'n tujiw gigji jigs'te'n ta'n teluej weji gji'tun ta'n asitemates.

Ugtejgewei glusuaqann

⁷ Na ji'nm Tigigus gaqi agnutmugsitoqs'p ugjit ni'n. Negm na 'gjinaminu Gjinisgamewigtug ta'n gesalu'g. Siawi apoqonmuut aq maw lugweieg Gjisaqamaw ugtlgowaqann. ⁸ Etna na ugjit elgimug ugjit gilew apgnua'lugsinew aq tlimulinew 'ms't ta'n te'sieg ta'n telo'ltieg. ⁹ Aq maw elgimug na ji'nm Onesimus, 'gjinaminu Gjinisgamewigtug aq ta'n gesalg. Gis lita'sualatoqs'p, 'gjinaminu, tleiwit ta'n tleiaultioq. Negmow tlimugsi-toqs'p 'ms't goqwei ta'n teliaqap ula tet.

¹⁰ Na ji'nm Alistalgus, ta'n maw pisieg laplurang getu wi'tugsioq aq maw Malg ta'n woqomal Pnnalal, aq gis gilew gegnuatuloqop ugjit Malg ultesguatoqs'p ta'n tujiw liej ta'n eimoq. ¹¹ Elt Ja'sua telui'tut Justus, elt getu wi'tugsioq. Wegla nesisijig Lesui'paq getlams'tua'titl Se'susal. Maw lugutieg ugjit gisa'lan mimajuinu'g majulgwalataq Gjinisgaml aq ignmua'titl ilgwengunew. Mo wen igtig Lesui'paq maw lugutiweg'p. Gatu negmow mesgi'g ta'n teli apoqonmuu'tij.

¹² Elt getu wi'tugsioq Epapalas, tleiwit ta'n eimu'tioq aq elugowatl Se'sugulial. Apji a'sutmesseugsioq ta'n tel we'gusipgwatoq. Etamatl Gjinisgaml ugjit gisa'lugsinew ml'g pugu'tinew aq melgignewa'lugsioq. Mo apji apsgwita'sultinew aq mu punia'tinew ta'n teli gtlams'tasultioq aq siawi gtlams'tasultioq Gjinisgamewigtug ta'n telgi'g 'ggamlamunuaq. Etamatl Gjinisgaml ugjit gilew giasgiwewei jigs'tuatoqs'p Gjinisgam. ¹³ Ni'n gis tlimultoqs'p ta'n teli attigna'sit. Tetuji sespetelmugsioq gilew aq maw ta'nig tleiaultijig na 'gjinann Leiotisia aq Ailapolis. ¹⁴ Lu'g, 'gmalpale'witeminu, ta'n maw gesitelm'g aq Temas getu wi'tugsioq.

¹⁵ Puatmuleg wi'titesnen ta'nig getlams'tasultijig Leiotisiaeg, aq maw na e'pit teluisit Nimpa getu wi'titesnen aq maw ta'nig getlams'tasultijig ta'n i' tli ultesgatultijig wiguaq. ¹⁶ Ta'n tujiw gis gitmoq ula wi'gatign amujpa na elgitmuoq Leiotisiaewa'ig ta'nig getlams'tasultijig aq pa na wije'i gitmua-toqs'p wi'gatign ta'n ni'n elgitmaqapnig. ¹⁷ Aq tlimug na ji'nm Algius, "Siaw lugote'n na 'lgowaqan ta'n Gjisaqamaw ignmulg'p ta'n tel lugo't Gjinisgam glapis gaqa'tutes."

¹⁸ Pa na ni'n 'npitn gis wi'gm ula: "Ni'n, Poligap, wel'ta'sualuloq." Mut awan'ta'sualinew ta'n tel glpisi aq pisgataqanapigtug. Etamg Gjinisgam ul'telmugsinew. Glapis ap nemu'lan. Poligap.

Amgwesewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuaji Tessaloniaewaƙ

Gegnugwataƙan ugjit ula wi'gatign

Na gjigan Tessalonia eteg oƙwatnug Masetoniae'gati. Nige' gisgug Masetoniae'gati teluisig Gli'ge'gati. Na g'pnnol' ugt'pun eteg Tessaloniaeƙ.

Etna na negm Poligap ta'n amgwes pestunmuapni Tessaloniaewaƙ Nisgam gelu'lg ugtagnutmaƙanm. Pugwelgig getlams'tasultijig aƙ Poligap gegina'muaji. Na tujiw alt poƙji gtana'titl Poligapal aƙ getu ne'po'tg gat Poligap wesmugwat glapis gjigan Atens. Tel'gne'g petgimatl Timotial weji gji'tuanew ta'n telo'ltijig a'sutme'winu'g. Ta'n tujiw apaja'silij telimtl Poligap maw gelu'lg glusuaƙan, na melg'pugutmu'tij ta'n teli gtlams'tua'titl Westaulgl aƙ nige' gelu'lg glusuaƙan se'sa'sg ms't tami awiw Tessaloniaeƙ.

Alt mimajuinu'g na te'l sespetelma'tiji wogomaƙ ta'n gisi npu'tipnig gesgmaƙ Westaulg apaja'sigw. Igtig tel'ta'sultijig Westaulg apugjig apaja'sitew glaman puna'tu'tij ta'n teli gtana'tiji ugmimajuinumual.

Toƙo Poligap wejo'tg gnu'a'tuanew ta'n gjitmig liatew ta'n tujiw Westaulg apaja'sij.

Elt telimaj ta'n gegnu pmita'new nige' aƙ glapis.

Me' gatug gelu'lg'tew migwite'te'n ugtejgewe'l ta'n telimaj.

5.16 Apji ulgwiultigw Nisgamewigtug.

5.17 Apji a'sutma'tigw.

5.18 Apji miwate'n Nisgam ta'n getu goƙwei tla'sg.

Etna na ula Gjiniƙgam Gisteget pewa'lg tla'tegen ta'n tel mimajin.

Ta'n goƙwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'sualaji Tessaloniaewaƙ (1.1-3)

Ta'n teli gtlams'tua'titl Westaulgl igtigig gis nemitu'tilij ta'n tel mimajultijig na Tessaloniaewaƙ (1.4-3.13)

Ta'n tel mimajin ugjit tetapua'lan Gjiniƙgam gisiteget (4.1-12)

Ta'n goƙwei liatew ugjit a'sutme'winu'g ta'n Westaulg apaja'sij (4.13-5.11)
Ugtejgewe'l ta'n gegnualaji aƙ a'sutmesewaji (5.12-28)

¹ Ni'n Poligap epa'si aƙ ewi'gmuloƙ Tessaloniaeultioƙ, ta'n getlams'tasultioƙ aƙ tleiaultioƙ Wegwisit Nisgam aƙ Gjisaƙamawminu Se'sugulieg. Ni'n maw Sailas aƙ Timoti wel'ta'sualuleƙ. Etamg't Gjiniƙgam Gisiteget ul'telmulinew aƙ ignmulinew wantaƙo'ti 'ggamlamunuaƙ.

Ta'n tel mimajultioƙ

aƙ ta'n teli gtlams'tasultioƙ Tessaloniaewaƙ

² Apji miwatmaƙat Gjiniƙgam Gisiteget ugjit ta'n te'sioƙ aƙ apji wi'tuleg nta'sutmaƙanminaq. ³ Ta'n tel melgi gtlams'tasultioƙ aƙ ta'n teli gsaloc gisa'lugsioƙ attignita'ioƙ aƙ ta'n tel lita'sultioƙ Gjisaƙamaw Se'suguli gisa'lugsioƙ munso'ltinew. Migwite'tmeg etna na ugjit miwatmaƙat Gjiniƙgam Gujju, ugjit ta'n te'sioƙ. ⁴ Nigmatut, ninen geitueg Gisiteget gesalugsioƙ aƙ gisi mgnugsioƙ ugjit negmewe'n. ⁵ Ta'n tujiw ninen pegisitule'g gelu'lg agnutmaƙan ugjit gilew mo pas'g pestunmulueƙ'p gatug musga'tuleƙ'p mesgi'g ml'gigno'ti wejiaƙ Wejuli Nisgamewigtug. Gisa'lugsioƙ gtlams'tasultinew teliƙaƙewei. Geituoƙ ta'n tujiw wijitgweile'g tel mimajultieg'p ninen ugjit gilew ulapetmnew. ⁶ Ninen ta'n tel majulgwalg't Gjisaƙamaw, na wije'i gilew tl majulgwaloƙ. Wel'ta'suatmoƙop

Gjinisgam ugglusuaqanml je tlia tetuji ulmaita'sultioq aq Wejuli Nisgam welgwija'lugsioq. ⁷ Gilew musga'tuoqopnig ta'n tel mimajultioq 'ms't ta'n te'sijig getlams'tasultijig, Masetoniaewaƣ aq Gli'gewaƣ. ⁸ Ula Gjisaqamaw ugtagnutmaqanm tewatgitmoqop mo ugjit pas'g Masetoniaewaƣ aq Gli'gewaƣ gatu 'ms't tami se'sa's'g ula gelu'g agnutmaqan aq nutmapnig ta'n gilew tel melgi gtlams'tasultioq Gjinisgamewigtug. Na nige' mo nugu eigtnug ta'n goqwei gis fluetesnen. ⁹ 'Ms't mimajuinu'g wesgutmi'tij ta'n teli ultesguieg ta'n tujiw emittugwaluloq aq ta'n tel jiglita'ioqop ta'n tel nislagamitmoqopnig negla 'nnuoqta'wg aq nige' emtoqwalog Gjinisgam. Elugowoƣ giasgiwewei Gjinisgam ta'n iapji mimajit. ¹⁰ Aq nige' esgmalog uggwisl, Se'suguli, ugji nisa'silin wa'so'q. Ne'po'qsiliteg, apaji unaqa'lapnn, aq westaugsi'gw ta'n Gjinisgam tli ugtapulugsi'gupnn.

2

Ta'n tel lugweiap Tessaloniaewa'gig

¹ Wijigatulti'gw, gilew geituoq, mo pisuita'weg'p naji nmittugwanne'g. ² Gis geituoq ta'n tel we'gwimugsieg'p aq ta'n teli ewlimugsieg'p na 'gjigan ta'n teluisig Pilippi, gesgmnaq peita'we'g g'mutgig Tessalonia, ta'n wigultioq. Gatu Gnismaminu ignmugsieg'p ml'gito'ltinen aq tlimulinen gelu'g agnutmaqan wejiaƣ negmeg, muta ma'mun gitnme'iugsieg. ³ Telewistu'tieg ugjit gilew ginualulinen mo ugjit ewnasimulinen gisna mo wejo'tmueg'p gistesguanen ta'n pas'g wen, gisna mo ugjit suliewei ganie'ultinen. ⁴ Awna ninen apji gelusultieg ta'n Gjinisgam tel pualugsieg, muta wel'telmugsieg aq iga'tugsieg gelu'g agnutmaqan. Mo wejo'tmueg tetapua'lanan mimajuinu'g pas'g tetapua'lanan Gjinisgam. Negm geitugsiegl ta'n telgwiƣl 'ngamlamuninal. ⁵ Aq gilew weli gji'tuoq mo wejo'tmueg'p gisa'lulinen 'gtlams'tmnew ta'n tel ginluanneg. Mo ta ginlualnueg'p ta'n tujiw pestunmule'g aq munsainne'g ugjit 'gtlams'tmu'tinew. Mo ginlualnueg'p aq mo weji mo pestunmu'tiweg'p ugjit sulieweiei galulinen. Gjinisgam geitog ta'n telgwiƣl 'ngamlamuninaq. ⁶ Mo wejo'tmueg'p ta'n pas'g wen gepmitelmuginsin, mo gilew gisna igtigig. ⁷ Pa na tl puatmeg gisi ugio'tmugeg'pnn ignmuinen muta ninen Se'suguli ugtapostale'witerneg. Gatu ninen sangew wesua'luleg'p ta'n tujiw wijitgwe'ule'g gilew, Tessaloniaewaƣ. Tetuji sangewo'ltieg'p pa wijei aq nige' e'pit ta'n teli angweiwaj apje'ji'jultiliji un'jang. ⁸ Muta tetuji gsanneg'p gilew, gisgawo'ltieg'p tlimulinen, mu na pas'g gelu'g agnutmaqan wejiaƣ Gjinisgamewigtug, gatu elg iga'tuegl 'ntmimajuaqanminal. Na tetuji me'gitelmuleg. ⁹ Nigmatut, amuj migwite'tmoq ta'n tel lugutieg'p aq nespi gitnma'tieg. Tepgig aq na'gweg elugutieg'p ugjit mo ajgnalan wen gilew te'sioq ta'n tel pestunmatmeg Gjinisgam gelu'g ugtagnutmaqanm.

¹⁰ Gilew tel nemieg'p aq maw Gjinisgam ta'n tel pmalsultieg'p ugjit gilew ta'n getlams'tasultioq. Tetapua'lg'tt'p Gjinisgam, mo amsalteg we'jituti'weg'p, aq gegnu pmita'ieg'p. ¹¹ Geituoq gilew sangew gelunne'p weleluleg'p pa wijei aq nige' ujjl ta'n tel sangew glulaj un'jang. ¹² Welgwijimuleg'p, apgnua'luleg'p, munsainneg'p, aq telimuleg'p, "Tetapua'lug Gjinisgam ta'n tel mimajultioq. Negm wigumugsioqop wijitgweiwaneƣ ugtelege'wa'gimg. Na tujiw gepmitelmugsitogs'p."

¹³ Ta'n tujiw pegisitule'g Gjinisgam ugtagnutmaqanm gilew nutmoqop, aq nangami ugsua'tuoqop. Geituoq mu pas'g ji'nm ugtagnutmaqanm, awna Gjinisgam ugtagnutmaqanm, aq na maw tliaq. Etna na ugjit miwatmaqat ta'n tujiw Gjinisgam ugglusuaqanm wesua'tuo'q aq elugweg'ggamlamunial aq 'gtinnewaƣ, gilew ta'n te'sioq ta'nig getlams'tasultioq. ¹⁴ Nigmatut,

gitnm'tioƣop pa wijeŋ aƣ ta'nig getlams'tasultijig Se'suguli Jutiaewa'gig. Gtmimajuinumg gitnmeiugsioƣopnig pa wijeŋ aƣ nige' Lesui'paƣ ta'n gitnme'wa'tipni negmow ta'nig getlams'tasultiliji. ¹⁵ Gi's na nige' sa'q Lesui'paƣ ne'pa'tipni iganigjitegewinu'gig. Igtigig Lesui'paƣ ne'pa'tipnn Gjsaqamaw Se'susal aƣ nige' ninen gitnmeiugsieƣpnig. Mo tetapua'la'tigul Gjinisgaml aƣ getana'tiji mimajuinu'g. ¹⁶ We'gaw wejo'tmi'tij 'nqa'lugsinen ugjit mo pestunmuanen ta'nig mo Lesui'peulti'gw na gelu'lg agnutmaƣan pƣisituaten ta'n tli ugs'ta'titaƣ. Mo pualugsiwuƣ gilew ta'n mo Lesui'peultiwuƣ ugs'tatinew. Etna na ugjit wejo'tmi'tij 'nqa'lugsinen ta'n tel pestunmu'tieg. Pa na apjiw pata'taƣatijig gat u nige' wesamita'jig aƣ Gjinisgam wegaiugtuaji aƣ ulmaji ilsumataƣ.

Wejo'tm 'mjit ap newgt mittugwalan

¹⁷ Nitaptut, mawi gsatmug gis lia'n ta'n eimu'tioƣ. Pe' gijga'ji'j nigtua'ti'gw, pas'g mu ta'n teli angitelmuƣeg. Mu na'te'l gisi eimueg aƣ maw musuanneƣ gilew. Wejo'tmeg ta'n telgi'g pegwatueg gis nmu'linen ap. ¹⁸ Ninen maw puatmeg'p apaita'neg gilew ta'n eimu'tioƣ. Gat u ni'n Poligap wejo'tmap apaja'sin me' ap newgt. Gat u Gjinn'tu gisa'lugsieƣ'p mo gisi lta'nen. ¹⁹ Pa na pas'g gilew, ta'n ginitelmuƣeg aƣ mo wen piluei, aƣ weji ul'ta'sultieg aƣ me'gitelmuƣeg Gjsaqamaw Se'suguli ta'n tujiw 'pƣising. Gjinisgam elita'sualgt wijigtwe'ulinen wa'so'q ta'n tujiw Gjsaqamaw Se'suguli 'pƣising. ²⁰ Getletug! Pa na pas'g gilew ginitelmuƣeg aƣ mo wen piluei ginitelmaƣ aƣ na gilew weji ul'ta'sultieg.

3

¹ Ta'n tujiw mo nugu gisgajia'tiweg, na gisita'sultieg newgtugwa'lugutieg Atenseƣ. ² aƣ elgimg't Timoti gilew ta'n eimu'tioƣ. Negm pa wijeŋ aƣ 'njiginamenen, ta'n maw lugutieg ugjit Gjinisgam. Pestung gelu'lg agnutmaƣan ugjit Se'suguli maw ninen. Elgimg't ugjit ml'gignewa'lugsinew gilew aƣ apoƣonmulinew ta'n teli gtlams'tasultioƣ. ³ Glaman gilew te'sioƣ ma wen jigla'sigw Gjinisgamewigtug ugjit ta'n tel gitnmeiugsioƣ. Geituoƣ Gjinisgam telimugsi'gup gitnm'titesnu. ⁴ Muta ge's wijigtweiule'g igan gnuatuleƣ'p ta'n tl gitnmeiugsitesnu aƣ nige' weli gji'tuoƣ gis la'lugsigw. ⁵ Mo nugu gisgajiew. Etna na ugjit elgimg' Timoti naji gji'tuan gilew me' wijeŋ tl gegnu pmita'new ta'n tli gtlams'tasultioƣ. Menaƣ ta etug mn'tu gistesgugsiwuƣ aƣ 'ms't ta'n te's'g 'ntlgowaƣaninen pisuiwisioƣ aƣ mo tepawgtinuisoƣ.

⁶ Nige' Timoti apaji pƣising. Wejiet gilew ta'n eimu'tioƣ aƣ pegisitoƣ gelu'lg agnutmaƣan ugjit gilew ta'n teli gtlams'tasultioƣ. Telimugsieƣ gilew apji weli angitelmieƣ aƣ getu nemieƣ pa wijeŋ aƣ ninen ta'n teli 'gtu nemu'leg.

⁷ Glaman ta'n tel gitnm'tieg aƣ ta'n teli ulmajo'ttieƣ nige' maw welgwija'lieƣ, wijigatulti'gw, ta'n tel siawi gtlams'tasultioƣ. ⁸ Na nige' me' tepawgtig mimajultinen, melg'puguetaiƣ ta'n tel mimajultioƣ Gjsaqamawigtug. ⁹ Nige' miwatmaƣat Gjinisgam ugjit gilew. Ta'n tujiw eli a'sutna'tieg Gnisgaminu, wej miwatmaƣat negm ta'n teli ulgwiƣtl 'ngamlamuninal ugjit gilew. ¹⁰ Tepgig aƣ na'gweg melgi tawaƣmaƣat ta'n telgi'g 'ngamlamuninal, ignmugsinen gis nmu'linen aƣ gisi apoƣonmulinen ta'n teli gtlams'tasultioƣ.

¹¹ Etawaƣtmaƣat Gjinisgam gujju, aƣ Gjsaqamawminu Se'suguli apaja'lugsinen ta'n eimu'tioƣ. ¹² Etawaƣtmaƣat Gjsaqamaw gisa'lugsinew siawi gsaltultinew 'ms't ta'n te'sioƣ aƣ maw 'ms't mimajuinu'g. Tl ligutigw me' glapis tli gsaltultioƣ ta'n ninen tel ma'muni gsalueƣ. ¹³ Na la'taƣatioƣ, Gjinisgam, gujju, ml'gignewa'lugsitoƣs'p 'ggamlamuninal, aƣ ma goƣwei amsalteƣ eigtnug 'gtinnewaƣ. Sape'ultitoƣs'p ta'n Gjinisgam nemugsioƣ

ta'n tujiw Gjsaqamawminu Se'sus 'pgising maw 'ms't ta'n te'sijig tleiaultijig negmeg. Na tliatew.

4

Ta'n tel mimajin, tetapua'l't Gjinisgam Gsiteteg

¹ Nigmatu, 'mjit ap nige' newgt, gilew wej gnu'tmasultioq ta'n ninen telo'tieg ta'n telgitasultioq tl mimajultinew glaman tetapua'latoqs'p Gjinisgam. Na teliaq ta'n tel mimajultioq. Etawaqtmuleg aq munsainneg, Se'sus ugwisunmg, me' ma'mun tla'taqatinew. ² Ninen Se'suguli ugtapostale'witemg, geituoq ta'n tl gnu'tmuleg'p negm ugglusuaqant'pn. ³ Etna na ula telimuleg'p, "Gjinisgam tel pualugsioq sape'ultinew aq tl mimajultinew ta'n telgitasultioq." Gilew na Gjinisgam ugtmimajuinung. Amujpa na mo winsuaqan tela'taqatioq. Pualugsioq tepqatmu'tijig mo sespo'taqatinew je mo angite'tmnew wen sespo'tegen, aq pa na wijej newgtugwa'lugutiji. ⁴ Ta'n te'sioq ingute'jin gepmite'tm ga'qi aq ilgwensi. Mut sespo'tegew aq mut tqonasiw. Pas'g newgte't gi'gma'j wijitgwe'iw. ⁵ Mut ignmatmu winsuaqan assumulin, mut tleiw 'st'ge' ta'n wen mo gejiagul Gjinisgam. ⁶ Mo teltenug wen opla'lan igtigl gisna sespo'tmuan ugte'piteml gisna ugji'nmuml. Gis telimuleg'p aq melgimuleg'p, Gjinisgam ugtapulataq ta'nig tel lugutiliji. ⁷ Gjinisgam wigumugsi'gw ugjit sape'ultinenu mo ugjit winsuaqan tla'taqatinenu. ⁸ Pas'g na ta'n wen mo jigs'tmug ta'n tel gina'muleg mo ninen menuaqaliweg'p pas'g Gjinisgam ta'n ignmasg'pnn Wejuli Nisgamal.

⁹ Gatu nige' mo teltenug migwimulinew muta gis geituoq ta'n tli gsala-toqs'p ta'nig wegla getlams'tmu'tijig. Gis Gjinisgam gegnu'tmugsioq ta'n teli gsaltultioq. ¹⁰ Muta gis nige' gesaloq ta'nig getlams'tasultijig eimutijig Masetoniaewa'gig. Melgi tawaqtmuloq, nigmatu, ugjit me' gneg 'lta'new ta'n teli gsalo'q igtigig. ¹¹ Ml'go'tmug ta'n tl sangewo'ltitioqs'p ta'n tel mimajultioq. Lugwatmug gilew 'gtlgowaqanmuow ta'n telgitasultioq aq 'gtantug gilew 'gmimajuaqanmuoaq 'st'ge' gis ta'n telimuloqop. ¹² Glaman ma wen lita'siwn ta'n tel nuta'man. Glaman ta'nig mo getlams'tasulti'gw gepmitelmultaq ta'n tele'n.

Ta'n tujiw Gjsaqamaw jugu'ej

¹³ Nige' nigmatu, getu gnu'a'tuloq giasgiwewei ugjit wegla ta'nig getlams'tua'tipnn Se'susal gatu nige' nepu'titgi'g, glaman ma tli ulmaita'sultiwoq 'st'ge' ta'nig mo elita'sulti'tigul Se'susal. ¹⁴ Ginu getlams'tasulti'gw na Se'sus nepg'pnaq aq apaji minunsipnaq. Getlams'tasulti'gw Gjinisgam 'lpa apaji pgisulatal Se'susal aq maw ta'nig getlams'tmu'tipni'g gatu nige' nepu'titgi'g.

¹⁵ Etna na ula Gjsaqamaw Se'sus tel gina'muep, na nige' ninen telimuloq, "Ginu ta'nig me' mimajulti'gw na na'gweg ta'n Se'sus 'pgising, 'lpa ma ginu igantesguaqwig ta'n negla ne'pu'tipni'g." ¹⁶ Na tliatew, Gjsaqamaw Gjinisgam tuaqqitew na glusuaqan aq 'gjiansale'wit ugsigawetew aq Gjinisgam ugpipugwaqanm nutmuatoqs'p. Gjsaqamaw Se'sus ugji nisa'sitew wa'so'q! Na tujiw wegla getlams'tasultipni'g Se'susal gatu ne'pu'tipni'g, na negmow tmg apaji minunsultitaq. ¹⁷ Toqo ginu, Se'sus ugtmimajuinung, me' mimajulti'gw na na'gweg, maw negmow unaqa'lugsitesnu alugwigtu, ugjit asuguanenu Na'sus musigisg'tug. Na iapjiw wijitgweiwatesnu Se'sus. Na tliatew. ¹⁸ Migwite'tmug ta'n goqwei gis tlimuleg aq na tli ulgwijimultigw.

5

Gisgajo'ltigw ta'n tujiw Gjsaqamaw Se'sus jugu'ej

¹ Gis geituoq gatu ap migwimuloq ta'n tel wi'gmuloq na ta'n tli pgiji esgmalatesnu we'gaw Gjisaqamaw jugu'ej aq etug taliatew wegaw 'pgising. Gatu ap migwimuloq taliatew we'gaw 'pgising. ² Na weli gji'tuoq na na'gweg Gjisaqamaw 'pgising, na jiniw pgsintew, pa wijej aq gmutnes wela'gw al gimiej. ³ Ta'n tujiw mimajuinu'g tlu'e'tij, "Tetuji jigteg aq mo nsano'qon eigtnug." Pa na jiniw gitnmo'qon iga'qt'tew. Pesgaqamigtetew aq pata'tegewinu'g smtug tepgiso'laten. Ma wen eimug ta'n gissumugwatg, pa wijej aq nige' poqjipnet e'pit getu un'janij. ⁴ Gatu nige', nigmatut, mo etli oqonitpa'q eimu'tiwoq, ma paqalauitiwoq na na'gweg ta'n tujiw Gjisaqamaw 'pgising, 'st'ge' gmutnes ta'n tl wisgutesgultew aq paqalauigsitoqs'p. ⁵ Gilew na Gjinisgam ugtmimajuinumg aq geituoq ta'n tel pmiaq pa wijej aq wasetegigtug i'mu'tioq aq mo oqonitpa'qigtug. ⁶ Glaman angweiasultigw aq gisgajo'ltigw. Mut tlo'ltinew 'st'ge' igtigig ta'nig mo gisgajo'lti'gw ugjit Se'sus 'pgising aq 'st'ge' na mimajuinu'g ta'n apji nep'tijig aq mo gisgajo'lti'gw. ⁷ Etna na wela'gw mimajuinu'g nep'tijig, aq etna na tujiw mimajuinu'g poqji nqana'ma'tiji aq siawi nqana'ma'tiji. ⁸ Ginu tleiaulti'gw na'gweg aq telteg ilgwensultinenu aq pa'qo'ltinenu. Ginu ta'n teli gtlams'tmu'ti'gw aq teli gsaltulti'gw, angweiugsitesnu pa wijej aq sma'gnis wesgit nasgmi'titl gasawo'qwe'l utapsunual. Ta'n teli elita'sulti'gw ta'n teli ugs'ta'titesnu angweiugsitesnu pa wijej aq sma'gnis ugta'gusunual gasawo'qwe'l. Amujpa siawi gtlams'tmu'g aq gesaltulti'gw. Ula angweiugsitesnu ta'n tujiw mn'tu gitnmeiugsi'gw. ⁹ Gjinisgam weji mgnugsi'gup ugjit ugs'taugsinenu Se'suguliewigtug, mo ugjit mn'tua'gig 'lgimugsinenu. ¹⁰ Se'suguli nepg'pnaq ugjit ginu glaman wijitgweiwatesnu wa'so'q tlia me' mimajulti'gw gisna gisi 'npu'ti'gw ta'n tujiw enmiaq jugu'ej. ¹¹ Etna na ula ugjit ulgwijimultigw, aq mawi apoqonmatultigw te'sigisg'g aq ml'gimultigw ta'n teli gtlams'tasultioq 'st'ge' nige' ta'n tel lugutioq.

Ugtejgewe'l ta'n telimuloq tla'taqaqinew

¹² Ninen etawaqtmuleg, nigmatut, gepmitelmanew ta'nig elugowa'titl Se'sugulial ta'n eimu'tioq. Negm gisi mgnapni ugjit ilgwenugsinew, aq gnu'tmugsinew, aq tlimugsinew ta'n tujiw goqwei opla'tuoq aq ulgwi-jimugsinew ula'taqaqioq. ¹³ Ma'mun uleiug aq 'gsalug, gepmitelmug ta'n telamu'g ugtlgowaqanuow elugwatmi'tij aq wantaqamigsultigw.

¹⁴ Wijigatulti'gw, ninen munsainnoq, gnuat'gug negla ta'n mo tal luguti'gw, amujpa na elugutijig. Ulgwijimug ta'nig musgajuajtijig, apoqonmug ta'nig menaqana'tijig ta'n teli gtlams'tasulti'tij. Sangeweiug 'ms't wen. ¹⁵ Mut asgaiafultigw awna apji ula'ltultigw aq ugjo'tmug ula'lan ala wen ap igtig aq 'ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g.

¹⁶ Apji ulgwijultigw Gjinisgamewigtug. ¹⁷ Apji a'sutma'tigw. ¹⁸ Aq apji miwate'n Gjinisgam ta'n getu tla's'g goqwei. Etna na ula Gjinisgam tel pual'sg tla'tegen ta'n tel mimajin Se'suguliewigtug.

¹⁹ Mut naqa'law Wejuli Nisgam ta'n tel lugwej 'gmimajuaqanm. Mut tali ugsua'tu. ²⁰ Jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam gegnuat'ugsioq ugjit gilew gji'tunew ta'n tujiw wet saputewistog ta'n pas'g wen. ²¹ Ms't goqwei ugjigji'tug glu'lgtn gisna mo glu'lgtnug, ta'n goqwei gelu'lg gugune'n 'ggamlamunuaq. ²² Aq jiglita'gw ta'n tel milamu'g elue'uti.

²³ Etamg Gjinisgam ta'n ignmugsi'gw wantaqo'ti gisa'luginenu sape'ultinenu. Etamg jigla'luginenu elue'utigug glaman ma amsalteg i'gtug 'gjijaqamijuaq aq 'gtangita'suaqanmuaq, aq maw 'gtinnewa'q glapis 'pgising Gjisaqamaw Se'suguli. ²⁴ Gjinisgam etamg ta'n wigumugsioq aq

megnugsioḡ, na tla'tegetew, muta negm gis lita'sualatoqs'p. Tla'tegen ta'n teli tplumugsioḡop.

²⁵ Wijigatulti'gw, a'sutmessewin 'ngute' ninen.

²⁶ Me' na gatu wi'titesnen ta'nig getlams'tasultijig.

²⁷ Munsainnoḡ, Gjinisgam ugwisunmg gi'tmnew ula wi'gatign ta'n te'sioḡ getlams'tasultioḡ.

²⁸ Etang Gjisaqamaw Se'suguli, ul'telmugsinew aḡ ignmugsinew uggelu'lgm aḡ wijitḡweiugsinew. Glapis ap nemu'loḡ, Poligap.

Na ta'puewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuaji Tessaloniaewaƣ Gegnugwataƣan ugjit ula wi'gatign

Ula wi'gatignigtug Poligap telimaji ta'nig getlams'tua'titl Westaulg na gjigan Tessaloniaeg ta'n miwatmuatl Gjinisgam Gisitegelitl ugjit negmow. Miwa'latl Gisitegelitl muta ta'n teli gtlams'tasultijig me' siawi ms'gi'gt'few aƣ maw ta'n teli gsalanew Gjinisgaml aƣ maw igtigig.

Me' gatu gitnma'tijig na Tessaloniaewaƣ gatu Poligap telimaji mu Nisgam ugtapulagwi pas'g weje'wapnn ta'n teli gtlams'tasultijig. Na tujiw gis nemugsi'gw tepawgtig muta je tlia gitnma'tipneg aƣ welmajoltipneg. Me' nige' munso'ltijig aƣ melgugtmu'tijig ta'n teli gtlams'tasultijig.

Na natuen te'sijig a'sutmewinu'g teluep, "Geggunm wi'gatign ta'n Poligap ewi'gig'p. Teluep Westaulg gis apaja'sit." Gatu ula ji'nm egsuet.

Poligap gegnua'tuaji, "Ula mo tlianug aƣ amujpa ango'tmug na telamug-sultijig mimajuinu'g ta'n getu ewnas gina'mua'tiji, Mut ewnas gina'muluiw wen."

Westaulg Gjisaqamaw ma apaja'sigw glapis na newgte'jit ta'n maw elue'wiewt ji'nm ta'n nuji opla'teget musga'sitew aƣ nenuaten.

Elt Poligap telimaji, 'Mut wijitgweiwanew a'sutmewinu'g na ta'n mal-oltinew aƣ mo getu gfantu'ti'gw ugmimajuqaanmuow. Mut wetmitelmanew ta'n wen ma jigs'tmug ula agnutmaƣan elgitmuleg wi'gatignigtug.

Ugtejewe'l ewi'gas'g ta'n Poligap a'sutmessewaji, 'Etamg't Gjisaqamaw ta'n ignmugsi'gw wantaƣo'ti ggamlamuninaƣ, apjiw ignmulinew wantaƣoti ta'n pa tujiw aƣ ta'n getu tet tami i'mu'tioq. Etamg't Gjisaqamaw apjiw wijitgweiugsitoqs'p ms't ta'n te'sioq' (3.16).

Ta'n goƣwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'sualaji Tessaloniaewaƣ (1.1-2)

Westaulg ta'n tujiw apaja'sitew tetapu ilsumataƣ ta'nig welmajeiugsioq (1.3-12)

Gatu me' nnaƣ Gjisaqamaw apaja'sigw (2.1-12)

Amujpa siawi gtlams'tasultigw Westaulgigtug (2.13-17)

Siawi a'sutmessewin aƣ siaw lugowa Gjinisgam Gisteget (3.1-15)

Poligap a'sutmessewaji Tessaloniaewaƣ (3.16-18)

¹ Nige' ni'n Poligap epa'si aƣ ap ewi'gmuloq ta'nig getlams'tasultioq na gjigan teluisig Tessalonia. Tleiaultioq Gjinisgam gujjinueg aƣ Gjisaqamaw Se'suguli. Wel'ta'sualuleg maw Sailas aƣ Timoti.

² Etamg't Gjinisgam, gujjinu aƣ Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew aƣ ignmugsinew uggelu'lgmuow aƣ wantaƣo'ti 'ggamlamunuaƣ.

Se'suguli jugu'ej ilsumataƣ ta'nig welmajeiugsioq

³ Nigmatut, ta'nig getlams'tasultioq, apji miwatmaƣat Gjinisgam ugjit gilew. Telteg ugjit ninen na tla'taƣatinen, muta gilew me' pem melgi gtlams'tasultioq, aƣ me' pem ma'mun se'sa's'g ta'n teli gsaloqig igtigig. ⁴ Etna na ugjit ninen ginlualuleg 'ms't tami ta'nig getlams'tasultijig Gjinisgamewigtug eimu'tijig. Telimg'tjig ta'n tel gitnm'tioq ta'n mo getlams'tasulti'gw, aƣ ta'n teli welmajoltioq, munso'ltioq aƣ melgotmoq ta'n teli gtlams'tasultioq. Na wej ginitelmuleg.

⁵ Wet siaw munso'ltioq je tlia nige' welmajo'ltioq, aq Gjinisgam Gisiteget ta'n tetapu'et ta'n teli ilsutegej, thuetew gilew tepawgtultinew ugjit pisg-wita'new ugtelege'wa'ging. ⁶ Gatu negmow ta'nig welmajeiugsiog, Gjinisgam gisa'lataq ulmajoltinew. Na Gjinisgam tetapu'et ta'n teli ilsutegej aq ignmuataq ta'n goqwei te'pmi'tij aq ugtapulataq. ⁷ Gatu ugjit gilew ta'n nige' welmajo'ltioq pa wijej aq ninen, ignmugsitogs'p atlasmultinew maw ninen ta'n nige' tel gitn'mtioq. Na tla'tegetew ta'n tujiw Se'suguli ugi neia'sitew wa'so'q maw ugml'gigno'tim aq ugtansale'witemg. ⁸ Ugtapulataq negla ta'nig mo getu gji'jia'tigul Gjinisgam aq ta'nig mo getu jigs'tmi'ti'gw gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjisaqamaw Se'suguli. 'Lgimataq mn'tua'gig. ⁹ Na tujiw msntaq ta'n teli opla'taqati'tij. Iapjiw ugtapulataq, iapjiw nigtuuta'taq Gjinisgamewigtug, aq ma apoqonmuagwig. ¹⁰ Ta'n tujiw Se'sus 'pgising, na na'gweg ta'n te'sijig ugtmimajuinung gepmitelmaqutaq aq emtoqwalgutaq. 'Ms't ta'n te'sijig getlams'tasultijig aq gilew maw wit toqwa'latogs'p muta getlams'tmoqog gelu'lg agnutmaqan telimule'g.

¹¹ Etna na ugjit apjiw a'sutmesseuleg. Etamg't Gnismaminu gisa'lugsinew tepawgtultinew na mimajuaqan ta'n gis wigumugsiog tl mimajultinew. Etamg't wajui ignmuginew ta'n tel puatmoq ugjit ula'taqatinew aq menaqa gisa'tunew 'gtlgowaqanuow ta'n teli gtlams'tasultioq. ¹² Na tla'taqatioq, na Se'suguli gepmitelmatoqs'p aq negm gepmitelmugsitogs'p. Wet tla'taqatioq ta'n Gnismaminu aq Gjisaqamawminu Se'suguli teli ul'telmugsiog.

2

Elue'winu newgte't nujipata'teget

¹⁻² Nigmatut etawaqtmuloq, mut jipaqita'new aq mut sespeta'sultinew ugjit ta'n tli apaja'sitew Gjisaqamawminu Se'suguli aq ta'n tujiw mawa'lugsi'gw negmeg. Mut alimgana'tinew muta mimajuinu'g teluejig na'gweg gis iga'q aq Se'sus apaji pgising'p. Etug teluejig Wejuli Nisgam gis tlimjig gisna natuen igtigl gisna etug jel tel'ta'sultijig ninen telueieg ta'n tujiw igan gnaa'taqatieg gisna gis pestunmatmn gisna tel'ta'sultijig gis wi'gmeg wi'gatnigtug. Pas na mo telianug.

³⁻¹² Mut ignmuaw ta'n pas wen tl lue'wa'lulij ta'n teli angita'sultioq. Na na'gweg ta'n Se'sus apaja'sitew ma iga'qtnug glapis pugwelgig mimajuinu'g pqoji jiglita'tij Gjinisgamewigtug. Na tujiw mawi elue'wiet ji'nm ta'n nuji opla'teget, musga'sitew aq nenuaten. Na ula mawi elue'wit ji'nm 'gtan-tutew 'ms't goqwei ta'n mimajuinu'g emtoqwatmi'tij aq ta'n te's'g goqwei teli ugsua'tu'tij Nisgamewei. Igalsitew iganpuguin. We'gaw pisgwa'tew Gjinisgam ulga'sutuo'guomg aq pa'sitew Gjinisgam ulgt'pung aq thuetew, "Gjinisgamewi." Migwitelmuloq ta'n i' tlimulo'q ge's wijitgweiuoloq. Geituoq ula elue'wiet ji'nm ma gisi musga'sigw muta Wejuli Nisgam mo ignmuawul musgalsilin. 'Lpa gis nige' mn'tu'l ugtinnewaq eimlitl aq sapu tl lugwelitl ta'nig mo getlams'tasulti'gw, gatu awna Wejuli Nisgam gis eig ta'n eimu'ti'gw aq ma ignmuawul wissuignemuginenu ta'nig getlams'tasulti'gw. Geituoq, gatu na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw Wejuli Nisgam jigla'laten ugs'tqamug. Na tujiw na elue'wiet ji'nm ta'n nuji opla'teget, musga'sitew aq nenuaten. Gatu Se'sus ta'n mestai assusit neia'sitew aq ta'n tel jugu'ej jigla'tuateg ula ji'nmul ugml'gigno'tim aq 'nqa'si ne'patal. Ta'n tujiw ula ji'nm 'pgisintew, gugunmuateg Gjimm'tu'l ugml'gigno'tim. Tla'tegetal paqalawaqann aq lue'wa'lataq mimajuinu'g ta'n tel mila'tegej aq ta'n teli npilaj. Negm mawi elue'wit ji'nm mul lue'wa'lataq ta'nig mo getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Mn'tua'gig 'lta'taq muta mo wel'te' tmi'ti'gw na teliaqewei ugjit Westaulg ta'n ugs'tawiasoq. Etna na ugjit Gjinisgam ignmuatal mn'tu'l ugjit elue'wa'lugwi'tijig mimajuinu'g aq sapu tl lugwelin negmowigtug.

Glaman getlams'tmi'tij ta'n goƣwei mo telianug. 'Lgimatal mn'tua'gig ta'n tel te'pmlij, maw ta'nig mo getlams'tmi'ti'gw na teliaƣewei aƣ pata'taƣati'tij muta getu siaw tla'taƣatipnig. Geituoƣ aƣ migwimuloƣ. Na tuijw Westaulƣ ta'n mestai assusit Gjsaƣamaw neia'sitew aƣ ta'n tel jugu'eƣ jigla'tuatew ula ji'nmul ugml'gigno'tim aƣ nƣa'si ne'pa'tal.

Siawi gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug

¹³ Nigmatut, ta'sioƣ getlams'tasultioƣ, apjiw miwatmaƣat Gjinisgam ugjit gilew muta Gjinisgam ta'n ilgwenugsig'w mawi gsalugsioƣ. Megenugsioƣ ugjit amƣwesewa'ju'ultinew ugjit ugs'ta'tinew ta'n teli gtlams'tasultioƣ teliaƣewei. Wejuli Nisgam ugml'gigno'timƣ gisa'lugsioƣ Gjinisgam ugtmi-majuinu'ultinew. ¹⁴ Gjinisgam wigumugsioƣ gilew wet saputita'ioƣ gelu'lg agnutmaƣan ta'n pestunmuleƣ'p. Wigumugsioƣ ugjit msnmnew ta'n goƣwei ugtaligamug wa'so'ƣewei gepmitelƣaƣan ta'n tleiawig Gjsaƣamawminu Se'suguli. ¹⁵ Glaman nige' nigmatut, ml'go'tmug aƣ siaw majulƣwatmug na teliaƣewei ta'n ninen gis gnu'tmuleƣ'p ta'n tuijw pestunmule'g aƣ ta'n gis ewi'gmuleƣ'p.

¹⁶⁻¹⁷ Etamƣig Gjsaƣamawminu Se'suguli aƣ Gjinisgam gujju ta'n gesalugsig'w apƣnua'lugsinew, ulƣwija'luginew, apoƣonmugsinew, aƣ ml'gignewa'luginew ugjit tla'taƣatinew aƣ thua'tinew ta'n te'sg goƣwei gelu'lg. Gjinisgam gesalugsig'w aƣ wel'telmugsig'w. Apƣnua'lugsig'w aƣ ignmugsig'w ulita'sualanenu ta'n teli ul'telmugsig'w.

3

A'sutmessewin

¹ Nigmatut, ta'sioƣ getlams'tasultioƣ, siawi a'sutmessewin glaman Gjsaƣamaw ugtagnutmaƣanm siawa'sgt'tew aƣ jaƣal se'sa'sgt'tew aƣ gepmite'tmaten 'st'ge' ta'n teliaƣap gilew ta'n te'sioƣ. ² A'sutma'tigw glaman Gjinisgam angweiugsitesnen aƣ ugs'tawugsitesnen ta'n elue'ultijig mimajuinu'g aƣ ta'nig geggunmi'tij winjiggl uggamlamunual, na negmow ta'n getu amasƣipnugsig'w. Muta mu te'sigw wen getlams'tasulti'gw na gelu'lg agnutmaƣan.

³ Gatu Gjsaƣamaw getlams'tasulti'gw aƣ gis lita'sultitesnu. Geitu'g negm melgignewa'lugsitoƣs'p aƣ apjiw angweiugsitoƣs'p glaman ma mn'tu wissuignemugsioƣ. ⁴ Gis lita'sualutesnen Gjsaƣamawigtug ugjit gilew tla'taƣatinew aƣ siaw tla'taƣatitoƣs'p ta'n telimuleƣ. Ms't ginu getlams'tasulti'gw Gjsaƣamawigtug. Etna na ugjit elita'suanneƣ aƣ geitueƣ tla'taƣatioƣop aƣ siaw tla'taƣatitoƣs'p ta'n telimule'g.

⁵ Ninen etamƣ't Gjsaƣamaw siaw ilgwenmugsinew ta'n telƣwitl'g'gamlamunual glaman me' 'gji'tuatoƣs'p Gjinisgam ugsaltuaƣanm aƣ wijeƣ telamu'g 'gsaltuaƣan guguntoƣs'p ugjit igtigig mimajuinu'g. Etamƣ me' 'gji'tuatoƣs'p ta'n Se'suguli gisipugutg'p aƣ wijeƣ gilew gisipuguttoƣs'p.

Amujpa 'ms't wen elugwet

⁶ Nigmatut, ta'sioƣ getlams'tasultioƣ, na Se'suguli ta'n assumugsig'w telim ugjit tlimulinew, "Mut wijitƣweiwaneƣ ta'nig getlams'tasultijig gat maloltijig ta'n tel mimajulti'tij, aƣ mo majulƣwatmi'ti'gw ta'n telimƣt'pnig aƣ mo getu 'gtantu'ti'gw ugmimajuaƣanmuow." ⁷ Gilew weli gji'tuoƣ ugjit tla'taƣatinew 'st'ge' ninen ta'n tla'taƣatieƣ'p. Mo ninen maloltiweƣ'p ta'n tuijw wijitƣweiu'e'g. ⁸ Mo ignmuaƣatt'p wen angweiugsinen glapis apangitaƣaj, awna ninen getantueƣ'p ntmimajuaƣanminen. El lugutieƣ'p aƣ attignita'ieƣ'p tepƣig aƣ na'ƣweg glaman mo wen gesƣa'tuaƣat gilew te'sioƣ. ⁹ Na telteƣ ugjit gilew angweiwinen, gatu na wet tla'taƣatieƣ'p

ninen ugjit musga'tulinew majulgwalinen ta'n tla'taqatitoqs'p. ¹⁰ Ta'n tujiw wijitgweiu'le'g i' tlimuleg'p, "Ta'n wen mo getu lugwegw, mo telgitasigw mijjin."

¹¹ Wet thueieg ula muta gis nutmaieg eimu'tijig mimajuinu'g gilew te'sioq ta'n maloltijig ta'n tel mimajulti'tij. Mo tal luguti'gw, apji nasgowita'jig igtigig mimajuinu'g ta'n tel lugutilij. ¹² Gjisaqamaw Se'suguli ugwisunmg telimugsieg'p ugjit ula tlimulinew. Etna na ugjit melgimg'tjig wegla mima-juinu'g aq gegnua'taqatjig, "Amujpa na gegnu mimajultioq aq getantuog 'gmimajuaganmuow."

¹³ Gatu gilew, nigmatut, ta'sioq getlams'tasultioq, mut siwia'tinew ta'n teli ula'taqatioq. ¹⁴ Etug jel natuen gilew te'sioq ma jigs'tmug ula agnutmaqan ta'n elgitmuleg ula wi'gatignigtug. Ta'n tujiw weltesgatultioq, gnu'a'tug ta'n goqwei etli opla'toq aq mut wetmitelmanew glaman 'gji'tutew gisi opla'tegej. ¹⁵ Mut tle'waw 'st'ge' ta'n wen getan'sg aq masgelm'sg awna tl gnu'a'tu gsaltuaqanigtug 'st'ge' gitap.

Ugtejgewe'l glusuaqann telimuloqol ula wi'gatignigtug

¹⁶ Etamg't Gjisaqamaw ta'n ignmugsi'gw wantaqo'ti ggamlamuninaq apjiw ignmulinew wantaqo'ti ta'n pa tujiw aq ta'n getu tet tami i'mu'tioq. Etamg't Gjisaqamaw apjiw wijitgweiu'gsitoqs'p, ms't ta'n te'sioq.

¹⁷ Lpa na ni'n npignigtug ewi'gm ula, "Wel'ta'suannoq ni'n Poligap." Etna na apjiw tel gnugwatm ta'n te's'g 'ntwi'gatign, aq na tel wi'gm.

¹⁸ Etamg't Gjisaqamawminu Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgm. Glapis ap nemulloq, Poligap.

Amgwesewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuatl Timotial Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na amgwesewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuatl Timotial. Timoti na maljewe'j ji'nm ta'n tlelawit E'siaji'je'gati. (Nige' gisgug teluisig Aputapegiejit.) Uggwitl na Lesui'pewi'sgwal aq ujjl Gli'gewa'jl.

Maw lugwejjig Poligap aq apoqonmuatl ta'n tel lugowatl Gisitegelitl ta'n se'sa'tun gelu'lg glusuaqan.

Poligap ewi'tatl Timotial na'ngl wi'gatignn ta'n ewi'gig'pnn.

Etl wi'gmuatl Timotial gatu goqwei wesgutg tel gelu'lg ugjit ms't a'sutme'winu'g. Ewi'gas'g ula wi'gatignigtug ta'n telteg mgnanew iganpugultijig ta'n igtigig a'sutme'winu'g. Etl ta'n telteg mgnanew ta'nig getu apoqonmua'tiji Gjinisgam ugtmimajuinung aq maw ewi'gas'g ta'n tli uli apangituaten.

Timoti amujpa gegnua'tuaji a'sutmessewanew igtigig aq migwite'tmi'tij pas'g newgte'jit Gjinisgam Gisiteget aq pas'g newgte'jit ta'n toqwa'laji Gisitegelitl aq mimajuinu'g. Na ji'nm Se'suguli ta'n teluisit 'Nnuigtug Westaulg gisi tgwa'laji (2.5).

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'suatl Timotial (1.1-2)

Ta'n goqwe'l Timoti amujpa gegina'muaji a'sutme'winu'g (1.3-3.13)

Ta'n goqwei sa'q a'guteg gatu nige' Gisiteget musga'tuaji ugtmimajuinung (3.14-4.5)

Poligap telimatl Timotial, 'Ta'n goqwe'l ewi'gmul se'sa'tu aq gegnua'tu ta'n tli uli lugowates.' (4.6-6.21)

¹ Ni'n, Poligap, epa'si aq ewi'gmul Timoti. Ni'n apostale'witewi ugjit Se'suguli muta Gjinisgam ta'n westawugsi'gw, aq Se'suguli ta'n elita'sulti'gw megenipnig aq elgimipnig.

² Teli gsalul pa wijei aq 'ngwis Gjinisgamewigtug muta ta'n tel gina'muei na gi'l getlams'tasin. Etamgig Gjinisgam gujjinu aq Se'suguli, Gjisaqamawminu, ul'telmulinew, ewlitelmulinew, aq ignmulinew uggelu'lgmuow, aq wan-taqo'ti 'ggamlamung.

Poligap telimatl Timotial,

"Angweiuq nujiugsugina'mua'tijig"

³ Gesgma'q eliewaneg Masetoniaewa'gig pipanimulap siawqatmn na 'ggjan Epesus. Etl mimajuinu'g na'te'l al piltu gina'mua'tijig, je mu Nisgamewei glusuaqan, aq gi'l amujpa na telimjig, "Naqita'gw." ⁴ Tlim, "Mut piamite'tmnew ugjit gina'masin a'tugwaaqan aq sa'qawe'gi'g gujjinaqi'g ugwisunmual." Etna na ula weji gi'gaita'jig, mimajuinu'g. Mo apoqonmaqwi'tigw ugjit 'gtlams'tasultinew Gjinisgamewigtug. ⁵ Pualgig uggamlamunual glu'lgtn ta'n teli gsaltultinew aq ugtangita'suaqanmual waqame'gtn, aq ta'n teli gtlams'tasultijig Gjinisgamewigtug ml'gi'gna'tn, mo pas'g wesgiji angamgusultinew. Etna na ugjit wet'gna'ul. ⁶ Na telteg ula giasgiwewei tl gina'mua'tinew pas'g alt mo tela'taqati'gw. Mo tali ugtapsuninug ta'n goqwei wesgutmi'tij. ⁷ Getu' gina'matmi'tij Nisgamewei 'tplutaqan gatu we'gaw mo nestasulti'gw ta'n telue'tij aq ta'n goqwei etlewistu'tijig pa wijei aq 'gji'tu'tij ta'n goqwei wesgutmi'tij.

8 Geitu'g na 'tplutaqan gelu'lg, 'lpa tli e'wa's'g ta'n Gjinisgam tel puatg. 9 Amujpa migwite'tmoq na 'tplutaqann wejitas'g'pnn, mu ugjit welm'tu'tijig mimajuinu'g, gatu ugjit ta'nig sewisga'tu'titl 'tplutaqan aq elistmu'tijig, ta'nig mo jigs'tua'tigul gisna mo emtoqwala'tigul Gjinisgaml, nuji pata'taqatijig, ta'nig ne'pa'tegewinu'g. 10 'Tplutaqann wejitas'gl ugjit ta'nig al sespo'taqatijig aq ta'nig newgtugwa'lugutiji wije'i tela'taqatijig, ji'n'mug aq wiji ji'n'mug sespei'atultijig aq pa na wije'i wiji e'pilitl. Wejitas'g ugjit ta'nig nuji gmutnala'tiji mimajuinu'g, ta'nig nuji'egsua'tijig, pisuluit'masultijig, gisna tela'taqatijig ta'n mo teltenug teliaqewei gina'masuti. 'Tplutaqann wejitas'g'pnn ugjit negmow. 11 Na giasgiwewei gina'masuti wejitas'g ula gelu'lg agnutmaqan. Ignmuim'p ugjit tliman mimajuinu'g. Na ula gelu'lg agnutmaqan wejiaq Gjinisgamewigtug ta'n gepme'g aq sape'wit.

Poligap miwatmuatl Westaulgl ta'n weleiatl

12 Miwatmaq Se'suguli Gjsaqamawminu, ilsumiteg tepawgti aq iga'lip ni'n lugowan negm. Miwatmaq ta'n gisi ignmuip ml'gigno'ti ugjit 'ntlgo-waqan. 13 Je tlia wini usgumgeg, amasgipnnulgeg milimgeg aq Gjinisgam ugtmimajuinung amasgipnn'g'pnig. Mo geituap ta'n tela'tegei muta me' menaq getlams'tmuap. Etna na ugjit Gjinisgam ewlitemlip. 14 Aq Gjsaqamawminu pajiji ul'te'tmuip, ignmuip ta'n teli gtlams'tm aq 'gsalan ugtmimajuinung muta nige' tlelawi Se'suguli. Getloqoq na. 15 "Se'suguli pegising'p ugs'tqamu ugjit ugs'tawian lue'winu'g." Na teliaq na! Aq 'ms't wen 'gtlams'tmuati'tisoq aq ul'ta'sulti'tis. Ni'n na mawi mtuinuiap lue'winui. 16 Gatu Gjinisgam ewlitemlip glaman Se'suguli gisue'witew aq musga'tua's 'ms't wen ta'n teli pgiji esgmalip ni'n na mawi mtuinuiap lue'winui aq westawip. Me' na igtig ta'n enmiaq 'gtlams'tasulti'tij 'gjitta'q elt negmow gisi msntaq iapijwewei mimajuaqan. 17 Apji miwatmuanej, emtoqwa'lanej, aq gepmitelmanej Gjinisgam. Negm iapijwewei elege'wit ta'n ma gis nemiam'g aq ma 'npug. Pas negm na Gjinisgam. Na tliaj.

18 Gwi's Timoti, iganigjitegewinu'g igani usgum'sg'pnig ugjit gi'l. Nige' ula ewi'gmul ta'n tla'tegetes. Migwite'te'n aq e'we'n ula glusuaqann ta'n teli igalsin ta'n tel matnj mn'tu. 19 Apji waqame'gt'j 'gtangita'suaqann. Apji ml'gita'ien ta'n teli gtlams'tasin. Gat geitu'n goqwei mo tetaputenug, mut tla'tegeiw. Alt mimajuinu'g geitu'tipnig goqwei mo tetaputenug gatu me' siaw tela'taqatijig, aq na tujiw entu'tipnig ta'n teli gtlams'tasultijig. 20 Aimnius aq Alegsantel na tela'tegepnig. Negmow elsumg'pnig Gjimm'tu ugml'gigno'tim ugjit aniapsu'tlugsinew, glaman gnuat'masitaq puni usgumanew Gjinisgaml winjigigtug.

2

Ta'nig getlams'tasultijig tli emtoqwala'tis Gjinisgaml ta'n tujiw mawita'tij

1 Mawi amgwesewei, tlim 'ms't ta'nig getlams'tasultijig, "Munsainnloq apjiw a'sutmesseulg 'ms't ta'n te'sijig. Tamug Gjinisgam ewliteman, miwatmug ta'n goqwei gis tla'tegej aq me' pem tla'teget. 2 A'sutma'tigw ugjit elege'wijig aq igtig ta'nig iganpugultijig glaman wantaqtetew ta'n tel mimajulti'gw, aq ma i'gtnug sespena'q, el mimajultitesnu ta'n Gjinisgam tel puatg aq gepmitelmanenu." 3 Ula gelu'lg aq tetapua'lug Gjinisgam, nujiugs'tawi'wet. 4 Pualaji 'ms't mimajuinu'g ugs'ta'tinew aq 'ns'tasultinew ugteliaqeweim. 5 Pas'g newgte'jit Gjinisgam aq pas newgte'jit ta'n toqwa'laji

Gjinisgaml aq mimajuinu'g, na ji'nm Se'suguli. ⁶ Negm igalsit glaman mima-juinu'g gisi iga'lataq ta'n tli ugtaputi'tisoq ugjit ugtlue'utiwal. Ta'n tujiw teta-putesg iga'q Se'suguli nepgeg, Gjinisgam na tel musga'tuapni mimajuinu'g getu ugs'tawiaji 'ms't ta'n te'sijig. ⁷ Etna na ula ugjit ni'n elgimimg'p ugjit gina'muan aq apostale'witewin ta'nig mo Lesui'peulti'gw, ugjit tliman ula agnutmaqan ta'n tli gtlams'tasultitaq na teliaqewei. Mo egsuo'qon eigtnug. Teliaq teluei.

Amujpa mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig gegnu pmita'jig

⁸ Mo teltenug ji'nmug uggwaiultinew gisna gi'gaita'new. Pualgig 'ms't tami waqame'gt'j uggamlamunual. Pualgig a'sutma'tinew, unaqanmnew ug-pignual Gjinisgamewigtug. Ji'nmug ta'n Gjinisgaml tetapua'la'titl. ⁹ Pualgig e'pijig wijei a'sutma'tinew. Amujpa welm'tu'tijig aq amujpa ilpilsultijig. Mo wesgutmu ta'n tel lugwatmi'tij usapunual, gisna ta'n tel nasgmi'tij waiopsgul, gisna mego'tig ta'n tel pilsulti'tij, ¹⁰ gatu awna ta'n tel lugwatmi'tij gelu'lg lugowaqann. Na telteg e'pijig ta'n getlams'tasultijig na tla'taqatinew.

Ta'n telteg e'pijig tlo'tinew ta'n tujiw tego'tmu'ti'tij

[Na na'gwegl ta'n tujiw Lesui'paq mawalaji ji'nmug igan pemgopultijig gatu e'pijig maw un'jang ugtejg pemgopultijig.]

¹¹ Ta'n tujiw a'sutuo'guomei mawio'mi eimu'ti'tij, telteg e'pijig jigs'tmu'tinew aq mo gimewo'guti'gw ta'n tel gina'masij. ¹² Mo wel'te'tmuaqig e'pijig gina'mua'tinew aq iganpugutuanew ji'nmug. Amujpa i'mu'tijig wantaqo'ti'gtug. ¹³ Muta tmg na ji'nm Ata elu't'p aq na tujiw na e'pit I'pa. ¹⁴ Mo ji'nm Ata getlams'tua'gupnn mn'tu'l, awna e'pit I'pa getlams'tuapnn aq sewisga'tuap Gjinisgaml ugt'tplutaqanm. ¹⁵ Glaman e'pit 'gsnugwaj aq gitnme'waj ta'n tujiw un'janij gatu saputa'ugsitew. Gitg ji'nmug aq e'pijig ugs'tawiaq ta'n tujiw getlams'tasulti'tij Gjinisgamewigtug aq gegnu pmita'tij 'gsaltuaqanigtug aq wantaqo'ti'gtug.

3

Ta'n telteg iganpugultijig Gjinisgam ugtmimajuinumg tlo'ti'tis

¹ Na ta'n pas'g wen getu iganpuguij ta'nig getlams'tasultijig, getu patlia'suij, gelu'lg 'lgowaqan getu ugsua'toq. Na teliaq na! ² Amujpa negm ta'n iganpuguij ta'nig getlams'tasultijig, mo we'jituam'g amsalteg ta'n tel mimajij. Amujpa pas'g newgtunatl e'pilitl, pa'qe'g, nata'we'asit, gepmitelmut, wele'watl ta'n wen wiguaq pegisinnij aq nata' gina'muet. ³ Mo teltenug 'gtigiewinu'juigw. Mo teltenug lugwewaqaana'tegegw gisna nata' matnaqqegw gatu awna amujpa na sangewe'g aq welm'toq. Mo weltenug suliewei assumgug. ⁴ Amujpa gissotg wiguow aq un'jang. Amujpa jigs'tua'titl aq gepmitelma'titl. ⁵ Gatu mimajuinu mu gis geitug ta'n tloits wiguow, ma gisi angweiwagwi Gjinisgam ugtmimajuinumg. ⁶ Atel poqji gtlams'tasij, ma gisi angweiwagwi Gjinisgam ugtmimajuinumg muta 'pqoji me'ge'tew aq ilsumaten 'st'ge' mn'tu tela'lut'p. ⁷ Amujpa gepmitelmut ta'nig mo getlams'tasulti'gw glaman ma gisi ntaqo'qona'la'tigul aq ma mn'tu gistesguagul ugjit 'lpaqielin lue'utigug.

Ta'n telteg patlia'sg unaqapemg na apoqonmua'tijig Gjinisgam ugtmimajuinumg tlo'ti'tis

⁸ Na negmow ta'nig getu apoqonmua'tijig Gjinisgam ugtmimajuinung amujpa wijei gegnu pmita'jig, gepmitelmujig aq gis lita'sualujig. Mo teltenug 'gtigiewinu'ju'ulti'gw aq mo suliewei assumgwi'ti'gw. ⁹ Amujpa gaq lita'sultijig Gjinisgam ugtagnutmaqanm, aq na tel mimajultijig aq na tel gina'mua'tijig. Ta'n goqwei mo tetaputenug mo tela'taqati'gw. ¹⁰ Amujpa na tmg wet lugwalujig aq ta'n tujiw gigwajite tmugsulti'tij aq saputita'tij na tujiw gisi apoqonmua'ti'tis. ¹¹ E'pijig ta'nig getu apoqonmua'tijig Gjinisgam ugtmimajuinung amujpa na wijei gegnu pmita'jig aq mu natataqtnugul ugtunual. Amujpa pa'qo'ltijig aq gis lita'sualujig 'ms't goqweigtug. ¹² Na ji'nm ta'n getu apoqonmuaji ugtmimajuinung amujpa pas'g newgtunatl e'pilitl. Aq e'pit getu apoqonmuaji ugtmimajuinung amujpa pas'g newgtunatl ugji'nmuml. Ingute'jit amujpa na natawe'wajig un'jang aq wiguow. ¹³ Ta'nig wel lugutijig ne'pa'tu'tij negmow gelu'lg ta'n telpugulti'tij mawi gepmitelmujig aq mo netaqo'lti'gw ta'n telewistu'tij ta'n teli gtlams'tasulti'tij Se'suguliewigtug. Na.

Gis tla'taqatitesnu ta'n Gjinisgam tel puatg

¹⁴ Na ta'n tel wi'gm ula wi'gatign ugjit gi'l, angite'tm lien nat nmulin ma 'pgije'nug. ¹⁵ Gatu mo smtug liewan ula wi'gatign gnua'tultew ta'n Gjinisgam ugtmimajuinung telteg tlo'ltinew. Ingute'ji'gw ginu Gjinisgam un'jang aq na telteg gegnu pmita'nenu muta Gjinisgam ta'n apji mimajit wijitgweiugsi'gw aq 'gtinnaq eig pa na wijei aq ugta'sutuo'guom. Ilgwen-nugsi'gw ugteliaqeweim aq ginu melgugtmug aq se'sa'ti'gw. ¹⁶ Maw tliaq ta'n goqwei getlams'tasulti'gw maw gelu'lg aq ta'nig mo getlams'tasulti'gw mo gisi ns'tmi'tigw,
 "Se'suguli mimajuinualsip aq ugs'tqamu pegisingeg.
 Wejuli Nisgam musga'tuapni mimajuinu'g,
 mo we'jituamugup goqwei amsalteg.
 Ansale'wijig nemia'tipnn.
 Ta'n tujiw nepgeg, Gjinisgam wenaqa'lapnn wa'so'q
 aq musga'tuapni na Se'susal ugglwisl ta'n telue'lipn.
 Wesgutg'p ta'n telgi'g ugs'tqamu
 ta'n tel milapegsultijig mimajuinu'g.
 'Ms't tami getlams'tua'titl aq gepmitelma'titl."
 Na maw tliaq.

4

Nujiegsugina'mua'tijig

¹ Na Wejuli Nisgam giasgiwewei teluet alt mimajuinu'g jiglita'taq ta'n teli gtlams'tasulti'tij enmiaqal na'gwegl. Jigs'tua'titaq ta'nig mn'tu e'waji ugjit nuji egso gina'mua'tinew aq majulgwatmua'titew ta'n tel piltu gina'mua'ti'tij. ² Na wet tliaq ula nujiegsugina'mua'tijig, negmow wesgiji angamusultijig. Tetuji gaqaisg pata'taqatijig, mo nugu 'lpa tal s'tmi'ti'gw. ³ Ula nujiegsugina'mua'tijig teluejig, "Mo gis malie'wiwn, aq mo teltenug malqotmn alt mijipjewe." Gatu Gjinisgam gisitoqopnn ula mijipjewe ugjit malqota's'gtn ta'nig getlams'tasultijig aq geitu'tij teliaqewe, gisi a'sutma'ti'tij aq miwatmua'tij Gjinisgam. ⁴ Ta'n te's'g mijipjewe gisitoq gelu'lg aq mo teltenug thuenenu mo glu'lgtnug. Gisi malqottesnu ta'n tujiw Gjinisgam miwatmug. ⁵ Muta Gjinisgam ugglusuaqanm aq a'sutmaqan gisa'toq na glu'lgtn.

*Ta'n goqwei ewi'gmul se'sa'tu aq gegnu'a'tu
 ta'n tli ul lugowates Se'suguli*

⁶ Ta'n tujiw 'ms't wegla tlimj ta'nig getlams'tmu'tijig, ta'n goqwe'l ewi'gmul, na ul lugowates Se'suguli. Melgignewalsites ta'n teli gtlams'tasin aq ta'n tel majulgwatmat Gjinisgam ugglusuaqanm. Musga'taji mimajuinu'g ta'n teli gtlams'tasin ta'n tel gegnu pmien. ⁷ Se'g i'e'n ta'n goqwe'l winjiggl aq 'gsnugo'qonewe'l a'tugwaqan muta mo tepawgtinugul agnutnm. Melgignewalsi aq siaw gnu'tmasi Nisgamewei mimajuaqan. ⁸ Gelu'lg ewe'gigsalsin aq melgignewa'tun gaqi, gatu melgignewalsin ta'n teli gtlams'tasin Gjinisgamewigtug me' ap aji gelu'lg muta tla'tegen, Gjinisgam ignmugsi'gw mimajuaqan gitg nige' aq iapijw. ⁹ Na teliaq na aq tepawgtig 'ms't wen 'gtlams'tmn. ¹⁰ Etna na ugjit attignita'igw aq gitnm'ti'gw muta elita'sulti'gw Gjinisgam ta'n iapijw mimajit. Nuji ugs'tawiaji 'ms't mimajuinu'g, 'pjiliw negmow ta'nig getlams'tasultijig.

¹¹ Ula al gnu'a'tu aq gnu'tmu. ¹² Mut wen nutgitelmuluij muta maljewe'juin. Gatu nemuli'tij ta'nig getlams'tmu'tijig ta'n telewistun, tel gegnu pmien, teli gsalj, teli gtlams'tmn, aq ta'n tel gelu'lg 'gtangita'suaqanm glaman wijei tla'taqattaq. ¹³ Glapis 'pgisinin, gite'n aq gnu'a'tu Gjinisgam ugtwi'gatiqn mimajuinuigtug. Pestune'n aq gina'mua Gjinisgam ugglusuaqanm. ¹⁴ Mut tliaptmu na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam ignmas'g'p, ugtignmatimgewe'm ta'n geggunmn 'gtinneg. Gjinisgam ignmas'g'p ta'n ugtiw telimapni iganigjitegewinu'g na negm gisi mgn'sg'p aq iganpugultijig iga'tu'titeg uppitual gun'jig. ¹⁵ Ula al siaw tla'tega te'sigis'g, aq ignmate'n il-gwennulnin, glaman 'ms't wen nmitultew ta'n tel piam ul lugwen te'sigis'g. ¹⁶ Ango'te'n ta'n tel mimajin aq ta'n tel gina'muen. Ulaal siaw tla'tega, muta tla'tegen na westawi'sites aq ta'nig nutasgig.

5

Uleiug igtig ta'nig getlams'tasultijig

¹ Mut majiaqtaw gisigu gatu gepmitelm ta'n tel glul'j pa wijei aq gujj. Ul glul ji'nmug ta'n tetpo'ltioq pa wijei aq 'gjignang. ² Gisigui'sgw tleiw pa wijei aq 'ggij aq e'pijig ta'n tetpo'ltioq aq maljewe'ig pa wijei aq 'ggwe'ji'g. Gepmitelm e'pijig aq e'pite'sg. Mut winitelmaw. Jigla'si ta'n goqwe'l mo weli angamugtnugul.

³ Ta'nig getlams'tasultijig amujpa angweiwa'tiji na sigu'sgwaq ta'n mo geg-guna'tigul wen apoqonmaqutaq. ⁴ Gatu sigu'sgw ta'n geggunaji un'januaq gisna uji'g, amujpa na negmow angweiwanew aq ule'wanew ungi'gwaq gisna umijgamitl, aq ugumitl. Amujpa na angweiwa'tij pa na wijei aq nige' ta'n teli angweiwatipnig aq apat apangitmu'ti'tij. Na tla'taqati'tij, teta-pua'latal Nisgamal. ⁵ Gatu ula sigu'sgw ta'n mo wen geggunagul angweia-gun, elita'sitl Gjinisgamal aq siawi a'sutmat aq etamatl ugjit apoqonmaqun tepgig aq na'gweg. ⁶ Gatu igtig ta'n tela'teget al sespo'teget, ala'sit alta'q ugtun, algwilg ta'n tl gise'tew. Tela'teget ta'n teli gsatg. Gis nepg pas'g menaq gewiegw. ⁷ Tlim ala ta'nig getlams'tasultijig amujpa angweiwa'tiji sigu'sgwaq na wo'qomaq glaman 'gji'tutaq aq tla'taqattaq ta'n goqwei teta-puteg. ⁸ Ta'n pas'g wen mo angweiwawg wo'qomaq aq pjiliw ta'nig wi'g tle' musga'tugsi'gw ejigla'sit ta'n teli gtlams'tasij. Ma'muniw opla'teget je mu ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw. Na.

⁹ Pa na sigu'sgw getu wit toqwalaj gisigu sigu'sgw aq ta'n tel luguti'tij ugjit apijw ango'tasin ta'nig getlams'tasultiliji amujpa na asugom te'sisgegipuna't aq je me'. Amujpa newgt tepqatg aq mo toqona'si'gw piluei ji'nmul. ¹⁰ Geju't ta'n teli nta' ula'tegej aq wel gisigwenapni un'jang. Amujpa wele'waji

ta'n weni wiguaq peitaliji. Wel'te'g apoqonmuen aq ta'n pas'g goqwei lugwatmn. Apoqonmuaji ta'nig gitnm'tijig. Gaqais wela'tegep.

¹¹ Gatu mut amwa'lanew maljewe'jg sigu'sgwaq muta etug jel jiglapasu-attaq ta'n teli tplumsultipnig Se'suguli ugjit tleiaultijig pas'g negm aq na tujiw il malie'ultitaq. ¹² Etna na tujiw oplattaq muta sewisga'tutaq amg-wesewei ta'n teli tplumsultipnig. ¹³ Maljewe'jg sigu'sgwaq pm malo'ltitaq aq we'gaw ugtunual alta'qal aq ugsisqonual nasa'tu'titl ta'n pm tleawinug. Wesgutmi'tij ta'n goqwei mo teltenug usgutmn. ¹⁴ Tel'te'tm me' glu'lg'tew ugjit maljewe'jg sigu'sgwaq il malie'ultinew un'janultinew, aq ango'tmnew wiguawal. Glaman ma wen gis talueg ugjit sigu'sgwaq aq maw ginu. ¹⁵ Eimu'tijig alt sigu'sgwaq pem jiglita'pnig ta'n teli gtlams'tasulti'tij aq majulgwala'titl Gjimm'tu'l. ¹⁶ Gatu na mimajuinu ta'n getlams'tasit i'mlij sigu'sgwaq ta'n wo'gumaq amujpa na angweiwaji aq mo ignmagwi igtigi angweiwawew. Glaman negmow gisi angweiwatitaq na sigu'sgwaq ta'n newtgugwa'lugutijig.

Iganpugultijig a'sutuo'guomg ¹⁷ Na iganpugultijig ta'nig getlams'tasultiliji ta'n ul lugutijig, 'pjiliw na negmow ta'nig melgi lugutijig, gitg pestunmu'tijig aq egina'mua'tijig, t'gwangatej ta'n teli apangitua'tij. ¹⁸ Gjinisgam ugtwi'gatiqn gis wi'gas'g, "Mut glpinmuow ugtun wen'jitia'm ta'n tujiw il-tesg'g gulungl glapis gaqa mnitaq. Gatu awna ignmu malqotmn ta'n getutg," aq ap se'g ewi'gas'g. "Ta'nig etl lugutijig te'pmi'tij ugtapangitueweimuow." Na. ¹⁹ Pa na wen 'lsutmuaj iganpuguiltil, mut jigs'tuanew glapis 'pgisulaj tapusiliji gisna nesisiliji ta'ni nemia'tipn. ²⁰ Ta'n wen gis pata'teget maji-aqa'lut mimajuinuigtug glaman igtigig ma opla'taqati'gw.

²¹ Telimul, jigs'te'n ta'n telimul aq na gegnu'tmu. Gjinisgam, Se'suguli, aq sape'wijig ansale'wijig nemisig. Jigs'te'n ta'n gis telimul aq mut piamitel-maw wen newgte'jit aq mut 'gtanaw igtig ta'n tel mila'tegen. ²² Mut getage'n wen 'mgan aq iga'tun 'gpitnn un'jig ugjit iganpugua'sin Gjinisgam ugtmi-majuinung. Mut wijitgweiwaw ta'n wen opla'teget glaman ma 'lsutmulm'gl ugtlu'e'uti'l. Jigla'si ta'n goqwe'l mo weli angamugtnug.

²³ Muta apji gsnugwasg 'gtlaminu mut pas'g samqwan samqraw gatu ugsua'tu ta's'ji'j moqopa'q ugjit apoqonmulin.

²⁴ Alt mimajuinu'g nmiates opla'taqatijig aq geitu'n Gjinisgam ilsumataq gatu igtigig mimgwa'tu'titl ugtlu'e'utiwal aq glapis we'jituaten. Na tujiw ilsumaten. ²⁵ Pa na wije'i ta'n goqwei gelu'lg mimajuinu'g tela'taqati'tij nmiaten aq ta'n goqwei gelu'lg mo nemitas'gtnug na we'jitas'gt'tew glapis.

6

¹ Ta'nig gisteju'g amujpa gepmitelma'tiji ta'nig assumgwi'tijig. Amujpa tela'taqatiji glaman ma wen miluma'tigul Gjinisgaml aq ta'n tel gina'mua'tieg. ² Ta'nig gisteju'g amujpa na mo pepsitelma'tigwi ta'nig assumgwi'tijig muta wijigatulti'tijig Gjinisgamewigtug. Gatu awna me' ml'gi lugowa'tij muta ta'nig welapetmi'tij ugtlgowaqanmuow, getlams'tasultijig aq gesala'tijig.

Egsugina'muaqan aq teliaqewei milesuaqan

³ Amujpa ula al gegina'matmn aq pestunmatmn. Eimu'tijig mimajuinu'g al piltu gina'mua'tijig aq mo wel'te'tmu'ti'gw teliaqewei. Gjisaqamawminu Se'suguli tel gina'mugsi'gup ta'n tel gegnu pmita'igw Gjinisgamewigtug, aq ta'n tel gina'mua'ti'gw. ⁴ Na me'gitelsultijig aq mo goqwei geitu'ti'gw. 'Ms't goqwei ml pipanigesultijig aq apji gtu' gi'gaita'jig aq gisa'tu'tij sespena'q. Na wejiaq wisguo'qon, qalipusitaqan, gi'gaja'suaqan, miluitutultijig gisa'la'tiji

tel'ta'sultniji 'ms't wen wini usgumgwi'tijig aq getangwi'tijig, ⁵ aq siaw gi'gaita'jig. Ugtangita'suaqanmual winjiggl, aq mu nugu teliaqewei majulgwatmi'ti'gw. Ugjit negmow na gelu'lg agnutmaqan al pestunmatmi'tij ugjit ltunew suliewei aq ugji milesultinew.

⁶ Pa na emtoqwalooqos Gjinisgam aq ulo'ltitoqs'p ta'n telo'ltioq, na tujiw tetuji ula's'gt'tew, ta'n telo'ltioq. Gjitm milesultioq Gjinisgamewigtug. ⁷ Mo goqwei pegisitu't'p ugs'tqamu pegisinneg, aq mo goqwei enma'tun. ⁸ Na tujiw gugunmug mijipjewe aq aligew, na tepiatew ugjit ginu. ⁹ Ta'nig mimajuinu'g getu milesultijig, pugjig 'p'qoji op'la'taqattaq ugjit 'msnmnew suliewei. Etepenolsultitaq ta'n teli ewnaso'lti'tis aq ta'n tel lue'wia'ti'tij. Asgaisultitaq aq 'pgwatasultitaq mn'tua'gig' lta'new. ¹⁰ Pa na wen piamite'tg's suliewei gisa'lugutew ta'n tel milamu'g lue'uti el nisien. Alt mimajuinu'g Gjinisgaml ejiglita'pnig muta wesami gsatmi'tip suliewei. Sewisga'tu'titl uggamlamunual aq pegisitasultijig ta'n tel mesgata'sulti'tij.

*Siaw lugwa ta'n tel we'gusipgwatun
ta'n teli gtlams'tasin ugjit Gisitegetewigtug*

¹¹ Gi'l Timoti iga'lulg'p ugjit lugowan Gjinisgam. Jigla'si ulaal ta'n goqwe'l mo glu'lgtnugl. Gatug lugwa ugjit ta'n goqwei tetapu'aq aq gelu'lg. Gegnu'tmasi lita'sin negmeg, 'gsal igtigig, aq sangewe'ie'n, aq mut siwiew. ¹² Siaw lugwa ta'n tel we'gusipgwatun ugjit ta'n teli gtlams'tasin Gjinisgamewigtug. Etna na Gjinisgam ta'n weji wigum'sg'p ugjit gugune'n na iapjiwewei mimajuaqan. Etna na ula teli tplumsi't'p ta'n telueineg ta'n teli gtlams'tasin mimajuinuigtug. ¹³ Ula telimul Gjinisgamewigtug aq amujpa tla'tegen. Getmite'te'n! aq migwite'te'n Gjinisgam ta'n mimajuaqan 'ms't goqwei ignmuetog, etli angam'sg aq maw Se'suguli. Etna na Se'sus ta'n Pons Pilot ugsisug teliaq teluep. ¹⁴ Amujpa na tela'tegen 'ms't goqwei ta'n Gjinisgam telim'sg'p glaman ma wen goqwei we'jitulug amsalteg. Na tla'tega glapis na na'gweg Gjisaqamawminu Se'suguli 'pgising. ¹⁵ Ta'n tujiw tetaputesg iga'q Gjinisgam petgimaj Se'sugulial aq musga'silital. Gjinisgam ta'n petgimatal sape'wit aq pas'g negm mestai ilsuteget. Gisa'lugs'gw ulgwijultinenu. Negm elege'wit ta'n iganpugutuaji elege'wiliji aq igani assusit ta'n iganpugutuaji assusultijig. ¹⁶ Pas'g negm iapjiwewei mimajuaqan gisi ignmugsi'gw. Pajiji waseteg ta'n paqtata's'g aq ta'n mo wen gis liegw. Menaq wen nemiagul aq ma wen nemiagul. Gepmitel'manej Gjinisgam ta'n geggung iapjiwewei ml'gigno'ti. Na tliaj!

¹⁷ Tlim ta'nig milesultijig, "Mut me'go'ltinew aq mut lita'sultinew ug-sulieweimuow ta'n gaqiatew, gatu awna lita'sultigw Gjinisgam. Etna na negm Gjinisgam ta'n weleiugsi'gw aq 'ms't goqwe'l ignmugsi'gw ulapetm-nenu." ¹⁸ Tlim milesuinu'g, "Amujpa na siaw, ula'taqatioq, aq mut npaqtmu'tinew. Na tla'taqatioq piluei apoqonmu'a'ti'tis, na tujiw giwnaqa-jewei milesultitoqs'p." ¹⁹ Gnua'tu, "Siaw gitmug Gjinisgam ugtwi'gatiqn, ma-julgwatmug, aq tla'taqatigw Gjinisgam ta'n tel puatg. Na tujiw guguntoqs'p ta'n goqwe'l gelu'lg wa'so'q."

²⁰ Timoti ango'te'n 'gtlgowaqan ta'n Gjinisgam ignmasg'p. Se'g i'ie'n mimajuinu'g ta'n getu gi'gaita'jig ugjit ta'n pas goqwei. Jigla'si gesingowe'gl gi'gaja'suaqan ta'n wenig ginnua'tijig ta'n teli ns'tuo'lti'tij. Ta'n tela'taqati'tij, musga'sultijig mo goqwei geitu'ti'gw. ²¹ Eimu'tijig ta'n tela'taqatijig ula aq ejiglita'pnig ta'n teli gtlams'tmi'tip. Ugtns'tuo'timuow gisa'lugwi'tij mo nenuanew Gjinisgaml.

Timoti, etamg Gjinisgam ugjit ul'telmulin. Glapis ap nemu'lan. Poligap.

Ta'puewei wi'gatign ta'n Poligap ewi'gmuatl Timotial Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Geitoq pugjig np'tew aq getu migwimatl Timotial ta'n teli gsalatl aq ta'n teli a'sutmessewatl. Getu' ajipjulatl ge's me' eig ula ugs'tqamug glaman siaw ml'gi lugowatal Gjinisgaml Gisitegelitl. Getu' gisa'latl Timotial ml'gi gtlams'tasin aq gisipugu'tmn ta'n goqwei tliatew.

Ewi'taji Timoti uggitl aq ugumitl ta'n elt melgi gtlams'tasiliji aq mel-gipugu'tmliji.

Migwimatl Timotial siaw e'wmn na ml'gigno'ti ta'n Gisiteget ignmuapnn ta'n tujiw Poligap iga'toqopn uggitmn Timoti un'jig.

Alt telua'tijig majulgwala'titl Westaulgl gatu mn'tu gis gisa'laji jigs'tuanew ta'n tel puatg. Pa na wijej aq loqte'gnigtug nasto'guti'tij.

Poligap telimatl Timotial, "Jigla'si ta'n te's'gl goqwe'l ignmasgl winjiggl angita'suaqann ta'n maljewe'jg geggunmi'titl."

Pewatg Timoti gina'muaji na gelu'lg agnutmaqan je tlia mimajuinu'g mo getu jigs'tmi'tij aq telimatl, "Amujpa ango'tmn ta'nig egisu gina'mua'tijig."

Poligap geitoq pugjig np'tew gatu msntew ugtapangitueweim ugjit ugtlgo-waqan ta'n gaqa'toq aq ta'n tel mimajit ta'n teli gtlams'tuatl Gjinisgaml aq ta'n telgita'sin.

Migwimatl Timotial, 'Mo tela'taqatigw ginu ta'n tel puatmug gatu tla'taqati'gw ta'n Gjinisgaml Gisiteget tel pualugsi'gw. Na tujiw iapjiw mimajultitesnu wa'so'q maw negm.

Gis siawpugu'tmug je tlia gitnm'ti'gw mawi ilsutaqatitesnu maw negm.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap wel'ta'sualatl Timotial (1.1-2)

Mut ntaqite'tmu ta'n tel tlimj igtigig ta'n teli gtlams'tasin Gjisaqamaw Gisiteget (1.3-18)

Ul'te'te'n gitnman ugjit Westaulg pa wijej aq nige' wel gina'muj sma'gnis (2.1-26)

Ugtejgewe'l na'gwegl ta'n tloltjig mimajuinu'g (3.1-9)

Siawi gtlams'tm ta'n goqwei gis gina'masin (3.10-4.8)

Ta'n goqwe'l Poligap pewalatl Timotial tla'tegen (4.9-18)

Ugtejgewe'l glusuaqann (4.19-22)

¹⁻² Ni'n Poligap pengopa'si aq ap ewi'gmul Timoti. Mawi gsalul pa wijej aq 'ngwisuin. Gjinisgaml Gisiteget megenip apostale'witewin ugjit Se'suguli. Elgimip ugjit mimajuinu'g tliman, "Iapjiwewei mimajuaqan geggunmu'g ta'n teli gtlams'tasulfi'gw Se'suguli." Na teli tplumugsi'gup Gjinisgaml gujjuu aq Se'suguli Gjisaqamawminu. Etamgig tli ul'telmulinew, ewlitemulinew, aq ignmulinew ugge'lu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamung.

Ni'n Poligap miwatmaq Gjnisgaml ugjit Timoti

³ Miwatmaq Gjnisgaml ta'n tel lugo'g aq teli emtoqwalg pa wijej aq nujiinaqi'g aq pas'g getu tetapua'lg ta'n tel mimaji. Miwatmaq ta'n teli angitelmul ta'n te's a'sutmai, tepgig aq na'gweg. ⁴ Na we'gwi 'gtu nmu'l, etna na ugjit ulgwijintes nemulnan. Migwite'tm ta'n teli ewlgwijinu'tp ta'n tujiw maja'sianeg. ⁵ Migwite'tm ta'n teli gtlams'tasin pa wijej aq gugumij Lois aq ggij Iunis. Geitu me' wijej teli gtlams'tasin 'st'ge' negmow. ⁶ Etna na ugjit migwimul siawegetu na ignmatimgewei ta'n Gjnisgaml ignmas'g'p

ta'n tuijw iga'tuaneg npitnn gun'jig. ⁷ Gjinisgam weji ignmugsigupnn Wejuli Nisgam, glaman ma jipasulti'gw mimajuinu'g. Awna Wejuli Nisgam ignmugsi'gw ml'gigno'ti aq gisa'lugsi'gw 'gsalanenu igtigig aq gisa'lugsi'gw ilgwensultinenu glaman gegnu pmita'neni.

⁸ Mut ntaqite'tmu ta'n teli tlimj igtigig ta'n teli gtlams'tasin Gjisaqamawminu, aq mut 'ntaqite'tmu tliman igtigig ni'n gitap je tlia nige' pisian laplusang. Nige' pisi ugjit ta'n teli gtlams'tasi Se'suguli. Gisgaje'ie'n tli ulmaje'n 'st'ge' ni'n ugjit Gjisaqamawminu. Ml'gignewa'lultew ta'n teli ulmaje'n. ⁹ Negm megenugsi'gup ugjit assumugsinenu aq ugs'tawugsinenu. Megnugsi'gup mu na ta'n goqwei gis tla'taqati'gup gatu awna ta'n teli ul'telmugsi'gup. Wet sapu tl lugwet Se'suguli ta'n weji np'g'pnaq ugjit gilew. Gisita'sip na tla'tegen gesgmnaq ugs'tqamu el'tas'gtugweg. ¹⁰ Gatu nige' gis musga'tugsi'gup ta'n gisite'tg'p. Petgimateg Se'suguli, Nuji-ugs'tawi'welitl, ugjit 'nplin. Gatu ta'n tuijw Se'suguli nepg'p na tuijw min-unsip, musga'tugsi'gw mo na'te'l etl gaqianug. Na pegisitugsi'gup gelu'lg agnutmaqan. Musga'tugsi'gw gisi msntesnu iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q ta'n mo eigtnug wen gisi nprmn. Gelu'lg glusuaqan na.

¹¹ Gjinisgam gisi iga'lip ugjit apostale'witewin aq nujigina'muen, ugjit tliman igtigig gelu'lg agnutmaqan. ¹² Etna na ugjit me' etli gitnmai ula laplusang. Mu 'ntaqite'tmu muta geji'g Se'suguli ta'n elita'siap. Geitu 'lpa ango'ttew ta'n goqwei ignmaqap aq na 'lgowaqan ta'n ignmuip glapis na na'gwew ta'n tuijw apaja'sij. ¹³ Gugune'n 'gtangita'suaqanmg teliaqewei ta'n gegina'mulap aq majulgwate'n aq 'gtlams'tasi Se'suguliewigtug aq siawi gsal Gjinisgam aq ugtmimajuinung. ¹⁴ Gjinisgam ignmasg'p ugteliaqewei ugjit tliman igtigig. Ango'te'n ugjit mo wen gawasga'tun. Wejuli Nisgam ta'n 'gtinneg eig, apoqonmultew ta'n teli ango'tmn.

¹⁵ Geitu'n 'ms't ta'nig getlams'tmu'tijig weita'pnig E'siaewa'gig naqalip-nig, maw ji'nmug teluisijig Pajelus aq Elmongenis. ¹⁶ Gjisaqamaw etamg ewlitelman na ji'nm Onesipolus aq wiguow. Gaqaisg welgwija'lip aq mo ne-taqitelmigw tlia laplusang pisi. ¹⁷ Ta'n gase'g pegisingeg Lo'mg na menaqqajewei poqji gwiluip glapis we'ji'teg. ¹⁸ Weli gji'tun ta'n teli uli apoqonmuip ta'n tuijw eimaneg na 'gjiigan Epesus. Gjisaqamaw etamg pajiji ewlitelman na na'gwew ta'n Se'suguli apaja'sij.

2

Glu'si sma'gnisuin ugjit Se'suguli

¹ Gwi's Timoti, ignmu Gjinisgam ta'n teli ul'telmulin, ml'gignewa'lunin muta tleiawin Se'sugulieg. ² Ta'n nutmu't'p wesgutman mimajuinugtig. Amujpa egina'majig igtigig. Ula teliaqewe'l gina mu mimajuinu'g ta'n gis lita'sua'lijig aq negmow gis siaw gina'muattew.

³ Ul'te'te'n gitnman ugjit Se'suguli pa wijei aq nige' wel gina'muj sma'gnis. ⁴ Ji'nm ta'n sma'gnisewit getu ula'latl iganpuguilitl aq mo igtig lugowaqan elugwatmug. Pa wijei telteg gi'l gegnu pmien aq Gjinisgam tetapua'lan. ⁵ Na mimajuinu gitei igatne'wet ma gisi ne'pa'tug ta'n pas'g goqwei glapis majulgwatg 'tplutaqann. Pa na wijei gi'l amujpa majulgwatmn Gjinisgam ugt'tplutaqanm, pualj Gjinisgam apangitulin. ⁶ Nuji iga'taqug ta'n attigna'sit ta'n tel lugwej, na tmg wesua'toq ta'n goqwei gisigweng. Pa wijei gi'l attigna'sin ta'n tel lugwen ugjit Gjinisgam aq ul apangitultew. ⁷ Angite'te'n ta'n goqwei gis wi'gmap. Gjisaqamaw gisa'lultew ns'tasin 'ms't goqwei.

⁸ Apji migwite'te'n Se'suguli. Etna na negm wesgung ta'n tuijw al pes-tunm. Ta'pitemg wetagutg. Ta'n tuijw nepgeg Gjinisgam wenaqal'apnn.

⁹ Al pestunmatmap gelu'lg agnutmaqan, etna na weji pisi laplusang. Pisgataqanapigtug gelpiling'p pa wije aq ta'n wen sewisga'toq 'tplutaqan. Gatu Gjinisgam ugglusuaqanml ma gisi glpinmuam'g pisgataqanapigtug. ¹⁰ Wet gisi pugu'tmap 'ms't goqwei ugjit Gjinisgam ugtmimajuinung ta'nig gisi mgnapi' glaman elt 'gtlams'tasultitaq Se'suguli. Se'sus ugs'ta'titaq aq ignmuataq iapjiwewei uggepmitelgaqanm maw Negm. ¹¹ Migwite'te'n ula, "Se'suguli gisi np'g'p aq apaji minunsip.

Tli 'npu'ti'gw 'st'ge' negm,
na telueg mo tla'taqatigw ginu ta'n tel puatmu'g
gatu tela'taqati'gw

ta'n Gjinisgam tel pualugsi'gw.

Na tujiw iapjiw mimajultitesnu maw negm.

Na teliaq na!

¹² Gis siawpugu'tmu'g je tlia gitnm'ti'gw,
mawi ilsutaqatitesnu maw negm.

Ta'n tujiw tluen, 'Mo tali ugtmitelmawg Se'suguli.'

Negm elt wije tluetew, 'Mo tali ugtmitelmulu.'

¹³ Ta'n tujiw tl'ta'sin Westaulg mo sespetelmugsigw,
siawi gsalugsitesnu muta ma gis tluug mu tlianug
aq mu negmeg tleiaultigw. Na teliaq na!

Je tlia gi'l ma tla'tegewn ta'n teplu't'p

me' negm ne'gaw getlamiet.

Tla'tegetew ta'n goqwei gisi tplumugsi'gw
aq ignmugsitesnu ta'n tel'te'tg."

Lugowinu ta'n Gjinisgam wel'te'tg

¹⁴ Wegla migwim 'gtmimajuinung aq melgim Gjinisgam ugwisunmg ugjit ango'tmnew aq mut gi'gaita'new ta'n goqwei mo tepawgtinug. Na telamu'gl gi'gaja'suaqanm mo glu'lgtnugul pas'g sewisga'tuajig ta'n teli gtlams'tasulti'tij, ula mimajuinu'g ta'n jigs'tua'tiji. ¹⁵ Tla'tega 'gtlgowaqanm ta'n tel we'gu gisi pgwatun glaman Gjinisgam ul'telmulfew, pa wije aq lugowinuj ta'n mo netaqite'tmug ugtlgowaqan. Al tetapu gina'mu Gjinisgam ugteliaqeweim. ¹⁶ Mut gina'matmu ta'n goqwei mo Nisgamewei ta'n mo tali ugtapsuninu aq mut ewnas agnutmu, muta pas'g me' gneg ejigla'l'jig mimajuinu'g Gjinisgamewigtug ¹⁷ aq gis nig'uo'lataq ta'nig getlams'tasultijig. Asgawataq pugwenniji mimajuinu'g. Se'sa'sgt'tew pa wije aq nige' goqwei mesitegeg. Ula tapusijig ji'n mug Aimmnius aq Pailitus na tel gina'muepnig. ¹⁸ Negmow puna'tu'tij ta'n teli getlams'ta'sipnig aq pestunma'tmi'tip ula egsuo'qon. Teluepnig, "Gis Se'suguli apaja'sip aq enmo'lapni ugtmimajuinung wa'so'q, aq ma nugu tet 'pgisinug." Mo telianug gatu menaqana'la'tiji alt ta'n teli gtlams'tmu'tiliji. ¹⁹ Gatu Gjinisgam teliaqewei ugglusuaqanml na pa wije aq mesgi'g gun'tew ta'n ma gis maja'tas'gt'nug, me' eteg. Etna na ula ugglusuaqanml teluegl, "Gjinisgam gejjaji ta'nig wenig negmewe'g" aq "Na mimajuinu ta'n teluet, ni'n tleiawi Gjinisgam wi'gmaq, mu tla'tegewis ta'n goqwei mo tetaputenug."

²⁰ Ta'nig welo'tijig gegguna'tiji gaqais milamugsijig eptaqanm. Ta'nig mego'tijig eptaqanm pas'g e'wa'tiji ta'n tujiw wen peji mittugwelij aq igtigig ta'nig anawgtijig te'sigis'g. ²¹ Ta'n wen ejigla'sit winjigigtug pa wije aq mego'tijig eptaqanm, Gjinisgam iga'lapnn ugjit mujgajewei ugtlgowaqan lug-watmugsin. Gmetug igalsip ugjit Gjisaqamaw. Apji gisgaje g e'wugsin ugjit gaqais milamu'g gelu'lg lugowaqan. ²² Jigla'si ta'n te's'gl goqwe'l ignmasgl winjiggl angita'suaqan ta'n maljewe'jg geggunmi'titl. Gatu awna gigo'te'n ta'n goqwe'l gisa'lulfew getu ula'tegen, siawi gtlams'tasi, siawi gsalug igtigig,

aq siaw sangewe'ie'n aq mut gi'gaja'sualaw. Tla'tega wegla maw igtigig ta'nig getlams'tasultijig aq melgugtmi'tij ta'n teli a'sutma'titl Gjinisgaml aq waqame'gl uggamlamunual. ²³ Mut iga'tu 'gsisgon ta'n mo tleaiwinug aq mut mgwasalsiw ewnase'gl gi'gaja'suaqan muta uggwaiugtatultitaq. ²⁴ Na mimajuinu ta'n elugowatl Gjinisgaml mo teltenug gi'gaja'sin. Amujpa na 'ms't wen wele'watl aq nata' gina'muet aq sangewe'g. ²⁵ Tlia mimajuinu 'gtanj, amujpa na sangew egina'mu aq sangewe'n. Etug jel Gjinisgam ignmuataq ugjit gawasgita'sultinew aq jiglita'nnew elue'utigug aq 'gjl'tutaq ugteliaqaweim. Na tujiw apigsigtuataq. ²⁶ Na tujiw apaji ns'tuataq aq gis smugtuataq mn'tu'l ta'n mesn'pni aq gisa'l'pni jigs'tuanew ta'n tel puatmlj, pa wijej aq loqte'gnigtug nasto'gu'ti'tj.

3

Ugtejgewe'l na'gwegl

¹ Migwite'te'n ula! Enmigaspiqaal na'gwegl tetuji mtue'gt'tew ugjit ta'nig getlams'tmu'tijig. ² Mimajuinu'g na na'gwegl angitelsultitaq, 'gsal-sultitaq, aq ugsulieweimuow me' me'gite'taq. Me'go'l'titaq, aq 'nta gin-uataq, anmima'tital Gjinisgaml, maligitelmultaq muta getlams'tasin Gjinisgam, listua'titaq ungi'guaq, aq ma miwatmi'tigw ta'n pas goqwei, aq 'lpa ma gelu'sulti'gw aq ma tali ugtapsunulti'gw. ³ Melgapa'titaq, metua'taqatitaq, nta egsua'titaq, sespena'q apjiw gisa'tutaq, winsuaqan tla'taqatitaq, maw ugtuataq ta'n pas wen, maligitenma'titaq ta'ni getu ula'taqatili'g. ⁴ Netuisgala'titaq witapewa, naqsi luo'l'titaq, me'go'l'titaq, aq tla'taqatitaq ta'n goqwei gesatmi'tij gesgmnaq emtoqwala'tigw Gjinisgaml. ⁵ Tego'tmu'titaq ugjit pas'g nmugsultinew gatu ma jigs'tmi'ti'gw ta'n goqwei nutmi'tij. Mu puala'tigul Gjinisgaml gawasga'lugsinew. Mut wijitgweiwane na telamugsultijig mimajuinu'g. ⁶ Alt nujiugsugina'mua'tijig wit toqwa'la'titl natuen wen'ji'guomg glaman gisi pisgwita'taq, glapis gisa'lata ala mimajuinu'g 'gtlams'tuanew 'pjiliw e'piliji ta'n menaqanaq ta'n teli gtlams'tasultili'tij. Ugtlue'utiwal asgaiagwi'titl glaman wejo'tmi'tij ta'n pas'g goqwei. Pas'g mo goqwei tetapua'lugwi'ti'gw. ⁷ Ula e'pji'g apji 'gtu gina'masultijig gatu mo gisi gji'tua'tigw Gjinisgaml ugteliaqaweim. ⁸ Gi's na nige' sa'q Jannes aq Jamples getana'tipnn Mowisal aq pa na wijej ula egu gina'mua'tijig getantu'tij teliaqawei. Winjiggl ugtangita'suaqanmual. Eji'glapasuatmi'tip ta'n teli gtlams'tasultipnig. ⁹ Gatu ma gneg 'lta'gwig, muta 'ms't wen nmiataq mo nestuolmi'gw pa wijej aq ta'n teliaqap ugjit Jannes aq Jamples. Mo gneg ela'tigupni.

Ula ta'n ugtejgewei gegnu'a'tulan wegla

¹⁰ Gatu gi'l majulgwatmu'tp ta'n tel gina'mueiap, aq ta'n teleiap. Welj gji'tun ta'n teli ul mimajiap ugjit Gjinisgam te'sigis'g, nemitult'p ta'n teli gtlams'tmap, ta'n tel sangeweiap, ta'n teli gsalg igtigig aq Gjinisgam, aq ta'n tel gisipugu'tmap. ¹¹ Ta'n tel gitnmaiap aq ta'n teli amasgipn-nim'g'p. 'Ms't goqwe'l geitu'n ta'n teliaqap ni'neg ta'n eimap na gutann teluisigl Antioq, Igonium, aq Listlaeg. Maw gitnme'wipnig mimajuinu'g gatu gisipugu'tmap. Gjisaqamaw apoqonmuip aq westawi'p ula 'ms't goqwe'l. ¹² 'Lpa 'ms't ta'nig getu gegnu mimajultijig Se'suguliewigtug gitnme'waten. ¹³ Gatu opla'taqatijig mimajuinu'g aq nujiugsugina'mua'tijig pem ma'muniw opla'taqatijig. Pem me'gita'tijig, elue'wa'la'tiji igtigig aq negmow maw lue'walsultijig. ¹⁴ Gatu gi'l amujpa siawi gtlams'tmn ta'n goqwei gis gnu'tmasin. Geitu'nn teliaqal muta gis lita'sua'latesg ta'nig gnu'tmas'g'pni. ¹⁵ Migwite'te'n, mujga amgwes mijua'ji'juineg egina'mulg'p

Gjinisgam ugtwi'gatiqn. Etna na ula egina'masg Gjinisgam ugs'ta'ultew ta'n teli gtlams'tasin Se'suguliewigtug. ¹⁶ Wejuli Nisgam ilgwenapni mima-juinu'g ta'n ewi'gmi'tip Gjinisgam ugtwi'gatiqn aq pualugs'i'gup e'wmanew ta'n tel gina'matmu'g teliaqewei. Na tujiw gis neia'tuatesnu mimajuinu'g ta'n teli op'la'taqati'tij glaman gis tetapua'taqatitaq aq gis gnu'a'tuatesnu ta'n tl gegnu mimajultitaq. ¹⁷ Glaman mimajuinu ta'n elugowatl Gjinisgaml 'ntawoltinew, apji gisgaje'tew tla'tegen ta'n tel milamu'g gelu'lg 'lgowaqan.

4

¹ Pestunmate'n gelu'lg agnutmaqan. Telimul Gjinisgamewigtug aq Se'suguliewigtug. Migwite'te'n ta'n tujiw 'pgising ilsumataq mimajuinu'g mimajultiliji aq nepu'tiliji, aq iganpuguitew. Na tujiw 'ms't wen 'gji'jatal elege'witewilitl. ² Winpajugte'n ta'n tel tlimj gtu' nutmi'tij gisna mo gtu' nutmi'ti'gw. Ta'n tujiw op'la'taqati'tij gisna opl gina'matmi'tij telimjig ta'n teli op'la'taqati'tij aq ulgwijim ugjit tetapua'taqatinew. Sangeweie'n ta'n tel gina'muen Gjinisgam ugglusuaqanml. ³ Na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw mimajuinu'g ma jigs'tmi'ti'gw teliaqewei ta'n tujiw egina'muj, gatu awna majulgwattaq ta'n goqwei tetapua'lugwi'tij aq 'mgnataq nujigina'mua'tiliji ta'n telimgwi'tij ta'n goqwei getu nutmi'tij. ⁴ Jiglita'taq ta'n tel jigs'tmi'tip Gjinisgam ugglusuaqanm aq ugteliaqeweim aq piam tmg ji'nmug ugglusuaqanml jigs'tmuataq, ta'n goqwei mo telianug Gjinisgamewigtug. ⁵ Gatu gi'l amujpa ilgwensin ta'n goqwei getu tliaq. Gisipugutm ta'n tel gitnman. Lugwate'n 'lgowaqan ta'n telteq nuji pestunmuet gelu'lg agnutmaqan. La'l igtig Se'suguliewigtug, aq apoqonmu ta'nig getlams'tmu'tijig. Waju lugwate'n Gjinisgam ugglusuaqanml.

⁶ Gatu ajiet iga'q aq pem tepawiaq ugjit ni'n ne'po'qsin, aq 'nqatmn ula mimajuqaan ugs'tqamu. ⁷ Giwnaqa tela'tega'p ta'n tel we'gu gisi pgwatu ta'n Gjinisgam tel pua'lip aq giasgiwewei tela'tega'p 'ntlgowaqan aq gaqa'tuapneg. Tel mimaji ta'n teli gtlams'tasi aq ta'n telgitasi Gjinisgamewigtug. ⁸ Gjisaqamaw gmetug masgwa'tuip 'ntapangituewim. Ta'n tujiw wa'so'q 'pgisinan elegewitewatgw ('lnuatpatgw) ignmuitew Gjisaqamaw nuji tetapu ilsuteget muta tela'tegei ta'n Gjinisgam tel puatg. Mu pas ni'n 'msna's gatu ta'n te'sijig ta'nig esgm'tijig aq tetaqi lui'tma'tiji apaja'silin 'msna'titaq. Na.

Ta'n goqwei pualut tla'tegelin

⁹ Gi'l Timoti, pualul jugu'etes ta'n teli nqase'g gis jugu'en. ¹⁰ Temas jipatg'p ne'po'qsin aq naqalipnaq aq eliepnaq na 'gji'gang Tessalonia. Glesens eliepnaq Galetiaewa'gig aq Taitus eliepnaq Talmetiaewa'gig. ¹¹ Pas'g Lug nige' wijitgweiwit. Nmisgu Malg aq jugwa'lates ta'n tujiw jugu'en, glaman gisi apoqonmuitew ta'n tellugwei 'ntlgowaqan. ¹² Tigigus elgimg'pnaq na 'gji'gan Epesus. ¹³ Ta'n tujiw jugu'en jugwa'tuites 'ngotm ta'n naqalg'pnaq Galsus wiguaq, na gutan teluisig Tloas aq jugwa'tutes wi'gatign. Mut awan'ta'siw wegla wejitas'gl ta'n maw gelu'lg aq mujgajewei m'gegn.

¹⁴ Alegasantel, apawgji'jitewei nujo'tg glaptane'wiet, ma'muniw op'la'lip. Gjisaqamaw ugtapulatal ta'n tel te'pmlj. ¹⁵ Aq gi'l angweiw negm. Ma'muni gtantoqop ta'n te's'g goqwei telueiap.

¹⁶ Mo wen apoqonmuigup amgwesewe'ieg igalsianeg ta'n i' tli ilsutaqati'tij. 'Ms't naqalipnig. Etamg Gjinisgam apigsigtuan. ¹⁷ Gatu Gjisaqamaw wijitgweiwit aq ignmuip ml'gigno'ti glaman gisipugutmap aq waju'aq agnutmaqapni 'ms't ta'n te'sijig mo Lesui'peulti'gw. Westawim'p aq mo pijiaqalimg'p ta'n pittalu'g eimu'ti'tij. ¹⁸ Aq Gjisaqamaw ugs'tawi'tew, jigla'litew

ta'n getuaniji aq la'litew wa'so'q ugtelege'-wa'ging. Negm emtoqwa'lanej iapjiwewei. Na tliaj.

Pem gaqawi'g'g 'ntwi'gatign

¹⁹ Me' na gatu wi'tites Plisilla aq A'quila aq maw Onesipolusewijig. ²⁰ Na ji'nm Elastas eig'p na 'gjigan teluisig Golint aq naqalg'p na ji'nm Tlopmus na gutan Mailit's muta gesnugwap. ²¹ Jugu'etes gisi pgwatun gesgmnaq pejipugtnug. Na mimajuinu'g Iupulus, Putens, Lainus, aq Gla'tia telimipnig, "Me' tale'n?" aq elt igtigig ta'nig getlams'tasultijig puatmi'tij wi'tugsinew.

²² Gjinisgam etamg wijitgweiulin aq ul'telmulin. Glapis ap nemu'lan, Poligap.

Poligap ewi'gmuatl Taitusal Gegnugwataqan ugjit ula wi'gation

Ula wi'gation Poligap ewi'gmuatl Taitusal. Negm mo Lesui'p gatu mawi gtlams'tg Se'suseg. Maw lugutijig Poligap aq apoqonmuatl ta'n tel lugowatl Nisgaml. Poligap etli nqalatl na mnigu teluisig Gelit ugjit ilgwenaji ta'nig getlams'tua'titl Westaulgl aq apoqonmuaji gegnu pmita'new Nisgamewigtug.

Amgwesewei Poligap getu tlimatl Taitusal ugjit Nisgam ugmimajuinung na'te'l. Amujpa megenug ta'nig iganpugua'tijig a'sutme'winu'g. Amujpa gegnu pmita'jig aq mo malolti'gw gisna opla'taqati'gw.

Ta'puewei telimatl Taitusal ta'n telteg gina'muanew gisigu'g, aq gisigui'sgwaq (gisigui'sgwaq amujpa siaw gina'mua'tijig me' maljewe'jg e'pijig aq e'pite'sg). Telimatl ta'n telteg gina'muanew na maljewe'jg ji'nmg aq maw gisteju'g. Ugtejgewei tlimatl ta'n telteg Nisgam ugtmimajuinung to'ltinew. Amujpa wantaqamigsultinew aq wele'wanew igtigig. Mut gi'gaita'new, mut masgelmuanew aq mut gisa'lanew Nisgam ugmimajuinung nigtuita'new.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gationigtug

Poligap wel'ta'suatl Taitusal (1.1-4)

Amujpa megengig mimajuinu'g ugjit iganpugultinew a'sutme'winu'g. Ula iganpugultijig amujpa gegnu pmita'jig (1.5-16)

Ta'n teloltijig Nisgam ugta'sutme'winu'g (2.1-15)

Nisgam ugtmimajuinung amujpa gegnu pmita'jig (3.1-11)

Ugtejgewe'l glusuaqann (3.12-14)

¹ Nige' ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmul ula wi'gation ugjit gi'l Taitus. Ni'n na Gjinisgam uglugowinumal aq Se'suguli ugtapostale'witeml. Megnim'p aq gewjgimim'p apoqonmuan Gjinisgam ugtmimajuinung ta'n gisi mg-naji glaman me' teli gtlams'tasulti'tij. Megnim'p ilgwenan aq giasgiw gegina'muan waju'aq Gjinisgam ugteliaqeweim, aq sape'ultinew ta'n tel mimajulti'tij. ² Ta'n goqwei getlams'tasulti'gw wettaqane'was'g ta'n goqwei Gjinisgam teplumugsi'gup ignmuin, ula iapjiwewei mimajuaqan. Gjinisgam ta'n mo egsuegw teplumugsi'gup ula mimajuaqan gesgmnaq ugs'tqamu el'tas'tnugweg. Geitu'g tla'tegetew ta'n teli tplumugsi'gup. ³ Ta'n tujiw tetaputesg na'gweg gisi igaq'qeg ula giasgiwewei musga'tuaji mimajuinu'g gelu'lg ugtagnutmaqanng ta'n gis pestunmaqapnig. Ni'n iga'tuim'p ugjit pestunmatmn muta Gjinisgam ta'n westaugsi'gw wet tlimip na tla'tegen.

⁴ Taitus gi'l na maw gigwaji 'ngwis Gjinisgamewigtug muta wije'i teli gtlams'tasi'gw. Etamgig Gjinisgam gujjinu, aq Se'suguli, na Nujiugs'tawi'wet ul'telmulin aq ignmulin ugge'lu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamung.

Poligap telimatl Taitusal tl lugwelin mnigug Gelit

⁵ Ni'n naqalulg'p mnigug teluisig Gelit, 'ms't goqwei iljogwa'tutes ta'n te's'g goqwei tel nut'ag aq 'mgnates ta'nig iganpugultitaq a'sutme'winu'g te's gutanji'j. Migwite'te'n ta'n tel gnu'tmulap. ⁶ Ta'n wen getu iganpuguit ta'nig getlams'tasultiliji amujpa na mo we'jituam't amsalteg. Amujpa na newgte'jilitl ugte'piteml. Un'jang amujpa getlams'tasultiliji Se'susewigttug aq mo winjig wisun geggunmi'ti'gw ugjit ewnasoltinew aq listmu'tinew. ⁷ Ta'n wen iganpugutua'ji ta'nig getlams'tasultiliji nujo'tg Gjinisgam ugtlugwoaqan. Etna na ugjit amujpa na mo we'jituam't amsalteg negmeg. Amujpa na mo metua'tegegw aq mo jaqaliqqwaig gisna mo getgiegw gisna

mo jaqali matnaqqegw, aq mo pisoqqewe'egsigw. ⁸ Amujpa na wele'waji ta'nig getlams'tasultiliji ta'n pa tujiw aq ignmuaj getgunimgewei aq wel smaji. Apji ula'teget aq welm'toq ta'n tele'g. 'Ms't wen wele'watl apjiliw ta'nig getlams'tasultiliji. Amujpa na nestue'g, getlam pmiat, aq sape'wit. Mo winjigtug ugtangita'suaqanm awna menaqa angita'sit. Amujpa na mo ignmatmun ta'n pas'g goqwei ugs'tqamu assumulin aq ilgwennin. ⁹ Amujpa na melgotg na giasgiwewei glusuaqan ta'n gis lita'sites aq ta'n wije tel gina'mua'ti'gw. Na tla'tegej na gisi ulgwiimataq igtigig aq giasgiw gina'muataq ta'nig getantu'tij. Gisi musga'tuataq ta'n goqwei opla'tu'tij glaman 'pqqoji ns'tmu'titaq.

¹⁰ Muta pugwelgig eimu'tijig Gelitewa, apjiliw Lesui'paq ta'nig getlams'tasultijig gatu elistmu'tijig aq pews'tmu'tijig. Na matamie'tij, 'ptugisei ta'n goqwei wesgutmi'tij aq gisgua'tiji igtigi ta'n goqwei mo tali ugtapsuninug Gjinisagewigtug. ¹¹ Amujpa na naqa'laji ta'n telewistu'ti'tij, muta ajna'la'tiji alt mimajuinu'g aq maw wigumaq ta'n teli opl gina'mua'ti'tij. Mo teltenug na tl gina'mua'tinew. 'Lpa na ntaq'oqon muta pas negmow getu suliewei e'gatmi'tij. ¹² Gelitewa'j 'lpa negm iganigjitegewinu'gig newgte'jit, teluet, "Mawi nta egswa'tijig Gelitewa, aq 'nsano'qonultijig pa wije aq wi'sisg. Malo'tijig aq pas'g getu ugjua'tu'til umustiwal." ¹³ Na teliaq. Etna na ugjit smtug naqto'jig aq mo wesimam'tjig glaman sa'sewgwijultitaq aq apaita'taq teliaqeweigtug aq siaw gnnultitaq. Na tujiw me' melgi gtlams'tasultitaq, ¹⁴ aq ma piam majulgwatmi'tigul Lesui'peweie'l atugwaqan aq 'tplutaqan. Gisitu'tipn mimajuinu'g ta'n mo puatmitigup teliaqewei.Na tujiw ml'gi gtlamsitasultitaq. ¹⁵ Na mimajuinu, ta'n gelu'lg ugtangita'suaqanm, 'ms't goqwei nmituaten gelu'lg. Gatu mimajuinu, winjig ugtangita'suaqanm, 'ms't goqwei nmituaten winjig aq nuttew winjig muta mo getlams'tasiug aq ilgwensit winjigigtug. ¹⁶ Negmow ta'n winjigl ugtangita'suaqanmul teluejig, "Nenaqat Gjinisgam," pas'g musga's'g ta'n telo'lti'tis egswa'tijig. Gi'gatgamigsultijig aq mo jigs'tmu'ti'gw aq mo tepawgulti'gw goqwei gelu'lg gisa tunew.

2

Giasgiw gina'muata

¹ Gatu awna gi'l amujpa na gegina'muen ta'n telgita's'g Gjinisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm, ugjit ta'nig getlams'tasultijig. Amujpa na gegnu pmita'jig aq amujpa na tel gina'muen. ² Tlimug gisigu ji'nmug pa'qo'ltinew aq mut ignmatmnew ta'n pas'g goqwei assumgunew aq ilgwensultinew. Tlim ns'tuo'ltinew aq 'gji'tmite'tmnew, ml'go'tmnew ta'n teli gtlams'tasulti'tij aq ta'n teli gsalanew igtigi aq maw gisipugutmnew. ³ Pa na wije tlim gisigui'sgwaq sangewo'ltinew ta'n tel mimajulti'tis aq sape'ultinew ta'n telgitasulti'tis. Mo teltenug alagnimanew wenn, gisna 'nqana'ma'tinew. Amujpa na gegina'mua'tijig ta'n goqwei gelu'lg. ⁴ Na tujiw gis gina'mua'titaq maljewe'jg epili'jig 'gsalanew ugji'nmumu'g aq un'januaq. ⁵ Gis gina'mua'titaq 'ns'tuo'ltinew aq mo ignmatmnew ta'n pas'g goqwei assumgunew gatu awna ilgwensultinew aq na tl sape'ultitaq. Gis gina'mua'titaq pegatnma'tnitaq, welm'tu'titaq aq gepmitelmataq ugji'nmumu'g. Na tujiw ma wen milutmug Gjinisgam ugtagnutmaqanm. Amujpa na nemulg aq musgalsin ugjit gelu'lg lugowaqan gisa'tun.

⁶ Pa na wije ulimug maljewe'jg ji'nmug mo ignmatmnew ta'n pas'g goqwei assumgunew aq ilgwensultinew aq tla'taqatinew ta'n telteg Gjinisgam ugtagnutmaqanm. ⁷ Amujpa na gi'l gelu'lg 'gtlgowaqanm elugwatmn ta'n tl

majulgwალულაყ. Getmite'te'n ta'n tel gina'muen aq ml'go'te'n ta'n tel gegnu pmalsin. Na tel glusi aq na tel gina'mu.

⁸ E'we'n giasgiwewei glusuaqann glaman ma wen we'jitulug amsalteg aq ta'nig getan'sgig 'ntaqo'litaq. Ma guginmi'ti'gw goqwei winjig tluenew ugjit gi'l.

⁹ Ulimug gisteju'g jigs'tuanew ta'nig assumgwi'tiji aq tetapua'lanew 'ms't ta'n te's'g goqwei. Mo teltenug apaji usguma'tinew ¹⁰ gisna gmutmanew. Awna telteg musga'tuanew apji ulm'tu'tinew aq gis lita'sualaten. Na tla'taqati'tij gisa'tutaq Gjinisgam ugglusuaqann gepmite'tmuaten ta'n tel mila'taqati'tij, na Gjinisgam ta'n westa'ugsi'gw.

¹¹ Gjinisgam neia'tuaji ta'n teli ul'telmapni mimajuinu'g, ta'n tujiw Se'suguli nepgeg aq apaji minunsiteg glaman mimajuinu'g gisi ugs'ta'titaq.

¹² Gjinisgam pualugsi'gw ignmug ilgwennugsinenu aq amujpa puna'tu'g 'ms't goqwei ta'n ejigla'lugsi'gw Gjinisgamewigtug. Mo puannug piamitelsin ula ugs'tqamu. Pualugsi'gw menaqqajewei sangewo'ltinenu, tetapua'tinenu aq saps'eultinenu ta'n tel mimajulti'gw ula ugs'tqamug ¹³ ge's esgma'tmu'g Gjinisgam mujgajeweg ugnagwegm. Na gelu'lg na'gweg Gjinisgam ta'n emtoqwalu'g neia'sitew maw uggepmitelgaqann aq maw Se'suguli ta'n westa'ugsi'gw. ¹⁴ Se'suguli igalsip, ugjit jigla'lugsinenu ta'n te's'gl goqwe'l winjiggl. Igalsip ugjit waqamo'ltinenu aq gisa'lugsi'gw gepmo'ltinenu ugt-mimajuinumg, ta'n tleiaultijig pas'g negmeg, aq apji 'gtu ula'taqatinenu.

¹⁵ Gnu'tmu wegla aq e'we'n 'gtassusutim ta'n telgi'g geggunmn nespi ulgwijimjig ta'nig wen nutasgig. Amujpa na wegla gegnu'tmajig 'gtmima-juinumg aq munsaiw ugjit tla'taqatinew. Ta'n tujiw wen opla'tegej amujpa na gegnu'a'tat ta'n tla'tegetew. Telteg gis tla'tegen muta Gjinisgam ugtassusutim geggunmaj. Mut ignmuaw wen pepsitelmulin.

3

Ta'n telteg tlo'ltinew ta'nig getlams'tasultijig

¹ Migwim 'gmimajuinumg jigs'tuanew ta'n t'plutaqan telueg aq jigs'tuanew ta'nig iganpugultiliji aq igani assusultiliji. Apji gisgajo'ltinew lugwatmnew gigwajiaq 'lgowaqan.

² Tlimug, "Mut ta'n pas wen milimanew, gatu awna sangewo'ltigw aq ul mawo'ltigw aq apji uleiug 'ms't mimajuinu'g."

³ Ginu na elg angwes wijei telo'lti'gup. Na pesoqopti'gma'ti'gup, ewnaso'lti'gup, elistmu'ti'gup, aq oplifa'ti'gup. Papuaqan, pugtewij aq winsuaqan assumugsi'gup. Wini angita'sulti'gup ta'n tel pmalsulti'gup wisguo'qonigtug. Masgelmugsi'gw aq ginu masgelmugupnig.

⁴ Gjinisgam ta'n westawugsi'gw musga'tugsi'gup ta'n teli ulm'toq aq ta'n teli gsalugsi'gw. ⁵ Mo na ugjit ta'n tel gelu'lg lugowaqan ginu gisa'tu'g gatu pas'g negm Gjinisgam ta'n teli ewlitemugsi'gw, etna na ugjit weji ugs'ta'ugsi'gup. Ejigla'toqol 'gtlue'utinal ta'n tel waqama'lugsi'gw aq minui ugs'tqamua'lugsi'gw. Wejuli Nisgam pilei mimajuaqan ignmugsi'gw.

⁶ Gjinisgam ignmugsi'gw na Wejuli Nisgam'l 'gtinnal i'mlij iapjiw. Se'suguli Nujiugs'tawi'wet gis tla'teget ugjit ginu. ⁷ Gjinisgam weli'telmugsi'gw glaman ginu gisi tetapuita'tesnu negmeg aq weji msnm'g iapjiwewei mimajuaqan ta'n elita'sulti'gw, je tlia nige' maw mimajulti'gw ula ugs'tqamug.

⁸ Ula ta'n goqwe'l i' tlimuloqopnn na 'ms't teliaqal, ula al apji munsaiug negmow ta'n getlams'tasultijig, glaman ango'ttaq aq apji ula'taqatitaq aq gegnu pmita'taq. Na tujiw 'ms't wen ulapettew. ⁹ Mut wit toqwa'law mimajuinu'g ta'nig getu gigajoltijig, wesgutmi'tij ta'n goqwei ma gisi asitemgwi'tigul aq ta'n tel gneg wetagutmu'ti'tij ujjuaqi'g gi'gaja'suaqan aq weji ntultijig ugjit Mowiso'q ugt'tplutaqann. Muta mo glul'gtnug aq mo tali ugtapsuninug. Ma

ugji gisgma'tiwoq ugjit ta'n teli gtlams'tmu'tioq. ¹⁰ Pas'g ta'pu gnua'tu na mimajuinu ta'n gisa laji nigtuita'new ta'nig getlams'tmu'tlijig. Na tujiw mut nugu 'lgowaqana'lanew. ¹¹ Gilew geituoq na telamugsit mimajuinu ejigla'sit ta'n etl tetapu'aq aq eliet ta'n etl winjig. Ugtlue'uti'l wissuignemtl aq ilsumtl lue'winuin.

Ugtejgewe'l ta'n getu tlimul

¹² Ta'n tujiw 'lgimg na ji'nm Altemas gisna Tigigus gi'leg, na ta'n tel gisi pgwatun jugu'a ta'n eim 'gjigan teluisig Nigopolis muta gisita'si i'mn na'te'l newgtipug. ¹³ Ml'gi ugjo'te'n ta'n tli apoqomuatesg Si'nas na nutag-nutmewinu aq maw Apollos. Gitg gisgajugtug ta'n tl maja'titaq aq amuj angapte'n 'ms't goqwei gugunmnew ta'n tli pqotanga'titaq. ¹⁴ Amujpa na ginu 'gmimajuinuminatq getantu'tij ugmimajuaqanmuow glaman gisi ugtuapsultitaq aq angweiwa'titaq wigumaq aq gisi apoqonmatultitaq ta'n tel nuta'ma'tis. Mo teltenug maloltinew, gatu awna amujpa na tepawgtug ta'n tel mimajulti'tij.

¹⁵ Ta'n te'sijig wijitgweiwijig ni'n, wel'ta'sualugsioq. Wi'titesnen ta'n te'sijig nitapenaq ta'nig getlams'tasultijig Gjinisgamewigtug. Etamg Gjinisgam ul'telmugsinew 'ms't ta'n te'sioq. Glapis ap nemu'lan, Poligap.

Poligap ewi'gmuatl Pilimanal Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Piliman na milesit ji'nm ta'n geggunaji gisteju'g. Mesgi'g na wiguaq aq a'sutme'winu'g na'te'l mawa'laji.

Poligap wesgumatl Pilimanal, uggistejuml Onesimus maw Algipus ta'n tujiw ewi'gmuaji Golasiewaq. Toqo tel'ta'sultieg Piliman wigit na gjigan Golasieg

Nige' ta'n tel wi'giget ula wi'gatign Poligap wet pisit laplusang ta'n tel lugowapnn Westaulgl. Getu' iga'latl Onesimus, Piliman uggistejuml ta'n wesumugwa'litl. Nige' Onesimus getlams'tuatl Westaulgl aq mawi apogonmuatl Poligapal. Poligap munsotmuatl Pilimanal ugsua'lan Onesimus pa wije' aq witapal aq wijig'tijig Nisgamewigtug. Mo na pas'g gisteju ta'n wesumugwap.

Poligap aq Piliman witapewijig etna na ugjit Poligap etamatl weli ugsua'latl Onesimus.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Poligap poqji tl wi'gmuatl Pilimanal aq wel'ta'suatl (1-3)

Telimatl Piliman mawi ms'g'g ta'n Onesimus apogonmuatl (4-7)

Etawaqtmuatl Pilimanal uli ugsua'latl Onesimus (8-22)

Ugtejgewe'l glusuaqann aq a'sutmaqan (23-25)

¹ Nige' ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmul gi'l Piliman. Laplusang nige' weji pisi ugjit Se'suguli ta'n tel lugo'g. Ni'n maw Timoti, 'gjignaminu Se'suguliewigtug, wel'ta'sualneg. Mawi gsitelmuleg ta'n maw luguti'gw Gjinisgamewigtug. ² Aq mawi ul'ta'sual'tjig maw ta'nig getlams'tasultijig weltesgatultieg giguag, aq ggwe'ji'jinu Se'suguliewigtug Appia, aq gitapenu Algipus ta'n nuji pestunmuet.

³ Etamgig Gjinisgam gujjinu aq Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgmuow aq wanta'qo'ti 'ggamlamunuaq.

Piliman ta'n teli gtlams'tasin aq ta'n teli gsalj ta'nig getlams'tasultiji

⁴ Nitaptut, Piliman tetuji gsalul. Ta'n te's a'sutmai, ewi'tul aq miwatmaq Gjinisgam ugjit gi'l, ⁵ muta nutmaiap ta'n teli gsalj Gjinisgam ugtmimajuinung aq ta'n teli gtlams'tasin Gjisaqamaw Se'sus aq ta'n teli gsalj. ⁶ Etamg Gjinisgam ignmugsinenu ta'n tel mawagnutma'ti'gw me' pmi ns'tasultinenu 'ms't goqwe'l ta'n Se'suguli gis tla'teget ugjit ugtmimajuinung. Etamg Gjinisgam na tla'tegen ugjit ginu ta'n teli getlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Na tliaj. ⁷ Nitaptut, mawi gsitelmul. Ta'n teli gsaljig igtigig ma'muni ulgwija'lit. Elt maw ulgwija'laji uggamlamunual ta'n te'sijig Gjinisgam ugtmimajuinung.

Poligap agnutmatl Piliman ugjit Onesimus

⁸ Se'suguli ignmuit na ml'gigno'ti ugjit tetujita'sin aq tlimulin ta'n giasgiwewe' tla'tegetes. ⁹ Pas na ta'n teli gsalul wet naqamasi ta'n tl ml'gimulin aq awna pipanimul ugjit tla'tegen. Tali ulm'tun tla'tega ugjit ni'n ta'n gisigui aq nige' laplusang pisi ugjit Se'suguli. ¹⁰ Toqo nige' ni'n etamul ugjit Onesimus, "Apigsigtu aq ule'w", muta negm 'ngwisip Se'suguliewigtug. Ge's eim laplusang telimg'p ugjit Se'sugulial aq Onesimus gis gawasgita'sit aq getlams'tasit Se'suguliewigtug. Nige' pa wije' aq 'ngwis. ¹¹ Negm ggisteju'm mujga

amgweseweieg mo tali ugtapsunigup ugjit gi'l, gatu nige' mawi ugtapsunit ugjit gi'l aq ni'n.

¹² Ni'n nige' apatgimg. Tetuji me'gitelm'g. Na tetuji musuala's. ¹³ 'Gsatmug siaw gu'gung ni'neg gis nige' laplusang pisi ta'n tel pestunmatmap gelu'lg agnutmaqan glaman gis tli apoqonmuitew st'ge' ta'n gi'l tli apoqonmuites, pa na i'mn tet. ¹⁴ Gatu awna mo getu gi'gaja'lulu apoqonmuin ni'n, gatu me' 'gsatmug gi'l tla'tegen ta'n teli ul'te'tmn muta gi'l ggisteju'um, glaman ma goqwei tla tegew glapis gi'l tli ul'te'tmn.

¹⁵ Etug jel Onesimus ejigla'sip ijga'ji', glaman nige' gisi wijitgweiultew ta'n teli pgitawsij. ¹⁶ Gatu nige' mo pas'g gistejuip me' naji ma'mun tepawgtit. Nige' ginu 'gjignaminu Se'suguliewigtug. Maw me'gitelm'g ni'n. Naji me'gitelmates aq me' gi'l ulapetmates ta'n tel gistejuij aq 'gjignaminu Se'suguliewigtug.

¹⁷ Geitu teli ugsua'lin 'st'ge' gitap. Tli ule'w negm pa wijej aq ni'n ta'n teli ule'wi't'p. ¹⁸ Tl'ta'sin opla'l'sg gisna tett'sg goqwei, iga'tui ni'n tettuo'qon.

¹⁹ Nige' ewi'gm npitnigtug, "Ni'n Poligap apat apangitultes." (Gatu getu migwimul etna ni'n elannap Gjinisgamewigtug aq jigs'tuig.) ²⁰ Na glaman nitap tali ulm'tun na tla'tega ugjit Gjinisgam ugwisunmg, ulgwija'tui 'ngam-lamun muta wijigati'gw Se'suguliewigtug.

²¹ Weli gji'tu maw ulite'tm ta'n goqwei ewi'gmul ula wi'gatignigtug. Geitu gi'l tla'tegetes aq je me'. ²² Elita'si Gjinisgam asite'tmugsinew 'gta'sutmaqanml 'ms't ta'n te'sioq aq ignmuitew ni'n apaja'sin gilew ta'n eimoq. Glaman gisgaja'tuites ta'n tli gtugunites.

Enmigiaspiaqewe'l

²³ Epapalas, ta'n pisit laplusang maw ni'n, muta majulgwlatl Se'sugulial, wel'ta'sual'sg aq puatg wi'tugsin. ²⁴ Aq elt nigmenaq ta'n maw lugutieg Malg, Alistalgus, Temas aq Lug puatmi'tij wi'tugsinew.

²⁵ Etamg Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew 'ms't ta'n te'sioq aq ignmugsinew uggelu'lgm. Glapis ap nemu'lan, Poligap.

Na wi'gatign elgi'tmut Gisiteget Gisi Mgnaji Mimajuinu'g Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Na wi'gatign ugjit na gisi mgnujig mimajuinu'g ewi'gas'g ugjit apgua'lanew ula a'sutmewinu'g. Na tetuji gitnm'tijig getu iga'tu'tij ta'n teli gtlams'tasultijig. Ula wi'gatign ewi'gas'g ugjit apgua'lanew aq munso'tinew ta'n tel siawi gtlams'tasultijig. Ta'n wen ewi'giget musga'tugsi'gw Westaulg na wijej nisgamewit 'st'ge' Gjinisgam. Telu'tatl Westaulg, "Gwi's." Na tel musga'tugsi'gw me' espe'lin Westaulg je mu ta'n pas'g wenn ansale'wiliji, iganigjitegewinu'g gisna we'gaw Mowisal.

Pegisinneg gisa'tun pilei gis agnutmangewei ugjit mimajuinu'g aq iganapti'gmugsi'gup wa'so'q. Ta'n teli np'g'pnaq gujjieweigtug gis jigla'toqol gtlue'utinal. Jigs'tmug ignmugsitesnu atlasmu'g ggamlamuninal.

Ta'n wen ewi'giget migwimugsi'gw negmow ta'n sa'q getlams'tmu'tipnig. Gegnu pmita'pnig ta'n pas'g goqwei getu tliaq. Telimugsi'gw, 'Mut leg-etmnenu ta'n teli gtlams'tasulti'gw awna punajo'tmnej ms't goqwei ta'n etegigjennugsi'gw aq igani ltaigw majulgwalanenu Westaulg. Ula Gisiteget tel puatg. Ge' siaw lapultinej Westaulgeg. Mo puniegup ugjit ta'n teli amaspipnnt'p aq gujjiewto't'p.

Gatu awna gisipugutg ms't goqwei aq nige' pemgopit ugt'pung ugtinaqanmg Gjinisgam Gisitegetlil mutputing.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Gjinisgam wet saputi glulugsi'gw uggwisg (1.1-3)

Westaulg me' espe'g aq ta'n pas'g tegan ansale'wijing (1.4–2.18)

Westaulg me' espe'g aq Mowiso'q aq Ja'suao'q (3.1–4.13)

Negm na mawi espe'g patlia's (4.14–7.28)

Mawagnutmangewei ta'n gisitoq maw gelu'lg (8.1–9.28)

Pas'g newgt ta'n teli np'g'p aq na tepiaq (10.1-31)

Amujpa siawi majulgwalug Westaulg, nige' aq iapijw (10.32–13.25)

¹ Gi's na nige' sa'q, Gjinisgam Gisiteget i' glulapni gujjina'gi'g. Gaqais nemi'gl ta'n teli agnutmaji. Wet saputi glulasni iganigjitegewinu'gi'g. ² Gatu nige', ula na'gwegl, wet saputi glulugsi'gw uggwisg. Negm na Gisiteget newgtunatl uggwisl teluisilit, Westaulg. Etna na negm ta'n wet sapu tli lugwet, ta'n teli'toqop ugs'tqamu. Negm na newgte'jilit ta'n Gisiteget megenapnn ugjit ugtaligamlin 'mas't goqwei enmi giaspiaq. Se'sus na. ³ Weji paqtasit Gisiteget ugggemitelgaqanm aq wijej tel Nisgamewit 'st'ge' Ujil. Nujo'tg ugs'tqamu aq 'ms't goqwei mawn'g ta'n negm teluej. Na tel mawi'gna'qal ugglusuaqanml. Gisa'laji mimajuinu'g gis waqama'tuan ugtlue'utiwal, aq nige' epit wa'so'q ugtina'qanmg Gisitegetlil, ta'n mawi espe'litl aq ta'n pajiji mel'gi'gna'litl.

Gjinisgam uggwisl mawi espe'litl je mu ansale'wijing

⁴ Gjinisgam na uggwisl gisa'lapnn me' mawi espe'litl je mu na ansale'wijing. Pa na wijej Gjinisgam ignmuatl wisun me' aji espe'g je mu ta'n te'sijig ansale'wijing. ⁵ Gjinisgam telimatl uggwisl, "Gi'l nige' ngwis. Gisgug nige' ni'n na gujj." Gatu menaq ula telimagul ansale'wilitl. Wesgumatl uggwisl teluej, "Ni'n ujjitew aq negm 'ngwisitew."

Gatu menaq ula telimagul ta'n pas'g tegen ansale'wilitl. ⁶ Ta'n tujiw Gjinisgam Gisiteget getu petgimateg newgtunatl uggwisl ula ugs'tqamug ap na teluet,

“Ni'n Gjinisgam teluei,
“Ta'n te'sijig ntansale'witemg
amujpa na, emtoqwala'titl.’”

⁷ Etna na ula ta'n Gjinisgam teluet ugjit ugtansale'witemg,
“Ni'n, Gjinisgam, gisi'gig ntansale'witemg
pa wijei aq ugju'sn.

Smtug tela'taqatiji ta'n ni'n tel puatm
aq 'ntlugowinu'jmg gisi'gig na tel melgi'gna'tij
pa wijei aq sissue'ugtlin.”

⁸ Gatu ugjit uggwisl Gjinisgam teluet,
“Gi'l Nisgamewin 'st'ge' ni'n
aq 'gtelege'wa'gim iapjiwewe'tew.
Iganpugu'tajig 'gtmimajuinumg giasgiwewei.

⁹ Gesaljig ta'n goqwei mimajuinu'g
tela'taqatiji ta'n tetapu'aq
aq masgelm'jig ta'n tela'taqatijig
aq ta'n mu tetapuaqtnug.

Etna na ugjit ni'n Gjinisgam
ta'n emtoqwalin gisi mgnmul
aq gisa'lul ul'ta'sin
aq maw gepmitelmulin je mu gitapaq.”

Na ula Gjinisgam telimatl uggwisl. ¹⁰ Elt Gjinisgam Gisiteget teluet,
“Gi'l, Gjisaqamaw, amgweseweieq gisitu't'p ugs'tqamu
aq 'gpitng el'tu't'p musigisg.

¹¹ Ms't goqwei gaqi gs'ga'sgt'tew
gat gi'l siaw i'ttes, apji mimajites.
'Ms't ugs'tqamu aq musigisg sa'gu'atal 'st'ge' aligal.

¹² Mawanga'tun 'st'ge' pitu'gun
aq tl gawasga'tutew pa wijei aq aligew.
Gatu gi'l apji wij'e tes aq mo eigtnug gisigu'en.”

Na ula Gjinisgam Gisiteget telimatl uggwisl. ¹³ Elt Gjinisgam telimatl uggwisla,

“Tet pa'si 'ntinaqanmg glapis wissuignemg
ta'nig getanijig aq iganpugu'tuatesq.”

Gatu mo eigtnug ula telimagwi ugtansale'witemg.

¹⁴ Wenig ta ansale'wijig nige'? Etna na negmow ta'n elugowa'titl Gjinisgaml. Aq elgimujig apoqonmuan ta'nig Gjinisgam ugs'tawiaatq.

2

Mawgi'g ta'n teli ugs'tan

¹ Amujpa melgutmug ula teliaqewe'l ta'n nutmu'gup ugjit Westaulg aq ta'n tli ugs'taten. Amujpa gnnmug 'ggamlamunuaq glaman ma jiglitagw Gjinisgam ugteliaqeweimg. ² Na ansale'wijig telima'tipni nujjina'qi'g Gjinisgam ugglusuaqanml, aq Gjinisgam musga'tuapni na teliaq. Ta'n wen mo majulgwatmug aq mo jigs'tmug, gisi ugtapetew ta'n tel te'p'g. ³ Lpa ma gis smugtmg pa na liaptmug aq mu jigs'tmug na glusuaqan telgi'g ta'n tli ugs'ta'titesnu. Gjisaqamaw na Westaulg amgwesewei gis wi't'g ta'n tli ugs'taten aq weget ta'n nutmua'tij giasgiwewei gegnua'tugsi'gup ula teliaqewe'l aq getlams'tasulti'gup. ⁴ Gjinisgam elt musga'tugsi'gup teliaq

ta'n goqwei negmo wesgumapni ta'n gaqais milamu'gl paqalaiwaqann aq mesgi'gl 'lgowaqann elugwatg'p. Ignmugsi'gup ml'gigno'ti ugjit lugowaqan lugwatmu'g aq mesgi'gl paqalaiwaqann. Na wet tla'tegep ta'n tujiw elgitmugsi'gw na nujiapoqonmuelitl na Wejuli Nisgaml.

Westaulg ilgwennugsi'gw ta'n tli ugs'ta'titesnu

⁵ Geitu'g Gjinisgam mu iga'lagupni ansale'wiliji iganpugutmnew pilei ugs'tqamu ta'n jugu'etew. ⁶ Gatu awna na'tami ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gati'ng,

“Gjinisgam, paqalaiwin gi'l
ta'n tel sespetelm't mimajuinu aq ta'n tel me'gitelm'j.

Negm pas'g mimajuinu pas'g ugsitqamugewaj.

⁷ Eli't'p negm me' ijga ejinpilitl
je mu ansale'wijig ugjit ijga'ji'j.

Gisa'lat'p gepmitelmut aq saqamawin.

'Ms't goqwei nujo'tg ta'n weji gisita's'gl ugpitng.

⁸ Ignma't'p iganpugutm'n 'ms't goqwei.”

Na telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn.

Na ula glusuaqan “iganpugutm'n,” telueg Gjinisgam eliapnn mimajuinu'l assutmlin 'ms't ta'n te's'g goqwei, aq mo goqwei naqtmugup. Pas'g na me' menaq nemituggw iltutmug 'ms't goqwei gatu glapis. ⁹ Gatu geji'g Se'sus. Gjinisgam gisa'latl mu tetuji espe'nigul je mu ansale'wijig ugjit ijga'ji'j. Gjinisgam na wet tla'teges glaman Se'sus gisi np'tew ugjit 'ms't wen. Na teli ul'telmugsi'gw. Geji'g nige' gis pajiji gepmite'tasit aq Gjelege'witewit aq 'ms't goqwei nujo'tg ta'n weji gisita's'gl ugpitng. Na gis wet tliaq ta'n teli ulmaje'g'p glapis n'pmn. ¹⁰ Na tetaputeg ugjit Gjinisgam, ta'n 'ms't goqwei gisitoq aq nujo'tg, gisa'latl Westaulg guginmlin ugt'pun ta'n tetaputeg negmewe'l, ugjit ta'n teli ulmaje'lig'p. Gjinisgam Gisiteget na wet tla'tegep. Gisa'laji pugwenniji mimajuinu'g ugtlams'tagun aq gisa'laji negmow unjannin. Pualaji gepmitelmu'g sultinew 'st'ge' ta'n tel gepmitelmuj uggwisl. Etna na negm Westaulg ta'n iganapti'gmuaji mimajuinu'g ta'n tli ugs'ta'titaq. Na.

¹¹ Gisa'laji mimajuinu'g ugtlue'utiwal gasa'tuaji. Negm aq ta'nig gisa'laji waqamo'ltunew, 'ms't newgte'litl ujjual. Etna na ugjit Se'sus mu netaqitelmagw tlu'i'tan, “njingnamg aq 'ngwe'ji'jg.” ¹² Telimatl Gistegelitl,

“Gjinisgam agnutmua's ugjit gilew, wijigmgig.

Ta'n tujiw mawita'ieg, miwatmultes aq emtoqwalultes.”

¹³ Aq elt teluet,

“Gjinisgam 'gpitng igalsi.”

Aq ap teluet,

“Ula eim aq nn'jang na mimajuinu'g

ta'n Gjinisgam ignmuipni.”

Na teluet Se'sus.

¹⁴ Telui'taji ugtmimajuinumg, “Nn'jang.” Negmow na mimajuinu'ultijig, etna na ugjit Westaulg negm maw mimajuinu'alsip 'st'ge' negmow. Ula wet tla'tegep glaman ta'n teli np'g'p gisannatal newgte'litl ta'n geggung ml'gigno'ti 'npuaqanei, na mn'tu'l. ¹⁵ Ne'gaw jipatmu'gup 'npuaqan, ta'n teli pgitawsulti'gw, gatu gisa'lugsi'gw mu nugu jipatmnenu. ¹⁶ Nige' weli 'gji'tun mu na ansale'wiliji ta'n apoqonmuagwi gatu awna ewi'gas'g'p, “Apoqonmuaji ta'nig wettaqia'tiliji Aplameg.”

Na telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn. ¹⁷ Etna na ugjit weji mimajuinu'alsip 'st'ge' igtig mimajuinu'g aq tele'g 'st'ge' negmow glaman ewlitelmuaji. Gatu mu pata'tegegup glaman mawi espe'g patlia'suit ugjit negmow ta'n tel lugowaj Gjinisgam. Getlamiet aq igalsit glaman mimajuinu'g ugtlue'utiwal

gisi apigsigtas'gt'tal. ¹⁸ Aq nige' gisi apoqonmuataq negmow ta'n mn'tu weje'waji pata'taqatinew muta Westaulgl wije'i mn'tu weje'wat'l pata'tegenin aq welmaje'lig'p gatu mu na pata'tegeligup Westaulgl, na.

3

Se'sus me' espe'g je mu Mowiso'q

¹ Nigmatut, ta'n getlams'tasultioq Se'suseg, gis wigumugsioq Gjinisgam Gisiteget ugjit sape'ultinew. Angitelmug Se'sus. Gisiteget petgimapnn ugjit mawi espe'n patlia'suin. Apoqonmugsi'gw ta'n te'sg goqweieg ta'n tlei ta'n teli gtlams'tasulti'gw aq agnutmugsi'gw Gjinisgaml. ² Westaulg tela'teget 'ms't goqwei Gjinisgaml telim't'pnn, Gjinisgam ta'n megnapnn ugjit lugwatmn ula lgowaqan. Pa na wije'i aq Mowis tela'tegep 'ms't goqwei ta'n Gjinisgaml telim't'pnn ta'n teli ilgwenaj Gjinisgam ugtmimajuinung. ³ Gatu Westaulg me' espe'g aq Mowiso'q aq tepawgtig me' gepmitelmugsin. Pa na wije'i aq ta'n wen etlitoq wen'ji'guom me' gepmite'tasit je mu wen'ji'guom ta'n etlitoq. ⁴ Te's wen'ji'guom na eig newgte'jit ta'n 'ms't goqwei iganpugutg. Gjinisgam na negm ta'n 'ms't iganpugutg. ⁵ Mowis, na Gjinisgam uglugowinu'jml, gigwajielitl. Tela'tegep ta'n Gjinisgaml telimj. Ilgwenaj Gjinisgam ugtmimajuinung Isle'laq, aq wesgutg'p ta'n goqwei Gjinisgam tlimugsitesnu me' enniaq. ⁶ Gatu awna Se'suguli na Gjinisgam uggwisl. Na gi'gwajiet aq tela'teget ta'n Gjinisgaml telimj. Mu negm pas'g lugowinu, gatu awna negm na Gjinisgam uggwisl, Se'sus ta'n 'ms't goqwei mawn'g aq iganpugutg. We'gaw iganpugu'tuaji 'ms't Gjinisgam un'jang. Ginu na Gjinisgam un'jang. Amujpa na siaw melgo'tmug, ta'n tl majulgwalatesnu glapis ugtejgewei. Siaw lita'sua'latesnu Se'sus aq tlimatesnu igtigig ugjit negm. Mu jiglapasualawg Gjinisgam aq ma liamlug.

Gjinisgam ugtmimajuinung atlasmultitaq

⁷ Na glaman ma liaptmug muta Wejuli Nisgam teluet, "Ta'n tujiw nutat ta'n goqwei

Gjinisgam telimugsioq nige' gisgug,

⁸ jigs'tmug. Mut ml'gatpa'tinew, pa wije'i aq gujjua'qi'g,

ta'n elistua'titeg Gjinisgaml

na na'gwegl ta'n eimu'ti'titeg paqtaqamigtug.

Melgatpa'tipnig uggamlamunuaq

aq wet nu'gwala'tipnn Gjinisgaml."

⁹ Gjinisgam teluet,

"Gilew gujjuaqi'g wet nu'gwalipnig aq elistui'pnig.

We'gaw gisi apoqonmaqig aq gegnuimgig ne'wisgegipunqeg.

¹⁰ Etna na ugjit wegaiugtaqapnig mimajuinu'g aq telueiap,

'Mo tetapua'taqati'gw ta'n teli angita'sulti'tij

aq mo getu jigs'tmui'tigul nt'tplutaqanml.'

¹¹ Wegaiap aq ml'g'pugueiap aq ni'n teplum'pnig,

'Mo eigtnug gisi pisgwita'new na maqamigew

ta'n tli atlasumultinew maw ni'n."

Na teluet Gjinisgam.

¹² Nigmatut, ango'tmug, mo wen te'sioq 'ggamlamung tel winjigtn, na puni gtlams'tmn aq jigla'sin Gjinisgamewigtug. Gjinisgam ta'n appi mimajit gisa'laji mimajuinu'g mimajultinew. ¹³ Gatu awna apoqonmultit'gw ala wen ap igtig te'sigis'g, glaman ma wen te'sioq gisgugsin pata'tegen aq gisa'lugsin ml'g'sin. Na tla'taqati'gw ta'n teli pgije'g Gjinisgam me' siaw wigumugsioq ugjit ugsita'tinew. ¹⁴ Pa na musga'tuoq ta'n tel gegnu mimajultioq

na wije siaw melgi gtlams'tasultioq 'st'ge' ta'n amgwesewieq, aq glapis enmigaspiag. Na tujiw maw mimajultitoqs'p wa'so'q maw Se'sugulial.

¹⁵ Na ula Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg,
 "Ta'n tujiw nutuoq ta'n goqwei Gjinisgam telimugsioq
 nige' gisgug na jigs'tmug.
 Mut ml'gatpa'tinew 'st'ge'
 ta'n gujuaqi'g tel listua'tipnn Gjinisgaml,
 na na'gwegl ta'n eimu'ti'titeg paqtaqamigtug.
 Melgatpa'tipnig uggamlamunuaq
 aq wet nu'gwala'tipnn Gjinisgaml."

¹⁶ Wen ta'nig nutua'tipnn Gjinisgaml ugglusuaqanml aq mo jigs'tua'tigupnn? 'Ms't ta'n te'sijig mimajuinu'g ta'n Mowis tewa'la'tipni Ijiptg. ¹⁷ Wen negla ta'n Gjinisgam wegaiugtuapni ne'wisgegipunqeg? Na wije mimajuinu'g ta'nig pata'taqatipnig aq etli 'npu'tipnig paqtaqamigtug.

¹⁸ Wenig wesguma'sni ta'n tujiw Gjinisgam teplumsiteg, "Mo eigtnug pisgweta'new na maqamigew ta'n tli atlasmultinew maw ni'n"? Etna na negmow ta'n mo jigs'tmu'tigupnig. Ta'nig mo getu majulgwala'tigupnn.

¹⁹ Na nige' gisi ns'tasulti'gw, mo gisi lta'gupnig muta elistmu'tijig aq megtua'tifl Gjinisgaml aq mo getlams'tasultigupnig.

4

Gjinisgam ugtmimajuinumg atlasmultitaq

¹ Me' nige' gisgug Gjinisgam teplumugsi'gw ugjit gisi lta'nenu ta'n tli atlasmultitesnu maw negm. Gatu ango'tmug, glaman gisi lta'toqs'p ta'n tli atlasmultitoqs'p, glaman ma wen esgwalam't. ²⁻³ Ginu nutmu'gup gelu'lg agnutmaqan ugjit Gjinisgam ugtatlasmutim. Ginu ta'nig getlams'tasulti'gw 'lta'tesnu aq mawi atlasmultitesnu maw Gjinisgam 'st'ge' ta'n teli tplumugsi'gup. Gatu igtigig ta'n Mowis tewa'la'tipni Ijipteg mo getlams'tasultilgupni. Elt nutmi'titeg, mo wesua'tu'tigup, aq mo getlams'tasultigupnig. Na teliaq ta'n Gjinisgam telimapni,

"Wegaiap aq ml'g'pugueiap. Telueiap,
 "Mo eigtnug jugwita'new na maqamigew
 aq na tli atlasmultinew maw ni'n."

Gjinisgam na teluet, we'gaw gisite'tg'p ugjit mimajuinu'g maw atlasmultitaq maw negm weja'tegemg ta'n gis gaqa'toq ugtlgowaqan ta'n tujiw gisito'q ugs'tqamu. ⁴ Muta na'tami Gjinisgam ugtwi'gatigng telueg ugjit na lluiq-negewei na'gweg,

"Gjinisgam atlasmipluignegewei na'gweg
 ta'n tujiw gis gaqa'toqeg 'ms't ta'n te's'g ugtlgowaqan."

⁵ Gjinisgam ap wesgutg'p na'tami sape'wig ugtwi'gatigng,
 "Mo eigtnug gisi pisgweta'new na maqamigew
 aq mawi atlasmultinew maw ni'n."

⁶ Na ta'nig amgwes nutmi'tip gelu'lg agnutmaqan ugjit 'lta'new aq atlas-multinew maw Gjinisgaml mo gisi lta'gwi muta elistua'tipni. Gatu igtigig eimu'tijig wel'te'tmi'tip 'lta'new ta'n mawi atlasmultitaq maw Gjinisgaml. Gjinisgam ignmuaji pisgweta'new aq atlasmultinew maw negm. ⁷ Ula na musga'tugsi'gw teliaq Gjinisgam iga'toqop tetaputesg ugjit 'lta'new aq ugs'ta'tinew aq atlasmultinew maw negm. Gjinisgam amgwesewei wes-gumapni Isle'laq ta'nig weja'tipnig Ijipteg. Me' enmiaq ap wi'tg'p aq Ta'pito'q ewi'gig'p wi'gatignigtug,
 "Nige' ta'n tujiw Gjinisgam wigumugsioq
 ugjit aji atlasmultinew maw negm,

jigs'tmug aq mut ml'gatpa'tinew
aq 'ggamlamunual mlg'sultinew."

⁸ Ja'sua mo ignmuasni atlasmultinew ta'n teli tplumsip Gjinisgam muta mo getlams'tasultigupnig. Etna na ugjit me' enmiaq Gjinisgam wesgutg'p igti na'gweg. ⁹ Na ugjit me' esgwiaq ugjit Gjinisgam ugtmimajuinumg atlasmultilitaq ta'n Gjinisgam atlasmitteg lluignegewei na'gweg. ¹⁰ Gjinisgam teplumugsi'gw iga'qt'tew na'gweg ta'n tujiw mimajuinu mawi atlasmitew maw Gjinisgam. Mo nugu elita'sigw ugtlgowaqan ta'n ellugwatg ugjit ugs'tan gatu awna elita'sit ta'n Gjinisgam gis tla'teget. Na tli atlasmitew pa wijej aq Gjinisgam ta'n teli atlasmp lluignegewei na'gweg. ¹¹ Ginu nige' winpasultinej lita'sua'lanenu Gjinisgam aq jigs'tuanenu glaman mawi atlasmultitesnu maw Gjinisgam. Glaman ma wen ginu te'si'gw listmug aq ma gis pisgwa'gw 'st'ge' negmow ta'n nisiat'ipnig elue'utigug aq mo gisi pisgwa'gupnig.

¹² Gjinisgam ugglusuaqanm na mimajig aq elugweg. Me' gi'g aq espo'qwas'g ta'n etu'gwi'g aq saputi tmsewe'g. Pa na wijej Gjinisgam ugglusuaqanm panwijgatmas'gl 'gmimajuaqanm aq 'gtangita'suaqanm aq 'gjijaqamij glapis ugtejgewei. Mo eigtnug ta'n pas'g goqwei gis mimugwa'tas'gt'tew. Ilsum'sgl 'gtangita'suaqanml 'ggamlamung ta'n teli angita'sin aq ta'n goqwei tel puatmn aq ta'n telgwijing. ¹³ Mo eigtnug goqwei gis mimugwa'tuan Gjinisgam. 'Ms't goqwe'l ta'n gisita's'gl gis neia'tutal Gjinisgam upgugug. Gjinisgam na newgte'jit el paqapugwatmn ta'n goqwei gisi opla'tun aq wini angita'sin.

Se'sus na mawi espe'g patlia's

¹⁴ Ginu gis geggunug mawi espe'g patlia's, ta'n gis elietaq Gjinisgamewigtug. Etna na negm Se'sus, Gjinisgam Gisiteget ugguwis. Amujpa siaw melgi gtlams'tasulti'gw Se'susewigug aq igtigig tlimug ta'n teli agnutmu'ti'gw. ¹⁵ Ta'n tel sespeta'sulti'gw Se'sus na mawi espe'g patlia's na wijej tel sespetelmugsi'gw. Negm elt wet nu'gwalut'p pata'tegen 'st'ge' pa gilew pas'g mu pata'tegegup. ¹⁶ Muta Se'sus patlia'suit ugjit ginu, ml'gita'sultinej nige' aq igani lta'nej Gjinisgamewigtug a'sutmaqanigtug. Gjinisgam ta'n ewlitemugsi'gw aq nutmugsi'gw ta'n teli a'sutma'ti'gw. Uleiugsitesnu aq apoqonmugsitesnu ta'n tel nuta'ma'ti'gw.

5

¹ Ta'n te'sit espe'g patlia's weji mgnn ugtmimajuinumg aq telgitasit lugowan Gjinisgaml ugjit negmow. Na glaman gisi ignmuataq Gjinisgaml ugtignmatingewe'l aq wi'sisg nu'gwa'lanew patgulmesigaqanigtug ugjit ugtlue'utiwal jigla'tas'gtn. Na tla'teget ugjit ta'nig pata'taqatijig gatu mo geitu'ti'gw opla'taqatinew. ² Negm na espe'g patlia's. Gis sangewe'g ugjit ta'nig pata'taqatijig gatu mo geitu'ti'gw opla'taqatinew muta elt negm mimajuinu'it aq pata'teget. ³ Muta elt opla'tegej negm, amujpa na elugwatmuatl ignmatingewe'l aq nu'gwa'lanew wi'sisg patgulmesigaqanigtug ugjit ignmugsin Gjinisgam. Mu tla'teget ugjit pas'g igtigig mimajuinu'g ugtlue'utiwal gatu maw ugjit negm ugtlue'uti'l apigsigtuaten. ⁴ Mo wen megensigw ugjit gepmitelmugsin ta'n teli espe'g patlia'suin. Gjinisgam megnatl na ji'nmul aq gisa'latl espe'g patlia'suin pa wijej aq A'lano'q ta'n tel megnmut'p.

⁵ Pa na wijej, Se'suguli na mo wesua'tugup negm espitelmugsin, ta'n teli espe'g patlia'suij, awna Gjinisgaml telimt'pnn, "Gi'l na 'ngwis. Gisgug nige' ni'n gujj."

⁶ Aq ap teluet Gjinisgam na'tami se'g ugtwi'gatignigtug,

“Gi'l patlia'suites iapjiw 'st'ge' na patlia'saq Meljisateg.” Na.

⁷ Ugs'tqamu eiege, Se'sus a'sutmap aq etawaqtmuatl Gjinisgaml aq gesi-gawtemit aq ugsaqpigun guta'tigl. Etawaqtmuatl Gjinisgaml ta'n gisi ugs'tawital 'npuaqanigtug. Ta'n teli ul'te'tg ugjit apji jigs'tuan Gjinisgaml, na tujiw Gjinisgam nutmuatl aq apaji minua'latl utqutaqane'gati. ⁸ Je tlia negm na Gjinisgam Uggwisl, Se'sus gegnutmasit jigs'tuan Gjinisgaml. Gegnutmasit apji tla'tegen ta'n Gjinisgaml tel puatmlj we'gaw ta'n teli ulmaje'g'p. ⁹ Ta'n tujiw gisi np'geg aq gaqa'toqeg ula ugtlgowaqan, na Se'sus wej gisa'tasit newgte'jit ta'n gi's gisa'laji mimajuinu'g tan'ig jigs'tagwi'titl iapjiw ugs'tawinew. ¹⁰ Gjinisgam wel'telmatl aq tel lugwalatl mawi espe'litl patlia'sulin pa na wijej aq Meljisatega.

Ango'tmug aq mut puna'tunew ta'n teli gtlams'tasultioq

¹¹ Pugwelg ta'n goqwei gis telueieg ugjit ta'n teliaq pas'g na metue'g ta'n tl gnua'tultoqs'p muta tetuji waqqaj 'ns'tmu'tioq. ¹² Gis tepiaq ta'n goqwei gis tlimuleg na nige' gilew nat wen gina'mua'titoqs'p. Gatu awna me' pualuloq gina'mugsinew ta'n goqwei na amgwes gegina'mugsioqog ugjit Gjinisgam ugtagnutmaqanm. Telteg gis mijipjeweji malqotmn gatu awna amujpa siawi samqwatiaoq mllagejg pa wijej aq gopisun. ¹³ Ta'n wen pas'g me' esamqwj mllagejg na negm me' mijua'ji'jg, aq mo goqwei 'gji'tug ta'n goqwei tetapu'aq aq ta'n goqwei mo tetapuannug, muta gopisun na. ¹⁴ Melgigna'q mijipjeweji ugjit wel gisiguultijig, na ta'nig apji e'wmi'tij ugtangita'suaqanmual aq gisi gji'tutaq ta'n goqwei gelu'lg aq ta'n goqwei mo glu'gtuug. Gi's gisigu'ltioq, gatu me' telo'ltioq pa wijej aq gopisunji'jg.

6

Pun tlo'ltigw pa wijej aq mijua'ji'jg aq igani 'lta'nej ta'n gnu'tmasulti'gup ugjit Se'suguli

¹ Me' na igani 'lta'nej ta'n goqwei amgwes gis gnu'tmasulti'gup. Unjig 'lta'nej ta'n goqwe'l melgi gtlams'tasultinej aq me' goqwei 'gji'tunenu ugjit Se'suguli aq ta'n goqwei puatmugsi'gw tla'taqatinenu. Amgwesewew'ig ta'n tujiw poqji gtlams'tasulti'gweg Gjinisgamewigtug gegina'masulti'gup jiglita'nenu elue'utigtug ta'n la'lugsitoqs'p mn'tua'gig. Gegina'masulti'gup 'gtlams'tasultinenu Se'suguliewigtug ugjit ugs'taultinenu. ² Gis gegnu'tmugsioq ugjit sign'tasuti'l, aq iga'toqol 'gpitnn un'jival ta'nig geglams'tasultijig, aq gis gegnu'tmugsioq ugjit apaji minunsultitaq ta'nig nepu'tipnig, aq ta'n Gjinisgam ilsumataq ta'n tel te'pmi'tij. Gis geituqol wegla. ³ Nige' igani 'lta'nej ta'n tel gina'mua'ti'gw. Etna na ula tla'taqatitesnu, Gjinisgam na teli ul'te'tg. Na.

⁴ Pa na mimajuinu'g ejiglita'tij ta'n teli gtlams'tua'tipnna Gisitegelitl ma gisi apaja'lamgig apaji gawasgita'sultinew Gisitegeteg. Eig'pnig newgt Gisiteget ugtwasetegm. Geitu'tip ugtignmatimgewe'm aq mesna'tipnna Wejuli Nisgaml maw igtigig. ⁵ Gis geitu'tip Gisitegelitl ugglusuaqanm gelu'lg. Aq gis geitu'tip Gisitegelitl ugml'gigno'tim elugweg ugtinnewa'q. Na wijej ml'gigno'ti ta'n Gisiteget musga'tugsioq ta'n teli elege'witewit. ⁶ Pa na puna'tu'tij ta'n teli gtlams'tasulti'tij 'lpa ma wenn gisi apaja'lagwi ap gawasgita'sultinew 'mjit ap newgt muta apaji minu gujjiewgta'titl Gjinisgam Uggwisl, gujjiewigtug 'mjit ap newgt. Ma'muni neia'tu'tij mimajuinuigtug ta'n teli ntaq'oqona'la'tij.

⁷ Na maqamigew ta'n gispatoq wet samqwaq ta'n tujiw gigpesan nisaiq. Aq weligwengl iga'taqan ta'n gisi e'wmegl ugjit negla weli epgenmi'titl.

Weligwegl mijipjewe. Wela'ltimgewe'l wejiaqal Gisitegetewigtug. ⁸ Gatu pas'g nigweg'sn goqominaqsi'g aq ginigweji'g, mo tali ugtapsuninug ula maqamigew. Ta'n wen asutg tluetew, "Ula iga'taqan waju'aq mjegei. Amujpa nu'gwa'tutesnu." Na.

⁹ Nigmatut, je tlia tluewistueg, ninen wel'telmuleg aq mo telita'sultiweg ejiglita'ioq ta'n teli gtlams'tasultioq. Ta'n tel pmita'ioq musga'tuoq ta'n teli ugs'ta'ti. ¹⁰ Mo Gisiteget istuitelmaqul, gigwajite'teget. Ma awan'ta'suatmulugul 'gtlugowaqanml gis tla'tege'tpn gisna 'gsaltuaqan ta'n tel musga'tu'tp. Apoqonma'tpnig ta'nig getlams'tasultijig aq wije me' siaw teli apoqonmajig. ¹¹ Ninen mesgi'g wetmite'tmuloq ta'n teli ul'te'tmuloq ingute'jit ta'n te'sioq. Siaw winpasultigw ta'n tel munso'tmoq glapis ugtejgewei glaman ta'n teli angita'sultioq aq elita'sultioq na tliatew. ¹² Mu pualulueg malo'tlinew gatu awna wije tlo'tlinew 'st'ge' igtigig ta'nig getlams'tasultijig. Mo negmow siwia'ti'gw gatu munso'tlijig enmi gtlams'tasultinew glapis ugtejgewei. Aq msntaq ta'n goqwei Gjinisgam teli tplumapni.

Ta'n goqwei Gisiteget teplumugsi'gw na tla'tegetew

¹³ Ta'n tujiw Gisiteget el'toq ugteplumtimgewe'l ugjit Aplamal elui'tmasip tla'tegen ta'n goqwei teli tplumsip. Mo wen eimug je mu newgte'jit ta'n naji espeug aq negm. We'gaw e'w'g ugwisunm ta'n tujiw teli lui'tmasip. ¹⁴ Negm teluet, "Ni'n teplumul gi'l, wel'telmul ignmulin pugwelgig ta'n ugtapegsites." ¹⁵ Aplam pegiji esgmap glapis mesng'p ta'n goqwei Gjinisgam teplumapnn. ¹⁶ Ta'n tujiw mimajuinu elui'tmasit, e'w'g wisun nat wenn mawi espeinitl je mu negm. Aq na elui'tmasuaqan ml'gita'n aq nenga'toqol 'ms't gi'gaja'suaqan. ¹⁷ Na Gjinisgam puatg'p gnuat'uan ugtmimajuinung menaqqajewei msntaq ta'n goqwei teplumapni aq mo eigtnug gawasgapugen ta'n teluet, toqo ap angua'toq ta'n telui'tmasit na teplumtimgewei. ¹⁸ Na tla'teget glaman 'gjitmi gji'tu'g Gisiteget tla'tegetew ta'n goqwe'l teplumugsi'gw. Etna na wegla tapu'gl mo eigtnug gis sa'se'wa'sgtn ugjit Gisiteget. Mo eigtnug egsun. Aq ta'n goqwei teplumsip ma gawasga'sgtn glaman sangewitelumug Gisiteget. Geitu'g ignmugsitesnu ta'n goqwe'l teplumugsi'gup aq msnmnen, ta'n eligasulti'gw Gisitegetewigtug. ¹⁹ Ula ta'n elita'sulti'gw ugjit msnmnen pa wije aq gl'pisun ugjit 'gijaqamijinaq ta'n tel gnn'g. Ma maja'sgtnug. Teli mlg'teg ugjit 'gijaqamijinaq pa wije aq gl'pisun 'gtulg. Aq wet saputa's'g laqpilaqanigtug wa'so'qewei a'sutuo'guom ta'n lame'g pitu' piteg. Ta'n ginu elita'sulti'gw na Se'sus muta wet saputa'sit wa'so'q aq neia'sit ta'n Gjinisgam eimlij. ²⁰ Se'sus iganapti'gmugsi'gw ugjit apoqonmugsinew. Nige' gis lieteg na'tel ge's mu ginu aq pisgwa't ta'n Gisiteget eimlij. Negm pa na wije aq Meljisateg ta'n tel patlia'suip. Nige' Westaulug mawi espe'g patlia'suit iapijw.

7

Na Patlia's ta'n teluisit Meljisateg

¹ Ula Meljisateg etli elege'witewip na 'gjiang teluisig Seilem aq a'sutmessewaji mimajuinu'g Gisitegetewigtug, Gisiteget na mawi espe'g. Na ge's Aplam wejwi apaja'siteg na api matnaqqet ne'pa'sni' elege'wiliji. Meljisateg a'suguapnn aq a'sutmessewapnn Gisitegetewigtug. ² Aplam newgtisga'qal i' te'sunemi'gl i' te'pgisa'toqol ta'n te's'gl goqwe'l gisi ugsua'toqol ta'n etl matnaqqep. Na newgtejgl newgtisga'qal ignmuatl Meljisategal. (Meljisateg toqongl wisun, amgwesewei wisun na "Elege'wit ta'n maw getlamiet.") Negm etli elege'witewit 'gjiang teluisig Seilem. Na glusuaqan Seilem telueg "Wantaqo'ti." Etna na ugjit telui'tut "Elege'wit ta'n

gisa'toq wanta'qo'ti.") ³ Mo mesaqan wi'gas'gtnug Gisiteget wi'gatignigtug ugjit Meljisateg ujil aq uggwitl gisna ta'n elagutg. Mu tami ewi'gas'gtnug ugs'tqamuin gisna nppm. Pa na wijej aq siaw patlia'suit iapjiw pa na wijej aq Gisiteget uggwisl.

⁴ Nemituq nige' Meljisateg ta'n tetuji espe'g aq Aplamo'q. Gujji'naq, Aplamo'q, ignmuapnn ta'sg ta'n goqwei weja'toq etli nting. ⁵ Tplutaqan telueg, 'Ms't wen Isle'lewa'j amujpa ignmuaji patlia'sg na newgtejgl newgtisga'qal ta'n te's'gl goqwe'l gisi msnmi'tij. Na negmow patlia'sg wettaqia'tijig Li'paieg. Telgitas'g ugsua'tunew ta's'gl negmow ta'n ugtmimajuinung. We'gaw negmow elt wettaqiejig Aplameg. ⁶ Gat u awna Meljisateg mo wettaqiegupnn Li'paieg, gatu weji mgng'pnn Aplameg newgtejgl newgtisga'qal aq a'sutmessewapnn Aplamal negm. Aplam ta'n teli tplumu'tp Gisitegetil ugjit 'msnmnew ta'n goqwe'l gelu'lg. ⁷ 'Ms't wen geitoq ta'n wen a'sutmessewaji igtig mimajuinu'g, me' espe'g je mu ala igtig. Na mimajuinu ta'n me' espe'g gisi apoqonmuaji ta'nig ewle'jultiliji. ⁸ Patlia'sg ta'n 'npu'titaq, negmow megenmi'titl newgtejgl newgtisga'qal wejiaqal ugtmimajuinung aq me' enmiaq 'npu'titaq. Gat u awna Meljisateg ta'n megeng'pnn newgt newgtisga'qal wejiaqal Aplameg, mo ewi'gas'gtnug ta'n tli np'tew. ⁹ Aq nige' wesgutmeg ta'n tujiw Aplam apangitgeg na newgt newgtisga'qal Meljisategal. Etna pa na wijej aq Li'pai ta'n wettaqietew Aplameg apangitg'p. We'gaw Li'paio'q wet apangitmi'tipnn Meljisategal muta wetapepsig Aplamo'q. (Li'pai ta'n patlia'suip aq maw ta'n wetapegsultijig me' patlia'su'ultijig nige' gisgug.) Mesnmi'titl newgt newgtisga'gal, weji ignmutl ugmimajuinung. ¹⁰ Je tlia Li'pai me' menaq angite'tasigup ta'n tujiw unijgamijgi Aplamal, weltesguateg Meljisategal aq na newgt newgtisga'qal ignmuapnn.

¹¹ Ta'n tujiw mimajuinu'g na Isle'laq ignmutpnig 'tplutaqan na tujiw patlia'sg ta'n wetapegsultijig Li'paieg iganpugultijig. Pa na patlia'sg gis gaqi gisa'tu'tisn ugtlgowaqanuow na mo puatasiwisoq ap igtig piluei patlia's neia'sin. Ula newgte'jit patlia'suitew pa na wijej aq Meljisateg. Mo tle'gw 'st'ge' ta'nig wettaqiejig Li'pai aq uggwisl A'lan. ¹² Nige' Gisiteget megnatl ap igtigl patlia'sl pa na wijej aq Meljisateg. Ula patlia's mo wettaqiegw Li'paieg glaman amujpa sa'se'wa'tmg 'tplutaqan. Tplutaqan telueg patlia'sg amujpa wettaqiejig Li'paieg, etna na ugjit. ¹³ Na newgte'jit ta'n teli agnimuj, na Westaulg, tleiawig na 'Nnu'g ta'nig wetapegsultijig Jutaeg. Wegla mimajuinu'g menaq patlia'suulti'gw patgulmesigaqanigtug. ¹⁴ 'Lpa weli gji'tas'g weji ugs'tqamuip ta'nig wetapegsultijig na 'Nnu'g Jutaewa'jg, aq Mowis mo ewi'taqpni ta'nig wetapegsultijig Jutaeg ta'n wesgumateg patlia'sg.

Westaulg patlia'suit pa wijej aq Meljisateg

¹⁵ Gat u nige' Westaulg neia'sit. Pa na wijej aq Meljisateg me' espe'g aq Li'pai aq ta'nig wettaqiejig pa na wijej Westaulg na me' espe'g. ¹⁶ Mo mimajuinu'g patlia'sualagupnn ta'n telgitas'g 'tplutaqan, gisna ta'n wettaqiej, gatu Gjinisgam megnapnn ugjit patlia'suulin muta ml'gigno'ti gegunmlj ugjit iapjiw siaw mimajilin. ¹⁷ Muta Gjinisgam ugtwi'gatiq telueg, "Gi'l patlia'suites iapjiw pa na wijej aq Meljisateg ta'n tel patlia'suit."
¹⁸ Na 'tplutaqan Mowisewe'l mo gisa'tugup ta'n goqwei telteg lugwatmn. Pas'g musga'tugsi'gw ta'n teli opla'taqati'gup. Mo gis gisa'lugsigw mo pata'taqatinenu. Etna na ugjit mo gisa'lugsi'gup gigjita'nenu Gjinisgamewigtug. Na tujiw sitatug iga'tas'gl. ¹⁹ Gat u nige' me' gelu'lg ta'n lita'sultitesnu, na negm Se'sus ta'n gisa'lugsi'gw gigjita'nenu Gjinisgamewigtug.

²⁰ Gjinisgam mo elui'tmasiwg ta'n tujiw igtig patlia'sua'luteg. ²¹ Gat u nige' Gjinisgam elui'tmasip ta'n tujiw Se'sus patlia'suiteg aq telimatl,

“Ni'n na Gjisaqamaw
 aq gis lui'tmasiap aq ma gawasga'tu,
 'Gi'l patlia'suites iapjiw.’”

²² Na telueg, piltuteg ugjit negm Se'sus. Negm gisa'toq na tetuji aji gelu'lg mawagnutmangewei ta'n gi's gisi ugja'toq. Gjinisgam megenatl Se'sugulial ugjit apjiw patlia'sulitew. Etna na ugjit geitu'g ta'n goqwei Se'sus teplumugs'gw amuj tliatew.

²³ Ap piltuteg, muta ala igtig patlia'sg pugwel'pnig aq nepu'tipni'g aq mu gis siaw lugutigupnig. ²⁴ Gatu awna Se'sus siaw mimajit iapjiw aq ugtlgowaqan ta'n patlia'suit, mo siawa'sgtnug ugjit natuening pilue'g. ²⁵ Ap nige' aq iapjiw gisi ugs'tawiaji 'ms't ta'nig el'taliji Gjinisgamewigtug, wet sapu tl lugutilijig negmeg, muta negm iapjiw mimajit aq eltawaqtmuatl Gjinisgaml ugjit negmow.

²⁶ Se'sus nige' na mawi espe'g patlia's. Apoqonmugs'gw ta'n tel nuta'maigw. Sape'wit, aq mo amsalteg eigtnug ugtinneg aq mo lue'uti. Tepgisa'tasit ginu elue'winu'g aq Gjinisgaml weji unaqa'lut wa'so'q ta'n mawi gepmitelmut. ²⁷ Me' tetuji espe'g aq igtigig espo'tijig patlia'sg. Te'sigis'g amujpa na negmow tmg nu'gwa'lanew wi'sis patgulmesigaqanigtug ugjit ugtlue'utiwal. Aq na tujiw ugjit igtig mimajuinu'g. Gatu mo Se'sus tela'tegegup. Igalis newgt aq ma nugu ta'n tujiw ignmalsiteg gujjiewgto'ten.

²⁸ Ta'n tel wi'gas'g 'tplutaqan Mowisewei, te's newgtipunqeg, newgte'jit ta'n te'sijig patlia'sg megenut ugjit espe'g patlia'suin, negm na ji'nm ta'n pata'teget aq 'np'tew. Gatu me' enmiaq Gjinisgam teplumsip aq elui'tmasip ugjit 'lgiman uggwisl mawi espe'tew patlia's. Mo eigtnug Se'sus pata'tegegw. Iapjiw mawi espe'tew patlia's.

8

Nige' Se'sus mawi espe'g patlia's ugjit ginu

¹ Ula na giasgiwewei ta'n goqwei wesgutm. Ginu geggunug mawi espe'g patlia's ta'n pengopit ugtinaqanmg Gisitegelitl, Gisiteget ta'n maw gepmitelmut wa'so'q. ² Se'sus, na mawi espe'g patlia's, etl lugwatg ugtlgowaqan na'te'l. Patlia'suit wa'so'qewei a'sutuo'guomg ta'n maw gepme'g. Etl lugwet na'te'l wiguow ta'n Gjinisgam Gisiteget gisito'q, ta'n ji'nm mu gisitug.

³ Ta'n te'sit espe'g patlia's telgitasit iga'tun ignmatimgewei gisna wi'sis ta'n ne'potg patgulmesigaqanigtug aq nugwa'lut ugjit Gjinisgam. Etna na ugjit megenut. Aq nige' Se'sus ginu ewei mawi espe'g patlia's amujpa na geggunug nat goqwei ta'n ignmuan Gjinisgaml. ⁴ Lpa na ugs'tqamug eig's, mu eigtnug gis patlia'suin. Muta patlia'sg eigig ta'n ignmuetu'tij ignmatimgewei ta'n telgitas'g Lesui'pewei 'tplutaqan. ⁵ Gatu na 'lgowaqan ta'n ala patlia'sg tela'tu'til pas'g napgeta's'gl aq 'st'ge' gjijaqamiji'aqal ta'n goqwei teliaq wa'so'q. Pa na wije't'p ugjit Mowiso'q. Ta'n tujiw, Gjinisgam telimapnn Mowisal 'lту'tinew sape'wig wi'g teplumtimgewei teluet, “Ango'te'n ta'n teli'tun 'ms't goqwei menaqqajewei st'ge' ta'n tel gnu'tmulap aq musga'tulap gm'tnigtug.” ⁶ Glapis gatu nige' Se'sus ignmut 'lgowaqan ta'n mawi espe'g je mu ala igtig patlia'sg. Negm na nuji glutmelsewte ugjit me' aji gelu'lg gis agnutmamgewei ugjit Gjinisgaml aq maw mimajuinu'g aq tetpaqa'toq. Me' aji gelu'lg muta Gjinisgam teplumaji mimajuinu'g me' ma'muni ulapetmnew.

⁷ Pa na mo goqwei amsaltenugusn amgwesewei gisagnutmamgewe'l, mu nugu 'lta'sgtnuisoq tapuwei. Gatu mimajuinu'g mu gis gugunmi'tigup amgwesewei gisagnutmamgewe'l. Etna na ugjit Gjinisgam weji el'toqop igtig gisagnutmamgewe'l. ⁸ Ilsutl na amgwesewei gisagnutmamgewe'l mo elugwenug. Gjinisgam teluet,

“Tetaputesg iga'q
 ta'n tujiw 'ltutes pilei gisagnutmamgewei
 ugjit na 'Nnu'g telui'tmi'tij Lesui'paq
 ta'n wigultijig Isle'lewa'gig aq Jutiaewa'gig.
⁹ Ma wije'nug aq na mawagnutmamgewei
 ta'n ni'n eltaqapnig gujjuaq'ig.
 Na na'gwew ta'n wesua'tugupnig ugpitnuaq
 aq tewa'lg'pni na maqamigew, teluisig Ijipteg.
 Mo siaw gugunmi'tigup teplumtingewe'l
 ta'n gis agnutma'tieg'p, etna na ugjit eliamgupni.

¹⁰ Gatunige' na ula pilei mawagnutmamgewei
 ltua's 'ntmimajuinumg Isle'laq.
 Tliatew me' enmiaq. Teplumgig,
 'Ni'n 'nt'plutaqanml iga'tua's
 ugtangita'suaqanmuaq
 aq guguntaq uggamlamunuaq.
 Emtoqwalitaq ni'n Gjinisgam
 aq negmow na 'ntmimajuinumitaq.'

¹¹ Ma nugu wen gina'muagwi aq tlima'qwi,
 'Gji'jiatoqs'p ta'n wen Gjinisgam.'
 Muta 'ms't 'gji'jitaq ni'n,
 ms't ta'n maw maljewe'jg aq ta'n maw gisigu'tijig.

¹² Ewritelma's ta'nig opla'taqati'tij
 aq apigsigtua's ta'n teli pata'taqati'tij
 aq ma nugu migwite'tmuaqul ugtlue'utiwaq."
 Na teluet Gjinisgam.

¹³ Ta'n tujiw wesgut'pneq pilei teplumtingewe'i ta'n 'ltutew Gjinisgam
 musga'toq na amgwesewei mu elugwenug. Mo gi's gisa'lagwi mima-
 juinu'g gigjita'new Gjinisgamewigtug muta mimajuinu'g mo gi's gaqi majul-
 gwalagwi. Na glaman apugjig ma e'wa's't'nug.

9

Gjinisgam ta'n teli emtoqwalut ugs'tqamu aq ta'n teli emtoqwalut wa'so'q

¹ Ewi'gas'g amgwesewei gis mawagnutmamgewei ta'n telteg ugjit mi-
 majuinu'g teli emtoqwala'titl Gjinisgam aq ta'n telteg tla'taqati'tij. Aq
 eteg'p a'sutuo'guom wi'g ta'n mimajuinu'g gisi 'ltu'tij. ² Anapjeteg wi'g
 gisgaja'tu'tij aq mawgtaqane'wa's'gl. Amgwesewei telui'tmi'tij gepme'g.
 Wasoqweg na'tel newgte' menjepuguig aq patauti ta'n ignmatimgewei
 pipnaqann Nisgamewei tepteg. ³ Ta'puewei ase'g laqpilaqan na eteg
 telui'tas'g ta'n maw gepme'g mawgtaqane'wa's'gl, Gjinisgam ugt'pung.
⁴ Na'te'l pitegl patgulmesigaqan wisaw sulieweigtug oqonisgwa'tas'g ugjit
 ta'n etl nu'gwa'tas'gl weljema'gewe'l. Elt lisqli'gn aq pituega'tas'g wisaw
 sulieweigtug oqonisgwa'tas'g. Lisqli'gnigtug piteg wisaw sulieweie'i wo'g
 ta'n pipnaqan teluisig manna eteg, aq Alan ugtaptu'nm ta'n nigweg'pnig
 nipi'g, aq tapu'gl sasqle'gl gun'teweie'l, ta'n glusuaqann ewi'gas'gl Gjinisgam
 ugt'plutaqanml. ⁵ Nasega'tas'gl usgittug lisqli'gnigtug ta'n teli angamgusijig
 'st'ge' ansale'wiji'jg. Musga'tu'tij Gjinisgam i'mn na'te'l. Unisqiwaq siplaqpil-
 iji toqo amgwagwi titl. Gegupijig lisqli'gnigtug ta'n i' tli apigsigtas'g elue'uti'l.
 Gatunige' mo gis gnuatuluow 'ms't goqwei.

⁶ Gatu ta'n tuijw wegla goqwe'l tel gisgaja'ta'sgegl na patlia'sg te'sigisg'g pisgweta'jig amgwesewei ta'n teluisig gepme'g aq tela'taqatijig ta'n telgitasulti'tij. ⁷ Gatu awna pas'g na mawi espe'g patlia's, pija'sit lame'g tapuwei ta'n teluisig maw gepme'g aq pas'g newgti gisgug te's newgtipunqeq na tla'tegetew. Nespnatl wi'sisl umal'tem ugiit negm ugtlue'uti'l aq ugtlue'utiwal ta'n mimajuinu'g gis tla'taqati'tij gatu mo geitu'ti'gw etl pata'taqatijig. ⁸ Wejuli Nisgam weji gnu'tmugsi'gw ta'n maw gepme'g na me' menaq pana'tas'gtnug glapis Gjinisgam pile'g teplumtingewei iga'toq. ⁹ Etna na napqaan ugiit nige', me' enmiaq. Aq nige' gis tliaq. Ignmatimgewe'l aq wi'sisg nu'gwa'lut'pnig patgulmesigaqanigtug ugiit ignmutpnig Gjinisgam. Gatu mo eigtnug gisa'tun mimajuinu'g mujgajewe'gtn uggamlamunual. ¹⁰ Muta sa'qawei gisagnutmamgewe'l wegla pas'g tle'l ta'n mimajuinu'g tla'tutaq mijipjewe'i, samqwan aq ta'n tel mili waqamalsulti'tij. Maqatawe'l t'plutaqan ta'n tli e'wa's'gt'tal glapis Gjinisgam neia'toq pilue'l.

¹¹ Gatu nige' Se'suguli gis pegising'pnaq. Negm na mawi espe'g patlia's aq ta'n goqwe'l gelu'igl gisgattegl. Na wiguow ta'n elugwatg me' espe'g aq maw mujgajeweie'g je newgte' ugs'tqamug. Mu ji'nm gisitug aq mu ula ugs'tqamug tle'. ¹² Tepiaq ugiit Se'sus newgtejgeg pisgwa't ta'n maw gepme'g aq gisi iga'lugsi'gw lue'uti ta'n teli assumugsi'gup. Na wet tla'te'gep ta'n gaqigunie'pnaq gujjieweigtug. Etna na umal'tem ta'n guta'tas'g mo wi'sisg umal'temuow. ¹³ Ta'n telte'g amgwesewei gisagnutmamgewei teplumtingewei na ta'n tuijw mimajuinu'g pata'taqati'tij mo gisi pisgweta'new 'gja'sutuo'guomg muta mo waqamo'lti'gw Gjinisgamewigtug. Amujpa na patlia's ne'pa'ji wi'sisg aq se'sapaqtestas'gl na te'pljig umal'temuow aq latto'laq aq piwoqte'g goqwei ta'n tel nu'gwa'luj wen'jitia'mujg. Na tla'te'gep gisa'la'titl waqamo'ltinew ugiit 'gja'sutuo'guomg pisgweta'new. ¹⁴ Na nige' ula teliaq me' gatu ma'muni pgwatunew Se'suguli umal'tem ta'n tuijw nepqaq aq gaqigunie'pnaq. Mo goqwei amsaltenug negmeg. Wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgam ta'n apji mimajit Se'sus iga'toqop ugmimajuaqanm gujjieweigtug. Na menaqajewe'i ignmatimgewei ugiit 'gtlue'utiwal. Ignmatimgewei ta'n iapjiwewe'tew aq Gjinisgam wel'te'g. Na tla'te'gep, gis waqama'lugsitesnu 'ggamlamuninal ta'n teli pata'taqati'gw. Aq mo nugu wejo'tmnenu waqamalsulti'gw ta'n ginu gis tla'taqati'gw gatu awna Se'suguli gisi iga'toqop ugmimajuaqanm ugiit ginu. Glaman nige' gis lugowatesnu Gjinisgam ta'n apji mimajit.

¹⁵ Etna na ugiit Se'suguli gi's gisi gisgaja'toq pilei gisagnutmamgewei glaman negla ta'n Gjinisgam wigumaji 'msntaq iapjiwewe'i ul'telmugsinew ta'n Gjinisgam teli t'plumsip. Ula gis tliatew muta Se'suguli weji np'g'pnaq ugiit apigsigtuan mimajuinu'g ta'n teli opla'taqatipnig ge's eimu'tili'titeg amgwesewei gisagnutmamgewei.

¹⁶ Pa na mimajuinu mesaqan wi'gas'g ugiit wen'ji'guom ignmuaj uggwisl ta'n tuijw np'g, ma uggwisl gisi msnmligw glapis gisi np'g ungi'gw. ¹⁷ Muta mo teli ugtapsuninug ge's mimajuinu ta'n gisitoqop me' mimajit. Pas'g igani lietew ta'n tuijw gisi np'g. ¹⁸ Etna na ugiit amgwesewei gisagnutmamgewei gelu'lg'p ugiit ta'n tuijw wi'sisg ne'pa'tij aq e'wmi'tij mal'tew. ¹⁹ Amgwesewei Mowis telimapni mimajuinu'g ta'n te's'g t'plutaqanm. Na tuijw wesua'toq mal'tew wen'jitia'mu'tl aq te'pljig wiaqpega'toq samqwan aq se's'paqte'gl t'plutaqanew'e'l wi'gatign aq 'ms't mimajuinu'g. E'w'g isop nipispaqanji' aq megwe'g jijglu'ewjuapi. [Isop iga'taqanigtug etligwet.] ²⁰ Na teluet, "Ula na mal'tew ta'n gepsaqa'toq gisagnutmamgewei ta'n Gjinisgam telimugsi'g, ugt'plutaqanml ugiit gilew majulgwatmnew." ²¹ Pa na wijei Mowiso'q elt se's'paqtestoqopneg na mal'tew sape'wig wi'g aq ta'n te's'g goqwei e'wmi'tip

ta'n teli emtoq'wala'tij Gjinisgaml. ²² Getletug telgitas'g 'tplutaqanigtug. 'Lpa 'ms't goqwei gisi waqama'tas'g mal'tewigtug aq pas'g gis tli apigsigtuaten elue'uti'l ta'n tujiw mal'tew guto'tas'g.

Se'suguli igalsit ne'po'qsin ugjit jigla'tun elue'uti'l

²³ Wegla ta'n goqwe'l ugs'tqamug napgeta's'g ta'n goqwe'l wa'so'qewe'l aq amujpa na tel waqama'tas'gl wi'sis umal'temuow. Pas'g na me' ap naji putas'g ta'n maw gelu'lg ugjit waqama'tasin Gjinisgamewigtug. Ta'n wen getu lien na'te'l wa'so'q amujpa na gasa'tas'gl ugtlue'uti'l. ²⁴ Se'suguli mo eliegup ta'n maw gepme'g ta'n ji'nm gisitoq na ta'n napgeta's'g newgte' 'gjitmei. Pas'g na negm Se'sus pisgwa't wa'so'q. Nige' na'te'l nuji glutmelsewet ugjit ginu Gjinisgaml ugsisug aq a'sutmesseugsi'gw. ²⁵ Na Lesui'pewei espe'g patlia's eliet ta'n maw gepme'g 'gja'sutuo'guomg na sape'wig patgulmesigaqan newgti gisgug te's newgtipunqeg aq mal'tew wi'sisuewei ela'toq. Gatu Se'suguli pas'g newgt eliep Gjinisgameg ta'n tujiw gisi np'geg aq gaqiguniepa-naq. ²⁶ Mo gaqaisg ulmaje'soq weja'tegemgeg ugs'tqamu gisita'sigeg. Gatu awna nige' pem giaspiaq pas'g newgt neia'sit ugjit nige' jigla'tun elue'uti. Wet sapu tl lugwet ta'n negm igalsiteg ne'po'qsin. ²⁷ Amujpa na 'ms't wen newgt nepg aq na tujiw ilsumatal Gjinisgam. ²⁸ Pa na wijej Se'suguli newgt igalsip jigla'tun pugwelgl elue'uti'l. Neia'sitew 'mjit ap newgt mu ugjit lugwatmn elue'uti gatu ugs'tawian ta'nig etli esgmalji.

10

¹ Na Lesui'peweiei 'tplutaqan pas'g ugjijaqamijuaq ta'n 'gjitm tela's'g wa'so'q, pas'g nunmamu'g ta'n goqwei gelu'lg jugu'etew. Wi'sisg nu'gwa'lujig patgulmesigaqanigtug ugjit Gjinisgam. 'Lpa mo naqa's'gtnugul te'sigis'g aq te's newgtipunqeg aq glapis. Gatu ma gis gisa'lagwi na mimajuinu'g gegnu pmita'new aq mujgajeweigt uggamlamunual ta'n tel majulgwatmi'tij. ² Pa na wegla mimajuinu'g ta'n teli emtoq'wala'titl Gjinisgaml 'gjitm gis gasa'toqol ugtlue'utiwal, ma nugu gesgugtnugul uggamlamunual ugjit ugtlue'utiwal aq ma asgaiagwi'tigul. Aq mu nugu wi'sisg ne'po't'pnig ugjit na. ³ Gatu nige' ta'n wi'sisg ne'po't'pnig aq nu'gwa'lujig patgulmesigaqanigtug migu-ima'tiji mimajuinu'g na ugtlue'utiwal te's newgtipunqeg. ⁴ Muta latto'laq umal'temuow aq te'pljig umal'temuow mo eigtnug jigla'tun lue'uti'l.

⁵ Etna na ugjit ta'n Se'suguli getu pgingeg ugs'tqamug telimatl Gjinisgaml ujjl,

“Mo nugu puatmun wi'sis ne'po'qsinew aq nu'gwa'lujig patgulmesigaqanigtug aq mo puatmun ignmatimge'w'e'l gatu gi'l gisgaja'tui't'p na'qi ugjit ni'n.

⁶ Mo nugu wel'te'tmun ne'po'j wi'sis aq etl nu'gwa'lujig patgulmesigaqanigtug ugjit jiglo'tun elue'uti'l.

⁷ Na tujiw teluei,

‘Gjinisgam ni'n pegisin tla'tegen ta'n tel pualin muta gis ewi'gas'g ugjit ni'n na 'tplutaqane'l wi'gatignigtug.’ ”

⁸ Ta'n tujiw amgwesewei, Se'suguli teluet, “Mu nugu wel'te'tmun aq mo wela'lulug ta'n tujiw nu'gwa'lujig wi'sisg patgulmesigaqanigtug ugjit jigla'tun lue'uti gisna mo wel'te'tmun ta'n tujiw ignmatimge'w'e'l pegisitulg.” Na ula teluet we'gaw telgitas'g 'tplutaqanigtug nu'gwa'lujig wi'sis patgulmesigaqanigtug. ⁹ Gatu Gjinisgam ejigla'toqop amgwesewei'l gis agnutmamge'w'e'l glaman gisi 'ltatal tapuwe'l. Na tujiw Se'sus teluet, “Gjinisgam

Gisiteget, ni'n ulatet gis pegisin tla'tegen ta'n tel pualin.”¹⁰ Muta Se'suguli tela'tegep ta'n Gjinisgam tel pualapnn na nige' ginu waqama'lugsi'gw ta'n tel pata'taqati'gup aq apaja'lugsi'gw ta'n Gjinisgam tli ul'telmugsi'gw. Se'suguli teli igalsip ugmimajuaqanml gujiwewigtug. Pas'g newgt igalsip aq na tepiaq.

¹¹ Ta'n te'sit Lesui'peweiwei patlia's a'sutuo'guomg, ugtlgowaqan elugwatg te'sigisg'g. Elugwala'tij wi'sisg aq nu'gwa'laji patgulme'sigaqanigtug ugjit Gjinisgam. Gatu mo eigtnug gis jigla'tun elue'uti'l. ¹² Gatu awna Se'suguli newgt igalsip ugjit elue'uti'l ejigla'toqol. Negm na mujgajewei ignmatimgewei, siaw gelu'lg ugjit iapjiwewei. Na tujiw epa'sit ugtinaqanmg Gjinisgam ujjl. ¹³ Na na'te'l esgmat glapis Gjinisgam gisi wissuignemaj ms't wen getant'pn. ¹⁴ Ta'n tel newgt igalsip ne'po'qsineu gisa'laji mima-juinu'g tepgisa'laji ugjit negmewe'n na ms't negmow ta'nig gis waqama'lujig ta'n tel pata'taqat'ijig. Ta'n tel nemugsi'gw Gjinisgam “sape'ulti'gw” muta tleiaulti'gw Se'suseg.

¹⁵ Na Wejuli Nisgam wesgumugsi'gw weglaal. Telimugsi'gw ta'n Gjinis-gaml teluelitl,

¹⁶ “Ula na gisagnutmangewei ni'n 'ltutes ugjit negmow, wegla na'gwegl wejgwita'qal. Ni'n iga'tua's 'nt'plutaqanml uggamlamunuaq aq wi'gmua's ugtangita'suaqanmuaq. Gisa'la's apji migwite'tmnew aq angite'tmnew.”

¹⁷ Na tujiw teluet, “Ma nugu migwite'tmuaq ugtlue'utiwal aq ta'n goqwe'l winjigl gis tla'taqati'tij.” ¹⁸ Na ta'n tujiw Gjinisgam gisi apigsigtua'j mima-juinu'g ugtlue'utiwal, ala nugu pewatas'gtug patlia'g ne'pa'ji wi'sisg ugjit jigla'tun lue'uti.

Ge' nige' gigjita'nej Gjinisgamewigtug

¹⁹ Nigmatut, nige' ml'go'tmnej aq gigjita'nej Gjinisgamewigtug. 'Ms't wen gisi agnutmaji Gjinisgam. Na wej gis tliaq ta'n tel ne'po't'p Se'sus aq gaqiguniepnaq. ²⁰ Se'suguli pilei awgti pana'tugsi'gupneg ta'n tl gigjita'tesnu Gjinisgamewigtug. Ta'n tujiw igalsiteg ne'po'qsin, ejigla'toqon laqpilaqan ta'n nigtua'lugsi'gup Gjinisgamewigtug. Ne'po'teg gat u nige' iapjiw mimajit.

²¹ Nige' geggunnug na mawi espe'g patlia's ta'n gepme'g. Negm etli assusit Gjinisgam wi'g wa'so'q. Patlia'suit ugjit ginu. ²² Ge' nige' gigjita'nej Gjinis-gamewigtug gepmitelmanej 'ggamlamuninaq aq giasgiw 'gtlams'tasultinej. Gis waqama'tas'g 'ggamlamuninaq aq 'gtangita'suaqanmuaq ejigla'tas'gl 'gtlue'utinal. Ta'n Gjinisgam tel nemugsi'gw pa wije' aq gisi gsispa'tas'gl ga'qinal waqame'g samqwan. ²³ Nige' ginu munso'tmnej ta'n elita'sulti'gw ta'n teli gtlams'tasulti'gw aq gi's gisi musga'tu'gupnig mimajuinu'g aq mut apsgwita'w muta gis lita'sualatesnu Gjinisgam. Geitu'g msntesnu ta'n teli tplumugsi'gw. ²⁴ Nige' ml'ge'atultinej glaman ala wen ap igtig mawi apoqon-matultitesnu. Musga'tuanej ta'n teli gsaltulti'gw aq ula'taqatitesnu giasgiw.

²⁵ Mut siwia'tinew ta'n tel mawita'igw 'st'ge' ta'n igtigig tela'taqati'tij gat u awna ulgwi'jimtulti'gw ala wen ap igtig pjiliw pem nmitutoqs'p na na'gweg ta'n Gjsaqamaw apaja'sitew, nige' pem tepawiaq.

²⁶ Ta'n tujiw gi's gisi gi'tu'gweg teliaqewei, pa na gisita'sulti'gw siaw pata'taqatinenu, mu nugu eigtnug ta'n tl gasa'tas'gt'ew 'gtlue'utinal. Pa na wije' aq mo taluega'qw Se'suguli ta'n teli np'geg. ²⁷ Awna nige' ta'n goqwei esgwiaq ugjit ta'nig na wet tla'taqat'ijig, jipasultitaq ta'n ilsutasulti-taq Gjinisgamewigtug aq mn'tua'gig 'lgimaten ta'n pugtew ma 'nqa'suenug iapjiw. Gjinisgam tli ulmaji ilsutmuataq wegla ta'nig getana'titl. ²⁸ Ta'n pas'g wen mo jigs'tmug Mowisewei 't'plutaqan smtug ne'po't'p. Mo ewlitemam't ta'n tujiw gissumuj. We'jituj ta'n gis tla'tegej tapusiliji gisna nesisiliji gis tl

nemia'tipnñ aq nuji elui'tmasultiniji. ²⁹ Gatu me' aji winjig ta'n mimajuinu masgelmatl Gjinisgam uggwisl aq gesingowite'tmuaj Se'suguli umal'tem ta'n ejigla'toqol ugtlue'uti'l aq gisa'lut waqame'n. Aq winjig penoqitelmatl Wejuli Nisgaml ta'n teli ul'telmlj. Ge' pas'g angite'te'n ta'n tli mtue'few ugjit negm. Ma'muni ugtapetew ta'n tel te'p'g. ³⁰ Muta geitu'g ta'n Gjinisgam teluep, "Ni'n asita'las, ni'n gisa'la's apat apangitmnew." Ap teluep, "Na Gjsaqamaw ilsumataq ugtmimajuinumg." ³¹ Paqsipgi jipaqita'tisoq ta'nig getana'titl Gjinisgaml, ta'n apjiw mimajilitl, muta Gjinisgam mawignat aq apugjig ugtapulataq.

³² Migwite'tmoq ta'n gis tliaqap. Wegla na'gwegl ta'n Gjinisgam ugt-wasetegm elasa'tugsioqop aq getlams'tasultioq. Pugwelgl ta'n goqwe'l welmajoqtmooqopnn, gatu mo wissuignemugswoqop ta'n tel gitnm'tioqop. ³³ Gilew na tujiw gaqaisq ewlutasultioqop mimajuinuigtug. Ewlutasultioqop aq we'gaw gilew gisgajo'ltioqop wittoqwa'lanew ta'nig emegweuijig 'st'ge' gilew. ³⁴ Ewritelmoqopnig gigmaq ta'nig getlams'tasultijig aq etli ulmajo'ltijig laplusang. Ta'n tujiw wesua'tugsioqop ta'n gilew assutmoq, gispugu'tmoqop ta'n teli ntuoq aq welgwijultioqop muta geituoq me' gilew geggunmoq nat goqwei ta'n iapjiwewe'tew. ³⁵ Mut punia'tinew ta'n tujiw getangusultioq muta mawi ms'gi'gt'tew ugtapangituewimuow wa'so'q. ³⁶ Amujpa na gilew sangewo'ltioq ta'n teli gtlams'tasultioq muta gispugutmoq ta'n tla'tutoqs'p ta'n Gjinisgam tel'te'tg glaman 'msntoqs'p ta'n teli tplumsip. ³⁷ Muta Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg, "Pe' pugjig aq ta'n wen wejgu'et, pgisintew, aq ma 'pgiji esgmawoq.

³⁸ Ta'nig getlamia'tijig 'ntmimajuinumg ta'n teli gtlams'tasultijig iapjiw mimajultitaq. Gatu natuen te'sijig apaji gawasga'sij ma ni'n tetapua'ligw."

³⁹ Gatu mu na ginu ta'nig gawasgita'sultigw aq 'gs'go'ltinenu awna ginu getlams'tasulti'gw aq ugs'ta'titesnu.

11

Gisiteget ugtmimajuinumg ta'n teli gtlams'tasultijig

¹ Ta'n goqwe'l mo gis nemituggul aq me' menaq mesnmuggl, geitu'g 'msntesnu muta elita'sulti'gw Gisitegetewigtug. Geitu'g ignmugsitesnu ta'n goqwe'l elita'sulti'gw ta'n Gisiteget teplumugsi'gup. ² Gujjinaqi'g ta'n wijei teli gtlams'tasultipnig, na weltenma'pni Gisiteget.

³ Ta'n teli gtlams'tasulti'gw na weji ns'tmu'g ta'n tel gelusip Gisiteget na ugs'tqamu wej gisitoqop. Na nige' ta'n goqwei nemitu'g wejitas'g ta'n goqwei mo nemitug.

⁴ Ta'n teli gtlams'tasip gisa'lut'p E'pelal ignmuan Gisitegelitl me' gelu'lg ignmatimgewei nu'gwa'tas'gtn patgulmesigaqanigtug je mu Ge'nal. Gatu E'pel ta'n teli gtlams'tasip Gisitegelitl wel'telm't'pnn. Getlamiet ji'nm aq Gisiteget wel'te'tmuap ugtignmatimgewe'm. E'pel ta'n teli gtlams'tasij, me' etlewistoq we'gaw gis nige' sa'q nepgaq.

⁵ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Inaqgo'q mo nepu'gupnaq. Awna Gisiteget wa'so'q ela'la'pna aq mo nugu wen gisi we'jia'gupna muta Gisiteget wesua'la'pna. Na Gisiteget ugtwi'gatiqn telueg, "Gesgmnaq wesua'lagweg, tetapua'lapnn Gisitegelitl." ⁶ Mo wen eimug ta'n gis newgtamsi tetapua'lan Gisitegelitl. Amujpa na getlams'tasit. 'Gtu tetapua'l't Gisiteget amujpa na getlams'tasin. Mo 'gtlams'tasiwn mo eigtnug gis tetapua'lan Gisitegelitl

muta ta'n wen elietl Gisitegelitl amujpa getlams'tuatl Gisitegelitl eimlij aq apangituataq ta'nig gwilua'tij.

⁷ Ta'n teli gtlams'tasij na gisa'lut'p Noa nutuan Gisitegelitl. Igan gnuatuateg ta'n tliatew. Jigs'tuapnn Gisitegelitl aq el'toqop mesgi'g la-puguan aq na negm aq un'jang aq ugte'piteml westa'tipnig. Ta'n tela'teget Noa'o'q na musga'toq ta'n teli opla'taqatili'tij mimajuinu'g aq getmenepnig ta'n Gisiteget oqonitpaqa'toqop ugs'tqamug mespo'qeg'p aq wetap'tipnig. Gisiteget gejiapnn aq maw teluep Noa'al getlamielitl muta Noa jigs'tuapnn.

⁸ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Aplam jigs'tmn ta'n tujiw Gisiteget wigu-mateg aq elgimateg igtig maqamigew. Gisiteget teplumapnn ignmuan ugjit negmewe'n. Na tujiw Aplamo'q naqt'g umutgi je tlia mo geitugup ta'n eliet. ⁹ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p wigip na maqamigew ta'n Gisitegelitl teplumtpn pa na wijej aq se'g tleiawij. Wigip w'gij'j aq maw Isaqal aq Je'gopal wijej wigijei wiguom. Negmow mesnmi'tip wijej teplumtingewei wejiaq Gisitegetewigtug. ¹⁰ Aplam etli esgmat ugjit na 'gjigan ta'n Gisiteget etli'toqop na iapijwewe'tew 'gjigan.

¹¹ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Sala, tlia mo gisi un'janigw, gugunan mijua'ji'l aq pe'gw tel gisguipnig Sala aq Aplam. Gatu elita'sipnn Gisitegelitl gnn'm'nin teplumtingewei. ¹² Wesam gisiguip Aplam gugunan newgte'litl mijua'ji'l. Gatu ta'nig wetapegsultijig tel piam pugwel'g snig gaqais pitu' p-tuipnnaqanijig, pa wijej aq gloqowe'j musigis'g tug aq na t'pgwan 'gta'nug. Mo eigtnug gis gitmnew.

¹³ Getlamsitasultipni'g wegla 'ms't mimajuinu'g gatu nepu'titgi'g. Mo mesnmu'tigupneg ta'n goqwei Gisiteget teplumapni. Me' gneg elapultisni'g nemitu'tis aq wel ta'sualut'pnig. Aq mo me'si tluagusnig negmow se'g tle'g aq mo tleiault'gw ula maqamigew. ¹⁴ Ta'n wenig ula giasgiw teluejig weglaal, esgmatmi'tij umutgiwoq ta'n negmewe'tew. ¹⁵ Mo apaji angite'tmi'tigup umutgiweg gisi nqatmi'titeg, gatu pa na apajite'tmi'tisn, gisi apajita'n ew. ¹⁶ Awna me' aji gelu'lg umutgiwow ta'n esgmatmi'tip, na wa'so'qewei. Mo Gisiteget netaqitelmaqwi tlu'i'tugunew Ugnisgamemual muta gis gis-gaja'tuaj 'gjigan ugjit negmow.

¹⁷⁻¹⁸ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Aplam jigs'tuatl Gisitegelitl aq iga'lan uggwisl Isaqal patgulmesigaqanigtug ugjit ne'po'qsin ta'n tujiw Gisiteget wet nu gwa'lapnn Aplamal. Aplam mo getu ne'pa'gupnn uggwisl gatu Gisitegelitl elita'sualapnn ta'n teplumtpnn, "Ggwis ta'n teluisit Isaq ugtapegsultitaq gujji'juaq." Gatu nige' gisgaje'g's uggwisl ne'pa'n. ¹⁹ Aplam na gisita'sis muta geitoq na Gisiteget gisi apaji minua'latal Isaqal tlia gisi nplij. Pa na wijej aq nige' tluweg Aplam apaji msnapnn Isaqo'q ta'n aji np'g.

²⁰ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Isaq tepluman ul'te'faqan me' enmiaq ugjit uggwisg ta'n telui'tatl Je'gop aq Isaqji'j. Isaq teplumaji Je'gopal aq Isaqji'jal, "Gisiteget ula'lataq."

²¹ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Je'gop ta'n pemi np'geg teplumapni gitg So'sep un'jang, "Gisiteget ula'lataq." Aptoqonosis ugtaptu'n aq emto-qwalasnn Gisitegelitl.

²² Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p So'sep getu npliteg wesgutg's ta'n Gisiteget Isle'laq tl jiglo'laten ljipteg aq igan gnuatuaji ta'n tla'taqatilitaq ugjit waqan'temal nespmnew.

²³ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'laji Mowiso'q ungi'gum mingwa'lanew nes-sisilij tepgunselijig gisi ugs'tqamuiteg. Nemia'tisna ta'n tetuji glu'siniy mijua'ji'l aq mo jipasigupnig listuanew elege'wilitl ta'n gis tluelij.

²⁴ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p Mowis, ta'n tujiw gisigweteg, mo wel'te'tmug'p tlu'i'tugsin na elege'wit Palo uji'jl. ²⁵ Ajitmg wit toqwa'laji

Gisiteget ugtmimajuinung aq mawi ulmaje'tew je mu ule'tew aq elistuatl Gisitegelitl. ²⁶ Gisita'sis na maligitelmugsin, aq penoqitelmugsin ugjit Nujiugs'tawi'wet me' ma'mun tepawgtig's aq ta'n telgi'g milesuaqan Ijptewa'q geggunmi'tij, muta gneg elapit aq tli angita'sit me' enmiaq tl apangituaen.

²⁷ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut Mowis naqt'gs Ijptg, mu tel jipasigus uggwainin elege'wilitl. Aq mo eigtnug apaja'sin pa wijei aq nemias Gisitegelitl ta'n mo gis nemiam't. ²⁸ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut Mowis Siawa'timgewei Pestie'umg igan lugwatg'p. Telimapni Isle'laq, "Te's wi'gmaq na iganpuguit amujpa ne'pa'tl jiggluewji'tl aq mal'tew elapaqtestoq ga'qanigtug glaman ansale'wit ma ne'pa'gwi ugtamgweseweimuaq Isle'lewaq 'st'ge' ta'n getu tla'laji Ijptewa'q."

²⁹ Ta'n teli gtlams'tasultijig, gisa'lapni Isle'laq asoqomita'new megwe'g 'gta'n. Gisiteget nigtua'toq 'gta'n aq mimajuinu'g asoqomita'new welipiateg maqamigew, gatu ta'n tujiw Ijptewa'q wejo'tmi'tij tla'taqatinew na samqwan mesa'lugwi'titeg.

³⁰ Ta'n teli gtlams'tasultijig gisa'lapni Isle'laq gigo'qita'new na 'gjigan Jeligo llaigneg te'suguna'q, na tujiw elsegenas'g llutaqan nisiaqal. ³¹ Ta'n teli gtlams'tasij gisa'lut'p na e'pit Leia'p, ta'n nuji sespo'teget mo ne'po'qsin ta'n tujiw igtigig Jeligoewa'q ne'pa'tipnig. Muta e'pit Leia'p wel'ta'suapni aq wele'wapni tapusiliji Isle'laq nujiugtangeliji ta'n nata' gimia'tiliji. Etna na ugjit mo ne'po'qsin.

³² Siawa'si nige'. Mo gis gaqais usgumaqig, Gitiono'q, Palaqo'q, Samson'o'q, Je'pego'q, Ta'pito'q, Samuelo'q aq na iganigjitegewinu'gi'g. ³³ Ta'n teli gtlams'tasultijig, gisa'laji matnanew se'g tle'g aq gisi wissuignema'tipni. Tetapua'taqatisni aq mesnmi'tij ta'n goqwei Gisiteget teplumapni. Gepsoqwa'tu'tipnn ugtunual pittalu'g. ³⁴ Mu nu'gwa'gupnig ta'n tujiw pugtewigtug pisi'titeg. Gi's sumugtmi'tip ta'n tl ne'pa'nesoq espo'qwas'gigtug. Menaqana'tipnig gatu melgignewa'utipnig. Mawigna'tipnig ta'n tujiw matnting aq wissuignema'tipni sma'gnisg se'g tle'g ta'nig getangwi'tipni. ³⁵ Ta'nig nepu'tipnig na apaji minua'lutpnig, muta e'prijig teli gtlams'tua'titl Gisitegelitl. Igtigig mo wejo'tmi'ti'gw ugsumultinew muta gwilmi'tij me' gelu'lg mimajuqaan wa'so'q. Na tujiw ma'muni ulmajeiusnig ta'n teli 'npu'ti'titeg, Etna na ugjit me' iapjiw mimaju'ultinew wa'so'q. ³⁶ Ta'sijig maligmusnig aq igtigig matto'snig, gatu igtigig gelpilusnig aq pijo'lujig laplusang. ³⁷ Gun'tewgto'snig glapis nepu'jig aq igtigig temaipulusnig aq igtigig ne'po'qsnig espo'qas'gigtug. Al'ta'snig pas'g utapsunual m'gegne'l aligal wejita's'gl jiggluewjue'l aq te'pljue'l. Ewle'jultisnig, gitnme'iusnig, aq ewlo'tasultisnig. ³⁸ Mo tepianugus ugs'tqamu glu'lgtn ugjit negmow. Al se'si al'ta'sni'g 'st'ge' wenig se'g tle'g paqtaqamigtug aq soqoqamige'gl maqamigal. Wigultisnig gun'tal sapalqe'g aq elmalge'gl maqamige'g.

³⁹ Tetapua'la'titl Gisitegelitl ta'n tel melgi gtlams'tmi'tij gatu mo mesnmi'tigw ta'n goqwei Gisiteget teplumapni. ⁴⁰ Muta Gisiteget gis tepgisa'toqop me' ap aji gelu'lg goqwei mu pas'g ugjit negmow gatu maw ugjit ginu. Tel'te'tg na negmow mujgajewe'new maw ginu. Mu na pas'g negmow msnmi'tinew gatu awna negmow maw ginu wijei maw ugs'ta'titesnu.

12

Gjinisgam Gisiteget gisigwenugs'gw

¹ 'Lpa negmow pugwelgig ta'n getlams'tmu'tipnig aq na tel gegnu pmita'pnig ta'n pas'g goqwei getu tliaq maw pugwelgsnig igtigig.

Musga'tugsi'gw ta'n tel melgi gtlams'tasultijig aq na apgnua'lugsi'gw wijei tla'taqatinenu. Na nige' punajo'tmnej 'ms't goqwei ta'n etegigjenugsi'gw aq punajo'tmnej elue'uti ta'n gennugsi'gw. Glaman ma mun munsoltinej ta'n teli igani ilta'igw majulgwanenu Se'sus st'ge' ta'n Gisiteget tel pualugsi'gw.
² Ge' siaw lapultinej Se'suseg. Na'te'l wejiaq ta'n teli gtlams'tasulti'gw. Lita'sultinej amgwesewei glapis enmigiaspiaq. Mo negm puniegup ugjit ta'n teli gujjiewgto't'p. Gatu awna wel'ta'sip ta'n goqwei esgmali ugjit negm. Teli angite'tg'p gisipugutmn ta'n teli ntaqo'qona'lut'p aq amasgipnnu't'p nepo'teg gujjieweigtug. Muta nige' pemgopit ugt'pung ugtinaqanmg na Gjnisgam Gisitegetitl mutputimg.

³ Ge' angite'tmug ta'n goqwei wet saputa'sij, aq ta'n tel gisipugutg te'sg masgeltuaqan wejiaq pata'tegewinuigtug! Glaman mut gilew musguajua'tinew aq mut siwia'tinew.
⁴ Ta'n tel gitnm'tioq aq matnugsioq elue'winu'g, me' menaq tetuji ma'mun matnugsiwoq we'gaw ne'po'qsultinew.
⁵ Migwite'tmoqol ulgwijuaqanal glusuaqann Gisiteget wesgumugsioq 'st'ge' un'jang. Teluet,

“Nun'jan, jigs'te'n

ta'n tujiw ni'n na Gjisaqamaw wetapulul aq mut ewlgwija'siw ta'n tujiw gegnuimul.

⁶ Muta ni'n na Gjisaqamaw gegnuimg ta'n te'sit gesalg, aq wetapul'g 'ms't ta'n teli ugsua'l'g 'st'ge' nn'jan aq petgimg.” Na.

⁷ Gisipugute'n ta'n goqwei welmajoqtmn ta'n gujj teli gtapul'sg. Nige' gi'l ta'n teli ulmaje'n musga'toq Gisiteget teli ugsua'l'sg gi'l 'st'ge' un'jann. Menaq ta eimoq wen un'jann ta'n menaq wetapenigul ujjeg.
⁸ Ta'n te'siliji un'jang, ugta'pulaji 'st'ge' na telgitas'g muta mo ugtapeiw mo gi'l giasgiwewei un'jann, awna pgotnanjuin.
⁹ Ginu gujjinaqi'g wetapulugsi'gupni aq gepmitelmug-gupnig. Me' ap aji ma'muniw telteg jigs'tuanenu gujjuin wa'so'q aq na ugji mimajultitesnu.
¹⁰ Gujjinaqi'g wetapulugsi'gup ge's apje'ji'julti'gweg, st'ge' ta'n teli ul'te'tmi'tij gatu Gisiteget wetapulugsi'gw ugjit ginu ggelu'lgminu glaman me' enmiaq ta'n tel pmita'igw, el ligutitesnu 'st'ge' negm aq pem sape'ultinenu.
¹¹ Ta'n tujiw wetap'ti'gw, gisa'luginenu ewlgwijultinenu, mu welgwijultigw. Gatu awna me' enmiaq ginu ta'nig gis gnuimgsi'gw ta'n tel wetapulugsi'gup gtlamia'titesnu aq gegnu mimajultitesnu ta'n Gisiteget tel pualugsi'gw. Wantaqamigsultitesnu aq ma nugu ugtapulugsi'gw.

Ango'tmug ta'n tela'taqatioq

¹²⁻¹³ Etna na ugjit mut siwiew aq mut puniew awna siaw ml'gignewa'lsi. Gegnu pmalsi glaman ma oplapti'gmuawjig ta'nig menaqana'tijig, gatu awna ul mimajin aq apoqonmajig igtigig.

¹⁴ Wantaqamigsulti'gw aq mut gi'gaita'new ta'n pas'g wen. Ugjo'te'n sape'win ta'n tel gegnu pmien muta mo eigtnug wen nmian Gjisaqamawul mu na tla'tegegw na.
¹⁵ Menaqa ango'te'n mo wen ejigla'sigw Gisitegetewigtug. Gisiteget ta'n wele'iugsi'gw. Ango'tmug mo wen te'sioq ewnasita'siw aq getqaqamigsit aq ajnala'lagul pugwelgig aq gisa'laji ejiglipnnujig ta'n teli gtlams'tasulti'tij Gisitegetewigtug.
¹⁶ Ango'tmug, mut ewnaso'tinew, aq mut sespo'taqatinew, aq mut pepsite'tmnew ta'n goqwei sape'wig 'st'ge' Isaqji'j tela'tegep. Isaqji'j sa'se'wi'pneg newgte' mijjuaqan ugjit ta'n goqwei telteg negmewei wejgwaqaaqamip uggjgnaml.
¹⁷ Gatu geituoqop ta'n Isaqji'j puatg'p 'msnmlin ujjl wela'timgewei mo gis gugunmug muta mo we'jitugup ta'n tli apaja'tutew ta'n gis tla'tegej. We'gaw maw mun gwilg'p aq nesp'temip. Gatu mo we'jitugupneg.

¹⁸ Getloqo na me' menaq wejgwita'woq 'st'ge' Isle'laq. Me' menaq teliaq ugjit gilew 'st'ge' teliaqap ugjit na mimajuinu'g Isle'laq. Peita'titeg ta'n goqwei jipatmi'tij aq gesi pegnotmi'tij. Nemia'tipnn na gm'tng Sainai ta'n sisuei'siteg aq ta'n maqtamugwa's'geg mtunoqf aq ewlamsn aq paqsipgi jipaqita'pnig. ¹⁹ Negmow nutmi'titeg pipugwaqan aq nutua'titeg Gisitegelitl gelusilitl na etawaqtmua'tipnn Mowisal mu ap nutuanew je newgte' glusuaqan. Na tel jipaqita'pnig ²⁰ muta mo gisipugutmi'tigup ta'n goqwei nutmi'tij. "Je tlia wi'sis eliet gm'tnigtug amujpa na paqsipge'to'g." ²¹ Na tetuji paqsipgi jipasultijig ta'n goqwei nemitu'tij, Mowiso'q teluet, "Je me' nige' etl n'ngnp'tga'lugwei na etl nngetesinap aq sigteta'siap."

²² Gat u awna nige' gilew peita'ioq gm'tng ta'n teluisit Saion aq wa'so'qewei Selusalemg na 'gjigan Gisitegetewei, Gisiteget ta'n iapjiw mimajit eig na'te'l. Peita'ioq ta'n maw gaqaisg pitu' pituipntnaqanijig ansale'wijig eimu'tijig. ²³ Gis peita'ioq ul'ta'suaqanei mawio'mi ta'n mawalsultijig negmow ta'nig getlams'tasultijig Gisitegetewigtug. Gisiteget un'jang ta'n Gisiteget tel nemiaji pa wijei aq un'jang. Negmow ta'nig ugwisunmual ewi'gas'gl wa'so'q. Peita'ioq Gisitegetewigtug, negm ta'n nuji ilsumaji 'ms't mimajuinu'g. Peita'ioq maw wegla tetapua'tijig mimajuinu'g ta'n gi's sa'q nepu'tipnig. Gisiteget gi's gisa'laji sape'ultinew.

²⁴ Wejgwita'ioq Se'suseg ta'n gisgaja'toqol pilei gisagnutmamgewei ta'n gaqiguniepnaq ugjit ginu. 'Gtlue'utinal apigsigtmugsi'gw aq waqama'lugsi'gw ta'n se'sapaqtestoq umal'tem. Me' aji gelu'lg weglaal je mo E'pelo'q ugtignmatimgewe'm.

²⁵ Ango'tmug nige'. Ta'n tujiw Westaulg gelusij amujpa na jigs'tuoq. Muta Isle'laq ta'nig mo getu nutua'tigupnn ta'n ignmut'pnig wa'so'qewei agnutmaqan ugs'tqamug, mu gisi ugsumugmi'tigup ta'n Gisiteget weta-pulaj. Pa na jiglapasualug ta'n metewistoq wa'so'q mo eigtnug gisi ugsumugtmnenu ta'n tli ugtapulugsitesnu. ²⁶ Amgwesewei ta'n tujiw gelusij ugsitug pepuetestog ugs'tqamug na tujiw. Gat u nige' teplumsit, "Mjit ap newgt pepuetestutes ugs'tqamu aq maw wa'so'q." ²⁷ Na glusuaqann "mjit ap newgt pepuetestutoq 'ms't goqwei" giasgiwewei musga'toq ta'n goqwe'l gisitoqol pepuetestas'gl aq jigla'tas'gt'tal, toqo negla ta'n goqwe'l mo gisi pepuetestas'gt'nugul esgwiatal.

²⁸ Telteg ginu miwatmuanenu Gisiteget muta mesnmu'g ta'n ma gisi maja'tasinug ugtelege'wa'gim ta'n mo eigtnug wen pepuetestun. Telteg apjiw gepmitelmanej aq emtoqwa'lanej aq jipalanej Gisiteget. Na tla'taqati'g na tetapua'latesnu. ²⁹ Gnnmuanej Gisiteget ugteplumtimgewe'm, muta Gisiteget ta'n emtoqwalug pa wijei aq nujiseioqwa'tegei pugtew. Na wijei gis tla'lugsitesnu, mo tetapua'lagw Gjinnisgam Gisiteget.

13

Ta'n tl tetapua'latesnu Gisiteget

¹ Siawi gsaltultugw ala wen ap igtig ta'n telteg ugjit wijigatultioq West-aulgewigtug. ² Migwite'tmug ul'ta'sualanew ta'nig mo nenuawoq giguaq tlia we'gaw ta'nig se'g tle'g. Ta'sijig tela'taqatipni'g aq wel'ta'suala'tipni ansale'wijig je mu geja'tigupni negla na ansale'wiliji. ³ Siawi apoqon-muanew ta'nig laplusang pisultijig ugjit ta'n teli gtlams'tasultijig aq siaw sespate'lm pa wijei aq gi'l pisin na'te'l. Sespate'lm aq apoqonmuanew ta'nig welmajoltijig pa wijei aq gi'l teli ulmaje'n 'st'ge' negmow amasgipnnul'gp.

⁴ Malie'waqan telteg gepmite'tas'gtn aq ji'nm aq e'pit. Mo teltenug tepqatg ji'nm gwiluan e'pilitl ta'n tl wi'petitaq gisna tepqatg e'pit gwiluan igtig

ji'nmul. Gisiteget ilsumataq aq ugtapulataq ta'ni sespo'taqatijig aq newg-tugwa'lugutijig ta'ni wijej tela'taqatijig.

⁵ Ta'n tel mimajultioq mut piamite'tmnew suliewei je mu Gisiteget. Tepias pas ta'n goqwei geggunmoq. Muta Gisiteget teluet, "Ma ni'n 'ngannu aq ma ni'n puna'ulu." ⁶ Glaman ginu ml'gito'ltinej na tujiw aq tluenej,

"Gjisaqamaw wejiaq ntapoqonmatimig.
Ma jipasiw ta'n mimajuinu'g gis tla'litaq."

⁷ Migwitelmug iganpugultipnig ta'n wesgutmi'tip Gisiteget ugglusuaqanm ugjit gilew. Apsgwita'si ta'n tel mimajultipni'g aq nige' nepu'titig'g. Napge-tug negmow ta'n teli gtlams'tasultipnig. ⁸ Se'suguli newgte' tle'g. Wijei tle'g ulagu, gisgug aq iapjiw. ⁹ Mut wen ignmuaw istu gina'mugsinew se'g tle'g gina'ma'suti'l gisna wigu gina'mugsinew ta'n jigla'lugsinew gias-giweweigtug. Gelu'lg ugjit gilew ignmuan Gisiteget ml'gignewa'lugsinew gtangata'suaqanmual aq 'gjijaqamijuaq. Na teli ul'telmugsi'gw Gisiteget. Gisiteget negm gisa'lugsi'gw melgignewa'lan 'gjijaqamijinaq mu mijipjewe. Ta'nig jigs'tmi'titl 'tplutaqan ugjit mijipjewe me' menaq apoqonmaqwi'tigul negla.

¹⁰ Na gujjieweigtug ta'n Westaulg ne'po't'p pa na wijej aq ginuwej patgulme'sigaqan. Ta'nig getu siaw gwilmi'tij ta'n tli ugs'ta'titaq na jigs'tmi'tij Lesui'peweiei 'tplutaqan, mo eigtnug gisi apoqonmugsultinew. ¹¹ Na Lesui'p espe'g patlia's newgt te's newgtipunqeg pegisitoq wi'sis umal'tem ta'n maw gepme'g Gisiteget wi'g. Iga'toq patgulme'sigaqanigtug ugjit jigla'tun elue'uti'l gatu wi'sis wa'qiwal nu'gwa'tu'titl sitatug utang. ¹² Pa na wijej Se'sus weji np'g'pnaq sitatug na 'gjigan. Na telgitas'g ugjit apigsigta's'gtn mimajuinu'g ugtlue'utiwal, e'w'g'p umal'temg. Etna na ugjit amujpa nepg'p sitatug na 'gjigan. ¹³ Na to'q ginu 'lta'nej negmeg sitatug ggutanminu aq maw masgelmugsi'gw maw negm. ¹⁴ Mo eigtnug iapijewe. 'gjigan ugjit ginu ula ugs'tqamu. Ginu elapulti'gw ugjit na 'gjigan ta'n jugu'etew aq iapijw i'mu'titesnu.

¹⁵ Westaulg ugwisunmg siawi emtoqwa'lanej aq miwatmuanej Gisiteget. Ula na menaqqajewe. ignmatimigewe. ugjit Gisiteget ta'n telteq ignmu'g ginu ta'n lita'sualu'g Se'sus. ¹⁶ Mut awan'ta'sultinew ula'taqatinew aq apoqon-matultinew. Ula na ignmatimigewe. tetapua'l't Gisiteget.

¹⁷ Jigs'tug ta'nig iganpugutugsi'gw aq majulgwatmoq ta'n telimugsi'gw. Apji sespetelmugsi'gw 'gjijaqamijuaq aq mo atlasmulti'gw muta amujpa na Gisitegetitl tlima'tital ta'n tel lugowa'tij. Pa na jigs'tmoq ta'n tel gina'mugsi'gw, nespi ul'ta'sultitaq ta'n tel lugoti'tij. Gatu awna mawi ewlgwi-jultitaq ta'n tujiw mo jigs'tuoq, tl'ta'sulti'tij mo gisi apoqonmugsi'gw.

¹⁸ Siawi a'sutmessewin. Geitueg waqame'gl ntangita'suaqanminal aq geitueg getu apji tetapua'taqatieg. ¹⁹ Aq nige' etawaqtmuloq ap me' aji maw muni a'sutmessewin glaman Gjinisgam naqsi apatgimin ta'n eimu'tioq.

Nige' gepsoqwa'tu a'sutmaqanigtug

²⁰ Gisiteget gis unaqa'lapnn nepniteq Gjisaqamaw na Se'susal. Se'sus mawi espe'g. Gigji angweiugsi'gw 'st'ge' ji'nm ta'n teli angweiwaj jiijgluewjig muta weji np'g'pnaq ugjit ginu aq gaqiguniepnaq. Etna na ugjit iapijewe. teplumtimigewe gepsoqwatoqopneg. ²¹ Etamg Gisiteget ta'n ignmuetoq wanta'q'ti ignmugsinew 'ms't goqwei gelu'lg ta'n tel nuta'maiog glaman gis tla'taqatitoqs'p ta'n negm teli ul'te'tg. Etamg Se'suguli apoqonmugsinew na wijej tla'taqatinew glaman na gis tl tetapua'lioq Gjinisgam Gisiteget. Gepmitelma'nej Se'suguli iapijw! Na tliaj!

Ugtejewe'l glusuaqann

²² 'Njignamtut, nige' etawaqtmuloq jigs'tuigw sangew ula agnutmaqan ta'n ula'lugsitoqs'p muta ula wi'gatign gis wi'gmuloq mo piam pittaqtug.

²³ Pualuloq 'gji'tunew 'gjignaminu Timoti gis tua'lutaq laplusang. 'Lpa nqa'si 'pgising, la'titesnen nat nmuleg.

²⁴ Me' wi'titesnen ta'n te'sijig iganpugultijig aq ta'n te'sijig na Gisiteget ugtmimajuinung. Ta'nig getlams'tasultijig Italiewa'gig pewalijig me' wi'titesnen.

²⁵ Etang Gisiteget ul'telmugsinew. Na tliaj. Glapis ap nemu'leg.

Na wi'gatign ta'n Ji'mej ewi'gig'p Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ji'mej ewi'gmuapni ula wi'gatign ta'n getlams'ta'sultiliji aq wigultiliji ms'tami ugs'tqamug. Telimapni ta'n tllugowatal Nisgamal jel tlia milesultiliji gisna ewle'jultiliji.

Gegnu'tmapni ta'n tla'taqatilita ta'n tujiw wet nu'gwaluji gisna ta'n tujiw metue'gl goqwe'l gitnma'tita. Telimapni ta'n tla'taqatilita ta'n goqwei tetapu'aq. Pa na mo gji'tu'ti'gw, telimapni pipaniman Nisgaml aq Nisgam musga'tuata ta'n tla'taqatilita muta Nisgam welm'toq aq getu' apoqonmuaji. Ji'mej telimapni, "Mutt megtmnew ta'n Nisgam telimugsioq."

Ji'mej pewalaji ilgwenanew st'ge' ta'n teli gtlams'tasultiliji. Wesgutgl telimaji pugwelgl goqwe'l ula wi'gatignigtug. Ta's'gl na gtlams'tuaqan, ns'tuo'qon, milesuaqan aq a'sutmaqan. Telimaji ta'n tla'taqatita mimajuinu' ta'n milesultiliji aq negla ta'n ewle'juinu'g. Telimaji ta'n tla'taqatita ta'n tujiw tluetilij goqwe'l gelu'lg' aq goqwe'l mo gelu'lgtnugl. Telimaji ta'n tla'taqatita ta'n tujiw newtite'lsultiliji aq ta'n tujiw ginite'lsultiliji.

Pa na gitmn ula wi'gatign na apoqonmulin tla'tegetes ta'n goqwe'l giasgiwewe'l.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Amgwesewei glusuaqann (1.1)

Gtlams'tuaqan aq ns'tuo'qon (1.2-8)

Ewle'juaqan aq milesuaqan (1.9-11)

Ta'n tujiw wet nu'gwalugsin (1.12-18)

Tla'tega ta'n Nisgam tluet (1.19-27)

Mutt me' gsigaw angite'lm milesuinu je mu ewle'juinu (2.1-13)

Pas'g gis tuetes ta'n goqwei getlams'tasin ta'n tujiw tla'tegetes ta'n Nisgam ugtwi'gatign telueg (2.14-26)

Ta'n teluen na tli ilsutasitesg (3.1-12)

Gtlamia st'ge' ta'n Nisgam telim'sg (3.13-18)

Mutt ngutite'lsiw, mutt ilsumaw igtigig, mutt ginitiesiw aq mutt ewla'law ta'nig ewle'jultijig (4.1-5.6)

Sangeweie'n aq a'sutma ugjit ta'n goqwei nuta'man (5.7-20)

¹ Ni'n na Ji'mej. Pempopa'si aq ewi'gmuloq gilew ta'n wetapegsultioq na newtisgegsijig je ta'pu piltu nemigsijig mimajuinu'g. Gisa'lugsioqopnig maita'new gm'tgiwow aq lta'new na'tami se'g. Ni'n elugowgig Gjinisgam aq Gjsiaqamaw teluisit Se'sus Westaulg. Me' talo'ltioq?

*Ta'n tujiw nat goqwei metue'g wejeiugsioq
na ul'ta'sultigw*

² Nitaptut ta'n tujiw pugwelgl goqwe'l gitnme'ugsioq lpa ulgwijultigw. ³ Pa na tetapuita'sultioq aq tetapu tla'taqatioq ta'n tujiw pugwelgl amsalas'gl, na geituoq gtlams'tuawei na tepigna aq gisipugutmu'titoqs'p ms't goqwe'l metue'gl. ⁴ Amujpa gisipugutmoq aq siaw ml'gito'ltioq ta'n tujiw ms't goqwei mawi mtue'g. Na tujiw geggunmoq tepiaq ml'gigno'ti ugjit ms't goqwei ta'n tliatiew aq mo nuta'ma'tiwoq goqwei ugjit gisipugutmnew.

⁵ Gatu ta'n tujiw nat wen te'sioq mo geitug tetapu tla'tegen nat goqwei na pipanimaj Gjinisgaml aq ignmugutal ns'tuo'qon, muta Gjinisgam welm'toq aq wel'ta'sit ignmulin ta'n goqwei nuta'man. ⁶ Ta'n tujiw a'sutman, amuj gtlams'tmn na Gjinisgam ignmultew ta'n goqwei pipanimt. Mut megtuaw

Gjinisgam ta'n tujiw a'sutman. Ta'n wen megtaq na piltue'gl goqwe'l tel'ta'sit aq ala'sit ms't tami st'ge' gmu'j ala'lugweg samqwanigtug. ⁷ Ula mimajuinu ta'n megtaatl Gisitegelitl na ma' goqwei ignmua'gugul, ⁸ muta apjiw sa'se'wita'sit aq mnaq gisite'tmug ta'n goqwei tla'tegetew.

Ewle'juaqan aq milesuaqan

⁹ Ta'n wen getlams'tuatl Gjinisgaml ge's ewle'jit na ul'ta'sij muta Gjinisgaml gis gepmite'lm'tl. ¹⁰ Ta'n wen getlams'tuatl Gjinisgaml ge's milesit na ul'ta'sij ta'n tujiw Gjinisgaml pun gepmite'lm'tl, muta milesuinu'g tl gaqia'titaq pa na wijei aq wasuegl ta'n jaqal gaqiaql. ¹¹ Na na'gu'set segewa't aq ge's maw p'sij na alt goqwe'l nigwegl ewlistaqatigl aq wasuegl ta'n nastegl gis nisiaqt'tal je tlia welamu'gl. Na wijei jaqal gaqiatl na milesuinu ugmilesuaqanml, ge's al nujo'tg ugtlugowaqan.

Wejeiatingewei aq gitnme'wa'timgewei

¹² Na mimajuinu ta'n melgi gtlams'tasit na siaw ulgwijintew ta'n tujiw wejeiut. Ta'n tujiw saputa'sij, msntew iapjiwewei mimajuaqan ta'n Gjinisgam teplumapni ta'ni gesalgiw'titl. ¹³ Pa na nat wen suel gisgut tla'tegen pata'taqan, mu tluewiss, "Gjinisgam gisguit ni'n." Muta Gjinisgam mo gisguam'g aq mo wenn getu' gisguagul. ¹⁴ Gatu na mimajuinu gisgasit ta'n tujiw winjigl siawi angita'sit glapis tla'tegetew ta'n goqwei tel'te'tg. ¹⁵ Ta'n goqwei winjig angite'tg gisa'lsit pata'tegen. Ta'n tujiw siaw pata'tegej, na tujiw nigtuasit Nisgameg.

¹⁶ Nitaptut, mut ignmugusineu mimajuinu'g lue'wa'lulnew. ¹⁷ Ta'n te's'g gelu'lg aq mujgajewei na wejiaq wa'so'q. Wet nisa's'g Gjinisgameg, ta'n gisiapni gloqowej, na'gu'selitl aq tepgun'selitl. Gjinisgam mo sa'se'wa'sigw, aq mo eliamugsigw. ¹⁸ Gjinisgam e'w'g'p na teliaqewei agnutmaqan aq gisa'lugsig'gup unaqapemultinenu glaman nige' ginu me' gepmo'lti'gw je mu esgwia'tijig ta'n gisiapni.

Amuj jigs'tmuti'gw Nisgamewei agnutmaqan

¹⁹ Nitaptut, migwite'tmug ula. Ms't wen amuj gisgaje'g jigs'tuan wenn wesgutmlitl Nisgamewei agnutmaqan, gatu amuj mu jaqal asita'puguegw aq mu jaqali uggwaiug. ²⁰ Uggwaiuti mo teli apoqonmugsigw gis tla'tunew Nisgamewei lgoawaqan. ²¹ Na to'q punajo'tmug ta'n te's'gl winjigl aq na pugwelgl ta'n pata'taqan. Mut me'go'ltigw gatu apjiw ulgwijultigw lita'suatmnew na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam gis telimugsioq muta ula agnutmaqan ugs'tawugsineu.

Amuj tla'taqatigw ta'n goqwei ewi'gas'g

Gjinisgam ugtwi'gatng

²² Tla'taqatigw ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng. Lue'wa'lsultitoqs'p ta'n tujiw pas'g jigs'tmoq gatu mo tla'taqatiwoq ta'n goqwei gis ewi'gas'g na'te'l. ²³ Ta'n wen jigs'tg Gjinisgam ugtwi'gatign na geitoq ta'n goqwei amujpa tla'tegetew. Ta'n tujiw awan'ta'sit tla'tegetew lpa na wijei aq na mimajuinu ta'n angamsit plu'jaqamatigtug aq giasgiw nemi'sij. ²⁴ Angamsit gatu smtug awan'ta'sit ta'n teli angangusij ge's se'g eliet. ²⁵ Gatu ta'n tujiw mimajuinu apjiw getu' tla'teget ula mujgajewei 'tplutaqan ta'n westawiaji mimajuinu'g na ulgwijintew aq Gjinisgaml uli apoqonmuagutal ta'n te's'g goqwei getu' tla'tegen.

Na gelu'sit a'sutme'winu

²⁶ Na mimajuinu ta'n tel'te'lsit na mu elistagul Gjinisgaml gatu mu gisi nqa'tug ugtun aq teluet ta'n goqwei mo gelu'lgtnug, na elue'wa'lsit aq mo tali

ugtapsuninug ta'n goqwei getlams'tg. ²⁷ Ta'n goqwei Gjinisgam na gujjuu gis gina mu'ep na mawi glu'lg aq mujgajewei ugjit mimajuinu'l tla'tegen. Ula na mawi glu'lg aq mujgajewei ta'n tujiw mimajuinu angweiwaji segewo'ltiliji aq sigu'sgwa ta'n ewle'jultiliji. Ula na mawi glu'lg aq mujgajewei ta'n tujiw mimajuinu angweiasit ugjit mo lue'wien ta'n tujiw emittugwalaji lue'winu'.

2

Mut gsite'lmanew alt mimajuinu'g je mu igtig

¹ Nitaptut, geitu elita'sualoq aq gepmite'lmoq Gjisaqamaw teluisit Se'sus Westaulg. Mut gsite'lmanew mimajuinu ta'n teli milesij je mu igtig ta'n teli ewle'juui. ² Etug na milesuinu ta'n welpisit aq al nasg'g wisaw sulieweiei nasoqwa'taqan pisgwa'tew gta'sutuo'guomu'aq aq elg ewle'juinu ta'n ewle'pisit. ³ Na gesite'lmoq milesuinu ta'n tujiw telimoq, "Tet jugu'a, pa'si ula gelu'lg mutputi." Gatu mo gesite'lmoq ewle'juinu ta'n tujiw telimoq, "Ala tet qama'si gisna pa'si msaqtaqtug." ⁴ Na pata'taqatioq muta tel'ta'sultioq na milesuinu'g me' espo'ltijig je mu igtig. Ta'n tujiw tel'ta'sultioq na pata'taqatioq muta ula mo tetaputenug.

⁵ Nitaptut, menaqa jigs'tuigw. Gjinsgam megnapni ewle'juinu' ugs'tqamug aq ignmuapni ml'gi gtlams'tmnew aq pisgwita'new ugtelege'wa'gim muta ula teplumapni ms't ta'n gesalgwi'titl. ⁶ Mo gepmite'lma'woq ta'n wen ewle'jit gatug gepmite'lmoq ta'n wen milesit. Tal gi's tela'taqatioq? Gejioqig na milesuinu'g ewle'ugsioqig aq ela'lugsioq ugjit ilsumugsinew 'tplutaqanigtug. ⁷ Na gesapugua'tijig aq almima'titl Gisu'lg ta'n westawugioq.

⁸ Na tetapua'taqatioq p ta'n tujiw tela'taqatioq wa'so'qewei 'tplutaqan ta'n ewi'gas'g Gjinsgam ugtwi'gatign. Ula 'tplutaqan telueg, "Tli gsal igtig pa wije' aq ta'n teli gsalsin." ⁹ Pa na me' gepmite'lmu'g'ioqos mimajuinu ta'n welpisit je mu igtig ta'n ewlipisit na pata'taqatioq. Gjinsgam ugt'tplutaqan telueg gilew na pata'tegewinu'g muta elistmu'tioq Gjinsgam ugt'tplutaqanm. ¹⁰ Ta'n wen teli gsatgl Gjinsgam ugt'tplutaqanml gatug sewisga'toq newte' 'tplutaqan negm pa wije' aq ta'n tujiw suisga'toq ms't 'tplutaqanm. ¹¹ Ta'n tujiw Gjinsgam teluep, "Mut sespo'tegew!" Na elg teluep, "Mut ne'pa'tegew!" Jel tlia mu sespo'tegewn gatug ne'pa'tegen, na susisga'toq Gjinsgam ugt'tplutaqanm. ¹² Na tl glusultigw aq tetapu tla'taqatigw muta geituoq Gjinsgam ilsumugsinew s'tge' ta'n telteq ugt'tplutaqanm. Gjinsgam ugt'tplutaqanm musga'tugsi'gw ugs'tawugsinenu. ¹³ Ta'n tujiw Gjinsgam ilsumata mimajuinu' na ma' ewlite'lma'qul na mimajuinu'l ta'n mo ewlite'lma'qupni igtigi mimajuinu'. Gatug Gjinsgam me' ewlite'lma'ji mimajuinu' je mu ilsumagwi wegla mimajuinu'.

Amujpa tla'tega s'tge' ta'n teli gtlams'taq Gjinsgam

¹⁴ Nitaptut, mo gelu'lgtnug ugjit mimajuinu' lue'j getlams'tuatl Gjinsgam, gatug mo tela'tegegw s'tge' ta'n teluet gtlams'tuatl Gjinsgam, Ta'n teluet na teli gtlams'tasij ma' ugs'tawiam'g. ¹⁵ Etug gitap gisna gitapesgw ewlipisit aq menu'et mijipjewe'i. ¹⁶ Ta'n tujiw mo apoqonmawt na mo gelu'lgtnug ugjit gi'l tli'nan, "Nmultes. Gjinsgam apoqonmultew. Ul gnesi aq ulatalen." ¹⁷ Pa na lue's'p getlams'tat Gjinsgam, gatug mo tla'tegewn ta'n Gjinsgam tel puatg, lpa mo getlams'tuawt Gjinsgam aq ta'n teli gtlams'tm' mo gis apoqonmulug.

¹⁸ Pa na nat wen thuess, “Gi'l getlams'tat Gjinisgam gatu ni'n elugowg Gjinisgam. Ta'sijig getlams'tua'titl Gjinisgam gatu alt elugowa'titl Gjinisgaml.” Gatu ni'n tlima's, “Gi'l ma' gis musga'tun ta'n teli gtlams'tat Gjinisgam ge's mo elugowawt, gatu ta'n tel lugowg Gjinisgam na musga'toq ta'n teli gtlams'taq Gjinisgam.” ¹⁹ Getlams'tasin pas'g newte'jit Gjinisgam eig. Na gelu'lg gatu elg mn'tu'g getlams'tasultijig pas'g newte'jit Gjinisgam eig aq ula ta'n geitu'tij gisa'lanew jipala'titl Gjinisgaml. ²⁰ Pa na thue's'p getlams'tat Gjinisgam, gatu mo tla'tegewn ta'n Gjinisgam teluej, na elue'wa'lsin. Gtlams'tmuaqan mo gelu'lgtnug. ²¹ Migwite'lm't Aplamo'q ta'n wetapegsulti'gw. Na tetapua'tegep ta'n tujiw getu' mesaqana'lateg uggwisl ta'n teluisilitl Isaq ugjit nu'gwa'lan gun'tewewei patgulmesigaqanigtug. Na tujiw Gjinisgam tel'te'Imapnn Aplamal na sape'wililit. ²² Nestmn ula? Ugtlams'tuaqan gisa'toq Aplamo'q tl lugowan Gjinisgaml aq ta'n goqwei gis tla'tegep musga'toq melgi gtlams'tuapnn Gjinisgaml. ²³ Gjinisgam tel'te'Imapnn Aplamal sape'wililit muta Aplamo'q getlams'tuapnn Gjinisgaml. Na tujiw Gjinisgam tel wi'tapnn, “Nitap.” Ula gis ewi'g'g Gjinisgam ugtwi'gating aq teliaqap ta'n tujiw Aplamo'q teta'tegep ta'n goqwei Gjinisgam pipaning'pnn. ²⁴ Geitu'n nige' Gjinisgam tel'te'Imat na mimajuinu'l gigwajielitl ta'n tujiw giasgiw teta'tegelitl st'ge' teli gtlams'tasilitl. Gatu Gjinisgam mu tel'te'Imagol na mimajuinu'l gigwajielitl ta'n tujiw wesgutmlitl ugtlams'tuaqan gatu mo goqwei tla'tegeliligul ugjit Gjinisgam.

²⁵ Newtsiniw na e'pitaq ta'n teluisipnaq Leia'p wel'ta'sualapni Ja'sua'o'q ugsma'gnisgi' wiguag aq apoqonmuapni gis smultinew piltue'g awti. Na wijej Gjinisgam tel'te'Imapnn Leia'pal gigwajielitl ta'n tujiw ula teta'tegep jel thia ula e'pit na netuisgalsip muta Gjinisgam apigsigtuapnn ugtlue'uti l.

²⁶ Na mimajuinu ta'n teluet getlams'tuatl Gjinisgaml gatu mo teta'tegegw st'ge' ta'n teli gtlams'tg, na negm pa wijej aq ta'n wen teli np'g. Ta'n wen mu mimajigw na mu gamlamigw aq ta'n wen mo elugowagul Gjinisgaml, lpa mo getlams'tuaqul Gjinisgaml.

3

Ango'tmug ta'n goqwei telueioq

¹ Nitaptut, geituoq Gjinisgam me' ilsumaji gina'muinu' je mu igtigi glaman gilew nu puweluwoq gtu' gina'mua'titogs'p. ² Ms't ta'n te'si'gw gaqaisg oplia'taqati'gw. Na mimajuinu ta'n mo goqwei oplewo'gwegw, na gis teta-pua'teget ms't goqwei aq natawe'g. ³ Te'sipow ugtune'l pija'tun ugtunigtug ugjit gisa'lan lien ta'n tel puat aq mo elistulug. ⁴ Geituoq ta'sijig mimajuinu'g geggunmi'titl mesgi'gl lapuguann. Na gisi ilgwenmi'titl jel thia ugiu'sn ma'muni ml'gigna's'g. E'wmi'titl apje'jgl ilgwitaqann samqwanigtug, aq teli ilgwenmi'tij mesgi'g lapuguan. ⁵ Mimajuinu winnu na apje'jg gatu gis ginuet mesgi'gl goqwe'l. Geituoq apje'ji'jg pugtew gaqamgletew ta'n telgi'g nipugt. ⁶ Mimajuinu winnu pa na wijej aq pugtew. Nat goqwei nat wen winewistoq na gisi pgwatatal pugwelgl winjigl ugs'tqamug. Ta'n tujiw winewo'gwen gisna nat goqwei pilsimn na gisa'tutew gaq seioqwian gmimajuaqann aq gtwisunm muta na winjigl glusuaqann ta'n teluen wejiaqal Mn'tua'gig. ⁷ Mimajuinu'g gis nuje'wa'tiji aq assumatiji ta'n tel milamugsultiliji wi'sisg, sisipg, juji'jg aq nme'jig. ⁸ Gatu mo wen eimug ta'n nujo'tg ms't goqwei ta'n teluet. Mo wen eimug ta'n assutg winnu muta jijuagat thuetew nat goqwei pata'tegeg gisna winjig. Winjigl glusuaqann nat wen thuetew na gisa'tutew igtigl ulmaje'n st'ge' ta'n tujiw mtesgm paqa'latl mimajuinu'l. ⁹ E'wmuggul ginnunal ta'n tujiw gepmite'lmugg Gisiteget na gujjuu gisna anmimugg mimajuinu'g ta'n Gisiteget gisiapni st'ge' negm. ¹⁰ Na mimajuinu

me'gite'lmatl igtigl mimajuinu'l aq tel'gne'g anmimatl igtigl. Nitaptut, ma' gis glusultigw st'ge' na. ¹¹ Gitg wigapu'g aq winimaq samqwan ma' gisi ugjianugl wijej tg'poq. ¹² Na wen'ju'su'naqsi ma' gisigwenmugul pgumann gisna goqominaqsi ma' gisigwenmugul wen'ju'su'nn. Na wijej teliaq na samqwan ta'n wigapu'g gisna winimaq ma' wejianug wijej tg'poq.

E'wmug ns'tuo'qon ta'n wejiaq Nisgameg

¹³ Pa na nat wen te'sioq getu' neia'toq gugunmn ns'tuo'qon aq natawe'n, na amujpa tetapua'teget ms't goqwei aq tela'teget ms't goqwe'l gelu'lg. Amujpa e'w'g ns'tuo'qon ta'n tuijw nat goqwei tela'teget aq amujpa mo ginuegw. ¹⁴ Pa na getu' gi'gaja'si's'p muta wisguen aq apjiw newtite'lsin, mut al ginuewn. Mut egsuew muta getu' sa'se'wa'tun ta'n goqwei teliaq. ¹⁵ Ula ns'tuo'qon st'ge' ginuaqan aq egsuaqan mo wejianug Nisgameg. Na mimajuinu ula tela'tegej na pas'g tela'teget ta'n tel puatg gisna ta'n lue'winu tel puatg. Ula mimajuinu getu' tla'teget ta'n mn'tu'l tel pualj. ¹⁶ Ta'n tuijw mimajuinu wisgwej aq newtite'lsij, na gisi pgwatoq pata'taqan, gi'gaitamg aq ms't goqwe'l winijgl. ¹⁷ Ta'n tuijw mimajuinu gegung ns'tuo'qon ta'n wejiaq Nisgameg, mo pata'tegegw aq mo gi'gaja'sigw. Awna welm'toq, nilaje'g, aq ewlite'lmaji ta'n nuta'ma'tiliji. Mu na wesgijiangamgusigw gatug pugwelgl ta'n goqwe'l gelu'lg tela'tegej. Mo wesamite'lmagul newte'jilitl ta'n wen wel'pilisilitl je mu igtigl ta'n ewlipisilitl. ¹⁸ Ta'n tuijw mimajuinu tetapu mimajij, mu gi'gaja'sigw awna gisa'laji igtigi punintultinew aq tetapu mimajultinew.

4

Mut tla'taqatigw st'ge' mimajuinu'g ta'n mu getlams'tua'tigul Gjinisgaml

¹ Geituoq na ta'n tuijw tetuji ngutite'lsultioq aq apjiw pewatmoqol ta'n goqwe'l gesatmoqol na weji gi'gaita'ioq aq matnultioq. ² Pewatmoq nat goqwei, gatug mo gisapsgnmuoq, na tuijw gisgajo'ltioq ugjit ne'pa'n nat wen ta'n gegung. Gi'gaita'ioq aq gisi pgwatoq matnultioqs'p gatug mo gisapsgnmuoq ta'n goqwei tel puatmoq. Ula mo mesnmuoq muta mo pipanimawoq Gjinisgam ignmugsinew. ³ Ta'n tuijw pipanimoq Gjinisgam ugjit nat goqwei, mo mesnmuoq muta wesami ngutite'lsultioq aq getu' tli e'wmuoq ugjit ta'n goqwei mo gelu'lgtnug. ⁴ Mo elita'sualuoq Gjinisgam aq getu' majulgwaloqig igtigisei nisgamg. Geituoq mu nugu Gjinisgam witapa ta'n tuijw getu' tlo'ltioq st'ge' mimajuinu'g ta'n mu getlams'tua'tigul Gjinisgaml aq gesatmoq tla'taqatinew st'ge' negmow. Ta'n getu wen gisite'tg tle'n aq tla'tegen st'ge' mimajuinu'g ta'n mu getlams'tua'tigul Gjinisgaml na tuijw getanatl Gjinisgaml. ⁵ Geituoq Gjinisgam ugtwi'gatign na teliaq ta'n ewi'gas'g, "Gjinisgam mesgata'sit ta'n tuijw mo jigs'tuawoq Wejuli Nisgam ta'n gisi ignmugsioq." ⁶ Gatug Gjinisgam melgi gsalugs'igw je tlia mo te'pmugg. Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Gjinisgam mo gaqama'tagwi mimajuinu' ta'n me'gite'lsultiliji gatug apoqonmuaji mimajuinu' ta'n mo me'go'ltligwi."

⁷ Mut tl listuanew Gjinisgam, awna ignmug assumugsinew. Na gama'sualug Gjinn'tu aq na tuijw ugsmugtugsitoqs'p. ⁸ Gigijita'gw Gjinisgam aq apjiw wijitgweugsinew. Ta'sioq ta'n siaw pata'taqatioq, pun pata'taqatigw. Ta'sioq ta'n tel'ta'sultioq gesaloq Gjinisgam gatug tetpi gesatmoq ta'n goqwei lue'uti na wesgijiangamgusultioq. Nige' tl'ta'sultigw pas'g ta'n goqwei tetaputeg aq gelu'lg. ⁹ Ms'go'ltigw muta gis pata'taqatioq. Ulmajita'sultigw aq atgitemultigw. Mut ul'ta'sultinew gatug awna ms'go'ltigw

ugjit ta'n goqwe'l gis pata'taqatioq. ¹⁰ Mut me'go'ltinew aq Gisiteget gepmite'lmugsitoqs'p.

Mut ilsumanew igtigig

¹¹ Nitaptut, mut pisuite'lmanew igtigig. Etug ta'n wen pisuite'lmatl igtigil aq telu'et ta'n goqwei mo telianug ta'n tujiw wesgumatl. Na ula pa na wijei st'ge' teluet nat goqwei mo gelu'lgtnug ugjit Gjinisgam ugt'tplutaqanm. Na mo tela'tegegw Gjinisgam ugt'tplutaqanm gatu awna ilstg. ¹² Gjinisgam na newte'jit ta'n nujitoq 'tplutaqan. Pas'g Gjinisgam ugs'tawiata mimajuinu' gisna ilsumata mimajuinu' lta'new Mn'tua'gig. Na glaman oplita'sultioq ta'n tujiw ilsumoq igtigig mimajuinu'g.

Mut ginuatnew ta'n goqwei getu tla'taqatioq

¹³ Jigs'tuigw. Nat goqwei getu tlimuloq muta telueioqop, "Gisgug gisna sapo'nug lta'tesnen na'tami se'g aq usgowifa'tesnen na'te'l newtipunqeg. Ug-jattesen aq ntuisgettesnen ta'n goqwe'l glaman ganie'wultitesnen pugwelg suliewei." ¹⁴ Lpa mo geituoq ta'n tliatew sapo'nug. Gtmimajuaqanminal pa wijei aq u'n ta'n neia's'g aq tel'gne'g gesga's'geg. ¹⁵ Awna ula tluwegw, "Pa na Gisiteget ignmugsieg tla'taqatinen, na tujiw siaw mimajultitesnen aq gisa'tutesnen ula gisna ala." ¹⁶ Gatu ginuatioq ta'n teli ntawo'ltioq. Ta'n getu wen tel ginuej na pata'teget.

¹⁷ Na mimajuinu ta'n geitoq nat goqwei tetapu'aq gatu mo tela'tegegw na tujiw pata'teget.

5

Etugjel gtmilesuaqanmual gisa'lutew lien Mn'tua'gig

¹ Jigs'tuigw te'sioq ta'n milesuinu'g, atgitemultigw aq gaqiemtmultigw ugjit ulmajo'ti ta'n jugu'atew gileweg. Na tujiw ma'muni mtue'tew ugjit gilew aq wesami ulmajo'ltitoqs'p. ² Gtmilesuaqanmual pem sugul'gaqal aq gaplanji'jg malqotas'gt'tal gutapsunual. ³ Gsulieweimual aq wisaw sulieweimual pem jijua'qiaqal. Ta'n tujiw na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ilsumata ms't mimajuinu' gtmilesuaqanmual mo tepawtinugl aq na tujiw musga'tugsitoqs'p na newtite'lsultioqop. Ma'muniw ulmajo'ltitoqs'p st'ge' ta'n pugtew nu'gwa'tas'gt'tew ms't goqwei. Gatu me' siaw mawo'tuoq milesuaqan. ⁴ Migwite'tmug, mo gis apangituawoqopnig na lugowinu'g ta'n elugowgopnig gtiga'taqanmual. Gesigawwa'tiji, "Gilew na gmutna'tioq." Gisiteget ta'n mestai assusit gis nutuapni wegla lugowinu'. ⁵ Te'sigis'g ugs'tqamug, ewnaso'tmoq gsulieweimual ugjit giso'qon aq ms't goqwei pewatmoq. Gisa'lsultioq milesultinew. Na gisgajo'lsultioq ugjit na na'gwegl ta'n tujiw Gjinisgam ilsumata ms't milesuinu'. ⁶ Na mimajuinu'g ta'n mo opla'taqatigupnig goqwei ilsumoqopnig aq gisa'loqopnig ne'po'qsinew je tlia mo naqa'lugsiwopnig.

Siawi esgmalug glapis Se'sus apaja'sitew

⁷ Nitaptut siawi esgmalug glapis Wa'so'qewei Gjisaqamaw pgisintew. Angite'lmug nuji iga'taqug, na esgmatg glapis gigpesaq aq na tujiw iga'taqugl sginminn. Na tujiw siawi esgmatg glapis ap gigpesaq aq glapis ta'n goqwe'l iga'taqug'pnn gaqigwegl. ⁸ Elg gilew amujpa esgmalog aq siaw elita'sualog Gjisaqamaw tlelawit wa'so'q muta na na'gweg ta'n pgisintew geget iga'q.

⁹ Nitaptut, ta'n tujiw gitnmatioq, mut ilsumultinew glaman Gjinisgam ma' ilsumugsiwoq. Jigs'tuigw, Gjinisgam na giasgiwewei ilsuteget aq me' gisgaje'g jugu'en aq ilsumanew ms't mimajuinu'. ¹⁰ Nitaptut, tla'taqatigw st'ge' na niganigitegewinugi'g gis tla'taqatipnig. Teluepnig ta'n goqwei

Gisitegelitl gis telim't'pni aq siaw esgmala'tipnna ugjit Gistegelitl apoqonmu-gunew ta'n tujiw emegweiutiteg. ¹¹ Teliq ta'n telueigw na niganigjitegewin-ugi'g wel'ta'sultipnig muta siawi lita'suala'tipnna Gisitegelitl ta'n tujiw emeg-weiutiteg. Gejioq Jo'p siaw lita'sualapnna Gisitegelitl ta'n tujiw welmaje'geg. Gejioq Gisiteget apjiliw wela'wapnna Jo'pal, muta Gisiteget na welm'toq aq ewlite'lmaji mimajuinu'.

Mut lui'tmasultigw

¹² Nitaptut, ta'n tujiw nat goqwei teplumoq nat wen mut lui'tmasultigw. Mut e'wmnew wa'so'q gisna ugs'tqamu ml'gita'n gt'plumtingewaqaanal. Ta'n tujiw teplumoq nat goqwei pas'g tluegw, "E'e tela'taqatieg" gisna "Mo-qwa' mo tela'taqatiweg." Ta'n tujiw elui'tmasultioq na tujiw pata'taqatioq aq Gjinisgam ilsumugsitoqs'p.

Gjinisgam jigs'tugsitoqs'p ta'n tujiw a'sutma'tioq

¹³ Pa na ta'n wen te'sioq welmaje'g, na etamaj Gjinisgam apoqon-muan. Ta'n wen welgwijing na gtapegiej. ¹⁴ Pa na ta'n wen te'sioq gsnugwaj, na pipanimaj gisigu' mawagnutmewinu' a'sutuo'guomg mittug-walanew a'sutmessewanew aq mima'lanew. Na tujiw mawagnutmewinu'g etawaqtmua'titl Gisitegelitl ugjit npilan na mimajuinu'l ta'n gesnugwalitl. ¹⁵ Ta'n tujiw a'sutma'ti'tij aq getlams'tasulti'tij Gisitegelitl, na tujiw ta'n wen gesnugwat npilaten, Gisiteget apigsigtuatal ug'tlue'uti'l. ¹⁶ Glaman paqapugualtultigw aq a'sutmessewultultigw muta Gjinisgam getu' npilugsit-ogs'p. Na mimajuinu ta'n apjiw tela'teget ta'n goqwei Gjinisgam tel puatmlitl a'sutmaj, na tujiw msntew ta'n goqwei etamaj. ¹⁷ Ilaijao'q na mimajuinu pa na wije't'pnaq aq ginu. Melgi a'sutmap ugjit mu gigpesan aq mo gigpesanugup nesipunqeg jel aqataig. ¹⁸ Na tujiw a'sutmap ugjit gigpesan aq to'q gigpesaq'p aq ms't goqwe'l weligweg'pnn.

¹⁹ Nitaptut, etug nat wen te'sioq pata'teget muta mu majulgwatmug na teliaqewei agnutmaqan. Ta'n tujiw nat wen ta'n getlams'tasit gisa'latl teta-pua'tegelin, ²⁰ geituoq na ta'n wen gisa'latl pata'tegewinu'l puni pata'tegelin, na gis naqa'latal mo lielin Mn'tua'gig aq na tujiw Gjinisgam apigsigtmuatal pata'tegewinu'l ug'tlue'uti'l.

Amgwesewei wi'gatign ta'n Pie'l ewi'gmuaaji ta'nig getlams'tasultiliji Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula wi'gatignigtug Pie'l amgwesewei ewi'gmuaaji ta'nig getlams'tasultiliji Westaulgigtug. Telui'tujig Gjinisgam gisi mgnaji mimajuinu'g. Se'sa'gnutmu'tijig ogwatnug E'siaji'je'gati.

Ta'nig mo getlams'tasulti'gw gisa'la'tiji a'sutme'winu'g ulmajo'ltlineu aq gitnme'walanew.

Etna na ugjit Pie'l ewi'gmuaaji ugjit ajippulanew. Na migwimaji, "Gsisinu na Westaulg gis welmaje'g'p aq weji np'g'pnaq ugjit ginu glaman piltu mimajultitesnu aq pugjitew pilei mimajuaqan guguntesnu wa'so'q aq maw gepmitelmugsitesnu."

Li angita'sultigw aq ignmug Westaulg ilgwenugsinenu. Gegnu pmita'nej aq tla'taqatinej ta'n Gisiteget tel puatg je tlia ulmajoltinen. Na tujiw me' ml'gi gtlams'tasultitesnu aq Gjinisgam Gisiteget gepmite'lmugsitesnu ta'n tujiw Westaulg apaja'sij.

Pie'l migwimugsig'w (nmitu 3.18) Westaulg nepg'pnaq. Na tepiaq ugjit gtlue'utinal apigsigtas'gtn. Gegnu pmiet ji'nm ugjit mo gegnu pmita'gw mimajuinu'g. Me' na apaja'lugsitoqs'p Nisgamewigtug. Wa'qieg nepmut'p gatu ugjiqaamij me' siawawsilitl.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Pie'l poq tl wi'giget wi'gatign aq etamatl Gisitegetitl ugjit ula mimajuinu'g (1.1,2)

Elita'sit Gjinisgam Gisiteget ugs'taugsinenu aq ignmugsinenu gt'pung wa'so'q (1.3-12)

Telteg gegnu pmita'gw ula ugs'tqamug (1.13-2.17)

Westaulg teli ulmaje'g'p glaman ginu telteg wijei ulmajo'ltitesnu (2.18-25)

Ta'n tlo'ltitaq a'sutme'winu'g je tlia ulmajo'ltineu (3.1-4.19)

Glusuaqan ugjit ta'nig iganpugultijig a'sutme'winu'g (5.1-11)

Ugtejgewe'l glusuaqann (5.12-14)

¹ Ni'n, Pie'l epa'si aq ewi'gmuloq wi'gatign ugjit gilew ta'n Gjinisgam Gisiteget megenugsioqop. Ewi'gmuloq ta'nig wigultioq maqamigal teluisultigl Pontusewa'gig, Galetiaewa'gig, Gappatosiaewa'gig, E'siaewa'gig, aq Pitiniaewa'gig, pas'g mo tleiaultiwoq muta nige' gilew Gisiteget ugtmimajuinumg. Ni'n Pie'l na Westaulg ugtapostale'witeml aq wel'ta'sualuloq.

² Gjinisgam gujjinu gisite'tg'p aq megenugsioqop. Wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgaml tepgisa'lugsioq ugjit negmewe'n, aq tla'taqatineu ta'n negm tel puatg aq sape'ultineu. Gisa'lugsioq jigs'tuanew Se'suguli na Westaulg. Apigsigtalugsioq 'gtlue'utiwal ta'n Se'suguli weji np'g'p aq gaqiguniepnaq. Waqamo'lti'gw umal'temg. Etamg Gjinisgam Gisiteget apji ul'telmulineu aq ignmulineu uggelu'lgm aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq.

Geitu'g Gisiteget tla'tegetew ta'n goqwei gelu'lg ugjit ginu

³ Ge' miwatmuanej Gjinisgam Gisiteget aq emtoqwa'lanej. Negm na Se'suguli ujjl. Se'suguli ta'n Gjisaqamawminu aq assumugsig'w. Gjinisgam na tetuji ewlitelmugsig'gup na weji ignmugsig'gup pilei mimajuaqan. Se'sugulial gisi npliteg ugjit 'gtlue'utinal na tujiw Gjinisgam apaji minua'lapnn. Etna na ugjit elita'sulti'gw Gjinisgamewigtug aq geitu'g wijei

tla'tegetew ugjit ginu. ⁴ Etlí esgma'ti'gw aq geitu'g 'msntesnu ta'n te's'gl goqwe'l gelu'lg wa'so'q ta'n ma gaqianugl, ma suguluganugul aq ma gesgamugwa'gtnugl. Gjinisgam na geggungl wa'so'q ugjit ugtmimajuinung aq geitu'g 'msntesnu. ⁵ Na tela'tegep ugjit gilew ta'nig getlams'tasultioq Gjinisgamewigtug. Ugml'gigno'ting angweilutew ingute'jin glapis 'pgisin wa'so'q aq 'msntes iapijwewei mimajuaqan. Na tujiw msntoqs'p ta'n goqwe'l gelu'lg wa'so'q gatu amujpa na esgmoq glapis ugtejgewei na'gweg ta'n tujiw 'ms't wen 'gji'tutew na teli ugs'taugisioq aq gisi msnmnew ta'n goqwe'l Gjinisgam teplumugsioqop.

⁶ Na weji ul'ta'sultigw ugjit ualaal. Tlia nige' gijga'ji'j ewlgwujultioq aq sespeta'sultioq muta gaqais gitnm'titoqs'p. ⁷ Amujpa na teliaq glaman 'ms't wen 'gji'tuj tel mimajultioq ta'n teli 'gjitmi gtlams'tasultioq. Ta'n teli gtlams'tasultioq me' tepawgtig je mu wisaw suliewei ta'n wet nu'gwa'tas'g aq waqama'tas'g pugtewigtug gatu gaqiatew. Amujpa na ta'n teli gtlams'tasultioq wet nu'gwatas'g ta'n tel gitnm'tioq glaman gisipuguttoqs'p. Gatu na'gweg ta'n tujiw Se'suguli 'pgising, thuetew wela'tegen, gepmitel-multew aq iapijw espitelmultew. ⁸ Nige' gilew gesaloq tlia menaq nemiawoq. Getlams'tasultioq negmeg tlia nige' mu nemiawoq. Welgwujultioq na tetuji ms'gig' ul'ta'suaqan 'ggamlamunuaq je mu ta'n glusuaqann gis thuen. ⁹ Ta'n teli gtlams'tasultioqop Se'suguliewigtug Gjinisgam westaugisioqop. Na teliaqap. Etna na weji ulgwujultioq.

¹⁰ Na iganigjitegewinu'gi'g gijgi gwiluasultipnig aq pipanigesultipnig ta'n Gjinisgam ugs'tawiaq mimajuinu'g. Negmow igani usgutmi'tipnig ta'n goqwe'l gelu'lg Gjinisgam ignmugsitoqs'p ta'n teli ulapetmoq mo tel te'pmuoq. ¹¹ Wejo'tmi'tipnig 'gji'tunew ta'n tliatew aq tli iga'qt'tew. Westaulg ugji-jaqamitl ta'n ugtinnewaq eimlitl igan musga'tuaji ta'n Westaulg tli ulmaje'tew aq tli ewlgwija'sitew, gatu na tujiw me' gepmitelmaten. ¹² Gisiteget musga'tuapni iganigjitegewinu'gi'g igan tlua'tijig ugjit me' enmiaq mu ugjit negmow ugnagwegml. Wesgutmi'tipnig ta'n goqwe'l teliaqap nige'. Wegla goqwe'l ta'n nige' gis nutmoqol ta'n wenig gis pestunmugsio'q gelu'lg agnutmaqan. Wejuli Nisgam ta'n wetgitmut'p wa'so'q ignmuaji na ml'gigno'ti ugjit pestunmugsinew. Telimugsioqop wegla teliaqewe'l, we'gaw ansale'wijig gsatmi'tis gisi ns'tasultinew.

Gisiteget wigumugsi'gw ugjit tla'taqatinenu ta'n tel puatg

¹³ Geitu'g Gisiteget na ula 'ms't tla'tegetew ugjit ginu. Etna na ugjit apjiw siawita'sultigw 'gtangita'suaqanmual tla'taqatinew ta'n Gisiteget tel puatg aq ignmug ilgwennin. Pa'qoltigw aq siaw lita'sultigw ta'n goqwe'l gelu'lg ignmugsitoqs'p ta'n Se'suguli apaja'sij. Geituoq na tla'tegetew ugjit gilew tlia mo tel te'pmuoq. ¹⁴ Jigs'tug Gisiteget aq tla'taqatigw ta'n tel puatg. Mut siaw tl mimajultinew ta'n teli gsatmoq 'st'ge' ta'n i' tlo'ltioqop gesgmnaq geji-awogweg Gisiteget. ¹⁵ Gjinisgam Gisiteget ta'n wigumugsioqop tel sape'wit, mo goqwei amsalteg eigtnug ta'n eig. Puatmugsioq tl sape'ultinew muta negm sape'wit. Glaman na tl sape'ultigw aq gegnu mimajultigw ta'n tel gaqais mila'taqatioq. ¹⁶ Muta Gisiteget teluep ugtwi'gatignigtug, "Amujpa na sape'win, muta ni'n sape'wi." Na teluep Gjinisgam Gisiteget.

¹⁷ Na telui'toq Gjinisgam Gisiteget "Nujjinen" ta'n tujiw a'sutma'tioq. Gjinisgam ta'n ilsumaji 'ms't mimajuinu'g aq mo wen piamitelmagul. Ilsumaji 'ms't wen ta'n tela'tegej aq ta'n tel te'pmlj. Etna na ugjit siaw gegnu pmita'igw. Jipaqite'lmug aq gepmitelmg Gisiteget Gjinisgam ta'n teli pgitawsultioq ula ugs'tqamug. ¹⁸ Geituoq ta'n Gjinisgam apaji pgwatelug-sioqop ugjit jigla'lugsinew ta'n mo tepawgtinug mimajuaqan weja'tuoqop

gujuowaq. Mo e'wmug suliewei gisna wisaw suliewei ta'n gaqiatew. ¹⁹ Gatu Gjinisgam apaji pgwatelugsioq ta'n Westaulg gaqigunielpnaq gujjieweigtug ugjit 'gtlue'utiwal apigsigtas'gtn. Me' tepawgtig Gjinisgamewigtug je mu wisaw suliewei gisna ta'n pas'g goqwei. Mo amsalteg eigtnug Westaulgeg. Negm pa wijei aq jijgluewji'g gelu'sit ta'n tel pegisutasit aq ne'po't ugjit ignmugsin Gjinisgam. ²⁰ Gesgmnaq gisita's'gtnugweg ugs'tqamu, Westaulg gis gisi mgnut ugjit ugs'taugsinew gatu nige' giaspiaqal na'gwegl, ta'n tujiw tetaputesg iga'q, nisgimut'p ugjit gilew ulapetmnew. ²¹ Ta'n goqwei tela'tegep na weji gtlams'tasultioq Gjinisgamewigtug. Ta'n Se'sus gisi np'geg, Gjinisgam apaji unaqa'lapnn. Apaji ignmuapnn uggepmite'lgaqanm aq espitelmapnn. Getlams'tasultioq, Gjinisgam elita'sultioq aq geituoq negm tla'tegetew ta'n teli tplumugsioqop.

²² Nige' 'gtlue'utinal apigsigtmugsioq aq waqamo'l'tioq Gjinisgamewigtug ta'n Gjinisgam ugteliaqeweim jigs'tmoqop. Nige' gis waqamoltioq aq gesaltultioq tellaqeweigtug ta'n nig getlams'tmu'tijig Gjinisgamewigtug. Ta'n telgi'g 'ggamlamunual tli gsalug 'ms't wen. ²³ Na wet tla'taqatigw muta piluei mimajuaqan geggunmoq, muta getlams'tmoq Gjinisgam ugglusuaqanml ta'n ma 'gs'ga'nug gatu awna iapjiwewe'tew. Mo weji msnmuoqop ula piluei mimajuaqan gn'gi'guigtug muta mimajuaqan ignmugsioq gaqiatew. Weji msnmoq ula piluei mimajuaqan Gjinisgamewigtug, Gjinisgam gujju. Ula mimajuaqan iapjiwewe'tew muta wejiaq Gjinisgamewigtug aq ma gaqianug. ²⁴ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatiqn,

“Mo pita'qtnug ta'n mimajuinu tel mimajit ula ugs'tqamug.

Pa wijei aq 'msigu gisigweg aq 'np'tew.

Mimajuinu uggepmite'lgaqanm gesga's'g

pa wijei aq wasueg gisigweg aq mn'jaqt'tew.

²⁵ “Gatu Gjisaqamaw ugglusuaqanm iapjiwewe'tew.”

Ula na glusuaqan ta'n pegisitugsioqop aq pestunmugsio'q, na gelu'lg agnutmaqan ta'n Gjinisgam gis tluet.

2

Negm ta'n Gisiteget gisi mgnatl ugjit iganpugutuan Gjinisgam ugtmimajuinung

¹ Jigla'tug ta'n te's'g lue'uti'l, mut nugu egsua'tinew, mut qalipusita'tinew, aq mut mil agnimanew mimajuinu'g aq mut pas'g wesgiji angamgusultinew, awna ulm'tu'tigw. ² Pa wijei aq gopisun gewising pas'g mlagejg pualaji, pa na wijei gilew pas'g puatmug ta'n goqwei Nisgamewei aq ugglusuaqanm ta'n iapjiwewe'tew. Gegnu'tmasultigw glaman me' na ligutitoqs'p Gjinisgamewigtug aq ugs'ta'titoqs'p. ³ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatiqng, “Gi's gisi gji'tuoq ta'n teli ulm'toq Gjisaqamaw.”

⁴ 'Lta'gw negmeg na Gjisaqamaw ta'n gisi ignmugsitoqs'p iapjiwewe mimajuaqan. Gjinisgam megnapnn muta tetuji gs'gelmapnn gatu mimajuinu'g mo menuaqa'la'tigupn. Pa wijei aq nujitaqatijig menuaqtmi'tig'p gun'tew teluejig, “Mo tali ugtapsunigw gatu maw gelu'lg.” ⁵ Gigje'ug Gjinisgam Gjisaqamaw ta'n ignmugsioq iapjiwewe mimajuaqan. Ignmug e'wugsinew ugtlgowaqan pa wijei aq gun'tal e'wmi'tij, el'tu'tij wen'ji'guom. Gjinisgam etlitoq ugtas'utuo'guom aq Wejuli Nisgam wigitew na'te'l. 'Gtinnewaq i'ttew aq teppisa'lugsioq ugjit Gjinisgam. Gatu gilew sape'ultitoqs'p patlia'sg, ta'n elugutitoqs'p. Patlia'su'ultitoqs'p ta'n tel gegnu pmita'loq ta'n tla'taqatitoqs'p aq tluetoqs'p ta'n negm tel pualugsioq. Emtoqwala-toqs'p aq miwatmuatoqs'p Gjinisgam aq a'sutmessewgijig igtigig. Wegla

wel'te'tmugsioq muta gilew Se'suguli ugtmimajuinung. ⁶ Muta Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg,

“Megmmap tetuji gelu'lg gun'tew
ta'n iga'tu 'gjigan Sioneg
aq 'ms't goqwei mawn'g.

Elging Westaulg. Negm pa na wije
aq ula maw gelu'lg gun'tew.

Ta'n wen getlams'tuatl ma mil agnutmutinew
aq ma ntaqo'qona'lam'g, awna gepmitelmaten.”

⁷ Na Gjinisgam megenmapnn Westaulgl. Westaulg pa na wije aq ula gun'tew tetuji gelu'lg ugjit gilew ta'nig getlams'tmu'tioq, gatu mo gelu'lgtnug ugjit ta'nig mo getlams'tasulti'gw. Na tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatiqniqtug,

“Na gun'tew, ta'nig nujiataqatijig
mo menuaqtm'i'tigw, teluejig,

'Mo tepianug tel gelu'lg gun'tew,
etna na ula gun'tew

ta'n Gjinisgam gisa'toq 'ms't goqwei mawn'g.”

⁸ Ap igtig telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn,

“Ula na gun'tew ta'n mimajuinu'g pejiataqama'titaq aq nisiattaq.”

Nisia'tijig muta mo getu ns'tmi'tigw na gelu'lg glusuaqan. Etna na ugjit Gjinisgam gisite'tg'p pejiataqama'tinew muta mo getu gtlams'tasulti'gw.

⁹ Gatu gilew gisi mngugsioq Gjinisgam Gisiteget, aq patlia'su'ultioq ugjit Gjinisgam Gjielege'witewit. Gilew na Gjinisgam ugtmimajuinung ta'n tepgisa'lugsioqop ugjit lugowanew. Gisi mngugsioqop thuenew ta'n goqwe'l Gjinisgam gis tla'tegetl, pajiji gelu'lg. Etna na negm ta'n gis wigmugsioqop oqonitpa'qigtug, aq nige' eimu'tioq ugwasetegm ta'n mawi gseteg. ¹⁰ Mujga amgwes gilew mo na Gjinisgam ugtmimajuinumontpniq, gatu nige' gilew na ugtmimajuinung. Gis tliaq mo gejiawoq Gjinisgam ta'n getu ewlitemugsioq gatu nige' gj'i'jioq aq ewlite'lmugsioq.

Mut ignmatmnew elue'uti assumugsinew

¹¹ Nigmatut, ta'nig getlams'tasultioq, gilew wigultioq ula ugs'tqamug, gatu mo tleiaultiwoq. Etawaqtmuloq mut tla'taqatinew ta'n goqwe'l winjigl muta mo glu'lgtnug ugjit ignmatmnew ga'qinal aq 'gtangita'suaqanm assumulinew. Getu' wissuignemaji aq gisa'lugsinew pata'taqatinew. Mo gisa'lugsioqop gigjita'new Gjinisgamewigtug awna gisa'lugsioq'sp mn'tua'gig 'lta'new. ¹² Tl mimajultigw glaman musgalsultioq ta'nig mo getlams'tasulti'gw ta'n tetuji gegnu pmita'ioq. Ta'n tujiw pisui egsumugsioq aq tlua'tijig gilew tla'taqatinew winjigl, na gigji angapmi'tij aq nmitutaq ta'n goqwe'l gis tla'taqatioq gelu'lg. Etug 'gtlams'tasultitaq Se'suseg na na'gwew jugu'elij aq miwatmuataq aq emtoqwalataq Nisgamal.

Jigs'tug ta'nig iganpugutugsioq

¹³ Jigs'tmug 'gt'tplutaqanmuow gmt'giwaq muta Gjisaqamaw tel puatg. Aq jigs'tug g'pno'lewaq aq ta'n mawi espe'g iganpuguit, ¹⁴ aq jigs'tug ta'nig iganpugutugsioq muta g'pno'l petgimajig ugjit ugtapulanew ta'nig opla'taqatijig aq weli usgumanew ta'nig wela'taqatijig. ¹⁵ Ta'n tujiw wela'taqatioqop musga'tuatoqs'p mo telianug ta'n mimajuinu'g pisui iltumugsioq. Nmitutaq mo telianug aq gisa'latoqs'p punajeiugsinew. Etna na ula Gjinisgam tel pualugsioq tla'taqatinew.

Mut ignmatmnew elue'uti assumugsinew

¹⁶ Gjinisgam gis jigla'lugsioq ta'n lue'uti assumugsioqop. Assumsultioq gatu mut t'la'sultinew gis tla'taqatitoqs'p ta'n goqwei pewatmoq gisna gisi opla'taqatinew. Gilew na Gjinisgam uggistejung. Glaman jigs'tug ta'nig

iganpugultijig aq tl mimajultigw ta'n Gjinisgam tel puatg. ¹⁷ Gepmitelmug 'ms't mimajuinu'g, 'gsalug gitapewa'q ta'nig getlams'tmu'tijig. Jipalug aq gepmite'lmug Gjinisgam aq gepmitelmug g'p'nnolewa'q.

Se'suguli welmaje'g'p ugjit neia'tugsinenu ta'n tl pmita'tesnu

¹⁸ Gilew gisteju'g amujpa jigs'tuoq ta'nig elugowoq aq gepmite'lmug mu pas'g ta'nig welm'tu'tijig aq angitelmugsioq, gatu elg ta'nig emegweiug-sioq. ¹⁹ Pa na gisipugu'tmoq ta'n teli amasgipnngusioq gatu tela'taqatioq ta'n goqwei Gjinisgam tetapua'latoqs'p aq ule'watogs'p, mo tel te'p'muoq. ²⁰ Ma wen gepmitelmug ta'n tel gisipugutmoq ta'n tujiw mattoqsioq muta te'p'moq. Gatu je tlia gisi ula'taqatioq ta'n tujiw amasgipnngusioq aq gisipugutmoq, na tujiw Gjinisgam tetapua'latoqs'p aq ule'watoqs'p. ²¹ Etna na ula ugjit Gjinisgam wigumugsioqop, muta Se'suguli amasgipn'ut'p ugjit gilew aq neia'tugsinew ta'n tl pmita'toqs'p. Nemituoq ta'n negm tela'teget, na gilew wije' tla'taqatitoqs'p. ²² Ta'n telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn, "Mo negm pata'tegegup, mo egsuegup. ²³ Ta'n tujiw anmimuteg mo apaji anmimagupnig. Ta'n tujiw amasgipn'uteg, mo ewlumuagupnig, gatu elita'sipnn Gjinisgaml ta'n tel tetapu ilsutegelij. ²⁴ Se'suguli amasgipn-ut'p ugjit 'gtlue'utinal aq ne'po't'p gujjieweigtug glaman ejigla'lugs'igw lue'utigtug. Na tujiw gegnu mimajultitesnu ta'n Gjinisgam tel puatg, aq ma nugu pata'taqatigw. Wesua'tugs'igup 'gt'punual aq 'gtlue'utinal ta'n tujiw matto'teg. Nige' negm ugla'qanml, ginu weji npisulti'g'w aq gelu'sulti'g'w Gjinisgamewigtug. ²⁵ Gilew pa wije' aq gesgoltijig jigg'luewji'g ta'n we'jujig aq apaja'lujig ugjit majulgwalanew nujiangweiwaji jigg'luewji'g. Pa na wije' aq nige' gilew apaji we'jug'sioq aq apaja'lugs'ioq Se'suguliewigtug. Negm ta'n nuji angweiajig ugtmimajuinumg, angweiusioq." Na.

3

Ji'nmug aq ugte'pitemuaq

¹ E'pittut, gilew ingute'jin gepmite'lm'u 'gji'nmum. Ta'n tujiw 'gji'nmum mo getlams'tasiw'g Gjinisgam ugtwi'gatiqn na gisa'lates 'gtlams'tmultew. Ta'n tel gegnu pmien musgalsin je ma newgte' glusuaqan tluen, ² gatu nemi'sg ta'n teli ulm'tun aq ta'n tel gepmite'lm't Gjinisgam. ³ E'pittut, mut pas'g ilape ewnusultinew ugjit neialsultinew uli angamgusultinew, ta'n tel lugwatmoq usapunual, waiopsgul nasgmoql aq ta'n tel mil pil-sultioq. ⁴ Gatu gelu'lg 'gtangita'suaqanmual gugunmug aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Sangewo'ltigw aq wantaqamigsultigw, glaman ma wen gisa'lanew ugswain. Etna na ula gelu'lg aq tepawgtig sangeweie'n aq wantaqamigsin. Ma gisigu'anug Gjinisgamewigtug awna iapjiwewe'tew. ⁵ Gis sa'q na getlamia'tijig e'p'ijig ta'nig getlams'tua'tipnn aq elita'sitipnn Gjinisgaml tel pmalsultipnig. Gepmite'lma'tipnig ugji'nmumuaq. Na weli angamgug Gjinisgamewigtug. ⁶ Sala wije' tele'g'p, gepmite'lmapnn Aplamal aq telui'tapnn, "Saqamaw." Gilew pa na wije' aq Sala, siaw tla'taqatioq gelu'lg aq ma goqwei jipatmu'tiwoq, awna Gjinisgam sangewite'lmug.

⁷ Ji'nmulut, uli tgwa'manew 'gte'pitemuaq. Ingute'jin, amujpa ule'w 'gte'pitem muta negm me' menaqanat aq gi'l. Amujpa na gepmite'lm't muta gte'pitem maw gi'l Gjinisgam ignmugsitogs'p iapjiwewe' mimajuaqan. Na wet tla'tegen me' na ma goqwei etoqwastnug 'gta'sutmaqanng. Mu tla'tegewn Gjinisgam ma nutmulugul 'gta'sutmaqanml.

Welmajo'tioq ta'n teli ula'taqatioq

⁸ Aq nige' amujpa gilew wije'i tli angita'sultigw aq ewlilteltultioq. 'Gsalug ta'nig getlams'tasultijig aq uleiatultigw ta'n te'sit wen. Mut me'go'ltigw. ⁹ Mut apaji asita'law winjigigtug. Ta'n tujiw wen oplal'sg, mut oplal'aw aq wen anmim'sg, mut apaji anmimaw, gatu awna apaji ula'l. Etna na ula telgitasin tla'tegen glaman mestapettes ta'n te's'g goqwei Nisgamewei. Muta Gjinisgam teplum'sg ugjit ignmulin ta'n goqwe'l gelu'lg l ta'n tujiw gis wigum'sg. ¹⁰ Ta'n telueg Gjinisgam ugtwi'gatiqn, "Ta'n wen getu wel mimajij aq gtu' ulgwijn, mo teltenug wini usguman igtig aq amujpa na puni egsuet.

¹¹ Amujpa na winjigl pun tla'tegetl aq wela'teget.

Amujpa na siaw sangewe'g aq wantaqamigsit ta'n we'gusipgwatoq aq ule'waji igtig.

¹² Gjisaqamaw apji angweiwaji ta'nig tetapua'taqatiliji aq iapji jigs'tuaji ta'n tujiw a'sutma'tilij. Gatu ejiglapasualaji ta'nig oplal'taqatiliji."

Na telueg Gelu'lg Wi'gatiqn. ¹³ Wen tala'lultew ta'n tujiw wela'tegen? 'Lpa mo wen! ¹⁴ Gatu tlia gitnman ta'n tujiw teli ula'tegen me' tli ulgwijintes muta Gjinisgam Gisiteget ulapemultew, glaman mut jipalaw mimajuinu'g aq mut sespeta'siw. ¹⁵ Gatu gepmitelmug Se'suguli 'ggamlamunuaq aq ignmug assumugsinew. Iapji gisgajo'ltigw ugjit gegnuat'uan ta'n getu wen pipanimasg ta'n teli gtlams'tasin Se'suguli aq ta'n elita'sin Gjinisgamewigtug. ¹⁶ Gatu gepmitelmug aq ul gelulug ta'n tujiw pipanimugsioq. Pas'g te'sioq tetapua'tega. Me' na ta'n tujiw pisui aqanimulg aq miluitul, me' na ntaqo'qonalsultitaq muta gisi musga'sg ta'n pisui ilsumasig ta'n tujiw pas'g gisi ula'tegen aq ul gelusin muta majulgwalt Se'suguli. Etna na ugjit. ¹⁷ Pa na Gjinisgam pua'l'sg gitnman, na me' gelu'lg gitnman ugjit ta'n teli ula'tegen je mu oplal'tegen. ¹⁸ Se'suguli nepg'pnaq aq na tepiaqap ugjit 'gtlue'utinal apigsigtasettn. Gegnu pmiet ji'nm ugjit mo gegnu pmita'gwigw mimajuinu'g. Me' na apaja'lugsifoqs'p Gjinisgamewigtug. Gujjieweigtug gis ne'po'tg'p gatu minua'lut'p Wejuli Nisgamewigtug aq apjiw mimajitew. ¹⁹ Ugjijaqamijuitug eliep aq nat pestunmuapnig ta'nig mo getlams'tasulti'gupnig aq nige' nepu'titgi'g. Nige' pa na wije'i aq laplusang pisultijig aq glapis Gjinisgam ilsumataq. ²⁰ Negmow na mima-juinu'g ta'nig eimu'tipnig ta'n Noao'q mimajiteg, mo jigs'tua'tigupnn Gjinis-gaml. Pegiji esgmalapni, na na'gwegl Noa etlitoq mesgi'g ugtuluow. Pas'g ta'sijig mimajuinu'g mo paqasia'tigupnig. Negmow na ugumuljin te'sijig, ta'n weji ugs'ta'tipnig. ²¹ Elt ginu westaugsi'gup ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Se'sus ta'n weji np'g'p ugjit ginu aq apaji minunsit. Jigs'tug Gjinisgam ta'n ignmugsi'gup piltu mimajultinenu 'st'ge' ta'n napgetmu't'p sign'ta'suti. Mo ta'n gaqinal waqama'tugul samqwanigtug gatu awna ta'n waqamo'liti'gw Gjinisgamewigtug. Na tel napgetmu't'p sign'ta'suti. ²² Se'suguli eliepnaq wa'so'q aq inaqaneg epit Gjinisgaml. Igani assumajig ta'n te'siliji ansale'wiliji wa'so'q, 'ms't ta'n te'siliji etli iganpugua'tiliji aq ta'n telgi'g ml'gigno'ti geggung.

4

Gawasgita'sultijig ta'n tel mimajulti'tij

¹ Se'suguli ta'n mimajuinualsip welmaje'g'p aq amasgipnnut'p. Elt gilew wije'i tla'ta'sultigw 'st'ge' negm aq ul'te'tmug ulmajo'ltinew je mu oplal'taqatinew. Ta'n wen etlpugutg ulmajo'qon je mu oplal'tegegw, igalugsit

ta'n lue'uti assumapnn. ² Na nige' weja'tegemg, te'sioq amujpa na ignmat Gjinisgam ilgwenmulin 'gmimajuqaqnm aq mo nugu tela'tegewn winjigl ta'n i' tleiu't'p 'st'ge' ta'n mimajuinu'g i' tla'taqati'tij. ³ Gis tepiaqapnn ta'n goqwe'l'gis tla'tegen pa wije' aq ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw. Ta'n itl mimaji't'p winsuaqaqanigtug aq na pas'g teli angita'sitp. Ta'nig tepqatmu'tijig sespo'taqatijig aq ta'nig mo tepqatmu'ti'gw wije' tela'taqatijig, na gemutnto'tultijig, aq naqana'ma'tijig ta'n etl mawita'jig, aq emtoqwala'tij mntu'g. Winjigl tela'taqatijig aq Gjinisgam masgelmot ta'n tel luguti'tij. ⁴ Aq nige' ta'nig mo getlams'tmu'tigw paqalailultijig ta'n tujiw mo wiji-gwe'iwawj aq mo tela'tegewn na winjigl ta'n negmow tela'taqati'tij. Na tujiw ugs'gewo'ltitaq aq maligimultaq. ⁵ Gatu amujpa na ula musgalsultitaq Gjinisgamewigtug ta'n teli ilsumaten ta'nig me' mimajultijig aq ta'nig gis nepu'tipnig. ⁶ Etna na ula ugjit gelu'lg glusuaqan pestunmu'tpnig ugjit ta'nig nige' nepu'tipnig. Ta'n tel pata'taqatipnig gisi ilsumaji npmu'tinew 'st'ge' 'ms't mimajuinu'g gatu awna ta'n teli gtlams'tasultipnig Se'susewigtug gis tl mimajultitaq 'st'ge' Gjinisgam.

E'wmoq na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam gisi ignmugσιοq

⁷ Gespaqami'g pugjig iga'qt'tew. Amujpa na ilgwensin. Ango'te'n aq apji paqe'ien glaman gis tli a'sutmessewitesnen. ⁸ Ula na mawi espe'g, 'gjitmi'gsaltultioq. Etna na ugjit mut wan'ta'suatmnew 'gsalug' ms't wen ta'n telgi'g 'ggamlamunual muta ta'n tujiw gesalt igtig, pa na opla'lg, ta'n teli gsalt, na gisa'lultew apigsigtuates. ⁹ Ta'n tujiw wen getlams'tg giguag pegising, u'leiuq, smug aq ignmug ugtugunin. Uleiatultigw ala wen ap igtig aq mut am-salewistug. ¹⁰ Gjinisgam ignmugσιοqop 'ms't wen ml'gigno'ti ugjit tla'tegen lugowaqan ugjit negm aq apoqonmuanew igtigig. Amujpa e'wmu'tioq ula ml'gigno'ti aq na teli ulapetmnew igtigig. Na tujiw 'ms't wen mawi ulapetmi'tij. ¹¹ Ta'n wenig gisi msnmi'tij ml'gigno'ti ugjit pestunmuanew, amujpa na pestunmatmi'tij Nisgamewe' glusuaqan. Ta'nig gisi msnmi'tij ml'gigno'ti ugjit apoqonmuanew igtigig amujpa na tela'taqatijig e'wmi'tij na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam teli ignmuapni. Na tujiw 'ms't goqweigtug mimajuinu'g miwatmua'tital Gjinisgam aq emtoqwala'tital muta Se'suguli gisi ignmugsi'gw na ml'gigno'ti. Ge' miwatmuanej aq emtoqwa'lanej Gjinisgam, Se'suguli ugwisunmg. Negm mestai assusit iapjiw. Na tliaj!

Gitnm'tioq muta getlams'tmu'tioq

¹² Nigmatut, mut paqalailultinew ta'n tujiw gitnm'tioq aq ugtnu'gwalugσιοq aq gisa'lugσιοq amasgipnnugsinew. Mut paqalailultigw muta ula tliatew. ¹³ Gatu ul'ta'sultigw muta gilew welmajo'ltioq pa wije' aq Se'suguli gisi welmaje'g'p. Me' na gilew ul'ta'sultitoqs'p ta'n tujiw Se'sus 'pgising aq uggepmite'lgaqanm musga'sgt'tew. ¹⁴ Ulgwujultigw ta'n tujiw anmimugσιοq aq pisui agnimugσιοq muta gilew majulgwaloq Se'suguli. Getletug Wejuli Nisgam aq uggepmitelgaqanm eig 'gtinnewaq. ¹⁵ Mut 'ntaqite'tmun ulmaje'n ta'n teli ula'tegen ugjit Se'sus gatu 'ntaqo'qonalsin pa na opla'tegen. Mo teltenug ne'pa'tegen gisna gmutnen aq al matnalgen, gisna ali mgwasa'tun 'gsisgon mimajuinu'g ta'n telo'lti'tij. Mo teltenug ta'n wen getlams'tuatl Se'susal opla'tegen. ¹⁶ Gatu ulmajo'ltioq muta getlams'tasultioq Se'suguliewigtug. Mut 'ntaqite'tmnew gatu miwatmug Gjinisgam muta gilew na Se'suguli unaqapemg.

¹⁷ Tetaputesg iga'q ugjit mimajuinu'g ilsumugsinew aq ginu, Gjinisgam ugtmimajuinumg, amgwesewa'ju'ultitesnu. Ginu ilsumugsitesnu gatu

tali ilsumaten ta'nig mo getlams'tasulti'gw Gjinisgaml gelu'lg ugtagnut-maqanm? Mawi mtue'tew ta'n teli ilsumuj. ¹⁸ Ta'n Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg,

“Tli mtue'tew ugjit mimajuinu'g

ta'nig getlamia'tijig ugs'ta'tinew.

Talo'ltitaq ta'nig mo getlams'tmu'ti'gw

aq siawi opla'taqatijig? Mawi mtue'tew.” Na.

¹⁹ Gatu gilew ulmajo'ltoiq muta Gjinisgam tel'te'tg, gaqa lita'sualug Gisiteget ta'n iapjiw tela'teget ta'n teli tplumugsioq aq siawi ula'taqatigw.

5

Ta'n goqwei telteg ugjit iganpugultijig tla'taqatinew

¹ Gilew ta'n iganpugultioq ta'nig getlams'tmu'tijig getu welgwija'luloq. Ni'n elg iganpugui. Npugugwigtug nemi'g'pnaq Se'suguli ta'n tel ne'po't'pnaq gujiieweigtug aq ni'n geitu ignmuitew uggepmite'lgaqanm ta'n tujiw apaja'sij. ² Etamuloq, gilew ta'n iganpugultioq na gigji angweiug Gjinisgam ugtmimajuinu'g, pa wije i aq nujiangweiwaji jijgluewji'jg. Tla'taqatigw muta Gjinisgam tel pualugsioq. Mut pas'g wet tla'taqatinew muta amujpa na tela'taqatigw gat u awna tla'taqati'gw muta wel'te'tmoq tla'taqatinew. 'Gtlgowaqanuow lugwatmug muta getu apoqonmuoq igtigig mo ugjit pas'g suliewei gat u awna 'lpa ta'n teli ul'te'tmoq ta'n tel lugutioq.

³ Mut 'gtu assumanew ta'nig gisi ignmugsioqopnig ugjit angweiwanew, gat u awna musga'tug ta'n tel pmita'ioq ta'n negmow tl pmita'taq pa wije i aq jijgluewji'jg ta'n tel majulgwala'tij ta'n wenn angweiagwi'titl. ⁴ Ta'n tujiw pgisintew nuji assumajig ta'nig nuji angweiwatlijig jijgluewji'jg, na tujiw ignmugsitoqs'p wa'so'q'ewei elege'witewatgw ta'n ma gasa'gwianug aq iapjiw gepmitelmugsitoqs'p ta'nig wel lugutioq.

⁵ Pa na wije i etamuloq gilew maljewe'jg jigs'tug gisigu'g. Getletug na aq 'ms't ta'n te'sioq, gisigu'g aq maljewe'jg gepmitelmatultigw, apoqonmatultigw aq mut penoqitelga'tinew. Tl'te'lm 'ms't wen pa wije i aq gi'l, muta Gjinisgam ugtwi'gatiqn telueg, “Gjinisgam getanatl ta'n wen emtesgilitl aq espitelsilitl gat u ul'telmatal ta'n wen mo me'ge'ligul.” ⁶ Jigs'tug Gjinisgam aq tla'taqati'gw ta'n tel pualugsioq muta mawignat. Me' na negm espitel mugsitoqs'p aq gepmite'lmugsitoqs'p ta'n tujiw tetaputesg na'gweg iga'q. ⁷ Iga'tug Gjinisgam ta'n te's'g goqwei sespete'tmoqol muta iapji angitel mugsioq aq sespete'tmugsioq muta gesalugsioq.

⁸ Ango'tmug aq apji gisgajo'ltigw muta mn'tu ta'n getanugsioq, apji 'gtu gisapsngugsioq pa wije i aq pittalu ta'n apji algimiet aq algwilg ta'n goqwei malqottew. ⁹ Ml'gito'ltigw ta'n teli gtlams'tasultioq, muta mu geituoq ta'n tujiw mn'tu gistesgugsitoqs'p. Siaw lita'sultigw Gjinisgam aq mut jigs'tuanew mn'tu. Ugsisgwa'lug. Na tujiw gisipugutuatoqs'p. Geituoq igtigig, ta'nig getlams'tasultijig ula ugs'tqamug wije i tel gitnm'tijig 'st'ge' gilew. Glaman ml'gito'ltigw. ¹⁰ Na Gjinisgam apji gsalugsioq aq wigumugsioqop mimajultitoqs'p wa'so'q muta majulgwaloq Se'suguli. Gjinisgam teli ul'telmugsioq aq gepmitelmugsitoqs'p iapjiwewe i muta mawgatmu'tioq Se'suguli. Gitnm'tioq nige' gat u Gjinisgam 'lpa jugu'etew aq amgnultew. Iljoqwa'lugsitoqs'p aq ml'gipugualugsitoqs'p ta'n teli gtlams'tasultioq aq me' aji ml'gignewa'lugsitoqs'p aq gisa'lugsitoqs'p apji gisipugutmnew. ¹¹ Negm iapjiw gaq gugung ml'gigno'ti aq mestai assusit. Na gis tliaq. Gepmite'lmanej Gjinisgam iapjiw. Na tliaq!

Pem gaqawi'g'g ugtwi'gatiqn

¹² Ewi'gmuloq ula wi'gatignji', ta'n nitap, Sailas, mesaqan wi'gig'p ugjit ni'n. Wijei teli gtlams'tuatl Se'sugulial pa wijei aq ni'n aq elita'sualg. Getu' ulgwijimuloq aq gis tlimuloq ta'n goqwei geitu ta'n Gjinisgam teli ul'te'lmaj ugtmimajuinung. Ta'n goqwei gis tlimuloq ugjit Gjinisgam apoqonmugsi-toqs'p ml'g'pugultinew glaman ml'g'pugultigw. Apjiw lita'sultigw ta'n Gjinisgam gesalugsioq.

¹³ Ta'nig getlams'tasultijig, ula tet na 'gjigan ta'n telui'tm Papilan puatmi'tij wi'tugsinew gilew ta'n Gjinisgam mawi mgnugsioq. Maw Malg pipan-imugsitoqs'p, "Me'talo'ltioq?" Negm pa wijei aq 'ngwis Gjinisgamewigtug.

¹⁴ Tlatatultigw aq ugsaqamultultigw muta gesaltultioq Gjinisgamewigtug. Etamg Gjinisgam ugjit wantaqo'ti gugunmnew 'ggamlamunuaq gilew ta'n tleiawultioq Se'suguli. Glapis ap nemu'lan Pie'l.

Tapuwei wi'gatign ta'n Pie'l ewi'gmuaaji ta'nig getlams'tasultiliji Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Pie'l getu gnuwa'tuaji Gisiteget ugmimajinumg, "Amujpa tel mimajulti'gw ugjit tetapua'lanew Gjinisgam Gisiteget aq amujpa genn'g ggamlamunuaq teliaqewe'l ta'n gina'mugsitoqs'p."

Telimaji, 'Gis eimu'tijig nujiugsugina'mua'tijig gilew te'sioq aq elt ta'nig telui'tusultijig Gjinisgamewei iganigjitegewinu'g, gatu mo telianug. Wejo'tmi'tij gisa'lugsioq gtlams'tuanew ta'n egsugina'mua'tijig. Getana'titl Westaulgl ta'n weji nplipnn ugjit ugs'ta'utesnu. Getu me'ga'sultijig gsulieweim aq getu sespo'taqatijig e'pijig aq gisa'lugsioq mo menaqa majulgwaloq Westaulg. Gisiteget ugtapulataq. Amujpa a'sutmewinu'g gigi majulgwala'titl Westaulgl aq gegnu pmo'ltijig glaman igtigig ta'n mo getlams'tasulti'gw mo wini usguma'titl Westaulgl aq ugteliaqeweim.

Nisgam ml'gigno'ti ignmugs'gw gigwaji tla'taqati'gw ta'n tel puatg. Amujpa wantaqamigsulti'gw aq wele'lugig igtigig aq wantaqo'ti gugunmu'g ggamlamunuaq. Amujpa gesalu'g Gisiteget aq maw igtigig. Gjisaqamaw apaja'sitew aq mo wen gi's gisi nqa'lagul.

Pie'l teluet, "Nigmatut, mut awan'ta'sultinew ta'n goqwei telimuloq. Nisgamewigtug newgte' na'gweg pa wijej aq pituipnnaqanipunqeg aq pituipnnaqanipunqeg pa wijej aq newgte' na'gweg."

Mo Gjisaqamaw sipgeiug tla'tegetew ta'n teli tplumsip st'ge' ta'sijig mima-juinu'g tel'ta'sultijig, gatu awna ewlitelm'sg aq esmal'sg aq maw ugjit ms't wen ta'n te'silitl. Pewalatl ms't wenn gawasgita'lin aq jiglita'lin elue'utigtug aq jugwita'lin negmeg muta mo wen pualagul lielin mn'tua'gig.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Pie'l poqji ewi'gmuaaji a'sutme'winu'g aq etamatl Gjinisgaml ugjit ule'wanew (1.1-2)

Gjinisgam Gisiteget wigumugs'gw gegnu pmita'nenu (1.3-15)

Pie'l gis nemiatl Westaulgl uggepmite'taqanm ge'guteg gm'tnigtug (1.16-21)

Egsugina'mua'tijig aq ta'nig teluitusultijig iganigjitegewinu'g ugjit Gjinisgam gatu mo telianug (2.1-22)

Gjisaqamaw pugjig apaja'sitew (3.1-18)

¹ Ni'n, Simon Pie'l, epa'si aq ap ewi'gmuloq wi'gatign, ugjit gilew ta'n teli gtlams'tasultioq Se'suguliewigtug pa wijej aq ninen. Gjinisgam Gisiteget ta'n emtoqwalog aq Se'suguli, na nujiugs'tawi'wet, ta'n tel getlamie'tij gisa'lugsioq tli gtlams'tasultinew. 'Gtlams'tuaqanmuow wijej tetuji gelu'lg aq ninen ta'n gis nemi'gt' Se'sus 'npugugwinaq. Ni'n na Se'suguli ugtlugow-inuml aq ugtapostale'witeml. Wel'ta'sualuloq.

² Etamgig Gjinisgam aq Se'suguli na Gjisaqamawminu ul'te'lmugsinew aq ignmugsinew uggelu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Aq me' pmi ignmugsitoqs'p ta'n tel nenuoqig gigwajiageweigtug.

Gjinisgam wigumugs'gw gegnu pmita'nenu

³ Gjinisgam e'w'g ugml'gigno'tim ignmugsinenu na ml'gigno'ti ugjit gegnu pmita'nenu ta'n tel puatg negm aq tetapua'lug. Na wet tla'teget ta'n tel piam nenug Se'suguli ta'n wigumugs'gup ugjit gepmitelmugsitesnu wa'so'q maw negm. Na'te'l etli elege'witewit aq me' tetuji gesasit st'ge' na'gu'set.

4 Nige' gisi ignmugsi'gw ta'n goqwe'l maw gelu'lg' aq tepawgtigl glaman me' na gis flo'ltitoqs'p 'st'ge' negm aq jiglita'toqs'p ta'n te's'gl goqwe'l winjiggl ula ugs'tqamug. 5 Gjinisgam na tela'tegep, aq gisi ignmugsi'gup ta'n teli gtlams'tasultioq. Gatu me' mesgi'g puatmoq, me' aq ta'n teli gtlams'tasultioq. Amujpa melgugtmoq aq e'wmoq na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam ignmug-sioq ugjit gegnu pmita'new. Ta'n tel gegnu pmita'ioq amujpa attignita'ioq ugjit angu gegnu'tmasultinew Gjinisgam aq we'jitunew ta'n tel pualugsioq tla taqatinew.

6 Ta'n tel nenuoq Gjinisgam elt attignita'gw ugjit angu gina'masultinew ilgwensultinew aq pa'qo'ltinew ta'n teli angita'sultinew aq ta'n telgwi-jultioq. Ta'n teli ilgwensultioq aq pa'qo'ltioq, amujpa attignita'ioq ugjit angu gina'masultinew gisipugutmnew. Ta'n tel gisipugutmog, amujpa attignita'ioq ugjit angu gina'masultinew ul'tasuaqanigtug ignmuoq Gjinisgam ilgwenugsinew. 7 Ta'n teli ignmuoq Gjinisgam ilgwenugsinew, attignita'gw ugjit angu gina'masultinew menaqqajewei teli uleiatultinew ta'nig getlams'tasultijig. Ta'n teli weleuijig ta'nig getlams'tasultijig amujpa attignita'ioq ugjit angu gina'masultinew menaqqajewei 'gsalanew' ms't ta'n te'sijig.

8 Ta'n tujiw ula tela'taqatioq aq maw pm siawa'tutoqs'p, na me' ml'gignattoqs'p aq ml'gi gtlams'tasultitoqs'p aq me' pm nenuatoqs'p Se'suguli Gjsaqamawminu aq me' pm flo'ltitoqs'p ta'n tel puatg aq gisueiugsi'toqs'p. 9 Ta'nig ula mo tela'taqati'gw pa na wijei aq ta'nig ma'muni wejuoapultijig 'st'ge' nepapigwo'lti'tij. Mo migwite'tmi'ti'gw ta'n tel gawasgita'sultipnig elue utigtug aq Gjinisgam ta'n teli apigsigtmuapnig ugtlue'utiwal. Telteg'p mo nugu pata'taqatinew gatun awna telteg gegnu pmsultinew.

10 Wijigatulti'gw, etna na ugjit attignita'gw aq wegla tla'taqatigw ugjit musga'tuanew igtigig tleiaultioq Gjinisgamewigtug ta'n gisi mgnugsioq aq wigumugsioqop. Wegla siaw tla'taqatigw glaman ma nugu liamsultiwoq ugjit nisiatinew elue utigtug. 11 Ta'n tujiw siaw tla'taqatioq, ignmugsitoqs'p ta'n pisgwita'new Gjsaqamaw iapjiwewei ugtelege'wa'gimg. Gjsaqamaw ta'n assumugsi'gw, na Se'suguli nujiugs'tawi'wet. 'Ms't goqwe'l gelu'lg' 'msntoqs'p. Mo goqwei etegigjennug.

12 Etna na ugjit siawi migwimultoqs'p ula ta'n gisi usgutmulog na teliaqewei ta'n gina'mugsioqop, tlia nige' gis geituoq aq siaw gnnmoq 'ggam-lamunuaq. 13 Gisita'siap telteg ge's me' mimaji wegla' siaw migwimulinew glaman tla'taqatitoqs'p, 14 muta geitu apugjig 'np'tes. Gjsaqamaw telimip na tliatew. Gjsaqamaw ta'n assumugsi'gw, negm na Westaulg. 15 Etna na ugjit tla'tega's ta'n tel we'gusipgwatu ugjit gisa'lulinew apji migwite'tmnew ula teliaqewe'l ta'n gina'mugsioqop glaman gnnmoq 'ggamlamunuaq ta'n tujiw gisi npman.

Ugugugwigtwg nemia'tipnn sa'se'wamugwa'siliteg Se'sugulial

16 Mo elita'siweg a'tugwaqann ta'n tel gnua'tuleg ugjit Se'suguli. Wes-gumg'tteg aq telimule'g Gjsaqamawminu Se'suguli aq ugm'l'gigno'timg 'pgis-intew. Geitueg ta'n wesgutemg muta mo pas'g ta'n igtigig agnutmugsiesg gatun 'npugugwinaq nemi'g'tt'p aq uggepmitelgaqann. 17 Eimu'tieg'p gm'tnigtug ta'n tujiw Wegwisit Nisgam gepmitelmateg Se'susal, sa'se'wamugwa'siliteg aq paqtata'siliteg. Gjinisgam nutaqap teluet, "Ula na 'ngwis ta'n mawi gsal aq ta'n maw tetapua'lit." 18 Ninen nutaqatt'p metewistog wa'so'q, ta'n tujiw eimu'tie'g maw Se'sus gepme'g gm'tn.

19 Etna na ugjit ml'gi gtlams'tasulti'gw na agnutmaqan ta'n iganigjitegewinu'gi'g teluepnig. Me' glu'lg'tew jigs'tmoq. Ugglusuaqanml

apoqonmugsitoqs'p 'ns'tasultinew ta'n goqwei Nisgamewei. Pa wije aq elita'sin wasoqonmaqaq etlategl ta'n tujiw oqonitpaqiaq pemien glapis na na'gweg wejgwapniaq. Na wije Se'sus ta'n telui'tut na egsitpu'gweei gloqowei paqtata'sij 'ggamlamunuaq glaman 'ns'tasultitoqs'p ta'n goqwei Nisgamewei. ²⁰ Migwite'tmug ula, "Mo wen gis gnuat'ugsiwoq Gjinisgam ugglusuaqanml glapis Wejuli Nisgam eig ugtinneg. Na tujiw Wejuli Nisgam gisi apoqonmuatal aq gnuat'uatat ta'n Gjinisgam tel puatg." ²¹ Etna na Wejuli Nisgam ilgwenaji iganigjitegewinu'gig ta'n tujiw wesgutmi'titeg agnutmaqaq wejiaq Gjinisgamewigtug. Mo pas'g mimajuinu'g gisite'tmi'tigup ta'n tluetaq, gatu awna mimajuinu'g ilgwengwi'tijig Wejuli Nisgaml wesguma'tipnn Gjinisgam ugtagnutmaqaqnm.

2

Nujiegsugina'mua'tijig

¹ Gi's na nige' sa'q eimu'tipnig nujiegsugina'mua'tijig Isle'lewigtug. Telu-tusultijig iganigjitegewinu'gig ugjit Gjinisgam gatu mo telianug. Pa na wije ula na'gwegl ta'nig wije egsugina'mua'tijig ne'ita'jig. Negmow tli ntawo'ltitaq ta'n tel gimia'ti'tij aq ta'n egs'pugua'lugsioq. Gatu mu Gjinisgam elgimagupni. We'gaw getana'tital Gjisaqamawul ta'n weji nplipnn ugjit ugs'taugsinenu. Gatu mo menuege'tigupnn aq 'nqas gaqiattaq ta'n te'pmi'tij. ² Pugwelgig ta'nig getu gtlams'tasultijig Se'susewigtug majulgwat-mua'titaq ta'n winjigl telo'lti'tij. Na ula ta'n tela'taqati'tij gisa'lataq igtigig ta'nig mo getlams'tasulti'gw wini usguma'tital Se'susal aq ugteliaqeweim. ³ Ula elue'wa'lugwi'tij suliewei. Telimugsioq ta'n pas'g goqwei pas'g me'ga'suatmi'tij gsulieweim. Gi's sa'q Gjinisgam ilsumapnig, aq apugjig seioqwia'titaq. Mo Gjinisgam ne'pa'gw, gis nemiaji 'ms't goqwei ta'n tela'taqatijig.

⁴ Gjinisgam wetapulapni ansale'wiliji ta'n pata'taqatilipni aq elgimapni Mn'tua'gig, aq na'te'l oqonitpa'qigtug geggunutpnig glapis na na'gweg ta'n Gjinisgam ilsutegetew. ⁵ Gjinisgam wetapulapni mimajuinu'g ta'nig mo emtoqwalagupni. Sa'qawei ugs'tqamueg. Getapatoqopneg ta'n tujiw gigpesaqeg ne'wisgegiguna'qeg aq mespo'qeg ta'n telgig ugs'tqamu. Na tujiw pas'g westawiapni Noal maw lluigneg te'sijig mimajuinu'g. Noa gis pestung'p teliaqewei aq gisi usgutg'p ta'n Gjinisgam pualaji mima-juinu'g tla'taqatinew. ⁶ Gjinisgam ilsumapni na mimajuinu'g ta'nig wigul-tijig 'gjigann Satm aq Gamola ta'n seioqwa'toqopnn pugtewigtug. Na tel musga'tuapni mimajuinu'g ta'n tla'lataq elue'ultiliji. ⁷ Gatu Lo'tal west-awiapnn, na tetapu pmalsit ji'nm, ta'n wigit Satmeg. Gesigaw asgaijig ta'nig winsultijig aq tela'taqatijig winjigl. ⁸ Ula tetapu pmalsit ji'nm wigip ta'n eimu'tilij. Te'sigisg'g nemiapni aq nutuapni winjigl ta'n tela'taqatipni aq ugglamun pajiiji asgo'tmua'tip. ⁹ Gatu Gjisaqamaw geitoq ta'n tli ugs'tawiatag mimajuinu'g ta'n majulgwalji ta'n tujiw gitnm'ti'tij aq geitoq ta'n tli ugtapulataq elue'winu'g ta'n tujiw na na'gweg iga'q ilsuman. ¹⁰ Pjiliw geitoq ta'n tli ugtapulataq ta'n wenig majulgwatmi'tij winjigl ug-tangita'suaqanmual aq winsultijig, masgeltmua'tij Gjinisgaml ugtassus-tim. Wegla nujiegsugina'mua'tijig mo gepmitelma'tigul Gjinisgaml awna melgatpa'tijig aq gi'gatgamigsultijig. Mo gepmitelma'tigul ta'nig eimu'tiliji wa'so'q assusultiliji awna anmimatijig. ¹¹ We'gaw na ansale'wijig wa'so'q ta'n gaqamultijig Gjinisgam ugsisgw, me' melgigna'tijig aq me' espo'ltijig je mu ula nujiegsugina'mua'tijig, gatu mo almima'tigwi ta'n tujiw wesguma'tij Gjinisgamewigtug. ¹² Gatu ula mimajuinu'g aq unaqapemg telo'ltijig pa wije aq wi'sis. Wi'sis na mo geitu'ti'gw ta'n goqwei tetaputeg aq ta'n goqwei mu

tetaputenug. Wi'sisg ta'n gisapsgnuijig loqte'gnigtug aq ne'po'qsin, na pa na wijej ula mimajuinu'g mo geitu'ti'gw ta'n goqwei tetaputeg aq mu tetaputenug. Maligite'tmi'tij aq anmitmi'tij ta'n goqwei mo nestmi'ti'gw. Me' enmiaq ilsumujig ta'n teli opla'taqati'tij aq mn'tua'gig 'lta'taq ta'n tel te'pmi'tij. ¹³ Gisi opla'taqatijig aq apatapangittaq. Wel'ta'sultijig ta'n tujiw goqwei gis tela'taqati'tij winsuaqan je tlia miaw na'gweg. Ta'n tujiw pisgwa'j giguaq mawatalultioq, na tujiw tele'g pa wijej aq sangew mimajuinu, gatu ta'n tujiw mo nemugsi'gw na tel mimajit pa wijej aq 'gjinn'tu. 'Ntaqo'qona'lugsioq ta'n winjigigtug el mimajit. ¹⁴ Ula mimajuinu'g pas'g getu gwilmi'tij usgo'taqan aq siawi angite'tmi'tij e'pilitl ta'n tela'tegelitl. Ilgwenatiji igtigig ta'nig menaqana'tijig ta'n teli gflams'tasulti'tij wijej tla'taqatinew. Amujpa weji msnmi'tij ta'n goqwei puatmi'tij tliaj ta'n getu tliaq. 'Lpa Gjinisgam ugtapulataq aq mn'tua'gig 'lgimataq. ¹⁵ Puna'la'titl Gjinisgam ugtawgti aq gesgo'ltijig aq majulgwatmi'tij 'st'ge' ta'n teli ilgwensulti'tij ta'n tela'tegelipnn Peimal, Po'sol uggwisl. Wesgumut'p Gjinisgam ugtwi'gatignigtug. Gesatg'p suliewei ta'n apangituaten ugjit ta'n teli opla'tegej. ¹⁶ Aq wetapulut'p ta'n teli opla'tegej. Ugtue'ml gelultl aq majiaqa'ltl iganigjitegewinu ta'n tel lue'wiew muta getu opla'teget.

¹⁷ Wegla mimajuinu'g mo tepawgtulti'gw pa wijej aq gaqpietegl sipuji'tl aq alug wejgwa'lugwiejig ugjit gipesan gatu mo gipesanug. Gjinisgam gi's gisi iga'tuajig ugt'punual ta'n mujga oqonitpa'qigtug mn'tua'gig. ¹⁸ Me'go'ltijig ta'n tel ginnuatmi'tij ta'n goqwei mo tepawgtinug usgutmnnew. Sespo'taqan aq winsuaqan mesia'tiji igtigig aq apajo'latijig lue'utigug ta'nig pas'g atel ejiglita'jig ta'n winjig tel mimajulti'tij. ¹⁹ Teluejig, "Tla'taqatigw ta'n teli gsatmoq aq assumstuligw." Gatu ula nujiugsugina'mua'tijig ta'n tel gina'mua'ti'tij mo assumstuligw. Negmow uggisteju'ultijig ugjit lue'uti, aq gaqia'titaq. Gistejuin ta'n goqwei wissuignem'sg. ²⁰ Ta'n tujiw mimajuinu tel gina'masij Gjsaqamawminu Se'suguli, na Nujiugs'tawi'wet, mimajuinu ejigla'sip aq gissumugt'g ula lue'uti usg'tqamug. Pa na apaji pa'qiet amjlapitga'lij lue'utigug aq apaji gistejuj ap. Na me' metue'g nige' ta'n eliej je mu amgweseweieg. ²¹ Me' glu'lgtesoq mo ugji'jiawg Se'sugulial aq ta'n tel puatg tla'tegen je nenaj aq na tujiw gawasga'sij Nisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm ta'n ignmutpnn. ²² Ta'n goqwei gis tliaq ugjit negmow musga'tugsi'gw ta'n i' thuepnig gisigu mimajuinu'g, "Nmu'j apaja'sitew usgo'qotemunmg aq gulgwi's gisapa'luj, apaja'sitew sisguigtug." Na wijej tela'taqatijig ta'nig apaita'jig elue'utigug.

3

Gjsaqamaw teli tplumsip apaja'sitew

¹ Nigmatut, ula nige' gis tapuewei wi'gatign ta'n ewi'gmuloq. Gitg 'ntwi'gatignn, wejo'tmap migwimulinew ta'n goqwei gis geituoq ugjit Gjinisgam glaman gegnuj angita'sinew aq glu'lt'j 'gtangita'suaqanm. ² Pualuloq migwite'tmnew na glusuaqan ta'n Nisgamewei iganigjitegewinu'gi'g wesgutmi'tipnigl. Ta'n goqwei telua'tipnig tliatew. Migwite'tmug gina'masuti wejiaq Gjsaqamaw, na Nujiugs'tawi'wet ta'n ugtapostale'witemuaq ignmugsioqop. Na amujpa tla'taqatiaoq. ³ Amujpa migwimuloq aq nestmoq. Mimajuinu'g ne'ita'taq enmigiaspiaq ta'nig ugmimajuqaanmual ilgwenas'gl aq tla'taqatitaq ta'n teli gsatmi'tij, ta'nig ugtlue'utiwil ilgwenmaqwi'tij ugmimajuqaanmual. Negmow maligitelmultaq. ⁴ Thuetaq, "Se'sus teplumsip jugu'en, gatu tami eig? Nujiinaqi'g gis nepu'tipnig gatu 'ms't goqwei me' wijej tel

pmiaq aq pa wijeï mujga amgwes ta'n ugs'tqamu gisita'sgeg. Mo ninen tel'ta'sultiweg apaja'sitew." ⁵ Ula mimajuinu'g ulite'tmi'tij mu 'gji'jitunew gis sa'q Gjinisgam glusiteg, wa'so'q aq ugs'tqamu gisitoqop, nigtua'toqopnn samqwan, ula musigisg gisitoqop ge'gwe'g aq ugt'a'n epune'g. Na tujiw ugs'tqamu wet neia's'g'p samqwanigtug. ⁶ Aq samqwanigtug etli gta'pa'toqopneg ta'n te's'g goqwei eig'p ula ugs'tqamueg ta'n tujiw gipesan ne'wisgegiguna'qeg aq mespo'qeg'p ta'n telgi'g ugs'tqamu. ⁷ Na toqo tujiw Gjinisgam teplumapni mimajuinu'g, "Ula musigisg aq ugs'tqamu ango'tm glapis ta'n tujiw gaqa nu'gwa'qal pugtewigtug. Ula al geggunas'gl ugjit na na'gweg ta'n tujiw elue'ultijig mimajuinu'g ilsumuj aq 'lgimuj mn'tua'gig."

⁸ Nigmatut, mut awan'ta'sultinew ta'n goqwei telimuloq. Gjinisgamewigtug newgte' na'gweg pa wijeï aq pituipntnaqanipunqeg aq pituipntnaqanipunqeg pa wijeï aq newgte' na'gweg. ⁹ Mo Gjsaqamaw sipge'iug tla'tegetew ta'n teli tplumsip 'st'ge' ta'n ta'sijig mimajuinu'g tel'ta'sulti'tij gat u awna ewlitem'sg aq esgmalultew aq maw ugjit 'ms't wen ta'n te'silitl. Pewalatl 'ms't wen gawasgita'sultilin aq jiglita'lin elue'utigtug aq jugwita'lin negmeg. Muta mo wen pualagul lielin mn'tua'gig.

¹⁰ Gjsaqamaw ugnagwegm tli iga'qt'tew. Gat u mo wen geitug ta'n tliatew, gat u iga'qt'tew pa wijeï aq gmutnes. Na na'gweg, nutas'gt'tew mesgi'g sespena'q aq musigisg 'gs'ga's'gt'tew. Ta'n telgi'g musigisg nu'gwa'qt'tew, maw ula ugs'tqamu aq ta'n te's'g goqwei. ¹¹ 'Lpa 'ms't goqwei gaq nu'gwa'qt'tew. Glapis na tujiw, tal pmita'toqs'p. Amujpa na gegnu pmita'loq aq tepgisa'lsultioq ugjit Gjinisgam lugowanew. Na telteg tla'taqatinew. ¹² Ta'n teli pgiji esgmatmoq Gjinisgam ugnagwegm, tla'tega ta'n Gjinisgam tel puatg ta'n we'gisipgwatun, me' na iga'qt'tew apugjig. Etna na na'gweg ta'n tujiw musigisg nu'gwa'g aq ta'n te's'g goqwei eteg. ¹³ Gat u esgm'ti'gw ugjit tlian ta'n goqwei Gjinisgam teplumsip, na pilei musigisg aq ugs'tqamu. Ta'n pas'g goqwei gelu'lg i'tt'few aq 'ms't wen jigs'tuatl Gjinisgaml.

¹⁴ Aq nige', nigmatut, gilew ta'n teli esgmatmoq ula na'gweg, tla'taqatigw ta'n tel gisi pgwatu'tioq, munso'tmug ta'n tel lugowoq Gjinisgam. Mut goqwei amsalteg tla'taqatinew muta Gjinisgam tel nmugsioq. Wantaqamigsultigw, na ule'ug gigmewa'q, na wantaqo'ti gugunmug 'ggamla-munuaq. ¹⁵ Migwite'tmug Gjinisgam etli esgmat ugjit ginu tlimanenu igtigig na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'sus na tujiw gisi ugs'ta'titaq. Pa wijeï aq gitapenu Poligap ta'n tel ewi'gmugsioqop e'w'g'p ugt'ns'tuo'tim Gjinisgaml ta'n ignmat'p. ¹⁶ Etna na ulaal ta'n ewi'gmugsioqop ugtwi'gatigng alt ta'n metue'gl teli ns'tmu'tioq. Elue'wia'tijig aq melgatpa'tijig mimajuinu'g ta'nig egsugina'mua'tmi'tij aq igtigig ta'nig menaqana'tijig ta'n teli gtlams'tua'titl Se'susal ewnasa'tu'tij gaqi gtoqotu'tij ta'n telueg. Pa wijeï aq tela'tu'titl igtigil Gjinisgam ugglusuaqanml aq elsumsultijig mn'tua'gig.

¹⁷ Gat u gilew, nigmatut, nige' igan tlimuloq aq gis geituoq. Angweia-sultigw, glaman me' na gisipuguttoqs'p. Na tujiw ma jiglgwenugsiwoq ta'n teli opla'taqati'tij elue'winu'g, aq ma nisia'tiwoq ta'n tl ml'gipugultioq ta'n teli gtlams'tasultioq. ¹⁸ Siaw ligutigw Gjinisgamewigtug. Me' pm ml'gi gtlams'tasultigw aq me' ul nenatultigw Gjsaqamawminu Se'suguli. Negm na Nujiugs'tawi'wet ta'n tetuji wel'telmugsioq. Gepmitelmane' nige' aq iapjiw. Na tliaj. Wapis ap nemu'loq. Pie'l.

Amgwesewei agnutmaqan ta'n Sa'n ewi'g'g'p Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Sa'n getu' tlimaji mimajuinu'g tapu'gl ta'n goqwe'l. Pewalaji wigumatultinew maw Nisgam aq maw Se'sus aq mo pewalagwi mimajuinu'g majulgwalanew ta'ni egsugina'mua'tiliji. Wegla egsugina'mua'tijig getu' tlimaji egsuo'qonn. Teluejig "Se'sus aq Nisgam mu gigjita'gwi lue'winu'g." Tel gnu'tmuaji mimajuinu' Se'sus na Nisgam uggwisl mu mimajuinu'gw. Tlimaji mo sespete'tmnew muta gisi ugs'tawiata jel tlia me' winsultijig, mo gesala'tigwi igtigi aq newtite'lsultijig.

Sa'n ewi'g'g'p ula wi'gatign ugjit tlimanew igtigi na Se'sus mimajuinu'alsip aq ta'ni getlams'tasultiliji gigi wigumatutilita Se'suseg. Elt ewi'g'g'p ta'nig getlams'tasultijig Se'suseg na gsalata Nisgaml aq igtigi mimajuinu'. Ta'nig getlams'tasultijig tla'taqatita ta'n Nisgam tel puatg aq ma' emtogwala'tigwi igtigi nisgama.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Negm ta'n tel wi'tit Gjiglusuaqan gisa laji mimajuinu' mimajultinew iapijw (1.1-4)

Nisgam sape'wit aq na mimajuinu ta'n majulgwalatl na getlamietew. Na Wejuli Nisgam gina'muatal ta'n tla'tegelital (1.5-2.27)

Ta'n wen getlams'tasit mo pewatmug ntaqo'qonalsit ta'n tujiw Se'susal apaja'silitew na amujpa tel mimajit st'ge' ta'n Nisgam tel puatg. Amujpa getlams'tasit Se'suseg aq amujpa ango'tg mo majulgwalan egsugina'mua'tiliji (2.28-4.6)

Ta'n wen getlams'tasit tl mimajit ta'n Nisgam tel pualaj aq amujpa gesalaji igtigi (4.7-5.12)

Ta'n wen getlams'tasit na tl wigumaji Nisgaml aq Nisgam uggwisl. Na mimajitew iapijw aq mo teltenug emtogwalan igtigi nisgaml (5.13-21)

Negm ta'n tel wi'tut Gjiglusuaqan gisa laji mimajuinu' mimajultinew iapijw

¹ Ewi'gmuloq muta getu' tlimuloq na iapijwewei mimajuaqan gis eteg'p ge's mu ugs'tqamu gisita'sgtugweg aq me' eteg. Nutmaieg'p ula mimajuaqan aq nemi'g'tt'p negm ta'n geggung ula mimajuaqan. Ignmugsieg'p aq mesnmu'tieg nige'. Na agnutmaqan ewi'gm ula wi'gatignigtug apoqonmuata mimajuinu'g iapijw mimajultinew. ² Negm ta'n wejgwa'tugsieg ula mimajuaqan neia'tugsieg'p ugs'tqamug. Nestmu'tieg'p aq geitueg ula na teliaqewei mimajuaqan. Nige' getu' usgutmuloq ula iapijwewei mimajuaqan. Na wejiaq gujjinu ta'n eig wa'so'q. Musga'tugsieg'p aq gis ignmugsieg'p. ³ Ta'n goqwei gis nmitueg aq gis nutmaieg na nige' ewi'gmuloq muta pewaluloq 'gtlams'tasultinew st'ge' ta'n tli gtlams'tasultieg aq wigumatultinenu. Na wigumatultieg maw gujjinu ta'n eig wa'so'q aq uggwisl ta'n teluisilitl Se'sus Westaulg. ⁴ Nige' ewi'gmuloq glaman ma'muni ul'ta'sultitesnen. Ta'n tujiw elita'sultioq ula agnutmaqan na tujiw ma'muni ul'ta'sultitoqs'p.

Gjinisgam sape'wit

⁵ Nige' telimuloq na agnutmaqan ta'n Se'sus telimugsieg'pnn. Ula na telueg, "Gjinisgam nemitoq ms't goqwei aq mo goqwei mimugwas'gtug muta ms't goqwei nemitoq." ⁶ Pa na telueigus na wigumalg'tt Se'sus aq

teli gtlams'tasulti'gw ta'n Gjinisgam gis thuep gatu pem pata'taqati'gw na tuijw egsua'ti'gw aq pem tla'taqati'gw ta'n goqwei mo telianug. ⁷ Pa na tla'taqati'gw ta'n tetaputeg st'ge' ta'n Gjinisgam musga'tugsi'gw tetapua'taqatinenu na wigumatulti'gw. Apjiw tetapua'teget aq ms't gpa'taqanminal apigsigta's'gl. Na gisa'lugsitesnu gtlamia'tinenu. Na ula tla'tegetew muta tetapu'et aq iapjiw tela'teget ta'n teplumasit. ¹⁰ Pa na wen ginu te'si'gw thuej mnaq pata'tegegw, na elsutmuatl egsuelin Gjinisgam muta teluelitl, "Ms't wen na pata'teget."

⁸ Pa na telueigus mu pata'taqatigw, na elue'wa'sulti'gw aq mo getlams'tmugg na teliaqewei ta'n Gjinisgam teluep. ⁹ Pa na paqapuguat-mug 'gtlue'utiminal, Gjinisgam na apigsigtugsitesnu aq ignmugsitesnu ms't gpa'taqanminal apigsigta's'gl. Na gisa'lugsitesnu gtlamia'tinenu. Na ula tla'tegetew muta tetapu'et aq iapjiw tela'teget ta'n teplumasit. ¹⁰ Pa na wen ginu te'si'gw thuej mnaq pata'tegegw, na elsutmuatl egsuelin Gjinisgam muta teluelitl, "Ms't wen na pata'teget."

2

Se'sus getu' apoqonmugsi'gw

¹ Nn'jantut, ewi'gmuloq muta getu' apoqonmuloq mo pata'taqatinew. Gatu na mimajuinu ta'n elita'sitl Se'susal aq pata'tegej na gisi apigsigtuaten muta Se'sus Westaulg apji tetapu'et. Negm na nutagnutmewinu aq glulatal gujjinal ugjit apigsigtugsinenu. ² Na gisa'toqol 'gtlue'utiminal apigsigta's'gl muta ujil weli gsua'tulitl ta'n goqwei Se'sus gis tela'tegep gujjieweigtug ugjit ginu. Na tepiaq tela'tegep aq ujil wel'temilitl apigsigtugsinenu 'gtlue'utiminal aq elg ms't mimajuinu'g ugtlue'utimual.

³ Ta'n tuijw tela'taqati'gw Gjinisgam ugt'tplutaqanml, na giasgiw geitu'gw wel nenu'gw. ⁴ Pa na wen thuej, "Ni'n Gjinisgam nenaq," gatu elistoqol Gjinisgam ugt'tplutaqanml, na egsuet muta mo getlams'tmug na teliaqewei ta'n Gjinisgaml teluelitl. ⁵ Ta'n wen tela'teget ta'n goqwei gis wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign na musga'toq tetapui gsalatl Gjinisgaml aq igtigi st'ge' ta'n Gjinisgaml tel musga'tugutal. Na ula tela'taqati'gw, na geitu'gw elita'sualugg Gjinisgam. ⁶ Ta'n wen teluet elita'sualatl Gjinisgaml, amujpa tela'sit st'ge' ta'n Se'sus tela'sip.

Na pilei 'tplutaqan

⁷ Nn'jantut, mo ewi'gmuloq pilei 'tplutaqan. Na wesgutmulog na sa'qawei 'tplutaqan ta'n gis ul nenmoq weja'tegemg elita'sualoq Se'sus glapis nige'. ⁸ Gatu ula 'tplutaqan pa na wijej aq na pileiawig. Ta'n goqwei Se'sus gis tela'tegep na wijej aq waseteg aq musga'toqop ula na teliaqewei 'tplutaqan ta'n tuijw tetapu mimajip. Gilew wijej musga'tuoq ta'n tuijw tetapu mimajultioq st'ge' negm. Na nige' geituoq ta'n goqwei pewalugsioq giasgiw tla'taqatinew.

⁹ Pa na wen thuej tetapua'teget aq me' masgelmaji Gjinisgam un'jang na ne'gaw pata'teget. Mo geitug ta'n goqwei tetapu'aq. ¹⁰ Gatu ta'n wen gesalaji Gjinisgam un'jang na majulgwatg ta'n tetaputeg aq ma' gisa'lagul igtigl pata'tegelin. ¹¹ Ta'n getu wen masgelmaji Gjinisgam un'jang na siaw pata'teget aq mo geitug ula pata'taqan gisa'latal me' naji pata'tegen. Na siaw tle'tew muta na lue'uti gisa'laj mu nenmug ta'n goqwei tetapu'aq.

¹² Nn'jantut, ewi'gmuloq muta Gjinisgam gisi apigsigtugsioqol 'gtlue'utimual. Ta'n goqwei Se'sus gis tela'tegep gisa'toq tlian. ¹³ Ewi'gmuloq ta'n gisi gtlams'tmoq sa'q muta geituoq Se'sus eig'p gesgmnaq ugs'tqamu gisita's'gtnugweg. Ewi'gmuloq ta'n siaw lita'sultioq Se'suseg muta gisi wissuignemoq Gjimm'tu. Ewi'gmuloq ta'n poqji gtlams'tasultioq muta gis geituoq gujjinu ta'n eig wa'so'q.

¹⁴ Ewi'gmuloq ta'n gisi gtlams'tmu'tioq sa'q muta nenuoq Se'sus ta'n eig'p gesgmnaq ugs'tqamu gisita'sgtugweg. Ewi'gmuloq ta'n siaw lita'sultioq Se'suseg, muta melgi gtlams'tmu'tioq Gjinisgam ugtwi'gatign aq gis wis-suignemoq Gjinn'tu.

¹⁵ Mut puatmnew ta'n goqwe'l Gjinisgam mo wel'te'tmugl ugs'tqamug gisna ta'n getu goqwei gisalugsitoqs'p pata'taqatinew. Ta'n getu wen pewatgl ta'n goqwe'l Nisgam mo wel'te'tmugl ugs'tqamug, na mo me'gite'lma'gul Gjinisgam na gujjinul ta'n eimlitl wa'so'q. ¹⁶ Ta'n te's'gl goqwe'l Gjinisgam mo wel'te'tmugl ugs'tqamug mo wejia'ngl Gjinisgam na gujjinu ta'n eig wa'so'q. Wejia'ngl na ms't goqwe'l mo gelu'lgtnugl ta'n mimajuinu'g pajijite'tmi'titl. Wejia'ngl ms't goqwe'l nemitu'titl aq pajiji puatmi'titl gisna ta'n goqwe'l ginite'tmi'titl. Wegla goqwe'l wejia'ngl ugs'tqamug. ¹⁷ Ta'n goqwe'l Gjinisgam mo wel'te'tmugl aq ta'n goqwe'l mimajuinu'g pajiji puatmi'titl na ugs'ga'tas'gt'latu gatu ta'n wen siaw tla'tegej ta'n Gjinisgam tel puatmlitl na mimajitew iapjiw.

Ta'sijig getana'titl Se'susal

¹⁸ Nn'jantut, wegla na ugtejgewe'l na'gwegl. Gis nutmoqop na newte'jit ta'n getanatl Westaulgl p'gisintew aq gis nige' pugwelgig ta'n getana'titl Westaulgl gis peita'jig. Etna tujiw ta'n tel geitu'g wegla na ugtejgewe'l na'gwegl. ¹⁹ Na getantaqatijig mo wije'i teli gtlams'tasulti'gw st'ge' ginu. Etna na ugjit weji puna'lugsigupniji. Pa na wije'i teli gtlams'tasulti'tij st'ge' ginu na me' mawi tgo'tmu'tijig maw ginu. Nige' igtigig mimajuinu'g geja't'iji mo wije'i aq teli gtlams'tasulti'gw st'ge' ginu.

²⁰ Gatu Se'sus ignmugsioqopn Wejuli Nisgam apoqonmugsinew. Na glaman ms't gilew geituoq ta'n goqwei teliaq. ²¹ Mo ewi'gmuloq ugjit tlimulinew ta'n goqwei teliaqewei muta gis geituoq. Elg geituoq na egsuo'qon mo gis tlianug.

²² Na nenuoq ta'n wen nuje'gsuet. Negm na mimajuinu ta'n teluet Se'sus mu na Westawulg. Ula mimajuinu getanatl Se'susal aq alua'lagwi Gjinisgam aq uggwisl. ²³ Ta'n wen alua'tuatl Gjinisgam uggwisl na maw elg alua'latl Gjinisgam. Gatu ta'n getu wen getlams'tasitl Gjinisgam uggwisl na elg getlams'tasitl Gjinisgam.

²⁴ Siawi gtlams'tasultigw ta'n nutmoqop amgweseweieg. Pa na siawi gtlams'tmu'titoqs'p na gelu'lg agnutmaqan na siawi gtlams'tuatoqs'p Se'sus aq ujijl. ²⁵ Se'sus teplumugsi'gw ignmugsinenu iapjiwewei mimajuaqan.

²⁶ Weji wi'gmuloq ula muta getu' gnuat'uloqig na mimajuinu'g ta'n egs'pugua'lugsitoqs'p. ²⁷ Gatu na Wejuli Nisgam ta'n Se'sus ignmugsioqopn me' apoqonmugsioq. Na nige' mo taluegetuoq nat wen gina'mugsinew muta Wejuli Nisgam gegina'mugsioq ms't goqwe'l Nisgamewe'l. Mnaq teluegw egsuo'qon. Siawi gtlams'tuoq Se'sus st'ge' ta'n Wejuli Nisgam tel gina'mugsioq.

²⁸ Nn'jantut, siawi gtlams'tuoq Se'sus glaman ta'n tujiw apaja'sitew na ul'ta'sultitesnu ultesguanenu. Ma' ntaqo'ltiwoq aq pajiji ul'ta'sultitoqs'p nmianew. ²⁹ Weli gij'jioq Se'sus getlamiet. Na elg geituoq na ta'n wen tela'tegej ta'n tetapu aq negm na Gjinisgam un'jann.

3

Mimajuinu'g ta'n Gjinisgam gesalji, na Gjinisgam un'jang

¹ Angite'tmug na Gujjinu ta'n eig wa'so'q tel ma'muni gsalugsi'gw je we'gaw tel wi'tugsi'gw "nn'jang." Teliaq ginu na un'jang gatu pugwelgig mimajuinu'g mo nenua'tigul Gujjinal glaman mo nestasulti'gw ginu na

Gjinisgam un'jang. ² Nn'jantut, ginu na Gjinisgam un'jang nige', gatu me' mnaq musga'tug giasgiwewe'g ta'n tlgamigsultitesnu. Gatu ta'n tujiw Se'sus apaja'sitew, geitu'gw wije'i tlo'ltitesnu st'ge' negm. Na tujiw ul nenuatesnu muta nmiatesnu giasgiw ta'n Se'sus tele'g. ³ Ta'n wen etli esgmalatl Se'susal apaja'silin na pun pata'teget aq tli mimajitew st'ge' Se'susal tli mimajilipnn.

Gjinisgam un'jang 'lpa mo siaw pata'taqati'gw

⁴ Ta'n tujiw nat wen pata'tegej na elist'g Nisgamewei 'tplutaqan. Ta'n wen pata'teget mo majulgwatmug 'tplutaqan. ⁵ Gatu Se'sus pegising'p ugs'tqamug ugjit apigsigtmugsinenu 'gtlue'utiminal. Na ne'gaw mo pata'tegegup. ⁶ Ta'n wen apjiw majulgwalatl Se'susal mu siaw tla'tegegul lue'uti'l gatu ta'n wen siaw tla'tegetl lue'uti'l, mo nenuagul Se'susal aq mo nestuagul.

⁷ Nn'jantut, mut ignmuawoq mimajuinu'g lue'wa'lugsinew. Ta'n wen siaw tetapua'teget na getlamiet st'ge' ta'n Se'sus tel getlamiej. ⁸ Gjinn'tu siaw pata'teget weja'tegemg ugs'tqamu gisita's'geg. Ta'n wen siaw pata'teget majulgwalan Gjinn'tu'l. Gjinisgam uggwisl pegisinnipnn ugs'tqamug susiga'total ta'n te's'gl lue'uti'l aq Gjinn'tu ugtlgowaqanml.

⁹ Na'n wen na Gjinisgam un'jann na pun pata'teget, muta Wejuli Nisgam l wijeiatl aq apoqonmatl. Ma' gis siaw pata'tegegw muta negm na Gjinisgam un'jann. ¹⁰ Gis nenuatesnu ta'nig Gjinisgam un'jang aq ta'nig Gjinn'tu un'jang. Negm na mo Gjinisgam un'jann ta'n tujiw mo tetapua'tegegw gisna mo gesalaqul ta'n elita'silitl Se'suseg.

Gjinisgam un'jang gesaltultiji

¹¹ Ne'gaw gegina'mugsioqop amujpa gesaltultinew. Ula na wije'i agnut-maqan gis nutmoqop ta'n tujiw poqji gtlams'tasultioqop. ¹² Amuj mu tela'taqatiggw st'ge' Ge'no'q. Mn'tu pitu'gwitl aq Ge'no'q ne'pa'pnn ugjig-nama. Goqwei ugjit tel ne'pa'pnn. Na wef ne'pa'pnn muta siaw pata'tegep gatu ugjig-nama tetapua'tegelpna.

¹³ Nn'jantut, mut paqalaultigw ta'n tujiw mimajuinu'g ta'n mu majulgwala'tigul Se'susal masgelmugsioq. ¹⁴ Geitu'gw Gjinisgam gisi ignmugsi'gup pilei mimajuaqan muta siawi gsalugig ta'nig elita'sultiliji Se'suseg. Pa na wen mo gesalaqul ta'n wenn elita'silitl Se'suseg, na mo geggunmug iapjiwewei mimajuaqan. ¹⁵ Pa na ta'n getu wen masgelmaji Gjinisgam un'jang, na pa wije'i aq gis ne'pa'tegej. Geitu'gw ta'n wen gis ne'pa'tegej ma' msnmug iapjiwewei mimajuaqan. ¹⁶ Ta'n tujiw Se'sus nep'p gujiwewigtug ugjit apoqonmugsinew ginu na gisa'lugsi'gw gji'tunenu teli gsalugsi'gw. Na elg gisgajo'lti'gw 'npu'tinenu ugjit apoqonmuanew igtigig ta'nig elita'sultijig Se'suseg. ¹⁷ Ta'n tujiw Gjinisgam un'jann nat goqwei nuta'maj, aq gaq tepiaq geggunmu'tioq. Pa na nenuoqos gatu mo apoqonmuawoq, 'lpa musga'tuoq mo tli gsalanew Gjinisgam. ¹⁸ Nn'jantut, mut pas'g thuenew gesaloq mimajuinu'g gatu mo apoqonmuawoq. Awna musga'tunew ta'n teli gsalooq mimajuinu'g aq apoqonmuoq.

Gjinisgam un'jang uggamlamunual welgwitt'tal ta'n tujiw qamulti'tis Gjinisgamewigtug

¹⁹ Pa na ula tla'taqati'gw geitu'gw majulgwatmu'g teliaqewei ta'n Gjinisgam gis musga'tugsi'gup. Elg geitu'gw Gjinisgam ma' ilsumugsi'gw ta'n tujiw ilsumata igtigi ²⁰ je thia nige' tel'ta'sulti'gw mo tepawtultiggw thui'tasultinenu Gjinisgam un'jang. Na me' geitugsi'gw je mu ta'n teli gjasultiggw muta gis geitoq ms't goqwei. ²¹ Nn'jantut, pa na mo ilsumsultigus na tujiw ml'gita'sultitesnu ta'n tujiw qamultitesnu Nisgameg.

22 Ta'n goqwei Gjinisgam pipanimugg, ignmugsitesnu muta tela'taqati'gw ugt'tplutaqanml aq tetapua'lugg. 23 Ugt'tplutaqanml na ta'n goqwei pipanimugsi'gw tla'taqatinenu. Amuj gtlams'tug Se'sus Westawul'g. Negm na Gjinisgam uggwisl. Amuj gsaltulti'gw st'ge' ta'n Gjinisgam pipanimugsi'gup. 24 Ta'n wen tela'tegeh ugt'tplutaqanml, apji majulwalatl Gjinisgaml aq Gjinisgaml wijitgweiatl. Geitu'gw ula na teliaq aq Gjinisgam wijitgweiugsi'gw muta gisi ignmugsi'gup Wejuli Nisgam.

4

Gis nenuatoqs'p mimajuinu'g ta'n gegguna'titl Wejuli Nisgaml

1 Nn'jantut, mut 'gtlams'tmnew ta'n te's'g goqwei mimajuinu'g teluejig. Awna tmg ugt nu'gwatmug ta'n goqwei teluepnig aq na 'gji'tutoqs'p pa na tluetis ta'n Gjinisgam tel puatg. Ula amujpa tela'taqatioq muta nujeg-sua'tijig niganigjitegewinu'g eimu'tijig ta'n telgi'g ugs'tqamug. 2 Telimuloq ta'n nenuatoqs'p mimajuinu'g ta'n gegguna'titl Wejuli Nisgaml. Ta'n tujiw mimajuinu'g gis tlimugsioq Se'sus Westawul'g gis mimajuinualsip ula ugs'tqamug, na tujiw geitutoqs'p wegla mimajuinu'g gisi msnma'tipnna na Wejuli Nisgaml. 3 Ta'n wen teluet Se'susal mo mimajuinualsiligupnna na negm mo geggunagul Wejuli Nisgaml. Awna getanatl Westawul'g. Gis telimuloqop negm ta'n getanatl Westawul'g na gisi pgisng'p ugs'tqamug.

4 Nn'jantut, gilew na Gjinisgam un'jang, aq wissuignemoq negmow ta'n getana'titl Se'susal. Ula na gis teliaq muta negm ta'n wijitgweiugsioq na me' melgignat je mu Gjimm'tu ta'n eig ugs'tqamug. 5 Egsu gina'mua'tijig pewatmi'tid ta'n goqwe'l Gjinisgam mo pewatmugul ugs'tqamug aq wije'l wesgutmi'titl. Ta'sijig mimajuinu'g ta'n mo getlams'tua'tigul Se'susal gesatmi'tij jigs'tuanew. 6 Gjinisgam assumugsi'gw aq ta'n wen nenuatl Gjinisgaml gesatmi'tij jigs'tugsinew. Ta'n wen mo nenuagul Gjinisgaml mo gesatmi'ti'gw jigs'tugsinew. Na glaman gisi gji'jiatesnu ta'n wen majulgwat teliaqewei aq ta'n wen majulgwatg egsuo'qon.

Siawi gsaltultinej muta Gjinisgam apjiw gesalugsi'gw

7 Nn'jantut, siawi gsaltultinej muta Gjinisgam apjiw gesalaji mimajuinu'. Ta'n wen gesalaji mimajuinu', negm na Gjinisgam un'jann aq nenuatl Gjinisgaml. 8 Pa na nat wen mo gesalaqwi igtigi, na elg mo nenuagul Gjinisgaml muta Gjinisgam apjiw gesalaji mimajuinu'. 9 Gjinisgam neia'tugs'gup ta'n teli gsalaj mimajuinu' ta'n tujiw petgimateg wipsgunatl uggwisl ugs'tqamug glaman ml'gigno'ti gis ignmugsi'gw mimajultinenu iapjiw muta ula Se'sus pegwatoqop ugjit ginu. 10 Ula na giasgiwewei 'gsaltuaqan. Mo etenug ta'n tujiw gesalugg Gjinisgam gat ugeg na ta'n tujiw Gjinisgam gesalugsi'gw aq petgimateg uggwisl ugjit nplin gujjieweigtug. Glaman Gjinisgam wel'te'tg ta'n uggwisl gis tla'tegelipnna aq gisi apigsigtugsitesnu gtlue'utinal.

11 Nn'jantut, na wije'i teli gsaltultigw st'ge' ta'n Gjinisgam teli gesalugsi'gw. 12 Mo eimug wen ta'n gis nemiatl Gjinisgaml gat pa na 'gsaltulti'gw, na Gjinisgam wijeiuugsieg aq gisa'lugsitesnu 'gsalanenu mimajuinu'g pa na wije'i aq teli gesalugsi'gw.

13 Ta'n tujiw ula tela'taqati'gw na tujiw geitu'gw siaw majulgwalu'g Gjinisgam aq siaw wijitgweiugsi'gw, muta gisi ignmugsigupnna Wejuli Nisgaml. 14 Gis nmugg Nujiugs'tawi'wet aq telimugig igtigig na gujjinu ta'n eig wa'so'q petgimappn uggwisl ugjit ugs'tawian mimajuinu ugs'tqamug. 15 Ta'n wen teluet Se'sus na Gjinisgam uggwisl, na Gjinisgaml iapjiw wijitgweiatl aq negm iapjiw majulgwatal Gjinisgaml. 16 Gis geitu'gw Gjinisgam

gesalugsi'gw aq ne'gaw getlams'tmu'g. Gjinisgam apjiw gesalaji mimajuinu' na glaman ta'n wen apjiw gesalaji igtigi na siaw majulgwalatl Gjinisgaml aq Gjinisgaml siaw wijitgweiatl. ¹⁷ Getu' gsalugg Gjinisgam st'ge' tetuji gsalugsi'gw. Ma' jipasultiggw ta'n tujiw na na'gweg iga'q ta'n Gjinisgam ilsumata mimajuinu'. Na ml'gito'ltitesnu muta na piltuei mimajuaqan gis mesnmu'gup ugs'tqamug na wije i aq na iapjiwewei mimajuaqan Se'sus gegung. ¹⁸ Ta'n tujiw Gjinisgam gesal'sg na ma' jipalaq. Lpa mo nugu jipalaq Gjinisgam muta geitu'n tetuji gsal'sg. Na mimajuinu ta'n jipalatl Gjinisgaml na tel'te'tg Gjinisgaml mu gesalugul aq ugtapulgatal.

¹⁹ Gjinisgam na gesalugg muta tmg gesalugsi'gup ge's mu gesalagweg. ²⁰ Pa na wen thuej gesalatl Gjinisgaml gatu masgelmaji Gjinisgam un'jang, na nujiugsuet muta mu gsalagul igtigl ta'n nemiatl, ma' gisi gsalagul Gjinisgaml ta'n mnaq nemiagul. ²¹ Tplutaqan ta'n Gjinisgam telimugsi'gup tla'taqatinenu telueg na ta'n wen gesalatl Gjinisgaml amuj elg gsalatal Nisgam un'jann.

5

Na mimajuinu ta'n getlams'tasit gis wissuignet ta'n te's'g goqwei Gjinisgam mo wel'te'tmug

¹ Ta'n getu wen getlams'tasit Se'susal Westawulgul, negm na Gjinisgam un'jann. Na mimajuinu ta'n gesalatl ujil mawi gsalata wijig'tiliji. ² Geitu'gw tetapai gsaluggwig Gjinisgam un'jang ta'n tujiw gesalugg Gjinisgam aq majulgwatmu'gul Gjinisgam ugt'tplutaqanml. ³ Musga'tu'g gesalugg Gjinisgam ta'n tujiw tela'taqati'gw ta'n telimugsi'gw. Ugt'tplutaqanml mo metue'gtnuql ugjit tla'taqatinenu. ⁴ Ta'n wen na Gjinisgam un'jann, na wissuignetw ta'n te's'g goqwei Gjinisgam mo wel'te'tmug. Na ugs'tqamug wissuignettesnu ta'n goqwe'l Gjinisgam mo wel'te'tmugl muta getlams'tugg Se'sus. ⁵ Na mimajuinu ta'n getlams'tuatl Se'susal na Gjinisgam ugguwisl na gis wissuignet ta'n te's'g goqwei Gjinisgam mu wel'te'tmug.

Wen gegung iapjiwewei mimajuaqan

⁶ Se'sus Westawulg pegising'p ugs'tqamug. Sign'tut'p samqwanigtug aq umal'tem etl gaqiguniep gujjieweigtug. Weji pging'p mu pas'g sign'tugsin gatu elg mal'tewiep gujjieweigtug. ⁷ Na Wejuli Nisgam telimugsi'gw ula na teliaq. Ms't goqwei ta'n teluet na teliaqewei. ⁸ Nesisgl ta'n gegnuatugsi'gul Se'sus na Gjinisgam ugguwisl. Wegla na ta'n tujiw Se'sus sign'tut'p, aq ta'n tujiw nep'pnaq gujjieweigtug aq maw elg ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimugsi'gw. Wegla nesisgl wel'te'tmi'tij Se'sus na Gjinisgam ugguwisl. ⁹ Getlams'tmu'g ta'n mimajuinu'g telimugsi'gwig. Na amujpa 'gtlams'tmug ta'n Gjinisgam telimugsi'gw muta telimugsi'gup Se'sus na ugguwisl. Ta'n goqwei Gjinisgam teluet me' getlamiaq je mu ta'n goqwei mimajuinu'g teluejig. ¹⁰ Ta'n getu wen getlams'tasij Se'sus na Gjinisgam ugguwisl giasgiw geitoq ta'n Gjinisgam teluep na teliaq. Gatu ta'n getu wen mo getlams'tuagul Gjinisgaml na telui'tatl Gjinisgaml na nujiugsuet muta mo getlams'tmug ta'n goqwei Gjinisgaml teluelipnn. ¹¹ Gjinisgam teluep gisi ignmugsi'gup iapjiwewei mimajuaqan aq ta'n getu wen getlams'tuatl Gjinisgam ugguwisl na gisi msng ula mimajuaqan. ¹² Ta'n getu wen getlams'tuatl Gjinisgam ugguwisl na gegung iapjiwewei mimajuaqan. Gatu ta'n wen mo getlams'tuaqul Gjinisgam ugguwisl mo gegunmug ula mimajuaqan.

Gisi gi'tutesg gugunmn iapjiwewei mimajuaqan

¹³ Ms't ula weji wi'gmuloq gilew ta'n getlams'tasultioq Se'sus na Gjinisgam uggwisl glaman gisi gi'tutoqs'p nige' geggunmoq iapjiwewei mimajuaqan.

¹⁴ Melgita'sulti'gw Gjinisgameg aq geitu'g jigs'tugsi'gw ta'n goqwei etamugg. Wegla goqwe'l wel'te'tgl na ignmugsitesnu ta'n tujiw pipanimugg. ¹⁵ Pa na gi'tugg na Gjinisgam nutmugsi'gw ta'n goqwei pipanimugg, maw elg geitu'gw ignmugsitesnu ta'n goqwei etamugg.

¹⁶ Ta'n tujiw nemioq gitapuow tela'teget na pata'taqan ta'n ma' nigtua'lagul Gjinisgaml na a'sutmessewatoqs'p muta Gjinisgam gisi apigsigtuatal aq gisi ignmuatal iapjiwewei mimajuaqan. Ula na teliaq gatu ma' pipanimuloq a'sutmessewanew na mimajuinu'g ta'n ugtpata'taqanmual gisa'la'tiji nigtua'lanew Gjinisgameg. ¹⁷ Ta'n wen tela'teget ta'n goqwei Gjinisgam mo wel'te'tmug na pata'teget gatu eigl na pata'taqann ta'n mo nigtua'lagul mimajuinu'g Gjinisgameg.

¹⁸ Geitu'gw na ta'n wen Gjinisgam un'jann mo siaw pata'tegegw muta Gjinisgam uggwisl angweiatl aq Mn'tu ma' gis emegweiwagul.

¹⁹ Geitu'gw ginu na Gjinisgam un'jang je tlia pugwelgig mimajuinu'g ta'n mo getlams'tasultigul Gjinisgaml na ilgwenji Mn'tu'l.

²⁰ Geitu'gw na Gjinisgam uggwisl gisi pgsinnipnn ugs'tqamug aq gis nestuimugsi'gup ugjit nenuanew Gjinisgam ta'n getlamiet. Na elita'sualugg Gjinisgam aq elg uggwisl, Se'susal Westawulgul. Negm na giwnaqajewei Gjinisgam aq na mimajuaqan gis telimugsioqop na iapjiwewei mimajuaqan.

²¹ Nijantut, mut emtoqwalanew 'nnooqta'wg gisna igtigi ta'n mu nisgamaq.

Ta'puewei wi'gatign ta'n Sa'n ewi'g'g'p Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Na mimajuinu ta'n gis wi'g'g'p ula wi'gatign tel wi'tusit gisigu mawagnut-mewinu. Ewi'gmuaaji e'pilit aq e'pit un'jang. Espite'lmatl na e'pilitl.

Nige' gisgug ta'sijig mimajuinu'g tel'te'lm'i'tij e'pit na a'sutuo'guom aq un'jang na mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tijig.

Ta'n wen ewi'g'g'p ula wi'gatign pipanimaji mimajuinu' gsaltultinew. Temimaji mu ultesgatultinew egsugina'mua'tiliji aq mu jigs'tuanew.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Telimaji ta'n wenit aq a'sutmessewaji (1-3)

Nisgam ugt'tplutaqanm telueg gsaltultinenu (4-6)

Mo teltenug jigs'tuanenu ta'n goqwei egsugina'mua'tijig gegina'mua'tijig (7-11)

Na ugtejgewei ta'n ewi'gas'g ula wi'gatignigtig (12-13)

Gelu'lg Agnutmaqan

¹ Ni'n na gisigu mawagnutmewinu. Me' tale'n e'pit. Ewi'gmuloq gi'l aq gn'jang muta geitu na Gjinisgam gisi mgn'sg'p. Teli gsaluloq st'ge' Gjinisgam telimugsi'gup gsaltultinenu. Ms't ta'n nenmi'tij Gjinisgam ugteliaqeweim elg gesalugsioq. ² Gesaluleg muta geitueg teliaqewei ta'n wejiaq Nisgameg aq ula teliaqewei iapijw gtlams'tmu'titesnen.

³ Gjinisgam ta'n gujjinu aq uggwisl ta'n teluisilitl Se'sus Westawulg etamgig ul'te'lmugsinenu jel tlia mo te'p'mu'tiggw. Etamgig ewlite'lmugsinenu aq ignmugsinenu wantaqa'ti 'ggamlamuninaq. Ta'n tujiw tla'tegetaq na apoqonmugsitesnu gsaltultinenu aq gtlams'tmnenu teliaqewei ta'n wejiaq negmoweg.

Amuja gsalatesnu igtig mimajuinu'g

⁴ Wel'ta'si muta nutmaiap gn'jang me' majulgwatmi'tij na teliaqewei agnutmaqan st'ge' gujjinu ta'n eig wa'so'q telimugsi'gup tla'taqatinenu. ⁵ Tu's, mo pipanimulu majulgwatmn pilei 'tplutaqan gatw pipanimul tla'tegen na 'tplutaqan gi's gegnu'tmasulti'gup ta'n tujiw poqji gtlams'tmu'g'p na gelu'lg agnutmaqan. Ula 'tplutaqan telueg, "Gsaltultinej." ⁶ Na tla'taqati'gw teliaqewei ta'n tujiw gesaltulti'gw aq gesalugg Gjinisgam, na tujiw majulgwatmu'gul Gjinisgam ugt'tplutaqanml. Ula nutmoqop ta'n tujiw poqji gtlams'tmoqop 'tplutaqan.

Mut sa'se'wa'tunew ta'n goqwei Se'sus gis gegina'muep

⁷ Pugwelgig mimajuinu'g al'ta'jig ms't tami ugs'tqamug muta getu' lue'wa'la'tiji igtigi. Mo getlams'tmi'ti'gw Se'sus Westawulg pegisinnipnn ugs'tqamug aq we'gaw mimajuilin st'ge' ta'n pas'g mimajuinu. Na egsua'tijig aq getana'til Se'susal. ⁸ Ango'tmug glaman apijw msntoqs'p ta'n te's'g Gjinisgam teplumugsioq. Pa na mo tla'taqatiwoq ta'n Gjinisgam teluep na ma' msnmuoq ta'n goqwei Gjinisgam teplumugsioq. ⁹ Ta'n getu wen sa'se'wa'toq ta'n goqwei Nujjugs'tawi'wet gis gina'muep na Gjinisgam mo wijtjgweiwagul. Gatw ta'n getu wen siawi gtlams'tg, na Gjinisgam aq Gjinisgam uggwisl wijjtjgweiwa'titl.

¹⁰ Pa na nat wen getu' mittugwalugsioq ugjit gina'mugsinew nat goqwei ta'n Se'sus mo gegina'muep, mut ul'ta'sualaw giguag aq mut tlimaw, "Etawei

Gjinisgam ula'lulin.” ¹¹ Ta'n getu wen wel'ta'sualatl ala mimajuinu'l na apoqonmuatal gina'munen eggsuo'qon. Na pata'teget st'ge' ala mimajuinu'l pata'tegelitl.

Ugtejgewei agnutmaqan ula wi'gatignigtug

¹² Pugwelgl ta'n goqwe'l getu' tlimuloq gatu mo piama usgutmu ula wi'gatignigtug. Awna getu' mittugwaluloq aq agnutmaioq. Na tujiw me' aji ulo'taqatitesnu.

¹³ Geitu Gjinisgam gisi mgnapni ggwe'ji'j aq un'jang ta'n eimu'tiliji tet. Pewalijig wi'tugsinew.

Si'stewei wi'gatign ta'n Sa'n ewi'g'g'p Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Negm ta'n tel wi'tut Gisigu Mawagnutmewinu gis wi'g'g'p ula wi'gatign. Ewi'gmuatl niganpuguilitl a'sutuo'guomg ta'n teluisilitl Geius. Gepmite'lmatl Geiusal muta apaji apoqonmuaji igtigi ta'n getlams'tasultiliji. Pewalatl sawi apoqonmuan igtigi ta'n tujiw el'talij na'tami se'g ugjit tlimanew mimajuinu' na gelu'lg agnutmaqan. Wesgumatl na ji'nmul teluisilitl Taiotlpe's ta'n teli ajna'tutitl Nisgam ugtlgowaqan. Weli usgumatl na igtigl ji'nmul ta'n teluisilitl Temetlius.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Telimatl Geiusal wel'ta'sit ta'n tel nutmaj (1-4)

Gepmite'lmatl Geiusal ta'n tel gelu'lg ugtlgowaqan (5-8)

Wesgumatl ta'n Taiotlpesal gisi opla'tegelij (9-11)

Temitius tela'teget gelu'lg lgowaqan ugjit Nisgaml (12)

Ugtejgewei ta'n goqwei ewi'g'g'p ula wi'gatignigtug (13-15)

¹ Me' tale'n Geius. Ni'n na gisigu mawagnutmewinu. Mawi gsalul st'ge' Se'sus gis tlimugsi'gup gsaltultinenu.

² Nitap, etawei gi'l tajjige'n aq ms't goqwei ula'sgtn ugjit gi'l. Geju'l wel'ta'sin ge's elugowt Se'sus.

Geius gepmite'lmul

³ Mawi ul'ta'si muta ta'sijig gtlams'tmewinu'g peita'jig ni'neg aq telimijig, gi'l me' tetapu tla'tegen st'ge' Gjinisgam tel puatg. Ne'gaw tel gtlams'tasin aq jigs'tmn na teliaqewei ta'n wejiaq Nisgameg. ⁴ Mo goqwei gisa'linug tli ul'ta'sin st'ge' ta'n tujiw nutmai mimajuinu'g ta'n pa wijei aq nn'jang na me' tetapu tla'taqatijig st'ge' ta'n Gjinisgam tel puatg.

Apoqonmug ta'n wen jugwa'lugsioq Nisgamewei agnutmaqan

⁵ Nitap, ta'n tujiw apoqonmaj gtlams'tmewinu'g aq wegla ta'n mu nenu-awj, na tela'tegen ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. ⁶ Wegla gtlams'tmewinu'g telimugsieg'p a'sutuo'guomg na ta'n teli gsaljig. Siawi apoqonmug ta'n tujiw mittugwalultaq st'ge' Gjinisgam pewal'sg tla'tegen. ⁷ Ta'n tujiw maita'pnig tet ugjit mittugwalanew igtigi aq tlimanew na gelu'lg agnutmaqan, na mo pipanima'tigupni mimajuinu' ta'n mo getlams'tmli'tigw ugjit ignmuanew ta'n pas'g goqwei. ⁸ Ginu ta'n getlams'tmewinu'g amuj apoqonmuggwig, glaman maw lugutitesnu ugjit ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg.

Taiotlpes getu' assumaji a'sutme'winu'

⁹ Ewi'gmaqapnig na mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tijig na'te'l gatu na ji'nm teluisit Taiotlpes mo jigs'tmuigw. Na'te'l getu' niganpugua'sit. ¹⁰ Pa na mittugwalultes usguttas ta'n tel lugwej aq egu agnimit. Ta'n tujiw nitapag tleiaultijig na'te'l getu' pisgwalanew wegla agnutmewinu' aq igtigi emitugwe'winu' a'sutuo'guomg na tujiw Taiotlpes naqa'laji pisgwalanew aq tewa'laji nitapa a'sutuo'guomg.

Tla'tega ta'n goqwei gelu'lg

¹¹ Nitap, mut tla'tegew ta'n goqwei pata'tegewinu'g tela'taqatijig. Awna tla'tega ta'n goqwei gelu'lg. Ta'n wen siaw tla'teget ta'n goqwei gelu'lg

negm na Gjinsgam un'jann. Ta'n wen na siaw pata'teget lpa mo nenuagul Gjinsgaml.

¹² Ms't wen weli usgumatl Temetliusal. Ta'n te's'g gelu'lg tela'tegej aq ta'n goqwei egina'muej musgalsit na glu'sin ji'nm. Ni'n elg weli usgung. Geituoq ta'n goqwei telueieg na teliaqewei.

Sa'n getu' mittugwalaji witapa

¹³ Me' pugwelgl ta'n getu' tlimul gatu mo piami tlimulu ula wi'gatignigtug.

¹⁴ Awna pewatm mittugwalulin aq agnuttesnu.

¹⁵ Etawei Gjinsgam ignmasg wantaqo'ti 'ggamlamung. Gitapaq ta'n eimu'tijig tet pipanimijig tlimulinew me' gesite'lm'sgig. Tlim ms't te'sijig nitapg me' gesite'lmijig.

Na wi'gatign ta'n Ju't ewi'g'g'p Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ju't ewi'g'g'p ula wi'gatign aq telimugsi'gw alua'lanew egsugina'mua'tijig. Teluejig to'q getlams'tasultijig Se'suseg. Mo tetapua'taqati'gw aq Nisgam ug-tapulata. Telimugsi'gw mo majulgwalanew aq mo telo'tiggw st'ge' negmow. Awna pewalugsi'gw atigneta'nenu ugjit Nisgam.

Ta'n goqwei ewi'gas'g'g'p ula wi'gatignigtug

Ju't teluet ewi'g'g'p ula wi'gatign ugjit Nisgam ugmimajuinung (1-2)

Egsugina'mua'tijig (3-16)

Ju't telimaji ta'ni getlams'tasultiliji migwite'tmnew ta'n te'sg goqwei gis gina'masultiliji aq siaw lugowtl Nisgam (17-23)

A'sutmaqan getlams'tasultijig gis e'wmi'tita (24-25)

¹ Ni'n na Ju't. Pemgopa'si aq ewi'gmuloq gilew ta'n Gjinisgam ugmima-juinung. Gjinisgam na gujjuu lapji gsalugsi'oq aq Se'sus iapji angweiusgioq. Elugwewg Se'sus Westawulg. Ji'mej aq ni'n wijig'tieg.

² Etang Gjinisgam ma'muni ewlite'lmulinew aq ignmulinew wanta'qo'ti 'ggamlamunuaq aq ma'muni gsalugsinew.

Mimajuinu'g ta'n teli egsugina'mua'tijig

³ Nitaptut, getu' wi'gmuloq ugjit tlimulinew ta'n Gjinisgam teli ugs'tawugsi'gup aq ta'n teli gtlams'tmug. Gatu tmg munsaiuloq ml'gi lugowanew Gjinisgam aq na teliaqewei agnutmaqan. Iगतmug ula gelu'lg agnutmaqan aq api' uli usgutmug. Gjinisgam gisi ignmuapni ms't ugmimajuinung. ⁴ Ula amuj tla'taqatigw muta ta'sijig mimajuinu'g ta'n mu getlams'tmi'ti'gw st'ge' ginu tego'tmu'tijig ta'n mawi tgo'tmu'ti'gw. Mo wen gejiagwi wegla na nuji egsugina'mua'tijig. Tel'te'lma'titl Gjinisgam ul'te'lmanew aq apigsigtmuanew muta welm'tulitl. Na siaw winsultijig aq siaw sespo'taqatijig. Mo menuega'tigul Gjiassusilitl na Gjsaqamawl teluisilitl Se'sus Westawulg aq mo getlams'tmi'tij negm na Gjsaqamaw ugjit ms't ginu. Gi's sa'q Gjinisgam teluep, mimajuinu'g ta'n tel tla'taqatijig st'ge' negmow ugtap'titaq. Ula ewi'gas'g'g'p Gjinisgam ugtwi'gatignigtug.

⁵ Geitu gi's gina'mugsi'oq ta'n Gjinisgam tela'lapni Lesu'pa ge's eimu'tipnig paqtaqamigtug. Gatu migwite'lmuloq ta'n wet tua'lapni Ijpte'gatig, na tel'gne'g ge's eimu'titeg paqtaqamigtug Gjinisgam gisa'lapni 'npu'tinew negla ta'n mo getlams'tasultiligupni. ⁶ Elg migwite'lmoq ta'n Gjinisgam tela'lapni ansale'witgi' ta'n puna'tu'tili'tipn ugt'punual wa'so'q. Na mo welgwijultigupnig e'wmu'tinew ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam l'gis ignmaji aq pun lugowa'tipn. Na tujiw Gjinisgam gelpilapni pisqa'taqanapi'gtug aq pija'lapni laplusang ta'n etl oqonitpa'q. Ma' apgwa'lugwig glapis na gepme'g na'gwegl iga'qt'tal ta'n tujiw Gjinisgam ilsumata. ⁷ Migwite'lmuloq ta'n telalsultipnig na mimajuinugi'g tleiawultipnig Satm aq Gamola aq igtigl gi-gann gmetug. Na pata'taqatipnig aq sespo'taqatipnig. E'pjiig sespe'wa'tipni igtigi e'piliji aq ji'nmug sespe'wa'tipni igtigi ji'nmu. Ta'n goqwei Gjinisgam tela'lapni na musga'toq ta'n tla'latal ta'n getu wenn wije' goqwe'l tela'tegelitl. Ms't wen ta'n tela'teget st'ge' negla mimajuinugi'g ilsumut pija'lan ta'n mo naqa'suenug pugtew.

⁸ Na nujiugsugina'mua'tijig tela'taqatijig st'ge' ta'n pewituti'tij. Sespo'taqatijig aq mo ignmua'tigul Gjinisgam l'assumgunew. Pisuite'lma'tiji

na mimajuinu' ta'n Gjinisgaml gesite'lm'ji. ⁹ Ta'n tujiw Mowiso'q nepgaq na tujiw gjiansale'wit ta'n teluisit Mise'l mo elsutmuagupnn na Gjinn'tu'l ge's etl g'igaja'ti'titeg ta'n wen msnatal Mowisal. Mo tepite'tmugup ilsuman Mn'tu'l gatu awna telimapnn, "Gisiteget ilsumultew." ¹⁰ Gatu na nujiugsugina'mua'tijig pisuite'tmi'tij ta'n getu goqwei mo nestasulti'gw. Na telita sultijig st'ge' wi'sisg muta tela'taqatijig ms t st'ge' ta'n tel puatmi'tij. Ge's telo'ti'tij na tujiw ma'muni pata'taqatijig. Na me' enmiaq gaq seioqwia'titaq aq nepmu'titaq. ¹¹ Ma'muni mtue'tew ugjit negmow. Wijei gis pata'taqatijig st'ge' ta'n Ge'no'q pata'tegep aq ma'muni puatmi'tij suliewei st'ge' Pe'lamo'q tel puatg'p. Na pata'taqatijig ugjit apangituewei st'ge' Pe'lamo'q tela'tegep. Mo pewala'tigul Gjinisgaml ilgwenmanew st'ge' Golao'q teli alua'lapnn Gjinisgaml. Na tel'gne'g'p Gjinisgam gisa'lapnn Golaal n'pmn. Na wijei tla'laten ugjit wegla egsugina'mua'tijig. ¹² Ta'n tujiw mawatalultioq a'sutuo'guomg, na egsugina'mua'tijig peita'jig aq mo goqwei gelu'lg tela'taqati'gw gatu awna gisa'tu'tij amsala'sn aq gisa'lugsioq ntaqo'ltinew. Wesam mijjultijig aq pas'g apoqonmatultijig. Mo apoqonmua'tigul wenn mata negmow pa wijei aq alug ta'n mo wejianug gigpesan. Mo goqwei ignmua'tigul wenn muta na pa wijei aq miti's ta'n mo minigw toqwa'q. Mo geggunmi'ti'gw iapjiwewei mimajuaqan muta negmow pa wijei aq miti'sg ta'n gewta'sijig muta mo minijgul. ¹³ Pegisitu'tij winsuaqan ta'n getu tami el'ta'tij. Ta'n goqwei tela'taqatijig pa wijei aq tgu'g ta'n tel na'taqamto'gu'titl pisew aq mjegei sitmug. Mo gis elita'sualuq na egsu gina'mua'tijig ugjit me' goqwei st'ge' mo elita'sualuq gloqowej ta'n elsing. Pija'lutaq laplusang aq iapjiw i'mu'titaq oqonitpa'qigtug. Ma' iga'lam't glapis na na'gweg iga'q ta'n tujiw Gjinisgam ilsumata.

¹⁴ Migwite'lmug na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Inaq. Na wetapegsipnaq Ataal gatu Atao'q gi's sa'q wigipnaq ge's mu Inaqo'q ugs'tqamuigweg. Inaqo'q gi's sa'q wigipnaq ge's mu wigulti'gw aq wesgumapni na egsugina'mua'tijig. Teluepnaq, "Gisiteget pgisintew maw pugwenniji ugtansale'witemg. ¹⁵ Na tujiw ilsumatal ms't wenn. Gisa'lata lue'winu' ulmajo'ltinew. Ilsumata ugjit ta'n teli pata'taqatipnig aq ta'n tel winsmu'tipnig. Ilsumata ugjit te's'gl winjigl goqwe'l teluepnaq ta'n tujiw wesguma'titeg igtigi aq Gjinisgaml."

¹⁶ Wegla nujiugsugina'mua'tijig wininultijig aq pilsima'tiji igtigi. Newtite'lsultijig aq gesigaw ginuatmi'tij ta'n goqwei gis tela'taqatijig. Ginuala'tiji igtigi muta pewala'tiji tla'taqatinew ta'n pewatmi'tij.

Migwite'tmug ta'n Se'sus unaqapemg tel gegina'mugsigupnig

¹⁷ Nitaptut, Gjisaqamaw teluisit Se'sus Westawul telimapni ugapostale'witemg ta'n goqwei tliatew. Amuj migwite'tmoq ta'n Se'sus unaqapemg telimugsioqopnig. ¹⁸ Telimugsioqop, "Wejgu'aqal na'gwegl ta'n tujiw mimajuinu'g maligma'tital Gjinisgaml aq maligma'tiji igtigi. Pas'g 'gtu tla'taqatitaq ta'n goqwe'l pata'taqann aq winjigl." ¹⁹ Na egsugina'mua'tijig gisa'la'tiji mimajuinu' amsalimanew aq nigtua'lanew a'sutuo'guomg. Na pas'g tela'taqatijig ta'n goqwei tel puatmi'tij muta na Wejuli Nisgaml mo wijitgweiagwi.

Apoqonmu igtig lien na gelu'g awti

²⁰ Nitaptut, iapjiw apoqonmatultigw majulgwalanew Gjinisgam aq siawi glams'tmug. Ignmug Wejuli Nisgam ilgwenmugsinew ta'n tujiw a'sutma'tioq. ²¹ Ta'n tujiw tam pas'g goqwei tela'taqatioq apjiw migwite'tmug ta'n Gjinisgam teli gsalugsioq. Apji lita'sualug Gjisaqamaw teluisit Se'sus Westawul muta ewlite'lmugsi'gw aq ignmugsi'gw iapjiwewei mimajuaqan.

²² Ewlite'lmug aq ula'lug mimajuinu'g ta'n megtua'titl Gjinisgaml.

²³ Naqa'lug igtigig ta'n pemitajig Mn'tua'gig. Apoqonmug majulgwatmnew na gelu'lg agnutmaqan. Ewlite'lmug igtigig ta'n wini angita'sultijig aq getu' winsultijig. Apoqonmug pun pata'taqatinew, gatu ango'tmug mu tela'taqatiwoq st'ge' negmow. Awna masgeltmug ms't pata'taqan.

Emtoqwalanej Gjinisgam

²⁴ Me'gite'lmanej Gjinisgam muta pas'g negm gisa'lugsi'gw iapjiw majul-gwalanenu aq gis naqa'lugsi'gw pata'taqatinenu iapjiw. Pas'g gis la'lugsi'gw wa'so'q ta'n ms't te'si'gw ma'muni ulgwiwiltitesnu. ²⁵ Nige' emtoqwalanej Gjinisgam muta negm na Nujiugs'tawi'wet. Emtoqwalanej muta 'Gjisaqamaw Se'sus gisi ugs'tawugsi'gw. Emtoqwalanej muta pajiji gepme'g, pajiji mawignat, geggung ms't ml'gigno'ti aq gisi assumaji ms't mimajuinu'. Na gis tele'g'p ge's mu ugs'tqamu gisitoqop, wije'i tele'g nige' aq iapjiw siaw tle'tew. Na tliaj.

Ugtejgewe'l ta'n goqwe'l me' enmiaq tliatal Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Sa'n eig'p na mnigu teluisig Patmos ta'n tujiw Se'susal telim't'pnn pugwelgl goqwe'l aq musga'tapnn pugwelgl goqwe'l. Sa'n ewi'g'g'p ta'n goqwe'l nutg'pnn aq ta'n goqwe'l nemitogopnn. Ta'n goqwei Se'sus teluet na thiatew st'ge' ta'n ewi'gas'g ula wi'gatignigtug.

Sa'n ewi'g'g'p ta'n tujiw wegla getlams'tasultilipni gitnme'uteg muta getlams'tasultipnn Se'suseg. Ta'sijig we'gaw ne'po'tipnig muta majulgwalapnn Se'susal.

Sa'n telimapni ta'n te's'g goqwei winjig gaq seioqwa'sgt'tew aq ta'n te's'g goqwei ulmajo'qon naqas'gt'tew. Na pile'tew wa'so'q aq pile'tew ugs'tqamu. Ma' wen npmug na'te'l gisna ma' gsnugwagw. Getlams'tmewinu'g gis lita'sultijig wegla glusuaqann aq gisipugutmnew ta'n tujiw gitnme'uteg.

Mimajuinu'g mo wel'te'tmi'ti'gw ugjit ta'n teluegl wegla goqwe'l Sa'n nemitogopnn aq nutg'pnn gatu wel'te'tmi'tij na Nisgam pemgopit ugtelege'wa'gim wa'so'q aq wissuignemata ta'ni getantaqatilipni we'gaw Gjimm'tu. Nisgam ignmuata ugmimajuinumg pisgwita'new pilei wa'so'q aq pilei ugs'tqamu ta'n tujiw gaq wissuignemaj na getant'pni.

Mutt jipasiw ta'n tujiw gitmn wegla metue'gl goqwe'l ta'n tliatal ugs'tqamug. Awna lita'sual Se'sus aq lita'suate'n ta'n goqwei ujjl teplumsip ignmuan ta'n getlams'tasilitl negmeg.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Sa'n telimugi'gw ta'n weji wi'g'g'p ula wi'gatign (1.1-3)

Ewi'g'g' ta'n Nisgam aq uggwisl Se'susal na maw mujgajewe'gig (1.4-8)

Sa'n nemiatl Se'susal ge's gaqamilitl gigjiw llaigneg te's'gl wasoqon-maqanatgul (1.9-20)

Sa'n ewi'g'g' toqwaqij'i agnutmaqan ugjit te's newte' a'sutuo'guom ta'n eteg E'siaewa'gig (2.1-3.22)

Nisgam ta'n teli emtoqwaluj wa'so'q (4.1-11)

Na wi'gatign aq Nisgam ugji'gluewji'jml (5.1-6.17)

Nisgam ugmimajuinumg gegnugwatasultiliji ugtugwejanuaq (7.1-8)

Ta'nig emtoqwala'titl Nisgaml wa'so'q (7.9-17)

Llaigneg te's'gl pipugwaqann (8.1-11.19)

Na e'pit ta'n getu' un'janitew aq jipijgam (12.1-18)

Na tapusijig wi'sisg (13.1-18)

Nisgam ugji'gluewji'jml aq ta'ni majulgwalgwi'titl (14.1-5)

Nesisijig ansale'wijig gelusultijig (14.6-13)

Ta'n Nisgam tla'lata lue'winu' (14.14-20)

Sa'n nemiaji llaigneg te's'iliji ansale'wiliji aq nemitog qospem teliangamgug tlamglen (15.1-8)

Llaigneg te's'ijig wowg (16.1-21)

Na mesgi'g gjigan teluisig Papilan gaq seioqwa'tas'g (17.1-19.4)

Nisgam ugji'gluewji'jml malie'wilitl (19.5-10)

Negm ta'n teluisit Nisgam Ugglusuaqanml pemi'puluelitl wape'litl te'sipowl (19.11-21)

Sa'n wesgutg pituipnnaqnipunqeg (20.1-6)

Gjimm'tu wissuignemut (20.7-11)

Ta'n tujiw Nisgam ilsumaj mimajuinu' ugs'tqamug (20.12-15)

Na pilei wa'so'q aq pilei ugs'tqamu (21.1-8)

Na pilei gjigan ta'n teluisig Selusalem (21.9-22.5)

Ta'n tuijw Se'sus pgisintew (22.6-21)

Ta'n goqwei Se'sus teluet tliatew ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

¹ Se'sus Westawulg teluep aq musga'toqopnn ta'n goqwe'l me' tel'gne'g tliatal aq Sa'n ewi'g'gl ula wi'gatignigtug. Gjinisgam pewalaji mimajuinu' ta'n elugowgwi'titl gji'tu'tinew wegla goqwe'l glaman ms't musga'tuapnn Se'susal. Na tuijw Se'sus wej petgimatl ugtansale'witeml ugjit tliman Sa'nal aq musga'tuan wegla goqwe'l. ² Sa'n ewi'g'g'p ms't goqwei nemitoqopn aq ta'n goqwe'l telimut'p. Ula na Gjinisgam ugtwi'gatign aq ta'n goqwe'l Se'sus Westawulg musga'tuapnn. ³ Ta'n wen egitg aq tela'teget ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug na ulgwija'sitew aq ulapettew. Ta'n wen jigs'tg aq majulgwatg ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug ulgwija'sitew aq ulapettew muta na na'gwegl pem tepawa's'gl ta'n tuijw wegla ta'n goqwe'l ewi'gas'gl tliatal.

Sa'n pewalaji witapa emtoqwalanew Gjinisgaml aq Gjinisgam uggwisl

⁴ Ni'n na Sa'n. Ula wi'gatign ewi'gmuloq gilew ta'n tego'tmu'tioqol na luigneg te's'gl a'sutuo'guoml ta'n etegl E'siaewa'gi.

Etamg Gjinisgam ul'te'lmu'gsinew jel tlia mo te'p'mu'tiwoq aq ignmugsinew wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Gjinisgam na ta'n iapji mimajit wa'so'q, gis mimajip ge's mu ugs'tqamu gisita's'gtnugweg aq apaja'sitew ugs'tqamug. Elg etamgig na luigneg te'sisgegsijig wa'so'gewei m'ijajamijg ta'n eimu'tijig ta'n Gjinisgaml pemgopilij, na wije'i ignmugsinew. ⁵ Elg etamg Se'sus Westawulg wije'i ignmugsinew. Na iapjiw teluet aq tela'teget ta'n goqwei teliaqewei. Amgwesewa'j ta'n Gjinisgam minua'lapnn mimajin iapjiw. Mestai assuteget ta'n te'siliji niganpugultiliji ugs'tqamug. Gesalugsi'gw aq ta'n tuijw etli np'geg gujjieweigtug, gisa'toqop gtlue'utiminal apigsigta's'gtn. ⁶ Ignmugsi'gw assusultinenu st'ge' elege'wijig aq lugowanenu st'ge' patlia'sg ugjit Gjinisgam na ujjl. Nige' emtoqwalanej Se'sus muta pajiji gepme'g aq iapjiw ignmuanej assumugsinenu. Na tliaj.

⁷ Jigs'tuigw, pgisintew alugwigug aq ms't wen ugs'tqamug nmiatal. We'gaw ta'nig gisa'la'tipnn ulmaje'n gujjieweigtug na nmiata. Mimajuinu'g ta'n piltuapegsultijig ugs'tqamug ms'go'l'titaq aq atgitemultitaq. Na ula tliatew ta'n tuijw apaja'sitew. Na tliaj.

⁸ Gisiteget na Gjinisgam aq teluet, "Amgwesewa'juiap aq ugtejgewa'juites. Iapji mimaji, eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq ap apaja'sia's ugs'tqamug. Ni'n na Gjinisgam ta'n mawignai."

Sa'n nemiatl Se'susal

⁹ Ni'n na Sa'n. Getlams'tasi st'ge' gilew. Na mimajuinu'g emegweiu'gsi'gw muta ignmugg Gjinisgam ilgwenugsinenu aq ugs'tawugsinenu gatu me' majulgwalg Gjinisgam aq siaw lugowug jel tlia alt mimajuinu'g emegweiu'gsi'gw. Gatu Se'sus ignmugsi'gw gisipugutmnenu. Ni'n eim na mnigu ta'n teluisig Patmos. Na'te'l iga'lim'p muta agnutmap Gjinisgam ugtwi'gatign aq wesgum'p Se'sus. ¹⁰ Newt aqantie'umg, na Wejuli Nisgam gisa'lit nutuan nat wen ta'n gelusit ugtejg ta'n ni'n gaqami. Teltoqsit st'ge' mesgi'g pipugwaqan. ¹¹ Ula teluet, "Ta'n te's'g goqwei nemitun wi'ge'n wi'gatignigtug aq ula wi'gatignigtug na luigneg te's'gl a'sutuo'guoml ta'n etegl na gjigann teluisultigl Epesus, Smalna, Pelgamum, Taiatalla, Sal'tis, Pilatelpia aq Leiotisia."

¹² Ta'n tujiw apsgulapa'si ugjit gji'jian ta'n wen gelulit na nemituan lluigneg te's'gl wasoqonmaqann ta'n wasoqwe'gl g'p'taq lluigneg te's'gl wasoqonmaqanatgul. Wasoqonmaqanatgul wejitas'gl wisaw suliewei. ¹³ Nemi'g nat wen teliangangusit st'ge' Mimajuinu'alsip. Gigjiw gaqamit na wasoqonmaqanatgul. Nasguatl pitu'gunn ta'n we'gwalatl uggwatg. Nasguatl maqisqanqa'silitl ugtispisunml ta'n wejitasilitl wisaw suliewei. ¹⁴ Usapun teli wape'g st'ge' wastew gisna jijgluewjuapi. Ugpugugul telategl st'ge' sisuei. ¹⁵ Uggwatl telategl st'ge' gelu'lg wisawo'q ta'n gisi wasoqota's'g. Ta'n tujiw gelusij teltoqsit st'ge' mesgi'g gapsgw. ¹⁶ Lluigneg te's'iliji gloqowe'g gennaji ugpitn inaqanei aq ugtung tewasgmi'litl espo'qwasilitl etuiw gi'g. Ugsisgw teli gsateg st'ge' na'gu'set ta'n mawi gsaset. ¹⁷ Ta'n tujiw nemi'g'g mesqanatesin maqamigeg pa wijei aq wen nepg. Toqo e'w'g ugpitn inaqanei aq sama'lit 'ntlmaqaneq. Teluet, "Mut jipaq'a'siw. Ni'n na eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq me' i'ttes ta'n tujiw ms't goqwei gaqiaq. ¹⁸ Ni'n na nepmai gatu nige' ap mimaji aq mimajia's iapijw. Ml'gigno'ti geggunm aq gis gisa'la's 'npuinu'g ap mimajultinew gisna siaw i'mu'tinew ta'n 'npuinu'g eimu'tijig. ¹⁹ Wi'ge'n ta'n goqwe'l nemitunn, ta'n goqwe'l eigl aq ta'n goqwe'l tliatal. ²⁰ Angam na lluigneg te's'ijig gloqowe'g ta'n eimu'tijig npitn inaqanei aq maw na lluigneg te's'gl wasoqonmaqanatgul. Na gloqowe'g telgita'sijig st'ge' na lluigneg te's'ijig ansale'wijig ta'n angweiwa'tiji ms't mimajuinu' tego'tmu'tilij luigneg te's'gl a'sutuo'guoml. Na wasoqonmaqanatgul telgita's'gl st'ge' lluigneg te's'gl a'sutuo'guoml."

2

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Epesuseg

¹ Na tujiw telimit, "Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tiliji na a'sutuo'guom ta'n eteg Epesuseg. Tlim tlimanew mimajuinu' ta'n angweiwaji ula agnutmaqan,

"Ni'n na ta'n genn'gig lluigneg te's'iji gloqowe'g inaqanei npitn. Gaqami ta'n lluigneg te's'gl wasoqonmaqanatgul etegl. ² Geju'loq ms't goqwei gis tla'taqatiqop. Geju'loq ta'n teli attignita'ioq aq ta'n tel siaw lugowioq jel tlia emegweiugsiq. Geitu mo gesatmuoq ta'n goqwe' elue'ultijig tela'taqati'titl aq ta'n goqwei telua'ti'tij. Ta'n tujiw alt mimajuinu'g tel'te'tmi'tij na Se'sus ugapostale'witemg, gejiqig egsua'tijig muta wesgijiangangusultijig. Gis angamoqig aq geituoq ta'n goqwei gis tluiejig mo wijei aq ta'n goqwei gis tla'taqatijig. ³ Siaw majulgwaloq Gjinisgam je tlia gitnma'tioq aq mimajuinu'g emegweiugsiq ta'n tujiw elugowioq ni'n. ⁴ Gatu mo wel'te'tmuluoq ta'n teli gsaliq nige' muta mo teli gsaliwoq nige' st'ge' ta'n tujiw amgwe-seweieq nenuioq. ⁵ Na migwite'tmug ta'n teli gsaliqop amgwe-seweieq. Amujpa gawasgita'sultioq, jiglita'ioq lue'utigtug aq tla'taqatiq st'ge' ta'n tujiw pogji gtlams'tmu'tioq. Pa na mo tela'taqatiwoq na pgsintes ta'n eimu'tioq aq apaji ugsua'tultoqs'p na wasoqonmaqanatgw ta'n geggunmoq. ⁶ Gatu wel'te'lmuloq ta'n tujiw masgeltmoq pata'taqann ta'n Nig-gole'tanewa'jg tela'taqati'tij muta ni'n alt masgeltman.

⁷ "Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tilij. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug na ignmua's mgnmn aq malqotmn na wa'so'qewe'l minijgl. Ula minijgl nastegl na miti'sg ta'n nigwe'jig wa'so'q. Ta'n getu wen gis malqottal na apjiw mimajitew."

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Smalnaeg

8 Na tujiw telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij na a'sutuo'guom ta'n eteg Smalnaeg. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu' ta'n angweiwaji,

“Ni'n eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq me' ittes ta'n tujiw ms't goqwei gaciaq. Npemap gatu nige' apajipei. 9 Geju'loq gitnma'tioq aq ewlitutioq, gatu milesultioq muta ta'n goqwe'l ignmuloqop wejiaqal Nisgameg. Geitu ta'sijig mimajuinu'g ewlimugsioqig. Epi glusuaqanmi'tij Lesui'peweiei. Tel'te'tmi'tij majulgwalanew Gjinisgaml gatu awna majulgwala'titl Gjimm'tu'l. 10 Mut jipaqita'new je tlia apugjig welmajeiugsitioqs'p. Na Gjimm'tu gisa'lultew ta'sioq laplusang pija'lugsitioqs'p. Wejeiugsitioqs'p glaman gisi gji'tutew gilew giasgiw majulgwalinew. Amasgipnngsitogs'p metlasuguna'q. Mut punia'tinew ta'n teli gtlams'tasultioq ni'neg aq ne'gaw majulgwalinew je tlia ne'po'qsioq muta ignmuloqs'p pilei mimajuqaan.

11 “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tilij. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigug ma'minui npmug muta ma' liegw Mn'tua'gig.’ ”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Pelgamumeg

12 Na tujiw telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij Pelgamumeg. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu' ta'n angweiwaji,

“Ni'n na negm ta'n geggung espo'qwasit ta'n etuiw gi'g. 13 Geju'loq wigultioq ta'n Gjimm'tu etli assusij. Me' melgi gtlams'tasultioq ni'neg aq me' elita'sualioq jel tlia na ji'nmaq teluisitaq Antipas etl ne'po'teg ta'n Gjimm'tu etli assusij muta mu mimugwa'tugup ta'n teli gtlams'tg. 14 Gatu nat goqwe'l mu wel'te'tmuloq muta na'te'l alt mimajuinu'g tela'taqatijig ta'n Pe'lamo'q gegina'muep. Gi's sa'q Pe'lamo'q telimapnn Pe'lagal ta'n goqwei tl gisa'lapni Lesui'pewaqi' pata'taqatinew. Telimapnn Pe'laqal gina'muanew Lesui'pewaqi' sespo'taqatiliji aq malqotmi'tij na wius ta'n igtigig mimajuinu'g gis ignmua'tiji 'nnuoqta'wg. 15 Ta'sioq mawo'ltioq maw na mimajuinu'g ta'n majulgwatmi'tij ta'n goqwe'l Niggole'tanewa'jg gegina'mua'ti'tij. 16 Amujpa apajite'lmug. Pa na ma' gawasgita'woq aq ma' jiglita'woq lue'utigug, apugjig jugu'a's aq wissuignema's ta'sijig ta'n siaw pata'taqatijig. E'wates na espo'qwasit ta'n tewasga'sit ntung.

17 “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tilij. Ta'n te'sit wen wissuigno'tg lue'utigug na sma's wa'so'qewei mijipjewe. Ula mijipjewe teluisig manna aq mimgwa'tas'g. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigug elg ignmua's wape'g gun'tew ta'n ewi'gas'g pilei wisun. Mo wen geitug ula wisun pas'g negm ta'n geggung na gun'tew.’ ”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Taiatailaeg

18 Na tujiw telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij Taiatailaeg. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu'g ta'n angweiwaji,

“Ni'n na Gjinisgam uggwisl. 'Npugugul telategl st'ge' sisuei aq 'ngatl telategl st'ge' poqtaqiaq wisawo'q ta'n gisi wasoqwetasa'. 19 Geju'loq ta'n tel lugutioq. Na gesalioq aq gesalioqig igtigig. Elita'sultioq ni'neg, apqonmatultioq aq siaw majulgwatmoq Gjinisgam je tlia gitnma'tioq. Me' pugwelgl ta'n goqwe'l gisa'tuoqol ugjit ni'n nige' je mu ta'n tujiw poqji gtlams'tmoq. 20 Gatu mu wel'te'tmuloq ta's'gl goqwe'l tel lugutioqol. Ignmuoq Jesepel siaw gina'muen ta'n goqwei getlams'tasij. Ula e'pit telu'tusit na niganigjitegewinu'sgw gatu elue'wa'laji mimajuinu'. Gina'muaji mimaajuinu' pata'taqatinew. Gisa'laji sespo'taqatinew aq malqotmnew na wius

ta'n mimajuinu'g e'wmi'tip ta'n tujiw emtoq'wala'tiji 'nnuoqta'wg. ²¹ Weli pgiji ignmaq ugjit gawasgita'sin aq jigla'sin lue'utigtug gatu lpa mo getu' pun sespo'tegegw. ²² Na e'pit gisa'la's gsnugwan. Pa na ta'n wen siaw sespo'teges ta'n na e'pilitl egina muelitl, na gisa'la's ma'muniw ulmaje'nin. Ula tla'tega's muta mo gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw lue'utigtug maw na e'pilitl. ²³ Ta'nig majulgwala'titl na e'pilitl 'npu'tita. Ta'nig tego'tmu'tijig gjitaq na ni'n geitaqig mimajuinu'g ugtangita'suaqanmual aq ta'n telgwitgl uggamlamunual. Te's wen tli ugtapetew st'ge' ta'n tel pata'tegep.

²⁴ "Gatu na esgwia'tioq tleiwaultioq Taiataila mo majulgwatmuoq ta'n goqwei Jesepel gegina'muej. Mo igtig goqwei pipanimuluoq tla'taqatnew muta mo jigs'tmuoq ta'n alt mimajuinu'g telu'tmi'titl Gjimm'tu lue'uti'l.

²⁵ Siaw ml'gi majulgwatmug na gina'masuti ta'n gi's gina'mugsioq, glapis 'pgisinan. ²⁶ Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug aq siaw lugowi'tij ni'n glapis 'npu'ti'tij, na iga'la's niganpugutuanew gaqais mimajuinu' tleiwaultiliji pilue'l umutgiwal. ²⁷ Tel ignmuates assumanew igtigi mimajuinu' st'ge' ta'n nujj teli ignmuip assumanew mimajuinu'g. Lpa tli wissuignemata igtigi wije' aq j'nm ta'n geggung gasawo'qewei pugumaqan aq pastesguaji t'pgwane'g wowg. ²⁸ Ignmua's gloqowejl ta'n nemu't ge's na'gu'set segewa'j.

²⁹ "Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tilij.' "

3

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tijig Sal'tiseq

¹ Ap telimit, "Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij na gjigan teluisig Sal'tis. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu'g ta'n angweiwaji,

"Ni'n na negm ta'n assumaji na llaigneg te'siliji wa'so'qewei sg'te'gmujg aq gennaji llaigneg te'siliji gloqowejg npitng. Geju'loq ta'n tel lugutioq. Mimajuinu'g tel'te'lmugsioq wel majulgwaloq Gjinnisgam gatu geitu mo majulgwalawoq muta mo gejiawoq. ² Amujpa ango'tmug ta'n goqwei tla'taqatioq aq melgigna'tuoqol gijga'ij' goqwei ta'n tel lugo'woq Gjinnisgam. Pa na ma' tela'taqatiwoq na apugjig ma' goqwei tela'taqatiwoq ugjit Gjinnisgam. Geitu ta'n tel lugo'woq Gjinnisgam na mo tela'taqatiwoq st'ge' ta'n tel puatg.

³ Migwite'tmug ta'n gegina'mugsioqop aq ta'n goqwei nutmoqop aq tetapu majulgwatmug. Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw lue'utigtug. Pa na mu ango'tmuoq ta'n goqwei tla'taqatioq, na tl jaqali pgisintes ta'n eimu'tioq. Lpa ma' gj'ituoq ta'n tujiw pgisintes pa wije' aq mo geituoq ta'n tujiw gmutnes pgisintew giguag. ⁴ Tegle'jioq ta'n eimu'tioq Sal'tis tetapua'taqatioq ta'n goqwei Gjinnisgam tel puatg. Gilew ta'n tela'taqatioq st'ge' ta'n tel pualuloq, ignmultoqs'p wije'winew aq wape'gno'ltinew muta gtlue'utiwal gis apigsigta's'gl. ⁵ Na mimajuinu'g ta'n Gjinnisgam westawiata ugwisunmual tel wi'gasultijig wi'gatignigtug ta'n Gjinnisgam geggung wa'so'q. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug wapigno'laten aq ugwisunmual ma' gasa'tuagul na wi'gatignigtug. Nuju aq ansale'wijig tlima's wegla mimajuinu'g na nnaqapemg.

⁶ "Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tiliji.' "

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tijig Pilatel'piaeg

⁷ Ap telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij Pilatelpiaeg aq tlim tlimanew ula agnutmaqan.

“Ni'n na negm ta'n sape'wit aq iapijw tela'tegei ta'n teli tplumsi. Mestai assusi ta'n te's-g goqwei teplumut'pnaq na elege'witaq Ta'pito'q. Ta'n tujiw ga'qan pana'toq, ma' wen gisi ilita'tugw, aq ta'n tujiw ga'qan ilita'toq, ma' wen gisi pana'tugw. ⁸ Geitu ms't goqwei gis tla'taqatioq. Jigs'tuigw. Gisi ignmuloq lugwewinew aq mo wen eimug ta'n tepignat ugjit naqa'lugsinew. Geitu menaqana'tioq gat u apjiw tela'taqatioq ta'n goqwei gis gina'muei aq mu petqwasultiwoq gilew na nnaqapemg. ⁹ Jigs'tuigw! Negla mima-juinu'g epi glusuaqanmi'tij Lesui'peweiei gatu majulgwala'titl Gjimm'tu'l. Na gisa'la's nutgul'pa'sultinew ta'n tami emtoqwalioq. Na tujiw gji'jitutaq ta'n teli gsaluloq. ¹⁰ Siawi gtlams'tmoq ta'n gis gina'muloq jel tlia git-nma'tioq. Ta'n tujiw pajiji mtue'tew iga'qt'tew ugjit ugje'wan ms't wen ugs'tqamug na tujiw angweiltoqs'p. ¹¹ Me' tel'gne'g pgisintes. Siawi ml'gigtlams'tuigw aq siaw tla'taqatigw ta'n ne'gaw tel lugutioq glaman ma' wen gisi ugsua'tugsiwoq ta'n Gjinisgam gisi tplumugsioq. ¹² Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigug na gisa'la's gepme'n aq qamin gjia'sutuo'guom wa'so'q. Iapijw wijitgweiwatal Gjinisgam l'st'ge' na gun'tewewei geligaqan ta'n apjiw etegl gjia'sutuo'guom wa'so'q. Wi'gates ugtugwejang Gjinisgam ugwisunm aq na wisun ta'n teluisig Nisgamewei gjigan wa'so'q. Ula gjigan na pile'g Selusalem ta'n Gjinisgam nisa'tutew ugs'tqamug. Elg wi'gates pile'g 'ntwisunm ugtugwejang.

¹³ “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tiliji.”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g ta'n tego'tmi'tij Leiotisiaeg

¹⁴ Ap telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmi'tilij Leiotisiaeg, aq tlim tlimanew ula agnutmaqan,

“Ni'n na negm ta'n teluisit, Tliaj. Iapijw tela'tegei ta'n goqwei teli tplumsi aq iapijw teluei ta'n goqwei teliaqewei. Ms't goqwei ta'n Gjinisgam assutg na gisituap. ¹⁵ Geitu ms't goqwei gis tla'taqatioq. Mo pi-ami gsatmuoq tla'taqatinew ta'n Gjinisgam tel puatg gat u elg mo getu'awan'ta'suatmuoq. Gesatm menaqa tla'taqatinew ta'n Gjinisgam tel puatg ge'sgmnaq awan'ta'suatmuoq. ¹⁶ Puna'lultoqs'p muta tel malite'tmoq ta'n Gjinisgam tel puatg. Alua'lultoqs'p pa wije aq nat wen telusgatg nun-mip'teg p'tewei. ¹⁷ Telueioq, “Milesultieg, pugwelgl ta'n goqwe'l assutmeg, mo goqwei nuta'ma'tiweg.” Meluijogo mo geituoq ta'n teli ewle'jultioq aq mu milesultiwoq. Gilew pa na wije aq na mimajuinu' ta'n nepapigwa't aq emisqe'g. ¹⁸ Na tujiw nestuimuloq. Pipanimi aq ignmultoqs'p wisaw suliewei ta'n mujagajewei glaman milesultitogs'p. Pipanimi aq ignmultoqs'p wape'gl aligal glaman ul gnesultitogs'p aq na tujiw mo ewpisultiwoq. Pipanimi aq ignmultoqs'p ta's-g 'mpisun ugjit gpugugual glaman uli nmi-taqatitogs'p. ¹⁹ Mimajuinu'g ta'n gesalgig tlima's ta'n tujiw pata'taqati'tij aq ugtapula's muta pewalgig ms't goqwei tetapua'taqatinew. Gisite'tmug apjiw tetapua'taqatinew aq pun pata'taqatigw. ²⁰ Jigs'tuigw, apugjig apaja'sia's. Ga'qanigtug qamites aq metete'ga's. Pa na wen nutuij aq pana'tuij na ga'qan na pisgwa'tes. Na tujiw tqoppa'titesnen aq toqwataltesnen. ²¹ Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigug na ignmua's witpituin ta'n pemgopi. Ni'n gis wissuignemg'p Gjimm'tu aq nige' toqpieg nuji ta'n pemgopit elege'witewei mutputi.

²² “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mima-juinu' ta'n etli tego'tmu'tiliji.”

4

Gjinisgam emtoqwalut wa'so'q

¹ Na tujiw toqjuapa'si aq nemitu ga'qan panteteg wa'so'q. Nutmaq nat wen ta'n ugsitun pa wije'i aq mesgi'g pipugwaqan. Teluet, "So'qwia aq musga'tultes ta'n goqwei tliatew."² Na smtug Wejuli Nisgam ilgwenit aq ela'lit wa'so'q. Na'tel gisa'lit nmitun elege'wit ugt'pun aq nat wen pemgopit na'te'l.³ Tel wasoqwamugsit pa wije'i aq mego'tigl gun'tal ta'n teluisigl jaspl aq ganilian. Walqwan ta'n gesi paqtateg st'ge' na gun'tew ta'n teluisig emelalt gigo'totaqteg na elege'wit ugt'pung.⁴ Gigo'topugultigl na elege'witewei ugt'pung na tapuisga'qal je ne'w igtigl elege'witewei ugt'punn. Tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g pemgopultijig na mutputi'l. Wape'gno'ltijig aq elege'witewei a'gusnn nasgmi'tij. Wegla a'gusnn wejitas'gl na wisaw sulieweiei.⁵ Wasoqotesg paqtatesg ta'n elege'wit ugt'pun eteg. Nutaqig gaqtugwaq aq nat wen gesigawwet ta'n elege'wit epij. Nemitan lluigneg te's'gl saqsigwemgewe'l nigantug ta'n elege'witewei ugt'pung eteg. Na wegla saqsigwemgewe'l na lluigneg te'sijig wa'so'qewei mjijaqamijig.⁶ Nigantug na elege'wit ugt'pun nemitu nat goqwei teliangamug st'ge' qospem ta'n weli ewipg. Teli gsateg pa na wije'i aq plu'jaqamati.

Na ne'wijig mimajultijig ta'n teli angamgusultijig st'ge' wi'sisg gigo'topugultijig elege'witewei ugt'pung. Ugtinnewal gitg nigantug aq ugpaqamuaq lpa waju'aqal ugpugugual.⁷ Na amgwesewa'j teliangamugusit st'ge' pittalu. Ta'puewa'j teliangamugusit st'ge' latto law. Si'stewa'j ugsisgw pa wije'i aq mimajuinu. Ne'wewa'j teliangamugusit st'ge' gitpu ta'n pemaqsing.⁸ Na ne'wijig te'sijig gegguna'tiji asugom te'siliji unisqiwa. Te'sijig unisqi'g waju'aqal pugwelgl ugpugugul, gitg g'p'taq aq epune'g etegl te'sijig unisqi'g. Na te's newtigi'sg aq te's newtitpa'q na ne'wijig getapegia'tijig. Etlintutmi'tij,

"Gisiteget na Gjinisgam ta'n sape'wit, gis ne'gaw sape'wit, aq iapjiw sape'witew. Gisu'lg aq mawignat. Gis ne'gaw mimajit, iapjiw me' mimajit, aq apaja'sitew ugs'tqamug."

⁹ Te's na ne'wijig mimajultijig getapegia'ti'tij, na emtoqwala'titl aq gepmite'lma'titl Gjinisgam ta'n epilij na elege'witewei mutputi. Ta'n tujiw miwatmua'titl Gjinisgam ta'n iapjiw mimajilitl,¹⁰ na tujiw tapuisgegsijig je ta'pu gisigu mawagnutmewinu'g nutgul'pa sultijig nigantug ta'n pempopilitl na elege'wililit ta'n iapjiw mimajilitl aq emtoqwala'titl. Wisaw sulieweiei ugta'gusnmual iga'tu'titl nigantug elege'witewei mutputi. Telima'titl,

¹¹ "Gisiteget, gi'l na Gjinisgam ta'n emtoqwaluleg. Tetaputeg ugjit ginu aq ms't wen ne'gaw emtoqwaluleg, gepmite'lmuleg aq me'gite'lmuleg. Telimuleg telignan, muta gisi't'p ms't wen aq gisitu't'p ms't goqwei. Ta'n tujiw wegla tel'te'tmu'tpnn na tujiw gisite'tmu't'pnn."

5

Na wi'gatign aq Gjinisgam ugji'gluwejij'ml

¹ Na nemi'g elege'wit ta'n pemgopit elege'witewei mutputi aq genn'g inaqanei ugpitng na wi'gatign. Etu wi'gas'g. Te't'pja'tas'g aq lluigneg te's'gl pgu'a's'gl nastegl. Gjinisgam ugwisunm gis ewi'gas'g te's pgu'a'tas'g.² Na nemi'g melgignat ansale'wit aq gesigaw pipanigesit, "Eig wen ta'n ignmut ml'gigno'ti ugjit mna'tun te's pgu'a'tas'g aq pana'tun na wi'gatign?"³ Mo wen eimug wa'so'q, gisna ugs'tqamug ta'n gis ignmut ml'gigno'ti ugjit pana'tun na wi'gatign aq gitmn.⁴ Mawi gsimtm muta mo wen eimug ta'n tetuji gepme'g

ugjit pana'tun na wi'gatign aq gitmn. ⁵ Na gisigu mawagnutmewinu ta'n gaqamit gigiw Nisgameg telimit, "Mut gaiemtmu. Ala angam na ta'n tel wi'tut 'pittalu ta'n wetapegsit Jutao'q' gisna tel wi'tut 'tepignat niganpu-guit ta'n wetapegsit na elege'witaq Ta'pito'q.' Gi's gis wissuigno'teget aq mna'tutew na llaigneg te's'gl pguat'as'gl ta'n nastegi na wi'gatign."

⁶ Na tujiw nemi'g nat wen ta'n gaqamit gigiw elege'witewei mutputi. Na tel wi'tut "jijgluewji'j." Teliangamgusit pa wije'i aq gis ne'po'j. Geggunaji llaigneg te's'iliji ugsmu' aq geggungl llaigneg te's'gl upgugul. Wegla upgugul na llaigneg te's'ijig wa'so'qewei mjijaqamijig ta'n Gjinisgam el-gimaji ta'n telgi'g ugs'tqamu. Na ne'wijig mimajultijig ta'n teliangam-gusultijig wi'sisg aq na tapuisgegsijig je ne'w gisigu mawagnutmewinu'g gigo'qopugutua'titl. ⁷ Jijgluewji'j eliet elege'witewei mutputi. Na elege'wit ignmuatl na wi'gatign ta'n genn'g inaqanei upgitn. ⁸ Ta'n tujiw jijgluewji'j mesng na wi'gatign, na ne'wijig mimajultijig aq na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g nutgul'pa'sultijig nigantug jijgluewji'j. Te's wen gegguna'tl nat goqwe'l st'ge' tapia'ji'jg aq te's'ijig geggunmi'tij wi-saw suliewei wowl. Wegla wowg waju'pejig weljema'gewei. Na wel-jema'gewei na a'sutmaqaann ta'n Gjinisgam ugmimajunung teluejig. ⁹ Na wegla ne'wijig mimajultijig aq na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnut-mewinu'g etlintu'tij,

"Telteg aq ma'muniw gepme'g ugjit gi'l ugsua'tun na wi'gatign aq mena'tun na pguat'as'gl muta ne'po'lg'p gatu nige' ap mimajin. Ta'n tujiw etli npmu't'p gujjiweigtug na tujiw gmal'tem e'wmu't'p ugs'tawianew gaqaisg mimajuinu'g tleiwultijig pilue'l umutgiwa'l ta'n telgi'g ugs'tqamu aq nige' ugtlue'utiwal gisi apigsigta's'g'pnn. Westawi't'pnig pugwelgig mimajuinu'g aq jugwa'lates Nisgameg. ¹⁰ Nige' ignmuaji mimajultinew Gjinisgam ugtelege'wa'gim aq lugowanew Gjinisgam l st'ge' patlia'sg. Na nigan-puguatmi'titew ugs'tqamu."

¹¹ Na nemi'gig aq nutaqig pitu' pituipntnaqan te'sisgegsijig ansale'wijig aq je me'. Gigo'qopugultijig ta'n pemgopilit' elege'wilitl aq ta'n eimu'tilij gisigu mawagnutmewinu'g aq ta'n gaqamultiliji ne'wiliji mimajultiliji ta'n teli angamgusultiliji st'ge' wi'sisg. ¹² Ansale'wijig gesigwwejig,

"Na newte'jit ta'n tel wi'tut 'Gjinisgam ugijjgluewji'jml,' ne'po't'p gatu nige' mimajit. Telteg gugunmn ms't milesuaqan aq ms't ml'gigno'ti. Telteg gugunmn ms't ns'tuo'qon ugjit tla'tegen ms't goqwei aq gugunmn ms't ml'gigno'ti ugjit assuman ms't mimajuinu'g. Telteg ms't mimajuinu'g gep-mite'Iman, emtoqwalan aq miwatmuan ugjit ta'n goqwei gi's tla'tegeli'pnn!"

¹³ Na tujiw nutaqig ms't ta'n mimajultijig wa'so'q aq ugs'tqamug teluejig, "Na elege'wit ta'n pemgopit elege'witewei mutputi aq na negm ta'n tel wi'tut 'Gjinisgam ugijjgluewji'jml' me'gite'Imag'tjig, gepmite'lg'tjig aq emto-qwalg'tjig. Telteg geggunmi'tij ms't ml'gigno'ti ugjit iapjiw assumugsinenu ginu aq ms't wen!"

¹⁴ Na ne'wijig ta'n teli angamgusultijig pa wije'i aq wi'sis teluejig, Tliaj. Na tujiw na tapuisgegsijig je ne'wijig gisigu mawagnutmewinu'g nut-gul'pa'sultijig aq emtoqwala'tiji Gjinisgam l aq Gjinisgam ugijjgluewji'jml.

6

Asugom te's'gl pguat'as'gl mena'tas'gl na wi'gatign

¹ Ap angam negm ta'n teluisit Gjinisgam ugijjgluewji'jml aq me' geggung na wi'gatign ta'n gepsoqwa'sg. Na llaigneg te's'gl pguat'as'gl me' nastegi na wi'gatignitug. Mena'toq na amgwesewei pguat'as'g. Na tujiw nutaq newte'jit ta'n teliangamgusit pa wije'i aq wi'sis. Na telisawet st'ge' gaqtugaw. Teluet, "Ula tet jugu'a!" ² Na nemi'g wape'g te'sipow eliet na'te'l. Na negm ta'n

ali'pulualatl te'sipowl geggung tapi'l ugpitng. Na ignmut elege'witewatp. Na tujiw eli'puluet ugs'tqamug aq wissuignemua'ji igtigi.

³ Na tujiw Gjinisgam ugji'gluewji'jml mena'tulitl ta'puewei pgu'a's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug. Nutaq na ta'puewa'j ta'n teliangamgusit pa wije' aq wi'sis. Teluet, "Ula tet jugu'a!" ⁴ Na megwe'g te'sipow eliet na'te'l. Na negm ta'n ali'pulualatl elgimut ugs'tqamug ugjit ejigla'tun ta'n tel sangewo'ltipnig aq gisa'lan mimajuinu'g matntultinew aq ne'pa'tultitaq. Na negm ta'n ali'puluet ignmut mesginnitl espo'qwasilitl.

⁵ Na Gjinisgam ugji'gluewji'jml mena'tulitl si'stewei pgu'a's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug. Na si'stewa'j ta'n teliangamgusit pa wije' aq wi'sis. Teluet, "Ula tet jugu'a!" Na maqtawe'g te'sipow eliet na'te'l. Na negm ta'n ali'pulualatl geggung mesgi'g tetpaqign ugpitng. ⁶ Nutaq nat wen etlewo'gwet gigijiw na ne'wiji'g mimajultijig ta'n teliangamgusultijig pa wije' aq wi'sis. Telimat na ali'puluelitl, "Ntuisgetu tapusijig supping waju'pejig glumgl ugjit ta'n telawtij ji'nm newtigis'g elugwej. Ntuisgetu asugom te'sijig supping waju'pejig te'sipowmann ugjit ta'n telawtij ji'nm newtigis'g elugwej. Mut mnaqana'tun mimei gisna moqopa'q."

⁷ Na Gjinisgam ugji'gluewji'jml mena'toq ne'wewei pgu'a's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug aq nutaq ne'wewa'j ta'n teliangamgusit pa wije' aq wi'sis. Teluet, "Ula tet jugu'a." ⁸ Na tujiw nemi'g wisawamugsit te'sipow eliet na'te'l. Na tapusijig ali'pulualatitl te'sipowl. Amgwesewei teluisit "Npuaqan" aq igtig teluisit "Npuinue'gati." Na ignmujig assuman gal maqamigew ugs'tqamug. Assuma'titl te'silitl ne'wewa'jl mimajuinu'l ugs'tqamug. E'wmi'tij matnting, pestmo'qon, gsnugowaqan aq nipug-tugewe'g wi'sisug ugjit ne'pa'new mimajuinu'g.

⁹ Na tujiw Gjinisgam ugji'gluewji'jml mna'tulitl na'newei pgu'a's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug. Nemi'g mji'jaqamijig gmetug na patglummesigaqan wa'so'q. Na ne'po't'pnig muta pestunmi'tipnn Gjinisgam ugtwi'gatign aq telimapni igtigi na gelu'lg agnutmaqan. ¹⁰ Gesigawwa'tijig, "Gisiteget, gi'l na mawignan, sape'win aq iapi'w tela'tegen ta'n teli tplumsin. Tali pgi'e'tew ilsuj aq ugtapulj mimajuinu'g ta'nig ne'po'qsie'g'pnig ugs'tqamug?"

¹¹ Na te'sijig ignmujig wape'gl aligal aq telimujig, "Me' gijga esgma'tigw glapis esgwia'tijig ta'n elugowa'titl Gjinisgaml ne'po'qsitaq st'ge' ta'n tel ne'po'qsioqop."

¹² Ta'n tujiw Gjinisgam ugji'gluewji'jml mena'tulitl asugomewei pgu'a's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug, na maqamigew ma'muni maja's'g. Na na'gu'set punaset lpa wije' aq oqonaqpiluj maqtawe'g laqpilaqan. Tepgun'set telimgwa'sit st'ge' mal'tew. ¹³ Na gloqowe'g el nitjo'tijig ugs'tqamug lpa wije' aq ta'n wen'ju'su'nn tel nisialqal maqamigeg ta'n tujiw ma'muniw ugju's'g. ¹⁴ Musigisg po'jji gesga's'g lpa wije' aq wi'gatign gepsoqwa's'g. Te'sit gm'tn maja'lut ta'n eig'p aq ta'n te's'g mnigu maja'tas'g ta'n eteg'p. ¹⁵ Na tujiw ms't wen mimugwasit gm'tnigtug. Negmow na elege'wiji'g, assusijig, g'pno'lewijig, niganpugultijig sma'gnisg, milesuinu'g, aq melgigna'tijig, assusultijig aq assumujig. Eligasultijig elmalqeigtug aq gun'tewigtug. ¹⁶ Etawaqtmau'tiji gm'tng aq gun'tal, "Nisita'tigw glaman mimugwalites-nen muta na newte'jit ta'n pemgopit elege'witewei mutputi aq maw negm ta'n teluisig Gjinisgam ugji'gluewji'jml ma'muni uggwaiugtugsie'g. Mo pe-walaqatijig we'jugsinen. ¹⁷ Tetaputes'g's na'gweg nige' iga'q aq getu' ugtapu-lugsie'g. Me' gatu ma'muni uggwaiugtugsie'g aq ma' saputawsultiweg."

7

te'sisgegsijig mimajuinu'g ta'n gegnugwatasultijig

¹ Na nemi'gig ne'wijig ansale'wijig gaqamultijig ugs'tqamug. Newte'jit gaqamit ugjipenug, newte'jit gaqamit tp'te'snug, newte'jit gaqamit tg'snug aq newte'jit gaqamit oqwatnug. Na etl naqanmi'titl na ugju'snn ta'n wejgu'aqal ugjipenug, tp'te'snug, tg'snug aq oqwatnug. Ugju'sn mu putuatmug maqamigew gisna apaqtug aq mu putuuala'tigwi miti'sg. ² Gjinisgam gisi ignmuaji ansale'wiliji ml'gigno'ti ugjit assutman ugju'sn aq gisa'lan melgi ugju'sg ugs'tqamug aq maqatgwig putuatg. Ma' tela'taqati'gw glapis Gjinisgam telimaji tla'taqatnew. Na nemi'g igtig ansale'wit ta'n wejiet ugjipenug. Geggung ta'n goqwei Gjinisgam getu' e'w'g ugjit gegnugwalanew uglugowinumg. Ula ansale'wit gesigaw glulaji na igtigi ne'wiliji ansale'wiliji. ³ Telimaji, "Mut ignmatmnew ugju'sn putuatmnew ugs'tqamug gisna apaqtug aq mut ignmatmnew guaqsultinew miti'sg glapis gis gnugwa'lugg Gjinisgam uglugowinumg utuguwejanuaq." ⁴ Ni'n telimim na gasiptnnaqan jel ne'wisga'q jel ne'w pituiptnnaqan te'sisgegsijig mimajuinu'g gegnugwalujig utuguwejanuaq. Wegla mimajuinu'g tlelawultijig ta'n te's nemigsulti'tij Lesui'paq wetapegsultijig. ⁵ Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Juta. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Lupn. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Gat. ⁶ Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq A'sl. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Naptali. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Mnasses. ⁷ Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Simion. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Li'pai. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Issaqal. ⁸ Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Sepuluan. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq So'sep. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Penjamin.

*Tel pugwelgig mimajuinu'g wa'so'q
ta'n mo eimug wen gis gimanew*

⁹ Na tujiw nemi'gig gaqaisg mimajuinu'g weita'jig pilue'l umutgiwal ta'n telgi'g ugs'tqamu aq mo eimligul wenn gis gimanew. Wape'gno'ltijig aq gaqamultijig nigantug ta'n elege'wililt eimlilt aq ta'n Gjinisgam ugijgluewji'jml gaqamlj. Na mimajuinu'g gennmi'titl nipispaqann. ¹⁰ Gesigawwa'tijig, "Gisi ugs'tawugsigupnig Gnisgaminu ta'n pemgopit elege'witewei mutputi aq Gjinisgam ugijgluewji'jml." ¹¹ Na ms't ansale'wijig gigo'to'qopugutua'titl ta'n elege'wililt pemgopilj. Me' eimu'tijig nigantug Gjinisgam ugt'pung na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g aq na ne'w wijig mimajulti-jig ta'n teliangamusultijig pa wije' aq wi'sisg. Na ansale'wijig nutgulpita'jig aq emtoqwala'titl Gjinisgaml. ¹² Teluejig,

"Teliaq ta'n teluejig na mimajuinu'g. Ms't wen iapiiw ginite'lm, espite'lm, gepmite'lm aq miwatmu Gisiteget ta'n emtoqwalg'tt. Amuj iapiiw tla'taqatitaq muta geitoq ms't goqwei. Mawignat aq assusit ms't goqwei. Na tliaj."

¹³ Na tujiw newte'jit gisigu mawagnutmewinu pipanimit, "Nenajig wegla mimajuinu'g ta'n wape'gno'ltijig? Tami tleiwultijig?"

¹⁴ Telimg, "Saqamaw, mo gejiaqig, gatu geji'jig." Telimit, "Wegla na mima-juinu'g ta'n gis saputita'jig ma muni mtue'g amasgipnnaqan. Wape'gno'ltijig muta Gjinisgam gi's apigsigtmuapni aq gi's westawiapni. Tela'lapni ta'n tu-jiw getlams'tmli'tij Gjinisgam ugji'gluewji'jml gis ne'po'qsilitl guji'ieweigtug, aq umal'tem e'wa's'g'p ugjit Gjinisgam apigsigtmuaneu ugtlue'utiwal.

¹⁵ Etna ugjit ignmujig pisgwita'new ta'n Gjinisgaml pemgopilij. aq lugowan tepgig aq na'gweg gjia'sutuo'guom wa'so'q. Na elege'wit ta'n pemgopit elege'witewei mutputi wijitgweiwaji aq angweiwaji. ¹⁶ Ma' nugu guisulti'gw gisna ma' nugu gtu' samuqwo'lti'gw. Na'gu'set ma' nugu gis gaqsaqwi gisna pugtew ma' nugu gis nu'gwa'lagwi. Mo goqwei lgowaqanagwalugwi'tigwi nugu. ¹⁷ Na newte'jit ta'n tel wi'tut Gjinisgam ugji'gluewji'jml nige' pemgopit elege'witewei mutputi. Na iapji angweiwaji pa wije aq ji'nm teli angweiwaji ugji'gluewji. La'lata tg'poqigtug ta'n samqwan ignmagwi'titew iapijwewei mimajuaqan. Gjinisgam gasa'tuatal ugsaqpigunual aq ma' nugu atgitemulti'gw."

8

Ta'n tujiw mena'tasit ugtejgewei pgu'a's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug

¹ Ta'n tujiw Gjinisgam ugji'gluewji'jml mena'toq llaignegewei pgu'a's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug, lpa wantaqa's'g wa'so'q ugjit aqataig ajiej. ² Na nemi'gig llaigneg te'sijig ansale'wijig ta'n gaqamultijig nigantug Nisgameg. Ignmujig llaigneg te's'gl pipugwaqann.

³ Na igtig ansale'wit neia'sit. Geggung wisaw sulieweie'l wowl aq ignmut pugwelgl weljema'gewe'l. Eliet aq gaqamit gigjiw na patgulmesigaqan ta'n wejitas'g wisaw suliewei. Ge's Gjinisgam ugmimajuinumg etli a'sutma'tiliji ansale'wit pijo'toqol weljema'gewe'l wowigtug aq gegupa'latl na wowl wisaw patgulmesigaqanigtug ta'n eteg nigantug Gjinisgam ugt'pun. ⁴ Ge's Gjinisgam ugmimajuinumg siaw a'sutma'tiliji na ansale'wit gaqamit nigantug Nisgameg aq nu'gwa'toqol pugwelgl weljema'gewe'l. Ge's na weljema'gewe'l nu'gwa'qal na mltutew wenaqa's'g. ⁵ Na tujiw ula ansale'wit wesua'toqol glamuejuapsgul ta'n etegl patgulmesigaqanigtug aq pijo'toqol wowigtug ta'n weljema'geweiaq etl nu'gwa'q'p glapis wajua'latl. Na eljiegetl ugs'tqamug. Ula gisa'toq pugwelg wasoqotesg aq gaqtugwawig. Sespe'pnaq ugs'tqamug aq na maqamigew maja's'g.

Ansale'wijig putuatmi'titl pipugwaqann

⁶ Na tujiw na llaigneg te'sijig ansale'wijig ta'n gennmi'titl llaigneg te's'gl pipugwaqann, gisgajo'ltijig pipugutinew.

⁷ Na amgwesewei ansale'wit pipugwet. Ula gisa'toq msi'gug, pugtew aq mal'tew nis'gl ugs'tqamug. Na suel aqataig ugs'tqamu nu'gwa'q. Suel aqataig miti'g gaqamgljijig aq ms't msigu'l gaqamglegl.

⁸ Na ta'puewa'j ansale'wit pipugwet. Nat goqwei ta'n teliangamgug st'ge' mesgilg gm'tn ta'n etlamglet. Apugjig paqasiaq apaqtug. Suel aqataig na samqwan ta'n eteg ugs'tqamug megwa's'g pa wije aq mal'tew. ⁹ Ms't ta'n eimu'tijig na megwe'g samqwanigtug nepu'titgi'g aq ms't lapuguann ta'n etegl na'te'l getapa'qal.

¹⁰ Na si'stewa'j ansale'wit pipugwet. Ula gisa'toq na mesgilg gloqowe'j etlamglet musigis'g tug st'ge' nu'gwa'luejgewei. Wet nisiet aq paqasiet suel aqataigl sipu'l aq tg'poqol ugs'tqamug. ¹¹ (Ula gloqowe'j teluisit, "Wisqe'g.")

Gisa'toq suel aqataig samqwan ta'n etegl ugs'tqamu wisqe'n. Pugwelgig mimajuinu'g nepmu'tijig ta'n tujiw esamuqwołtjijig ula samqwan.

¹² Na ne'wewa'j ansale'wit pipugwet. Ula gisa'laji na'gu'set, tepgun'set aq gloqowejg sa'se'wa'sultinew. Nat goqwei oqonisgwa'latl na'gu'selitl aq na'gu'set mo saputasegw suel aqataig na'gweg. Tepgun'set aq gloqowejg mo saputasa'ti'gw suel aqataig wela'gw.

¹³ Na tujiw nemi'g gitpu gnegg musigisg'tug alaqsing aq gesigawtoqsit. Teluet, "Mawi mtue'tew, mawi mtue'tew, mawi mtue'tew ugjit ms't wen ta'n wigit ugs'tqamug ta'n tujiw esgwiejig ansale'wijig pipugwati'tij."

9

Na psoqongewjig weita'jig mawi temig elmalqei

¹ Na na'newa'j ansale'wit pipugwet. Nemi'g gloqowej maqamigeg muta wet nisiep musigisg'tug. Ula gloqowej mimajit aq ignmut apt'sqi'gn ugjit pansaqamn na mawi tmig elmalqei. ² Na pana'toq na ga'qan aq mltutew tewoqwamig na'te'l pa wijej aq na mltutew ta'n so'qwiaq mesgi'g pugtew. Tel pasi mltutewig jel mu na'gu'set saputasegw. ³ Na psoqongewjig wet ne'ita'jig na mltutewigtug aq nisaqsultijig ugs'tqamug. Na ignmujig wi'siggesultinew mimajuinu' st'ge' alt juji'g ta'n teluisultijig sqolpiang gis apga'laji mima-juinu'. ⁴ Telimujig mu malqotmnew msigu'l, miti'sg gisna igtigl ta'n goqwei nigwegl. Telimujig pas'g asgaiwanew na mimajuinu' ta'n mo geggunmli'ti'gw Nisgamewei gnugwaqan ugtugwejanuaq aq mu wen igtig. ⁵ Na mo ignmugwig ne'pa'new na mimajuinu' gatu ignmujig wi'siggesultinew aq tli amaspipnanew ugjit na'nijig tepgun'sejig. Mimajuinu'g ta'n ula teli pga'lujig mawi ulmajeiultijig st'ge' ta'n tujiw sqolpian paqa'laj. ⁶ Ge's na na'nijig tepgun'setjig pemita'jig, na mimajuinu' tli gitneme'waten lpa puatmu'titaq gisi npu'tinew. Gatu siaw mimajultitaq aq ma' npu'ti'gw.

⁷ Na psoqongewjig teli angamgusultijig st'ge' te'sipowg ta'n gnesultijig ugjit matntung aq nasgmi'titl wisaw sulieweiatpaqal st'ge' elege'wijig nasgmi'titl. Na telapewultijig st'ge' mimajuinu'g. ⁸ Usapunual pita'qal st'ge' e'pijig usapunual. Wipitual gnisgwegl st'ge' pittalu'g wipitual. ⁹ Gasawo'qewei aligal nasgmi'titl ugpugunuaq. Ta'n tujiw pemaqsulti'tij, unisqiwa teltoq-sultilijig st'ge' pugwelgig te'sipowg pem'tugu'ltijig aq nujatejo'tu'tij pugwelgl tepaqann. ¹⁰ Na ugsuguniultijig st'ge' sqolpiang ugsuguniwal. E'wmi'titl ugsuguniwal ugjit wi'siggesultinew mimajuinu' ugjit na'nijig tepgun'sejig. ¹¹ Elege'wit ta'n assumaji apsoqongewjig na ansale'wit ta'n etli assusit na etl temig elmalqei. Tel wisungewut Apaton. Ula wisun na Lesu'pewei wisun ta'n teluet getmete'gniget. Na ansale'wit elg tel wi'tut Apolion na Gli'gewei uglti'sutiwoow. (Ula wisun elt teluet wijej na Gli'gewei tli'suti.)

¹² Na amgwesewei ta'n mawi mtue'geg gis pmiaq gatu me' tapusijig ansale'wijig pipugwetaq aq me' pugwelgl ta'n mawi mtue'tew wejgwa'tigl.

Na asugomewa'j ansale'wit pipugwet

¹³ Na asugomewa'j ansale'wit pipugwet. Nemitu na wisaw sulieweiei patgulmesigaqan eteg nigantug Gjinisgam ugt'pung. Ne'wijig ugsmu' ta'n gnisgwegjig st'ge' wen'jitia'm ugsumu'g gaqamultijig g'p'taq ula p'ta'uti. Newte'jit ugsmu gaqamig te's gegjiaq. Nutaq nat wen etlewo'gwet. Na glusuaqann wet tuaq negla ne'wijig ugsmu'g. ¹⁴ Asugomewa'j ansale'wit telimut, "Apgwa'l na ne'wijig ansale'wijig ta'n eimu'tijig na mesgi'g sipu ta'n teluisig Iwple'tis." ¹⁵ Na ne'wijig ansale'wijig apgwa'lujig. Gelpisulti'pnig glapis nige' muta gisgajo'ltijig ugjit ula giasgiw ajiej na ula na'gweg, ula tepgun'seteweg aq ula newtipunqeg. El'ta'taq ta'n telgi'g ugs'tqamug ugjit

ne'pa'new suel aqataig mimajuinu'. ¹⁶ Nemi'gig ugsma'gnismuaq. Eimu'tijig ta'pu gasiptnnaqan pitu' pituipnnaqan te'sijig sma'gnisg. Ali'puluala'tiji te'sipowg. ¹⁷ Nemi'gig sma'gnisg nasgmi'titl sma'gnisue'l ugpunual telamu'gl gesi mgwe'gl st'ge' sisuei, ewne'gl st'ge' na gun'tew ta'n teluisig sappai, aq wisawe'gl st'ge' na gun'tew ta'n teluisig supliei. Na te'sipowg un'jiwal teliangamgugl st'ge' pittalu'g un'jiwal. Na ugtunuaq tewoqomigl pugtew, mltutew aq nat goqwei teluisig supliei. ¹⁸ Na pugtew, mltutew aq supliei ta'n tewa'tas'gl te'sipowg ugtunual ne'pa'tiji suel aqataig mimajuinu'g ugs'tqamug. ¹⁹ Na te'sipowg ugtunual melgignaqaal aq ugsuguniwal elg melgignaqaal. Na ugsuguniwal teliggl st'ge' mtesgmug aq na gnisgutug teliggl st'ge' mtesgmug un'jiwal. Te'sipowg e'wmi'tij ugsuguniwal paqa'lanew mimajuinu'.

²⁰ Na esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n mnaq ne'pa'gwi'ti'gw mu gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw lue'utigug. Mo pun emtoqwala'tigwi mn'tu'g aq 'nnooqta'wg ta'n wejitasijig wisaw suliewei, suliewei, wisawo'qewei, gun'tewei gisna gmu'juei. Siawi emtoqwala'tiji wegla je tlia mo mimajul-tiligwi. Wegla 'nnooqta'wg mo nemitaqati'gw, mo nutmi'ti'gw aq mo gisi al'ta'gwi'gw. ²¹ Na mimajuinu'g mu gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw lue'utigug. Awna siaw ne'pa'tiji igtigi, siaw maligo'tmi'titl puowinue'l, siaw sespo'taqatijig aq siaw gmutna'tijig nat goqwe'l.

10

Melignat ansale'wit geggung apje'jg wi'gatign

¹ Na nemi'g igtig ansale'wit ta'n melignat wejgwi nisa'sit wa'so'q. Nasuatl alugul aq g'p'taq un'jig walqwan eteg. Ugsisgw telateg st'ge' na'gu'selitl aq ulugunn teliggl st'ge' geligaqaann ta'n tela'tegl. ² Na geggung apje'jg wi'gatign ta'n panteteg ugpitng. Inaqanei uggwat elpugua'toq gta'nug aq patatujei elpugua'toq maqamigeg. ³ Gesigawwet. Teltoqsit st'ge' pittalu ta'n jigmi. Ge's sesgwej na nutaqig lluigneg te'sijig gaqtugwaq. Nat goqwei gaqtugwaq teluejig. ⁴ Na getu' wi'gm ta'n teluep gatu wa'so'q nat wen telimit, "Mut tlimaw wen ta'n goqwei gaqtugwaq teluejig aq mut wi'gmu." Na glaman mo ewi'gmu.

⁵ Na ansale'wit ta'n gaqamit gitg gta'nug aq maqamigeg nepsa'toq ugpitn inaqanei. ⁶ Na wesgutg ta'n goqwei Gjinisgam getu' tlimaji ms't mimajuinu'. Ansale'wit elui'tmasit Gjinisgam muta iappiw mimajit aq gisitoqop wa'so'q, ugs'tqamu, aq ms't goqwei. Teluet, "Gjinisgam ma' nugu esgmagw. Na apugjig tla'tegetew ta'n goqwei teplumsit. ⁷ Ta'n goqwei mo geitas'gtug na Gjinisgam gis telimapni niganigjitegewinugi'g ta'n elugoagwi'tipnn gi'sa'q. Ula na gaqa'tutew ta'n tujiw lluignegewa'j ansale'wit pipugwetew." ⁸ Na ap gelulit nat wen wa'so'q aq telimit, "Lia na ansale'wit ta'n gaqamij gitg gta'nug aq maqamigeg aq ignmultew apje'jg wi'gatign ta'n panteteg."

⁹ Eliei ansale'witeg aq pipanimg ignmuin na wi'gatign. Na telimit, "Ula pe-wal malqotmn. Tl seggu'tew st'ge' amuapu gatu glaminug asgo'tmultew."

¹⁰ Wesua'g apje'jg wi'gatign aq malqotm. Wigapu'g st'ge' amuapu gatu ta'n tujiw gisi msa'tuaneg 'ntlaminug wisqe'g. ¹¹ Na tujiw telimim, "Siaw tlim igtigig Gjinisgam agnutmaqan aq ta'n goqwei tla'lata gaqaisg mimajuinu' tleiwulitiliji pilue'l unmutgiwal aq elege'wiliji ta'n telgi'g ugs'tqamu."

11

Tapusijig nujo'tegejig

¹ Ignmuimg nqaqane'i ta'n wejitas'g gmu'j aq telimimg, "Lia aq nqate'n gjia'sutuo'guom wa'so'q aq na patgulmesigaqan ta'n eteg na'te'l. Mawgim ta'n te'sit mimajuinu ta'n emtoqwalatl Nisgaml na'te'l. ² Mut nqatmu llutaqan ta'n gigo'qoteg gjia'sutuo'guomg muta na'te'l na maqamigew ignmu'jig mimajuinu'g ta'nig mu Lesui'peulti'gw. Wegla mimajuinu'g pisgwita'taq aq assutmi'titaq sape'wig gjigan ugjit ne'wisgegsijig jel ta'pu tepgun'sejig. ³ Lgima's na'te'l na tapusijig nujo'tegejig ta'n elugowijig. Mun'tiewe'gne'l aligal nasgmi'titl. Tlima'tita mimajuinu' Gjinisgam agnutmaqan ugjit newt pituipntnaqan jel ta'pu gasgiptnaqan jel asugom te'suguna'qal."

⁴ Wegla tapusijig nujo'tegejig na tapusijig miti'sg ta'n mimei wejiaq. Na miti's teluisijig olipiemnaqsi. Elg na nujo'tegejig na tapu'gl wasoqon-maqanatul ta'n gaqamigl gmetug ta'n Gisiteget assutg ugs'tqamu. ⁵ Pa na nat wen gtu' gisa'laj tapusiliji nujo'tegeliji ulmaje'nnew, na pugtew wet tuoqomig ugtunuaq ugjit nu'gwa'lanew aq ne'po'qsinew. Ta'n getu wen gtu' matnaj na gmetata. ⁶ Ignmu'jig ml'gigno'ti ugjit gisa'tunew mo gigpesanug ge's telimaji igtigi mimajuinu' Gjinisgam agnutmaqan. Ignmu'jig ml'gigno'ti ugjit gisi mal'tewa'tun samqwan. Ignmu'jig ml'gigno'ti ugjit lgitman tel gaqaisg milamu'gl gsnugowaqann aq nat goqwe'l ma'muniw mtue'tal ta'n telgi'g ugs'tqamug.

⁷ Ta'n tujiw gaqi usgutmi'tij Nisgamewei agnutmaqan, na mesgilg wi'sis tualqa'sit mawi temig elmalqei ta'n mo enganateg eigtnug aq matnaji nujo'tegeliji. Na wissuignemuji aq ne'pa'lujig. ⁸ Na tapusijig npuinu'g elmsa'lujig awtigtug. Ula awti eteg na mesgi'g gjigan ta'n Wa'soqewei Gjsaqamaw etl gujiewto't'p. Ta'sijig mimajuinu'g telui'tmi'tij ula gjigan Satm aq alt telui'tmi'tij Ijpt. ⁹ Gaqaisg mimajuinu'g tleiauwaltijig ta'n telgi'g ugs'tqamu peita'jig gjigan aq angama'tiji na tapusiliji npuinu'g ugjit nesug-una'q jel aqataig. Ma' ignmua'tigwi nutqutalanew. ¹⁰ Mimajuinu'g tleiauwaltijig ta'n telgi'g ugs'tqamu wel'ta'sultijig muta na tapusitgi'g ne'po'tgi'g. Giso'qon wenaqiaq aq ignmu'altulijig ignmatimgewe'l muta nige' ne'po'tgi'g tapusitgi'g ta'n welmaje'wa'tipnn pugwenniji. ¹¹ Ta'n tujiw gisi nsuguna'qeg jel aqataig, Gjinisgam minua'laji na tapusiliji. Gaqama'sijig aq ms't wen ta'n nemiaji tetuji jipaqita'jig. ¹² Na tapusijig nutua'titl nat wenn. Gelu'lgwi'titl wa'so'q aq telimujig, "Sqowa'tigw." Ge's ta'n masgelmu'gwi'tiji elapultiliji, wenaqa'lujig wa'so'q alugwigug. ¹³ Ge's pem unaqa'ti'tij, maqamigew ma'muniw maja'sg. Pugwelgl wen'ji'guoml seioqwiagl na gjigan. Lpa newte' wen'ji'guom ta'n eteg te's'gl newtisga'qal seioqwiag. Lluigneg pituipntnaqan te'sisgegsijig mimajuinu'g ne'po'tipnig. Na esgwia'tijig mimajuinu'g mawi jipaqita'jig aq emtoqwala'titl Gjinisgaml ta'n eimlitl wa'so'q.

¹⁴ Nige' ta'puewei ma'muniw mtue'geg gis tliaqap. Ango'tmug muta si'stewei iga'qt'tew apugjig.

Na lluignegewei ansale'wit pipugwet

¹⁵ Na lluignegewei ansale'wit pipugwet aq nutaqig mimajuinu'g gesigawwa'tijig wa'so'q. Teluejig, "Gisiteget aq Nujiugs'tawi'wet me' geggunmi'tij ml'gigno'ti ugjit niganpugua'lanew ms't mimajuinu' ta'n telgi'g ugs'tqamu. Na Gisiteget iapjiw assutg ugs'tqamu!" ¹⁶ Na tapusijig je ne'w gisigu mawagnetmewinu'g ta'n pemgopultijig niganug Gjinisgam el nutgulpita'jig aq emtoqwala'titl. ¹⁷ Teluejig,

"Gisiteget, gi'l na Gjinisgam. Mestai assutegen. Iapjiw eimu't'p aq iapjiw i'ttes. Miwatmuleg muta ms't ml'gigno'ti geggunm aq teli e'wmn niganpuguassutmn ta'n telgi'g ugs'tqamu. ¹⁸ Gaqaisg mimajuinu'g tleiauwaltijig ta'n telgi'g ugs'tqamu mawi uggwaiugtasig. Nige' gi'l elg wegain aq na na'gwegl gis iga'qal ta'n ilsuman ms't ta'n nepu'tipnig. Uli ignmuates gelu'lg

ignmatimgewe'l na ms't ta'n elugowasgig. Negmow na niganigjitegewinu'g aq ms't gmimajuinung ta'n gepmite'lm'sgig, je tlia etug milesultijig gisna etug mo milesuli'gw. Nige' iga'q ta'n getmeta'tes ms't mimajuinu'g ta'n getmete'tmi'tij ugs'tqamu.

¹⁹ Na ga'qan ta'n eteg Nisgamewei gjia'sutuo'guom wa'so'q pana'tas'g. Nemitu na wisaw sulieweiei lisqli'gn. Etegl na tapu'gl sasqle'gl gun'tal ta'n ewi'gas'gl newtiswa'qal Nisgamewe'l 'tplutaqann. Na tujiw poqji wasoqotesg ugs'tqamug aq gaqtugwawig. Me' gatu sespnaq ugs'tqamug. Na maqamigew maja's'g aq msi'gug nisita'jig ugs'tqamug.

12

Na e'pit ta'n getu' un'janitew aq jipijgam

¹ Na pajiji paqalaiwit muta nemi'g e'pit musigis'g tug. A'su'na'q na'gu'selitl aq gaqamit tepgun'setigtug. A'gusn nasg'g ta'n eimu'tijig newtisgegsijig jel ta'pu gloqowe'j. ² Tele'g aq apugjig un'janitew. Metuipnet aq atgitemit.

³ Na igtig ta'n sigti paqalaiwit nemi'g musigis'g tug. Negm na mesgilg jipijgam. Megwe'g aq llaigneg te'satpa't. Te's un'ji nasg'g elege'witewatp. Geggunaji newtisgegsiliji ugsmu'. ⁴ Na ugsuguni e'w'g mawa'lan suel aqataig gloqowe'j aq nitjio'laji ugs'tqamug. Na tujiw eliet aq gaqamit nigantug na e'pilitl ta'n gisgaje'litl un'janilitl. Getu' malqomatl gopisunn ta'n teli nqase'g ugs'tqamuilij. ⁵ Na e'pit ugs'tqamua'latl lpa'tujl. Ula lpa'tuj gaqigwetew, e'wte'w gasawo'qewei pugumaqan aq assuttew ta'n telgi'g ugs'tqamu. Na jipijgam mo gis malqomagul na mijua'ji'jl muta smtug ela' lut Nisgameg aq na elege'witewei mutputi ta'n pemgopilitl Nisgaml. ⁶ Na e'pit wesmugwat paq-taqamigtug aq wesgowa'sit ta'n Gjinisgam gisgaja'toqop. Na'te'l tli angwei-watal pituipntnaqan jel ta'pu gasiptnaqann jel asugom te'sisgegiguna'qal.

⁷ Na tujiw matnting po'pja ugs'g'g wa'so'q. Na ansale'wit ta'n teluisit Mise'l aq unaqapemg ta'n ansale'witewiliji matna'titl jipijgaml aq unaqapemg.

⁸ Jipijgaml aq unaqapemg wissuignema'titl. Jipijgaml aq unaqapemg mo nugu wesgowita'gwig wa'so'q. ⁹ Tewaqtetesgujig wa'so'q. El nistesgujig ugs'tqamug. Ula mesgilg jipijgam, lpa' negm na mtesgm ta'n gi's sa'q elue'wa'laji pugwenniji mimajuinu' ugs'tqamug. Teluisit Gjimm'tu gisna Nujilue'wa'teget.

¹⁰ Na tujiw nutaq nat wen gesigawwet wa'so'q. Teluet, "Nige' Gjinisgam ugs'tawiatu ugmimajuinung. Gaqi wissuigno'teget aq iapjiw elege'witewitew. Nujiugs'tawi'wet ne'gaw geggung ml'gigno'ti aq ne'gaw ilgwenaji mimajuinu' ms't tami ugs'tqamug. Ms't ula teliaq muta Gjimm'tu gis ejigltsegut wa'so'q. Te'sigis'g'geg eliepn Nisgameg aq pisui iltutmuapni nitapina ta'n getlams'tua'titl Gjinisgaml st'ge' ginu gatu ma' nugu Gjimm'tu tla'tegegw. ¹¹ Nitapinaq wissuignema'titl Gjimm'tu'l muta na negm ta'n teluisit Gjinisgam ugji'gluewji'jml gis wissuignemapnn ta'n tujiw etl gunieteg gujji'ewigtug. Nitapinaq elg wissuignema'titl Gjimm'tu ta'n tujiw telue'jig na gis tepiaq ta'n Se'sus gis tla'te'gep ugjit ugs'tawianew. We'gaw wel'te'tmi'tij npu'tinew ugjit teliaqewei. ¹² Ul'ta'sultigw ta'n te'sioq eimu'tioq wa'so'q. Me' gatu mawi mtue'f'ew ugjit gilew tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu muta Gjimm'tu eig ta'n eimu'tioq. Ma'muni uggwaig muta geitoq mo 'pgije'nug tla'tegen ta'n goqwei tel puatg."

¹³ Ta'n tujiw jipijgam geitoq jigltsegut ugs'tqamug, na poqt'tesguat na e'pilitl ta'n gisi gununapnn lpa'tujl. ¹⁴ Na e'pit ignmut mesginniji unisqi'g st'ge' mesgilg gitpu. Wet jigl sumugwat ta'n jipijgam eig aq elaqsing ta'n usgowa'sitew paqtaqamigtug. Na'te'l tli angweiwaten newtipunqeg, jel tapuipunqeg jel aqatipunqeg. ¹⁵ Ge's na e'pit wesmugwat, na jipijgam

elusgatg samqwan pa wijei aq sipu. Ula sipu pemitg ta'n e'pit pemiet. Na jipijgam pewalatl tli npmin e'pilitl samqwanigtug. ¹⁶ Na maqamigew pans'g aq apoqonmuatl na e'pilitl. Ms't samqwan ta'n jipijgam elusgatg pijjuigt na elmalqeigtug. ¹⁷ Lpa jipijgam ma'muni uggwauigtuatl na e'pilitl aq naji matnaji e'pilitl un'jang. Jipijgam wegaiugtuajt ms't ta'n majulgwatmi'titl Gjinisgam ugt'plutaqanml aq ta'n getlams'tua'titl Se'susal. ¹⁸ Na jipijgam pe'l naqa'sit aq gaqama'sit jajigtug samqwan.

13

Na wi'sis ta'n wet natqa'spega'sit apaqtug

¹ Na nemi'g wi'sis wejgwi neia'sit apaqtug. Geggunaji newtisgegsiliji ugsmu' aq geggungl lluigneg te's'gl un'ji'l. Elege'witewatp nasg'g te's ugsmu'l aq nat goqwei almimatl Gjinisgaml ewi'gas'g te's un'jig. ² Ula wi'sis teliangamsut st'ge' na nipugtugewei gajuewj gatu uggwatl teligg' st'ge' mui'n aq ugtun teligg' st'ge' pittalu. Na jipijgam ignmuatl wi'sisl wijei telgi'g ml'gigno'ti st'ge' negmewei. Toqpijig maw jipijgaml na elege'witewei ugt'pung. Na wi'sis wijei tl niganpuguitew st'ge' jipijgaml. ³ Newte' na wi'sis un'ji tetuji jile'g, suel npuaqan wejiaq, gatu nige' gisi npisitaq. Pugwelgig mimajuinu'g paqalauiltijig ta'n tujiw gis nemitu'tij ula aq majulgwala'titl na wi'sisl. ⁴ Pugwelgig mimajuinu'g emtoqwala'titl jipijgaml muta gisi ml'gigna'latl, ula wi'sisl. Na ignmut ml'gigno'ti. Na mimajuinu'g emtoqwala'titl wi'sisl aq teluejig, "Mo wen telignagw st'ge' ula wi'sis. Mo wen emug ta'n wissuignemagul na wi'sisl."

⁵ Na nipugtugewei wi'sis eliamut al ginuen ta'n teli ntawe'g. Ta'n goqwei teluet amsaliman Gjinisgaml gatu Gjinisgam eliamatl assuman mimajuinu ugit ne'wisgegsijig je ta'pu tepgun'sejig. ⁶ Na wi'sis siaw almimatl Gjinisgaml. Anmitg Gjinisgaml ugwisunm aq ta'n Gjinisgaml wigilij. Anmimaji ms't wenn wigultiliji wa'so'q. ⁷ Na wi'sis eliamut matnanew Gjinisgam ugmimajuinung aq wissuignemanew. Na eliamut assumanew gaqaisg mimajuinu' tleiauwiltiliji ta'n telgi'g ugs'tqamu. ⁸ Na mimajuinu'g tleiauwiltijig ta'n telgi'g ugs'tqamu emtoqwala'titl na wi'sisl aq ugwisunmual mo ewi'gas'gtugul na wi'gatign ta'n Gjinisgam ugjiigluewji'jml geggunmilij. Na jijgluewji'j ne'po'qsisip gatu gis minunsit. Na mimajuinu'g ta'n emtoqwala'titl Gjinisgaml ugwisunmual gis wi'gas'gl na wi'gatignigtug aq mimajultilita iapjiw. Ugwisunmual gis ewi'gas'gpnn ula wi'gatign ge's mu Gjinisgam gisitoqop ugs'tqamu.

⁹ "Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei telimuloq. ¹⁰ Ta'n wen Gjinisgam eliamatl ne'po'qsilin espo'qwasitigtug na tel ne'pa'ten. Ta'n wen Gjinisgam eliamatl pija'lugsilin laplusang na tel pija'laten. Gjinisgam ugtmimajuinung amujpa gisipugutmi'tij aq siaw gtlams'tmi'tij Gjinisgam agnutmaqan jel thia alt pija'lujig laplusang gisna alt ne'po't'pnig."

Igtig wi'sis ta'n tel wi'tut

nuijigsugina'muet wet neia'sit maqamigeg

¹¹ Na igtig wi'sis nemi'g. Wet neia'sit maqamigeg. Ugsmuit st'ge' jijgluewj gatu telewistoq st'ge' jipijgam. ¹² Ula wi'sis gisa'laji mimajuinu' tla'taqatinew ta'n goqwei na amgwesewei wi'sis tel pualaj. Gisa'laji mimajuinu' emtoqwalanew na amgwesewei wi'sisl ta'n tetuji ma'muni jile'lip gatu gisi npisilitl. ¹³ Ula ta'puewei wi'sis gisa'toq pugwelgl paqalauwaqann. Gisa'toq sisuei ugji nisa'sgtm musigis'tug glaman ms't wen gis nmitutew. ¹⁴ E'w'gl paqalauwaqann ugit lue'wa'lanew mimajuinu'. Ula tela'teget ge's na amgwesewei wi'sisl angamtl. Na ta'puewei wi'sis gisa'laji mimajuinu' lianew

'nnuoqta'wl teligilitl st'ge' amgwesewe'l wi'sisl aq gisa'laji wije mimajuinu' gepmite' lmanew na wi'sisl ta'n jile'lipnn un'jigtug gatu nige' me' mimajilitl. ¹⁵ Ta'puewe'l wi'sisl eliamut mimajua'lugsilin na 'nnuoqta'wl. Na ta'puewe'l wi'sisl elg gisa'latl na 'nnuoqta'wl tlewistulin aq ne'pa'new mimajuinu'g ta'n mo emtoqwalugugi. ¹⁶ Ta'puewe'l wi'sisl gisa'laji pugwenniji mimajuinu' gnugwa'tasultinew mawgiljemgewei gnugwaqan inaqwene' l ugpitnual gisna ugtugwejanual. Ula tela'laji mimajuinu' ta'n menaqana'tiliji, melgigna'tiliji, milesultiliji, elue'ultiliji, assumultiliji aq assumujig. ¹⁷ Ta'n wen mu gegnugwasigw, mo goqwei gisi pggwatelmug gisna mo goqwei gisi ntuisgetug. Na gnugwaqan ta'n mimajuinu'g gegnugwatasultijig na wije aq amgwesewe'l wi'sisl ugwisunm gisna mawgiljemgewei gnugwatign ta'n wije aq wi'sisl ugwisunm.

¹⁸ Amujpa natawo'ltioq ugjit ns'tmnew ula. Ta'n wen geggung ns'tuo'qon na nest'g na wi'sisuei gnugwatign telueg na amgwesewe'l wi'sisl ugwisunm. Na gisi gji'tutew mimajuinueiei mawgiljemgewei gnugwatign na asugom gasgiptnaqan jel asugom te'sisga'q jel asugom.

14

Gjinisgam ugijgluewiji'jml aq ugmimajuinung

¹ Na elapa'si aq nemi'g Gjinisgam ugijgluewiji'jml ge's gaqamit g'p'taq na gm'tn teluisit Saion. Wijitgweiwaji newt gasgiptnaqan jel ne'wisga'q jel ne'w pituiptnaqan te'sisgegsiliji mimajuinu'g. Gitg Se'sus aq ujji ugwisunmual ewi'gas'gl wegla mimajuinu'g ugtugwejanuaq. ² Nutaqig wegla mimajuinu'g etlewo'gwa'tijig wa'so'q. Tel gisituna'tijig st'ge' mesgi'g gapsgw gisna gaqtugwaq. Tel'te'tmi'tij pugwelgl goqwe'l ta'n tels'ta's'gl st'ge' pugwelgl tapia'ji'jgl. ³ Na gaqamultijig nigantug Gjinisgam elege'witewei ugt'pun aq na ne'wijig ta'n teliangamusultijig pa wije aq wi'sisg aq na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g. Westawiapnig ta'n tuijw eimu'tipnig ugs'tqamug aq nige' etlintutmi'tij pilei'gtapegiaqan. Mo wen gis gnu'tmasigw na 'gtapegiaqan pas'g na newgt gasgiptnaqan jel ne'wisga'q jel ne'w pituiptnaqan te'sisgegsijig. ⁴ Na mnaq malie'ulti'gw aq mnaq sama'la'tigwi e'piliji. Majulgwala'titl Gjinisgam ugijgluewiji'jml ta'n getu tami elielij. Negmow na amgwesewe'g mimajuinu'g ta'n Gjinisgam ugijgluewiji'jml westawigwi'tipnig aq Se'sus ela'laji ujjeg muta getu' ignmuaji ujji. ⁵ Mnaq egsua'ti'gw aq mnaq goqwei pata'taqati'gw.

Nesisijig ansale'wijig ne'ita'jig

⁶ Na nemi'g ansale'wit elaqsing gnegg musigis'g'tug. Geggung gelu'lg agnutmaqan ta'n iapijw wije'tew aq ma' gisi piltue' nug. Pegisitoq ugs'tqamug ugjit tlimanew gaqaisg mimajuinu' tleiawultiliji pilue'l umutgiwal ta'n telgi'g ugs'tqamug. ⁷ Gesigawwet, "Gepmite'lmug Gjinisgam aq me'gite'lmug muta na na'gweg iga'q ugjit ilsuman ms't mimajuinu'g. Emtoqwalug muta gisitoqop wa'so'q, ugs'tqamu, gta'n aq ms't goqwei."

⁸ Na itig ansale'wit majulgwalatl amgwesewe'l ansale'wilitl aq teluet, "Na mesgi'geg gjiganeg teluisig'pneg Papilan getmeta's'g'pneg. Papilanewa'jgi'g gisa'la'tipni gaqaisg mimajuinu' tleiawultilij ta'n telgi'g ugs'tqamug pata'taqatinew winsultinew. Ta'n goqwei gis tla'taqatipnig pa na wije ta'n goqwei Mn'tu pewalaji mimajuinu' tla'taqatinew."

⁹ Na si'stewei ansale'wit majulgwala'ji tapusiliji ansale'wiliji aq gesigawwet, "Na amasgipnnutew ta'n getu wen emtoqwalat na wi'sisl ta'n wet neia'silipnn samqwanigtug. Na amasgipnnutew ta'n getu wen emtoqwalat 'nnuoqta'wl ta'n wije teligilitl st'ge' na wi'sis. Amasgipnnutew ta'n getu wen ugtugwejang aq ugpitng gegnugwasit na wi'sisuei gnugwatign. ¹⁰ Na mawi

amasgipnnutaq muta Gjinisgam ma' nugu ewlite'lmagwi. Gi's sa'q Gjinisgam wegaiugtuaji muta siaw pata'taqati'tij. Mawi amasgipnnutaq muta ta'n goqwei Gjinisgam tla'lata pa na wijei aq ta'n goqwei Gjinisgam tla'latal Mn'tu'l. Amasgipnnataq muta pijo'lata ta'n pugtew ma' nugu nqa'suenug. Gjinisgam ugtansale'witew aq Gjinisgam ugijgluewji'jml nmitu'tita ta'n tujiw ula tliatew. ¹¹ Na mtlutew unaqiatew ta'n mimajuinu'g amasgipnnutaq pugtewigtug. 'Lpa ma' iapjiw punianug. Te'sijig emtoqwala'titl na wi'sisl ta'n wet neia'silipnn samqwanigtug aq na 'nnuoqta'wl ta'n gis tligilitl st'ge' na wi'sisl amasgipnnataq iapjiw. Te'sijig gegnugwasultijig wi'sis ugwisunm ma' puni ulmaje wam'gig."

¹² Gjinisgam ugmimajuinung amuj weji gisipugutmli'tij aq tla'taqatiliiji ms't goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugt'tplutaqanml. Na amuj siawi majul-gowa'la'titl Se'susal.

¹³ Na nutaq nat wen etlewo'gwet wa'so'q. Teluet, "Ula wi'ge'n, 'Nige' weja'tegemg ulgwijultitaq mimajuinu'g ta'n tujiw nepu'titaq ge's etl lugowa'tij Gisiteget ta'n eig wa'so'q."

Na tujiw Wejui Nisgam teluet, "E'e, atlasmultitaq aq ma' nugu gitnma'ti'tigw. Gjinisgam geitoq ta'n goqwe'l gis tla'taqatiliipni aq ignmuata ta'n te's'g goqwei gelu'lg muta elugowgwi'tipnn."

*Ta'n tujiw ugtejgewe'l na'gwegl iga'qal
na tujiw Gjinisgam tela'lata pata'tegewinu'
st'ge'tela'tas'gl aloqomann*

¹⁴ Ge's alapi nemitu wape'g alug. Nat wen teliangamusit st'ge' Mima-juinuualsip aq pengopit na alugwigug. Nas'g elege'witewatp ta'n wejitas'g wisaw sulieweiei aq geggung psgweso'qon ta'n welgi'g. ¹⁵ Na igtig ansale'wit wet tu'et gjia'sutuo'guom wa'so'q aq gesigaw glulatl ta'n wenn pengopilitl alugwigug. Telimatl, "E'we'n na psgweso'qon aq tmsewa ta'n goqwe'l gis gaqigwegl muta ms't goqwei gis lastegl ugs'tqamug. Na tetaputesg iga'q ugjit mna'tagug." ¹⁶ Na tujiw na newte'jit ta'n pengopit alugwigug tms'gl ms't goqwe'l gis lastegl ugs'tqamug glapis ta'n te's'g goqwei gaqi psgwete'gl.

¹⁷ Igtig ansale'wit wet tu'et gjia'sutuo'guom wa'so'q. Geggung psgweso'qon ta'n welgi'g.

¹⁸ Na ansale'wit ta'n nujo'tg pugtew wejiet na patgulmesigaqan wejitas'g wisaw suliewei ta'n pugtew tepteg. Sesgwalatl na ansale'wilitl ta'n geggunmilitl psgweso'qon aq telimatl, "E'we'n na psgweso'qon aq tmse'n ta'n te's'gl aloqomann ugs'tqamug muta ms't wel nigwegl." ¹⁹ Na ansale'wit tems'gl ms't aloqomann ugs'tqamug aq pijjio'toqol mesgilg malige'w ta'n etl peggije'tesgas'gl. Ta'n tela'tas'gl aloqomann na Gjinisgam tla'lata pata'tegewinu' muta mawi uggwaiugtuaji. ²⁰ Na mimajuinu'g peggije'tesgmi'titl aloqomann. Ula wesgowa's'g gujmug gjigang. Ge's ula wesgowa's'g, na mal'tew wejitg na'te'l. Ula mal'tew elitg si st gasgiptnaqan te's'gl gilam'tl aq newgt mittl jel aqataig tel tmg.

15

*Lluigneg te'sijig ansale'wijig
ta'n gegguna'tiji lluigneg te'siliji wowg*

¹ Na nemitu musigis'g tug nat goqwei gepme'g. Ula na paqalawit. Nemi'gig lluigneg te'sijig ansale'wijig ta'n geggunmi'tij lluigneg te's'gl mawi mtue'gl tlialat ugs'tqamug. Wegla goqwe'l na ugtejgewe'l ta'n Gjinisgam e'w'gl ugjit ugtapulanew mimajuinu'g ugs'tqamug muta wegaiugtuaji.

² Nemitu nat goqwei teliangamgug st'ge' mesgi'g qospem ta'n teli gsaseg pa wije'i aq plu'jaqamati. Paqtateg st'ge' pugtew. Jajigtug gaqamul'tijig na mimajuinu'g ta'n wissuignema'tipnna na wi'sisl ta'n wet nat-gaspega'silipnna apaqtug aq na 'nnuoqta'wl ta'n teligilitl st'ge' na wi'sisl. Wegla mo emtoqwala'tigupnna na 'nnuoqta'wl aq mo gegnugwasulti'gw na wi'sisuewei mawgiljemgewe'i gnugwatign ugtugwejanuaq gisna ugpitnuaq. Geggunmi'titl tapia'ji'jgl ta'n Gjinisgaml gisi ignmugwi'titl. ³ Etlintutmi'tij na wije'i 'gtapegiaqan ta'n Gjinisgam uglugowinunml, Mowisal etli ntulipnna. Gjinisgam ugjiijgluewji'jml etli ntoq na wije'i 'gtapegiaqan. Ula 'gtapegiaqan telueg,

“Gisiteget gi'l na Gjinisgam ta'n mawignan. Ta'n te's'g goqwei gis gisa'tun na mujgajewe'i aq mawi glu'lg. Ms't goqwei tela'tegen na teliaqewe'i aq tetaputeg. Assumjig ms't mimajuinu'g iapijw. ⁴ Gisiteget, ms't wen gepmite'lmultew aq emtoqwalutew muta gi'l 'ngute' sape'win. Mimajuinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu peita'taq gi'leg aq emtoqwalutaq muta gis nemitu'tij ta'n tel tetapua'tun ms't goqwei.”

⁵ Na tujiw nemitu ga'qan panteteg gjia'sutuo'guom wa'so'q. Ula na Gjinisgam sape'wig wi'g. ⁶ Na llaigneg te'sijig ansale'wijig weji tuita'jig na gjia'sutuo'guomg. Geggunmi'tij llaigneg te's'gl ta'n mawi mtue'gl llatat ugs'tqamug. El nasgmi'titl gesi wape'gl atla'wegnn aq ugpugsunuaq aq ugpaqamuaq gigtoqi nasgmi'titl nat goqwe'l wejitas'gl wisaw suliewei. ⁷ Na newte'jit ta'n teliangamgusit st'ge' wi'sis eliet ta'n 'lluaigneg te'siliji ansale'wiliji eimu'tiliji. Te's newte'jilitl ignmuatl wowl ta'n wejitasilitl wisaw sulieweie'i. Te's wow waju'pet ta'n goqwei Gjinisgam e'wte'w ugtapulanew mimajuinu'g ugs'tqamug. Gjinisgam ta'n iapji mimajit gisa'lata mimajuinu' ulmajo'ltinew muta wegaiugtuaji. ⁸ Na gjia'sutuo'guom wa'so'q waju'aq mtlutew muta Gjinisgam ta'n maw gepme'g aq mawignat eig na'te'l. Mo wen gis pisgwa'gw na gjia'sutuo'guom glapig na 'lluaigneg te'sijig ansale'wijig gaqi ugtapula'tij mimajuinu' ugs'tqamug.

16

Asgom te'sijig ansale'wijig el guta'tu'tij ta'n goqwe'l etegl na asugom te'siliji wowg

¹ Na nutaq nat wen gesigawwet gjia'sutuo'guom wa'so'q. Telimaji ansale'wiliji, “Lta'gw ugs'tqamug aq tuguto'tug ta'n goqwei eteg na llaigneg te'sijig wowg. Ta'n goqwe'l etegl na llaigneg te'sijig wowg na ulmajo'qon ta'n apugijig iga'q ugs'tqamug muta Gjinisgam mawi uggwaiugtuaji mimajuinu'.”

² Na amgwesewe'i ansale'wit eliet ugs'tqamug aq el guta'toq ta'n goqwei eteg na wowigtug. Smtug mimajuinu'g ma'muni ulmajo'ltijig muta mesnmi'titl ugji'gl. Wegla mimajuinu'g gis emtoqwala'titl 'nnuoqta'wl teligilitl st'ge' na wi'sisl aq geggunmi'titl wi'sisuewei ugwisunm ugtugwejanuaq.

³ Na ta'puewei ansale'wit el guta'latl ta'puewe'l wowl apaqtug. Smtug na samqwan teliangamgug st'ge' mimajuinu' umal'tem. Ms't ta'n eig apaqtug neppg.

⁴ Na tujiw si'stewe'i ansale'wit el guta'latl si'stewe'l wowl ta'n te's'gl sipu'l aq tg'poqol. Smtug na samqwan mal'tewa'tig. ⁵ Na nutaq ansale'wit ta'n ango'tg ms't samqwan ugs'tqamug telimatl Gjinisgaml, “Ta'n goqwei gisita'sin tla'tegen getlamien aq tetapu'en. Mawi sape'win. Iapijw eimu'tp aq iapijw i'ttes. ⁶ Na ula tela'laji mimajuinu'g muta ne'po'tpni gtmimajuinung aq niganigjitegewinugi'g. Na nige' ignmujig mal'tew samuqwo'ltinew. Ta'n goqwei pegwatu'tij na nige' wije'i mesnmi'tij.”

7 Na nutaq nat wen metewistog patgulmesigaqanigtug aq teluet, "Gisiteget, gi'l na Gjnisgam ta'n mawignan. Ta'n goqwei gisita'sin tla'tegen na getlamien aq tetapu'en."

8 Na ne'wewe'i ansale'wit guta'latl ne'wewe'l wowl na'gu'setigtug. Smtug na'gu'set me' aji mawi p'sit aq ula gisa'laji pugwenniji mimajuinu' gaq-sultiliji. 9 Na mimajuinu'g ta'n gisi gaqsultijig, na anmima'titl Gjnisgaml muta petgitgl wegla ulmajo'qonn, gatu mu gawasgita'sulti'gw, mu ejiglita'gw lue'utigug aq mo gepmite'lma'tigul Gjnisgaml.

10 Na na'newei ansale'wit el guta'latl na'newe'l wowl ta'n amgwesewe'l wi'sisl pengopilij. Apugjig wi'sis umutgi oqonitpaqa'tas'g. Na mima-juinu'g ta'n eimu'tijig na'te'lpa paqa'tu'titl winnual muta mawi ulmajo'l'tijig.

11 Anmima'titl Gjnisgaml ta'n eimlitl wa'so'q ugjit ta'n tel gitnma'ti'tij aq ugjit na mesgi'gl ugjig'l gatu mo gawasgita'sulti'gw aq ejiglita'gw lue'utigug.

12 Na asugomewei ansale'wit el guta'latl asugomew'e'l wowl na mesgi'g sipug ta'n teluisig Iwple'tis. Smtug sipu gaq niwas'g glaman nige' na elege'wijig tleiwultijig ugjipenug nangami asoqomita'jig. 13 Na nemi'g mawi mtuanqamgusit st'ge' mjijaqamij wejgwi tualqa'sit jipijgaml ugtung. Ap igtig wijej wejgwi tualqa'sit ugtung na wi'sis ta'n weji neia'sip samqwanigtug aq ap igtig wejgwi tualqa'sit ugtung na igtig wi'sis tel wi'tut nujegsuet niganigjitegewinu. Na nesisijig mjijaqamijg teli angamgusultijig st'ge' gsoljig. 14 Nesisijig mjijaqamijg na mn'tu'g. Tela'taqatijig pugwelgl paqalaiwaqann. El'ta'jig ms't tami ugs'tqamug aq mawa'la'tiji elege'wiliji aq ugsma'gnismua ugjit matnan Gjnisgaml. Ula tliatew ta'n tujiw na na'gwegl iga'qt'tal ta'n Gjnisgam ilsumata aq ugtapulata pata'tegewinu' ugs'tqamug. Ula tla'tegetew muta mawignat.

15 Se'sus teluet, "Jigs'tui. Pgisintes ta'n tujiw mo etlite'lmiwoq st'ge' gmtnes pgisintew giguag ta'n tujiw mo etlite'lmuoq. Ta'n getu wen etlite'lmatl gmtnes na ulgwijintew muta ta'n tujiw gmtnesl pegisinnitl na ma'ntage'ug muta gegnesit ta'n tujiw mimajuinu'g tel esgmala'tiji jigltguan gmtnesl miawitpa'q." 16 Na tujiw na nesisijig mn'tu'g mawo'la'tiji elege'wiliji aq elege'witewe'g sma'gnisg na Lesui'pe'gatig ta'n teluisig Almageton.

17 Na luignegewei ansale'wit el guta'latl ugtejgewe'l wowl gju'snigtug. Na smtug nat wen gesigawewistog Gjnisgam ugt'pung ta'n eteg na gjia'sutuo'guom wa'so'q. Teluet, "Nige' gespaqami'g." 18 Na tujiw wasoqotesg aq gaqtugwawig. Me' gatu sespena'q ugs'tqamug. Me' ma'muni maja'sg ugs'tqamu jel gesgmnaq mimajuinu'g eimu'ti'tigweg ugs'tqamu. 19 Na mesgi'g gjigan si'st nigtua's'g muta maqamigew pana's'g. Ta'n te's'gl gjigann ugs'tqamug getmeta's'gl. Gjnisgam ma'muni uggwaig ta'n tujiw migwite'tg na ula gjigan ta'n teluisig Papilan aq wetapulaji ms't mimajuinu' na'te'l st'ge' ugtapulatal Mn'tu'l. 20 Ms't mnigu'l getapa'qal lampo'q aq ta'n te'sijig gm'tng nisa'lugwia'tijig maqamigeg. 21 Gesgulig msi'gug wet nisia'tijig musisig'tug aq mimajuinu'g pasto'gutijig. Alt msi'gug gesgulultijig ne'wisga'qal gilogaml. Mimajuinu'g anmima'titl Gjnisgaml muta gitnme'gwi'tiji na msi'gug.

17

Na netuisgalsit e'pit ta'n ali'pualitl megwe'litl wi'sisl

¹ Newte'jit na luigneg te'sijig ansale'wijig ta'n guta'la'tipnn wowa, pegising ni'neg aq telimit, "Wije'wi aq neia'tultes ta'n Gjnisgam tli ugtapulatal na wel nenasilitl e'pilitl ta'n netuisgalsilitl. Negm na mesgi'g gjigan ta'n eig gigjiw

pugwelgl sipu'l. ² Pugwelgig elege'wijing ugs'tqamug wipema'tipna ula e'pilitl aq pugwelg'pnig ji'nmug ta'n wipema'tipnn telita' jig st'ge' gtigiewinu'g."

³ Na ansale'wit ela'lit paqtaqamigtug. Na'te'l na Wejuli Nisgam gisa'lit nmian e'pit teppitl wi'sisl ta'n gesi mgwe'litl. Ula wi'sis ugtinneg ewi'gas'gl ta'n goqwei emegwi anmimatl Gjinisgaml aq pisuimatl. Na wi'sis geggungl llaigneg te's'gl un'ji'l aq geggunaji newtisgegsiliji ugsmu'. ⁴ Na e'pit nas'gl aligew ta'n gesi mgwe'g aq gesi nisqananamu'g. Nas'gl wisaw suliewei, mego'tigl gun'tal aq tm'tmue'l walopsgul. Geggunatl upgitng wisaw sulieweie'l wowl. Ula waju'pet na ta'n te's'gl winsuaqann gis tla'tegeppnn. ⁵ Ewi'gas'g ugtugwejang ta'n goqwei mo wen gisi ns'tmug. Ewi'gas'g ula, "Ntwisunn na Papilan. Ni'n na mesgi'g gjigan. Ni'n na nujigina'muet ta'n gegina'muapni pugwenniji e'piliji ntuisgalsultinew. Ni'n na gji winsmuit aq gisa'l'gig pugwelgig winsultijig." ⁶ Na e'pit esamqwap Gjinisgam ugmimajuinung umal'temuowal aq na mimajuinu'g ta'n ne'po't'pnig muta majulgwala'tipnn Se'susal. Weji poqiet. Mawi paqalal' ta'n tujiw nemi'g ula e'pit.

⁷ Ansale'wit pipanimit, "Tal gi's tel paqalain? Usgumates na e'pit ta'n ali'pualatl wi'sisl aq ula wi'sis ta'n geggungl llaigneg te'satpa'litl aq geggunaji newtisgegsiliji ugsmu'. Tlimultes ta'n goqwei mo wen nestasulti'gw.

⁸ Ula wi'sis mimajip gatu nige' nepgaq. Me' enmiaq ugji neia'sitew na mawi temig elmalqe'g aq smtug la'laten ta'n gtmeta'ten. Ge's mu Gjinisgam gisitoqop ugs'tqamu, ewi'g'g'pnn mimajuinu'g ugwisunmual na wi'gatignigtug aq wegla mimajuinu'g geggunmi'tij iapjiwewei mimajuaqan. Na mimajuinu'g ta'n ugwisunmual mo ewi'gas'gtngugul ula wi'gatignigtug paqalalulititaq ta'n tujiw nmia'tij na wi'sisl, muta gis nepg'pnaq gatu apaji mimajitew aq ap neia'sitew ugs'tqamug.

⁹ "Na ta'n wen gtu' ns'tasitew ula, amujpa ns'tue'tew aq uli gji'tegetew. Lluigneg te's'gl un'ji'l ta'n wi'sis geggungl na llaigneg te's'gl wenaqqamige'gl ta'n e'pit pemgopit. Na elg llaigneg te'sijig elege'wijing. ¹⁰ Na'nipnig elege'witgi'g gis nepu'tipnig. Newte'jit nige' elege'witewit gatu ugtejgewa' mnaq neia'sigw. Ta'n tujiw neia'sitew, pas'g elege'witewitew gijga. ¹¹ Na wi'sis ta'n mimajip gatu nige' nepg'pnaq negm na ugumuljinewei elege'wit. Ula elege'wit wijei tleiawit st'ge' na llaigneg te'sisgegsiliji elege'wiliji. Na apaji mimajitew aq niganpugutuata mimajuinu' gatu na na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw ugsua'laten ta'n gtmeta'ten.

¹² "Na newtisgegsijig ugsmu' nemi'g'pnig lpa na newtisgegsijig ji'nmug ta'n elege'witewultitaq. Nat wen ignmuaten ml'gigno'ti ugjit elege'witewultinew newt ajie'g'e's na wi'sis elege'witewij. ¹³ Wel'te'tmi'tij wijei tla'taqatinew aq ignmua'tital wi'sisl assumgunew. ¹⁴ Na newtisgegsijig elege'wijing aq wi'sis matna'tital Gjinisgam ugijgluewji'jml gatu jijgluewji'j na wissuignemata muta negm na nigani elege'wit ms't elege'wiliji aq nigani assusit ms't assusiliji. Unaqapemg megnapni, wigumapni aq apjiw tla'taqatilita ta'n goqwei tel puatg."

¹⁵ Na wijei ansale'wit telimit, "Gis nemitu't'pnn na pugwelgl sipu'l ta'n na e'pit pemgopij. Lpa negmow na gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu. ¹⁶ Me' enmiaqal na'gwegl ta'n tujiw na wi'sis ta'n gesi mgwe'g aq na newtisgegsijig ugsmu' masgelma'tita na e'pilitl. Ugsua'tua'titaq ms't goqwei geggunmilij aq enmisgo'tla'tital. Na tujiw malqotmua'tital wa'qi aq nu'gwa'la'tital pugtewigtug. ¹⁷ Gjinisgam gisa'lata tla'taqatinew ta'n goqwei tel puatg. Na ul'te'tmi'titaq aq ignmua'tital wi'sisl assumanew glapis ta'n goqwei Gjinisgam teluep gis tlateaw aq gis tliaq.

18 “Na e'pit ta'n gis nemi't negm na mesgi'g gjigan. Na niganpugutuaji tleiawultijig na gjigan na assumaji ms't elege'wiliji ugs'tqamug.”

18

Na mesgi'g gjigan ta'n teluisig Papilan getmeta's'g

1 Na tuijw nemi'g igtig ansale'wit wejgwi nisa'sit wa'so'q. Gisi ignmut'p mesgi'g ml'gigno'ti. Na teli gsasit aq lpa pitiata'toq ta'n telgi'g ugs'tqamu.

² Gesigawwet,

“Papilan gaqiaq. Mesgi'g gjigan getmeta's'g. Nige' pugwelgig mn'tu'g aq winji'gij mijjaqamijg eimu'tijig na'te'l. Tel gaqaisg winsultijig aq elue'ultijig sisipg wugultijig na'te'l. ³ Na Papilane'waj'g gisa'la'tiji gaqaisg mimajuinu' tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu winsultinew. Ta'n goqwei gis tla'taqatipnig pa na wije'i ta'n goqwei Gjimm'tu tel pualaji. Elege'wiji'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu el'ta'jig na'te'l aq wipema'tipni igtigi. Ntuisgewinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug weji milesultijig ta'n tuijw tela'taqatipnig winsuaqan elege'wi'sgw tel puatg.”

⁴ Na nutaq igtig wen wa'so'q. Teluet,

“Ntmimajuinumg pewalgig tuaqqita'new na gjigan glaman ma' tl pata'taqatiwoq st'ge' na pata'tegewinu'g na'te'l. Amuj ejiglita'ioq na gjigan glaman ma' tli ugtap'tiwoq st'ge' ta'n ugtapulanen na pata'tegewinu'g na'te'l.

⁵ Negla mimajuinu'g ugtlue'utiwal na mawi ms'gi'gl. Mawjio'tas'g'snn lpa elamgo'tas'gl gnegg musigis'tug. Gjinnisgam mo awan'ta'sigul negla mimajuinu'g ugpata'taqanmual. ⁶ Tleiu'g wegla mimajuinu'g giasgiw wije'i ta'n tele'wa'tipni igtigi. St'ge' wegla mimajuinu'g tele'wa'tipni igtigi na t'gwanqatew ta'n teli ugtapuluj aq je me'. ⁷ Ma'muni ginite'lsultipnig aq ta'n tel mimajultipnig st'ge' elege'wilitl. Na wije'i telgi'g gisa'lug ma'muni ulmajo'tinew aq ma'muni ugtapulanew muta telimsultijig, 'Ninen na elege'wi'sgwaq. Ninen mo na sigu'sgwaq aq mo eigtnug gisi ulmajo'ltieg'.

⁸ Negla mimajuinu'g na msnmi'titaq pugwelg mawi mtue'gl newtsiniw na'gweg. Msnmi'titaq milamu'gl gsnugowaqann, pugwelgl ulmajo'qon aq ma'muni pestma'titaq. Na gjigan nu'gwa'tas'gt'tew muta Gisiteget na Gjinnisgam ta'n mawignat ilsumaji negla mimajuinu'.”

⁹ Elege'wiji'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug el'ta'pnig na gjigan. Na winsultipnig aq pisoqqewegsultipnig st'ge' na mimajuinu'g ta'n tleiawultijig na gjigan. Na ewlita'sultitaq aq gaqiemtmu'titaq ta'n tuijw na gjigan gaqamgleg. ¹⁰ Wel gnegge'l na gjigang ugs'mugwa'titaq aq qamultitaq muta jipasultitaq na wije'i tla'lugsinew st'ge' na mimajuinu'g gjigang. Tluetaq, “Me' gatu ansue'g na mimajuinugi'g ta'n tleiawultipnig Papilang. Getmenetgig pas'g newte' ajiej.”

¹¹ Na ntuisgewinu'g ulmajita'sultitaq aq gaqiemtmu'titaq ugjit na ta'n tela'tas'g na gjigan. Mo wen nugu pgwatelmugwa' ta'n goqwei netuisgetu'tij.

¹² Mo nugu wen pegwatelmug na suliewei, wisaw suliewei, mego'tigl gun'tal aq tm'tmue'l waiopsgul. Mo nugu wen pegwatelmug na mego'tigl aligal, mego'tigl laphi'sign ta'n gesi nisqananamu'g gisna ta'n gesi mgwe'g, gmu'jl ta'n welima'qal, gmu'jl ta'n mego'tigl, mego'tigl gun'tal ta'n teluisig malpl gisna nat goqwe'l wejitas'gl wisawo'q gisna gasawo'q. ¹³ Mo wen nugu pgwatelmugl sinamin, weljema'gewe'l aq amjaqto'suti'l. Ma' nugu wen pgwatelmug na moqopa'q, mimei gisna glumgl aq wapejgl. Mo nugu wen pgwateluagwi na wen'jitia'mu, jijgluewji, te'sipowg aq tepaqann. Mo wen nugu pgwateluagwi gisteju. ¹⁴ Nat wen telimaji negla mimajuinu' tleiawultijig gjigang, “Ta'n te's'geg goqweieg me'gite'tmoqopneg na wesua'tugsiqop.

Gmilesuaqanmuoweg gisi ntuoqopneg aq maw ta'n te's'geg goqweieg ginite'moqopneg getmeta's'g'pnn. Ma' nugu ap nemituoqol." ¹⁵ Na ntuisgewinu'g ta'n weji milesultipnig na gjiganeg, ugs'mugwa'fitaq muta wesam jipasultitaq. Ulmajita'sultitaq aq gaqiemtmu'titaq. ¹⁶ Tluetaq, "Me' gatue' anse'g ta'n gis tliaq na gjigang. Mimajuinugi'g na'te'l teli ulpisultipnig aq teli milesultipnig. Nasgmi'tipnn mego'tiglun'tal aq tm'tmue'l waiops'gul aq lapli'signe'l aligal ta'n gesi mgwe'gl aq gesi nisqananamu'gl. ¹⁷ Newtsiniw ta'n te's'geg ugmilesuaqanmuoweg getmenet'gig."

Ta'n te's'ijig alaqtat'ijig apaqtug ugjit eli ntuisga'tipnig wesmugtmi'tij gjigan. Wel gnegge'l alpugult'ijig. ¹⁸ Sesgu'tijig ta'n tujiw nmitu'tij mtlutew wejiaq na gjigan aq tluiejig, "Mnaq ne'gaw etenug igtig gjigan st'ge' ula." ¹⁹ Mjegei iga'tu'tij un'jiwaq muta me' ulmajita'sult'ijig aq atgitemult'ijig. Tluiejig, "Ansue'g ugjit na mesgi'g gjigan. Mawi mtue'g ugjit na gjigan. Ta'n getu wen assut'g'pnn lapuguann weji milesip na gjigan. Newtsiniw ms't goqweieg getmeta's'geg gjigang."

²⁰ Nat wen teluet, "Ulgwijultigw ta'n te's'ioq eimu'tioq wa'so'q muta na gjiganeg getmeta's'geg. Ulgwijultigw Gjinisgam ugmimajuinung, te's'ioq apostale'wultioq aq te's'ioq niganig'jitegewinultioq muta Gjinisgam gisi ilsumaji na mimajuinu' tleiwultilipni gjigang ugjit ta'n teli emegweiugs'ioqopnig."

²¹ Na tujiw melignat ansale'wit wenaqa'toq mesgi'g gun'tew ta'n e'wa's'g mulinigtug aq elapega'toq apaqtug. Teluet, "St'ge' elapega'tuap na mesgi'g gun'tew ta'n ma' wen ap nmitutew, na wije gjigan ta'n teluisig Papilan getmeta's'geg aq ma' nugu nmitas'gnug. ²² Ma' nugu nutuam'gig mimajuinu'g etl'te'mi'tidl tapia'ji'g gisna putuatmi'tigul pipugwaqann gjigang. Ma' wen nugu tli amal lugwegw na'te'l aq ma' wen nugu tli nugjaqatugl glumgl na'te'l. ²³ Ma' wen nugu nmitug wasoqwegl na gjigang. Ma' wen nugu tli malie'wigw na'te'l. Na'te'l na ntuisgewinu'g'ig me' meligna'tipnig je mu igtigi mimajuinu'g tleiwult'ijig ta'n telgi'g ugs'tqamug. Na ne'gaw elue'wa'la tipnig pugwenniji milapegsultiliji mimajuinu' ugs'tqamug."

²⁴ Mimajuinugi'g tleiwultipnig na gjigan gisa'lapni niganig'jitegewinu', Gjinisgam ugmimajuinung aq igtigi ne'po'tuipnig ta'n telgi'g ugs'tqamu.

19

Gjinisgam emtoqwalut wa'so'q

¹ Ta'n tujiw ula gis pmiaq'p, na tujiw nutaqig pugwelgig mimajuinu'g gesigawwa'tijig wa'so'q. Tluiejig, "Me'gite'lmanej Gisiteget muta negm na westawugsi'gup. Emtoqwalanej aq ignmuanej assumugsinenu. Mawi gepme'g aq mawignat. ² Iapji tetapua'teget aq tetapu ilsumaj mimajuinu'. Na ilsumat'na netuisgalsilit' ta'n teluisilit' Papilan. Na mimajuinugi'g tleiwultipnig na gjigan winsultipnig aq winsua'la'tipni mimajuinu' ta'n telgi'g ugs'tqamu. Gjinisgam wetapulaji muta ne'pa'tipni uglugowinumg."

³ Gesigawwa'tijig, "Me'gite'lmanej Gjinisgam. Na mtlutew ta'n wejiaq na gjigan ge's etl nu'gwa'tas'g unaqipeta'tew iapjiw." ⁴ Na tapuisgegsijig je ne'w gisigu mawagnutmewinu'g aq ne'w'ijig mimajult'ijig ta'n teliangamgusult'ijig st'ge' wi'sisg nutgul'pa'sult'ijig aq emtoqwala'tidl Gjinisgam ta'n pemgopilit' elege'witewei ugt'pun. Tluiejig, "Me'gite'lmanej Gjinisgam. Na tliaj."

Gjinisgam ugji'gluewji'jml malie'wilitl

⁵ Na nat wen pemgopij elege'witewei ugt'pun teluet, "Ms't te'sioq ta'n elugowoq Gjinisgam amujpa me'gite'lmug nige'. Ms't te'sioq ta'n gepmite'lmugsioq gisna te'sioq ta'n mo gepmite'lmugsiwoq amujpa emtoqwalug nige'." ⁶ Na nutaqig pugwelgig mimajuinu'g etlewistu'tijig. Teltoqsultijig st'ge' mesgi'g gapsgw gisna gaqtugwaq. Teluejig, "Emtoqwalanej Gisiteget muta negm na Gjinisgam. Mawignat aq nige' elege'witewit. ⁷ Ge' ulgwija'sultinej aq ul'ta'sultinej. Emtoqwalanej Gjinisgam muta no'q mawi gepme'g. Nige' iga'q tetaputeg ugjit Gjinisgam ugjiigluewji'jml malie'wilin. Na e'pite's ta'n malie'witew na gisgaje'g. ⁸ E'pite's ignmut pilei ugtogon ta'n gesi wape'g." (Ula gesi wape'g lapli'signei na ta'n te's'g gelu'lg Gjinisgam ugmimajuinung gis tela'taqatilipni.)

⁹ Ansale'wit telimit, "Ula wi'ge'n, wel'ta'sultijig na mimajuinu'g ta'n wigumtijaq ta'n tami Gjinisgam ugjiigluewji'jml malie'wilin." Elg telimit, "Ula teliaqewei agnutmaqan ta'n wejiaq Nisgameg."

¹⁰ Nutgul'pa'si nigantug ansale'wit ugjit emtoqwalan gate limit, "Mut tla'tegew. Ni'n na pas'g lugowinu st'ge' gi'l maw gitapaq ta'n majulgwatmoq ta'n Se'sus tel gina'muep. Pas'g Gjinisgam emtoqwal."

Ta'n Se'sus teluep aq tla'tegep na wije'i aq niganigjitegewinu'g wesgutmi'tip aq ewi'gmi'tip.

Nat wen ali'pulualatl wape'litl te'sipowl

¹¹ Nemitu na ga'qan ta'n gis panta's'g wa'so'q aq na'te'l wet neia'sit wape'g te'sipow. Negm ta'n teluisit, "Getlamiet" ali'pulualatl te'sipowl. Elg teluisit, "Gi'gwajiet." Na tetapu ilsumaji mimajuinu' aq gespu't'gl ta'n goqwe'l mo telianugl aq gelu'lgtnugl. ¹² Ugpugugul telategl st'ge' sisuei aq nasg'gl pugwelgl elege'witewatpl. Na ugwisunn ewi'gas'g negmeg gate mo wen geitug ta'n telueg, pas'g negm. ¹³ Nasuatl mal'tewilitl pitu'gunn. Tel wi'tut, "Gjinisgam ugtwi'gation." ¹⁴ Ta'n te'sijig sma'gnisg wa'so'q majulgwala'titl. Nasgmi'tij pile'l gesi wape'gl aligal. Na ali'puluala'tiji te'sipowg ta'n wapo'ltiliji. ¹⁵ Negm ta'n teluisit, "Getlamiet" gegguna'tl gi'gl espo'qwasilitl ta'n tewasgmi'litl ugtung. Na e'watal wissuignemanew gaqaisg mimajuinu' tleiawultiliji pilue'l umutgiwal ta'n getangwi'titl aq assumata. E'wtew gasawo'qewei pugumaqan aq tla'lata wegla mimajuinu' st'ge' tla'latal Gjinn'tu muta Gjinisgam ta'n mawignat wegaiugtuaji wegla mimajuinu'. ¹⁶ Wisunn ewi'gas'gl ugpi'tu'gunmg aq ugpi'ta'qawe'mg. Wegla wisunn teluegl, "Nigani elege'wit ugjit ms't elege'wiliji aq Nigani assusit ugjit ms't niganpugultiliji."

¹⁷ Nemi'g igtig ansale'wit wesgitpuguit na'gu'selitl. Sesgwalaji ms't sisipa ta'n alaqsultiliji. Telimaji, "Jugwita'gw aq mawita'gw ta'n Nisgamewei pestie'umg etl gisgaja'tas'g. ¹⁸ Gjinisgam gis wissuignemata elege'wiliji, ugsma'gnismg niganpugultiliji, maw ugtue'mua. Malqomatoqs'p assusultijig aq assumujig, mimajuinu'g ta'n espo'ltijig aq mimajuinu'g ta'n mu espo'lti'gw muta ms't 'npu'tita."

¹⁹ Na nemi'gig na wi'sis ta'n wet neia'sip samqwanigtug, elege'wijig tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug aq ugsma'gnismua etl mawita'jig. Na etl gisgajo'ltijig ugjit matnanew na newte'jilitl ta'n ali'puluel wape'litl te'sipowl aq ugsma'gnismg. ²⁰ Na ula wi'sis goqqa'lut aq maw nu'jiesu'et niganigjitegewinu ta'n i' tla'tegepnn mesgi'gl paqalawaiqaqann ge's na wi'sisl angampnn. Geitu mgite'tmnew nu'jiesu'et niganigjitegewinu. Negm na ta'puwewi wi'sis aq elue'wa'lapni mimajuinu' ta'n gegnugwasultiliji wi'sisuwewi gnugwaqan ugtugwejanuaq. Wegla mimajuinu'g emtoqwala'titl na 'nnuoqta'wl ta'n teligilat' st'ge' na wi'sisl. Gitg na wi'sisg goqqa'lu'jig aq egwijegemgig na pugtew ta'n etlamleg iapjiw. Ula pugtew

telgi'g st'ge' gta'n ta'n etlamgleg supliewei. ²¹ Na newte'jit ta'n ali'puluwet wape'litl te'sipowl e'watl gi'gl espo'qwasilitl ta'n ugtung tewasgmi'litl ugjit ne'po't'pnig ms't sma'gnisg aq ms't ta'n wije'waqqwi'tiji na tapusijig wi'sisg. Na sisipg ta'n wigumujig na'te'l malqoma'tiji ms't wen ta'n ne'po'tipnig glapis g'satalultijig.

20

Gjimm'tu apt'pilut aq pija'lut mawi tmig elmalqe'g ta'n mo eigtnug enganateg

¹ Na nemi'g ansale'wit wejgwi nisa'sit wa'so'q. Geggung apt'sqi'gn ugjit na mawi tmig elmalqe'g aq geggunatl melgignaqaq pisqa'taqanapi'l. ² Na goqqwa'latl jipijgaml ta'n tel wi'tut Gjimm'tu aq tel wi'tut Nujilue'wa'teget. Negm na mtesgm ta'n teli pgij mimajit. Ansale'wit apt'pilatl na jipijgaml pisqa'taqanapigtug. Jipijgam siaw apt'pilasitew glapis pituipntnaqanipunqeg. ³ Na ansale'wit pija'latl na ma'muni tmig elmalqe'g aq apt'sgaq na ga'qan. Ga'qanigtug gaqapija'toq nat gogwei ta'n ewi'gas'g ma' wen pana'tu na ga'qan glapis na tujiw pituipntnaqanipunqeg gis pmiaq. Gjimm'tu ma' gis lue'wa'lagwi gaqaisg mimajuinu' tleiawultiliji ta'n telgi'g ugs'tqamu glapis na tujiw pituipntnaqanipunqeg gis pmiatew. Na tujiw apqwa'laten pe'l gijga.

⁴ Na nemi'gig pugwelgig mimajuinu'g pemgopultijig elege'witewe'l ugt'punual. Gjinisgam ignmuaji ml'gigno'ti ugjit ilsumanew itigi. Na elg nemi'gig pugwelgig mimajuinu'g ta'n ne'po't'pnig muta itigi mimajuinu' agnutmua'tipni ta'n gogwei Se'sus gis tel gina'muep aq Gjinisgam ugtwi'gatign. Na mo emtoqwala'tigul na wi'sisl gisna 'nnooqta'wl ta'n teligilitl st'ge' na wi'sisl. Mo gegnugwasultigupnig na wi'sisuei gnugwagan ugtugwejanuaq gisna ugpitnuaq. Wegla mimajuinu'g apajipa'tijig. Niganpugultijig maw Se'susal ugjit pituipntnaqanipunqeg gis pmiaq. ⁵ Ula na amgwesewei minua'ltimg. Na esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n nepu'tipnig ma' minua'lam'gig glapis na pituipntnaqanipunqeg gis pmiaq. ⁶ Wegla mimajuinu'g ta'n minua'lujig amgwesewei minua'ltimg welgijultijig aq sape'ultijig. Ma' nugu ap npu'ti'gw. Na patlia'su'ltitaq ugjit apoqonmuanew Gjinisgaml aq Nujiugs'tawi'welitl. Niganpugultitaq maw Nujiugs'tawi'welitl glapis pituipntnaqanipunqeg gis pmiaq.

Gjimm'tu wissuignemut aq pija'lut pugtewigtug

⁷ Ta'n tujiw ula pituipntnaqanipunqeg gis pmiaq, Gjimm'tu apgwa'laten aq tu'etew na ma'muni temig elmalqe'g. ⁸ Na ala'sitew ta'n telgi'g ugs'tqamu aq lue'wa'lata pugwenniji mimajuinu'. Mawa'lata pugwenniji mimajuinu' tleiawultiliji Ga'ge'gati aq Me'ga'ge'gati aq lue'wa'lata. Gisa'lata mawita'new aq matnaneu Gjinisgaml. Wegla mimajuinu'g ta'n mawo'ltitaq ma'muni pugwelgig. Negmow na pa na wijei aq te's'gl atuomgl ta'n etegl apaqtugewei sitm. ⁹ Wegla sma'gnisg ugjita'taq ta'n telgi'g ugs'tqamug glapis i'mu'titaq ta'n Gjinisgam ugmimajuinung gis mawita'tiliji. Na gigto'qopugua'tita Gjinisgam ugmimajuinung aq na gjigan ta'n Gjinisgam gesite'tg. Na pugtew ugiataw musigisg'tug aq ms't sma'gnisg gaqamglateq pugtewigtug. ¹⁰ Na Gjimm'tu ta'n gis lue'wa'lapni mimajuinu' ugsua'laten aq egwijegeten ta'n pugtew iapjiw etlamgleg. Ula pugtew telgi'g st'ge' gta'n ta'n etlamgleg. Na wi'sis ta'n wet neia'sip samqwanigtug aq na nujiugsuet niganigjitegewinu gis eljiaqalupnig na'te'l. Na nesisijig iapjiw tli ulmaje'waten na'te'l.

Ugtejgewei ilsutaqan

¹¹ Na nemitu mesgi'g wape'g elege'witewei ugt'pun. Gjinisgam pemgopit na'te'l. Na ugs'tqamu aq ms't goqwei musigis'g tug gesga'tigl aq mo nugu nemituaneg. ¹² Na nemi'gig ms't ta'n nepu'tipnig minua'lujig aq gaqamultijig nigantug ta'n Gjinisgam pemgopij. Ms't mimajuinu'g weja tegemg ta'n mawit espo'ltijig glapis wegla ta'n mu espo'lti'gw eimu'tijig na'te'l. Toqo wi'gatignn pana'tas'gl aq pana'tas'g igtig wi'gatign ta'n ewi'gas'gl ms't mimajuinu'g ugwisunmual ta'n msnmi'titaq iapijwewei mimajuaqan. Gjinisgam ilsumaji ms't ta'n eimu'tiliji na'te'l. Isumujig st'ge' ta'n telo'ltipnig aq ta'n goqwe'l tela'taqatipnig ugs'tqamug muta ms't wegla gis ewi'gas'gl wegla wi'gatignigtug. ¹³ Ms't wen ta'n etli npu'tipnig apaqtug, ms't ta'n gis etlisul'tipnig utqutaqane'gati'l aq ms't ta'n eimu'tipnig npuinue'gati gis minua'lujig aq Gjinisgam ilsumaji. Ms't wen tli ilsumaten giasgiw st'ge' ta'n telo'ltipnig aq ta'n goqwe'l tela'taqatipnig ugs'tqamug. ¹⁴ Na npuaqan aq 'npuinue'gati eljegeten ta'n pugtew iapijw etlamgleg. Na pugtew telgi'g st'ge' gta'n ta'n etlamgleg. (Ala tet mimajuinu'g iapijw minui npu'titaq.) ¹⁵ Ta'n getu wen ugwisunm mo ewi'gas'gtug na wi'gatign ta'n Gjinisgam gis ewi'g'g pnn ugmimajuinung ugwisunmual na elg gwijegeten na pugtew ta'n iapijw etlamgleg.

21

Ms't goqwei pile'g

¹ Na nemitu pilei ugs'tqamu aq ms't goqwe'l ta'n etegl musigis'g tug pile'gl muta sa'qawe'gi'gl musigis'g tug aq sa'qawe'gi'g ugs'tqamug gesga's'g pnn. Gta'n gesga's'g'p. ² Na nemitu sape'wig gjigan ta'n teluisig Pilei Selusalem. Na wet neia's'g wa'so'g muta Gjinisgam petgim. Tel'gna'tas'g aq gisgaje'g st'ge' na e'pite's wel'gnesij aq tel'gna'sij ge's esgmalaj ugjit malie'winew ugji'nmuml. ³ Nat wen gesigawwet Gjinisgam ugt'pung. Teluet, "Nige' weja'tegemg Gjinisgam wijitgweiwata ugmimajuinung. Nige' weja'tegemg wigitew ta'n mimajuinu'g wigultijig. Nige' mimajuinu'g na ugmimajuinung. E'e, nige' Gjinisgam eig na'te'l. ⁴ Gjinisgam gasa'tuatal ugsaqpigunual aq ma' nugu atgitemulti'gw muta na'te'l ma' nugu wen npmug aq ma' nugu i'gtug welmajita'suaqan, atgitemuaqan gisna gsnugowaqan. Nige' weja'tegemg mo nugu goqwei sa'qawei eigtnug. Ms't goqwe'l na pile'l ugs'tqamug."

⁵ Ge's Gjinisgam pemgopij elege'witewei ugt'pung teluet, "Nige' gisitan ms't goqwei pilei." Na telimit, "Wi'ge'n ta'n goqwei teluei muta teliaq. Ms't wen gisi gtlamite'tmi'titl wegla glusuaqann." ⁶ Elg telimit, "Gisa'tuaneg. Ni'n eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq we'gaw iapijw i'ttes. Ta'n getu wen getu' samqwat, na ignmua's tg'poqewei samqwan. Ula samqwan gisa'latal ta'n getu wenna esamqwalitl mimajilin iapijw. Ma' amuj apangitu'gw ugjit na. ⁷ Ta'n wen wissuignematl Gjimm'tu'l, na ignmua's e'wmn ta'n goqwei ni'newei. Ni'n na Nisgamewia's ugjit negm aq negm nn'janitew. ⁸ Gatu ta'n getu wen ne'gaw jipasit majulgwalin ni'n na ilsumaten aq pijegeten ta'n pugtew etlamgleg iapijw. Na wijei tliatew ugjit ta'n getu wen teluet mo getlams'tuigw aq ta'n getu wen tel mimajit st'ge' mo getlams'tmug. Na wijei tliatew ugjit ta'n getu wen winsmuit aq mo pun pata'tegew, ta'n getu wen ne'pa'teget, ta'n getu wen sespo'tegewinu, ta'n getu wen na nujipuntaji igtigi, ta'n getu wen emtoqwalat'l nnuoqta'wl, ta'n getu wen getu' majulgwalat'l ptigise'l nisgaml aq ta'n getu wen pusgi egset. Ula tliatew ta'n tami iapijw ulmajo'ltitaq. Ala tet mimajuinu'g iapijw mini npu'titaq."

Pile'g Selusalem

⁹ Pegising newte'jit na lluindeg te'sijig ansale'wijig ta'n gegguna'tipni wowg waju'pelitl na ta'n goqwei Gjinisgam e'w'g'p wetapulanew mimajuinu' aq telimit, "Wije'wi aq musga'tultes na negm ta'n malie'wi'tital Gjinisgam ugjiigluewji'jml." ¹⁰ Na Wejuli Nisgam gisalit nis'tasin wegla ta'n goqwe'l aq na ansale'wit elal'it g'p'taq esp'pit gm'tn. Na'te'l musga'tuit na pilei Selusalem, Ula na sape'wig gjigan aq wejgwi nisa'sg wa'so'q muta Gjinisgam petgit. ¹¹ Ula gjigan teligsateg st'ge' ta'n Gjinisgam teligsasij. Telateg pa wije'i mawi mgo'tig gun'tew ta'n teluisig jaspl gisna plu'jaqamati iga'tun na'gu'setigtug. ¹² Ula gjigan gigo'topugutasg na esp'teg aq melgita'sg llutaqan. Newtiswa'qal je ta'pu ga'qana'tas'gl etegle na llutaqanigtug. Nemi'gig newtisgegsijig je ta'pu ansale'wijig. Te's ansale'wit nujo'tg newte' ga'qana'tas'g. Ewi'gas'g te's ga'qana'tas'g newte' wisun. Wegla wisunn na newtisgegsijig jel ta'pu ji'nmug ugwisunmual ta'n wetapegsultijig ms't Lesui'paq. ¹³ Na nesisgl ga'qana'tas'gl etegle te's anapowl na llutaqanigtug. Nesisgl el pana'tigl ugjipenug, nesisgl el pana'tigl tp'te'snug, nesisgl el pana'tigl tg'snug aq nesisgl el pana'tigl oqwatnug. ¹⁴ Ula gjigane'i llutaqan gaqamig g'p'taq newtiswa'qal je ta'pu mesgi'gl gun'tal. Na te's newte' gun'tewigtug ewi'gas'g newte' wisun. Wegla wisunn na newtisgegsiliji jel ta'pu apostale'wiliji ugwisunmual. Na apostale'wijig elugowa'tipnn Gjinisgam ugjiigluewji'jml ugs'tqamug. ¹⁵ Na ansale'wit ta'n gelulit gegnung wisaw suliewei'e'i engaqa'nei ugjit tli ngattew na gjigan, ga'qana'tas'gl aq na llutaqan. ¹⁶ Na ansale'wit engatg na gjigan. Na wije'i tel pitta'q st'ge' ta'n telisge'g. Na tapuisga'q je ne'w gasiptnnaqann gilam'tl tel pitta'q. Na gjigan wije'i tel pitoqsig st'ge' ta'n tel pitta'q aq ta'n telisge'g. ¹⁷ Na ansale'wit engatg na llutaqan. Na asugom te'sisga'qal jel na'n mitl tel pitoqsig. Na engaqa'nei wije'i tel pitta'q st'ge' ta'n tel pitta'q ji'nm ugpi'no'guom. ¹⁸ Na gjigane'i llutaqan wejitas'g gun'tew teluisig jaspl gatu na gjigan weji gisita's'g poqtaqiaq wisaw suliewei aq wel saputiamug st'ge' tuoputi. ¹⁹ Na newtiswa'qal je ta'pu mesgi'gl gun'tal ta'n eteg na llutaqan aq na gjigan wesgijitas'g mego'tigl gun'tal. Amgwesewei gun'tew teluisig jaspl, ta'puewei teluisig sappail, si'stewei teluisig agat, ne'wewei teluisig emlalt. ²⁰ Na'newei teluisig a'nigs, asugomewei teluisig ganilian, lluindegewei teluisig glisolait, ugumulinewei teluisig pelel, pesgunategewei teluisig toppas, newtiswa'qewei teluisig galsitoni, newtiswa'qewei jel newt teluisig jasint aq ugtejgewei teluisig amatest. ²¹ Na newtiswa'qal je ta'pu ga'qana'tas'gl wejitas'gl tm'tmue'l waiops'gul. Te's ga'qana'tas'g wejitas'g newte' tm'tmue'i waiops'gw. Na awti'l ta'n etegle gjigang wejitas'gl poqtaqiaq wisaw suliewei ta'n tel uli saputiamug st'ge' tuoputi.

Nat goqwe'l mo etenugl na pile'g Selusalemg

²² Lpa mo nemitu gjia'sutuo'guom tami na gjigang, Gisiteget ta'n mawignat aq Gjinisgam ugjiigluewji'jml iapjiw eigig na gjigan glaman mo a'sutuo'guom menuegetmi'ti'gw mimajuinu'g tli emtoqwalata. ²³ Na gjigan mo pewatas'gtug wasoqweg, mu na na'gu'set gisna tepgun'set ugjit waseten muta na gesateg wejiaq Nisgameg ugjit pitiata'toq na gjigan. Gjinisgam ugjiigluewji'jml na pa na wije'i aq wasoqweg ugjit na gjigan. ²⁴ Na tepiaq waseteg ugjit gaqaisg mimajuinu'g pilei ugs'tqamug tla'taqatitaq ms't goqwei gesatmi'tij. Ta'n te'sijig elege'wijig pilei ugs'tqamug jugwa'tu'tij ms't ugmilesuaqanmual na gjigan. ²⁵ ga'qana'tas'gl na gjigang iapjiw pantetetal. Ma' oqonitpa'qtnug na gjigan. ²⁶ Ta'n getu goqwei gepme'g aq ta'n te's'g milesuaqan ugs'tqamug na gaqaisg mimajuinu'g pejo'tutaq na gjigang. ²⁷ Mo goqwei winjig gisna mo goqwei lue'uti gis pisgwa'nug na gjigan. Ta'n te'sit wen winsit gisna pusgi egsuet mo ignmuam'g pisgwa'n na gjigan. Gjinisgam

ugjiigluewji'jml geggunmilidl wi'gatign ta'n gis wi'gas'gl ms't mimajuinu' ugwisunmual. Wegla mimajuinu'g iapji mimajultital maw Gjinisgaml wa'so'q. Pas'g negmow gisi pisgwita'taq na gjigan.

22

Ta'n goqwei eteg na pilei Selusalemg

¹ Na ansale'wit musga'tuit na sipu ta'n wet tuitg ta'n Gjinisgam aq ugjiigluewji'jml pengopij. Ta'n getu wen wet samqwan na sipu, ma' gisi npug. Na samqwan etlatetesg pa wije i aq gloqowejg. ² Na sipu pemitg ne'gaw miawe'g na awti ta'n eteg gjigan. Miti'sg nigwejjig etuiw na sipu. Te's tepgun'set na miti'sg gis lastegl piltue'gl minijgl. Ta'n getu wen malqotgl na minijgl na msntew iapjiwewei mimajuagan. Nipi'g e'wujig ugjit npilanew gaqaisg mimajuinu'g ta'n mesnmi'tij gaqaisg gsnugowaqann. ³ Ms't goqwei ta'n Gjinisgam alua'toq aq ms't wen ta'n Gjinisgam alua'latl ma' ignmuam'g pisgwa'n na gjigan.

Gjinisgam aq Gjinisgam ugjiigluewji'jml ugt'punual etegl na gjigang. Ms't ta'n elugowa'tiji emtoqwala'tiji. ⁴ Nmia'tital Gjinisgaml aq Gjinisgam ugwisunm wi'gas'gt'tew te's mimajuinu ugtugwejang. ⁵ Na'te'l ma' nugu wela'gw i'gtnug. Na'te'l mo wen we'gaw puatmug wasoqweg gisna na'gu'selilit muta Gisiteget ta'n teluisit Gjinisgam, wasoqontew ta'n telg'g gjigan. Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l iapjiw niganpugultitaq st'ge' elege'wijig.

Se'sus me' tel'gne'g apaja'sitew ugs'tqamug

⁶ Na tujiw ansale'wit telimit, "Wegla glusuaqann ta'n gi's wi'gmnn na teliaqewe'l aq ms't wen gisi gtlamite'tmi'tiaq. Gisiteget na Gjinisgam aq elgimapni Wejuli Nisgaml ugjit ilgwenanew niganigjitegewinu' ugs'tqamug. Na petgimatl ugtansale'witeml ugjit gnua'tuan uglugowinumg ta'n goqwei me'tel'gne'g tliatew."

⁷ Na Se'sus teluet, "Jigs'tuigw. Apugjig apaja'si ugs'tqamug. Ta'n getu wen tela'teget ta'n goqwei gis wi'gmnn ula wi'gatignigtug ul'ta'sitew."

⁸ Ni'n na Sa'n. Nutmapnn aq nemituapnn ms't wegla ta'n gis wi'gmnn ula wi'gatignigtug. Ta'n tujiw nutaq aq nemi'g na tujiw nutgul'pa'si nigantug na ansale'wit ta'n gis musga'tuip ms't goqwei. Getu' emtoqwalt. ⁹ Gatutelimit, "Mut tla'tega. Ni'n elugowg Gjinisgam st'ge' gi'l aq st'ge' gitapng na niganigjitegewinu'g. Ni'n elugowg Gjinisgam pa wije i aq ta'n wen tela'teget ta'n goqwei gis wi'gmnn ula wi'gatignigtug. Emtoqwal pas'g Gjinisgam."

¹⁰ Telimit, "Gjinisgam gi's musga'tuasg ms't goqwei gis wi'gmnn ula wi'gatignigtug. Mut mimugwa'tuaw mimajuinu'g ula ta'n gi's ewi'gmnn muta ms't wegla apugjig tliatew. ¹¹ Ta'n wen me' pata'teget na ignmuaj siawi pata'tegen aq ta'n wen me' winsit na ignmuaj siaw winsin. Ta'n wen tetapua'tegej ta'n goqwei tetaputeg ignmuaj siawi tl lugwen aq ta'n wen we'gaw getu' ignmuatl Gjinisgam assuman na ignmuaj siaw tla'tegen."

¹² Se'sus teluet, "Jigs'tuigw. Apugjig apaja'sia's ugjit ignmuam ms't wen nat goqwei st'ge' ta'n te'p'g. ¹³ Ni'n eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq me' i'ttes iapjiw. Ni'n eimap gesgmnaq ms't goqwei gisita'sgtnug aq me' i'ttes ta'n tujiw ms't goqwei gaqiaq.

¹⁴ "Ms't mimajuinu'g ta'n ugtlue'utiwal gisi apigsigta's'gl wel'ta'sultijig muta gis pisgwita'taq na pilei gjigan. Na'te'l gisi msnt'tal aq malqot'tal na minijgl ta'n ignmagwi'tiji iapjiwewei mimajuagan. ¹⁵ Na ma' nugu ignmuam'gig pisgwita'new na gjigan na mimajuinu'g ta'n mo getu' nenua'tigul Gjinisgaml maw ta'nig winsultijig, ta'nig nuji punta'tiji igtigi,

sespo'tegewinu'g, ne'pa'tegewinu'g, ta'nig elita'suala'titl p'tigise'l Gjinisgaml aq nuji egs'pugutaqatijig.

¹⁶ “Ni'n na Se'sus. Elgimg'p ntansale'witm ugjit ula agnutmaqaan gnaa'tulinew gilew ta'n getlams'tmu'tioq na gelu'lg agnutmaqaan aq gilew ta'n tego'tmu'tioq ms't a'sutuo'guoml. Ni'n wetapegsi Ta'pito'q. Ni'n tel wi'timg na mawi gsaset gloqowej na newte'jit ta'n neia'sit te's wapg.”

¹⁷ Wejuli Nisgam aq na e'pite's ta'n malie'wilipnn Gjinisgam ugji-
jgluewji'jml teluejig, “Jugu'a.”

Ms't wen ta'n gis nutg ula tlimaj, “Jugu'a.”

Ta'n te'sit wen getu' samqwat na jugu'ej aq samqwaj na samqwan ta'n ignmuaten iapjiwewei mimajuaqaan. Mo wen amujpa apangit mug ula samqwan.

Ugtejgewei ta'n Sa'n ewi'g'g'p

¹⁸ Gi's ewi'gman ta'n goqwe'l Gjinisgam neia'tuip aq ta'n goqwei gis te-
limip. Telimuloq, mut aja'tunew gisna piltua'tunew ta'n goqwei gis wi'gas'g
ula wi'gatignigtug. Pa na nat wen aja'toq gisna piltua'toq na Gjinisgam tli
ugtapulatal st'ge' ta'n telueg ula wi'gatign. ¹⁹ Pa na nat wen sa'se'wa'toqos
nat goqwei gisna egsu agnutmoqos na agnutmaqaan ta'n ewi'gas'g'p ula
wi'gatignigtug, na Gjinisgam ma' ignmuagul malqotmn na minijgl wejiaqal
na miti'sg ta'n geggunmi'tij ml'gigno'ti ugjit ignmuanew mimajuinu'g iapji-
wewei mimajuaqaan. Gjinisgam elg ma' ignmuagul pisgwa'n na sape'wig
gjigan. Migwite'tmug, Gjinisgam teplumugsioq tla'tegen ms't goqwei gi's
ewi'gas'g ula wi'gatignigtug.

²⁰ Negn ta'n gis thuet ula ms't na teliaq, nige' teluet, “E'e. Ma' 'pgije'nug
apaja'sia's.”

Ni'n teluei, “Gjisaqamaw Se'sus jugu'a st'ge' ta'n gis thuen. Na tliaj!”

²¹ Etamg Gjisaqamaw ta'n teluisit Se'sus ul'te'lmanew ms't Gjinisgam
ugmimajuinumg jel tlia mo te'pму'ti'gw. Na tliaj!